

I, i n. (-,-) : i g. ; *der I-Punkt*, ar pik war an i g., i pik war e fri g., an tiked g., an tik g. ; [dre skeud.] *das Tüpfelchen aufs i setzen*, peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, flourañ udb, turgnañ udb, peurgribañ udb, parañ e labour, degas ar vistradenn.

i estl. : *i ! P.* ac'hanta ! hañ ! ; *i wo !* tamm ebet ! naren ! ned eo ket ! grñsenn ! neudenn ebet ! tamm-tamm / tra-tra / a nep hent / e nep feson / eskenn / brienenn / e nep tro / war nep tro ! (Gregor).

i. A. [berradur evit im Auftrag] : dre brokul, dre (diouzh) urzh, diwar c'houlenn, en anv, dre gannadur / dre gemennadurezh (Gregor).

iah ! estl. : i-añ !

iahen V.gw. (hat geiaht / hat iaht) : hinnoal, blejal, skrijañ, breugiñ ; *der Esel iaht*, an azen a vlej, hinnoal a ra an azen, skrijañ (breugiñ) a ra an azen.

lambe g. (-n,-n) : [barzh.] iamb g.

lambendichtung b. (-,-en) : [barzh.] gwerzenn iambek b.

iambisch ag. : [barzh.] iambek.

lambus g. (-, lamben) : [barzh.] iamb g.

iatrogen ag. : [mezeg.] yac'hadien.

Iberer g. (-s,-) : Iberad g.

Iberien n. (-s) : Iberia b.

iberisch ag. : **1.** iberek ; *die iberische Halbinsel*, al ledenez iberek b., ledenez Iberia b. ; **2.** [yezh.] iberek.

Ibis g. (-ses,-se) : [loen.] ibiz g. ; *heiliger Ibis*, ibiz sakr g.

IC® g. (-/-s,-/-s) : [berradur evit Intercity] tren etrekêrel g.

ICE® g. (-/-s,-/-s) : [berradur evit Intercity Express] tren etrekêrel herrek g., tren tizh bras g., TTB g.

ich raganv-gour : me ; *ich bin's*, me eo, me an hini eo, setu me ; *ich selbst habe diese Mauer errichtet*, va-unan am eus savet ar voger-se ; *sind Sie nicht müde ? - Doch, ich bin's*, n'oc'h ket skuizh ? - Gon ! ; *hier bin ich*, setu me amañ (Gregor) ; *ich nicht*, me n'on ket, pas me ; *das habe ich getan*, me an hini (me an hini eo) am eus graet kement-se ; *ich unterzeichneter*, me, an hini en deus sinet amañ dindan ; *ich armer Tor (Goethe)*, paourkaezh den diboell ac'hanon ; *ich sollte dich verraten*, me, trubardiñ (gwerzhañ) ac'hanout, me ouzh da drubardiñ ; *ich, der ich Sie warnte*, me hag em boa lakaet ac'hanoc'h war ziwall, me an hini en doa ho lakaet war ziwall ; *ich persönlich*, evidon-me ; *ich persönlich gehe jetzt hin*, evidon-me a ya di bremañ ; *und natürlich habe ich gesiegt !* hag evel-just, trec'h ar plac'h !

Ich n. (-/-s,-/-s) : me g., ego g. ; *das andere Ich*, ar me all g., an eil me g. ; *sein liebes Ich*, e gozh kroc'hen g., e damm kroc'hen g. ; *ein Teil meines Ichs*, ul lodenn eus va boud b. ; [preder., Fichte] *das verkörperte Ich*, ar c'horf piaouel g.

ichbezogen ag. : meañsus, troet gantañ e-unan, karg gantañ e-unan, douget dezhañ e-unan, evitañ e-unan.

Ichbezogenheit b. (-) : meañs b., emgreizhadezh b. ; *übertriebene Ichbezogenheit*, meañs dreismuzul b., karantez dreistmuzul an-unan b. / karantez dreistmuzul evit an-unan b. (Gregor), karantez dreistmuzul ouzh an-unan b., emgarantez dreistmuzul b. ; *übertriebene Ichbezogenheit kann die anderen nur ärgern*, kasaus eo ar me.

Icherzählung b. (-,-en) : danevell e gour kentañ an unander b.

Ichform b. (-,-en) : *dieser Roman ist in der Ichform geschrieben*, skrivet eo bet ar romant-se e gour kentañ an unander.

Ichheit b. (-) : [preder.] hiniennelezh b., hiniennegezh b., hinienned b.

Ich-Ideal n. (-s) : eorizh ar Me g., ar Me eorizhek g.

Ichlibido b. (-) : libido ouzh ar Me b., libido narkisek b.

Ichneumon g./n. (-s,-e/-s) : [loen.] **1.** mibinell Egipt b. ; **2.** ikneumon g.

Ich-Spaltung b. (-,-en) : dizoubladur ar bersonelezh g.

Ichsucht b. (-) : emgarantez b., karantez an-unan b., meañs b., kleñved an emgarantez g., me g. ; *Ichsucht kann die anderen nur ärgern*, kasaus eo ar me.

ichsüchtig ag. : meañsus, emgar, digar, kar-e-unan.

Ichthyologe g. (-n,-n) : iktiologour g., peskedoniour g., peskonior g.

Ichthyologie b. (-) : iktiologiezh b., peskedoniezh b., peskoniezh b., studi ar pesked b.

Ichthyologin b. (-,-nen) : iktiologourez b., peskedoniourez b., peskonioerez b.

Ichthyosaurier g. (-s,-) / **Ichthyosaurus** g. (-,-saurier) : iktiosaor g.

Ichthyose b. (-,-n) : [mezeg.] iktioz g.

Ich-Trieb g. (-s,-e) : luzad ar Me g., poulzad ar Me g.

Ich-weiß-nicht-was n. (-,-) : *ein Ich-weiß-nicht-was*, un n'ouzon petra g., ur petra din-me g.

Icon n. (-s,-s) : [stlenn.] arlun g.

IC-Zuschlag g. (-s,-Zuschläge) : priz ouzhpenn (ouzhpennadenn b., astenn g.) evit an trenioù etrekêrel g.

ideal ag. : **1.** peurv, derc'h, dreist, ar gwellañ-holl, disi, peurechu, skouer, parfet ; *er wäre der ideale Ausbildungsleiter*, hennezh a verifite ren ar staj ; *das wäre das Ideale*, se a vefe ar gwellañ tout ; *das Ideale wäre, wenn ...*, sklaerañ tra eo e ..., ar pezh a zo gwellañ eo e ..., kuitañ tra eo e ..., kuitañ eo e ..., kuitañ mad eo e ..., reishañ a zo eo e ... ; *unter den idealen Bedingungen*, pa vez an traoù en o gwellañ, an traoù o vezañ en o gwellañ ; *die Verhältnisse auf dem Meer sind ideal*, emañ ar mor en e wellañ ; **2.** [pred.] mennozhel, kealel, kealek,

derc'hel, derc'hek ; 3. peurbatromel, uhelvennadel, eorizhel, eorizhek.

Ideal n. (-s,-e) : 1. uhelvennad g., uhelvennozh g., pal meur g., pal-dreist g. ; 2. eorizh g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., peurvad g. ; *sie ist das Ideal einer Hausfrau*, n'he deus ket he far evel mestrez a di, honnezh a zo gwir batrom ur vestrez a di ma'z eus unan (mard eus hini) ; *ein Ideal an Selbstlosigkeit*, ur skouer a ziemzant mar boa biskoazh (Gregor) ; *Ideal von Schönheit*, kened disi b., kened peurvad b., peurgened b., uhelskeudenn ar gened b., kened-dreist b.

Idealbild n. (-s,-er) : 1. eorizh g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., peurvad g. ; 2. skeudenn disi he c'hened b., skeudenn peurvad he c'hened b., uhelskeudenn ar gened b., kened-dreist b., peurgened b.

idealerweise Adv. : d'ar gwellañ-holl.

Idealfall g. (-s,-fälle) : degouezh a'r gwellañ-holl g., degouezh-dreist g., tro eus ar gwellañ-holl b., plegenn a'r c'haerañ-holl b., plegenn eus ar gwellañ-holl b., kaz a'r gwellañ-holl g., gwellañ tro hag a c'hallfe c'hoarvezout b., gwellañ pleg hag a c'hallfe en em gavout g.

Idealgewicht n. (-s,-e) : pouez peurvad g., pouez a'r gwellañ-holl g., pouez-dreist g.

idealisieren V.k.e. (hat idealisiert) : 1. dreistkaeraat ; 2. derc'hekaat, hollspereleañ ; 3. eorizhekaat.

idealisierung b. (-,-en) : 1. dreistkaeraat g. ; 2. derc'hekaat g., hollspereleañ g. ; 3. eorizhekaat g., eorizhekadur g.

Idealismus g. (-) : 1. uhelvennadouriezh b. ; 2. [preder.] derc'helouriezh b., hollspereleouriezh b., kealeleouriezh b., mennozhelouriezh b. ; 3. eorizhouriezh b., peurbatromouriezh b.

Idealist g. (-en,-en) : 1. uhelvennadour g. ; 2. eorizhour g., hollspereleour g., peurbatromour g. ; 3. [preder.] derc'helour g., kealeleour g., mennozhelour g.

idealistisch ag. : hollspereleurel, mennozhel, kealel, kealek, derc'hel, derc'hek.

Idealität b. (-) : mennozhelezh b., kealelezh b., derc'helezh b.

Idealtypus g. (-) : [Max Weber] neuzenn gealek b.

Idealvorstellung b. (-,-en) : eorizh g., uhelskeudenn b., uhelskouer b., peurbatrom g., peurvad g. ; *meine Idealvorstellung von einer Angestellten*, an doare ma welan ar gwellañ implijadez a c'hallfe bezañ g.

Ideation b. (-,-en) : mennozhiatadur g., bredarc'hwelerezh g., bredarc'hwelañ g., arc'hwelerezh bred g.

Idee b. (-,-n) : 1. kredenn b., mennozh g., soñj g., soñjenn b., meno g., keal g., meizadenn b., prederenn b., santimant g. ; *gute Idee* ! ur soñj mat an hini eo ! forzh vat eo ar mennozh-se ! ; *keine Idee*, anv (keal, ger, doare, alberz, ster, keloù, grik) ebet, dare ; *nach meiner Idee*, da'm soñj, da'm meno, da'm santimant, hervez va soñj, war va soñj, war va meno, hervez va meno, hervezon ; *verrückte Idee*, direizhvennad g., soñj droch g. ; *diese Ideen sind ein konfuser Mischmasch*, ar mennozhioù-se a zo gwall luziet, pebezh kemmesk mennozhioù ! ; *diese Idee stammt von ihm*, eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se, war e intrudu eo hon eus graet an dra-se, eñ eo en deus itriket ober an dra-se ; *eine Idee kam in ihm auf*, diwanañ a reas ur mennozh en e benn, dideñvañ a reas

ur mennozh en e benn, dinodiñ a reas ur mennozh en e empenn, ur soñj a dremenaz dre e spered, ur soñj a darzhas en e spered, ur mennozh a zeuas dezhañ, treiñ a reas en e benn ober udb, itrikañ a reas ober udb., ur santimant a zeuas dezhañ ; *mein Kopf schwirrte vor Ideen*, mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, mennozhioù a bep seurt a rodelle em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, ur froudad mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù nevez a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *fixe Idee*, unfroudennegzh b., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., debr-spered g., heg g., darvennozh g., atapi g. ; *das ist bei ihm eine fixe Idee*, gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ar soñj-se a labour e spered, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, n'eus nemet an dra-se hag a gont evitañ, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, karget eo e spered gant ar mennozh-se, gwasket eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwanañ, ne ya ket ar soñj-se digantañ, debret e vez e spered gant ar soñj-se, dalc'het eo e spered gant ar sorc'henn-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, n'en deus ken albac'henn (ken soñj) nemet war-dro an dra-se, emañ e benn gant an dra-se, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, gwashat ma'z eo sot gant an dra-se ! ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ ; 2. keal g., derc'h g. ; *die Idee des Schönen*, keal ar gened b., derc'h ar gened g. ; *die Idee des Guten*, keal ar Mad g., derc'h ar Mad g. ; [preder.] *angeborene Ideen*, mennozhioù enganet lies., kealiou enganet lies. ; 3. [dre astenn.] *er fiel auf die Idee, von nun an Vegetarier zu sein*, lakaat a reas en e benn bezañ debrer glazvez a-benn neuze, treiñ a reas en e benn bezañ debrer glazvez a-benn neuze ; 4. [dre skeud.] P. *eine Idee*, un netraig g., un disterañ g., un diveradennig b., ur veskennad b., ul livadenn b., ur vintradenn [str. : mintrad], un euflenn b. ; *eine Idee Essig*, ur strilhig gwinegr g., ur strilhennig winegr b., un diveradenn winegr b., ur splot gwinegr g. ; 5. P. *keine blasse Idee von etwas haben*, na c'houzout anv ebet eus udb (doare ebet d'udb, alberz ebet ag (eus) udb), na c'houzout dare (keloù, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) udb, na c'houzout dare a-zivout udb, na c'houzout doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houzvez-krenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouziek-kaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb.

ideell ag. : speredel, -spered, kefredel, mennozhel, kealel, kealek, derc'hel, derc'hek.

ideenarm ag. : paour, berrijinet, treut, flak, dizanvez, gant nebeut a ijin ennañ, divlaz, disaour, dister, goular, milis, goullo.

Ideenassoziation b. (-,-en) / **Ideenkette** b. (-,-n) : [preder.] kenstrolladur mennozhioù b., strobad

mennozhioù g., kenstroll mennozhioù g., gwidenn vennozhioù b., gwidennad vennozhioù b., strollad mennozhioù g.

Ideenkreis g. (-es,-e) : 1. kelc'h mennozhioù g. ; 2.

urzhiaid mennozhioù g., rummad mennozhioù g.

Ideenlehre b. (-) : [preder.] ideologiezh b., kealoniezh b., kealiadurezh b., kealouriezh b., mennozhouriezh b.

ideenlos ag. : paour, dister, treut, flak, dizanvez, gant nebeut a ijin ennañ, berrijinet, divlaz, disaour, goular, milis, goulo.

Ideenlosigkeit b. (-) : flakter g., diouer a vennozhioù g., diouer a ijin g., berrijin g.

ideenreich ag. : leun a vennozhioù, ijinnet-mat, leun a ijin, ijinus, kreñv ar mennozhioù ennañ ; *ein ideenreiches Buch*, ul levr danvez ennañ g.

Ideenreich n. (-s,-e) : bed ar mennozhioù g.

Ideenreichtum g. (-s) : spered krouiñ g., ijinuster g., ijinusted b.

Ideenwelt b. (-) : bed ar mennozhioù g.

Iden lies. : [istor] idoù lies., deiz e kreiz ar miz g., kreiz ar miz g.

Identifikation b. (-,-en) : 1. hevelebidigezh b., hevelebiñ g., hevelebadur g., emhevelebadur g., emhevelebiñ g. ; 2. anaoudadur g., anavezadur g., deznauerezh g., deznauiñ g. ; 3. hennaderezh g., hennadiñ g., pivadiñ g.

Identifikationsfigur b. (-,-en) : den da hevelebekaad outañ g., tudenn da emhevelebiñ outi b.

identifizieren V.k.e. (hat identifiziert) : 1. anavezout, anaout, deznauiñ ; *ein Risiko identifizieren*, deznauiñ ur riskl ; 2. hennadiñ, pivadiñ ; *es gelang, den Verbrecher zu identifizieren*, kavet ez eus bet piv eo an torfedour, kavet e voe piv oa an torfedour ; *eine Krankheit identifizieren*, hennadiñ ur c'hleñved ; *eine Leiche identifizieren*, pivadiñ ur c'horf-marv ; 3. hevelebiñ, hevelebekaad ; 4. gwiriañ personded u.b.

V.em. : **sich identifizieren** (hat sich (t-rt) identifiziert) : *sich mit jemandem identifizieren*, hevelebekaad ouzh u.b., emhevelebiñ ouzh u.b.

Identifizierung b. (-,-en) : 1. anaoudadur g., anavezadur g., deznauerezh g., deznauiñ g. ; 2. hennaderezh g., hennadiñ g., pivadiñ g.

identisch ag. : peurheñvel, heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, unvan.

identitär ag. : hennadour, hevelebour ; *identitäre Abkapselung, identitäre Abschottung*, emdenn hennadour g., emdenn hevelebour g.

Identität b. (-,-en) : 1. identelezh b., pivelezh b., stad-den b., anv-den g. ; *es gelang, die Identität des Verbrechers festzustellen*, kavet ez eus bet piv eo an torfedour, kavet e voe piv oa an torfedour ; 2. hevelepted b., hevelepter g., hevelebiezh b., enheñvel g., peurheñvelder b., peurheñvelder g. ; 3. [bred.] identelezh b., personded b., hevelebiezh b., hennadelezh b., hennad g. ; *seine Identität aufgeben*, dilezel e hennad, dibersonelaat ; *die bretonische Identität*, an hennadelezh vrezhon b., an hevelebiezh vrezhon b., ar vreizhadelezh b.

Identitätsbewahrung b. (-) : kemmirout an hevelepted g.

Identitätskarte b. (-,-n) : [Bro-Suis] kartenn-anv b.

Identitätsmatrix b. (-,-matrizen) : [mat.] oged unanenn g.

Identitätsprinzip n. (-s) : [preder.] pennaenn an diziforc'hadoù b.

Ideogramm n. (-s,-e) : mennozhrouezh b., arouezlun g., keallun g. ; *chinesisches Ideogramm*, sinalun g.

Ideografie b. (-,-n) / **Ideographie** b. (-,-n) : kealluniegezh b., mennozhskritur g., skrivadur dre arouezlunioù g., mennozhrouezelezh b.

ideografisch ag. / **ideographisch** ag. : kealluniek, mennozhskriturel, mennozhrouezel.

Ideolekt g. (-s,-e) : ideolekt g., yezh hiniennel b., lavar hiniennel g., doare hiniennel da gaozeal g., giz-prezeg hiniennel b.

Ideologe g. (-n,-n) : 1. ideologour g., kealiadour g., kealour g., mennozhour g. ; 2. [ster kentañ, preder.] kealonior g.

Ideologie b. (-,-n) : 1. ideologiezh b., kealiadurezh b., kealouriezh b., mennozhouriezh b., mennozhiaour g. ; 2. [dre skeud.] kredenn b., kredo b. ; 3. [ster kentañ, preder.] kealoniezh b.

Ideologin b. (-,-nen) : 1. ideologourez b., kealiadourez b., kealourez b., mennozhourez b. ; 2. [ster kentañ, preder.] kealoniourez b.

ideologisch ag. : ideologel, ideologeek, kealiadel, kealiadek, kealiadurel, kealouriezhel, kealouriezhiek ; *ideologische Strömung*, redenn gealiadurel b., redenn ideologeek b. ; *ideologische Auseinandersetzung*, diemglev ideologel g., dizemglev kealiadel g.

Idiom n. (-s,-e) : 1. idiom g., yezh b., lavar g., parlant g. ; 2. rannyezh b., giz-prezeg b.

Idiomatik b. (-) : 1. geriadurezh an troioù-yezh b., geriadurezh an troioù-lavar b., idiomatik g. ; 2. spisc'heriadur an troioù-yezh g., spisc'heriadur an troioù-lavar g.

idiomatisch ag. : ... yezh, ... lavar, ... yezh vev, idiomatek.

Idiosynkrasie : [mezeg.] idiosinkraziezh b., temz-bevedel g., temz-bredvevedel g.

Idiot g. (-en,-en) : 1. [mezeg.] nammad a spered g., den blin e spered g., inosant g. ; 2. [dre astenn.] diod g., inosant g., beulke g., alvaon g., genaoueg g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelen g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., balbouzer g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., begeg g., bajaneg g., balteg g., papelod g., droch g., penn droch g., penn lor g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., louad g., lichefre g., lochore bras g., buzore g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., pothouarn g., podig g., mab-azen g., magn g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., jostram g. ; *echter glücklicher Idiot*, inosant joaus ha gae g. ; *du, Idiot !* makez penn leue ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avelet ! kakouz ! tamm kakouz !

genaoueg ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! loukez ! fri mannous ! penn luch ! penn diboell ! penn-bailh ! penn-bazh ac'hanout ! bailhoù 'zo ac'hanout ! bleup ! doubl sac'h-panez ! leue dour ! leue brizh ! leue geot ! azen gornek ma'z out ! pebez penn lor !

Idiotenanstalt b. (-,-en) : ti ar re sot g., folldi g., P. kabanou lies., Kerwazi b.

Idiotenhügel g. (-s,-) : [ski, dre fent] roudenn ski evit an deraouidi b., roudenn ar c'hazard b.

idiotensicher ag. : [dre fent] ken aes ha tra, aes-ral, en akomod d'an holl.

Idiotie b. (-,-n) : 1. sotoni b., diotaj g., diboellaj g., diotiez b., brizherezh g., diskianterezh g., drocherezh g. ; 2. [mezeg.] dispered g., nammder a spered g., sioc'hanidigezh b., dioterezh g.

Idiotin b. (-,-nen) : 1. [mezeg.] nammadez a spered b., plac'h blin he spered b., inosantez b. ; 2. [dre astenn.] amiodez b., sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegez b., geoliegez b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., louadez b., loukezenn b., diodez b., inosantez b., buoc'hig an Aotrou Doue b., magn b., bleupez b., bailhez b., drochenn b., bajanegez b.

idiotisch ag. : sot, genaouek, geoliek, begek, imobil, baltek, bajanek, amoet, gars, diot, diboell, diskiant, droch ; *es ist idiotisch, so etwas zu tun*, ober an dra-se a zo bezañ diskiant.

Idiotismus g. (-, Idiotismen) : 1. [yezh.] tro-yezh b., tro-lavar b. ; 2. [mezeg.] dispered g., nammder a spered g., sioc'hanidigezh b.

Idol n. (-s,-e) : idol g., falsdoue g., doue g., doue kozh g. ; *dieses Idol gehört ins Feuer*, ra yelo an idol-se en tan, ra yelo an idol-se e poult hag e ludu ; *sich von den Idolen abwenden*, treiñ kein d'an idoloù, treiñ kein d'ar falsdoueoù.

Idolatrie b. (-) / **Idololatrie** b. (-) : falsazeulerezh g., idolerezh g., idolazeulerezh g. ; *Idolatrie treiben*, idoliñ, azeuliñ an idoloù ; *er ließ alles, was der Idolatrie gedient hatte, vernichten*, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù.

Idyll n. (-s,-e) : lec'h derc'h g., lec'h hollgaer g., lec'h ar c'haerañ-holl g., perlezenn b., boked g.

Idylle b. (-,-n) : 1. bugulgan g., mēsaergan g. ; 2. karanteg b. ; *eine Idylle entspinnt sich*, emañ krog (peg) ar garantez en eil hag en egile, krog eo ar big en o skouarnioù ; 3. taolenn garantez b.

idyllisch ag. : 1. bugulel, bugulganek, mēsaerganel, ... bugulgan, ... mēsaergan, ... mēsaer ; 2. a garantez ; 3. peurvut, derc'h, hollgaer, ar c'haerañ-holl.

Igel g. (-s,-) : [loen.] heureuchin g., avalaouer g., laer-avalou g., kulier g., P. paotr-pikoù g., paotr an avalou g. ; *der Igel sträubt die Stacheln*, an avalaouer a sav e zrein a-bik war e gein.

Igelliefer b. (-,-n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdel b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.

igitt estl. : *igitt ! igittigitt !* ac'h ! ec'h ! ac'hamen ! beurk ! be ! foei ! puf ! fec'h ! chē ! ac'h foei ! ec'h, m'en argas ! flae a zo gant kement-se holl ! (Gregor).

Iglu g./n. (-s,-s) : iglou g.

Igname b. (-,-n) : [louza.] ignam g., ignamez str., ignamezenn b.

Ignatius g. : Ignas g.

Ignipunktur b. (-) : [mezeg.] broudoù tan lies.

ignorant ag. : 1. dizesk, diouizieq ; 2. dic'houzvez, dianaoudek.

Ignorant g. (-en,-en) : 1. den dizesk g., den diouizieq g., P. azen gornek g. ; 2. den dic'houzvez g., den dianaoudek g.

Ignorantin b. (-,-nen) : 1. plac'h dizesk b., plac'h diouizieq b. ; 2. plac'h dic'houzvez b., plac'h dianaoudek b.

Ignorantiner g. (-s,-) : [relij., dre fent] frer dic'houizieq g., frer ar skolioù kristen g.

Ignoranz b. (-) : 1. diouiziegezh b. ; 2. dianaoudegezh b., dizanaoudegezh b., dic'houzvez g.

ignorieren V.k.e. (hat ignoriert) : 1. bezañ dic'houzvez (eus, war, diwar-benn), bezañ diouizieq (eus, war), bezañ dianaoudek (eus, war), na c'houzout, dic'houzout, dizanavezout, dianavezout, dianaout ; 2. na ober van ouzh, na ober dalc'h eus, lezel e-maez, lezel a-gostez, lezel war e revr, dilezel, dilemel, tennañ, ober hep, tremen hep, chom hep ; *jemanden einfach ignorieren*, na ober van ouzh u.b., na ober dalc'h eus u.b., dianavezout u.b., bezañ difoutre ouzh u.b., chom diseblant ouzh u.b., bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b.

IHK b. (-,-s) : [berradur evit **Industrie und Handelskammer**] Kambr Kenwerzh ha Greanterezh b., KKG b.

ihm raganv-gour : *tro-da-biv evit er hag es* ; dezhañ ; *sie gibt es ihm*, e reiñ a ra dezhañ ; *sie warf sich ihm zu Füßen*, en em strinkañ a reas d'e dreid.

ihn raganv-gour : *tro-renet evit er* ; anezhañ, e, eñ ; *er sieht ihn*, e welet a ra, gwelet a ra anezhañ ; *sucht ihn !* klaskit eñ ! klaskit anezhañ ! ; *ich habe ihn gefunden*, kavet em eus eñ, e gavet em eus, kavet em eus anezhañ ; *Sie haben ihn gestern gesehen*, dec'h ho poa eñ gwelet, dec'h ho poa e welet, dec'h ho poa gwelet anezhañ ; *der Heilige weigerte sich, ihn zu heilen*, ne falvezas ket d'ar sant pareañ an den, ne falvezas ket gant ar sant pareañ an den.

ihnen raganv-gour : *tro-da-biv lies evit sie* ; dezho ; *er schreibt ihnen*, skrivañ a ra dezho ; *ich habe ihnen geglaubt*, kredet em boa int, kredet em boa anezho, o c'hredet em boa ; *hört ihnen zu !* o selaouit ! ; *folgt ihnen nicht !* n'o heuilhit ket !

Ihnen raganv-gour : *tro-da-biv lies evit Sie* ; deoc'h ; *ich schreibe Ihnen noch*, skrivañ a rin deoc'h ; *das gehört Ihnen doch*, deoc'h-hu-hu eo an dra-se.

ihr¹ raganv-gour : 1. *tro-da-biv unan evit sie* ; dezhi ; *geben Sie ihr ein Buch*, roit ul levr dezhi ; *er hatte ihr lange zugehört*, he selaouet en doa e-pad pell, e-pad pell en doa selaouet anezhi, e-pad pell en doa hi selaouet ; 2. *tro-rener* : c'hwí, -hu, -hu-hu ; *ihr alle*, an holl ac'hanoc'h ; *ihr kommt spät*, diwezhat oc'h ; *wer seid ihr eigentlich ?* piv oc'h-hu-hu ? ; *was sucht ihr denn ?* petra a glaskit-hu ? ; *wohin wollt ihr, ihr beide ?* da belec'h emaoch o vont, daou gañfard ? da belec'h emaoch o vont, c'hwí daou ? da belec'h emaoch o vont, c'hwí ho-daou ? da belec'h emaoch o vont, div gañfardez ? da belec'h

emaoc'h o vont, c'hwi div ? da belec'h emaoc'h o vont, c'hwi ho-div ?

ihr² ag. perc'hennañ : o, he ; *ihr Haus*, o zi, o zi dezho, he zi, he zi dezhi, he zi-hi ; *ihre Häuser*, o ziez, o ziez dezho, he ziez, he ziez dezhi, he ziez-hi ; *ihre Freundin*, he mignonez, he mignonez dezhi, he mignonez-hi, o mignonez, o mignonez dezho ; *ihr Heft*, he c'haier, he c'haier-hi, he c'haier dezhi, o c'haier, o c'haier dezho ; *das Bild ihrer Tante*, skeudenn he moereb b., poltred o moereb g. ; *die Burg und ihre Mauern*, ar c'hastell hag ar mogerioù anezhañ g.

Ihr³ ag. perc'hennañ : ho, hoc'h ; *Ihr Bruder kommt*, emañ ho preur o tont.

ihrer, ihre, ihres raganv-perc'hennañ : **1.** hec'h hini, hec'h hini dezhi, he re, he re dezhi ; *unser Haus ist frei, ihres ist besetzt*, hon ti deomp a zo dieub, hec'h hini a zo ac'hub ; **2.** o re, o re dezho, o hini, o hini dezho ; *mein Buch ist zerrissen, ihre sind gebunden*, roget eo va levr, o re a zo keinet.

ihre¹ (der, das, die) raganv-perc'hennañ : **1.** hec'h hini, hec'h hini dezhi, he re, he re dezhi ; *das ist mein Buch, das ihre ist versteckt*, va levr eo, hec'h hini a zo bet kuzhet ; **2.** o re, o re dezho, o hini, o hini dezho.

Ihre² (der, das, die) raganv-perc'hennañ : ho hini, ho hini deoc'h, ho re, ho re deoc'h ; *mein Haus ist klein, das Ihre ist größer*, va zi a zo bihan, ho hini a zo brasoc'h.

ihrer raganv-gour : *tro-c'henidik unan ha lies evit sie ; wir gedenken ihrer*, kounaat a reomp anezhi, kounaat a reomp anezho ; *es sind ihrer nur zu viel*, re-holl anezho a zo ; *es waren ihrer zehn*, dek anezho a oa, dek a oa anezho.

Ihrer raganv-gour : *tro-c'henidik unan ha lies evit Sie.*

ihrerseits Adv. : **1.** diouzh he zu, eus he zu, en tu diouti, diouzh he c'hostez ; **2.** diouzh o zu, eus o zu, en tu diouto, diouzh o c'hostez.

Ihrerseits Adv. : diouzh ho tu, eus ho tu, en tu diouzhoc'h, diouzh ho kostez.

ihresgleichen Adv. : **1.** he far, he seurt, he seurt dezhi, he c'henseurt, he c'henseurted, tud evelti ; *sie hat nicht ihresgleichen*, n'eus hini ebet o talvezout dezhi, n'eus hini ebet a seurt ganti, n'eus hini ebet heñvel outi, n'eus hini ebet a vefe par na tost dezhi, n'eus ket un den re da homañ, honnezh a zo un disparadenn, dibar eo, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par dezhi, ne c'haller kavout par dezhi, n'he deus ket he far, honnezh a zo hep he far, honnezh a zo hep he hañval, n'eus hini ebet en tu all dezhi, ned eo ket ganet he far evit c'hoazh, n'he deus ket he c'hendere, n'he deus ket he c'hevatal, n'eus ket evelti, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzh honnezh, n'eus gour par dezhi ; **2.** o far, o seurt, o seurt dezho, o c'henseurt, o c'henseurted, tud evelto ; *sie haben nicht ihresgleichen*, n'eus den ebet o talvezout dezho, n'eus den ebet a seurt ganto, n'eus den ebet heñvel outo, n'eus den ebet a vefe par na tost dezho, n'eus ket un den re dezho, ar re-se a zo disparadennoù, dibar int, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par dezho, ne c'haller kavout par dezho, n'o deus ket o far, ar re-se a zo hep o far, ar re-se a zo hep o hañval, n'eus den ebet en tu all dezho, ned eo ket ganet o far evit c'hoazh, n'o deus ket o c'hendere, n'o deus ket o c'hevatal, n'eus ket evelto,

n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzh ar re-se, n'eus gour par dezho ; *Füchse haben nicht ihresgleichen, wenn es darum geht, Vorratslager zu bauen*, al lern n'eus ket par dezho d'ober kuzhiadennoù boued.

Ihresgleichen Adv. : ho par, ho seurt, ar seurt deoc'h-c'hwi, ar seurt-c'hwi, ho kenseurt, ho kenseurted, tud evelto ; *Sie haben nicht Ihresgleichen*, n'eus den ebet o talvezout deoc'h, n'eus den ebet a seurt ganeoc'h, n'eus den ebet heñvel ouzhoc'h, n'eus den ebet a vefe par na tost deoc'h, n'eus ket un den re deoc'h, c'hwi a zo disparadennoù, c'hwi a zo un disparadenn, dibar oc'h, dindan tro an heol (dindan an Neñv) n'eus den a ve war-dost par deoc'h, ne c'haller kavout par deoc'h, n'hoc'h eus ket ho par, c'hwi a zo hep ho par, c'hwi a zo hep ho hañval, n'eus den ebet en tu all deoc'h, ned eo ket ganet ho par evit c'hoazh, n'hoc'h eus ket ho kendere, n'hoc'h eus ket ho kevatal, n'eus ket evelto, n'eus den a gement a vije gouest da gevezañ ouzhoc'h, n'eus gour par deoc'h.

ihrethalben Adv. / **ihretwegen** Adv. / **ihretwillen** Adv. : abalamour dezhi, abalamour dezho, eviti, evito, d'o gwall, en o faot, en o gwall, dre an abeg dezho, dre an abeg dezhi, dre o faot, dre o gwall, en o c'hiriegezh, en o gwallegezh, d'he gwall, en he faot, en he gwall, dre he faot, dre he gwall, en he c'hiriegezh, en he gwallegezh.

Ihrethalben Adv. / **Ihretwegen** Adv. / **Ihretwillen** Adv. : abalamour deoc'h, evidoc'h, d'ho kwall, en ho faot, en ho kwall, dre an abeg deoc'h, dre ho faot, dre ho kwall, en ho kiriegezh, en ho kwallegezh.

Ihrige¹ (der, das, die) raganv-perc'hennañ : *der (die, das) Ihrige*, he hini, o hini ; *die Ihrigen*, he re, o re.

Ihrige² (der, das, die) raganv-perc'hennañ : *der (die, das) Ihrige*, ho hini ; *die Ihrigen*, ho re.

i.J. [berradur evit **im Jahre**] er bloaz.

Ikone b. (-, -n) : ikon g., imaj g.

ikonographie b. (-, -n) : **1.** ikonografiezh b., imajerezh g. ; **2.** skeudennadurezh b., skeudennadur g.

ikonoklast g. (-en, -en) : torrer skeudennoù g., torrer imajoù g., ikonoklast g.

ikonologie b. (-) : ikonologiezh b., studi an imajerezh g.

Ikterus g. (-) : [mezeg.] ikter g., terzhienn janus b., melenadur g., januzenn b.

Iktus g. (-, -/ Ikten) : **1.** [mezeg.] orc'had g., barrad g. ; **2.** [sonerezh] arouezenn bouezañ b. ; **3.** [barzh.] iktuz g.

Île-aux-Moines b. (-) : *die Île-aux-Moines*, Enizenac'h b.

Île d'Arz b. (-) : *die Île d'Arz*, Enez Arzh b.

Île de Batz b. (-) : *die Île de Batz*, Enez-Vaz b.

Île de Bréhat b. (-) : *die Île de Bréhat*, Enez-Vriad b.

Île de Groix b. (-) : *die Île de Groix*, Enez-Groe b.

Île-de-France b. (-) : *die Île-de-France*, Enez-Frañs b.

Île de Sein b. (-) : *die Île de Sein*, Enez-Sun b. ; *das Meer südlich der Île de Sein*, ar mor dehoù g. ; *das Meer nördlich der Île de Sein*, ar mor kleiz g.

Île-d'Yeu b. (-) : *die Île-d'Yeu*, Enez-Euz b.

Ileum n. (-) : [korf.] dibenn ar vouzellenn voan g., klunegenn b.

Ilex b./g. (-, -) : [louza.] kelenn str., gargel str. ; *mit reichem Ilex-Vorkommen*, kelennek.

Ilexbesen g. (-s, -) : garvenn b.

Illexbeere b. (-, -n) : [louza.] boul-gelenn b., boul ruz b., kok g., kokenn b. [*liester* kokoù], hugenn gelenn b.

Illexhain g. (-s, -e) : kelenneg b.

Illexholz n. (-es) : kelenn g., koad kelenn g., prenn kelenn g.

Illexstrauch g. (-s, -sträucher) : kelenenn b., bod kelenn g., bodenn gelenn b.

Ille b. : Il b.

Iliade b. (-) / **Ilias** b. (-) : [lenn.] Ilias b.

Ille-et-Vilaine n. : Il-ha-Gwilen b.

illegal ag. : dilezenn, e-maez lezenn, enep al lezenn, enep d'al lezenn, enep lezenn, dirgel ; *illegaler Einwanderer*, enbroed dirgel g., enbroed kuzh g., dirgeleg g. [*liester* dirgeleien].

Illegalität b. (-, -en) : dilezennelezh b., enep lezennelezh b.

illegitim ag. : **1.** direizhwir, direizhwiriek, direol, disleal, dileal, enepreizh, enep pep gwir, a-enep pep gwir ; **2.** anpriedel, er-maez an dimeziñ ; *illegitimes Kind*, bugel anpriedel g., bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat ein illegitimes Kind bekommen*, kouezhet ez eus ur berenn diouti ; **3.** na c'haller ket difenn, dizifennus, difennet, berzet, diasantus, dizegemeradus.

Illegitimität b. (-) : **1.** direizhwir g., direizhwirieghezh b. ; **2.** bastardiezh b.

illiberal ag. : **1.** digalon, didruez, digarantez, didrugar, digoant, digar, dihegar, kalet a galon, ur galon dir dezhañ, ur galon vaen dezhañ, ur galon yen a zen anezhañ, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, skomet e galon, kaledet e galon, kriz e galon, meañsus, emgar, digar, kar-e-unan, strizh e revr, skars a spered, sec'h a gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, start war an distag, kras e revr, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebrñ, moan e vizied, taskagn, dibalamour ; **2.** ... kilstourmer, ... kilstourm, ... mirour.

illiquid ag. : [kenw.] amdalus, divarrek da baeañ, diarc'hant, dibaeer, kras.

illiterat g. (-en, -en) : den dizesk g., den diouizieq g., diouizieq g.

illoyal ag. : disleal, diwirion.

illoyalität b. (-) : dislealded b., diwirionded b.

illuminat g. (-en, -en) : [relij.] sklaeried g., sklêrijenned g.

illumination b. (-, -en) : **1.** goulouerezh g., goulouadur g., sklêrijennadur b. ; **2.** [moull.] enlivadur g.

illuminator g. (-s, -en) : enliver g.

illuminieren V.k.e. (hat illumiñ) : **1.** goulouañ (en tu gouzañv nemetken), sklêrijennañ ; *die historischen Gebäude werden nachts illuminiert*, goulouet e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz, dindan c'houlou e vez ar savadurioù istorel e-pad an noz ; **2.** [dre astenn., moull.] enlivañ.

illuminierung b. (-) : enliveriezh g., enlivouriezh b.

Illuminismus g. (-) : sklaeriadouriezh b.

Illusion b. (-, -en) : emdouell g., emdouellerezh g., emdouelladur g., touell g., touellwel g., touelladenn b., touelladur g., touellerezh g., goanag dall g., brizhuñvre b., sorc'henn b., treuzfaltazi b., desevañs b., falsverzezh g., trezerc'h g., kammzerc'h g. ; *sich Illusionen machen, sich Illusionen hingeben, sich in Illusionen wiegen*, en em zallañ, en em douellañ e-unan, lakaat ul lunedoù koad war e zaoulagad, en em reiñ da douelladennoù spered, en em douellañ gant ur goanag dall, mont da-heul e huñvreoù, huñvreal, bezañ dalc'het gant ur sorc'henn, sevel kestell el Loar, magañ re vras goanag, kaout re vras spi, en em douellañ da zalc'her spi ; *gebt euch keinen Illusionen hin !* didromplit ! ; *seine Illusionen aufgeben*, diskanañ, disorc'henniñ, disorbiñ, koll spi, koll esper, distreiñ diwar e emdouelloù, dilezel e emdouelloù, kavout kerse, disouezhiñ, didouellañ, kouezhañ e veudig en e zorn d'an-unan, dizallañ ; *verlorene Illusionen*, disouezhenn b., didouellegezh b., emdouelloù aet da get lies., mil aet d'ober kant, kerse g., kerseenn b., distokadenn b., distro lous b., distro divalav b., distagadenn lous b., kan aet da c'hwiban g.

illusionär ag. : touellus, sorc'hennus, faltazius, rambreüs, falsverzezh, trezerc'hek, kammzerc'hek.

Illusionist g. (-en, -en) : majisian g., sigoter g., touelladurour g.

illusionslos ag. : didouell, dispi, digerse.

illusorisch ag. : **1.** emdouell, touellus, sorc'hennus, tromplus, falsverzezh, trezerc'hel, kammzerc'hek ; **2.** diezhomm.

illuster ag. : illur, brudek, brudet.

Illustration b. (-, -en) : **1.** skeudenn b., skeudennadur g., skeudennaouadur g., engrav g. ; **2.** skoueradur g. ; *zur Illustration*, evit skoueraat kement-se, evit anataat (evit diskouez splann) kement-se, evit lakaat kement-se anat, evit teuler sklêrijenn war an dra-se, evit sklêrijennañ an dra-se, evit splannaat an dra-se.

illustrativ ag. : **1.** skeudennus ; **2.** skeudennadurel, sklaer, anat, eztaolus, fraezh.

Illustrator g. (-s, -en) : **1.** skeudennaouer g., skeudenner g., skeudennour g. ; **2.** [stlenn.] Adobe Illustrator® g.

illustrieren V.k.e. (hat illustriert) : **1.** skeudennaouiñ, skeudenniñ, taolennañ ; *ein Buch illustrieren*, skeudennaouiñ ul lev'r ; **2.** skoueraat, anataat, diskouez splann, lakaat anat, teuler sklêrijenn war, sklêrijennañ, splannaat.

illustriert ag. : gant skeudennnoù, skeudennek, skeudennaouek, skeudennaouet, skeudennet.

Illustrierte ag.k. b. : kazetenn skeudennaouet b., skeudennaoueg g., skeudenned g.

Illustrierung b. (-, -en) : skeudennadur g., skeudennaouadur g.

Illyrien n. (-s) : Iliria b.

Ilmathen n. : [lezanv Weimar] Aten an Ilm b.

Ilse b. : Elesbed b.

Itenschnecke b. (-, -n) : [loen.] maligorn troellennek g.

Itis g. (-ses, se) : [loen.] **1.** skoñs g., pudask g. [*liester* pudasked, pudiski], piteoz g. ; **2.** fured g., furig g.

im [berradur evit in dem] er, el, en.

I.M. [berradur evit Ihre Majestät] e Veurdez b., ho Meurdez, Meurdez, Aotrou Roue.

IM g. (-/s,-/s) : [berradur evit **inoffizieller Mitarbeiter** / **inoffizielle Mitarbeiterin**] kelaouer ar Stasi g., kelaouerez ar Stasi b., titourer ar Stasi g., titourez ar Stasi b.

Image n. (-/s,-s) : 1. anv mat g., anv-kaer g., brud g./b. ; *sein Image aufbessern (aufpolieren)*, adsevel (difallañ) e vrud, reiñ muioc'h a lufr (a sked) d'e anv-kaer ; 2. [armerzh] kemmoed merk g.

imaginär ag. : faltaziek, diwir, faltazius, ... faltazi, diwar faltazi, faltaziadel, dec'hmegel, neuziek.

Imaginäre(s) ag.k. n. : bro ar faltazi b., faltazieg b., dec'hmegad g.

Imagination b. (-,-en) : 1. faltazi b., ijin g., faltaziad b., faltaziadenn b., dec'hmegadenn b., bredskeudenn b., dec'hmeg g., dec'hmegenn b. ; 2. ijin g., imbroud g.

Imago b. (-,Imagines) : [loen., preder.] imago g.

Imam g. (-/s,-s/-e) : imam g.

Imbezillität b. (-) : [mezeg.] dispered g., nammder a spered g.

Imbiss g. (-es,-e) : 1. harzell b., pred war ar prim g., predig g., gortozenn b., merenn vihan b., merennig b., merenn enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b., torrnaon g. ; *einen Imbiss zu sich nehmen*, bezañ gant e verenn vihan, adverenniñ, gortozennañ, merennvihanañ, debriñ un tamm harzell ; 2. P. snak g., breserezh b., preti boued prim g.

Imbisshalle b. (-,-n) : kafeteria g., snak g.

Imbissstand g. (-s,-stände) / **Imbissstube** b. (-,-n) : snak g.

Imbroglio n. (-s) : reustladenn b., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g., dizurzh g., fuilh g., fuilhadeg b., stad luziet an traoù b.

Imitation b. (-,-en) : drevezadur g., drevezadenn b., drevezerezh g., dambreziñ g., heñvelerezh g., heñveladur g., heñveladenn b., heñvelidigezh b., heñvelekadur g., kopienn b., marmouzadur g.

imitieren V.k.e. (hat imitiert) : heñvelekaat, ober diouzh u.b., taneal, marmouzañ, dezrevellañ, drezvellañ, drevezañ, tailhañ, dambreziñ, kopiañ.

Imitator g. (-s,-en) : drevezer g.

Imker g. (-s,-) : gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; *Schleier eines Imkers*, mouch ur gwenaner g.

Imkerei b. (-,-en) : 1. gwenanerezh g., magerezh-gwenan g., sevel-gwenan g. ; 2. gwenaneg b., leur-wenan b.

Imkerpfeife b. (-,-n) : mogeder g.

Imkerschleier g. (-s,-) : mouch gwenaner g.

immanent ag. : ebarzhus, ennañ e-unan, diabarzhel, ebarzhel, enmanus, enmanel, stag, kenstag.

Immanentismus g. (-) : [preder.] ebarzhouriezh b., enmanelouriezh b.

Immanentist g. (-en,-en) : [preder.] ebarzhour g., enmanelour g.

Immanenz b. (-) : ebarzhusted b., ebarzhuster g., enman g., enmanusted b., enboud g., perzh diabarzh g., diabarzhelezh b.

Immanuel g. : Emanuel g.

Immaterialismus g. (-) : [preder.] dizanvezelouriezh b.

materiell ag. : 1. dizanvez, dizanvezel, dizanvezenn ; 2. [armerzh] *materielles und immaterielles Kapital*, kevala

korfel hag ankorfel g. ; *Sachanlagen und immaterielle Anlagen*, klaviadoù korfel hag ankorfel lies.

Immatrikulation b. (-,-en) : marilhatur g., marilherezh g., enskrivadur g., enroll g., enrolladur g., enskriverezh g.

immatrikulieren V.k.e. (hat immatrikuliert) : enskrivañ, marilhañ, enrollañ.

V.em. : **sich immatrikulieren** (hat sich (t-rt) immatrikuliert) : *sich immatrikulieren (lassen)*, lakaat e anv evit mont d'ar skol-veur, enskrivañ er skol-veur.

Imme b. (-,-n) : [barzh.] gwenan str.

immens ag. : divuzul, divent, bras-divent, egorant ; *ein immenses Vermögen*, madoù forzh pegement lies., madoù ken-ha-ken lies., madoù mui-pegem-mui lies., madoù ken-ha-kenañ lies., madoù d'ober teil lies., madoù e-leizh lies., ur madoù bras g.

immensurabel ag. : ezvuzul, divuzuliadus, diventadus, na c'heller ket muzuliañ.

immer Adv. : 1. [en amzer] bepred, atav, biken atav, dalc'hmat, dalbec'h, dalbezh, dalberz, dizehan, diehan, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, dibaouez, harz-diharz, hep diskrog, diastal, hep spanaenn, taol-ha-taol, da bep mare, hep distenn, hep disterniañ, hep ec'hoaz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep digeinañ, hep remzi, sav-taol, a-hed an amzer, e-pad an amzer, an daou benn eus an amzer, etre daou benn an amzer, ingal(-ingal), bep frap, tro-distro, taer-ha-taer, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz ; *fast immer*, atavik ; *immer schon*, a-holl-viskoazh, a-viskoazh, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a-vepred, dalc'hmat, a-hed an amzerioù, a bep mare, a-hed-amzer, a bep amzer, atav ; *es hat immer geregnet*, glav a oa bet dizehan, glav a rae atav, glav a oa bet hep diskrog, ne oa bet nemet glav ; *ich habe immer schon Bretonisch gesprochen*, dalc'hmat em eus gouezet brezhoneg, a-viskoazh em eus gouezet brezhoneg ; *die Briefmarken werden immer teurer*, keraat a ra an timbroù dalbezh ; *es wird immer schlimmer*, mont a ra an traoù e malament, dont a ra an traoù da vezañ falloc'h-fallañ, fallaat a ra an traoù, gwashaat a ra an traoù, grevusaat a ra an traoù, mont a ra an traoù war washaat, dont a ra an traoù da vezañ gwashoc'h, mont a ra an traoù gwashoc'h-gwazh, mont a ra an traoù a zrouk da wazh, mont a ra an traoù gwazh-ouzh-gwazh, garvaat a ra an traoù, grizianañ a ra an traoù, emañ an traoù o c'hoari da fall, startaat a ra an traoù ; *die Glocke schlug immer lauter*, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h pe greñv, seniñ a rae ar c'hloc'h kreñvoc'h-kreñvañ ; *er will immer nur lachen*, falvezout a ra dezhañ c'hoarzhin bepred, tremen a ra e amzer o c'hoarzhin, kas a ra e amzer o c'hoarzhin, ne ra nemet c'hoarzhin, kas a ra e vuhez o c'hoarzhin ; *er hat immer nur die Leute kritisiert*, ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - klask a rae abeg bepred - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - hennezh a gave atav tro da abegiñ - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - eñ a gave da

lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - klask a rae atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rae e amzer o tivrudañ ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer 'oa, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blije dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ - atav e veze o pismigañ - atav e veze o pigosat - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa - hennezh a oa un den na blije netra dezhañ ; *immer noch*, c'hoazh, bepred, dalc'hmat, atav ; *er ist immer noch da*, amañ (eno) emañ c'hoazh, amañ (eno) emañ bepred, amañ (eno) emañ atav ; *sie leben immer noch*, bev int dalc'hmat ; *sie kommt immer noch nicht*, n'eo ket erru c'hoazh ; *ich finde immer noch keinen Anklagepunkt gegen sie*, ne gavan ket muiget a-raok un abeg d'he barn ; *arbeitest du immer noch mit deinem Vater zusammen ?* bepred emañ o labourat gant da dad ? ha labourat a rez atav gant da dad ? ; *und der lacht immer noch*, c'hoarzhin an hini a ra c'hoazh, c'hoarzhin an hini eo a ra c'hoazh, ha padout a ra da c'hoarzhin ; *sie arbeiten immer noch nicht*, n'int ket krog da labourat c'hoazh ; *er ist immer noch hungrig*, n'en deus bet nemet hanter e walch, n'en deus graet nemet hanter gofad, menel a ra war e naon ; *er ist nicht immer guter Laune*, ne vez ket troet mat bepred, ne vez ket imoret mat atav ; *er ist immer noch nicht guter Laune*, n'eo ket imoret mat c'hoazh, war e du fall emañ c'hoazh, n'eo ket deuet war e du mat c'hoazh, kintoù a zo ennañ c'hoazh, o c'hoefñviñ emañ c'hoazh, n'eo ket digoeñvet e boch c'hoazh ; *es kommen immer noch Leute*, an dud a bad da zont ; *immer während (pe kentoc'h : immerwährend)*, hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, hep ec'hoaz, harz-diharz, da bep mare, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *ich kann diesen Film immer wieder sehen*, ne skuizhan nepred o sellet ouzh ar film-se ; *immer wieder*, dibaouez, dalc'hmat, ingal, ingal-ingal, tro-distro, taer-ha-taer, ugent-kant gwech an deiz, bep frap, harz-diharz, da bep mare, taol-ha-taol ; *etwas immer wieder lesen*, lenn-dilenn udb ; *auf immer, für immer*, d'an holl virviken (Gregor), d'ar bed all, evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da vat ha da viken, evit biken, evit ur viken, evit ur james, betek biken, da virviken, betnari, da james, a-viken, a-virviken, a-varv, evit an holl viskoazh, a-hed an amzerioù, a-hed an amzer, e-pad an amzer ; *immer und ewig, auf immer und ewig*, da vat ha da viken, da viken, evit biken, evit ur viken, betek biken, da virviken, betnari, da james, a-hed an amzerioù, da bep birviken, a virviken da james, da virviken james ; *nur immer zu ! a)* krog(it) e-barzh ! ale ! sach ganit 'ta ! sachit

warni ! ; **b)** dav (traoù, koad, beuz, bazhad, maged, fisel, sifel) dezhi ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dalc'hit tomm ! arabat chom da dermal ! uhel ar c'halonoù ! butun dezho ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudoù ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! h.a.

2. [kreskidigezh, derez uheloc'h-uhelañ] *er wird immer reicher*, bemdez Doue e kresk e beadra, dont a ra da vezañ pinvidikoc'h pe binvidik ; *immer besser*, gwelloc'h-gwell, gwelloc'h-gwellañ, gwell-ouzh-gwell, gwell-àr-well, gwell pe well ; *immer besser singen*, gwellaat da ganañ ; *immer mehr*, muioc'h-mui, muioc'h-muiañ, mui-ouzh-mui, mui-ha-mui ; *er säuft immer mehr*, *er säuft immer stärker*, gwashaat a ra da evañ, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson, kreskiñ a ra da lonkañ, souriñ a ra da lonkañ ; *er hinkt immer stärker*, gwashaat a ra da gammañ, kreskiñ a ra da gammañ, kammoc'h-kammañ e teu da vezañ, kammañ a ra gwazh-ouzh-gwazh, kammañ a ra gwazh-àr-wazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwazh, kammañ a ra gwashoc'h-gwashañ, souriñ a ra da gammañ, podekaat a ra muioc'h-mui ; *es regnet immer heftiger*, kreskiñ a ra d'ober glav, gwashaat a ra d'ober glav ; *die Leute lesen immer weniger*, nebeutaet eo an dud da lenn, bihanaet o deus an dud da lenn, bihanaet o deus an dud a lenn, rouesaet eo an dud da lenn ; *die Bäume werden immer weniger*, ar gwez a zeu da rouesaat ; [polit.] *er driftet immer mehr nach rechts*, gwennaat a ra mui-ouzh-mui ; *den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer teurerer Maschinen der Atem aus*, dielc'hat a ra ar c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezhioù keroc'h-kerañ ; *die Ausgaben steigen immer weiter*, kreskiñ ha kreskiñ a ra an dispignoù ; *der Brand wütete immer weiter*, an tan a gendalc'he gwashoc'h-gwashañ.

3. [diforc'h] n'eus forzh, bennak, daoust ; *was immer geschehen mag*, n'eus forzh petra a c'hoarvezfe, petra bennak a c'hoarvezfe, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto ; *wo ich auch immer bin*, n'eus forzh pelec'h e vefen, pelec'h bennak e c'hallan bezañ ; *was du auch immer tun kannst*, gant a ri ; *aus welchen Gründen auch immer*, n'eus forzh perak e rafe an dra-se, n'eus forzh evit peseurt abegoù e vefe, peseurt abegoù bennak a c'hallfe bezañ, daoust peseurt abegoù a vefe ; *wer er auch immer ist*, ne vern piv eo, ne ra forzh piv eo, piv bennak e vefe, daoust piv eo, petore den bennak e vefe ; *ich werde es schaffen, welche Schwierigkeiten sich mir auch immer in den Weg stellen*, dont a raio ganin, ne vern pe ziaester a gavin war va hent - dont a raio ganin, ne vern peseurt diaesterioù a gavin war va hent - dont a raio ganin, pe ziaester bennak a gavin war va hent ; *wie dem auch immer*, bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, deuet a zeuy, koustet a gousto ; *was immer man auch sagt, das Spiel ist bei Kindern eine natürliche Veranlagung*, kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari - kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), natur eo d'ar vugale karet c'hoari - kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari - kaer 'zo (kaer 'zo lavaret), nes eo d'ar vugale kaout c'hoant da c'hoari.

immerdar Adv. : evit atav, evit bepred, evit mat, evit birviken, da viken, da virviken, dalc'hmat atav, bepred, ken-ha-ken, mui-pegen-mui, hep diskrog, hep ehan, dibaouez, harz-diharz, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, biken atav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ.

immerfort Adv. : hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, harz-diharz, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, taol-ha-taol, da bep mare, hep ec'hoaz, biken atav, dalc'hmat atav, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *es hat acht Tage lang immerfort geregnet*, e-pad eizhte e talc'has ar glav da gouezhañ.

immergrün ag. : [louza.] padus, padus e zelioù, trebadus, pourc'hidik, dizibourc'h ; *immergrüne Blätter*, delioù padus lies.

Immergrün n. (-s,-e) : [louza.] berwenk g., rouanez b. ; *kleines Immergrün*, rouanez vihan b.

immerhin Adv. : memes tra, d'an nebeutañ, da nebeutañ, da vihanañ, bepred, atav, evelkent, evelato, alato, alato ivez, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, nag evit-se, evit-se ; *das ist immerhin etwas*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, nebeud a ra vad ; *immerhin war er ehrlich genug, es zu gestehen*, aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, c'hoazh eo brav n'o deus ket flastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket flastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket flastret ar vleuñveg ; *Französisch ist immerhin eine schöne Sprache*, ar galleg a zo ur yezh vrav, tost ken brav hag ar brezhoneg.

Immersion b. (-,-en) : 1. gouelediñ g., gourdourañ g. ; 2. [dre skeud.] soub g., soubadur g., splujadur g., soubidigezh b.

Immersionpädagogik b. (-) : kelenn dre soubidigezh er yezh g.

immerwährend ag. : peurbad, peurbadel, peurbadus, hollbad, hollbadus, divarvel.

Adv. : hep diskrog, hep ehan, dibaouez, diehan, diastal, hep spanaenn, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, hep ec'hoaz, harz-diharz, da bep mare, taol-ha-taol, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht*, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter.

immerzu Adv. : dalc'hmat atav, biken atav, bepred, mui-pegen-mui, ken-ha-ken ; *er spuckt nur immerzu*, emañ atav skop-skop, ne ra ken nemet skopañ ; *er grinst nur immerzu*, emañ atav risign-risign, ne ra ken nemet risignat, ne ra ken tra nemet risignat, ne ra nemet risignat ; *er trinkt nur immerzu*, ne ra ken tra nemet lonkañ, ne ra ken nemet lonkañ, ne ra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, tremen a ra e

amzer o kleuzañ gwer, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er isst nur immerzu*, atav e vez debr-debr, ne ra ken nemet debriñ, ne ra nemet debriñ ; *er weint nur immerzu*, gouelañ a ra ken a ra, ne ra ken nemet gouelañ, ne ra ken tra nemet gouelañ, ne ra nemet gouelañ, dalc'hmat atav e vez o leñvañ ; *er lacht nur immerzu*, ne ra nemet c'hoarzhin ; *er flucht nur immerzu*, ne ra ken nemet mallozhiñ, e c'henoù a zo ur stivell a gunujennoù, hennezh a zo boull e grouer, dont a ra kunujennoù (leoù spontus, leoùdoued reut, pec'hedoù spontus) gantañ leizh e c'henoù, hennezh a darzh buanoc'h ul ledoued war e vuzelloù eget ur bedenn, war ar pec'hiañ eo hennezh un den dibab.

Immigrant g. (-en,-en) : enbroad g., enbroer g.

Immigration b. (-,-en) : enbroerezh g., enbroiñ g. ; *Massenimmigration*, enbroadeg b.

immigrieren V.gw. (ist immigriert) : enbroiñ.

imminent ag. : kevogos, gourdrouzus, war-nes taol da zegouezhout, tost da zegouezhout, e-tailh da erruout, o kinnig erruout, davev da c'hoarvezout, davev da erruout, war erruout, war ar bord da erruout, prest da erruout.

Immission b. (-,-en) : noazañs b., noazadur g.

Immissionsgrenze b. (-,-n) : noazadur brasañ aotreet g., gourin noazadur aotreet g.

Immissionschutz g. (-es) : gwarez a-enep an noazadurioù g.

Immissionswert g. (-s,-e) : live saotradur g. ; *natürlicher Immissionswert*, live saotradur naturel g.

immobil ag. : ha na c'hall ket fiñval ken, diloc'h, lakaet difiñv, difiñvaet.

Immobilienvermögen n. (-s) : glad diloc'h g., madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., madoù-leve lies., fontoù lies., douaroù-font (Gregor) lies.

Immobilien lies. : madoù diloc'h lies., madoù-font lies., madoù-batis lies., madoù-leve lies., fontoù lies., leve-font g., douaroù-font (Gregor) lies. ; *Mobilien und Immobilien*, leveoù ha dileveoù lies.

Immobilienbestand g. (-s,-bestände) : lojeizeg b.

Immobilienbüro n. (-s,-s) : kouraterezh tiez b.

Immobilienfonds g. (-,-) : fontoù da bostañ e madoù diloc'h lies.

Immobilienhändler g. (-s,-) : kourater tiez g., kourater madoù diloc'h g.

Immobilienpekulation b. (-,-en) : arvokañ war ar madoù-leve g., arvokerezh war ar madoù diloc'h g.

immoralisch ag. : enepdivezek, divuhezegel, divat, direol, dizonest, dizere, direizh.

Immoralismus g. (-) : 1. divuhezelouriezh b., enepdivezouriezh b. ; 2. [preder.] gourzhdivezouriezh b.

Immoralist g. (-en,-en) : enepdivezour g., divuhezelour g., den (paotr) an divad g.

Immoralität b. (-) : enepdivezegezh b., divuhezegezh b., divad g., divadelezh b., dizonestiz b., direoliezh b.

Immortelle b. (-,-n) : [louza.] melenig-traezh g.

immun ag. : [mezeg.] 1. immun, immunekaet, diarbennet, gwaredet, digleñvedet, hangae, hangaeet ; *sie sind gegen Pocken immun*, diarbennet int ouzh ar vrec'h ; 2. [polit.] divec'h, diskehus.

Immunabwehr b. (-,-en) : [mezeg.] gwarezoù immunizel lies., difennoù hangae lies.

Immundefekt g. (-s,-e) / **Immundefizienz** b. (-,-en) : [mezeg.] immunoprinder g., immunodigresk g., divig reizhiad an hangaeañ g., hangaezvig g. ; *erworbener Immundefekt*, azoniad hangaezvig arzeuat (HAZA) g., haza g., [kenyezh] sida g.

immunisieren V.k.e. (hat immunisiert) : [mezeg.] immunizañ, immunekaot, diarbenn, gwarediñ, digleñvedañ, hangaeañ.

Immunisierung b. (-,-en) : [mezeg.] immunizañ g., immunizadur g., hangaeañ g.

Immunität b. (-) : **1.** [mezeg.] immuniezh b., digleñved g., gwared g., hangae g. ; **2.** [polit.] divec'h g., digastizder b., digastizder g., digastiz g., diskehuzed b.

Immunkompetenz b. (-) : [bev.] gougon hangaeel g.

Immunodepression b. (-,-en) : [mezeg.] immunodigresk g., imunoprinder g., hangaeastal g., hangaeastaliñ g.

Immunoglobulin n. (-s,-e) : immunoglobulin g.

Immunologe g. (-n,-n) : [mezeg.] immunologour g., hangaeoniour g.

Immunologie b. (-) : [mezeg.] immunologiezh b., hangaeoniezh b.

Immunreaktion b. (-,-en) : [mezeg.] immunoreaktadenn b., erwezh hangaeel g.

Immunschwäche b. (-,-n) : [mezeg.] immunodigresk g., immunoprinder g., hangaeastal g., hangaeastaliñ g.

immunsuppressiv ag. : [mezeg.] ... immunodilamer, hangaeastaler.

Immunsuppressivum n. (-s,-suppressiva) : [mezeg.] immunodilamer g., hangaeastaler g.

Immunsystem n. (-s,-e) : [mezeg.] reizhiad immunekaot b., reizhiad hangaeañ b.

Impedanz b. (-,-en) : [fizik] luzded b.

imperativ ag. : gourc'hemennus, groñs ; [polit.] *imperatives Mandat*, leuriadur endalc'hus g.

Imperativ g. (-s,-e) : **1.** gourc'hemenn g., gourc'hemennad g., kemenn g., rekiz g., endalc'h g., dlead g., kantezv b. ; [Kant] *der kategorische Imperativ*, un dlead groñs g. ; [Kant] *der kategorische Imperativ*, ar gourc'hemennad groñs g., an endalc'h gourc'hemennus g., ar rekiz groñs g., ar gantezv c'hroñs b. ; *der hypothetische Imperativ*, ar gourc'hemennad martezeüs g. ; **2.** [yezh.] doare-gourc'hemenn g.

imperativisch ag. : gourc'hemennus, groñs.

Imperator g. (-s,-en) : impalaer g., imperator g.

Imperfekt n. (-s,-e) : [yezh.] amdremenet g., amzer amdremenet b., amzer-dremenet ledan b.

imperial ag. : impalaerel, ... impalaer, ... an impalaer.

Imperialismus g. (-) : impalaerouriezh b.

Imperialist g. (-en,-en) : impalaerour g.

imperialistisch ag. : impalaerouriezhel, impalaerour.

Imperialpapier n. (-s) : **1.** paper mentrezh 75 x 106 cm g. ; **2.** paper mentrezh 56 x 76 cm g.

Imperium n. (-s, Imperien) : impalaeriezh b.

impertinent ag. : divergont, dichek, digoll, rok, hardizh, her, divezh, dizoare, disaouzan, dizoujañs.

Impertinenz b. (-,-en) : hardizhded b., divergontiz b., divezhoni b., herder g., taerder g., dizoujañs b.

Impetigo b. (-, Impetigines) : [mezeg.] impetigo g., katar str. ; *eitrige Verkrustung bei Impetigo*, katarenn b.

Impetrant g. (-en,-en) : **1.** impetrer g., arnodennad bet degemeret g. ; **2.** [gwir] klemmer g.

Impetrat g. (-en,-en) : [gwir] difenner g.

Impetus g. (-) : intampi g., herder g.,ourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

Impfarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] vaksiner g., flistrer vaksin g.

impfen V.k.e. (hat geimpft) : [mezeg.] vaksinañ, lakaat ar vrec'h, diarbenn, pikañ ; *jemanden gegen Pocken impfen*, lakaat ar vrec'h d'u.b., vaksinañ u.b. ouzh ar vrec'h, vaksinañ u.b. a-enep ar vrec'h, diarbenn u.b. ouzh ar vrec'h, pikañ u.b. a-enep ar vrec'h, pikañ u.b. enep ar vrec'h, flemmañ u.b. a-enep ar vrec'h ; *sich (t-rt) impfen lassen*, mont da vaksinañ.

Impfen n. (-s) : vaksinañ g., vaksinadur g., vaksinadenn b., brec'hidigezh b. ; *Impfen gegen Pocken*, brec'hidigezh b.

Impfer g. (-s,-) : [mezeg.] vaksiner g., flistrer vaksin g.

Impfgesetz n. (-es,-e) : lezenn diwar-benn ar vaksinañ b.

Impfling g. (-s,-e) : **1.** [mezeg.] den hag a zo da vaksinañ g. ; **2.** [labour-douar] imboudenn b.

Impfpass g. (-es,-pässe) : [mezeg.] karned vaksinadennoù g.

Impfpistole b. (-,-n) : [mezeg.] pistolenn vaksinañ b.

Impfreis n. (-es,-er) : [labour-douar] imboudenn b.

Impfschaden g. (-s,-schäden) : [mezeg.] kudennoù yec'hed da-heul ur vaksinadenn lies.

Impfstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] vaksin g., brec'h b.

Impfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinañ g., vaksinadur g., vaksinadenn b., brec'hidigezh b. ; *Pockenschutzimpfung*, brec'hidigezh b.

Impietät b. (-) : difeiz b., dizeoliezh b.

Implantat n. (-s,-e) : [mezeg.] implantenn b., ensteud g.

implantieren V.k.e. (hat implantiert) : [mezeg.] implantañ, ensteudañ.

implementieren V.k.e. (hat implementiert) : [stlenn.] implementañ, keflouerañ.

Implikation b. (-,-en) : empegadur g., empegad.

implizieren V.k.e. (hat impliziert) : empegañ, enderc'hel.

implizit ag. : empeg, empegat, empegadel ; [relij.] *impliziter Glaube*, feiz empeg b..

Adv. : dre empeg.

implodieren V.gw. (ist implodiert) : entarzhañ, enbloskañ.

Implorant g. (-en,-en) : [gwir] klemmer g.

Implorat g. (-en,-en) : [gwir] difenner g.

Implosion b. (-,-en) : entarzh g., enblosk g., enbloskañ g.

Imponderabilien lies. : amziaweladoù lies., traoù na c'haller ket soñjal enno lies., traoù na c'hallont ket bezañ rakwelet lies., traoù na c'hallont ket bezañ goanaget lies., traoù chañs-dichañs lies.

imponieren V.gw. (t-d-b) (hat imponiert) : [dre skeud.] *jemandem imponieren*, tennañ doujañs u.b. war an-unan, tennañ respet u.b. ouzh an-unan, skeiñ spered u.b.

imponierend ag. : meurdezus, a lorc'h, sebezus, estlammus, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ.

Imponiergehabe n. (-s) : ardoù lies., geizoù lies., orbidoù lies., tresoù lies., andelloù lies., jestroù lies., ismodoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., tailhoù lies.,

mignerezh g., yekoù lies., yezhoù lies., arvezioù lies., roufl g., fouge g., brabañs g., digoradurioù lies.

Import g. (-s,-e) : 1. [ober] enporzh g., enporzhiadur g., enporzhierezh g., enbroadur g., enbroadenn b., enbroerezh g., enbroaderezh g., ebarzhadenn g., ebarzhadur g., ebarzherezh g. ; *massiver Import*, enbroadeg b., enporzhiadeg b. ; 2. [tra] enporzhiad g., ebarzhadur g.

Importe b. (-,-n) : 1. enporzhiad g. ; 2. [dre astenn.] segalenn La Habana b.

Importeur g. (-s,-e) : enporzhier g., enbroer g., ebarzher g.

Import-Export ... enporzhiañ-ezporzhiañ, ... en-ezporzhiañ.

Import-Export-Handel g. (-) : kenwerzh enporzhiañ-ezporzhiañ g./b., kenwerzh en-ezporzhiañ g./b.

Importhandel g. (-) : enporzh g., enporzhiadurioù lies., enbroadurioù lies., ebarzherezh g., ebarzhiadurioù lies.

importieren V.k.e. (hat importiert) : [kenwerzh] enporzhiañ, enbroañ, enbroadiñ, ebarzhiñ ; *Waren importieren*, enbroañ (enporzhiañ, enbroadiñ, ebarzhiñ) marc'hadourezh ; *Saatgut importieren*, enporzhiañ greun estren.

Importquote b. (-,-n) : feurbarzh enporzh g.

Importüberschuss g. (-es,-überschüsse) : reñverad enporzhiañ g.

imposant ag. : meurdeus, a lorc'h, sebezus, estlammus, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ha n'emañ ket c'hwezh ar sifern gantañ ; *sie hat sich ein imposantes Bett gekauft*, honnezh he deus prenet ur gwele ha n'emañ ket ar sifern gantañ, honnezh he deus prenet ur gwele ha n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; *mit imposanter Männlichkeit*, kastret-mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek.

impotent ag. : [mezeg.] dic'hall, dic'halloudek, disperius, P. dizañjer ; *impotenter Kerl*, P. kog sukr g., pich null g., pich plat g., sac'h kropet g., sac'h goeñvet g., poch goeñvet g., poch goull g., poch paper g. ; *er ist jetzt impotent*, P. aet eo an dour diwar ar patatez gantañ.

Impotenz b. (-,-en) : [mezeg.] dic'halloud revel g.

imprägnieren V.k.e. (hat imprägniert) : euvriñ, intrañ.

imprägnierfähig ag. : euvradus, intradus.

Imprägnierung b. (-,-en) : intr g., intrañ g., intradur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g.

impraktikabel ag. : dic'hraus, ansevenadus, na c'hall ket bezañ lakaet e pleustr, na c'hall ket bezañ lakaet da dremen er pleustr, na c'haller ket seveniñ, na c'haller ket kas da vat, na c'haller ket kas da benn, na c'haller ket pengenniñ.

Impressario g. (-s,-s/Impressari/Impressarien) : impresario g.

Impression b. (-,-en) : 1. trivliad g., santad g., santadur g., kredenn b., santimant g. ; 2. kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b., kev g.

Impressionismus g. (-) : impresionouriezh b., trivliadelouriezh b., santadelouriezh b.

Impressionist g. (-en,-en) : impresionour g., trivliadelour g., santadelour g.

impressionistisch ag. : ... trivliadelour, ... santadelour.

Impressum g. (-s, Impresen) : 1. peurvuill g. ; 2. [levrioù, moull.] menegoù ret hervez al lezenn lies.

Imprimatur n. (-s) : [relij.] aotre da voullañ g., aotreadur g., imprimatur g.

Impromptu n. (-s,-s) : [c'hoariva] abadenn a-greiz-pep-kreiz b., abadenn war ar prim b., abadenn war an trumm b., primaoadenn b.

Improvisation b. (-,-en) : primaoadenn b., primaozerezh g., primaoadur g., taol-prim g., primsavadenn b., primawenadenn b., primganañ g., primseniñ g.

Improvisator g. (-s,-en) : primaoyer g., primawenad g., primsaver g., primganer g., primsoner g.

improvisieren V.k.e. (hat improvisiert) : primaogañ, primsevel, sevel war ar prim, sevel war an trumm, sevel war an tach, sevel war an tomm, sevel war an taol, sevel tomm-ha-tomm ; *etwas improvisieren*, ober udb war an tomm (diwar sav, war an tach, war an taol, war an trumm, war ar prim), kavout en un taol-kont (kavout gant un taolad spered) petra 'zo d'ober, bezañ diouzhtu-kaer udb dindan dorn gant an-unan ; *eine Rede improvisieren*, ober e brezegenn war an taol, ober e brezegenn diwar sav, sevel ur brezegenn war an tomm, sevel ur brezegenn war an tach, sevel ur brezegenn war an trumm, sevel ur brezegenn war ar prim ; *ein Musikstück improvisieren*, primaogañ ur frapad sonerezh ; *ein Gedicht improvisieren*, sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm, sevel ur varzhoneg tomm-ha-tomm.

Impuls g. (-es,-e) : 1. luskadenn b., luskenn b., lusk g., luskad g., luskidigezh b., darluskidigezh b., lañs g., lañsaden b. gwint g., atiz g., broud g., brall g., bole g., emlusk g., emluskerezh g., barrad kalon g., bount g., bountadenn b. ; *neue Impulse geben*, reiñ lañs (lusk) a-nevez da, reiñ ul lusk nevez da, broudañ a-nevez, luskad a-nevez, atizañ a-nevez, reiñ lañs en-dro da, degas startijenn en-dro da ; *in einem plötzlichen Impuls*, diwar froudenn, dre froudenn ; 2. [fizik] skog g., luskad g.

impulsgesteuert ag. : [tekn.] leviet dre skogoù ; *impulsgesteuerte Auslösung*, distignadur dre skogoù g.

impulsiv ag. : froudennek, prim, buanek, kleiz, pront, luskidik, darluskidik, barradek, tev e glopenn, imorus, brouezek ; *impulsiv handeln*, mont diwar skañv, mont a-raok e benn, mont gwall vuan ganti, leuskel e froudennoù da leviañ an-unan, plegañ da luskadoù e galon, ober traoù diouzh ma sav loariadenn en an-unan, ober udb diwar ur froudenn, ober udb war e folladenn, mont bourlik-ha-bourlok dezhi, lakaat e gein en e c'houlou, bezañ pront evel ul Leonad, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog.

Impulsivität b. (-) : primded b., primder g., trummed b., luskidigezh b., darluskidigezh b., darluskegezh b., brouezegezh b.

imstande ag. : barrek, gouest, e-tailh, e tro, e tres, e stad, e galloud, en amen, el lec'h, e-tu, kap ; *er ist imstande, es zu tun*, barrek eo d'ober an dra-se, barrek eo evit ober kement-se, barrek eo d'an dra-se, barrek eo diouzh an dra-se, kap eo d'an dra-se, gouest eo d'ober kement-se, mat eo d'ober al labour-se, troc'h en deus d'ober kement-se, emañ e-tailh d'ober an dra-se, e tro emañ d'ober an dra-se, tro a zo ennañ evit ober an dra-se, den a-walc'h eo evit ober kement-se, micherour a-walc'h eo evit ober kement-se, el lec'h emañ d'ober an dra-se, e-tu emañ d'ober an dra-se, e tres emañ d'ober

kement-se, en amen emañ d'ober an dra-se, e doare emañ d'ober an dra-se, emsav eo da zont a benn eus al labour-se, e stad emañ d'ober kement-se / e galloud emañ d'ober kement-se (Gregor) ; *wenn er dazumstande ist*, mar gall, mard eo gallus dezhañ.

Im- und Export g. (-s,-e) : enporzh-ezporzh g., enezporzh g.

in araog. (t-d-b pe t-rt) :

1. [en egor] e, e-barzh, a-barzh, a-ziabarzh, da ; *in Deutschland*, e Bro-Alamagn ; *in der Ferne*, er pellder, en diabell ; *im Norden*, en norzh, en hanternoz ; *in der Mitte*, e kreiz ; *in der Schule sein*, bezañ er skol ; *in die Schule gehen*, mont d'ar skol ; *im Kino sein*, bezañ er sinema ; *ins Kino gehen*, mont d'ar sinema ; *in der Stadt wohnen*, bezañ o chom e kêr ; *in den ersten Stock umziehen*, mont da chom er c'hentañ estaj ; *das Buch, in dem ich lese*, al levr emañ o lenn ; *der Reichste in der Gegend*, an hini pinvidikañ eus ar c'horn-bro.

2. [en amzer] da, dindan, e, evit, a-benn, gant, e-kerzh, e-pad, diouzh, war-barzh, war-benn, da benn ; *in dieser Zeit*, d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, da neuze ; *in kurzer Zeit*, dindan berr amzer, dindan un nebeud amzer, e berr amzer ; *in diesen Tagen*, evit an deizioù, en deizioù-mañ ; *in zwei Monaten*, a-benn daou viz, en ur ober daou viz, war-barzh daou viz, da benn daou viz ; *in der ersten Jahreszeit*, e-kerzh (e-pad) ar mare-bloaz kentañ ; *im Frühling*, d'an (en, gant an) nevez-amzer ; *im März*, e Meurzh, e miz Meurzh ; *im Jahre ...*, er (ar) bloaz, er (ar) bloavezh ... ; *in der Nacht*, e-pad an noz, diouzh an noz, en noz, da noz, dindan an noz ; *von jetzt an, in einem Monat*, war-barzh ur miz ac'hanen, a-benn ur miz ac'hanen, a-barzh ur miz ac'hanen, da benn ur miz.

3. [doare] *in Sorge sein*, bezañ diaes e benn (enkrezet, trubuilhet, mesket e spered, trechalet, trefuet, sammet e spered), bezañ rouestlet, bezañ war enkreiz, bezañ un enkreiz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e spered, bezañ diaes e galon, bezañ melre gant an-unan, kemer safar, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù ; *in Zorn geraten*, mont tro en e voned, sevel broc'h ennañ, broc'hañ, mont er-maez eus e groc'henn, mont e volc'h diwar e lin, mont e fulor (e kounnar, e gouez), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, hejañ e gi, peurzallañ, peursaudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ ; *im Gange sein*, bezañ war ober ; *im Schweiße seines Angesichts*, diouzh c'hwezenn e dal, o c'hweziñ ; *in Gleichnissen reden*, ober gant (implijout) hañvaladennoù ; *im Ernst*, evit gwir, e gwir, end-eeun, da vat ha kaer, a-barfeted, a-zevri, parfet ; *in Wirklichkeit*, e gwirionez ; *in eigener Person*, eñ e-unan, eñ e-unan-penn, eñ e-unan-kaer ; *in dieser Farbe*, el liv-mañ, eus al liv-mañ ; *in Hemdsärmeln sein*, bezañ e (war) korf e roched ; *in bar zahlen*, paeañ war an taol (war al lec'h), paeañ gant arc'hant diouzhtu (gant arc'hant a-benn, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant kontet) ; *in Freud und Leid*, e gloaz pe e levezenn, e pep

degouezh, petra bennak a c'hoarvezfe, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo.

4. [cheñchamant] *sich in einen Frosch verwandeln*, kemer neuz ur glesker, dont da c'hlesker.

5. [tr-] *in Bausch und Bogen (im Großen und Ganzen)*, dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, dre vras, evel-evel ; *er ist gut in Mathematik*, barrek eo (akuit eo) war ar jedoniezh, en e blom (en e daol) emañ gant ar jedoniezh ; *ins Holz schneiden*, engravañ e-barzh ar c'hoad ; *das hat es in sich*, gwall ziaes eo, diaes a-walc'h eo, n'eo ket ken aes-se.

6. P. *er ist in*, priziet eo, brudet brav eo, ober a ra brud.

inaktiv ag. : 1. arwarek, dioberiant, dioberiat, distrivant, vak, anoberiat, anoberiant ; 2. [lu] eus an adarme ; 3. [dre skeud.] diegus, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, diboan, mors.

Inaktivierung b. (-,-en) : [bev.] divlivaat g., ezniñvañ g.

inakzeptabel ag. : dizegemeradus, dic'houzañvus, argarzhus, diasantus, diaotreüs, na c'haller ket degemer, na c'haller ket asantiñ dezhañ.

Inangriffnahme b. (-,-n) : sevenadur g., sevenidigezh b., seveniñ g., erounezerezh g., erounezadur g.

Inanspruchnahme b. (-,-n) : 1. implij g., ampled g., arver g. ; 2. [lu] deogadur g., rekizadur g. ; 3. lakadur da berzhiañ g.

Inappetenz b. (-) : [mezeg.] disnaon g.

inartikuliert ag. : dispis, displann, disklaer.

inaugurieren V.k.e. (hat inauguriert) : digeriñ ez ofisiel, reiñ lañs a enor da, kentradiñ.

Inbegriff g. (-s,-e) : derc'henn b., patrom g., pimpatrom g., skouer b. ; *er ist der Inbegriff des Gelehrten*, ur gouizieg a zo anezhañ mard boe unan, ur skouer a ouizieg a zo anezhañ.

inbegriffen ag. : e-barzh, hag all ; *alle Taxen inbegriffen*, pep taos e-barzh ; *Steuer nicht inbegriffen*, pep taos er-maez, hep an taosioù ; *Mehrwertsteuer inbegriffen*, en ur gontañ an taos ouzhpennet war an talvoud, tell diwar ar c'hresk talvoud hag all ; *alles inbegriffen*, *Steuer und Abgaben inbegriffen*, *Taxen inbegriffen*, pep taos e-barzh, P.T.B. ; *nicht inbegriffen*, diskont ; *Getränke nicht inbegriffen*, n'emañ ket an diedoù e-barzh ; *Steuer nicht inbegriffen*, *Taxen nicht inbegriffen*, hep an taosoù, pep taos er-maez, P.T.M.

Inbetrachtungnahme b. (-) / **Inbetrachtziehung** b. (-) : sellad g., pled g., respet g., preder g., evezh g., meiz g., derc'hel kont [eus] g.

Inbetriebnahme b. (-,-n) / **Inbetriebsetzung** b. (-,-en) : loc'hañ g., loc'h g., loc'hadur g., lakaat da vont en-dro g.

Inbrunst b. (-) : intampi g., herrder g., gred g., gred bervidant g., bervidanted b., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., bevded b., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-kalon g., nerzh-youl g., deltu g., gouezded b., youl b., fo g.

inbrünstig ag. : intampus, gredus, leun a c'hred, entanet, birvidik, grizias, gwrezus, berv, c'hwec, bervidant, bev-buhez, bev-buhezek, fo ennañ, kalonek ; *inbrünstig beten*, pediñ gant kalon, pediñ a-greiz-kalon, pediñ a-wir-galon, pediñ a-galon, pediñ a-nerzh e galon, pediñ c'hwec, pediñ kalonek ; *inbrünstiges Gebet*, pedenn entanet b., pedenn virvidik (c'hwec, a-greiz-kalon, a-wir-galon, a-galon, a-nerzh-kalon, kalonek) b.

Inbusschlüssel[®] g. (-s,-) : alc'hwez Allen[®] g., alc'hwez ki c'hwez'h talbenn g., alc'hwez ki evit biñsoù c'hwech'htalbennek ent kleuz g.

Inbusschraube[®] b. (-,-n) : biñs Allen[®] b., biñs gant ur penn c'hwech'htalbennek ent kleuz b., biñs c'hwech'htalbennek ent kleuz b.

indanthren[®] ag. : graet gant livioù a zalc'h mat.

Indefinitpronomen n. (-s,-/pronomina) : [yezh.] raganav-damziskouez g., raganv amstrizh g., raganv amspis g., raganv amresis g., raganv amresisaat g.

indem stag. isurzh. : endra ma, tra ma, e-pad ma, dre ma, en ur, e-ser, o, e-keit ma, etre ma, e-doug ma, e-ser, diwar-greiz ma ; *indem er dies sagte, lachte er*, hag hennezh da c'hoarzhin en ur (e-ser, o) lavaret kement-se.

Indemnität b. (-) : [polit.] divec'h g., digastizded b., digastizder g., diatebegezh parlamantel b.

Inder g. (-s,-) : Indezad g.

indes Adv. / **indessen** Adv. : 1. etretant, etre-daou, e-keit-se, keid-all, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, e pleg an dra-se, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da vetek, da c'hedal, da c'hortoz ; 2. padal, neoazh, evelato, evelkent, koulskoude, evit-se, daoust da se, ha c'hoazh, e-se, memes tra, nag evit-se.

Stag. isurzh. : endra ma, tra ma, e-keit ma, etre ma, e-kreiz ma, e-pad ma, e-ser.

Indetermination b. (-) : [preder.] dizevoudadur g.

Indeterminismus g. (-) : dirediegezh b., ansavelegezh b.

Indeterminist g. (-en,-en) : dirediegour g., ansavelegour g.

Index g. (-/es,-e/Indizes) : 1. meneger g., feuriader g., merk g. ; *gewichteter Index*, feuriader daspouezet g. ; 2. [relij.] indeks g. ; *auf dem Index stehen*, bezañ war roll al levrioù difennet gant sened-lliz Trenta (Gregor), bezañ war roll al levrioù berzet ; 3. [dre skeud.] *auf den Index setzen*, dispellañ, lakaat en dispell.

indexieren V.k.e. (hat indexiert) : ibiliañ.

Indexierung b. (-,-en) : ibiliadur g., ibiliañ g.

Indexklausel b. (-,-n) : diferadenn ibiliañ b.

indezent ag. : dizereat, dizoare, amzere, dizonest, boufon.

Indezenz b. (-,-en) : dizereadegezh b., dizoare g., dizonestiz b.

Indianer g. (-s,-) : Indian g.

Indianernessel b. (-,-n) : [louza.] bent ar gwenan g./b.

Indianerreservat n. (-s,-e) : gwarezva Indianed g., mirva Indianed g.

Indianerstamm g. (-s,-stämme) : meuriad indian g.

Indianervolk n. (-s,-völker) : pobl indian b.

indianisch ag. : indian ; *die indianischen Kulturen*, ar sevenadurezhioù indian lies. ; *die indianischen Sprachen*, ar yezhoù indian lies.

Indien n. (-s) : an Indez b., India b.

Indienststellung b. (-) : 1. anvidigezh b., anvadur g., engouestladur g. ; 2. [merdead.] paramantadur g., paramanterezh g.

Indier g. (-s,-) : Indezad g.

indifferent ag. : 1. [fizik] nebek ; 2. [emzalc'h] diseblant, digas, divorc'hed, difrom, diflach, distrafuilh, disaouzan, dibled, dichal, mingl, amlave, diforzh.

Indifferenz b. (-,-en) : 1. [fizik] nebegezh b. ; 2. [emzalc'h] diforzh g., digaster g., dilañs g., digasted b., diseblanted b., diseblanter g. ; [relij.] *heilige Indifferenz*, diseblanter santel g.

indigen ag. : henvroat, kentidik ; *die indigenen Völker Amerikas*, kenelioù henvroat Amerika lies., an Amerindianed lies, ar pobloù indian lies., henvroidi Amerika lies., henvroiz Amerika lies., kentidien Amerika lies.

Indifferenzfreiheit b. (-) : [preder.] frankiz an diseblanter b.

Indigo g./n. (-s,-s) : 1. gwez-indigo str. ; 2. indigo g., glaz-Indez g.

Indigoblau n. (-s) : indigo g., glaz-Indez g.

Indigopapier n. (-s,-e) : paper glaou g.

Indik g. (-s) : Meurvor Indez g., Meurvor India g., Meurvor an Indez g.

Indikation b. (-,-en) : 1. [mezeg.] ennegad g. ; 2. titour g., meneg g., merk g.

Indikativ g. (-s,-e) : [yezh.] doare-disklêriañ g.

Indikativplanung b. (-,-en) : [armerzh] steuñv hebleg g.

Indikator g. (-s,-en) : 1. merker g., meneger g. ; *soziale Indikatoren*, menegerioù sokial lies., menegerioù kevredigezhel lies. ; 2. titourenn b., menegell b. ; 3. [kimiezh] tester g.

Indio g. (-s,-s) : [Amerika latin] Amerindian g.

Indiofrau b. (-,-en) : [Amerika latin] Amerindianez b.

indirekt ag. : dieeun, ameeun, troidellus, a-dro, hanterat, hanterouriek ; *auf indirekte Weise*, dre droioù-pleg, en ur dreuzellañ, en ur droidellañ, gant doareoù dieeun, gant troidelloù, gant finesa, en un doare troidellus, dre finesa, a-dreuz, dre gammdroioù, a-dro, en ur ober tro ; *er hat ihn auf indirekte Weise angegriffen*, aet eo bet dezhañ a-dro ; *indirekte Steuern*, telloù ameeun lies. ; *als indirekte Folge*, dre adtaol.

indisch ag. : indezat, ... an Indez, ... India ; *der Indische Ozean*, Meurvor Indez g., Meurvor India g., Meurvor an Indez g. ; *indisches Nashorn*, frikorneg India g.

indiskret ag. : 1. diaviz, dievezhiek ; 2. bresk-e-deod, begeh ; 3. kurius, eferus, ranell, ranellek, fureded, fronellek, kivioul, kaoc'h kraz en e vragoù, sav-e-fri, fri-furch ; *ohne indiskret zu sein, möchte ich gern wissen, wo Sie gestern waren*, c'hoant am befe gouzout pelec'h e oac'h dec'h kuit da guriuziñ ac'hanoc'h.

Indiskretion b. (-,-en) : 1. diavizded b., ranellerezh g., ranellder g. ; *durch Indiskretion*, diwar ar grib. ; 2. diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourediz b., louredoni b., botoù pounner lies.

indiskutabel ag. : dizigemeradus, diasantus, dic'houzañvus, diasantus, diaotreüs, na c'haller ket degemer, na c'haller ket asantiñ dezhañ, n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion anezhañ, n'eus ger anezhañ, n'eus kaoz (anv) ebet anezhañ, n'eus ditour ebet dezhañ, n'eus keal (meneg) ebet anezhañ, n'eus ket a barlant en ober.

Indisposition b. (-,-en) : damgleñved g., brizhkleñved g., diaezamant g.

indisponiert ag. : dihet, kinglañv, damglañv, brizhkleñv, peuzkleñv, morglañv, diaes, klañv-diaes, gweget, dic'hraet, fall e gorf ; *der Sänger ist indisponiert*, emañ kinglañv (damglañv, peuzkleñv) ar c'haner, ne ya ket mat gant ar

c'haner, dihet eo ar c'haner, n'emañ ket mat ar c'haner, korf fall en deus ar c'haner.

indisputabel ag. : diarvar, diarvarus, diargadus, dreist dael, divreutaus, direndael.

Indium n. (-s) : [kimiezh] indiom g.

individualisieren V.k.e. (hat individualisiert) : hiniennañ, hiniennaat, hiniennekaat, hiniennelaat, personelaat, personelañ.

Individualisierung b. (-) : hiniennekadur g. g. ; *Individualisierung des Unterrichts*, ar c'helenn dre benn g., ar c'helenn dre vogel g.

Individualismus g. (-) : hiniennelouriezh b., me g. ; *Individualismus kann die anderen auch ärgern*, kasaus eo ar me.

Individualist g. (-en,-en) : hiniennelour g., Yann e benn e-unan g., hinienneg g., lankon g.

individualistisch ag. : hiniennelour, hiniennek, digemplegour.

Individualität b. (-,-en) : hiniennelezh b., hiniennegezh b., hinienned b.

Individualverkehr g. (-s) : tremeniri ar c'hirri-tan prevez b.

Individualpsychologie b. (-) : bredoniezh an hinienn b.

Individuation b. (-) : hiniennadur g., hiniennaat g.

individuell ag. : hiniennel ; *individuelle Eigentümlichkeit*, hiniennelezh b., personelezh b. ; *individuell gestalten*, personelaat, personelañ.

Individuum g. (-s, Individuen) : hinienn b., penn hini g., pennden g., den en e bart e-unan g., person g.

Indiz n. (-es,-ien) : arverk g., merk g., arouez g., titour b., meneg g., diluz g., ster g.

Indizes *stumm lies evit Index*.

Indizienbeweis g. (-es,-e) : [gwir] dambrouenn b., ersol a gablusted g.

indizieren V.k.e. (hat indiziert) : 1. [mezeg.] goulenn, ezhommiñ ; *indiziert sein*, bezañ enneget ; 2. [relij.] lakaat war roll al levrioù difennet gant sened-Iliz Treinta (Gregor), lakaat war roll al levrioù berzet ; 3. [skridoù] berzañ, dispellañ, lakaat en dispell.

indiziert ag. : [mezeg.] enneget, hag a zo ezhomm anezhañ, mat, dereat, azas, dik, rekis.

Indizierung b. (-,-en) : 1. [relij.] indeksiñ g., indeksadur g. ; 2. marilhadur g. ; 3. marilhadur war roll ar skridoù berzet g., dispellañ g.

Indochina n. (-s) : Indez-Sina b.

indoeuropäisch ag. : [yezh.] indezeuropek.

Indoeuropäisch n. : [yezh.] indezeuropeg g.

Indogermane g. (-n,-n) : Indezeuropad g.

indogermanisch ag. : [yezh.] indezeuropek ; *die indogermanische Sprachfamilie*, ar c'herentiad indezeuropek g.

Indogermanisch n. : [yezh.] indezeuropeg g.

Indoktrination b. (-,-en) : gwall gelennadur g., gwall genteliadur g., empennwalc'herezh g., gwalc'hadeg-empennoù b., treuzkenteliañ g.

indoktrinieren V.k.e. (hat indoktriniert) : gwallgelenn, gwallgenteliañ, treuzkenteliañ, empennwalc'hiñ, merat [ar bobl], ober e c'henoù da, ober e veg da, lakaat (sankañ, plantañ, bountañ, fourañ, choukañ, c'hwefhañ) pennadoù [en u.b.].

indolent ag. : 1. [mezeg.] a) disant, disantidik, digizidik ; b) dizrouk, diboan, kuit a boan, hep gwaskadenn boan ebet ; 2. lizidant, lezourek, dibalamour, landreant, gourt, laosk.

Indolenz b. (-) : lizidanted b., lezouregezh b., landreantiz b., luguderezh g., mored g.

Indonesien n. (-s) : Indonezia b.

Indonesier g. (-s,-) : Indoneziad b.

indonesisch ag. : 1. ... Indonezia, indoneziat ; 2. [yezh.] indonezek.

indossabel ag. : ardestadus.

Indossament n. (-s,-s) : ardestadur g.

Indossant g. (-en,-en) : ardesterg g.

Indossat g. (-en,-en) : ardested g.

indossierbar ag. : ardestadus.

indossieren V.k.e. (hat indossiert) : [arc'hant.] ardestañ ; *blanko indossieren*, sinañ (titrañ) ur chekenn wenn, ardestañ ur chekenn wenn, gwennsinañ.

Induktion b. (-,-en) : 1. [fizik] dereadur g. ; 2. [preder.] kendastum g., anren g., anreadenn b. ; *aristotelische Induktion*, kendastum Aristoteles g., anren Aristoteles g. ; *formale Induktion*, kendastum furmek g., anren furmek g. ; *vollständige Induktion*, kendastum klok g., anren klok g. ; *Baconsche Induktion*, kendastum Bacon g., anren Bacon g. ; *generalisierende Induktion*, kendastum amplat g., anren amplat g. ; 3. [mat.] *vollständige Induktion*, poellatadenn dre gilhollekadur b., poellata dre zarren g.

Induktionsheizung b. (-,-en) : [tekn.] tommerezh dre zeren g.

Induktionsspule b. (-,-n) : [fizik] kanell deren b., beni deren b.

Induktionsstrom g. (-s) : [tredan] red tredan dereet g.

induktiv ag. : [fizik] derenel, dre zeren ; *induktiver Blindwiderstand*, adharzded derenel b.

Induktivität b. (-,-en) : [tredan] gwezhiader emzeren g.

Induktor g. (-s,-en) : [tredan] dereer g.

Indulgenz b. (-,-en) : distaol g., distaol kosp g., distaol kastiz g., gras b., diskounadur g.

industrialisieren V.k.e. (hat industrialisiert) : greantelaat, ijinerezhañ, savelañ ijinerezhioù e ; *ein Land industrialisieren*, greantelaat ur vro.

Industrialisierung b. (-,-en) : greanteladur g., ijinerezhadur g., greantelaat g. ; *die Industrialisierung eines Landes forcieren*, presañ greanteladur ur vro, hastañ greanteladur ur vro ; *die Folgen der Industrialisierung*, heuliadoù ar greantelaat lies.

Industrie b. (-,-n) : greanterezh g., ijinerezhioù kenderc'hiñ lies. ; *weiterverarbeitende Industrie*, ijinerezh pleuskañ g. ; *arbeitsintensive Industrie*, greanterezh dornioù-labour g. ; *vorgelagerte Industrie*, greanterezh argrec'h g. ; *nachgelagerte Industrie*, greanterezh ardrañ g. ; *chemische Industrie*, ijinerezh kimiek g. ; *Unterentwicklung der Industrie*, skorted ar greanteladur b. ; *die neuen Industrien fördern*, harpañ an ijinerezhioù yaouank o sevel, gwarediñ an ijinerezhioù yaouank o sevel.

Industrieabwässer lies. : ezverioù greantel lies.

Industrieanbau g. (-s) : [labour-douar] gounidegezh greantel b.

Industrieanlage b. (-,-n) : stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., milin b.

Industrieanlagen lies. : diazeadurioù greantel lies., staladurioù greantel lies.

Industriearbeiter g. (-s,-) : micherour uzin g., micherour greanti g.

Industriearüstung b. (-,-en) : aveadur greantel g.

Industriebetrieb g. (-s,-e) : stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g., uzin b., embregerezh bras g. ; *die später beteiligten Industriebetriebe, die anschließend beteiligten Industriebetriebe, die nachgeschalteten Industriebetriebe*, ar greanterezh ardraoñ g.

Industrieboss g. (-es,-e) : chevañsour greanterezh g.

Industriebranche b. (-,-n) : fraost greantel g.

Industriebranche b. (-,-en) : skourr eus ar greanterezh g., skourr greantel g., rann eus ar greanterezh b., gennad greantel g., ijinerezh g.

Industrieerzeugnis n. (-ses,-se) : kenderc'had greantel g., aozad greantel g.

Industriegebiet n. (-s,-e) : takad greantel g., greantva g., takad labourerezh g., diazad greantel g., tolead greantel g.

Industriegesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh c'hreantel b., kevredigezh ijinerezh b., kevredigezh diorroet he greanteladur b., kevredigezh diorroet he greanterezh b.

Industriegewerkschaft b. (-,-en) : sindikad micherourien g.

Industriekapitän g. (-s,-e) : chevañsour greanterezh g.

Industriekaufrau b. (-,-en) : arbennigourez kenwerzh ha greanterezh b., arbennigourez kenwerzherezh ha greanterezh b.

Industriekaufmann g. (-s,-leute) : gwazour kenwerzh ha greanterezh g., gwazour kenwerzherezh ha greanterezh g.

Industriekomplex g. (-es,-e) : kemplezh c'hreantel b., kenstrollad greantioù g., kevaniad greantel g.

Industriekonzern g. (-s,-e) : kartell g., kenstrollad greantioù g.

Industrielandschaft b. (-,-en) : 1. dremmvo c'hreantel b., gweledva greantel g. ; 2. [dre astenn.] bro ijinerezh b., kornad ijinerezh b., korn-bro ijinerezh b., bro diorroet he greanteladur b., bro diorroet he greanterezh b.

industriell ag. : greantel, greanterezhel, ijinerezhel ; *industrielles Gefüge*, gwiad greantel g. ; *industrielle Viehzucht*, sevel-loened greantel g. ; *industrielle Revolution*, dispac'h greantel g., reveulzi ijinerezhel b., reveulzi c'hreantel b., kemmdro c'hreantel b. ; *industrielle Erzeugnisse*, kenderc'hadoù greantel lies., aozadoù greantel lies.

Industrielle(r) ag.k. g./b. : greantour g., greantourez b., ijinerezhour g., ijinerezhourez b.

Industriemagnat g. (-en,-en) : chevañsour greanterezh g.

Industrienation b. (-,-en) : bro ijinerezh b., bro a ijinerezh b., bro diorroet he greanteladur b., bro diorroet he greanterezh b. ; *Land auf dem Weg zur Industrienation*, bro war c'hreantelaat b.

Industrienorm b. (-,-en) : reolad c'hreantel b.

Industrieprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had greantel g., aozad greantel g.

Industrieproduktion b. (-) : kenderc'h greantel g.

Industrieritter g. (-s,-) : c'hwiblaer g., kefester g., c'hwib g., skrafer g.

Industriroboter g. (-s,-) : robot greantel g.

Industriestaat g. (-s,-staaten) : Stad ijinerezh b., Stad a ijinerezh b., Stad diorroet he greanteladur b., Stad diorroet he greanterezh b.

Industriestadt b. (-,-städte) : kêr a c'hreanterezh b., kêr a ijinerezh b.

Industrietrawler g. (-s,-) : [merdead.] chaluter greantel g., dragour greantel g.

Industrie- und Handelskammer b. (-,-n) : Kambr Kenwerzh ha Greanterezh b., KKG b.

Industrieunternehmen n. (-s,-) : embregerezh greantel g., greanti g., labouradeg ijinerezhel b.

Industriezeitalter n. (-s) : oadvezh greantel g.

Industriezone b. (-,-n) : takad greantel g., greantva g., diazad greantel g., tolead greantel g.

Industriezweig g. (-s,-e) : skourr eus ar greanterezh g., skourr greantel g., rann eus ar greanterezh b., gennad greantel g., ijinerezh g.

induzieren V.k.e. (hat induziert) : 1. [tredan] deren, magnetekaat dre zeren, tredanluskañ ; 2. [preder.] anren, kendastum.

ineffizient ag. : diefedus, diefed, dioberius, difrouezh ; *ineffizient sein*, chom didalvez, na ober gwered ebet.

ineinander Adv. : an eil en egile, an eil en eben, an eil e-barzh egile, an eil e-barzh eben ; *ineinander gewachsen*, fuilh, fuilhet, luziet, rouestlet, kemmesket, fandrouilhek ; *ineinander verschwimmen*, kendeuziñ.

ineinanderbringen V.k.e. (brachte ineinander / hat ineinandergebracht) : kengrogañ, kenstagañ, kenlakaat, skarvañ, strolañ, kenstrolañ, koublañ, juntañ, lakaat an eil e-barzh egile.

ineinanderfassen V.gw. (haben ineinandergefasst) : kengrogañ, kregiñ an eil en egile.

ineinanderflechten V.k.e. (flicht ineinander / flocht ineinander / hat ineinandergeflochten) : kenblezhañ, kroazigellañ.

ineinanderfließen V.gw. (flossen ineinander / sind ineinandergeflossen) : ruilhal an eil e-barzh egile, redek an eil e-barzh egile, kemberiñ, kemmeskañ, en em veskañ, kendeuziñ, en em gavout an eil gant egile (gant eben).

ineinanderfügen V.k.e. (hat ineinandergefügt) : skarvañ, strolañ, kenstrolañ, koublañ, juntañ, kenlakaat, lakaat an eil e-barzh egile, pennegiñ, lakaat penn-ouzh-penn.

ineinandergehen V.gw. (gingen ineinander / sind ineinandergegangen) : kemmeskañ, en em veskañ, mont an eil en egile ; [arz] *die Farben gehen ineinander*, kemmeskañ a ra al livioù.

ineinander gewachsen ag. : fuilh, fuilhet, luziet, rouestlet, kemmesket, fandrouilhek.

ineinandergreifen V.gw. (griffen ineinander / haben ineinandergegriffen) : 1. kengrogañ, kregiñ an eil en egile ; 2. [dre skeud.] dont an eil war-lerc'h egile en un aridennad, dont an eil da-heul egile en un andennad, en em heuliañ, ober chadenn.

ineinandermengen V.k.e. (hat ineinandergemengt) : meskañ, kemmeskañ, kejañ, toueziañ.

ineinanderlaufen V.gw. (liefen ineinander / sind ineinandergelaufen) : mont an eil e-barzh egile, kemmeskañ, en em veskañ, kendeuziñ.

ineinanderpassen V.gw. (haben ineinandergepasst) : klotañ, mont mat an eil en egile, mont klenk an eil en egile, mont mistr an eil en egile, mont c'hwek an eil gant egile, kenglotañ, kordañ, diazezañ brav.

ineinanderschieben V.k.e. (schob ineinander / hat ineinandergeschoben) : emboestañ, skarvañ, strollañ, kenstrollañ, koublañ, juntañ, kenlakaat, lakaat an eil e-barzh egile, pennegiñ, lakaat penn-ouzh-penn.

ineinanderschlingen V.k.e. (schlang ineinander / hat ineinandergeschlungen) : kenblezhañ, kroazigellañ.

ineinanderstecken V.k.e. (hat ineinandergesteckt) : emboestañ, skarvañ, strollañ, kenstrollañ, koublañ, juntañ, kenlakaat, lakaat an eil e-barzh egile, pennegiñ, lakaat penn-ouzh-penn.

ineinander schwimmen V.gw. (verschwammen ineinander / sind ineinander verschwommen) : kendeuziñ, en em veskañ, kemmeskañ, mont an eil en egile ; [arz] *die Farben schwimmen ineinander*, kemmeskañ a ra al livioù-se.

Inempfangnahme b. (-) : degemeridigezh b.

inert ag. : **1.** lizidant, pladek, diek, dilamprek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, dibalamour, difoutre, euver, dibouez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, gwad mors ennañ, mors, lizidour, kousket, morgousket, chourek, lugut, lugudus, luguder, gour, flai, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lor, lureüs, lureek, yeuek, ven, tezeok, abaf, diboan, didalvez, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, lent ; **2.** [kimiezh] disgweredus, ankediedik.

Inertgas n. (-es,-e) : [kimiezh] gaz ankediedik g., gaz disgweredus g.

Inertisierung b. (-,-en) : [fizik, nukl.] divevaat g., disgweredusaat g.

inexistent ag. : divezout, anveziat, n'eus ket anezhañ.

infallibel ag. : na c'hell faziñ na hon lakaat da faziñ, difaziuz, difazi, anfaziuz, na zeu morse da faziñ.

Infallibilität b. (-) : difaziegezh b., difaziusted b., difazi g.

infam ag. : ifam, ifamus, mezhus, divlas, fallakr, yud, hudur, divalav-mezh, displed, drougiezhus, pugnes, kasaus.

Infamie b. (-,-n) : gwallvezh b., fallagriezh b., ifamidigezh b., ifamded b., divlaster b., divlaster g., ifamite b., dismegañs b.

Infant g. (-en,-en) : [Spagn, Portugal] mab yaouaer ar roue g., yaouaer g.

Infanterie b. (-,-n) : [lu] troadegiezh b.

Infanteriegeschütz n. (-es,-e) : [lu] mortez g.

Infanteriezug g. (-s,-züge) : [lu] bagad soudarded war droad g., bagad troadeien g., tren soudarded war droad g., treniad troadeien g., stagellad troadeien b.

Infanterist g. (-en,-en) : [lu] troadeg g., soudard war droad g., fuzuilher g.

infantil ag. : mibil, mibilus, babik, ... bugel, ... ar vugale, ... babig, bugelek, bugelel.

Infantilismus g. (-) : [mezeg.] mibiliezh b., bugelvanegezh b. ; *körperlicher Infantilismus*, mibiliezh korf b. ; *psychischer Infantilismus*, mibiliezh vred b.,

mibiliezh vredel b. ; *Infantilismus mit affektiver Reifungshemmung*, mibiliezh triviel b.

Infarkt g. (-s,-e) : [mezeg.] angwazhiad g., infarkt g. ; *an einem Herzinfarkt sterben*, mervel gant ul lamm-kalon, mervel diwar un taol-gwad.

Infekt g. (-s,-e) : [mezeg.] kontammadur g., kontammidigezh b., pore g., poreadur g., poread g., poreidigezh b.

Infektion b. (-,-en) : [mezeg.] kontammerezh g., kontammadur g., kontammidigezh b., pore g., poreadur g., poread g., poreidigezh b. ; *opportunistische Infektion*, kontammadur koulzataer g., poread koulzataer g. ; *ambulant erworbene Infektion*, poread kevredigat g.

Infektionserreger g. (-s,-) : [mezeg.] gwezher tredizh g., gwezher pore g., kontammer g.

Infektionsgefahr b. (-,-en) : [mezeg.] riskl kontammadur g.

Infektionsherd g. (-s,-e) : [mezeg.] annon pore g.

Infektionskrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved kontammus g., kleñved poreüs g., pore g., poread g., P. kleñved brein g.

infektiös ag. : [mezeg.] kontammus, poreüs, poreel, poreek.

Infel b. (-,-n) : **1.** [istor] talgen g. ; **2.** [relij.] mintr g., tog-eskob g.

Inferiorität b. (-) : izelled b., istalvoudegezh b., dislañs g.

Inferieren n. (-) : [preder.] trereadur g., treren g., tennadur g., kendastum g. ; *unmittelbares Inferieren*, treren dihanteradek g., tennadur dihanteradek g. ; *mittelbares Inferieren*, treren hanteradek g., tennadur hanteradek g.

infernal ag. / **infernalisch** ag. : ... ifern, ... ar mil diaoul, .. an ifern, ... an diaoul, ifernel, ifernus, demoniakl.

Inferno n. (-s) : ifern g., ifern nevez g.

infertil ag. : brec'hagn, goanac'h.

Infertilität b. (-) : brec'hagnder g.

Infibulation b. (-,-en) : gwriadur diweuz ar c'hourzh g., fibladur g., fibliñ g.

Infiltration b. (-,-en) : ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., ensiladeg b., ensilañ g.

infiltrieren V.k.e. (hat infiltriert) : **1.** silañ, ensilañ ; **2.** en em silañ e.

infinit ag. : [yezh.] digemm, dic'hour ; *infinite Verbform*, furm dic'hour b.

infinitesimal ag. : **1.** bihan-netra, boc'hedel ; **2.** [mat.] boc'hedel.

Infinitesimalrechnung b. (-) : [mat.] jediñ boc'hedel g.

Infinitiv g. (-s,-e) : [yezh.] anv-verb g.

Infinitivsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn anv-verb b., lavarenn bennanorek b.

infizierbar ag. : [mezeg.] poreadus, hag a c'hall bezañ kontammet, hag a c'hall poreañ, hag a c'hall binimañ.

infizieren V.k.e. (hat infiziert) : [mezeg.] poreañ, kontammiñ, binimañ.

Infizierung b. (-,-en) : [mezeg.] kontammerezh g., kontammadur g., kontammidigezh b., poreidigezh b., poreadur g.

in flagranti Adv. : o wallober, e droug, e gwall, war an taol, war ar fed, war an tomm, war e daol fall ; *jemanden in flagranti ertappen*, tapout u.b. war an taol (war ar fed, war an tomm, war e daol fall), tizhout war an tomm, pakañ

u.b. e droug (e gwall), tapout u.b. war an taol-fed (Gregor), tapout u.b. war e ched, kouezhañ war an tomm.

Inflation b. (-, -en) : monc'hwez g., c'hwez moneiz g., c'hwezadur-moneiz g., kresk war ar prizioù g., kernez b., keraouez b. ; *die Inflation eindämmen*, lakaat harz d'ar monc'hwez, mestroniañ ar monc'hwez ; *galoppierende Inflation*, monc'hwez diroll g. ; *kostenbedingte Inflation*, monc'hwez dre ar c'houstoù g., monc'hwez diwar vountañ g. ; *nachfragebedingte Inflation*, monc'hwez dre ar goulenn g., monc'hwezh diwar sachañ g. ; *schleichende Inflation*, monc'hwez lor g., monc'hwez enkelat g., monc'hwez stlejus g., monc'hwez eginek g. ; *eine Inflation verursachen*, monc'hwezañ ; *das Gespenst der Inflation*, spontailh c'hwezadur ar prizioù g.

inflationär ag. : monc'hwezus.

inflationistisch ag. : [gwashaus] monc'hwezus.

Inflationsrate b. (-, -n) : feur monc'hwez g. ; *differenzielle Inflationsrate zwischen zwei Ländern*, tregemmad ar feurioù monc'hwez etre div vro g.

inflexibel ag. : dibleg, diblegus, start, diaes, reut da blegañ, aheurtet, diaes ober outañ.

Infloreszenz b. (-) : [louza.] bleuñv str., bleuñvlec'hiadur g., lec'hiadur ar bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvadeg b., bleuñvlokad g. ; *ährige Infloreszenz*, tañvouezennad b.

Influenza b. (-) : [mezeg.] influenza g., anouedadur g., grip g., taol-anoued g.

Info b. (-, -s) : [berradur evit **Information**] titour g., ditour g., keloù g., nevezenti b., stlenn g., stennad g.

infolge araog. (t-c'h) : da-heul, e dilec'h udb., war-lerc'h, diwar-lerc'h, a-ziwar-lerc'h, gant, dre, hervez, evel, diwar, abalamour da, en abeg da, dre an abeg da, en arbenn (en askont, dre an arbenn) da ... ; *infolge des Krieges*, da-heul ar brezel.

infolgedessen Adv. : en abeg (dre an abeg, en arbenn, en askont, dre an arbenn) da gement-se, e-se, rak-se, dre-se, diwar-se, kent a se, e-skeud-se, gant-se, gant an dra-se, abalamour da se, diouzh-se, neuze, ac'hano.

Informant g. (-en, -en) : 1. kelaouer g., titourer g. ; 2. kelaouer polis g.

Informatik b. (-) : stlenneg b., stlennegzh b., urzhiataerezh g., kompoderezh g., stlennoniezh b., stlennouriezh b.

Informatiker g. (-s, -) : stlennegour g., stlenner g., urzhiataer g.

Information b. (-, -en) : titour g., ditour g., keloù g., nevezenti b., stlenn g., stlennad g., stlennadur g., kelaouadur g., kelaouiñ g., roadenn b., kemennadur g., kemennadenn b. ; *zwecks Information, zur Information*, evit kelaouiñ ac'hanoc'h, deoc'h da c'houzout, evit ho titouriñ ; *dürftige Informationen*, titouroù teusk lies. ; *sie verfügen ebenso wenig wie jeder andere Mensch über vollständige Informationen*, n'int ket titouret klok kennebeut ha den all ebet ; *bis weitere Informationen vorliegen*, betek-gouzout, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, ken ma vo gouezet hiroc'h ; *auf weitere Informationen warten*, chom war vetek-gouzout, gortoz betek-gouzout, gortoz gouzout hiroc'h, chom war-c'hed, chom o c'hortoz ; *Informationen sammeln*, dastum (klask) titouroù, klask ditour, imbours'hñ war udb, en em zaveiñ,

klask disaouzan, kelaoua ; *über etwas Informationen einholen*, mont da c'houlenn (da glask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor), mont da glask sklêrijenn diwar-benn udb ; *sie hat sich allerlei Informationen eingeholt*, graet eo ganti he fourvez a ditouroù ; *neu eingetroffene Information über einen abhanden gekommenen Gegenstand*, kavarad b., kavaraded b.

informationell ag. : stennel, ... kelaouiñ, ... ar c'helaouiñ.

Informationsangabe b. (-, -n) : roadenn b., kemennadur g., kemennadenn b.

Informationsaustausch g. (-es, -e) : eskemm titouroù g.

Informationsfreiheit b. (-) : frankiz ar stlenn b.

Informationsgespräch n. (-s, -e) : bodadeg-kelaouiñ b., emvod-kelaouiñ g.

Informationsmangel g. (-s, -mängel) : mank a gelaouiñ g. ; *der Informationsmangel steht im Widerspruch zur Demokratie*, ar mank a gelaouiñ a zo kontrol d'an demokratelezh.

Informationsmaterial n. (-s) : dielladur g., danvez titouriñ g., danvez teuliaouiñ g.

Informationsmedium n. (-s, -medien) : araez kelaouiñ g.

Informationsquelle b. (-, -n) : mammenn geleier b., mammenn ditouroù b.

informationsreich ag. : kentelius, kelennus, leun a ditouroù, kreñv an ditouroù ennañ.

Informationsstand g. (-s, -stände) : 1. stand titouriñ g. ; 2. stad ar c'helaouiñ b.

Informationstechnik b. (-) : stlenneg b., stlennegzh b., urzhiataerezh g., kompoderezh g.

Informationstheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh ar stlenn b.

Informationstransparenz b. (-) : frankiz ar stlenn b.

Informationszugangsfreiheit b. (-) : frankiz ar stlenn b.

informativ ag. : kentelius, kelennus, leun a ditouroù.

informell ag. : anfurmel ; *informeller Sektor*, gennad anfurmel g. ; *informelle Wirtschaft*, armerzh anfurmel g.

Adv. : hep digoradur, hep feson / hep fesoniou / hep ken feson / hep pompad / hep pompad ebet (Gregor), hep kamambre, digompliment, ken aes ha tra, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, hep digoroù bras, diardoù, hep ober geizoù, hep jestroù, netra dreist.

informieren V.k.e. (hat informiert) : kelaouiñ, titouriñ, ditourañ, stlennañ, kenteliañ ; *jemanden informieren*, kas keloù d'u.b., reiñ keloù d'u.b., kas kemenn d'u.b., degas kemenn d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b., degas keloù d'u.b., kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b., titouriñ u.b., kelaouiñ u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ udb da c'houzout d'u.b., reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ disaouzan eus udb d'u.b., daveiñ udb d'u.b., stlennañ u.b., degemenn u.b., kelenn u.b. ; *soviel ich informiert bin*, din da c'houzout, em anaoudegezh, war a ouzon, war a glevan, a gement ha ma ouzon, a gement am befe soñj, gant va gouiziegezh, kement ha ma oufen, a gement ha ma oufen, gant ma oufen ; *über die neuen Begebenheiten informieren*, distagañ keloù, kontañ an doareoù, daveiñ an doareoù, displegañ ar c'heleier ;

ungenügend informiert sein, na vezañ titouret mat, bezañ kelaouet fallik a-walc'h, na gaout nemet titouroù teusk ; *über jemanden gut informiert sein*, gouzout doare u.b., gouzout buhez u.b. ; *über etwas informiert sein*, gouzout penn d'udb. ; *er ist darüber gut informiert*, gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar ribouloù), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù ; *über etwas nicht informiert sein*, bezañ diouizieq eus udb, bezañ dizanaoudek eus udb, bezañ dianaoudek eus udb.

V.em. : **sich informieren** (hat sich (t-rt) informiert) : *sich über etwas informieren*, goulenn an doare eus udb, goulenn eus keloù udb., goulenn (klask) titouroù diwar-benn udb, klask disaouzan a-zivout udb, ober enklask diwar-benn udb, dastum ditouroù diwar-benn udb, klask gouzout udb, pennaouiñ titouroù (ditour) diwar-benn udb, klask ditour diwar-benn udb, ditourañ udb, titouriñ udb, en em zaveiñ a-zivout udb, enklask / kemer kentel / lakaat poan da c'houzout udb (Gregor) ; *sich über das Wetter informieren*, titouriñ doare an amzer ; *sich über eine Angelegenheit informieren*, imbours'hiñ war un afer, titouriñ un afer.

Informierung b. (-) : kelaouadur g., titouriñ g., stlennadur g.

infrage Adv. : *infrage kommen*, a) bezañ da lakaat e penn-kont, bezañ da lakaat e-barzh ; b) bezañ dereat, bezañ azas, bezañ dik, bezañ klenk ; *das kommt nicht infrage*, n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo ; *etwas infrage stellen*, sevel goulenn war udb, lakaat goulenn war udb, lakaat udb e bilibann, lakaat udb en arvar, stagañ drezenn ouzh udb, sevel mar war udb, bezañ war var ag udb, diskrediñ war udb, disfizout diouzh udb, kaout disfiz (douetañs) diouzh udb, kaout diskred war udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, douetiñ war udb, kaout douetañs war udb (Gregor), arzaelañ udb ; *sich infrage stellen*, ober e emvarn, mont (diskenn, en em zastum, ober un dastum) ennañ e-unan, distreiñ outañ e-unan, en em soñjal don, dirouestlañ e goustiañs, ober un distro warnañ e-unan, ober un dastum en e-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor), ober un enklask war e goustiañs ; *etwas steht infrage*, udb a chom e balañs, udb a chom direspont, udb a chom a-dreuz-foran, udb a chom e-skourr, udb a chom a-istibilh, udb a chom e-pign, udb a zo c'hoazh e perch, udb a chom ouzh an drez, udb a chom c'hoazh en entremar, emeur c'hoazh en arvar eus udb, en arvar emeur (arvar a zo c'hoazh) a-zivout udb, udb a zo c'hoazh war var.

Infraordnung b. (-, -en) : [bev.] danisurzhad g.

infrarot ag. : isruz, danruz.

Infrarot n. (-s) : isruz g., danruz g.

Infrarotfernglas n. (-es, -gläser) : divlunedenn dre isruz b., gevellunedenn dre zanruz b.

Infrarotheizung b. (-, -en) : tommerezh dre isruz g.

Infrarotschnittstelle b. (-, -n) : [stlenn.] IrDA g. [berradur evit **infrared Data Association**].

Infrarotsensor g. (-s, -en) : kaptor dre isruz g., kaptor dre zanruz g., taper dre isruz g., resever dre isruz g., paker dre isruz g.

Infraschall g. (-s, -e/-schälle) : isson g.

Infrastruktur b. (-, -en) : danframm g., isframmadur g., isfram g.

Inful b. (-, -n) : 1. [istor] talgen g. ; 2. [relij.] mintr g., tog-eskob g.

infuliert ag. : [relij.] mitret.

Infusion b. (-, -en) : enskuilh g., enskuilhadur g., enskuilhadenn b., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., trefennadenn b., trefennañ ; *jemandem eine Infusion machen*, silañ ul louzoù d'u.b. en e wazhied, enskuilhañ ul louzoù d'u.b. dre ur wazhienn, trefennañ u.b.

Infusionstierchen lies. / **Infusorien** lies. : [loen. : blevaneged, skourjezeged hag amoeb] kentloen a c'hall bevañ en dour glec'h (en ur c'hlec'hiadenn) g.

Ing. [berradur evit **Ingenieur**] ijinour g., ijiner g.

Ingangsetzen / Ingangsetzung b. (-, -en) : loc'hañ g., loc'h g., loc'hadur g., lakaat da vont en-dro g. ; *zum Ingangsetzen ansetzen*, bezañ war lusk, bezañ tost da loc'hañ.

Ingenieur g. (-s, -e) : ijinour g. ; *beratender Ingenieur*, ijinour kuzulier g.

Ingenieurbüro n. (-s, -s) : burev studi teknikel g.

Ingenieurin b. (-, -nen) : ijinourez b.

Ingenieurkorps n. (-, -) : [lu] korf ijinerezh-brezel g.

Ingenieurschule b. (-, -n) : skol ijinourien b.

Ingenieurwesen n. (-s, -) / **Ingenieurwissenschaften** lies. : ijinouriezh b.

Ingenrenz b. (-, -en) : daremgor g., daremgorañ g., emell g., emelladur g., levezon b.

Ingesinde n. (-s) : servijerien lies., mevelien lies., koskor g., mitizhien lies., tud lies.

Ingestion b. (-, -en) : [mezeg.] euvrañ boued g., euvradur mezhur g.

Ingrediens n. (-, Ingredienzien) : / **Ingredienz** b. (-, -en) : aozenn b., kenelfenn b.

Ingrimm g. (-s) : imor b., kounnar b., fum g., fulor g., droug g., ernez b., diboellamant g., egar g., frenezi b., regarzherezh g., taerder g., taerded b., taerjenn b.

ingrimmig ag. : fuloret, fulorus, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, divarc'het, diaoulet, frenezus, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

inguinal ag. : [korf.] ... ar varlenn, barlennel.

Inguinalbruch g. (-s, -brüche) : [mezeg.] avelenn varlennel b., avalenn a-varlenn b.

Ingwer g. (-s, -) : [louza.] jinjebr g.

Inh. [berradur evit **Inhaber / Inhalt**] sellit pelloc'h.

Inhaber g. (-s, -) : perc'henn g., dalc'her g., dalc'hour g. ; *Inhaber eines Ordens*, medalenned g., anvad (titlad) ur vedalenn g. ; *Inhaber eines Geschäfts*, perc'henn ur stalwerzh (un embregerezh) g., patrom g., mestr g., penn-ti g. ; [arc'hant] *auf den Inhaber lautend*, e gourc'hemenn an hini (e anv an neb) en diskouezo, d'an douger, d'an dalc'her ; *auf den Namen des Inhabers lautende Aktie*, kevrañ war anv b. ; *zahlbar an Inhaber*, da vezañ paeet d'an douger, da vezañ paeet d'an dalc'her ; [gwir] *Inhaber*

einer Vollmacht, neb en deus hollec'halloud evit aferioù unan all g., leunc'halloudeg g., dalc'her an hollec'halloud g.
Inhaberaktie b. (-, -n) : [arc'hant.] kevran d'an douger b., kebrann d'an dalc'her b.

Inhaberpapier n. (-s, -e) : teul e gourc'hemenn an dalc'her (e anv an neb en diskouezo) g., teul d'an douger g.

Inhaberin b. (-, -nen) : perc'hennez b., dalc'herez b.

inhaftieren V.k.e. (hat inhaftiert) : bac'hañ, toullbac'hañ, herzel, prizonañ, lakaat harz da, serriñ, dastum.

Inhaftierung b. (-, -en) : 1. harzidigezh b., serriñ g. ; 2. bac'hadur g., prizoniatur g., prizonerezh g., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., bac'hadeg b., karc'haridigezh b.

Inhaftnahme b. (-, -n) : bac'hadur g., prizoniatur g., prizonerezh g., bac'hidigezh b., bac'hadenn b., harzidigezh b., karc'haridigezh b., serriñ g.

Inhalation b. (-, -en) : 1. enanalañ g., enanalatur g. ; 2. enanaladenn b. ; 3. [mezeg.] foiñ g., dewentadur g.

Inhalationsgerät n. (-s, -e) : [mezeg.] benveg foiñ g., dewenter g.

inhalieren V.k.e. (hat inhaliert) : enanalañ ; *man sollte sich davor hüten, den Atem eines Kranken zu inhalieren*, n'eo ket mat chom en anal un den klañv.

V.gw. (hat inhaliert) : [mezeg.] dewentañ, foiñ, sachañ fo dre ar fri, enanalañ fo, kemer ul louzoù dre an hent analañ, kemer ul louzoù dre hent an analañ.

Inhalt g. (-s, -e) : 1. endalc'h g., endalc'had g., dalc'h g., dalc'had g., barregezh b. ; *Behältnis und Inhalt*, an endalc'her hag an endalc'had ; *Inhalt eines Fasses*, endalc'h ur varrikenn g., endalc'had ur varrikenn g., barrikennad b. ; *wertvoller Inhalt*, endalc'had prizius g. ; *Form und Inhalt*, ar pleusk hag an danvez, ar furn (ar stumm) hag an danvez, ar materi hag ar furn, ar stumm hag an endalc'h (Gregor) ; *manifeste Inhalt eines Traumes*, endalc'had diskuliet un huñvre g. ; 2. endalc'h g., dalc'h g., tenor g., danvez g., derc'hvoud g. ; *Inhalt eines Briefes*, dalc'h ul lizher g., danvez ul lizher g. ; *wörtlicher Inhalt*, tenor g., danvez ur skrid g., dalc'h ur skrid g., endalc'h ur skrid g., kement hag a zo en ur skrid g. ; *kurz gefasster Inhalt*, diverradur g. / berradurezh b. (Gregor), diverradenn b., berradenn b., diverrañ g. ; 3. [preder.] endalc'hed g.

inhaltleer ag. : flak, dizanvez, hep danvez ennañ, divoued, goulo.

inhaltlos ag. : flak, dizanvez, hep danvez ennañ, divoued, goulo.

inhaltlich ag. : a-zalc'h ouzh an endalc'h, a-zalc'h ouzh an tenor.

Adv. : evit pezh a sell ouzh an endalc'h, evit pezh a sell ouzh an tenor ; *inhaltlich reicher gestalten*, danvezañ ; *seine Rede inhaltlich reicher gestalten*, reiñ tres (ton, tro) d'e brezegenn.

inhaltreich ag. : fonnus, danvez ennañ, derc'hvoudel, talvoudus e endalc'h, bouedek, kreñv an danvez ennañ.

Inhaltsanalyse b. (-, -n) : dielfennadur an endalc'h g., dielfennadur an endalc'had g.

Inhaltsangabe b. (-, -n) : taolenn b., taolenn verr b., taolenn an danvezioù b., diverradur g. / berradurezh b. (Gregor), diverradenn b., berradenn b., diverrañ g., krennadur g.

inhaltslos ag. : flak, dizanvez, hep danvez ennañ, divoued, goulo.

inhaltsreich ag. / **inhaltsschwer** ag. : fonnus, danvez ennañ, puilh, derc'hvoudel, talvoudus e endalc'h, bouedek, kreñv an danvez ennañ ; *ein inhaltsreiches Buch*, ul levr puilh g.

Inhaltsübersicht b. (-, -en) / **Inhaltsverzeichnis** n. (-ses, -se) : [levr] taolenn b., taolenn verr b., taolenn an danvezioù b., diverradur g. / berradurezh b. (Gregor), diverradenn b., berradenn b., diverrañ g., krennadur g.

inhaltsvoll ag. : fonnus, puilh, danvez ennañ, derc'hvoudel, bouedek ; *ein inhaltsvolles Buch*, ul levr puilh g.

inhärent ag. : enstag [ouzh], diabarzhel, ebarzhel, kenstag [ouzh], stag [ouzh], a-zalc'h [ouzh], enlenat [da].

Inhärenz b. (-) : enstagelezh b., enlenadelezh b., enboud g., diabarzhelezh b., kenstagusted b., kenstaguster g., kenstag g., kenstagadur g., liamm g., liammadenn b.

Inhärenzurteil n. (-s, -e) : [preder.] barnadenn enlenadelezh b.

inhibieren V.k.e. (hat inhibiert) : 1. berzañ, mougañ, herzel, skoilhañ, astaliñ, delc'her en e spered ; 2. [mezeg., bred.] heudañ, heudiñ.

Inhibition b. (-, -en) : 1. [mezeg., bred.] dalc'h-spered g., emharz g., enharz g., heudadur g., heudad g. ; 2. skoilhadur g., skoilhañ g., astaliñ g.

inhomogen ag. : dizunvan, dizundoare, dizungenezh.

inhuman ag. : digar, euzhus, kriz, dishegar, digernezh, divat.

Initiale b. (-, -n) : lizherenn-gentañ b., lizherenn-dal b., tallizherenn b.

Initialisierung b. (-, -en) : [stlenn.] deraouiñ g., deraouadur g., lañsañ g., deraouekaad g.

Initiation b. (-, -en) : enlaezadur g., enlaeziñ g., enhentadur g., enhentañ g., deskoniadur g., deskoni b., sklaeridigezh b., diskibladur g.

Initiationsritus g. (-, -riten) : lid enlaeziñ g.

initiativ ag. : hag en devez intrudu, leun a intrudu ; *initiativ werden*, dont da gaout intrudu.

Initiativbewerbung b. (-, -en) : emstrivadur eeun g.

Initiative b. (-, -n) : intrudu b., emlusk g., emluskerezh g., ispid g., kentod g., kentoderezh g., kentodenn b. ; *auf seine Initiative hin*, diwar e intrudu, diwar e gentod, diwar e atiz ; *die Initiative ergreifen*, mont dezhi, reiñ lañs dezhi, ober udb dre e benn e-unan, dispakañ e ijin, stagañ ganti, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, itrikañ ober udb, bezañ als lañsadenn gentañ ; *aus eigener Initiative*, diouzh e benn e-unan, eus e benn e-unan, drezañ e-unan, dre e benn e-unan, anezhañ e-unan, dre ijin an-unan ; *die Initiative geht von ihm aus*, eñ a zo er penn kentañ eus an dra-se, eñ eo en deus itriket ober an dra-se ; *er besitzt Initiative*, leun a intrudu eo, intrudu en deus, un den a intrudu a zo anezhañ.

Initiator g. (-s, -en) : deraouer g., atizer g., lusker g., krouer g., diazezer g., enaouer g., diaraouer g., degaser g., kentrador g., enhenter g., lañsadenn gentañ b.

initiiieren V.k.e. (hat initiiert) : kentradiñ, deraouekaad, reiñ lañs da, luskañ, krouiñ, diazezañ.

Injektion b. (-, -en) : 1. [mezeg.] ensinkladur g., ensinklañ g., ensinklad g., ensinkladenn b., strinkelladur g., strinkelladenn b. ; 2. [skiantoù, mat.] ensaezhañ g. ; 3.

[fizik, tekn.] enstrink g., enstrinkadenn b., ensil g., ensilerezh g., ensiladur g., flistr g., flistradur g., enflistradur g., ensinkladur g., ensinklañ g., ensinklad g., ensinkladenn b.

Injektionsspritze b. (-,-n) : 1. [mezeg.] strinkell b., strinkerez b., flistrerez b. ; 2. [tekn.] flistrer g., enstrinker g., enflistrer g., ensinkler g.

Injektor g. (-s,-en) : [tekn.] flistrer g., enflister g., enstrinker g., ensinkler g.

injizieren V.k.e. (hat injiziert) : 1. [mezeg.] strinkellat, enstrinkellat, ensinklañ ; 2. [skiantoù, mat.] ensaezhañ ; 3. [fizik, tekn.] enstrinkañ, flistrañ, enflistrañ, ensinklañ.

Injurie b. (-,-n) : kunujenn b., dismegañs b., feuk g., gwallvruderezh g., flipataerezh g., duerezh g., gragailh g., kaoz b., kaozioù lies., divruderezh g.

Inka g. (-/-s,-/-s) : Inka g.

Inkarnat n. (-s) : ruz sklaer g.

Inkarnation b. (-) : [relij.] enkorfañ g., enkorfadur g., emzenañ g. ; *das Mysterium der Inkarnation Christi*, mister an enkorfadur g., moliac'h an enkorfadur g.

Inkarnat-Klee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str. ; *getrockneter Inkarnat-Klee*, foenn melchon-ruz g.

inkarnieren V.k.e. (hat inkarniert) : enkorfañ.

V.gw. (hat inkarniert) : dont da vezañ kig bev.

V.em. **sich inkarnieren** (hat sich inkarniert) : dont da vezañ kig bev.

inkarniert ag. : enkorfet ; *Jesus Christus, das inkarnierte Wort Gottes*, Jezuz, ar verb enkorfet, g. ; *inkarnierte Seele*, ene enkorfet g.

Inkasso n. (-s,-s/-kassi) : enkefierezh b., enkefiadur g.

Inkaufnahme b. (-) : degemeridigezh b., asantadur g., damasant g.

inkl. Adv. : [berradur evit **inklusive**] e-barzh, hag all.

Inklination b. (-,-en) : 1. [fizik] stou g. ; 2. [dre skeud.] pleg g., tech g., doug g.

Inklinationsnadel b. (-,-n) : nadoz stou warell b., kompaz stou warell g.

inklinieren V.gw. (hat inkliniert) : *zu etwas inklinieren*, bezañ douget d'udb, bezañ techet d'udb, bezañ taer d'udb, bezañ troet d'udb.

inklusive araog. (t-c'h) : e-barzh.

Adv. : e-barzh, hag all.

Inkognito n. (-s,-s) : *das Inkognito bewahren*, menel (chom) dianav ; *er wollte ihr gegenüber das Inkognito wahren*, n'en doa ket c'hoant bezañ ganti anavezet ; *das Inkognito lüften*, diskuliañ anv u.b., diskuliañ e anv.

inkognito Adv. : ent-dianav, ez dianav, e-kuzh, hep gouzout da zen, en dic'houzout d'an holl, hep rat den ebet, hep bezañ anavezet / dianav (Gregor) ; *er blieb inkognito*, menel (chom) a reas dianav, bevañ a reas dianav e-touez an dud.

Inkohärenz b. (-,-en) : digempoell g., digendalc'h g.

inkommensurabel ag. : digenvuzul, divuzul, divent.

inkommodieren V.k.e. (hat inkommodiert) : diaezañ, lakaat diaes, hegal.

inkompatibel ag. : digempadus, digenrezus, digendere, digenglotus, diglot, digembezus, digembez, [stlenn.] ankeverlec'h.

inkompetent ag. : 1. divarrek, dic'houest, diampart, fall, divalav, moan ; *als Köchin bin ich völlig inkompetent*, me

a zo ur plac'h divalav war ar gegin, me a zo ur plac'h dic'houzvez war ar gegin, divarrek on war ar gegin, me n'on seurt Doue da geginañ, fall on da geginañ, n'on gour evit ar c'heginañ ; *inkompetent werden*, divarrekaat ; *inkompetent machen*, divarrekaat ; 2. ankembeliek, ankembeli, er-maez a garg, dic'halloud, n'en deus ket an emell [eus udb] ; *inkompetentes Gericht*, lez-varn ankembeliek b., lez-varn ankembeli b.

Inkompetenz b. (-,-en) : 1. divarregezh, dic'houest b., diampartiz b. ; *er ist aus Inkompetenz gescheitert*, c'hwitet eo o vezañ ma'z eo divarrek, ar pezh a zo kiriek dezhañ da vezañ c'hwitet eo ez eo divarrek, c'hwitet eo dre berzh e zivarregezh ; 2. dic'halloud g., ankembeli b.

inkongruent ag. : 1. digendere, digenglotus, diglot, dijaoj, na zere ket ; 2. [mat.] digenlec'hadus ; 3. [dre skeud.] hep penn na lost, hep penn na reizh.

Inkongruenz b. (-,-en) : 1. disklotadur g. ; 2. [mat.] digenlec'hadusted b.

inkonsequent ag. : 1. laosk, n'eus ket a zalc'h ennañ, berrboell, berr a skiant, berrboellik, intourt, diaviz, furluok, kemm-digemm, hedro, boullant, valigant, kildro, dizalc'h, tro-distro ; 2. direizhpoell, diboell, digempoell.

Inkonsequenz b. (-,-en) : 1. berrboellegezh b., diavizded b. ; 2. diboell g., digempoell g.

inkonstant ag. : furluok, kemm-digemm, hedro, boullant, tro-distro, valigant, kildro, berrboell, dizalc'h.

Inkontinenz b. (-,-en) : [mezeg.] dizalc'h war an troazh g., andalc'h troazh g., troazhandalc'h g. ; *an Inkontinenz leidend*, andalc'hek, P. rouez.

Inkonvenienz b. (-,-en) : 1. amzereadegezh b., dizereadegezh b. ; 2. displet g., diemsav g., chastre g., gwall g., diaezamant g.

Inkoordination b. (-,-en) : [mezeg.] digenurzh loc'hadel g.

inkorrekt ag. : direizh, fallstummet.

Inkorrektheit b. (-,-en) : direizhded b.

Inkraftsetzung b. (-) : entalvoudegadur g., erounidekadur g., entalvoudegañ g., erounidekaat g.

In-Kraft-Treten n. (-s) : entalvoud g.

Inkreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h kaeet g.

Inkrement n. (-s,-e) : [stlenn., mat.] azvuiad g., inkremant g.

inkrementieren V.k.e. (hat inkrementiert) : [stlenn., mat.] azvuiadañ, inkremantiñ.

inkriminieren V.k.e. (hat inkriminiert) : kareziñ, teurel ar garez war, tamall.

inkrustieren V.k.e. (hat inkrustiert) : [tekn.] enstekañ, enskantañ, rikamaniñ.

Inkubation b. (-,-en) : goradur g., goriñ g., gor g.

Inkubationszeit b. (-,-en) : gorvezh g., amzer c'horif b., padelezh ar goriñ b. ; *nach drei Wochen Inkubationszeit*, goude teir sizhun o c'horif (o wirif).

Inkubus g. (-, Inkuben) : inkub g., diaoul mac'her g., diaoul moustrer g.

Inkunabel b. (-,-n) : [moull.] henvoulladur g., levr henvoull g.

Inland n. (-s) : diabarzh g., bro b.

Inlandeis n. (-es) : togenn-skorn b., inlandsis g., skorneg kevandirel b.

Inländer g. (-s,-) : annezad ar vro g.

Inländerin b. (-,-nen) : annezadez ar vro g.

Inlandflug g. (-s,-flüge) : nij diabarzh g., nijadenn diabarzh b.

Inlandmarkt g. (-s,-märkte) : nevid diabarzh g., marc'had diabarzh g., nevid broadel g., marc'had broadel g.

inländisch ag. : eus ar vro, diabarzh, broadel.

Inlandspreis g. (-es,-e) : priz hag a dalv e-barzh ar vro g.

Inlaut g. (-s,-e) : lizherenn etrevogalennel b. ; *im Inlaute*, etre div vogalenn, etre an div vogalenn.

Inlett n. (-s,-s/-e) : **1.** [gwiad.] fustenn b. ; **2.** [dre astenn.] a) toagenn c'holc'hed b. ; b) toagenn b., souilh g.

inliegend ag. : amañ e-barzh, amañ stag, amañ kevret, enklozet.

in medias res Adv. : *in medias res kommen*, lakaat ar gaoz war kraf an diviz hep chom da Dortañ, mont eeun d'ar pal.

inmitten araog. (t-c'h) : e-kreiz, e-touez, e-touesk, kenetre, e melloù [ur strollad tud, ur strollad traoù].

in natura Adv. : **1.** evel m'emañ e gwirionez, diouzh an traoù o-unan, diouzh natur ; **2.** [paeañ] e traezoù, gant boued ; **3.** [dre fent] *in natura bezahlen*, paeañ gant e gorf.

inne Adv. : e-kreiz ; *mitten inne*, a) er c'hreiz end-eeun, er c'hreizig-kreiz ; b) a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, sonn, krenn, trumm, pik, brusk, a-benn-karak, a-daol-trumm.

innehaben V.k.e. (hat inne / hatte inne / hat innegehabt) : kaout, derc'hel, embreger ; *Eigentum innehaben*, bezañ perc'henn ; *eine Stellung innehaben*, bezañ en ur garg, embreger ur garg, derc'hel ur garg ; *er hat eine gute Stellung inne*, labour vat en deus ; *mehrere Ämter innehaben*, berniañ kargoù, laerezh poan ar re zilaour, bezañ ur serrer kargoù eus an-unan ; *einen Rekord innehaben*, bezañ dalc'her ur rekord bennak, derc'hel ur rekord bennak.

innehalten V.gw. (hält inne / hielt inne / hat innegehalten) : **1.** soc'hiñ, chom a-sav, chom bourdet, chom bourt, bourdiñ, bouc'hañ, sac'hañ, pozañ, chom a-bann ; *mitten in der Rede hielt er inne*, troc'hañ a reas berr d'e brezegenn, krennañ a reas trumm e brezegenn, krennañ a reas trumm e c'her, krennañ a reas trumm e gaoz, chom a reas krenn a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas pik a-sav e-kreiz e brezegenn, chom a reas e deod a-ispilh, chom a reas e deod ouzh ar groug, koll a reas penn e neudenn, koll a reas penn e gudenn, chom a reas ouzh an drez, ne reas nemet hanterbrezeg, chom a reas berr war e c'her, tevel a reas berr, chom a reas bourt, chom a reas bouc'h, chom a reas e-pign gant e brezegenn ; **2.** doujañ da, mirout, ober diouzh, sentiñ ouzh ; *die Gesetze innehalten*, doujañ d'al lezennoù, derc'hel tost d'al lezennoù, mirout al lezennoù, sentiñ ouzh al lezennoù, ober diouzh al lezennoù.

Inneismus g. (-) : [preder.] enganouriezh b., enganedouriezh b.

Inneist g. (-en,-en) : [preder.] enganour g., enganedour g.

innen Adv. : **1.** en diabarzh, e-barzh, a-barzh, a-ziabarzh, diabarzh ; *der Becher ist innen vergoldet*, an hanaf a zo alaouret e ziabarzh ; *ich kenne ihn (von) innen und außen*, gouzout a ran ervat dioutañ, e anavezout a ran hed an neudenn, e anavezout a ran penn-kil-ha-troad, anavezout a ran anezhañ evel p'em bije maget anezhañ, gouzout a

ran e vad hag e zroug, anavezout a ran anezhañ en daou du, gouzout a ran an tu dioutañ, reiz mat am eus outañ, gouzout a ran e holl ribouloù, gouzout a ran diouzh e holl ribouloù, gouzout a ran brav dioutañ ; *nach innen aufgehen*, digeriñ war an diabarzh ; *nach innen*, war-zu an diabarzh ; *von innen*, eus an diabarzh, a-ziabarzh ; *die Tür war von innen abgeschlossen*, an nor a oa prenet en diabarzh (eus an diabarzh, a-ziabarzh) ; **2.** [dre skeud.] P. *sich von innen begucken*, ober ur c'hrogad (ur pennad, ur berad) kousket, ober ur gouskadenn.

Innenarchitekt g. (-en,-en) : kinklour g.

Innenarchitektur b. (-,-en) : kinklerezh diabarzh g.

Innenaufnahme b. (-,-n) : [film] skeudtapadur diabarzh g.

Innenausstattung b. (-,-en) : annezadur an ti g., aveadur an ti g.

Innenausstatter b. (-,-en) : kinklour g.

Innenbahn b. (-,-en) : [sport] roudenn diabarzh b. ; *an der Innenbahn laufen*, *an der Innenbahn fahren*, derc'hel tost d'ar gordenn.

Innenbeleuchtung b. (-,-en) : gouleier diabarzh lies.

Innenbohrung b. (-,-en) : toulladur g. ; *konische Innenbohrung*, toulladur kerniek g.

Innendienst g. (-es,-e) : servij burev g., labour burev g.

Inneneinrichtung b. (-,-en) : **1.** afeson diabarzh an ti g. ; **2.** aveadur an ti g. ; **3.** [kenwerzh] arrebeuri lies., annezadur g., aveadur tiez g.

Innenfläche b. (-,-n) : gorre diabarzh g.

Innenfutter n. (-s) : [dilhad] doubladur g.

Innenhaut b. (-) : [korf.] **1.** tonenn b., derm g., iskroc'henn g., enkroc'henn g. ; **2.** lienenn diabarzh b.

Innenhof g. (-s,-höfe) : porzh diabarzh g., pratell b. ; *Innenhof eines Klosters*, pratell ur c'hloastr b.

Innenleben n. (-s) : endon g., buhez speredel b., kreizon an den g., askre b., kalon Mab-den b., don ar galon g., traoù a-ziabarzh d'an den lies.

Innenminister g. (-s,-) : ministr an Diabarzh g., maodiern an Diabarzh g., maodiern an aferioù diabarzh g.

Innenministerium n. (-s,-ministerien) : **1.** [karg] ministrerezh an Diabarzh g. ; **2.** [savadur] ministrerezh an Diabarzh b., ministrdi an Diabarzh g.

Innenpolitik b. (-) : politikerezh diabarzh g.

innenpolitisch ag. : hag a sell ouzh ar politikerezh diabarzh, a-zalc'h ouzh ar politikerezh diabarzh.

Innenraum g. (-s,-räume) : **1.** diabarzh g., egorenn diabarzh b., kambr b., pezh g., sal b. ; **2.** logell b., kombod pasajourien g., koban b.

Innenreim g. (-s,-e) : [barzh.] klotenn diabarzh b., enklotenn b.

Innenrevision b. (-,-en) : aodit diabarzh g., arc'hwil diabarzh g., kontroll diabarzh g., ensellerezh diabarzh g., enselladenn diabarzh b.

Innenrevisor g. (-s,-en) : aoditer diabarzh g., arc'hwiler diabarzh g.

Innenschielen n. (-s) : [mezeg.] loakrerezh engwar g., engwarded lagadel b.

Innensechskantschlüssel g. (-s,-) : alc'hwez Allen® g., alc'hwez ki c'hwec'h talbenn g., alc'hwez ki evit biñsoù c'hwec'htalbennek ent kleuz g.

Innensechskantschraube b. (-,-n) : biñs Allen® b., biñs gant ur penn c'hwec'htalbennek ent kleuz b., biñs c'hwec'htalbennek ent kleuz b.

Innenseite b. (-, -n) : diabarzh g., tu diabarzh g., tu a-ziabarzh g. ; *die Innenseite eines Glases*, kleuz ur werenn g., kleuzenn ur werenn b. ; *auf der Innenseite des Bechers*, a-ziabarzh d'an hanaf.

Innensims g. (-es, -e) : barlenn diabarzh b., stern diabarzh g., riz diabarzh g., rizenn diabarzh b., pousadur diabarzh g. ; *Innensims eines Kamins*, gorfenn b.

Innenspann n./g. (-s, -en) : [merdead., nij.] kambon g.

Innenstadt b. (-, -städte) : *die Innenstadt*, kreiz-kêr g., ar gêr gozh b. ; *in der Innenstadt wohnen*, bezañ o chom e kreiz-kêr ; *in die Innenstadt fahren*, mont betek kreiz-kêr.

Innentasche b. (-, -n) : fiched g., godell-dindan b.

Innentemperatur b. (-, -en) : gwrezverk diabarzh g., gwrez diabarzh b.

Innenweite b. (-, -n) : treuzskiz diabarzh g., treuzskizenn diabarzh b.

Innenwelt b. (-) : kreizon an den g., kalon Mab-den b., don ar galon g., kaouded an den b., endon an den g., askre an den b., kreiz an den g., kalon Mab-den b., an traoù a-ziabarzh d'an den lies., buhez diabarzh b.

Innenwinkel g. (-s, -) : [mat.] korn diabarzh g.

innerbetrieblich ag. : e-barzh an embregerezh, hag a sell ouzh an embregerezh.

innerdeutsch ag. : 1. hag a sell ouzh aferioù diabarzh Bro-Alamagn ; 2. [istor] etrealaman.

innere(r,s) ag. : diabarzh, a-ziabarzh, diabarzh, enbezant, ebarzhel, enien ; *das innere Tor*, an nor diabarzh b., ar porzh diabarzh g. ; *die innere Stadt*, kreiz-kêr g. ; *innere Wirren*, emstourm g., emstourmad g., arvelloù diabarzh lies., arvelloù a-ziabarzh lies., dispac'hioù a-ziabarzh lies., dizunvaniezhoù diabarzh lies. ; *ein inneres Leiden*, un droug en diabarzh ar c'horf g., ur boan en e ziabarzh b., un droug en e ziabarzh g., ur boan en diabarzh ar c'horf b., un droug en e greizenn g. ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass*, ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; [korf.] *inneres Organ*, flugezenn b. ; *die inneren Angelegenheiten*, an aferioù diabarzh lies., an traoù prevez lies. ; *der innere Mensch*, kaouded an den b., endon an den g., kreizon an den g., askre an den b., kreiz an den g., kalon Mab-den b., don ar galon g., an traoù a-ziabarzh d'an den lies. ; *innerer Wert der Währung*, gwerzh enien ar moneiz g. ; *sein inneres Gleichgewicht wiederfinden*, *seine innere Ruhe wiederfinden*, kavout gwasked diouzh kint ha broud ar c'herse, adkavout e gempouez spered, adkavout e gempouez bred, adkavout e blom ; *innerste(r,s)*, endonel, endonek, kreizonel, kreizonek ; *innerste Überzeugung*, kredenn askreek b., angred g. ; *meiner innersten Überzeugung nach*, diouzh pezh a gredan e don va c'halon (em c'hreiz, em endon, em askre) ; *inneres Gespräch*, lavar diabarzh g. ; [relij.] *innere Mission*, mision diabarzh g.

Innere(s) ag.k. n. : 1. diabarzh g., kreiz g., kreizenn b., kalon b., kreizon g. ; *sich (t-d-b) das Innere des Grabes ansehen*, sellet a-ziabarzh ar bez ; *das Innere des Schlosses ist eine einzige Ruine*, eus diabarzh ar c'hastell ne chom nemet dismantrou, eus kreizenn ar c'hastell ne chom nemet dismantrou ; *im Inneren des Landes*, en diabarzhvro, en douaroù, en argoad, e kalon ar vro, en diabarzh ar vro, e kreiz ar vor, war ar maez don ; *im Inneren der Erde*, e kreizon an Douar, e kreiz an

Douar, e donder don an Douar, en diabarzh an Douar / e kalon an Douar / e kof an Douar (Gregor) ; [polit.] *Minister des Inneren*, ministr an Diabarzh g., maodiern an Diabarzh g., maodiern an aferioù diabarzh g. ; *das Innere eines Glases*, kleuz ur werenn g., kleuzenn ur werenn b. ; *sein Inneres brannte heiß vor Fieber*, an derzhienn a deve dezhañ e greiz, devet e veze gant an derzhienn en e greizenn ; 2. [dre skeud.] *unser Inneres*, hor c'haouded b., hon askre b., hor c'hreiz, don hor c'halon g., hor c'hreiz g., hon endon g., an traoù a-ziabarzh deomp lies., kreizon an den g. ; *in meinem tiefsten Inneren*, em c'hreiz, em c'haouded, e don va ene, em askre, e don va c'halon, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, em c'hreiz, em endon, a-ziabarzh va c'halon, don a-ziabarzh din.

Innereien lies. : [kegin.] torioù lies., kourailhoù lies., diskaroù lies., flugez str., flugezennoù lies. ; *bräunliche Innereien der Krabbe*, foer b., foer grank b., foer velen b. ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich*, foer ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar.

innerhalb araog. (t-c'h) : 1. e diabarzh, a-ziabarzh, diabarzh, e-barzh ; *sich innerhalb eines Staates frei bewegen*, mont ha dont en e frankiz e diabarzh ur Stad ; *innerhalb der Stadt*, e-barzh kêr ; *die Arbeiten innerhalb und außerhalb des Hauses*, labourioù an ti ha labourioù ar maez lies. ; 2. a-barzh, e-barzh, a-benn, ac'hann da, dindan, e-korf, en ur ober, da benn ; *innerhalb kurzer Zeit*, e berr amzer, en ur par berr, a-barzh nemeur, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn nebeut amañ, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan verr amzer, a-benn nebeut, edan berr, prestik, dizale, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-barzh nebeut, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell, kent pell-bras, ac'hanan da bell, hep pell ; *innerhalb von zwei Stunden kommt er*, ac'hann da ziv eurvezh e vo amañ, a-benn div eurvezh e vo amañ, da benn div eurvezh e vo amañ, en tu-mañ da ziv eurvezh e vo amañ, a-raok div eurvezh ac'hanan e vo amañ ; *innerhalb einer Woche*, a-barzh ur sizhun amañ, dindan eizhtez, e-korf eizhtez, a-benn eizhtez, da benn eizhtez, war-benn eizhtez, en ur ober ur sizhun.

innerlich ag. : diabarzh, ebarzhel.

Adv. : 1. en e greizon, en e gaoued, e goueled e galon, en endon, en e bart e-unan, e don e ene, en e askre, e don e galon, en don eus e galon, e donder e galon ; 2. en diabarzh, e-barzh, a-barzh, a-ziabarzh, diabarzh.

Innerlichkeit b. (-) : diabarzhelezh b., diabarzhter g., diabarzhed b.

innerorts Adv. : [Bro-Suis] en diabarzh kêr.

innerste(r,s) ag. : donañ ; *innerste Überzeugung*, kredenn askreek b., angred g.

Innerste(s) ag.k. n. : 1. askre b., kreizon g., kaouded b., endon g., don ar galon g. ; *tief in meinem Innersten*, em c'hreiz, e don va ene, em askre, e don va c'halon, em c'haouded, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, e goueled va c'halon, a-ziabarzh va c'halon, don a-ziabarzh din, e donderioù va ene ; 2. kreiz g. ; *im Innersten des Landes*, e kreizig-kreiz ar vro.

innert araog. (*t-c'h pe t-d-b*) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] a-barzh, a-benn, ac'hann da, dindan, e-korf.

innertropisch ag. : etretrovanel ; *innertropische Zone*, takad etretrovanel g.

innerwerden V.gw. (wird inne / wurde inne / ist innegeworden) + t-c'h : merzout, santout, spurmantñ ; *einer Sache innerwerden*, merzout udb, teuler pled (evezh) ouzh udb.

innerwohnen V.gw. (hat innegewohnt) : bezañ kenstag ouzh, bezañ stag ouzh ; *auch alten Sitten kann Gutes innerwohnen*, ur mad bennak a c'hall bezañ tennet eus an henvoazioù, an henvoazioù ivez a c'hell kaout o mad.

innerwohnend ag. : kenstag ouzh, stag ouzh, diabarzhel, ebarzhel ; *einer Sache innerwohnend*, kenstag ouzh udb, stag ouzh udb.

innig ag. : tost d'ar galon, donañ, endonel, endonek, kreizonek, kalonek, askreek ; *jemandem seinen innigen Dank sagen*, trugarekaat u.b. a greiz e galon ; *inniger Kuss*, pok kalonek g. ; *innige Freundschaft*, mignoniezh wirion b., mignoniezh don b. ; *meine innigsten Glückwünsche*, va gwellañ gourc'hemenoù lies., va gourc'hemenoù kalonekañ lies. ; *er küsste sie innig*, pokat a reas kalonek dezhi ; *innig lieben*, karout gant ur galon tener-glizh, karout leizh e galon, karout a-greiz-kalon.

Innigkeit b. (-) : intampi b., herrder g., gred g., oaz g., jourdoul g., begon b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., bervded b., bervdanted b., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g.

inniglich Adv. : a greiz e galon, e don e galon, en e greizon, en e gaouded, e don e ene, en e askre, e goueled e galon, en endon, en don eus e galon, e donder e galon

Innovation b. (-, -en) : nevezadur g., nevezadenn b. ; *nicht immer bedeutet Innovation Verbesserung*, neveziñ n'eo ket atav gwellaat.

Innovationskosten lies. : frejoù neveziñ lies., mizoù neveziñ lies.

innovativ ag. : nevezus, ijinek ; *innovative Haltung*, gread-neveziñ g.

Innung b. (-, -en) : 1. korfuniad g., korf-micher g., kevmicher b., korf g. ; 2. leouriezh b.

inoffiziell ag. : anofisiel, nannofisiel, ankefridiel ; *aus inoffizieller Quelle*, a berzh prevez, a berzh ankefridiel.

inokulieren V.k.e. (hat inokuliert) : enkontammiñ, strinkellat, enkoriñ.

inoperabel ag. : anoberatadus, ha n'oufed ket oberata.

inopportun ag. : digoulz, digoulzet, dibred, divare.

in petto Adv. : *ich habe noch einiges in petto gegen sie*, mirout a rin dezhi un annoar diwar va buoc'h, gouarn a rin dezhi ul leue eus va buoc'h, n'em eus ket talaret ganti c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ ganti c'hoazh.

in puncto Adv. : evit pezh a sell ouzh, a-zivout, a-fet, e-keñver.

Input g./n. (-s, -s) : 1. [stlenn.] enmont g., ebarzhadenn b., moned g., kasadenn b., enank g. ; 2. atiz g., broud g., intrudu g., lañs g., lusk g. ; 3. elfenn ar c'henderc'hañ b.

Inputfaktor g. (-s, -en) : elfenn ar c'henderc'hañ b.

inquirieren V.k.e. (hat inquiriert) : atersiñ, inkizitañ.

Inquisition b. (-) : inkizision b.

Inquisitionsgericht g. (-s, -e) : Ofis Santel g., lez-varn an inkizision b.

Inquisitor g. (-s, -en) : inkizitor g., barner inkizitor g.

inquisitorisch ag. : e doare an inkizision, evel un inkizitor, ... inkizitañ.

Inreim g. (-s, -e) : [barzh.] klotenn diabarzh b., enklotenn b.

ins [berradur evit in das] d'ar, d'al, d'an ; *sellit ouzh in*.

Insasse g. (-n, -n) : 1. treizhad g., beajer g., pasajour g. ; *Insasse eines Flugzeugs*, treizhad e bourzh ur c'harr-nij g. ; 2. annezad g., lojad g.

Insassenversicherung b. (-, -en) : kretadur evit an dud treuzdouget g., kretadur treizhidi g.

insbesondere Adv. : da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, a-dreist pep tra, dreist pep tra, ispisial, pergen, peurgetket.

Inschrift b. (-, -en) : engravadur g., engravadenn b., engrav g., enskrivadur g., enskrid g., enskrivadenn b., bomm-enskrivadur g. ; *ohne Inschrift*, diskrid.

Inskriftenkunde b. (-) : enskrivadurouriezh b.

Inseestechen n. (-s) : [merdead.] digaeadur g.

Insekt n. (-s, -en) : [loen.] amprevan g., waof g. ; *Ameisen sind Staaten bildende Insekten*, ar merien a vev e kevredigezhioù aozet, ar merien a vev a-veuriadoù, ar merien a zo amprevaned kevredus anezho ; *Bienen sind Staaten bildende Insekten*, ar gwenan a vev e kevredigezhioù aozet ; *fliegende Insekten*, amprevaned-nij lies. ; *schwerfällig fliegende Insekten*, amprevaned pounner o nij lies., amprevaned lourt da nijal lies. ; *kriechende Insekten*, amprevaned-stlej lies. ; *schädliche Insekten*, amprevaned noazus lies.

Insektenbekämpfung b. (-, -en) : diamprevanerezh g., diamprevanañ g.

Insektenbekämpfungsmittel n. (-s, -) : lazha-amprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., louzoù-diamprevanediñ g., diamprevaner g., amprevanlazher g.

Insektenbeschreibung b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.

Insektenbrut b. (-, -en) : [loen.] krouañs b., gorad g.

insektenfressend ag. : [loen., louza.] ... amprevandebrer, ... amprevanetaer, ... debrer-amprevaned.

Insektenfresser g. (-s, -) : [loen.] amprevanetaer g., debrer-amprevaned g., amprevandebrer g.

Insektengift n. (-s, -e) : lazha-amprevaned g., amprevanlazher g., diamprevaner g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g.

Insektenkenner g. (-s, -) : entomologour g., amprevanoniour g.

Insektenkunde b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.

Insektenkundler g. (-s, -) : entomologour g., amprevanoniour g.

Insektenlarve b. (-, -n) : preñvedell b., preñvedenn b., preñvenn b., larvenn b. [*liester larved*].

Insektenlehre b. (-) : entomologiezh b., amprevanoniezh b.

Insektenmittel n. (-s,-) : lazhamprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., amprevanlazher g., diamprevaner g.

Insektenplage b. (-,-n) : bordilh a amprevaned b., amprevaned a bep tu (kement-ha-kement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh, a-vordilh, forzh pegement, e-leizh) lies.

Insektenpulver n. (-s) : poultr lazhamprevaned g., poultrenn lazhamprevaned b., poultr diamprevanañ g., poultrenn diamprevanañ b., poultr amprevanlazh g., poultrenn amprevanlazh b.

Insektenstaat g. (-s,-en) : [loen.] kevredigezh amprevaned aozet g., meuriad amprevaned g.

Insektenstich g. (-s,-e) : flemmadenn amprevan b.

Insektenvernichtungsmittel n. (-s,-) : lazhamprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., louzoù lazhamprevan g., diamprevaner g., amprevanlazher g.

Insektenvertilgungsmittel n. (-s,-) / **Insektizid** n. (-s,-e) : lazhamprevaned g., louzoù-amprevaned g., louzoù-diamprevanañ g., louzoù lazhamprevan g., diamprevaner g., amprevanlazher g.

Insel b. (-,-n) : enez b., enezenn b. ; *auf einer Insel*, en un enezenn, war un enez ; *voller Inseln*, enezek ; *zu den Inseln der Tropen fahren*, mont d'an inizi ; *die Insel Großbritannien*, Enez-Vreizh b. ; *Insel der Seligen*, porzh ar joa g.

Inselbevölkerung b. (-,-en) : poblañs an enezenn b., enezourien lies., enezidi lies., eneziz lies. ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs*, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn.

Inselbewohner g. (-s,-) : eneziad g., enezour g.

Inselchen n. (-s,-) : enezig b., enezennig b.

Inselberg g. (-s,-e) : [douar.] torgenn dest b., tosenn dest b.

Inselgruppe b. (-,-n) / **Inselmeer** n. (-s,-e) : enezeg b., blokad inizi g.

Inseln n. (-s) : soav g. ; *mit Inseln einschmieren*, soavañ ; *mit Inseln eingeschmiert*, soavek ; *Stück Inseln*, soavenn b.

inseltartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Inselvolk n. (-s,-völker) : pobl eneziat b.

Inselwelt b. (-) : 1. enezeg b. ; 2. [dre astenn.] Polinezia b.

Insemination b. (-,-en) : ensperiadur g., ensperiañ g.

Inserat n. (-s,-e) : enmoulladur g., kemennad berr g., kemennadenn verr b., kemenn g.

Inseratenteil g. (-s,-e) : rubrik ar c'hemennadennoù berr g.

Inserent g. (-en,-en) : kemenner g.

inserieren V.k.e. (hat inseriert) : *etwas inserieren*, enmoullañ udb, lakaat embann ur gemennadenn verr evit gwerzhañ udb, lakaat embann ur gemennadenn verr evit reiñ udb da c'houzout.

V.gw. (hat inseriert) : lakaat embann ur gemennadenn verr.

Inserierung b. (-,-en) / **Insertion** b. (-,-en) : 1. enlakadur g., enmoulladur g., ensoc'hañ g. ; 2. kemennad g., kemennadenn b., embann g.

Insert n. (-s,-s) : ensoc'had g.

insgeheim Adv. : hep gouzout d'ar re all, en dic'houzout d'an holl, e kuzh, e skoach, e koach, dre goach, dre laer, a-laer, dre guzh, a-guzh, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, sioul-ha-sioul, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, hep reiñ anaoudegezh, choucha-moucha.

insgemein Adv. : peurliesañ, peurvuiañ, dre-vras, ordinal, d'an ordinal, ar fonn muiañ, ar fonn vuiañ.

insgesamt Adv. : en holl, etre tout, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, gwitibuntamm ; *das macht insgesamt zehn Franken (aus)*, dek lur suis e vo en holl (etre-holl) ; *das Pachtgut Keralaoen hat eine Fläche von insgesamt zehn Hektar*, ar feurm anvet Keralaoen a zo outi dek hektar en holl ; *insgesamt gesehen*, pep tra o vezañ sellet mat, evit gwir, kuit a c'haou, en holl, gwitibuntamm, a-benn ar fin, er fin, a-benn fin ar gont, an eil dre egile, an eil e-ser egile, an eil da gas egile, well-wazh, erfont, dre vras.

Insichgehen n. (-s) : [dre skeud.] emziviz an den gant e askre g., emsell g., emsellerezh g., distro ouzh an-unan g./b., distro war an-unan g./b., dastum en an-unan evit selaou mouezh e goustiañs (Gregor) g., enklask war e goustiañs g.

Insider g. (-s,-) : anlazed g., gouiziezh g., anavezer g., den hag a oar an doareoù g., den hag a oar ar gartenn g., den hag a oar ar ribouloù g., den hag a zo er jeu g., den reizhet g.

Insidergeschäft n. (-s,-e) / **Insiderhandel** g. (-) : gwezhiadenn etre anlazed b., [gwir] felladenn anlazed b., felladenn a-berzh anlazed b.

Insigien lies. : ardamezoù lies., arouezioù lies.

Insinuation b. (-,-en) : 1. lavar goloet g., moustamall g., mouslavar g. ; 2. [gwir] rebuzad g., rebuzadur g.

insinuieren V.k.e. (hat insinuiert) : 1. silañ er spered, reiñ da grediñ, mouslavaret ; 2. [gwir] rebuziñ.

insistieren V.gw. (hat insistiert) : *auf etwas (t-d-b) insistieren*, pouezañ war udb.

inskribieren V.k.e. (hat inskribiert) : enskrivañ.

Inskription b. (-,-en) : [Bro-Aostria] enskrivadur g.

inskünftig Adv. : [Bro-Suis] a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.

insofern Adv. : en dra-mañ, war ar poent-mañ, war ar c'hraf-mañ.

stagell isurzhañ : *insofern als*, seul vui ma, dre ma, mar ; *insofern*, ma, mar.

Insolation b. (-,-en) : 1. heoliadur g., heoliañ g. ; 2. [mezeg.] darheoliad g.

insolvent ag. : amdalus, divarrek da baeañ, dibaer, kras, diarc'hant.

Insolvenz b. (-,-en) : amdalusted b., divarregezh da baeañ b., freuz-stal g., freuz-boutikl g., foet-boutikl g., P. rivin g.

Insolvenzmasse b. (-,-n) : kalzad diwan g.

Insolvenzverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] pilwerzh freuz-stal g.

insonderheit Adv. : da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, dreist-holl, ispisial, pergen, peurgetket.

insoweit Adv. : en dra-mañ, war ar poent-mañ, war ar c'hraf-mañ.

stagell isurzhañ : *insoweit als*, seul vui ma, dre ma, mar.

in spe Adv. : P. o tont, da zont, a zeu ; *meine Schwiegertochter in spe*, danvez va merc'h-kaer g., va merc'h-kaer da zont b., va merc'h-kaer mar bez b., va merc'h-kaer mar bezo b.

Inspekteur g. (-s,-e) : [lu] penn sturvod g.

Inspektion b. (-,-en) : 1. [mezeg.] enselladenn diavaez ar c'horf b. ; 2. enselladenn b., ensellerezh g., enselladur g., ensell g., engweladenn b., gwel g.

Inspektor g. (-s,-en) : enseller g.

Inspiration b. (-,-en) : 1. awen b., awenerezh g. ; *voller Inspiration*, awenet-kaer, awenet-uhel ; 2. [mezeg.] enanaladur g., enanalañ g., enanaladenn b..

inspirieren V.k.e. (hat inspiriert) : 1. awenañ, atizañ, enaouiñ, elumiñ, engolver ; 2. [mezeg.] enanalañ.

inspirierend ag. : awenus, awenekaus.

inspiriert ag. : awenet-kaer, awenet-uhel ; *ein inspirierter Dichter*, ur barzh awenet-kaer g.

Inspizient g. (-en,-en) : 1. enseller g. ; 2. [c'hoariva] penn leurenn g.

inspizieren V.k.e. (hat inspiziert) : ensellet.

instabil ag. : 1. distabil, distrantell, silwink, e bili-bann, war silwink, war vrañskell ; 2. furluok, kemm-digemm, cheñch-dicheñch, keflusk-digefflusk, hedro, boullant, boullus, tro-distro, valigant, kildro, berr a skiant, berrboellik, dizalc'h ; *emotional instabile Persönlichkeitsstörung*, frammadur kleñvedek ar bred g.

Instabilität b. (-,-en) : 1. distabilder g., distabiled b. ; *Instabilität der Kabinette*, distabiled ar gouarnamantoù b., gouarnamantoù distrantell lies. ; 2. berrboelled b., skañvbennegezh b., berrboellegezh b., valigañs b. ; 3. [fizik, kimiezh] anstabiled b.

Installateur g. (-s,-e) : 1. [tekn.] aveer g. ; 2. tredaner g. ; 3. plomer g.

Installation b. (-,-en) : enstaliadur g., enstaliadenn b., staliadur g. ; *Fehlinstallation*, stignaj g.

Installationsgeschäft n. (-s,-e) : plomerezh b.

installieren V.k.e. (hat installiert) : 1. staliañ, enstaliañ, stalata, aveiñ, lakaat, diazezañ, gwikefreañ ; 2. [stlenn.] sternañ ; *ein Programm installieren*, sternañ ur mezant.

instand Adv. : e ratre, a-blom, e stad vat ; *instand halten*, trezerc'hel, delc'her kempenn, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, mirout ; *gut instand gehalten*, dalc'het mat ; *instand setzen*, degas e ratre vat, ratreañ, kempenn, dresañ, greiañ, adaozañ, renkañ, kas da blom, peñseliat, rapariñ.

instandhalten V.k.e. (hält instand / hielt instand / hat instandgehalten) : trezerc'hel, delc'her kempenn, delc'her e ratre, delc'her e ratre vat, delc'her e ratre vrav, delc'her e stad, delc'her e stad vat, delc'her a-ratre, delc'her a-blom, mirout.

Instandhaltung b. (-) : dalc'h e ratre g., trezalc'h g., trezerc'hel g., kempenn g., kempennerezh g., mirerezh g. ; *Instandhaltung eines Hauses*, dalc'h-lojeiz g.

Instandhaltungskosten lies. : frejoù trezalc'h lies., mizoù kempennerezh lies.

inständig ag. : intampus, groñs, aketus, start ; *inständige Bitte*, aspedenn b. azgoulenn g., gourfedenn b., erbedenn b.

Adv. : groñs / distag (Gregor), mort, start, krenn-ha-karak, krenn-ha-kras, krak-ha-krenn, berr-ha-krenn, krak, krenn, fraezh ha sklaer ; *jemanden inständig bitten*, gourfediñ u.b., pediñ hag aspediñ u.b., goulenn gant striv (gant aket, gant herder) udb digant u.b. (Gregor), pediñ start (stank, kaer, aketus) u.b., erbediñ u.b.

Inständigkeit b. (-) : aspedenn b., erbed g., azgoulenn g. **instandsetzen** V.k.e. (hat instandgesetzt) : degas e ratre vat, ratreañ, kempenn, dresañ, greiañ, adaozañ, renkañ, kas da blom, peñseliat.

Instandsetzung b. (-) : dreserezh g., dresadur g., dresadenn b., kempenn g., kempennerezh g.

Instanz b. (-,-en) : 1. [gwir] ensav g., eriol g. ; *Gericht erster Instanz*, ensav kentañ derez g., lez-varn a eriol kentañ b., lez izel b. (Gregor) ; *in letzter Instanz*, el lez uhel (Gregor), el lez uhelañ, en ensav meur ; *die zuständige Instanz*, al lez e karg eus an afer b., an ensav rekis g., al lez-varn gembeliek b. ; *höchste Instanz*, lez-dreist b., lez-varn goureriol b., ensav meur g., ensav krec'h g. ; 2. [preder., S. Freud] ensav g. ; *die Ich-Instanz*, ensav ar Me g. ; 3. [polit.] ensav g., ensavadur g., aozadur g.

Instanzenengang g. (-s) : hent an urzhaz g.

instanzenmäßig ag. : hervez ar reolenn, diouzh ar reolenn.

Instanzenweg g. (-s,-e) : hent an urzhaz g. ; *auf dem Instanzenweg*, dre hent an urzhaz.

instehend ag. : e-barzh, amañ kevret, amañ stag.

Instigation b. (-,-en) : atiz g., broud g.

instillieren V.k.e. (hat instilliert) : [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ.

Instinkt g. (-s,-e) : anien b., bondoug g., doug-anien g., doug-natur g., pleg-natur g., lusk g., luskidigezh b., keflusk g., darluskidigezh b., broud g., gouenn b. ; *aus Instinkt*, dre anien, dre vondoug, dre berzh e anien, hep gouzout dezhañ, hep soñj, hep soñjal, diwar anien ; *niedere Instinkte*, gwallyouloù lies.

instinktiert ag. / **instinktiv** ag. / **instinktmäßig** ag. : hep gouzout dezhañ, hep soñj, hep soñjal, diwar anien, dre vondoug, dre berzh e anien, dre anien, diouzh reizh an natur ; *instinktmäßiges Verhalten*, realezh vondougel b. ; *ich habe es instinktiv gemacht*, hep soñj em boa graet an dra-se.

Institut n. (-s,-e) : ensavadur g., institud g.

Institution b. (-,-en) : [polit.] ensavadur g., aozadur g. ; *der lange Marsch durch die Institutionen*, an hir a gerzhadeg dre an ensavadurioù kevridik b. ; *die politischen Institutionen*, an ensavadurioù politikel lies.

institutionell ag. : ensavadel ; *institutionelle Anleger*, posterien ensavadel lies.

instruieren V.k.e. (hat instruiert) : 1. ditourañ, titouriñ, kelaouiñ, stlennañ, reiñ keloù da ; 2. *jemanden instruieren*, merkañ d'u.b. petra en deus d'ober.

Instruktion b. (-,-en) : 1. kemenn g., gourc'hemenn g., kelenn g. ; *jemandem Instruktionen erteilen*, *jemandem Instruktionen geben*, merkañ d'u.b. petra en deus d'ober ;

2. imbourc'hadur g. ; **3.** [stlenn.] kemenn g., kemennadur g., kemennadenn b.

Instruktionsrichter g. (-s,-) : [gwir] barner imbourc'her g.

instruktiv ag. : kentelius, kelennus, deskus.

Instrument n. (-s,-e) : benveg g., klav g., reizh b., ardivink g., gwikefre b. ; *Streichinstrument*, benveg dre gerdin g., klav dre gerdin g. ; *Blasinstrument*, klav dre c'hwezh g., benveg dre c'hwezh g.

instrumental ag. : ... binvioù, ... gant binvioù, binviaouek, benvegel, binviadurel.

Instrumentalbegleitung b. (-,-en) : eilerezh gant binvioù sonerezh g.

instrumentalisieren V.k.e. (hat instrumentalisiert) : ober gant, implijout, benvekaat, treiñ ha distreiñ, lakaat dindan gazel-g.

Instrumentalismus g. (-) : [preder.] benvegelouriezh b.

Instrumentalist g. (-en,-en) : **1.** [sonerezh] benveger g., binviaouer g., soner g. ; **2.** [preder.] benvegelour g.

Instrumentalmusik b. (-) : sonerezh-benveg g.

Instrumentalkonzert n. (-es,-e) : koñserto g., kengerzad g.

Instrumentarium n. (-s, Instrumentarien) : stalabard g., stalikerezh g., rikoù lies., reizhoù lies., arsanailh g.

Instrumentation b. (-,-en) : [sonerezh] orkestriñ g., orkestradur g.

Instrumentenbauer g. (-s,-) : farder binvioù sonerezh g., ludaouer g.

Instrumentenbrett n. (-s,-er) : taolenn-stur b., taolenn-lankañ b.

Instrumentenflug g. (-s,-flüge) : nij gant binvioù g., nijadenn gant binvioù b.

Instrumentenmacher g. (-s,-) : farder binvioù sonerezh g., ludaouer g.

Instrumentenlandung b. (-,-en) : [nij.] leuriañ gant binvioù g., pradañ gant binvioù g.

instrumentieren V.k.e. (hat instrumentiert) : [sonerezh] orkestriñ.

Instrumentierung b. (-,-en) : [sonerezh] orkestriñ g., orkestradur g.

Insubordination b. (-,-en) : disujidigezh b.

Insuffizienz b. (-,-en) : [mezeg.] skorter g., skorted b.

Insulaner g. (-s,-) : eneziad g., enezour g.

Insulanerin b. (-,-nen) : eneziadez b., enezourez b.

insular ag. : eneziat.

Insulin n. (-s) : [kimiezh] insulin g.

Insulinde b. : Insulindez b., enezeg Indez b.

insultieren V.k.e. (hat insultiert) : kunujenniñ, dismegañsiñ.

Insurrektion b. (-,-en) : [polit.] emsavadeg b., taol-dispac'h g., harzerezh g., darsav g., darsaverezh g., ravolt b.

Inswerksetzen n. (-s) : engwezhiadur g., enarc'hweladur g.

inszenieren V.k.e. (hat inszeniert) : leurennañ.

Inszenierung b. (-,-en) : leurennadur g.

Intaglio n. ((-s,Intaglien) : intailh g.

intakt ag. : didorr, en ur stad vat, anterin, dic'haou, divoulc'h, en e bezh, difreuz, didoull.

Intarsia b. (-,Intarsien) / **Intarsie** b. (-,-n) : marelladur g., marellerezh g.

Intarsienkünstler g. (-s,-) : mareller g.

integer ag. : **1.** anterin ; **2.** peurleal, jurdik, onest, leal, gwirion, didro, didroidell, diroufenn, dispieg, diswe, didres, eeun, reizh, reizh hag eeun, reizh a galon, reizh-meurbet, eeun a bep hent, eeun e pep hent, divalis, hep malis, diwidre, koad-tro ebet ennañ, ront a galon, frank ha ront, frank ha libr, eeun en e baperioù, hep si na gwri, n'eus ket a we ennañ, tre, ur paotr diouzhtu anezhañ, ur paotr raktal anezhañ, eeun a galon, mil onest, prop.

integral ag. : **1.** klok, peurglok, klok ha kempenn, anterin, penn-da-benn, kevan ; **2.** kevanek, parzhiat ; *integraler Bestandteil*, parzh kevanek g.

Integral n. (-s,-e) : [mat.] sammegenn b.

Integralgröße b. (-,-n) : [mat.] sammegenn b.

Integralrechnung b. (-) : [mat.] jedadur sammegel g.

Integralzähler g. (-s,-) : [tekn.] hollader g.

Integration b. (-,-en) : **1.** kenemprerezh g., enframman g., enframmadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., kendeuz g., kendeuzadur g., kendeuzad g., kendeuzidigezh b., enbarzhadur g., kevanekadur g., kevanadur g. ; **2.** [mat., skiantoù] sammegadur g., sammegañ g. ; **3.** [armerzh] *horizontale Integration*, kengreizadur a-blaen g. ; *vertikale Integration*, kengreizadur a-blom g.

Integrationsfigur b. (-,-en) : dastumer tud g., daspugner tud g., unaner g., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner g.

integrieren V.k.e. (hat integriert) : **1.** enframman, kevaniñ, kevanaat, kevanekaad, ebarzhiñ, kenemprañ, kenstagañ, enstrolladañ, heñvelaat, hevelebekaad, enteuziñ, kendeuziñ, entoueziañ ; *integrierter Handel*, kenwerzh enframmet g./b., kenwerzh gougevanet g./b. ; *integrierte Landwirtschaft*, labour-douar enframmet g. ; *die Ausländer wurden integriert*, enframmet e voe an estrañjourien er gevredigezh ; **2.** [stlenn.] *integriertes Programm*, meziant enframmet g., meziant kevanek g. ; **3.** [mat.] sammegañ ; **4.** [tredan.] *integrierter Schaltkreis*, amred kevanek g.

V.em. : **sich integrieren** (hat sich (t-rt) integriert) : kevanaat, kevanekaad, heñvelaat, hevelebekaad, enteuziñ, entoueziañ, en em akustumiñ gant an dud ; *er hatte sich völlig integriert*, setu eñ mesket gant ar bed.

Integrierung b. (-,-en) : **1.** kevanekadur g., kevanadur g., kenemprerezh g., enframman g., enframmadur g., enteuzadur g., enteuzidigezh b., entouezierezh g., kendeuz g., kendeuzadur g., kendeuzad g., kendeuzidigezh b., ebarzhadur g. ; **2.** [mat.] sammegadur g., sammegañ g.

Integrität b. (-) : **1.** kevanded b., anterinded b., unanded b. ; *Integrität eines Staatsgebietes*, anterinded ur Stad b., kevanded ur Stad b. ; *die persönliche Integrität*, unanded ar me b. ; **2.** onestiz b., onested b., gwirionder g., gwirionded b., peurlealded b., lealder g., lealded b., lealentez b.

intellectus agens g. (- -) : [preder.] meiz oberiant g.

intellectus passivus g. (- -) : [preder.] meiz-gouzañv g.

Intellekt g. (-s) : **1.** kfred g., meiz g., intentegezh b. ; **2.** [Schopenhauer, Kant] skiant b., poell g., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g., poellegezh b.

Intellektion b. (-) : [preder.] kefrediñ g., meizañ g., meizadur g.

Intellektualismus g. (-) : kefredelouriezh b., meizelouriezh b.

Intellektualist g. (-en,-en) : kefredelour g., meizelour g.

intellektuell ag. : ... spered, speredel, kefredel, meizel, mennozhel ; *das intellektuelle Leben*, ar vuhez kefredel b. ; *intellektuelles Zentrum*, toull-berv g., kreñvlec'h ar vuhez kefredel g. ; *intellektuelle Nähe*, *intellektuelle Verwandtschaft*, nested speredel b., nested kefredel b. ; *intellektuelle Führungsschicht*, begenn gefredourel b.

Intellektuelle(r) ag.k. g./b. : lenneg g., kefredour g., spereder g. ; *die Intellektuellen*, ar gefredourien lies., ar sperederien lies. ; [gwashaus] speredajer g., intelektual g. **intelligent** ag. : speredek, speredet-kaer, meizek, meizus ; *intelligent veranlagt*, speredet-kaer, ur perc'henn skiant anezhañ, ur spered den anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinnet-mat, ur spered digor a zen anezhañ, digor a spered ; *nicht besonders intelligent*, bas ha berr a spered, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, berr (bouc'h) da gompren, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, toullou talar en e benn, gorrek da gompren, tapet war ar portolof, tuzum, divalav e spered, ur skiant verr a zen anezhañ, treid leue en e votoù, o chom e Kerskouarneg, bet silet e spered dre ar ridell ; *so intelligent er auch ist*, gant kement a spered en deus, daoust pegement a spered en deus.

Intelligenz b. (-, -en) : 1. spered g., skiant b., meiz g., meizusted b., meizerezh g., poell g., speredegezh b., intent g., intentamant g., intentidigezh b., poellegezh b., naouegezh b., ijin g., digoradur spered g. ; *künstliche Intelligenz*, naouegezh alvezel b., naouegezh kalvezadel b. ; *verteilte künstliche Intelligenz*, naouegezh kalvezadel dasparzhet b., naouegezh alvezel dasparzhet b. ; *höchste Intelligenz*, dreistpoell g. ; *Intelligenz ist besser als Stärke*, gwelloc'h ijin eget nerzh - rannañ pe gannañ, leuskel ar gwad da yenañ ; *praktische Intelligenz*, *körperlich-kinästhetische Intelligenz*, speredegezh-pleustr b. ; *interpersonale Intelligenz*, *soziale Intelligenz*, speredegezh sokial b. ; *existenzielle Intelligenz*, *spirituelle Intelligenz*, speredegezh vennozhadel b., speredegezh difetis b. ; 2. kefredourien lies., lenneien lies., sperederien lies. ; *ein großes Reservoir an technischer Intelligenz*, ur mirad bras a galvezourien hag a arzourien ampart g. ; 3. boud speredek g. ; 4. [kozh] titour b., keloù g., kemennadenn b.

Intelligenzalter n. (-s) : oad-spered g.

Intelligenzbestie b. (-, -n) : P. perc'henn skiant g., spered den g., den a benn g., den a ijin g., den ijinnet-mat g., spered digor a zen g., spered lemm a zen g.

Intelligenzblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn gemennadennoù b.

Intelligenzdefekt g. (-s,-e) : [mezeg.] dispered g., nammder a spered g.

Intelligenzija b. (-) : kefredourien lies., lenneien lies., sperederien lies., intelligentsia g., begenn gefredourel b.

Intelligenzler g. (-s,-) : [gwashaus] speredajer g., intelektual g.

Intelligenzprüfung b. (-, -en) : prouad speredegezh g.

Intelligenzquotient g. (-en,-en) : rannad meiz g.

Intelligenztest g. (-s,-s/-e) : test speredegezh g.

intelligibel ag. : mennozhadus, intentadus, meizadus.

Intelligibilität b. (-) : mennozhaduster g., mennozhadusted b., meizaduster g., meizadusted b., intentaduster g., intentadusted b.

Intendant g. (-en,-en) : 1. [istor] merour g., melestrour g. ; 2. [skingomz, c'hoariva] rener g.

Intendantur b. (-,-en) : [kozh] 1. merourva g. ; 2. mererezh g., melestradur g.

Intendanz b. (-,-en) : 1. merourva g. ; 2. mererezh g., melestradur g.

intendieren V.k.e. (hat intendiert) : mennout kaout, fellout d'an-unan kaout, falvezout d'an-unan kaout, c'hoantaat, bezañ en e ratozh ober udb, ratozhiñ [ober udb].

Intension b. (-,-en) : [mat., preder.] endalc'h g., ental g. ; *Intension eines Begriffes*, endalc'h ur mennozhad g.

intensional ag. : [mat., preder.] dre an endalc'h, dre an ental, diouzh an endalc'h, diouzh an ental ; *intensionale Bezugnahme*, endalc'h g., ental g.

intensionsgleich ag. : [mat., preder.] kevendalc'h, kevental.

Intensität b. (-,-en) : 1. kreñvder g., stankted b., fonnder g., stennder g., galloud g., puilhentez b., derez g. ; 2. [tredan.] read g., tredanread g.

Intensitätsadverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb arbouezañ g.

intensiv ag. : 1. kreñv, kalet, puilh, stank, stenn, galloudus, nerzhed, stank-ha-stank, fonnus, dibaouez, diehan, ha n'eo ket diouzh kont, ha n'eo ket dre gont, grizias, dreist, a-greñv ; 2. askoridik ; *intensive Bewirtschaftung*, labour-douar askoridik g. ; *intensiver Anbau*, gounidegezh askoridik b., labour-douar askoridik g., gounezerezh askoridik g. ; *intensive Viehzucht*, chatalerezh askoridik g., sevel-loened askoridik g., magerezh chatal askoridik g. ; *intensiver werden*, kreñvaat, fonnusaat, kaletaat, stankaat, ampletusaat, askoridikaat, mont war askoridikaat ; 3. [fizik] andennadel ; *intensive Größe*, braster andennadel g.

Intensivbau g. (-s) : gounidegezh askoridik b., labour-douar askoridik g., gounezerezh askoridik g.

intensivieren V.k.e. (hat intensiviert) : kreñvaat, fonnusaat, kaletaat, stankaat, ampletusaat, askoridikaat.

Intensivierung b. (-,-en) : kreñvaat g., kreñvadur g., fonnusaat g., kaletaat g., stankadur g., stankaat g., ampletusaat g., askoridikadur g., askoridikaat g.

Intensivkurs g. (-es,-e) : kentelioù stank-ha-stank lies., staj stank-ha-stank g., stummadur fonnus g., staj d'an daoulamm g.

Intensivpflege b. (-,-n) : [mezeg.] prederioù askoridik lies., intentoù dibaouez lies.

Intensivstation b. (-,-en) : [mezeg.] servij an trummadoù hag an advevaat g., kambredfraouiñ b.

Intensivum n. (-s, Intensiven) : [yezh.] verb pouezañ g., verb arbouezañ g.

Intention b. (-,-en) : 1. ratozh b., mennad g., soñj g., amboaz g., devez g., mennozh g. ; 2. [mat., preder. dre fazi] *sellit ouzh Intension*.

intentional ag. : 1. mennadel, mennet, diarvenn, diarvennel ; 2. [preder.] ambredel, ambredadel ; 3. [mezeg.] ambredadel.

Intentionalität b. (-,-en) : mennadelezh b., ambredadelezh b., ambredañ g.

Interaktion b. (-, -en) : etregwered g.
interaktiv ag. : etregwezhiat, etreoberiat.
Intercity[®] g. (-/s, -s) : tren etrekêrel g.
Intercityexpress[®] g. (-es, -e) : tren etrekêrel herrek g., tren tizh bras g., TTB g.
Intercity-Zuschlag g. (-s, -zuschläge) : ouzhpennadenn (priz ouzhpenn g.) evit an trenioù etrekêrel b.
Interdikt n. (-s, -e) : [relig.] entredid g., interdid g.
interdisziplinär ag. : etrediskiblezhel, liesdiskiblezh, liesdanvez.
interessant ag. : dedennus, dudi, deurus, plijus, diverrus, bourrus, eveshaus ; *er hatte viele interessante Dinge zu erzählen*, hennezh a ouie ur bern traoù kurius da gontañ ; *ich habe dort nichts Interessantes gesehen*, ne'm eus gwelet mann a-feson eno ; *dieser Roman ist interessant und leicht zu lesen*, plaen ha plijus eo ar romant-se.
interessanterweise Adv. : en un doare sebezus, pezh a zo un dra estonus.
Interessantheit b. (-) : dedennusted b., dudiusted b.
Interesse n. (-s, -n) : 1. pled g., dudi g., dedenn g., dedennadur g., deur g., hoal g., atapi g. ; *Interesse an etwas (t-d-b) finden*, *Interesse an etwas (t-d-b) haben*, *Interesse für etwas (t-rt) haben*, bezañ dedennet (plijet, troet, dudiet, atapiet) gant udb, bezañ ampl d'udb, bezañ ampl war udb, plijout udb d'an-unan, bourrañ udb, bourrañ gant udb, kaout (kemer) deur gant udb, kaout deur ouzh udb, lakaat e stumm gant udb, diskouez deur ouzh udb, kemer dudi gant udb ; *sie haben kein Interesse dafür*, n'en deus an dra-se dedenn ebet evito, ne gavont dudi ebet gant an dra-se ; *ein Buch mit großem Interesse lesen*, bourrañ o lenn ul levr, lenn ul levr gant plijadur vras, kavout dedennus-tre ul levr, lenn ul levr gant pled ; *etwas (t-d-b) Interesse entgegenbringen*, teuler pled d'udb, ober fed ouzh udb, ober van ouzh udb ; *er zeigt größtes Interesse für die Geschichte seiner Stadt*, poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *er hat für nichts Interesse*, ne ra na keuz na joa ouzh netra, n'eo troet e spered gant tra ebet, ne vourr gant tra ebet, netra ne blij dezhañ, ur spered klouarig a zen eo, dichal-tre eo, ne ra na man na mordo ouzh netra, ne ra forzh gant netra, ne ra forzh a netra, diseblant eo ouzh pep tra ; *das Interesse an einer Sache verlieren*, en em zistagañ diouzh udb, dont udb da vezañ digaz evit an-unan, na ober mui forzh eus udb, dont da vezañ diseblant ouzh udb, na ober mui van eus udb, treiñ kein d'udb.
 2. mad g., deur g., laz g., interest g., kerz b. ; *im Interesse der Allgemeinheit*, evit mad an holl, evit deur an holl ; *in jemandes Interesse handeln*, ober evit u.b., ober evit mad u.b., ober evit tra u.b., ober diouzh deur u.b., difenn lazioù u.b. ; *Wahrung der Interessen*, gwarez (difenn) ar gwirioù g., difennerezh al lazioù g., gwardoniezh al lazioù b. ; *seine Interessen wahren*, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu, difenn e grog (e wirioù, e lod, e lazioù, e gilhoù, e renk, e dra, e draoù, mad an-unan, lazioù an-unan), gwarediñ e lazioù, bezañ aketus d'e lazioù, sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, ober diouzh e lazioù, delc'her d'e grog, delc'her e droad er par ; *die wirtschaftlichen Interessen eines Landes verschern*, pilwerzhañ lazioù

armerzhel ur vro ; [dre astenn.] *nur aus Interesse handeln*, na ober netra evit netra, bezañ renet gant e lazioù, bezañ renet gant e interest, difenn e lod (e grog, e wirioù, e lazioù, e gilhoù, e dra, mad an-unan, lazioù an-unan), sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, bezañ ur mag-e-doull, ober pep tra evit (evit mad) an-unan, toullañ evitañ e-unan, na gaout ken preder nemet evit ar pezh a zo mat ha talvoudek evit an-unan, klask e vad e-unan, bezañ stag ouzh e dra e-unan, sellet a-bezh ouzh e vad e-unan, na glask nemet e vad (e c'hounid, e aez, e interest), bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sac'h eus an-unan, na ober nemet diouzh e lazioù, bezañ evel ar bleiz : kontant da gaout kuit da reiñ, goulenn kalz ha reiñ gwall nebeut, bezañ brokus outañ e-unan ha pizh e-keñver ar re all ; *auf seine eigenen Interessen bedacht sein*, arglask e lazioù, diwall diouzh e jeu, bezañ aketus eus e interest ; *den Interessen jemandes schaden*, ober un tamm mat a goll (a c'haou, a noaz) ouzh u.b., gaouiñ lazioù u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober gaou ouzh u.b., ober droug d'u.b., noazout da (ouzh) u.b., gwallañ u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., ober an anoaz d'u.b., ober domaj d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., blesañ u.b., ifamañ u.b. ; *er handelt gegen seine eigenen Interessen*, mont a ra a-enep e lazioù, mont a ra a-enep e interest, ober a ra noaz outañ e-unan, noazout a ra dezhañ e-unan, en em ziharpañ a ra, lakaat a ra e zorn en e zisheol, lakaat a ra e zorn en e c'houlou, enebour eo da vab e dad ; *zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaft beitreten*, emezelañ en ur sindikad evit difenn e lazioù ; *das zu tun, liegt in deinem Interesse*, gwell e vi a se, da zeur eo ober an dra-se, interest ac'h eus d'ober an dra-se ; *es ist in Ihrem Interesse zu schweigen*, evit ho tra e vefe gwelloc'h (furoc'h) deoc'h tevel, interest ho peus da devel, un dra vat e vefe deoc'h tevel, emsav e vefe deoc'h tevel, ho teur eo chom hep lavaret tra.

3. preder g.

interesselos ag. : diseblant, digaz, divuhez, dilañs, difrom, diflach, distrafulh, disaouzan, dichal, mingl.

Interesselosigkeit b. (-) : diforzh g., digaster g., dilañs g., digasted b., diseblanted b.

Interessenabwägung b. (-, -en) : prizidigezh lazioù b.

Interessengebiet n. (-s, -e) : 1. tachenn desach b., tachenn dedennañ b. ; 2. [polit.] tachennad levezon b., kelc'h levezon g., levezonva b.

Interessengemeinschaft b. (-, -en) : strollad a laz armerzhel g. ; *Interessengemeinschaft der Farbenindustrie*, unaniezh a laz armerzhel greanterezh an danveziou-liv b., I.G. Farben b.

Interessengruppe b. (-, -n) : strollad gwask g., lobi g., kartell g.

Interessenkollision b. (-, -en) : kenniñv lazioù g., tousegad lazioù g.

Interessenkollusion b. (-, -en) : anweadur lazioù g., anweadur lazioù g.

Interessenkonflikt g. (-s, -e) : kenniñv lazioù g.

Interessensphäre b. (-, -n) : [polit.] tachennad levezon b., levezonva b., kelc'h levezon g.

Interessant g. (-en, -en) : 1. deuried g. [*liester* deuridi], karour g., den troet gant udb g., den dedennet g. ; *diese*

Forschungsergebnisse müssen allen Interessenten zugänglich gemacht werden, disoc'hoù an imbourc'hioù-se a rank bezañ lakaet en ardremez (en akomod) an holl dud dedennet, ret eo kinnig disoc'hoù an imbourc'hioù-se d'an holl dud dedennet en un doare plaen hag aes da gompren ; **2.** [kenwerzh] danvez-prener g. ; *drei Interessenten haben sich für den Erwerb des Hauses gemeldet*, tri den a zo war pren an ti ; **3.** [gwir] perc'henn-gwir g.

Interessenverband g. (-s,-verbände) : strollad gwask g., lobi g., kartell g.

Interessenvertretung b. (-,-en) : **1.** difenner lazioù g., gwarezer lazioù g. ; **2.** difennerezh lazioù g., gwarez lazioù g., difenn lazioù g.

interessieren V.k.e. (hat interessiert) : dedennañ, filimiñ, dudiañ, deuriañ ; *es würde mich interessieren, mit dir nach Berlin zu fahren*, mont a rafan a-walc'h ganit da Verlin ; *das Buch interessiert mich*, dedennet on gant al levr-se, deur am eus gant al levr-se, al levr-se am filim ; *das interessiert sie nicht*, n'en deus an dra-se dedenn ebet evito, ne gavont dudi ebet gant an dra-se ; *jemanden für etwas interessieren*, deuriañ u.b. gant udb, ober d'u.b. bezañ dedennet gant udb, ober d'u.b. bourrañ gant udb, tommañ u.b. ouzh udb., treiñ spered u.b. war-zu udb, gounit u.b. d'udb ; P. *das interessiert mich nicht !* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbare - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh !

V.em. : **sich interessieren** (hat sich (t-rt) interessiert) : *sich für etwas interessieren*, bezañ dedennet gant udb, bezañ troet gant udb, bezañ ampl d'udb, bezañ ampl war udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, soursial ouzh udb, pleustriñ war udb, kemer deur gant udb, kaout deur gant udb, kaout deur ouzh udb, kemer dudi gant udb, bezañ dudiet gant udb, lakaat e stumm gant udb ; *er interessiert sich für nichts*, ne ra na keuz na joa ouzh netra, n'eo troet e spered gant tra ebet, ne vourr gant tra ebet, netra ne blij dezhañ, ur spered klouarig a zen eo, dichal-tre eo, ne ra forzh gant netra, ne ra forzh a netra, ne ra na man na

mordo eus netra, diseblant eo ouzh pep tra ; *er interessiert sich sehr für die Geschichte seiner Stadt*, poaniañ a ra war istor e gêr, kemer a ra kalz deur gant istor e gêr, diskouez a ra deur ouzh istor e gêr ; *ich bin gekommen, weil es mich brennend interessiert*, deuet on d'ober pled.

interessiert ag. : **1.** douget [d'udb], troet [gant udb], dedennet [gant udb], dudiet [gant udb], atapiet [gant udb] ; **2.** meañsus, emgar, digar, kar-e-unan, troet gantañ e-unan.

Adv. : gant pled.

Interface n. (-,-s) : **1.** darempredlec'h g. ; **2.** [stlenn.] etrefas g., ketal g.

interferenz b. (-,-en) : [fizik] daremoug g., reustlad g.

interferieren V.gw. (hat interferiert) : [fizik] daremouezh [pennrann] daremoug-].

Interferon n. (-s,-e) : [bev.] interferon g.

Interieur n. (-s,-s/-e) : afeson diabarzh an ti g., aveadur an ti g.

Interim n. (-s,-s) : diarbennoù tremen lies., diarbennoù dibad lies., diarbennoù da c'hortoz lies., diarbennoù ardreuzat lies., diarbennoù ardreuzadek lies.

interimistisch ag. : da c'hortoz, da c'hedal, dibad, tremeniat, tremen, etreadegat, etrekargel, padennek, ardreuzat, ardreuzadek.

Adv. : betek-gouzout, evit c'hoazh, da c'hortoz, da c'hedal, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, evit ar mare, evit ar c'houlz, evit bremañ, evit an tremen, evit ur mare, bete gwelet, en etretant.

Interims- : da c'hortoz, da c'hedal, dibad, tremeniat, tremen, etreadegat, ardreuzat, ardreuzadek.

Interimsregierung b. (-,-en) : gouarnamant etreadegat g., gouarnamant da c'hortoz g., etreran g., etreranadur g.

Interimsuniform b. (-,-en) : [lu] gwiskamant plaen g., gwiskamant diginkl g.

Interjektion b. (-,-en) : [yezh.] estlamadell b.

interkeltisch ag. : etrekeltiek.

Interkeltismus g. (-) : etrekeltiegezh b.

interkontinental ag. : etredouarbrazel, etrekevandirel, etrekevandir.

Interkontinentalrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell gerc'hellañ etrekevandirel b.

interkostal ag. : [mezeg.] etre kostoù.

Interleukin n. (-s,-e) : [bev.] interleukin g.

Intermediär g. (-s,-e) : [kenwerzh] hanterour g., hanterer g. ; *die Banken sind Intermediäre*, hantererien eo ar bankoù.

Intermezzo n. (-s,-s/ Intermezzi) : **1.** [sonerezh] dazc'hoari g., etrec'hoari g., ehan-arvest g., ehan-c'hoari g., etreabadenn b. ; **2.** astal g., arsav g., ehan g., troc'h g., spanaenn b. ; **3.** [dre skeud.] *kurzes Intermezzo*, reuziad berrbad g., avelenn b., paseadenn b., kasadenn b., heugenn b.

intermittierend ag. : spanaennek, spanaus, astalus, mareadek, taoladek, a-vare, a-frapadoù, a-vareadoù, bep eil mare, a-goulzadoù, a-daoladoù, a-lajadoù.

intern ag. : diabarzh, a-ziabarzh ; [fizik] *interne Spannungen*, destrizhoù diabarzh lies.

Interna lies. : titouroù diabarzh lies., keleier diabarzh lies.

Internat n. (-s,-e) : **1.** skol-lojañ b., skol-annez b., skol-bañsion b., pañsion b., skol-diabarzhidi b. ; *er blieb ein*

Jahr im Internat, ur bloaz lojañ en doa graet ; **2.** kouskva g., hunva g.

Internatschüler g. (-s,-) : pañsionad g., pañsioner g., diabarzhad g., lojad g., lojer g. ; *Internatsschüler sein*, bezañ lojad, bezañ diabarzhad, lojañ er skol.

international ag. : etrebroadel ; *ständiger internationaler Gerichtshof*, lez-varn etrebroadel pad b. ; [arc'hant] *Bank für internationalen Zahlungsausgleich (BIZ)*, bank an taladurioù etrebroadel g. ; *sich international ausweiten*, *internationale Ausmaße annehmen*, etrebroadelañ, etrebroadelaat ; *etwas auf internationaler Ebene austragen*, etrebroadelañ udb, etrebroadelaat udb. ; *um auf internationaler Ebene konkurrenzfähig zu bleiben*, *musste das Land große Opfer auf sich nehmen*, evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner ; *internationale Nachrichten*, nevezentioù a-ziavaez bro lies. ; *internationaler bewaffneter Konflikt*, brezel a-ziavaez g.

Internationale b. (-,-n) : **1.** [istor, polit.] *die kommunistische Internationale*, an etrebroadelenn gomunour b., an Etrebroadel komunour g. ; *die dritte Internationale*, an trede etrebroadelenn b., an trede Etrebroadel g. ; **2.** [kan] Etrebroadelenn b., Etrebroadel g. **internationalisieren** V.k.e. (hat internationalisiert) : etrebroadelañ, etrebroadelaat.

Internationalisierung b. (-) : etrebroadelerezh g., etrebroadeladur g.

Internationalismus g. (-) : etrebroadelouriezh b. ; *Vertreter des Internationalismus*, etrebroadelour g.

Internationalist g. (-en,-en) : etrebroadelour g.

Internationalität b. (-) : etrebroadelezh b.

Internatsschüler g. (-s,-) : diabarzhad g., lojer g., lojad g., pañsionad g.

Internet n. (-s) : [stlenn.] kenrouedad b., rouedad b., gwiad b.g. ; *im Internet surfen*, merdeñ war ar genrouedad ; *eine Verbindung zum Internet herstellen*, savelañ ar c'hevreadur d'ar rouedad ; *sich ins Internet einloggen*, kevreañ ouzh ar genrouedad.

Internet-Adresse b. (-,-n) : [stlenn.] chomlec'h elektronek g., chomlec'h kenrouedad g.

Internet-Anschluss g. (-s,-anschlüsse) : [stlenn.] moned kenrouedad g., moned war ar genrouedad g.

Internet-Browser g. (-s,-) : [stlenn.] ergerzher gwiad g., merdeer kenrouedad g., gwedead g.

Internet-Café n. (-s,-s) : [stlenn.] kibertavarn b.

Internetdienstanbieter g. (-s,-) / **Internetdienstleister** g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer moned war ar Genrouedad g.

Internet Explorer® g. (-s) : Internet Explorer® g.

Internet-Freak g. (-s,-s) : [stlenn.] paotr troet gant ar genrouedad g., paotr ar genrouedad g., gwiader touet g.

Internet-Provider g. (-s,-) : [stlenn.] pourvezer moned war ar genrouedad g., IAP g.

Internet-Surfer g. (-s,-) : [stlenn.] gwiader g., gwedead g.

Internet-Zugang g. (-s,-Zugänge) : [stlenn.] moned kenrouedad g., moned war ar genrouedad g.

InterNIC® n. (-) : [stlenn.] InterNIC® g.

internieren V.k.e. (hat interniert) : [mezeg., polit.] endredañ, serriñ, bac'hañ, sparañ.

Internierte(r) ag.k. g./b. : [mezeg., polit.] den bac'het g., endreded g. [*liester endredidi*].

Internierung b. (-,-en) : [mezeg., polit.] serridigezh b., bac'hidigezh b., endreded g.

Internierungslager n. (-s,-) : [polit.] kamp bac'h g., kamp endredañ g.

Internist g. (-en,-en) : [mezeg.] diabarzhour g.

Internodium n. (-s, Internodien) : [louza.] taol g.

interozeptiv ag. : [bred.] etretapus, interokeptivel.

interparlamentarisch ag. : etreparlamantel, etreparlament.

Interpellant g. (-en,-en) : **1.** [polit.] devenner g. ; **2.** [Bro-Suis, gwir] harzer g.

Interpellationsrecht n. (-) : gwir-devennañ g.

interpellieren V.k.e. (hat interpelliert) : **1.** [polit.] devennañ ; *den Minister interpellieren*, devennañ ar maodiern ; **2.** [Bro-Suis, gwir] harzañ, herzel ; **3.** [kozh] *jemanden interpellieren*, troc'hañ e gaoz d'u.b., mont war gaoz u.b., troc'hañ e gomz d'u.b. / mont war gomz u.b. (Gregor).

interpersonell ag. : [bred.] etrepersonel.

interplanetar ag. / **interplanetarisch** ag. : etreplanedennel.

Interpol b. (-) : interpol g.

Interpolation b. (-,-en) : [mat.] interpoliñ g., interpoladur g., etrekrommadur g., etrekrommadenn b.

interpolieren V.k.e. (hat interpoliert) : **1.** [mat.] etreletodad g., etreletodadur g., etreletodiñ g. ; **2.** etrelakaat, dazetreañ.

Interposition b. (-,-en) : **1.** etrebezañs b., etrelakadur g. ; **2.** [yezh.] etrestagenn b.

Interpret g. (-en,-en) : **1.** devarnour g., displeger g., desterier g. ; **2.** dezerc'her g., c'hoarier g., kaner g., soner g. ; **3.** [stlenn.] jubenner g.

Interpretation b. (-,-en) : **1.** dezerc'hadur g., dezerc'hañ g. ; **2.** desteriadur g., deveizadur g., kompren g., intent g., esplegadenn b., displegadenn b., devarnerezh g., degomprenadur g., dezintentadur g. ; **3.** [stlenn.] jubenniñ g., jubennadur g.

interpretationsbedürftig ag. : hag a rank bezañ displeget hiroc'h.

interpretieren V.k.e. (hat interpretiert) : **1.** desteriañ, disklêriañ, displegañ, esplegañ, degompren, dezintent, deveizañ ; *falsch interpretieren*, kammveizañ, treuzintent, treuzkompren ; *intensional interpretieren*, deveizañ diouzh an endalc'h, deveizañ diouzh an ental, dezintent diouzh an endalc'h, dezintent diouzh an ental ; **2.** dezerc'hañ ; **3.** [stlenn.] jubenniñ.

Interpsychologie b. (-) : [mezeg.] etrebredoniezh b.

interpungieren (hat interpungiert) / **interpunktieren** (hat interpunktiert) V.k.e. : [yezh.] poentaouiñ.

Interpunktion b. (-) : [yezh.] *die Interpunktion*, ar poentadur g., ar poentaouiñ g., an arouezennoù poentaouiñ lies. ; *die Interpunktion in diesem Text ist gut*, poentaouet mat eo an destenn-se.

Interpunktionsregel b. (-,-n) : reolenn boentaouiñ b.

Interpunktionszeichen n. (-s,-) : arouezenn boentaouiñ b. ; *die Interpunktionszeichen*, an arouezennoù poentaouiñ lies. ; *mit Interpunktionszeichen versehen*, poentaouiñ.

Interrailkarte b. (-,-n) : kartenn Inter-Rail® b.

Interregio® g. (-/s,-s) : tren herrek etrerannvroel g.

Interregnum n. (-s,-regnen/-regna) : etreheren g., etreherenadur g.

Interrogativum n. (-s,-gativa) / **Interrogativpronomen** g. (-s,-pronomina) : [yezh.] raganv goulennata g., raganv-goulenn g.

Interrogativsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn goulennata b., lavarenn c'houlenn b.

interstellar ag. : etresteredel, etre ar stered, etrestere.

Intersubjektivität b. (-) : [bred.,preder.] etreenboudedezh b., etregouzerzh/helezh b.

intertropisch ag. : etretrovanel ; *intertropische Zone*, zonenn etretrovanel b., takad etretrovanel g.

Intervall n. (-s,-e) : **1.** [mat., fizik] etremez g. ; **2.** esaouenn b., koulzad g., pennad g. ; **3.** [sonerezh] esaouenn b.

Intervallschaltung b. (-,-en) : [tredan.] hanren pebeilat g.

intervenieren V.gw. (hat interveniert) : hanterouriñ, emellout, en em veskañ ; *für jemanden intervenieren*, difenn u.b., reiñ sav d'u.b., dougen dorn d'u.b., en em reiñ da skoaziañ u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober (touliañ) evit u.b., erbediñ u.b. ouzh unan all, gourc'hemenn u.b. d'u.b. all, tuañ u.b. a-du gant u.b. all, lavaret ur gerig e kerz u.b., ober bazhvalan evit u.b., pediñ evit u.b. / mennout evit u.b. (Gregor).

Intervention b. (-,-en) : hanterezh g., hanterouriezh b., emell g., emellerezh g., emelladenn b. ; *Intervention der Zentralbank*, emell ar bank kreiz g., emellerezh ar bank kreiz g. ; *dank jemandes Intervention*, dre hanterouriezh (hantererezh) u.b., dre (en) erbed u.b., gant moaien u.b., dre voaien u.b., dre zorn u.b.

Interventionismus g. (-) : emellouriezh b.

Intestaterbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr didestamant g., hêr ab intestat g.

Interview g. (-s,-s) : dazatersadenn b., pennad-kaoz g., kendiviz g., troc'h-kaoz g., etrewel g., etreweladenn b.

interviewen V.k.e. (hat interviewt) : dazatersiñ, ober ur pennad-kaoz gant, etrewelet.

Interviewer g. (-s,-) : dazaterser g., saver pennadoù-kaoz g., etreweler g.

Inthronisation b. (-,-en) : kadoridigezh b., tronidigezh b.

inthronisieren V.k.e. (hat inthronisiert) : kadoriañ, troniñ.

Intifada b. (-) : intifada g./b.

intim ag. : **1.** tost, don, donañ, nes, nesañ, nes-kar, ker d'ar galon ; *mit jemandem intim sein*, bezañ fri ha revr gant u.b., bezañ gwellañ mignon u.b., bezañ mignon nes-kar u.b., bezañ nesañ mignon u.b., en em glevet mat-dispar gant u.b., bezañ mignon a galon u.b. / bezañ mignon bras u.b. (Gregor) ; **2.** prevez, kuzulik, kuzhut, klet ha kloz ; **3.** revel, nesaek, keouel ; **4.** [aergelc'h] klet.

Intima b. (-, Intimä) : kuzhuterezh b., kuzulierezh b., kuzuliadezh b., nesañ mignonezh b., mignonezh vras b., mignonezh nes-kar b., mignonezh fidel b., mignonezh ar galon b. / mignonezh ar sekredoù b. (Gregor).

Intimbereich g. (-s,-e) : **1.** kaezourenn b., kevrennoù lies., takadoù ganadel lies., parzhioù keouel lies., gaol b., fourchad g. ; **2.** buhez prevez b., buhez klet ha kloz b., prevezded b.

Intimfeind g. (-s,-e) : enebour touet g.

Intimhygiene b. (-) : emwalc'h keouel g., emwalc'h nesaek g., yec'hederezh nesaek g., yec'hederezh ar c'hevrennoù g.

Intimität b. (-,-en) : **1.** nested b., nester g., nesañded b., darempred tost g., nesaoni b. ; **2.** endon g. ; **3.** buhez prevez b., buhez klet ha kloz b., prevezded b.

Intimkontakt g. (-es,-e) : darempredoù nesaek lies., darempredoù revel lies.

Intimlotion b. (-,-en) : golc'had nesaek g., golc'had evit ar c'hevrennoù g.

Intimsphäre b. (-) : buhez prevez b., buhez klet ha kloz b., prevezded b., amgant prevez g., amgant ar vuhez prevez g. ; *Verletzung von jemandes Intimsphäre*, emelladenn e buhez prevez u.b. b., emelladenn en amgant prevez u.b. b., emelladenn en amgant buhez prevez u.b. b., emell en aferioù privez u.b. g., gaou (noaz) ouzh buhez prevez u.b. g.

Intimspray g./n. (-s,-s) : sprae nesaek g., sprae evit ar c'hevrennoù g.

Intimus g. (-, Intimi) : kuzhuter g., kuzulier g., kuzuliad g., den a fiziañs g., mignon neshentek g., nesañ mignon g., mignon bras g., mignon nes-kar g., mignon fidel g., mignon ar galon g. / mignon ar sekredoù g. (Gregor).

Intimverkehr g. (-s) : nested b., nester g., nesañded b., darempred tost g., darempred nesaek g.

intolerant ag. : **1.** andamantek, strizh a spered, a spered enk, dizouj, dihabask, dihegar, dic'houzañv, dic'houzañvus ; **2.** [mezeg.] angougemerus.

Intoleranz b. (-) : **1.** strizhder a spered g., dizoujañs b., dihegarated b., dihabaskter g., dic'houzañv g., dic'houzañvusted b. ; **2.** [mezeg.] angougemer g.

Intonation b. (-,-en) : **1.** taol-mouezh g. ; **2.** toniadur g. ; **3.** rak'hoari g.

intonieren V.k.e. (hat intoniert) : **1.** stagañ gant [ur ganaouenn] ; **2.** [benveg-seniñ] toniañ ; **3.** taolmoueziañ.

Intrade b. (-,-n) : [sonerezh] raksonadenn b.

intramuskulär ag. : [mezeg.] enkigenn, enkaherel.

Intranet n. (-s) : [stlenn.] enrouedad b.

intransitiv ag. : [yezh.] gwan, dic'hraus, antrazeat ; *intransitive Verben*, verboù gwan lies., verboù dic'hraus lies., verboù antrazeat lies. ; *intransitives Verb mit indirektem Objekt*, verb kreñv dieeun g.

Intransitivum n. (-s, Intransitiva) : [yezh.] verb gwan g., verb dic'hraus g., verb antrazeat g. ; *Intransitivum mit indirektem Objekt*, verb kreñv dieeun g.

Intrauterinpeessar n. (-s,-e) : [mezeg.] linkell b., stignadell enkrozhel b.

intravenös ag. : [mezeg.] engwazhiennel.

intrigant ag. : korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, kavailhus, itriker, korvigeller, kavailher, iriennet, frikotet.

Intrigant g. (-en,-en) : korvigeller g., itriker g., iriennet g., kavailher g., gwidal g., breser g., ficher g., frikotet g.

Intrige b. (-,-n) : **1.** irienn b., itrikoù lies., korvigell b., kavailh g., kammigell b., troidelloù lies., ijin fall g., ard g., ardivinkoù lies. ; *politische Intrigen*, itrikoù politikel lies., politikaj g., trikamaradoù lies., ribouilhaj g. ; *eine Intrige anzetteln*, iriennañ, kavailhañ, korvigellat, itrikañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh ; **2.** [lenn.] steuñvenn b.

intrigieren V.gw. (hat intrigiert) : iriennañ, kavailhañ, korvigellat, itrikañ, troidellañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh.

intrinsisch ag. : enien, diabarzh, diabarzh, a-ziabarzh.
Intro n. (-s,-s) / **Introduktion** b. (-,-en) : digoradur g., rakinnig g., raksonadenn b., rakc'hoari g. kentc'hoari g., raklavar g.
Introjektion b. (-,-en) : [bred.] gougantañ g., enbannañ g., enbannadur g.
Intron g. (-s,-s) : [bev.] intron g.
Introspektion b. (-,-en) : emsellerezh g., emsell g., imbroud-spered g., enklask war e goustiañs g., emc'hwiliañ g.
introvertiert ag. : entroet, diseblant, divan, P. en e dartoù ; *er ist völlig introvertiert*, n'en em ro da zen ebet.
Introvertierte(r) ag.k. g./b. : entroad g., entroadez b.
Introvertiertheit b. (-) / **Introversion** b. (-) : entroadur g.
Intrusivgestein n. (-s,-e) : karregad entourzhat b.
Intubation b. (-,-en) : [mezeg.] korzenañ g., korzennadur g., enpibadur g.
intubieren V.k.e. (hat intubiert) : [mezeg.] plantañ ur gorzenn e-barzh, korzenañ, enpibañ.
Intuition b. (-,-en) : nad g., nadad g., nadadenn b., naderezh g., nadiñ g., damgeal g., primveizad g., anaoud nadel g. ; *empirische Intuition*, nad merzadurel g.
Intuitionismus g. (-) : nadouriezh b., nadadouriezh b.
Intuitionist g. (-en,-en) : nadour g., nadadour g.
intuitiv ag. : nadel, nadek, nadidik, primveizek ; *intuitives Wissen*, naderezh g., anaoud nadel g.
Adv. : dre an naderezh, gant naderezh ; *intuitiv vorgehen*, nadiñ, ober gant naderezh, mont dezhi dre an naderezh.
intus ag. : 1. e-barzh, en e gof ; *er hat einen intus*, mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, tomm eo d'e fri, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, tomm eo en e ziabarzh, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henoù, tapet en deus ur garg, graet en deus ur picherad ; 2. *er hat es intus*, plomet en deus, komprenet en deus.
Intussuszeption b. (-,-en) : 1. [bev.] endirroadur g. ; 2. [mezeg.] empradur bouzelloù g., emc'houinadur g.
Inuk g. (-s,Inuit) : Inuit g. [*lieser Inuit*].
Inumlaufsetzen n. (-s) : [arc'hant.] enamredañ g.
invalid ag. : mac'hagnet, siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak.
Invalide(r) ag.k. g./b. / **Invalide** g. (-n,-n) : / **Invalidin** b. (-,-nen) : nammad g., nammadez b., mac'hagned g., mac'hagnedez b., den mac'hagnet (siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g.
Invalidenrente b. (-,-n) : leve divarregezh g., leve nammad g.
Invalidität b. (-) : divarregezh b., namm g., ampech g.
invariabel ag. : digemm, digemmus, anvarius.
Invasion b. (-,-en) : 1. aloubadeg b., argadadeg b., alouberezh g., aloubidigezh b., aloubadur g. ; 2. [istor] dilestradeg ar Gevredidi b.
Invasor g. (-s,-en) : aloubur g.
Invektive b. (-,-n) : kunujenn b., salmenn b., P. pedenn Gerne b.
Inventar n. (-s,-e) : 1. renabl g., inventor g., roll-madoù g., roll-niveriñ g. ; *das Inventar aufnehmen*, sevel ar

renabl, renabliñ, ober renabl, ober inventar, inventoriñ ; *unter öffentlichem Inventar*, gant inventor gwenn g. ; 2. *lebendes und totes Inventar*, chatal hag ardivinkoù labour-douar stag ouzh un atant.
inventarisieren V.k.e. (hat inventarisiert) : sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl, ober inventar, inventoriñ.
Inventarstreit g. (-) : [Bro-C'hall 1905] tabut an invañtorioù g.
Inventarstück n. (-s,-e) : traezenn renablet b., traezenn eus ar renabl b.
Inventarverzeichnis n. (-ses,-se) : renabl g. ; *das Inventarverzeichnis aufstellen*, sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl.
Inventur b. (-,-en) : renabl g., inventar g. ; *Jahresinventur*, renabl bloaz g. ; *Inventur machen*, sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl, ober inventar, inventoriñ.
Inventurausverkauf g. (-s,-verkäufe) : difoar renabliñ b., pilwerzh renabliñ b., peurwerzh renabliñ b.
Inversion b. (-,-en) : eilpennadur g., amginadur g., ginadur g., ginad g., amginañ g. ; *meteorologische Inversion*, ginadur gwrezverk g.
Inversionswetterlage b. (-,-n) : ginadur gwrezverk g.
invertieren V.k.e. (hat invertiert) : eilpennañ, amginañ, tuginañ, treiñ tu da, cheñch tu da.
investieren V.k.e. (hat investiert) : 1. postañ, engouestlañ ; 2. galloudekaat, lakaat en ur garg bennak, engwiskañ ; *jemanden in ein Amt investieren*, lakaat u.b. en ur garg ; 3. lakaat, dispign, implijout ; *er hat für den Bau seines Schiffes viel Zeit investiert*, lakaet en doa kalz a amzer da sevel e vag.
Investierung b. (-,-en) / **Investition** b. (-,-en) : postadur kevalaoù g., postañ g., engouestladur g., postadenn b. ; *der Rückfluss der getätigten Investitionen*, an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g. ; *produktive Investition*, postadur dedaolus g., postadur bev g.
Investitionsanleihe b. (-,-n) : amprest postañ g., amprestadenn bostañ b.
Investitionsbank b. (-,-en) : bank postañ g.
Investitionsgüter lies. : madoù aveiñ lies., madoù kenderc'hiñ lies.
Investitionsgüterindustrie b. (-) : ijinerezh ar madoù aveiñ g.
Investitionslust b. (-) / **Investitionsneigung** b. (-) : doug da bostañ arc'hant g., pleg da bostañ arc'hant g.
Investitionsprogramm n. (-s,-e) : raklun postañ g.
Investitur b. (-,-en) : [melestr., istor] kadoridigezh b., galloudekadur g., engwiskadur g. ; *kirchliche Investitur*, kadoridigezh iliz b.
Investment n. (-s,-s) : postadur g., engouestladur g.
Investmentfonds g. (-,-) : fontoù postañ a-stroll lies.
Investmentgesellschaft b. (-,-en) : kevredad postañ g.
Investmentzertifikat n. (-s,-e) : testeni postadur g.
Investor g. (-s,-en) : postour g., poster g.
in vitro Adv. : [bev.] in vitro.
In-vitro-Fertilisation b. (-,-en) : speriadur in vitro g.
Involucrum n. (-s) : [louza.] involukr g.
Involution b. (-,-en) : didroadur g., atroadur g., atreiñ g.
involvieren V.k.e. (hat involviert) : emplegañ, enderc'hel, derc'hel.
inwendig ag. : diabarzh.

Adv. : a-ziabarzh ; *etwas in- und auswendig kennen*, gouzout mat diouzh udb, gouzout mat udb penn-da-benn, gouzout udb dreist penn e viz, gouzout udb evel e Bater ; *jemanden in- und auswendig kennen*, gouzout mat diouzh u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ debret ur minod holen gant u.b.

inwiefern Adv. / **inwieweit** Adv. : pegeit, betek pegeit, e pe zoare, e peseurt keñver, penaos.

Inwohner g. (-s,-) : [kozh] annezad g., annezer g.

Inzahlungsnahme b. (-,-n) : [kenwerzh] adkemer g., adkemeradur g.

Inzest g. (-s,-e) : gwadserc'h g., gadaliezh etre kar ha karez b., gwadorged g., karemaradur g.

Inzestverbot n. (-s) : berz ar gwadserc'h g.

Inzidenz b. (-) : 1. [fizik, mat, optik] dehaez g. ; 2. [loc'honiezh an heverennoù] darrur g.

Inzidenzwinkel g. (-s,-) : 1. [fizik, mat, optik] korn dehaez g. ; 2. [loc'honiezh an heverennoù] korn darrur g.

Inzucht b. (-) : kenwadelezh b., dimeziñ etre tud kenwad g.

inzwischen Adv. : e-pad an amzer-se, e pleg an dra-se, etretant, etre-daou, e-keit-se, etre keit-se, er c'heit amzer-se, er c'heit amzer-mañ, e-kerzh neuze, en-drebad-hont, en-drebad-mañ, en-drebad-se, da c'horthoz, da c'hedal.

IOK n. (- pe -s) : [berradur evit Internationales Olympisches Komitee] poellgor olimpek etrebroadel g.

Ion n. (-s,-en) : [fizik, kimiezh] ion str., ionenn b.

Ionendosis b. (-,-dosen) : [nucl.] feur ionaat g.

Ionentriebwerk n. (-s,-e) : [nucl.] keflusker dre ion g.

Ionien n. (-s) : Ionia b.

ionisation b. (-,-en) : ionadur g., ionekadur g., ionaat g.

ionisch ag. : 1. [tisav.] ionek g. ; *die ionische Säulenordnung*, an urzh ionek g. ; 2. [yezh.] ionek ; 3. [nucl.] ionek.

ionisieren V.k.e. (hat ionisiert) : ionaat, ionekaat ; *ionisierende Partikel (ionisierendes Teilchen)*, rannig ionaus b.

ionisierung b. (-,-en) : ionadur g., ionekadur g., ionaat g.

Ionosphäre b. (-) : ionosfer g.

Iota n. (-/s,-s) : iota g.

IP-Adresse b. (-,-n) : [stlenn.] chomlec'h IP g.

Ipseität b. (-) : [preder.] hennadelezh b.

I-Punkt g. (-s,-e) : *der I-Punkt*, ar pik war an i g., i pik war e fri g., an tiked g., an tik g.

IQ g. (-/s,-/s) : [berradur evit Intelligenzquotient] rannad meiz b.

i.R. [berradur evit im Ruhestand] : war e leve.

I.R.A. b. (-) : I.R.A. b. ; *die Anschläge der I.R.A.*, gwalldaolioù an I.R.A. lies.

Irak g. (-/s) : Irak (-s), *der Irak* (- pe -s), Irak b.

Iraker g. (-s,-) : Irakad g.

Irakerin b. (-,-nen) : Irakadez b.

Iran g. (-/s,-) : Iran (-s), *der Iran* (- pe -s), Iran b.

Iraner g. (-s,-) : Iranad g.

Iranerin b. (-,-nen) : Iranadez b.

iranisch ag. : iranat ; *iranischer Kaviar*, kaviar Iran g. ; [yezh] iranek.

irden ag. : ... pri, graet gant pri ; *irdenes Geschirr*, priaj g., pladoù pri lies. ; *irdene Ware*, priaj g., danvez pri g.

irdisch ag. : ... ar bed-mañ, eus ar bed-mañ, krouet, douarek, douarel ; *das irdische Dasein*, ar vuhez er bed-mañ b., ar vuhez war an tamm douar patatez-mañ b. ; *die irdische Hülle des Verstorbenen*, korf diene an hini marv g. ; *das Irdische*, madoù ar bed-mañ lies. ; *irdische Freuden*, plijadurioù ar bed lies., plijadurezhioù ar bed lies. ; *den Weg alles Irdischen gehen*, mervel evel mard eo ret da bep hini ober, paeañ e zle d'an Ankoù (Gregor) ; *alles Irdische ist vergänglich*, traoù ar bed-mañ ne badont ket pell - traoù ar vuhez kollidik-mañ a dremen buan - madoù ar bed-mañ a zo bresk - a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud - n'eus netra da badout dindan an heol - madoù a zeu, madoù a ya, evel moged, evel pep tra - traoù ar bed-mañ n'int ket graet diouzh padout da viken - n'eus netra badus war an douar ; *jedes irdische Streben ist eitel*, avel eo ober war-dro traoù ar bed-mañ.

Ire g. (-n,-n) : Iwerzhonad g. ; *Nordire*, Iwerzhonad an norzh g. ; *Südire*, Iwerzhonad ar su g.

irgend Adv. : *wer irgend ...*, piv bennak ..., *forzh piv ...*, *bern piv ...*, n'eus *forzh piv ...* ; *wo irgend*, pelec'h bennak ..., *forzh pelec'h ...*, *bern pelec'h ...*, n'eus *forzh pelec'h ...* ; *wenn es irgend möglich ist*, ma'z eus tu mod pe vod ; *wenn er irgend verständig ist*, gant (evit) nebeut ma'z eo komprenus (Gregor), ma'z eo komprenus tamm-pe-damm.

irgendein ag. amresis : unan bennak, ur ... ne vern pehini, nep ; *unter irgendeinem Vorwand*, evit abeg pe abeg, evit un abeg pe abeg, evit un digarez pe zigarez, evit un abeg bennak, war-bouez un digarez bennak, war digarez pe zigarez, diwar abeg pe abeg, diwar digarez pe zigarez ; *irgendein anderer*, unan bennak all, unan all bennak, ur re bennak all ; *sich für das Gemeinwohl einsetzen und nicht für das Wohl irgendeines Einzelnen*, klask mad an holl kentoc'h eget mad an den-mañ pe an den-se en e bart e-unan ; *irgendeiner von diesen Leuten*, unan bennak eus an dud-se, ur re bennak eus an dud-se.

irgendeine(r,s) raganv : hemañ pe henhont, unan bennak, un unan, un den pe zen, den pe zen, hini pe hini, ur re pe re, hini, ur re bennak, *forzh piv*, n'eus *forzh piv*, ne vern piv, ne laz piv, n'eus *forzh pehini*, ne vern pehini, ne laz pehini, un den, an den ; *ist irgendeiner dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? ; *ich wäre bitter enttäuscht, wenn irgendeins verloren ginge*, kavout a rafenn dipitus ma vefe kollet hini, desped bras a rafe din ma vefe kollet hini.

irgendeinmal Adv. : ur wech bennak, gwech pe wech, tro pe dro, un devezh pe unan all ; [tr-l] *wenn irgendeinmal*, ma tegouezhfe (gant u.b. / udb), e ken kaz ma.

irgendetwas raganv : un dra bennak, tra pe dra, seurt pe seurt, un draig bennak, un tamm bennak, un tammig bennak, mann ebet ; *gibt es irgendetwas Schöneres ?* hag un dra bennak koantoc'h a vefe ? ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid*, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavet en diouer n'ho po

ken reiñ din da c'houzout ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen irgendetwas zustößt*, ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; *irgendetwas unternehmen*, ober seurt pe seurt, ober seul pe eneb.

irgendjemand raganv : unan bennak, un unan, un den pe zen, den pe zen, hini pe hini, unan pe unan, ur re pe re, hini, ur re bennak, forzh piv, n'eus forzh piv, ne vern piv, ne laz piv, n'eus forzh pehini, ne vern pehini, ne laz pehini, un den, an den ; *wenn mir irgendjemand sagen könnte*, ma c'hallfe unan bennak lavaret din ; *ist irgendjemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ?

irgendwann Adv. : d'ur peamzer, un devezh pe unan all, deiz pe zeiz, un deiz pe zeiz, ur pedeiz, n'eus forzh peur, forzh peur, bern peur, ne laz (ne vern) peur, ur peur bennak, mare pe vare, ur mare pe vare, d'ur mare bennak, tro-pe-dro, d'ur poent bennak, da nep mare, e nep amzer, forzh pegoulz, n'eus forzh pegoulz, n'eus forzh pevare, un dro bennak, gwech pe wech, tro pe dro, e mare pe vare, e poent pe boent, un deiz bennak, en devezhioù all, koulz pe goulz, kent pe c'houde, pe gent pe c'houde, abred pe ziwezhat, un taolad bennak, ur wechiad bennak, ur wech bennak, ur wechig bennak, ur wechennig bennak, ur wezhiennig bennak, un dro bennak, un droidad bennak, da nep mare, ur gwech pe wech, ur gwech da wech, gwech pe amzer ; *wenn du irgendwann mal aus der Armee entlassen wirst*, en devezhioù all, pa vezi deuet d'ar gêr eus a soudard ; *irgendwann wird dieses Land seine gesamte Bevölkerung einbüßen*, ur c'houlz a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se, ar mare a zeuio e vo diboblet-rik ar vro-se ; *irgendwann wird das Meer das Land überfluten*, erruout a raio e teuio ar mor war an douar, koulz pe goulz e teuio ar mor war an douar ; *komm, wenn du irgendwann mal Lust dazu hast*, pa gari e teui, bez' e c'hallez dont pa vo ez faltazi ; [bred] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein*, ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

irgendwas raganv : tamm pe damm, un tamm bennak, seurt pe seurt, tra pe dra, dra pe zra, un dra bennak, ne laz petra, ne vern petra, forzh petra, bern petra, n'eus forzh petra ; *ohne irgendwas*, kuit a vann ebet, siseurt ebet ; *wenn Sie irgendwas brauchen*, pa vanko netra deoc'h.

irgendwelche raganv hag ag. amresis : *irgendwelche (Leute)*, tud pe dud, tud, tud 'zo, unanoù, unanoù bennak ; *irgendwelche anderen*, un nebeud bennak a re all ; *ohne irgendwelche Kosten*, hep mizoù ebet, digoust-kaer, evit mann, kuit a arc'hant, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet.

irgendwelcher / irgendwelche / irgendwelches raganv : n'eus forzh piv, ne laz (ne vern) piv, ne laz (ne vern) pehini, n'eus forzh pehini, n'eus forzh pere, ne laz (ne vern) pere, hini pe hini, ur re pe re, unan bennak, un den pe zen, den pe zen, unan pe unan, n'eus forzh peseurt hini, ne laz (ne vern) peseurt hini, nep hini.

irgendwer raganv : 1. unan bennak, un unan, un den pe zen, den pe zen, hini pe hini, unan pe unan, ur re bennak, ur re pe re, forzh piv, bern piv, n'eus forzh piv, n'eus forzh pehini, ne vern piv, ne laz piv, unan pe unanez, hini ; 2.

nikun, hini ; *ich weiß es besser als irgendwer*, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget nikun, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget hini, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget n'eus forzh piv, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget ne vern piv.

irgendwie Adv. : mod pe vod, stag pe zistag, e doare pe zoare, en un doare pe zoare, e stumm pe stumm, e giz pe c'hiz, en ur mod, en ur mod bennak, mui pe vui, muioc'h pe vui, muioc'h pe nebeutoc'h, mui pe nebeutoc'h, mui pe vihanoc'h, tamm-pe-damm, un tamm bennak, forzh penaos, bern penaos, n'eus forzh penaos, forzh peseurt mod, n'eus kaz e pezh feson, tu pe du, e pep stad, e pep doare, e pep hent, e pep giz, e pep peur, e nep doare, e nep stumm, e nep giz, e nep stad, en un tu bennak, en un doare pe zoare, dre an nor pe dre ar prenest, ne vern dre be hent, ne vern pe dre hent ; *dieses Wort klingt irgendwie verächtlich*, liv an dispriz a zo gant ar ger-se, un arliv a zispriz a zo gant ar ger-se ; *er ist irgendwie krank*, klañv pe glañvoc'h eo ; *sie müssen sich doch irgendwie beschäftigen*, kenkoulz eo dezho ober un dra bennak gant o amzer ivez ; [bred] *das Unterdrückte kommt irgendwann und irgendwie zum Vorschein*, ar pezh a zo arvoustret (an arvoustred) a vez eztaolet koulz pe goulz hag e stumm pe stumm.

irgendwo Adv. : en un tu bennak, un tu bennak, e tu pe du, tu bennak, un tu pe du, un tu, en un tu pe du, en ul lec'h bennak, forzh pelec'h, bern pelec'h, n'eus forzh pelec'h, ne vern (ne laz) pelec'h, e lec'h pe lec'h ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh*, poan am eus dre va c'hroazell ; *sie sind weder im Schrank noch irgendwo anders*, n'emaint nag en armel na neblec'h.

irgendwoher Adv. : eus un tu bennak, eus lec'h pe lec'h, eus n'eus forzh pelec'h, eus tu pe du.

irgendwohin Adv. : d'un tu bennak, da lec'h pe lec'h, da n'eus forzh pelec'h, en un tu pe du, tu pe du, da du pe du.

Iridektomie b. (-,-n) : [mezeg.] iridektomiezh b.

Iridium n. (-s) : [kimiezh] iridiom g.

Irin b. (-,-nen) : Iwerzhonadez b.

Iris¹ b. (-,-) : [louza.] elestr str.

Iris² b. (-,-/Iriden) : [korf.] lienenn al lagad b., kanevedenn b., iris g.

Iris³ b. : [mojenn.] Iris b.

Irisbeet n. (-s,-e) : elestreg b.

Irisblende b. (-,-n) : [luc'hskeudenniñ] rañvell b.

Irisbogen g. (-s,-/bögen) : kanevedenn b., gwareg-ar-glav b., gwareg-an-neñv b., gwareg-c'hlav b., kordenn-c'hlav b., rizenn-c'hlav b., barrenn-c'hlav b., roudenn-gi, ruban-glav g., ruban-heol g., lost-ar-bleiz g., lostenn-vleiz b., lagad-bleiz g., lost-louarn g., lost-an-diaoul g., seizenn-c'hlav b., seizenn-an-diaoul b., krommetenn b.

Irisfarbe b. (-,-n) : liv kanevedennek g., kanevedennadur g.

Irisch n. : [yezh] iwerzhoneg g.

irisch ag. : 1. iwerzhonat, ... Iwerzhon ; *irischer Mönch*, manac'h iwerzhonat g. ; *die Irische See*, Mor Iwerzhon g. ; *die irische Musik*, ar sonerezh iwerzhonat g., sonerezh Iwerzhon g. ; [louza.] *irisch Moos*, pioka g., bezhin-gad str. ; 2. [yezh] iwerzhonek, gouezelek ; *ein irisch schreibender Schriftsteller*, ur skrivagner iwerzhonek g.

irischsprachig ag. : iwerzhonek, gouezelek ; *irischsprachige Literatur*, lennegezh iwerzhonek b.

Irischsprechende(r) ag.k. g./b. : iwerzhoneger g., iwerzhonegerez b.

irisieren V.gw. (hat irisiert) : kanevedenniñ.

Irland n. (-s) : lwerzhon b., Bro-Iwerzhon b. ; *Irland blieb frei vom römischen Joch*, lwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *kein fremdes Land gefällt mir so sehr wie Irland*, n'eus bro estren a blij kement din ha ma ra lwerzhon.

Irländer g. (-s,-) : lwerzhonad g.

Irländerin b. (-,-nen) : lwerzhonadez b.

irländisch ag. : iwerzhonat, ... lwerzhon ; [louza.] *irländisches Moos*, pioka g., bezhin-gad str.

Ironie b. (-,-n) : 1. godiserezh g., godis g., mousfent g., mousgoap g. ; *beißende Ironie*, flemmused b., flemmuster g., godiserezh flemmus g., komzoù flemmus lies., komzoù pegus lies., komzoù hek lies., komzoù put lies. ; *bittere Ironie*, godiserezh c'hwerv (trenk, put, hek) g. ; 2. [preder., Sokrates] ironiezh b.

ironisch ag. : 1. tatin, godisus, mousgoapaus, goapaus, goapaer, goap, faeüs, flemmus ; *ironisch sprechen*, mousgoapaat, bezañ godisus, godisat, lavaret traoù diwar vousgoap, lavaret traoù war ton ar godiserezh ; 2. [preder., Sokrates] ironek.

ironisieren V.k.e. (hat ironisiert) : mousgoapaat, goapaat, godisat, ober goap eus., lavaret traoù diwar vousgoap eus.

irr sellit ouzh **irre**.

irrational ag. : 1. enepoell, diheboell, direzon, diboellel ; 2. [preder.] anrasional, anpoellel, anpoellek ; *irrationaler Glaube*, feiz anpoellel b. ; 3. [mat.] ankemezel.

Irrationale(s) ag.k. n. : *das Irrationale*, an diboellelezh b., an anpoell g.

Irrationalismus g. (-) : diboellegouriezh b., anpoellelouriezh b.

Irrationalist g. (-en,-en) : diboellegour g., anpoellelour g.

Irrationalität b. (-) : diboellelezh b., anpoell g., anpoellelezh b., anpoellegezh b.

Irrblock g. (-s,-blöcke) : karregenn distrewat b.

irre ag. : 1. sot, foll, diskiant, diboell, pitilh, troet, trelatet, nammet e spered, hanter gollet e spered, un tamm difournis a spered, amiod, diod, blin, pennfoll, berlobiet, divontet e spered, troet e spered ; *im Kopfe irre sein*, direzoniñ, diskiantiñ, trevariañ, bezañ diank e spered, mont e berlobi, brizhañ, loariañ, loariadiñ, mont e belbi, berlobiañ, dibabiñ ; *er hat einen irren Blick*, lugerniñ (parañ) a ra ar follentez en e zaoulagad ; *irre reden*, alfoiñ, alteriñ, tramziñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, ambreniñ, trelatañ, mont gant komzoù iskis, bezañ en alfo, dibabiñ, treuzkomz, trevatoriñ ; 2. sebezus, souezhus-meurbet, iskriv, loukes, spontus, espar ; *das ist ja irre !* peadra a zo da bilat un den ! gouest eo da bilat ac'hanoc'h ! spontus eo ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! chom a ran war va c'hement all ! chom a ran skodeget ! sabatuet-mik on ! chom a ran abafet-lip ! tapet lopes on ! badaouet on ! chom a ra balc'h va genoù ! kement-se a daol ac'hanon en alvaon ! ; 3. forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui, d'ober teil, bras-bras, bras-meurbet, bras-

kenañ, bras-divent, pezh foeltrenn, mell, pikol(enn), mellad, pezhiañ, pezh mell, pikol(enn)où, pezhioù, moñs(où), e-leizh ; *eine irre Summe*, un tousegad brav a arc'hant g., ur bern arc'hant g., ur varlennad arc'hant b., ur pikol bern arc'hant g., ur pezhiañ moneiz g., ur somm vras a arc'hant b., ur sammad gouest g., ur pebezhañ sammad arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; 4. *wie irr, wie ein Irrer*, ken-ha-ken, mui-pegem-mui, a-dribilh, a-dro-chouk, a-dro-jouez, a-fardeglev, gwazh-pegem-gwazh, betek koll alan, evel unan difelc'het, en ur skeiñ kaoc'h en avel, en ur deurel kaoc'h en avel, evel un diaoul, evel un dall, a-daol-dall, ken na foeltr, forzh pegement, kement ha ma c'haller, herañ ma c'haller, her da ma c'haller, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, ken a strak, ken a fu, ken a zaon, ken a foeltr, gant ar foeltr, ken na findaon, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, gant tizh ken na yud, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, endra c'hall, par ma c'hell, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, evel an tan, d'an tan ruz, [amzer dremenet nemetken] mar gouie, ma ouie.

Irre b. (-) : *in die Irre gehen*, mont gant an hent fall, faziñ, koll e hent, faziñ war e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent ; *jemanden in die Irre führen*, dougen u.b. da faziñ (Gregor), kas u.b. war an hent fall, dihenchañ u.b., lakaat u.b. da faziñ, ezaouiñ u.b., saouzaniñ u.b., divarchiñ u.b. eus an hent, disturiañ u.b., tunañ u.b., touellañ u.b., trellañ u.b., kilhañ u.b., lorbañ u.b., bratellat u.b., c'hwennat u.b., bourdiñ u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b.

Irre(r) ag.k. g./b. : foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., darsod g., sodez b., berlobi g. ; *wie ein Irrer laufen*, redek evel un difelc'het.

irreal ag. : diwirion, diwir, divezoud, diwirvoudel, angwerch'hel, n'eus ket anezhañ.

Irrealis g. (-) : [yezh.] mos disveziadel g., doare disveziadel g.

Irrealität b. : diwirvoud g., angwerch'helezh b.

Irredentismus g. (-) : irredentouriezh b.

Irredentist g. (-en,-en) : irredentour g. ; *von den Irredentisten geforderte Gebiete*, tiriadoù irredente lies.

irredentistisch ag. : irredentour.

irrefahren V.gw. (fährt irre / fuhr irre / ist irregefahren) : 1. mont gant an hent fall, faziñ war e hent, koll e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent ; 2. faziñ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou.

V.k.e : dougen da faziñ (Gregor), kas war an hent fall, dihenchañ, dihentañ, ezaouiñ, divarchiñ, disturiañ, diroudennañ, lakaat da faziñ, saouzaniñ, boemañ, tunañ, touellañ, tromplañ, trellañ, kilhañ, lorbañ, bratellat,

bourdiñ, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b.

irreführen V.k.e. (hat irregeführt) : dougen da fiziañ (Gregor), kas war an hent fall, dihenchañ, dihentañ, ezaouiñ, divarchiñ, disturiañ, diroudennañ, lakaat da fiziañ, saouzaniñ, boemañ, tunañ, touellañ, tromplañ, trellañ, kilhañ, lorbañ, bratellat, bourdiñ, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b. ; *sich durch etwas irreführen lassen*, bezañ touellet (trellet, lorbet) gant udb.

irreführend ag. : tromplus, gaouius, gaouiat, gaou, treuz, touellus, fazius, filimus, trellus, strobiniellus, desevus ; *irreführende Werbung*, daranverezh gaouier g., daranverezh gaouiat g., daranverezh touellus g., bruderezh tromplus (gaou, gaouiat, gaouius, treuz, touellus) g., bruderezh faos g., bruderezh aozet evit lakaat an dud da gemer ar gaou evit ar wirionez g.

Irreführung b. (-, -en) : tunidigezh b., touellerezh g., lorberezh g., bratellerezh g., tromplerezh g., boemerezh g.

irregehen V.gw. (ging irre / ist irregegangen) : 1. mont gant an hent fall, fiziañ war e hent, koll e hent, saouzaniñ war e hent, mont diwar e hent, en em goll, dihenchañ, bezañ kollet diwar e hent, divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem ; 2. fiziañ, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou.

irregulär ag. : 1. amreol, direizh, amreizh, direoliek ; 2. [gwir] amreol, amreoliek ; *irreguläre Truppen*, armead lezluel b., armead amreoliek b., lu amreoliek g. ; 3. [mentoniezh] anreoliek.

Irregularität b. (-, -en) : 1. direoliegezh b., direizhder g., amreizhded b., amreolded b., amreolder g. ; 2. [gwir] amreolded b., amreolder g.

irreleiten V.k.e. (hat irregeleitet) : dougen da fiziañ (Gregor), kas war an hent fall, dihenchañ, disturiañ, ezaouiñ, lakaat da fiziañ, saouzaniñ, tunañ, touellañ, trellañ, kilhañ, lorbañ, bratellat, bourdiñ, tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., kac'hat e godell u.b. ; *sich durch etwas irreleiten lassen*, bezañ touellet (trellet, lorbet) gant udb ; *irreleitende Werbung*, bruderezh tromplus (gaou, gaouius, gaouiat, treuz, touellus) g.

irrelevant ag. : dibouez, dister.

Irrelevanz b. (-, -en) : dibouezder g., dibouezded b., disterded b., disterder g., distervez b., bihanez b., disterdra g.

irreligiös ag. : digredenn, direlijion, difeiz.

irremachen V.k.e. (hat irregemacht) : [dre skeud.] strafuilhañ, divarc'hañ, rouestlañ, bac'hiñ, brellañ [spered u.b.], trefuiñ, trelatañ, skoelfañ, disturiañ.

irren V.gw. (ist geirrt / hat geirrt) : 1. (ist) : kantren, kantreal, troidellat, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ ; *ziellos durch die Straßen irren*, mont da-heul e dreid ; *von einem Ort zum anderen irren*, mont du-mañ du-hont dre ar vro, redek ar vro, kantren dre ar vro, bale dre ar broezioù (Gregor) ; 2. [dre astenn.] (hat) : fiziañ, fiziañ diwar ar wirionez, en em dromplañ, en em vourdañ, mankout, en em vankout, c'hwitañ, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em

bakañ, bezañ e fazi ; *du irrst*, fiziañ a rez, en em dromplañ a rez, skeiñ a rez a-gleiz, en em vourdañ a rez, e fazi emhout (Gregor) ; [kr-] *Irren ist menschlich*, pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da fiziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a zo fazius / pep den a c'hall fiziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da fiziañ - techet eo an holl d'ober mankadennou.

V.em. : **sich irren** (hat sich (t-rt) geirrt) : fiziañ, fiziañ diwar ar wirionez, en em dromplañ, en em vourdañ, c'hwitañ, mankout, en em vankout, skeiñ a-gleiz, skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, mont hebiou, en em dapout, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra, bezañ e fazi, treuziñ war e votoù ; *verdammt ! ich habe mich geirrt*, faziet on, sac'h an dienn ! - manket on, pod an dienn ! - en em vourdet on, pod an dienn ! - daonet, en em baket em eus ! c'hwitet on ! ; *sie hatte sich gewaltig (gründlich) geirrt*, ur dromplezon vras he doa bet, tromplet bras e oa bet war ar poent-se, en em dromplañ a-vras he doa graet war gement-se, he c'houign a oa panenn, faziet e oa a-vras ; *du hast dich geirrt*, mankout, manket out, en em dromplet out, en em vanket ec'h eus, en em vanket out, faziet out, c'hwitet out, en em vourdet out, en em baket out ; *Sie müssen sich irren*, kavout a ra din e rit ur fazi ; *sich in etwas irren*, fiziañ war (a-zivout) udb ; *ich darf mich nicht irren*, n'em eus ket droed da dreuziñ war va botoù ; *sich an jemandem irren*, fiziañ a-zivout (diwar-benn) u.b., c'hwitañ a-zivout u.b. ; *wenn ich mich nicht irre*, ma ne fazian ket, nemet e lavarfen gaou, nemet em bije skoet a-dreuz, nemet e vijen en em dapet.

Irrenanstalt b. (-, -en) : ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., bredospital g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies.

Irrenarzt g. (-s, -ärzte) : bredvezeg g., psikiatroug.

Irrenhaus n. (-es, -häuser) : ti ar re sot g., ti ar re foll g., folldi g., bredospital g., ospital ar re sot g., ospital ar re foll g., P. Kerwazi b., kabanoù lies. ; *er wurde ins Irrenhaus eingeliefert*, kaset e voe d'ar bredospital, kaset e voe da di ar re sot, kaset e voe da di ar re foll, P. kaset e voe d'ar c'habanoù, kaset e voe da dreiñ ar rod, kaset e voe da Gerwazi ; *sie bringen mich noch ins Irrenhaus*, me 'zo erru dotu ganto, ar re-mañ a dorr din va fevarzek real, kas a reont ac'hanon da sot, me 'zo erru prest da goll va skiant ganto, divontañ a reont va spered din, terrñ a reont va fenn din, lakaat a reont ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a reont ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a reont ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant ar re-mañ, lakaat a reont ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a reont ac'hanon, ganto ez eus peadra da goll e benn (peadra d'an den da vezañ troet), ar re-mañ 'zo traoù, aet on tremen skuizh gant ar re-mañ, me a zo erru skuizh va revr (va fenn) gant ar re-se.

Irrenhäusler g. (-s,-) : klañvour dalc'het en ur folldi g., klañvour dalc'het en ur bredospital g.

Irrenheilkunde b. (-) : bredvezegiezh b., psikiatriezh b.

irreparabel ag. : 1. diremed ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt*, darbet eo bet din ober ur maleur ; 2. diaozus, dirapar, dizigoll.

irrereden V.gw. (hat irregeredet) : alfoñ, alteriñ, trevariañ, berlobiañ, ambren, trelatañ, mont gant komzoù iskis.

Irresein n. (-s) : droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., droug-sant-Matilin g., katar g., follentez b., follezh b., belbi g., trefu g., diskiantiz b., diboell g., diboellegezh b., berlobi g.

irreversibel ag. : dizistroadus, dieiltro, dieiltroadus, dieilpennadus, hep distro, dizistro.

Irreversibilität b. (-) : dieiltroadusted b., dieilpennadusted b., dizistroadusted b., dizistroaduster g.,

irrewerden V.gw. (wird irre / wurde irre / ist irregeworden) : treiñ da sot, treiñ sot, mont sot, sodiñ, katariañ.

Irrfahrt b. (-,en) : kantreadenn b., follezhenn b., ergerzhadenn b., troiadenn b., imram g., beaj turmudus b., beaj arvarus-kenañ b.

Irrgang g. (-s,-gänge) / **Irrgarten** g. (-s,-gärten) : milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b.

Irrglaube g. (-ns) / **Irrgläubigkeit** b. (-) : [relij.] disivoud g., disivouderezh g., erezi b., falskredenn b., enepkredenn b., brizhkredenn b., treuzkredenn b., gwallgredenn b., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies., gaou g., teñvalijenn ar gaou b.

irrgläubig ag. : disivouder, eretik.

irrig ag. : fazius, fals, direizh, diwir, faos, treuz, gaou ; *er ist irrig* *Auffassung*, e fazi emañ (Gregor), faziñ a ra, mennozhioù treuz en deus ; [gwir] *irriges Urteil*, barnedigezh (barnadenn) fazius b., fazi justis g., fazi barnerezh g.

Irrigator g. (-s,-en) : [mezeg.] ensinkler g. [*liester* ensinklerioù].

irrigerweise Adv. : dre fazi, e gaou.

Irritation b. (-,en) : 1. [mezeg.] hegad g., hegadur g., saragerezh g., krasañ g., tozonadur g., kloc'hadur g. ; 2. brouezenn b., brouez b., fum g., arfleu g., imor b., hegaz g., droug g.

irritieren V.k.e. (hat irritiert) : 1. *jemanden irritieren*, lakaat imor da sevel en u.b., lakaat droug da sevel en u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., egariñ u.b., jahinañ u.b., brouezañ u.b., arfleuiñ u.b. ; 2. *er ist irritiert*, trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, fumet eo, hegazet eo, heget eo, fuloret eo, imoret eo, imor a zo ennañ, un imor a zo ennañ, niñvet eo, tommañ a ra e gerc'h dezhañ, krazañ a ra e gerc'h dezhañ, brouezet eo, arfleuet eo, buanekaet eo ; 3. kloc'hañ, tourjouañ, tozonañ, taltouzañ, kregiñ e ; *die Zähne irritieren*, kloc'hañ (tourjouañ, tozonañ, taltouzañ) an dent ; *diese Äpfel irritieren mir die Zähne*, an avaloù-se a dourjon va dent, an avaloù-se a dozon va dent, gwrac'hellet eo va dent gant an avaloù-se ; 4. hegañ,

saragiñ, raskennañ, dirañsañ, pikañ, kregiñ e ; *die Haut irritieren*, saragiñ ar c'hroc'hen ; *die Augen irritieren*, saragiñ (dirañsañ, pikañ) an daoulagad, kregiñ en daoulagad ; 5. krasañ, saragiñ ; *den Hals irritieren*, krasañ ar gouzoug, saragiñ ar gouzoug.

Irrläufer g. (-s,-) : kasadenn bost kaset d'ur chom-lec'h fall b.

Irrlehre b. (-,n) : disivoud g., disivouderezh g., erezi b. ; *die Irrlehren*, ar falslezennoù lies., teñvalijenn ar gaou b.

Irrlicht n. (-s,-er) : tan-foll g., tan-noz g., tan-red g., gouloù-red g., arc'helar g., keler g., keler-noz g., kelerenn str./b., enkeler g., kilher g., taran g., treflamm g., sklaerderig-noz g., P. paotr ar skod-tan noz g. ; *Irrlichter flackern im Moor*, ar c'heler-noz a zañs war bouilhennoù ar baludenn.

irrlichtelieren (ist irrlichteliert / hat irrlichteliert) / **irrlichtern** (ist irrlichtert / hat irrlichtert) V.gw. : fiñval evel un tan-foll, c'hwistañ, breskenn, daoubenniñ, firbouchal, diskrapañ, difretañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, redek-diredek, froudañ, meskañ, ober ur riboul, meskañ, meskañ ha berviñ, merat, turlutañ.

Irrrede b. (-,n) : rambre g., alfo g., ambren b., alter g., berlobi g.

Irrsal n. (-s,-e) : [koz] fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., faot b., gaou g.

Irrsein *sellit ouzh Irresein*.

Irrsinn g. (-s) : 1. droug-sant-Koulm g., droug-sant-Briag g., droug-sant-Matilin g., katar g., follentez b., follezh b., belbi g., trefu g., diskiantiz b., diboell g., diboellegezh b., diboellerezh g., berlobi g., envedi b. ; 2. [dre skeud.] *was für ein Irrsinn !* un diframm ! ur spont ! un hiris !

irrsinnig ag. : sot, foll, diskiant, diboell, kontrol d'ar skiant-vat, pitilh, troet, trelatet, nammet e spered, hanter gollet e spered, un tamm difournis a spered, amiod, diod, blin, pennfoll, divontet e spered, troet e spered ; *irrsinnig werden*, koll e skiant (e spered), treiñ sot, treiñ da sot, katariañ, pennsodiñ, sodiñ, mont sot, mont foll, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, treiñ e spered e dour, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, follañ, berlobiañ.

Adv. : abominapl, spontus, kenañ-kenañ, evel n'onn doare petra, spontus, euzhus, mantrus ; P. *es ist irrsinnig kalt*, yen eo, ur spont ! yen eo, un diframm ! yen eo, un hiris ! ; *irrsinnig groß*, bras-bras, bras-meurbet, bras kenañ-kenañ, bras-dijaoj, bras-eston, bras-spontus, bras-euzhus, bras-mantrus, bras evel n'onn doare petra ; *ich fühlte mich durch dieses Lob irrsinnig geschmeichelt*, me am boa lipet va mouroù diwar ar c'haol-se ; *er hat irrsinnig lange geschrien !* youc'het en doa na pegeit ! youc'het en doa e-pad pell, ur spont ! youc'het en doa e-pad pell, un hiris ! youc'het en doa e-pad pell, un diframm !

Irrsinnige(r) ag.k. g./b. : foll g., follez b., folladenn b., diskiant g., diskiantez b., sod g., sodez b., sodenn b., sodell b., darsod g., berlobi g.

Irrstern g. (-s,-e) : steredenn-red b.

Irrtum g. (-s,-tümer) : fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., droukfazi g., fazierezh g., faot b., gaou g., bourdaj g., errol g., touell g., tromplezon b. ; *das beruht auf einem Irrtum*, ur fazi a zo pennabeg d'an drase, disoc'h ur fazi eo ; *seinen Irrtum einsehen*, anzav e

faot, anzav e fazi, anzav e wallegezh, meizañ (kompren) e fazi, anzav bezañ e gaou, lavaret e geuz, distreiñ d'ar gêr, difaziañ, didouellañ, dizallañ ; *Irrtümer richtig stellen*, *Irrtümer berichtigen*, reizhañ (c'hennat) faziou ; *jemandem seinen Irrtum benehmen*, didouellañ (difaziañ, distromplañ, didromplañ, dizallañ, dibikouzañ) u.b., dizallañ spered u.b., dibikouzañ spered u.b., divorodiñ u.b., disorbiñ u.b., disaouzanañ u.b. (Gregor), divleupañ ur paotr, divleupezañ ur plac'h ; *im Irrtum sein*, bezañ faziet, bezañ e fazi ; *seinen Irrtum zugeben*, anzav e faot, anzav e fazi, anzav e wallegezh, anzav bezañ e gaou ; *einem Irrtum verfallen*, kouezhañ e gaou, skeiñ war ar gaou, faziañ ; *zum Irrtum verleiten*, touellañ, tromplañ, dihenchañ, trellañ, lakaat da faziañ, kas da faziañ, dougen da faziañ (Gregor) ; *grober Irrtum*, mell fazi g., pezh fazi g., pezh mell fazi g. ; *es war ein gewaltiger Irrtum*, *mich einzukerkern*, en em dromplañ a-vras a zo bet graet ouzh va zoulbac'hañ ; *es ist ein Irrtum zu glauben*, *dass ...*, fazi eo krediñ e ..., faziañ a reer mar soñjer e ..., fazius eo soñjal e ... ; [kenw.] *Irrtum vorbehalten*, mar bez pep tra war e reizh, ma n'eus fazi ebet ; *Irrtum ist Sohn der Übereilung*, mat ha buan n'int ket unan - re a herr n'eo ket mat - arabat mont primoc'h eget ar marc'h hon doug - ne dalv ket mont d'ar red, gwelloc'h eo mont abred - gant pasianted hag hir amzer e vez graet meur a dra - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - gant ar boan hag an amzer a-benn eus pep tra e teuer - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannoù - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yann ha buan-ha-buan e vez divragezet Mari-Jan - ar prez ne servij da netra - nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud - hirañ amzer, aesañ labour - a van da van ez a merenn da goan - tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big - tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm - kammed-ha-kammed e reer tro ar bed.

irrtümlich ag. : fazius, fals, direizh, diwir, diwirion, faos, treuz, gaou.

Adv. : dre fazi, e gaou.

irrtümlicherweise Adv. : dre fazi, e gaou ; *ich hatte irrtümlicherweise mit unserem Sieg gerechnet*, bez' e oan e-sell e vijemp bet trec'h.

Irrung b. (-, -en) : fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., faot b., gaou g.

Irrwahn g. (-s) : pezh mell fazi g., falskredenn b., brizhkredenn b., teñvalijenn ar gaou b., treuzkredenn b., rakvarn b., raksoñj g., sorc'henn b., follezh b.

Irrweg g. (-s, -e) : 1. milendall g., abuzetez b., koadig kant hent g., troielleg b. ; 2. [dre skeud.] hent fall g. ; *einen Irrweg einschlagen*, mont gant an hent fall, mont diwar an hent mat, saouzañ war an hent (Gregor), faziañ war an hent, dihenchañ, distreiñ (riklañ) diwar an hent mat, divarchiñ a-ziwar an hent, kouezhañ war louzaouenn-ar-saouzan, kouezhañ war ar c'heotenn-voem.

Irrwisch g. (-es, -e) : 1. tan-foll g., tan-noz g., tan-red g., arc'helar g., keler g., kelerenn str./b., enkeler g., kilher g., taran g., treflamm g., sklaerderig-noz g. ; 2. lutun g., korrigon g., kornandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g., gobelin g., jodouin g., kilher g., maneger-noz g., polpegan g. ; 3. [dre skeud.] paotr turmut (bividik, fich-fich, bev, bliv, gwiv, birvidik, boullant, riboul-diriboul, war orjal, mesk ennañ, brezik-brezek,

mont-dont, lec'h-lec'h, fiñv-difiñv) g., hinkin a vogel g., paotr holen kras en e revr g., paotr poazh a revr g., paotr an tan en e revr g., c'hwister g., ficher g., mesker g., breser g., trapikell b., fistoul g., breskenner g., tarlasker g., fiñvetaer g., fiñver g., revr bervet g., turmud g., flikenn b., fourgaser g., ribouler g.

Isaak g. : lzaag g.

Isabelle¹ b. : lzabel b.

Isabelle² b. (-, -n) : [loen.] marc'h melenwenn g.

Isabellfarbe b. (-) : liv melenwenn g.

Isabell-Steinschmätzer g. (-s, -) : [loen.] bistrak melenwenn g.

Isabellwürger g. (-s, -) : [loen.] pig-spern Kreizazia b.

ISBN b. (-, -/s) : [berradur diwar ar saozneg evit

Internationale Standardbuchnummer] ISBN g./b., niverenn ISBN b., niverenn levr reolatet etrebroadel b.

Ischias g./n./b. : [korf.] mavigamm g., gwendr-fredik g. ; *ihn plagt wieder sein Ischias*, dalc'het eo ur wech c'hoazh gant ar mavigamm.

Ischiasnerv g. (-s, -en) : [korf.] nervenn-vavigamm b., nervenn a-goazez b.

ISDN n. (-) : [berradur diwar ar saozneg evit **Integrated Services Digital Network**] rouedad niverel servijoù enframmet b., RNSE b., [Bro-C'hall] Numeris g.

ISDN-Anschluss g. (-s, -anschlüsse) : tap rouedad niverel servijoù enframmet g., tap RNSE g., moned war rouedad niverel servijoù enframmet g., moned war RNSE g.

ISDN-Netz n. (-es, -e) : rouedad niverel servijoù enframmet b., RNSE b., [Bro-C'hall] rouedad Numeris b.

Isegrim g. (-s, -e) : 1. Gwilhoù ar Bleiz g. ; 2. [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Isidor g. : lizidor g.

Islam g. (-/s) : [relij.] islam g., muzulmanegezh b., mahomediezh b., islamiezh b. ; *der Status der Frau im Islam und im Katholizismus*, dezvad ar vaouez en islam hag er gatoligiezh g.

Islamfeindlichkeit b. (-) : islamgasauriezh b.

islamisch ag. : [relij.] islakek, muzulmat ; *islamischer Staat*, Stad islakek b.

islamisieren V.k.e. (hat islamisiert) : islakekaat.

Islamisierung b. (-) : islakekadur g., islakekaat g.

Islamismus g. (-) : [polit.] islamouriezh b.

Islamist g. (-en, -en) : [polit.] islamour g.

islamistisch ag. : [polit.] islamour ; *islamistischer Staat*, Stad islamour b..

Islamit g. (-en, -en) : [relij.] islamad g.

Islamität b. : islakegezh b.

islamitisch ag. : [relij.] islamat.
Islamophobie b. (-) : islamgasaoouriezh b.
Islamwissenschaft b. (-) : islamoniezh b.
Islamwissenschaftler g. (-s,-) : islamoniour g.
Island n. (-s) : Island b.
Isländer g. (-s,-) : Islandad g.
Isländerin b. (-,-nen) : Islandadez b.
Islandfischer g. (-s,-) : moruetaer Island g.
isländisch ag. : 1. islandat, Island ; 2. [yezh.] islandek.
Isländisch n. : islandeg g.
Isobare b. (-,-n) : [fizik] keitwaskenn b.
isochromatisch ag. : [fizik] izokromatek.
isochron ag. : 1. kempadrezh ; 2. [mezeg.] keitpad.
isochrone b. (-,-n) : izokronenn b.
Isodosis b. (-,-dosen) : [mezeg.] izodozenn b.
Isoglosse b. (-,-n) : [yezh.] izoglos g.
Isohelie b. (-,-n) : [stered.] izoheliezh b.
Isohyete b. (-,-n) : izoietenn b., keitglavenn b.
Isohypse b. (-,-n) : krommenn-live b., izohipsenn b., keitliveenn b. ; *je enger die Isohyphen beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn
Isolat n. (-s,-e) : [bev.] dredad g.
Isolation b. (-,-en) : 1. digenvez g., digenvezder g., digenvezded b., dizaremprederezh g., digenvezadur g. ; 2. diamended b. ; 3. [mezeg.] dizarempred g., dihentadur g., dispell g., digenveziñ g., digenvezadur g. ; 4. [tekn.] disfuiñ g., disfuadur g., difuiñ g., difuadur g. ; 5. disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g. ; 6. [armerzh] emglozadur g., emglozañ g.
Isolationismus g. (-) : [polit.] emglozadurezh b., emglozadouriezh b.
Isolationshaft b. (-) : bac'hidigezh en ur gell digenvezañ b., bac'hidigezh dindan dizarempred b., bac'hadur dindan dispell g..
Isolator g. (-s,-en) : difuer g., disfuer g.
Isolierband n. (-s,-bänder) : seizenn disfuiñ b., seizenn difuiñ b., seizenn distokañ b.
isolierbar ag. : hag a c'heller dispartiañ diouzh ar re all, hag a c'heller difuiñ, hag a c'heller disfuiñ, hag a c'heller distokañ, digenvezadus, goubaradus.
isolieren V.k.e. (hat isoliert) : 1. digenvezañ, dispartiañ diouzh ar re all, disrannañ diouzh ar re all, lakaat en distro, lakaat en dizarempred, lakaat en dispell ; *jemanden gesellschaftlich isolieren*, lakaat u.b. en dizarempred, lakaat u.b. e Koraiz, lakaat u.b. er c'horn, ober ar goulo en-dro d'u.b. ; 2. [tekn.] dizouarañ, distokañ, disfuiñ, difuiñ ; *das Heu war von der Erde isoliert*, ar foen a oa distok diouzh an douar, ar foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar foenn ; 3. [tredan.] tredanzisfuiñ, tredanzifuiñ, gwiskañ gant danvezioù n'int ket heren ouzh an tredan ; 4. [trouzh] *gegen Schall isolieren*, didrouzañ, disonaat, stengaeañ ; 5. [bev.] goubarañ ; *einen Virus isolieren*, goubarañ ur viruz.
isolierend ag. : 1. digenvezus ; 2. [tredan.] disfuus, disfu, difuus, difu ; *elektrisch isolierend*, tredanzisfuus, tredanzifuus, didreuzus d'an tredan, n'eo ket heren ouzh an tredan.

Isolierhaft b. (-) : bac'hidigezh en ur gell digenvezañ b., digenvezadur en ur gell g., bac'hidigezh dindan dizarempred b., bac'hadur dindan dispell g.
Isolierhülle b. (-,-n) : gouin disfuiñ g., gouin difuiñ g., gouin distokañ g.
Isolierkanne b. (-,-n) : boutailh termos® g.
Isoliermaterial n. (-s,-ien) : disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g.
Isolierrolle b. (-,-n) : [tekn.] pole porselen g.
Isolierschemel g. (-s,-) : [tekn., fizik] tous disfuer b.
Isolierschicht b. (-,-en) : gwiskad difuiñ g., gwiskad distokañ g.
Isolierstation b. (-,-en) : [mezeg.] sal dizarempred b., sal dispell b., sal digenvezañ b.
Isolierstoff g. (-s,-e) : difuer g., disfuer g.
isoliert ag. : 1. en e unan, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezenn divarret, distok diouzh an dud all, en e unan paour ; 2. distro, didud, didu, dizarempred, dicheañ-bras, dianket war ar maez, diannez, digevannez, digenvez, digenvezet, diamezek, dihentad, gouez ; 3. distok ; *das Heu war von der Erde isoliert*, ar foen a oa distok diouzh an douar, ar foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar foenn.
Isoliertheit b. (-) : digenvezded b., digenvezder g., dizaremprederezh g.
Isolierung b. (-,-en) : 1. digenvez g., digenvezder g., digenvezded b., dizaremprederezh g., digenvezadur g. ; 2. diamended b. ; 3. [mezeg.] dizarempred g., dihentadur g., dispell g., digenveziñ g., digenvezadur g. ; 4. [tekn.] disfuiñ g., disfuadur g., difuiñ g., difuadur g. ; 5. disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g. ; 6. [armerzh] emglozadur g., emglozañ g.
Isolierungsmittel n. (-s,-) : disfuer g., dafar disfuiñ g., difuer g., dafar difuiñ g.
Isolierungspolitik b. (-) : [polit.] emglozadurezh b., emglozadouriezh b., politikerezh emglozañ g.
Isolierzelle b. (-,-n) : kell digenvezañ b., kell dizarempred b., kell dispell b.
Isomatte b. (-,-n) : tapis leur polietilen g., pallenn leur polietilen g.
isomer ag. : [kimiezh] izomer.
Isomer n. (-s,-e) : [kimiezh] izomer g.
Isomerisation b. (-,-en) : [kimiezh] izomeriñ g., izomeradur g.
isomorph ag. : stummheñvel [ouzh], kendelvek [ouzh].
Isomorphismus g. (-) : stummheñvelder g., kendelvadur g., kendelviñ g.
Isop g. (-s) : [louza.] sikadez g.
Isopren n. (-s) : [kimiezh] izopren g.
Isorrhachie b. (-,-n) : linenn geitgourlenel b.
Isotherme b. (-,-n) : keitwezenn b.
Isotop n. (-s,-e) : [fizik] izotop g.
Isotopentrennanlage b. (-,-n) : labouradeg dispartiañ an izotopoù b.
Isotopentrennung b. (-,-en) : [fizik] dispartiañ an izotopoù g.
isotropisch ag. : [fizik] nebahelek.

Israel n. (-s) : Israel b. ; *vierzig Jahre lang wurde Manna die Nahrung der Söhne Israels*, mibien Israel a zebras ar Mann e-pad daou-ugent vloaz ; *das Volk Israel*, pobl a Israel b.

Israeli g. (-s,-,-s) / b. (-,-s) : Israelad g., Israeladez b.

israelisch ag. : ... Israel, israelat.

Israelit g. (-en,-en) : [relij.] yuzev g., israelad g.

israelitisch ag. : [relij.] yuzev, israelat.

Istbestand g. (-s,-bestände) : kementad devoudel g.

Isteinnahme b. (-,-n) : enkefiadur devoudel g.

Ist-mir-wurscht-Haltung b. (-) : doare foeltr-forzh g., doare foutre-kaer g., doare foeltr-kaer g.

Isthmus g. (-, Isthmen) : **1.** [douar.] strizh-douar g. ; **2.** [korf.] strizh g.

Istrien n. (-s) : Istria b.

Iststärke b. (-,-n) : [lu] niver devoudel g., niverad devoudel g., galloudegezh devoudel b.

IT b. (-) : [berradur evit **Informationstechnik**] kompoderezh g., urzhiaataerezh g., stlenneg b., stlennerezh g.

Italien n. (-s) : Italia b., Bro-Italia b.

Italiener g. (-s,-) : Italian g., Italiad g.

Italienerin b. (-,-nen) : Italianez b., Italiadez b.

italienisch ag. : **1.** italian, italiat ; *die italienische Gastronomie*, ar c'heginerezh italian g. ; *die italienische Malerei*, al livouriezh italian b. ; **2.** [yezh] italianek ; *die italienische Literatur*, al lennegezh italianek b.

Italienisch n. : [yezh.] italianeg g.

Italisch n. : [yezh.] italie g., henitalieg g.

Italowestern g. (-/-s,-) : western italian g., western spaghetti g.

Iteration b. (-,-en) : [mat., stlenn.] arreadur g., arredeñ g.

Iterationsschleife b. (-,-n) : [stlenn.] dol arredeñ b.

Iterativ n. (-s,-e) / **Iterativum** n. (-s, Iterativa) : [yezh.] verb-boas g., stumm boas g.

Ithaka n. (-s) : [douar., mojenn.] Itaki b.

I-Tüpfelchen n. (-s,-) : **1.** pik war an i g., i pik war e fri g., tiked g., tik g. ; **2.** [dre skeud.] peuraozadur g., labour peurlipat g. ; *bis aufs I-Tüpfelchen*, pizh-kenañ, a-hini-dahini, hini-ha-hini, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, gant kement kraf a zo, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, pizh-kempenn, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *wir brauchen doch nicht aufs I-Tüpfelchen einzugehen*, se n'eo ket spazh gwiz ; *das I-Tüpfelchen setzen*, peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, turgnañ udb, flourañ udb.

I-Urteil n. (-s,-e) : [preder.] lavarenn doare l b.

i.V. [berradur evit in Vertretung] : dre brokul, dre (diouzh) urzh, diwar c'houlenn, en anv, dre gemenn, dre gannadur / dre gemennadurezh (Gregor).

Ivo g. : Erwan g., Youenn g., Erwin g., Even g., Ewen g., Ewan g., Evan g., Iwan g., Eozen g., Cheun g., Ivon g.

Ivonne b. : Ivona b.

IWF g. (-/-s) : [berradur evit Internationaler Währungsfonds] : Font Moneizel Etrebroadel g., FME g., Aozadur Arc'hantañ Etrebroadel g., AAE g.

J

J, j n. (-,-) : **1.** J g., j g., iota g. ; **2.** d. J. (*dieses Jahres*), eus ar bloaz-mañ ; **3.** v. J. (*vorigen Jahres*), eus ar bloaz tremenet ; **4.** [kimiezh] J(od), iod g.

ja Adv. : **1.** ya ; *ach ja ! (o ja ! ei ja !)*, o ya ! ; *ja gewiss (freilich, natürlich)*, ya evelkent 'vat, ya sur, ya 'vat, ya da, ya a-walc'h, ya, el leal ! ya, leal ! ya, laouen ! sur 'vat, evel-just, o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri ! ; *hast du nur Wasser zu trinken ? – ja*, n'ec'h eus nemet dour da evañ ? - geo ; *„Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?“ – „ja, das stimmt“*, c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? - nann, nann, gwir a-walc'h a lavarit ; *„es ist heute aber nicht warm“ – „ja, das stimmt“*, n'eo ket tomm an amzer hiziv 'vat - nann ! gwir eo ! ; *„es ist aber warm heute“ – „ja, das stimmt“*, tomm eo an amzer hiziv 'vat - ya ! gwir eo ! ; *„die Musik kann man nicht gut hören“ – „ja, das stimmt“*, ne glever ket mat ar sonerezh - nann !

gwir eo ! ; *„die Musik kann man gut hören“ – „ja, das stimmt“*, klevet e vez mat ar sonerezh - ya ! gwir eo ! ; *ja oder nein*, ya pe get, P. ya pe mel ; *zu allem ja und amen sagen*, na grediñ lavaret ez eo e revr d'an-unan, na grediñ touiñ ez eo e revr d'an-unan, sentiñ evel ur c'hi, kaout un ene bouk evel ur goarenn, bezañ bouk evel ur goarenn, bezañ sioul evel un oan o vont gant ar c'higer, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park, bezañ heul-heul a spered, bezañ ur spered heul-heul a zen, bezañ ur spered sentidik a zen, bale moan, kerzhet moan, charreat moan, bale plaen, bale eeun, bale strizh, bale kempenn, mont eeun gant an hent, bezañ gouzer ha skabell dindan treid tud 'zo, mont da c'houzer dindan treid tud 'zo, bezañ gouzer dindan treid tud 'zo, plegañ da vezañ gwelien.

2. [ger pouezañ] *das kannst du ja auch*, gouest out d'ober kenkoulz ivez ; *sage es ja niemand !* ger da zen ! grik ebet war se ! peoc'h en toull-se ! tav krenn war an dra-se ! ; *kommen Sie ja wieder !* distroit bepred ! distroit d'hor gwelet mar plij ! na c'hwitit ket da zont d'hor gwelet c'hoazh ; *da soll er nur ja ruhig bleiben*, ra chomo peoc'h ! ; *er hörte ihn, ja, er sah ihn*, e glevet a rae, e welet a rae zoken ; *das Volkslied ist musikalisch, ja, es lebt nur im Gesang*, ar c'hanaouennoù-pobl a zo sonerezh ha muioc'h c'hoazh n'eus anezho nemet dre ar c'han.

3. hogen, met, evelato ; *du siehst es ja !* e welet a rez alato (evelato) ! ; *da kommt er ja !* setu aze hennezh o tont, setu eñ o tont ! ; *da ist er ja !* emañ o tont 'benn ar fin ! ; *ja so, das ist was anderes*, ma, ur c'hoari all eo neuze, se 'vat 'zo ur jeu all neuze, honnezh a zo un afer all neuze, un abaden all eo neuze, ur pezh all eo neuze.

4. [ger implijet evit digeriñ ar gaoz] : ma, mat neuze ; *ja, nun wollen wir anfangen*, mat, poent e vefe kregiñ - ma, krogomp 'ta neuze !

Ja n. (-s,-l-s) : ya g. ; *mit Ja antworten*, asantiñ, respont (lavaret) ya.

Jabadao g. (-l-s) : jabadao g.

Jabruder g. (-s,-brüder) : heuliataer g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.

Jabot n. (-s,-s) : [dilhad] krepez g.

Jacht b. (-,-en) : [merdead.] bag-dudi b., lestr-bale g., morvaleer g., yak g.

Jachthafen g. (-s,-häfen) : porzh-bageal g.

Jachtklub g. (-s,-s) : klub yak g., klub yakerezh g., kleub morvaleerezh g., kreizenn verdeiñ b.

Jackbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] jakenn b., gwez-jak str. [*Artocarpus integrifolia*].

Jäckchen n. (-s,-) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b.

Jacke b. (-,-n) : 1. chupenn b., porpant g., jakedenn b., rokedenn b., justin g. ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr*, bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Jacke vollhauen*, dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., ober butun gant u.b., reiñ ur c'hefested (ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, koad, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn) d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskern, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gein d'u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a c'hoari gaer / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / frotañ u.b. a c'hoari gaer / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. (Gregor) ; *es ist Jacke wie Hose*, maout ha dañvad eo din, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, er givijeri e vez an ejened buoc'hed, marv eo ar gwez-avalou ha disec'het plant ar sistr, ur memes eo / un heñvel eo (Gregor).

Jackentasche b. (-,-n) : godell chupenn b., chakod porpant g.

Jacketkrone b. (-,-n) : [dent] kurunenn groc'han ibiliet b.

Jackett n. (-s,-sl-e) : 1. jakedenn b., rokedenn b., justin g., porpant g. ; 2. [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) einen unter das Jackett brausen*, pintal, trezennañ, kleuzañ gwer, chopinata, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ kaer, evañ hardizh, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak.

Jacuzzi® g. (-l-s,-s) : poull dour-bouilh g., jakouzi® g., jacuzzi® g., spa g.

Jade g. (-s) / b. (-) : jad g., maen-jad g.

jadegrün ag. : jad.

Jagd b. (-,-en) : 1. hemolc'h g., hemolc'hadeg b., hemolc'herezh g., chase g., jiboez g. ; *hohe Jagd, Jagd auf Hochwild*, hemolc'h loened bras g., hemolc'h jiboez bras g. ; *niedere Jagd, Jagd auf Niederwild*, hemolc'h jiboez bihan g. ; *Jagd auf Wildschweine*, hemolc'h moc'h-gouez g. ; *Jagd auf Vögel machen*, evneta, labouseta ; *Jagd auf Hasen machen*, chaseal (hemolc'hiñ, kas) gedon, redek ar gedon, redek ar c'had, jiboesaat ar gedon, chaseal (hemolc'hiñ) ar c'had, gedona ; *Jagd auf Sklaven machen*, sklaveta ; *auf die Jagd gehen*, mont da chaseal (da hemolc'hiñ), mont d'ober un dro chase ; *die Jagd aufnehmen*, kregiñ gant ar chase ; *die Jagd geht auf*, digor eo (kregiñ a ra) an hemolc'h (ar jiboez, ar chase) ; *die Jagd ist offen*, emañ digor ar chase ; *auf ein Tier wird Jagd gemacht*, kas a zo war-lerc'h ul loen, emeur o redek ul loen, roet e vez kas war-lerc'h ul loen ; [mojenn.] *die wilde Jagd*, an Hemolc'h lfern g. ; *von der Jagd leben*, bevañ diwar ar chase, bevañ diwar an hemolc'h ; *von der Jagd zurückkehren*, dont eus chaseal, erruout eus chaseal, erruout eus ar jiboez ; 2. [dre skeud.] klask g., skrap g., kas g./b., heskin g., heskinerezh g. ; *die Jagd auf den Dieb*, ar c'hask war-lerc'h (war) al laer g., ar skrap war al laer g., ar c'has (ar gas) war-lerc'h al laer g./b. ; *die Jagd nach Glück*, ar c'hask war-lerc'h ar chañs g.

Jagdaufseher g. (-s,-) : gward-chase g., gward-jiboez g.

jagdberechtigt ag. : hag a zo aotreet da chaseal.

Jagdberechtigung b. (-,-en) : aotreadur chaseal g., aotre-chaseal g.

Jagdbeute b. (-) : jiber g., jiboez g., preizhadennoù lies.

Jagdbezirk g. (-s,-e) : tachenn chase b., tachenn hemolc'h b.

Jagdbomber g. (-s,-) : [lu] aervombezer-hemolc'h g.

Jagderöffnung b. (-,-en) : digoradur ar chase g., digoridigezh an hemolc'h b.

Jagdflieger g. (-s,-) : [lu] 1. [den] nijer hemolc'h g. ; 2. [karr-nij] nijerez hemolc'h b., nijerez argad b., karr-nij kaeañ g., kaeer g.

Jagdflinte b. (-,-n) : fuzuilh chase g./b.

Jagdflug g. (-s,-flüge) : [lu] nij hemolc'h g.

Jagdflugzeug n. (-s,-) : [lu] nijerez hemolc'h b., karr-nij kaeañ g., kaeer g.

Jagdfrevel g. (-s,-) : bigrierezh g., taol bigriañ g.

Jagdfrevler g. (-s,-) : bigrier g., [gant lasoù kouevr] kouevretaer g.

Jagdgehege n. (-s,-) : mirva chase g., gwaremm b.

Jagdgerät n. (-s,-e) : benveg chase g., benveg hemolc'hiñ g., prest chase g., ardivink chase g., klav chase g.

Jagdgeschütz n. (-es,-e) : [merdead.] *Jagdgeschütz einer Galeere*, kanol-chase g.

Jagdgeschwader n. (-s,-) : skouadrenn nijerezoù hemolc'h b., skouadrenn kirri-nij kaeañ b.

Jagdgesellschaft b. (-,-en) : kevread chaseourien g.

Jagdgewehr g. (-s,-e) : fuzuilh chase g./b.

Jagdglück n. (-s) : chaseadenn frouezhus b., chase mat g.

Jagdgrund g. (-s,-gründe) : takad chaseal g. ; *in die ewigen Jagdgründe eingehen*, mont da vro e hendadoù (da vro an Anaon, da Anaon, d'an Anaon), mont da Avalon.

Jagdhaus n. (-s,-häuser) / **Jagdhäuschen** g. (-s,-) : pavilhon chase g.

Jagdhorn g. (-s,-hörner) : korn-hemolc'h g., korn-chase g.

Jagdhund g. (-s,-e) : ki-hemolc'h g., ki-chase g. ; *eine Koppel Jagdhunde*, ur roll chas-hemolc'h g., ur stroll chas-hemolc'h g.

Jagdhüter g. (-s,-) : gward-chase g., gward-jiboez g.

Jagdjacke b. (-,-n) : chupenn jiboez b., chupenn chaseour b.

Jagdkarte b. (-,-n) : aotre-chaseal g.

Jagdleopard g. (-en,-en) : [loen.] gwepard g.

Jagdmantel g. (-s,-mäntel) : mantell jiboez b., mantell chaseour b.

Jagdmesser n. (-s,-) : kontell chase b.

Jagdpatch b. (-,-en) : feurm un dachenn chase g.

Jagdpartie b. (-,-n) : troiad chase b., tro chase b., troiadeg chase b., chaseadenn b., chaseadeg b., abadenn chase b., hemolc'hadenn b., hemolc'hadeg b.

Jagdreht n. (-s,-e) : 1. gwir da chaseal g. ; 2. [dre astenn.] reolennadur an hemolc'h g., reolennadur ar chase g.

Jagdreiter g. (-s,-) : chaseour war varc'h g., hemolc'her war varc'h g., gwenaez g., piker g.

Jagdrennen n. (-s,-) : [sport, kezeg] redadeg lammat b.

Jagdrevier n. (-s,-e) : tachenn chase b., tachenn hemolc'h b., mirva chase g., chase prevez g.

Jagdschein g. (-s,-e) : aotre-chaseal g.

Jagdschloss n. (-es,-schlösser) : pavilhon chase g.

Jagdspieß g. (-es,-e) : gouzifiad g., impiod g.

Jagdspringen n. (-s) : [sport, kezeg] redadeg lammat b.

Jagdstaffel b. (-,-n) : [lu] skouadrennig nijerezoù hemolc'h b., skouadrennig kirri-nij kaeañ b.

Jagdtasche b. (-,-n) : sac'h jiber g., sac'h jiboez g., jibiserenn b., ru g., ruad g.

Jagdtreiber g. (-s,-) : piker g., gwenaez g.

Jagdwaaffe b. (-,-n) : arm hemolc'hiñ g., klav hemolc'hiñ g., benveg hemolc'hiñ g.

Jagdwesen n. (-s) : gwenaez g.

Jagdzeit b. (-,-en) : mare ar chase g., prantad ma'z eo aotreet chaseal g., chase g. ; *während der Jagdzeit*, e-doug ar chase.

Jagdzeug n. (-s) : reizhoù chase lies., reizhoù chaseour lies., rikoù chase lies., rikoù chaseour lies., traouegezh chaseal b., traouerezh chaseal g.

Jagdzug g. (-s,-züge) : chaseadenn b., chaseadeg b., abadenn chase b., hemolc'hadenn b., hemolc'hadeg b.

jagen V.k.e (hat gejagt) : 1. hemolc'hiñ, chaseal, jiboesaat, poursuiñ, poursu, treseal, hetaat ; *Hasen*

jagen, chaseal (hemolc'hiñ, kas) gedon, redek ar gedon, jiboesaat ar gedon, chaseal (hemolc'hiñ) ar c'had, gedona ; *Robben jagen*, hemolc'hiñ reuniget, reunigeta ; *Vögel jagen*, evneta, labousea ; *Kaninchen jagen*, konikleta, koulina, lapineta ; *jemanden jagen*, redek u.b., redek war-lerc'h u.b., klask war-lerc'h u.b., dispenn roudoù u.b., enklask u.b., poursuiñ u.b. ; *er will mit den Hunden jagen und mit den Hasen rennen*, hennezh en deus c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn) ; 2. difindaoniñ ; *ein Pferd zu Tode jagen*, mont a-holl-nerzh e varc'h, difindaoniñ e varc'h ; 3. *jemanden in die Ecke jagen*, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b. ; 4. skubañ, kas gant an-unan, karzhañ ; *der Wind jagt die Wolken*, skubañ a ra an avel ar c'houmoul, kaset e vez koabr gant an avel, karzhañ a ra an avel an amzer ; 5. argas, skarzhañ, bannañ, hemolc'hiñ, chaseal ; *jemanden aus einem Ort jagen*, argas (skarzhañ, bannañ) u.b. eus ul lec'h bennak, reiñ herr d'u.b. da vont kuit eus ul lec'h bennak ; *jemanden in die Flucht jagen*, kas u.b. d'an tus, reiñ ar skar d'u.b., lakaat aer e kilhoroù u.b., ober d'u.b. kemer an tec'h, reiñ herr d'u.b., ober d'u.b. tec'hel ; 6. [dre skeud.] P. *damit kannst du mich jagen*, paouez ouzhin gant an dra euzhus-se ! euzh am eus pa glevan an dra-se, sevel a ra va c'halon pa glevan anv eus an dra-se ; 7. P. *jemanden durch die Gasse jagen*, gwallgas (gwallaozañ) u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ruilhal u.b. ; 8. *jemanden ins Bockshorn jagen*, ober aon d'u.b., lentaat (abafañ) u.b., lakaat u.b. da lentañ ; 9. *jemandem das Schwert in den Leib jagen*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzañ e vouzelloù en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e kof u.b., plantañ e gleze e korf u.b., sikañ e gleze e kof u.b.

V.k.d. (hat gejagt) : 1. poursuiñ, redek war-lerc'h, redek ; *nach einem Wild jagen (auf ein Wild jagen)*, redek war-lerc'h ur penn jiboez, kas ur penn jiboez ; *nach dem Glück jagen*, mont war-lerc'h e chañs, poursuiñ ar chañs.

V.gw. (hat gejagt / ist gejagt) : 1. (hat) : hemolc'hiñ, chaseal ; 2. (ist) : redek ; *die Wolken jagen am Himmel, die Wolken jagen über den Himmel*, tremen a ra koumoul en oabl, emañ ar c'houmoul o redek war an amzer, tizh a zo gant ar c'houmoul, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl, ar c'houmoul a vez gwentet gant an avel.

V.gw. : **sich jagen** (hat sich gejagt) : 1. *sich (t-rt) müde jagen*, brevañ e gorf, en em lazhañ, lazhañ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, forsiñ, mont dezhi a-lazh-korf, bezañ war ar charre, en em darzhañ gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, c'hwezhañ e-barzh, lakaat leizh ar vourell, korfañ, reiñ bec'h d'ar c'hanab ; 2. *sich (t-d-b) eine Kugel durch den Kopf jagen*, plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, lojañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ.

Jagen n. (-s) : poursu g., galoup g., bountadeg b., hemolc'h g., chase g.

Jäger [g. (-s,-) : lu] nijerez hemolc'h b., karr-nij kaeañ g., kaer g.

Jäger² g. (-s,-) : 1. chaseer g., chaseour g., hemolc'her g., hemolc'hiad g., jiboesaour g., jiboesaer g., gwenaeer g. ; *ein Volk von Jägern*, ur boblad chaseourien b. ; *ein gewaltiger Jäger vor dem Herrn*, ur jiboesaour eus ar vegenn g., gwellañ jiboesaour a zebr bara (a daol troad war an douar, a zo bet biskoazh) g., gwellañ jiboesaour dindan tro an heol g., gwellañ jiboesaour dindan an Neñv ; *Wildschweine sind ein leichtes Ziel für Jäger*, hoc'hedgouez a zo gwennoù aes da dizhout ; 2. [dre astenn., lu] *reitender Jäger*, fuzuilher war varc'h g., soudard war varc'h g.

Jägerei b. (-) : hemolc'h g., chase g., gwenaezezh g., gwenaeeri b.

Jägergarn n. (-s,-e) : roued chase b.

Jägerhaus n. (-es,-häuser) : 1. ti ar gward-chase g. ; 2. pavilhon chase g.

Jägerhorn n. (-s,-hörner) : korn-hemolc'h g., korn-chase g.

Jägerkunst b. (-) : gwenaezezh g., gwenaeeri b., hemolc'herezh g.

Jägerlatein n. (-s) : 1. jagouilhaj ar chaseourien g., safar ar chaseourien g., luc'haj ar chaseourien g., brizhyezh ar chaseourien b., gregach ar chaseourien g. ; 2. [dre astenn.] koñchenn chaseourien b.

Jägerlied g. (-s,-e) : [loen.] diredig-koad g.

Jägermeister g. (-s,-) : gwenaeer meur g., pennwenaeer g.

Jägerrecht n. (-s,-e) : lod ar chaseour g. ; *Jägerrecht der Meute*, flugez jiber [hag a vez roet d'ar chas goude an hemolc'h] str., flugezennoù jiber lies.

Jägersmann g. (-s,-leute) : chaseer g., chaseour g., hemolc'her g., jiboesaour g., jiboesaer g., hemolc'had g.

Jaguar g. (-s,-e) : [loen.] jagoar g. ; *einen Jaguar von einem Leopard unterscheiden können*, anavezout ur jagoar diouzh ul loupard diouzh o neuz-korf.

jäh ag. : 1. trumm, prim, dillo, ribus, flav, krenn, pront ; *ein jäher Tod*, ur marv trumm g., ur marv prim g. ; *jähe Handlung*, ober bet sevenet war ar prim (bet sevenet diwar herr, bet sevenet war an trumm) g., brouezezh b. ; *ihn packte jähe Wut gegen die Nachbarn*, mont a reas en ur fulor ruz gant an amezeien ; 2. a-serzh ; *jäher Felsen*, roc'h a-serzh b.

Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, en un taol krenn, en un taol krak, en un taol buan, a-daol, a-droc'h-taol, da-daol-trañch, a-flav, krak, krenn, trumm, pik, brusk, evel ur c'hurunoù, prim ; *sie drehte sich jäh um*, ober a reas un dro grenn war he seuliou.

Jähe b. (-) : 1. trummder g., trummded b. ; 2. serzhder g., serzhded b., sonnder g., sonnded b.

jählings Adv. : a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol-kont, en un taol berr, a-greiz-holl, a-greiz-pep-ober, a-greiz-taol, a-greiz-pep-kreiz, souden, a-daol-dak, a-sav-daol, prim, a-daol-herr, a-daol-krenn, a-daol-krak, a-daol-tarzh, en un taol trumm, dre un taol trumm, gant un taol trumm, krak, krenn, trumm, brusk, pik, evel ur c'hurunoù, a-flav.

Jahr n. (-s,-e) : 1. bloaz g., bloavezh g., bloaziad g., bloaz-pad g., bloavezhiad g., blizenn b., blez g., blezad g. ; *seine ersten Arbeitsjahren*, e vloavezhiennoù kentañ war e vicher lies., e vloazhiadennoù kentañ war e vicher lies., e vloavezhioù kentañ war e vicher lies. ; *ein glückliches Jahr*, ur bloavezh a eürusted g., ur bloavezh mat g. ; *ein ergiebiges Jahr*, ur bloavezh a builhentez g., ur bloavezh fonnus g. ; *ein schlechtes Jahr*, ur gwall vloavezh g. ; *ein Jahr Arbeit*, *Arbeit für ein Jahr*, ur bloavezhiad labour g., ur bloavezh labour g. ; *jemandem ein gutes (frohes, segensreiches) Jahr wünschen*, hetiñ ur bloavezh mat d'u.b., hetiñ ur blezad mat d'u.b., hetiñ ur bloaziad mat d'u.b. ; *das bürgerliche Jahr*, ar bloavezh foran g. ; [Bibl] *die fetten Jahre*, ar bloavezhioù a builhentez lies. ; *die mageren Jahre*, ar bloavezhioù a gernezh (a zienez, a davantegezh) lies. ; *die siebziger Jahre*, ar bloavezhioù dek ha tri-ugent lies. ; *sieben Jahre Pech*, seizh bloavezh dichañs lies. ; *ein ganzes (volles) Jahr*, ur bloavezh leun (a-grenn, a-bezh) g. ; *ein halbes Jahr*, ur c'hwec'hmiziad g., un hanter vloavezh g. ; *das neue Jahr*, ar bloaz nevez g. ; *dieses Jahr*, *das jetzige Jahr*, *das laufende Jahr*, ar bloaz-mañ g., ar bloaz o ren g., ar bloaz a red g., ar bloaz a zo o ren g. ; *das alte (das vergangene, das vorige) Jahr*, ar bloaz kozh g., ar bloaz tremen g., ar bloaz all g., ar bloaz diwezhañ g., ar bloaz paseet ; *das kommende (das nächste) Jahr*, ar bloaz a zeu (o tont, da zont) g., ar bloaz all g., ar bloaz kentañ a zo o tont g. ; *das Jahr geht zur Neige*, *das Jahr geht dem Ende zu*, *das Jahr geht zu Ende*, ar bloaziad a vrafskell hag a gouezho a-benn nebeut, o tilostañ ar bloaz emamp, tostaat a ra ar bloaz nevez, war e bare emañ ar bloaz, ar bloaz kozh a zo oc'h ober e dalaroù ; *die früheren Jahre*, an amzer dremenet b., an amzer wechall b., an amzer gozh b. ; *das letzte Jahr des Jahrhunderts (1800, 1900 usw.)*, bloavezh ar c'hantved g. ; *2000 war das letzte Jahr des Jahrtausends*, 2000 a zo bet bloavezh ar milved ; *das Jahr 2017*, ar bloavezh 2017, ar bloaz 2017.

2. [renadenn a verk an amzer hep araogenn] : *dieses Jahr*, er bloaz-mañ, ar bloaz-mañ, hevlene, evit ar bloaz ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte*, ar bloavezh kentañ eo d'ar gwez-se da frouezhiñ ; *letztes Jahr*, er bloaz tremenet, er bloaz kozh, ar bloaz tremen, warlene, arlene, arlene diwezhañ ; *nächstes Jahr*, er bloaz a zeu (o tont), er bloaz nesañ, er bloaz all, er bloaz kentañ a zo o tont, da vloaz, ac'hann da vloaz ; *nächstes Jahr zur gleichen Zeit*, a-benn bloaz d'ar c'houlz-mañ ; *er wird erst nächstes Jahr heiraten*, ne zimezo ket ac'hann da vloaz ; *das ganze Jahr (das ganze Jahr über)*, hañv-goañv, hañv-c'hoañv, etre daou benn ar bloaz, tro ar bloaz, bloaz-pad, e-pad ar bloaz, a-hed daouzek miz ar bloaz ; *alle Jahre*, *jedes Jahr*, *Jahr um Jahr*, a vloaz da vloaz / a vloavezh da vloavezh (Gregor), bep bloaz ; *alle zwei Jahre*, *jedes zweite Jahr*, bep daou vloaz, bep eil bloaz ; *jedes Jahr*, bep bloaz, ar bloaz ; *dreimal pro Jahr*, teir gwech ar bloaz ; *Jahr für Jahr*, bloaz-ha-bloaz, ur wech bep bloaz, unan bep bloaz ; *zwei Jahre hintereinander*, en eil bloaz evel en egile, daou vloaz diouzh renk ; *viele Jahre lang*, meur a vloaz, e-pad (e-doug) un toullad mat a vloavezhioù ; *ein Jahr darauf*, *ein Jahr später*, *ein Jahr danach*, *ein Jahr nachher*, a-benn

bloaz war-lerc'h, bloaz war-lerc'h, bloaz goude-se, goude bloaz ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund*, a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon ; *zehn Jahre vorher*, dek vloaz kentoc'h, dek vloaz a-gent, dek vloaz a-raok ; *zehn Jahre später*, dek vloaz goude (goude-se) ; *hundert Jahre zu früh*, kant vloaz re abred ; *er hat zwei Jahre (im Knast) gesessen*, daou vloaz eo bet dalc'het en toull ; *er ist schon zwei Jahre krank*, daou vloaz 'zo ez eo klañv, klañv eo abaoe daou vloaz.

3. [goude un araogenn] *im Jahre 50 nach unserer Zeitrechnung*, er bloavezh 50 eus hon amzervezh ; *im Jahre 1164 nach Christi Geburt*, er bloaz 1164 goude ar C'hrist, er bloavezh 1164 goude Hor Salver ; *im darauffolgenden Jahr*, er bloaz goude ; *mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte*, a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; *in zwei Jahren*, a-benn (a-barzh, en ur ober) daou vloaz ; *in einem Jahr ist er zurück*, a-benn bloaz e vo distro ; *für ein Jahr*, evit bloaz ; *nach Jahren*, bloavezhioù ha bloavezhioù goude se ; *nach Jahr und Tag*, un toullad mat a vloavezhioù goude se ; *nach acht Jahren trägt der Zitronenbaum seine ersten Früchte*, a-benn eizh vloaz e taol ar suravalenn he c'hentañ bloavezhiaed frouezh ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr*, bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin ; *seit zwei Jahren ist er krank*, daou vloaz 'zo ez eo klañv, klañv eo abaoe daou vloaz ; *seit Jahren*, abaoe bloavezhioù ha bloavezhioù ; *seit Jahr und Tag*, abaoe forzh pell, abaoe ur pelloù bras, abaoe ur pell bras, abaoe kozh amzer, meur a warlene 'zo ; *über Jahr und Tag*, diwezhatoc'h, ur peur bennak ; *morgen in einem Jahr*, warc'hoazh penn-bloaz ; *heute übers Jahr*, *heute über ein Jahr*, *über ein Jahr*, *übers Jahr*, hiziv penn-bloaz, en deiz-mañ penn-blizenn, en deiz-mañ penn-bloaz, a-benn bloaz devezh-ha-devezh, a-benn ur bloaz amañ, a-benn bloaz da-geñver an deiz-mañ, ac'hann da vloaz, da-geñver hiziv er bloaz a zeu, ac'hanen da vloaz ; *von Jahr zu Jahr*, a vloaz da vloaz, a vloavezh da vloavezh ; *heute vor einem Jahr*, *vor einem Jahr*, *heute vorm Jahr*, *vorm Jahr*, bloaz 'zo, bloaz penn hiziv ; *vor Jahr und Tag*, gwechall ; *vor Jahren*, un toullad brav a vloavezhioù 'zo, un toullad bloavezhioù 'zo, meur a warlene 'zo, abaoe ar c'heit ez eo c'hoarvezet ! ; *vor einem Jahr*, bloaz 'zo ; *vor nicht einmal einem Jahr*, n'eus ket bloaz c'hoarzh ; *ein Jahr lang*, e-pad bloaz, bloaz-pad, ur bloavezh-pad.

4. [evit merkañ an oad] *er ist zehn Jahre alt*, dek vloaz eo, erru eo en e zek vloaz, erruet eo en e zek vloaz, dek vloaz en deus, deuet eo d'e zek vloaz, krog eo en e zek vloaz, tapet en deus e zek vloaz, emañ o ren e zek vloaz, en e zek vloaz emañ, gant e zek vloaz emañ ; *einunddreißig Jahre alt sein*, bezañ bloaz ha tregont, bezañ o ren e vloaz ha tregont ; *hundert Jahre alt werden*, mont d'e gant vloaz, pakañ e gant vloaz ; *er war nicht einmal ein Jahr alt*, ne oa ket bloaz c'hoazh, ne oa ket c'hoazh ur bloaz founis ; *er ist soeben zwanzig Jahre alt geworden*, deuet eo d'e ugent vloaz, erru eo en e ugent vloaz, erruet eo en e ugent vloaz ; *er ist ein Jahr jünger als ich*, hennezh a zo bloaz yaouankoc'h egedon ; *er steht in seinem elften Jahr*, o ren e unnek vloaz emañ, emañ o vont d'e unnek vloaz, en e unneket vloavezh

emañ ; *in der Blüte der Jahre sein*, *in den besten Jahren sein*, bezañ en e voked, bezañ en e vleuñv, bezañ en e oad flamm, bezañ e-kreiz e vent, bezañ e-kreiz e vrud, bezañ e-kreiz e oad, bezañ e-kreiz e vrud, bezañ en e vrud, bezañ e barr e vrud (e barr e nerzh, e barr e oad), bezañ e brud e oad, bezañ e kreñv e vrud, bezañ e kreñv e nerzh, bezañ en e oad flour / bezañ e barr e oad / bezañ e kreiz an oad / bezañ yaouank-flour (Gregor), bezañ etre daou oad ; *um die dreißig Jahre alt sein*, bezañ un tregont vloaz den bennak, bezañ un tregont vloaz bennak a zen ; *er hat fünfzig Jahre auf dem Rücken*, aet eo dreist d'e hanter-kant vloaz, paket en deus e hanter-kant vloaz ; *er hat volle zwanzig Jahre auf dem Buckel*, ugent vloaz krenn eo, ugent vloaz klok eo, ugent vloaz founis eo, ugent vloaz leun eo, ugent vloaz echu eo, ugent vloaz klok en deus, paket en deus e ugent vloaz ; *nach Vollendung (mit Vollendung) des achtzehnten Lebensjahres*, d'e driwek'h vloaz founis, d'e driwek'h vloaz leun, d'e driwek'h vloaz echu, d'e driwek'h vloaz peurechu, d'e driwek'h vloaz klok ; *im Alter von sechs Jahren konnte ich schon gut lesen*, *mit sechs Jahren konnte ich schon gut lesen*, a-benn an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat, d'an oad a c'hwec'h vloaz e ouien lenn mat ; *seine Jahre fühlen (spüren)*, spurmantiñ en e gorf bec'h ar bloavezhioù ; *jünger als seine Jahre sein*, na vezañ ar stumm war an-unan da vezañ ken kozh-se, bezañ chomet yaouank da welet ; *schon bei Jahren sein*, bezañ oadet, bezañ oajet, bezañ hoalek, bezañ hoalek, bezañ hoalus, bezañ war an oad, bezañ deuet war an oad, bezañ erru war an oad, bezañ erru un tamm mat a oad d'an-unan, bezañ paket un tamm mat a oad, bezañ aet bras war an oad, bezañ avañset en oad, bezañ avañsedik en oad ; *vor seinen Jahren sterben*, mervel a-raok e goulz, bezañ bet berr e dro war an douar ; *in die Jahre kommen*, mont war an oad.

jahraus Adv. : *jahraus, jahrein*, a vloaz da vloaz, eus an eil bloaz d'egile.

Jahrbuch n. (-s,-bücher) : levr-bloaz g., bloazlevr g., kronik g. ; [dre astenn.] bloazdanevell b., danevell ar bloaz b., danevelladur g. ; *Jahrbücher*, an istor hervez reizh ar bloazioù g. (Gregor), bloazdanevelloù lies.

Jährchen n. (-s,-) : [dre fent] bloavezh g. ; *er hat einige Jährchen auf dem Buckel*, un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, war an oad emañ, deuet eo war an oad, erru eo war an oad, erru ez eus un tamm mat a oad dezhañ.

Jahrfünft n. (-es,-e) : pempbloaz g., pempbloaziad g.

jahrelang ag. : hag a c'houlenn kalz a amzer, hirbad, hirbadus, a hir amzer.

Adv. : e-pad bloavezhioù ha bloavezhioù, meur a vloaz, e-pad un toullad mat a vloavezhioù, e-doug un toullad mat a vloavezhioù ; *jahrelang blieben die Schweinepreise niedrig*, chomet e oa ar moc'h e priz izel e-pad meur a vloavezh.

jähren V.em. : **sich jähren** (hat sich gejäht) : *es jährt sich heute*, hiziv 'zo bloaz abaoe, bloaz 'zo hiziv.

Jahresabgabe b. (-,-n) : pennwir g.

Jahresabonnement n. (-s,-s/-e) : bloaz kazetenn g., koumanant vloaz b./g., bloaz g.

Jahresabrechnung b. (-,-en) : kontoù ar bloaz lies.

Jahresabschluss g. (-s,-abschlüsse) : danevell vloaz b., klozadur an embregvezh g., mentel ar bloaz b.

Jahresanfang g. (-s,-anfänge) : deroù ar bloaz g., deroù-bloaz g., penn kentañ ar bloaz g., beg ar bloaz g., digor ar bloaz g.

Jahresausgleich g. (-s,-e) : daskeitadur bloaz g.

Jahresbeginn g. (-s) : deroù ar bloaz g., deroù-bloaz g., penn kentañ ar bloaz g., beg ar bloaz g.

Jahresbeitrag g. (-s,-beiträge) : skod-bloaz g., skodenn-vloaz b., derannad bloaz g., bloaztal g., pennwir g.

Jahresbericht g. (-s,-e) : danevell vloaz b., rentañ-kont bloaz g.

Jahresbestzeit b. (-,-en) : [sport] rekord ar bloaz g., gourc'hoù ar bloaz g. [liester gourc'heier ar bloaz], gwellañ amzer ar bloaz g., amzer wellañ ar bloaz g.

Jahresbilanz b. (-,-en) : mentel ar bloaz b., bilañs an embregvezh g.

Jahresdurchschnitt g. (-s,-e) : keitad war ur bloavezh g., keidenn war ar bloavezh b.

Jahreseinkommen n. (-s) : korvoder bloaz g.

Jahresende n. (-s,-n) : dibenn bloaz g., dibenn ar bloaz g. ; *am Jahresende*, war an diwezh eus ar bloaz ; *die Festtage am Jahresende*, gouelioù dibenn ar bloaz lies.

Jahresertrag g. (-s,-erträge) : askorad bloaz g., bloaziad gounid g., bloavezh gounid g., bloavezhiad gounid g., blezad g., bloaziad g.

Jahresfeier b. (-,-n) / **Jahresfest** n. (-es,-e) : gouel bloaz g., gouel bloavezhiek g., deiz-ha-bloaz g.

Jahresfolge b. (-,-n) : red ar bloavezhioù g., dibun ar bloavezhioù g.

Jahresfrist b. (-,-en) : *innen Jahresfrist*, *vor Jahresfrist*, *nach Jahresfrist*, a-benn bloaz, ac'hann da vloaz, da vloaz.

Jahresgebühr b. (-,-en) : pennwir g.

Jahresgehalt n. (-es,-gehälter) : gopr bloaz g.

Jahreskarte b. (-,-n) : kartenn vloaz b., kartenn hed-bloaz b.

Jahresklasse b. (-,-n) : [lu] rummad oad g.

Jahresplan g. (-s,-pläne) : steuñv bloaz g., programm ar bloaz g., raklun obererezh bloaziek g.

Jahresrate b. (-,-n) : bloaztal g., skodenn vloaz b.

Jahresrente b. (-,-n) : leve-bloaz g.

Jahresring g. (-s,-e) : [louza.] kelc'h g., kelc'hienn b., kelc'henn b., anell b., gwalenn b.

Jahressatz g. (-es,-sätze) : feur bloaz g.

Jahresschluss g. (-es,-schlüsse) : dibenn bloaz g., dibenn ar bloaz g.

Jahrestag g. (-s,-e) : gouel deiz-ha-bloaz g., deiz-ha-bloaz g. ; *zwanzigster Jahrestag der Krönung des Königs*, ugentvet deiz-ha-bloaz kurunidigezh ar roue g. ; *der zehnte Jahrestag ihres Todes*, dekvet deiz-ha-bloaz he marv g. ; *Montag ist der zweite Jahrestag des Todes ihrer Mutter*, dilun e vo eil deiz-ha-bloaz marv o mamm ; *zehnjähriger Jahrestag*, dekveder g.

Jahrestagung b. (-,-en) : bodadeg vloaz b.

Jahresvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat vloaz b. ; *seinen Jahresvertrag kündigen*, teriñ e vloaz.

Jahresurlaub g. (-s,-e) : ehan bloaz g., vakañsoù bloaz lies.

Jahreswagen g. (-s,-) : karr-tan kinniget bep bloaz da implijidi an tangarrerezh evit ur priz dedennus-tre g.

Jahreswechsel g. (-s) / **Jahreswende** b. (-) : kala-Genver g., tro ar bloaz b.

Jahreszahl b. (-,-en) : bloaziad g., bloavezh g., bloaz g. ; *mit einer Jahreszahl versehen*, bloaziadañ, bloaziañ.

Jahreszahlung b. (-,-en) : bloaztal g., skodenn vloaz b., skodenn dre vloaz b.

Jahreszeit b. (-,-en) : koulz-amzer g., mare-bloaz g., koulz-bloaz g., amzer g., rannamzer g., rannvloaz b. ; *die vier Jahreszeiten*, ar pevar amzer lies., pevar c'houlz ar bloaz lies., amzerioù ar bloaz lies. ; *zu dieser Jahreszeit*, *um diese Jahreszeit*, d'ar mare-mañ eus ar bloaz, d'ar poent-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, er c'houlz-mañ eus ar bloaz, evit ar c'houlz-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz bloaz-mañ, er mare-mañ eus ar bloaz, er mareoù-mañ eus ar bloaz, d'ar c'houlz-mañ a'r bloaz, er c'houlz-mañ a'r bloaz, er mizioù-mañ ; *für die Jahreszeit*, evit ar mare-mañ a'r bloaz, evit ar c'houlz-mañ a'r bloaz, evit ar mizioù-mañ.

Jahreszeitenzyklus g. (-) : *der Jahreszeitenzyklus*, heuliad ar c'houlzoù-amzer g., trovezh ar c'houlzoù-amzer b., trovezh amzerioù ar bloaz b., kelc'htro ar c'houlzoù-amzer b., distro ar bloaz g./b.

Jahreszins g. (-es,-en) : kampi bloaziek g.

Jahrgang g. (-s,-gänge) : **1.** bloavezhiad g., bloavezh g. ; *geburtenschwacher Jahrgang*, bloavezh gant ur feur-genel izel-tre g., bloavezh izel-tre e feur-genel g., renkad toull b. ; **2.** [labour-douar] bloavezh g., bloaziad g. ; *der Jahrgang 2008*, ar bloavezh (ar bloaziad) 2008 ; **3.** [gwin] seim g., bloavezh g. ; *ein guter Jahrgang*, ur bloavezh gwin g., ur bloavezh mat g., ur bloaz gwinus-bras g. (Gregor) ; **3.** [lu] rummad oad g., bloavezhiad g. ; *einen Jahrgang einziehen*, golver ur rummad oad d'an arme, golver ur bloavezhiad dindan an armoù, enlual ur rummad oad ; **4.** [studieren] rummad g., forniad b.

Jahrhundert n. (-s,-e) : kantved g., kantvedad g., kantvloavezh g., kantvloaz g., kantvloaziad g. ; *das Jahrhundert der Aufklärung*, ar Sklêrijenn b., kantved ar Sklêrijennadur g., kantved ar Sklêrijenn g., kantved ar sklêrijennouriezh g. ; *das neunzehnte Jahrhundert*, an naontekvet kantved g. ; *das zwanzigste Jahrhundert*, an ugentvet kantved g. ; *Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts*, *am Anfang des zwanzigsten Jahrhunderts*, *zu Beginn des zwanzigsten Jahrhunderts*, e deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *das letzte Jahr des Jahrhunderts (1800, 1900 usw.)*, bloavezh ar c'hantved g. ; *Jahrhundert auf Jahrhundert*, a gantved da gantved, a bep kantved (Gregor) ; *die erste Hälfte des zwanzigsten Jahrhunderts*, an hanterenn gentañ eus an ugentvet kantved b. ; *die zweite Hälfte des zwanzigsten Jahrhunderts*, an hanterenn diwezhañ eus an ugentvet kantved b. ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen*, ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII^{vet} kantved ; *im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt*, en IX^{vet} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia ; *in Dunkel gehüllte Jahrhunderte*, kantvedoù luget lies. ;

durch die Jahrhunderte hindurch, a-dreuz ar c'hantvedoù, a-dreuz an oadoù ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt*, kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'hantved tremenet.

jahrhundertealt ag. : meur a gantved dezhañ, paket meur a gantved gantañ, lieskantvedek.

jahrhundertelang ag. : hag a bad meur a gantved.

Adv. : e-pad kantvedoù ha kantvedoù, meur a gantved, e-pad un toullad mat a gantvedoù, e-doug meur a gantved.

Jahrhundertwende b. (-,-n) : tro ar c'hantved b.

jährig ag. : 1. hed-bloaz, peurvloaz ; 2. bloaz, bloaziad ; *das Kind ist jährig*, bloaz eo ar bugel.

-jährig ag. : *zehnjährig*, dek vloaz, dek vloaz dezhañ, oadet a zek vloaz, kozh dek vloaz ; *ein sechsjähriges Kind*, ur bugel c'hwec'h vloaz g., ur bugel a c'hwec'h vloaz g. ; *einjähriges Tier*, bloaziadenn b., ul loen kozh bloaz g. ; *einjähriges Zieglein*, menn gavr bloaziad g. ; *einjähriges Kind*, bugel bloaz g. ; *eine tausendjährige Kirche*, un iliz kozh mil bloaz b. ; *einjährige Pflanze*, plant bloaziek str.

jährlich ag. : bloaz, bloaziek, bloavezhiek, bloazel ; *jährliche Zahlung*, bloaztal g., paeamant bloaz g., skodenn vloaz b., skodenn dre vloaz b. ; *jährlich wiederkehrender Festtag*, gouel bloaz g., gouel bloavezhiek g.

Adv. : 1. bep bloaz ; 2. a vloaz da vloaz, dre vloaz.

Jährling g. (-s,-e) : [loen.] bloaziadenn b., loen kozh bloaz g.

Jahrmarkt g. (-es,-märkte) : foar b., foar ar barrez b. ; *an Kirchweih wird Jahrmarkt abgehalten*, foar a vez da zeiz ar pardon, deiz ar pardon e vez foar.

Jahrmarktsbude b. (-,-n) : stal foar b., stand g., kuriozite b., tinell b.

Jahrmarktsende b. (-s,-n) : difoar b.

Jahrmarktshändler g. (-s,-) : marc'hadour foar g., marc'hadour foran g., foraner g.

Jahrmillionen lies. : milionoù a vloavezhioù lies.

Jahrsiebt n. (-s,-e) : seizhvloaz g., seizhbloaziad g.

Jahrtausend n. (-s,-e) : milved g.

jahrtausendelang ag. : hag a bad meur a vilved.

Adv. : e-pad milvedoù ha milvedoù, meur a vilved, e-pad un toullad mat a vilvedoù, e-doug meur a vilved.

Jahrtausendwende b. (-,-n) : tro ar milved b.

jahrweise Adv. : bep bloaz, bloaz-ha-bloaz, ur wech bep bloaz, unan bep bloaz.

Jahrzehnt n. (-s,-e) : dekvloazh g., dekvloazhiad g., dekved g.

jahrzehntelang ag. : hag a bad meur a zekvloazhiad.

Adv. : e-pad dekvloazhiadoù ha dekvloazhiadoù, meur a zekvloazhiad, e-pad un toullad mat a zekvloazhiadoù, e-doug meur a zekvloazhiad.

Jahrzeit (-,-en) / **Jahrzeitmesse** b. (-,-n) : [relij.] servij-bloaz g.

Jahve g. / **Jahwe** g. : [relij.] Jehovah g., Jehova g., Yave g.

Jähzorn g. (-s) : barr imor g., barr kounnar g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., ernez b., barrad brouez

g., brouezad b., brouezenn b., taerder g., taerded b., taerijenn b.

jähzornig ag. : *jähzornig sein*, bezañ buanek (kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariek, loariet, brizh, direzon, froudennek), bezañ tev e glopenn, bezañ douget d'arfleuiñ, mont buan e revr war e chouk gant an-unan, mont buan dreist penn, lammat buan dreist penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ buan da daeriñ, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *jähzornige Frau*, tarzhigell b.

Jähzornigkeit b. (-) : brouezegezh b., buanegezh b.

Jak g. (-s,-s) : [loen.] yak g., ejen-Tibet g.

Jakob g. : 1. Jakez g., Jegu g., Yagu g., Jalm g. ; 2. [Bibl] Jakob g. ; 3. *das ist noch nicht der wahre Jakob*, n'eo ket diouzh va c'hoant, paot a faot ! - ne blij ket din, pell ac'hano ! - an dra-se n'eo ket mat din, na tost da vezañ ! - n'eo ket an dra-se diouzh va doare (diouzh va dere, diouzh va goust), nag a-bell !

Jakobiner g. (-s,-) : jakobin g., P. Yann Jakobin g., treitour-meur g. ; *Heterophobie der Jakobiner*, arallkasouriezh ar jakobined b., arallarur ar jakobined g., arallarur jakobin g., gouennelouriezh ofisiel Bro-Frañs b.

Jakobinermütze b. (-,-n) : boned republikan g., [dre fent] tok buzhug g.

Jakobinertum n. (-s) : jakobinegezh b.

Jakobinismus g. (-) : jakobinelezh b., jakobinouriezh b., [tro-spered] jakobinegezh b.

Jakobsgreiskraut n. (-s,-kräuter) / **Jakobskreuzkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] pilhenneg g., louzaouenn-bilhennek b., louzaouenn-sant-Jakez b.

Jakobslauch g. (-s,-e) : [louza., kegin.] sivelez str.

Jakobsleiter b. (-,-n) : 1. [Bibl] skeul Jakob b. ; 2. [merdead.] skeul-gordenn b. ; 3. [louza.] skeul Jakob b., bazh Jakob b. [*Polemonium*] ; 4. [stered.] Rastell b., Tri Roue lies.

Jakobsmuschel b. (-,-n) : [loen.] kalipez str., krogenn-sant-Jakez b. [*liester kregin-sant-Jakez*], tennegenn b. [*liester tenneged*] ; *eine tellergroße Jakobsmuschel*, ur krogenn-sant-Jakez e ledander d'un asied b. ; *Jakobsmuscheln am Spieß*, beriadoù kalipez lies., beriadoùigoù kalipez lies.

Jakobsstab g. (-s,-stäbe) : 1. [merdead.] astralab g. ; 2. [stered.] Rastell b., Tri Roue lies.

Jakobsstraße b. (-) : ar c'halaksienn b., hor galaksienn b., Hent-Sant-Jakez g., Hent-Sant-Jalm g., Bali-Sant-Jakez b., Hent-Gwenn an neñv g., Bali Sant-Pêr b., ar Vali Wenn b., Karrant-Sant-Jakez b.

Jakobstag g. (-s,-e) : gouel sant Jakez g.

Jakobszwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivelez str.

Jalousie b. (-,-n) : treilh-prenestr b., abavant g.

jam estl. : *jam, jam* ! manam, manam, manam !

Jamaika n. (-s) : Jamaika b.

Jamaikapfeffer g. (-s) : [louza.] pimant g., pebr-Spagn g./str.

jambisch ag. : [barzh.] iambek.

Jambe b. (-,-n) / **Jambus** g. (-, Jamben) : [barzh.] iamb g.

Jammer g. (-s) : 1. klemmvanou lies., keinvanou lies., gouelvanou lies., klemmadennoù lies., klemmadeg b., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., kunuc'hennou lies., gwigour g., truantoù lies., leñv g., leñvadeg b. ; 2. dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., truez b., gwalleur g., reuz g., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; *in Jammer und Not*, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, er brasañ reuzeudigezh ; *es ist ein Jammer um das zerstörte Schloss*, truez eo bezañ distrujet ar c'hastell-se, un druez eo gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, maleürus eo memes tra gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, ar c'hastell-se a zo ur goustiañs gwelet penaos eo bet distrujet, bras eo gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, poanius eo gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, gloazañ a ra ac'hanon gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se, gwelet penaos ez eo bet distrujet ar c'hastell-se a ro poan gof din, gwazh a se ez eo bet distrujet ar c'hastell ; *es ist ein Jammer mit ihm*, nag a reuz gantañ ! ur gwall reuz eo ober outañ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, kavout a ran da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ ; *es ist ein Jammer mit meinem Mann*, poan em bez e-ser va gwaz, va gwaz n'eus ken nemet rouestl anezhañ, kavout a ran da gochañ gant va gwaz, va gwaz em bez da badout gantañ, luziasennoù am bez gant va gwaz, va gwaz a zo un den teuc'h en em ober outañ, krog am bez gant va gwaz, krog a-walc'h am bez gant va gwaz, gwall grog am bez gant va gwaz, kavout a ran krog gant va gwaz, kavout a ran krog a-walc'h gant va gwaz, kavout a ran gwall grog gant va gwaz ; *Jammer erregend*, mantrus, reuzeudik, truezus, truek, truezek, tru, hirvoudus, tristedik.

Jammerbild n. (-s,-er) : arvest truezus g., feson an dienez b., bro saotret gant an diouer hag ar baourentez b.

Jammergeschrei g. (-s) : klemmvanou lies., keinvanou lies., gouelvanou lies., klemmadennoù lies., klemmadeg b., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., kunuc'hennou lies., gwigour g., truantoù lies., leñv g., leñvadeg b.

Jammergestalt b. (-,-en) : paourkaezh tra dreut g., paourkaezh marmouz g., paourkaezh den g., paourkaezh paotr g., pikouz g., trueg g., reuzeudig g., ezhommeg g., tavanteg g.

Jammerlappen g. (-s,-) : klemmicher g., klemmuskier g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., kluc'hun g., goueler g., goueler-moc'h g., kest-kest g.,

leñver g., siner g., gouerouz g., mousklemmer g., bugel pikous g.

Jammerleben n. (-s) : buhez reuzeudik b., buhez e kaezhnez b., bevañ bihan g., buhez treut b.

jämmerlich ag. : 1. gouelvanus, klemmvanus, klemmus, keinvanus, klemmichus, hirvoudus, gouelus ; *jämmerliches Geschrei*, klemmvanou lies., keinvanou lies., gouelvanou lies., klemmadennoù lies., hirvoudoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmadeg b. ; *eine jämmerliche Stimme*, ur vouezh klemmus b., ur vouezh klemmichus b., ur vouezh c'houelvanus (klemmvanus, keinvanus, hirvoudus) ; 2. reuzeudik, truezus, truezus-bras, truek, truezek, tru, mantrus, morfontus, ranngalonus, tristedik, truilh ; *in jämmerlichem Zustand*, en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), truezus e stad (e zoare), ur vezh da welet ; *sie war in einem jämmerlichen Zustand*, truez meurbet e oa he doare, he gwelet a oa truez, honnezh a oa hudur da welet ; *wie jämmerlich !* nag un druez ! ; 3. disterik, divalav ; *eine jämmerliche Bezahlung*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g.

Jämmerlichkeit b. (-) : distervez b., divalaverezh g., disterded b., paourentez b., tavantegezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., morfont g., morfontadur g.

jammern V.gw. (hat gejamert) : termal, klemm, klemmichal, kestral, hirvoudiñ, ober hirvoudoù bras, hirvoudiñ evel un durzhunell, leuskel huanadoù glac'har, leñvañ forzh, morleñvañ, keinal, kunudañ, gouerouzat, kluc'hunañ, truantal, ober e druantoù, toreañ, en em chaokat, trueziñ, cherjal, bourouellat, kunuc'henniñ, kunuc'hañ, mousklemm, mousklemmañ, chalañ, gwigourat ; *um das verlorene Glück jammern*, dougen kañvoù bras d'e eurded aet da get, dougen kañvoù bras d'e eurded aet da hesk, dougen kañvoù bras d'e eurded aet d'an hesk, kañvaouiñ d'e eurded aet da goll, kañvaouiñ war e eurded aet da goll, gouelañ d'e eurvad aet da netra, gouelañ d'e eurvad aet war netra ; *über große Not jammern*, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, trueziñ gant ar vizer, reuziñ ; *du jammerst dauernd*, te a vez e-pad an deiz o termal, bepred e vezez o klemm, klemm a rez dalc'hmat, te a vez ordinal o c'harmat, ur revr war wigour a zo ac'hanout, emadout atav o wigourat, da erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm out bepred, klemm-diglemm out bepred, pebezh klemm-klemm ! kest-kest out bepred, kunuc'henniñ a rez evit kement bramm 'zo tout, kunuc'henniñ a rez evit ket ha netra, ne roez ket ur peoc'h gant da glemmicherezh, ne baouezez ket a ober da druantoù, ne baouezez ket a druantal, te a vez ordinal o truantal, ne baouezez ket gant da yezhoù fall, n'eo ket dav dit damantiñ atav evel-se, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; *jammern Sie nicht wegen jeder Kleinigkeit*, arabat bezañ klemm-klemm e-giz-se, arabat kunuc'henniñ evit kement bramm 'zo tout, arabat kunuc'henniñ evit ket ha netra, hoc'h erbediñ a zlefed da sant Diboan, tavit ho kunuc'hennou, roit peoc'h gant ho klemmicherezh, paouezit a ober ho truantoù, paouezit a druantal, paouezit gant ho yezhoù

fall, paouezit gant ho kwigour, ehanit gant ho keinvanoù, aesoc'h eo klemm evit kaout poan, kest-kest a bad pell ; *über sein Schicksal jammern*, klemm doanuis war e stad, en em chalañ, en em chaokat, klemm ouzh e blanedenn. V.k.e. (hat gejamert) : *mich jammert das Kind, es jammert mich das Kind*, truez am eus ouzh ar bugel-se, truantal a ran d'ar bugel-se, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh bugel-se ; *er jammert mich, es jammert mich seiner*, gwall chalet on gantañ.

Jammern n.(-s) : klemmicherezh g., klemmichadennoù lies., gouelvan g., klemmvan g., klemmoù lies., klemmadeg b., keinvan g., leñvoù lies., leñvadeg b., leñvadennoù lies., mousklemmoù lies., kunuc'hennnoù lies., truandoù lies., yezhoù fall lies., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennnoù lies., gouelvan g., huanadoù glac'har lies., siwadennnoù lies., ambrennoù lies., gwigour g., damant g., krierezh g., leñv g., leñvadeg b.

jammernd ag. : hirvoudus, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelvanus, gouelus, kunuc'hennus.

Adv. : war un ton klemmus, en un doare klemmus.

jammerschade ag. : mantrus, truezus ; *es ist jammerschade*, gwazh a se ! un druez eo ! domaj eo ! pebez hisk ! pebez hiskenn ! nag un druez ! an dra-se a zo ur goustiañs !

Jammertal n. (-s) : traoñienn a c'hlac'har b., devalenn a zaeroù b.

jammervoll ag. : mantrus, reuzeudik, truezus, truek, truezek, tru, hirvoudus, rangalonus, glac'harus, doanuis, tristidik, kañvaouus.

Jamswurzel b. (-, -n) : [louza.] ignamez str., ignamezenn b.

Janhagel g. (-s) : oritud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnoù lies., tud foei lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhoned lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueañs b., ravalidi lies., reilhaj g., strailhaj g., ragoustailh g., torfedourien en o had lies., gisti lies., jaloded lies., jalodaj g., breinaj g., stlabez ar bed-holl g., mezh an dud b., liguez b., tud didalvez lies.

Janitschar g. (-en, -en) : [lu] janisar g., gward Turk g.

Janker g. (-s, -) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] 1. chupenn c'hloan b. ; 2. jakedenn b., rokedenn b.

Jänner g. (-s, -) : [Bro-Aostria] Genver g., miz Genver g.

Jansenismus g. (-) : jañseniezh b.

Jansenist g. (-en, -en) : jañsenour g.

Januar g. (-/s, -e) : Genver g., miz Genver g. ; *der erste Januar*, kala-Genver g., kala-bloaz g., an deiz kentañ a C'henver g. ; *letzte Januarnacht*, noz ar wrac'h b. ; *Anfang Januar*, e deroù miz Genver, e penn kentañ miz Genver, en digor a viz Genver, e deizioù kentañ miz Genver ; *Mitte Januar*, da hanter viz Genver, da hanter C'henver, gant hanter viz Genver, gant hanter C'henver ; *Ende Januar*, e diwezh miz Genver, e deizioù diwezhañ miz Genver.

Japan n. (-s) : Japan b.

Japaner g. (-s, -) : Japanad g.

Japanerin b. (-, -nen) : Japanadez b. ; *junge Japanerin*, mousmeenn b. [*liester* mousmeenned, mousmeezed].

japanisch ag. : 1. japanat, ... Japan ; *japanischer Kunstgegenstand*, japanadur g., japanadenn b. ; 2. [yezh.] japanek ; *eine japanische Zeitung*, ur gazetenn japanek b. ; *ein japanisches Wort*, ur ger japanek g.

Japanisch n. : [yezh.] japaneg g. ; *Japanisch lernen*, deskiñ japaneg.

Japanischlehrer g. (-s, -) : kelenner japaneg g., kelenner war ar japaneg g.

Japanisch-Wörterbuch n. : [yezh.] geriadur japaneg g.

Japanologe g. (-n, -n) : japanour g.

Japanologie b. (-) : japanouriezh b.

Japonismus g. (-) : [arz.] japanerezh g.

jappen (hat geappt) / **japsen** (hat geapst) V.gw. : *nach Luft japsen*, dielc'hat / berranalañ (Gregor), trealañ, halpiñ, dihostal, termal, dianalañ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, berraat war an-unan.

Jargon g. (-s, -s) : jagouilh g., jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., trefodaj g., langaj g.

Jasager g. (-s, -) : heuliataer g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.

Jasmin g. (-s, -e) : [louza.] jesmi g., jesami g. ; *wilder Jasmin*, sereñga g. ; *echter Jasmin*, jesmi gwenn g. ; *spanischer Jasmin*, jesmi Spagn g. ; *gelber Jasmin*, jesmi Indez g., jesmi melen g.

Jaspis g. (-ses, -se) : maen-yalp g., yalp g.

jaspisfarbig ag. : a-liv gant ar yalp, el liv d'ar yalp, kenliv gant ar yalp, hag a zoug liv ar yalp.

Jass g. (-ses) : [Bro-Suis] c'hoari kartoù yas g.

jassen V.gw. (hat geasst) : [Bro-Suis] c'hoari 'r c'hartoù, c'hoari kartoù, c'hoari yas.

Jastimme b. (-, -n) : mouezh a-du b. ; *die Jastimmen*, ar ya g., ar mouezhioù a-du lies.

Yatagan g. (-s, -e) : yatagan g., sabrenn gromm b.

jäten V.gw. ha V.k.e. (hat geätet) : c'hwennat, pechat, meskañ, kravellat, dilouzaouiñ, dilastezañ ; *Unkraut jäten*, lazhañ al louzeier fall, tennañ al louzoù fall, digrakañ al louzoù fall, c'hwennat, ober un tamm c'hwenn d'ar jardin, ober ur reuziad c'hwennat, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, kravellat an douar ; *Kartoffeln jäten*, meskañ patatez, ober ur reuziad c'hwennat en-dro d'ar patatez.

Jäten n. (-s) : c'hwenn g., c'hwennat g., c'hwennerezh g., c'hwennad g., c'hwennadenn b., c'hwennadeg b.

Jäter g. (-s, -) : c'hwennet g.

Jäthacke b. (-, -n) / **Jätharke** b. (-, -n) : [labour-douar] c'hwengl g., c'hwennglav g., gwigned b., kamglav g., kravell b., krog c'hwennat g. [*liester* krogou c'hwennat, kregeier c'hwennat, kreier c'hwennat], pech g., pech troad-berr g.

Jätmaschine b. (-, -n) : c'hwennerezh b.

Jauche b. (-, -n) : hañvouez g., hañvouezenn b., dour-hañvouez g., dour teil g., dour druz g., ludu-sil g., [dre fent] dour Kernaou eus ar c'hraou g., dour benniget eus piñsin al loened g.

Jauchegrube b. (-, -n) : poull-hañvouez g.

jauchen V.k.e. (hat gejaucht) : *einen Acker jauchen*, fennañ dour-hañvouez war ur park, teuler hañvouez war ur park.

V.gw. (hat gejaucht) : fennañ dour-hañvouez.

Jauchengrube b. (-, -n) : poull-hañvouez g.
jauchig ag. : 1. brein, breinus ; 2. [mezeg.] linek.
jauchzen V.gw. (hat gejaucht) : grouifal, tridal, skrijañ ; *er jauchzte vor Freude*, grouifal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al levez e oa ennañ, tridal a rae e galon hag e gorf gant ar joa, nijal a rae gant al levez ken e youc'he, skrijal a rae gant ar blijadur, tridal a rae gant al lid (Gregor).
Jauchzen n. (-s) : trid g., grouifal g., youc'hadennou a levez lies.
Jauchzer g. (-s,-) : youc'hadenn a levez b.
jaulen V.gw. (hat gejault) : yudal, chalpat, garmiñ.
Jause b. (-, -n) : [Bro-Aostria] harzell b., gortozenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b.
jausen V.gw. (hat gejaust) : [Bro-Aostria] gortozenniñ, adverennañ.
Java¹ n. (-s) : Java b.
Java² n. (-s) : [stlenn.] Java[®] g.
javanisch ag. : eus Java, ... Java.
Java-Nashorn n. (-s,-hörner) : [loen.] frikorneg Java g.
JavaScript[®] n. (-s) : [stlenn.] JavaScript[®] g., yezh JavaScript[®] b., areg JavaScript[®] g.
Javelwasser[®] n. (-s) : dour Javel[®] g.
jawohl Adv. : *jawohl !* ya da ! geus ! o damm ya ! ya dam !
jawoll Adv. : [lu] en ho kourc'hemenn emañ !
Jawort n. (-es) : asant g., aotre g., aotreadur g. ; *jemandem sein Jawort geben*, reiñ e asant d'u.b. ; *das Jawort erhalten*, kaout an asant (an aotre) ; *er hat ihr sein Jawort gegeben*, aet eo war zaouhanter ganti, kemeret en deus anezhi da bried, gwalennet en deus he biz kleiz, graet en deus euredenn ganti, P. staget en deus e c'har ouzh he gar, graet en deus gant e deod pezh ne c'hall ket dispenn gant e zent.
Jazz g. (-) : jaz g., sonerezh jaz g., sonerezh djaz g., djaz g. ; *Jazz spielen*, c'hoari jaz, c'hoari djaz.
Jazzband b. (-, -s) / **Jazzkapelle** b. (-, -n) : laz-seniñ jaz g., laz-seniñ djaz g., strollad jaz g., strollad djaz g., bagad djaz g., bagad jaz g.
Jazzkeller g. (-s,-) : kav ma vez kinniget sonerezh djaz ennañ g., tavarn danzouar ma vez kinniget abadennoù jaz enni b.
Jazzkonzert n. (-s,-e) : abadenn jaz b., abadenn djaz b.
Jazzmusik b. (-) : sonerezh jaz g., sonerezh djaz g. ; *die Entwicklungsstufen der Jazzmusik*, marevezhioù ar jaz lies., marevezhioù an djaz lies.
je Adv. : 1. biskoazh, biken, morse ; *von je*, a-vepred, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a-hed-ar-wech, a bep amzer, dalc'hmat, abaoe an amzerioù koshañ, abaoe ez eus koun, en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *seit eh und je*, evit (a-hed, e-doug, a-zoug) ar wech, a-viskoazh, a-holl-viskoazh, a bep amzer, abaoe ez eus koun, abaoe an amzerioù koshañ, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor) ; *wie eh und je*, evel ma vez graet a-holl-viskoazh, evel ma'z eus bet biskoazh ; *seit eh und je und auf ewig*, a viskoazh da viken ; *so ist es seit eh und je und so bleibt es auf ewig*, se a zo bet a viskoazh hag a vo da viken ; *schöner denn je*, *schöner als je zuvor*, bravoc'h eget (evit) biskoazh, bravoc'h eget kent, ken brav ha biskoazh ; *mehr denn je*, muioc'h eget (evit) biskoazh ; *der Regen fällt heftiger denn je*, ar glav a daol

gwazh eget kent, ar glav a daol ken gwazh ha biskoazh, ar glav a stourm gwazh eget kent, dour a ra gwashañ ma c'hall, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, gwashaat a ra d'ober glav, foetañ a ra ar glav gwazh eget kent, ar glav a daol forzh pegement, glav a ra ken-ha-ken, glav a ra ken-ha-kenañ, glav a ra kenañ-kenañ, glav a ra mui-pegen-mui, glav a ra gwazh-pegen-gwazh, ar glav a daol n'eus forzh pegement ; *wer hätte das je geglaubt ?* piv 'ta en dije kredet an dra-se ? piv 'ta en dije douetet an dra-se ? ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe*, n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *dein Vater war der lustigste Kerl, den ich je erlebt habe*, morse n'em eus bet gant den kement a fent evel m'em eus bet gant da dad ; *hat man je so etwas gesehen ?* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *das war wohl die größte Schmach, die ich je einstecken musste*, honnezh a oa bet ur walennad din-me ! ; *das spannendste Buch, das ich je zu lesen bekommen habe*, al levr plijusañ ez eo bet dichenet din lenn ; 2. c'hoazh, ur wech bennak, un deiz bennak, ur peur bennak ; *er gibt die Hoffnung auf, je befördert zu werden*, ne wel ket mui kaout sav en e garg ; *ob wir je in die Heimat zurückkehren ?* mechal ha distreiñ a raimp un deiz d'hor bro ? ; 3. pep a, pep, bep ; *er gab den Kindern je einen Apfel*, reiñ a reas pep a aval d'ar vugale, un aval a roas da bep hini eus ar vugale ; *nehmt je zwei davon*, kemerit daou pep hini ; *gebt ihnen je zwei davon*, roit pep a zaou dezho, roit pep a zaouig dezho ; *je einer von zwei*, unan a zaou, unan dre zaou, unan diwar zaou, unan bep daou, unan seul daou ; *je der Zehnte, von zehn je einer*, unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek ; *auf je sechs Personen entfällt eine Flasche*, roit ur voutailhad da bep c'hwec'h den, ur voutailhad a zo dre bep c'hwec'h ; *je einer von drei*, unan a bep tri, unan dre bep tri, unan diwar bep tri, unan war bep tri, unan seul dri ; *je im dritten Jahr*, bep tri bloaz ; *je zu zweit*, dre zaouioù, dre zivioù, a-zaouoù, a-zivioù, a zaou da zaou, a ziv da ziv ; *je zwei davon, je zu zweit*, a-zaouioù, daou-ha-daou, div-ha-div, daou da zaou, div da ziv, a-zivioù ; *je zu viert, je vier davon*, pevar-ha-pevar, peder-ha-peder, pevar da bevar, peder da beder, a bevar da bevar, a beder da beder, a-bederioù, a-bevaroù ; *schöne Fische : je drei davon bringen es auf ein Pfund*, pesked brav int : tri da lur (tri evit ober ul lur pouez, seul dri evit ober ul lur a bouez) ; *je zur Hälfte*, bep un hanter, war hanter, hanter-hanter, hanter-ouzh-hanter, kement-ha-kement, hanter evit hanter ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù ez kumun, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; 4. seul, seul vui, dre ma, bep ma, evel ma ; *je länger die Zeit, umso leichter die Arbeit*, hirañ amzer,

aesañ labour ; *je früher, desto besser (desto lieber), je eher, desto (je) besser*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ ; *je größer er wird, je stärker wird er*, seul vui e kresk, seul greñvoc'h e teu da vezañ, seul vuioc'h e kresk, seul greñvoc'h e teu da vezañ ; *je mehr er trinkt, desto durstiger wird er*, dre ma ev e teu itik, bep ma ev e teu itik ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'hrommennoù-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; *je mehr sie heranwachsen, desto markanter unterscheiden sie sich äußerlich voneinander*, dre ma kreskent e teue disheñvel neuz dezho, goude ar bloavezhioù e oant disheñvelaet kalz ; *je näher er kam, desto deutlicher hörte er die Stimmen der Sänger*, dre ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien, evel ma tostae e kleve fraeshoc'h mouezhioù ar ganerien ; *je höher der Berg, desto reiner die Luft*, seul uheloc'h ar menez, seul yac'husoc'h an aer ; *je mehr, je besser*, seul vui, seul well - seul vuioc'h, seul welloc'h - muiañ keuneud, brasañ tantad - forzh tud, forzh plijadur ; *je seltener eine Ware ist, desto höher steigt ihr Preis*, ar rouezded a laka priz ar marc'hadourezhioù da greskiñ - seul vui ma vez rouez ar varc'hadourezh, seul vui e vez gwerzhed ker ; *je höher die Nachfrage, desto höher der Preis*, pa vez reked eus un dra e vez bepred ker ; **5.** diouzh, hervez ; *je nachdem*, diouzh an degouezhioù, diouzh ma vez, diouzh ma vo, diouzh ma vo an dro, diouzh an dro, diouzh ma vo tro, diouzh e gont, diouzh ma vo kont, diouzh m'emañ kont, se 'zo hervez, diouzh (hervez) an degouezh, hervez an darvoudoù, hervez (diouzh) ma tegouezho, hervez pezh a c'hoarvezo ; *je nachdem, was er mir sagt*, diouzh a lavaro din, diouzh ma lavaro din ; *je nach seinem Vermögen*, pep hini hervez e beadra (hervez e aez), pep hini diouzh e c'hounidoù ; *je nach Laune*, hervez ma vez imoret mat pe fall, hervez e froudennoù ; *je nach Lage*, diouzh m'emañ kont, diouzh stad an traoù, hervez ma tegouezho ar bed, hervez ma troio ar stal, diouzh e gont ; *je nach den Verhältnissen (den Umständen)*, hervez an doareoù, diouzh ma vo kont, diouzh an degouezhioù (an darvoudoù), diouzh ma tegouezho, hervez ma tegouezho, hervez ma tegouezho ar bed, diouzh ma vo an dro ; *je nach Leistung müssen sie bezahlt werden*, diouzh a labouront e tleont bezañ paeet ; *das ist je nachdem*, se 'zo hervez ; **6.** oh je ! ach je ! kern va buoc'h !

Jeans b. (-,-) : **1.** bragoù jeans g., bragoù jean g., jeans g./lies., jean g. ; **2.** [gwiad.] denim g., jean g.

Jeck g. (-eb,-en) : [rannyezh] den o veurlarjezañ g., maskaradenn b.

jedenfalls Adv. : **1.** memes tra, d'an (da) nebeutañ, da vihanañ, bepred, atav, evelkent, evelato, alato, alato ivez, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, nag evit-se, evit-se, diantav ; *das erzählt man sich jedenfalls*, ar vrud-se a zo a bep tu bepred, evel-se emañ ar vrud bepred ; *das ist jedenfalls etwas*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, gwelloc'h

fav eget netra, nebeudig a ra vad, nebeud a ra vad ; *er war jedenfalls ehrlich genug, es zu gestehen*, aluzen en doa bet memes tra oc'h anzav an dra-se - aluzen en doa bet, kement-se, oc'h anzav an dra-se - onest a-walc'h e oa bet bepred evit en anzav - da vihanañ e oa bet onest a-walc'h evit en anzav ; **2.** daoust-pe-zaoust - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - n'eus forzh penaos - forzh penaos - bezet pe vezet - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed.

jedenorts Adv. : dre-holl, e pep lec'h, n'eus forzh pelec'h, ne vern pelec'h, a draoñ da laez, krec'h-ha-traoñ, krec'h-traoñ.

jeder / jede / jedes **1.** anv-gwan diskouezañ : pep, bep, kement, seul ; *zu jeder Stunde*, da bep eur ; *zu jeder Tages- und Nachtzeit*, da bep mare, da bep koulz, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, abred ha diwezhat, noz-deiz ; *auf jeden Fall*, bepred - forzh penaos - n'eus forzh penaos - erruet pe erruo / bezet pe vezo / bezet pe vezet / petra bennak a vez (Gregor) - gant a ri - kousto pe gousto - koustet a gousto - koust pe ne goust - tu priz, tu miz - seul priz, seul miz - daoust pe zaoust - dre hent pe hent - a-gleiz pe a-zehoù - a-dreuz pe a-hed - e pep darvoud - e pep degouezh - bezet drouk, bezet mat gant neb a garo ; *ich besuche Sie auf jeden Fall*, ne c'hwitin ket da vont d'ho kwelet ; *jeder andere*, pep hini all ; *jeder Zehnte*, bep dek den, pep dek den, unan diwar zek, unan dre bep dek ; *jede Nacht*, bemnoz ; *jeden Tag*, bemdez, bemdez-Doue, bemdez-c'houlou, bep penn deiz, bep tamm bemdez, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis ; bemdez-buhez ; *jeden Tag und manchmal öfter*, bemdez pe liesoc'h ; *jedes Mal*, bewech, bep taol, seul daol, seul dro, atav, ordinal, sav-taol, bep tro, ingal, bepred ; *jedes Mal, wenn ...*, seul dro ma, bewech ma, bep gwech ma, ken lies ha ma, ken lies ma, bep tro ma, seul wech ma, bep taol (seul wezhiad, seul wechad) ma, kel lies gwech ma, kel lies gwech ha ma, ken lies gwech ma, ken lies gwech ha ma, ken alies gwech ma, ken alies gwech ha ma, ken lies tro ma, ken lies a dro ma, ken lies taol ma, ken lies taol ha ma, ken lies a daolioù ha ma ; *jedes Mal, wenn er kam, erhielt er Prügel*, kel lies gwech e teue, kel lies a daolioù a dape - kel lies tro ma teue e tape taolioù ; *jeden zweiten Tag*, a bep eil deiz, bep eil deiz, pep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *jeden zweiten Tag bekomme ich von ihr eine Flasche Milch*, beb eil devezh em bez ur voutailhad laezh diganti ; *jedes zweite Jahr*, bep eil bloaz, bep daou vloaz ; *am ersten Mai jedes Jahres*, bep bloaz da gala-Mae (da gala-hañv, gant kala-Mae, gant kala-hañv) ; *jeden Ersten*, d'ar c'hentañ eus pep miz ; *jedes dritte Fenster*, bep tri frenestr, pep tri frenestr ; *man konnte jedes leiseste Geräusch vernehmen*, an disterañ trouz a veze klevet ; *die Uhr schlägt jede Viertelstunde*, seniñ a ra an horolaj bep kardeur ; *jedes Mittel war ihm gut*, graet en dije n'eus forzh petra evit dont a-benn eus e daol, graet en dije n'eus forzh petra evit tennañ e daol ; *jeder Wunsch wird Ihnen erfüllt*, goulennit hag ho po ; *in jeder Hinsicht*, e pep keñver, a bep hent, e pep hent, e kement stumm a zo holl, e pep feur, e pep giz, e pep andred, e pep feson ; *auf jede Art und Weise*, mod pe vod, e pep hent / pep

hent / e pep feson / e pep keñver (Gregor), e kement feson 'zo, e pep feson ; *jeder Beliebige*, n'eus forzh piv, ne vern piv, nep piv bennak / piv bennak / kement hini / kement den (Gregor).

2. Raganv-diskouezañ : pep hini, pep unan, pep den, kement hini, kement den, kement unan, ken lies hini, ken alies a hini, hini ; *jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen!* pep hini hervez e varregezhioù, da bep hini hervez e ezhommoù ! ; *jeder, der / jede, die*, neb a, neb piv bennak a, piv bennak a, pep den a gement a, kement hini a, kement den a, kement a ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben*, ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *jeder, der vorbeikam, wurde vom Hund angegriffen*, ar c'hi a lamme gant kement den a dremene, ar c'hi a lamme war gement den a dremene dre eno ; *mit jedem, der litt, hatte er Mitleid*, truez en doa ouzh kement a oa stag ar boan outo ; *nach dieser kurzen Pause ergriff jeder seinen Wanderstock*, goude an ehanig-se e krogjont pep hini en e vazh-vale ; *das schaffst du so gut wie jeder*, gouest out d'ober al labour-se kenkoulz hag hini, gouest out d'ober al labour-se kenkoulz ha nikun ; *er kennt die Gegend besser als jeder andere*, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nikun ; *auf jeden entfallen zwei Brote*, pep a ziv dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dezho, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre benn, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre zen, div dorzh vara a vo roet (a zo da reiñ) dre bep den ; *zwei Frauen, jede auf einem weißen Pferd*, div vaouez war bep a varc'h gwenn ; *jeder auf einem Pferd*, pep a varc'h dindano ; *jeder trug einen korb*, ganto e oa pep a baner en o daouarn ; *die Mädchen hielten jede eine Handtasche in der Hand*, ar merc'hed a veze pep a sac'hig ganto war-bouez o dorn ; *jeder einzelne*, pep unan ; *jeder von euch*, pep unan ac'hanoc'h, kement hini a zo ac'hanoc'h, kement den a zo ac'hanoc'h, kement unan a zo ac'hanoc'h, ken lies hini a zo ac'hanoc'h, ken alies a hini a zo ac'hanoc'h ; *eins für jeden, jedem eins*, pep a hini ; *als Spielzeug hatte jeder ein Schwert bekommen*, bet o doa pep a gleze evel c'hoariell ; *jeder hat sein eigenes Zimmer*, pep a gambr o deus ; *jeder von uns*, kement a zo ac'hanomp-holl, pep unan ac'hanomp, kement hini a zo ac'hanomp, kement den a zo ac'hanomp, kement unan a zo ac'hanomp, ken lies hini a zo ac'hanomp, ken alies a hini a zo ac'hanomp ; *das Gesetz bestraft jeden, der schuldig gesprochen wird*, neb piv bennak (piv bennak, kement hini, kement den, pep den a gement) a zo bet disklêriet kablus, a vez kastizet gant al lezenn ; *ein jeder*, pep hini, pep unan, an holl dud, kement den a zo, pep den a gement ; *alles und jedes*, an holl gweitbunan ; [kr-I] *jedem das Seine*, e hini da bep hini / da bep hini e dra (Gregor) - da bep re e eur - pep hini e lod - pep hini e hini - pep hini e gont - panerig da verserig - ar baner hervez ar merser - ouzh pep stad eo stag he foan - e stad a zo da bep unan, darn a labour, darn all a gan ; *jedem nach seinem Geschmack*, da bep hini e vlaz, logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - evit plijout d'an holl eo dleet bezañ fur ha foll - pep hini en deus e c'houst, evel-se emaoamp tout ; *jeder ist sich selbst der Nächste*, pep manac'h a bed evit e sac'h - e pep tra e klask pep den tennañ begig

e spilhenn - ur micherour diouzh an deiz a garfe 've noz da greisteiz - pep hini war e besk - pep hini evit e gont - pep hini evit e sac'h - pep den ne glask nemet e vad e-unan - pep hini a skrap d'e veg gwellañ ma c'heill - truez zo marv ha karantez zo interes - n'eus ket a garantez etre an dud - emañ an traoù diouzh krap, an neb a dap a dap, an neb na dap ket a skrap - erru eo an holl dud fall pe falloc'h ; *jeder für sich*, pep hini war e besk, pep hini evit e sac'h, pep hini evit e gont, pep hini evitañ e-unan (Gregor) ; *jeder ist Herr in seinem Hause*, pep ki 'zo mestr en e di, pep ki a zo hardizh en e di, pep ki a harzh en e di.

jederlei Adv. : a bep seurt.

jedermann raganv-diskouezañ : pep hini, pep unan, kement hini, kement den ; *es ist nicht jedermanns Sache*, an dra-se n'eo ket afer n'eus forzh piv ; *Herr Jedermann*, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h", un den a nep hini g., ar peanv war ar straed g.

jederzeit Adv. : da bep mare, da bep koulz, e pep mare, e pep amzer, da nep mare, e nep amzer, forzh pegoulz, n'eus forzh peur, tro-pe-dro, abred ha diwezhat, noz-deiz, bepred, atav ; *auf Verlangen jederzeit vorzuzeigen*, da ziskouez pa vo (pa vez) goulennet, da ziskouez bewech ma vo (bewech ma vez) goulennet.

jedoch Stagell genurzhiañ : koulz all, padal, evelkent, neoazh, koulskoude, evelato, avat, ha c'hoazh, met, nag evit-se, memes tra ; *jedoch das war ein kurzes Glück*, (Hebbel), koulz all, berrbad e voe o levenez - met buan e troas al levenez da joa vil - met buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har ; *ich glaubte, es wäre dort was los gewesen, ich habe mich jedoch zu Tode gelangweilt*, me a gave din em befe bet plijadur, ha padal e oan bet enoeet-marv ; *sie wollten mit dem Flugzeug hinfliegen, werden jedoch mit dem Zug fahren müssen*, edont e soñj beajiñ dre nijerez ha padal e rankint mont gant an tren ; *er lag wach auf seinem Bett, jedoch seine Augenlider waren geschlossen*, dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und bin jedoch noch nicht fertig*, e-pad ar mintinvezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ ; *ich wollte ins Kino, mein Freund jedoch nicht*, c'hoant am boa mont d'ar sinema, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *es war schon spät, die Mutter jedoch arbeitete noch*, diwezhat e oa dija, ar vamm avat a labour e c'hoazh ; *wir warteten auf ihn, er kam jedoch nicht*, gortozet hor boa anezhañ, met n'e oa ket deuet ; *er wollte mir helfen, er kam jedoch nicht*, c'hoant en doa bet sikour ac'hanon, met ne oa ket deuet ; *er konnte jedoch die Wahrheit herausfinden*, deuet e oa a-benn da c'houzout a wirionez memes tra.

Adv. : met, hogen, memes tra ; *er ist zwar sehr alt, jedoch ist er noch rüstig*, kozh-kenañ eo a-dra-sur, met chomet eo koujourn memes tra - kozh-mat eo met e gont a zo ennañ c'hoazh ; *jedoch habe ich Weib und Kind zu Hause*, ur vaouez ha bugale a zo war va c'harg memes tra, ur vaouez ha bugale am eus war an dorzh memes tra, eureudet ha bugaleet on memes tra ; *er versuchte es mehrfach, jedoch misslang es immer wieder*, klasket en doa meur a wech, met ne oa ket deuet a-benn ; *sie versprach zu kommen, jedoch war ihre Mutter krank*,

lavaret he doa e teufe, met klañv e oa he mamm ; *er lag wach auf seinem Bett, jedoch waren seine Augenlider geschlossen*, dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù.

jedweder / jedwede / jedwed anv-gwan : pep, bep, kement.

Raganv : pep hini, pep unan, kement hini, kement den, nep, nep piv bennak, piv bennak, pep den a gement.

Jeep® g. (-s,-s) : 1. jip g. ; 2. karr-tan treuz bro g., P. karr-saout g.

jegliche / jeglicher / jegliches anv-gwan amresis : pep, bep, kement ; *wie können sie nur fernab von jeglicher Zivilisation leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? penaos e reont evit bevañ en o unan paour ? ; *ohne jegliche Vorwarnung*, hep berzadenn a nep seurt.

Raganv amresis : pep hini, pep unan, kement hini, kement den, nep, nep piv bennak, piv bennak, pep den a gement.

jeher Adv. : *seit jeher, von jeher*, a-holl-viskoazh, a-viskoazh, a-hed ar wech, evit ar wech, a-zoug ar wech, e-doug ar wech, a-vepred, a bep mare, a-hed an amzerioù, a bep amzer, dalc'hmat, abaoe ez eus koun, abaoe an amzerioù koshañ, a bep memor den / en tu-hont da soñj Mab-den (Gregor).

Jehova g. (-s) : [relij.] Jehova g. ; *Zeuge Jehovas, Jehovas Zeuge*, test Jehova g.

Jehovah g. : [relij.] Jehovah g.

jein Adv. : ya ha nann war un dro.

Jelängerjelier n. (-s,-) : [louza.] gwezvoud str., bezvoud str., boued-gavr g., gavrvoud g., gwial-gavr g., iliaurez g., troad-bleiz g.

Jelängerjelierblüte b. (-,-n) : bronnig ar c'havr b., bronnig ar c'had b., bronn goukoug b. ; *Saft der Jelängerjelierblüte*, laezh-gavr g., laezh-koukoug g.

jemals Adv. : biskoazh, biken, morse, c'hoazh, ur wech bennak, un deiz bennak, ur peur bennak ; *hat man jemals so etwas gesehen ?* biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *das spannendste Buch, das ich jemals zu lesen bekommen habe*, al levr plijusañ ez eo bet dichenet din lenn.

jemand raganv amresis : unan bennak, unan bennaket, unan, hini, den, den pe zen, hini pe hini, unan pe unan, [kozh] ur re bennak, ur re, ur re pe re ; *ist jemand da ?* ha tud a zo ? ; *jemand hat mich gerufen*, unan bennak en deus bet galvet ac'hanon ; *has du jemand gesehen ?* ha gwelet ec'h eus bet unan bennak ? ; *ist jemand dafür zuständig ?* daoust hag afer den eo kement-se ? ; *jemand anders*, unan bennak all, hini all ; *jemand Unbekanntes*, unan bennak dianav, un neb piv bennak g. ; *ein gewisser Jemand*, unan bennak pehini ne anvin ket, unan bennak ha te oar piv eo, un neb piv bennak, ur peanv bennak g., ur peanv g., an den-mañ-den g., neb-mañ-neb. ; *jemandem eine Freude bereiten*, ober plijadur d'unan bennak ; *bleiben wir hier, falls noch jemand kommt !* chomomp amañ betek-gouzout na zeufe unan bennak c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na

zeufe unan pe unan c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe hini pe hini c'hoazh ! chomomp amañ betek-gouzout na zeufe den pe zen c'hoazh ! chomomp amañ rak na zeufe unan bennak c'hoazh ! ; *ohne jemanden zu sehen*, hep bezañ gwelet nikun, hep bezañ gwelet hini, hep bezañ gwelet den, hep bezañ gwelet ur penn ki, hep bezañ gwelet foeltr den.

jener / jene / jenes 1. anv-gwan diskouezañ : ar ... -se, al ... -se, an ... -se, ar ... -hont, al ... -hont, an ... -hont ; *zu jener Zeit*, d'ar mare-se, d'ar c'houlz-se, da neuze, a-benn neuze, en amzer-hont ; *an jenem Tag*, en deiz-se, en deiz-hont ; *in jener Nacht*, en noz-hont ; *auf jene Weise*, e-giz-hont, evel-hont ; *auf diese oder jene Weise*, en doare-mañ pe en doare-hont ; 2. raganv-diskouezañ : hennezh g., honnezh b., henhont, honhont, hounhont, ar re-se lies., ar re-hont lies., an dra-se, an dra-hont ; *dies oder jenes*, seurt pe seurt, hen-ha-hen ; *dies und jenes*, an dra-mañ hag an dra-hont ha kalz a draoù all (Gregor) ; *dieser und jener*, hemañ hag hennezh ; *dieser oder jener*, hemañ-henn ; *diese und jene*, homañ hag honhont ; *diese oder jene*, houn-ha-houn.

jenseitig ag. : a-dal, war an tu all, enep ; *das jenseitige Ufer*, an tu all eus ar stêr g., ar ribl enep g.

jenseits Adv. : en tu-hont da, en tu all da ; *jenseits des Ärmelkanals*, en tu all da Vor Breizh, tramor ; *jenseits des Atlantiks*, en tu all d'ar Meurvor Atlantel, tramor ; *jenseits des Rheins*, en tu all d'ar Roen ; *jenseits des Meeres*, tramor ; *jenseits des Mittelmeers*, en tu all d'ar Mor Kreizdouarel ; *jenseits der Alpen gelegen*, lec'hiet en tu all d'an Alpoù ; *jenseits von Raum und Zeit*, en tu all d'an egor ha d'an amzer, er beurbadelezh ; *jenseits des Grabes*, en tu all d'ar bez ; P. *jenseits des großen Teiches*, en tu all da bark ar silioù, en tu all d'ar Meurvor Atlantel, tramor ; *er ist schon jenseits der Fünfzig*, hanterkant vloaz bet eo, ouzhpenn hanterkant vloaz eo, muiget hanterkant vloaz eo, pase hanterkant vloaz eo, tremen hanterkant vloaz eo ; *das liegt jenseits meines Verständnisses*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va meiz), setu aze avat ha 'zo dreist va skiant, n'on ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din.

Jenseits n. (-s) : *das Jenseits*, ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g. ; *ins Jenseits abgerufen werden*, mont d'ar bed all, mont da Anaon (d'an Anaon), mervel ; *jemanden ins Jenseits befördern*, kas u.b. d'ar bed all (da vro an Anaon, da Anaon, d'an Anaon), peurgas u.b., reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., reiñ taol ar marv d'u.b., lazhañ u.b.

Jeremias g. (Jeremiä) : [relij.] Jeremias g. ; *die Klagelieder Jeremiä*, klemmganoù Jeremias lies.

Jersey n. (-s) : Jerzenez b.

Jerusalem n. (-s) : Jeruzalem b.

Jesaias g. : [relij.] Izai g.

Jesses estl. : Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz !

Jesuit g. (-en,-en) : [relij.] jezuist g.

Jesuitenorden g. (-s) : [relij.] urzh ar jezuisted g.

Jesuitentum n. (-s) : [relij.] jezuistegzh b.

jesuitisch ag. : [relij.] jezuistek.

Jesus g. (Jesu) : [relij.] Jezuz g. ; *Jesus Christus*, Jezuz-Krist g. ; *Jesus wurde von der Jungfrau Maria geboren*, Jezuz a c'hanas eus ar Werc'hez ; *Jesus starb am Kreuz*, mervel a reas Jezuz war ar groaz ; *das Heiligste Herz Jesu*, ar Galon Sakr. b. ; *sich dem Heiligsten Herzens Jesu hingeben*, ober dedi eus an-unan (eus e vuhez) d'ar Galon Sakr.

Jesuskind n. (-s) / **Jesuskindlein** n. (-s) : [relij.] mabig Jezuz g.

Jesulatschen lies. : soledennoù lies., solennoù lies., sandalennoù lies.

Jet g. (-s,-s) : P. jet g.

Jetlag g. (-s,-s) : [beajoù] skuizhder o tont eus ar c'hemm-eur g.

Jeton g. (-s,-s) : jedouer g., jedaouer g., jedenn b.

Jetset g. (-s,-s) : jet-society b., jet-set g./b.

Jetstream g. (-s,-s) : aergasenn b.

Jett g./n. (-s) : maen-jed g., jed g.

jetten V.gw. (ist gejettet) : P. mont kuit gant ur c'harr-nij.

jetzige(r,s) ag. : a vremañ, bremañ, bezant, bremanel, kempred, hiziv ; *jetzige Lage*, stad an traoù bremañ b. ; *im jetzigen Augenblick*, evit bremañ, bremañ, d'ar pred-mañ, dres d'an ampoent ; *in der jetzigen Situation*, diouzh red an traoù hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traoù hiziv, gant stad an traoù er mod 'zo ; P. *in der jetzigen Zeit*, hiziv an deiz, gant ar vuhez (an amzer) a zo o ren, en amzer a zo o ren, gant ur vuhez (gant un amzer) er mod 'zo.

jetzt Adv. : bremañ, nomañ, en amzer-mañ, er mare-mañ, a-vremañ ; *wie viel Uhr ist es jetzt ?* pet eur eo pelloc'h ? ; *jetzt ist es Zeit*, deuet eo ar c'houlz (an amzer), bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi, pred eo deomp-ni mont dezhi, setu ar pred, erru eo ar c'houlz d'ober an dra-se ; *und jetzt sagt er ...*, ha setu eñ da lavaret ; *er ist wahrscheinlich jetzt schon angekommen*, sur a-walc'h eo degouezhet a-benn bremañ ; *und jetzt wollen sie weg*, ha setu m'o deus c'hoant mont kuit ; *du bist jetzt groß genug*, paotr a-walc'h out bremañ, plac'h a-walc'h out bremañ ; *jetzt ist Ihre Suppe kalt geworden*, pelloc'h eo riellet ho soubenn ; *jetzt gleich*, bremañ-souden, bremañ-tuchant, bremaik, pelloc'h, tuchantik ; *jetzt oder nie*, bremañ eo en ober, bremañ emañ ar c'houlz vat, bremañ eo mont dezhi ; *für jetzt*, evit bremañ, evit c'hoazh, evit poent, evit an ampoent, evit ar mare, evit ar c'houlz ; *ab jetzt, von jetzt an*, evit a-benn kaer, a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, a-hiziv, pelloc'h, a-belloc'h, adalek (azalek) bremañ, diwar vremañ, adal bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal ar c'houlz-se, a-c'houdevezh, avamañ, diwar ar c'houlz-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-mañ ; *bis jetzt*, betek amañ, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ ; *ich gehe aber jetzt*, me a zo o vont atav ; *da ich jetzt genug Geld zusammenhabe*, werde ich einen Wagen kaufen, jetzt, wo ich genug Geld zusammenhabe, werde ich einen Wagen kaufen, bremañ pa'm eus lakaet a-walc'h a arc'hant a-gostez e prein ur c'harr-tan.

Jetzt n. (-) / **Jetztzeit** b. (-) : amzer-vremañ b.

jeweilige(r,s) ag. : 1. ketep ; *die ausländischen Studenten reisen in ihr jeweiliges Land zurück*, ar studieren estren a zistro pep hini d'e vro ; 2. a vremañ, eus ar mare ; *der jeweilige Präsident*, ar prezidant a vremañ g.

jeweils Adv. : pep re anezho, pep hini anezho, bewech, bep tro ; *zwei Pausen von jeweils zehn Minuten*, daou ehan a zek minutenn pep hini ; *er schickte jeweils kant Euro*, kas a rae kant euro bewech, kas a rae kant euro bep tro ; *sie gehen in Gruppen von jeweils zehn Mann*, bale a reont dek ha dek, bale a reont dek e pep bandenn ; *alle erhielten jeweils zwei Bücher*, pep a zaou levr a voe roet dezho ; *ich werde jeweils zwei Kisten tragen*, daou-ha-daou e tougin ar c'hasedoù-se ; *auf jeweils sechs Personen entfällt eine Flasche*, roit ur voutailhad da bep c'hwec'h den, ur voutailhad a zo dre bep c'hwec'h ; *jeweils einer von drei*, unan a bep tri, unan dre bep tri, unan diwar bep tri, unan war bep tri ; *von zehn jeweils einer*, unan a zek, unan dre zek, unan diwar zek, unan bep dek, bep dek den, unan dre bep dek, unan a bep dek, unan war bep dek, unan seul dek.

Jg. [berradur evit **Jahrgang**] sellit uheloc'h.

Jh. [berradur evit **Jahrhundert**] kantved g.

JH [berradur evit **Jugendherberge**] herberc'h yaouankiz g.

jiddisch ag. : yidich.

Jiddisch n. : yidich g.

Jiu-Jitsu n. (- pe -s) : jiu-jitsu g.

Job g. (-s,-s) : tamm labour g., tamm brizhlabor g., implij g., fred g., tamm micher g., gounidegezh b. ; *cooler Job*, abuzetez vrav b.

jobben V.gw. (hat gejobbt) : P. labourat, brizhlaborat, ober un tamm labour bennak, ober hirik ha berrik.

Jobber g. (-s,-) : 1. [Yalc'h] brokaiger g., agioter g. ; 2. den hag a vev diwar tammoù labour dister g.

Jobberei b. (-) : [eskemmdi] agioterezh g., brokaigerezh g.

jobbern V.gw. (hat gejobbert) : [eskemmdi] agiotañ, brokaigañ.

Jobsharing n. (-/-s) : rannadur al labour g.

Joch n. (-s,-e) : 1. yev g., yevad g., suj g. ; *Ochsen unter das Joch bringen*, yevañ oc'h en, lakaat ejened ouzh ar yev, sterniañ ur yevad ejened, sterniañ ur yevad oc'h en ; [dre skeud. ha ster rik] *das Joch tragen*, dougen ar yev ; [dre skeud.] *das Joch abschütteln (abwerfen)*, terriñ ar yev, disujañ, en em zisujañ, teuler ar yev a-ziwar e zivskoaz, divazhyevañ, terriñ e rafjennoù ; *Irland blieb frei vom römischen Joch*, lwerzhon a chomas frank diouzh ar yev roman ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien*, terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel ; *das Joch der Ausbeuterklasse abschütteln*, terriñ yev ar renkad korvoer ; *das Joch auferlegen*, lakaat da sujañ (da blegañ), yevañ ; *jemanden unter das Joch bringen*, jemanden unter das Joch beugen, plegañ u.b. dindan ar yev, lakaat u.b. da sujañ, sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, lakaat u.b. da bladañ d'e veli, lakaat u.b. dindan yev, bazhyevañ u.b., lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, yevañ u.b., mestroniañ u.b., chadennañ u.b., hualañ u.b. ; *sich unter das Joch beugen*, sujañ, plegañ, soublañ, rankout pladañ ; *vom Joch befreien*, divazhyevañ,

diyeañ ; *durchs Joch gehen*, rankout pladañ (sujañ, soublañ, en em izelaat) ; *mein Joch ist sanft*, va yev a zo dous ; *das Kaudinische Joch*, [istor] yev Kaodiom [arouez an dismegañs a veze graet d'an drec'hidi] g. ; **2.** ode g. ; **3.** [tisav.] treuziad g., gwareg-pont b. ; **4.** yev da gerc'hat dour g., bazh-yev b. ; **5.** [muzul, gorread] devezh-arat g., pengenn g. / keñver douar g. (Gregor).

Jochbaum g. (-s,-bäume) : kamarenn b.

Jochbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn-boc'h g.

Jochbogen g. (-s,-bögen) : [korf.] gwareg ar voc'h b.

Jochbrücke b. (-,-n) : pont diazezet war bilochoù g., pont war bostoù g.

Jochfeld n. (-s,-er) : treuziad pont g.

Jochfortsatz g. (-s,-fortsätze) : [korf.] baleg ar voc'h g.

Jochmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigen a-voc'h b.

Jochochs g. (-en,-en) : ejen tenn g.

Jochriemen g. (-s,-) : louan b.

Jochring g. (-s,-e) : inar g.

Jochspannung b. (-,-en) : treuziad pont g.

Jochträger g. (-s,-) : skor treuziad g., treust g.

Jochweite b. (-,-n) : hed treuziad g.

Jockei g. (-s,-s) / **Jockey** g. (-s,-s) : [sport] joke g.

Jockeydress g. (-es,-e) : kazakenn b., rokedenn b.

Jod n. (-s) : iod g.

Joddämpfe lies. : aezhennoù iodek lies.

jodeln V.gw. (hat gejdelt) : hollaikat, tirolañ, kanañ diouzh giz Bro-Dirol.

jodhaltig ag. : iodek, iodek.

Jodler g. (-s,-) : **1.** kanaouenn diouzh giz Bro-Dirol b., tirolanenn b., tiroladenn b., hollaika g. ; **2.** kaner diouzh giz Bro-Dirol g.

Jodsilber n. (-s) : [kimiezh] iodidenn arc'hant b.

Jodtinktur b. (-) : [mezeg.] tentur iod g.

Jodoform n. (-s) : [kimiezh] iodoform g., triiodometan g.

Joga g./n. (-/-s) : yoga g.

joggen V.gw. (hat gejoggt, *evit pouezañ war an dilec'hiañ* : ist gejoggt) : [sport] trotañ, joggañ, galoupat.

Joggen n. (-s) : [sport] trotadenn b., trotañ g., jogging g., frapad galoupat g., frapad redek g., galoupat g.

Jogger g. (-s,-) : [sport] troter g., jogger g., galouper g.

Jogging n. (-s) : [sport] trotadenn b., trotañ g., jogging g., frapad galoupat g., frapad redek g., galoupadenn b., galoupat g.

Jogginganzug g. (-s,-anzüge) : [sport] dilhad trotañ g., dilhad jogging g.

Joghurt g./n. (-/-s,-el-s) : yaourt g. ; *der Joghurt hat längst das Verbrauchsdatum überschritten*, dourennet eo ar yaourt.

Joghurtbecher g. (-s,-) : pod yaourt g., podad yaourt g., yaourt g.

Joghurtmilch b. (-) : yaourt g.

Jogi g. (-s,-s) : yogi g.

Jogurt g./n. (-/-s,-el-s) : yaourt g. ; *der Jogurt hat längst das Verbrauchsdatum überschritten*, dourennet eo ar yaourt.

Johann g. / **Johannes** g. : Yann g. ; [relij] *Johannes der Täufer*, sant Yann-Vadezour g. ; *Tag der Enthauptung Johannes des Täufers*, gouel sant Yann dibenn-eost g., gouel Yann dibenn-eost g.

Johanna b. : Janed b., Chann b., Channig b., Jani b.

Johannesbrief g. (-s,-e) : *die Johannesbriefe*, lizhiri (lizheroù) an abostol Yann lies.

Johannesevangelium n. (-s) : *das Johannesevangelium*, an aviel hervez sant Yann g.

Johannesgürtelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

Johannis n. (-) : gouel sant Yann g., gouel Yann g.

Johannisbeere b. (-,-n) : [louza.] kastilhez str., kastilhezenn b., kastrilhez str., kastrilhezenn b. ; *schwarze Johannisbeere*, kastilhez du str., *rote Johannisbeere*, kastilhez ru str.

Johannisbeerlikör g. (-s,-e) : likor kastilhez-du g.

Johannisbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] bod kastilhezenn b., kastrilhez str./g.

Johannisbeertraube b. (-,-n) : [louza.] blokad kastilhez g., kropad kastilhez g.

Johannisblume b. (-,-n) : [louza.] arnika-menez g.

Johannisblut n. (-s) : [louza.] milzoull g., kanttoulig g., kanttoul g. g.

Johannisbrot n. (-s) : [louza.] karoubes str.

Johannisbrotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez karoubes str., karoubezenn b.

Johannisfest n. (-es,-e) : gouel sant Yann g., gouel Yann g., Gouel-Yann g.

Johannisfeuer n. (-s,-) : tantad sant Yann g., tantad gouel Yann g. ; *Asche des Johannisfeuers*, ludu tantad sant Yann g., ludu tantad gouel Yann g. ; *Versteigerung der Asche des Johannisfeuers*, embann al ludu g.

Johanniskäfer g. (-s,-) : [loen.] **1.** preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-nos g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g., preñv-gweleviat g., c'hwil-luc'h str. ; **2.** c'hwil-derv mizh Even g., c'hwil-tann g., c'hwil-Mae g., buoc'h-derv b.

Johanniskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kanttoul g., kanttoulig g., milzoull g. ; *Blut-Johanniskraut*, gwenterc'henn b.

Johannislauch g. (-s,-e) : [louza.] ognonetez str., kraksivolez str.

Johannismarkt g. (-es) : Foar Ouel-Yann b., Foar sant Yann b.

Johannistag g. (-s,-e) : gouel sant Yann g., Gouel-Yann g. ; *am Johannistag ist die Hälfte des Jahres vorbei*, Gouel-Yann a rann ar bloaz e daou damm.

Johannistrieb g. (-s,-e) : **1.** astaol war an diwezhad g., taoladenn war an diwezhad b. ; **2.** [dre skeud.] karantez war an diwezhad b., karantez war an oad diskar b., distro yaouankiz g.

Johanniswürmchen n. (-s,-) : [loen.] preñv-gouloù g., preñv-lugern g., preñv-lugernus g., preñv-glas g., preñv-nos g., preñv-goulaouier g., preñv-tan g.

Johanniter g. (-s,-) : herberc'hour sant Yann g., marc'heg sant Yann g.

Johanniterkreuz n. (-es) : kroaz Valta b., kroaz marc'heien sant Yann b.

Johanniterorden g. (-s) : urzh marc'heien sant Yann g.

johlen V.gw. (hat gejoht) : krial a-bouez-penn, youc'hal, beogal, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn.

John g. : Yann g.

Joint g. (-s,-s) : P. bazh butun drol b., bazh butun-nij b., bazh butun koul b.

Jointventure n. (-/s,-s) / **Joint Venture** g. (-/s,-s) : [kenw.] kenembregerezh g.
Jo-Jo® n. (-s,-s) : yo-yo® g., pun-dibun g. ; *Jo-Jo spielen*, c'hoari pun-dibun.
Joker g. (-s,-) : joker g.
Jokus g. (-,se) : farsadenn b., bourd g.
Jolle b. (-,n) : [merdead.] yol g., kanod g., driver g.
Jongleur g. (-s,-e) : 1. [sirk] banniker g. ; 2. [Krennamzer] a) jangler g., barzh g. ; b) furlukin g., farouell g.
Jongleurin b. (-,nen) : 1. [sirk] bannikerezh b. ; 2. [Krennamzer] a) janglerezh b. ; b) furlukinezh b.
jonglieren V.gw. (hat jongliert) : [sirk] bannikat, c'hoari timolo ; 2. [dre skeud.] *mit den Wörtern jonglieren*, c'hoari gant ar gerioù.
Jonquille b. (-,n) : [louza.] foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str.
Joppe b. (-,n) : chupenn b., kalabousenn b., vareuzenn b.
Jordan g. (-/s) : Jordan g., Jourden g., kanol Jourden b.
Jordanien n. (-s) : Jordania b.
Jörg g. : Jord g., Jorj g.
Josef g. : Jozef g., Jozeb g., Jos g., Job g. ; *Josef wurde Stammvater eines edlen Geschlechts*, Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer.
Josefa b. / **Josefine** b. : Josefa b.
Joseph g. : Jozef g., Jozeb g., Jos g., Job g. ; *Joseph wurde Stammvater eines edlen Geschlechts*, Job a zeuas da vezañ ar c'hef eus ul lignez kaer.
Josefskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sikadez g.
Jot n. (-,-) : [anv *alamanek evit al lizherenn j*], iota g.
Jota n. (-/s,-s) : iota g. ; [dre skeud.] *kein Jota an etwas (t-d-b) ändern*, na dreiñ ur pik en un dra bennak, na dreiñ ur pik diouzh udb, na gemmañ lizherenn ebet en ur skrid bennak ; P. *er will kein Jota (um kein Jota) nachgeben*, delc'her mort (yud, start, gwevn) a ra, ne gil tamm ebet, ne giz neudenn ebet, ne soubl tamm ebet, n'eus pleg ebet ennañ, derc'hel a ra mat d'e askorn, ne gilfe ket an disterañ, ne gilfe ket a-dreuz troad.
Joule n. (-/s,-) : [fizik] joul g.
Joulesch- ag. : *Joulesches Gesetz*, lezenn Joule b.
Jour fixe g. (-,-s,-s) : abadenn danevelliñ sizhuniek b., rentañ-kont sizhuniek g.
Journaille b. (-) : kazetennoù sebeziñ lies., tammoù torch lies.
Journal n. (-s,-e) : 1. kazetenn b., kelaouenn b. ; 2. marilh ar c'hontoù g.
Journalismus g. (-) : kelaouennerezh g., kazetennerezh g.
Journalist g. (-en,-en) : kelaouenner g., kazetennner g.
Journalistik b. (-) : kelaouennouriezh b., studioù ar c'helaouennerezh lies.
Journalistin b. (-,nen) : kelaouennerez b., kazetennerez b.
journalistisch ag. : ... kelaouenner, evel kelaouenner, ... kelaouennerezh, ... kelaouiñ, kazetennel.
jovial ag. : 1. madelezh, karantezus ; 2. laouen, drev, drant, seder, lirazhin, gwiv, bagol, sart, c'hoarzh, ebatus, gae, gailhart.
Jovialität b. (-) : 1. madelezh b., madelezhusted b. karantegezh b., karantelezh b. ; 2. levez b., laouender g., laouended b., laouenidigezh b., drantiz b., dranted b.,

dranter g., drevded b., drevder g., drevidigezh b., joa b., joausted b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b.
Joystick g. (-s,-s) : lanker c'hoari-video g., domell c'hoari-video b.
JPEG n. (... von JPEG *pe* JPEG-...) : [stlenn.] reolad JPEG b.
jr. : [berradur evit junior] mab g.
Jubel g. (-s) : trid g., levez vras b., entan g., birvilh g., trelaterezh g., birvidigezh b., gardisted b., gardister g. ; *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten*, ar re a had en daeroù a vedo el levez.
Jubelfeier b. (-,n) / **Jubelfest** n. (-es,-e) : jubile g.
Jubelfreude b. (-) : levez vras b., entan g., birvilh g., trelaterezh g., birvidigezh b.
Jubelgeschrei n. (-s) : youc'hadennoù a levez lies.
Jubelhochzeit b. (-,en) : deiz-ha-bloaz an dimeziñ g.
Jubeljahr n. (-s,-e) : 1. bloaz ar jubile g., bloavezh ar jubile g. ; 2. [tro-lavar] P. *alle Jubeljahre, alle Jubeljahre einmal*, ral a wech, dibaot a-walc'h, dibaot a wech.
jubeln V.gw. (hat gejubelt) : grouifal, tridal, birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levez ; *hell (laut) jubeln*, grouifal, tridal gant al levez, leuskel youc'hadennoù a levez ; *das Volk jubelt über den Sieg*, degemer a ra ar bobl an trec'h gant youc'hadennoù a levez ; *wir jubeln im Inneren*, bleuñviñ a ra hor c'halon ; *jemandem Beifall jubeln*, youc'hal a-leizh korzenn (a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn) ha strakal e zaouarn en enor d'u.b.
V.k.e (hat gejubelt) : P. *jemandem etwas unter die Weste jubeln*, a) teurel war u.b., skeiñ ar bec'h war u.b., skeiñ ar bec'h war kein u.b., teuler ar bec'h war kein u.b., teurel ar bec'h (an digarez) war u.b., teurel ar garezh war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., lakaat ur mank bennak war gont u.b., teurel un tamall war u.b., en em zizammañ war u.b., kas un tamall ouzh u.b., lakaat udb war gwall u.b. ; b) en em zizammañ eus udb war u.b., bountañ udb gant u.b.
Jubelruf g. (-s,-e) : youc'hadenn entanet b., youc'hadenn a levez b.
Jubilar g. (-s,-e) : den hag a vez lidet e 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 pe 50 vloaz labour pe garg g.
Jubilarin b. (-,nen) : maouez hag a vez lidet he 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 pe 50 vloaz labour pe garg b.
Jubiläum n. (-s, Jubiläen) : 1. [Bibl] jubile g. ; 2. [relij.] jubile g., bloavezh santel g. ; 3. *fünfzigstes Jubiläum*, jubile g. ; *zwanzigjähriges Jubiläum*, ugentveder g.
Jubiläums- : jubileel, ... jubile, ... ar jubile.
jubiliere V.gw. (hat jubiliert) : grouifal, tridal, birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levez, bezañ ouzhpenn laouen.
juchen V.gw. (hat gejucht) : birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levez.
juchhe / juchhu / juchheißa estl. : rip ! you ! you hou hou ! youkou !
Juchten g./n. (-s) : lêr Rusia g.
juchten ag. : e lêr Rusia, ... lêr Rusia.
juchzen V.gw. (hat gejuchzt) : birvilhañ, bezañ entanet, youc'hal gant al levez.
jucken V.k.e., V.em. (hat gejuckt / hat sich gejuckt) : 1. debroniñ, klevet debron, kaout debron, kaout

kemenerien, ober debron, flemmikañ ; *sich (t-d-b) die Haut blutig jucken, sich (t-rt) blutig jucken*, skrabañ e groc'hen betek ar gwad (betek ar bev), en em gravat betek ar gwad (Gregor) ; *die Narbe juckt mich, die Narbe juckt mir*, va figosat a ra va c'hleizhenn ; **2.** P. *was juckt dich das ?* ha forzh a zo dit-te ? ! ; *das juckt mich nicht*, ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! ; **3.** [kr-] *wen's juckt, der kratze sich*, an hini a sant ar c'hwez diouzh e revr e kouezh - sellit ouzh ho potoù hag e welot toull ho loeroù - sell ouzh da seuliou hag e weli toull da loeroù - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - dañvad kailharet, peurvuiñ ouzh ar re all a glask en em frotañ - ne vezer labezet nemet gant ar fall - pep hini a ra faziou, an hini na ra ket unan a ra daou.

V.gw., V.dibers. (hat gejuckt) : **1.** debroniñ, ober debron, bezañ debronus, flemmikañ ; *es juckt mir*, debron am eus, debron a ra din ; *es juckt mich in den Fingern*, klevet a ran debron em bizied, debron am eus em bizied, kemenerien am eus em bizied, tapet em eus debron em bizied, emañ ar verv em bizied, me a sant ar verv em bizied ; *mich juckt es am Rücken, mein Rücken juckt*, debron am eus e-barzh va c'hein ; *es juckt mich im Arm*, ar c'hemener a zo krog em brec'h ; *es juckt mich in der Wade*, kemenerien am eus e kof va gar ; **2.** [dre skeud.] P. *es juckt mich in den Beinen*, emañ o virviñ war va zreid gant ar c'hoant mont kuit ; *die Zunge juckt ihn*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus derc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn ; P. *es juckt mir in den Fingern*, c'hoant bras am eus (c'hoant bras eo din) da ziaveliñ ur javedad dezhañ, debron am eus em dorn, debron a ra din diaveliñ ur javedad dezhañ.

Jucken n. (-s) : debron g., kemenerien lies., berv b., debradur g. ; *furchtbares Jucken*, debron-krug g.

Juckpulver n. (-s) : poultr-skrabañ str., skrab g.

Juckreiz g. (-es) : debron g., kemenerien lies., berv b., debradur g. ; *furchtbarer Juckreiz*, debron-krug g. ; *einen Juckreiz bekommen*, kregiñ debron en an-unan.

Juda¹ g. : [Bibl] [roue] Juda g.

Juda² n. (-s) : [Bibl] [bro] rouantelezh Juda b.

Judäa n. (-s) : Judea b.

Judäer g. (-s,-) : [istor] Judean g.

Judaismus g. (-) : [relij.] yuzevegezh b., yuzeviezh b.

Judas g. (-,-se) : **1.** Judaz g., Yuzaz g. ; *der Verräter Judas*, an treitour Judaz g. ; **2.** [dre skeud.] treitour g., yudaz g.

Judasbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez Judaz str., gwez Judea str. [*Cercis siliquastrum*].

Judaskuss g. (-es,-küsse) : **1.** pok Judaz g. ; **2.** [dre skeud.] yudazerezh g., judazerezh g., trubarderezh g., treitouriezh b.

Judaslohn g. (-s,-löhne) : **1.** gopr Judaz g. ; **2.** [dre skeud.] gopr ar vezh g.

Jude g. (-n,-n) : Yuzev g. ; *das Volk der Juden*, pobl ar Yuzevien b. ; *ewiger Jude*, Boudedeo g.

Judenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] sedratez str., sedratezenn b..

Judenteutsch n. : yidich g.

judenfeindlich ag. : enepyuzev.

Judenfrage b. (-,-n) : [nazi., istor] kudenn ar Yuzevien b. ; *Endlösung der Judenfrage*, diskoulm diwezhañ da gudenn ar Yuzevien g.

judenfrei ag. : [nazi.] Yuzev ebet ennañ.

Judenhass g. (-es) / **Judenhetze** b. (-) : enepyuzevegezh b.

Judenkirsche b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.

Judenrat g. (-s,-räte) : [istor] kuzul ar Yuzevien g.

Judenstern g. (-s,-e) : [istor] steredenn David b.

Judentum n. (-s) : **1.** Yuzevien lies., yuzeviezh b., yuzeverezh g. ; **2.** [relij.] yuzevegezh b.

Judenverfolgung b. (-,-en) : heskinerezh a-enep ar Yuzevien g., hande a-enep ar Yuzevien g., heskin enepyuzev g., heskinadur enepyuzev g.

Judenviertel n. (-s,-) : geto g., karter ar yuzevien g., karter yuzev g., gato g., ghetto g., yuzeveri b.

Jüdin b. (-,-nen) : Yuzevez b.

jüdisch ag. : yuzev, yuzevek ; *jüdischer Tempel*, sinagogenn b.

jüdisch-christlich ag. : yuzev-kristen.

Judikative b. (-) : barnerezh g., galloud barn g.

judizieren V.k.e. (hat judiziert) : barn, rentañ ar justis, dougen ur varn.

Judo n. (-/-s) : judo g.

Judogriff g. (-s,-e) : krog judo g., kraf judo g.

Judogürtel g. (-s,-) : gouriz judo g.

Judokampf g. (-s,-kämpfe) : krogad judo g.

Judoka g. (-/-s,-/-s) / b. (-,-/-s) : judoka g./b.

Jugend b. (-) : yaouankiz b., oad krenn g., krennoad g. ; *die Jugend ist ausgelassen*, war orjal emañ ar re yaouank, lavig a vez atav gant ar re yaouank, mesk a zo er re yaouank, foll eo ar yaouankiz ; *von Jugend auf*, abaoe an oad kentañ, ent bihan, a-vihan, a-vihanik ; *schon über die erste Jugend hinaus sein*, na vezañ mui en e yaouankiz kentañ, bezañ tremenet dreist e yaouankiz kentañ, bezañ er-maez a vogel, bezañ aet er-maez a vogel ; *die früheste Jugend, die zarteste Jugend*, ar yaouankiz vunut b., an oad kentañ g., an oad tener g. ; *in meiner Jugend*, em amzer yaouank, pa oan o ren va yaouankiz ; *das menschliche Leben wird in vier Atersstufen eingeteilt* : *Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter*, e buhez an den ez eus pevar oad : ar vogeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni ; *die Jugend wirft sich mit ungeteilter Kraft ans*

Leben, ar yaouankizoù a c'hoarzh ouzh ar vuhez ; *seine Jugend in Saus und Braus verbringen*, *eine ausschweifende Jugend verleben*, roulat e yaouankiz ; *seine Jugend verzetteln*, forañ e yaouankiz ; *sich nach seiner Jugend zurücksehnen*, keuziñ d'e yaouankiz ; [kr-l] *Jugend hat keine Tugend*, *Jugend muss sich austoben*, ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - gant kolo, heol hag amzer e teu bouk ar mesper - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - an hailhoned eo a ra ar wazed ; *die Jugend weiß nicht, das Alter kann nicht*, ar re yaouank n'ouzont ket c'hoazh hag ar re gozh ne c'hallont ket ken.

Jugendalter n. (-s) : oad krenn g., yaouankiz b., an oad etre daou g., krennoad g.

Jugendamt n. (-s,-ämter) : servij skoazell evit ar re yaouank g., servij ar bugaleaj hag ar yaouankiz g.

Jugendarbeit b. (-) : 1. labour ar re yaouank g. ; 2. skoazell sokial evit ar re yaouank b.

Jugendbewegung b. (-,-en) : emsav yaouankizoù g., luskad tud yaouank g.

Jugendbild n. (-s,-er) : poltred bugaleaj g.

Jugendbildnis n. (-ses,-se) : taolenn u.b. en e yaouankiz b. ; *ein Jugendbildnis Dürers*, ur poltred Dürer pa oa yaouank g.

Jugendblüte b. (-) : fleurenn ar yaouankiz b. ; *in der Jugendblüte*, e fleurenn e yaouankiz, e fleur e yaouankiz, yaouank-flamm.

Jugendbuch n. (-s,-bücher) : levr evit an dud yaouank g.

Jugendfilm g. (-s,-e) : film evit an dud yaouank g.

jugendfrei ag. : aotreet evit ar re yaouank.

Jugendfreund g. (-s,-e) : mignon yaouankiz g.

Jugendfreundin b. (-,-nen) : mignonez yaouankiz b.

Jugendfrische b. (-) : jourdoul ar yaouankiz g., begon ar yaouankiz b., lañs ar yaouankiz g., startijenn ar yaouankiz b., lusk ar yaouankiz g., birvilh ar yaouankiz g., tan ar yaouankiz g., bevder ar yaouankiz g., birvidigezh ar yaouankiz b., ernez ar yaouankiz b., entan ar yaouankiz g., nerzh-youl ar yaouankiz g., deltu ar yaouankiz g. ; *voller Jugendfrische sein*, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol.

Jugendfürsorge b. (-) : servij skoazell evit ar re yaouank g.

jugendgefährdend ag. : hag a laka ar re yaouank en arvar, noazus d'ar re yaouank.

Jugendgefährte g. (-n,-n) : mignon yaouankiz g.

Jugendgericht n. (-s,-e) : lez-varn evit ar vugale b.

Jugendgöttin b. (-) : [mojenn.] Hebe b., doueez ar Yaouankiz b.

Jugendgruppe b. (-,-n) : strollad tud yaouank g.

Jugendhelfer g. (-s,-) : skoazeller sokial e karg eus ar re yaouank g., monitour g.

Jugendhelferin b. (-,-nen) : skoazellerez sokial e karg eus ar re yaouank b., monitourez b.

Jugendherberge b. (-,-n) : herberc'h yaouankiz g.

Jugendhilfe b. (-) : servij ar bugaleaj hag ar yaouankiz g.

Jugendjahre lies. : yaouankiz b., bloavezhioù paotr yaouank lies., bloavezhioù plac'h yaouank lies.

Jugendklasse b. (-) : [sport] bihaniged lies., yaouankidi lies.

Jugendkleid n. (-s,-er) : [loen.] pluñv al loen yaouank str., blev al loen yaouank str. ; *Silbermöwe im Jugendkleid*, gouelan rous g., gouelan gris yaouank g.

Jugendkriminalität b. (-) : felliezh a-berzh an dud yaouank b., torfederezh o tont eus an dud yaouank g., felladennerzh o tont eus an dud yaouank g., gwalloberioù tud yaouank lies., gwallgrennardiezh b.

jugendlich ag. : yaouank, yaouankik ; *jugendliche Erscheinung*, den yaouank g. ; *jugendlicher Greis*, paotr glazik c'hoazh evitañ da vezañ war an oad g., kozhiad chomet gren g. ; *sich zu jugendlich kleiden*, bezañ a-ziwar an oad evit dougen seurt dilhadoù ; *jugendliche Frische*, jourdoul ar yaouankiz g., begon ar yaouankiz b., lañs ar yaouankiz g., startijenn ar yaouankiz b., lusk ar yaouankiz g., birvilh ar yaouankiz g., tan ar yaouankiz g., bevder ar yaouankiz g., birvidigezh ar yaouankiz b., ernez ar yaouankiz b., entan ar yaouankiz g., nerzh-youl ar yaouankiz g., deltu ar yaouankiz g. ; [c'hoariva] *jugendlicher Liebhaber*, amourouz yaouank kentañ renk g.

Jugendliche(r) ag.k. g./b. : krennard g., krennardez b., krennbaoth g., krennblac'h b., krennardenn b., paotr krenn g., paotrez krenn b., plac'h en he c'hrennoad b., paotr en e grennoad g., Yann Grennard g. ; *ein Jugendlicher*, ur c'hrennard g., ur paotr yaouank g., ur paotr en e grennoad g., ur paotr krenn g. ; *die Jugendlichen*, ar re yaouank, ar yaouankizoù lies., ar grenndud lies., ar c'hrenndudigoù lies., ar grennarded lies., an traoù yaouank lies., Yann Grenn g. ; *Jugendliche haben keinen Eintritt*, berzet eo ouzh ar re yaouank dindan c'hwezek vloaz mont e-barzh ; *zu einem Jugendlichen heranwachsen*, mont er-maez a vogel, dont da grennard, sevel da baotr yaouank, sevel da baotr krenn, sevel da grennard.

Jugendlichkeit b. (-) : yaouankted b.

Jugendliebe b. (-,-n) : karantez yaouankiz b.

Jugendmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh yaouankidi g.

Jugendpflege b. (-) : skoazell sokial evit ar re yaouank b.

Jugendschutz g. (-es) : gwarez ar bugaleaj hag ar yaouankiz g.

Jugendsekte b. (-,-n) : sekteñ hag a zedenn an dud yaouank b.

Jugendsprache b. (-) : langaj ar re yaouank g.

Jugendstaffel b. (-,-n) : [sport] skipailh yaouankidi g.

Jugendstil g. (-s) : arz nevez g., stil 1900 g.

Jugendstrafanstalt b. (-,-en) : ti-kastiz evit ar re yaouank g.

Jugendstrafe b. (-,-n) : serridigezh en un ti-kastiz b.

Jugendstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b.

Jugendsünde b. (-,-n) : pec'hed yaouankiz g., pec'hed a-yaouank g.

Jugendtorheit b. (-,-en) : mankadenn yaouankiz b., follehenn yaouankiz b.

Jugendverbrechertum n. (-s) : felliezh a-berzh an dud yaouank b., torfederezh o tont eus an dud yaouank g., gwalloberioù tud yaouank lies., gwallgrennardiezh b.

Jugendwerk n. (-s,-e) : paeroniezh b. ; *Deutsch-Französisches Jugendwerk (DFJW)*, gwazadur gall-alaman evit ar re yaouank g.

Jugendwohnheim n. (-s,-e) : bod ar re yaouank g.

Jugendzeit b. (-) : yaouankiz b., bloavezhioù paotr yaouank lies., bloavezhioù plac'h yaouank lies.

Jugendzentrum n. (-s,-zentren) : ti ar re yaouank g., ti ar yaouankiz g.

Jugoslawe g. (-n,-n) : Yougoslaviad g.

Jugoslawien n. (-s) : Yougoslavia b.

jugoslawisch ag. : yougoslaviat, ... Yougoslavia

Jujube b. (-,-n) : [louza.] jujubezenn b. [*liester* jujubezenned, jujubezed].

Julchen n. : P. Julianaig b.

Julai g. (-/-s,-s) : [kenwerzh] Gouere g., Gouhere g., miz Gouere g., Mezhevenig g., Gourhelen g.

Julfest n. (-es,-e) : gouel norzhiek goursav-heol ar goañv g.

Julklapp b. (-) : prof Nedeleg g.

Julmond g. (-s,-e) : Kerzu g., miz Kerzu g.

Juli¹ g. (-/-s,-s) : Gouere g., miz Gouere g., Mezhevenig g., Gouhere g., Gourhelen g. ; *im Juli*, e miz Gouere, da viz Gouere ; *der zweite Juli*, an eil a C'houere ; *am 25. Juli, den 25. Juli*, d'ar 25 a viz Gouere.

Juli² g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [*berradur evit Jungliberale(r)*] frankizour yaouank g., frankizourez yaouank b. ; *die Julis*, luskad ar frankizourien yaouank g.

Julia b. : Juliana b.

Julian g. : Julian g.

julianisch ag. : julian ; *julianischer Kalender*, kompod (kalender) julian g.

Juliennesuppe b. (-,-n) : soubenn legumaj drailhet b., soubenn juliana b.

Julius g. : Julius g. ; *Julius Cäsar*, Julius Kezar g., Julius Kaezar g.

Juli-Vollmond g. (-s) : kann Gouere g.

Julscheit n. (-s,-e) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., skod Nedeleg g., kef Nedeleg g., tos Nedeleg g.

Jumbo g. (-s,-s) / **Jumbo Jet** g. (- -s,- -s) : Jumbo Jet g., Boeing 747 g.

jun. ag. : [*berradur evit junior*] mab g. ; *Smith jun.*, Smith mab g., mab Smith g.

jung ag. : 1. yaouank, krenn, dister ; *junges Mädchen*, krennardez b., krennardenn b., krennblac'h b., plac'h yaouank b., plac'h en he c'hrennoad b. ; *junger Mann*, paotr yaouank g., paotr en e grennoad g., den yaouank g., gour yaouank g., Yann Grennard g. ; *junge Leute*, krennarded lies., krenndud lies., krenndudigoù lies., tud yaouank lies., yaouankiz b., yaouankizoù lies., traoù yaouank lies. ; *zwei junge Leute*, daou zen yaouank lies., daou yaouank lies. ; *die Arbeitslosigkeit ist eine schwere Geißel für die jungen Leute*, ur c'hontamm eo an dilabour evit ar yaouankiz ; *junges Ehepaar, junge Eheleute*, tud nevez lies. ; *von jung auf*, a-vihan(ik), ent bihan, abaoe an oad kentañ, a-yaouank, a-yaouank-flamm ; *jung an Jahren*, en oad tener, yaouankik-flamm, forzh yaouank ; *Jung und Alt*, ar re yaouank hag ar re gozh - kozh ha yaouank - an holl, ken yaouank ha ken kozh ; *Jung und Alt waren gekommen*, kozh ha yaouank a oa deuet ; *er hat noch junge Beine*, start eo c'hoazh war e dreid (war e

droad), mat eo da vale c'hoazh ; *wieder jung werden*, yaouankaat ; *sie haben jung geheiratet*, dimezet int bet ez yaouank, dimezet int bet abred, graet o deus bet un dimeziñ yaouank, dimeziñ o doa graet pa oant yaouank ; *du bist noch zu jung*, re yaouank eo da varv, re verr eo da varv ; *recht jung sein*, bezañ bugel a-walc'h, bezañ forzh yaouank ; *er ist noch recht jung für diesen Beruf*, yaouankik eo da vont war ar vicher-se, gwall zister eo c'hoazh evit c'hoari ar vicher-se ; *er ist zu jung zum Sterben*, re dost emañ e vez d'e gavell ; *er war noch recht jung, als er starb*, berr e voe e dro war an douar, marvet eo a-raok e goulz, forzh yaouank e oa pa varvas, troc'het e voe an neudenn eus e vuhez ha ne rae nemet komañs ar wiadenn anezhi, sammet e voe berrhoalek gant ar falc'her dall ; *er ist fünf Jahre jünger als ich*, pemp bloaz yaouankoc'h eo egedon ; *er ist ein Jahr jünger als ich*, henneth a zo bloaz yaouankoc'h egedon.

2. nevez ; *junges Licht, junger Tag*, yaouankiz an deiz b., deiz yaouank g. ; *junges Laub*, delioù glas lies. ; *junges Gemüse*, legumaj prim (abred, fresk) ; *junge Möhren*, karotez nevez str. ; *junge Erbsen*, piz-bihan glas str. ; *junges Bier*, bier nevez g. ; *junger Wein*, gwin nevez g., gwin glas g. ; *Holbein der Jüngere*, Holbein ar Yaouanker g., Holbein ar Yaouaer g. ; *der Jüngste Tag (das Jüngste Gericht)*, ar Varn Ziwezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn Ziwezhañ g., ar varnadeg-veur b. ; *mein Jüngster*, lostig an tiegezh g., lost an neizh g., va mab (va bugel) yaouankañ g., va yaouaer diwezhañ g., [dre fent] ar mevel bihan g. ; *das jüngste von fünf Kindern*, ar yaouankañ eus pemp g., ar yaouankañ a bemp bugel g. ; *das jüngste Kind*, ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar widoroc'h b., ar gwidoroc'hig g., ar widoroc'hig b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., an diwezhañ ganet g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., [dre fent] skubadur ar c'hrignol g. ; *die älteste Tochter und ihre jüngere Schwester*, ar verc'h henañ hag ar yaouaerez, ar verc'h henañ hag ar verc'h hanter-henañ, ar verc'h henañ hag ar verc'h eil-henañ ; [lenn.] *das junge Deutschland*, [luskad lennegezh] Bro-Alamagn Yaouank b. ; [dre skeud.] *sein jüngstes Werk*, e oberenn ziwezhañ b. ; *die jüngste Vergangenheit*, an amzer-dremenet nevez vet b. ; P. [dre skeud.] *junger Fuchs*, fri tanav a baotr g., paotr fin g., paotr finoc'h eget kaoc'h louarn g., louarn fin a baotr g., louarnig daoudroadek g., paotr bet darbet dezhañ mont da louarn g., louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., sifelenn a baotr g., paotr gweet e hentoù g., paotr a zo fil ennañ g., paotr kordet a finesaoù g., paotr ur c'harrad finesaoù gantañ g., paotr bet meret e bleud tanav g., ebeul g., fouin g., hinkin a zen g., higenn a zen b., louarnig g. (Gregor) ; *junge Gans*, sodez yaouank b., sodenn yaouank b., genaouegez yaouank b., belegez yaouank b., paborenn yaouank b., pebreenn yaouank b., buoc'hig b., bleupez b., louadez b., loukezenn b.

Jungbrunnen g. (-s,-) : feunteun a vuhez b., feunteun ar yaouankiz b.

Junge g. (-n,-n/P.-s/-ns) : 1. paotr g., krennard g., krennbaotr g., mous g., mal g. [*liester* maled / malien], den g., denig g. ; *ein hübscher Junge*, ur paotr koant g. ;

ein dummer Junge, ul leue g., ur beulke g., un dobien g., ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur geolieg g., ur beg don g., ur genoù bras g., ur beg bras g., ur genoù frank g., ur balbouzer g., ur penn javedek g., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g., ur makez penn leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ur papelod g., un droch g., ur penn droch g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ur magn g., ur penn luch g. ; *grüner Junge*, beg-melen g. ; *viele Jungen*, P. *viele Jungs*, *viele Jungens*, kalz paotred lies., ur bern paotred g., ur bern gwersed g. ; *die Jungs gingen nach rechts*, *die Mädels weiter geradeaus*, ar baotred a droas war an tu dehou, ar merc'hed a gendalc'has eeun dirazo ; *Jungen und Mädchen*, paotred ha merc'hed, maled ha merc'hed ; P. *ein schwerer Junge*, ur gwallbaotr g., ur gwallibil g. ; *ein schwieriger Junge*, ur paotr diaes ober gantañ g., un tarin a baotr g. ; *an ihr ist ein Junge verloren gegangen*, hounnezh a zo ur raspaotr, hounnezh a zo ur yourc'h (ur penn-paotr, ur skilbaotr, ur wreg-ozac'h, ur c'hilgog, un hanter waz, ur pilpaotr, un tourc'h-paotr), hounnezh a zo un hanter baotr, ur paotr manket eo hounnezh, ur gazeg anterin eo hounnezh ; 2. *mein Junge*, mab, mabig, va mab, va filhor, va niz ; *wie geht's, Jungs* ? penaos emañ kont, tudoù ? ; 3. *Junge ! Junge !* oc'ho ! ma, biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! un estlamm gwelet ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; 4. [merdead.] *Schiffsjunge*, mous g. ; *die blauen Jungs*, ar vartoloded lies.

Junge(s) ag.k. n. : kolen [liester kelin] g., plog g., loen munut g., labous munut g., bihan g., bihanig g. ; *die Hündin hat Junge geworfen*, ar giez he deus troet he chas bihan, ar giez he deus troet he re vihan, troet eo ar giez, ar giez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar giez, nevez-kolenet eo ar giez ; *die Hündin wird bald ihre Jungen werfen*, ar giez a zo tostik da geleniñ ; *die Katze hat Junge geworfen*, klodet eo ar gazhez, kolenet eo ar gazhez, troet eo ar gazhez, ar gazhez he deus dozvet he re vihan, ar gazhez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar gazhez, kelinet eo ar gazhez ; *die Katze hat Junge*, ar gazhez a zo re vihan warni, ar gazhez a zo re vihan warni ; *eine Ente mit ihren zehn Jungen*, un houadez gant he dek vihan b.

Jüngelchen n. (-s,-) : P. kañfard g., konikl g., blogorn g., sioc'han g., krotouz g., torgos bihan g., korrgan g., marmouz bihan g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., tamm mous flaer g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., fri-karn g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g.

jungen V.gw. (hat gejungt) : koleniñ, treiñ, genel.

Jungengesicht n. (-s,-er) : penn ur paotr yaouank-flamm g.

jungenhaft ag. : doare ur c'hañfard gantañ, doare ur c'hañfard warnañ.

Jungenjahre lies. : bloavezhioù deskoni lies., bloavezhioù deskardiñ lies.

Jungenstreich g. (-s,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b.

jünger ag. : yaouankoc'h, yaouañ ; *die älteste Tochter und ihre jüngere Schwester*, ar verc'h henañ hag ar verc'h hanter-henañ, ar verc'h henañ hag ar yaouaerez, ar verc'h henañ hag he c'hoar vihan.

Jünger g. (-s,-) : 1. diskibl g., dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g. ; *ein Jünger Nietzsches*, un dalc'hiad da Nietzsche g., un diskibl da Nietzsche g. ; *die Jünger Nietzsches*, hil Nietzsche g., mibien speredel Nietzsche lies. ; 2. [relij.] diskibl g., abostol g. ; *die zwölf Jünger*, an daouzek abostol lies., an diskibien lies.

Jüngere(r) ag.k. g./b. : yaouanker g., yaouaer g., yaouaerez b. ; *Holbein der Jüngere*, Holbein ar Yaouanker g., Holbein ar Yaouaer g.

Jungfer b. (-,-n) : 1. gwerc'hez b., plac'h dizimez b., dizimeziadez b., plac'h yaouank b. ; *eine alte Jungfer*, ur plac'h-yaouank kozh b., ur gozh plac'h-yaouank b., ur plac'h kozh-viret b., ur gozhwrac'h b., ur gaolenn disac'het hep bezañ pomet b. ; *Jungfer bleiben*, chom dizimez, chom d'ober ur voereb, kozhwrac'hiañ, chom da louediñ hec'h-unan en he c'hozhni ; 2. [louza.] *nackte Jungfer*, digounnar g., efloud g., karkailh str. ; *Jungfer im Grünen*, niell Damask g. ; 3. [tekn.] damez b. ; 4. [jahin] *die eiserne Jungfer*, ar werc'hez houarn b.

Jungferkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] 1. louzaouenn-ar-Werc'hez b. ; 2. louzaouenn-an-divulum b. ; 3. louzaouenn-an-onestiz b.

jüngerlich ag. : 1. gwerc'hezel ; 2. [dre skeud.] *jüngerlich tun*, ober minoù (neuzioù, jestroù, lentigoù), c'hoari he flac'h tanav, chom da orbidiñ.

Jungfernfahrt b. (-,-en) : beaj kentañ b., treizhadenn gentañ b.

Jungferflug g. (-s,-flüge) : nijadenn gentañ b., badeziant nij b.

Jungferngeburt b. (-) : gwerc'hgeneliezh b.

Jungfernglas n. (-es) : [maen.] mika g., maen-skant g.

Jungfernhaut b. (-,-häute) / **Jungfernhäutchen** [korf.] lienenn-gourzh b., rouedenn b.

Jungfernkranz g. (-s,-kränze) : [istor] kurunenn werc'hded b.

Jungfernkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

Jungfernerpement n. (-s,-e) : leuegen g.

Jungferraub g. (-s,-e) : skrap g., skraperezh g., skrapadenn b.

Jungfernebe b. (-,-n) : [louza.] gwini-moger str., gwini-krap str.

Jungfernrede b. (-,-n) : prezegenn gentañ b.

Jungfernreise b. (-,-n) : beaj kentañ b., treizhadenn gentañ b.

Jungfernschaft b. (-) : gwerc'hded b.

Jungfernzeugung b. (-) : gwerc'hgeneliezh b.

Jungfrau b. (-,-en) : 1. gwerc'hez b., plac'h yaouank divoulc'h b. ; *keusche Jungfrau*, gwerc'hez glan b., gwerc'hez divoulc'h b. ; *die Heilige Jungfrau*, *die Jungfrau Maria*, ar Werc'hez b., ar Werc'hez wenvidik b., ar Werc'hez Varia b., ar Werc'hez Vari b., ar Werc'hez-Mamm b., ar Werc'hez Sakr (santel, benniget, dinamm) b., ar Werc'hez dibec'hed b., an Itron Varia b., [merdead],

relij.] steredenn ar mor b. ; *gepriesen sei die allerseligste Jungfrau Maria !* ar Werc'hez Vari, meulet ra vezo ! ; *die unbefleckte Jungfrau Maria*, ar Werc'hez dinamm krouet b., ar Werc'hez digatar b., ar Werc'hez disaotr b., ar Werc'hez Vari bet krouet libr a bec'hed b. ; *Jesus wurde von der Jungfrau Maria geboren*, Jezuz a c'hanas eus ar Werc'hez ; *die Jungfrau von Orleans*, gwerc'hez Orleañs b., merc'h c'hlan Orleañs b., ar werc'hez a Orleañs b. ; **2.** [stered.] *die Jungfrau, das Sternbild Jungfrau*, steredeg ar Werc'hez b., P. Bali ar Werc'hez b., P. Alc'hwez Sant David g.

jungfräulich ag. : gwerc'h, glan, divoulc'h, diaoz, gwerc'hezel, diorged, dic'hadal, disaotr.

Jungfräulichkeit b. (-) : gwerc'hded b., diorged, dic'hadaliezh b., glanded b. ; *sie opferte ihm ihre Jungfräulichkeit*, aberzhiñ a reas he gwerc'hded dezhañ ; *sie hat ihre Jungfräulichkeit verloren*, diflouret eo bet, boulc'h eo, falc'het eo bet he flourenn dezhi, kollet he deus he fleuren, kollet he deus he gwerc'hded, torret he deus he gwerc'hded, krazet he deus he gwerc'hded, prestat he deus he gwerc'hded, kollet he deus he c'hurunenn, kollet he deus he ourmelenn, didalet eo bet, gwelet he deus ar bleiz, flemmet eo bet, labouret eo bet he jardin, kollet he deus he c'houch, kollet he deus he fich glas, digoret eo he rouedenn.

Junggeselle g. (-n,-n) : paotr dizimez g., paotr paotr yaouank da bourvezañ g., yaouank kozh g., kozh paotr yaouank g., dizimeziad g. ; *die Heirat fand nicht statt und seitdem bin ich Junggeselle*, menel d'eurediñ em boa graet ha bremañ on manet, c'hwitet em eus war an hini a garan ha chomet on dizimez ; *er hat die Marotten eines Junggesellen*, doareoù ur paotr yaouank kozh a zo gantañ ; *er war fest entschlossen, Junggeselle zu bleiben*, e santimant a oa graet ha fontet gantañ da chom atav paotr yaouank, mennet start e oa da chom atav paotr yaouank ; *Junggeselle bleiben*, chom dizimez, chom paotr yaouank, chom d'ober un eontr, chom da dontonañ, chom da louediñ e-unan en e gozhni.

Junggesellenbude b. (-,-n) : lojeiz paotr dizimez g.

Junggesellendasein n. (-s) / **Junggesellenleben** n. (-s) : buhez paotr yaouank dizimez b.

Junggesellenstand g. (-s) : dizimezded b., dizimez g.

Junggesellenwohnung b. (-,-en) : lojeiz paotr dizimez g.

Junggesellenzeit b. (-) : buhez paotr yaouank dizimez b.

Junggesellin b. (-,-nen) : plac'h dizimez b., dizimeziadez b., plac'h yaouank kozh b. ; *Junggesellin bleiben*, chom dizimez, chom plac'h yaouank, chom d'ober ur voereb, chom da dintinañ, chom da louediñ hec'h-unan en he c'hozhni.

Junghenne b. (-,-n) : [loen.] polez b. [*liester* polezi, polezed], enez b. [*liester* enezi, enezed], yarig b. [*liester* yarezedigou]

Jungholz n. (-es) : koad-med g.

Junglehrer g. (-s,-) : kelenner o teraouiñ war ar vicher g.

Junglehrerin b. (-,-nen) : kelenneres o teraouiñ war ar vicher b.

Jüngling g. (-s,-e) : krennard g., krennbaotr g. kañfard g., paotr yaouank g., paotr en e grennoad g., yaouaer g., Yann Grennard g. ; *zum Jüngling heranwachsen*, mont er-maez a vogel, dont da grennard, sevel da baotr krenn, sevel da grennard ; *ausgewachsener Jüngling*, krennard

mat g., krennard deuet d'e vent g. ; *reiner Jüngling*, gwerc'h g., paotr gwerc'h g.

Jünglingsalter n. (-s) : oad krenn g., yaouankiz b., krennoad g.

Jungmatrose g. (-n,-n) : [merdead.] mousig g., mous g., paotr-bag g., danvez martolod g.

jüngst ag. : **1.** yaouankañ, yaouañ ; *das jüngste Kind*, ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar widoroc'h b., ar gwidoroc'hig g., ar widoroc'hig b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., an diwezhañ ganet g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., ar belostig g., [dre fent] skubadur ar c'hignol g. ; **2.** [dre skeud.] diwezhañ ; *sein jüngstes Werk*, e oberenn ziwezhañ b. ; *die jüngste Vergangenheit*, an amzer-dremenet nevez vet b. ; *der Jüngste Tag (das Jüngste Gericht)*, ar Varn Ziwezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn Ziwezhañ g., ar varnadeg-veur b.

Adv. : nevez 'zo, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabor, ergentaou, ergentaouik, kentaou, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tammig bihan 'zo, un tachadig bihan 'zo, ur pennadig bihan 'zo, en deiz all, en devezh all.

Jüngste(r) ag.k. g./b. : *mein Jüngster*, lostig an tiegezh g., va mab (va bugel) yaouankañ g., va yaouaer diwezhañ g., krazenn an tiegezh b., takezenn an tiegezh b., toullig an ti g., lost an neizh g., an diwezhañ ganet eus va bugale g., an hini diwezhañ eus va bugale g., [dre fent] ar mevel bihan g. ; *er ist nicht mehr der Jüngste*, un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, barv gwenn a zo dezhañ.

Jungsteinzeit b. (-) : nevezoadvezh ar maen g., oadvezh neolitek g.

Jüngstenrecht n. (-s) : [gwir] kevaz g.

jüngstens Adv. : nevez 'zo, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell(où), n'eus ket pell bras, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eus ket pell, ne oa ket pell, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tammig bihan 'zo, un tachadig bihan 'zo, ur pennadig bihan 'zo, en deiz all, en devezh all, dabor, ergentaou, ergentaouik, kentaou.

Jüngstgeborene(r) ag.k. g./b. : *der Jüngstgeborene*, an diwezhañ ganet g., ar benoni g., lostig-an-ti g., ar gwidorig g., ar gwidor g., ar gwidoroc'h g., ar gwidoroc'hig g., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., bidorc'hig an torad g., ar galonadig b., ar gorrikin g., ar gourig g., ar grazenn b., an dakezenn b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., toullig an ti g., lost an neizh g., an hini diwezhañ eus ar vugale g., [dre fent] skubadur ar

c'hignol g., ar mevel bihan g. ; *die Jüngstgeborene*, ar widoroc'h b., ar widoroc'hig b.

Jungstier g. (-s,-e) : kole g. ; [mojenn.] *der bunte Jungstier*, *der gefleckte Jungstier*, ar c'hole brizh g.

Jungtier n. (-s,-e) : [loen.] kolen g., loen yaouank g.

Jungtrieb g. (-s,-e) : [louza.] nevez str., nevezenn b., broñs g., broñsenn b., broust str., broustenn b., bout g., kellid g., kreskenn b., kresk g., lañsaden b., taol g., taolad g., taoladenn b., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b., morgoad g., bount g., bountadenn b.

Jungverheiratete(r) ag.k. g./b. / **Jungvermählte(r)** ag.k. g./b. : ozhac'h nevez g., ozhac'h nevez-dimezet g., ozhac'h yaouank g., den nevez g., paotr nevez g., paotr nevez-dimezet g., euredeg g., gwreg nevez b., gwreg yaouank b., plac'h nevez b., plac'h nevez-dimezet b., tud nevez lies., tud nevez-dimezet lies.

Jungvieh n. (-s) : chatal yaouank g., annoared lies., annoarezed lies., ounnered lies., ounnerezed lies., koleed lies., koleoù lies., kojened lies., blogorned lies.

Jungwähler g. (-s,-) : voter yaouank g., mouezhier yaouank g., dilenner yaouank g.

Jungwiebel b. (-,-n) : [louza.] sivolez str.

Juni g. (-/-s,-s) : Mezheven g., miz Mezheven g., miz Even g. ; *ab Juni*, adalek miz Even ; *im Juni*, e miz Mezheven, e Mezheven, e miz Even ; *Mitte Juni*, da hanter viz Even, da hanter Vezheven, kerkent ha hanter Vezheven, gant hanter viz Even, gant hanter Vezheven, war-dro hanter viz Even, war-dro hanter Vezheven, e-kreiz miz Even ; *der zweite Juni*, an eil a Vezheven ; *am 25. Juni*, den 25. Juni, d'ar 25 a viz Even.

junior ag. digemm : mab ; *Smith jun.*, Smith mab g., mab Smith g.

Junior g. (-s,-en) : [sport] yaouankad g.

Juniorenausweis g. (-es,-e) : kartenn den yaouank b.

Juniorin b. (-,-nen) : [sport] yaouankadez g.

Juniorpartner g. (-s,-) : keveler yaouank g.

Juniorpass g. (-es,-passe) : kartenn den yaouank b.

Junk-Bond g. (- -s,- -s) : [arc'hant.] endalc'henn gwall risklus b., endalc'henn gwall arvarus b.

Junker g. (-s,-) : [istor] 1. denjentil a-ziwar ar maez g., denjentil diwar ar ploue g. ; 2. junker g., gourferc'henn-glad g., fondatour g. ; 3. floc'h g., skoedour g.

junkerhaft ag. : ... denjentil a-ziwar ar maez, evel ur junker, evel un denjentil a-ziwar ar maez.

Junkerland n. (-s,-länder) : douaroù ar junkerien lies. ; *Junkerland in Bauernhand* [RDA], douaroù ar junkerien d'ar gouerien.

Junkerschaft b. (-) / **Junkertum** n. (-s) : beli ar junkerien b., brientinelezh a-ziwar ar maez b.

Junkfood n. (-/-s) : [gwashaus, boued] bouetaj greantel g., pasturaj greantel g., P. magnez greantel g., tarzhell c'hreantel b., trantell c'hreantel b., keusteuenn c'hreantel b., moc'haj greantel g., boued moc'h greantel g., lastez greantel str., loustoni c'hreantel b.

Junkie g. (-s,-s) : P. drammgaezhiad g., drammed g.

Junk Mail b. (-,-,-s) : [stlenn.] strob g., spam g.

Junktim n. (-s,-s) : 1. [polit.] strollad labour war un danvez lezenn g. ; 2. [dre skeud.] *dazwischen besteht ein Junktim*, liammet eo an traoù-se etrezo.

Juno¹ b. : 1. [mojenn.] Juno b. ; 2. [dre skeud.] *eine wahre Juno*, ur gigenn vat a blac'h (a vaouez) b., ur

palvad mat a vaouez b., ur gigenn vat a wreg b., ur vaouez temzet mat b., un temz vat a vaouez b., un troc'had mat a vaouez b., ur vaouez a droc'had mat b., un digoradur a vaouez b., un darinenn b.

Juno² g. (-/-s,-s) : [kenwerzh] Mezheven g., miz Mezheven g., Even g., miz Even g.

junonisch ag. : *junonische Formen*, stummoù kuilh lies.

Junta b. (-, Juntten) : [polit.] juntenn b.

Jupe g. (-s,-s) : [Bro-Suis] brozh b.

Jupiter¹ g. (-s *pe* Jovis) : 1. [mojenn.] Yaou g. ; 2. *was Jupiter erlaubt ist, ist nicht jedem Ochsen erlaubt*, an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - ne reomp ket pep tra hervez hor c'hoant - an den ne oar nemet lavaret, Doue avat a ra evel ma kar - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezer staget.

Jupiter² g. (-s) : [stered.] Yaou g., Jupiter g. ; *die Monde des Jupiter*, loarennoù (adplanedennoù) Yaou lies. ; *die Ringe des Jupiter*, gwalennoù Yaou lies.

Jupiterbart g. (-s) : [louza.] heglev g., louzaouenn-androug-skouarn b., louzaouenn-an-divskouarn b., joberd g.

jur. ag. : [berradur evit **juristisch**] *sellit pelloc'h*.

Jura¹ lies. [ger-mell ebet] : Gwir g., Reizh b. ; *Jura studieren*, studiañ ar Gwir, studiañ ar Reizh.

Jura² g. (- *pe* -s) : 1. *der Jura*, ar Jura g. ; *der französische Jura*, ar Jura gall g. ; *fränkischer Jura*, Jura frankonat g. ; 2. *der Jura*, kanton ar Jura g.

Jura³ g. (-s) : juraseg g.

Jurabewohner g. (-s,-) : annezad ar Jura g.

Jurabildung b. (-,-en) / **Juraformation** b. (-,-en) : [douar.] furmadur jurasek g.

Juragebirge g. (-s) : Jura g. (ar Jura g.).

Juraschicht b. (-,-en) : [douar.] gwiskad jurasek g., gwelead jurasek g.

Jurassier g. (-s,-) : annezad ar Jura g.

jurassisch ag. : 1. jurasek, ... eus ar juraseg ; 2. ... eus kanton ar Jura.

Jurastudium n. (-s,-studien) : studioù war ar Reizh lies., studioù war ar Gwir lies.

Jürg g. / **Jürgen** g. : Jord g., Jorj g.

juridisch ag. : gwir, gwirius, lezennel, lezvarmel, ... ar gwir.

Jurisdiktion b. (-,-en) : barnerezh g., galloud barn g.

Jurismappe b. (-,-n) : [burev] kleurenn erienoù b., kleurenn gant erienoù b., kleurenn erienek b., kleurenn plegoù b., kleurenn gant plegoù b., gronner erienek g.

Jurisprudenz b. (-) : gwiraouriezh b., gwironiezh b.

Jurist g. (-en,-en) : den-a-lezenn g., den a justis g., gwiraour g., gwiraer g., lezennour g.

Juristendeutsch n. / **Juristensprache** b. (-) : jagouilhaj an dud-a-lezenn g., safar an dud-a-lezenn g., luc'haj an dud-a-lezenn g., brizhyezh an dud-a-lezenn b., gregach an dud-a-lezenn g.

Juristerei b. (-) : P. studioù war ar Gwir lies., studioù war ar Reizh lies.

Juristin b. (-,-nen) : gwiraourez b., gwiraerez b., lezennourez b.

juristisch ag. : gwir, gwirius, lezennel, ... ar gwir, hervez al lezenn ; *juristische Fakultät*, kevrenn ar Gwir b. ; *juristische Befähigung*, barregezhioù war ar Gwir

lies. ; *juristischer Besitz*, perc'henniezh (perc'hentiezh) hervez al lezenn b. ; *juristische Person*, tudelezh b.

Juror g. (-s,-en) : ezel eus ar juri g.

Jurorin b. (-,-nen) : ezel eus ar juri g., ezelezh eus ar juri b.

Jury b. (-,-s) : 1. strollad-barn g., bodad-priziañ g., bodad arnodenniñ g. ; 2. [gwir] barngor g.

Jus¹ n. (-, Jura) : [Bro-Aostria] [ger-mell ebet en alamaneg] ar Gwir g., ar Reizh b.

Jus² b./g./n. (-) : [Bro-Suis] chug-frouezh g., dour-frouezh g.

Juso g. (-s,-s) / b. (-,-s) : [polit.] [berradur evit *Jungsozialist / Jungsozialistin*] sokialour yaouank g., sokialourez yaouank b.

just Adv. : P. dres, krak, end-eeun.

justieren V.k.e. (hat justiert) : reizhañ, sterniañ, lakaat klenk, lakaat c'hwek, reoliañ, lakaat en e reizh, lakaat spis, spisaat, kouchañ, marzeakaat.

Justierer g. (-s,-) : junter g., junter-houarn g., sternier g.

Justierung b. (-,-en) : 1. reizherezh g., sterniadur g., reoliañ g., reolierezh g., lakaat-spis g., spisaat g., kouchadur g. ; 2. reoliadenn b. ; 3. stramm reoliañ g., stramm reizhañ g., stramm spisaat g.

justifizieren V.k.e. (hat justifiziert) : 1. reizhabegañ, reishaat, didamall, gwennañ ; 2. [kenwerzh] eunañ ; 3. [relij.] justifiañ.

Justifizierung b. (-,-en) : 1. reizhabegadenn b., kantreizhadur g., didamalladur g., gwennadur g. ; 2. [kenwerzh] eeunadur g. ; 3. [relij.] justifiañs b.

Justitia b. : doueez ar Reizh b., Justitia b.

Justitiar g. (-s,-e) : kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g.

Justitiarin b. (-,-nen) : kuzulierez wiraourez b., kuzulierez wirel b.

Justiz b. (-) : justis b. ; *die Mühlen der Justiz mahlen langsam*, ruilhal a ra ar justis kempennik he boul, mont a ra ar justis en-dro war he goarig (war he fouezig, war he sklavig).

Justizbeamte(r) ag.k. g. : 1. reizhaouer g., ofiser a Justis g. ; 2. grefier g., tablezer g.

Justizbehörde b. (-,-n) : pennadurezh justis lies., pennadurezh varn b., barnensavadur g.

Justizgewalt b. (-,-en) : galloud barn g., barnerezh g.

Justiziar g. (-s,-e) : kuzulier gwiraour g., kuzulier gwirel g.

Justiziarin b. (-,-nen) : kuzulierez wiraourez b., kuzulierez wirel b.

Justizirrtum g. (-s,-tümer) : fazi barn g., fazi justis g., fazi barnerezh g.

Justizminister g. (-s,-) : ministr ar justis g., ministr ar Reizh g., maodiern ar Reizh g.

Justizministerium n. (-s,-ministerien) : 1. ministrerezh ar Reizh g. ; 2. ministrerezh ar Reizh b., ministrdi ar Reizh g.

Justizmord g. (-s,-e) : torfed a justis g., muntr a justis g.

Justizpalast g. (-es,-paläste) : lez-varn b., ti al lezioù-barn g.

Justizpflege b. (-) : Reizh b., justis b.

Justizsache b. (-,-n) : afer a justis b., kaoz b. ; *in Justizsachen*, war tachenn an aferioù a justis.

Justizvollzugsanstalt b. (-,-en) : ti-bac'h g.

Justizwesen n. (-s) : justis b.

Jute b. (-,-n) : 1. [louza.] jut str. ; *Jute hecheln*, kribañ jut, kribinañ jut, rañvellat jut, dirañvañ jut, rimiañ jut ; 2. [gwiad.] jut g., lien rous str., rous g.

Jüte g. (-n,-n) : Jutad g., annezet Jutland g., annezad Jutland g.

Jutesack g. (-s,-säcke) : sac'h jut g., sac'h rous g., sac'h lien rous g.

Jütland n. (-s) : Jutland b., Bro-Jutland b.

juvenil ag. : yaouank-flamm, yaouankik.

Juwel¹ g./n. (-s,-en) : bravig g., bizoù g., bravav g. ; *Juwelen lies.* : bragerezh g., brageriz g., bragerizoù lies., bravigoù lies., bizeier lies., brabravioù lies., joaiuzoù lies., pezhioù orfebrezh lies.

Juwel² g. (-s,-e) : 1. [den] disparadenn b. ; *das ist ein Juwel von einer Sekretärin*, honnezh a zo ur berlezen a sekretourez ; 2. [lec'h] perlezen b., lec'h derc'h g., lec'h hollgaer g., lec'h ar c'haerañ-holl g., boket g. ; 3. [skouerenn brizius] perlezen b., disparadenn b. ; *der Juwel der Sammlung*, perlezen an dastumadeg b.

Juwelenhandel g. (-s) : bravigerezh g., bizaouerezh g., orfebrezh g.

Juwelenhändler g. (-s,-) : bragerizour g., bravigour g., bizaouier g., orfebrour g.

Juwelenkästchen n. (-s,-) : skrin g., klozenn b., klaouier g.

Juwelier g. (-s,-) : bragerizour g., bravigour g., bizaouier g., orfebrour g.

Juwelergeschäft n. (-s,-e) : bravigerezh b., bizaouerezh b., stal-vravigoù b., stal un orfebrour b.

Juwelierkunst b. (-) : bravigerezh g., bizaouerezh g., orfebrezh g.

Juwelierwaren lies. : brageriz g., bragerizoù lies., bravigoù lies., bizeier lies., pezhioù orfebrezh lies.

Jux g. (-es,-e) : farsadenn b., bourd g., taol-bourd g., tro b. ; *aus Jux*, dre fent, evit farsal, a-fars, dre fars, dre farserezh.

juxen V.gw. (hat gejuxt) : ober gennoù, ober farsoù, ober farsig-farsoù, ober troioù-kamm, farsal, ober fent, ober bourd, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifnerezh.

juxig ag. : bourdus, farsus, fentus, bourrus, lu.

jwd Adv. : P. [berradur evit *ganz weit draußen* *distaget e doare Berlin* : iotvede] en un difouilh, en un toull gouez, en un toull kutez, en ur c'hreiz lec'h distro, en ul lec'h kollet, e Kerneblec'h, e Kernetra, e Kerneuz, e Keribil-Beuz, keit-se eus pep lec'h, keit all eus pep lec'h.

K

K, k n. (-,-) : K g., k g. ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; *K (Kalium)*, kaliom g., potasiom g.

Kabale b. (-,-n) : irienn b., korvigell b., itrik g., kavailh g., ijin fall g., ardivinkoù lies.

Kabarett n. (-s,-s/-e) : tavarn b., kabared g., boest-noz b., P. toull-noz g.

Kabarettist g. (-en,-en) : kaner kabared g.

Kabarettistin b. (-,-nen) : kanerez kabared b.

kabarettistisch ag. : ... kabared.

Kabbala b. (-) : kabal b., kabal an Hebreed b., kabal ar Juzevien b.

kabbalistisch ag. : **1.** hag a sell ouzh ar gabal, kabalek, ... kabal, ... ar gabal ; **2.** rouestlet, diaes, fuilhet, luziet, kemmesket, gwall vesket.

Kabäuschen n. (-s,-) : [rannyezh.] lab g., laborenn b., skiber b., logell b., log b., loch g., lochenn b., barakenn b.

Kabbelei b. (-,-en) : chabous g., tabut g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., bec'h g., arvellerezh g., arvell g.

kabbeln V.gw. (hat gekabbelt) : [merdead.] *das Meer kabbelt*, deñvedigoù a zo war ar mor, pilhennek eo ar mor, drailh a zo war ar mor.

V.em. : **sich kabbeln** (haben sich (t-rt) gekabbelt) : chabousat, en em chabousat, en em bigailhat, en em gataillhat, tabutal.

Kabel n. (-s,-) : [tredan, merdead.] fard g., fun b., orjalenn b. ; *ein Kabel in Rohr verlegen*, lakaat ur fun en ur gorzenn (en un duellenn), korzennañ ur fun.

Kabelader b. (-,-n) : [tekn.] orjalenn heren ar fun dredan b.

Kabelanschluss g. (-es,-anschlüsse) : gougediadur ouzh ar funrouedad g.

Kabelauftrag g. (-s,-aufträge) : [bank] urzh dre orjal g.

Kabelbericht g. (-s,-e) : kelskrid dre orjal g., funskrid g.

Kabelfersehen n. (-s,-) : funwel g.

Kabelgarn n. (-s,-e) : [merdead.] neud-kar str.

Kabelhülle b. (-,-n) : [tekn.] gouin gwarez g.

Kabeljau g. (-s,-e/-s) : [loen.] moru g. ; *auf Kabeljau fischen*, morueta.

Kabeljaufang g. (-s) : moruetaerezh g.

Kabeljaufischer g. (-s,-) : moruetaer g., paotr ar morued g.

Kabeljaufischerei b. (-) : moruetaerezh g., morueta g.

Kabeljaufleisch n. (es) : *frisches Kabeljaufleisch*, moru fresk nevez pesketaet g. ; *gesalzenes Kabeljaufleisch*, moru glas g. ; *gesalzenes und getrocknetes Kabeljaufleisch*, moru sec'h g.

Kabelkanal g. (-s,-kanäle) : chadenn dre fun b., chadenn funwel b., ristenn funiekaet b.

Kabellänge b. (-,-n) : [merdead.] fardad g.

Kabellegung b. (-,-en) : [tekn.] funiekaat g.

Kabelleitung b. (-,-en) : [tekn.] linenn dredan dindan douar b.

Kabelmeldung b. (-,-en) : kelskrid dre orjal g., funskrid g.

kabeln V.k.e (hat gekabelt) : funskrivañ ; *eine Meldung kabeln*, kas ur c'heloù dre ar fun-gelaouiñ, kas ur c'heloù dre ar fard-kelaouiñ, kas ur funskrid, funskrivañ ur c'heloù.

Kabelnetz n. (-es,-e) : funrouedad b.

Kabelöse b. (-,-n) / **Kabelschuh** g. (-s,-e) : [tredan.] fibl g.

Kabeltau n. (-s,-e) : fard g., fun b.

Kabeltrommel b. (-,-n) : puner fun g., punerez fun b.

Kabelverlegung b. (-,-en) : [tekn.] funiekaat g.

Kabine b. (-,-n) : logell b., log b., kambrig-lestr b., kambr-lestr b., kabanell b., kabanenn b.

Kabinettbett n. (-s,-en) : [merdead.] fled g.

Kabinett¹ n. (-s,-e) : **1.** kambrig b. ; **2.** [dre astenn.] diskouezva g. ; *Kupferstichkabinett*, diskouezva (diskouezlec'h) stampennoù g. ; **3.** [polit.] gouarnamant g., kuzul ar vaodierned g., kabined b. ; *das Kabinett bilden*, sevel ur gouarnamant nevez, amparañ ur gouarnamant ; *das Kabinett stürzen*, terriñ ar gouarnamant, reiñ lamm d'ar gouarnamant.

Kabinett² g. (-s,-e) : [gwin] seim bras rummet g., anvadur kontrollet g., chem meur rummet g.

Kabinettsbildung b. (-,-n) : [polit.] amparadur ur gouarnamant g.

Kabinettskrise b. (-,-n) : [polit.] enkadenn war tachenn ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b.

Kabinettsorder b. (-,-n) : [polit.] azveradur ar gouarnamant g.

Kabinettschreiben n. (-s,-) : [polit.] lizher kabined g., lizher-siell g.

Kabinettsitzung b. (-,-en) : [polit.] dalc'h kuzul ar vinistred g., emvod ministred ar gouarnamant g.

Kabinettsstück n. (-s,-e) / **Kabinettstück** n. (-s,-e) : **1.** . pennober b., pennoberenenn b., taol-micher g., meurober g., uhelober g., pezh-labour g., pezh-micher g. ; **2.** taol ruz g., taol kaer g., kaer a daol g., mestr taol g.

Kabinettsumbildung b. (-,-en) : [polit.] azveradur maodiernezhel g.

Kabis g. (-) : [Bro-Suis] kaol str., penn-kaol g.

Kabrio n. (-/-s,-s) : kabrioled g., karr to-disto g.

Kabriole b. (-,-n) : lamm-gavr g., fringadenn b. ; *Kabriolen*, fringerezh g. ; *Kabriolen machen*, gavrlamat, fringal, fringalañ, fringellat, friantañ, dizoac'hañ, ober chiboud, ober chiboudig.

Kabriolett n. (-s,-s) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kabrioled g., karr to-disto g.
Kabuff n. (-s,-s/-e) : P. siklud g., lab g.
Kabuki n. (-s) : [c'hoariva] kabuki g.
Kabuse b. (-,-n) : 1. [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b. ; 2. [tisav.] sanailh b., skiber g., lab g., siklud g.
Kabyle g. (-n,-n) : Kabil g.
Kabylien n. (-s) : Bro-Gabilia b., Kabilia b.
Kachel b. (-,-n) : karrell b., karraozenn b., karrell-feilhañs g., karrell-briaj g.
Kachelbelag g. (-s,-beläge) : karelladur g., daradur g.
kacheln V.k.e. (hat gekachelt) : karellañ ; *gekachelt*, leuriet a garraozennoù, karellet.
Kachelofen g. (-s,-öfen) : fornigell dommañ gwisket gant karrelloù-feilhañs b.
Kachelung b. (-,-en) : karrellerezh g., karelladur g., karellañ g.
Kacke b. (-) : kaoc'h g., mon g., kakac'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kagal g.
kacken V.gw. (hat gekackt) : P. kac'hat, difankañ, fankañ, ober, ober e louz, dozviñ, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, leuskel un huanad da gouezañ, ober ur gac'hadenn, ober ur blegadenn, ober traoù tev, lakaat un dra bennak da sec'hañ.
Kacker g. (-s,-) : P. fouerouz g., revreg g., tarrevreg g., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., stronk g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louvidig g., libouzer g., pezh teil g., tamm mat a loustoni g., tamm teil g., lorgnez str., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., sac'h malis g., fallakr g.
Kackerin b. (-,-nen) : P. liboudenn b., louskenn b., kañfantenn ar vazh lous b., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., libourc'henn b., landourc'henn b., torch-listri g., kailharenn b., kailhareg b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., strouilhenn b., strakouilhenn b., bastrouilhenn b., groll b., loudourenn b., flegenn b., gwiz lous b., louvigez b., hudurenn b., stlabezenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., strodenn b. (Gregor).
Kadaver g. (-s,-) : relegenn b., korf-marv g., kelan g., gagn b. ; *zerstückelter Tierkadaver*, dispenn g., relegoù diwar korf dispennet ul loen lies. ; *Tierkadaver mit ungelöschttem Kalk beseitigen*, lakaat raz-bev war korfoù loened marv.
Kadavergehorsam g. (-s) : sentidigezh tud skoelfet b., sentidigezh displeg b., senterezh tud stouvet o spered g., sentidigezh dall b.
Kadenz b. (-,-en) : [sonerezh] kaskouezh g., lusk g., dastalm g.
Kader g. (-s,-) : sterner g.
Kadett g. (-en,-en) : [lu] danvez-ofiser g.

Kadettenanstalt b. (-,-en) / **Kadettenschule** b. (-,-n) : skol danvez-ofiserien b.
Kadettenschulschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr stummañ g., lestr skol g.
Kadi g. (-s,-s) : kadi g., barner g.
Kadmium n. (-s) : [kimiezh] kadmiom g.
kaduzieren V.k.e. (hat kaduziert) : [arc'hant.] disklêriañ didalvez, divonañ, divoneizañ, lakaat e-maez amred.
Käfer g. (-s,-) : 1. [loen.] c'hwil g., safronenn b. ; *Käfer fangen*, c'hwileta ; 2. [lezanv] c'hwil Volkswagen® g. ; 3. [dre skeud.] P. frizenn b., bleukenn b., gwazenn b., bilhez b., gwenan str., chelgenn b. ; *ein hübscher Käfer*, un tamm brav a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur plac'h gwall vray b., ur plac'h kaer-distailh b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ur farodez b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur babig koant g., ur chevreñn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur c'hwennenn b., ur geurenn b., ur gogez g.
Käferarten lies. : [loen.] *die Käferarten*, ar c'hwiled lies.
Käferjäger g. (-s,-) : c'hwiletaer g., paker c'hwiled g.
Kaff n. (-s,-s/-e) : difouilh g., toull kutez g., toull gouez g., toull kêr g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz ; *wie können sie nur in diesem erbärmlichen Kaff leben ?* penaos e reont evit padout keit-se eus pep lec'h ? penaos e reont evit padout keit all eus pep lec'h ? ; *ich versauere in diesem Kaff*, chom a ran da chagañ ha da vorfontiñ en toull parrez-mañ, divouedet e vez va empenn el lastez kêrig-mañ, dont a ra va spered da vorzañ er c'hozh lec'h distro-mañ.
Kaff n. (-s) : pell str., troien str., gwentajoù lies., uzor str., boskon g., lostajoù lies.
Kaffee¹ g. (-s,-s) : 1. kafe g., rouzig g., [dre fent] pipi du g., pipi g. ; *Päckchen Kaffee*, pakad kafe g. ; *Kaffee filtern*, silañ kafe ; *Kaffee rösten*, kraziañ (grilhañ, gouleskiñ) kafe ; *Kaffee mahlen*, malañ kafe ; *Kaffee kochen*, ober (fardañ, aozañ) kafe ; *Kaffee trinken*, evañ kafe, evañ ur banne rouzig, evañ ur banne kafe, kafea ; *jemandem Kaffee einschenken*, kafea u.b. ; *zu mehreren Kaffee trinken*, kafeta, kafea ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee ?* petra az po : te peotramant kafe ? ; *ich trinke nie Kaffee*, ne evan morse a gafe ; *tue Zucker in deinen Kaffee*, laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; *der vorzügliche Geschmack des Arabica-Kaffees*, gwelentez ar c'hafe arabika b., madelezh kruel ar c'hafe arabika b., vertuz kruel ar c'hafe arabika g./b. ; *koffeinfreier Kaffee*, kafe digafein g., kafe hep kafein g. ; *schwarzer Kaffee*, kafe du g. ; *starker Kaffee*, kafe kalet g., kafe tev g., kafe marc'h g., kafe krefiv g. ; *Blümchenkaffee*, kafe tanav g., kafe sklaer g., kafe

semplik g., kafe hir (divlaz, flak, flav) g., kafe seurez g., kafe seurezed g., lipig g., dour-kafe g., dourgafe g., troazh kazeg g. ; *schlechter Kaffee*, bannac'h teil g., dour lous g., gwelien g., kafe gwelien g., stronk g., pipi-ludu g., pipi du g., dour lijoù g., dour lisiv g., dour-jostr g. ; *löslicher Kaffee*, kafe enteuzadus (dileizhadus, teuzus) g., kafe hedeuz g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g. ; *Milchkaffee*, *Kaffee mit Milch*, kafe laezh g., kafe dre laezh g., kafe dre al laezh g., P. kafe gwenn g., pipi gwenn g. ; *Kaffee und Milch, halb und halb*, ur banne kafe hag e gement all a laezh, kafe ha laezh kement-hakement, kafe ha laezh hanter evit hanter, kafe ha laezh hanter-ouzh-hanter, kafe ha laezh hanter-hanter ; *Kaffee mit Schuss*, kafe koefet g., kafe beleg g., kafe badezet gant ur banne lambig g., kafe benniget gant ur banne lambig g. ; *sich (t-d-b) einen Schuss in den Kaffee gießen*, koefañ e gafe, badeziñ e gafe gant ur banne lambig g., bennigañ e gafe d'ur banne lambig ; *ein Pfund Kaffee*, ul lur gafe g. ; *verbrühter Kaffee schmeckt eklig*, kafe bervet, kafe lazhet - kafe bervet, kafe c'hwitet ; *eine Kanne Kaffee*, ur grekad kafe b. ; *die Kaffeekanne*, ar grek b., ar pod-kafe g., ar cheftalenn b., ar gafetierenn b., ar gafierenn b., [dre fent] Pipi Ludu g. ; *er trinkt für sein Leben gern Kaffee*, un toull kafe a zo anezhañ, hemañ 'zo paotr ar c'hafe, ur bleiz kafe eo, un ever mat a gafe eo ; *wer zu viel Kaffee trinkt, kann dann nicht einschlafen*, ar c'hafe ne gousk ket an dud diwamañ ; *schwarzer Kaffee und Rotwein halten die Soldaten bei Laune*, kafe du ha gwin ruz, setu kerc'h ar soudard ; *der Kaffee ist schon lange fertig und wartet nun mal auf euch*, emañ ar c'hafe ouzh ho kortoz en e gluch ; **2.** [dre skeud.] P. *das ist doch kalter Kaffee*, se a zo bet klevet seizh kant gwech warn-ugent dija, kement-se n'eo ket un nevezenti ; *da kommt einem ja der kalte Kaffee wieder hoch*, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ (da lañsañ) diwar va c'halon (Gregor), dislonk am bez pa welan seurt traoù.

Kaffee² n. (-s,-s) : ti-kafe g., kafedi g., saloñs-te g., tavarn b., ostaleri b.

Kaffeeautomat g. (-en,-en) : ingaler kafe g., darbarer kafe g., kafeerez b., aozerez-kafe b.

Kaffeebaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kafe str., kafeenn b., plant kafe str.

Kaffeebohne b. (-,-n) : *Kaffeebohnen*, kafe str., greun kafe str. ; *eine Kaffeebohne*, ur gafeenn b., ur c'hreunenn gafe b.

kaffeebraun ag. : el liv d'ar c'hafe.

Kaffeebrennerei b. (-,-en) : **1.** [micher] krazerezh kafe g., goulaskerezh kafe g. ; **2.** [stal-labour] krazerezh kafe b.

Kaffeeeis n. (-es) : dienn skorn kafe g., dienn skorn dre gafe g., skornenn gafe b., skornenn dre gafe b.

Kaffeersatz g. (-es) : meni kafe g., erlec'hiad eus ar c'hafe g., kafe malt g., kafe heiz g.

Kaffeessäufer g. (-s,-) : toull-kafe g., bleiz kafe g., ever mat a gafe g.

Kaffeextrakt g. (-s,-e) : kafe poultr g., primgafe g., kafe prim g., kafe diouzhtu g.

Kaffeefahrt b. (-,-en) : troiad kinniget gant un ajañs-veaj ma vez diskouezet traezoù da brenañ en he c'herzh b.

Kaffeefilter g. (-s,-) : sac'h kafe g., sil kafe g.

Kaffeefrucht b. (-,-früchte) : [louza.] frouezh ar gwez-kafe str., kignez kafe str.

Kaffeegeschirr n. (-s,-e) : rummad listri-taol evit ar c'hafe g., servij kafe g., ul lestroù kafe g.

Kaffeehaus n. (-es,-häuser) : ti-kafe g., kafedi g., kafe g., saloñs-te g.

Kaffeekanne b. (-,-n) : grek b., grekad b., pod-kafe g., cheftalenn b., kafetierenn b., kafierenn b., [dre fent] Pipi Ludu g., Pipi Du g. ; *zum Einschenken ist diese Kaffeekanne ungeeignet*, ar grek-se ne ziskarg ket mat ; *die Kaffeekanne hat einen Film angesetzt*, kramennet eo ar grek ; *die Kaffeekanne aufs Feuer stellen*, lakaat ar grek war an tan ; *den Filteraufsatz über die Kaffeekanne stülpen*, lakaat ar sil war ar grek.

Kaffeekirsche b. (-,-n) : [louza.] frouezh ar gwez-kafe str., kignez kafe str.

Kaffeeklatsch g. (-es) : P. kafeta g., kafea g., komererezh g.

Kaffeelöffel g. (-s,-) : loa vihan b., loa gafe b.

Kaffeemarkt g. (-s) : nevid ar c'hafe g.

Kaffeemaschine b. (-,-n) : kafeerez b., aozerez-kafe b., grek-tredan b., grek b. ; *die Kaffeemaschine einschalten*, enaouiñ ar grek.

Kaffeemühle b. (-,-n) : milin-gafe b., meilh-gafe b., malerez-kafe b. ; *der Trichter einer Kaffeemühle*, kern ur vilin-gafe b.

Kaffeepause b. (-,-n) : ehan kafeta g., ehan kafea g., pozadenn gafeta b., pozadenn gafea b., troc'h kafeta g., troc'h kafea g.

Kaffeepflanzung b. (-,-en) / **Kaffeepflanzung** b. (-,-n) : [labour-douar] tachennad plant-kafe b., kafeeg b., plantadeg kafe b.

Kaffeeröster g. (-s,-) : **1.** [benveg] krazerez-kafe b., krazer-kafe g., goulasker-kafe g. ; **2.** [den] krazer-kafe g., goulasker-kafe g.

Kaffeersatz g. (-es) : mal-kafe g., malajoù lies., markoù kafe lies. ; *aus dem Kaffeersatz wahr sagen*, lenn ar blanedenn e-barzh ar mal-kafe.

Kaffeeschwester b. (-,-n) : P. [dre fent] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouerezh b., bardell b., sergonerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.

Kaffeesevice n. (-s,-) : rummad listri-taol evit ar c'hafe g., servij kafe g., ul lestroù kafe g.

Kaffeestrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] gwez-kafe str., kafeenn b., plant kafe str.

Kaffeestube b. (-,-en) : ti-kafe bihan g., kafedi bihan g., saloñs-te bihan g.

Kaffeetante b. (-,-n) : P. [dre fent] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaouerezh b., bardell b., sergonerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b. ; *sie ist eine echte Kaffeetante*, ne vez ganti nemet kaozioù gwrac'h kozh, honnezh 'zo un drutell mar boa biskoazh ! ur c'hohz strakell 'zo anezhi ! un drabell eo ! ur Vari-strap-he-latenn a zo anezhi ! ur beg minaoed eo ! komer eo !

Kaffeetasse b. (-,-n) : tas evit ar c'hafe g., tasenn evit ar c'hafe b., bolenn gafe b.

Kaffeewasser n. (-s) : dour evit fardañ kafe g.

Kaffezeit b. (-,-en) : eur ar banne kafe b.

Kaffein n. (-s) : [kimiezh] kafein g.

Kaffer g. (-s,-n) : **1.** Kafir g. ; **2.** P. [dre zismeg] beulke g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.

Kaffernkorn n. (-s) : [louza.] sorgo str.

Käfig g. (-s,-e) : 1. kaoued b., kaouidell b. ; *Käfig zum Mästen*, muz g. ; *ein voller Käfig*, ur gaouedad b., ur gaouidellad b. ; *in einen Käfig sperren*, kaouediñ ; 2. [dre skeud.] *im goldenen Käfig leben*, bezañ staget gant ur chadenn aour, bezañ serret (bevañ) en ur gaoued aour.

Käfigfalle b. (-,-n) : stoker g., stokerez b.

Käfighaltung b. (-,-en) : sevel yer askoridik e kombodoù-strob g., magañ loened e kaouedoù g., magañ loened e muzioù g.

Kaftan g. (-s,-e) : [dilhad] kaftan g.

kahl ag. : 1. moal, divlev, disto, dizeil, noazh, dibourc'h, dizolo ; *halb kahl*, tarvoal ; *kahl werden*, koll e vlev, divleviñ, moalaat, dont da vezañ moal, disteñ, pennmoalañ ; *kahl machen*, pennmoalañ, moalañ penn u.b., moalaat ; *kahl sein*, bezañ moal, bezañ divlev e benn, bezañ disto ; *kahl geschoren*, touzet-pizh ; *kahler Baum*, gwez noazh str., gwez dibourc'h str., gwez disto eus o delioù str., gwez diwisk str., gwez dizeil str. ; *bald sind die Bäume kahl*, ar gwez a ziwisko (a noashao) hep dale ; *die Raupen fressen die Bäume kahl*, ar biskoul a zebr holl zelioù ar gwez, delienn ebet ne chom er gwez war-lerc'h ar biskoul, holl zelioù ar gwez a vez debret gant ar biskoul pizh ha kempenn, lipet mistr e vez holl zelioù ar gwez gant ar biskoul, skubet e vez holl-razh delioù ar gwez gant ar biskoul ; *die Kaninchen haben die Wiese kahl gefressen*, leurennet eo ar prad gant ar c'honikled, ar prad a zo bet lakaet noazh gant ar c'honikled ; *ein kahler Berggipfel*, lein moal-krin ur menez g. ; 2. [dre skeud.] noazh, dizolo ; *kahle Wände*, mogerioù noazh ; *kahle Gegend*, bro noazh b., tachenn zizolo b., maezioù dizolo lies.

Kahlheit b. (-) : 1. moalder g., moalded b. ; 2. penn touz g., P. penn karnel g. ; 3. [dre skeud.] noazhded b., noazhder g.

Kahlkopf g. (-s,-köpfe) : 1. penn moal g., penn disto g., penn divlev evel ur vi g., penn noazh g. ; 2. penn touz g., P. penn karnel g.

kahkköpfig ag. : moal evel un irvinenn diblusket, moal evel ur vilienn, moal evel ur blaisenn, disto e benn, blevenn ebet war bodenn e benn, divlev e benn evel ur vi, ur penn karnel anezhañ.

Adv. : war e benn moal.

Kahkköpfigkeit b. (-) : moalder g., moalded b. ; *zu Kahlköpfigkeit führend*, pennmoalus.

Kahlschlag g. (-s,-schläge) : 1. difraostadur g., peurziskaradeg wez b. ; 2. [dre skeud.] krennadur groñs ar postoù-labour g., skarzhadeg a-vras b.

Kahlwild n. (-s) : kirvi ha yourc'hed yaouank, karvezed ha yourc'hez.

Kahm g. (-s) : louedenn ar gwin b., blev war ar gwin str., gwele ar gwin g., mikoderm g. [*Mycoderma vini*].

kahmen V.gw. (hat gekahmt / ist gekahmt) : [gwin] louediñ, dont blev war an-unan.

Kahmhaut g. (-s,-häute) / **Kahmhefe** b. (-,-n) : louedenn ar gwin b., blev war ar gwin str., gwele ar gwin g., mikoderm g. [*Mycoderma vini*].

kahmig ag. : [gwin] blev warnañ, louet, louedet.

Kahn g. (-s, Kähne) : 1. [merdead.] bag b., bagig b., kanod g. ; *Kahn fahren*, bageal, mont gant ur c'hanod ; *alter Kahn*, kozh bag vrein b., penton g., skuit g., skuitenn b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b., bag

lespos b. ; 2. *P. der Kahn*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g.

Kahnfahrt b. (-,-en) : tro vageal gant ur c'hanod b.

Kahnschnecke b. (-,-n) : [loen.] maligorn-dour eus ar spesad *Neritae* g.

Kai g. (-s,-s) : [merdead.] kae g., kaeal g., kal g. ; *am Kai anlegen, sich längsseits des Kais legen*, kostezañ ouzh ar c'hae, kaeañ.

Kaianlage b. (-,-n) : [merdead.] kaeoù lies., kalioù lies.

Kaischuppen g. (-s,-) : [merdead.] sanailh b.

Kaiman g. (-s,-e) : [loen.] kaiman g., gourglazard g.

Kain g. : [Bibl.] Kain g.

Kain-Komplex g. (-es,-e) : kemplezh Kain b.

Kainsmal n. (-s) : 1. [Bibl.] merk Kain g. ; 2. [dre skeud.] merk ifamus g.

Kaiphas g. : Kaifaz g.

Kairo n. (-s) : Kaero b.

Kaiser g. (-s,-) : 1. impalaer g. ; *der deutsche Kaiser*, impalaer Bro-Alamagn g. ; *der chinesische Kaiser*, *der Kaiser Chinas*, *Chinas Kaiser*, impalaer Sina g. ; *Kaiser Karl der Große*, *der Kaiser Karl der Große*, an impalaer Karl Veur g. ; *zum Kaiser krönen*, lakaat da impalaer, sakrañ impalaer, kurunennañ ; *der Kaiser dankte ab*, an impalaer a roas e zilez, dilezel a reas an impalaer e gurunenn, an impalaer a reas dilez eus e gurunenn, ober a reas an impalaer e zilez, dont a reas an impalaer er-maez a impalaer, mont a reas an impalaer er-maez a impalaer ; 2. [dre skeud.] *P. sich um des Kaisers Bart streiten*, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, ober kalz a reuz evit netra, klask laou el lec'h na vez ket nez, klask digarezioù, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit disterdra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, breujata, ober trouz bras evit bihan dra, ober ur van evit nebeut a dra, ingenniñ, chikanal, chikanañ ; *gebt dem Kaiser, was des Kaisers ist*, rentit da Gezar ar pezh a aparchant outañ (Gregor), rentit da Gezar ar pezh a zo dezhañ, rentit da Gezar ar pezh a zo da Gezar, roit da Gezar ar pezh a zo dezhañ ; *gebet dem Kaiser, was des Kaisers ist, und Gott, was Gottes ist*, roit da Gezar ar pezh a zo da Gezar, ha da Zoue ar pezh a zo da Zoue ; *auf den alten Kaiser loswirtschaften*, bevañ diouzh an deiz ; [kr-l] *wo nichts ist, hat (selbst) der Kaiser sein Recht verloren*, el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - gant netra ne reer tra - gant netra ne reer mad (Gregor) - pa vez eost, ma chom al labourer war e skaoñ, e varvo an dudjentil gant an naon - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeur ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

Kaiseradler g. (-s,-) : 1. [loen.] *östlicher Kaiseradler*, erer skoazioù gwenn g. ; 2. [ardamezouriezh] erer meur g.

Kaisergranat g. (-s,-e) : [loen.] grilh-traezh g. ; *der Hinterleib des kaisergranats*, lost ar grilh-traezh g.

Kaisergruft b. (-,-grüfte) : kav-bez an impalaer g., kav-bez an impalaerien g.

Kaiserhummer g. (-s,-) : [loen.] grilh-traezh g. ; *der Hinterleib des kaiserhummers*, lost ar grilh-traezh g.

Kaiserin b. (-, -nen) : impalaerez b.
Kaiserkrone b. (-, -n) : kurunenn an impalaer b.
kaiserlich ag. : impalaerel, ... an impalaer ; *Seine Kaiserliche Hoheit*, e Uhelded an impalaer b. ; [istor] *die Kaiserlichen*, soudarded an impalaer lies. ; *die kaiserliche Armee*, an arme impalaerel b. ; *die K. und K.-Armee* (*die Kaiserlich-Königliche Armee*), lu Aostria-Hungaria g.
kaiserlich-königlich ag. : [istor] ... Aostria-Hungaria.
Kaiserling g. (-s, -e) : [louza.] oroñez str.
Kaiserpfalz b. (-, -en) : palez an impalaer g.
Kaiserpilz g. (-es, -e) : [louza.] oroñez str.
Kaiserreich n. (-s, -e) : impalaeriezh b., impalaerded b. ; *das erste Kaiserreich*, an Impalaeriezh c'hall kentañ b., an Impalaerded c'hall kentañ b.
Kaiserschmarren g. (-s, -) : / **Kaiserschmarrn** g. (-s, -) : [Bro-Aostria] krampouezh drailhet gant sukr ha rezin sec'h str.
Kaiserschnitt g. (-s, -e) : [mezeg.] kezarian g., skej-kof g.
Kaiserschwamm g. (-s, -schwämme) : [louza.] oroñez str.
Kaisertum n. (-s, -tümer) : 1. [tachenn] impalaeriezh b. ; 2. [briegezh] impalaerded b.
Kaiserwürde b. b. (-) : impalaerded b., briegezh a impalaer b.
Kajak g./n. (-s, -s) : kaiak g. ; *kajak fahren*, kaiakiñ.
Kajalstift g. (-s, -e) : kreion kohol g., kreion kol g.
Kajüte b. (-, -n) : kambrig b., kambrig-lestr b., kambr-lestr b., kabanell b., kabanenn b.
Kakadu g. (-s, -s) : [loen.] kaketou g.
Kakao g. (-s) : 1. kakao g. ; *eine Tasse Kakao*, ur volennad chokolad b., ur volennad kakao b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden durch den Kakao ziehen*, ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., ober dilhad nevez d'u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., gwiskañ (louzañ, pilat, gwashaat) u.b. ; 3. [dre skeud.] P. *da kommt einem ja der Kakao wieder hoch*, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ (da lañsañ) diwar va c'halon (Gregor), dislonk am bez pa welan seurt traoù.
Kakaobaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-kakao str., kakaoenn b. [*liester kakaoenned*].
Kakaobohne b. (-, -n) : *Kakaobohnen*, kakaoenn b. [*liester kakaoennoù*], fav kakao str. ; *eine Kakaobohne*, ur gakaenn b., ur favenn gakaenn b.
Kakaobutter b. (-) : [kegin.] amann kakao g.
Kakaopulver n. (-s) : chokolad poultr g., bleud chokolad g., kakao poultr g., bleud kakao g.
kakeln V.gw. (hat gekakelt) : 1. klochañ, klokal, grakal, gragennat, ragachat ; 2. [dre skeud.] parlikanat, latennat, kaketal, glabousat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flepañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù, komz dilohez, komz jore-dijore, chaokat, pilprennat.
Kakeriak g. (-s/-en, -en) / **Kakerlake** b. (-, -n) : 1. [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g. ; 2. [dre skeud.] gwennard Azia g., albineg Azia g.
Kaki b. (-, -s) : [louza.] kaki str.
Kaki n. (-/-s) : [liv] kaki g.

Kakibaum g. (-s, -bäume) : [louza.] kakienn b. [*liester kakienned*], gwez-kaki str.
kakifarben ag. : ... liv kaki, kaki, livet e kaki.
Kakipflaume b. (-, -n) : [louza.] kaki str., kakienn b. [*liester kakiennoù*].
Kaktee b. (-, -n) / **Kaktus** g. (-/-ses, Kakteen/-se) : [louza.] kaktuz str.
Kalamität b. (-, -en) : 1. gwallreuz g., reuz g., gwalenn b., gwalennad b., reuziad g., gourmest g., kontamm g., bosenn b., lorgnez b., lovrnez b., gourmest g. ; 2. P. rec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkreiz g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., anken b., doan b., goulgi g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., sorb g., kontamm g.
Kalander g. (-s, -) : [tekn.] lufrouer g., lufrez g.
Kalanderlerche b. (-, -n) : [loen.] alc'hweder beg tev g.
kalandern V.k.e. (hat kalandert) : lufrañ, gourlufrañ, satinañ.
Kalaschnikow® b. (-, -s) : kalachnikov® b.
Kalauer g. (-s, -) : 1. daof g./str., daofenn b., boutikl g./b., c'hoari-gerioù g., bourd g., fentigell b. ; *Kalauer machen*, dibunañ (distagañ) dafoù, dibunañ (distagañ) daofennoù, kontañ dafoù (daofennoù), dibunañ (distagañ) bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, diskolpañ bommoù ; 2. fentigell bet klevet seizh kant gwech warn-ugent b.
kalauern V.gw. (hat gekalauert) : dibunañ (distagañ) dafoù, dibunañ (distagañ) daofennoù, kontañ dafoù (daofennoù), dibunañ (distagañ) bourdoù, reiñ melladoù, distagañ fentigelloù, diskolpañ bommoù.
Kalb n. (-s, Kälber) : leue g., [yezh ar vugale] leukig g., P. boubou minig g. ; *abgesetztes Kalb*, leue dizon g., dizonadenn b., lead g., leue dizonet g., leue aet diwar e vamm g. ; *das Kalb wurde vor zwei Monaten abgesetzt*, daou viz dizonet eo al leue ; *das abgesetzte Kalb nimmt ab*, al leue nevez dizonet a ra e goazh ; *Kuh mit Kalb*, mamm-vuoc'h b. ; *Saugkalb*, leue war e vamm g., leue-laezh g. ; *Schlachtkalb*, leue kig g. ; *Hirschkalb*, menn-karv g., karvig g. ; *Rehkalb*, menn-yourc'h g., yourc'hig g. ; *gleichaltrige Kälber*, leueouaj g. ; *tot geborenes Kalb*, leue-janus g. ; *männliches Kalb*, leue-tarv g. ; [relij.] *das Goldene Kalb anbeten*, azeuliñ al Leue Aour (Gregor).
kalben V.gw. (hat gekalbt) : 1. halañ ; *die Kuh kalbt*, emañ ar vuoc'h oc'h halañ, emañ ar vuoc'h gant droug he leue ; *die Kuh wird bald kalben*, emañ ar vuoc'h o tezeziñ, dizalc'hwez eo ar vuoc'h, da c'hortoz halañ emañ ar vuoc'h, da c'hortoz hec'h amzer emañ ar vuoc'h, warnes halañ emañ ar vuoc'h, war ar bord da halañ emañ ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h gant droug he leue, emañ ar vuoc'h war droug he leue, droug al leue a zo gant ar vuoc'h ; *es sind nur noch zwei Monate, bis die Kuh kalbt*, ar vuoc'h n'he deus nemet daou viz evit mont da halañ ; *die Kuh hat gekalbt*, halet eo ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt*, nevez-halet eo ar vuoc'h, nevez-hal eo ar vuoc'h ; *die Kuh hat vor langer Zeit gekalbt*, kozh-halet eo ar vuoc'h ; *beim Kalben Geburtshilfe leisten*, halañ ur vuoc'h, reiñ an dorn d'ur vuoc'h da halañ ; 2. [dre astenn., douar.] *der Gletscher kalbt*, emañ ar skornredenn o

tisteuler pezhiaoù skorn, pezhiaoù skorn a zo o tistagañ diouzh ar skornredenn.

Kälberbox b. (-, -en) : karched leueoù g.

Kälberlab n. (-s) : tro g., kaoul g., goedenn b., keul g. ; *Kälberlab einsetzen*, goedennañ laezh ; *mit Kälberlab behandelte Milch*, laezh goedennek g.

Kälbermagen g. (-s, -/māgen) : kaouligen leue b., kaouledenn leue b.

kalbern V.gw. (hat gekalbert) : P. ebatat, ober joa, bragal, c'haoriellat, fringellat, genaouekaad, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulk, ober e rouz, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lem, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, c'hoari e chaoker-e-c'henoù (e chaoker-e-spered), c'hoari e chaoker kaozioù.

kälbern V.gw. (hat gekälbert) : 1. P. ebatat, ober joa, bragal, c'haoriellat, fringellat, genaouekaad, noualantiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, ober furlifinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulk, ober e rouz, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lem, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, c'hoari e chaoker-e-c'henoù (e chaoker-e-spered), c'hoari e chaoker kaozioù ; 2. [Bro-Aostria] halañ ; 3. P. dislonkañ, bruilhiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, lañsañ diwar e galon, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon.

Kälberzieher g. (-s, -) : mekanik da halañ ar saout g.

Kalbfell n. (-s, -e) : 1. leuegen g. ; 2. [dre skeud.] taboulin b./g.

Kalbfleisch n. (-es) : [kegin.] kig-leue g., leue g. ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch*, kig gwenn g.

Kalbleder n. (-s) : leuegen g.

Kalbsauge n. (-s, -n) : [dre skeud.] *Kalbsaugen*, daoulagad dispourbellek (Gregor) lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies.

Kalbsbraten g. (-s, -) : [kegin.] rost kig-leue g., rost leue g.

Kalbsbrieschen n. (-s, -) : [kegin.] toazon leue g.

Kalbseintopf g. (-s) : [kegin.] kefalenn kig-leue b., kefalenn leue b., keusturenn kig-leue b., keusturenn leue b.

Kalbsfell n. (-s, -e) : 1. leuegen g., kroc'hen leue g. ; 2. [dre skeud.] taboulin b./g.

Kalbsgekröse n. (-s) : [kegin.] frezenn leue b.

Kalbshachse b. (-, -n) / **Kalbshaxe** b. (-, -n) : [kegin.] jaritell leue b.

Kalbskeule b. (-, -n) : [kegin.] morzhed leue b., rodellenn leue b., rodell leue b., feskenn leue b., morzhedenn leue b.

Kalbskopf g. (-s, -köpfe) : penn leue g.

Kalbsleber b. (-) : avu leue g.

Kalbsleder n. (-s, -) : leuegen g., lër leue g.

Kalbslunge b. (-, -n) : [kegin.] skevent leue str.

Kalbsmilch b. (-) : [kegin.] toazon leue g.

Kalbsnuss b. (-, -nüsse) : [kegin.] torchenn leue b.

Kalbspergament n. (-s) : paper leuegen g., leuegen g.

Kalbsroulade b. (-, -n) : rollad kig leue g., ruilhad kig leue g., logodenn gig leue b.

Kalbsschlegel g. (-s) : [kegin.] morzhed leue b., rodellenn leue b., rodell leue b., feskenn leue b., morzhedenn leue b.

Kalbschnittzel n. (-s, -) : skalopenn leue b., skolpenn leue b.

Kalbsstelze b. (-, -n) : [Bro-Aostria] jaritell leue b.

Kaldaunen lies. : 1. bouzelloù lies. ; 2. [kegin.] togonoù lies., stripoù lies., stripennoù lies., sklipoù lies., kourailhoù lies., flugez str.

Kaldaunengeschäft n. (-s, -e) : striperezh b.

Kaldaunenhandel g. (-s) : striperezh g.

Kaldaunenhändler g. (-s, -) : stripier g.

Kalebasse b. (-, -n) : koulourdrenn b.

Kaledonien n. (-s) : Kaledonia b.

Kaleidoskop n. (-s, -e) : Kaleidoskop g.

Kalenden lies. : [istor] kala g. ; *an den griechischen Kalenden*, pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, a-benn james, biken, gwech ebet, pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, pa nijo ar moç'h, an deiz goude biken, pa sono trompilh ar Varn, da ouel sant Bikenig, da zeiz sant Bikenig, p'o devo dent ar yer, pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se.

Kalender g. (-s, -) : kalendar g., almanag g., deiziataer g., deiziadur g. ; *gregorianischer Kalender*, kompod (kalendar) gregorian g. (Gregor) ; *julianischer Kalender*, kompod (kalendar) julian g. ; *diesen Tag muss man im Kalender (rot) anstreichen*, an deiz-se a zo da verkañ gant liv ruz (a zo da lakaat e-touez ar re washañ), ra vezo milliget an deiz-hont !

Kalenderberechnung b. (-, -en) / **Kalenderfestsetzung** b. (-, -en) : kompod g.

Kalenderjahr n. (-s, -e) : bloavezh keodedel g.

Kalesche b. (-, -n) : rederig g.

Kalfaktor g. (-s, -en) / **Kalfakter** g. (-s, -) : 1. gra-pep-tra g. ; 2. [toul-bac'h] skoazeller g., skorer g., eil g.

Kalfaterer g. (-s, -) : kalafeter g.

kalfatern V.k.e. (hat kalfatert) : [merdead.] kalafetiñ, stoupañ ; *eine Naht zwischen hölzernen Schiffsplanken kalfatern*, kalafetiñ ur grem g., stoupañ ur grem g., kalafetiñ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouch ur vag b., stoupañ ur c'haran etre div regennad bordajennoù war kouch ur vag b.

Kalfatern n. (-s) : kalafetadur g. ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g.

Kali n. (-s) : kali g., potas g.
Kaliber n. (-s,-) : 1. gobari g., kalibr g. ; 2. [dre skeud.] tremp g. ; P. *vom gleichen Kaliber sein*, bezañ eus an hevelep tremp (eus ar memes temz, eus an hevelep bleud, eus an hevelep gobari).
Kalibergwerk n. (-s,-e) : mengleuz potas b.
kalibrieren V.k.e. (hat kalibriert) : gobariañ.
kalibrig ag. : eus ar gobari ...
Kalidünger g. (-s) : [labour-douar] raz azotek g.
Kalif g. (-en,-en) : kalif g.
Kalifenamt n. (-s) : kalifiezh b., briegezh a galif b.
Kalifat n. (-s) : 1. [karg] kalifiezh b., briegezh a galif b. ; 2. [bro] kalifelezh b.
Kaliförderung b. (-,-en) : [mengleuz] korvoerezh kali g., eztenn potas g.
Kalifornien n. (-s) : Kalifornia b.
kalihaltig ag. : [kimiezh] potasek.
Kaliko g. (-s,-s) : lien-kotoñs g., lien-koton g., kaliko g.
Kalikraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bugelenn-mor str., bugelennenn-vor b., morgelenn str., morgelennenn b.
Kalilauge b. (-,-n) : [kimiezh] dourenn botas daskrignus b.
Kalisalpeter g. (-s) : [kimiezh] nitrat potasiom g., nitrat potas g., holen-moger g., holen-mein g., hili-moger g.
Kalisalz n. (-es,-e) : [kimiezh] holen potas g.
Kalisalzkräut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bugelenn-mor str., bugelennenn-vor b., morgelenn str., morgelennenn b.
Kalium n. (-s) : [kimiezh] kaliom g., potasiom g.
Kalium-Dünger g. (-s) : ludu-tan g.
Kaliumnitrat n. (-s) : [kimiezh] nitrat potasiom g., nitrat potas g., holen-moger g., holen-mein g., hili-moger g.
Kaliumpermanganat n. (-s) : [kimiezh] permanganat potasiom g.
Kalk g. (-s,-e) : 1. raz g. ; *Kalk brennen*, poazhañ maen d'ober raz, pulluc'hañ maen-raz, cheñch maen-raz gant an tan e raz (Gregor) ; *ungelöschter Kalk*, raz-bev g., raz-kriz g. ; *gelöschter Kalk*, raz distan g. / raz distanet g. (Gregor) ; *Kalk löschen*, lazhañ raz, distanañ raz (Gregor) ; *fetter Kalk*, raz poazh g. ; *die Wände mit Kalk bewerfen*, razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen*, lakaat raz-bev war korfoù loened marv ; 2. kalkiom g. ; *kohlensaurer Kalk*, karbonat kalkiom g., karbonat raz g. ; [mezeg.] *Kalk entziehen*, dirazekaat ; 3. [dre skeud.] P. *bei ihm rieselt schon der Kalk*, luo eo, aet eo kabac'h, gourdet eo gant ar gozhni, louet ha merglet eo, diskaret eo gant ar gozhni, kozh-krigon eo, ur vagadenn eo, troet eo e empenn e dour, troet eo e empenn e yod, ur c'hripon pampes a zo anezhañ, ur c'hripon impopo a zo anezhañ, ur c'hripon luo a zo anezhañ, ur c'hripon kripo a zo anezhañ, ur glaourenneg a zo anezhañ, un neudenner a zo anezhañ.
Kalkanstrich g. (-s) : [tisav.] gwisk raz g., gwiskad raz g., indu raz g., lindrenn raz b.
kalkartig ag. : [kimiezh] razek, e doare ar raz, a-zoare gant ar raz, a-seurt gant ar raz.
Kalkboden g. (-s,-böden) : douar raz g.
Kalkbrenner g. (-s,-) : fornier-raz g., razer g.
Kalkbrennerei b. (-,-en) : forn-raz b. ; *die Kalkbrennerei*, forn ar raz b.
Kalkbruch g. (-s,-brüche) : mengleuz maen-raz b.

Kalkbrühe b. (-,-n) : meskaj razek g. ; *Kalkbrühe zum Äschen*, palmer g.
Kalkdünger g. (-s) : [labour-douar] raz azotek g., raz g.
kalken V.k.e. (hat gekalkt) : 1. *eine Mauer kalken*, razañ ur voger, induañ ur vur gant raz, gwennañ ur voger gant dour-raz ; *eine neulich gekalkte Mauer*, ur voger fresk razet b. ; 2. [labour-douar] razañ, lakaat raz war, margañ, merliñ, strogañ.
Kalken n. (-s) : razadur g., razañ g. ; *das Kalken der Mauern*, razadur ar mogerioù g., gwennezh ar muerioù gant dour-raz g., gwennidigezh ar mogerioù gant dour-raz b.
Kalkerde b. (-,-n) : douar raz g.
Kalkfarbe b. (-,-n) : laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g.
Kalkgebirge g. (-s) : [maen.] reier raz lies.
Kalkgrube b. (-,-n) : mengleuz maen-raz b.
kalkhaltig ag. : [kimiezh] razek, razus.
Kalkhütte b. (-,-n) : forn-raz b. ; *die Kalkhütte*, forn ar raz b.
kalkig ag. : razek, razus, ... raz.
kalkliebend ag. : [louza.] razkar.
Kalkmangel g. (-s) : 1. [mezeg] negez a galkiom b., dirazekaenn b. ; 2. [labour-douar] diouer a raz g.
Kalkmergel g. (-s) : marg g.
Kalkmilch b. (-) : laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g. ; *eine Mauer mit Kalkmilch bespritzen*, razañ ur voger, induañ ur vur gant raz, gwennañ ur voger gant dour-raz, gwennezañ ur vur.
Kalkmörtel g. (-s,-) : pri-raz g., pri-touseg g.
Kalkofen g. (-s,-öfen) : forn-raz b. ; *der Kalkofen*, forn ar raz b.
Kalkphosphat n. (-s,-e) : raz-eskern g.
Kalkputz g. (-es) : [tisav.] gwisk raz g., gwiskad raz g., indu raz g., lindrenn raz b.
Kalksalpeter g. (-s) : [kimiezh] nitrat potasiom g., nitrat kalkiom g.
Kalksandstein g. (-s,-e) : krag razek g.
Kalksinter g. (-s) : hinkin-maen g., hinkin-bolz g., bolzhinkin g., stalaktit g.
Kalkspritze b. (-,-n) : razerez b.
Kalkstein g. (-s,-e) : maen-raz g.
kalkstet ag. : [louza.] razkar.
Kalktuff g. (-s,-e) : tufev g.
Kalkül g./n. (-s,-e) : 1. jedadenn b., jed g., jedad g., jederezh g., jedadur g. ; 2. [dre skeud.] rakjedadur g., ragempentadenn b., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g., ratozh b., mennad g., amboaz g., aviz g., devez g. ; *aus Kalkül*, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat, dre rat ha dre vennozh.
Kalkulation b. (-,-en) : 1. jed g., jedad g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., jedadur ar c'houstoù g. ; *genaue Kalkulation*, jederezh dre vunodoù g. ; 2. priziadur g., istimadur g., rakjedadur g., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g.
Kalkulator g. (-s,-en) : 1. [benveg] jederez b., jeder g. ; 2. [den] kontour g., jedour g.
kalkulierbar ag. : rakjedadus, ragempentadus, diaweladus, rakweladus.
kalkulieren V.k.e. (hat kalkuliert) : rakjediñ, ragarveziñ, ragempentiñ, rakwelet, diawelet.

V.gw. (hat kalkuliert) : **1.** kontañ, jediñ, teuler d'ar jed ; **2.** *mit etwas kalkulieren*, delc'her kont eus udb.

Kalkwasser n. (-s) : raz-sklaer g., laezhenn-raz b., laezh-raz g., dour-raz g., gwenn-raz g. ; *eine Mauer mit Kalkwasser bespritzen*, razañ ur vur, induañ ur voger gant raz, gwennañ ur vur gant dour-raz, gwenrazañ ur voger.

Kalkzuschlag g. (-s) : maen-raz da veskañ gant ar c'hailh en uhelfornioù g.

Kalligraf g. (-en,-en) / **Kalligraph** g. (-en,-en) : kaerskrivour g., pizhskriver g.

Kalligrafie b. (-) / **Kalligraphie** b. (-) : **1.** kaerskriverezh g., kaerskrivañ g., pizhskriverezh g. ; **2.** *eine Kalligrafie*, ur gaerskrivenn b.

kalligrafisch ag. / **kalligraphisch** ag. : kaerskriverezhel, pizhskriverezhel, ... kaerskrivañ.

kalligrafieren V.k.e ha V.gw. (hat kalligrafiert) : kaerskrivañ, pizhskrivañ.

Kalmar g. (-s,-e) : [loen.] sifelleg g., stiogenn b., stiogan b., stivell b. [*liester stivelled*], stivellegenn b. [*liester stivelleged*], stivelleg str. ; *gemeiner Kalmar*, stivellegenn ruz b., stivell ruz b., stiogan b. ; *Langflossenkalmar*, stivellegenn wenn b., stivell wenn b., stiogan wenn b.

Kalme b. (-,-n) : [merdead.] kalmijenn b., kalmadenn b., mor kalm-gwenn g., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g.

Kalmen lies. : [merdead.] kalmijiri b.

Kalmück g. (-en,-en) : **1.** Kalmouk g. ; **2.** [loen.] levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junger Kalmück*, malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.

Kalmücke g. (-n,-n) : Kalmouk g.

Kalmus g. (-,-se) : [louza.] gellhesk g.

Kalorie b. (-,-n) : kalori g., kaloriad g. ; *pro Tag braucht der Mensch zwischen 2000 und 3500 Kalorien*, an den en devez ezhomm eus etre 2000 ha 3500 kalorienn bemdez.

kalorienarm ag. : [kegin.] paour e kalorioù, iskaloriel.

Kalorienbombe b. (-,-n) : [kegin.] boued gourc'haloriek g.

Kaloriengehalt g. (-s) : [kegin.] bec'h kalorioù g.

kalorienreduziert ag. : [kegin.] paour e kalorioù, iskaloriel.

kalorienreich ag. : [kegin.] pinvidik e kalorioù, uskaloriel, kreñv ar c'haloriennoù ennañ.

Kalorimeter n. (-s,-) : kalorimetr g., gwrezventer g.

Kalorimetrie b. (-) : kalorimetriezh g., gwrezventerezh g.

kalorisch ag. : **1.** [fizik] ... gwrez ; **2.** [kegin.] gremmus.

Kalotte b. (-,-n) : **1.** [pennwisk] kalotenn b. ; **2.** [mat.] kokenn b. ; **3.** [tisav.] bolz plat b.

Kalpak g. (-s,-s) : [lu] kolbak g.

kalt ag. : **1.** yen, didan ; *kalt Wasser*, dour kriz g., dour yen g. ; *kalter Wind*, avel griz g., avel rivus g. ; *kalte Füße haben*, kaout riv d'e dreid, kaout riv en e dreid, bezañ rivet e dreid, bezañ anaoudet e dreid ; *die Suppe wird kalt*, yenañ a ra ar soubenn ; *Ihre Suppe wird kalt*, na lezit ket ho soubenn da yenañ, darev eo ho soubenn da glouaraat ; *jetzt ist Ihre Suppe kalt geworden*, pelloc'h eo riellet ho soubenn ; *kalt Wetter*, amzer yen b., amzer galet b., amzer griz b. ; *es ist bitter kalt*, yen-du eo, yendu eo anezhi, yen-skorn eo, yen-kalet eo, riv bras a zo, riv bras a ra, yen-ki eo, gwashat eo yen ! ; *gestern Nacht*

war es trocken und eiskalt, dec'h da noz en doa krazet, dec'h da noz en doa ripet ; *trockener eiskalter Wind*, avel rip g., avel dreut g., avel yen ha spelc'hus g., spinac'henn b. ; *es ist kalt*, yen eo an amzer, kriz eo an amzer, yen eo, yen eo anezhi, riv a ra, riv a zo, rivañ a ra ; *mir ist kalt*, rivet on (Gregor), anaoudet on, riv (anoused, paourentez) am eus, kavout a ra din ez eo yen an amzer, yen eo din, emañ o rivañ ; *es ist mir verdammt kalt*, va gwalc'h a riv am eus, sklaset on, rivet eo va sac'h, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *es ist kälter geworden*, yenaet eo an amzer, kresket eo ar riv, krisaet eo an amzer, aet eo an amzer war grisaat ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein*, an aod a zo naonus ha paourentezus ; *kalter Winter*, goañv didan g. ; *so kalt war es noch nie*, ken gwazh yenijenn n'eus ket bet biskoazh ; **2.** [dre skeud., dre astenn.] yenidik, yen, diseblant, digas ; *ein kalter Mensch*, un den diseblant (yen, digas) ; *dein Zorn lässt mich kalt*, ne ra da gounnar na droug na vad din, ne ra da gounnar evidon na kriz na poazh, me ne ran van eus da gounnar, me ne ran van ebet evit klevet ac'hanout oc'h ober trouz, da c'hourdrouzoù n'am spontont ket ; *spottet nur ! das lässt mich kalt !* e c'hallit krediñ ! ; *er ist kalt gegen sie*, yen eo en he c'heñver, digas eo en hec'h andred, diseblant (yen) eo outi ; *ein kaltes Gebaren*, un emzalc'h yen (digas, diseblant) g., un neuz yen b. ; **3.** [kegin.] yen ; *kalt es Büffet*, meuzioù yen, boued yen g., traoù yen lies. ; *kalte Küche*, meuzioù yen, boued yen g. ; *kalte Platte*, meuz yen g., pladad traoù yen g., pladad kig yen g. ; **4.** [dre skeud.] *jemandem die kalte Schulter zeigen*, ober fas koad d'u.b., bezañ fae d'an-unan kaozeal gant u.b., ober e benn kozh, droukzegemer u.b., bezañ diseblant ouzh u.b., bezañ yen ouzh u.b., bezañ yen e-keñver u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad ; *mir war doch klar, dass er mir die kalte Schulter zeigte*, gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin, gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet ouzhin, gwelet a-walc'h a raen e oa fallaet em c'heñver ; *kalte Farben*, livioù yen lies. ; *kalt Blut bewahren*, derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, chom mestr war e skiantoù ; *kalter Schweiß*, c'hwezenn yen b. ; *kalter Schauer*, kridienn b. ; [istor] *der kalte Krieg*, ar brezel yen g.

Adv : **1.** *Getränke kalt stellen*, lakaat evajoù da yenaat ; *eine Flasche Wein kalt stellen*, lakaat ur voutailhad win er fresk ; *etwas kalt essen*, debriñ udb ent yen ; **2.** *es überlief ihn kalt*, ur gridienn a redas a-hed (hed, dre hed) e livenn-gein, ur gridienn a hejas anezhañ, ur gridienn a redas dre e gorf, tremen a reas an Ankoù drezañ, mont a reas an Ankoù dreist dezhañ, ober a reas ur skrijadenn dre e holl izili, ur c'hlizhenn a zeuas warnañ ; *es läuft mir kalt über den Rücken*, santout a ran ur gridienn o redek a-hed (hed, dre hed) va livenn-gein, ur c'hlizhenn a zeu warnon ; **3.** *P. jemanden kalt machen*, lazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b.

Kaltbearbeitung b. (-, -en) : [tekn.] forjañ en yen g., forjañ a-yen g., pleuskañ en yen g., pleuskañ a-yen g., oberiadurezh en yen b., oberiadurezh a-yen b.

kaltbiegen V.k.e. (bog kalt / hat kaltgebogen) : [tekn.] plegañ en yen, plegañ a-yen, kammañ en yen, kammañ a-yen, krommañ en yen, krommañ a-yen.

Kaltblüter g. (-s, -) : [loen.] loen arallwrezat g., arallwrezad g. [liester arallwrezaded]

kaltblütig ag. : 1. arallwrezat ; *kaltblütige Tiere*, loened arallwrezat lies., arallwrezaded lies. ; 2. [dre skeud.] difrom ; *kaltblütig bleiben*, derc'hel plaen e spered, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, na ober ur van ; *er bringt seine Feinde kaltblütig um*, ne ra ket van evit lakaat gwad e enebourien da redek, lazhañ a ra e enebourien mik ha digar.

Kaltblütigkeit b. (-) : difromidigezh b.

Kälte b. (-) : 1. yenion g., yenien b., yenijenn b., yendurezh b., yender g., yended b., yen g., krizaj g., riv g., anoued g., paourentez b., c'hai g., amzer yen b. ; *grimmige (schneidende, beißende) Kälte*, riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn zu b., yenijenn rip b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., morfont g., morfontadur g., yenijenn hag a grog en dud b. ; *wir haben 15 Grad Kälte*, 15 derez dindan mann a zo, bez ez eus 15 derez dindan mann ; *bei dieser Kälte wirst du es nicht aushalten können*, ne c'halli ket padout dindan an amzer rivus, ne c'halli ket padout gant ar yenijenn a ra ; *unter der Kälte leiden*, gouzañv yenijenn ; *ich bin vor Kälte ganz erstarrt, diese Kälte geht mir durch Mark und Bein*, treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezet, paourentezus, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, kleret, pistiget, ridet, bav) on gant ar riv, o krugañ emañ gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, rividik on, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goañv, deuget eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *vor Kälte zittern*, krenañ (skarnilañ) gant ar riv, krenañ gant an anoued, kridiennañ gant ar riv, simudiñ, daskrenañ gant ar yen ez eo, skrijañ gant ar riv, skrijañ diwar anoued, flojañ gant ar riv ; *ich zittere doch nicht vor Angst, sondern vor Kälte*, riv am eus, neket aon ; *sich gegen die Kälte schützen*, mirout ouzh ar riv da gregiñ en an-unan, eveshaat ouzh ar riv, en em ziwall diouzh ar riv, en em zifenn ouzh ar riv, en em sikour ouzh an anoued, difenn e gorf ouzh ar riv ; *vor Kälte und Wind geschützter Ort*, lec'h klet g., kornig klet g., kledour g., kledourenn b. ; *sich vor lauter Kälte zusammenkauern*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e gropoù, en em vac'hañ abalamour d'ar yenijenn, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; 2. [dre skeud.] dihegarated b., yender g., yenijenn b., yenien b., yenion g., glazentez b.

Kälteanlage b. (-) : skornet g., skornerez b., sklasez b., skornet g., enstaladenn souryen b.

kältebeständig ag. : dalc'hus ouzh ar yenijenn, kalet ouzh ar yenijenn, na skorn ket, diskornus.

Kältebrücke b. (-, -n) : [tisav.] pont gwrezel g., pont termek g.

Kälteeinbruch g. (-s, -einbrüche) : barr riv g., stokad riv g., frapad riv g., frapadenn riv b., kaouad riv b./g., krogad riv g., strañs riv g., strañsad riv g., reuziad riv g., strapad riv g., binim en amzer g., taolad yenien g., fourrad yenien g.

kälteempfindlich ag. : kizidik ouzh ar yenijenn, tener ouzh ar yenijenn, rividik, anouedik, anouedek, gwak ouzh an amzer yen, gwak ouzh ar yenijenn, da vezañ diwallet diouzh ar riv, hag a zouj ar riv, ludek, bavidik ; *diese Pflanze ist kälteempfindlich*, ar blantenn-se a zo kizidik ouzh ar yenijenn, ar blantenn-se a zo tener ouzh ar yenijenn, ar blantenn-se a zo gwak ouzh an amzer yen, ar blantenn-se a zo da vezañ diwallet diouzh ar riv, ar blantenn-se a zo da vezañ gwarantet diouzh ar riv, ar blantenn-se a zouj ar riv.

Kältegefühl n. (-s) : riv g., anoued g. ; *ein Kältegefühl empfinden*, klevet diouzh anoued, klevet ouzh anoued, klevet anoued, santout riv ; *ein Kältegefühl verursachen*, bezañ anouedik, bezañ rivus.

Kältegemisch n. (-es, -e) : meskad yenañ g., meskadur yenañ g., kemmesk yenañ g., touezenn yenañ b.

Kältegrad g. (-s, -e) : derez yenijenn g.

kälteliebend ag. : skornar.

Kältetechnik b. (-) : teknik ar yenañ g., yenedigezh b.

Kältewelle b. (-, -n) : skornadenn b., barr riv g., stokad riv g., frapad riv g., frapadenn riv b., kaouad riv b./g., krogad riv g., strañs riv g., strañsad riv g., reuziad riv g., strapad riv g., taolad yenien g., binim en amzer g., taolad yenien g.

kaltgepresst ag. / **kaltgeschlagen** ag. : gwasket ent yen, gwasket a-yen, n'eo ket bet tommet ; *kaltgepresstes Öl, kaltgeschlagenes Öl*, eoul gwer'h g., eoul flour g.

Kalthaus g. (-es, -häuser) : [labour-douar] ti-gwer yen g., ti-gwer fresk g.

kalthertzig ag. : diseblant, digas, difrom, digalon, kriz, digar, didruez, dibalamour, digemez, kalet a galon, kriz e galon, skornet e galon, spelc'het e galon, disec'het-pizh e galon, krin e galon, krinet e galon, kaledet e galon, yen.

Kalthertzigkeit b. (-) : rustoni b., garventez b., krizder g., kaleter a galon g. (Gregor), yenien b., digasted b.

Kaltluft b. (-) : ec'honenn aer yen b., tolzennad aer yen b.

kaltmachen V.k.e. (hat kaltgemacht) : P. *jemanden kaltmachen*, lazhañ u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., reiñ e gont d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b.

Kaltmeißel g. (-s, -) : [tekn.] kizell-yen b.

Kaltmiete b. (-, -n) : priz ar feurm hep ar c'hargoù g., priz ar feurm pep karg er-maez g.

kaltnieten V.k.e. (hat kaltgenietet) : [tekn.] riñvediñ (riñvañ) a-yen, riñvediñ (riñvañ) ent yen.

kaltprägen V.k.e. (hat kaltgeprägt) : [tekn.] stampiñ a-yen, stampiñ ent yen, mintañ.

Kaltschale b. (-, -n) : [kegin.] soubenn frouezh yen b., soubenn vier yen b.

Kälteschauer g. (-s,-) : kridienn riv b., skrijadenn riv b.
Kaltschmied g. (-s,-e) : minter g.
kaltschmieden V.k.e. (hat kalteschmiedet) : forjañ en yen, forjañ a-yen, mintañ.
kaltschnäuzig ag. : divergont, dichek, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, dizoare, disaouzan ; *kaltschnäuzig sein*, bezañ divergont (dichek, hardizh, her, balc'h, divezh, digoll, dibalamour, digaz, disaouzan), kaout kribell, bezañ difoutre ; *er ist ganz schön kaltschnäuzig*, hardison (hardizhegezh) en deus, kribell en deus, hennezh n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ, P. hennezh a zo ront dezhañ, hennezh ne vank ket avel dezhañ.
Kaltschnäuzigkeit b. (-) : hardizhded b., divergontiz b. divezhoni b., herder g., taerder g.
Kaltstart g. (-s,-s) : loc'hañ yen g., loc'hañ a-yen g.
kaltstellen V.k.e. (hat kaltgestellt) : *jemanden kaltstellen*, distroadañ u.b., didroadañ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., diarbenniñ u.b., skarzhañ u.b., skubañ u.b., skubañ dindan botoù u.b., reiñ lamm d'u.b., dic'hoprañ (kas kuit, difredañ, ezfredañ, digouvian, digargañ, dizorniañ) u.b., lakaat u.b. war e dorchenn vihan, sinañ e baper d'u.b. ; [polit.] *der Minister wurde kaltgestellt*, roet e voe ar skar d'ar maodiern, lamet e voe e garg digant ar maodiern, P. savet e voe e dreid d'ar maodiern, roet e voe foet an nor d'ar maodiern.
kalttrocken ag. : [avel] rip, treut, yen ha spelc'hus ; *kaltrockener Wind*, avel rip g., avel dreut g., avel yen ha spelc'hus g., spinac'henn b.
kaltverfestigen V.k.e. (verfestigte kalt / hat kaltverfestigt) : kaletaat en yen, kaletaat a-yen, fetizañ.
Kaltwasserbehandlung b. (-,-en) : [mezeg.] dourvezegiezh b., dourgur b., dourgurañ g.
Kaltwasserhahn g. (-s,-hähne) : kog an dour yen g., pluenn an dour yen b., alc'hwez an dour yen g.
Kaltwasserprobe b. (-,-n) : [istor] barn dre zour yen b.
Kaltwerden n. (-s) : distan g., distanadur g., yeadurezh b., yeadur g., yenezh g.
Kaltzeit b. (-,-en) : marevezh ar Skorn-bras g.
kaltziehen V.k.e. (zog kalt / hat kaltgezogen) : [tekn.] stiral a-yen, stiral en yen.
Kalvarienberg g. (-s,-e) : kalvar g.
Kalverine b. (-,-n) : [arm] koulerinenn b. ; *Bediener einer Kalverine*, koulerin g.
kalvinisch ag. : hugunot, kalvinour.
Kalvinismus g. (-) : kalvinouriezh b., hugunodiezh b., hugunodaj g. / parpailhodaj g. (Gregor).
Kalvinist g. (-en,-en) : kalvinour g., hugunod g. / parpailhod g. (Gregor).
Kalvinistin b. (-,-nen) : kalvinourez b., hugunodez b., parpailhodez b.
kalvinistisch ag. : kalvinour, hugunot.
Kalzium n. (-s) : [kimiezh] kalkiom g.
kalziumhaltig ag. : [kimiezh] kalkek.
Kalziumhydrozyd n. (-s) : [kimiezh] raz dourgediet g., raz amzouret g., hidroksidenn botasiom b., potas daskrignus g.
Kalziumkarbid n. (-s) : [kimiezh] karbidenn galkiom b.
Kalziumoxid n. (-s) : [kimiezh] raz hepdour g., raz-bev g., raz-kriz g., oksidenn galkiom b.
Kalziumverlust g. (-es,-e) : [mezeg] digalkeaat g., dirazekadur g., dirazekaad g.

Kambotscha n. (-s) : Kambodja b.
Kambüse b. (-,-n) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b.
Kamcorder g. (-s,-) : kamenroller g., kameskop g.
Kamaldulenser g. (-s,-) : [relij.] kamaldolad g. [*liester kamaldoliz*].
Kamee b. (-,-n) : kameenn b.
Kamel n. (-s,-e) : **1.** [loen] kañval g. ; *einhöckeriges Kamel*, *arabisches Kamel*, dremedar g., dremedal g. ; *zweihöckeriges Kamel*, *baktrisches Kamel*, kañval Baktria g. ; *Kamele sind zweihöckerig*, kañvalet a zo daou dort (daou vos) war o c'hein ; *Kamele sind Passgänger*, kañvalet a zo inkane ; *Rennkamel*, kañval-red g. ; **2.** [dre skeud.] P. balteg g. [liester balteien], baltaz [liester baltazed] ; *so ein Kamel !* pebezh penn maout ! pebezh leue ! pebezh amparfal ! pebezh lopez ! treid leue a zo en e votoù ! pebezh penn lor ! pebezh den lor ! ; **3.** [relij.] *eher geht ein Kamel durch ein Nadelöhr, als dass ein Reicher in das Reich Gottes gelangt*, aesoc'h e tremenfe ur c'hañval dre grao un nadoz eget ned afe un den pinvidik d'ar baradoz.
Kamelführer g. (-s,-) : kañvaler g.
Kamelhaar n. (-s) : blev kañval str.
Kamelie b. (-,-n) : [louza.] kamelia str., bod-kamelia g.
Kamalienblüte b. (-,-n) : [louza.] roz-kamelia str.
Kamelin b. (-,-nen) : [loen.] kañvalez b.
Kamelle b. (-,-n) : karamelenn b., karamel str., madig karamel g.
Kamellen lies. : *das sind olle Kamellen !* an holl er goar ! mil anavezet eo an dra-se !
Kamelott g. (-s,-e) : [gwiad.] kamolod g.
Kamelrennen n. (-s,-) : redadeg kañvalet b.
Kameltreiber g. (-s,-) : **1.** kañvaler g. ; **2.** [gwaschaus] biko g., bougnoul g., plouk g., razh g., razhig g. h.a.
Kamelziege b. (-,-n) : [loen.] lama g., vigogn g.
Kamera b. (-,-s) : **1.** luc'hskeudennerez b., benveg luc'hskeudenniñ g., benveg tennañ luc'hskeudennoù g. ; **2.** kamera g., filmerez b.
Kamerad g. (-en,-en) : kamalad g., kenseurt g., kile g., mignon g., komper g., kompagnun g., keneil g., frai g., ami g. [*liester amied*] ; *ich hatt' einen Kameraden, einen Besseren findest du nicht*, ur c'hamalad am boa, ned eo ket ganet e bar evit c'hoazh ; *Schulkamerad*, kamalad skol g., kile-skol g.
Kameradin b. (-,-nen) : kamaladez b., kenseurtez b., mignonez b.
Kameradschaft b. (-,-en) : **1.** kamaladegezh b., keneilded b., mignoniezh b. ; **2.** kenseurtiezh b., kenseurterezh g.
kameradschaftlich ag. : kamaladek, a vignoniezh, a gamaladegezh, a genseurtiezh ; *kameradschaftlich miteinander verkehren*, kaout darempredoù a vignoniezh an eil gant egile, kamaladiñ an eil gant egile, kamaladiñ.
Kameradschaftsgeist g. (-es) : spered a gamaladegezh g.
Kameraeinstellung b. (-,-n) : [film.] talenn b. ; *amerikanische Kameraeinstellung*, talenn amerikan b.
Kamerafahrt b. (-,-en) : [film.] travelling g.
Kamerafrau b. (-,-en) : kameraourez b.
Kameralmühle b. (-,-n) : [istor] milin voutin b., kenvilin b., milin-dalc'h b.

Kameramann g. (-s,-männer/-leute) : kameraour g.
kamerascheu ag. : hag a dec'h diouzh ar c'hameraoù.
Kamerun n. (-s) : Kameroun b.
Kamerunnuss b. (-,-nüsse) : [louza.] kraoñ-marmouz str., kakaouetez str., pistachenn-douar b., arachidez str., arachidenn b. [*liester* arachidoù].
Kamikaze g. (-,-) : 1. [istor] kamikaze g., levier-emzistruj g. ; 2. [dre skeud.] unan a dorrfe e c'hroñj g., foeltr e revr g., paotr a foeltr forzh g., penn bervek g., unan na ra ket forzh petra d'ober g., torr e c'hroñj g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g., paotr hardizh-diremed g., paotr dizamant d'e vuhez g., paotr ha n'en devez aon dirak mann ebet g., paotr brizh g.
Kamikazefahrer g. (-s,-) : blenier foeltr e revr g., blenier a foeltr forzh g., blenier penn bervek g., blenier torr e c'hroñj g.
Kamikazeflieger g. (-s,-) : 1. [istor] kamikaze g., levier-emzistruj g. ; 2. [dre skeud.] blenier karr-nij foeltr e revr g., blenier karr-nij a foeltr forzh g., blenier karr-nij penn bervek g., blenier karr-nij torr e c'hroñj g.
Kamikazeflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij kamikaze g.
Kamille b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-mammoù b., louzaouenn-ar-vamm b., mammlouzoù str., kriminig g. ; *echte Kamille, kleine Kamille, deutsche Kamille*, aouredal g. ; *römische Kamille*, kramamailh g., abrant wenn b., bokedig-santez-Eved g., maron g., tro-heol b. ; *geruchlose Kamille*, fanulgon g.
Kamillenöl n. (-s) : eoul kramamailh g.
Kamillentee g. (-s) : dour diwar gramamailh ; *bei Bauchschmerzen empfiehlt es sich, Kamillentee zu trinken*, ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh.
Kamillensaft g. (-s) : chugon diwar louzaouenn-ar-vamm g.
Kamin n. (-s,-e) : 1. oaled g., siminal g., kiminell g., kiminal g., kimin g., penn uhelañ an ti g. ; *Feuerraum des Kamins*, genoù ar siminal g., oaled g. ; *den Kamin kehren*, skarzhañ ar siminal, karzhañ ar siminal, riñsañ ar siminal ; *um den Kamin sitzen*, bezañ azezet dirak an oaled, bezañ azezet e-tal an tan, bezañ azezet e korn an oaled, luduañ e korn an tan, luduenniñ e toull an tan, rostañ e korn an oaled ; *es brennt Feuer im Kamin*, tan a zo war an oaled ; *kommen Sie dem Kamin näher*, tostait war-grec'h, tostait ouzh an tan, tostait ouzh an oaled ; *die Gesimsträger (die Konsolen, die Kragsteine) des Kamins*, korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies., ar skourjoù siminal lies. ; 2. [dre skeud.] *eine Schuld in den Kamin schreiben*, kroaziañ war un dle, ober e gañv da arc'hant un dle, ober e ziouer eus arc'hant un dle, koll pep spi da adkavout arc'hant un dle.
Kaminaufsatz g. (-s,-aufsätze) : togenn siminal b.
Kaminbesteck n. (-s) : rikoù oaled lies.
Kaminecke b. (-,-n) : kogn an oaled g., korn an oaled g., toull an oaled g.
Kamineinfassung b. (-,-en) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kaminfeger g. (-s,-) : skarzher-siminalioù g.
Kaminfeuer n. (-s,-) : tan en oaled g., oaledad tan g., goradenn b. ; *sich am Kaminfeuer wärmen*, ober ur grazadenn e korn ar c'hogn (e korn an oaled, e toull an

oaled), ober un dommadenn e korn an oaled, ober ur grazadenn e korn an tan, ober un dommadenn ouzh aer an tan, ober ur c'horadenn dirak an tan, luduañ e korn an tan, luduenniñ e toull an tan, rostañ e korn an oaled.
Kamingesims n. (-es,-e) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kamingespräch n. (-s,-e) : kaozeadenn e korn ar c'hogn b., kaozeadenn e korn an oaled b., kaozeadenn e toull an oaled b., kaozeadenn dirak an oaled b., kaozeadenn e-tal an tan b.
Kamingitter n. (-s,-) : difulenner g., harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Kaminherd g. (-s,-e) : fornigell b.
Kaminkehrer g. (-s,-) : skarzher-siminalioù g.
Kaminmantel g. (-s,-mäntel) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kaminplatte b. (-,-n) : plakenn oaled b., houarn fornigell g., maen fornigell g.
Kaminrost g. (-es,-e) : ki-tan g., lander g.
Kaminschacht g. (-s,-schächte) : magedeg b., korzenn ar siminal b. ; *er ist im Kaminschacht eingeklemmt*, houbet eo e-barzh ar siminal.
Kaminschirm g. (-s,-e) : difulenner g., harz-tan g., skramm g., gward-tan g., tanharz g., distaner g., harz-fulennoù g.
Kaminsims g./n. (-es,-e) : mantell siminal b., tumenn b., barlenn siminal b.
Kaminstützen lies. : korbelloù ar siminal lies., skourjezoù siminal lies., skourjoù siminal lies.
Kamisol n. (-s,-e) : kamizolenn b., hivizenn b.
Kamm g. (-s, Kämme) : 1. krib b. ; *enger Kamm*, krib tanav b., krib stank b., krib stank ar gwaskoù enni b. ; *weiter Kamm*, diluzierez b., kribin b., dirouestierez b., krib voull b., krib rouez b., krib rouez ar gwaskoù enni b. ; *er weiß wohl nicht, was ein Kamm ist*, e vlev n'o deus morse gwelet liv ur grib ; [tekn.] *Kamm am Webstuhl*, lavn g., lavneg b., skaoñ-lavneg g./b. ; 2. [dre astenn.] klipenn b., kribell b., kribenn b. ; *Hahnenkamm*, kribenn (kribell) ar c'hilhog b., klipenn ar c'hilhog b. ; *über den Hühnerhof herrschte ein Hahn mit breitem, flachem Kamm*, ur c'hog podek a rene war al leur ; *einem Hahn den Kamm abschneiden*, diskribellañ ur c'hilhog ; 3. *Kamm eines Pferdes*, kribenn araogenn ur marc'h b. ; 4. lein g., beg g., penn g., kribenn b., kribell b., kern b., barr g. ; *der Kamm eines Gebirges*, lein (beg, penn) ur menez g., kribenn ur menez b. ; *der Kamm einer Welle*, kribenn (kribell) ur wagenn b., lein un tarz g. ; 5. briger g., melkern g., plumachenn b., kribenn b., kribell b., moue g. ; 6. [dre skeud.] *ihm schwillt der Kamm*, a) hennezh a zo c'hwezet evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar prun, mont a ra gant ar fru, en em c'hwezañ a ra, glorius (dichek, otus, tonius, uhel) eo un tamm, sonn e teu e gribell da vezañ ; b) sevel a ra e gribell, sevel a ra war e elloù (e gentroù), ur c'horfad droug a zo o sevel ennañ, sevel a ra kintoù ennañ, mont a ra kintoù ennañ, hennezh a ya ur sac'had droug ennañ, hennezh a ya ur c'horfad droug ennañ, sevel a ra droug en e gorf, trenkañ a ra e spered outañ, ne harz ket mui e wad, sevel a ra ar gwad d'e benn, emañ e wad o vont e dour, sevel a ra broc'h ennañ, komañ a ra da c'harvaat, deuet ez eus tro en e voned, emañ o c'hinañ ; *er sträubt den Kamm*, sevel

a ra en e wezenn uhelañ, sevel a ra en e avalenn, rebekat a ra ouzh ar c'hentroù (Gregor), sevel a ra e gribell, mont a ra e-barzh blev kriz, dispakañ a ra e gounnar, sevel a ra ar grug ennañ, sevel a ra ar grug dezhañ ; *alle über einen Kamm scheren, alles über einen Kamm scheren*, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk), peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da vezañ dañvad, na ober kemm ebet evit den, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles über einen Kamm scheren*, arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra.

Kammdeckel g. (-s,-) : [kezeg] toser g.

Kammeidechse b. (-,-n) : [loen.] igwan g.

kämmen V.k.e. (hat gekämmt) : **1.** kribañ ; *die Mähne eines Pferdes kämmen*, kribañ moue ur marc'h ; *fein gekämmt*, kribet-pizh ; **2.** [gwiad.] kribinañ, inkardañ, beuzat, rañvat, rañvellat.

V.em. : **sich kämmen** (hat sich gekämmt) : *sich (t-rt) kämmen, sich (t-d-b) das Haar kämmen*, kribañ e vlev, kribañ e benn, ober ur gribadenn d'e vlev, ober ur gribadenn d'e benn, ober un taol krib d'e vlev, ober un tamm kribañ d'e vlev, renkañ e vlev, fichañ e vlev, kempenn e vlev, aozañ e vlev, ober un tamm kempenn d'e vlev, alejiñ e vlev, fichañ e vlev, ingalañ e vlev, en em goefañ, P. ober un tamm kribañ d'e reun, ober un tamm kribañ d'e bennad blev.

Kammer b. (-,-n) : **1.** kambr b., kambrig b., pezhig g. ; **2.** [korf] *Herzkammer*, kofig ar galon g. ; **3.** [polit.] kambr b. ; **4.** [armoù-tan] revr g., lost g.

Kammerdiener g. (-s,-) : mevel a gambr g., mevel kambr g., den-a-gambr g., paotr-a-gambr g., dilhader g., kambrer g.

Kämmerei b. (-,-en) : **1.** kribinañ g., inkardañ g., breuzerezh g., breuzadur g. ; **2.** kef ar gumun g.

Kämmerer g. (-s,-) : **1.** kambrelan g., chaparlank g., den-a-gambr g. ; **2.** merour g., melestrour g., arc'hantour g., resever g. ; **3.** [relij.] kambrelan-ar-Pab g., kardinal merour g., ofiser a gambr g.

Kammerflimmern s. (-s) : [mezeg.] tarlammoù direizh ar galon lies., gwiennegrehad g.

Kammerfrau b. (-,-en) : mitez a gambr b., plac'h-a-gambr b., kambrevez b., dilhaderez b.

Kammergericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-engalv b.

Kammergut n. (-s,-güter) : domani e dalc'h ur priñs g., douaroù domaniel lies.

Kammerherr g. (-n,-en) : kambrelan g., chaparlank g., den-a-gambr g.

Kammerjäger g. (-s,-) : paotr e karg eus ar stourm ouzh an arvevaded ti g.

Kammerjungfer b. (-,-n) : mitez a gambr b., plac'h-a-gambr b., dilhaderez b., kambrevez b.

Kämmerlein n. (-s,-) : kambr b., kambrig b. ; *gehe in dein Kämmerlein*, kae da'z kambr.

Kämmerling g. (-s,-e) : **1.** kambrelan-ar-Pab g., kardinal merour g., ofiser a gambr g. ; **2.** kambrelan g., chaparlank g., den-a-gambr g.

Kammermusik b. (-) : sonerezh-kambr g.

Kammerorchester n. (-s,-) : laz-seniñ kambr g.

Kammersänger g. (-s,-) : kaner opera g.

Kammerton g. (-s) : la ar bondon g.

Kammerzofe b. (-,-n) : mitez a gambr b., plac'h-a-gambr b., dilhaderez b., kambrevez b.

Kammgarn n. (-s) : [gwiad.] gloan inkardet g., gloan kribin g.

Kammgarnstoff g. (-s,-e) : [gwiad.] gwriad gloan kribin g./b.

Kammhefe b. (-,-n) : louedenn ar gwin b., blev war ar gwin str., gwele ar gwin g., mikoderm g. [*Mycoderma vini*].

Kammlinie b. (-,-n) : linenn gribenn b.

Kämmmaschine b. (-,-n) : [tekn.] kriberez g., breuzerez b.

Kammuschel b. (-,-n) : [loen.] pistonkenn b. [*liester pistonked*], petonk str., horbalan g. ; *Kammuscheln fangen*, horbalana ; *bunte Kammuschel*, pistonkenn zu b., petonk du str.

Kammqualle b. (-,-n) : [loen.] ktenofor str., ktenoforenn b., ktener str., ktenerenn b., kerez str., kerezenn b., kerez-mor str., kerezenn-vor b.

Kamhrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod dantek b., dentrod b., kraouenn b.

Kammwolle b. (-) : [gwiad.] gloan inkardet g., gloan kribin g.

Kampagne b. (-,-n) : **1.** [lu] koulzad brezel g., brezeliadenn b., brezelekadenn b., taol-brezel g. ; **2.** koulzad g., stourmad g., taol g., kroaziadeg b., stourm g. ; *eine Kampagne gegen etwas führen*, kabaliñ a-enep udb, taeriñ war an dud a-enep udb, stourm a-enep udb ; *eine Kampagne für den Frieden*, ur groaziadeg evit ar peoc'h b. ; *Werbekampagne*, koulzad brudañ g., koulzad daranviñ g., brudadeg b., taol brudañ g. ; **3.** [labour-douar] barr an eost g., uhelamzer an eost b., barr ar mediñ g.

Kampanien n. (-s) : [Italia] Kampania b.

Kampanile g. (-s,-s) : kloc'hdi g., tour-kloc'h g.

Kämpe g. (-n,-n) : [barzh.] kampion g., difennour entanet g.

Kampf g. (-s, Kämpfe) : **1.** stourm g., stourmerez g., stourmadenn b., stourmad g., stourmadeg b., emgann g., kann b./g., kannadeg b., kannerezh g., krogad g., krog g., pegad g., kad b., kenstourm g., aer b., emgannerezh g., frigas g., gourenadeg b., pigos g. ; *erbitterter Kampf*, stourm arloup g., krogad garv g. ; *ausgeglichener Kampf*, stourmad kompez g. ; *langwieriger Kampf*, stourm padus g. ; *zum Kampfe herausfordern*, hegal u.b. d'an emgann-daou, hegal u.b. da stourm, gervel da c'hoari e baotr, dichekañ u.b., daeañ (difiañ, gelver) d'an emgann / reiñ an difi (Gregor) ; *Aufruf zum Kampf*, galv d'an emgann g. ; *zum Kampf rufen, zum Kampf aufrufen*, gervel d'an emgann ; *im Kampfe siegen*, bezañ trec'h en emgann, mont an tu gounit gant an-unan, kaout al levezon war e enebourien ; *der Kampf beginnt*, digeriñ a ra an emgann ; *einen Kampf bestehen*, rentañ penn, reiñ fas, herzel ouzh un arsailh, dont a-benn eus (derc'hel mat ouzh) e

enebourien en un argadenn ; *zum Kampf schreiten*, mont d'an emgann, mont d'an argad ; *einen Kampf ausfechten*, bellañ, distagañ (stagañ gant) un emgann, mont da stagañ gant an enebourien, mont ouzh an enebourien, kas un emgann en-dro ; *den Kampf leiten*, ren ar stourm ; *den Kampf verloren geben*, koll pep fiziañs da vezañ trec'h, koll fiziañs e teuo an trec'h gant e gevrenn, koll an disterañ fiziañs e teufe an trec'h gant an-unan ; *Kampf bis aufs Messer*, *Kampf auf Leben und Tod*, stourm hep damant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g., stourm didruez g. ; *innere Kämpfe*, emstourm g., emstourmad g., arvelloù diabarzh lies., arvelloù a-ziabarzh lies., dispac'hioù a-ziabarzh lies., dizunvaniezhoù diabarzh lies. ; *der innere Kampf zwischen Liebe und Hass*, ar stourm e kalon Mab-den etre ar garantez hag ar gasoni g. ; [Darwin] *Kampf ums Dasein*, kevezerezh bevoniel g., stourm evit bevañ g., stourm evit ar vuhez g. ; *der Roman spiegelt die politischen Kämpfe wider*, disteurel a ra ar romant ar stourmoù politikel, ar romant-se eo melezeur feal ar stourmoù politikel ; *der Kampf der Kulturen*, kenstok ar sevenadurioù g. ; **2.** [sport] gouren g., gourenadenn b., gourenadeg b., emgannerezh g., krogad g., pegad g. ; **3.** [ster rik ha dre skeud.] *jemandem Kampf ansagen*, disklêriañ brezel d'u.b., disklêriañ ar brezel d'u.b., bezañ war vuhez u.b. ; *es kam zum Kampf*, distaget e voe an argad, an emgann a grogas, sevel a reas kann, digeriñ a reas an emgann, lakaet e voe sach-blev er-vann, emgann a c'hoarvezas etrezo, frigas a savas ; *das Leben ist ein Kampf*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont, ret eo stourm er vuhez, buhez an den a zo brezel atav, ar vuhez a vez leun a enebiezhoù ; *auf in den Kampf ! a)* argad ! war-raok ! d'an arsailh ! dao d'ar pigos ! dao d'an draillh ! bec'h dezhi ! rousin dezhi ! dao dezho ! forzh warno ! ; *b)* [dre fent] war-raok ! deomp dezhi ! dalc'hit tomm ! bec'h dezhi ! rousin dezhi !

Kampfabstimmung b. (-, -en) : [polit.] mouezhiadeg en ur kengevredad politikel b.

Kampfansage b. (-, -n) : dae g., daedadenn b., difiadenn b., dichekadenn b., atahin g., atahinerezh g., heg g. ; *eine Kampfansage an jemanden richten*, disklêriañ ar brezel d'u.b.

Kampfart b. (-, -en) : doare stourm g.

Kampfaufstellung b. (-, -en) : [lu] arenkamant evit ar stourm g.

Kampfbahn b. (-, -en) : [sport] stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies., leur-emplazh b.

kampfbegierig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, argadus, atahinus.

kampfbereit ag. : prest da stourm, pare da stourm, war ar pare, war ziwall, war evezh.

Kampfbereitschaft b. (-) : *in Kampfbereitschaft sein* (*liegen, stehen*), en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ pare da stourm, bezañ prest da stourm.

Kampfbomber g. (-s, -) : [lu] aervombezer g.

Kampfeinheit b. (-, -en) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g.

kämpfen V.gw. (hat gekämpft) : en em gannañ, emgannañ, emgannata, stourm, gouren ; *für etwas, um etwas kämpfen*, stourm evit udb ; *gegen etwas kämpfen*, stourm a-enep udb, stourm ouzh udb, enebañ ouzh udb,

pennañ ouzh udb, ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, ober brezel d'udb, rebarbiñ ouzh udb ; *Mann gegen Mann kämpfen*, bezañ krog-ha-krog, bezañ krog-ouzh-krog, gouren krog-ha-krog ; *sie kämpften wie die Löwen*, stourmet o doa ken hardizh ha leoned ; *erbittert kämpfen, verbissen kämpfen*, stourm gwevn, stourm hep diskregiñ, stourm par d'un diaoul gant holl nerzh e gorf, en em zifenn d'ar mud, stourm kalet, en em gannañ a-lazh-korf ; *gegen den Wind kämpfen*, reiñ fas, mont a-benn d'an avel, mont a-benn an avel, mont a-fas, gouren ouzh an avel, enebañ ouzh an avel, pennañ ouzh an avel, pennata ; *er musste gegen heftigsten Widerstand kämpfen*, ne voe ket nebeut a gontroliezh en devoe da c'houzañv, tenn-spontus e voe ar gontroliezh en e enep ; *auf Leben und Tod kämpfen*, bezañ ganti lazh-da-lazh, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv ; *mit dem Tode kämpfen*, gouren ouzh ar marv, stourm ouzh ar marv, stourm ouzh e ankoù, bezañ war e varv, bezañ edan mervel, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da baseal, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ war e dremenvan, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, kaout an enkoù / bezañ en e enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ e dalc'h ar marv ; *er kämpft mit dem Tod*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel ; *mutig weiter kämpfen, tapfer weiter kämpfen*, derc'hel stenn da stourm, derc'hel mort (yud, gwevn) da stourm, derc'hel da stourm hep digalonekaat, kenderc'hel gant ar stourm hep digalonekaat, derc'hel da rebarbiñ.

Kämpfer g. (-s) : [kimiezh] kañfr g. ; *mit Kämpfer eingerieben*, kañfret.

Kämpfer g. (-s, -) : **1.** stourmer g., emganner g., brezelour g., beller g., bellour g., kadour g., stourmadenner g., gourener g., kampion g., diwaller g., diwallour g., difenner g., difennour g., emsaver g. ; **2.** [tisav.] kondre g., gorre-prenestr g.

Kämpferbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] gwez-kañfr str.

Kämpferin b. (-, -nen) : stourmerez b., emgannerez b., kadourez b., bellerez b., bellourez b., emsaveres b.

kämpferisch ag. : stourmus, tagus, argadus, brezelgar, brezelius, kannus, stourmidik, bellus, emgannus, hegad, riotus.

Kämpferlorbeer g. (-s, -en) : [louza.] gwez-kañfr str.

Kämpfernatur b. (-) : den gwad gantañ dindan e ivinoù g., spered stourmer a zen g., spered emganner a zen g., spered stourmidik a zen g.

Kämpferöl n. (-s) : [kimiezh] eoul kañfr g.

Kampferspiritus g. (-) : [kimiezh] alkool kañfr g.
kampferprobt ag. : amprouet, akourset (boas, gourdon, embreget, doazh, solut) da stourm, boas (gourdon, akourset, doazh) ouzh ar stourm, hag a oar stok ar brezelioù.
Kampfesfreude b. (-) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmused b., stourmidigezh b.
kampfesfreudig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, stourmidik, argadus, tagus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, riotus.
Kampfeslust b. (-) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmused b., stourmidigezh b.
kampfeslustig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, argadus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, riotus.
kampffähig ag. : [sport] barrek da stourm, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu) da stourm, e doare da stourm, e-tro da stourm, e stad da stourm.
kampffertig ag. : prest da stourm, war ar pare, war ziwall.
Kampffisch g. (-es,-e) : [loen.] *siamesischer Kampffisch*, pesk rioter g.
Kampfflieger g. (-s,-) : 1. [lu] nijer stourm g., nijer emgann g., nijer an aerlu g., nijer brezel g. ; 2. [dre astenn., karr-nij] nijerez stourm b., nijerez emgann b., kadnijerez b.
Kampfflugzeug n. (-s,-e) : [lu] nijerez argad b., nijerez stourm b., nijerez emgann b., kadnijerez b.
Kampffront b. (-,-en) : [lu] linenn emgann b., linenn dan b., talbenn brezel g.
Kampfgas n. (-es,-e) : [lu] gaz brezel g., aezhenn-vrezel b.
Kampfgebiet n. (-s,-e) : [lu] takad emgann g., tachenn vrezel b., tachenn emgann b., kaddir g., kadlann b.
Kampfgefährte(r) ag.k. g./b. : [lu, polit.] kenstourmer g., kamalad stourm g., kile stourm g., kamaladez stourm b., kenvezeliad g., kenvezeliadez b., kenvezelourez b., kenvezelour g.
Kampfgeist g. (-es) : spered stourmer g., spered brezelour g., argadusted b., c'hoant stourm g., spered stourmidik g., stourmuster g., stourmused b., stourmidigezh b.
Kampfgetümmel n. (-s) : [lu] mesk g., meskadez b., stourmadez b., kannadez b., kannerezh g., brete g., gourenadez b. ; *sich ins Kampfgetümmel stürzen*, en em deuler er brete
Kampfgewicht n. (-s,-e) : 1. [sport] pouez emgann g. ; 2. [kirri-arsailh] pouez emgann g.
Kampfgewühl n. (-s) : [lu] mesk g., meskadez b., stourmadez b., kannadez b., kannerezh g., brete g., gourenadez b. ; *sich ins Kampfgewühl stürzen*, en em deuler er brete.
Kampfgruppe b. (-,-n) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g., bagad arsailh g., strollad emellout g.
Kampfhahn g. (-s,-hähne) : 1. [loen.] kilhog emgann g., aergilhog g., kadjilhog g. ; 2. [dre skeud.] rendaele g., paotr ar beilh g., paotr an drailh g., rioter g., gwall skoer g., taskagner g., den gwaller g., arveller g., emganner g., pikailher g., soroc'her g., kannataer g., kanner g., dorer g.

Kampfhandlung b. (-,-en) : taol-brezel g., krogad g., pegad g., bell b., embregadeg b., oberiadenn b., stourmad g.
Kampfhandlungen lies. : 1. taolioù-brezel lies., krogadoù lies., pegadoù lies. ; 2. brezel g., emgannoù lies. ; *die Kampfhandlungen einstellen*, ehanañ gant an emgannoù.
Kampfhubschrauber g. (-s,-) : [lu] biñsaskell stourm b., biñsaskell vrezel b., askell-dro stourm b., biñsaskell emgann b., askell-dro emgann b.
Kampfhund g. (-s,-e) : ki emgann g. [*liester* chas emgann], aergi g. [*liester* aergon], kadgi g. [*liester* kadgon].
Kampfkraft b. (-) : 1. nerzh stourm g., galloudezh stourm b., galloud stourm g. ; 2. argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmused b., stourmidigezh b.
Kampfläufer g. (-s,-) : [loen.] frezeneg riotus g.
Kampflinie b. (-,-n) : [lu] linenn emgann b., linenn dan b., talbenn brezel g.
kampflos ag./Adv. : distourm, hep enebañ, kuit a stourm.
Kampflust b. (-) : argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmused b., stourmidigezh b.
kampflustig ag. : brezelgar, brezelius, stourmus, kannus, tagus, stourmidik, argadus, atahinus, bellus, emgannus, hegad, riotus.
Kampfmaßnahme b. (-,-n) : [sokial] diskrog-labour g., harz-labour g.
Kampfmittel lies. : [lu] ijinennoù brezel lies.
Kampfmoral b. (-) : spered a vrezel g., argadusted b., c'hoant stourm g., stourmuster g., stourmused b., stourmidigezh b. ; *die Kampfmoral der Truppen zerfällt*, blankaat a ra stourmidigezh ar soudarded, blankaat a ra stourmused ar soudarded, terriñ a ra deltu ar soudarded, war fallaat e ya a ra deltu ar soudarded, fallaet eo ar soudarded da stourm, diegusaat a ra ar soudarded da stourm.
kampfmüde ag. : digalonekaet, torret e zeltu dezhañ, aet skuizh gant ar stourm, diegus da stourm.
Kampfplatz g. (-s,-plätze) : 1. [sport] stourmva g., stourmlec'h g., lis b., arenoù lies., gourenlec'h g. ; *den Kampfplatz betreten*, mont war an dachenn, dont war ar stourmva, antren e lis (Gregor) ; 2. [lu] maez-ar-stourm g., tachenn-emgann b., tachenn-vrezel b., stourmva g., aerva g., emgannlec'h g., kaddir g., kadlann b., kannlec'h g., stourmlec'h g., plaenenn b. ; *auf dem Kampfplatz bleiben*, chom war an dachenn, chom ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ war an dachenn-vrezel, lezel e vuhez war an dachenn-emgann, skuilhañ e wad war an dachenn-emgann, bezañ lazhet en emgann.
Kampfpreis g. (-s,-e) : [kenwerh] priz tumpañ g., priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g.
Kampfrichter g. (-s,-) : [sport] barner tredeog g., tredeog g.
Kampfross n. (-es,-e) : [lu] marc'h-emgann g., roñse brezel g., jav brezel g., marc'h brezel g., kaval g., kourser g.
Kampfrunde b. (-,-n) : [sport] krogad g. ; *Kampfrunde beim Ringen*, krogad gouren g.

Kampfsatellit g. (-en,-en) : [lu] loarell emgann b., loarell stourm b., loarell vrezel b., amgerc'hell emgann b., amgerc'hell stourm b., amgerc'hell vrezel b.

Kampfschwimmer g. (-s,-) : [lu] splujer brezel g.

Kampfspiel n. (-s,-e) : 1. stourm g., stourmadenn b., tournamant g., c'hoariadeg b., gourenadeg b. ; 2. [stlenn.] c'hoari-brezel g.

Kampfsport g. (-s) : [sport] sport emgann g., sport emgannañ g.

Kampfsportart b. (-,-en) : [sport] sport emgann g., sport emgannañ g.

Kampfstärke b. (-) : [lu] nerzh stourm g., galloud stourm g., galloudezh stourm b.

Kampfstätte b. (-,-n) : stourmva g., stourmlec'h g.

Kampfstoff g. (-s,-e) : [lu] gaz brezel g., aezhenn-vrezel b.

Kampftag g. (-s,-e) : devezh stourm g. ; *Kampftag der Arbeiterbewegung*, gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g., devezh al labourerien g.

Kampftruppe b. (-,-n) : [lu] unvez stourm b., bagad stourm g., bagad arsailh g., strollad emellout g.

kampfuntfähig ag. : [sport, lu] divarrek da stourm, faezh, trec'het ; *jemanden kampfuntfähig machen*, reiñ lamm (reiñ douar) d'u.b., astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn, skeiñ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b. ouzh torgenn ; *er wurde rasch kampfuntfähig gemacht*, hennezh ne reas ket ur pleg.

Kampfunterbrechung b. (-,-en) : 1. [brezel] treverz b., arsav-brezel g. ; 2. [sport] rank g. ; *um eine Kampfunterbrechung bitten*, goulenn rank.

Kampfwagen g. (-s,-) : [lu] karr-arsailh g., karr-argad g.

kampieren V.gw. (hat kampiert) : kampiñ.

Kanada n. (-s) : Kanada b., Bro-Ganada b.

Kanadagans b. (-,-gänse) : [loen.] garreli-Kanada g.

Kanadier g. (-s,-) : 1. Kanadian g. ; 2. [bag] kanoe g., kanadianenn b.

Kanadierin b. (-,-nen) : Kanadianez b.

kanadisch ag. : kanadian, kanadat, ... Kanada, ... Bro-Ganada.

Kanaille b. (-,-n) : P. 1. hailhon g., gaster g., truilhenn b., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., stronk g., standilhon g., kailh g., kalkenn g./b., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., louzaouenn fall [*liester* louzoù fall] b. ; 2. livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., hailhoned lies., stronk g., peñselioù fall lies., standilhoned lies.

Kanake g. (-n,-n) : 1. Kanak g. ; 2. [dre zismeg] morian g., morilhon g.

Kanal g. (-s, Kanäle) : 1. kanol b., kanol-dour b., kan g., kan-dour g., naoz b. ; *Abwasserkanal*, kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g., kan-skarzh g. ; *Kanal mit weißsandigem Grund*, kanol wenn b. ; 2. *der Kanal, der Ärmelkanal*, Mor-Breizh g. ; 3. [merdead.] mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b. ; 4. [korf.] kan g., forzh b., kanol b., san b. ; 5. [skinwel] ristenn b., P. chadenn b., kanol skinwel b. ; 6. [dre skeud.] *den Kanal voll haben*, a) bezañ aet skuizh dreist penn, kaout rez e voned, bezañ re d'an-unan, bezañ erru dotu gant udb, kaout leun e gased, kaout leun e rastell,

bezañ trawalc'h d'e lêr, kaout e walc'h, bezañ erru skuizh e revr gant udb, bezañ aet tremen skuizh gant udb, bezañ deuet nec'het-marv gant udb, bezañ darev gant udb, bezañ eok, bezañ erru heug, bezañ erru heuget, bezañ faezh gant udb, bezañ eok ha tremen eok gant udb, bezañ heug gant udb, bezañ heuget gant udb, kaout leizh e lêr diouzh udb, bezañ gwasket evel un torch-listri, bezañ aet al loa dreist ar skudell, bezañ erru poazh ; b) bezañ flakik, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ brevet, bezañ eok, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ forbu, bezañ tanailhet, bezañ skuizh-brein, bezañ skuizh-marv, bezañ skuizh-divi, bezañ skuizh-lazhet, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ paket un taol-dinerzh, bezañ brev, bezañ brevet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ divi, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell, bezañ divanet lip ; c) bezañ dotu, bezañ mezv-dall (-dotu, -du, -du-dall, -marv, -mik, -mik-dall, -poch, -put), bezañ mezv-dall-put, bezañ ganti, bezañ aet ganti, bezañ tomm d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ karrigellet, bezañ druz e c'henoù, bezañ erru ront e votoù, bezañ graet ur picherad, bezañ tapet ur garg, bezañ ur pezh revriad gant an-unan, bezañ paket ur ribotad, bezañ mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soubenn, evel ur soner kloc'h), bezañ kras, bezañ kras-mat, na welet mui nemet gant e c'henoù, gwelet pesked el laezh, bezañ bourr da greviñ, bezañ moñs-dall, bezañ leun e revr, bezañ mezv evel ma blijont da Zoue, na c'hallout mui dougen e gig, bezañ poazh, bezañ re garg e garg.

Kanalabwässer lies. : dour-skarzh g., dour-koll g., dourioù lous lies., dour-distrouilh g., gwelien g.

Kanalarbeiter g. (-s,-) : 1. skarzher-kanioù g. ; 2. [dre skeud., polit.] korzhour kuzh g., propagandour kuzh g., dispac'her kuzh g., reveulzier kuzh g., penn-dispac'h kuzh g., kabaler g., iriennner g., breser g., atizer g., ragater g., arlouper g.

Kanalisation b. (-,-en) : 1. kanol-skarzh b., kan-distrouilh g., distrouilh g. ; 2. naoziadur g., kanoliadur g., kanoliñ g.

Kanalisationssystem n. (-s,-e) : reizhiad skarzhañ dour b.

kanalisieren V.k.e. (hat kanalisiert) : kanoliañ, sevel kanolioù, riolennat, gwazhiañ, gwazhiñ, naoziañ ; *kanalisierter Fluss*, stêr kanoliet b.

Kanalisation b. (-,-en) : naoziadur g., kanoliadur g., kanoliñ g.

Kanaltunnel g. (-s) : *der Kanaltunnel*, an hent-riboul dindan Mor Breizh etre Bro-C'hall ha Breizh-Veur g.

Kanapee n. (-s,-s) : 1. gourvezvank g., bank-tosel g. ; 2. [kegin.] tostenn b.

Kanaren lies. : *die Kanaren*, Inizi Kanariez lies., enezeg Kanariez b.

Kanariengras n. (-es) : [louza.] mell Kanariez str.

Kanarienvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kanari g., seran-Kanariez g. ; *ein Kanarienvogel*, ur c'hanari g., ur seran-Kanariez g.

kanarisch ag. : ... Kanariez ; *die kanarischen Inseln*, Inizi Kanariez lies., enezeg Kanariez b.

Kandare b. (-,-n) : 1. houarn-gweskenn g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henoù b., gweskenn b., gwestenn b. ; *einem Pferd die Kandare anlegen*, gweskennañ ur marc'h ; *er ritt auf Kandare*, mont a rae a-holl-nerzh e varc'h ; 2. [dre skeud.] *sich an die Kandare nehmen*, pozetaat, dont en e stern, en em vestroniañ, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e zroug, padout, klask terriñ war e zroug, reizhañ barradoù e galon, kas e gi d'e lochenn ; *jemanden an die Kandare nehmen*, delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berr war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senklenn war u.b.

Kandelaber g. (-s,-) : 1. kantolor g., kantolor skourrek g., kantolor-barrek g. ; *zentrale Säule eines Kandelabers*, gwalenn ur c'hantolor-barrek b. ; 2. [koz] kleuzeureg b., post-lamp g., kleuzeur-straed b.

Kandidat g. (-en,-en) : emstriver g., amodennad g., goulenniad g., danvez dilennad g., kabaler g. ; *Kandidat bei der Parlamentswahl*, danvez kannad g.

Kandidatur b. (-,-en) : emstriverez g., emginnig g.

kandidieren V.gw. (hat kandidiert) : en em ginnig, mont war ar renk da vezañ dilennet, en em zougen, en em lakaat war ar renk, emstrivañ, lakaat e anv ; *bei einer Wahl kandidieren*, mont (bezañ, en em lakaat) war ar renk da-geñver ur vouezhiadeg, en em zougen, lakaat e anv war listenn an danvez dilennidi, dont da zanvez dilennad, dont da zanvez kannad, mont da zanvez kannad, mont da zanvez dilennad, en em ginnig.

kandieren V.k.e. (hat kandiert) : [kegin.] koñfizañ, materiañ.

kandiert ag. : 1. [sukr] kantin ; 2. *kandierte Früchte*, frouezh koñfizet (materiet) str., koñfiserezh g. ; *kandierte Kastanien*, kistin koñfizet str., kistin materiet str.

Kandis g. (-) / **Kandiszucker** g. (-s) : [kegin.] sukantin g., sukr lindr g.

Kaneel g. (-s,-e) : kanell g. ; *Milchreis mit Zucker und Kaneel*, riz dre laezh gant sukr ha kanell g.

Kanevas g. (-/-ses,-/se) : [gwad.] kanavaz g., leien g., leien gros g., lien leien g., treilhaer g., lien rouez g., lien sklaer g.

Känguru n. (-s,-s) : [loen.] kangourou g.

Kan-ha-Diskan-Gesang g. (-s) : kan-ha-diskan g.

Kan-ha-Diskan-Sänger g. (-s,-) : kaner kan-ha-diskan g.

Kanin n. (-s,-e) : feur gonikl b., foulinenn gonikl b.

Kaninchen n. (-s,-) : [loen.] konikl g., Yann Gonikl g., koulin g./b., lapin g. ; *junges Kaninchen*, konikl bihan g. ; *wildes Kaninchen*, konikl (lapin) gouez g., konikl g. ; *Hauskaninchen*, *zahmes Kaninchen*, konikl doñv g., lapin g. ; *Kaninchen jagen*, konikleta, koulina, lapineta ; *Kaninchen sind sehr fruchtbar*, *die Kaninchen vermehren sich rasch*, al lapined a zo loened frouezhus-kenañ, al lapined n'int ket pell o ouennañ, al lapined a struj founnus, ar c'honikled a ya buan da baotaat ; *von wilden Kaninchen wimmelndes Brachland*, gwaremm b. ; *der Hase läuft schneller als das Kaninchen*, lijeroc'h eo ar c'had eget ar c'honikl, ar c'had a oar redek buanoc'h eget ar c'honikl ; *die Kaninchen haben die Wiese kahl gefressen*, leurennet eo ar prad gant ar c'honikled, ar prad a zo bet lakaet noazh gant ar c'honikled.

Kaninchenbau g. (-s,-e) : toull-konikl g., douarenn gonikled b., riboul konikl g.

Kaninchenbox b. (-,-en) : karched lapined g.

Kaninchenfähre b. (-,-n) : arroudenn gonikled b., tres konikled g., tresad konikled g., roud konikled g.

Kaninchenfleisch n. (-es) : kig konikl g. ; *Geflügel-, Kaninchen-, Kalb- und Schweinefleisch*, kig gwenn g.

Kaninchengehege n. (-s,-) : kloc lapined g., kloc konikled g.

Kaninchenklein n. (-s) : [kegin.] bleñchoù lapin lies., bleñchennoù lapin lies., kourailhoù lapin peurvruzunet lies.

Kaninchenkot g. (-s) : kagal lapined g., kagal konikled g., kagalennoù lapined lies., kagalennoù konikled lies.

Kaninchenspur b. (-,-n) : arroudenn gonikled b., tres konikled g., tresad konikled g., roud konikled g.

Kaninchenstall g. (-s,-ställe) : loch al lapined g., lochenn al lapined b., loch-konikled g., kraou lapined g.

Kanister g. (-s,-) : bidon g., bidoniad g., jerrikan g. ; *man hörte, wie das Benzin im Kanister hin und her schwappte*, klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.

Kanker g. (-s,-) : [loen.] falc'heg b., kemener g.

Kannbestimmung b. (-,-en) : [gwir] diferadur diret g., diferadenn diret b., diferadenn diuzadel b.

Kännchen n. (-s,-) : podig g., picherig g., brokig g., bured g., orsel g.

Kanne b. (-,-n) : 1. pod g., picher g., brok g., piched g., pint g., pintad g., podad g., picherad g., brokad g., pichedad g., karafenn b., karafennad b. ; *eine Kanne Milch*, ur brokad laezh g. ; *eine Kanne Kaffee*, ur grekad kafe b. ; 2. *Gießkanne*, दौरaer g., दौरsil g. ; 3. *es gießt wie mit Kannen*, glav bras (glav pil, glav a-bil) a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, ober a ra glav par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, ober a ra glav pellañ ma c'hall, ferc'hier houam a ra, teurel a ra dour, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, druz eo an traoù.

Kannegießer g. (-s,-) : [dre skeud.] penn-rambre g., rambree g., berlobi g., randoner g., brae b., brae c'houllo b., pav-kaol g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., politikajer g.

kannelieren V.k.e. (hat kanneliert) : [tekn.] garanañ, kleuziñ, andennañ, kenroudena, roudenana, rizenna, divoueda.

kanneliert ag. : kenrouden.

Kannelur b. (-,-en) / **Kannelüre** b. (-,-n) : [tisav.] kenrouden b., garan b., andennadur g., roudenadur g.

Kannenkraut n. (-s,-kräuter) / **Kannenstrauch** g. (-s,-sträucher) : [louza.] lost-marc'h g., lost-louam g., balan-louam g., lost-hoc'h g., c'hwist g.

Kannibale g. (-n,-n) : debrer-tud g., denzebrer g., kanibal g.

Kannibalin b. (-,-nen) : debrerez-tud b., denzebrez b., kanibalez b.

kannibalisch ag. : 1. diouzh giz an debrerien-dud, kanibalek ; 2. [dre skeud.] *ihm ist kannibalisch wohl*, en e aez hag en e blijadur emañ, en e zour hag en e c'heot emañ, en e vleud emañ, en e jeu emañ, en e voued emañ, en e voued leun emañ, er friko emañ, en ur friko emañ, en e vutun emañ.

Kannibalismus g. (-) : tuddebrez g., kanibalegez b.

Kanon g. (-s,-s) : 1. kanon g., reol-iliz b., reol b., reolenn b., reoliadur g., lezennoù lies. ; 2. [skol-veur] roll levrioù g., levrlennadur g. ; 3. [sonerezh] kanon g. ; 4. [gwir] koumanant hirbad g., feurm hirbad g. ; 5. [dre skeud.] *das ist unter aller Kanone*, falloc'h n'eus ket, fallañ tra a oufed da welet eo evit unan.

Kanonade b. (-,-n) : kanoliadeg b., tennoù kanol lies.

Kanone b. (-,-n) : 1. [lu] kanol g., pezh-kanol g. ; *Kanonen auffahren*, lakaat kanolioù en o reizh evit tennañ, bukañ (bantañ) kanolioù, poentañ kanolioù (Gregor) ; *Mündung einer Kanone*, beg ur c'hanol g., genoù ur c'hanol g. ; *das hintere Ende einer Kanone, der Verschluss einer Kanone, das Bodenstück einer Kanone*, lost ur c'hanol g. ; *eine Kanone laden*, kargañ ur pezh-kanol ; *kennst du das Land, wo die Kanonen blühen ?* [Kästner], hag anavezout a rez ar vro a vleugn ar c'hanolioù enni ? ; *gegen Kanonen gilt kein Recht*, petra a dalv da bod pri, ouzh kaoter en em stekiñ - an nerzh a dalvez a-enep ar gwir hag ar reizh - al laer brasañ a groug ar bihanañ - al laeron vihan a vez krouget, al laeron vras a vez enoret - ar fall a c'hounez atav - an nerzh a vez atav trec'h d'ar gwir - digarez ar c'hreñvañ eo atav ar gwellañ ; 2. P. pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b. ; 3. [dre skeud.] P. maout a zen g., mailh g., hinkin g., tad den g., mestr-meur g., tarin g., tarinez b., beuf g. ; *er ist eine große Kanone*, ur sapre c'hwil eo, ur mailh eo, ur maout a zen eo, ki eo, hennezh a zo ur c'hole, hennezh a zo dreist, hennezh a zo ur pabor, hennezh a zo un tad den, hennezh a zo ur beuf, hennezh a zo ur mestr-meur ; *das ist unter aller Kanone*, se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an dra-se ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! falloc'h n'eus ket !

Kanonen lies. : heuzoù marc'heger [hag a dap a-us d'an daoulin] lies.

Kanonenboot n. (-s,-e) : [lu, merdead.] bag-kanoliañ b., lestr-kanolier g. ; *leichtes Kanonenboot*, korvetenn b.

Kanonendonner g. (-s) : kroz ar ganoliadeg g., kroz ar c'hanolioù lies., krozadennoù ar c'hanolioù lies., tregern ar ganoliadeg b., mouezh ar c'hanolioù b., strak ar c'hanolioù g.

Kanonenfahrgestell n. (-s,-e) : [lu] gwele-kanol g., fust-kanol g., kastell ar c'hanol g., kilhoroù lies.

Kanonenfutter n. (-s) : [dre skeud.] boued d'ar c'hanolioù g., kig brezel g.

Kanonenkugel b. (-,-n) : [lu] boled kanol g./b.

Kanonenladung b. (-,-en) : kanoliad g.

Kanonenlauf g. (-s,-läufe) : [lu] korzenn ar c'hanol b.

Kanonenuke b. (-,-n) : [merdead., lu] lomber lestr g., skoutilh g., harzell b., tarzhell-lestr b., lambourzh g.

Kanonenofen g. (-s,-öfen) : fornigell granennek b., tommerez kranennek b.

Kanonenrohr n. (-s,-e) : [lu] korzenn ganol b.

Kanonenschlund g. (-s,-schlünde) : genoù ar c'hanol g., toull gouzoug ar c'hanol g., kalonenn b.

Kanonenschuss g. (-es,-schüsse) : [lu] tenn kanol g., tarzhanol g.

Kanonenswischer g. (-s,-) : [tekn.] skouvilhon g., heureuchin da skarzhañ (da garzhañ) kanolioù g.

Kanonier g. (-s,-e) : [lu] kanolier g., bombezer b.

kanonieren V.k.e. (hat kanoniert) : [lu] kanoliata, kanoliañ.

Kanoniker g. (-s,-) / **Kanonikus** g. (-, Kanoniker) : [relij.] chaloni g.

Kanonisation b. (-,-en) : [relij.] santelezhadur g.

kanonisch ag. : 1. [relij.] kanonek ; *kanonisches Recht*, gwir kanonek g., gwir an iliz g., kanon g. ; 2. *kanonisches Alter*, a) oad kanonek g., hirhoal g., hiroad g., oad-gour g., oad-kreiz g. ; b) [dre skeud.] oad kripion g. ; 3. [mat.] destlel.

Kanonik b. (-) : [preder.] kanoniezh b.

kanonisieren V.k.e. (hat kanonisiert) : [relij.] santelezhañ, lakaat da sant.

Kanonisierung b. (-,-en) : [relij.] santelezhadur g.

Kanonisse b. (-,-n) / **Kanonissin** b. (-,-nen) : [relij.] chaloniezh b.

Kanossa n. (-s) : 1. [Italia] Canossa b. ; 2. [dre skeud.] mezhekadenn b. ; *nach Kanossa gehen*, en em izelaat, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e fazi.

Kanossagang g. (-s,-gänge) : mezhekadenn b. ; *einen Kanossagang antreten*, en em izelaat, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e fazi.

Kantabrien n. (-s) : [Spagn] Kantabria b.

Kantate b. (-,-n) : [sonerezh] kanadenn b., kanadeg b., meulgan g.

Kante b. (-,-n) : 1. ker g., korn g., gwalenn b. ; *scharfe Kante*, ker lemm g. ; *stumpfe Kante*, ker dilemm g. ; 2. kant g., silh g. ; *ein Brett auf seine Kante stellen*, lakaat ur plankenn war e gant, lakaat ur plankenn war e silh, kantañ ur plankenn ; *auf seine Kante gestellter Stein*, silhard g. ; 3. ribl g., lez g., bevonn b., rizenn b. ; *die Tischkante*, rizenn an daol b. ; *die Handkante*, tailh an dorn b./g. ; 4. [tekn.] *Kanten brechen*, chafrenañ, skerbañ, askerbañ, aveskellañ, beskellañ ; 5. [dre skeud.] *etwas auf die hohe Kante legen*, arboellañ (espern, sevel, gorren, tuañ, gouarn, erbediñ, kosteziañ, dastum, armerzhañ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gostez, kostezañ arc'hant, lakaat ur blankig bennak en armerzh, lakaat arc'hant en armerzh, ober yalc'h a-dreñv, mirout ur skudellad laezh a-benn koan ; *an allen Ecken und Kanten*, dre-holl, e pep lec'h, e kement kogn ha digogn a zo, forzh pelec'h, krec'h ha traoñ, e pep korn ha digorn, e pep kogn ha digogn, e kement kogn a zo, er pevar avel, er seizh avel, d'ar pevar avel, d'ar seizh avel, e pep hent / e pep tu / e pep keñver (Gregor) ; 6. [sport] *Stahlkanten der Schier*, kelastrennoù dir a-hed ar plankennoù-ski lies.

Kantel n. (-s,-) : reolenn ventoniour b., reolenn bevarc'hornek b.

kanten V.k.e. (hat gekantet) : 1. [koad] karrezañ ; 2. [maen] benañ, pikañ ; 3. distreiñ, kostezañ, lakaat war e gostez, lakaat war e gant, lakaat war e gab, lakaat war e silh, kantañ ; *gekanteter Stein*, silhard g.

Kanten g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Kantenseite b. (-,-n) : kant g., silh g. ; *ein Brett auf seine Kantenseite stellen*, lakaat ur plankenn war e gant, lakaat ur plankenn war e silh, kantañ ur plankenn ; *auf seine Kantenseite gestellter Stein*, silhard g. ; *auf seine*

Kantenseite gestellter Durchbinder, maen lakaet war hup g.

Kanter g. (-s,-) : [sport, kezeg] Kanter g., galoup Ganterbury b., galoupig b.

Kantersieg g. (-es,-e) : [tro-lavar] *einen Kantersieg davontragen*, dont an trec'h gant an-unan hep stourm, dont an trec'h gant an-unan ken lip ha tra, dont aes-ral an trec'h gant an-unan, dont propik an trec'h gant an-unan, kaout al levezon ken aes ha tra, kaout al levezon ken bravik ha tra.

Kanthaken g. (-s,-) : 1. [tekn.] krap g., bazh-krog b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden am Kanthaken kriegem, jemanden beim Kanthaken kriegem*, rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., sarmonal u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e Bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., kroزال u.b., kroزال d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalamiñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hweru u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrout u.b., kiviñ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor).

Kantharide b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-glas g., c'hwil-glas binimus g. (Gregor).

Kantholz n. (-es,-hölzer) : prenn karrezet g.

Kantianer g. (-s,-) : [preder.] kantour g.

Kantianismus g. (-) : [preder.] kantouriezh b., kantelouriezh b., doazhadur Kant g.

kantig ag. : kognek, kornek, kognel, karrezet ; *kantiges Gesicht*, dremm skloennek b., bizaj askornek b., bizaj koadesk b.

Kantilene b. (-,-n) : [lenn.] kantilen g., gwerz b., klemmgan g.

Kantine b. (-,-n) : sal-debriñ b., kantina g., tinell b., predva g. ; *er isst in der Schulkantine*, e hanterbañsion emañ, maget e vez er skol.

Kantinenwirt g. (-s,-e) : kantiner g., tineller g.

kantisch ag. : [preder.] kanteke, ... Kant ; *die kantische Kritik*, an dezvarnerezh kanteke g.

Kanton g. (-s,-e) : 1. kanton g., taol-bro g. ; 2. [dre astenn.] korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., karter g., tu g., kostez g., glenn g.

kantonal ag. : ... kanton, ... ar c'hanton, kantonel.

Kantonalhauptstadt b. (-,-hauptstädte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g.

Kantonist g. (-en,-en) : P. lankon g., lampavan g. ; *ein unsicherer Kantonist*, un ibil treut g., ul labous toc'hor g., ul labous treut a zen g., ur gwall ibil a baotr g., un akariod g., ul lampon g., ur gwall labous g., ur poñsin g., ur c'hwil g.

Kantonnement n. (-s,-s) : [lu] lojeiz-soudarded g., kantonadur g.

Kantonshauptstadt b. (-,-hauptstädte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g.

Kantor g. (-s,-en) : [relij.] 1. kiniad g., kantour g., kaner-iliz g. ; 2. ograouer g., orglezour g.

Kantorei b. (-,-en) : [relij.] laz-kanañ g.

Kantorin b. (-,-nen) : [relij.] 1. kiniadez b., kantourez b. ; 2. ograouerez b., orglezourez b.

Kanu n. (-s,-s) : kanoe g., bagig b., bag-pilpenn b.

Kanüle b. (-,-n) : [mezeg.] korzennig b., nadoz ur strinkell b.

Kanzel b. (-,-n) : 1. kador-brezeg b., kador-sarmon b. ; *die Kanzel besteigen*, sevel er gador, mont er gador-sarmon, mont (pignat) er gador-brezeg, pignat en e gador-brezeg, pignat en e gador-sarmon ; *von der Kanzel herab*, eus (a-ziwar) ar gador-brezeg, eus barr ar gador-brezeg ; 2. [nij.] logell sturiañ b. ; 3. [lu] touribell b.

Kanzeldeckel g. (-s,-) / **Kanzelhaube** b. (-,-n) /

Kanzelhimmel g. (-s,-) : tog kador-brezeg g., tog kador-sarmon g., bolzenn-vouezh b.

Kanzelrede b. (-,-n) : prezeg g., prezegenn b., sarmon g., pron g.

Kanzelredner g. (-s,-) : sarmoner g., prezegour g., prezegenner g., proner g., sarmonour g.

Kanzelschwalbe b. (-,-n) : bigodez b., bigodenn b., seurez pil-pavez b., krignerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., bigodez hag a vez bepred etre ar billig hag an aoter b. ; *eine echte Kanzelschwalbe sein*, debriñ ar sent, lipat treid ar sent, krignat treid ar sent.

kanzerogen ag. : [mezeg.] kankreiat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.

Kanzlei b. (-,-en) : 1. [ministrerezh] kañsellerezh g., kañsellerdi g. ; 2. [melestradur] burev g., sekretourva g. ; 3. [noter, breutaer] studi b., kabined g., kuzulva g. ; 4. [lez-varn] grefti g., gref g.

Kanzleileiter g. (-s,-) : [istor] kañseller g.

Kanzleipapier n. (-s) : paper ministr g., paper a galite etre g.

Kanzleischreiber g. (-s,-) : grefier g., sekretour g.

Kanzleistol g. (-s) : stil kañsellerdi g., stil kañsellerezh g., jagouilhaj an dud-a-lezenn g., safar an dud-a-lezenn g., luc'haj an dud-a-lezenn g., brizhyezh an dud-a-lezenn b., gregach an dud-a-lezenn g.

Kanzleivorsteher g. (-s,-) : penn burev g., penn sekretourva g.

Kanzler g. (-s,-) : [polit] kañseller g. ; *der Bundeskanzler*, kañseller ar C'hevread g. ; *Gott bewahre, dass der Kanzler wird !* Doue da virout ouzh hennezh a vezañ kañseller !

Kanzleramt n. (-s,-ämter) : 1. karg a gañseller b., kañsellerezh g. ; 2. [dre astenn.] kañsellerezh b., kañsellerdi g. ; *er wurde ins Kanzleramt bestellt*, graet e voe e c'hervel d'ar c'hañsellerdi.

Kanzlerbonus g. (-pe -ses) : [polit.] lañs evit strollad ar c'hañseller da-geñver ar mouezhiadegoù g., splot evit strollad ar c'hañseller da-geñver ar mouezhiadegoù g.

Kanzlerkandidat g. (-en,-en) : danvez kañseller g.

Kanzlerschaft b. (-) : karg a gañseller b., kañsellerezh g.

Kanzlist g. (-en,-en) : komis noter g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].

Kaolin n./g. (-s,-e) : pri-prad g., pri-gwenn g., kaolin g.
Kap n. (-s,-s) : beg-douar g., beg g., kab g., penn g., pennroz g., penn-tir g., begenn b. ; *Kap der Guten Hoffnung*, beg Esperañs-vat g. (Gregor) ; *ein Kap umschiffen*, *ein Kap umsegeln*, doublañ ur c'hab, doublañ ur beg-douar, c'hoari an dro d'ur c'hab, c'hoari an dro d'ur beg-douar.
Kap Agulhas n. (-) : *das Kap Agulhas*, Kab ar Pikernigoù g.
Kapaun g. (-s,-e) : [loen.] kabon g., kilhog spazh g. ; *Kapaune mästen*, lardañ kaboned.
Kapazität b. (-,-en) : 1. barregezh b., barr g. ; *Kapazität eines Kanals*, barregezh treuzdougen ur ganol b. ; 2. endalc'h g. ; 3. [dre astenn., den] mestr g., mailh g., tad den g.
kapazitiv ag. : [fizik] douenel ; *kapazitiver Blindwiderstand*, adharzded douenel b.
Kapazitivität b. (-) : [fizik] douenusted b.
Kapee n. (tro-lavar) : P. *schwer von Kapee sein*, bezañ pout (berr) a spered, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ bouc'h (gorrek) da gompren, bezañ toullou talar en e benn, bezañ ur skiant verr a zen.
Kapelle b. (-,-n) : 1. chapel b., ti-pediñ g. ; 2. strollad sonerien g., laz-seniñ g., orkestr g., bagad g., muzik g. ; *während die Kapelle spielte*, e-pad ma c'hoarie ar muzikoù ; 3. [tekn.] forn da zispartiañ metaloù an eil diouzh egile b., digemmesker metaloù g.
Kapellmeister g. (-s,-) : 1. [sonerezh] penn orkestra g. ; bleiner laz-seniñ g., mestr laz-seniñ g. ; *der Kapellmeister klopft ab*, bleiner al laz-seniñ (ar penn orkestra) a gemenn da baouez ; 2. [relij.] mestr chapel g. [*liester mistri chapel*].
Kaper¹ b. (-,-n) : [louza.] kaprez str., kaprezenn b.
Kaper² g. (-s,-) : [merdead., istor] kourser g., preizhermor g., morbreizher g.
Kaperei b. (-,-en) : [merdead., istor] kourserezh g., brezel ar gourserien g. ; *zur Kaperei ausrüsten*, armañ listri e kours (Gregor).
kapern V.k.e. (hat gekapert) : 1. [merdead.] preizhañ, preizhata ; 2. [dre skeud.] lakaat e grabanoù war, krabanata, skrapañ.
Kapernstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] kaprezenn b., [*liester kaprezenned*, kaprezed].
Kaperschiff n. (-s,-e) : [merdead., istor] lestr kourser g., lestr brigant g., lestr-preizher g.
Kapetinger g. (-s,-) : [istor] Kapet g. [*liester Kapeted*], Kapetad g. [*liester Kapetiz*], Kapetian g.
kapieren V.k.e. (hat kapiert) : P. plomañ, kompren, intent ; *das kapiert ich nicht !* kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompren, va reiz), n'emaon ket evit kompren an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh, kement-se a zo trec'h din, ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se ; *der kapiert überhaupt nichts*, ne blom ket ur siseurt, ne oar na diouzh „sou“ na diouzh „dihä“, ne oar na Pater na Noster, pout eo a (e) spered, ur penn karn a zo anezhañ, berr (bouc'h) eo da gompren, toullou talar a zo en e benn, ul lastez hir eo e skouarn, ne ya ket herrus gantañ, gorrek eo da gompren, tuzum eo, ur spered divalav a zen eo, ur skiant verr a zen eo, n'eus netra en e

gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaiañ pri mañsonat, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, silet eo bet e spered dre ar ridell, hennezh en deus lod e Kerskouarneg, hennezh n'eo ket stank e damouez ; *kapiert du immer noch nicht ?* toullou talar a zo ez penn ?

kapillar ag. : 1. tanav evel ur vlevenn ; 2. kapilarel.

Kapillare b. (-,-n) / **Kapillargefäß** n. (-es,-e) : [korf.] kapilarenn b., korwazhienn b. [*liester korwazhiennou*, korwazhied, korwazhiou].

Kapillarität b. (-) : [fizik] kapilarelezh b., silluskañ g., silluskadur g., silluskerezh g.

Kapital n. (-s,-e/-ien) : 1. [arc'hant.] kevala g., kapital g., font g., arc'hant-sol g., danvez g., penndanvez g., madoù lies., peadra g. ; *totes Kapital*, arc'hant sec'h (louedet, laosk) g. ; *konstantes Kapital*, kevala kendalc'hel g. ; *materielles und immaterielles Kapital*, kevala korfel hag ankorfel g. ; *sein Kapital anlegen*, postañ e arc'hant ; *vom Kapital zehren*, bevañ diwar e gevala ; *eingefrorenes Kapital*, arc'hant sparlet g., arc'hant skornet g. ; *die Zinsen zum Kapital schlagen*, *die Zinsen dem Kapital zuschlagen*, lakaat ar c'hampi da-heul ar font, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar mad diwar ar c'hevala, lakaat ar c'hampi er c'hevala, postañ ar c'hampi diouzh ar c'hevala ; *Betriebskapital*, kevala kevredad g. ; *Abwanderung von geistigem Kapital*, fuadur ar speredoù g., tec'hadenn ar speredoù b. ; 2. [dre skeud.] *er schlägt aus allem Kapital*, kalfichat a rafe un ibil gant brennheskenn, tennañ (ober) a ra e vad eus pep tra, ober a ra e c'hounid eus pep tra, ober e c'hounidegezh eus pep tra, tennañ a ra splot (amplad) eus pep tra ; 3. *das Kapital*, ar renkadoù perc'henn lies.

kapital ag. : pennañ.

Kapital n. (-s,-e) : [tisav.] tog-peul g., togenn b.

Kapitalabfindung b. (-,-en) : [arc'hant.] digoll g., dic'haouenn b., dic'haou g., treziad g.

Kapitalabfluss g. (-es,-abflüsse) : [arc'hant.] fuadur ar c'hevalaoù g.

Kapitalabgabe b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù war ar c'hevala lies.

Kapitalabwanderung b. (-,-en) : [arc'hant.] fuadur ar c'hevalaoù g.

Kapitalanlage b. (-,-n) : [arc'h.] postadenn b., postadur g., fiziadur g.

Kapitalanlagegesellschaft b. (-,-en) : [arc'hant.] kevredad postañ g.

Kapitalaufnahme b. (-,-n) : [arc'hant.] amprest g., amprestadenn b.

Kapitalaufstockung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk kevala g.

Kapitalbewegungsbilanz b. (-,-en) : bilañs treizhidell ar c'hevalaoù g., mentell amred ar c'hevalaoù b.

Kapitalbilanz b. (-,-en) : bilañs ar c'hevalaoù g.

Kapitalbuchstabe g. (-ns,-n) : [moull.] pennlizherenn b.

Kapitaldecke b. (-,-n) : [arc'hant.] arc'hant laosk g., kevala hegerz g., kevala dioueradus g., kevala liñveladus g., kevala dizolo g., arc'hant dibres g., arc'hant diouzhthu g., arc'hant dizolo g., arc'hant a-benn g.

Kapitaleinlage b. (-,-n) : [arc'hant.] kelliherezh g., kelliadur g., lakadur arc'hant g., arc'hantaouerezh g., arc'hantadur g., fonsañ g., pourvezadur arc'hant g.

Kapitalerhöhung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk kevala g.

Kapitalertragsteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù diwar gounidoù ar c'hevala lies.

Kapitalflucht b. (-) : [arc'hant.] fuadur ar c'hevalaoù g., tec'hadenn ar c'hevalaoù b.

Kapitalfluss g. (-es,-flüsse) : [arc'hant.] kas ar c'hevalaoù g., treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.

Kapitalgeber g. (-s,-) : [arc'hant.] pourvezer arc'hant g., pourvezer kevalaoù, kelliher g.

Kapitalgesellschaft b. (-,-en) : [arc'hant.] kevredad kevalaoù g., kevredad kevalañ g.

Kapitalgüter lies. : madoù aveñ lies., madoù produiñ lies.

Kapitalisation b. (-,-en) : [arc'hant.] kevalaadur g., arc'hantañ g., dastumidigezh arc'hant b., berniañ arc'hant g.

Kapitalisationsvertrag g. (-s,-verträge) : [ketratur] kevrat kevalañ b.

kapitalisieren V.k.e. (hat kapitalisiert) : [arc'hant.] postañ, arc'hantañ, kevalañ, P. dastum.

Kapitalismus g. (-) : kevalouriezh b., kapitalouriezh b. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus*, diskar ar reizhad kevalour eo pal ar gomunourien ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus*, ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalouriezh.

Kapitalist g. (-en,-en) : kevalour g., kapitalour g., penndanvezour g.

Kapitalistenbalg g. (-s, -bälge/-bälger) : bugel graet e votoù dezhañ a-raok e dreid ha plouz ouzhpenn e-barzh g.

kapitalistisch ag. : kevalour, kapitalour, penndanvezour ; *kapitalistisches Land*, bro gevalour b. ; *kapitalistisches System*, reizhiad kevalour b.

kapitalkräftig ag. : [arc'hant.] keinet mat, kreñv e chouk, kreñv e gein, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ.

Kapitalmarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had an arc'hant g., nevid an arc'hant g.

Kapitalsteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù war ar c'hevala lies.

Kapitalstrom g. (-es,-ströme) : [arc'hant.] kas ar c'hevalaoù g., treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.

Kapitalüberfluss g. (-es,-überflüsse) : [arc'hant.] fonnder (fonnded b.) a arc'hant g., arc'hant d'ober teil g., dreistfonn a arc'hant g.

Kapitalüberhang g. (-s,-hänge) : arc'hant laosk (sec'h, louedet) g., reñverad a gevalaoù g.

Kapitalumsätze lies. : treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.

Kapitalverbrechen n. (-s,-) : torfed marvel g., torfed dellezek eus ar moug hag ar groug g.

Kapitalverkehr g. (-s) : treizhidell ar c'hevalaoù b., amred ar c'hevalaoù g.

Kapitalverknappung b. (-,-en) : [arc'h.] 1. berrentez arc'hant b., rouezder an arc'hant g., berregezh arc'hant b., berregezh war an arc'hant b. ; 2. rouesadur war an arc'hant g., tanavidigezh war an arc'hant b.

Kapitalverlust g. (-es,-e) : [arc'hant.] koll arc'hant g.

Kapitalwert g. (-s,-e) : [arc'hant.] gwerzh evel kevala g.

Kapitalzufluss g. (-es,-zuflüsse) : [arc'hant.] dered arc'hant g., fonnadur arc'hant g., strumm arc'hant g.

Kapitalzusammenlegung b. (-,-en) : [arc'hant.] strollerezh kevalaoù g., kenstrolladur kevalaoù g.

Kapitän g. (-s,-e) : 1. [merdead.] kabiten g., mestr g. ; *Kapitän auf großer Fahrt*, kabiten uhelvor g., kabiten a vor g. ; *erster Kapitän*, penngabiten g. ; *zweiter Kapitän*, eil kabiten g. ; *Kapitän sein*, ober evit kabiten ; [lu] *Kapitän zur See*, kabiten war vor g., kabiten a vor g. ; 2. [nij.] komandant-bourzh g.

Kapitänleutnant g. (-s,-e) : [merdead.] lestrletanant g., letanant-mor g.

Kapitänspatent n. (-s,-e) : [merdead.] breved kabiten g.

Kapitel n. (-s,-) : 1. pennad g., pennad-levr g., chabistr g. ; *ein Kapitel auslassen*, mont dreist ur pennad, tremen hep lenn ur pennad ; 2. [dre skeud.] P. *das ist ein Kapitel für sich*, peadra a vefe da lavaret diwar-benn an dra-se ; *das ist ein anderes Kapitel*, un afer all eo, un abadenn all eo, honnezh a zo un afer all, se 'vat 'zo ur jeu all, ur c'hoari all eo, ur pezh all eo an dra-se ; 3. [dre astenn., relij.] kuzul g., chabistr g. ; *Domkapitel*, kuzul ar chalonied g., kuzul an iliz-veur g., chabistr an iliz-veur g. ; *jemandem das Kapitel lesen*, chabistrañ u.b., kenteliañ u.b., plantañ kentel gant u.b., ober ur gourdrouz d'u.b.

Kapitell g. (-s,-e) : [tisav.] tog-peul g., kerndogenn b., togenn b. ; *etwas (t-d-b) einen Kapitell aufsetzen*, togañ udb.

kapiteln V.k.e. (hat kapitelt) : chabistrañ, kenteliañ, plantañ kentel gant, ober ur gourdrouz da.

Kapitol n. (-s) : [istor] Kapitoll g.

Kapitular- ... chabistrel, ... ar chabistr.

Kapitular¹ g. (-s,-e) : [relij.] chaloni ar chabistr g.

Kapitular² n. (-s,-ien) / **Kapitulare** n. (-s, Kapitularien) / **Kapitularium** n. (-s, Kapitularien) : [istor] dekred ar roue g., kemenn ar roue g.

Kapitulation b. (-,-en) : 1. [lu, polit.] kodianidigezh b., rentidigezh b., daskor g., daskoridigezh b. ; *bedingungslose Kapitulation*, kodianidigezh diziviz b., rentidigezh hep diviz a nep seurt b., daskoridigezh hep diviz ebet b., daskor hep diviz ebet g., daskoridigezh e diviz an enebour b. ; 2. [dre skeud.] dilez g., dilezidigezh b., diskrog g.

kapitulieren V.gw. (hat kapituliert) : 1. kodianañ, kodianañ gant u.b., en em zaskoriñ d'an enebourien, en em rentañ ; *bedingungslos kapitulieren*, en em zaskoriñ e diviz an enebour ; 2. [dre skeud.] lezel e zivrec'h da gouezhañ, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, chom a-dreuz gant e hent, lezel pep tra war e revr, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig goude an trebez, teurel ar boned war-lerc'h an tog, diskregiñ.

Kaplan g. (-s, Kapläne) : [relij.] chapalan g., vikel g., kure g.

Kaplanwürde b. (-) : [relij.] chapalaniezh b.

Kapland n. (-s) : [Suafrika, istor] *das Kapland*, Bro ar C'hab b.

Kapo g. (-s,-s) : [nazi.] kapo g., evezhier g.

Kapok g. (-s) : [louza.] kapok str.

Kapokbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kapokenn b., gwez-kapok str.

Kaposi-Sarkom n. (-s,-e) : [mezeg.] sarkom Kaposi g.

Kappe b. (-,-n) : **1.** kasketenn b., boned g., boned plat g., kabell g. [*liester* kabelleù, kebell], pichourell g./b., kougoul g., penngab g., penn-kab g., kalotenn b., kalabousenn b., kabuch g., kabuchon g. ; **2.** pelerinenn b., kapot g., kapot-sac'h g., mantell-gougoulek b., kap g., kabell g., jobelinenn b., kabig g. ; **3.** [dre skeud.] P. *etwas auf seine eigene Kappe nehmen*, kemer udb en e garg (war e chouk), sammañ an atebegezh evit udb, kemer udb war e gont ; **4.** [dre astenn.] *die Kappe am Schuh*, a) skoaz ar votez b. ; **b)** beg ar votez g. ; **5.** [kreion] tog g., tokig g., kabellig g. ; **6.** [kr-l] *jedem Narren gefällt seine Kappe*, a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra - ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - pep loudourenn a gav mat he c'heusteurenn - ar pezh en deus graet Doue ar gwellañ a zo ma'z en em gav mat pep unan - ar c'hamm a wel e damm - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn ; **7.** [tisav.] *Gewölbekappe*, kokenn bellennek b.

kappen V.k.e. (hat gekappt) : **1.** troc'hañ ; *den Anker kappen*, troc'hañ fun an eor ; *den Mast kappen*, troc'han (diskar) ar wern ; *die Masten kappen*, diwerniañ ur vag ; *das Tau kappen*, troc'hañ ar fard (ar fun) ; **2.** [labourdouar] divegañ, dibennañ, tagosenniñ, penndogiñ, penndoliñ, divleinañ, penndologiñ ; *den Baum (den Wipfel, die Krone) kappen*, divegañ (dibennañ, tagosenniñ, penndogiñ, divleinañ, penndologiñ) ar wezenn ; *gekappter Baum*, penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g. ; **3.** [loened] spazhañ ; *Hähne kappen*, kabonañ kilheien, spazhañ kilhegi ; **4.** sailhañ ; *der Hahn kappt die Henne*, ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud) ar yar, ar c'hilhog a gluch.

Kappenmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b., kapot g., kapot-sac'h g., kap g., kabell g., jobelinenn b., kabig g., mantell bichourellek b.

Kappes g. (-) : [rannyezh] sotonioù lies., diotajoù lies., tarielloù lies., jaodreoù lies., amiodaj g.

Kapphahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kabon g., kilhog spazh g. ; *Kapphähne mästen*, lardañ kaboned.

Käppi n. (-s,-s) : kepi g. kalabousenn-reut b.

Kappprovinz n. (-s) : [Suafrika, istor] *die Kappprovinz*, Bro ar C'hab b.

Kappzaum g. (-s,-zäume) : [kezeg] gwaskell b., morailh g. ; *einem Pferd den Kappzaum anlegen*, morailhañ ur marc'h.

Kaprice b. (-,-n) : froudenn b., droukfroudenn b., kammfroudenn b., stultenn b., pennad g., sorc'henn b., loariadenn b., loariad b., kulad g., boemenn b., tid b., aradenn b. ; *jemandem alle Capricen durchgehen lassen*, ober e did (e zivizoù) ouzh u.b., ober holl lavarioù (holl bennadoù) u.b., ober e holl lavarioù d'u.b., ober holl

senturioù u.b., ober e holl senturioù ouzh u.b., ober e holl froudennoù d'u.b., plegañ da did u.b., na grediñ nac'h an dister dra ouzh u.b., ober kamambre d'ur bugel ; *diese Kaprice wird ihm schon vergehen*, ne bado ket pell e loariad.

Kapriole b. (-,-n) : **1.** lamm-gavr g. ; *Kapriolen machen*, gavrlammat, friantal, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ ; *sie machte Kapriolen*, lammat a rae evel un heizez ; **2.** diboell g., diotaj g., tariell b., foutouilhenn b., garzaj g., garzennaj g.

kapriziös ag. : loariek, loariadek, loarius, loariadenn a spered, loariadenn, froudennus, froudennnek, stultennus, pennadus, kuladus, barradus, sorc'hennus, kamambre, furluok, kemm-digemm, hedro, bouljant, tro-distro, valigant, kildro, dizalc'h, gwenno ; *dort hat das kapriziöse Wesen das Sagen*, al loariadenn a zo mestr eno.

Kapsel b. (-,-n) : **1.** [louza.] bolc'henn b., bolc'h str./g. [*liester* bolc'hoù, belc'h], yalc'h b. ; **2.** [boutailh] taf g. ; **3.** [boest] klozenn b., skrin g., klaouier g. ; **4.** [egorlestr] klozenn egor b. ; **5.** [mezeg.] gelulenn b. [*liester* gelul, gelulennoù], bolc'han g.

Kapseldeckel g. (-s,-) : [louza.] goloennig b.

Kapselung b. (-,-en) : **1.** [tekn.] gwarezerezh g., hobregonañ g., hobregonerezh g., hobregonadur g., hobregon g. ; **2.** [tredan.] enklosennadur g., enklosennañ g.

kaputt ag. : **1.** torr, torret, torret-groñs, aet er sac'h, er sac'h, foeltret, sac'het da vat, difindaonet, freuzet, diastet, broustet, dispennet, divarc'het, diaozet, drailhet, mazaouet, mazaouet pizh ; *macht kaputt, was euch kaputt macht*, diastit ar pezh a zihast ac'hanoc'h ; *er hat kaputte Nerven*, aet eo e nervennoù da fall ; *deine Brille ist kaputt*, drailhet eo da lunedoù, torr eo da lunedoù ; *etwas kaputt reparieren*, [dre fent] gwall aozañ udb, lakaat udb en ur gwall stad, distresañ udb, glac'hariañ udb, gwastañ udb, [Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm / difoeltrañ an ti d'ober ar forn] ; **2.** echu, graet, marv ; **3.** skuizh evel ar bleiz, kabac'h gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, gourdet gant ar skuizhder, asik, mac'homet, brev, brevet, rentet, gell, divi, eok, eoget gant ar skuizhder, forbu, tanailhet, skuizh-brein, skuizh-marv, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, torret gant ar skuizhder, faezh betek skoulm e ene, broustet e gorf, distronket-holl, nezet tout e izili dindanañ, krevet.

kaputtfahren V.k.e. (fährt kaputt / fuhr kaputt / hat kaputtgefahren) : foeltrañ, grilhañ, freuzañ, frikañ, fregañ, drailhañ, drastañ, tanfoeltrañ, findaoniñ ; *er hat seinen Wagen kaputtgefahren*, findaonet en deus e garr-tan, foeltret en deus e garr-tan.

kaputtgehen V.gw. (ging kaputt / ist kaputtgegangen) : diferlinkañ, terriñ, mont da fall, mont e tammoù, mont e skolp, mont e diframm, dismantrañ, mont da skos, diwikfreañ, dizeeunañ, mont da neuz (Gregor), mont er sac'h, findaoniñ, freuzañ, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ oc'h ober e dalaroù ; *an den Steinen und Felsen an der Küste gehen die Holzschuhe leicht kaputt*, drastus eo an aod evit ar botoù-koad, drastus eo an aod d'ar botoù-koad.

kaputtkriegen V.k.e. (hat kaputtgekriegt) : tizhout foeltrañ, dont a-benn da c'hrilhañ, tizhout freuzañ, tizhout fregañ, dont a-benn da zrailhañ, dont a-benn da zrastañ, dont a-benn da danfoeltrañ, tizhout findaoniñ, tizhout peurderriñ.

kaputtlachen V. em. (rannadus) : **sich kaputtlachen** (hat sich (t-rt) kaputtgelacht) : tagañ gant ar fent, tagañ kement e c'hoarzh, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ puchet kement e c'hoarzh, migañ gant ar c'hoarzh, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.

kaputtmachen V.k.e. (hat kaputtgemacht) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, frikañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, peurderriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, diskolpañ, distrujañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, frailhañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, netrañ, dic'hastañ, dizalbadiñ, findaoniñ, dizeeunañ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, euveriñ, gwallegañ, mekaat, diwikefreañ, miñsañ, broustañ, direizhañ, fontañ, dispenn ; *du machst dein Spielzeug noch kaputt, wenn du weiter darauf einschlängst*, terriñ a ri da c'hoariell o skeiñ ganti e-giz-se.

kaputtschlagen V.k.e. (schlägt kaputt / schlug kaputt / hat kaputtgeschlagen) : grilhañ, fregañ, drailhañ, drastañ, frigasañ, frikañ, lakaat da darzhañ, freuzañ, terriñ, peurderriñ, strinkañ a dammoù, brevennañ, diskolpañ, distrujañ, dismantrañ, difoeltrañ, foeltrañ, dibarfoeltrañ, frailhañ, dibarfreuziñ, gwastañ, peurwastañ, netrañ, dic'hastañ, dizalbadiñ, mazaouiñ, mazaouiñ pizh, findaoniñ, miñsañ, dispenn.

Kapuze b. (-,-n) : kabell g. [*liester* kabelleù, kebell], penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.

Kapuzenmantel g. (-s,-mäntel) : pelerinenn b., kapot g., kapot-sac'h g., kap g., kabell g., jobelinenn b., kabig g., mantell-gougoulek b., mantell bichourellek b.

Kapuzenmütze b. (-,-n) : kougoul g.

Kapuzinade b. (-,-n) : kabusinadenn b., prezegenn c'hourdrouzus b., prezegenn daer b., sarmon taer g., sarmon gourdrouzus g.

Kapuziner g. (-s,-) : **1.** [relij.] manac'h-rous g., kabusin g., tad kabusin g. ; **2.** [kegin.] kafe dre zienn g.

Kapuzinerbart g. (-s) : [louza.] korn-karv g.

Kapuzinerkresse b. (-,-n) : [louza.] kabusin str.

Kapuzinermönch g. (-s,-e) : [relij.] manac'h-rous g., kabusin g., tad kabusin g.

Kapuzinerorden g. (-,-s) : urzh ar gabusined g.

Kapuzinerpredigt b. (-,-en) : kabusinadenn b., prezegenn c'hourdrouzus b., prezegenn daer b., sarmon taer g., sarmon gourdrouzus g.

Kar n. (-s,-e) : [douar.] sirk skornredel g.

Karabiner g. (-s,-) : [lu] **1.** karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b. ; **2.** P. [tekn.] organell grog b., lagadenn grog b.

Karabinerhaken g. (-s,-) : [tekn.] organell grog b., lagadenn grog b.

Karabinerschütze g. (-n,-n) : karabiner g.

Karacho n. (-s) : [tro-lavar] *mit Karacho, im Karacho*, ken prim (ken buan) hag an avel, evel an avel, evel un tarzh avel, gant un tizh an diaoul, gant ar foeltr, evel an tan, gant pep tizh, ken na strink an tan war e lerc'h, o strinkañ kaoc'h war e lerc'h, e-giz un tenn, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, d'an druilh-drask.

Karaffe b. (-,-n) : karafenn b., kalafrenn b., karafennad b., kalafrennad b.

Karambolage b. (-,-n) : **1.** stokadeg-kirri b., kenstokadeg b. ; **2.** [bilhard] bilhard teir boul g., bilhard gall g., daoudaol g.

karambolieren V.gw. (hat karamboliert) : **1.** lakaat ur voul vilhard da stekiñ ouzh div all, daoudaoliñ ; **2.** kenstekiñ, mont a-benn an eil d'egile, stekiñ an eil ouzh egile, stekiñ an eil en egile, tosiñ an eil egile.

Karamell g./n. (-s) : [kegin.] karamel g., sukr-dev g.

Karamelle b. (-,-n) : [kegin.] karamel str., karamelenn b., madig karamel g.

Karat n. (-s,-e) : **1.** karat g. ; *ein Karat entspricht einem Gewicht von 0,2 g.*, ur c'harat a zo par da 0,2 gramm ; **2.** karat g. ; *reines Gold hat vierundzwanzig Karat*, pevar c'harat warn-ugent a zo gant an aour rik.

Karate n. (-s) : [sport] karate g.

-karätig ag. / [Bro-Aostria] **-karatig** ag. : *achtzehnkarätiges Gold*, aour triwek'h karat g.

Karavalle b. (-,-n) : [merdead.] karavelenn b.

Karawane b. (-,-n) : karaouan b., karavanenn b., karavanennad b., lostennad kañvaled b.

Karawanserei b. (-,-en) : ti-karaouanoù g., ti-karavanennoù g., karavañserailh g.

Karbatsche b. (-,-n) : kelastrenn b., gwialenn b.

Karbid n. (-s,-e) : [kimiezh] karbidenn b.

Karbidlampe b. (-,-n) : lamp aketilen g./b.

Karbol n. (-s) : [kimiezh] fenol g.

Karbolsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fenolek b.

Karbolwasser n. (-s) : [kimiezh] dour fenolek g.

Karbon n. (-s) : **1.** [douar.] hoalad kentañ g., marevezh ar glaou g., glaouvezh g. ; **2.** karbon g.

Karbonade b. (-,-n) : [kegin.] kostezenn b., karbonadez b.

Karbonat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbonat g.

Karbonpapier n. (-s) : paper glaou g.

Karbunkel g. (-s,-) : [mezeg.] gor-hesk g., gourhesked g., hesked g.

Kardamom g./n. (-s,-e/-en) : [louza.] kardamom g.

Kardangelenk n. (-s,-e) : [tekn.] koubl-kardan g., P. touseg g.

Kardantunnel g. (-s,-/-s) : [tekn.] tunel treuzkas g.

Kardanübertragung b. (-,-en) : [tekn.] treuzkas dre gardan g.

Kardanwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr gant ur c'houbl-kardan g., kardan g., P. touseg g.

Kardätsche b. (-,-n) : **1.** broust kezeg g., palouer kezeg g. ; **2.** kribin b., rañvell b., inkard g., inkardenn b.

kardätschen V.k.e. (hat kardätscht) : **1.** [kezeg] broustañ ; **2.** kribinat, inkardañ.

Karde b. (-, -n) : **1.** [louza.] louzaouenn-ar-c'hromm str., feunteun-al-laboused b. ; **2.** kribin b., rañvell b., inkard g., inkardenn b.

Kardeel n. (-s, -e) : [merdead.] ; gor g., post g., pañs g. ; *die Kardeele eines Taus*, goriou (postou, pañsou) ur fun lies. ; *Kardeele zu Seilen verdrehen*, goriñ.

-kardeelig ag. : [merdead.] *dreikardeelig*, a dri gor.

Kardendistel b. (-, -n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hromm str., feunteun-al-laboused b.

Kardinal g. (-s, Kardinäle) : [relij.] kardinal g. ; *der Papst wird von den Kardinälen gewählt*, dilennet e vez ar Pab gant ar gardinaled.

Kardinaldekan g. (-s, -e) : [relij.] dean ar gardinaled g.

Kardinalfehler g. (-s, -) : fazi bras-kenañ g., fazi a bouez bras-kenañ g., pezh mell fazi g.

Kardinalpunkt g. (-s, -e) : **1.** kraf pouezusañ g., kraf pennañ g., kentañ pezh eus udb g., penngraf g., mudurun b., skoulm g., tailh b., kempenn b., dalc'h brasañ g., poent grevusañ g., poent pounnerañ g., amanenn g., pep pouezusañ g., penn g., penn kentañ g., pezh pouezusañ g., pep retañ g., pezh retañ g., pezh hag a gont ar muiañ g., pezh hag a zoug g. ; **2.** pennroud g. ; *die vier Kardinalpunkte*, ar pevar fennroud lies., ar pevar avel lies., pevar c'horn ar bed lies., ar pevar roud-avel lies.

Kardinalshut g. (-s, -hüte) : [relij.] tog kardinal g., mintr kardinal g.

Kardinalskollegium n. (-s, -kollegien) : [relij.] kolaj ar gardinaled g., koñsistor g., koñsistoer g., bodadeg kardinaled b.

Kardinalsversammlung b. (-, -en) : [relij.] sened-kardinaled g., konklav g.

Kardinalswürde b. (-) : [relij.] kardinalelezh b., kardinaliezh b.

Kardinaltugend b. (-, -en) : pennvertuz b.

Kardinalzahl b. (-, -en) : [mat.] niver pegementiñ g., niver preñvel g.

Kardiogramm n. (-s, -e) : [mezeg.] kardiogramm g.

Kardiologe g. (-n, -n) : [mezeg.] kalonour g.

Kardiologie b. (-) : [mezeg.] kalonouriezh b., kardologiezh b.

Kardobenedikte b. (-, -n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Kardone b. (-, -n) : [louza.] askol-du str., kardon str., louzaouenn-ar-pabor b.

Karelien n. (-s) : Karelia b.

Karenztäg g. (-s, -e) : devezh ehan-kleñved na vez ket paeet gant kef ar surentez sokial g.

Karenzzeit b. (-, -en) : amzer dioueriñ b., gedvezh g.

Karfiol g. (-s) : [Bro-Aostria] kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-bleuñv str., brikoli str.

Karfreitag g. (-s, -e) : Gwener-ar-Groaz g. ; *am Karfreitag*, da-geñver Gwener-ar-Groaz ; *er starb am Karfreitag*, marvet e oa da Wener-ar-Groaz.

Karfunkel g. (-s, -) : **1.** [mezeg.] gor-hesk g., gourhesked g., hesked g. ; **2.** [maen.] skarbouklenn b. [*liester skarboukloù, skarbouklennou*], karboukl str., maen-granat ruz g.

Karfunkelstein g. (-s, -e) : skarbouklenn b. [*liester skarboukloù, skarbouklennou*], karboukl str., maen-granat ruz g., esterloup g.

karg ag. : **1.** krin, pizh, sinac'h, disec'h, difrouezh, tagn, togn, spagn, treut, distruj, dizampled, gay, gloev ; *karger Boden*, douar krin g., krinenn b., douar tagn g., douar gay g., douar treut g., douar distruj g., douar dizampled g., gagn b., douar da blantañ chas g., douar paour g. ; *karges Weideland*, peuriñ togn g. ; **2.** treut, teusk, dister, strizh, divalav, truek, paour ; *karge Kost*, kegin dreut b., tinell dreut b., tinell baour b., pred dister g., pred divalav g., pred koraiz g., pred truek g., trantell b., boued difonn g., keusturenn treutik-eston b. ; *recht karg*, ken just ha fri ar c'hazh, treutik-eston ; *workarg*, berr da gaozeal, berr e lañchenn, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, tavedek ; *einen kargen Verdienst haben*, bezañ gwall zister e c'hopr, bezañ bihan e goumanant, gounit un tamm pae divalav (un tamm pae dister, ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik, ur begad pae, un disteraik a bae), bezañ disterik e c'hounidigezh ; **3.** [dre skeud.] *mit etwas karg sein*, sellet berr ouzh udb, sellet pizh ouzh udb.

kargen V.gw. (hat gekargt) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skrag evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, taskagnat, chipotal, sellet berr [ouzh udb], sellet pizh [ouzh udb], bezañ un engravet eus an-unan.

Kargheit b. (-) : **1.** krinder g., kraster g. ; **2.** krinder g., pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pizhded b., skarster g., skarsted b., pervezhder g., pervezhded b., lorgnez b. ; **3.** strizhder g., disterded b.

Kargletscher g. (-s, -) : skornredenn sirk b.

kärglich ag. : **1.** treut, teusk, dister, strizh, stumm, divalav, paour, skars ; *kärgliches Mahl*, kegin dreut b., tinell dreut b., pred dister g., pred divalav g., keusturenn treutik-eston b., pred koraiz g., trantell b. ; *recht kärglich*, ken just ha fri ar c'hazh, treutik-eston ; *in kärglichen Verhältnissen leben*, bevañ moan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bevañ treut, bevañ en ezhomm, c'hoari gant glac'harig, ruzañ (gwear) anezhi, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, malañ munut e vleud, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan ; **2.** teusk, tost, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-kruk, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da

douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, sec'h e gein, amsellus, pervezh, krez, krin, skrag, sinac'h, porc'hell, prim, engravet.

Kargo g. (-s,-s) : [merdead.] kargad b., lestrad g., kargamant g.

Karibik b. (-) : *die Karibik*, ar Mor Karib g., Mor an Antilhez g.

karibisch ag. : karib, karibbean ; *die Karibischen Inseln*, an Antilhez lies., enezeg an Antilhez b. ; *das Karibische Meer*, ar Mor Karib g., Mor an Antilhez g.

Karibu n. (-s,-s) : [loen.] karibou [*liester* kariboued] g.

karieren V.k.e. (hat kariert) : karrezennañ.

kariert ag. : 1. karrezennnek, karrezennet, karrezet ; *bunt kariert*, brizhkarrezennnek, brizhkarrezennet, brizhkarrezet ; *ein grau-schwarz kariert* Rock, ur sae karrezennet gris ha du ; 2. [dre skeud.] P. *klein kariert*, sec'h a gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, start war an distag, kras e revr, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, pervezh, pizh, strizh e revr, taskagn, skort, skars, ur Yannig sec'h e gein anezhañ ; 3. *guck nicht so kariert* ! na chom ket da c'henaouegañ e-giz-se ! na chom ket amañ da sellet gant da c'henoù evel ur c'hozh palastr (evel un amparfal, evel ul lopez, evel un den lor) ! da betra e chomez aze da zigeriñ da c'henoù ? da betra e chomez aze da selaou ar mouilc'hi o foerat ? stirlh da c'hwen 'ta ! mat e vefe dit en em zifreañ ! poent e vefe dit divorfilañ ! na chom ket diflach evel ur santig koad ! na chom ket a-varv evel ur santig koad ! laka un ene er c'horf-se ! enaou ar c'horf-se ! laka striv ennout ! mer da gorf un tammig !

Karies b. (-) : [mezeg.] brein-krign g., bruk g. ; *hohler Zahn mit Karies*, dant toull brein g.

Karikatur b. (-,-en) : ludresadenn b., luskeudenn b., flemmskeudenn b., tresadenn c'hodisus b.

Karikaturenmal g. (-s,-) : goapliver g., luliver g., flemmliver g.

Karikaturenzeichner g. (-s,-) : goaptresour g., ludresadenner g., flemmskeudenner g.

Karikaturist g. (-en,-en) : goaptresour g., goapliver g., ludresadenner g., flemmskeudenner g., luliver g., flemmliver g.

Karikaturistin b. (-,-nen) : goaptresourez b., ludresadenner b., flemmskeudenner b., goaptresourez b., goapliver b., luliver b., flemmliver b.

karikieren V.k.e. (hat karikiert) : ludresañ, ludresadennañ, goaptresañ, goaplivañ, flemmskeudennañ, lulivañ, flemmlivañ.

kariös ag. : [mezeg.] brein, bruket, merglet.

karitativ ag. : karitezal, a garitez, denegour, dengar.

Karkasse b. (-,-n) : 1. relegenn b., skeledenn b., korfeskern g., kargasenn b., sklosenn b. ; 2. framm g., frammadur g. ; 3. [lu] kib b., klozenn b.

Karl g. (-s) : Karl g., Charlez g. ; *Karl der Große*, Karl-Veur g., Cherlamen g. ; *Kaiser Karl der Große*, *der Kaiser Karl der Große*, an impalaer Karl Veur g. ; *Karl der Fünfte*, Karl Bemp g., Karl Bempvet, Karl V.

Karlsbad n. (-s) : Karlovy Vary b.

Karmel g. (-/-s) : [douar.] Karmez g. ; *der Karmel*, Menez Karmel g. ; *Orden der Brüder der allerseligsten Jungfrau Maria vom Berge Karmel*, urzh Itron Varia Menez Karmel g.

Karmeliter g. (-s,-) : [relij.] karmezad g., karministr g.

Karmeliterin b. (-,-nen) : [relij.] karmezez b.

Karmesin n. (-s) : 1. karmin g., tane g. ; 2. ruz-tane g., skarleg g.

Karmesinrot n. (-s) : ruz-tane g., ruz-mouk g., ruz-gwad g., ruz-bev g. ; *karmesinrotes Tuch*, skarleg g.

Karmin n. (-s) : 1. karmin g., tane g. ; 2. ruz-tane g., skarleg g.

karminrot ag. : karmin, skarleg, ruz-skarleg, ruz-gwad, ruz-bev, ruz-tane, ruz-mouk ; *karminrotes Tuch*, skarleg g.

Karneol g. (-s,-e) : maen kaledonia treuzwelus g., kornalinenn b.

Karneval g. (-s,-e) : *der Karneval*, Meurlarjez g., an Ened g., ar Meurzh-Ened g. ; *Karneval feiern*, meurlarjezañ, festañ Meurlarjez.

Karnevalsdienstag g. (-s,-e) : *der Karnevalsdienstag*, ar Meurzh-Ened g., Meurzh-al-Lard g., sant al Lard g., Meurlarjez g.

Karnevalsdonnerstag g. (-s,-e) : *der Karnevalsdonnerstag*, Yaou-al-Lard g.

Karnevalsmarkt g. (-es,-märkte) : foar-al-Lard b.

Karnevalsnarr g. (-en,-en) : meurlarjezenn b., maskaradenn b.

Karnevalspuppe b. (-,-n) : sant al Lard g., den Paolig g.

Karnevalstreiben n. (-s) : birvilh Meurlarjez g., mesk Meurlarjez g., hej ha prez Meurlarjez, dever Meurlarjez g., charre an Ened g., lavig an Ened g., kabal an Ened b., kas-digas an Ened g./b., fourgas Meurlarjez g., loc'h ha morloc'h an Ened, galoupadeg Veurlarjez b., firbouch an Ened g., birvilh an Ened g., fifil Meurlarjez g.

Karnevalszeit b. (-,-en) : *die Karnevalszeit*, an deizioù Ened lies., deizioù al Lard lies., devezhioù Meurlarjez lies., Meurlarjez g., an Ened g.

Karnevalszug g. (-s,-züge) : dibunadeg ar meurlarjezenned (ar maskaradenned) b., maskladeg b.

Karnickel n. (-s,-) : [loen.] konikl g., Yann Gonikl g., koulin g./b., lapin g.

Karnies n. (-es,-e) : [arz] kinkladur e stumm un S g., kildroenn b.

Karniesbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] bolz stummet evel daou S enebet b., gwareg kildroet g.

Karniese b. (-,-n) : [Bro-Aostria] trikenn rideozioù b.

Karo n. (-s,-s) : 1. [kaieroù, paper, gwad.] karrez g., karrezenn b. ; 2. lankell b., romb g. ; 3. [kartoù] karo str., karavenn b. ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo*, ar rummad karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ.

Karoass n. (-es,-e) / **Karo-Ass** n. (-es,-e) : *das Karoass*, ar born karo g., ar bid karo g., al louz karo g.

Karo-Dame b. (-,-n) : damez karo b.

Karolinger g. (-s,-) : [istor] Karolingian g., Karolingad g., Karl g. [*liester* Karled].

karolingisch ag. : [istor] karolingian, karolingat, ... ar karolingianed, ... ar Garolingidi, ... ar Garled.

Karomuster n. (-s,-) : karreziou lies., karrezennoù lies.

Karosse b. (-,-n) : 1. karroñs g., karr g. ; *mit einer Karosse fahren*, karroñsañ ; *mit einer karosse befördern*, karroñsañ, karrigellat ; 2. berlinenn b., karr cheuc'h g. ; 3. karrastell b., karroñsador g., kludell b., gorzell b., korf-karr g.

Karosserie b. (-,-n) : kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., karrastell b., karroñsador g., kludell b., gorzell b., korf-karr g. ; *mit einer Karosserie ausstatten*, karroñsañ.

Karosseriebau g. (-s) : karroñserezh g., karrgorferezh g.

Karosseriebauer g. (-s,-) : karrer g., karroñser g.

Karosseriebauerin b. (-,-nen) : karrerez b., karroñserezh b.

Karotide b. (-,-n) : [korf.] karotidenn b., gwazhienn-gas ar galon b., talmerenn garotidel b. ; *innere Karotide*, karotidenn diabarzh b. ; *äußere Karotide*, karotidenn diavaez b.

Karotin n. (-s,-e) : [bev.] karoten g.

Karotis b. (-, Karotiden) : [korf.] karotidenn b., gwazhienn-gas ar galon b., talmerenn garotidel b. ; *innere Karotis*, karotidenn diabarzh b. ; *äußere Karotis*, karotidenn diavaez b.

Karotte b. (-,-n) : [louza.] karotez str., pastounadez str. ; *junge Karotten*, karotez nevez str. ; *der Kern der Karotten ist verfault*, kreizoù ar c'harotez a zo brein.

Karpaltunnel g. (-s,-/-s) : [korf.] kanol an arzorn b.

Karpaten lies. / **Karpathen** lies. : Karpatoù lies. ; *die Karpaten*, ar C'harpatoù lies.

Karpfen g. (-s,-) : [loen.] karpenn b., karp g. [*liester* karpenned, karped].

Karpfenteich g. (-s,-e) : 1. poull karped g. ; 2. [dre skeud.] *der Hecht im Karpfenteich*, an drubuilhenn b., an toull-reuz g., an tregaser g., an trabaser g., ar fri-butun g., an trubuilher g., ar c'hi droch g., ar fich-trubuilh g., paotr ar beilh g., an ostant g., ar garchenn g., ar jablour g., ar mesker g., an den dibropoz g. (Gregor).

Karre b. (-,-en) : 1. kariolenn b., karrigenn b., karrigell b., karrigellad b. ; *mit einer Karre transportieren*, karrigellat ; *sie hatten mit der Karre zwei volle Ladungen Erde hergeschafft*, degaset o doa leizh div garrigell a zouar ; 2. karr g. ; *Kippkarre*, tumporell b., karr-samm g. ; *eine alte Karre*, ur strakell b., ur starigell b., ur garrigell b., ur pezh traouilh g., ur c'harr-tan storlokus g., ur c'hozh karr g., ur stroñsell b. ; 3. karrigell b., karr-bount g., kravazh rodellek g., karr bihan dre dud g. ; *eine Karre schieben*, roulat ur garrigell ; 4. [dre skeud.] *die Karre aus dem Dreck ziehen*, tennañ ar c'harr eus al lagenn, dilagennañ ar c'harr, lakaat an traoù war o reizh, lakaat an traoù en o rez, renkañ an traoù, degas an traoù war o zu, degas an traoù war o reizh, degas an traoù en o rez, lakaat an askorn en e blas (en e lec'h) ; *die Karre laufen lassen*, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, treiñ e gilhorou, sachañ e gilhorou, teuler (lezel) pep tra ouzh an drez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisen, lezel pep tra ouzh torgenn, diskregiñ.

Karree n. (-s,-s) : 1. [tisav.] bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez

g., gronnad tiez g. ; 2. [kegin.] *Schweinekarree*, ramskoaz b.

Karren g. (-s,-) : 1. kariolenn b., karrigenn b. ; 2. karr g. ; *Kippkarren*, tumporell b., karr-samm g. ; 3. karrigell b., karr-bount g., kravazh rodellek g., karr bihan dre dud g.

karren V.k.e. (hat gekarrt) : 1. kas, treuzdougen ; 2. chalbotat, charreat, karrigellat, ober ar charre.

Karrenbrücke b. (-,-en) : karrbont g., pont-karr g.

Karregabel b. (-,-en) : leurioù lies., brec'hioù-karr lies., gwalennoù-karr lies.

Karregaul g. (-s,-gäule) : [loen.] sprec'henn b., gagn gozh b.

Karrenholm g. (-s,-e) : morikenn b.

Karrenladung b. (-,-en) : karrad g., kastellad g.

Karrenrad g. (-s,-räder) : rod karr b. ; *Karrenrad ohne Eisenreifen*, moull-karr g.

Karrenschieber g. (-s,-) : karrigeller g.

Karrette b. (-,-n) : [Bro-Suis] karrigell b., karr-bount g., kravazh rodellek g.

Karriere b. (-,-n) : 1. remzad g., red-micher g., micher b., buhez labour b., buhez vicher b. ; *seine Karriere verpuschen*, kalkennañ e zazont micherel, foeltrañ e vuhez vicher ; *er hat seine ganze Karriere im Ausland verbracht*, en estrenvro eo bet e-pad e amzer labour, graet en deus e dreuz en estrenvro ; 2. [dre skeud.] *Karriere machen*, ober berzh en e vicher, mont buan war-raok en e vicher, mont dreist gant e vicher, ober e hent er vuhez, ober e dreuz, ober e dreuziad dre ar vuhez, ober e dreuziad dre ar bed, kreññañ ; 3. [kezeg] galoup ruz b., daoulamm ruz g., daoulamm mut g., pevarlamm-ruz g., pimperlamm g. ; *in voller Karriere*, d'ar c'haloup ruz, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'ar pimperlamm, d'ar pevarlamm-ruz.

Karrierefrau b. (-,-en) : remzadourez b., plac'h-mac'hom b., bleizez b., fistouler b., tostennerez b., gopradez gwall droet gant ar c'hoant sevel b., krimpidgez b.

Karrieremacher g. (-s,-) / **Karrierist** g. (-en,-en) : remzadour g., paotr-mac'hom g., bleiz g., fistouler g., lesaour g., tostennerez g., gopradez gwall droet gant ar c'hoant sevel g., krimpidgez g.

karriert ag. : *sellit ouzh kariert*.

Karriol n. (-s,-s) / **Karriole** b. (-,-n) : kariolenn b., karrigenn b., karrigell b., karr bihan dre dud g.

Karsamstag g. (-s,-e) : Sadorn-Fask g.

Karst g. (-es,-e) : 1. [labour-douar] marr b., pigell b., marbigell b., trañch g., frankigell b. ; *zweizackiger Karst*, bloukard g. ; 2. [maen.] karst g.

Karstform b. (-,-en) : torosennadur karstek g.

Karsthöhle b. (-,-n) : aven g.

karstig ag. : 1. [maen.] karstek. ; 2. karstel.

Karstquelle b. (-,-n) : adsav-dour g.

Karsttrichter g. (-s,-) : dolin b.

Kartätsche b. (-,-n) : [lu] kartouchenn vindrailh b., kartouchenn greun-plom b., kartouchenn drajez b.

Kartätschenfeuer n. (-s) : [lu] tennoù mindrailh lies.

Kartätschengranate b. (-,-n) : [lu] obuz biliennoù g.

Kartätschenladung b. (-,-en) : mindrailh str., hemaj g.

Kartaue b. (-,-n) : [relij.] chartouzi g.

Kartäuser g. (-s,-) : [relij.] chartouz g., chartouziad g.

Kartäuserin b. (-,-nen) : [relij.] chartouzezh b., chartouziadezh b.

Karte b. (-,-n) : 1. [c'hoari] kartenn b. [*liester* kartoù] ; *ein Spiel Karten*, ur re gartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b., ur c'hartoù g. ; *Karten spielen*, c'hoari 'r c'hartoù, c'hoari ar c'hartez, c'hoari kartoù, ober un taolig kartoù, meskañ kartoù ; *und dann begannen wir, Karten zu spielen*, ha ni da stagañ da c'hoari 'r c'hartoù (da c'hoari ar c'hartez) ; *die Karten ausgeben*, ober an dorn, reiñ ar c'hartoù ; *die Karten abheben*, troc'hañ ar c'hartoù ; *die Karten mischen*, mellañ (meskañ) ar c'hartoù, ober ur mell d'ar c'hartoù ; *eine Karte ausspielen*, c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn ; *Karten abwerfen*, en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) eus kartoù 'zo, disteuler kartoù 'zo, difoarañ diouzh kartoù 'zo ; *abgelegte Karten*, difouilh g. ; *seine Karten aufwerfen*, bannañ e gartoù war an daol ; *Blatt aus zweiunddreißig Karten*, c'hoari div gartenn ha tregont g. ; *Blatt aus zweiundfünfzig Karten*, c'hoari div gartenn ha hanter-kant g. ; *das Ass ist die höchste Karte*, ar born a zo mestr war ar c'hartennoù all ; *die Karten (auf)schlagen, die Karten legen*, tennañ ar c'hartoù.

2. [dre skeud.] *sich nicht in die Karten sehen lassen*, na lavaret e oferenn war gan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, lakaat e letern dindan e vantell, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù, bout kerc'h e-mesk e segal ; *jemandem in die Karten sehen*, tarluchañ ouzh u.b. ; *alles auf eine Karte setzen*, en em lakaat e-tailh da goll pep tra / c'hoari kuit pe zoubl (Gregor) - c'hoari an taol tu-pe-du - c'hoari koll pe c'hounit - c'hoari kas tout - brokañ pep tra, sec'h ha glas - lakaat tout e dammoù wenneien war ar c'haloch - avanturiñ pep tra (Gregor) ; *die Karten auf den Tisch legen, die Karten aufdecken*, dispakañ e jeu ; *mit offenen Karten spielen*, bezañ onest e c'hoari, mont eeun ouzh an dud, bezañ eeun a bep hent, bezañ eeun e pep hent, na vezañ koad-tro ebet en an-unan, bezañ diwidre, bezañ ront a galon, bezañ frank ha ront, bezañ un den frank ha libr, na vezañ netra gamm en e gordenn, na vezañ gwe ebet (tro ebet) en e gordenn, mont gant ar wirionez plaen ha netra ken, mont gant an eeun, mont eeun ganti, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na glask kuzhat ar pod, bezañ didro, na glask kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bezañ didroidell, bezañ displeg, na vezañ gwidre ebet en an-unan, mont dezhi hep kuzh seurt ebet, bezañ ur paotr diouzhtu eus an-unan, bezañ ur paotr raktal eus an-unan.

3. kartenn b. [*liester* kartennoù] ; *Telefonkarte*, kartenn-bellgomz b. ; *Mitgliedskarte*, kartenn-ezel b. ; *eine Ansichtskarte*, ur gartenn-bost b.

4. bilhed g., bilhetenn b., tiked g., tikedenn b., plas g. ; *eine Karte (eine Fahrkarte) lösen*, prenañ ur bilhed (un tiked) ; *eine (Fahr)karte vorzeigen*, diskouez ur bilhed (un tiked) ; *ich habe schon unsere Karten für das Konzert gekauft*, plasoù am eus prenet dija evit an abadenenn sonerezh.

5. roll-meuzioù g., kartenn-bred b. [*liester* kartennoù] ; *wir essen nach der Karte*, dibab a reomp ar meuzoù diwar ar gartenn.

6. kartenn hent b., kartenn hentoù b., kartenn-oabl b., kartenn-vor b., kartenn verdeiñ b. [*liester kartennoù*] ; *eine Karte der Umgebung von Berlin*, kartenn trowardroioù Berlin g. ; *er versuchte, die Kreuzung auf der Karte zu finden*, klask a rae lec'hiañ ar c'hroashent war ar gartenn.

7. [sport] *gelbe Karte*, kartenn velen g. [*liester* kartennoù melen] ; *rote Karte*, kartenn ruz b. [*liester* kartennoù ruz].

8. fichenn b., kartoñsenn b.

Kartei b. (-,-en) : fichennaoueg b. ; *in einer Kartei erfassen*, fichennaouiñ.

Karteiblatt g. (-s,-blätter) : fichenn b., kartoñsenn b.

Karteiführer g. (-s,-) : merour ar fichennaoueg g., merour ar fichennaouegoù g.

Karteiführerin b. (-,-nen) : merourez ar fichennaoueg b., merourez ar fichennaouegoù b.

Karteikarte b. (-,-n) : fichenn b., kartoñsenn b. ; *Karteikarte mit Reiter*, fichenn gant un ivinell b.

Karteikasten g. (-s,-kästen) : fichennaoueg b., kombod fichennnoù g.

Karteileiche b. (-,-n) : 1. fichenn diamzeret b., fichenn didalvez b., fichenn didalvoud b. ; 2. [dre skeud., den] ezel distrivant g., ezel dioberiant g.

Kartell n. (-s,-e) : kartell g., emglevad g.

Kartellamt n. (-s,-ämter) : ofis ar c'hartelloù g.

Kartellgesetz n. (-s,-e) : lezenn a-zivout ar c'hartelloù b.

Kartenaufnahme b. (-,-n) : sevel kartennoù g.

Kartenautomat g. (-en,-en) : bilhedaoer emgefre g.

Kartenbesitzer g. (-s,-) : 1. dalc'her ur gartenn-vank g. ; 2. dalc'her ur gartenn-gred g. ; 3. dalc'her ur gartenn bellgomz g.

Kartenbrief g. (-s,-e) : [post] kartenn-lizher b., kartenn-bost hep skeudenn b.

Karten-, Brief- und Heiligenbildmaler g. (-s,-) : imajer g.

Kartenhaus n. (-es,-häuser) : maner paper g. ; *seine Pläne stürzten ein wie ein Kartenhaus*, e raktresoù a gouezhas en o foull evel ur maner paper, e zezev a yeas da neuz.

Kartenherstellung b. (-,-en) : sevel kartennoù g.

Kartenkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue g. [*liester* rouizien].

Kartenkönigin b. (-,-nen) : [kartoù] damez b.

Kartenkunde b. (-) : kartennouriezh b., kartografiezh b.

Kartenkunststück n. (-s,-e) : c'hoari-ouesk gant kartoù g., c'hoari-oueskter gant kartoù g., c'hoari sigotañ gant kartoù g.

Kartenlegen n. (-s) : 1. kartomañs b., divinouriezh-dre-gartoù b., lennerezh-kartoù g. ; 2. [c'hoari kartoù] taolig pasianted g., tro vat b.

Kartenleger g. (-s,-) : kartomañser g., lenner-planedennoù g., lenner-kartoù g., divinour-dre-gartoù g.

Kartenlegerin b. (-,-nen) : kartomañserez b., lennerez-planedennoù b., lennerez-kartoù b., divinourez-dre-gartoù b.

Kartenmischen n. (-s) : mell g.

Kartenorganisation b. (-,-en) : aozadur kartennoù-kred g.

Kartenpapier n. (-s) : paper bristol g., kartoñs tanav g., karton tanav g.

Kartenspiel n. (-s,-e) : 1. taol kartoù g., taolig kartoù g., partiad kartoù b., tro c'hartoù b. ; 2. c'hoari gartoù g.,

pakad kartoù g., jeu gartoù b., stek g. ; *ein Kartenspiel*, ur re gartoù g., ur c'hartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartoù g., ur jeu gartoù b.

Kartenspieler g. (-s,-) : c'hoarier kartoù g.

Kartenstock g. (-s,-s) : pigos g., pod g., bern g.

Kartentasche b. (-,-n) : 1. [karr-tan] lak-pep-tra g. ; 2. doug-kartennoù g.

Kartentelefon n. (-s,-e) : pellgomzer dre gartenn g., publifon® g.

Kartenvorverkauf g. (-s,-verkäufe) : [c'hoariva] rakpren bilhedoù g., rakprenadur tikedoù g.

Kartenwerk n. (-s,-e) : atlas g., kartennaoueg b.

Kartenzeichnen n. (-s) : sevel kartennoù g., kartenouriezh b.

Kartenzeichner g. (-s,-) : kartenour g.

Kartesianer g. (-s,-) : karteziar g.

Kartesianisch ag. : karteziar, karteziat, [mat] karteziel ; *Kreis des kartesischen Beweises*, kelc'h poell karteziar g.

kartesisch ag. : karteziel ; *kartesisches Koordinatensystem*, reizhiad daveennoù karteziel b.

Karthager g. (-s,-) : Kartadad g.

karthagisch ag. : kartadat, ... Kartada.

Karthago n. (-s) : [istor] Kartada b.

Karting n. (-s) : [sport] karting g.

Kärnten n. (-s) : [Aostria] Karintia b.

Kartoffel b. (-,-n) : [louza.] aval-douar g., patatez str., patatezenn b., pato str., patoenn b. ; *Kartoffeln anbauen*, *Kartoffeln anpflanzen*, *Kartoffeln pflanzen*, *Kartoffeln setzen*, plantañ avaloù-douar, lakaat avaloù-douar, hadañ avaloù-douar ; *Saatkartoffeln schneiden*, rannañ patatez da hadañ ; *gebratene Kartoffeln*, avaloù-douar fritet lies. ; *Kartoffeln in glühender Asche backen*, lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez ; *neue Kartoffeln*, patatez nevez lies., avaloù-douar nevez lies. ; *Pellkartoffeln*, avaloù-douar plusk hag all lies., patatez kroc'hen-digroc'hen str., patatez pluskoù ha tout str., avaloù-douar en o c'hroc'hen lies., patatez plusk ha rusk str., patatez en o flusk str. ; *Kartoffeln ernten*, *Kartoffeln ausmachen*, tennañ avaloù-douar, eostiñ avaloù-douar ; *Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen*, *Kartoffeln beim Ausmachen anschlagen*, darnañ patatez, darnañ avaloù-douar ; *angeschlagene Kartoffeln*, *beschädigte Kartoffeln*, patatez darnet str. ; *gekeimte Kartoffeln*, avaloù-douar bountet lies., avaloù-douar bagudet lies. ; *wässrige Kartoffeln*, avaloù-douar gouzouret lies. ; *klein gebliebene Kartoffeln*, klogor str. ; *weiße Kartoffeln*, patatez dous str. ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen*, *fallen sie auseinander*, ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh) ; *die Kartoffeln sind arg angebrannt*, paredet eo ar patatez ; *die Kartoffeln werden grün*, *wenn sie nicht vollständig von Boden bedeckt sind und so den Sonnen- und Mondstrahlen ausgesetzt sind*, an heol hag al loar a c'hlasvez ar patatez pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar, diwar levezon an heol hag al loar e c'hlaez an avaloù-douar pa ziskouezont o fri er-maez eus an douar ; *die Kartoffeln werden grün*, *wenn sie den Mondstrahlen ausgesetzt werden*, sklêrijenn al loar a laka an avaloù-douar da loariañ, pa bar al loar war an avaloù-douar e c'hlaezont ; *grün gewordene Kartoffeln*, avaloù-

douar loariet lies. ; *Kartoffeln, die bei der Ernte übersehen wurden und im nächsten Jahr aufkeimen*, avaloù renavi lies. ; [kr-l] *die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln*, fallañ tud ... muiañ chañs, n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs.

Kartoffelauge n. (-s,-n) : poulz avaloù-douar str., poulzenn aval-douar b., lagadenn b., lagad g., bount g., kellig avaloù-douar str., bagudenn b.

Kartoffelausmachen n. (-s) : tennadeg avaloù-douar b., tennadeg patatez b., tennerezh patatez g.

Kartoffelblatt n. (-s,-blätter) : delienn avaloù-douar b. [*liester* delioù avaloù-douar, deliennoù avaloù-douar], korz avaloù-douar str., kloer avaloù-douar str., kaol avaloù-douar str., strev patatez str., struj patatez str., kolo avaloù-douar str., plouz avaloù-douar str. ; *Kartoffelblätter pflücken*, raflañ.

Kartoffelbrei g. (-s,-e) : [kegin.] flastreñn avaloù-douar b., yod patatez g., yodenn avaloù-douar b., yod avaloù-douar g., patatez silet str.

Kartoffelchips lies. : [kegin.] chips str.

Kartoffelernte b. (-,-n) : tennadeg avaloù-douar b., tennadeg patatez b., tennerezh patatez g., tennañ patatez g. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Kartoffelernte*, un devezh tennañ patatez g.

Kartoffelhacke b. (-,-n) : bac'h b./g., krog patatez g. [*liester* krogù patatez, kregieir patatez, kreier patatez], krog avaloù-douar g. [*liester* krogù avaloù-douar, kregieir avaloù-douar, kreier avaloù-douar].

Kartoffelkäfer g. (-s,-) : [loen.] koloreg g., dorifor g. [*liester* dorifored], c'hwil-avaloù-douar g., c'hwil-patatez g.

Kartoffelkäufer g. (-s,-) : chaoker patatez g.

Kartoffelkloß g. (-es,-klöße) : [kegin.] bouletennig avaloù-douar flastret b., boulig avaloù-douar flastret b.

Kartoffelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] korz avaloù-douar str., kloer avaloù-douar str., kaol avaloù-douar str., strev patatez str., struj patatez str., kolo avaloù-douar str., plouz avaloù-douar str. ; *Kartoffelkraut pflücken*, raflañ.

Kartoffelmehl n. (-s) : [kegin.] bleud patatez g., fekul avaloù-douar g.

Kartoffelnase b. (-,-n) : P. fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g.

Kartoffelpuffer g. (-s,-) : [kegin.] krampouezh bleud patatez str., takez str.

Kartoffelpüree n. (-s,-s) : [kegin.] flastreñn avaloù-douar b., yod patatez g., yodenn avaloù-douar b., yod avaloù-douar g., patatez silet str.

Kartoffelsalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn avaloù-douar b.

Kartoffelschale b. (-,-n) : plusk avaloù-douar str., kroc'hen avaloù-douar g.

Kartoffelschälen n. (-s) : raskañ patatez g., raskadeg patatez b.

Kartoffelschorf g. (-s) : gal an avaloù-douar g.

Kartoffelspalte b. (-,-n) : [kegin.] *gebratene Kartoffelspalten*, avaloù-douar poazh-disec'h lies., avaloù-douar giz Breizh lies., avaloù-douar mod Breizh lies.

Kartoffelstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Suis] flastreñn avaloù-douar b., yod patatez g., yodenn avaloù-douar b., patatez silet str.

Kartoffeltraube b. (-,-n) : [louza.] blokad avaloù-douar g.
Kartograf g. (-en,-en) / **Kartograph** g. (-en,-en) : kartennour g., kartografour g., saver kartennoù g.
Kartografin b. (-,-nen) / **Kartographin** b. (-,-en) : kartennourez b., kartografourez b., saverez kartennoù b.
Kartografie b. (-) / **Kartographie** b. (-) : kartennouriezh b., kartografiezh b., sevel kartennoù g., kartenniñ g.
kartografisch ag. / **kartographisch** ag. : ... kartennouriezh, kartografek, kartennel, ... kartenniñ.
Karton g. (-s,-s/-e) : paper-kaot g., kartoñs g., karton g.
Kartonage b. (-,-n) : 1. pakadur kartoñs g. ; 2. [levr] keinadenn ha goloenn gartoñs, keinadenn ha goloenn garton, koubladur kartoñs g., koubladur karton g., keinadur ha goloadur karton, keinadur ha goloadur kartoñs.
Kartoneinband g. (-s,-bände) : levr keinet ha goloet gant kartoñs g., levr keinet ha goloet gant karton g., keinadenn ha goloenn gartoñs, keinadenn ha goloenn garton, koubladur kartoñs g., koubladur karton g., keinadur ha goloadur karton, keinadur ha goloadur kartoñs.
kartonieren V.k.e. (hat kartoniert) : kartoñsañ, kartonañ.
Kartonieren n. (-s) : kartoñserezh g., kartonerezh g., kartoñsañ g., kartonañ g., kartoñsador g., kartonadur g.
kartoniert ag. : kartoñset, kartonet.
Kartothek b. (-,-en) : 1. kartennaoueg b. ; 2. fichennaoueg b., renkell b.
Kartusche b. (-,-n) : 1. [tisav., arz] skoedenn b. ; 2. [lu] tenn g., kartouchenn b. ; 3. [burev, liv] kartouchenn b., karitell-liv b. ; 4. stoubenn b. ; 5. [lu] sac'h tennoù g.
Karussell n. (-s,-s/-e) : 1. karikellerezh g. ; 2. kazeg-vezevenn b., kezeg-koad lies., kezeg-mezevenn lies., roñseed-koad lies., manej g. ; *Karussell fahren, mit dem Karussell fahren*, ober un droiad war ar gazeg-vezevenn, ober un droiad gant ar gazeg-vezevenn, ober un droiad war ar manej, mont war ar c'hezeg-koad.
Karwoche b. (-,-n) : *die Karwoche*, Sizhun ar Binijenn b. (Gregor), ar Sizhun Vras b., ar Sizhun-Veur b., ar Sizhun Santel b., Sizhun ar Basion b. ; *in der Karwoche werden in den Kirchen die Kreuze verhüllt*, e-pad ar Sizhun Vras e vez mouchet ar c'hroazioù en ilizoù.
Karyatide b. (-,-n) : [istor, tisav.] delwenn-harpañ b., kariatidenn b.
Karyotyp g. (-s,-en) : [bev.] kariotip g., genrizh g.
Karzer g. (-s,-) : bac'h b., toull-bac'h g., karc'har g., toull g.
karzinogen ag. : [mezeg.] kankreat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.
Karzinom n. (-s,-e) : [mezeg.] karkinom g., krign-bev g., kañser g., malitouch g./b.
Kasatschok g. (-s,-s) : kozakenn b.
Kaschemme b. (-,-n) : kaborell b., tavarn vorn b. ; *üble Kaschemme*, griped g., toull-laeron g., toull al laeron g. / stoker g. (Gregor), troc'h-yalc'h g., trap g.
Käscher g. (-s,-) : bazh-roued b., avanell b., avenell b., roñvaed b., salabardenn b., poulre g., tenell b.
kaschieren V.k.e. (hat kaschiert) : kuzhat, goleiñ, koach, skoachañ.
Kaschmir n. (-s) : Kachmir b., Bro-Gachmir b.
Kaschmirschal g. (-s,-s/-e) : kachmirenn b.
Kaschmirwolle n. (-s) : kachmir g., gloan kachmir g.

Käse g. (-s,-) : 1. [kegin.] keuz g., fourmaj g., formaj g., fourmaj-laezh g., formaj-laezh g., fouloudeg g., [dre fent] amanenn brein g., P. bourgeu g. ; *schweizer Käse*, fourmaj Emmental g., keuz Emmental g. ; *der Käse ist durch*, darev eo ar c'heuz-mañ ; *Käse zubereiten*, *Käse herstellen*, ober keuz ; *Kräuterkäse*, keuz louzeier g. ; *Ziegenkäse*, keuz gavr g., keuz laezh gavr g. ; *Kuhkäse*, keuz buoc'h g., keuz laezh buoc'h g. ; *Käse offen kaufen*, *Käse am Stück kaufen*, prenañ keuz diouzh an troc'h ; 2. [dre skeud.] borod g., arabad g., pifoù lies., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., kaozioù goullo lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., drocherezh g. ; 3. P. *er ist ein Dreikäsehoch*, ken uhel eo hag ur bouteg, ur blogorn (ur sioc'han, ur marmouz bihan, ur babouz, un torgos bihan, un traouilh, ur skribiton, ur gwidoroc'h a baotr, ur gwidoroc'hig a baotr, ur skrilh, un tamm mous flaer, ur boustouv, ur c'hwiltouz, ur c'hwitouz, ur bitouz, ur bidorc'hig, ur minoc'h, ur preñvig, ur preñv-douar) a zo anezhañ, ur blogorn a baotr eo, un tamm fri lous eo nemetken, n'eo nemet un tamm kozh mic'hieg (ur fri-karn).
Käsebereitung b. (-,-en) : [kimiezh] goadur al laezh g., kaouelidigezh al laezh b.
Käseblatt n. (-s,-blätter) : [kelaouenn] P. tamm torch g.
Käsebrod n. (-s,-e) : [kegin.] tamm bara keuz g., tamm bara fourmaj-laezh g.
Käsebruch g. (-s) : bouetad g., laezh kaoulet g., kaouled str.
Käsefabrik b. (-,-en) : keuzerezh b., fourmajerezh b.
Käsefabrikant g. (-en,-en) : keuzer g., fourmajer g.
Käsefladen g. (-s,-) : [kegin.] flanezenn b.
Käsefondue n. (-s,-s) / b. (-,-s) : [kegin.] teuzadell giz Savoie b.
Käsegebäck n. (-s,-e) : [kegin.] gwispid keuz str.
Käseglocke b. (-,-n) : kloc'henn ar bladad keuz b.
käsehaltig ag. : [kimiezh] kazein ennañ.
Käsehändler g. (-s,-) : keuzer g., fourmajer g.
Kasein n. (-s) : [kimiezh] kazein g.
Käsekuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell geuz b., gwastell fourmaj gwenn b.
Kasel b. (-,-n) : [relij.] kazul b.
Käsemade b. (-,-n) : [loen.] preñv keuz g., preñv formaj-laezh g.
Käsemagen g. (-s) : tro g., kaoul str., goedenn b., keul g. ; *Käsemagen einsetzen*, goedennañ al laezh ; *mit Käsemagen behandelte Milch*, laezh goedennek g.
Kasematte b. (-,-n) : [lu] dandzouarenn b., dindandzouarenn b., kav-kreñv g.
Käsemilbe b. (-,-n) : [loen.] preñv keuz g., preñv formaj-laezh g.
käsen V.k.e. (hat gekäst) : fardañ keuz, fardañ fourmaj-laezh.
Käsepappel [louza.] b. (-,-n) : *kleine Käsepappel*, kaol-malv str. ; *große Käsepappel*, malv-gallek str., malv bras str.
Käserai b. (-,-en) : keuzerezh b., fourmajerezh b.
Kaserne b. (-,-n) : [lu] kazarn g./b., soudarddi g. ; *eine volle Kaserne*, ur gazarnad b., ur c'hazarnad g.

Kasernenarrest g. (-es,-e) : [lu] dalc'h-kastiz er c'hazarn g.

Kasernenhof g. (-s,-höfe) : [lu] porzh ar c'hazarn g.

Kasernenmeister g. (-s,-) / **Kasernenwart** g. (-s,-e) : kazarn g.

kasernieren V.k.e. (hat kaserniert) : [lu] kazarnañ.

Kasernierung b. (-,-en) : kazarnadur g.

Käseschnitte b. (-,-n) : [kegin.] tamm bara keuz g., tamm bara fourmaj-laezh g.

Käsestoff g. (-s) : [kimiezh] kazein g.

Käsewasser n. (-s) : dourlaezh g., laezh-glas g., laezh-bihan g., laezh-munut g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g. ; *das Käsewasser nach der Gerinnung der Milch zu Käse oder Quark absondern*, dilaviñ laezh.

käseweiß ag. : gwenn evel ur c'houlouenn-goar, gwenn evel un tamm koar, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, drouklivet, morlivet, disliv, staenet.

käsig ag. : 1. keuzheñvel, keuzennek, keuzennel ; *die Milch wird käsig*, emañ al laezh o kaouediñ (o pouloudañ) ; 2. [dre skeud.] gwenn evel ur c'houlouenn-goar, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, drouklivet, morlivet, disliv, staenet ; *eine käsige Gesichtsfarbe*, liv fall g., liv glas g., ul liv fall en e gerc'henn g., liv ar marv g., liv ar vered g., ul liv fall warnañ g., liv ar c'hleñved g., liv ar grampouezhenn g., dremm staenet b., dremm drouklivet b. ; 3. P. [rannyezh.] dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, difoutre, diskramailh, difeson, disneuz, direvil, vil, treut, dibistig, dizereat, dizoare, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, euver.

Kasino n. (-s,-s) : 1. kazino g., ti-c'hoari g., tablez g. ; 2. [lu] sal b., saloñs g., tinell b., bod g., oaled b., kelc'h g. ; 3. kafeteria g.

Kaskade b. (-,-n) : 1. lamm-dour g., flokad g. ; 2. [dre skeud.] steudad b., strobod g. ; 3. [film] gwallamm g., daroueskenn b., faragoell b.

Kaskadenschauer g. (-s,-) : [stered., fizik] feskenn gosmek b.

Kaskadeur g. (-s,-e) : [film] darouesker g., faragoeller g., gwallammer g.

Kaskoversicherung b. (-,-en) : kretadur liesriskl g.

Kaspar g. : Gaspar g.

Kasper g. (-s,-) / **Kasperl** g. (-s,-/n) / **Kasperle** g./n (-s,-) : meurlarjez g., farouell g., bourjin g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., pichon g., oristal g., oristal a zen g., orin g., orin den g., orin a zen g., impopo g.

Kaspertheater n. (-s,-) / **Kasperletheater** n. (-s,-) / **Kasperltheater** n. (-s,-) : teatr-margodennoù g.

kaspern V.k.e. (hat gekasert) : kampinodiñ, genaouekaat, glabousañ a bep seurt diotajoù, noualanthiñ, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e rouz, tariellañ, louadiñ, ober gennoù (troioù kamm, bourdoù), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ober farsoù (farsadennoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeañ, furlukinat, ober furlifinerezh, gragailhat, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin,

ober e rampono, ober e baotr fistoulik, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ lerbaj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj, distilhañ garzennaj, pentañ lern, tennañ siklezonoù, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henoù (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaozioù.

kaspisch ag. : ... Kaspia, kaspian ; *kaspisches Meer*, Mor Kaspia g., Mor Kaspian g.

Kassa b. (-, Kassen) : [Bro-Aostria] kef g. ; *per Kassa*, da baeañ diouzhtu (dre ma'z eer, war an tach).

Kassageschäft g. (-es,-e) : [arc'hant.] gwezhiadenn war an tach b., gwezhiadenn gant arc'hant a-benn b., gwezhiadenn gant arc'hant dizolo b., gwezhiadenn gant arc'hant diouzhtu b., gwezhiadenn gant arc'hant kontet b.

Kassamarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] marc'had war an tach g., marc'had gant arc'hant a-benn g., marc'had gant arc'hant dizolo g., marc'had gant arc'hant diouzhtu g., marc'had gant arc'hant kontet g.

Kassandra b. : [mojenn.] Kasandra b., Aleksandra b.

Kassandraruf g. (-s,-e) : gouzav g., gouzavadenn b.

Kassation b. (-,-en) : [gwir] torridigezh b.

Kassationsgericht n. (-s,-e) : [gwir] lez-terriñ b., lez-varn terriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Kassationsgesuch n. (-s,-e) : [gwir] amoug da derriñ barn g., amoug d'al lez-terriñ g., azglav terrin g., azglavadenn derriñ b.

Kassationshof g. (-s,-höfe) : [gwir] lez-terriñ b., lez-varn terriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Kasse b. (-,-n) : 1. kef g. ; *die Kasse führen*, ober war-dro (bezañ karget eus) ar c'hef, bezañ ar c'hef war e gont (en e garg), bezañ en emell (e karg) eus ar c'hef ; *Kasse machen*, ober ar c'hontoù, kontañ arc'hant ar c'hef ; *gemeinsame Kasse*, yalc'h voutin b., kengef g., kenyalc'h b. ; *gemeinsame Kasse machen*, ober yalc'h voutin, ober boutin-boutin, kempouezañ an dispignoù etre an holl, rannañ an dispignoù, boutinañ an dispignoù, lakaat pep tra e boutin, lakaat pep tra boutin, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bezañ pep tra war zaouhanter etrezo, bevañ etrezo ; *getrennte Kasse führen*, paeañ pep hini d'e du ; *schwarze Kasse*, kef kuzh g., kef a-dreñv g., kef du g., yalc'h a-dreñv b., arc'hant kuzh g., arc'hant dre zindan g., assac'h g., yar gozh b. ; *jemand hat Geld aus der Kasse geklaut*, krapig en deus kammet e vizied war arc'hant ar c'hef, krapig en deus touzet ur gelienenn er c'hef ; *die Kasse ist weg !* aet eo ar c'hef gant al laer ! ; 2. P. *gut bei Kasse sein*, bezañ en e aez, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ arc'hantet bravik, kaout millurioù ha millurioù, bezañ arc'hantek, kaout nouspet mil a arc'hant, bezañ plousaet mat e votoù, bezañ aes e borpan, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwalc'h e galon, kaout arc'hant da zioueriñ, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ reut e jeu, bezañ mat ar jeu gant an-unan, bezañ mat e jeu, bezañ mat an traoù gant an-unan, bezañ druz ar geusturenn gant an-unan, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, bezañ brav-kenañ e stad, kaout aez a-walc'h, bezañ kreñv e gein (kreñv an arc'hant gant an-unan, kreñv e yalc'h, reut e yalc'h, bolzet e yalc'h), bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest,

kaout madoù, bezañ kreñv e chouk, bezañ kreñv e gein, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; *knapp bei der Kasse sein*, bezañ treut (skañv, tanav, diskantet, plat, ridet, moan) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ erru skañv e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant ; **3.** [kenw.] *gegen Kasse*, gant ma vo paeet diouzhtu, da baeañ war al lec'h (war an taol, war an tach), da baeañ war ar peul, evit arc'hant a-benn, evit arc'hant dizolo, evit arc'hant diouzhtu, evit arc'hant kontet.

Kasseler n. (-s,-) : [kegin.] kostezenn voc'h sall ha mogedet b.

Kassenabschluss g. (-es,-abschlüsse) : kont an enkef b., kont ar font kef b.

Kassenanweisung b. (-,-en) : [kozh] bilhed bank g., madenn an Teñzor b.

Kassenarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg kenouestlet g.

Kassenbeamte(r) ag.k. g. : kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g.

Kassenbeleg g. (-s,-e) : tiked-kef g., skrid degemer g.

Kassenbericht g. (-s,-e) : roll pemdeziek an enkefiadurioù g., danevell bemdeziek an enkefiadurioù b.

Kassenbestand g. (-s,-bestände) : font kef g., enkef g., kefiad g.

Kassenbon g. (-s,-s) : tiked-kef g.

Kassenbote g. (-n,-n) : enkefier g.

Kassenbrille b. (-,-n) : lunedoù paeet gant ar surentez sokial lies.

Kasseneingang g. (-s,-eingänge) / **Kasseneinnahme** b. (-,-n) : enkef g., enkefiadur g., enkefiad g., savad g.

Kasseneinnehmer g. (-s,-) : enkefier g., resever g.

Kassenerfolg g. (-s,-e) : **1.** film hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) g., film hag a ra reuz g., pezh-c'hoari hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) g., pezh-c'hoari hag a ra reuz g. ; **2.** traezenn hag a ra reuz b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn hag a lamm an dud warni b., traezenn hag en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn hag a beg an dud warni b., traezenn hag a gav fred diouzhtu b., traezenn hag a vez kalz a fred warni b., traezenn hag a gav sav diouzhtu b., traezenn hag a ya evel krampouezh gant an dud b., traezenn hag a vez gwerzhet evel krampouezh b., traezenn a ya herrek an dud dezhi b.

Kassenführer g. (-s,-) : enkefier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g.

Kassengestell n. (-s,-e) : stern lunedoù paeet gant ar surentez sokial g., moull lunedoù paeet gant ar surentez sokial g.

Kassenguthaben n. (-s) : enkef g., enkefiad g.

Kassenpatient g. (-en,-en) : klañvour emezelet e kef lec'hel an asurañs kleñved g.

Kassenschlager g. (-s,-) : **1.** film hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) g., film hag a ra reuz g., pezh-c'hoari hag a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegem-mui) g., pezh-c'hoari hag a ra reuz g. ; **2.** traezenn hag a ra reuz b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn hag a lamm an dud warni b., traezenn hag en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn hag a beg an dud warni b., traezenn hag a gav fred diouzhtu b., traezenn hag a vez kalz a fred warni b., traezenn hag a gav sav diouzhtu b., traezenn hag a ya evel krampouezh gant an dud b., traezenn hag a vez gwerzhet evel krampouezh b., traezenn a ya herrek an dud dezhi b.

Kassenschrank g. (-s,-schränke) : armel-houarn b., koufr-houarnet g.

Kassenstunden lies. : eurioù digeriñ ar wic'hed lies., eurioù digeriñ ar gwic'hedoù lies.

Kassensturz g. (-es,-stürze) : enselladenn ar c'hef b.

Kassenüberschuss g. (-es,-überschüsse) : reñverad kef g.

Kassenverwalter g. (-s,-) : enkefier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., teñzorier g., resever g.

Kassenwart g. (-s,-e) : teñzorier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., resever g.

Kassenzettel g. (-s,-) : tiked-kef g.

Kassierolle b. (-,-n) : kaserolenn b., kastelodenn b., kastelodennad b.

Kassette b. (-,-n) : **1.** kased g./b., kasedig g./b. ; **2.** archig b., koufrig g., kas g., kef g. ; **3.** [tisav.] kombod g. ; **4.** *Kassette*, *Tonbandkassette*, kasedig g. ; *Videokassette*, kasedig-video g., kasedig-gwelet g., videokasedig g.

Kassettendeck n. (-s,-s) : sonenroller kasedoùigoù g.

Kassettendecke b. (-,-n) : [tisav.] sel gant kombodoù g., sel kombodek g.

Kassettenradio n. (-s,-s) : skingomzer karr-tan lenner kasedoùigoù g.

Kassettenrecorder g. (-s,-) : sonenroller kasedoùigoù g.

Kassettenständer g. (-s,-) : doug-kasedoùigoù b.

Kassiber g. (-s,-) : P. kemennad kuzh ur prizoniad g., lizher kuzh ur prizoniad g.

Kassie b. (-,-n) : [louza.] gwez-kasia str.

Kassier g. (-s,-e) : [Bro-Suis, Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g.

kassieren V.k.e. (hat kassiert) : **1.** enkefiañ ; *Gelder (ein)kassieren*, enkefiañ arc'hant ; **2.** terriñ, nullañ ; *ein Urteil kassieren*, terriñ ur varnedigezh ; **3.** P. **a)** [archerien] sammañ, herzel, bac'hañ, kregiñ e, prizonañ, lakaat harz da, serriñ, delc'her, dastum, pakañ krog e, tapout krog e ; **b)** kemer, lemel, skrapañ, divorañ, tapout, kregiñ e, tennañ, diharpañ, diskregiñ, remuiñ.

Kassierer g. (-s,-) : enkefier g., kasedour g., kaseder g., kefier g., kefiour g., yalc'hour g., resever g.

Kassierer b. (-, -nen) : enkefiez b., kasedourez b., kasederez b., kefiez b., kefiourez b., yalc'hourez b., reseverez b.

Kastagnette b. (-, -n) : stlakerez b., rigidag g. ; *die Kastagnetten klappern lassen*, rigidagañ.

Kastanie b. (-, -n) : 1. [louza.] kistin str. ; *edle Kastanien*, kistin-Roazhon str. ; *Rosskastanie*, kistin-Spagn str., kistin-Indez str., kistin-moc'h str., kistin-Bourdel str., brizhkistin str. ; *kandierte Kastanien*, kistin kofizet (materiet) str. ; *geröstete Kastanien*, kistin kras str. ; *Kastanien sammeln*, kistina, klask kistin ; *Kastanien von ihren stacheligen Hüllen befreien*, didogañ kistin, tennañ kistin diouzh o bolc'hoù, lemel ar belc'h diwar ar c'histin, diglorañ kistin ; *Kastanien schälen*, lemel ar gloenn vihan diwar ar c'histin ; 2. kistinenn b., gwez-kistin str., kistinwez str. ; *wilde Kastanie*, kistinenn-Vourdel b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Spagn b. ; *Kätzchen der Kastanie*, bleuñv ar gwez-kistin str., P. butun-marmouz g. ; 3. [dre skeud.] *für jemanden die Kastanien aus dem Feuer holen*, bale war ar mor evit u.b., en em zivadeziñ d'ober evit u.b., tennañ tan war e gein oc'h ober evit unan all, mont en tan evit u.b., ober tout al labour evit mad unan all, poaniañ (toullañ) evit unan all, kemer riskloù evit mad unan all.

Kastanienbaum g. (-s, -bäume) : [louza.] kistinenn b., gwez-kistin str., kistinwez str. ; *reich an Kastanienbäumen*, kistinek.

kastanienbraun ag. : gell-kistin, a-liv gant ar c'histin, kistin, melen-du, rous-takenn ; *kastanienbraunes Haar*, blev kistin str., blev rous-takenn lies. ; *kastanienbraune Augen*, daoulagad gell-kistin lies.

Kastanienholz n. (-es) : kistin g., koad kistin g.

Kastanienhülle b. (-, -n) : *stachelige Kastanienhülle*, tolgen b. [*liester* tolga], pok-kistin g., bolc'h str./g. [*liester* bolc'hoù, belc'h], bolc'h kistin str., balog dreinek g., balog broudus g., tok-kistin g., klor kistin str., klorenn gistin b., klozenn gistin b.

Kastanienpfanne b. (-, -n) : [kegin.] pillig-toull b.

Kastanienschale b. (-, -n) : *stachelige Kastanienschale*, tolgen b. [*liester* tolga], pok-kistin g., bolc'h str./g. [*liester* bolc'hoù, belc'h], bolc'h kistin str., balog dreinek g., balog broudus g., tog-kistin g., klor kistin str., klorenn gistin b., klozenn gistin b.

Kastanienwald g. (-s, -wälder) : [louza.] kistineg b., kistinid b.

Kästchen n. (-s, -) : boestig b., skrin g., koufrig g., arc'hig b., klozenn b., klaouier g., forser g., fosenn b., kasedig b./m., kas g., kef g.

Kaste b. (-, -n) : 1. kasta g. ; 2. [dre skeud.] kouch g., meuriad g. ; *die Reichen heiraten nicht außerhalb ihrer Kaste*, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o meuriad, ar juloded ne zimezont ket er-maez eus o c'houch.

kasteien V.k.e. (hat kasteit) : kastizañ, gwanañ, punisañ. V.em. : **sich kasteien** (hat sich (t-rt) kasteit) : kastizañ e gorf.

Kasteiung b. (-, -en) : kastizadur g., emgastiz g., kastiz g., gwanadur g. ; *Gürtel der Kasteiung*, gouriz-reun g.

Kastell kastell-kreñv g., kastellig g., opidom g.

Kastellan g. (-s, -e) : 1. kastellad g., kastellour g. ; 2. [dre astenn.] kastellan g., evezhiant g. (Gregor), merour ar c'hastell g., pennvevel g., mevel-bras g.

Kastellane b. (-) : kastellaniezh b.

Kasten g. (-s, Kästen) : 1. boest b., boestad b., kased g./b., kasedad g./b., karched g., karchedad g., kef g. ; *den Brief in den Kasten stecken (in den Briefkasten werfen)*, lakaat al lizher er voest(-lizhiri) ; *Schmuck in einem Kasten bewahren*, mirout bragerizoù en un arc'h vihan, derc'hel bragerizoù en un arc'h vihan ; 2. [Bro-Aostria, Bro-Suis] armel b. ; 3. taolenn-skritellañ b., taolenn diskouez b. ; 4. [tisav.] P. savadur g. ; 5. [merdead.] *dieses Schiff ist ein alter Kasten*, ur c'hozh bag vrein eo al lestr-se, kozh ha brein eo ar vag-se, ur penton (ur pod toupin) eo ar vag vrein-se ; 6. *etwas auf dem Kasten haben*, bezañ barrek, bezañ ki, bezañ ur mailh, bezañ ur mestr, bezañ ur c'hwil, bezañ un tad den, bezañ mat-krak ; *nichts auf dem Kasten haben*, kaout nebeut en e gelorn, bezañ gwall nebeut en e gelorn, bezañ divoued e benn.

Kastenform b. (-, -en) : 1. stumm ur voest g., stumm un dolzenn g. ; 2. [kegin.] moull-gwestell g.

Kastengeist g. (-es) : strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., strizhded spered serret ouzh ar renkadoù all b., spered a gasta g.

Kastenherrschaft b. (-, -en) : oligarkiezh b., beli ur c'hasta b., nemeurveliezh b.

Kastenordnung b. (-, -en) : reizhiad ar c'hastaoù b.

Kastenwagen g. (-s, -) : kamionetez b., sammorell b., stroborellig b.

Kastenwesen n. (-s) : reizhiad ar c'hastaoù b.

Kastilianer g. (-s, -) : Kastilhan g.

Kastilianerin b. (-, -nen) : Kastilhanez b.

Kastilien n. (-s) : Kastilha b.

Kastilier g. (-s, -) : Kastilhan g.

Kastilierin b. (-, -nen) : Kastilhanez b.

kastilisch ag. : 1. kastilhan ; 2. [yezh.] kastilhanek.

Kastilisch n. : [yezh.] kastilhaneg g.

Kastor g. (-s, -e) : feur avanked b., foulenn avank b.

Kastoröl n. (-s) : eoul risin g.

Kastrat g. (-en, -en) : spazh g., spazhad g., tizog g., den rangouilh g.

Kastration b. (-, -en) : spazhadur g., troc'h g., spazhañ g.

Kastrationskomplex g. (-es, -e) : kemplezh ar spazhadur b.

kastrieren V.k.e. (hat kastriert) : spazhañ, digastrañ, troc'hañ, onestaat, rac'hañ, razhañ ; *Schweine kastrieren*, troc'hañ moc'h ; *halb kastrieren*, rangouilhañ ; *einen Hahn kastrieren*, kabonañ ur c'hilhog ; *kastrierter Hahn*, kilhog troc'h g., kilhog spazh g., kabon g. ; *halb kastriert*, rangouilh ; *halb kastrierter Hahn*, kilgog g., kilhog rangouilh g.

Kastrierer g. (-s, -) : troc'her g., spazher g., kastrer g.

Kastrierung b. (-, -en) : spazhadur g., troc'h g., spazhañ g.

Kasualien lies. : kazuel g.

Kasuar g. (-s, -e) : [loen.] kazoar g.

Kasuist g. (-en, -en) : 1. [relij.] doktor ar goustiañs g. (Gregor), pec'hedoniour g. ; 2. daelenour g., bizantour g., nagenner g., pismiger g., chaoker-laou g., arguzer g., chipoter g.

Kasuistik b. (-) : 1. [relij.] pec'hedoniezh b. ; 2. daelennouriezh b., bizantouriezh b., nagennerezh g., pismigerezh g., arguzerezh g., chipoterezh g.
kasuistisch ag. : 1. [relij.] ... pec'hedoniour ; 2. pismigus, ingennus.
Kasus g. (-,-) : [yezh.] troadad b., tro b.
Kat g. (-s,-s) : [berradur evit **Katalysator**] pod treluskañ g.
Katafalk g. (-s,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marskaon b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù lies., arched g. ; *auf den Katafalk legen*, marskaoniañ.
Katakombe b. (-,-n) : kev-beziañ g., katakombenn b. ; *bei Verfolgungen fanden die Christen Zuflucht in den Katakomben*, pa save skrap warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa veze bres warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da c'houderiñ - pa veze gwallgas warno, ez ae ar gristenien d'ar c'hevioù-beziañ da guzhat - pa save skrap warno, e talvez e ar gristenien - pa save skrap warno, ez ae ar gristenien da repuiñ er c'hevioù-beziañ.
Katalane g. (-n,-n) : Katalan g.
katalanisch ag. : 1. kataloniat, katalan, ... Katalonia ; 2. [yezh.] katalonek, katalanek ; *die katalanische Literatur*, al lennegezh katalanek b., al lennegezh katalonek b.
Katalanisch n. : [yezh.] katalonek g., katalaneg g.
katalaunisch ag. : [istor] *Katalaunische Felder*, Maezioù Katalaonek lies. ; *die Schlacht auf den Katalaunischen Feldern*, emgann ar Maezioù Katalaonek g.
Katalepsie b. (-,-n) : [mezeg.] katalepsia b., katalepsiezh b., darsonn g., P. kousked-foll g.
Katalog g. (-s,-e) : katalog g., roll g., arroll g., rollad g., levr-roll g.
katalogisieren V.k.e. (hat katalogisiert) : katalogañ, rolladañ, rolladennañ, rollañ.
Katalogisierung b. (-,-en) : katalogadur g., katalogañ g., marilhadur g., marilherezh g., kaieradur g., enskrivadur g., enskriverezh g., enroll g., enrolladur g.
Katalonien n. (-s) : Katalonia b.
katalonisch ag. : 1. kataloniat, katalan, ... Katalonia ; 2. [yezh.] katalonek, katalanek ; *die katalonische Literatur*, al lennegezh katalanek b., al lennegezh katalonek b.
Katalonisch n. : [yezh.] katalonek g., katalaneg g.
Katalpe b. (-,-n) : [louza.] gwez-katalpa str.
Katalysator g. (-s,-en) : 1. [kimiezh] trelusker g. ; 2. [kirri-tan] pod treluskañ g.
Katalysatorauto n. (-s,-s) : karr-tan terket gant ur pod treluskañ g.
Katalyse b. (-,-n) : [kimiezh] trelusk g., treluskañ g.
katalytisch ag. : [kimiezh] treluskek, ... treluskañ.
Katamaran g. (-s,-e) : [merdead.] katamaran g.
kataphatisch ag. : devoudel ; *kataphatische Theologie*, douenoniezh devoudel b.
Kataplasma n. (-s,-plasmen) : [mezeg.] tarchelad g., palastr g., P. [dre fent] kataflam g.
Katapult g. (-s,-e) : bannerez b., taolerez-vein b., bangounell b.
katapultieren V.k.e. (hat katapultiert) : bannañ, bangounellat.
Katarakt g. (-s,-e) : lamm-froud g., lamm-dour g., taranoù lies., flokad g.

Katarakt² b. (-,-en) : / **Katarakta** b. (-, Katarakten) : [mezeg.] banne g., glazenn b.
Katarr g. (-s,-e) / **Katarrh** g. (-s,-e) : [mezeg.] katar g., ezwegrennadur lec'hi g., ezveradur lec'hi g., sifern g., anouedadur g., choberd g.
katarralisch ag. / **katarrhalisch** ag. : [mezeg.] katarek, ... sifern, ... arwez.
Kataster g./n. (-s,-) : gladroll g., kadastr g., tachennaoueg b. ; *in den Kataster eintragen*, lakaat er c'hadastr, kadastrañ ; *zum Kataster gehörig*, kadastrel.
Katasteramt n. (-s,-ämter) : servij ar c'hadastr g.
Katasterauszug g. (-s,-auszüge) : testeni kadastr g., testeni eus ar gladroll g., arroud kadastr g., arroud kadastrel g.
katastrophal ag. : dirfeudek, foeltrus, distrujus, dismantrus, dispennus, gwastus, drastus, domajus, reuzus, gwallreuzus ; *die katastrophalen Auswirkungen der Dürre*, gwered drastus ar sec'hor g. ; *die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen*, koazhet-naet eo niver an dud er vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, erru eo didud ar vro ; *der Krieg hatte katastrophale Folgen für das Land*, gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kiviñ e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se, drastus (gwallreuzus) e voe ar brezel d'ar vro.
Katastrophe b. (-,-n) : dirfeud g., gwallreuz g., gwallzarvoud g., gwalldaol g., drast g., taol-freuz g., drastadenn b., dismantr g., degouezh mantrus g. ; *Flugzeugkatastrophe*, peñse karr-nij g., gwallreuz aerverdeñ g., flastradur g., krach g. ; *den Verlust des Augenlichts erlebte er als Katastrophe*, ur gwallzarvoud a voe evitañ koll ar gweled, ur pezh mantrus e voe evitañ koll ar gweled.
Katastrophenabwehr b. (-) : steuñv stourm ouzh ar gwallreuzioù g.
Katastrophenalarm g. (-s,-e) : stignad alarmiñ mar bez ur gwallreuz g., reizhiad alarmiñ mar bez ur gwallreuz b., stramm alarmiñ mar bez ur gwallreuz g.
Katastropheneinsatz g. (-es,-einsätze) : saveteadeg g.
Katastrophengebiet n. (-s,-e) : takad tizhet gant ur gwallreuz g.
Katastrophenschutz g. (-es) : gwarez diouzh ar gwallreuzioù g.
Katastrophenstimmung b. (-,-en) : spontadeg b., skrap g., skamp g., skampadeg b., breskenn b., trefu g., trefuadeg b.
Katastrophentheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh an dardroadoù b.
Katatonie g. (-,-n) : [mezeg.] katatoniezh b.
Kate b. (-,-n) : ti-soul g., ti-plouz g., tiig g., buron g., kombod g., lochenn b., lochennig b., pennti g.
Katechese b. (-,-n) : [relij.] katekiz g., katechen g., katechim g.
Katechet g. (-en,-en) : [relij.] katekizer g., katechmour g.
katechisieren V.k.e. (hat katechisiert) : [relij.] katekizañ, katecheniñ, ober skol gategiz.
Katechismus g. (-, Katechismen) : [relij.] 1. katekiz g., katechen g., katechim g. ; *ich habe nie am Katechismus teilgenommen*, n'on ket bet e-barzh ar c'hatekizoù ; *am Samstag wurden die Kinder zum Katechismus gebracht*, d'ar Sadorn e veze kaset ar vugale d'ar c'hatekizoù ; *die*

Fragen und Antworten des Katechismus, goulennou ha respontou ar c'hatekiz ; **2.** levr katekiz g., katekiz g.

Katechist g. (-en,-en) : katekizer g., katechmour g.

Katechu n. (-s,-s) : [louza.] akasia katechou g., gwez-akasia katechou str., kasia katechou g., gwez-kasia katechou str. [*Acacia catechu*].

Katechumene g. (-n,-n) : [relij.] katekiziad g.

Katechumenat g. (-s) : [relij.] katekiziadelezh b.

kategorial ag. : hag a sell ouzh ur rumm, hag a sell ouzh ur rummad, rummadel.

Kategorie b. (-,-en) : rumm g., rummad g., rummenn b., renkad b.

kategorisch ag. : groñs, krak, krenn, tenn, krak-ha-berr ; *ein kategorisches Nein*, un nann kras, naet ha distag g. - un nann krak-ha-berr (krenn-ha-krak, berr-ha-groñs, berr-ha-krenn) g. ; *er ist kategorisch in seinen Ansichten*, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo ; *ein kategorischer Imperativ*, un dlead groñs g. ; [preder., Kant] *der kategorische Imperativ*, ar gourc'hemennad groñs g., ar gourc'hemenn groñs g., an endalc'h gourc'hemennus g., ar rekiz groñs g., ar gantezv c'hroñs b.

Katen g. (-s,-) : ti-soul g., ti-plouz g., tiig g., buron g., kombod g., lochenn b., lochennig b., pennti g.

Katenoide b. (-,-n) : [mat.] krommenn diarfun b.

Kater g. (-s,-) : **1.** [loen.] targazh g., tarv-kazh g., tad kazh g. ; *der gestiefelte Kater*, Kazh e heuzoù g., Bisig e heuzoù g. ; **2.** [dre skeud.] *einen Kater haben*, P. kaout poan-vlev, bezañ gant an derzhienn logod, santout blaz ar bont, kaout poan-benn diwar-lerc'h evañ re.

kath. ag. : [berradur evit **katholisch**] katolik.

Katharina b. : Katelin b., Katell b.

Katharsis b. (-) : katarsiz b., bredskarzhadur g.

kathartisch ag. : katartek ; *kathartische Methode*, hentenn gatartek b. ; *kathartische Kur*, kur gatartek b.

Katheder n./g. (-s,-) : kador-brezeg b., kador-sarmon b.

Kathedrale b. (-,-n) : iliz-veur b.

Kathedralglas n. (-es) : [tekn.] gwer teuz str., gwer iliz-veur str.

Kathete b. (-,-n) : [mat.] katetenn b.

Katheter g. (-s,-) : [mezeg.] kateter g.

Kathode b. (-,-n) : [fizik] katod g.

Kathodenfeld n. (-s,-er) : [fizik] maez katodek g.

Kathodenröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gatodek b.

Kathodenschirm g. (-s,-e) : [fizik] skramm katodek g.

Kathodenstrahl g. (-s,-en) : [fizik] skin katodek g.

Kathodenstrahloszillograf g. (-en,-en) : [fizik] oskillograf katodek g.

Kathodenstrahlröhre b. (-,-n) : [fizik] korzenn gatodek g.

Katholik g. (-en,-en) : [relij.] katolik g., katolig g.

Katholikin b. (-,-nen) : [relij.] katolikez b., katoligez b.

katholisch ag. : [relij.] katolik ; *die katholische Religion*, ar relijion katolik b., ar feiz katolik b., ar gredenn gatolik b. ; *eine katholische Schule*, ur skol gatolik b., ur skol gristen b. ; *ein katholisches Land*, ur vro gatolik b. ; *die Katholische Aktion*, an Obererezh Katolik g.

Katholizismus g. (-) : [relij.] katoligiezh b., lezenn gatolik b. ; *der Status der Frau im Islam und im Katholizismus*, dezvad ar vaouez en islam hag er gatoligiezh g.

katilinarisch ag. : *die katilinarischen Reden*, prezennoù Kikero a-enep Katilina lies.

Kation n. (-,-en) : [fizik] kation str., kationenn b.

Kato g. : [istor] Kato g.

Katta g. (-s,-s) : [loen.] lemur g., maki katta g., maki mokoko g.

Kattun g. (-s,-e) : lien kotoñs g., lien koton g., kotonad g. ; *gedruckter Kattun*, lien kotoñs livet g. (Gregor), lien Indez g..

Katz b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] kazh g.

katzbalgen V.em. : **sich katzbalgen** (haben sich (t-rt) gekatzbalgt) : tabutal, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em chabousat, en em chakat, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, en em bikailhat, en em gribinañ, bezañ rouzet ar bloneg.

Katzbalgerei b. (-,-en) : P. tabut g., trouz g., rendael g., rev g., kroz g., gourdrouz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., riot g., bec'h g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g. ; *es kam zu einer Katzbalgerei, eine Katzbalgerei brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.

Katzbuckeleien lies. : ardivinkoù lies., ardoù lies., kudoù lies., jestroù lies.

katzbuckeln V.gw. (hat gekatzbuckelt) : ober kudoù, tostennañ, ober moumounerezh, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour, fistoulat e lost, ober e gazh gleb, ober e glufan, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober chiboud, ober chiboudig, ober kudoù, ober ardoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ardivinkoù, ober jestroù.

Kätzchen n. (-s,-) : **1.** [loen.] kolen-kazh g. [*liester* kelin-kizhier], plog kazh g., bisig g., labous-kazh g. ; **2.** [louza.] bisig g., boul-voutig b., kazh-haleg g. ; *Kätzchen der Kastanie*, bleuñv ar gwez-kistin str., P. butun-marmouz g. ; **3.** [rev.] P. kazhig fourchig g., neizh g., muzelleg g., moudenn b., mougous g., mezenn b., c'hwil g., bouteg g., kokezenn b., kleuzenn b., bigorn g. [*liester* bigorned, bigorniel, bigornoù], krogenn b., ourmelenn b., kouch g., koukouzenn b., koukourouzenn b., forn b., hoc'hig g., mesklenn b., rigenn b., troc'h g., faout g., kanol b., kiez b., kazh g., pech g., chaflutenn b., siflutenn b., siminal b., toull g., toull tag g., tog kistin g., pillig b., plad g., pizenn b., ribod g., riboul g., roudenn b., sakredie g., morlukenn b., mesklenn b., kreiz g., krogen b., kreuzenn b., lantigenn b., lapin g., loutenn b., lukarn b., Mari-vuzelloù b., marjan b., maner ar blijadur g., krakilinenn b., feunteun kreiz-kêr, gwaremm ar glizh b., boest-lizheroù b., sal ar gouelioù b.

Katze b. (-,-n) : **1.** [loen.] kazh g. ; *weibliche Katze*, kazhez b., kazhenn b. ; *verwilderte Hauskatze*, kazh gouesaet g. ; *Waldkatze, Wildkatze*, kazh gouez g. ; *die Katze schnurrt*, ar c'hazh a oar e gredo, paterat a ra ar c'hazh, emañ ar c'hazh o lavaret e bater (o nezañ, o rouzmouzat, o lavaret e gredo) ; *die Katze faucht*, fuc'hañ (pufal) a ra ar c'hazh ; *die Katze miaut*, miaoual a ra ar c'hazh ; *die Katze macht einen Buckel*, ar c'hazh a ra e gein, ar c'hazh a c'hwez e gein, ar c'hazh a gromm e gein ; *die Katze ist trächtig*, karget eo ar gazhez a gelin,

leun eo ar gazhez ; *unsere Katze hat Junge geworfen*, klodet eo ar gazhez, kolenet eo ar gazhez, troet eo ar gazhez, ar gazhez he deus dozvet he re vihan, dozvet eo ar gazhez, kelinet eo ar gazhez ; *die Katze hat Junge*, ar gazhez a zo re vihan warni ; *man sah, wie die Augen der Katzen in der Dunkelheit glänzten*, gwelet e veze daoulagadoù ar c'hizhier o lugerniñ en deñvalijenn ; *falsch wie eine Katze*, treitour evel ur c'hazh, treitour evel ur marmouz, treitour evel ur bluñvenn war an dour, treitour evel an dour, treitour evel ar mor, faos evel an dour-red, gwidal ; *die Katze fährt mit der Pfote über die Ohren*, emañ ar c'hazh o skoulmañ e zivskouarn, emañ ar c'hazh o lemel e varv, emañ ar c'hazh oc'h ober e varv ; *wie die Katze mit der Maus spielen*, c'hoari gant e breizh evel ar c'hazh gant e logodenn ; *sie ist geschmeidig wie eine Katze*, hec'h izili a ya gwevn en-dro ; *sich wie Hund und Katze vertragen*, bezañ evel ki ha kazh, en em glevet e-giz daou gi war ar memes askorn, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ atav c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) etrezo, en em ober evel an tan hag an dour, bevañ evel tan ha kler, bezañ an debr hag an dag etrezo, bezañ atav o krignat fri an eil egile, en em vresañ hag en em gignat, bezañ rouzet ar bloneg ; *sie vertragen sich wie Hund und Katze*, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, bec'h bras a zo etrezo, en em vresañ hag en em gignat a reont didruez, troet eo d'ar put etrezo ; **2. neunschwänzige Katze**, gwilastrenn b., skourjez b. ; **3. [dre skeud.] wer am Morgen lacht, den holt am Abend die Katze**, goude c'hoarzhin e teu gouelañ, goude c'hoari huanadañ - an hini a c'hoarzh diouzh ar beure a c'harm diouzh noz - goude ar c'hoarzh e teu an dic'hoarzh - ar c'hoarzhin hag ar gouelañ en em heuilh peurliesañ - war-lerc'h ar pour e teu an triñchin ; *der Katze die Schelle anhängen*, mont dezhi war skoulmoù balan (war skoulmoù plouz kerc'h) ; *das ist für die Katz, die ganze Mühe ist für die Katze*, ha blev ! se a zo koulz ha netra ! aet eo hol labour da labour wenn ! kollet hon eus hor poan hag hon amzer oc'h ober al labour-se ! un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour an hini e oa, skoet hon eus un taol bouc'hal (un taol bazh) en dour, poan gollet e oa, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, aet eo an tenn er c'hleuz, labour null hon eus graet, graet hon eus labour ven, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'harzh, labouret hon eus bet diwar goll, ne dalveze ket ar fred, en aner hon eus strivet, strivoù aner e oa, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur c'horn-butun, ur spilhenn, ur bramm, un taol-botez, ur felc'h-ki, ur vrennigenn), se ne dalvez ket un aval put, kenkoulz goro un tarv, kenkoulz skeiñ piz gant Kastell an Tarv, distignet eo va stign ; *P. die Katze im Sack kaufen*, prenañ dindan ar sac'h, ober marc'had ar sac'h ; *die Katze aus dem Sack lassen*, dispakañ e soñj, diskuliañ ar pod, reiñ avel d'ar c'had, toullañ d'an douar, gwerzhañ ar bistolenn ; *P. etwas zur Katze machen*, grillhañ udb, fregañ udb, drailhañ udb, drastañ udb, frigasañ udb, frikañ udb, lakaat udb da darzhañ, freuzañ udb, terriñ, udb, peurderriñ udb, strinkañ udb a dammoù, brevennañ udb, diskolpañ udb, distrujañ udb, dismantrañ udb, difoeltrañ udb, foeltrañ udb, dibarfoeltrañ udb, frailhañ

udb, dibarfreuzañ udb, gwastañ udb, peurwastañ udb, netrañ udb, dic'hastañ udb, dizalbadiñ udb, findaoniñ udb, dizeeunañ udb, mazaouiñ udb, mazaouiñ pizh udb, euverañ udb, gwallegañ udb, mekaat udb, diwikfreañ udb, miñsañ udb, broustañ udb, direizhañ udb, fontañ udb, dispenn udb ; *er geht d(a)rum herum wie die Katze um den heißen Brei*, klask a ra tro en e gaoz, ober a ra kant tro d'ar pod, klask a ra kant ha kant tro (kammdroioù, un dro-bleg, tro da ziverrañ) ; [kr-l] *die Katze lässt das Mäusen nicht*, tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - grit un difenn ouzh penn diboell hag er graio hep dale pell - mallozh d'an hini 'zo bet ganet en ur gwall vro rak atav e tistro - Yann eo, Yann e vo - c'hwez an harink a chom atav gant ar varazh - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet 'vije ez vev - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - mab d'e dad eo Kadioù, diouz e ouenn e ra / merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra (Gregor) - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier - ar ouenn a denn, war-lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne vez ket kazh - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had - paotr ha plac'h o-unan 'zo 'vel stoub e-tal an tan - da bep oad e vez pilet koad - ur c'hiozh kazh a gar logod yaouank - n'eus oad ebet evit kare - ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit koshaat ne furao tamm - gant ar c'hoant dimeziñ e reer tro ar bed, gant ar c'hoant kac'hat ne reer ket - c'hoant dimeziñ ha bevañ pell, en deus pep Yann ha pep Katell ; *bei Nacht sind alle Katzen grau*, meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz ; *wenn die Katze fort ist, tanzen die Mäuse / wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse auf dem Tisch*, pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier - e-kichen ki stag ne vank ral gad - lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod*, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo ilia-red ouzh e di.

Katzenart b. (-, -en) : [loen.] spesad kazhheñvel g.

katzenartig ag. : [loen.] kazhek, kazhheñvel, e doare ur c'hazh, e doare kizhier, a-zoare gant ur c'hazh, a-zoare gant ar c'hizhier, a-seurt gant ur c'hazh, a-seurt gant ar c'hizhier.

Katzenauge n. (-s, -n) : **1.** [maen.] lagad-kazh g. ; **2.** [marc'h-houarn] luc'higell b., dameuc'her g., luc'htaolerez b., lamprezeg b., disvanner g., katafot® g., katadioptr g.

Katzenauslauf g. (-s, -ausläufe) : toull-kazh g.

Katzenblutkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.

Katzenbuckel g. (-s) : *einen Katzenbuckel machen*, **a)** [loen.] c'hwezañ e gein, ober e gein ; **b)** [dre skeud.] ober kudoù, ober moumounerezh, tostennañ, kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour, fistoulat e lost, ober ar manegoù, gwiskañ e vanegoù war an tu gin, ober e gazh

gleb, ober e glufan, ober e gi gaol, ober evel ar chas, ober chiboud, ober ardoù, ober ardivinkoù, ober jestroù, ober pavig voulouz.

Katzenfloh g. (-s, -flöhe) : [loen.] c'hwen ar c'hizhier str.

katzenfreundlich ag. : koulouch, luban, lubanus, loavus, lidour, pilpous, pilpouzek, klufan, milis, katik, tanav, mitaouik, lubanek, libistr tout, gogez, melus, chaou, klouar, madek ; *katzenfreundliche Worte*, komzoù diwar un teod tanav lies., komzoù diwar un teod lidour lies., komzoù diwar ur genoù lidour lies., komzoù milis lies. ; *katzenfreundlich sein*, ober pavig voulouz, ober an dañvad (e zañvad), reiñ kaol d'ar c'havrig, reiñ kaol d'ar c'havr, mont dre gaer dezhi, mont dre du dezhi, ober e vitouig, ober ar manegoù, ober e gi gaol, ober evel ar chas, gwiskañ e vanegoù war an tu gin.

Katzenfutter n. (-s) : formaj kizhier g., boued kizhier g.

Katzengescrei n. (-s) : sabat kizhier g., miaouadeg b., dael gizhier b., miaouiou lies., miaouadennoù lies.

Katzenglimmer g. (-s) : [maen.] mika g., maen-skant g.

Katzengold n. (-s) : [maen.] mika melen g., maen-skant melen g.

katzenhaft ag. : kazhek, kazheñvel.

Katzenhai g. (-s, -e) : [loen.] bleiz-mor g., kazh-Spagn bihan g., ki-rous g., touilh g., kazh-rous g., kazh-mor g. ; *kleingefleckter Katzenhai*, touilh gwenn g., touilh gris g., touilh traezh g., kazh-rous bihan g. ; *hornige Eikapsel des kleingefleckten Katzenhais*, botez-vran b. ; *großgefleckter Katzenhai*, morgi g. [*liester* morgon], touilh du g., touilh rous g., kazh-rous bras g. ; *hornige Eikapsel des Großgefleckten Katzenhais*, botez-rae b.

Katzenjammer g. (-s) : 1. poan-vlev g., terzhienn logod b. ; 2. kleñved ar penn du g., barrad blues g., diwask g., diwaskadenn b., blinadenn b. ; 3. distro lous b., joa vil b., gwall zistro b.

Katzenminze b. (-) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Katzenmusik b. (-) : cholori g., jilivari g., alamani g.

Katzenpfote b. (-, -n) / **Katzenpfötchen** n. (-s, -) : 1. pav kazh g. ; 2. [dre skeud.] *Katzenpfötchen machen*, ober pavig voulouz, ober an dañvad (e zañvad), reiñ kaol d'ar c'havrig, reiñ kaol d'ar c'havr, mont dre gaer dezhi, mont dre du dezhi, ober e vitouig, ober ar manegoù, ober e gi gaol, ober evel ar chas, gwiskañ e vanegoù war an tu gin.

Katzensabbat g. (-s, -e) : sabat kizhier g., miaouadeg b., dael gizhier b.

Katzenschwanz g. (-es, -schwänze) : [louza.] lost-louarn g., lost-marc'h g., c'hwist g., balan-houarn g., lost-hoc'h g.

Katzensilber n. (-s) : [maen.] mika gwenn g., maen-skant gwenn g.

Katzensprung g. (-s, -sprünge) : [dre skeud.] hed ur c'hwitelladenn g., hed un taol maen g., hed un taol c'hwitell g., rampadenn b. ; P. *bis dorthin ist es nur ein Katzensprung*, ac'hanen di n'eus nemet ur rampadenn, tre e-kichen eo, ac'hanen di ez eus hed un taol maen, emañ war-hed div gammed ac'hanen, tostik-tra ac'hanen emañ, ac'hanen di n'eus nemet hed un taol c'hwitell (hed ur c'hwitelladenn), ac'hanen di n'eus nemet ur c'halvadenn (ur gazeliadig-hent) ; *das ist nicht gerade ein Katzensprung*, n'emañ ket en toull an nor.

Katzenstreu b. (-, -en) : gouzer evit kizhier g., gouzer kizhier g.

Katzentürchen g. (-s, -) : toull-kazh g.

Katzenwäsche b. (-) : [dre skeud.] *Katzenwäsche machen*, ober ul lastez gwalc'hiñ.

Katzenwedel g. (-s, -) : [louza.] lost-louarn g., lost-marc'h g., c'hwist g., balan-louarn g., lost-hoc'h g.

Katzenzunge b. (-, -n) : 1. [loen.] teod kazh g. ; 2. [kegin.] teodenn chokolad b.

Katz-und-Maus-Spiel n. (-s) : 1. c'hoari koukou g., c'hoari koukoug g., c'hoari toull-kuzh g., c'hoari koach-koukoug g., c'hoari koach-koach g., c'hoari kuzh-kuzh logodenn g. ; 2. [dre skeud.] c'hoari kuzhmuz g.

Kauder g.(-s, -) : stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g./str., breun str. ; *Gewebe aus Kauder*, lien stoub g. ; *mit Kauder abdichten*, stoubañ ; *der alte Kauder entfernen*, distoubañ ; *mit Kauder abgedichtet*, porc'hadek ; *Ballen Kauder*, penngod g. ; *Kauder zu Ballen zusammenpressen*, pengodañ stoub ; *nach Kauder suchen*, *Kauder sammeln*, stoupa.

kaudern V.gw. (hat gekaudert) : 1. chintal, gragailhat, gwic'hal ; 2. [dre skeud.] jagouilhat, tatouilhat, gregachiñ, komz hebraeg pur, luc'hajañ, drailhañ ar yezh, kignat ar yezh, chaokat ar yezh, eskaoutiñ ar yezh, gallegañ, gallegat.

Kauderwelsch n. (-s) : jagouilhaj g., safar g., luc'haj g., brizhyezh b., gregach g., trefodaj g., stlabezyezh b., langaj g., yezh trefodet b. ; *ein übles Kauderwelsch sprechen*, jagouilhat, gregachiñ, komz hebraeg pur, luc'hajañ, trefodajañ, trefodiñ, drailhañ ar yezh, kignat ar yezh, chaokat ar yezh, eskaoutiñ ar yezh, gallegañ, gallegat, komz trefodet, bezañ gagouilh da gaozeal, gagouilhat, komz gant yod en e c'henoù.

kaudinisch ag. : [istor] *das kaudinische Joch*, yev Kaodiom g. [*arouez an dismegañs a veze graet d'ar re drec'het*].

kauen V.gw. ha V.k.e. (hat gekaut) : mandrouilhat, strabouilhat, chaokat, chagellat, chakoniat, disvalañ, drailhañ, malañ ; *Kaugummi kauen*, paskañ chewing-gum, paskañ gom-chaok, disvalañ gom-chaok ; *an den Nägeln kauen*, chaokat e ivinoù, kignat e ivinoù / krennañ e ivinoù gant e zent (Gregor) ; *seinen Priem kauen*, chikañ, chaokat butun, disvalañ butun-chaok ; *Tabak kauen*, kemer butun-chaok, kemer butun-beg, chikañ, chaokat butun, disvalañ butun-chaok.

Käuer g. (-s, -) : chaoker g.

kauern V.gw. (hat gekauert) : bezañ pladet, bezañ pavet, bezañ souchet, bezañ skoachet, bezañ tamolodet, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch ; *er kauerte hinter einem Busch*, pladet e oa a-dreñv ur bod, pladet e oa a-dreñv ur bod, souchet e oa a-dreñv ur bod, skoachet e oa a-dreñv ur bod, tamolodet e oa a-dreñv ur bod, puchet e oa a-dreñv ur bod, kluchet e oa a-dreñv ur bod.

V.em. : **sich kauern** (hat sich (t-rt) gekauert) : kluchañ, skoachañ, puchañ, en em zastum, tamolodiñ, mont en e gluch, mont en e buch (en e gluchoù), mont war e buch (war e buchoù), mont da yariñ (da buchañ, da gluchañ), ober ur buchadenn (ur puch, ur gluchadenn), yarañ, kemeneriñ, sebouriñ, souchañ, flutañ, en em flutañ ; *sich in eine Ecke kauern*, souchañ en ur pakadig, tamolodiñ

en ur c'hogn, kluchañ (skoachañ, puchañ, en em zastum)
en ur c'hogn.

Kauern n. (-s) : kluch g., puch g., kluchadenn b.,
puchadenn b., souch g.

kauernd ag. : pladet, plavet, souchet, skoachet,
tamolodet, puchet, kluchet, war e gluchoù, en e gluch, e
kluch, war e buchoù, en e buch, war e buch, diwar e
gluchoù, diwar e gluch, diwar e buchoù, diwar e buch,
ramblet.

Kauerstellung b. (-,-en) : kluch g., puch g., kuchadenn
b., puchadenn b., souch g.

Kauf g. (-s, Käufe) : 1. pren g., prenadenn b., prenadur
g., prenidigezh b., prenañ g., prenadurezh b., prenaioù
lies. ; *preisgünstiger Kauf*, prenadenn vat b. ; *Kauf auf
Probe*, prenadur war amprou g., pren gant ar gwir da
zistreiñ ar varc'hadourezh (an traezoù) goude amprou g. ;
*den Fluggesellschaften geht durch den Kauf immer
teurerer Maschinen der Atem aus*, dielc'hat a ra ar
c'hompagnunezhioù kirri-nij o prenañ nijerezhioù keroc'h-
kerañ ; [arc'hant.] *Kauf auf feste Lieferung*, marc'had
sonn g., marc'had tonket da vat g. ; *Kauf auf Raten*,
prenañ war astermen g., prenadur war dermen g.,
prenadenn da baeañ miz dre viz b., pren war gred g.,
pren war zle g. ; *drei Interessenten haben sich für den
Kauf des Hauses gemeldet*, tri den a zo war pren an ti ;
2. [dre skeud.] *das muss man mit in Kauf nehmen*, ret eo
kemer an droug gant ar mad, bez e ranker ober gant an
dra-se (ober ganti), bez e ranker tremen gant (diouzh) an
dra-se, bez e ranker en em ober diouzh an dra-se.

Kaufabschluss g. (-es,-abschlüsse) : [kenwerzh]
skoulmadur ur marc'had g., juntadur ur marc'had g.,
sielladur ur marc'had g., tonkadenn b.

Kaufangebot n. (-s,-e) : [kenwerzh] kinnig prenañ g.

Kaufanschlag g. (-s,-anschläge) : [kenwerzh] prizidigezh
b., prizadur g., prizerezh g., istimadur g.

kaufbar ag. : prenadus, hag a c'haller prenañ, da
werzhañ, e gwerzh, gwerzhadus.

Kaufbrief g. (-s,-e) : [kenwerzh] kevrat-werzhañ b., skrid-
gwerzh g., lizher-gwerzh g., teul perc'hentiezh g.

kaufen V.k.e. (hat gekauft) : 1. prenañ, akuizitañ, kaout
evit arc'hant, ober ur pren, ober prenoù ; *für zwei Euro
Bonbons kaufen*, lakaat daou euro e madigoù, lakaat
daou euro da brenañ madigoù, prenañ daou euroad
madigoù ; *ich habe es von ihm gekauft*, prenet em eus an
dra-se digantañ ; *kuck mal, was sie in der Stadt gekauft
hat*, sell ar prenañ he deus graet e kêr ; *ich habe es für
sie gekauft*, prenet em eus an dra-se eviti ; *ich habe es
ihr gekauft*, prenet am eus an dra-se dezhi ; *Franz hatte
die Grundstücke gekauft*, an douaroù a oa aet gant
Fañch ; *er hat Stroh gekauft*, prenet en deus ur
werzhadenn blouz ; *en gros kaufen*, prenañ a-vras,
prenañ e gros ; *bar kaufen*, paeañ war an tach (war al
lec'h, war an taol, war ar peul, hep termen), paeañ gant
arc'hant diouzhtu (gant arc'hant dizolo, gant arc'hant
a-benn, gant arc'hant kontet) ; *auf Borg kaufen*, P. *auf
Pump kaufen*, prenañ war zle (war goch) ; *auf Raten
kaufen*, P. *auf Stottern kaufen*, prenañ war dermen,
prenañ war gred ; *zum Marktpreis kaufen*, prenañ diouzh
ar feur ; *preisgünstig kaufen*, ober ur prenadenn vat ; *drei
Interessenten möchten das Haus kaufen*, tri den a zo war
pren an ti ; *etwas aus erster Hand kaufen*, prenañ udb a

gentañ dorn ; *etwas aus zweiter Hand kaufen*, prenañ
udb a eil dorn, prenañ udb diwar ar berchenn
uhelañ, prenañ stripoù digant chas ar gigerien ;
unverlesene Waren kaufen, *pauschal kaufen*, prenañ a-
dreuz, prenañ a-stok-varc'had, prenañ a-drak ; *zu teuer
kaufen*, prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; *zu
einem ungünstigen Preis kaufen*, soubrenañ ; P. *etwas
für ein Butterbrot kaufen*, kaout udb evit an hanter eus
netra, kaout udb evit daouhanter netra, kaout udb evit ur
bouton, kaout udb evit ur priz marc'had-mat vil
(marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had) ; 2.
jemanden kaufen, goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit
u.b. dre arc'hant, gounit u.b. gant arc'hant, gounit u.b. dre
bourchas arc'hant dezhañ, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur
vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ arc'hant dre
zindan d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ
daouarn u.b. gant e arc'hant ; P. *die sind ja alle gekauft !*
tud gwerzh holl ! treitourien holl ! yudazien holl ! pep
hini anezho a ya gand e loa er pod ! ; [c'hoari kartoù]
Karten kaufen, kemer kartoù diouzh ar bern ; *jemanden
loskaufen*, dasprenañ u.b.

V. em. : **sich kaufen** (hat sich (t-d-b) gekauft) : prenañ,
akuizitañ ; *sich (t-d-b) eine Stelle kaufen*, akuizitañ
(prenañ) ur garg, prenañ un ofis ; *von seinem Spargeld
kann er sich (t-d-b) jetzt einen neuen Wagen kaufen*,
deuet eo a-benn da arboellañ gwerzh ur c'harr-tan
nevez ; *er hat sich (t-d-b) einen neuen Wagen gekauft*,
prenet en deus ur wetur nevez ; *er hat sich ein Haus
gekauft*, prenet en deus ti ; P. *dafür kann man sich (t-d-b)
nichts kaufen*, ne c'hounezfe ket an den gwerzh e
boan, evit kelo pezh a dalv, evit ar pezh ma'z eo, ne
dalvez ket ar boan, ne dalvez ket ket ar fred ; P. *sich (t-d-
b) einen Affen kaufen*, toulladiñ, distagañ ur rouladenn,
tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch,
sammañ toulladoù, kargañ betek toull e c'houzoug, en em
gargañ a win, kemer ur c'horfad gwin, tapout un tontonad
(ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, ur pifad,
ur foñsad, ur picherad, ur jiletennad, ur senklennad, un
tortad, ur garg), pakañ unan, distagañ (ober, kargañ,
sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober ur pifad,
mezviñ, sistra, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù,
puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant,
ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lipat,
lonkañ, evañ leizh e gof.

Käufer g. (-s,-) : prener g. ; *diese Ware findet schnell
ihren Käufer*, hewerzh eo ar varc'hadourezh-se, ar
varc'hadourezh-se a ya er-maez, gwerzh vat a zo d'ar
varc'hadourezh-se, kavet e vez sav diouzhtu d'ar
varc'hadourezh-se, aes eo kavout fred (digor, disamm,
diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, pegañ a ra an dud war
marc'hadourezh seurt-se, gwerzh a zo d'ar
varc'hadourezh-se, kas a zo war ar varc'hadourezh-se,
klask a zo war ar varc'hadourezh-se, reked a zo war ar
varc'hadourezh-se ; *diese Ware bleibt ohne Käufer*,
dihewerzh eo ar varc'hadourezh-se, n'eus ket kalz
danvez-prenerien evit ar varc'hadourezh-se, n'eus ket
kalz a glask war ar varc'hadourezh-se, diaes eo kavout
sav (fred, digor, disamm, diskarg) d'ar varc'hadourezh-
se, n'eus ket kalz a werzh d'ar varc'hadourezh-se, raval a
zo war ar varc'hadourezh-se ; *Käufer werben*, gounit
(klask) arvalien nevez, ober ostizien, ostizañ.

Käuferfang g. (-s) : [kenwerzh] ostizerezh g.
Käuferin b. (-, -nen) : prenez b.
Kauffahrer g. (-s, -) : [merdead.] lestr kenwerzh g.
Kauffrau b. (-, -en) : kenwerzhourez b., marc'hadourez b., koñversantez b.
Kaufgut n. (-s, -güter) : [kenwerzh] marc'hadourezh b., traezoù da werzhañ lies.
Kaufhalle b. (-, -n) : [kenwerzh] gourmarc'had g., stal vras b., gourstal b., magazenn vras b.
Kaufhaus n. (-es, -häuser) / **Kaufhof** g. (-s, -höfe) : [kenwerzh] stal-werzh b., gwerzhdi g., gwerzhlec'h g., stal-vras b., gourstal b., magazenn vras b.
Kaufkraft b. (-) : [kenwerzh] galloud-prenañ g., barr prenañ g. ; *die Kaufkraft der Arbeitnehmer absichern*, gwarantiñ ar c'hoprid ouzh diskar o galloud-prenañ.
kaufkräftig ag. : [kenwerzh] kreñv e c'halloud-prenañ, keinet mat, kreñv e chouk, kreñv e gein, kreñv an traoù gantañ, arc'hantet bravik, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, plousaet mat e votoù, aes e borpant, uhel an dour gantañ, klok, foenn er rastell gantañ, mat ar bed gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, mat da geinañ ; *zu viel Waren im Vergleich zur kaufkräftigen Nachfrage nach Gütern produzieren*, dreistkenderc'hiñ, dreistproduiñ.
Kaufkraftschwund g. (-s) / **kaufkraftverlust** g. (-es, -e) : [kenwerzh] digresk ar galloud-prenañ g., diskar ar galloud-prenañ g.
Kaufladen g. (-s, -läden) : [kenwerzh] stal-werzh b., gwerzhdi g., gwerzhlec'h g.
Kaufleute lies. : kenwerzhourien lies., marc'hadourien lies., koñversanted lies.
käuflich ag. : 1. gwerzhus ; [istor] *käufliches Amt*, ofis g., karg werzhus b., karg da brenañ b., karg a werzher b. / karg a brener (Gregor) b. ; *etwas käuflich erwerben*, akuizitañ udb dre bren, prenañ udb ; *etwas käuflich überlassen*, gwerzhañ udb ; 2. [dre skeud.] goubrenadus, prenadus, brein ; *der käufliche Beamte wurde entlassen*, skarzhet e voe ar c'hargiad a oa tu prenañ anezhañ (a oa tu gwalc'hiñ e zaouarn dezhañ).
Käuflichkeit b. (-) : prenusted b., goubrenadusted b.
Kauflust b. (-) : [kenwerzh] c'hoant prenañ g., c'hoant kaout g.
kauflustig ag. : [kenwerzh] 1. c'hoant prenañ dezhañ, troet da brenañ ; 2. foran, koufon, techet da zispign.
Kauflustige(r) ag.k. g./b. : [kenwerzh] prener g., prenez b., den troet da brenañ g.
Kaufmann g. (-s, -leute) : [kenwerzh] kenwerzhour g., marc'hadour g., koñversant g.
kaufmännisch ag. : ... kenwerzh, a genwerzh, marc'hadourel, kenwerzhel ; *kaufmännischer Angestellter*, implijad un embregerezh kenwerzh g., implijad kenwerzh g.
Kaufpreis g. (-es, -e) : [kenwerzh] priz prenañ g.
Kaufsumme b. (-, -n) : [kenwerzh] sammad prenañ g., priz da baeañ g.
Kaufurkunde b. (-, -n) / **Kaufvertrag** g. (-s, -verträge) : [kenwerzh] kevrat-werzhañ b., gread gwerzhañ g., skrid-gwerzh g., lizher-gwerzh g., teul perc'hentiezh g. ; *einen Kaufvertrag abfassen (aufsetzen)*, sevel ur gread gwerzhañ, sevel ul lizher-gwerzh ; *den Kaufvertrag einhalten*, delc'her e varc'had.
Kaufwert g. (-s, -e) : [kenwerzh] gwerzh prenañ g.

Kaufzwang g. (-s) : [kenwerzh] *kein (ohne) Kaufzwang*, hep nep redi da brenañ, n'oc'h ket rediet da brenañ.
Kaugummi g. (-s, -s/-) : gom-chaok g., chewing-gum g. ; *Kaugummi kauen*, paskañ chewing-gum, paskañ gom-chaok, disvalañ gom-chaok.
Kaukasien n. (-s) : [takad] Kaokazia b.
Kaukasier g. (-s, -) : Kaokaziad g.
kaukasisch ag. : kaokaziat ; *kaukasische Sprachen*, yezhoù kaokaziek lies.
Kaukasus g. (-) : [meneziou] Kaokaz g. ; *der Kaukasus*, ar C'haokaz g.
Kaulbarsch g. (-es, -e) : [loen.] brell g.
Kaulfrosch g. (-es, -frösche) : [loen.] penndog g.
Kaulkopf g. (-s, -köpfe) : [loen.] penndog g.
Kaulquappe b. (-, -n) : [loen.] penndog g.
kaum Adv. : a-boan, a-vec'h, dibaot, ral a wech, nemeur, nemat, divat, just ma ; *er geht kaum in die Stadt*, dibaot eo dezhañ mont e kêr, ral a wech e ya e kêr ; *wir haben kaum etwas zum Leben*, a-boan hon eus peadra da vevañ, just m'hon eus peadra da vevañ, a-vec'h hon eus peadra da vevañ ; *er trinkt kaum Wein*, ar gwin a ev a zo tanav, ne ev nemeur a win ; *ich trinke kaum Kaffee*, ne evan nemeur a gafe ; *er geht kaum in die Kneipe*, ne vez ket gwelet divat en davarn, ne vez gwelet nemeur en ostaleri ne vez ket gwelet nemeur en ostaleri ; *dieser Pfosten misst kaum über vier Meter Länge*, ne dizh ar peul nemeur en tu-hont da bevar metr hed ; *ich kenne Sie kaum*, a-vec'h hoc'h anavezan, just ma anavezan ac'hanoc'h ; *er wollte kaum etwas zu sich nehmen*, a-vec'h e felle dezhañ debriñ, just ma felle dezhañ debriñ ; *er kann kaum lesen*, a-vec'h dezhañ gouzout lenn, a-vec'h ma oar lenn, just ma oar lenn, a-boan ma oar lenn ; *man kann kaum das Festland sehen*, a-vec'h eo ma weler an douar-bras, just ma tizher gwelet an douar-bras ; *ich kann dich kaum erkennen*, a-vec'h eo ma c'hallan anavezout ac'hanout, just ma c'hallan anavezout ac'hanout ; *es ist kaum jemand da*, n'eus nemeur a dud amañ, n'eus forzh nebeut a dud amañ ; *er arbeitet kaum*, ne ra hgozik tamm labour ebet ; *er kümmert sich kaum um seine Kinder*, ne ra ket pikol war-dro e vugale ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken*, ne dosta ket pikol d'an iliz ; *er lebt kaum noch*, hogos marv eo ; *er ist kaum größer als ich*, n'eo ket brasoc'h-kaer egedon ; *er hat kaum Chancen davon zu kommen*, diaes e vo dezhañ en em dennañ ; *kaum sichtbar*, dihwel, diheverz ; *kaum brennbar*, dihelosk, damloskus ; *kaum bemerkbar*, damziverzus ; *ich kann mich kaum an ihn erinnern*, n'em eus ket a soñj kaer anezhañ, nemet ur marsoñj n'em eus miret anezhañ ; *er wird kaum mehr kommen*, ne zeuio ket nemet ur chañs a vefe, da grediñ ez eus ne zeuio ket, ne zeuio ket hervez feson (evit doare) ; *ihre Religion unterscheidet sich kaum von der unseren*, panevet un nebeut traoù, o relijion ne zroukhañval ket diouzh hon hini ; *die Ferien kaum erwarten können*, gortoz ar vakañsoù gant hast bras, bezañ despailh gant an-unan e vefe vakañsoù, kaout mall da gaout vakañsoù, bezañ mall gant an-unan (d'an-unan) kaout vakañsoù, skuizhañ na vefe vakañsoù, kavout hirnez o c'hedal ar vakañsoù, kaout mall da welet ar vakañsoù o tont, bezañ gant ar prez da vakañsiñ ; *ich kann es kaum erwarten, ihn zu treffen*, mall bras eo ganin gwelet anezhañ, diwezhat eo

din gwelet anezhañ, gant ar prez emañ d'e welet ; *das lässt sich kaum ohne viel Mühe erledigen*, an traoù-se e teu da zibaot den kas anezho da benn hep kalz a boan ; *das ist kaum glaublich, das ist kaum zu glauben*, n'eo ket posupl evelato ! n'eo ket kredapl ! ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ! dreistkred eo an dra-se ! kalet eo da grediñ ! start eo da grediñ ! poan am eus da grediñ an dra-se, n'eo ket da grediñ, diaes eo krediñ ur seurt tra ; *dieser besoffene Kerl will heiraten ! das ist kaum zu glauben !* pa soñjer emañ al lonker-se o c'houlenn dimeziñ ! ; *sie war erst achtzehn ! das ist kaum zu glauben !* hag-eñ ne oa nemet trivec'h vloaz ! pa soñjer ne oa nemet trivec'h vloaz ! gwelet ne oa nemet trivec'h vloaz ! ; *er war kaum fort, da fing es an zu regnen*, aet e oa kuit ha kerkent all e krogas ar glav da gouezhañ - a-boan ma oa aet kuit, e krogas ar glav da gouezhañ - ne oa ket a-vec'h aet kuit mat pa grogas ar glav da gouezhañ - ne oa ket forzh aet kuit pa grogas ar glav da gouezhañ ; *kaum hatte er das gesagt*, ne oa ket e gomz peurlavaret, ne oa ket forzh lavaret e gomz, ne oa ket lavaret mat e c'her gantañ, ne'n doa ket lavaret mat e c'her, ne oa ket lavaret mat gantañ, a-boan m'en doa echuet da gomz ; *kaum gesagt, schon getan*, ken buan graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger ; *kaum dass das Klingelzeichen ertönte, strömten die Kinder aus den Klassenzimmern*, a-boan en doa sonet ar c'hloc'h ma tiflipas ar vugale eus ar salioù-klas ; *es war dunkel, kaum dass man die Umrissse erkannte*, teñval e oa, a-vec'h ma (bec'h ma, bec'h a-walc'h ma, just ma) spurmanter an trolinennoù ; *sie begannen zu essen, kaum dass das Essen auf dem Tisch stand*, ne oa ket staliet mat ar boued war an daol c'hoazh ma krogjont da zebriñ, ne oa ket forzh staliet ar boued war an daol c'hoazh ma lammjont gant ar boued ; *kaum hatten wir Platz genommen, als der Zug abfuhr*, ne oamp ket forzh azezet ma tiloc'has an tren, ne oamp ket c'hoazh peurazezet ma tiloc'has an tren ; *wir waren kaum daheim angekommen, als es zu regnen anfang*, a-boan (a-vec'h, bec'h, just) ma oamp erruet er gêr, e krogas ar glav da gouezhañ - a-boan (a-vec'h) erruet er gêr, e krogas ar glav da gouezhañ - a-boan (a-vec'h) e oamp erruet er gêr, ma krogas ar glav da gouezhañ ; *kaum tritt er auf und schon beginnt der Saal zu applaudieren*, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn.

Kaumagen g. (-s,-/māgen) : [loen.] elaz g., elazenn b., sabler g.

Kaumuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigen-chaokat b., kigen chageller b.

Kaurischnecke b. (-,-n) : [loen.] dantig ar Werc'hez g., hoc'hig g., pemoc'h-mor g., koukourouz bihan str., moudennig b.

kausal ag. : 1. kaozal, kaozel, arbennel, abegel, ... abeg, ... pennkaoz ; *kausaler Zusammenhang*, abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., liamm kaozalder g., liamm

arbennel g., ere arbenn-gwered g., ere arbennel g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b. ; 2. [yezh.] ... abegiñ, treoberel ; *kausaler Nebensatz*, islavarenn abegiñ b.

Kausal-Ereignis n. (-ses,-se) : kaozheuliad g., arbennheuliad g., arbenndilerc'h g., kaozdilerc'h g.

Kausalität b. (-,-en) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., kaozalder g., ere arbennel g., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., liammadenn a gaoz hag a efed b.

Kausalzusammenhang g. (-s,-zusammenhänge) : abegelezh g., arbennelezh b., kaozelezh b., liamm kaozalder g., liamm arbennel g., ere arbennel g., ere arbenn-gwered g., keñver kaoz-efed g., keñver arbennel g., liammadenn a gaoz hag a efed b.

Kausation b. (-) : abeg-efediñ g., arbenn-efediñ g., kaoz-efediñ b., abeg-paliñ g., arbenn-paliñ g., kaoz-paliñ b., abegadur g., arbennadur g., kaozadur g.

Kausch b. (-,-en) / **Kausche** b. (-,-n) : [merdead.] kosenn b.

kaustisch ag. : 1. [kimiezh] daskrignus, kengrignus, krignus ; 2. [dre skeud.] flemmus, put, hek, dantus, lemm.

Kautabak g. (-s,-e) : butun-chaok g., butun-beg g., butun-karot g., butun-roll g., chik g. ; *ein Stück Kautabak*, ur moñsad butun-karot g., ur chikenn b., ur chikadenn b., ur chik-butun g. ; *eine Rolle Kautabak*, ur roll butun g.

Kautel b. (-,-en) : evezh g., evezhiegezh b., pled g., emharz g., dalc'h-spered g.

kauterisieren V.k.e. (hat kauterisiert) : [mezeg.] tanezañ tanañ, leskiñ, tanadeviñ.

Kauterisierung b. (-,-en) : [mezeg.] tanezadur g., tanezañ g., loskadur g., loskidigezh b.

Kauterium n. (-s,Kauterien) : 1. [mezeg.] tanezer g., houarn tanezañ g., houarn leskiñ g., houarn tanadeviñ g. ; 2. [kimiezh] danvez daskrignus g., danvez kengrignus g.

Kaution b. (-,-en) : arc'hant-kred g., kretadenn warantiñ b., kred g., kredoniezh b., gwarant en arc'hant g., yalc'h-kretaat b., arrez g. ; *Kaution hinterlegen (stellen)*, reiñ kredoù (arc'hant-kred, gwarantou, kretadenn), kretadennañ, reiñ gouestl / reiñ kredoniezh (Gregor).

Kautionseffekten lies. : [gwir] talvoudennoù kinniget da warant lies., talvoudennoù kinniget da ouestl lies.

kautionsfähig ag. : gouest da ginnig ur gretadenn warantiñ.

Kautionssumme b. (-,-n) : sammad ar gretadenn warantiñ g., priz ar gretadenn warantiñ g.

Kautschuk g. (-s) : kaoutchoug g., gom-gwevn g. ; *künstlicher (synthetischer) Kautschuk*, kaoutchoug kevanaoz g., kaoutchoug kalvezadel g.

Kautschukbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kaoutchoug str., gwez-hevea str.

Kautschukmilch b. (-) : [louza.] lateks g.

Kauwerkzeug n. (-s,-e) : [korf.] P. karvan b., javed b., chagell b. ; *er hat gute Kauwerkzeuge*, ur malouer mat en deus, dantet-mat eo.

Kauz g. (-es, Käuze) : 1. [loen.] kaouenn b., gloud g., toud g., pouc'houed g., pouc'hour g., penn-kazh g., evn-kazh g., korveg g., korver g., hoper-noz g., skrijerez-noz b., P. paotr-noz g. ; *der Kauz heult*, houal a ra ar gaouenn, skrijal a ra ar gaouenn, hopal a ra ar gaouenn, ar gaouenn a daol hopadennoù, ar gaouenn a ro hopadennoù da glevet, huanadiñ a ra ar gaouenn ; 2.

[dre skeud.] P. *ein komischer (wunderlicher) Kauz*, un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., un oristal g., un oristal a zen g., un orin g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin a zen g., un orin den g., ur pipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g., ur gwikeye g., un istrelog g., ur c'halkenn g., ur galkenn b., ur papigo g., un istañsour g., ur pitouch g., un termaji g., un ardigell g., un diaoul a zen g., un aotrou g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un den espar g., ur pichon g., ur brav a bichon g.

kauzig ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, drol, espar, pitaouennek, kuladus, arsort, arziot, droch, pampes, droch-pik, lu.

Kavalier g. (-s,-e) : **1.** marc'heger g., kavalier g. ; **2.** [dre skeud.] denjentil g., den seven g., den a-feson g. ; *er ist ein Kavalier*, un den brav eo, mard eus / un den a-feson eo, mar boa biskoazh / un den eo evit an dereatañ / un den seven eo meurbet (Gregor), un den kourtes an hini eo, hennezh a oar ober enor d'ar merc'hed, hennezh a zo seven e-keñver ar merc'hed ; **3.** [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalieroù].

Kavaliersdelikt n. (-s,-e) : pec'hedig g., disterdra g., bihan dra g., netraig g., disteraj g., inglodaj g., bitrakou lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., arabadiezh b., belbeterezh g., gaou bihan g., gaou a netra g., droug disterik g., gwall disterik g., noaz disterik g.

kavaliersmäßig ag. : dilikat e zoare, doareoù seven gantañ, savet mat, stummet-mat, doareet brav, doareet kaer, prop.

Kavaliersstart g. (-s,-s) / **Kavalierstart** g. (-s,-s) : loc'hañ gant un tizh an diaoul g., loc'hañ gant ur foll a dizh g., loc'hañ d'an druilh g., loc'hañ gant pep tizh g., loc'hañ tizh-ha-tizh g., loc'hañ a-dizh hag a-dag g., loc'hañ a-benn-herr g., loc'hañ a-benn-kas g., loc'hañ a-daol-herr g., loc'hañ gant tizh ar mil diaoul g., loc'hañ gant tizh ken na yud g., loc'hañ gant tizh ken na strak g., loc'hañ gant tizh ken a findaon g., loc'hañ gant tizh ken a friz g., loc'hañ gant tizh ken na ziaoul, loc'hañ gant ar foeltr g., loc'hañ d'ar red-tan-put g.

Kavalkade b. (-,-n) : marc'hekadeg b., galoupadeg b.

Kavallerie b. (-,-n) : marc'hegiezh b., marc'hegerezh g., kavaliri b.

Kavalleriesoldat g. (-en,-en) : soudard war varc'h g.

Kavallerist g. (-en,-en) : marc'heger g., kavalier g. [*liester* kavalieren]

Kavatine b. (-,-n) : [sonerezh] kavatinenn b.

Kaventsmann g. (-s,-männer) : **1.** sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'h yod g., sac'had toaz g., sac'had kig g., sac'h kig g., tevasenn b., lovrigen b., pezh kig g., pezh toaz g., kofeg g., korfeg g. ; **2.** tamm brav g., tarin g., tarinenn b., pezh foeltrenn g., pabor g., [dre fent] unan kozh g. **3.** [merdead.] redele ramzel g., toenn-vor ramzel b.

Kaviar g. (-s,-e) : had sturjed str., greun sturjed str., stronk sturjed g., kaviar g. ; *russischer Kaviar*, kaviar Rusia g. ; *iranischer Kaviar*, kaviar Iran g.

Kavitation b. (-,-en) : [fizik] kavennañ g., kavennadur g.

KB [*berradur evit Kilobyte*] : ko g., kilookted g., kiloeizhad g.

keck ag. : dichek, divergont, hardizh, her, balc'h, digoll, divezh, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, re zieub e zoareoù, re libr e zoareoù, dizoac'het, fringus, feul, faro, friant, leun a friantiz ; *ein keckes Wort*, ur ger dichek g. ; *mit kecker Stirn*, gant divergontiz / hep mezh ebet / ent divezh / ent divergont / gant un tal divezh a-walc'h (Gregor), uhel e gribell gantañ, ken dichek ha tra, gant divezhded, gant herder, gant re vras hardizhegezh, difoutre, divergont, her ; *unehrliche kecke Frau*, fleüenn b.

Keckheit b. (-) : hardizhded b., divezhoni b., divergontiz b., dichekadenn b., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., friantiz b., herder g., taerder g. ; *er besaß die Keckheit, so etwas zu behaupten*, aet e oa betek keit all, ar gobari en doa bet da lavaret an dra-se, kribell en doa bet da lavaret an dra-se ; *er besaß die Keckheit, so etwas zu tun*, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se.

Keeper g. (-s,-) : [Bro-Suis] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g.

Keeperin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez palioù b.

Kefe b. (-,-n) : [Bro-Suis] piz lipous str., piz mat-tout str.

Kefir g. (-s) : kefir g.

Kegel g. (-s,-) : **1.** [mat.] kernenn b., kern b., kernvegenn b., pikern g., pikernenn b., krennbikern g. ; *gerader Kegel*, kernenn serzh b., kernvegenn serzh b. ; *schiefer Kegel*, kernenn a-veskell b., kernenn veskellek b., kernvegenn a-veskell b., pikern a-veskell g. ; *stumpfer Kegel*, kernenn vesk b., kernvegenn diveg b., krenngernenn b., pikern diveg g. ; *Höhe des Kegels*, sav ar gernenn g. ; **2.** kilh b./g. ; *Kegel schieben, Kegel spielen*, c'hoari ar c'hilhoù ; *acht Kegel umwerfen*, kouezhañ eizh kilh, diskar eizh kilh, skubañ eizh kilh, foeltrañ eizh kilh ; *den Mittelkegel umwerfen*, ober nav ; **3.** [menez] pikern g. ; **4.** [moull.] korf un arouezenn g. ; **5.** [dre skeud.] *mit Kind und Kegel*, gant kar, par ha yar - gant kar ha karrigell ; *sie kommen mit Kind und Kegel*, degas a reont o bugale d'o foursu, degouezhout a reont gant karr ha karrigell, erruout a reont gant kar, par ha yar.

Kegelachse b. (-,-n) : ahel ar gernenn g.

kegelähnlich ag. : kernheñvel, e doare ur gernvegenn, e doare kernvegennoù, a-zoare gant ur gernvegenn, a-zoare gant kernvegennoù, a-seurt gant ur gernvegenn, a-seurt gant kernvegennoù.

Kegelbahn b. (-,-en) : leurenn evit c'hoari ar c'hilhoù b., alez-vouloù b., boulva g. ; *glatte Kegelbahn*, leurenn likant b., alez-vouloù likant b.

Kegelbruder g. (-s,-brüder) : kenc'hoarier kilhoù g., kengilher g.

Kegelfläche b. (-,-n) : gorreenn gernennek b.

kegelförmig ag. : kernennek, kernheñvel, pikernek, begek, krennbikernek, kernvegek, brinikennek, krennvegek, e doare ur gernvegenn, e doare kernvegennoù, a-zoare gant ur gernvegenn, a-zoare gant kernvegennoù, a-seurt gant ur gernvegenn, a-seurt gant kernvegennoù ; *kegelförmige Fläche*, gorreenn gernennek b. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig*, an avaloù-pin a zo pikernioù anezho.

Kegelhöhe b. (-,-n) : [moull.] korf an arouezenn g.

kegelig ag. : *sellit ouzh kegelförmig*.

Kegelkugel b. (-,-n) : boulgilh b., boul ar c'hilhoù b., boul gilhoù b.

Kegelmantel g. (-s,-mäntel) : gorreenn gernennek g., gorreenn gernheñvel g.

kegeln V.gw. (hat gekegelt) : c'hoari ar c'hilhoù, ober un taol kilhoù, kilhiñ ; *Wurf beim Kegeln*, ruilhadenn b. ; *beim Kegeln eine Ratte (eine Pumpe, einen Pudel) werfen*, chom kakac'h.

Kegelpartie b. (-,-n) : c'hoariadeg kilhoù b., taol kilhoù g.

Kegelrad g. (-s,-räder) : [tekn.] kraouenn gernennek b., pagnon kernennek g.

Kegelrobbe b. (-,-n) : [loen.] reunig gris g., leue-mor g.

Kegelschnecke b. (-,-n) : [loen.] kon g. [*fiester* koned].

Kegelschnitt g. (-s,-e) : kernskejenn b., kernelenn b.

Kegelschwester b. (-,-n) : kenc'hoarierez kilhoù b., kengilherez b.

Kegelspiel n. (-s,-e) : 1. c'hoari gilhoù g. ; 2. rummad kilhoù g.

Kegelstärke b. (-,-n) : [moull.] korf an arouezenn g.

Kegelstumpf g. (-s,-stümpfe) : krenngemenn b., kernenn vesk b., kernvegenn diveg b., pikern diveg g.

Kegeltreffen n. (-s,-) : c'hoariadeg kilhoù b.

Kegler g. (-s,-) : c'hoarier kilhoù g., kilher g. ; *als Kegler ist er äußerst gut*, hennezh a daol bouloù e-giz mein e toull ur c'hi.

Keglerin b. (-,-nen) : c'hoarierez kilhoù b., kilherez b.

Kehlader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn ar c'herc'henn b., ognonenn grech b.

Kehldeckel g. (-s) : [korf.] ankoue g. ; *Knorpel des Kehldeckels*, migorn an ankoue g.

Kehle b. (-,-n) : 1. [korf.] gourlañchenn b., toull ar gouzoug g., toull-gouzoug g., gouzoug g., korzailhenn b., gargadenn b., gourgouz g., korzenn b., arlonkenn b., lañchenn b., toull-lonkerezh g., kerc'henn g., P. straed b., toull ar mank g., riboul ar patatez g. ; *aus voller Kehle*, a-bouez-penn, a-bouez e benn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, leizh e veg, gant kalon, a-greiz kalon, a nerzh ene, ken na spont ar brini, her da ma c'hall ; *aus voller Kehle singen*, kanañ a-bouez-penn, kanañ a-bouez e benn, kanañ a-leizh korzenn, kanañ eus holl nerzh e gorzenn, kanañ a-leizh e gorzailhenn, kanañ leizh e veg, kanañ gant kalon, kanañ a-greiz kalon, kanañ a nerzh ene, leuskel warni ; *der Staub vertrocknete mir die Kehle*, sec'h e veze va c'horzailhenn gant ar boutrenn ; *die Kehle abschneiden*, troc'hañ ar gouzoug, dic'houzougañ, toullgouzougañ ; *jemandem an die Kehle fahren*, kregiñ e kolier (e kolieroù, e kerc'henn) u.b., sailhañ ouzh gouzoug u.b., lamm da gerc'henn ur re (Gregor) ; *die Angst schnürt ihm die Kehle zu*, skoulmet eo e gorzailhenn gant an aon, sklaset eo e deod gant an aon, gwasket eo gant an anken, enk eo warnañ gant an aon a zo savet ennañ, sonnet eo gant an aon, stegnet eo gant an aon, emañ a-stign gant an aon, karget eo gant an enkre ; *jemandem die Kehle zuschnüren*, delc'her u.b. dre ar gouzoug (Gregor), tagañ (mougañ) u.b., stankañ e dreuz-gouzoug (sutell e c'houzoug) d'u.b., troc'hañ e alan d'u.b., mougañ e alan d'u.b., gwaskañ war gouzoug u.b. ; *das R als Zäpfchen-R in der Kehle sprechen*, rastellat, komz kraoñennek, kabouilh, riziñ ; *mir ist etwas in die*

falsche Kehle geraten, aet ez eus din udb en toull-gaou (en toull kontrol), aet ez eus din un tamm boued en toull enep ; *einem Tier etwas aus der falschen Kehle ziehen*, didagañ ul loen bennak ; *etwas in die falsche Kehle kriegen*, a) [ster rik] mont d'an-unan udb en toull-gaou (en toull kontrol), mont d'an-unan un tamm boued en toull enep ; b.) [dre skeud.] kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem das Messer an die Kehle setzen*, lakaat e gontell ouzh gouzoug u.b., enkañ u.b., lakaat enk war u.b., gourdrouz u.b. ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken*, chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz ; *sich die Kehle aus dem Leibe schreien*, krial forzh, sachañ warni, gouraouiñ (raouliañ, gouraouliañ, raouañ) dre forzh krial, tagennañ, koll e vouezh dre zalc'h huchal, koll e vouezh dre fin huchal, gagennañ, disec'hañ e skevent o huchal (Gregor), huchal evel ur bleiz, youc'hal a-bouez holl nerzh e vouezh (a-bouez-penn, a-leizh korzenn, a-leizh e gorzailhenn, eus holl nerzh e gorzenn, ken na spont ar brini), hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur c'hole, choual a-bouez-penn, choual a-bouez e benn, hopal ken e kord gwazied e c'houzoug ; *etwas gegen seine ausgedörte Kehle tun*, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, disec'hiñ e c'hourlañchenn ; *eine verdorrte Kehle haben*, kaout ar virvidig, bezañ ar virvidig war an-unan, bezañ tapet ar virvidig, bezañ erru sec'h e c'hourlañchenn, bezañ sec'h e gorzailhenn, bezañ kras e c'houzoug, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ gwall zisec'het e riboul ar patatez, tagañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar sec'hed, bezañ balbet gant ar sec'hed, bout helc'het gant ar sec'hed, bezañ kras gant ar sec'hed, bezañ disec'h gant ur sec'hed ar brasañ, bezañ war e sec'hed, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'hed, bezañ trantellet e vouzelloù gant an itik, bezañ prest da bintañ gant ar sec'hed, bezañ darev gant ar balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziñ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirañvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed, bezañ spelc'het e deod gant ar sec'hed ; *der Brief, den ich ihm geschrieben habe, wird ihm in der Kehle stecken bleiben*, al lizher am eus kaset da hennezh a bego ouzh e c'henoù ; 3. [dre heñvel, tisav.] garan b., kleuzenn b., andennadur g., roudennadur g.

kehlen V.k.e. (hat gekehlt) : 1. [tekn.] garanañ, andennañ, roudennañ ; 2. [kegin.] *Fische auskehlen*, divouzellañ pesked, dibab pesked, difastañ pesked, difritañ pesked.

Kehlhubel g. (-s,-) : [tekn.] rabot garanañ g., rabot andennañ g., rabot roudennañ g.

kehlig ag. : [mouezh] kraoñennek.

Kehlkopf g. (-s) : [korf.] garloc'henn b., aval-gouzoug g., bos-gouzoug g. ; *Knorpel des Kehlkopfs*, migorn ar c'harloc'henn g.

Kehlkopftzündung b. (-, -en) / **Kehlkopfkatarr** / g. (-s, -e) **Kehlkopfkatarrh** g. (-s, -e) : [mezeg.] garloc'hennad b.

Kehlkopfkrebs g. (-es) : [mezeg.] krign-bev ar c'harloc'henn g.

Kehlkopfmikrofon n. (-s, -e) : [mezeg.] mikrofon garloc'henn g.

Kehlkopfspiegel n. (-) : [mezeg.] sellerez c'harloc'henn b.

Kehllaut g. (-s, -e) : [yvezh.] kensonenn-gorzailhenn b.

Kehlleiste b. (-, -n) : [tisav.] garan b., kleuzenn b., rizenn b., taledenn b.

Kehlrinne b. (-, -n) : [tisav.] noed g.

Kehlstimme b. (-, -n) : [sonerezh] mouezh korzailhenn b., mouezh penn b.

Kehraus n. (-) : tro dañs diwezhañ b.

Kehrbesen g. (-s, -) : skubell b., skubellenn b., balaenn b.

Kehrblech n. (-s, -e) : [su Bro-Alamagn] pal-lastez b., palikell b.

Kehrbürste b. (-, -n) : broustskubellenn b.

Kehre b. (-, -n) : **1.** korn-tro g., tro-bleg b., pleg g., korn-pleg g., displeg g., kammdro b. kammdroienn b., kammdroenn b., tro-gorn b., displeg g. ; *Wegkehren im Gebirge*, troioù-korn (kammdroiou) an hentoù er menezioù lies., hentoù kamm-digamm ar menezioù lies. ; *die Kehre nehmen*, mont gant ar c'horn-tro, stagañ da gorntrañ ; **2.** [sport] skouer destrizhet b.

kehren V.k.e. (hat gekehrt) : **1.** [su Bro-Alamagn] skubañ, skarzhañ, karzhañ, ober ur skubañ da, ober ur skub da, ober un taol skub da, reiñ un taol skub da ; *nur die Laufzonen im Haus kehren*, na skubañ nemet gwenodenn ar c'hi ; *den Kamin kehren*, skarzhañ ar siminal, karzhañ ar siminal, riñsañ ar siminal ; *den Ofen kehren*, patouilh ar forn, patouilhañ ar forn, skarzhañ ar forn, karzhañ ar forn, riñsañ ar forn ; **2.** treiñ ; *jemandem den Rücken kehren*, treiñ kein da (ouzh) u.b., en em zistagañ diouzh u.b., pellaat diouzh u.b., distagañ e galon diouzh u.b., disteurel u.b., kazañ u.b., dilezel u.b., dont da yenaat ouzh u.b., en em yenañ ouzh u.b., lezel u.b. war ar beoz, lezel u.b. e perch ; *den Blick zum Himmel kehren*, sevel e zaoulagad etrezek an neñv, sevel e zaoulagad etramek an neñv, sevel e zaoulagad (sellet) d'an nec'h ; *ein Kleid kehren*, cheñch tu d'ur pezh dilhad, lakaat ur pezh dilhad e gin (war an tu enep) ; **3.** [dre skeud., kozh] bernout, lazout ; *was kehrt mich das ?* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer

eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbarek - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; **4.** *das Unterste zuoberst kehren, das Oberste zuunterst kehren*, lakaat an dindan war-varr, eilpennañ an traoù, lakaat an traoù bep eil penn, lakaat an traoù war o c'hement all, didanfoeltrañ kement tra zo, tanfoeltrañ pep tra, foeltrañ pep tra, daoubenniñ pep tra, lakaat an traoù tu evit tu (penn evit penn) (Gregor), lakaat an traoù war an tu gin, lakaat an traoù war an tu enep, pismigañ ; **5.** *seine raue Seite nach außen kehren*, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, buanekaad, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, frinkal, taeraat, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; **6.** *alles zum Besten kehren*, kemer an traoù a berzh vat (war an tu mat, war vat).

V.gw. (hat gekehrt / ist gekehrt) : **1.** (hat) : [su Bro-Alamagn] skubañ, ober un taol skub, ober un tamm skubañ ; [kr-l] *neue Besen kehren gut*, matez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti ; *ein jeder kehre vor seiner eigenen Tür*, chomit war ho treuzoù - sell ouzh da votoù (ouzh da seulioù) hag e weli toull da loeroù - ma skubfe pep hini dirak e di ne welfed a neblec'h loustoni - klev ar gaoter o sarmon d'ar podhouarn - podel merenn a ra goap ouzh podel koan hag emaint o-div war ar memes tan - ar billig o tamall ar podhouarn - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - va mignon ma 'm eus ur si e kredan hoc'h eus daou pe dri - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall ; **2.** (ist) : distreiñ ; *umkehren*, distreiñ, dont en-dro war e giz, distreiñ war e giz (Gregor) ; *heimkehren*, distreiñ d'ar gêr ; **3.** (ist) : [Bro-Suis] treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz ; **4.** (ist) : *in sich kehren*, en em zastum, mont (diskenn) ennañ e-unan, en em soñjal don, diskenn e goueled e galon, ober un dastum en e-unan (Gregor) ; *er ist völlig in sich gekehrt*, n'en em ro da zen ebet.

V. em. : **sich kehren** (hat sich (t-rt) gekehrt) : **1.** *sich gegen jemanden kehren*, mont d'u.b., mont ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., sevel a-enep u.b., herzel (talañ) ouzh u.b., ober gwall c'hoari d'u.b. (Gregor) ; **2.** *sich (t-rt) an etwas (t-rt) kehren*, ober war-dro udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, pleustriñ gant udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb ; *sich (t-rt) nicht ans*

Gerede der Leute kehren, na ober van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel an dud da lavaret, na ober foutre kaer eus ar c'haozioù, ober forzh gant kaozioù an dud, ober forzh petra 'lavar an dud, ober na forzh na brall (na ober van) eus pezh a lavar an dud, na ober kaz eus petra a lavar an dud, na vezañ e chal gant ar pezh a lavar an dud.

Kehrer g. (-s,-) : skuber g.

Kehrfrau b. (-,-en) : skuberez b.

Kehricht g. (-s) : skubien str., skubigell b., skubajoù lies., skubadur g., lastez str., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., loustoni b., lorgnez str., goannaj g., moc'haj g., strogellaj g., skarzhadur g., stlabez g., stronk str.

Kehrichteimer g. (-s,-) : poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., boest-lastez b.

Kehrichthausen g. (-s,-) : skublec'h g., strogellaj g.

Kehrichtschaufel b. (-,-n) : palig-lastez b., palikell-lastez b.

Kehrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] skuberez b., karr skubañ g.

Kehrflug g. (-s, Pflüge) : arar-brabant g./b., brabant g.

Kehrreim g. (-s,-e) : diskan g. ; *der Kehrreim eines Liedes*, diskan ur ganaouenn g.

Kehrseite b. (-,-n) : tu-gin g., tu-enep g., tu war eneb g., tu kontrol g., amdu g., amgin g., gin g., tu arenep g., eneb g., garineb g., kil g., tu rekin g., gwaldu g. ; *Kehrseite einer Medaille*, kil ur vedalenn g., tu rekin ur vedalenn g. ; *Kehrseite einer Münze*, pil g.

kehrt estl. : [lu] hanterdro a-zehoù !

kehrtmachen V.gw. (rannadus : hat kehrtgemacht) : treiñ en-dro diwar an hent, mont en-dro diwar an hent, dont en-dro diwar an hent, distreiñ diwar hanter hent, distreiñ, dont en-dro, mont en-dro, dont war e giz, distreiñ war e giz, ober un hanterdro.

Kehrtwendung b. (-,-en) : *eine Kehrtwendung machen*, cheñch penn d'ar vazh, treiñ tu evit tu, ober un hanterdro.

Kehrwertfunktion b. (-,-en) : [mat.] kevreizhenn geveskenn b.

Kehrwoche b. (-,-n) : [su Bro-Alamagn] sizhun kempenn b. [*redi da gempenn tro-ha-tro al lodennoù boutin d'an holl annezidi*].

keifen V.gw. (hat gekeift) : faragouilhañ, sklankal, karnajañ, gwic'hal, skuermal, trouzal, ober genoù, leuskel kriadennoù, razailhat ; *auf jemanden keifen*, kunujenniñ u.b., dornañ a-enep u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teurel ar seizh anv divalav war u.b., krial war-lerc'h u.b. ; *man hört sie ständig keifen*, ur big-spenn a zo anezhi, honnezh a zo ur barr krenn g..

keifend ag. : krozus, youc'hus.

Keifer g. (-s,-) : blejer g., youc'her g., sklanker g., gwic'her g., skuermar g., trouzer g., karnajer g., bosennour g., gragailher g., hoper g., hucher g., youc'her g., straker g., barr krenn g.

Keil g. (-s,-e) : 1. genn b./g., tenailh g., tenailhenn b., klaouetenn b., ibil-ahel g., ibil-alc'hwez g. ; *einen Keil in das Holz treiben*, gennañ un tamm koad evit e faoutañ, plantañ ur genn (ur c'henn) en un tamm koad ; 2. skourj g., blod g., skor g., skoilh g., tamm koad blod g., genn b./g. ; *einem Schrank einen Keil unterlegen*, lakaat sav dindan un armel, lakaat ur blod dindan un armel, blodañ

un armel, gennañ un armel, klaviañ un armel, harpañ un armel ; *einen Keil unter ein Rad legen*, skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, skourjiñ ur rod, lakaat ur skourj ouzh ur rod, gennañ ur rod, klaviañ ur rod, harpañ ur rod ; *die Keile entfernen*, divlodañ, diskorañ, diharpañ ; 3. [dre skeud.] *auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil*, evel ma komze e vi respontet - an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak - evel ma ri e kavi - hervez ma ri e vo graet dit - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h.

Keile lies. : [rannyezh.] *Keile bekommen*, kaout koad (fest ar vazh, ur roustad, ur peilh, un trepan, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn, ur pred, ur predad), tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout fest ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ aozet, kaout an drell, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, tapout e begement (ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, e gerc'h, un dres), pakañ e begement (ur saead vazhadoù), bezañ fiblet kaer (distremenet hetus, kivist a-dailh, lardet e gein d'an-unan, frotet ken na fu, frotet ken na strak, frotet a c'hoari gaer, harzallet, diboultrret pizh e zilhad), tapout ur freilhad.

Keilabsatz g. (-s,-absätze) : [botoù] soledenn uhelaet b., soledenn gempouezet b.

Keilbein n. (-s,-e) : [korf.] genneg g.

keilen V.k.e. (hat gekeilt) : 1. gennañ, blodañ, skorañ, skourjiñ, klaviañ, kouboulañ, harpañ ; *einen Holzklotz keilen*, gennañ un tamm koad evit e faoutañ, faoutañ un tamm koad gant ur c'henn, plantañ ur c'henn en un tamm koad evit e faoutañ ; 2. [dre skeud.] P. pitaoua, klask fred, klask frot, targasha, klask sav.

V.gw. (hat gekeilt) : [kezeg] rual, gwinkal, diswinkal, talmañ, distalmañ, frinkal, teisal, distagañ ur winkadenn ; *mehrmals keilen*, gwinkal ha diswinkal ; *keilendes Pferd*, marc'h gwinker g., marc'h gwaller g., marc'h tik g. ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen*, divoazañ ul loen eus ar gwinkal.

V.em. : **sich keilen** (haben sich (t-rt) gekeilt) : 1. P. en em c'hennañ, lopañ an eil war egile, en em gannañ, en em bilat, tabutal, chabousat, en em chabousat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em chikanañ, en em zebriñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ butun etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ rouzet ar bloneg ; 2. *sich durch die Menge keilen*, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-vesk an dud, mont bount-divount dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud.

Keilen n. (-s) : [kezeg] gwink g., gwinkadenn b., ruadenn b., teisadenn b., taol gwink g., gwinkal g. ; *einem Pferd das Keilen abgewöhnen*, divoazañ ul loen eus ar gwinkal.

Keiler g. (-s,-) : tourc'h-gouez g., hoc'h-gouez g., ; *alter Keiler*, tourc'h-gouez kozh hag a vev en e unan g.

Keilerei b. (-,-en) : kabaduilh b., saka-maout g., pegad g., mesk g., meskadeg b., frigas g., frigasenn b., kann b., bretac'h g., brete g., taol-bech'h g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., kannadeg b., kannerezh g., laz'h g., gourenadeg b., stourmadeg b., foeterezh g., riot g., chao g., sach g., embiladeg b., tag g. ; *es kam zu einer Keilerei, eine Keilerei brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann) etrezo, strakal a reas an traoù, krog a oa bet etrezo, foeterezh a savas.

keilförmig ag. : gennheñvel, e doare ur genn, e doare gennoù, a-zoare gant ur genn, a-zoare gant gennoù, a-seurt gant ur genn, a-seurt gant gennoù ; *keilförmige Zeichen*, arouezennoù gennheñvel b.

Keilhacke b. (-,-n) : pigell b.

Keilhose b. (-,-n) : [sport] bragez e gwerzhid b./g., bragou gwerzhidek g.

Keilkissen n. (-s,-) : treuzpluñveg a-stou g., pennwele a-stou g.

Keilriemen g. (-s,-) : [tekn.] korreenn dristuriek b., korreenn tri zu b., korreenn wenterez b.

Keilrinne b. (-,-n) : [tekn.] garan b., kleuzenn b., andennadur g., roudennadur g.

Keilschrift b. (-,-en) : [istor] gennheñvelennoù lies., skritur gennheñvel g./b.

Keilstein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-bolz g.

Keim g. (-s,-e) : **1.** kellid str., kellid g., kellidenn b., diwan g., egin g., pouzl str., broñs g., broñsenn b., bragez g. [*liester* brageziou], bouedenn b., bount g. ; *die Tulpenzwiebel treibt Keime*, ivin an dulipenn a ra kellid, oñs an dulipenn a ziwann ; **2.** [mezeg.] mikrob g., bakterienn [*liester* bakteri, bakteriennou] b., mikroorganeg g., bazhell [*liester* bazhilli] b., basil g., hadenn a gleñved b., garveg g. ; *schädliche Keime durch Kochen abtöten*, lazhañ mikroboù gant ur berv, ober ur berv da vikroboù 'zo evit lazhañ anezho, dishadennañ gant ur berv, divakteriañ gant ur berv, divikrobañ gant ur berv ; *den Keim einer Krankheit in sich tragen*, bezañ o c'horin ur c'hleñved bennak, bezañ o vagañ ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ hadenn ur c'hleñved bennak en e wad ; **3.** [vi] kilhegezh b., kellidenn vi b. ; **4.** [mezeg., buhez] rizhell b. ; **5.** poent-orin g., pennderoù g., penn-kentañ g., orin g., pennorin g., poent kentañ g., egin g., andon b., mammenn b. ; *das Übel im Keime ersticken*, troc'hañ ar c'hentañ droug, terriñ war abeg an droug, troc'hañ groñs a-raok an droug, mont en arbenn d'an droug, mougañ an droug en e vouedenn ; *Lebenskeim*, kellidenn a vuhez b., ar vuhez o tiwanañ b., egin ar vuhez g.

Keimabtötung b. (-,-en) : dishadennadur g., dishadennañ g., divakteriadur g., divikrobadur g., anlestañ g.

Keimbläschen n. (-s,-) : [bev.] c'hwezigen eginel b.

Keimblase b. (-,-n) : [louza.] blastokist g.

Keimblatt b. (-s,-blätter) / **Keimblättchen** n. (-s,-) : [louza.] kotiledon g., haddelienn b. [*liester* haddeliou], dule g., kokerlu g. ; *mit einem Keimblatt versehen*, *mit Keimblättern versehen*, kotiledonek.

Keimboden g. (-s,-böden) : **1.** [louza.] boulig-degemer troadenn ar bleunioù b. ; **2.** [bev.] metoù hag a blij d'ar bakteri evit neriñ g.

Keimdrüse b. (-,-n) : [bev.] gwagrenn c'henel b., gonad g.

keimen V.gw. (hat gekeimt) : **1.** kellidañ, broudañ, eginad, diwanañ, dont, dizouarañ, brageziñ, bountañ, divroudañ, joliñ, teñvañ, divorfilañ, sevel, lagadenniñ, reiñ kelli, korzenniñ, labourat ; *gekeimte Kartoffeln*, avaloù-douar bountet lies., avaloù-douar bagudet lies. ; *der Samen hat gekeimt*, diwan eo an hadenn ; **2.** [dre skeud.] diwanañ, dont war wel, en em ziskouez, deraouiñ, sevel, kellidañ, dideñviñ, sapiñ ; *Hoffnung keimt in seinem Herzen*, diwanañ a ra goanag (spi) en e galon, kellidañ a ra goanag (spi) en e galon.

Keimen n. (-s) : kellidañ g., kellidatur g., eginad g., eginadur g., diwan g., diwanañ g., diwanadur g., brageziñ g., bragezadur g., brouderezh g., diwanidigezh b.

keimend ag. : o tiwanañ, o kellidañ, o korzenniñ, o tont war wel, o teraouiñ, o sevel, o labourat.

keimfähig ag. : [louza.] eginadus, kellidatus, bragezadus, hag a c'hall eginad, hag a c'hall kellidañ, hag a c'hall brageziñ.

keimfrei ag. : dishad, dishadenn, anlestek, divikrobl ; *keimfrei machen*, dishadennañ, divakteriañ, divikrobañ, anlestañ, digontammiñ, pasteurekaat.

Keimfreiheit b. (-) : dishadennded b., anlestegezh b.

Keimhülle b. (-,-n) : [louza.] bolc'h kellidenn str./g., yalc'h kellidenn b.

Keimkorn n. (-s,-körner) / **Keimkörnchen** n. (-s,-) : [louza.] sporenn b., spor str.

Keimling g. (-s,-e) : **1.** [louza.] hadplantenn str., skourrgouennañ g., bod-gouennañ g., bout g., boutenn b. ; **2.** [viou] kilhegezh b. ; **3.** [mezeg., buhez] rizhell b.

Keimmonat g. (-s) : [istor] miz an egin g.

Keimplasma n. (-s) : [bev.] plasma eginel.

keimtötend ag. : dishadennus, bakterilazh, laz'h bakteri, enepbakteri, dilestus.

Keimtötung b. (-,-en) : dishadennadur g., dishadennañ g., divakteriadur g., divikrobadur g., anlestañ g.

Keimträger g. (-s,-) : [mezeg.] douger bazhilli g.

Keimung b. (-,-en) : kellidañ g., kellidatur g., eginad g., eginadur g., diwanañ g., diwanadur g., brageziñ g., bragezadur g., brouderezh g., diwanidigezh b.

Keimzeit b. (-,-en) : mare ar c'hellidañ g., mare an eginad g., mare an diwanañ g., mare ar brageziñ g.

Keimzelle b. (-,-n) : **1.** sporenn b., spor str., gamet g., euredig g./b., egingell b., hadgell b. ; **2.** [viou] kilhegezh b., kellidenn vi, bouedenn b. ; **3.** [dre skeud.] diaz g., diazez g., diazezenn b., diazezadenn b., fondezon b., sol g. ; *die Familie ist die Keimzelle des Staates*, an tiegezh eo maen diazez naturel ar Stad, ar c'hentañ kevredigezh er Stad eo an tiegezh.

kein anv-gwan amresis : nep, ... ebet, tamm ... ebet, gour ... ebet ; *ich habe keine Zeit*, n'em eus ket a amzer ; *hier wachsen keine Bäume*, amañ ne gresk nep gwezenn ; *er hat keinen Groschen mehr*, diskantet en deus e yalc'h, ridet (plat, skañv, moan, treut, tanav, ridet) eo e yalc'h, aet eo e yalc'h d'an hesk, deuget eo e yalc'h da bladañ, n'en deus ket ur gweneg mui en e gokezenn, kras eo, kras eo an traoù gantañ, n'en deus ket mui a

voulloù, uzet eo e spilhenn, n'en deus ket segal ken, emañ Fañch ar Berr gantañ, rivinet eo e boch gant ar vezh ; *auf keine Weise, in keinster Weise*, e nep doare, e nep tu, e doare ebet, e stumm ebet, tamm ebet, neudenn ebet, e mod ebet, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *auf keinen Fall*, a du ebet, a briz ebet, nag evit unan nag evit daou, e mod ebet, e nep hent, morse, e nep feson / e nep tro / e nep giz / war nep tro (Gregor) ; *unter keiner Bedingung*, e (war) nep diviz, nag evit unan nag evit daou, a briz ebet, n'eus forzh petra a vije (a c'hoarvezfe) ; *um keine Güter der Welt*, nag evit unan nag evit daou, evit seul a ve, a briz ebet, ha pa vefe kinniget din holl deñzorioù ar bed-mañ, n'eus forzh peseurt pinvidigezhioù a vefe kinniget din en eskemm, nag evit aour nag evit arc'hant ; *kein Mensch*, den, den ebet, gour, gour ebet, hini ebet, hini, kristen, kristen ebet, penn-kristen, penn-kristen ebet, nikun, nep den ; *kein anderer gefällt mir*, hini all ne blij din ; *kein anderer als du*, ken den nemedout, hini all ebet panevedout, den ebet estrededout, nikun a-hend-all nemedout ; *obwohl ich schon so lange sein Nachbar bin, habe ich ihn kein einziges Mal gesehen*, keit all 'zo emañ o chom e-kichen e di, n'em eus ket e welet c'hoazh ; *das ist keine kleine Summe Geld*, un domad (un tousegad, ur poullad) brav a arc'hant eo memes tra, ur varlennad arc'hant eo memes tra, ur sammad gouest eo memes tra, ur poched mat a arc'hant eo memes tra, ur voujedenn bravik a-walc'h eo memes tra, un tamm mat a voujedenn eo memes tra ; *es ist noch keine fünf Uhr*, n'eo ket erru pemp eur c'hoazh ; *kein fremdes Land gefällt mir so sehr wie Irland*, n'eus bro estren a blij kement din ha ma ra lwerzhon.

keiner / keine / keines raganv amresis : hini, hini ebet, den ebet, den, gour, nikun, kristen, penn-kristen, nep den, den tout, den bev, den ganet ebet, den krouet ebet, nep unan, unan ebet, nag urcher nag archer, nep hini, ket un unan ; *keiner von uns*, hini ebet ac'hanomp, nikun ac'hanomp ; *keiner von diesen Leuten*, hini ebet eus an dud-se g., gour anezho, nikun anezho ; *keiner von beiden*, nag an eil nag egile ; *keiner ist gekommen*, n'eus deuet den ebet, n'eus deuet nikun ; *keiner von ihnen kam*, ne zeuas ket un unan anezho ; *er hat keinem was gesagt*, n'en deus lavaret ger da hini ; *es ist so gut wie keiner da*, n'eus kazi hini ebet amañ, n'eus koulz den ebet amañ ; *es ist keiner da*, n'eus penn-kristen amañ, n'eus den a-grenn amañ, n'eus gour en holl amañ, n'eus ket ur c'hristen amañ, n'eus ket ur penn ki amañ, n'eus den ganet ebet amañ, n'eus den krouet ebet amañ, ned eus ket a nep re, n'eus foeltr den amañ ; *die oder keine ! die und sonst keine !* ken plac'h nemeti n'a fell din kaout ! ; *keiner aus der Familie will den Bauernhof weiter betreiben*, hini eus an tiegezh n'int ket e boan da chom er feurm ; *ich kenne ihn wie sonst keiner*, gouzout a ran dioutañ gwelloc'h eget hini ; *von all den Sternen leuchtet keiner mehr*, eus an holl stered ne welet mui hini ; *keiner hat es erfahren können*, chomet eo berr an holl da c'houzout ; *davon habe ich keine*, n'em eus hini ; *keiner sonst*, hini (den) all ebet, hini (den) ebet a-hend-all, ken den nemetañ, nep den all ; *keiner ist vollkommen, keiner ist perfekt*, pep hini en deus e zroug hag e vad - n'eus den na zeu da faziañ - n'eus den na fazi alies - pep den a

zo fazius / pep den a c'hall faziañ / pep den a c'hall ober fazi (Gregor) - n'eus den na tra hep e si, hag alies en deus daou pe dri - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - n'eus den disi ebet - an hini na vo ket kavet abeg ennañ n'eo ket bet ganet c'hoazh hag e vamm a zo marv - an hini n'eo ket bailh en e benn a zo bailh en e revr - ar c'haerañ charretour a ziskar e garr - evit c'hoazh n'eo ket ganet neb a zo gant an holl karet - n'emañ ket war an douar an hini a blij d'an holl - ar marc'h kreñvañ a rank pukañ - kaer o deus an dud kaout un digoradur a'r brasañ, atav e vint war riskl da faziañ - techet eo an holl d'ober mankadennou.

keinerlei Adv. : nep, ebet ; *auf keinerlei Weise*, e nep doare, e nep tu, e doare ebet, e stumm ebet, tamm ebet, neudenn ebet, e mod ebet, e nep feson / e nep giz / e feson ebet / e giz ebet (Gregor) ; *ich habe keinerlei Verpflichtungen*, dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; *solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei*, me ne ran ket a fed da draoù evel-se ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache*, dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh ; *sie bekommen keinerlei Hilfe*, ne vez graet netra evit o sikour.

keinerseits Adv. : 1. eus den ebet, eus nikun ; 2. a du ebet, a neblec'h, eus neblec'h.

keinesfalls Adv. : e nep giz, e nep tro, e nep keñver, e nep tu, seurt-Doue, tamm ebet, neudenn ebet, griñsenn, e nep doare, e nep feson, e mod ebet, teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *das ist keinesfalls zu lang*, n'eo tamm re hir ; *wir sind uns keinesfalls sicher*, n'eo ket diarvar, tamm ebet.

keineswegs Adv. : e nep giz, e nep tro, e nep keñver, e nep tu, seurt-Doue, tamm ebet, neudenn ebet, griñsenn, e nep doare, e nep feson, e mod ebet, teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *wir sind uns keineswegs sicher*, n'eo ket diarvar, tamm ebet ; *das ist keineswegs zu lang*, n'eo tamm re hir.

keinmal Adv. : gwech ebet ; *einmal ist keinmal*, ur wech da welet n'eo ket pec'hed, n'eo ket un droug ober an dra-se ur wech da welet, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket giz, n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket kustum, n'eo ket boaz, n'eo ket bemdez).

keins [berradur evit **keines**] sellit ouzh **keine(r,s)**.

Keks g. (-es,-e) : baraenn wispid b., gwispid str., gwispidenn b. ; *die Kekse sind knusprig braun*, brizh eo ar gwispid ; *Kekse zubereiten*, gwispidiñ ; *leichter trockener, knuspriger Keks*, krakilinenn b.

Keksfabrik b. (-,-en) : gwispiderezh b.

Kekshandel g. (-s) : / **Keksherstellung** b. (-,-en) : gwispiderezh g.

Kelch g. (-s,-e) : 1. kalir g., hanaf g., kib b., kibat b., kop g., kopad g. ; *möge dieser Kelch an mir vorübergehen*, ma pellaio an hanaf-se diouzhin ; [relij.] *Kirchenkelch*, kalir sakr g. ; *drei Kreuzzeichen über den Kelch machen*, ober teir sin ar Groaz war ar c'halir ; 2. *Blumenkelch*, kurunenn-vleuñv b., kalir g., ; 3. [dre skeud.] *den (bitteren) Kelch bis zur Neige leeren, den Kelch bis auf die Hefe leeren*, evañ ar c'halirad c'hwerv betek ar berad diwezhañ, evañ ar c'halirad c'hwerv betek al lec'hid, evañ ar c'halirad c'hwerv foer ha razh, evañ ar c'halirad c'hwerv betek an drenkenn ziwezhañ, evañ ar vestl betek

ar berad diwezhañ ; *der bittere Kelch*, kalir an dismegañsoù g.

Kelchblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-galir b., sepalenn b.

Kelchblume b. (-,-n) : [louza.] bleunienn deliek b., bleunienn galir b.

Kelchblüter g. (-s,-) : [louza.] plant bleunioù kalir str.

kelchförmig ag. : a-stumm gant ur c'halir, e stumm ur c'halir, e doare ur c'halir, e doare kaliroù, a-zoare gant ur c'halir, a-zoare gant kaliroù, a-seurt gant ur c'halir, a-seurt gant kaliroù.

Kelchglas n. (-es,-gläser) : kalir g., hanaf g., kib b., kop g.

Kelchschwamm g. (-s,-schwämme) : [loen.] fiez-mor str.

Kelle b. (-,-n) : **1.** kloge b., kogloa b., loa-bod b. ; *eine Kelle Suppe*, ur glogead soubenn b. ; **2.** loa-vañson b., pal-daol b., loa-blât b. ; **3.** [trenioù] bazh wenn b.

Keller¹ g. (-s,-) : kav g. ; *er ist nicht in der Wohnung, im Keller aber*, n'emañ ket er ranndi, er c'hav emañ ; *Weinkeller*, kav ar gwin g., kav-gwin g., kav g. ; *Vorratskeller*, kav ar pourvezioù g. ; *Ratskeller*, ostaleri e kav an ti-kêr b. ; *ein voller Keller*, ur c'haviad g. ; *in den Keller hinuntergehen*, diskenn er c'hav, diskenn d'ar c'hav.

Keller² g. (-s,-) : [istor] hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

Kellerassel b. (-,-n) : [loen.] moc'h-koad str., hoc'h-koad g., laou-dar str., laou-douar str., gwrac'h-lann b., gwrac'h-oaled b., gwrac'h-prenn b.

Kellerei b. (-,-en) : kav gwin g.

Kellerer g. (-s,-) : [istor] hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

Kellerfalte b. (-,-n) : pleg kleuz g.

Kellerfenster n. (-s,-) : tarzhell-gav b.

Kellergeschoss n. (-es,-e) : danzouar g., dan g.

Kellergewölbe n. (-s,-) : **1.** bolz gav b. ; **2.** [dre astenn.] kav bolzek g.

Kellerkind n. (-s,-er) : [dre skeud.] bugel dispriziet g.

Kellerlokal n. (-s,-e) : tavarn danzouar b., tavarn dindandouar b.

Kellermeister g. (-s,-) : paotr ar c'hav-gwin g., mestr ar c'hav-gwin g., boutailher g.

Kellerwechsel g. (-s,-) : [kenwerzh] lizher-eskemm pro forma g., lizher-paeañ flodus ha malisius g., lizher-eskemm kamambre g.

Kellerwirtschaft b. (-,-en) : tavarn danzouar b., tavarn dindandouar b.

Kellerwohnung b. (-,-en) : ranndi danzouar b., kav annezet g.

Kellner g. (-s,-) : paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g., tavarn g.

Kellnerin b. (-,-nen) : plac'h an ostaleri b., matezh ostaleri g., matezh b.

kellnern V.gw. (hat gekellnert) : bezañ paotr ostaleri, bezañ plac'h ostaleri, bezañ matezh en un ostaleri.

Kelp g. (-s) : [louza.] tali str., talienn b., kalkud str. ; *die blattähnlichen Wedel des Kelps*, ar c'horre str.

Kelte g. (-n,-n) : Kelt g. ; *die früheren Kelten*, ar Gelted kozh lies. ; *die Kelten aus Übersee*, ar Gelted tramor lies.

Keltenheit b. (-) : keltelezh b., [yezh.] keltiegezh b.

Kelter b. (-,-n) : gwaskell b., gwask g./b., gwaskerell b., gwaskerez b., presouer g.

Kelterbalken g. (-s,-) : kazeg b.

keltern V.k.e. (hat gekeltet) : [gwin] gwaskañ, mac'hañ ; *Trauben keltern*, gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell ; *Apfelwein keltern*, gwaskañ ar sistr, lakaat ar waskadenn dindan ar waskell.

Keltern n. (-s) : [gwin] gwaskadenn b., gwaskadurezh b., gwaskañ g.

Keltia n. (-s) : Keltia b.

Keltin b. (-,-nen) : Keltiz b.

keltisch ag. : **1.** kelt ; [istor] *keltischer Sänger*, barzh g. ; *keltische Stämme*, meuriadoù kelt lies. ; **2.** [yezh.] keltiek ; *keltische Sprachen*, yezhoù keltiek lies. ; *die Mutationen bilden eines der wesentlichen Merkmale der keltischen Sprachen*, ar c'hemmadurioù a zo unan eus perzhioù dibarañ ar yezhoù keltiek ; *was haben die keltischen Sprachen gemeinsam ?* pere eo an heñvelderioù heverkañ etre ar yezhoù keltiek ? ; *eine keltische Inschrift*, un enskrivadur keltiek g. ; *keltisches Wort*, ger keltiek g. ; **3.** [arz, sevenadur] keltiek ; *die Keltische See*, ar Mor Keltiek g. ; *die keltische Kunst*, an arz keltiek g. ; *die keltische Kultur*, ar sevenadur keltiek g. ; *keltisches Kreuz*, kroaz keltiek b. ; *keltischer Verein*, *keltische Gesellschaft*, kelc'h keltiek g. ; *der Internationale Keltische Kongress*, ar C'hendalc'h Keltiek Etrebroadel g. ; *die keltische Musik*, ar sonerezh keltiek g.

Keltisch n. : [yezh.] keltieg g.

Keltischsprechende(r) ag.k. g./b. : keltieger g., keltiegerez b.

keltisieren V.k.e. (hat keltisiert) : keltaat, keltiekaat, [yezh.] keltiekaat.

V.em. : **sich keltisieren** (hat sich (t-rt) keltisiert) : keltaat, keltiekaat, [yezh.] keltiekaat.

Keltologe g. (-n,-n) : keltiegour g.

Keltologie b. (-) : keltiegouriezh b.

keltologisch ag. : keltiegouriezhel, ... keltiegouriezh.

Keltomania b. (-) : brizhkeltiegouriezh b.

Kelvin n. (-s,-) : [fizik] kelvin g.

Kelvinskala b. (-) : [fizik] skeuliad Kelvin b.

Kemenate b. (-,-n) : **1.** [istor] sal domm en ur c'hastell-kreñv b. ; **2.** sal ar maouezed b. ; **3.** [dre astenn.] saloñsig g., kambr-itron b.

Kendo n. (-s/-) : [sport] kendo g.

Kenia n. (-s) : Kenia b., Kenya b.

kennbar ag. : anavezadus, diforc'hus.

kennen V.k.e. (kannte / hat gekannt) : **1.** anavezout, anaout, anavout, gouzout, gouzout anv eus, kaout anaoudegezh eus ; *etwas nicht kennen*, bezañ dianaoudek eus udb, dizanavezout udb, dianavezout udb, dianaoût udb, na c'houzout anv eus udb ; *jemanden gründlich (in- und auswendig / wie seine Westentasche) kennen*, gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout brav diouzh u.b. (Gregor), bezañ

debret ur minod holen gant u.b. ; *ich kenne ihn nicht sehr gut*, n'anavezan ket kaer anezhañ, n'anavezan ket mat anezhañ, an tammig reiz am eus outañ a zo gwall zister ; *ich kenne seinen wunden Punkt*, me a oar ar pleg warañ, anavezout a ran an tu gwan anezhañ ; *ich kenne diese Leute überhaupt nicht*, an dud-se n'int na karr na karrigell din, n'em eus anaoudegezh ebet ouzh an dud-se, n'em eus anaoudegezh ebet en dud-se, n'ouzon nag anv nag oad d'an dud-se, bez' eo an dud-se dianav-rik din, n'ouzon mann eus doare an traoù-se ; *ich kenne diesen Typ nicht*, dianaoudek eo an den-se din, n'ouzon ket piv eo an dra-mañ, n'ouzon ket piv eo ar peanv-se, n'anavezan tamm an den-se, n'ouzon anv ebet anezhañ ; *etwas vom Hörensagen kennen*, gouzout udb diwar (dre) gleved ; *jemandem dem Sehen nach kennen*, anavezout u.b. evit ur gwel (diwar ur gwel, diouzh e welet, diwar welet, a-wel), n'anavezout u.b. nemet kement ha gwelet ; *keine Rücksicht kennen*, bezañ divat (direspet) (Gregor), bezañ didruez (dizamant, dibalamour, dizouj) ; *das Meer kennt keinen Pardon*, ar mor a zo ur gwall baotr, ar mor a zo treitour ; *noch nie gekannte Freude*, levezeg dianav b. ; *wer kennt das Ausmaß Ihrer Liebe zu den Menschen ?* piv a anavez ar braster, an donder hag al lec'hed eus ho karantez evit an dud ? ; *er kannte nicht einmal das Ausmaß seines Wohlstands*, ne ouie ket ar pegement eus e zanvez ; *sein Handwerk (gut) kennen*, gouzout mat diouzh e vicher, bezañ akuit war e vicher, bezañ dornet d'e vicher, bezañ dornet mat, bezañ gourdon ouzh e labour, bezañ ifam war e vicher, bezañ kalet war e vicher, bezañ doazh war e vicher, bezañ don war e vicher, bezañ kreñv war e vicher, bezañ arroutet war e vicher, bezañ ur mailh-micherour ; *keine Grenzen kennen*, na anaout moull ebet, na sellet blaz ebet, na c'houzout na tailh na bailh ; *seine Dummheit kennt keine Grenzen*, n'eus moull ebet d'e sotoni ; [tr-l] *ich kenne meine Pappenheimer*, anavezout a ran va saout diouzh o c'hemioù ; **2.** [dre astenn.] *jemanden kennen lernen*, ober anaoudegezh gant (ouzh, eus, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *sehr erfreut, Sie kennen zu lernen*, laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; *P. du wirst mich noch kennen lernen*, m'en diskouezo dit ! tomm e vo da'z chupenn bremaik ! gortoz, bremaik e klevi ur guchenn ganin-me ! bremaik e klevi da jeu ganin-me ! n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! me a zreso da gorf dit ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! te az po war da groc'hen ! ; *Not kennt kein Gebot*, bevañ 'zo ret ha paeañ n'eo ket - an ezhomm a ra ar pec'hed - ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re - ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ouzh ar red n'eus louzoù ebet ; *was der Bauer nicht kennt, das frisst er nicht*, ret eo anavezout a-raok karout.

V.em. **sich kennen** (kannten sich / haben sich gekannt) : en em anavezout, anavezout an eil egile ; *sich selbst kennen*, emanavezout, en em anavezout.

kennenlernen / kennen lernen (hat kennengelernt / hat kennen gelernt) V.k.e. : *jemanden kennenlernen*, ober anaoudegezh gant (ouzh, eus, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *etwas näher kennenlernen*, dont

da gaout amploc'h anaoudegezh eus udb, mont pelloc'h en anaoudegezh udb, dont da c'houzout hiroc'h diwar-benn udb, dont da anavezout gwelloc'h udb ; *die Praxis kennenlernen*, deskiñ ar pratik ; *sehr erfreut, Sie kennenzulernen*, laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; *P. du wirst mich noch kennenlernen*, m'en diskouezo dit ! tomm e vo da'z chupenn bremaik ! gortoz, bremaik e klevi ur guchenn ganin-me ! bremaik e klevi da jeu ganin-me ! n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! me a zreso da gorf dit ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! te az po war da groc'hen ! me a zesko dit ober seurt traoù !

kennenswert ag. : da welet, da zizoloñ, danvez ur sell ennañ, hag a dalv ar boan bezañ dizoloet.

Kenner g. (-s,-) : anaoudeg g., mailh g., mestr g., anavezer g., tad den g., gouiziegezh g. ; *er ist ein Weinkenner*, hennezh a oar diouzh ar gwinoù, arroutet-mat eo war ar gwin.

Kennerblick g. (-s,-e) : *mit Kennerblick*, gant taol-lagad ar mestr, gant daoulagad an anaoudeg.

kennerhaft ag. : hag a oar, abil, ampart.

Kennerin b. (-,-nen) : anaoudegez b., mestrez b., anavezerez b.

kennerisch ag. : hag a oar, abil, ampart.

Kennermiene b. (-,-n) : neuz intentet-mat b. (Gregor).

Kennkarte b. (-,-n) : kartenn-anv b., teul-anaout g.

Kennmarke b. (-,-n) : plakenn anv b.

Kennnummer b. (-,-n) : niverenn anaout b.

Kennstrich g. (-s,-e) : merk g.

kenntlich ag. : anavezadus, diforc'hus, aes da anaout ; *kenntlich machen*, merkañ, arouezñ, diforc'h, diforc'hiñ, doareañ ; *kenntlich gemacht*, doareet [gant].

Kenntlichmachung b. (-,-en) : aroueziadur g., spisverkadur g., diforc'hidigezh b.

Kenntnis b. (-,-se) : anaoudegezh b., gouiziegezh b., gouvidigezh b., gouziadur g., deskadurezh b., deskamant g., anaoud g., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g. ; *gute Kenntnisse in Kunstgeschichte haben*, bezañ desket-bras war tachenn istor an arzoù, bezañ gouziek war istor an arzoù, kaout un tamm mat a ouziadur eus istor an arzoù ; *Kenntnisse erwerben*, prenañ deskadurezh, prenañ gouziadur, frankaat e sellad war ar bed, frankaat e anaoudegezh, digeriñ e spered, deskiñ traoù nevez, en em zeskiñ, diorren e spered, stuziañ e spered, tapout deskadurezh, dastum gouziadur, amplant e ouziadur, deskiñ skiant, dastum anaoudegezhioù (deskadurezh, gouiziegezh) ; *ihre Kenntnisse der englischen Sprache waren unzureichend*, re vunut e oa he saozneg ; *viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache*, dianav eo ar brezhoneg da veur a zen e Breizh ; *erworbene Kenntnisse*, tapadur g. ; *jemandem etwas zur Kenntnis bringen*, reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, reiñ liv d'u.b. eus udb., reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *jemanden von etwas in Kenntnis setzen*, daveiñ udb d'u.b.,

kas keloù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas keloù d'u.b. eus udb, reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ ditour d'u.b. eus udb, reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout, da anaout), kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. diwar-benn udb, kenteliañ u.b. war udb, reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *ich habe sie von meinem Vorhaben in Kenntnis gesetzt*, merket em eus va mennozh dezho, roet em eus dezho da c'houzout petra emañ e soñj d'ober, roet em eus anaoudegezh dezho eus pezh emañ e soñj d'ober ; *etwas zur Kenntnis nehmen*, merkañ udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb ; *von etwas Kenntnis nehmen*, dont da c'houzout udb, kemer anaoudegezh eus udb (Gregor) ; *in Kenntnis der Sachlage*, gant gouiziegezh vat, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat vat dezhañ, a-barfeted, gant rat (vat), a-zevri-kaer, a-ratozh(-vat), dre e ratozh ; *Geschäftskennntnisse*, skiant-prenet (chem g., chemet g.) war tachenn an aferioù b., skiant-prenañ war tachenn ar genwerzh b. ; *der Umfang der Kenntnisse nimmt ständig zu*, mont a ra ingal-ingal ar gouiziadurioù war greskiñ ; *Sachkenntnisse*, anaoudegezhioù (gouiziegezhioù) arbennik ; *ohne jemandes Kenntnis*, hep gouzout d'u.b., hep rat(ozh) d'u.b., en dic'houzoud d'u.b., anez gouzout dare d'u.b., e kuzh d'u.b., e kuzh ouzh u.b. ; *ohne Kenntnis, ohne Kenntnisse*, amzesk, dizesk, diintant (Gregor), divarrek war, dianaoudek eus.

Kenntnisnahme b. (-) : taol anaout g., fed da zont da c'houzout udb g., fed da gemer anaoudegezh eus udb (Gregor) g., kelaouadur g., kelaouerezh g. ; *zur Kenntnisnahme*, evit kelaouiñ ac'hanoc'h, da gelaouiñ ac'hanoc'h, evit ho titouriñ, deoc'h da c'houzout.

kenntnisreich ag. : gouizieh, lennek, desket-kaer.

Kennung b. (-,en) : arouez b., merk g., arouez diforc'hus b., merk anat g., doareenn b.

Kennewort n. (-s,-e) : 1. boneg b. ; 2. ger-tremen g., ger-anaout g., ger ar ged g., ger a vrezel g. / arouez ar ged b. (Gregor).

Kennzahl b. (-,en) : 1. [pellgomz] igorell b., niverenn an departamant b., niverenn ar vro b. ; 2. feuriader g., merk g., niver g.

Kennzeichen n. (-s,-) : arouez b., arouezenn b., doareenn b., aroueziadur g., pennarouez b., merk g., merkad g., arouez diforc'hus b., merk anat g., ardamez g., azon heverk g. ; *amtliches Kennzeichen*, niverenn ar c'harbed b., niverenn garr-tan b., marilhadur g. ; *charakteristisches Kennzeichen*, unperzh g.

kennzeichnen V.k.e. (hat gekennzeichnet) : aroueziñ, arouezenañ, pennaroueziañ, dezverkañ, spisverkañ, spisañ, doareañ, merkañ ; *unsere Schafe sind gekennzeichnet worden*, ur merk a zo bet lakaet d'hon deñved, merket eo hon deñved ; *ein auf der Spitze stehendes rotes Viereck kennzeichnet die Farbe Karo*, ar rummad kartoù karo a zo ul lankell ruz da arouez dezhañ, ul lankell ruz a verk ar rummad kartoù karo ; *jeden Warenartikel genau kennzeichnen*, aroueziñ mat pep tamm marc'hadourezh, aroueziñ mat pep traezenn,

merkañ mat pep traezenn, lakaat ur merk war pep tamm marc'hadourezh, lakaat ur merk war pep traezenn ; *diese Tat kennzeichnet ihn*, ar pezh en deus graet a zo arouezius (arouezus) eus e demz-spered, ar pezh en deus graet amañ (an oberezh-se) a arouez mat anezhañ ; *die Lage als kritisch kennzeichnen*, aroueziñ ar blegenn evel bezañ gwall arvarus, kavout gwall arvarus ar blegenn.

kennzeichnend ag. : arouezius, arouezus, arouezennek, spisverkus ; *eine kennzeichnende Gebärde*, ur jestr anat g., ur jest aes da gompren g. ; *die Pluralformen mit der Zweizahl sind kennzeichnend für das Bretonische*, an daouder a zo un dra dioutañ e-unan e brezhoneg.

Kennzeichnung b. (-,en) : aroueziadur g., marilhadur g.

Kennziffer b. (-,n) : 1. niverenn varilh b., niverenn-anaout b., marilhadur g. ; 2. [kenw.] boneg b., daveenn b. ; 3. [mat.] naouuster g.

Kenotaph n. (-s,-e) : monumant ar re varv g., monumant koun g., maen-koun g., bolz-kañv b., bolz-eñvor b.

Kentaur g. (-en,-en) : [mojenn.] denvarc'h [*liester* denvarc'h] g., den-marc'h [*liester* tud-varc'h] g.

kentern V.gw. (ist gekentert) : treiñ war e c'henoù, troc'holiañ, eilpenniñ.

Keramik b. (-,en) : 1. [traezenn] kroc'han g., pri-poazh g., priaj g., poazhprienn b. ; 2. [arz] kroc'hanerezh g., prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b.

Keramiker g. (-s,-) : kroc'haner g., priour g.

keramisch ag. : kroc'hanel, ... pri-poazh, ... prierezh.

Keratin n. (-s) : [korf.] kornsae b., keratin g., sae-al-lagad b.

Keratotomie b. (-,n) : [mezeg.] keratotomyezh b.

Kerbe b. (-,n) : 1. ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., boulc'h g., boulc'hadur g., skej g., skejadur g., skejadenn b., troc'h g., drailh g., ingoch g. ; *eine Kerbe ins Holz schneiden*, ober un ask en un tamm koad, askiñ (hoskiñ, kochañ) un tamm koad, ober ur c'hoch (un hosk, ur c'hran) er c'hoad ; 2. P. garbedenn b., pleg ar peñsoù g. ; 3. P. *in die gleiche Kerbe schlagen, in die gleiche Kerbe hauen*, a) fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., toniañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ, bezañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b., skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., skeiñ war an tach ; b) bezañ a-dra an eil gant egile, gwriat war an hevelep torchenn, gwriat war ar memes liñsel, bezañ war an hevelep neudenn, bountañ (sachañ) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) war an hevelep tu, kanañ ar gousperoù war ar memes ton.

Kerbel g. (-s) : [louza.] serfilh str.

kerben V.k.e. (hat gekerbt) : askiñ, askennañ, hoskiñ, kochañ, skejañ, ober ur c'hoch (un hosk, ur c'hran) e.

Kerbholz n. (-es) : 1. tailhenn b. ; 2. [dre skeud.] P. *er hat viel auf dem Kerbholz*, peadra (meur a walldaol) en deus war e goustiañs, n'eo ket glan a dorfed, ur bern kerc'h a zo e-mesk e segal.

Kerbstock g. (-s,-stöcke) : tailhenn b.

Kerbtier n. (-s,-e) : [loen.] amprevan g., waoñ g.

Kerckring-Falten lies. : [korf.] plegoù kelc'hiek ar vouzellenn voan lies.

Kerf g. (-s,-e) : [loen.] amprevan g., waoñ g.

Kerguelen n. : Kergelenn b. ; *der Kerguelen-Archipel*, Inizi Kergelenn lies.

Kêr-lz n. : Kêr-lz b. ; *wenn Kêr-lz nun einmal wieder auftaucht, wird Paris untertauchen*, pa ziveuzo Kêr-lz e veuzo Pariz.

Kerker g. (-s,-) : toull-bac'h g., bac'h b., karc'har g., jeal g., lec'h teñval g. ; *jemanden in den Kerker werfen*, bac'hañ u.b., toullbac'hañ u.b., karc'hariañ u.b., lakaat u.b. er c'harc'har (en toull-bac'h, er goudor), lakaat u.b. er c'hloz, dastum u.b. er c'hloz, kraouiañ u.b., kas u.b. d'ar bidouf, lakaat u.b. en disheol, lakaat u.b. er sac'h maen, pakañ u.b. en toull ; *im Kerker schmachten*, michodiñ en toull.

Kerkerhaft b. (-) : [istor] bac'hidigezh b., bac'hadur g., prizonadur g., prizoniadur g., karc'haridigezh b., prizonidigezh b., enserridigezh b.

Kerkermeister g. (-s,-) : karc'harour g., jolier g.

Kerkerstrafe b. (-,-n) : [istor] bac'hidigezh b., karc'haridigezh b.

Kerl g. (-s,-el-s) : **1.** paotr g., gwaz g., mal g. ; *Kerle*, paotred lies., gwersed lies., maled lies., malien lies. ; *ein großer Kerl*, ul langouineg g., ur skarineg g., ur gaoleg g., ul louaneg g., ul lank g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur tamm mat a zen g., ur freilheneg g., ur markol den g., ur c'hrennard mat g., ur peulvan g. (Gregor) ; *ein feiner Kerl*, ur paotr a-feson g., ur paotr a-zoare g., ur paotr tre g., ur paotr kenañ g., ur gwaz g., un den a neuz g., un den da blijout g. ; *er ist ein prima Kerl*, un paotr tre eo, un den kenañ eo hennezh, hennezh a zo ur paotr eus ar gwellañ, hennezh a zo ur paotr a'r gwellañ, hennezh a zo un ebeul anezhañ, ur fouin eo hennezh, un den a neuz eo, hennezh a zo ur paotr da blijout ; *sie ist ein prima Kerl*, ur plac'h tre eo, ur plac'h kenañ eo honnezh, ur plac'h a neuz eo, ur plac'h da blijout eo honnezh, honnezh a zo ur plac'h a'r gwellañ, honnezh a zo ur plac'h eus ar gwellañ ; *er ist kein schlechter Kerl*, n'eo ket ur gwallbaotr, n'eo ket drouk tamm ebet ; *ein elender Kerl*, *ein übler Kerl*, *ein gemeiner Kerl*, ul lampon g., un hailhevod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g., un hailhoneg g., ur renavi g., un ampouailh g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur pezh fall a zen g., un dra milliget g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., un den brein betek mel e eskern g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ul loen gars g., ur c'hast b., ur gaster g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., un higenn b., un dra vil g., un dra fall g., ur boufon g., ur fouin g., un ebeul g. ; *das ist ein übler Kerl*, *das ist ein elender Kerl*, hennezh 'zo gwaz a-walc'h, hennezh n'eus netra a vat ennañ, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ ; *das ist ein*

Kerl ! hennezh a zo ur maout a zen ! hennezh 'zo ur gwaz ! ; *ein dummer Kerl*, ur genaoueg g., ur podig g., ur pothouarn g., ur glaourenneg g., ur pampez g., ur genoù klapez g., ur glapez g., ur genoù da bakañ kelien g., ur genoù patatez g., ur genoù gwelien g., un houperig g., ur bourjin g., ur geolieg g., ur beg don g., ur beg bras g., ur genoù bras g., ur genoù frank g., ur begeg g., ur beulke g., ul leue g., ul leue dour g., ul leue brizh g., ul leue geot g., ur paourkaezh diod g., ur balbouzer g., ur balteg g., ur bajaneg g., ur papelod g., un droch g., ur penn droch g., un den sot g., ur makez cheulk g., ur makez tamm paotr fin g., ur makez penn leue g., ul loukez g., ur banezenn b., ur batatezenn b., ur gogez g., ur pennsod g., un diskiant g., un darsod g., ur magn g., ur penn luch g. ; *armer Kerl !* paourkaezh den ! ; *das ist ein falscher Kerl*, n'eus nemet kildro ennañ, un den gaou eo hennezh, ur pezh klufan eo hennezh, n'eo ket onest e c'hoari, hennezh ne sell ket eeun ouzh Doue james, hennezh a zo ur spered besk a zen anezhañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, techet eo da c'hoari e vleiz, techet eo da c'hoari e vitouig, dre zindan eo, kildrouk eo, kuzh-ha-muz eo, kuzh-muz eo, un den souchet eo, hennezh a zo ur yudaz, hennezh a zo ur gwasker, hennezh a zo ganas, un den brav a ran gantañ, ur goarenn a zo anezhañ ; **2.** peanv g., tra g., mal-bran g. ; *wie heißt der Kerl ?* piv eo ar peanv-se ? piv eo ar penn pikous-se ? piv eo an dra-mañ ? piv eo ar mal-bran-se ? ; *ich habe keine Ahnung, wer dieser Kerl ist*, n'ouzon ket piv eo an dra-mañ ; *dieser Kerl*, ar machin-se g., an istrogell-se g., ar c'hozh den-se g., an dra-mañ g., ar mal-bran-se g., ar penn pikous-se g.

Kerlchen n. (-s,-) : P. boulom g., boulomig g., blogorn g., krotouz g., avreloed g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., bistrakig g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., plog g., babouz g., kac'her g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g., kampinod g.

Kermes g. (-es) : **1.** [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane g. ; **2.** [liv] tane g., karmin g.

Kermeslaus b. (-,-läuse) : [loen.] preñv-skarlek g., preñv-karmin g., tane g.

Kern g. (-s,-e) : **1.** [louza.] maen g., askorn g., kraoñenn b., spluz str., plusk str., greun str., had str. ; *der Kirschkern*, maen ar gerezenn g., ar maen kerez g., an askorn kerez g., kraoñenn ar gerezenn b. ; *spuck den Kirschkern aus*, tuf da askorn kignez en-dro ; *Bimernkern*, spluz per str., plusk per str., greun per str., had per str. ; *Orangenkern*, spluz orañgez str., plusk orañgez str., greun orañgez str., had orañgez str.

2. bouedenn b., kreiz g., kraoñell b., krek g., kalon b., kalonenn b., nukleüz g., derc'han g., derc'henn b. ; *der Kern der Nuss*, bouedenn ar gaoñenn b. ; *der Kern der Karotten ist verfault*, kreizoù ar c'harotez a zo brein ; [bev.] *Zellkern*, nukleüz g., kraoñell b. ; [kimiezh] *Kern eines Atoms*, nukleüz un atomenn g., derc'han g., derc'henn b.

3. [dre skeud.] natur b., danvez g. ; *der Kern einer Frage*, dalc'h brasañ ur gudenn g., don-donañ (skoulm g., donig-

don g., mudurun b.) un afer g., ar poent grevusañ eus un afer g., ar poent pounnerañ eus un afer g., stagell un afer (Gregor) b. ; *wir kommen nun zum Kern der Sache*, erruout a reomp bremañ e kreiz ar c'hoari, mont a reomp bremañ dre greiz ar stad, stagañ a reomp bremañ gant mudurun an afer ; *das ist des Pudels Kern* ! amañ emañ holl an dalc'h (ar skoulm, mudurun an afer) ! amañ emañ an amanenn ! amañ emañ ar c'hoari ! setu neuze an diskoulm eus an afer ! ; *in dem Jungen steckt ein guter Kern*, danvez mat a zo er paotr-se, paotr mat eo en e had, anien vat a zo er paotr-se ; [preder.] derc'hvoud g., solwez g.

4. [kr-] *je bitterer die Schale, desto süßer der Kern*, ret eo terriñ ar graoñenn evit kaout he bouedenn - ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - taer da welout ha laosk da c'houzout.

Kern- / kern- **1.** ... nukleel, ... derc'hanel, ... atomek, ... kraoñellek ; **2.** peur-, ... da vat, ... pennañ, penn-.

Kernarbeitszeit b. (-, -en) : taluad labour ret g., eurvezhioù labour ret lies. [evit an implijoù-amzer diouzh c'hoant].

Kernbeißer g. (-s, -) : [loen.] beg tev g., tarveg an hogin g.

Kernbestandteil g. (-s, -e) : [fizik] kedelfenn nukleel b.

Kernbohrung b. (-, -en) : [mengleuz.] karoteziñ g.

Kernbrennstoff g. (-s, -e) : [fizik] helosk nukleel g., loskant derc'hanel g.

Kernchemie b. (-) : kimiezh nukleel b., kimiezh derc'hanel b.

Kernchen n. (-s, -) : [louza.] spluz str., plusk str., greun str., had str.

kernen V.k.e. (hat gekernt) : [tekn.] karotezañ.

Kernen n. (-s) : karoteziñ g.

Kernenergie b. (-) : energiezh nukleel b., gremm derc'hanel g. ; *auf die Kernenergie setzen*, skeiñ war hent an energiezh nukleel, lakaat e spi er gremm derc'hanel.

Kernenergieanlage b. (-, -n) : aveadur nukleel g., staliadur nukleel g., kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.

Kernexplosion b. (-, -en) : tarzhadenn atomek b., tarzhadenn nukleel b., blosk derc'hanel g.

Kernfach n. (-s, -fächer) : [skolioù] danvez-skol pennañ g., diskiblezh pennañ b.

Kernfamilie b. (-, -n) : familh diazez b., tiegezh diazez g. [mamm, tad ha bugel].

Kernforscher g. (-s, -) : atomour g., arbennigour war ar fizik derc'hanel g.

Kernforschung b. (-, -en) : imbours'h derc'hanel g.

Kernfrage b. (-, -n) : *die Kernfrage*, ar c'hraf pouezusañ g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar c'hentañ pezh eus udb g., an amanenn g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., ar pep pouezusañ g., ar pep donañ eus udb g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh a gont ar muiañ g., ar pezh a zoug g.

Kernfrüchte lies. : [louza.] frouezh splus str., frouezh splusek str.

Kernfusion b. (-, -en) : [nukl.] uniadur derc'hanel g., uniedigezh nukleel b.

Kernfusionsenergie b. (-) : energiezh diwar uniedigezh an atom b., gremm diwar an uniedigezh derc'hanel g.

Kernfusionswaffe b. (-, -n) : bombezenn H b.

Kerngedanke g. (-ns, -n) : pennvennozh g., mennozh diazez g.

Kerngehäuse n. (-s, -) : [louza.] krek g., krak g., rañgn g., ragn g., kalonenn b., kalon b.

kerngesund ag. : digleñved, diwanderioù, yac'h-pesk, yac'h-beuz, yac'h-bloc'h, yac'h-kloc'h, yac'h-frev, yac'h evel ur pesk, yac'h evel ar beuz, yac'h ha dibistig, yac'h ha divac'hagn, dinamm, bouljant, yac'h ha diampech, dinamm a bep mac'hagn, bouilh, distag diouzh pep kleñved.

kernhaft ag. : **1.** fetis, magus, fonnus, dalc'h ennañ, bouedek ; **2.** [dre skeud.] dalc'hus, nerzhus, bagol, start, postek, serzh.

Kernholz n. (-es, -hölzer) : [louza.] derc'h g., koad derc'h g., koad eus kalonenn ar wezenn g., koad eus derc'henn ar wezenn g., koad eus an troc'h kentañ g.

Kernhülle b. (-, -n) : [bev.] koc'henn ar graoñell b.

kernig ag. : **1.** [louza.] splusek, ... splus ; **2.** [dre skeud.] *kerniger Witz*, bourd pebret g. ; *kernige Rede*, komzoù kreñv (pebret, nerzhus) lies. ; *kerniger Ausdruck*, tro-lavar nerzhus b. ; **3.** [dre astenn.] *kernige Nahrung*, boued fetis (magus, fonnus, dalc'h ennañ, nerzhus) g. ; **4.** dalc'hus, nerzhus, bagol, start, postek, serzh.

Kernkraft b. (-) : gremm atomek g., gremm derc'hanel g., energiezh nukleel b., energiezh atomek b.

Kernkraftanlage b. (-, -n) : aveadur nukleel g., staliadur nukleel g., kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g. ; *Stilllegung einer Kernkraftanlage*, serridigezh ur greizenn nukleel b.

Kernkraftbefürworter g. (-s, -) : dalc'hiad an energiezh nukleel g., skorer an energiezh nukleel g., harper an energiezh nukleel g., aduad an energiezh nukleel g.

Kernkraftbefürworterin b. (-, -nen) : dalc'hiadez an energiezh nukleel b., skorez an energiezh nukleel b., harper an energiezh nukleel b., aduadez an energiezh nukleel b.

Kernkraftgegner g. (-s, -) : enebour an energiezh nukleel g. **Kernkraftgegnerin** b. (-, -nen) : enebourez an energiezh nukleel b.

Kernkraftwerk n. (-s, -e) : kreizenn nukleel b., kreizenn derc'hanel b., tredanva derc'hanel g.

Kernladung b. (-, -en) : bec'hiad atomek g. bec'hiad an derc'han g.

Kernleder n. (-s, -) : lêr kentañ troc'h g., lêr heberzh g., lêr eus an dibab g., lêr diouzh an dibab g., lêr a'r blein g., lêr a'r choaz g., lêr a'r boulc'h g., lêr eus ar gwellañ g., lêr a'r c'haerañ g., lêr dibab g.

kernlos ag. : [louza.] divein, displus, diaskorn, dihad.

Kernmehl n. (-s) : flour gwinizh g., flourenn ar bleud b., flourenn vleud b., bleud flour g. / flour g. (Gregor).

Kernmembran b. (-, -en) : [bev.] koc'henn ar graoñell b.

Kernobst g. (-es) : [louza.] frouezh splus str., frouezh splusek str.

Kernphysik b. (-) : fizik nukleel g., fizik derc'hanel g.

Kernpunkt g. (-s, -e) : *der Kernpunkt*, ar c'hraf pouezusañ g., ar vudurun b., ar skoulm g., an dalc'h brasañ g., ar poent grevusañ g., ar poent pounnerañ g., an amanenn g., ar c'hentañ pezh eus udb g., ar pep pouezusañ g., ar

pep donañ eus udb g., ar penn g., ar penn kentañ g., ar pezh pouezusañ g., ar pep retañ g., ar pezh retañ g., ar pezh hag a gont ar muiañ g., ar pezh hag a zoug g., ar gempenn b.

Kernreaktion b. (-,-en) : dazgwered nukleel g., reaktadenn nukleel b.

Kernreaktor g. (-s,-en) : reaktor nukleel g., dazgwreder derc'hanel g.

Kernschatten g. (-s,-) : skeud pur g., skeud rik g., skeud klok g.

Kernschmelze b. (-,-n) : uniadur kalonenn ar reaktor nukleel g., uniadur kalonenn an dazgwreder derc'hanel g.

Kernseife b. (-) : soavon gwerc'h g., soavon vrikenn g., soavon diazez g., soavon Marsilha g.

Kernspaltung b. (-,-en) : skiriadur an derc'hanel g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atom g., digevanidigezh an atom b., digevanañ an atom g.

Kernspaltungsbombe b. (-,-n) : bombezenn A b.

Kernspintomograf g. (-en,-en) : [mezeg.]

Kernspintomografie b. (-,-n) : [mezeg.] skeudennerezh dre zasson gwarel g.

Kernspruch g. (-s,-sprüche) : setañs b., sturienn b., stur g., ger-stur g., lavarenn-stur b., lavar-stur g., sturlavar g., sturreolenn b.

Kernstück n. (-s,-e) : pezh pennañ g., pennlodenn b.

Kerntechnik b. (-) : teknik nukleel g., teknik derc'hanel g.

Kernteilung b. (-,-en) : [bev.] mitoz g., kariokinez b., rannadur ar graoñell g.

Kerntruppen lies. : [lu] bagadoù soudarded eus ar vegenn lies., unvezioù stourm eus ar vegenn lies., bagadoù stourm eus ar vegenn lies.

Kernverschmelzung b. (-,-en) : 1. [fizik] uniadur derc'hanel g., unidigezh nukleel b. ; 2. [bev.] uniadur ar gametoù g., unidigezh ar gametoù b.

Kernwaffe b. (-,-n) : [lu] arm derc'hanel g., arm atomek g., arm nukleel g.

Kernwaffenfrei ag. : *kernwaffenfreie Zone*, tachenn hep armoù nukleel enni b.

Kernwaffensperrvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev evit dispaotadur an armoù derc'hanel g.

Kernwaffenversuch g. (-s,-e) : arnod derc'hanel g., arnod nukleel g.

Kernwaffenversuchsstopp g. (-s,-) : harz lakaet d'an arnodoù derc'hanel g., harz lakaet d'an arnodoù nukleel g.

Kernzeit b. (-,-en) : 1. taluad labour ret g., eurvezhioù labour ret lies. [evit an implijoù-amzer diouzh c'hoant] ; 2. [skolioù] implij-amzer diazez [eus 7 eur 30 betek 1 eur goude kreisteiz] g.

Kernzertrümmerung b. (-,-en) : [fizik] skiriadur an derc'hanel g., skiriadur derc'hanel g., torradur an atom g., digevanidigezh an atom b., digevanañ an atom g.

Kerosin n. (-s) : [kimiezh] kerozen g.

Kerze b. (-,-n) : 1. goulouenn b., goulouenn-goar b., kantol b., kantol-goar b., kantol-c'houlou b., penn goulou g., pennad goulou g., pennad goulouenn g., piled g., goulou-goar g., goulou g., boujienn b., torch-goar g., mouch-goulou g. ; *große Wachskerze*, piled bras g., piler g. ; *die Kerze flackert*, skediñ-diskediñ a ra ar c'houlouenn-goar ; *eine Kerze*, ur penn goulou g. ; *die*

Kerze glüht aus, deuet eo pare ar goulou, peurzeviñ a ra ar goulou, darev eo ar c'houlouenn da echuiñ, emañ ar c'houlouenn o vervel ; *die Kerze ist ausgegangen*, marv eo ar gantol ; *eine Kerze ausblasen*, *eine Kerze putzen*, *eine Kerze schnäuzen*, c'hwezhañ e fri d'al lutig, c'hwezhañ e fri d'ur c'houlouenn-goar, mouchañ ar goulou, divouchañ ar goulou, divouchañ ur c'houlouenn-goar, mouchañ ur c'houlouenn-goar, lazhañ al lutig ; *eine Kerze auf den Leuchter aufstecken*, lakaat ur c'houlouenn war ar c'hantol, lakaat ur c'houlouenn er c'hantol ; *Osterkerze*, kantol-bask b., piled-pask g. (Gregor) ; *dem heiligen Erwan eine Opferkerze spenden*, lakaat ur c'houlouenn-goar d'an Aotrou sant Erwan ; *bei den Pardons wird mehr Geld für Wein ausgegeben als für Kerzen*, mui a win a zispigner er pardonioù eget a goar ; 2. [kirri-tan] boujienn b., elier g. ; 3. [sport] trebez b. ; *eine Kerze machen*, ober trebez ; *eine Kerze schießen*, kas ar vell a-blom er vann, stlepel ar vell a-bik er vann, bannañ ar vell a-bik d'al laez.

Kerzenauktion (-,-en) : gwerzh diouzh ar goulou b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar goulou b.

Kerzenbeleuchtung b. (-,-en) : goulou kantol g.

Kerzendocht g. (-s,-e) : poulc'henn b. [*liester* poulc'hennou, poulc'had], mouchenn b., mouch g. ; *schwelender Kerzendocht*, *verglühender Kerzendocht*, mouch o c'hlaouenniñ g., poulc'henn o poufal b. ; *brennender Kerzendocht*, pennad-poulc'henn o teviñ g.

Kerzenguss g. (-s,-ergüsse) : koc'hien kantol-goar g.

kerzengerade ag. : a-sav-sonn ; *kerzengerade stehen wie eine Eins*, bezañ reut evel ur pres (evel ur vazh, evel un ibil er bleud, evel ur ganabenn, evel un tamm koad), bezañ sonn evel ur ganabenn, bezañ sonn evel ur roc'h, bezañ sonn en e sav evel ur blantenn, bezañ eeun evel ur vazh, bezañ ur varrenn houam en e c'houzoug, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, en em zerc'hel evel ur peul, bezañ sonn evel ur peul-karr, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ sonn evel ur piler, bezañ plom e-giz ur post kloued, bezañ plom e-giz un tour, bezañ plom evel ur maen, chom sonn evel ur vazh kloued, bezañ reut ha sonn evel un tonton besk, bezañ eeun evel un tach, bezañ sonn war e gilhorou evel ur c'hilhog.

Kerzengießer g. (-s,-) : goulouier g.

Kerzenhalter g. (-s,-) : boujiod g., kantolor g., doug-goulouennoù g., dalc'her goulouennoù g.

Kerzenhändler g. (-s,-) : goulouier g.

Kerzenhütchen n. (-s,-) : mougerig g., korn-mouger g., mouger-goulou g., gwalenn-vougerez b., laz-lutig g.

Kerzenleuchter g. (-s,-) : kantolor g., kantolor-barrek g., kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g., kantolor brankek g.

Kerzenlicht n. (-s) : goulou kantol g.

Kerzenlöcher g. (-s,-) : mougerig g., korn-mouger g., mouger-goulou g., gwalenn-vougerez b., laz-lutig g.

Kerzenmacher g. (-s,-) : goulouier g., koarer g.

Kerzenrückstände lies. : koc'hien kantol-goar g.

Kerzenschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez boujiennou g., alc'hwez elierou g.

Kerzenständer g. (-s,-) : kantolor g. ; *mehrmögiger Kerzenständer*, kantolor-barrek g., kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g., kantolor brankek g.

Kerzenstummel g. (-s,-) / **Kerzenstumpf** g. (-s,-stümpfe) : tamm goulaouenn g., darn c'houlouenn b.

Kerzenversteigerung (-,-en) : gwerzh diouzh ar gouloù b., gwerzh diouzh ar mouch b., gwerzhidigezh dre ar gouloù b.

Kerzenweihe b. (-,-n) : [relij.] gouel Maria ar Gouloù g.

Kerzenzieher g. (-s,-) : goulaouier g.

Kerzenzündung b. (-,-en) : [kirri-tan] enaouerezh dre voujiennoù g., enaouerezh dre elienereoù g.

Kescher g. (-s,-) : bazh-roued b., avanell b., avenell b., roñvaled b., salabardenn b., poule g., tenell b.

keschern V.k.e. (hat gekeschert) : tapout gant ur vazh-roued.

Kescherfischer g. (-s,-) : salabarder g.

kess ag. : 1. disaouzan, dichek, digoll, divergont, hardizh, her, balc'h, divezh, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, re libr e zoareoù, re zieub e zoareoù ; 2. strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, paket cheuc'h, gwisket mistr ha mibin, feul, frink.

Kessel g. (-s,-) : 1. chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., berverez b., per g., kitell b., pillig b., duig g. ; *Teekessel*, pod-berver g., pod birviñ g., kokemard g. ; *ein voller Kessel*, ur chaodouronad g., ur gaoteriad b., ur pothouarniad g., ur billigad b. ; *ein Kessel voll Wasser kochte*, ur chaodouronad dour (ur gaoteriad dour, ur pothouarniad dour, ur billigad dour) a oa war an tan ; *gusseiserner Kessel*, potinenn b. ; *die zwei Griffe des Kessels*, div skouarn ar gaoter lies. ; *Kochkessel*, kaoter b., pod-houarn g., pothouarn g., chaodouron g., pillig b. ; *Waschkessel*, bailh-kouez g., berverez b., bod b. ; *Brennkessel*, pod-strilhañ g. ; *den Kessel einhängen*, lakaat ar gaoter ouzh an drezenn (ouzh an drezenn-houarn) ; *der Kessel der Lokomotive*, kaoter ar marc'h-du b. ; *einen Kessel mit Lehm überziehen*, tokennañ ur chaodouron ; 2. [hemolc'h] *Kesseltreiben*, *Kesseljagd*, hu g., hemolc'h dre c'hronnañ ar jiboez g. ; 3. [douar.] *Gebirgskessel*, sirk er menezioù g. kelc'henn b., diazad g., pukadenn b. ; *Kessel eines Vulkans*, krater ur menez-tan g., siminal ur menez-tan g., toull-diskarg ur menez-tan g., genoù ur menez-tan g. ; 4. [loen.] toull-turiellat an hoc'h-gouez g., faou g., bertim b. ; 5. [Bro-Suis] sailh g., kelorn g.

Kesselanlage b. (-,-n) : [tekn.] enstaladenn gaoter b., staliadur kaoterioù g.

Kesselbau g. (-s) : minterreizh greantel g.

Kesselfeuer g. (-,-en) : oaled gaoter b.

Kesselflicker g. (-s,-) : adstaener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouer g., mignan g.

Kesselflickerei b. : minterreizh g., adstaenadur g., adstaenañ g., pilligerezh g.

Kesseljagd b. (-,-en) : hu g., hemolc'h dre c'hronnañ ar jiboez g.

Kesselhaken g. (-s,-) : drezenn b., drezenn-bod b., drezenn-houarn b., bazh-drezenn b.

Kesselhaus g. (-es,-häuser) : tommerezh b., kambr ar c'haoterioù b.

Kesselpauke b. (-,-n) : [sonerezh] timbalenn b., mandore b., gourzaboulin b. ; *Kesselpauke spielen*, timbalennañ.

Kesselschlacht b. (-,-en) : [lu] emgann dre c'hronnañ an enebourien g., emgann gronnañ g.

Kesselschmied g. (-s,-e) : staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouer g., mignan g.

Kesselschmiede b. (-,-n) : minterreizh b., pilligerezh b.

Kesselstein g. (-s) : tartr g., krestenenn b. ; *Kesselstein lagert sich in den Röhren ab*, tartrañ a ra ar c'horzennoù, krestennañ a ra ar c'horzennoù.

Kesselsteinentfernung b. (-,-en) : didartrañ g., didartreizezh g., digrestennañ g.

Kesseltreiben n. (-s) : hu g., hemolc'h dre c'hronnañ ar jiboez g.

Kesselüberzug g. (-s,-überzüge) : tokenn b.

Kesselwagen g. (-s,-) : beolvagon b., bagon-veol b.

Kesselwärter g. (-s,-) : tommer g.

Kessheit b. (-) : herder g., herded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., doareoù re zieub lies., doareoù re libr lies., herder g., taerder g.

Kestenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kistinenn-Spagn b., kistinenn-Indez b., kistinenn-voc'h b., kistinenn-Vourdel b., brizhkistinenn b., gwez-brizhkistin b.

Ketchup g./n. (-/s,-s) : [kegin.] ketchup g.

Ketsch b. (-,-en) : [merdead.] divvern b., ketch g.

Ketschup g./n. (-/s,-) : [kegin.] ketchup g.

Kettbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.

Kettchen n. (-s,-) : chadennig b. [*liester* chadennoùigoù].

Kette b. (-,-n) : 1. chadenn b. [*liester* chadennoù, chadinier, cheden, chedin], chadenad b., chenjenn b., rañjenn b. ; *einen Hund an die Kette legen*, stagañ ur c'hi ouzh e chadenn, chadennañ ur c'hi ; *den Hund von der Kette loslassen*, dichadennañ ar c'hi ; *seine Kette zerreißen*, dichadennañ, terriñ e chadenn ; *einen Gefangenen in Ketten legen (schlagen)*, lakaat an houarn ouzh treid ur prizoniad, potailhañ ur prizoniad, lakaat potailhoù houarn ouzh izili ur prizoniad, lakaat ur prizoniad ouzh ar c'hefioù, gwaskañ izili ur prizoniad er c'hefioù, lakaat kefioù ouzh daouarn hag ouzh treid ur prizoniad, houarnañ ur prizoniad, hualañ treid ur prizoniad, teuler ur prizoniad en ereoù, hualañ ur prizoniad gant hernaj, rañjennañ ur prizoniad, lakaat ar rañjennoù ouzh izili ur prizoniad ; *sie trägt eine Kette um den Hals*, ur chadenn a zo ganti en he c'herc'henn, ur chadenn a zo ganti e kerc'henn he gouzoug, ur chadenn a zo ganti e tro he gouzoug, ur chadenn a zoug en he c'herc'henn ; *sich (t-d-b) eine Kette umhängen*, lakaat ur chadenn e kerc'henn e c'houzoug, lakaat ur chadenn en e gerc'henn ; *die Kette des Fahrrades ist abgesprungen*, dichadennet eo ar marc'h-houarn ; 2. [dre skeud.] yev b., ereoù lies., chadennoù lies., kefioù lies., hernaj g., nask g., rañjennoù lies. ; *ein Volk in Ketten halten*, derc'hel ur bobl dindan yev ; *ein Volk in Ketten legen*, *ein Volk in Ketten schlagen*, kabestrañ ha chadennañ ur bobl, naskañ ur bobl, teuler ur bobl en ereoù, lakaat ar rañjennoù ar ur bobl ; *der Mensch ist frei geboren und doch überall in Ketten*, dieub eo bet ganet an holl dud ha dindan yev (ouzh ar c'hefioù) emaint dre holl ; *seine Ketten sprengen*, *seine Ketten abschütteln*, terriñ e ereoù, terriñ e chadennoù, breviñ e ereoù, breviñ e chadennoù, strinkañ a dammoù e ereoù diouzh an-unan, strinkañ a

dammoù an hernaj diouzh an-unan, dichadennañ, en em zichadennañ, terañ e rañjennoù ; **3.** *er ist an die Kette zu legen*, diboulet eo da stagañ, foll-mik eo, foll-bras eo, foll-magn eo, foll-tremenet eo, hennezh a zo gars da stagañ, hennezh a zo gars da bennaskañ, hennezh a zo sot da stagañ, foll da stagañ eo, diskiant da stagañ eo, morfoll eo, stagapl eo ; **4.** listenn b., chadenn b., chadennad b., renkennad b., kaead g., kudennad b. ; *eine Menschenkette bilden*, ober listenn, ober chadenn, kudenniñ ; *eine Kette von Polizisten*, ur renkennad archerien b. ; **5.** steudad b., aradennad b., aradenn b., aridennad b., chadennad b. ; *Gebirgskette*, steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad-venezioù b., chadennad-venezioù b. ; **6.** [tekn., kirri] *Raupenkette*, raou b., biskoulenn b. ; **7.** [dre skeud.] aradennad b., steud b., heuliad g., gwiadenn b. ; *Kette von Ursachen und Wirkungen*, strobad kaozioù hag efedoù g. (Gregor), chadennad arbennoù ha gweredoù b. ; *die Kette der Geschlechter*, heuliad ar rummadoù g., ar rummadoù lerc'h-ouzh-lerc'h ; *die Kette des Lebens, die Kette des Seins*, chadenn ar vuhez b., gwiadenn ar vuhez b. ; **8.** gwiadennad b., gwidenn b., rouedad staliou b., chadennad b. ; *Hotelkette*, gwiadennad letioù b., gwidenn letioù b., chadennad letioù b. ; **9.** [gwiad] steuñvenn b. ; *die Kette und der Schuss eines Gewebes*, steuñvenn hag anneauenn ur wiadenn ; **10.** bandenn b., bandennad b., torkad g., kaouad b./g. ; *eine Kette Rebhühner*, ur vandenn glujiri b., ur vandennad klujiri b., ur gaouad klujiri b., un torkad klujiri g. ; **11.** ristenn b. ; *Kühlkette*, ristenn ar yen b.

Kettel g./n. (-s,-) : chadennig b. [*liester* chadennoùigoù].

ketten V.k.e. (hat gekettet) : *an etwas (t-rt) ketten*, chadennañ ouzh udb, chenjenñ ouzh udb, stagañ ouzh udb ; *Trupp aneinander geketteter Sträflinge*, chadennad c'haleourien b.

V.em. : **sich ketten** (hat sich (t-rt) gekettet) : en em stagañ.

Kettenanker g. (-s,-) : [merdead.] boue-stagañ g. ; *großer Kettenanker*, krog-mor g.

Kettenantrieb g. (-s,-e) : [tekn.] treuzkas dre chadennoù g., treuzkas dre chadenn g.

Kettenblitz g. (-es,-e) : [fizik] luc'hed chapeled str.

Kettenbriefe lies. : chadennad lizhiri b.

Kettenbruch g. (-s,-brüche) : [mat.] kevreizhenn gendalc'hek b.

Kettenbrücke b. (-,-n) : pont-skourr g., pont-stenn g., pont-a-ispilh g., pont-orjal g.

Kettenfahrzeug n. (-s,-e) : karbed war raouier g., karbed war viskoulennnoù g., karr-biskoulenn g.

Kettenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] nijadeg a-steud b., nijadeg stok-ha-stok b., nijadeg lost-ouzh-lost b.

Kettenförderer g. (-s,-) : [tekn.] treuzdouger dre chadenn g., mekanik darbariñ dre chadenn g.

kettenförmig ag. : a-stumm gant ur chadenn, e stumm ur chadenn, e doare ur chadenn, e doare chadennoù, a-zoare gant ur chadenn, a-zoare gant chadennoù, a-seurt gant ur chadenn, a-seurt gant chadennoù, chadenneet, e chadenn.

Kettengehänge n. (-s,-) : istribilhon g., stribilhon g.

Kettengehäuse n. (-s,-) : [marc'h-houarn] karter g.

Kettengelenk n. (-s,-e) / **Kettenglied** n. (-s,-er) : mell chadenn g., anell b., lagadenn b., mailh g.

Kettenhemd n. (-s,-en) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Kettenhandel g. (-s) : [kenwerzh] kenwerzh etreadouriñ g./b., etreadourezh g., kenwerzh dre etreadourien g./b., kenwerzh dre hanterourien g./b.

Kettenhund g. (-s,-e) : ki-stag g.

Kettenkarussell n. (-s,-s/-e) : kador-nij b.

Kettenläden lies. : gwiadennad staliou-gwerzh b., gwidennad staliou-gwerzh b., rouedad staliou b., chadennad staliou b.

Kettenkurve b. (-,-n) / **Kettenlinie** b. (-,-n) : [mat.] krommenn diarfun b.

Kettenpanzer g. (-s,-) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Kettenrauchen n. (-s) : sujidgezh kreñv d'ar butun b., gwall vutunerezh g.

Kettenraucher g. (-s,-) : butuner daonet g., butuner touet g., butuner pommet g., butuner kinviet g., butuner echu g., butuner peurechu g., butuner eus ar penn g., butuner diouzh ar penn g., butuner eus ar re washañ g., unan hag a fum evel ur siminal g.

Kettenreaktion b. (-,-en) : [fizik] dazgwered ristennek g. ; *eine Kettenreaktion auslösen*, delankañ un dazgwered ristennek.

Kettenring g. (-s,-e) : mell chadenn g., anell b., lagadenn b., ailhedenn b., mailh g.

Kettenrüstung b. (-,-en) : [istor] sae-vailhek b., roched-brezel g./b., roched mailhoù houarn g./b., sae mailhet b. / hobregon g. / jakoun g. (Gregor).

Kettensäge b. (-,-n) : heskennerez-chadennek b., treujerez b.

Kettenschaltung b. (-,-en) : [tekn.] dirouderez b., direilher g., heñcher-chadenn g., diroudenner g., digroger g.

Kettenschlepper g. (-s,-) : stlejerez war raouier b., stlejerez-viskoulenn b., traktor war raouier g., traktor war viskoulennnoù g.

Kettenschluss g. (-es,-schlüsse) : [preder.] liessillogism berraet g., sorit g., heulrakdiviz g.

Kettenschlussargument n. (-s) : [preder.] arguzenn ar bern ed b.

Kettenschutz g. (-es,-e) : [marc'h-houarn] karter g.

Kettenspanner g. (-s,-) : stenner ar chadenn g.

Kettenstich g. (-s,-e) : [gwiad.] kraf chadennig g.

Kettentrieb g. (-s,-e) : [tekn.] keffloc'h dre chadenn g.

Kettfaden g. (-s,-fäden) : [gwiad.] neudenn steuñvenn b. ; *die Kettfäden auf einen Kettbaum aufwickeln*, steuñviñ, steuñviñ ar wiad, stigmañ neudennoù ar steuñvenn war ur garvañ, sterniañ ur gwiad, lakaat ur gwiad er stern.

Kettwalze b. (-,-n) : [stern-gwiadiñ] karvan b., steuñvailh b., steuñvlec'h g.

Ketzer g. (-s,-) : disivouder g., eretik g. ; *zu den Ketzer gehören*, bezañ eus gouenn fallakr an disivouderien.

Ketzerei b. (-,-en) : **1.** [relij.] disivoud g., disivouderrezh g., erezi b. ; **2.** [dre skeud.] enepkredenn b.

Ketzergericht n. (-s,-e) : Ofis Santel g., lez-varn an inkizision b.

Ketzerhaupt g. (-s,-häupter) : penndisivouder g., penndisivoudour g.

ketzerisch ag. : kontrol da reizh an liz, eretik, disivout ; *ketzerische Reden führen*, disivoudiñ, distagañ komzoù kontrol da reizh an liz, distagañ hugunodajoù / distagañ parpailhodajoù (Gregor).

Ketzerische(s) ag.k. n. : disivoudelezh b.

Ketzerrichter g. (-s,-) : inkizitor g.

Ketzerverbrennung b. (-,-en) : tanlazherezh un disivouder g., tanlzhadeg disivouderien b.

keuchen V.gw. (hat gekeucht) : 1. dielc'hat / berranalañ (Gregor), dic'hwezhañ, dihostal, termal, dianalañ, trealañ, halpiñ, trec'hwezhañ, mougañ, tagañ, diroufal, bezañ berr war e gezeg, diadaviñ, bezañ tenn e anal d'an-unan, bezañ berr war an-unan, bezañ e anal o kinnig mankout, bezañ berr e anal, bezañ ar berralan gant an-unan, bezañ ar berranal war an-unan, soetiñ, bac'hellat, simuc'hiñ, berraat war an-unan, dideodañ ; 2. [milvezegiezh] kornal ; *dieses Pferd keucht beim Rennen*, ar marc'h-se a zo komart, ar marc'h-se a gom.

Keuchen g. (-s) : 1. dihosterezh g., dirouf g., termadennoù lies., termerezh g., trec'hwez g., simuc'h g. ; 2. [milvezegiezh, kezeg] kornailhenn b.

keuchend ag. : berranalek, berranal, peus, termus, berr e anal, dialan, tenn e anal, dielc'het, tiñvet, o trec'hwezhañ, tuzum ; *keuchend ankommen*, degouezhout berr e anal, erruout dialan, erruout tenn e anal, degouezhout gant e anal o kinnig mankout ; *keuchender Atem*, berranal g./b.

Keuchhusten g. (-s) : drev g., paz-yud g., paz-moug g., paz-yuderezh g., paz-bras g., paz-tag g. ; *an Keuchhusten sterben*, mervel gant an drev, bezañ kaset d'ar vered gant ar paz-yud ; *Keuchhusten haben*, bezañ taget gant an drev, bezañ kouezhet an drev war an-unan, bezañ gant ar paz-moug, bezañ gant ar paz-yud, bezañ ar paz-moug gant an-unan, bezañ ar paz-yud gant an-unan.

Keule b. (-,-n) : 1. bazh pennek b., penn-bazh g., penngod g., krennvazh b., bazh krenn b., bataraz b., bazh-ribot b. ; 2. [kig] morzhedenn b., morzhed b., feskenn b.

Keulen-Bärlapp g. (-s,-e) : [louza.] louzaouenn-ar-saouzan b., saouzanenn b.

Keulenschlag g. (-s,-schläge) : taol penn-bazh g., taol penngod g.

Keuper g. (-s) : [douar.] trias uhelañ g., live ar margoù kanevedennek g.

keusch ag. : diantech, diantek, glan, diorged, dic'hadal, gwerc'h, dinamm, kast, fur, onest, emziouerus, eleveziek.

Keusche b. (-,-n) : [Bro-Austria] kozh ti g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., lastez ti g., toull lous g., fougenn b. ; *in einer Keusche wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Keuschheit b. (-) : diorged g., dic'hadaliezh b., glanded b., diantegzh b., kasted b., gwerc'hded b., emziouer g., elevez b.

Keuschheitsgelübde n. (-s) : [relij.] gouestloù a c'handed lies., gouestloù a gasted lies., goiunez a gasted b., gouestl a werc'hded g., ro a werc'hded b.

Keuschheitsgürtel g. (-s,-) : gouriz kasted g., gouriz diantegzh g., gouriz dic'hadaliezh g., gouriz a c'handed g.

Keyboard n. (-s,-s) : 1. [sonerezh] ograou elektronek g. ; 2. [stlenn.] klavier g., stokellaoueg b.

Kfz n. (-,-) : [berradur evit **Kraftfahrzeug**] karr-tan g., tangarr g.

Kfz-Steuermarke b. (-,-n) : melvenn garr b.

KG b. (-,-s) : [berradur evit **Kommanditgesellschaft**] kevredad e gougenn g.

KGB g. (-pe -s) : KGB g. [diwallit dre fent e dalv KGB (kajebe g.) e brezhoneg kement ha : Kollet Gant ar Boeson, ur bern spierien a zo neuze e Breizh !].

kgl. ag. : [berradur evit **königlich**] roueel, ... ar roue.

K-Gruppe b. (-,-n) : [istor] strollad kleizelour g., strollad marksour-leninour g.

Khaki¹ g. (-s) : danvez kaki g., kaki g.

Khaki² n. (-s) : liv kaki g., kaki g.

khaki³ ag. / **khakifarben** ag. : kaki, livet e kaki.

Khan g. (-s,-e) : [polit.] kan g., penntiern g.

Khediye g. (-s/-n,-n) : kediv g.

Khmer g. (-,-) / b. (-,-) : Khmer g. / Khmerez b. ; *die roten Khmer*, ar Ghmered ruz lies.

KI b. (-) : [berradur evit **künstliche Intelligenz**] naouegezh kalvezel b., naouegezh kalvezadel b.

Kibbuz g. (-, Kibuzzim/-e) : kibouts g. [liester kiboutsim, kiboutsoù], kibouts g. [liester kiboutsim, kiboutsoù].

Kiberer g. (-s,-) : [Bro-Austria] P. *die Kiberer*, beg-e-dog g., paotred-o-zokoù lies., an tokoù korniek lies., paotred-ar-c'huzh-heol lies., paotred-Mari-Robin lies., mevelien Mari-Robin lies., paotred-o-lasoù-gwenn lies., an eontred-kordenn lies.

Kicher b. (-,-n) / **Kichererbse** b. (-,-n) / **Kichertragant** g. (-s,-e) : [louza.] piz-sisez str., piz-soubenn str., piz-gris str.

kichern V.gw. (hat gekichert) : fic'hal, fic'hellañ, fic'hañ, c'hoarzhin a-zindan (dre zindan, dindan e vourroù, dindan e fri), brizhc'hoarzhin, c'hoarzhin yud, risignal, risignat, richanañ, skrignal, godisat, ober ur c'hoarzh gadal (Gregor).

Kichern n. (-s) : skrign g., skrignadeg b., skrignadenn b., c'hoarzh-yud g., risign g., brizhc'hoarzh g., glasc'hoarzh g., rinkin g.

kicken V.gw. (hat gekickt) : c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadoù er volotenn.

Kick-off g. (-s,-s) / **Kickoff** g. (-s,-s) : [Bro-Suis] tenn digeriñ g.

Kickstarter g. (-s,-) : [tekn.] lañser dre droad ur marc'h-tan g., kick-starter g.

Kid n. (-s,-s) : krennard g., kampinod g., mous g., marmouz g., kañfardig g.

kidnappen V.k.e. (hat gekidnappt) : skrapañ.

Kidnapper g. (-s,-) : skrapet g.

Kidnapping n. (-s,-s) : 1. skrapañ g., skraperezh g., skrapadenn b. ; 2. skraperezh bugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.

kiebig ag. : 1. dichek, divergont, hardizh, her, balc'h, digoll, divezh, difoutre, dibalamour, digaz, diskramailh ; 2.

fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, droug ruz ennañ, en imor santel, e gwalarn, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, e revr war e chouk gantañ, fioun ennañ, kounnaret, broc'h ennañ, broc'het, aet tro en e voned, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Kiebitz g. (-es,-e) : 1. [loen.] kornigell b., kernigell b., goubig b. ; *die Haube des Kiebitzes*, kupenn ar gornigell b. ; 2. P. [c'hoari kartoù] arvester direnkus g., tarlucher g. **kiebitzen** V.gw. (hat gekiebitzt) : P. [c'hoari kartoù] direnkañ evel tarlucher.

Kiebitzregenpfeifer g. (-s,-) : [loen.] morlived aod [*liester* morlived aod, morlived aod] g., moulleg g.

kiefeln [Bro-Aostria] V.gw. (hat gekiefelt) : 1. mougnañ, krignat, c'hoari gant e zent ; 2. prederiañ, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch.

Kiefer¹ g. (-s,-) : [korf.] javed b., karvan b., chagell b., aven b. ; *Oberkiefer*, javed-laez b., javed-krec'h b., javed uhelañ b., aven grec'h b., karvan grec'h b., karvan uhelañ b. ; *Unterkiefer*, javed-traoñ b., javed izelañ b., aven draoñ b., karvan draoñ b., karvan izelañ b. ; *zahnloser Kiefer*, moñsenn b. [*lies*. moñsoù], muñsun b., javedad dizent (dizant) b., karvan dizant (dizent) b. ; *mit zahnlosen Kiefern essen*, mougnañ ; *das Kind hat sich den Kiefer verrenkt*, ar bugel a zo divarc'het (marc'het, diaozet) e c'henoù, dizahet eo javed ar bugel, ar bugel en deus freget e c'henoù.

Kiefer² b. (-,-n) : [louza.] pinenn b., gwez-pin str., pin str.

Kieferbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr javed g., torr karvan g., torr chagell g.

Kieferchirurg g. (-en,-en) : [mezeg.] surjian karvanoù g.

Kieferchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh karvanoù b.

Kieferchirurgin b. (-,-nen) : [mezeg.] surjianerez karvanoù b.

Kiefergehölz n. (-es,-e) : pineg b., koad pin g.

Kieferhöhle b. (-,-n) : [korf.] kev ar garvan g.

Kieferhöhlenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kevfo karvanel g.

Kieferklaue b. (-,-n) : [loen.] krog g. ; *die Kieferklauen der Spinne*, krogoù ar gevridenn lies.

Kieferklemme b. (-) : [mezeg.] trismus g.

Kieferknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn javed g., askorn karvan g., askorn chagell g.

Kiefermuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn javed b., kigenn garvan b., kigenn chagell b.

Kiefern-Blutreizker g. (-s,-) : [louza.] laezhog saourus g.

Kieferngehölz g. (-es,-e) : [louza.] pineg b., koad pin g.

Kiefernharz n. (-es,-e) : [louza.] rousin pin g.

Kiefernholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] prenn pin g., koad pin g., pin g.

Kiefernadel b. (-,-n) : [louza.] barv-pin str., delienn-bin b. (*lies*. : delioù-pin) ; *Kiefernadeln*, belc'hoù lies., barv-pin str., delioù-pin lies.

Kiefernöl n. (-s) : dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Kiefernspössling g. (-s,-e) : [louza.] *Kiefernspösslinge*, plant pin str.

Kiefernwald g. (-s,-wälder) : [louza.] pineg b., koad pin g.

Kiefernzapfen g. (-s,-) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str.

Kieferorthopäde g. (-n,-n) : [mezeg.] ortodontour g., denteeuner g.

Kieferorthopädie b. (-) : [mezeg.] ortodontiezh b., denteeunerezh g.

Kieferorthopädin b. (-,-nen) : [mezeg.] ortodontourez b., denteeunerez b.

kieken V.gw. (hat gekiekt) : [norzh Bro-Alamagn] sellet.

Kieker g. (-s,-) : [tro-lavar] *jemanden auf dem Kieker haben*, a) bout prest da lammat gant u.b. ; b) dislugerniñ ouzh u.b., rigadella war u.b., sellet pik ouzh u.b.

Kiel g. (-s,-e) : 1. [merdead.] kein g., kein-lestr g., kein-bag g. ; *den Kiel eines Schiffes legen*, keinañ ur vag ; *den Kiel eines Schiffes zerbrechen*, digeinañ ur vag, frikañ kein ur vag ; 2. [barzh., dre astenn.] bag b., lestr g. ; 3. korzenn ar bluñvenn b., gar ar bluñvenn b. ; 4. [dre astenn.] (*Feder*)kiel, pluenn b., pluenn-waz b., stuc'h str. ; 5. [disglavier] gwalenn b.

Kielbalken g. (-s,-) : [merdead.] gerlink g.

Kielbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] gwareg vriataek b.

kielen V.gw. (hat gekielt) : pluañ.

V.k.e (hat gekielt) : [merdead.] karennañ, alej, aozañ.

Kielflosse b. (-,-n) : 1. [merdead.] soc'h g. ; 2. [nij.] stabilaer a-zerc'h g.

Kielflügel g. (-s,-) : [sonerezh] spinetez b., krav-kerdin g., klavisim g.

Kielfuge b. (-,-n) : jerbl g.

Kielgang g. (-s,-gänge) : [merdead.] kalbourzhoù lies.

kielholen V.k.e. (hat gekielholt) : 1. karennañ, alej, aozañ ; 2. [istor, kastiz, merdead.] lakaat da dremen dindan kein al lestr.

Kiellegung b. (-,-en) : [merdead.] lakidigezh er poull karennañ b.

Kiellinie b. (-,-n) : [merdead.] *in Kiellinie fahren*, bageal lerc'h-ouzh-lerc'h, merdeñ lost-ouzh-lost, merdeñ a-steud.

kieloben Adv. : [merdead.] war e c'henoù, war eilpenn ; *das Schiff treibt kieloben*, mont a ra ar vag war he genoù a-youl avel ha mor.

Kielplatz g. (-es,-plätze) : [merdead.] poull karennañ g.

Kielraum g. (-s,-räume) : [merdead.] strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g., lost ar vag g. ; *vorderer Kielraum*, piked g.

Kielschwein n. (-s,-e) : [merdead.] gerlink g., adkein g.

Kielwasser n. (-s) : 1. [merdead.] roudenn ul lestr b., roudenn vor b., roud g., roudennad b., trovoren b. ; *das Schiff hinterließ ein schäumendes weißes Kielwasser*, al lestr a leze a-dreñv e roudenn wenn o virviñ ; 2. [dre skeud.] *in jemandes Kielwasser schwimmen*, mont war roudoù u.b., bale war roudoù u.b., bale dre roudoù u.b., dispenn roudoù u.b., mont war heul u.b., heuliañ roudoù u.b., bezañ en anal u.b.

Kieme b. (-,-n) : [loen.] brenk g., skouarn b. [*liester* divskouarn].

Kiemenatmung b. (-,-en) : [loen.] analadur dre ar brenkoù g.

Kien g. (-s,-e) : 1. [louza.] koad pin g., prenn pin g., pin g. ; 2. [dre skeud.] *auf dem Kien sein*, bezañ war e api, bezañ e ged, bezañ war evezh, bezañ war e evezh, bezañ war an difenn, bezañ war var a zroug, bezañ war ziwall, kemer e ziwallou, en em ziwall, bezañ war e ziwall, bezañ war e ward, bezañ gant e jeu, bezañ war-sav, kemer e surentez, beilhañ pizh, delc'her digor e lombrioù, delc'her digor e vrennigennoù, digeriñ mat e ziv vrennigenn, eveshaat, bezañ evezhiel evel un naer.

Kienapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str.

Kienholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad pin g., prenn pin g., pin g.

kienig ag. : [louza.] rousinek.

Kienspan g. (-s,-späne) : skolpenn koad pin b., skolpad koad pin g.

Kiepe b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] bouteg g., restenn b., restennad b., manikin g./b., mann g./b.

Kies g. (-es,-e) : 1. grouan str., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., mein-ruilh lies. ; 2. P. [arc'hant] kailh g., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., moullou lies., grifoù lies., kraf str. ; *Kies bei sich haben*, kaout glazarded (kailh, glaou, kregin, segal, moullou, kraf) en e c'hodelloù.

Kiesel g. (-s,-) : maen-kailhastr g., bili str., bilienn b., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grouan str., grae b., grozol g./str., gregailh g., grotilh g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kailhaouennoù lies., mein-ruilh lies.

Kieselerde b. (-,-n) / **Kieselgur** b. (-) : 1. douar silikek g., douar kailhastrek g. ; 2. [kimiezh] silik g.

Kieselgestein n. (-s,-e) : maen kailhastrek g.

kieselig ag. : silikek, kailhastrek.

Kieselsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn silikek b.

Kieselschiefer g. (-s,-) : radiolarit g.

Kieselstein g. (-s,-e) : maen-kailhastr g., maen-bili g., maen-ruilh g., bili str., bilienn b., grell str., grell-maen str., grell-mein str., grouan str., grouanenn b., grae b., grozol g./str., grozolen b., gregailh g., grotilh g., kailhenn [*liester* kailhennoù, kailhoù] b., kailhaouenn b. ; *Kieselsteine hüpfen (springen) lassen*, spazhañ an dour, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour, skejañ an dour.

Kieselstrand g. (-s,-strände) : grae b., gro b., aod g./b.

Kieselstreifen g. (-s,-) : *Kieselstreifen an der Küste*, erv bili g., erv vili b., kej g., karrbont g., gro vili b., groa vili b.

kiesen V.k.e. (kor / hat gekoren) : [barzh.] dilenn, dibab, diuz, diuzañ.

Kieserde b. (-) : krag grouanek g.

Kiesgrube b. (-,-n) : grouaneg b.

Kieshof g. (-s,-höfe) : grouanenn b.

kiesig ag. : grouanek, grouanennek, grouanus, grozolek.

Kiessand g. (-s) : grozol g./str., grell str., gregailh g., grotilh g., grellsabl g., grae b., grouan str., sabl gros str., sabl grouanek str.

Kiesweg g. (-s,-e) : hent grouan g., alez goloet gant grouan b.

Kiez g. (-es,-e) : karter g., ranngêr b., ranngêriad b., taread g., kontre g.

kiffen V.gw. (hat gekiffet) : butunat hachich, mogediñ butun drol, mogediñ butun-nij.

Kiffer g. (-s,-) : butuner hachich g., mogeder hachich g.

Kifferin b. (-,-nen) : butunerez hachich b., mogederez hachich b.

Kig-ha-Farz g. (-) : kig ha farz g.

kikeriki estl. : kokokokogog ! kokokog ! kotokog ! kotogotogog ! kotogogog !

killen V.k.e. (hat gekillt) : muntrañ, lazhañ, drouklazhañ, ober e stal da, tortañ, ober e varv da, reiñ e gont da, ober e lod da, ober e afer da, ober e jeu da, diskar.

Killer g. (-s,-) : muntre g., lazher g., drouklazher g., kiger g., lazher gopret g., lazher a vicher g.

Killerin b. (-,-nen) : muntrez b., lazherez b., drouklazherez b., kigerez b., lazherez c'hopret g., lazherez a vicher g.

Killerinstinkt g. (-s) : [dre skeud.] araj bezañ trec'h g.

Killerwal g. (-s,-e) : [loen.] skoazog g., skoazeg g., bleizmor g. [*liester* bleizi-mor], morvleiz g. [*liester* morvleizi].

Kilo n. (-s,-/-s) : kilo g. ; *ein Kilo Rindfleisch*, ur c'hilo a gig-bevin g., ur c'hilo kig-bevin g. ; *zwei Kilo wiegen*, pouezañ daou gilo, bezañ daou gilo a bouez en dra-mañ-tra.

Kilobyte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] kilookted g.

Kilogramm n. (-s,-e) : kilogramm g., kilogrammad g., kilo g.

Kilogrammometer g./n. (-s,-) : kilogrammetr g.

Kilohertz n. (-,-) : kilohertz g.

Kilojoule g. (-/-s,-) : kilojoul g.

Kilokalorie b. (-,-n) : kilokalori g.

Kiloliter g./n. (-s,-) : kilolit g., kilolitrad g.

Kilometer g./n. (-s,-) : kilometr g., kilometrad g., kart-lev g. ; *zehn Kilometer hin, zehn Kilometer zurück*, dek kilometrad mont, dek kilometrad dont ; *dreißig Kilometer hin und zurück*, tregont kilometrad mont ha dont ; *hundert Kilometer pro Stunde*, kant km/h g., kant kilometr an eur g., kant kilometrad an eur g. ; *Kilometer fressen, Kilometer herunterreißen*, dibunañ levioù, faoutañ levioù, faoutañ hent, foetañ (bale, dornañ, rahouennata) hent, muzuliañ hent, c'hwistañ hent, fustañ hent, koadañ hent, redek hent, muzuliañ hentoù, dibunañ hent, troc'hañ hent, regiñ hent, pilat hent, bezañ ur skuber mat a hent eus an-unan, bezañ ur mestr baleer eus an-unan, leviata, diskar levioù hent ; *in Kilometern einteilen*, kilometrañ.

Kilometergeld n. (-s,-er) : digoll frejoù hent g., dic'haou frejoù hent g.

kilometerlang ag. : meur a gilometr dezhañ.

Adv. : e-pad kilometradoù ha kilometradoù.

Kilometermesser g. (-s,-) : konter-kilometroù g.

Kilometerpauschale b. (-,-n) : digoll frejoù hent treziadek g., dic'haou frejoù hent treziadek g.

Kilometerstand g. (-s) : niver a gilometroù g.

Kilometerstein g. (-s,-e) : maen-hed-hent g., maen-kilometroù g., bonn-hent g., maen-bonn g. ; *Kilometersteine setzen, mit Kilometersteinen versehen*, kilometrañ.

kilometerweit ag. : meur a gilometr dezhañ.

Adv. : 1. e-pad kilometradoù ha kilometradoù ; 2. war-hed meur a gilometr ac'hanen.

Kilometerzähler g. (-s,-) : konter-kilometroù g., konter g., taksimetr g.

Kilowatt n. (-s,-e) : kilowat g., kilowatad g.

Kilowattstunde b. (-,-n) : kilowat-eur b., kilowateuriad b.

Kilt g. (-s,-s) : kilt g.

Kimberlit g. (-s) : [douar.] kimberlit g.

Kimm b. (-) : [merdead.] 1. dremmwel g. ; 2. *gekrümmte Kimm*, moñsellou b. ; *Schiff mit langer Kimm*, bag moñsellet-hir b. ; *ein Schiff auf die Kimm legen*, lakaat ur vag war he c'hostez, moñselliñ ur vag.

Kimme b. (-,-n) : 1. ask g., askenn b., koch g., kran g., hosk g., bouch'h g., skej g., troc'h g., garan b., janabl g., jerbladur g. ; 2. [lu] hosk al linenn-vizañ g., hosk-kouchañ g., hosk ar viz g., ask ar vizerez g., koch bizañ g., koch kouchañ g. ; 3. P. garbedenn b., pleg ar peñsoù g.

Kimono g. (-s,-s) : kimono g.

Kinästhesie b. (-) : [mezeg.] kinestiezh b., loc'haeziñ g.

Kind n. (-s,-er) : 1. bugel g., bugelig g. [*liester* bugaligoù], krot g., bouch g., plog g., krouadur g., frouezhenn b., hini bihan g., hini vihan b., kaezh bihan g., kaezhig bihan g. ; *ein munteres Kind*, ur bugel leun a vuhez (drant ha bagol) g., ur bugel gwiv evel ur c'hant tachoù g. ; *ein neugeborenes Kind*, ur bugel nevez-c'hanet g. ; *ein einjähriges Kind*, ur bugel bloaz g. ; *streng erzogene Kinder*, bugale savet garv lies. ; *ein Kind gebären (bekommen)*, genel, genel ur bugel, reiñ buhez d'ur bugel, dispakañ eus ur bugel, lakaat ur bugel er bed, gwilioudiñ, ober he zro, [gwashaus] dozviñ, flutañ ; *aus dieser Ehe ging ein Kind hervor*, diwar o friedelezh e c'hanas ur bugel ; *sie hätte so gerne Kinder bekommen*, goulennet a-walc'h he dije kaout bugale ; *die Nachbarn haben ihr Kind bekommen*, kouezhet eo ar pignon en ti all ; *der Spieltrieb ist den Kindern angeboren*, a ouenn eo d'ar vugale karet c'hoari, natur eo d'ar vugale karet c'hoari, ar vugale a zo douget dre natur da c'hoari ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *sie hat ihr Kind gekriegt*, hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, aet eo ar pignon d'an traoñ, kouezhet eo ar voger, flutet eo, dozvet eo ; *das Kind muss mal*, ar paourkaezhig a sant mouezh ; *Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern*, ar vugale a fuilh levenez e ti o zud ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr ; *jedoch habe ich Weib und Kind zu Hause*, ur vaouez ha bugale a zo war va c'harg memes tra, ur vaouez ha bugale am eus war an dorzh memes tra, eureudet ha bugaleet on memes tra ; *Kinder erziehen (aufziehen)*, desevel (diorren, bevañ, magañ) bugale ; *sie ist kein Kind mehr*, aet eo er-maez a vogel ; *seine Kinder zur Arbeit schicken*, lakaat e vugale el labour ; *jemanden an Kindes Statt annehmen*, kemer u.b. da vab (da verc'h), advugelañ u.b., advabañ (adverc'hañ) u.b., ober u.b. e vogel (Gregor) ; *von Kind auf*, a-vihan, a-vihanig, abaoe e oad kentañ, abaoe e vogeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank ; *er ist noch ein richtiges Kind*, chomet eo bugel a-walc'h, chomet eo lallaik a-walc'h, n'eo ket dizonet mat a-walc'h ; *wir sind alle Kinder Gottes*, ni a zo holl bugale da Zoue ; *ein Kind mit beiden Armen in die Höhe stemmen*, ober pintig d'ur bugel ; *ein Kind auf seinen Knien reiten lassen*, ober barlennig d'ur bugel ; *Vater-Mutter-Kind spielen*, c'hoari tiegezhig, c'hoari ti bihan ; *Kind, das alles anfasst*, ivinoù drouk lies., firbouch g., firboucher g., fourdouilh g., c'hwiletaer

g., c'hwiliere g. ; *die Eltern haften für ihre Kinder*, dindan atebegzh o zud emañ ar vugale, e karg o zud emañ ar vugale, atebek eo ar gerent war o bugale, war karg o zud emañ ar vugale, emell ouzh o bugale o deus ar gerent, en emell o zud emañ ar vugale, war kont o zud emañ ar vugale, bez o deus ar gerent o bugale war o c'hont, respont a ra ar gerent ouzh o bugale ; *geburtsreifes Kind*, krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b. ; *in Armut lebende Kinder*, krouadurien baour lies. ; *vor der Heirat erzeugtes Kind*, labousig abred g. ; *uneheliches Kind*, bastard g., bastardez b., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., laeradenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; 2. *mein Kind*, va mab, va filhor ; 3. P. *ein schönes Kind*, ur goantenn b., ur gaerenn b., ur femelenn b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur gurun a blac'h b., ur garvez b., ur gouarc'henn b., ur blantenn b., ul loskadenn b., ur baotrezenn b., un darinenn a blac'h b., ur gogez g. ; 4. *er ist ein Kind seiner Zeit*, mont a ra gant e varevezh (gant an amzer a ren), ur paotr diouzh e varevezh eo ; *man sieht sehr wohl, wes Geistes Kind er ist*, e jeu a ziskouez mat piv eo, gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhez, gwelet e vez splann peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt danvez 'zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ), gwelet e vez splann pet kompren a zo ennañ ; 5. [dre skeud.] *mit Kind und Kegel*, gant kar, par ha yar - gant kar ha karrigell ; *sie kommen mit Kind und Kegel*, degas a reont o bugale d'o foursu, degouezhout a reont gant karr ha karrigell, erruout a reont gant kar, par ha yar ; 6. [tr-l] *das Kind mit dem Bad ausschütten*, lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, devañ ar gwinizh war un dro gant an dreog ; 7. *das Kind bei seinem (beim rechten) Namen nennen*, na glask tro, na glask tro da ziverrañ, na glask kammdroioù, mont didro-kaer dezhi, lavaret eeun ar wirionez, mont end-eeun dezhi, mont berr, bezañ didroidell, bezañ distlabez da lavaret an traoù, komz distag, lavaret fraezh penaos emañ kont, mont didroidell dezhi, mont displeg dezhi, na gaout treuzoù ebet war e zor ; 8. *wir werden das Kind schon schaukeln*, kavout a raimp hol lank, kavout a raimp lank forzh penaos, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e vo un tu bennak d'en em zibab, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, kavet e vo doare pe zoare da zirouestlañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestlañ hon neud, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil, kavout a raimp penaos terriñ ode war an dra-se ; 9. [kr-l] *Kinder und Narren sagen die Wahrheit*, etre c'hoari ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz ; 10. *ein gebranntes Kind scheut das Feuer*, ki (kazh) skaotet

en devez aon rak dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour klouar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - kazh skaotet a dec'h rak dour bervet - evel ki skaotet, ho pezh doan rak dour bervet - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ.

Kindbett n. (-s) : [mezeg.] gwilioud g., poan-vugale b., gwentloù lies. ; *im Kindbett liegen*, bezañ e gwilioud (war wentloù, e poan-vugale, gant gwentloù ar gwilioudiñ), bezañ ar gwentloù ganti, bezañ o wilioudiñ, ober he zro, bezañ o wigourat.

Kindbettfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ruz b., terzhienn ar vammenn b.

Kindchen n. (-s,-) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], mounounig g., va bugel !

Kinderarbeit b. (-) : labour ar vugale g.

Kinderarzt g. (-es,-ärzte) : [mezeg.] mabour g., pediater g., medisin ar vugale g., mezeg-bugale g.

Kinderärztin b. (-,-nen) : [mezeg.] mabourez b., pediaterourez b., medisinez ar vugale b., mezegez-vugale b.

Kinderaufbewahrung b. (-,-en) : [staliou-gwerzh] diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g.

Kinderauge n. (-s,-n) : lagad bugel g.

Kinderaussetzung b. (-,-en) : an dilezel bugale g.

Kinderbekleidung b. (-,-en) : dilhad bugale lies.

Kinderbett n. (-s,-en) : gwele bugel g.

Kinderbild n. (-s,-er) : poltred bugel g.

Kinderbrei g. (-s,-e) : pap g., papa g., papaig g.

Kinderbuch n. (-s,-bücher) : levr bugale g.

Kinderbüro n. (-s,-s) : burev an ti-kêr ma vez selaouet rekedoù ar vugale g.

Kinderchen lies. : bugaligoù lies., ploged lies.

Kinderchor g. (-s,-chöre) : laz-kanañ bugale g., kor bugale g.

Kinderdichtung b. (-,-en) : rimadellerezh g.

Kinderdorf g. (-s,-dörfer) : kêriadenn c'hoarioù b., kêriadenn vugale b.

Kinderehe b. (-,-n) : dimeziñ bugale g.

Kinderei b. (-,-en) : mibilij g., mibiliezh b., belbiaj g., bugaleadur g., bihan dra g., bugaleaj g. ; *seine Zeit mit Kindereien vergeuden*, en em reiñ da blijadurioù goullo, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù.

Kindererziehung b. (-,-en) : desavadur bugale g., desaverezh bugale g., diorroadur bugale g.

kinderfeindlich ag. : diazas ouzh ar vugale, a-enep ar vugale, diemsavus evit an tiegezhioù gant bugale.

Kinderfeindlichkeit b. (-) : diazaster ouzh ar vugale g., enebiezh ouzh ar vugale b., diemsavuster evit an tiegezhioù gant bugale g.

Kinderfest n. (-es,-e) : gouel bugale g.

Kinderflöte b. (-,-n) : [sonerezh] berlitonenn b.

Kinderfrau b. (-,-en) : 1. magerez b., mamm-vagerez b., mamm-vager b. ; *ein Kind einer Kinderfrau anvertrauen*, lakaat ur bugel gant magerez, lakaat ur bugel e magerezh, reiñ magerez d'ur c'hrouadurig (Gregor) ; *eine Kinderfrau suchen*, klask magerez ; 2. plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., gouarnerez b., diwallerezh vugale b.

Kinderfräulein n. (-s,-) : magerez b., gouarnerez b.

Kinderfreibetrag g. (-s,-beträge) : devidad telloù (devidad kemedel) en abeg d'an niver a vugale e karg g.

Kinderfresser g. (-s,-) : roñfl g., paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomme g., paotr e voned ruz g., barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., eontr doujoù g., Waoñ du g., ramonut g.

Kinderfreund g. (-s,-e) : paotr ar vugale g., mignon ar vugale g., mignon d'ar vugale g., paotr plijet gant ar vugale g.

Kinderfreundin b. (-,-nen) : plac'h ar vugale b., mignonez ar vugale b., mignonez d'ar vugale b., plac'h plijet gant ar vugale b.

kinderfreundlich ag. : jentil gant ar vugale, azas ouzh ar vugale, mat evit ar vugale, emsavus evit an tiegezhioù gant bugale, degemerus evit ar vugale.

Kinderfürsorge b. (-) : skoazell sokial evit ar vugale b.

Kindergarten g. (-s,-gärten) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol-vugaligoù b., skol ar babigoù b., liorz-vugale b., diwallerezh b.

Kindergärtner g. (-s,-) : kelenner skol-vamm g., kelenner skol-vihan g., kelenner skol ar babigoù g., kasour liorz ar vugale g.

Kindergärtnerin b. (-,-nen) : kelenneres skol-vamm b., kelenneres skol-vihan b., kelenneres skol ar babigoù b., kasourez liorz ar vugale b.

Kindergeburtstag g. (-s,-e) : deiz-ha-bloaz ur bugel g.

Kindergeld n. (-s,-er) : gopr-tiegezh g.

Kinder geschichten lies. : kontadennoù evit ar vugale lies.

Kinder gesicht n. (-s,-er) : dremm vugel b.

Kinderheilkunde b. (-) : [mezeg.] mabouriezh b., pediatriezh b.

Kinderheim n. (-s,-e) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderhort g. (-s,-e) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderjacke b. (-,-n) : jakedenn b., rokedenn b.

Kinderjahre lies. : bloavezhioù bugaleaj lies.

Kinderklinik b. (-,-en) : [mezeg.] kliniken vugale b.

Kinderkrankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] ospital hag a bled gant ar vugale g.

Kinderkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved bugale g., kleñved ar bugelvezh g.

Kinderkriegen n. (-s) : P. gwilioud g., gwilioudiñ g.

Kinderkrippe b. (-,-n) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., ti poupiged g.

Kinderladen g. (-s,-läden) : skol-vamm dazeilat b., skol-vihan dazeilat b., liorz vugale dazeilat b.

Kinderlähmung b. (-) : [mezeg.] *spinale Kinderlähmung*, poliomieli g.

kinderleicht ag. : ken aes ha tra, aes-ral, en amen da Yann forzh piv, en ardremez da Yann forzh piv, e resed da Yann forzh piv.

Kinderlein lies. : bugaligoù lies., ploged lies.

kinderlieb ag. : karantezus evit ar vugale ; *sie ist sehr kinderlieb*, nay (sot, ran, dall) eo gant ar vugale, hi a zo pitilh gant ar vugale, honnezh a zo gwrac'h gant ar

vugale, honnezh a zo karantezus evit ar vugale, ur c'hrog bras he deus ouzh ar vugale.

Kinderliebe b. (-) : 1. karantez ar vugale ouzh o zud b., karantez ur bugel evit e dud b., karantez ar vugale da-gehelañ o zud b. ; 2. karantez evit ar vugale b., karantez ouzh ar vugale b.

Kinderlied n. (-s,-er) : kanaouenn evit ar vugale b.

kinderlos ag. : divugale, hep bugale, hep bugel na sugell, divugel, dishêr, divab ; *kinderloses Ehepaar*, priedoù divugel lies., [mezeg.] priedoù gaonac'h lies. ; *kinderlose Ehe*, dimeziñ gaonac'h g. ; *diese Frau war lange Zeit kinderlos geblieben*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout vugale ; *ihre Ehe blieb kinderlos*, difrouezh e chomas o dimeziñ.

Kinderlosigkeit b. (-) : diouer a vugale g., [mezeg.] brec'hagnder g.

Kindermädchen n. (-s,-) : plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., gouarnerez b., diwallerez vugale b. ; *ich habe bei ihr als Kindermädchen gearbeitet*, gant honnezh e oan aet da vatezh vugale.

Kindermärchen n. (-s,-) : kontadennoù evit ar vugale lies., rimadell b.

Kindermedizin b. (-) : mabouriezh b., pediatriezh b.

Kindermissbrauch g. (-s,-bräuche) : gastaouerezh (orged) gant bugale g., pailhardiezh gant bugale b., gadaliezh gant bugale b., maboriadezh b., bugeloriadezh b.

Kindermisshandlung b. (-,-en) : gwallgaserezh bugale g., gwallgas bugale g., gwallaoz bugale g., heskin bugale g., heskinerezh bugale g.

Kindermode b. (-,-n) : giz nevez evit ar vugale b.

Kindermord g. (-s,-e) : lazh-bugale g. ; [relij.] *Kindermord in Betlehem*, lazhadeg an diantedeg wenvidik b., muntrezezh an Inosanted Santel g.

Kindermörder g. (-s,-) : lazher-bugale g.

Kindermörderin b. (-,-nen) : lazherezh-vugale b.

Kindermund g. (-s,-münder) : 1. genoù bugel g. ; 2. *Kindermund tut Wahrheit kund*, etre c'hoari ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.

Kindernahrung b. (-,-en) : boued babigoù g., boued babiged g., paskadur g., pask g.

Kindernarr g. (-en,-en) : paotr nay (sot, ran) gant ar vugale g., paotr pitilh gant ar vugale g., paotr gwrac'h gant ar vugale g., paotr hag en deus ur c'hrog bras ouzh ar vugale g.

Kinderpflege b. (-) : sevel babigoù g., desevel bugaligoù g., magerezh g.

Kinderpflegerin b. (-,-nen) : desaverez vugaligoù b., plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., magerez b.

Kinderpsychologie b. (-) : bredoniezh hag a bled gant ar vugale b., psikologiezh hag a bled gant ar vugale b.

Kinderquäler g. (-s,-) : boufoner bugale g., heskiner bugale g., gwallgaser bugale g.

kinderreich ag. : kalz a vugale ennañ ; *eine kinderreiche Familie*, ur familh vras b., ur familh fonnus b., un tiegezh bras g., un tiegezh niverus g., un tiegezh gant un neizhiad mat a vugale g., un torad mat a vugale g., un tiad mat a vugale g., un nodad mat a vugale g., ur grubuilhad vat a vugale b., un tiegezh gant un torad mat a vugale g., un tiegezh gant ur guchenn vugale g.

Kinderreichtum g. (-s) : niver bras a vugale g., kuchenn vat a vugale b.

Kinderreim g. (-s,-e) : rimadell b. ; *Verfasser von Kinderreimen*, rimadeller g. ; *Kinderreime verfassen*, rimadellañ ; *etwas in Form eines Kinderreims anbieten*, rimadellañ udb.

Kinderroller g. (-s,-) : troterez b., troterezig b.

Kinderschänder g. (-s,-) : maboriad g., bugeloriad g.

Kinderschändung b. (-,-en) : maboriadezh b., bugelorged g./b., bugeloriadegezh b.

Kinderschar b. (-,-en) : krubuilhad vugaligoù b., briad vugale b., ribitailh bugale g./b., rustumellad vugale b., neizhiad a vugale g., nodad bugale g., ur struj a vugale g., druilhad bugale g., druilh g., lambaj g., ribitailh g./b., tropad bugale g., froud bugale g., froud vugale b., froudad bugale g., froudad vugale b.

Kinderschreck g. (-s) : roñfl g., paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomn g., paotr e voned ruz g., barbaou g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., eontr doujoù g., Waoñ du g., ramonut g.

Kinderschuh g. (-s,-e) : 1. *Kinderschuhe*, boteier bugale lies. ; 2. [dre skeud.] *die Sache steckt noch in den Kinderschuhen*, war e gentañ lamm (war e dro gentañ) emañ an dra-se c'hoazh, nevez-voulc'het eo an afer ; *er ist den Kinderschuhen entwachsen*, er hat seine *Kinderschuhe* *ausgetreten*, aet eo er-maez a vugel, n'emañ ket mui oc'h uzañ e vragoù kentañ, deuet eo da vezañ un den, taolet en deus e c'hrom (Gregor), n'eo ket ur bugel ken, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'eo ket ganet gant labousig dec'h.

Kinderschule b. (-,-n) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar babigoù b.

Kinderschutz g. (-es) : gwarez sokial ar mammoù hag ar vugale g.

Kinderschwarm g. (-s,-schwärme) : krubuilhad vugaligoù b., briad vugale b., ribitailh bugale g./b., rustumellad vugale b., neizhiad a vugale g., nodad bugale g., ur struj a vugale g., druilhad bugale g., strobad bugale g., druilh g., lambaj g., ribitailh g./b., tropad bugale g., froud bugale g., froud vugale b., froudad bugale g., froudad vugale b.

Kindersicherung b. (-,-en) : [kirri-tan] reizhiad surentez evit ar vugale b.

Kindersitz g. (-es,-e) : [kirri-tan] azezenn vugel b., azezenn evit ar vugale b.

Kinderspiel n. (-s,-e) : 1. c'hoari evit ar vugale g. ; 2. [dre skeud.] *P. das ist für ihn nur ein Kinderspiel*, n'eo nemet ur c'hoari evitañ ober kement-se, n'eo nemet ur c'hoariadenn evitañ, ober a ra an dra-se ken aes ha tra, ober a ra an dra-se war blaen, dont a ra gantañ ken bravik ha tra (plaen ha brav, aes-ral), dont a ra gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a ra gantañ evel toaz er forn, n'eo nemet ur pleg evitañ, kement-se a zo dezhañ evel ur c'hoari, n'eo nemet un ebat evitañ, bihan eo dezhañ ober an dra-se, ur farsite eo evitañ ober an dra-se, n'eo nemet un tañva dezhañ ; *sie sprachen über die Schlacht, als wäre es nur ein Kinderspiel gewesen*, edont o komz eus an emgann evel pa ne vije bet nemet ur bugaleaj.

Kinderspielplatz g. (-es,-plätze) : tachenn c'hoari evit ar vugale b.

Kinderspielzeug n. (-s,-spielsachen) : 1. c'hoariell b., bravig g., bravigell b., bitrak g., P. brabrav g., kekaer g. ; 2. [gwashaus] siklud g.

Kindersprache b. (-) : komzoù babiged lies.

Kindersterblichkeit b. (-) : feur mervel ar vugale g., feur marvelezh ar vugale g., merventi ar vugale b., merventez ar vugale b., mervent ar vugale g., balvent ar vugale g.

Kinderstimme b. (-,n) : mouezh vogel b., mouezh ur vogel b.

Kinderstreich g. (-s,-e) : noualantez vogel b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., bugaleadur g., bugaleaj g., kañfarderezh g., marmouzezh g.

Kinderstube b. (-,n) : 1. kambr ar vugale b. ; 2. [dre skeud.] *er hat eine gute Kinderstube gehabt*, desavet mat eo bet ; *der hat wohl keine Kinderstube gehabt, er ist im Galopp durch die Kinderstube geritten*, dibalamour eo, savet dibalamour eo bet, n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, desavet fall eo bet, gros eo e grouer, kivioul (kintus, diaes) eo, tagnous eo, hennezh a zo ourz, goeñvet eo, ur rasker-melchon a zo anezhañ, hegarat eo evel ur bod linad, atav e vez o kaozeal gast, atav e vez o lardañ e gomzoù gant gerioù gros, lourt eo e barlant, hennezh a zo boull e grouer, hennezh a zo re libr en e gomzoù, hennezh a zo libr ha lous en e gomzoù, lous eo e c'henoù, un teod lous a zen eo, ur genoù lous a zen a zo anezhañ, rust eo evel ur bod-spern, gouerus eo, grignous eo, un den hek eo, hek eo e c'henoù, dic'hras eo, rok eo e zoare, rust eo e zoare, un den reut eo, un den diaes ober gantañ eo hennezh, diaes eo c'hoari gantañ, ur penn kegin a zo anezhañ.

Kindertagesstätte b. (-,n) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., diwallerezh g., ti poupiged g.

Kinderteller g. (-s,-) : [kegin.] roll-meuzioù evit ar vugale g.

Kindervers g. (-es,-e) : rimadell b.

Kinderwaage b. (-,n) : pouezerezh vabiged b.

Kinderwagen g. (-s,-) : bountell b., karrig-bount g., karrigell b., karr-poupig g., karrig-babig g.

Kinderwäsche b. (-) : dilhad bugale lies.

Kinderwelt b. (-) : *die Kinderwelt*, ar re vihan lies., ar re vitous lies., ar vugale lies., bed ar re vihan g., ar poupigou lies.

Kinderzahl b. (-,en) : niver a vugale g.

Kinderzeit b. (-) : bugaleaj g., bugaleerezh g., bugeliezh b., maberezh g.

Kinderzimmer n. (-s,-) : kambr ar vugale b.

Kinderzulage b. (-,n) / **Kinderzuschlag** g. (-s,-zuschläge) : gopr tiegezh g.

Kindesalter n. (-s) : oad tener g., oad kentañ g., bugaleaj g., bugaleerezh g., bugeliezh b., maberezh g. ; *von Kindesalter an*, a-vihan, a-vihanig, abaoe e oad kentañ, abaoe e vogeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-vihanig ; *zartes Kindesalter*, oad tener g.

Kindesannahme b. (-,n) : [gwir] advugelañ g., advabañ g.

Kindesbeine lies. : *jemanden von Kindesbeinen an kennen*, anavezout u.b. a-vihanig (abaoe e oad kentañ, abaoe e vogeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-vihan).

Kindesentführung b. (-,en) : skraperezh bugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.

Kindeskind n. (-s,-er) : bugel-bihan g. ; *Kindeskind*, bugale-vihan lies. ; *unsere Kindeskind*, ar rummadoù o tont war hol lerc'h lies.

Kindesliebe b. (-) : karantez ar vugale ouzh o zud b., karantez ur bugel evit e dud b.

Kindesmissbrauch g. (-s) : gastaouerezh (orged) gant bugale g., pailhardiezh gant bugale b., gadaliezh gant bugale b., maboriadezh b., bugeloriadezh b.

Kindesmisshandlung b. (-,en) : gwallgaserezh bugale g., gwallgas bugale g., gwallaoz bugale g., heskin bugale g., heskinerezh bugale g.

Kindesmord g. (-s,-e) : lazher-bugale g.

Kindesmörder g. (-s,-) : lazher bugale g.

Kindesmörderin b. (-,nen) : lazherezh vugale b.

Kindespflicht b. (-,en) : dever ur bugel e-keñver e dud g.

Kindesraub g. (-s,-e) : skraperezh bugale g., skrap bugale g., skrapadenn vugale b.

Kindesunterschiebung b. (-,en) : [gwir] eskemm bugale flodus ha malisius g.

kindgemäß ag. : azas ouzh ar vugale.

kindhaft ag. : mibilus, mibil, babik, bugelel, bugaleüs.

Kindheit b. (-) : bugaleaj g., bugaleerezh g., bugalegezh b., bugeliezh b., maberezh g., bugelvezh g., oad a grouadur g. ; *in seiner Kindheit*, ent bihan, da vare e vugaleaj, en e vugaleaj, en e oad a grouadur ; *in meiner frühesten Kindheit*, pa oan tener ; *das menschliche Leben wird in vier Aterstufen eingeteilt : Kindheit, Jugend, Erwachsenenalter, Greisenalter*, e buhez an den ez eus pevar oad : ar vogeliezh, an oad krenn, an oad gour hag ar gozhni.

Kindheitsandenken n. (-s,-) : eñvorenn eus ar bugaleaj b., kounaenn eus ar bugaleaj b.

Kindheitserinnerung b. (-,en) : 1. [tra fetis] kounaenn eus ar bugaleaj b., eñvorenn eus ar bugaleaj b. ; 2. [tra difetis] koun eus ar bugaleaj g., eñvor eus ar bugaleaj b., eñvorenn vugaleaj b.

Kindheitstraum g. (-s,-träume) : huñvre vogel b.

kindisch ag. : mibilus, mibil, babik, glep, bugelel ; *kindisch werden*, mont e bizibul, katariñ, bezañ erru en e eil bugaleaj, kouezhañ en e vugaleaj, mont e bugaleaj, treiñ da vagadenn, distreiñ e bugaleerezh / dont e bugaleaj (Gregor), treiñ e empenn e dour, treiñ e empenn e yod ; *du bist kindisch*, te a zo ur genegell, n'out ket dizonet mat a-walc'h, n'out ket dizonet c'hoazh, nag ez out-te lallaik ; *kindisches Wesen*, mibiliaj g., mibiliezh b.

kindlich ag. : 1. ... vogel, a vogel, ... babik, bugelvezhel, bugelel, bugaleüs ; *kindliches Verhalten*, emzalc'h bugelel g. ; *kindliche Liebe*, karantez a vogel ouzh tad ha mamm b., karantez ur vogel evit e dud b., doujañs evit e dud b. ; *kindlicher Gehorsam*, sentidigezh ouzh tad ha mamm b. ; *kindliche Eifersucht*, gwarizi vogel b. ; *als ich ein Mann wurde, tat ich ab, was kindlich war*, pa'z on deuet da vezañ un den, em eus dilezet ar pezh a oa eus ar vogel ; 2. [dre astenn.] *kindliches Gemüt*, frankiz a galon b., eeunded a spered b., simplded a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).

Kindlichkeit b. (-) : 1. karantez a vogel ouzh tad ha mamm b., karantez ur vogel evit e dud b. ; 2. [dre

astenn.] frankiz a galon b., eeundet a spered b., simplidet a galon b., didroellerezh g., spered didoubl b. (Gregor).

Kindlein n. (-s,-) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], plog g.

Kindschaft b. (-) : maberezh g.

Kindskopf g. (-s,-köpfe) : [dre skeud.] P. Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., loukez g., penn luch g., magn g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezen b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., papelod g., droch g., penn droch g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g., jostram g. ; *alter Kindskopf*, loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., pampez g., neudenner g., impopo kozh g., magadenn b.

Kindstod g. (-es) : [mezeg.] *plötzlicher Kindstod*, marv trumm ar vabiged g.

Kinemathek b. (-,-en) : filmaoueg b.

Kinematik b. (-) : [fizik] fiñvoniezh b.

kinematografisch ag. / **kinematographisch** ag. : ... film, ... filmoù, ... ar filmoù, filmel.

Kinetik b. (-) : [fizik] korzhoniezh b., loc'honiezh b.

kinetisch ag. : [fizik] korzhoniel, korzhek, korzhel, fiñvel ; *kinetische Gastheorie*, arlakadenn gorzhoniel an aezhennoù b.

King g. (-/s,-s) : mestr g., kabiten g., sieu g., ostant g., den muiañ g.

Kinkerlitzchen lies. : P. 1. fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., draillhennoù lies., disterajoù lies., belbeterezh g., kinkladurioù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., stlabez g., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies. ; 2. diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù b.

Kinn n. (-s,-e) : [korf.] elgezh b., chink g., chik b., P. groñj b., bailhog g., gweuz b. ; *ein Grübchen im Kinn haben*, kaout un toullig (ur poullig) en e elgezh ; *das Kinn in die Hand stützen*, harpañ e elgezh gant e zorn ; *das Kinn an den Hals drücken*, plegañ e benn en e jave ; *ein bartloses Kinn*, ur c'hroñj divarv b., ur c'hroñj vlouc'h b. ; *ein vorstehendes Kinn*, ur c'hroñj vegek b., un elgezh war valir b., ur pezh mell elgezh b. ; *mit vorstehendem Kinn*, elgezhkek ; *aufwärts gekrümmtes Kinn*, groñj hinkin b., elgezh hinkin b., elgezh war-varc'h b. / groñj winteiz b. (Gregor), [goapaus] piñsin g., piñsin dour benniget g. ;

Doppelkinn, adc'hroñj b., adelgezh b., div chikenn lies. ; *sein Kinn berührte ihre Nase*, e elgezh a boke d'he fri.

Kinnbacke b. (-,-n) / **Kinnbacken** g. (-s,-) : [korf.] javed b., karvan b., chagell b., aven b.

Kinnbackenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn javed g., askorn karvan g., askorn chagell g.

Kinnbackenkrampf g. (-s,-krämpfe) : [mezeg.] trismus g.

Kinnband n. (-s,-bänder) : lêrenn-elgezh b., elgezhenn b. ; *Kinnband einer Haube*, algenn b.

Kinnbart g. (-s,-bärte) : barbistell b., bouch g., bouchad g., barbouskenn b., bouchig g. ; *einen Kinnbart tragen*, bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hroñj, bezañ barv dindan e elgezh, bezañ barv ouzh e elgezh.

Kinnhaken g. (-s,-) : 1. [sport] uppercut g., taol war-grec'h g. ; 2. groñjad b., bleukad war ar c'hroñj g., taol-bleuk war ar c'hroñj g., taol kromm war ar c'hroñj g., taol-dorn war ar c'hroñj g.

Kinnkette b. (-,-n) : [kezeg] grom b./g. ; *die Kinnkette anbringen*, gromañ ar wesken.

Kinnlade b. (-,-n) : javed-traoñ b., karvan draoñ b., chagell draoñ b., aven draoñ b. ; *untere Kinnlade des Pferdes*, bakol g.

Kinnriemen g. (-s,-) : lêrenn-elgezh b., elgezhenn b.

Kinnschlag g. (-s,-schläge) : [sport] bleukad kromm war ar c'hroñj g., taol-bleuk kromm war ar c'hroñj g., taol kromm war ar c'hroñj g., taol-dorn kromm war ar c'hroñj g.

Kino n. (-s,-s) : 1. sinema g., sine g., kinema g., fiñvskeudennerezh g., fiñvskeudennoù lies. ; 2. filmdi g., fiñvskeudenndi g., sinema g., sine g. ; *ich wollte ins Kino*, *mein Freund jedoch nicht*, c'hoant am boa mont d'ar sinema, va mignon avat ne felle ket dezhañ dont ; *ich gehe ins Kino*, *um mir die Langeweile zu vertreiben*, dizenoeiñ a ran (diduellañ a ran va amzer, kargañ a ran va amzer, diverraat a ran va amzer, kas a ran an amzer en-dro) en ur vont d'ar sinema ; *er geht oft ins Kino*, *umso mehr als er keinen Fernseher hat*, alies e ya d'ar sine, seul vui ma n'en deus ket a skinweler.

Kinobesuch g. (-s,-e) : abadenn sine b., abadenn sinema b.

Kinobesucher g. (-s,-) : arvester g.

Kinobesucherin b. (-,-nen) : arvesterez b.

Kinofachmann g. (-s,-fachleute) : arbennigour war ar sinema g., ispisialour war ar sinema g.

Kinofilm g. (-s,-e) : film skramm bras g.

Kinogänger g. (-s,-) : filmgarour g. ; *begeisterter Kinogänger*, paotr ar fiñvskeudennerezh g., mignon bras ar fiñvskeudennerezh g., paotr a ya ingal-ingal d'ar sine g., paotr tik (troet, angoulet, lorc'het, touellet) gant ar sinema.

Kinogängerin b. (-,-nen) : filmgarourez b.

Kinokarte b. (-,-n) : tiked sinema g.

Kinokasse b. (-,-n) : kef ar filmdi g.

Kinoprogramm n. (-s,-e) : 1. filmoù programmet lies. ; 2. roll ar filmoù g.

Kinosaal g. (-s,-säle) : sal sinema b., sal sine b. ; *einen Kinosaal räumen*, kas er-maez an dud a zo en ur sal-sinema, digarzhañ ur sal-sinema, skarzhañ ur sal-sinema, karzhañ ur sal-sinema.

Kinostar g. (-s,-s) : steredenn sine b.

Kinovorstellung b. (-, -en) : abadenn sine b., abadenn sinema b.

Kinowerbung b. (-, -en) : bruderezh er salioù sinema g.

Kiosk g. (-s, -e) : kiosk g., tinell b., gwerzhlec'h g.

Kipfel n. (-s, -/-n) / **Kipferl** n. (-s, -/n) : [Bro-Aostria, kegin.] kornegenn b., bara kornek g.

kippar ag. : gwint-diwint, gwint, gwinteiz, gwinter, gwinteris, gwintus, gorre-gouziz, sav-disav.

Kippe b. (-, -n) : **1.** stokaj g., tump g. ; **2.** P. *auf der Kippe stehen*, bezañ etre daouarn e ankoù, bezañ a-silwink, bezañ war horjell, kostezañ ; *der Teller steht auf der Kippe*, etre daouarn e ankoù emañ an asied-mañ, a-silwink emañ an asied-mañ, war var da gouezhañ emañ an asied-mañ ; P. *auf der Kippe stehen*, derc'hel a-ispilh ouzh un neudennig stoub / na vezañ stag nemet gant un neudennig (Gregor), bezañ tost da vont da gaoc'h-heiz, bezañ tost da vont e kas, bezañ tost da dreiñ e kas, bezañ tost da gouezhañ e kas, bezañ tost da dreiñ e gwelien, bezañ en arvar d'ober freuz-stal (da vont da neuz) ; **3.** [sport] *eine Kippe am Reck*, ur savadenn ouzh ar varrenn a-blaen b. ; **4.** P. bechad sigaretenn g., taeradenn b., tariagenn b. ; *eine Kippe rauchen*, butunat ur bechad sigaretenn, butunat un dareadenn, lakaat ur vogedenn ; **5.** brañsigell b., brañsell b.

kippen V.gw. (ist gekippt) : troc'holiañ, bannañ, kouezhañ, tumpañ ; *nach hinten kippen*, mont war e lost, gwintañ, bannañ, tintañ, kouezhañ war e benn adreñv ; *der Wagen ist nach hinten gekippt*, aet eo ar c'harr war e lost, gwintet eo ar c'harr, bannet eo ar c'harr ; *das Boot kippt (um)*, treiñ (mont) a ra ar vag war he genoù, troc'holiañ a ra ar vag ; *der Wagen kippt zur Seite*, milinañ a ra ar wetur, troc'holiañ a ra ar wetur, c'hweniañ a ra ar wetur, tumpañ a ra ar c'harr, bannañ a ra ar c'harr ; *nach vorne kippen*, mont war e benn a-raok, kouezhañ war e c'henoù.

V.k.e. (hat gekippt) : **1.** distreiñ, kostezañ, lakaat pep eil penn, eilpennañ, tintañ, troc'holiañ, pennboelliñ ; *die Ladung eines Wagens kippen*, tumpañ ur c'harr ; *nach hinten kippen*, gwintañ, bannañ, tintañ, lakaat war e lost, lakaat da gouezhañ war e benn adreñv ; *die Ladung eines Wagens nach hinten kippen*, diskargañ ur c'harr war vann, bannañ ur c'harrad, gwintañ ur c'harr war-dreñv evit e ziskargañ, tintañ ur c'harr evit e ziskargañ ; *maschinell hoch kippen*, gwinterellañ ; *eine Kiste kippen*, distreiñ (kostezañ) ur c'hased, lakaat ur c'hased war e gostez ; *nach vorne kippen*, lakaat da vont war e benn a-raok ; **2.** P. *einen kippen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn ; *einen zweiten kippen*, eilbanneañ, adouilhañ ; *er kippt gerne einen*, hennezh a gar plegañ e vrec'h.

Kippen n. (-s) : gwintadenn b., gwinterezh g., eilpenn g., eilpennadur g.

Kipper g. (-s, -) : [tekn.] sammgarr-gwint g., kanastell [liester kanastelloù, kenestell] b.

Kippfenster n. (-s, -) : [tisav.] prenestr gwinteiz g., prenestr gwinteris g., prenestr gwintus g., prenestr gwint g., prenestr gwint-diwint g., prenestr gwinter g.

Kippkarre b. (-, -n) / **Kippkarren** g. (-s, -) : **1.** bagonig wint b., berlinenn b. ; **2.** tumporell b., karr gwint g., karr-samm g.

Kippkasten g. (-s, -kästen/-) / **Kippkübel** g. (-s, -) : benn gwint g.

Kipplastwagen g. (-s, -) : sammgarr-gwint g.

Kipplore b. (-, -n) : bagonig wint b., berlinenn b.

Kippmulde b. (-, -n) : benn gwint g.

Kippschalter g. (-s, -) : [tredan] spanaer gwint g., afell gwint b.

kippsicher ag. : digouezh, dic'hadal, divrall, start, stabil, postek, sonn, parfet.

Kippständer g. (-s, -) : [c'hwil-tan, skouter] harpell b., skor g., branell b.

Kippwagen g. (-s, -) : **1.** bagonig wint b., berlinenn b. ; **2.** tumporell b., karr gwint g.

Kirche b. (-, -n) : [relij.] **1.** iliz b. ; *katholische Kirche*, iliz katolik b. *evangelische Kirche*, templ g., iliz protestant b. ; *Pfarrkirche*, iliz-parrez b. ; *eine Kirche einweihen*, sakriñ un iliz, dediañ un iliz ; *Kirche zum Heiligen Nikolaus*, iliz da sant Nikolaz b., iliz dediet da sant Nikolaz b. ; *die Kirche besuchen*, mont d'an iliz, pleustriñ an iliz, mont war-dro an iliz ; *selten sieht man so viele Leute in der Kirche*, rouez eo gwelet un ilizad ken niverus ; *er lässt sich kaum in der Kirche blicken*, ne dosta ket pikol d'an iliz ; *Hinterteil im Inneren der Kirche*, lost an iliz g. ; **2.** [dre skeud.] P. *die Kirche ums Dorf tragen, mit der Kirche ums Dorf fahren, mit der Kirche ums Kreuz gehen, die Kirche ums Kreuz tragen*, **a)** reiñ (klask) tro d'e hent ; **b.)** klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn ; *die Kirche im Dorf lassen*, lezel Pariz e-lec'h m'emañ, diskouez poell (skiant-vat), chom en e skiant-vat (Gregor) ; **3.** [dre astenn.] oferenn b., ofis g. ; *zur Kirche läuten*, gelver d'an oferenn, seniñ evit an oferenn ; *Kirche halten*, oferenniñ, lidañ un ofis en iliz ; **4.** Iliz b., Kroaz b. ; *die katholische Kirche*, an Iliz Katolik b., Pried an Oan g., jardin Jezuz-Krist g./b., bag sant Pêr b. ; *keltische Kirche*, Iliz ar Gelted b. ; *evangelische Kirche*, Iliz Protestant b. ; *orthodoxe Kirche*, Iliz Ortodoksel b. ; *die Heilige Kirche*, an Iliz wenvidik b. ; *der Kampf der Kirche gegen die Heiden*, brezel ar gristenien a-enep ar baganed g., brezel ar Groaz a-enep ar Bed g. ; *Trennung von Kirche und Staat*, disrann an Iliz eus ar Stad g. ; *aus der Kirche ausstoßen*, eskumunugañ.

Kirchenabgänger g. (-s, -) : dilezer eus ar feiz g.

Kirchenablass g. (-es, -ablässe) : [relij.] induljañs b.

Kirchenamt n. (-s, -ämter) : [relij.] karg a-berzh an Iliz b.

kirchenamtlich ag. : [relij.] koñsistorel.

Kirchenausschluss g. (-es, -ausschlüsse) : eskumunuggenn b.

Kirchenausschuss g. (-es, -ausschüsse) : kuzul parrez g., kuzul ar fabiked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenausstoß g. (-es, -ausstöße) : eskumunuggenn b.

Kirchenaustritt g. (-s, -e) : [relij.] disklêriadur dilez eus an Iliz g.

Kirchenbank b. (-, -bänke) : bank iliz g.

Kirchenbann g. (-s) : [relij.] eskumunugenn b., entredid g., interdid g. ; *über jemanden den Kirchenbann verhängen*, teuler an eskumunugenn war u.b., dougen setañ an eskumunugenn a-enep u.b., eskumunugañ u.b., interdizañ u.b., sevel an eskumunugenn a-enep u.b.

Kirchenbehörde b. (-,-n) : [relij.] pennadurezh an Iliz b.

Kirchenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] marilh ar barrez g.

Kirchenbuße b. (-,-n) : [relij.] pinijenn b.

Kirchenchor g. (-s,-chöre) : [relij.] 1. [sonerezh] laz-kanañ g., kor g., korad g., koradeg b., kanadeg b. ; 2. [tisav.] keur g., chantele g., santual g., penn-laez an iliz g.

Kirchenschänger g. (-s,-) : [relij.] kaner-iliz g., lazkaner-iliz g., korer-iliz g., kiniad g.

Kirchendiener g. (-s,-) : [relij.] [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regesten g., chasgeu g., komis g.

Kirchendienst g. (-es,-e) : [relij.] ofis g.

Kirchenempore b. (-,-n) : *die Kirchenempore*, an dribunell b., garidoù an iliz lies., garidoù an hent-tro lies., ar pondalez-tro g.

Kirchenfahne b. (-,-n) : [relij.] banniel g.

Kirchenfeind g. (-s,-e) : enepkloerour g., P. debrer beleien g., chaoker beleien g.

Kirchenfeindin b. (-,-nen) : enepkloerourez b., P. debrerez veleien b., chaokerez veleien b.

kirchenfeindlich ag. : [relij.] enepkloer.

Kirchenfeindlichkeit b. (-) : enepkloeregezh b., enepkloerelezh b.

Kirchenfenster n. (-s,-er) : *buntes Kirchenfenster*, gwerlivet str., gwerenn a liv b., gwerenn-iliz b., gwerenn livet b., gwerenn vestr b.

Kirchenfest n. (-es,-e) : [relij.] gouel relijiel g.

Kirchenvater g. (-en,-en) : [relij.] priñs an Iliz g.

Kirchengänger g. (-s,-) : [relij.] kristen pleustrer g.

Kirchengemeinde b. (-,-n) : [relij.] 1. parrez b., parreziad b. ; 2. kumuniezh relijiel b.

Kirchengesang g. (-s,-gesänge) : [relij.] kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *gregorianischer Kirchengesang*, kan plaen g.

Kirchengeschichte b. (-) : [relij.] istor an Iliz g.

Kirchengesetz n. (-es,-e) : [relij.] kanon g., reol-iliz b.

Kirchenglocke b. (-,-n) : kloc'h tour an iliz g., kloc'h an iliz g.

Kirchengut n. (-s,-güter) : [relij.] madoù an Iliz lies., glad an Iliz g.

Kirchenhandbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] ritual g.

Kirchenkasse b. (-,-n) : [relij.] tra an Iliz g., leve an Iliz g.

Kirchenkollekte b. (-,-n) : kest b.

Kirchenlehrer g. (-s,-) : [relij.] doktor g.

Kirchenleitung b. (-,-en) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g.

Kirchenlicht n. (-s,-er) : 1. goulouenn b., kantol b., penn gouloù g., piled g., gouloù-koar g., boujienn b. ; 2. [dre skeud.] P. *er ist kein Kirchenlicht*, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, n'eo ket lemmoc'h e spered eget ul loaia pri-mañsonat, hennezh a zo tapet war ar portolof, ne sked ket gant e nerzh-spered, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod, hennezh ne lintr ket ar skiant en e zaoulagad, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh

war flac'hioù, hennezh e kuzh al loar en e c'henoù, n'eo ket gwall fin, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreñ ar rod, n'eo ket deuet holl ar Spered Santel war an douar gentañ, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo.

Kirchenlied n. (-s,-er) : [relij.] kantik g. kan-iliz g., kanaouenn-santel b., kanenn b. ; *Verfasser von Kirchenliedern*, kantiker g.

Kirchenmann g. (-s,-leute/-männer) : relijiuz g., den-a-iliz g., den Doue g., kloareg g. [*liester* kloareged, kloarien, kloer].

Kirchenmaus b. (-,-mäuse) : [dre skeud.] *arm wie eine Kirchenmaus sein*, bezañ paour-razh, bezañ paour-ran, bezañ paour-du e revr, bezañ paour evel ur razh iliz (evel ur razh dour, evel ur razh touzet), bezañ paour da lazhañ, bezañ paour-noazh, bezañ paour-glad, bezañ paour-glan, bezañ paour-glez, na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein.

Kirchenmitglied n. (-s,-er) : ilizour g.

Kirchenmond g. (-s) : loar gompodiñ b.

Kirchenmusik b. (-) : [relij.] sonerezh relijiel g.

Kirchenordnung b. (-,-en) : [relij.] liderezh g., pedennerezh g.

Kirchenpründe b. (-,-n) : [relij.] leve-iliz g.

Kirchenrat g. (-s,-räte) : [relij.] 1. kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b. ; 2. fabrik g., fablig g., kuzulier parrez g.

Kirchenrecht n. (-s) : [relij.] gwir an Iliz g., gwir reol an Iliz g., kanon g.

kirchenrechtlich ag. : [relij.] hervez reolioù an Iliz., hervez ar c'hanon, kanonel.

Kirchensänger g. (-s,-) : [relij.] kiniad g., kantor g., kaner-iliz g., kaner ouzh al letrín g.

Kirchensatzungen lies. : [relij.] reolioù an Iliz lies., kanon g.

Kirchenschänder g. (-s,-) : fallakr hep feiz na reizh g., saotrer g.

Kirchenschändung b. (-,-en) : [relij.] disakridigezh b., taol-disakr g.

Kirchenschiff n. (-s,-e) : [tisav.] nev b., korf-iliz g.

Kirchenspaltung b. (-,-en) : [relij.] skism g., diforc'hidigezh-kredenn b., diforc'h g., disivoud g.

Kirchenstaat g. (-s) : [polit., istor] Stadoù an Iliz lies.

Kirchensteuer b. (-,-n) : [relij.] diner an Iliz g.

Kirchentag g. (-s,-e) / **Kirchentagung** b. (-,-en) : senez b.

Kirchentor n. (-s,-e) : dor-dal an iliz b., porched an iliz g.

Kirchenvater g. (-s,-väter) : [relij.] tad santel an Iliz g.

Kirchenvätersammlung b. (-,-en) /

Kirchenversammlung b. (-,-en) : [relij.] sened-iliz g.

Kirchenvertrag g. (-s,-verträge) : [polit., relij.] emglev etre an Iliz hag ar Stad g., konkordad g.

Kirchenverwaltung b. (-,-en) : [relij.] kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenvorstand g. (-s,-vorstände) : [relj.] koñsistor g., koñsistoer g., kuzul parrez g., kuzul ar fabriked g., kuzul ar fablig g., fabrikerezh g., fablig b.

Kirchenvorsteher g. (-s,-) : fabrik g. [*liester* fabriked], fabrig g. [*liester* fabrigien], fablig [*liester* fabligien]g., fabrisian g., prokolor g.

Kirchenweihe b. (-,-n) : [relj.] dedi g., sakradur un iliz g., sakridigezh un iliz b.

Kirchgang g. (-s,-gänge) : [relj.] pleustr an iliz g.

Kirchgänger g. (-s,-) : [relj.] pleustrer an iliz g.

Kirchgängerin b. (-,-nen) : [relj.] pleustrez an iliz b.

Kirchgeld n. (-s) : diner-an-iliz g.

Kirchhof g. (-s,-höfe) : [relj.] bered b., douar benniget g., gwered b., [dre skeud.] park ar c'houk diwezhañ g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Kirchlein n. (-s,-) : iliz vihan b., chapel b.

kirchlich ag. : [relj.] a iliz, ... iliz, relijiel, ... an Iliz ; *die kirchlichen Feiertage*, gouelioù an Iliz lies., al lidoù lies. ; *kirchliche Trauung*, sakramant a briedelezh g., sakramant ar briedelezh g., lid relijiel an dimeziñ g., lidoù sakr an dimeziñ lies., oferenn eured b. ; *unter den Kindern im Dorf gab es zwei Lager : die aus den Staatsschulen und die aus den kirchlichen Schulen*, daou rumm vugale a oa er barrez : re ar skol lik ha re ar skol gristen.

Kirchspiel n. (-s,-e) / **Kirchspengel** g. (-s,-) : [relj.] parrez b., parreziad b.

Kirchtag g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kermes g., pardon g.

Kirchturm g. (-s,-türme) : tour an iliz g., kloc'hdi an iliz g. ; *unfertiger Kirchturm*, tour besk g.

Kirchturmpolitik b. (-) : [dre skeud.] goubarzhegezh lec'hel b., chabous-parrez g., tabutoù-parrez lies., spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

Kirchturm spitze b. (-,-n) : korzenn tour an iliz b., beg tour an iliz g., beg ar c'hloc'hdi g., kribenn an tour b., gwalenn an tour b.

Kirchweih b. (-,-en) / **Kirchweihe** b. (-,-n) : 1. [relj.] dedi g., sakradur un iliz g., sakridigezh un iliz b. ; 2. kermes g., pardon g., gouel an dedi g. ; *an Kirchweih wird Jahrmart abgehalten*, foar a vez da zeiz ar pardon, deiz ar pardon e vez foar ; *zur Kirchweih gehen*, pardonañ.

Kirchweihfest n. (-es,-e) : [relj.] kermes g., pardon g., gouel an dedi g.

Kirchzeit b. (-,-en) : [relj.] eurioù an ofisoù lies.

Kirke b. (-,-n) : 1. [mojenn.] Kirke b. ; 2. strobinnellerez b., lorbourez b., touellerez b.

Kirmes b. (-, Kirmessen) : kermes g., pardon g.

kirre ag. : P. doñv, digrizet, suj, sentus, fur, reizh ; *kirre werden*, dont da vezañ doñv, doñvaat, digrizañ, sentusaat, furaat, reishaat.

kirren V.k.e. (hat gekirrt) : 1. lubaniñ, rouzañ, doñvaat, digrizañ ; 2. [hemolc'h] dedennañ, hoalañ, abechiñ, alichañ.

Kirsch g. (-es,-) : [kegin.] kirch g., likor kerez g.

Kirschbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kerezenn b., gwez-kerez str. ; *wilder Kirschbaum*, kerezenn ouez b., gwezbabu str., gwez-kigvez str. ; *reich an Kirschbäumen*, kerezek ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume mit Verspätung*, ar c'herezenned a zo diwezhat er bloaz-mañ.

Kirsche b. (-,-n) : 1. [louza.] kerez str., kerezenn b., kigvez str., babu str., babioll str. ; *saure Kirschen*, kerez put str., kerez trenk str., kigvez c'hwerv str. ; *Vogelkirschen*, kerez gouez str., babu str., kigvez str. ; *eine feuerrote Kirsche*, ur gerezenn ruz-glaou b. ; *Kirschen pflücken*, *Kirschen sammeln*, keresa ; 2. [tr-l] *mit ihm ist nicht gut Kirschen essen*, diaes eo ober gantañ (bevañ gantañ, kaout afer outañ), ur c'houker fall (ur c'houker diaes, ur c'hac'her diaes) a zo anezhañ (Gregor), hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù, n'eo ket aes c'hoari gantañ, n'eo ket brav rannañ fav gantañ, n'eo ket brav en em luziañ gantañ, n'eo ket ur brav chom hep ober e lavarioù outañ, n'eo ket brav kaout d'ober outañ ; *mit dem Teufel ist nicht gut Kirschen essen*, an diaoul zo paotr mat pa vez graet e did dezhañ.

Kirschkerner g. (-s,-) : divaener kerez g., diaskorner kerez g.

Kirschholz n. (-es,-hölzer) : kerez g., koad kerez g.

Kirschkern g. (-s,-e) : [louza.] *der Kirschkern*, maen ar gerezenn g., ar maen kerez g., an askorn kerez g. ; *spuck den Kirschkern aus*, tuf da askorn kigvez en-dro.

Kirschkuchen g. (-s,-) : [kegin.] tartezenn gerez b.

Kirschlorbeer g. (-s,-en) : [louza.] lore-kerez str.

Kirschplantage b. (-,-n) : kerezeg b.

kirschrot ag. : ruz-kerez, ruz evel ur gerezenn da Vezheven ; *kirschrote Lippen*, diweuz ruz-kerez lies. ; *sie hatte kirschrote Wangen*, he divjod a oa ruz evel div gerezenn.

Kirschstiel g. (-s,-e) : lostig kerez g., lost kerez g.

Kirschtorte b. (-,-n) : [kegin.] tartezenn gerez b.

Kirschwasser n. (-s,-/wässer) : [kegin.] kirch g., lambig kerez g.

Kirtag g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] kermes g., pardon g.

Kissen n. (-s,-) : torchenn b., goubenner g., plueg b., plueg-penn b. ; *sich auf ein Kissen setzen*, torchenniñ ; *von einem Kissen aufstehen*, didorchenniñ ; *jemanden mit einem Kissen ersticken*, mougañ u.b. gant un dorchenn ; *Inhalt eines Kissens*, pluegad b.

Kissenbezug g. (-s,-bezüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.

Kissenschlacht b. (-,-en) : brezel ar pluegoù g.

Kissenüberzug g. (-s,-überzüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.

Kiste b. (-,-n) : 1. kased g./b., kasedad g./b., karched g., karchedad g., arc'h b., boest b., boestad b., kef g., mal b., malad b. ; *in Kisten verpacken*, lakaat e kasedoù ; *Wein in Kisten*, gwin e kasedoù g. ; *eine Kiste Handgranaten*, ur c'hasedad greunadennoù g., ur gasedad c'hreunadennoù b. ; 2. P. *die Kiste*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar c'hloz g., ar siklud g., ar riboul g., ar c'hel g. ; 3. [kirri-tan] *eine alte Kiste*, ur strakell b., ur starigell b., ur garrigell b., ur pezh traouilh g., ur c'harr-tan storlokus g., ur c'hozh karr g., ur stroñsell b. ; 4. [nij.] P. flapell b., traouilh g. ; 5. [skinweler] kozh tele g., pezh traouilh g. ; 6. [urzhiaer] kozh urzhiaer g., pezh traouilh g.

Kistenbrecher g. (-s,-) / **Kistenöffner** g. (-s,-) : [tekn.] digorer-kasedoù g., linier g., loc'henn b.

kistenweise Adv. : a gasedadoù.

Kistenzange b. (-,-n) : [tekn.] tenner-tachou g., tenn-tachou g.

Kithara b. (-s/- Kitharen) : [sonerezh] kitar g.

Kitsch¹ g. (-es) : kitch g., dantelez g., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., belbeterezh g., kinkladurioù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b., stlabez g., stramm g., binviajoù lies.

kitsch² ag. : didalvoud, nul, a live izel, a netra, sklat, chuchu, nieunieu, kaoc'h kazh, milis ; *dieser Film ist kitsch*, ar film-se ne dalvez ket ur bilhenn (ur vrennigenn, ur bramm), ur film a netra eo, ur film sklat eo, ur film ranezennek eo, n'eus talvoudegezh ebet er film-se, ur film kaoc'h kazh eo, ur film milis eo.

kitschig ag. : didalvoud, nul, a live izel, a netra, sklat, chuchu, nieunieu, kaoc'h kazh, milis ; *kitschiges Bild*, taolenn nul b. ; *kitschiger Film*, film didalvoud (nul, a live izel, a netra, sklat, milis) g., film ranezennek g., film nieunieu g., film chuchu g., film kaoc'h kazh g.

Kitschroman g. (-s,-e) : romant pemp gweneg g., romant chuchu g., romant sklat g., romant kaoc'h kazh g., romant milis g.

Kitt g. (-s,-e) : simant g., mel-munuzer g. ; *Fensterkitt*, mastik g., simant-gwer g.

Kittchen n. (-s,-) : bidouf g., picheter g., toull g., toullbac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., prizon g. ; *im Kittchen sitzen*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toullbac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ kraouiet, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ er sac'h maen, bezañ er bidouf, bezañ en toull ; *ins Kittchen wandern*, bezañ lakaet en toullbac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ lakaet en disheol, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ plantet en toull.

Kittel g. (-s,-) : 1. tavañjer b., tavañjer gorfek b., tavañjer korfet b., flotantenn b., kaldrav g., saro g., gore-sae g., kazakenn b. ; 2. [su Bro-Alamagn] chupenn b., porpant g., kalabousenn b. ; 3. [Bro-Suis] jakedenn b., rokedenn b.

Kittelschürze b. (-,-n) : tavañjer b., tavañjer gorfek divilgin b., flotantenn divilgin b., kaldrav divilgin g., saro divilgin g.

kitten V.k.e. (hat gekittet) : 1. simantañ ; 2. [dre skeud.] kompezañ, renkañ, ingalañ, heñvelaat ar mennozhioù ; *eine Ehe kitten*, kompezañ (renkañ, ingalañ) an traoù etre an daou bried, lakaat an daou bried d'en em glevet en-dro.

Kitz n. (-es,-e) / **Kitze** b. (-,-n) : menn g., menn-gavr g. ; *Rehkitz*, menn-yourc'h g., yourc'hig g.

Kitzel g. (-s) : 1. hillig g., hilligadenn b., hilligadur g., herlink g., herlinkadur g., hik g. ; 2. debron g. ; *furchtbarer Kitzel*, debron-krug g.

kitzelig ag. : 1. *kitzlig sein*, bezañ hilligus, bezañ herlinkus, bezañ hikus, kaout hillig ; 2. [dre skeud.] *kitzlig sein*, bezañ kizidik, bezañ taerus ; 3. skoemp, amjestr ; *ein kitzliger Fall*, un afer skoemp ober ganti, un afer amjestr b., ur gwall c'hoari g.

kitzeln V.k.e. (hat gekitzelt) : 1. ober hillig da, hilligañ, herlinkat, hikat, negiñ, ober allazig da ; *die Fußsohle kitzeln*, ober hillig da (hilligañ, herlinkat) sol an troad ; *die Nase kitzelt mich*, hillig (debron) am eus em fri ; *er kitzelt mich*, ober a ra hillig din ; 2. [dre skeud.] hilligañ, herlinkat ; *jemandes Eitelkeit kitzeln*, hilligan lorc'h u.b., herlinkat lorc'h u.b., ober hillig da lorc'h u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., ober moumounerezh d'u.b., meuliñ dreist-penn ur re bennak / reiñ lorc'h d'u.b. (Gregor), lavaret komzoù brav d'u.b., flourañ u.b., reiñ mel (reiñ pour) d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod, reiñ ur begad mel d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., flodañ d'u.b. ; *diese Worte kitzeln seine Eitelkeit*, hilliget (herlinket) e vez e lorc'h gant ar c'homzoù-se, ar c'homzoù-se a ra hillig d'e lorc'h ; *den Gaumen kitzeln*, hilligañ ar staon, ober hillig d'ar staon, tennañ gwad (dour) eus an dent, lakaat an dent da wadañ, bezañ blazet mat d'ar staon ; 3. [dre skeud.] P. *das kitzelt mich nicht*, ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez !

kitzeln n. (-s) : hillig g., hilligadur g., hilligadennoù lies., herlink g., herlinkadennoù lies., herlinkadur g., hik g., hikadur g.

kitzelnd ag. : herlinkus.

Kitzler g. (-s,-) : [korf.] ellig b., mezenn b., kalac'hig g., P. c'hwipig g.

kitzlig ag. : *sellit ouzh kitzelig*.

Kiwi¹ g. (-s,-s) : [loen.] kiwi g.

Kiwi² b. (-,-s) : [louza.] 1. [frouezh] kiwi str., kiwienn b. ; 2. [gwez] gwez-kiwi str., kiwienn b.

KKW n. : [berradur evit **Kernkraftwerk**] kreizenn nukleel b., tredanva derc'hanel g.

Klabautermann g. (-s,-männer) : [merdead.] ampech g., viltañs g., droukspered g., drouklutun ar bigi g.

klack estl. : strak ! vlaou ! draou ! vrac'h ! dao ! plok !

klacken V.gw. (hat geklackt) : strakal, stlakañ, strapañ.

klacks estl. : strak ! vlaou ! draou ! vrac'h ! dao ! plok !
Klacks g. (-es,-e) : 1. strak g., strakadenn b. ; 2. lichennig b., strinkad g., strinkadenn b., kailharenn b., glabous g. ; 3. [dre skeud.] *es ist für ihn ein Klacks*, mont a raio gantañ ken aes ha tra, war blaen e raio an dra-se, dont a raio gantañ ken bravik ha tra (plaen ha brav, aes-ral), dont a raio gantañ evel farz gant ar paotr kozh, dont a raio gantañ evel toaz er forn, n'eo nemet ur pleg evitañ, un ebat e vo evitañ ober kement-se.
Klade b. (-,-n) : [bev.] klad g.
Kladde b. (-,-n) / **Kladdeheft** n. (-s,-e) : brouilhed g., kaier brouilhed g., brellad g.
kladderadatsch estl. : *kladderadatsch* ! padadao ! poudouroum !
Kladderadatsch g. (-es) : P. patati g., reuz g., trouz g., todilhon g., hemolc'h g., cholori g., tourni b., todion g., tregern b., tousmac'h g., diframm g., karnaj g.
klaffen V.gw. (hat geklafft) : bezañ digor-frank, bezañ digor-ledan, bezañ digor-bras, dic'henaouiñ ; *ein Spalt klafft in der Erde*, ur frailh bras ha digor-frank a zo en douar ; *eine klaffende Wunde*, ur gouli digor-frank g. ; *eine große Lücke klafft zwischen ihren Worten und ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, kalz a gemm (kemm bras) a zo etre pezh a lavaront ha pezh a reont.
Kläffen n. (-s) : harzhadennoù lies., harzhadeg b., chalpadeg b., chalperezh g., chalpadennoù lies., chilp g., chilpadennoù lies., chilperezh g., chinkerezh g., chinkadennoù lies., speuñiadeg b., speuñiadennoù lies., garmadennoù lies.
kläffen V.gw. (hat geklafft) : speuñial, chalpat, chilpat, chilpeta, chinkat ; *der Fuchs kläfft*, speuñial (chalpat, chilpat, garmiñ) a ra al louarn, al louarn a ra yezhoù.
Kläffer g. (-s,-) : ki bihan tagnous g., kozh ki g., roked g., korrigi tagnous g., harzher g., chilper g.
Klafter b. (-,-n) : 1. gourhed g./b., gourhedad g./b., tezañ g., tez g. ; *nach Klaffern messen*, muzuliañ gant an tez / tezañ / muzuliañ diouzh ar gourhed (Gregor), gourhedañ, muzuliañ dre c'hourhed ; *die Länge nach Klaffern messen*, bezañ gant e c'hourhedoù, gourhedañ an hirder, tezañ an hirder ; 2. [kozh] kordenn b., kordennad b., tez ; *eine Klafter Holz*, ur gordennad keuneud b. (Gregor), ur gordenn goad b., un tez keuneud g.
Klafterholz n. (-es) : keuneud-kordenn str., koad-kordenn g.
Klaftermaß n. (-es,-e) : bazh-tez b.
klaffern V.k.e. (hat geklaffert) : kordennañ, kordennadiñ, berniañ ; *Holz klaffern*, kordennadiñ keuneud, kordennadiñ koad ; *das Holz wurde geklaffert*, graet e voe kordennadoù keuneud / kordennadet e voe ar c'heuneud (Gregor) ; *das Klaffern des Holzes*, ar c'hordennadiñ keuneud g.
Klafterstock g. (-s,-stöcke) : bazh-tez b.
klagbar ag. : hag a ro danvez da sevel klemm, hag a ro abeg da sevel klemm, hag a ro lec'h da glemm ; *klagbar werden*, sezisañ ar justis, sevel (ober) klemm, lakaat ur glemm (Gregor).
Klage b. (-,-n) : 1. klemm g./b., klemmadenn b., damant g., taol klemm g., taol damant g., hirvoud g., hirvoudenn b., huanad glac'har g., tore g., keinvan g. ; *bittere Klagen*, klemmoù trenk (c'hwerv, put) lies., gouelvan g. ; in

Klagen ausbrechen, dirollañ (diskordañ, disvantañ,) da glemm, disteuler un aridennad klemmoù ; 2. [dre astenn.] klemm g./b. ; *eine unbegründete Klage*, ur c'hlemm diabeg g., ur c'hlemm hep abeg g., ur c'hlemm dreist-kont g., yezhoù fall lies. ; *jede Klage wäre zwecklos*, klemm ne dalvez ket, ne dalvez ket ar boan klemm ; *jemandem Grund zur Klage geben*, reiñ d'u.b. danvez (abeg, lec'h) da sevel klemm ; *ich habe gegen ihn Grund zur Klage*, abegoù a-walc'h am eus a-enep dezhañ ; 3. P. *er hat keinen Grund zur Klage*, n'en deus ket da glemm, n'eo ket fall dezhañ, arabat dezhañ klemm, pec'hed e vefe dezhañ klemm, pec'hed en dije o klemm, barrek eo ; 4. [gwir] klemm g., tamall g., tamalladenn b., arhop g., arhopadenn b. ; *eine Klage gegen jemanden erheben*, lakaat (ober, sevel) klemm a-enep u.b., breutaat a-enep u.b. ; *die Klage zurücknehmen*, ober dilez eus e glemm / dilezel e glemm (Gregor) ; *eine Klage anhängig machen*, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., digeriñ ur prosez, prosezañ, sezisañ ar justis.
Klageerhebung b. (-,-en) : [gwir] a) sevel klemm g., lakidigezh klemm b. ; b) arhop g., arhopadenn b.
Klagefrist b. (-,-en) : [gwir] termen evit sevel klemm g.
Klagegedicht n. (-s,-e) : [lenn.] marvnad g., klemmgan g., gwerz b., gwerzenn b.
Klagegeschrei n. (-s) : keinvanoù lies., klemmvanoù lies., gouelvan g., hirvoud g., hirvoudoù lies., hirvoudennoù lies., huanadoù glac'har lies., klemmadennoù lies., klemmadeg b., goueladeg b.
Klagelaut g. (-s,-e) : son hirvoudus g., ton hirvoudus g., hirvoud g., huanad glac'har g., klemmadenn b., hirvoudenn b., yezh b., tore g., klemmvan g. ; *einen Klagelaut ausstoßen*, lezel ur glemmadenn, ober ur glemmadenn, lezel un taol klemm, lezel un taol damant.
Klagelied n. (-s,-er) : marvnad g., klemmgan g., gwerz b., gwerzenn b. ; *ein Klagelied singen*, kanañ ur werz ; *das Dichten eines Klageliedes*, oberidigezh ur werz b., savidigezh ur werz b.
Klagelos ag./Adv. : diglemm, hep klemm.
Klagemauer b. (-) : [relij.] Moger ar C'hlemmoù e Jeruzalem b., Moger ar C'hlemmvanoù b., Moger ar Gouelvan b., moger an daeroù b.
klagen V.gw. (hat geklagt) : 1. termal, klemm, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, leuskel huanadoù glac'har, leñvañ, keinal, kunudañ, en em chaokat, trueziñ, truantal, kouignal, cherjal, toreañ, chalañ, damantiñ ; *laut klagen*, klemm a vouezh uhel, ober klemmadennoù, leñvañ forzh ; *bitter klagen*, en em chaokat, klemm hirvoudus ; *über etwas (t-rt) klagen*, klemm war udb, klemm diwarbenn udb, klemm diouzh udb, klemm gant udb ; *über Schmerzen klagen*, *über Beschwerden klagen*, klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak, klemm war e yec'hed ; *über große Not klagen*, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, trueziñ gant ar vizer, reuziñ, yudal gant ar vizer, ober yun an nav steredenn ; 2. [dre astenn.] *auf Schadenersatz klagen*, goulenn digoll (dic'haou) dirak al lez-varn, goulenn dic'haoudigezh dirak al lez-varn (Gregor).
V.k.e. (hat geklagt) : *jemandem etwas klagen*, klemm ouzh u.b. war udb, ober e glemmoù ; *jemandem sein*

Leid klagen, diskargañ (diskuliañ) e c'hlac'har d'u.b., disammañ (digeriñ, dizoleiñ) e galon glac'haret d'u.b.

klagend ag. : 1. hirvoudus, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelvanus ; 2. [gwir] klemmer.

Adv. : war un ton klemmus, en un doare klemmus.

Klagende(r) ag.k. g./b. : 1. hirvouder g., hirvouderez b., klemmer g., klemmerez b., leñver g., leñverez b. ; 2. [gwir] klemmer g., klemmerez b., goulenner g., goulennerez b., tamaller g., tamallerez b.

Klagepunkt g. (-s,-e) : [gwir] skrid tamall g., tamalladenn b.

Kläger g. (-s,-) : [gwir] tamaller g., goulenner g., klemmer g. ; *Kläger sein, als Kläger auftreten*, mont da damaller (da c'houlenner, da glemmer), bezañ an tamaller (ar goulenner, ar c'hlemmer).

Klägerin b. (-,-nen) : [gwir] tamallerez b., goulennerez b., klemmerez b.

Klageruf g. (-s,-e) : keinvan g., klemmvan g., gouelvan g., hirvoud g., hirvoudenn b., klemmadenn b., tore g.

Klagesache b. (-,-n) : [gwir] prosez g., afer b., kaoz b.

Klageschrift b. (-,-en) : a) klemmskrid g., klemm g./b. ; b) arhop g., arhopadenn b.

Klageule b. (-,-n) : [loen.] grell b., grell wenn b., labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b., evn ar marv g., chevech b., freje b., garmelod b.

Klageweg g. (-s) : [gwir] *den Klageweg beschreiten*, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., sevel prosez ouzh u.b., digeriñ ur prosez, prozezañ, sezisañ ar justis.

Klageweib n. (-s,-er) : 1. gouelerez b., leñverez b., kañvaouerez b. ; 2. [gwaschhaus] klemmasenn b., klemmicherez g., revr war wigour g., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., leñverez g.

kläglich ag. : 1. hirvoudus, hirvoudek, klemmus, leñvus, klemmvanus, keinvanus, gouelus, gouelvanus, kañvaouus ; *ein klägliches Geschrei*, ur glemmadeg b., ur oueladeg b., keinvanoù lies., klemmvanoù lies., gouelvanoù lies., leñvadoù lies., huanadoù glac'har lies., hirvoudoù lies., un hirvoud g., hirvoudennoù lies. ; *ein klägliches Weinen*, ur gouelerezh ankenius g. ; *kläglich weinen*, keinal, leñvañ gwalc'h e galon, leñvañ hirvoudus ; 2. [dre astenn.] truezus, gouelus, gouelvanus, dipitus, klemmvanus, gwall zister, divalav, mezhus, mantrus, reuzeudik, truek, truezek, tru, trididik, truilh ; *kläglicher Tod*, gwallvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., droukvarv g., marv kalet g. ; *in kläglichem Zustand*, en ur stad dipitus (truezus), dipitus e zoare (e stad), truezus e stad (e zoare) ; *der Sportplatz befand sich in einem kläglichem Zustand*, stad an dachenn sport a oa truezus da welet, un druez e oa gwelet e peseurt stad e oa an dachenn sport, an dachenn sport e oa ur goustiañs gwelet e peseurt stad e oa ; 3. disterik, divalav, dipitus, ken just ha fri ar c'hazh ; *ein klägliches Ergebnis*, un disoc'h divalav (gwall zister, dipitus) g. ; 4. mezhus, mantrus ; *eine klägliche Rolle*, ul lod mezhus g., ur perzh mantrus g.

Klöglichkeit b. (-) : distervez b., divalaverezh g., disterded b., paourentez b., tavantegezh b., dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., ezhommegezh b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b.

klaglos ag. : diglemm.

Klagvogel g. (-s,-vögel) : [mojenn.] hoper-noz g., evn-garmer g.

Klamauk g. (-s) : 1. diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù lies. ; 2. patati g., reuz g., trouz g., todilhon g., hemolc'h g., todion g., cholori g., tourni b., tregern b., tousmac'h g., diframm g., karnaj g.

klamm ag. : 1. gleb ha yen, arc'hleb, damc'hleb, leizh, mouest, moeltr, mukr, delt, gleborek, gleborennnek, poukr, druz, gleb, glebiet, gourt ; 2. morzet, mors, kropet, kruget gant ar riv, bav, bavet, gourt, gourdret, nodet, seizet, soret, bavidik, hourzet, mank, dibalamour, pistiget ; *ich habe klamme Finger*, deuet eo va bizied da vervel ouzhin, marv eo va bizied ouzhin, deuet eo ar c'houisk em bizied, morzet (kropet, bav, gourt, nodet, seizet, soret, kruget, pistiget, dibalamour) eo va bizied, aet eo gourt va bizied, aet eo an ivinrev em bizied, krog eo an ivinrev em bizied, gourdret eo va bizied (Gregor), morzet eo va bizied evel kegel va mamm-gozh ; *klamm werden*, morzañ, kropañ, bavañ, reudiñ, gourdañ, sorañ ; 3. P. *klamm sein*, bezañ skañv (plat, diskantet, treut, moan, tanav, ridet) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na gaout ur gweneg en e gokezenn, na gaout an disterañ moneiz, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na vezañ ur gweneg toull gant an-unan, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gweneg el loch gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh.

Klamm b. (-,-en) : kanienn b., sanienn b., ode b., strizhode b., riboul g., hent-kev g., stankenn b., kampoullenn b.

Klammer b. (-,-n) : 1. gwask b., piñsedoù lies. ; *Wäscheklammer*, gwask b., gwaskell b. ; 2. krog g., kloched g., kraf g., stag g., stagell b., strobell b., tach-krog g. ; *mit Klammern befestigen*, krafañ, klochedañ, stagañ gant krogou (klochedoù, krafoù) ; *eiserne Klammer*, pav houarn b., kolier stagañ g. ; *Büroklammer*, kloched g., stagell b., strobell b. ; 3. [mezeg.] *Zahnklammer*, rastell-dent b. ; 4. [gouli] kraf g., gwri g., mell g. ; 5. *Haarklammer*, sparlenn vlev b., barretenn b. ; 6. [dre heñvel., yezh.] *runde Klammer*, kroched-kromm g., krommell b. ; *eckige Klammer*, kroched-sonn g., sonnell b. ; *eine Bemerkung in Klammern setzen*, lakaat un evezhiadenn etre krommelloù (etre krochedoù, etre sonnelloù), krochedaouiñ un evezhiadenn ; *Verbindungsklammer*, briatadur g. ; 7. [dre skeud.] stagell b., stag g., liamm g., kenliamm g., strob g., las g., kevre g., ere g., ereenn b. ; *die Gemeinsamkeit der Sprache ist die Klammer, welche in den drei Ländern das Zugehörigkeitsgefühl aufrechterhält*, ar yezh eo a ere an teir bro kenetrezo.

Klammeraffe g. (-n,-n) : 1. [loen.] marmouz-kevnidenn g. ; 2. [stlenn.] P. lost marmouz g., krogenn b., arouezenn @ [e ti] b.

Klammerbeutel g. (-s,-) : 1. sac'h gwaskoù g., sac'h gwaskelloù g. ; 2. [dre skeud.] *mit dem Klammerbeutel gepudert sein*, bezañ sot-pitilh, bezañ sot-nailh, bezañ

sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ direzon, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilus, bezañ direzon, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav.

klammern V.k.e. (hat geklammert) : **1.** klochedañ, skrafañ, krapinellañ ; **2.** [mezeg.] gwriat, mellañ, krafañ ; *der Arzt hat die Wunde geklammert*, krafet (gwriet, mellet) eo bet ar gouli gant ar mezeg.

V.em. : **sich klammern** (hat sich (t-rt) geklammert) : **1.** kregiñ e, kregiñ ouzh, kregiñ peg e, krapañ e, spegañ e, chom a-grap ouzh, em zerc'hel ouzh, delc'her peg e, krapinellañ ouzh ; *sich an einen Balken klammern*, kregiñ (krapañ) en un treust, spegañ en un treust, em zerc'hel ouzh un treust, chom a-grap ouzh un treust, kregiñ ouzh un treust, delc'her peg en un treust, kregiñ start en un treust, kregiñ peg en un treust ; **2.** [dre skeud.] en em zerc'hel ouzh, stagañ e galon ouzh ; *sich an eine Hoffnung klammern*, stagañ e galon ouzh ur goanag (ouzh ur spi) bennak, en em zerc'hel ouzh ur goanag.

Klammersack g. (-s, -säcke) : **1.** sac'h gwaskoù g., sac'h gwaskelloù g. ; **2.** [dre skeud.] *mit dem Klammersack gepudert sein*, bezañ sot-pitilh, bezañ sot-nailh, bezañ sot-plaen, bezañ diot, bezañ diempenn, bezañ diboell, bezañ diskiant, bezañ direzon, bezañ foll, bezañ diaviz, bezañ alvaonet, bezañ amiot, bezañ eeun-drochik, bezañ pampes, bezañ disterik, bezañ brell, bezañ nouch, bezañ magn, bezañ loñsek, bezañ nay, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ brizh, bezañ bavidik, bezañ bei, bezañ brichin, bezañ gars, bezañ dispered, bezañ disperedek, bezañ droch, bezañ mibilus, bezañ direzon, bezañ glep, bezañ gloukes, bezañ darsot, bezañ kleuk, bezañ penn-bervet, bezañ silhek, bezañ droch-pitilh, bezañ droch-yar, bezañ flav

klammheimlich ag. : kuzh, kuzhet, dianzavet.

Adv. : evel ul laer, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, sioul evel ul logodenn, a-dakot, didrouz-kaer, hep ober brud, dre laer, dre laerezh, dre guzh, a-guzh-kaer, dre skrap, a-gildorn, dre zindan, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-moucha ; *er hat sich klammheimlich weggestohlen*, ne oa ket chomet eno da c'houlenn e gement all, tec'het e oa kuit divalav, troc'het e oa kuit didrouz-kaer, aet e oa kuit hep ober brud, en em laerezh en doa graet, kuitaet en doa didrouz, flipet e oa, diflipet e oa, en em ripet e oa didrouz-kaer, en em riklet e oa evel ul laer, graet en doa Jil diloj, aet e oa kuit sioul-riboulenn evel ul laer.

Klammheit b. (-) : bav g., morz g., krop g., nodadur g., bavatur g., morzadur g., kropadur g., gourdudur g., gourdissadur g.

Klammwerden n. (-s) : bav g., morz g., krop g., bavatur g., morzadur g., kropadur g., gourdudur g., gourderezh g., gourdissadur g., nodadur g.

Klamotten lies. : **1.** P. libourc'hoù lies., pourc'hoù lies., traoùajoù lies., pilhoù lies., gagnoù lies., kozh dilhadoù lies., gwiskamantoù lies. ; *meine Klamotten*, va zammoù dilhad lies. ; *die Leute verschenkten ihm hier und da alte Klamotten*, un tamm dilhad kozh bennak a-gleiz hag a-zehou a veze roet dezhañ ; *sich in seine besten Klamotten schmeißen*, mont en e c'hloria mundi, en em fichañ en e vravañ, en em wiskañ en e granañ, en em lakaat e-grei, en em lakaat en e vrav, en em c'hreiañ brav, mont war e begement, en em wiskañ en e gaerañ evel Yann o vont da graoña, en em wiskañ mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, en em wiskañ en e faroñ, en em skizhañ ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Klamotten hineinschlüpfen*, en em houstañ, en em endrammañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; **2.** P. *pack deine Klamotten !* pak da fleütoù (da rikoù, da stal, da reizhoù, da stalikerezh traoù, da dammoù traoù) ! pak da rabotoù !

Klamottenkiste b. (-, -n) : [tro-lavar] P. *aus der Klamottenkiste*, kozh-Noe, kozh-gagn, ken kozh hag an douar, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh evel ar bed, mil-gozh.

Klampe b. (-, -n) / **Klumpfe** b. (-, -n) : [merdead.] branell b.

Klan g. (-s, -e/-s) : **1.** klann g., koskoriad g. ; **2.** kavailhad g., kostezenn b.

Klang g. (-s, Klänge) : **1.** son g., tint g., tintad g., stirlink g., sonliv g., liv-son g., ton g., diston g. ; *Klang der Stimme*, son ar vouezh g. ; *beim Klang der Trompete*, ouzh son an drompilh ; *der Klang der Flöte*, son ar fleüt g. ; *Glockenklang*, son ar c'hleier g., lajad-seniñ g. ; *beim Klang der Glocken*, **a**) ouzh son ar c'hleier, ouzh tintadoù ar c'hleier ; **b**) pa son (pa sonas, pa sono) ar c'hleier ; *Gläserklang*, tint ar gwerennoù g., stirlink ar gwerennoù g. ; *Schwerterklang*, stirlink ar c'hlezeier g. ; *dieses Wort hat einen guten Klang*, plijus eo ar ger-se da glevet ; *das Glas gibt einen vollen Klang*, sklintin e tint ar werenn-se ; *heller Klang*, son sklintin g. ; *tiefer Klang*, son boud g. ; **2.** [dre skeud.] *sein Name hat einen guten Klang*, brudet mat eo, anv mat (anv kaer) en deus, brud vat en deus ; *ohne Sang und Klang*, evel ul laer, didrouz ha mezhek, hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, didrouz-kaer, hep ober brud.

Klangeffekt g. (-s, -e) : efed son g., gwered stenal g.

Klangfarbe b. (-, -n) : sonliv g., liv-son g., diston g., tonelezh b., tonegezh b.

Klangfarbenregelung b. (-, -en) : reolierezh ar sonliv g., reoliadenn ar sonliv b., reizhadur ar sonliv g., reizherezh ar sonliv g.

Klangfilm g. (-s, -e) : film gant son g., film komz g.

Klangfolge b. (-, -n) : lajad sonioù g., heuliad sonioù g.

Klangfülle b. (-, -n) : ampled ar son g., sonusted b.

Klanglehre b. (-) : akoustik g., klevedoniezh b., stenoniezh b.

klänglich ag. : klevedoniel, klevedel, stenoniel, stenal, ...klev, ...klevet, ...son, sonerezhel, muzikel.

klanglos ag. : dison, divouezh ; *klanglose Stimme*, mouezh staenet b., mouezh vouk b.

Adv. : hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, a-dakot, didrouz-kaer, hep ober

brud ; *er ist sang- und klanglos verschwunden*, aet e oa kuit evel ul laer (hep archer nag urcher, sioul-sibouroun, sioul-riboulenn evel ul laer, didrouz-kaer, hep ober brud), graet en doa Jil diloj, en em riklet e oa kuit didrouz ha mezhek.

Klangmalerei b. (-,-en) : hesonded drevezañ b., trouzadellañ g.

Klangnachahmung b. (-,-en) : 1. trouzadellañ g. ; 2. trouzadell b., onomatopeenn b., dambrezenn b., ger-drevezañ g.

Klangregler g. (-s,-) : reolier sonliv g., reizher sonliv g.

klangreich ag. : dassonus, fraezh ha plijus da glevet.

klangrein ag. : pur, sklaer ; [skingomz] sklaer ; *klangreiner Empfang*, resevidigezh sklaer b., selaoudigezh hep mordreuz b., selaoudigezh hep ardrouzioù b.

Klangreinheit b. (-) : purentez ar son b., splannder ar son g., splannded ar son b., splanijenn ar son b.

Klangstufe b. (-,-n) : [sonerezh] esaouenn b.

Klangtiefe b. (-,-n) : dasparzh ar son er spas g.

Klangverzerrung b. (-,-en) : torgammad ar son g., distresadur ar son g.

klangvoll ag. : dassonus, fraezh ha plijus da glevet, heglev ; *klangvolle Stimme*, mouezh fraezh ha plijus da glevet, mouezh pouezet mat b., mouezh heglev b.

Klangwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn son b., gwagenn stanel b.

Klangwirkung b. (-,-en) : efed son g., gwered stanel g.

klapp estl. : *klapp ! strak ! draw ! ; klipp ! klapp !* ha flip ha flap !

Klapp- : pak-dispak, astenn-diastrann, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg.

klappbar ag. : pak-dispak, astenn-diastrann, war astenn, gorre-gouziz, sav-disav, lem-laka, pleg-displeg, kloc'h ; *klappbare Regenschirmstreben*, gwalinier plegus an disglavier lies.

Klappbett n. (-s,-en) : gwele-pleg g., gwele pak-dispak g., gwele gorre-gouziz g.

Klappbrücke b. (-,-n) : pont-gwint g., pont war wint g., pont-gwint g., pont-gwinteiz g.

Klappdeckel g. (-s,-) : golo gwint g., golo gwint g., golo gwinteiz g., golo gorre-gouziz g., golo sav-disav g., golo-kloc'h g., goulc'her gwint g., goulc'her gwint g., goulc'her gwinteiz g., goulc'her gorre-gouziz g., goulc'her sav-disav g.

Klappe b. (-,-n) : 1. trapig g., trap g., strap g. ; *Dachbodenklappe*, toull ar solier g. ; *Ofenklappe*, dorig ar fornigell b., dor-forn b., trapig ar forn g. ; [tekn] klapedenn b., klaped g. ; *Luftklappe*, klaped aeriñ g., klaped aeriñ g. ; *Ausflusssklappe*, klaped distaol g., klaped skarzhañ g., klaped karzhañ, klaped diskas g., klaped diskarz g., klaped spurjañ g. ; 2. *Fliegenklappe*, paliked lazhekelien b. ; 3. [dre skeud.] P. *zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen*, tapout div c'had gant un tenn (gant an hevelep tenn) ; 4. P. [genoù] beg g., trap g., trap g., beol b., forn b., klapez g., klapezenn b., latenn b., klakenn b., riboul g., logell b., rann b. ; *halt die Klappe !* stank da veg ! serr da veg ! serr da forn ! serr da rann ! prenn da drap ! prenn da draped ! prenn da glapez ! bez kloc'h da ribouloù ! lez da chaok ! lez da storlok ! serr da c'henoù din gant ar gaoz-se ! ; *die Klappe halten*, derc'hel (diwall)

war e deod, derc'hel war e latenn, derc'hel kloc'h draf e c'henoù, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, klozañ war e veg, prenañ e drap (e draped, e glapez, e veg, e forn), na vezañ dibrenn e c'henoù, na vezañ toull e deod, bezañ kloc'h a veg, gouzout delc'her gant an-unan, ober ur skoulm war e deod, bezañ evit e deod, minellañ e c'henoù ; *große Klappe und nichts dahinter !* lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan ! teodet mat ha dornet berr e vez alies Yann ha Pêr ! teod hir ha piti berr ! penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti ! ; 5. P. *die Klappe*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitour g., ar c'hloz g., al loj g. ; *und jetzt in die Klappe !* ha da'z klud bremañ ! ha d'ho kel bremañ ! ; *sich in die Klappe hauen*, mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont d'e siklud, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin ; 6. [sonerezh] alc'hwez g. ; 7. [dilhad] stolikenn chakod b., lorikenn c'hodell b. ; *Ohrklappe*, stolikenn b., skouarnenn b., lorikenn b., maoutig-skouarn g. ; 8. P. lec'h emgav an heñvelrevidi g., [gwashaus] lec'h emgav paotred an douar melen g.

klappen V.gw. (hat geklappt) : 1. storlokañ, stirlinkat, strakal, strapañ ; *der Fensterladen klappt*, emañ ar stalaf o storlokañ (o strakal, o strapañ) ; 2. [dre skeud.] P. dont da vat, treiñ evel ur ganell ; *es klappt alles tadellos*, mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra an traoù evel war ur ganell (reizh hag en urzh) ; *es hat geklappt !* deuet eo ganeomp ! deuet eo an taol da vat ! deuet eo da vat ! deuet eo ! ; *bei der Kuh hat die Besamung geklappt*, dalc'het he deus ar vuoc'h ; *mit dem ersten Schlüssel hat es nicht geklappt*, an alc'hwez kentañ a reas kazeg.

V.k.e. (hat geklappt) : sevel pe diskenn, gwintañ pe diwintañ ; *etwas in die Höhe, nach oben klappen*, sevel udb, gwintañ udb ; *etwas nach unten klappen*, diskenn udb., diwintañ udb.

Klappen n. (-s) : stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b.

Klappentext g. (-es,-e) : [moull.] diverrad kinniget war jakedenn ul levr g.

Klapper b. (-,-n) : soroc'hell b., strakerezh b., stlakerezh b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester tarabazhier*], rigidag g.

klapperdürr ag. : kastiz, digiget, mann outañ, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, skarn, diskarn, distronk, kaset, distruj, aet e gof en e gein, e gof en e gein, karzhet e gorf, treut evel ar marv, treut-marv,

treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h, kras evel ur geuneudenn, treut evel ur brank, treut evel ur c'hagn, treut evel ur c'hant tachou, treut ha kastiz, kastiz evel un den prest da vervel, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, moan evel an drezen, n'eus mann outañ, ur sac'had eskern anezhañ, sec'h evel un askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù, evel un askorn krignet, evel un ankoù krignet, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, ur skrilh anezhañ, ur Jakez-Kroc'hen anezhañ, sinac'h, un eonenn anezhañ, n'eo ket tev ar gwenn en e revr ; *klapperdürer Greis*, relegenn b.

klapperfrei ag. : distorlok.

Klappergestell n. (-s,-e) : [dre fent.] P. paourkaezh tra dreut g., treudasenn b., treutenn b., krinenn b., keuneudenn b., sec'hard g., ankoù krignet g., Jakezig-kroc'hen g., skrilh g., paotr treut (kastiz, digiget, kaset, distrui, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, treut evel ar marv, treut-marv, diskarn, distronk, karzhet e gorf, moan evel an drezen, sinac'h) g., paotr treut evel ur c'hant tachou g., paotr treut evel ur gioc'h g., paotr kras evel ur geuneudenn g., paotr n'eo ket tev ar gwenn en e revr g., paotr treut-gioc'h g., paotr treut evel ur c'havr g., paotr treut evel ur brank g., paotr treut evel ur c'hagn g., paotr treut ha kastiz g., paotr treut ha sec'h evel un harink (Gregor) g., paotr kastiz evel un den prest da vervel g., paotr disec'het evel ar foenn g., paotr disec'het evel ur spes g., sac'had eskern g., sac'h-eskern g., paotr sec'h evel un askorn g., paotr treut evel an Ankoù g., paotr treut evel un askell-groc'hen g., askell-groc'hen b., paotr treut evel ur vazh gwisket g., paotr treut evel ur vazh kloued g., paotr treut evel troad ar forc'h hir g., paotr treut evel pav ur forc'h g., paotr moan evel troad ar forc'h hir g., paotr moan evel pav ur forc'h g., paotr treut evel ur geuneudenn g., paotr treut evel ur skoul g., paotr sec'h evel ur geuneudenn g., paotr dismantr evel ur spes g., tanavenn b., paotr n'eus mann outañ g.

Klappergrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-drez g., devedig-garzh g.

klapperig ag. : storlokus, strapus, strakus, distrantell, hej-dihej, loc'h-diloc'h, dizalc'h ; *klapperiges Auto*, strakell b., starigell b., strakerez b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr brallus g.

Klapperkasten g. (-s,-kästen) : 1. kozh piano g. ; 2. strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b., karr brallus g.

Klapperkiste b. (-,-n) : strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b., karr brallus g.

klapperlos ag./Adv. : distorlok.

Klappermaul n. (-s,-mäuler) : [dre skeud.] drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., klakenner g.,

ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., beg abred g., beg a-raok g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g.

Klappermühle b. (-,-n) : 1. drailher lañgaj g., drailher kaozioù g., glabouser g., farouell g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker kaozioù g., chaoker-e-spered g., klakenner g., ourouler g., kaketer g., trabell b., ribod g., beg abred g., beg a-raok g. ; 2. strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b., karr brallus g. ; 3. strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester tarabizhier*].

klappern V.gw. (hat geklappert) : 1. storlokañ, stirlinkat, strakal, stlakañ, strapañ, diridignat ; *die Fensterläden klappern*, storlokañ (strakal, strapañ) a ra ar stalafioù gant an avel ; 2. sklokal ; *die Hufe klappern auf dem Pflaster*, sklokal a ra karnioù ar c'hezeg war ar pavez ; 3. strakatal ; *die Störche klappern*, strakatal a ra ar c'hwiboned ; 4. strakal, stlakat, stlakañ, skrignañ, skrignal, tarzhañ ; *ihm klappern die Zähne*, emañ o strakal (o stlakat, o tarzhañ) e zent, emañ o chilpiñ, emañ e zent o krenañ en e benn, emañ e javedoù o stlakañ evel rigedagoù ; 5. P. *mit den Augen klappern*, *mit den Augendeckeln klappern*, ober lagad(ig) d'u.b., ober al lagad dous d'u.b., ober lagad bihan (lagad flour, lagad mignon) d'u.b., ober selladoù tener d'u.b., ober lagadig ouzh u.b., luc'hañ ouzh u.b., lugerniñ ouzh u.b., ober selloù doñv ouzh u.b., ober selloù millour ouzh u.b., teuler gwilc'hadennoù millour d'u.b., ober lagadigoù ouzh u.b., sellet a-duez ouzh u.b., ober selloù sant Langis d'u.b. (Gregor).

Klappern n. (-s) : 1. stlakerezh g., strakerezh g., strakadeg b., strak g., stirlink g., stlak g., sklak g. ; *das Klappern der Schreibmaschine*, stlakerezh ar vizskriverez g. ; 2. diridi g., storlok g., strap g., strapadennoù lies. ; *das Klappern der Pferdewagen auf dem Pflaster*, storlok ar c'hirri war ar pavez g. ; 3. fistilh g., fistilherezh g., drailh g., bourouellerezh g., ragach g., ragacherezh g., glabouserezh g., glabous g., kaketerezh g., flap g., flaperezh g., flep g., chaok g., chaokerezh g., gragailh g.

klappernd ag. : storlokus, strakus, strapus.

Klapperrose b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h str., roz-aer str.

Klapperschlange b. (-,-n) : [loen.] naer-ourouler b., naer-sonerez b.

Klapperstorch g. (-es,-störche) : [loen.] c'hwibon b.

Klappfahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn pleg-displeg g.

Klappfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr gwint g., prenestr gwint-diwin g., prenestr gorre-gouziz g., prenestr sav-disav g.

Klapphorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboulek g.

Klapphose b. (-,-n) : bragez gant un talbenn g./b., bragez gant ur pont g./b., bragez gant ur batenn g./b.

Klapphut g. (-s,-hüte) : tog-kern-uhel g., tog moull hir g.

Klappkamera b. (-,-s) : kamera pleg-displeg g.

Klappkragen g. (-s,-) : kolier pleg g., gouzougenn bleg b.

Klappleiter b. (-,-n) : skeul bleg b., skabell b.

Klappmesser n. (-s,-) : kontell-bleg b.

klapprig ag. : *sellit ouzh klapprig*.

Klappessel g. (-s,-) : azezen bleg b., azezen gorre-gouziz b., azezen sav-disav b., azezen gloz b.

Klappstutz g. (-es,-e) : azezennig gwint-diwint b., adskaon g./b., azezennig gorre-gouziz b., azezennig sav-disav b.

Klappsofa n. (-s,-s) : gourvezvank pleg-displeg g.

Klappstuhl g. (-s,-stühle) : kador-bleg b., adskaon g./b., kador gorre-gouziz b., kador sav-disav g., kador-gloz b.

Klapptisch g. (-es,-e) : taol-bleg b.

Klapptür b. (-,-en) : trapig g., trap g., strap g., dorikell b., draf g., dor winteiz b., dor winteris b., dor wintus b., dor wint b., dor winter b., dor winterez b., dor gorre-gouziz b., dor sav-disav b.

Klappventil n. (-s,-e) : [tekn.] klaped g., klozell b., klak g.

Klappverdeck n. (-s,-e) : [kirri] teltenn-garr to-disto b., gloenn-garr to-disto b.

Klaps g. (-es,-e) : **1.** flac'hadig g., palvadig g., stlafadig b., cholpadig g., stlakadennig b., dornadig g., stlafad b., klapennad b. ; *jemandem einen Klaps geben*, reiñ ur flac'hadig (ur palvadig, ur stlafadig, ur stlakadennig, ur cholpadig, un dornadig, ur glapennad) d'u.b., reiñ dao d'u.b., reiñ daoig d'u.b., ober pav d'u.b., ober pavig d'u.b. ; **2.** [dre skeud.] P. *er hat einen Klaps*, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaia dezhañ, un tammig droch eo, kollet en deus e sterenn, laban eo, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, n'emañ ket e spered gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, fasiañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

klapsen V.k.e. (hat geklapst) : stlafadañ.

Klasmühle b. (-,-n) : P. ti ar re sot g., kabanoù lies., Kerwazi b. ; *er sitzt jetzt in der Kasmühle*, er c'habanoù emañ, emañ o treiñ ar rod, e Kerwazi emañ.

klar ag. : **1.** sklaer, boull, rouez, kleuz, splann, digatar, naet ; *klare Luft*, aer sklaer g., aer voull g., aer skeltr g. ; *klare Wasser*, dour sklaer g., dour splann g., dour glein g., dour boull g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g. ; *bei klarem Wetter*, pa vez sklaer an amzer, pa vez skeltr an amzer, pa vez divrumenn an amzer, pa vez seder an amzer, pa vez fraezh an amzer, an amzer o vezañ sklaer, pa vez c'hoao an amzer, pa vez hinon an amzer, pa vez boull an oabl ; *mit klarer Stimme*, gant ur vouezh sklaer, gant ur vouezh fraezh ; *klare Suppe*, soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b.

2. anat, fraezh, spis, splann, distag, distagell, sklaer-bev, real, rez, resis ; *klare Tatsache*, anad g., fed anat g., anadenn didouell b. ; *einen klaren Begriff von etwas haben*, gouzout mat diouzh udb ; *er kam mit ihm hierüber ins Klare*, renket en doa an diemglev a oa bet savet etrezo a-zivout ar c'hraf-se ; *über etwas im Klaren sein*, gouzout a-walc'h udb, gouzout an doareoù, gouzout dre

sur udb, gwelet sklaer en un afer bennak ; *mir war doch klar, dass er mich schnitt*, gwelet a-walc'h a raen e oa fae dezhañ kaozeal ganin, gwelet a-walc'h a raen e oa yenaet ouzhin, anat e oa din e oa yenaet ouzhin ; *sich erst einmal über etwas klar werden*, kompren da gentañ udb ; *etwas ins Klare bringen*, lakaat udb en (war) e rez, renkañ udb, dirouestañ udb, dibunañ ur gudenn ; *ich brauche klare Antworten*, ne blij ket din mont diwar martezeoù ; *ich brauche eine klare Antwort*, ne blij ket din mont war ur marteze, ur respont diabeg am eus c'hoant kaout ; *klare Stimme*, mouezh distag b., mouezh fraezh b., mouezh sklaer b., mouezh splann b., mouezh heglev b. ; *klare Worte*, komzoù real lies., komzoù rez lies., komzoù groñs lies., komzoù diavar lies., komzoù fraezh lies., komzoù resis lies. ; *einen klaren Verstand besitzen*, bezañ lemm e spered, bezañ diabaf e spered, bezañ divorfil e spered, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ poell en e spered, na vezañ pemoc'h e leue, na vezañ dall e saout, gwelet sklaer, gwelet bouilh, bezañ spiswel, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar spanell, na vezañ ret reiñ d'an-unan gant ar vazh-yod, bezañ ur perc'henn skiant eus an-unan, bezañ ur spered digor a zen eus an-unan, bezañ ur spered den eus an-unan, bezañ un den a ijin, bezañ ijinnet-mat, bezañ un den a boell ; *er ist nicht bei klarem Verstand*, hennezh n'eo ket libr a-walc'h, n'emañ ket e holl skiant-vat gantañ, aet eo e benn un tammig digantañ, kollet eo e skiant-vat gantañ, c'hoari a ra gant e voned ; *einen klaren Kopf behalten*, derc'hel plaen e spered, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, chom mestr (derc'hel) war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, reizhañ barradoù e galon ; *er ist ein klarer Kopf, er hat einen klaren Kopf*, un den a boell eo, ur spered dizall a zen eo, ul lagad eeun a zen eo, n'emañ ket e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, ur perc'henn skiant eo, ur spered den eo, un den a ijin eo, ijinnet-mat eo, ur spered digor a zen a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, dizall eo, hennezh n'eo ket pemoc'h e leue, hennezh a wel sklaer, hennezh a sell didouell ouzh an traoù ; P. *das ist doch klar !* anat eo ! kement-se a zo anat ! un anadenn didouell eo ! brav eo gouzout ! kaer eo gouzout ! aes eo gouzout ! ; *es ist klar, dass er lügt*, gevier anat a zo gantañ, c'hwezh ar gaou a zo gantañ, kaer eo gouzout emañ o troadañ gevier ; *alles klar !* mat ar jeu ! kudenn ebet ! mont a ra mat an traoù en-dro ! emañ an traoù war o reizh ! ; P. *das ist klar wie Klobrühe*, se zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalv ket lavaret an dra-se ; *jemandem klaren Wein einschenken*, komz didro ouzh u.b., mont didro-kaer (didroell) d'u.b., mont didroidell ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., komz displeg ouzh u.b., lavaret ar wirionez diwisk (hep kuzh seurt ebet) d'u.b., lavaret eeun ar wirionez d'u.b., na vezañ sac'h d'an diaoul, na vezañ sac'h an diaoul, lavaret hardizh e soñj d'u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor ; *klar werden*, pishaat, spisaat, splannaat ; [dre astenn., merdead.] *klar Schiff !* prest oc'h ? darev omp da loc'hañ ! ; P. *na klar ! klar ! aber klar doch !* ya 'vat ! ya sur ! splann eo ! evel-just ! na petra 'ta ! ya da ! ya a-walc'h ! sur 'vat ! o damm ya ! ya dam ! ya tre ! membri ! aes eo gouzout ! brav eo gouzout ! kaer

eo gouzout ! nebaon ! ; *die Wölfe sind im Wald, ganz klar* ! ar bleizi a zo er goadeg, eus emaint ; *eine kleine Pause würde dir wohl tun, ganz klar* ! un tamm diskuizh ne raio ket droug dit, eus na raio !

Adv. : fraezh, sklaer, bouilh, a-sked, a-sklaer, distag, sklaer-bev, distagell, dres, heglev, a-dra-sklaer, reizh, resis ; *klar sehen*, gwelet reizh ; *klar hören*, klevet reizh ; *was klar gedacht ist, kommt klar zum Ausdruck*, pouezit mat ho komzoù hag e vo sklaer ha fraezh pezh a lavarot ; *sie wollten ihre Missbilligung klar zum Ausdruck bringen*, fellout a rae dezho merkañ sklaer ne oant ket a-du ; *etwas klar ausdrücken*, pishaat udb ; *etwas klar heraussagen*, displegañ e vennozh hep klask tro, lavaret udb hep kuzh seurt ebet, lavaret udb krenn (krak), mont didroidell d'u.b., lavaret udb distag, lavaret udb displeg, bezañ distlabez da lavaret udb, na gaout treuzoù ebet war e zor ; *etwas klar und deutlich sagen*, lavaret udb fraezh ha sklaer, lavaret udb distag, diferañ udb ; *sich klar und deutlich ausdrücken*, komz distagell, komz gant gerioù resis ha sklaer, roudennañ just-ha-just e soñj, ezteuler (eztaoliñ) e soñj en un doare fraezh ha sklaer ; *klipp und klar*, naet-ha-distag, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, berr-ha-krenn, didro-kaer, sklaer-bev, distag, en ur ger krenn ; *etwas klipp und klar sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb en ur ger krenn - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - lavaret udb naet-ha-distag - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez, distag, krak-ha-berr, krenn-ha-kras, krenn-ha-krak, eeun) - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; *die Sache ist klipp und klar*, n'eus netra gamm (n'eus netra dort) en afer-se, reizh eo an afer e pep keñver, sklaer-bev eo ar stal ; *jemandem etwas klar machen*, displegañ udb dirak daoulagad u.b., reiñ udb da intent d'u.b., lakaat u.b. da gompren udb, displegañ udb d'u.b., disklêriañ udb d'u.b.

Klara b. : Klara b.

Kläranlage b. (-,-n) : purlec'h g., dilaverezh b., dilavlec'h g., poull boullaat g.

Klarapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval gwenn Riga [Yellow Transparent] g.

Klärbecken n. (-s,-) : [kimiezh] oglenn-dilaviñ b., poull-dilaviñ g., poull-diloaiañ g.

klarblickend ag. : spisel, lemm a spered, un den a boell anezhañ, ur spered dizall a zen anezhañ, ul lagad eeun a zen anezhañ, ur perc'henn skiant anezhañ, ur spered digor a zen anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinemat, digor a spered, ur spered den anezhañ, dizall, hag a wel sklaer, hag a wel bouilh, hag a sell didouell ouzh an

traoù, diabaf e spered, divorfil e spered, poell en e spered.

Klare(r) ag.k. g. : [kegin.] P. gwin-ardant g., hini kreñv g., odivi g., lambig g.

klären V.k.e. (hat geklärt) : **1.** sklaeraat, sklêrijennañ, splannañ, naetaat, puraat, boullaat, divouchañ ; *das Gewitter klärt die Luft*, naetaat e vez an aer gant an arnev, karzhet e vez an aer gant an arnev ; *Wasser klären*, puraat dour ; **2.** [dre skeud.] *eine Sache klären*, dirouestlañ (diluziañ, diveskañ, lakaat sklaer, sklaeraat, sklêrijennañ, poellañ, spisaat) un afer bennak, teuler sklêrijenn war un afer bennak, dibunañ ur gudenn, diluziañ ur gwiad, kavout ar poell eus udb, skarat ur gudenn, lakaat an traoù war o rez, lakaat an askorn en e lec'h, lakaat an askorn en e blas ; *die Sache ist geklärt*, peurreizhet eo an afer, skaret eo ar gudenn, graet eo ar stal, renket eo an afer, dienket eo an afer, aet an askorn en e lec'h, aet an askorn en e blas, krog eo ar c'hrog, diluziet eo ar gwiad ; *um die Sache zu klären*, evit gouzout ar wirionez war gement-se, evit gwiriañ kement-se ; *da bleibt noch etwas zu klären*, ur gegeliad a chom da nezañ.

V.em. : **sich klären** (hat sich (t-rt) geklärt) : **1.** sklaeraat, dont da spis, dont da splann ; **2.** [amzer] toullwennañ, sevel, skarzhañ, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, sederaat, sklaeraat, splannaat, spisaat, sklaeradenniñ ; *der Himmel klärt sich*, toullwennañ (sevel, digoumoulañ, spanaenniñ, naetaat, bravaat, boullaat, spisaat) a ra an amzer, skarzhañ a ra an amzer, sederaat a ra an amzer, splannaat a ra an oabl, sklaeraat / splannaat a ra an amzer (Gregor) ; **3.** disglaviñ, gouelezenniñ, dilaviñ, diloaiañ, lec'hidañ, boullaat, didanavaat ; *das Wasser klärt sich*, disglaviñ a ra an dour, gouelezenniñ a ra an dour, dilaviñ a ra an dour ; *geklärtes Wasser*, dour dilav g.

Klärfilter g. (-s,-) : sil puraat g.

klargehen V.gw. (ging klar / ist klargegangen) : P. treiñ evel ur ganell, treiñ lenkr an traoù, mont reizh hag en urzh ; *es geht alles klar*, mont a ra an traoù en-dro, plaen ha brav e ya pep tra, difazi e ya pep tra, distok e ya pep tra, kempenn e ya an traoù en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traoù a dro kompez, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra a het (Gregor), pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra an traoù evel war ur ganell (reizh hag en urzh).

Klärgrube b. (-,-n) : fozell-vreinañ b., beol-vrutug b., P. toull-staot g., toull-kaoc'h g.

Klarheit b. (-,-en) : sklaered b., sklaerder g., spister g., spisted b., splannder g., splannet b., splannijenn b., anad g., resisted b. ; *Klarheit schaffen über ...*, dirouestlañ (lakaat sklaer, diluziañ) udb, dibunañ ur gudenn, teurel sklêrijenn war ; *sich (t-d-b) Klarheit über etwas (t-rt) verschaffen*, en em sklêrijennañ war ur poent bennak ; *Wissen verschafft Klarheit*, diwar ar studi e sav sklêrijenn.

Klarinette b. (-,-n) : [sonerezh] klarinetenn b., klerinell b., klerinetezenn b., P. treujenn-gaol b. ; *die Klappen der Klarinette*, alc'hwezioù ar glerinell lies. ; *der Trichter der*

Klarinette, der Becher der Klarinette, die Stürze der Klarinette, das Schallstück der Klarinette, der Schallbecher der Klarinette, founilh ar glerinell g. ; *das Mundstück der Klarinette*, sutell ar glerinell b., beg-sutell ar glerinell g., beg ar glerinell g. ; *das Rohrblatt der Klarinette, das Blatt der Klarinette, das Blättchen der Klarinette, die Zunge der Klarinette*, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.

Klarinettist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner klarinetenn g., soner klerinell g., klerinellour g., soner treujenn-gaol g., klerinetezenner g.

Klarinettistin b. (-,-nen) : [sonerezh] sonerez klarinetenn b., sonerez klerinell b., klerinellourez b., klerinetezenner b., sonerez treujenn-gaol b.

klarkommen V.gw. (kam klar / ist klargekommen) : P. kavout e lank, kavout lank, kavout ar c'hraf, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em gavout, en em glask mat-tre, en em zibab mat-tre, en em embreger mat-tre, en em ziluziañ mat-tre, gouzout e ziluzioù, gouzout ober ganti, gouzout en em ober, gouzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, gouzout en em arat, gouzout en em dreiñ ; *ich komme schon damit klar*, kavout a rin va lank, kavout a rin lank forzh penaos, kavout a rin ar c'hraf, disoc'hañ a rin bloc'hik ganti ; *ich komme ganz alleine klar !* emsav on ! ; *nicht klarkommen*, ober bouc'h, bezañ boud d'ober udb ; *mit jemandem nicht klarkommen*, bezañ boud gant u.b. ; *ich komme damit nicht klar*, ne dizhan ket, ne fonn ket, bouc'h on, bout on d'ober an dra-se, ne fonn ket din ober an dra-se ; *mit seinem Lohn kommt er nicht klar*, ne c'hounez ket e zour, ne c'hounez ket an douar ; *er muss zusehen, wie er damit klarkommt*, dezhañ da gavout an tu d'en em zibab (d'en em lipat, d'en em ziluziañ, d'en em zisac'hañ, d'en em zistrobañ, d'en em arat, da zirouestañ e neud), dezhañ d'en em ziboniañ, ret eo dezhañ dibunañ e gudenn e-unan, dezhañ d'en em zifretañ, dezhañ d'en em besketa, dezhañ da sachañ e groc'hen gantañ, dezhañ d'en em zinec'hiñ, dezhañ d'ober diouti, dezhañ da sachañ e ibil.

Klarlack g. (-s,-e) : gwernis g.

klarlegen V.k.e. (hat klargelegt) : spisaat, sklaeraat, lakaat skaer.

klarmachen V.k.e. (hat klargemacht) : 1. disklêriañ, displegañ, diskouezañ sklaer hag anat, lakaat anat, lakaat skaer, roudennañ just-ha-just ; 2. [merdead.] lakaat pare da ziborzhiañ, lakaat pare da zigaeañ.

V.em. : **sich klarmachen** (hat sich (t-d-b) klargemacht) : *sich (t-d-b) etwas klarmachen*, kregiñ da veizañ udb, dont da gompren udb, en em rentañ kont eus udb, kompren e-barzh udb.

Klarname g. (-ns,-n) : anv gwir g., anv gwirion g.

klarschiff estl. : *klarschiff !* prest oc'h ? darev omp da loc'hañ !

Klärschlamm g. (-es) : fank puradur g., fank a-zilerc'h g.

Klarschriftleser g. (-s,-) : luc'hlenner g.

klarsehen V.gw. (sieht klar / sah klar / hat klargeesehen) : gouzout, kompren, gwelet reizh ar wirionez ; *jetzt sehe ich endlich klar*, bremañ e ouzon anezhi, bremañ e komprenan, bremañ e ouzon an traoù reizh-mat, bremañ eo divogedet va spered, emañ ganti bremañ, savet ez eus sklêrijenn din.

Klarsichtfolie b. (-,-n) : film plastik treuzwelus astennadus g., koc'henn blastik treuzwelus astennadus b.

Klarsichthülle b. (-,-n) : kleurenn dreuzwelus b.

klarsichtig ag. : spisel, divoem, lemm a spered, un den a boell anezhañ, ur spered dizall a zen anezhañ, ul lagad eeun a zen anezhañ, ur perc'henn skiant anezhañ, digor a spered, ur spered digor a zen anezhañ, ur spered den anezhañ, un den a ijin anezhañ, ijinnet-mat, dizall, hag a wel sklaer, hag a wel bouilh, hag a sell didouell ouzh an traoù, diabaf e spered, divorfil e spered, poell en e spered.

Klarsichtpackung b. (-,-en) : pakadur plastik treuzwelus g.

Klarsichttuch n. (-s,-tücher) : tamm lien da lemel ar glizh diouzh ar gwerennoù g.

klarstellen V.k.e. (hat klargestellt) : spisaat, sklaeraat, lakaat sklaer, stadañ, diveskañ, dirouestañ, diluziañ, resisaat, lakaat war zizolo, roudennañ just-ha-just, teuler sklêrijenn war.

Klarstellung b. (-,-en) : spisadur g., sklaeradur g.

Klartext g. (-es,-e) : 1. kod dialc'hwezet g., yezh sklaer b. ; 2. [dre skeud.] P. *Klartext sprechen*, komz distag, mont didro-kaer dezhi, na chom da chaokat e c'henoù, na vezañ sac'h d'an diaoul, bezañ groñs en e vennozh, lavaret groñs e vennozh, lavaret krak e soñj, lavaret krenn e soñj, lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak), lavaret anezho distag, lavaret eeun udb.

Klä rung b. (-,-en) : 1. spisadur g., sklaeradur g. ; 2. puradur g., dilaverezh g., dilavadur g., naetadur g., kempennadurezh b., kempenn g., kempennerezh g., kempennidigezh b. ; *Klä rung einer Flüssigkeit*, dilavadur un dourenn g., dilavadur un liñvenn g.

Klasse b. (-,-n) : 1. [skol] klas g., klasad g., sal-glas b. ; *höhere Klassen*, klasoù uhelañ lies. ; *der Unterricht erfolgt in gemischten Klassen*, kemmeskañ a ra ar vugale er skol-se ; *der Lehrer betritt die Klasse*, mont a ra ar c'helenner e-barzh ar sal-glas, degouezhout a ra ar c'helenner er sal-glas, degouezhout a ra ar c'helenner er c'hlaz ; *die sechste Klasse*, ar c'hwec'hed klad g., ar c'hwec'hved g. ; *die ganze Klasse lacht laut auf*, ar c'hlasad a-bezh a ziroll da c'hoarzhin.

2. renkad b., renk b., kendere g., kouch g., meuriad g. ; *die besitzenden Klassen*, renkadoù ar biaouerien (ar berc'henned) lies., an dud a dra lies. ; *die arbeitenden (werkstätigen) Klassen*, renkadoù al labourerien lies. ; *die unteren Klassen*, an astud lies., ar bobl izelañ b., ar renkadoù izelañ lies., ar c'houchoù izelañ lies., ar renkadoù paourañ lies.

3. klas g. ; *eine Fahrkarte erster Klasse*, ur bilhed evit ar c'hentañ klas, ur bilhed kentañ klas g. ; *erster Klasse reisen*, beajiñ e kentañ klas ; *zweiter Klasse reisen*, beajiñ en eil klas.

4. rumm g., rummad g., rummenn b., renkad b.

5. [bevoniezh] kevrennad b. ; *Pflanzenklasse*, kevrennad plant b. ; *Tierklasse*, kevrennad loened b. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Klasse oberhalb der Ordnung und unterhalb des Stammes*, er rummatadur ar bevien emañ ar gevrennad dindan ar skourrad hag a-us d'ar c'herentiad ; *ein Stamm ist in Klassen unterteilt*, ur skourrad a zo rannet e

kevrennadoù, ar gevrennad a zo ur rannad eus ur skourrad ; *die Klasse der Säugetiere*, kevrennad ar bronneged b.

6. klasse ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra ! gwellat ! n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ur marvailh eo ! diouzh ar c'hentañ ! fiskal ! forzh vat ! setu ur meuz kaer ! me 'gav se kran ! ; *als Lehrer ist er Klasse*, gwashat kelenner eo, ur mailh eo da gelenn, ur gwall gelenner eo, gwellat kelenner ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *Klasse statt Masse*, unan mat a zo gwelloc'h eget daou fall ; *das Buch ist einfach Klasse*, emañ al levr en e barfeted.

Klassement n. (-s,-s) : rummadur g., rummañ g., renkatur g., klasamant g., renkamant g.

Klassenarbeit b. (-,-en) : [skol] prouad g., priziadenn b., dever skol g.

Klassenbeste(r) ag.k. g./b. : [skol] penn klasad g. ; *der Klassenbeste*, ar c'hentañ en e glasad g. ; *die Klassenbeste*, ar gentañ en he c'hlasad b.

Klassenbewusstsein n. (-s) : emskiant renkadel b.

Klassenbuch g. (-s,-bücher) : [skol] 1. kahier klas g. ; 2. kahier an ezvesañsoù g.

Klasseneinteilung b. (-,-en) : rummadur g., rummañ g., renkatur g., klasamant g., renkamant g., rummata g., rummatadur g.

Klassengeist g. (-es) : spered-renkad g., strizhded spered hep damant evit ar renkadoù all b., spered a gasta g.

Klasseninteresse n. (-s,-n) : mad-renkad g., laz-renkad g.

Klassenkamerad g. (-en,-en) : [skol] kamalad skol g.

Klassenkampf g. (-s,-kämpfe) : *der Klassenkampf*, stourm ar renkadoù g.

Klassenkonferenz b. (-,-en) : [skol-veur] kuzul-klas g.

Klassenlehrer g. (-s,-) : [skol] penn gelenner g.

klassenlos ag. : [polit.] kuit a renkadoù.

Klassenlos n. (-s,-e) : bilhed lotiri g.

Klassenlotterie b. (-,-n) : lotiri b., P. c'hoari-sac'h g.

Klassenraum g. (-s,-räume) : sal-glas b.

Klassensortierung b. (-,-en) : [labour-douar] gobariañ g., gobariadur g.

Klassensprecher g. (-s,-) : [skol] dilennad ar c'hlasad g.

Klassensteuer b. (-,-n) : [arc'hant.] tailhoù dre rummad korvoderioù lies.

Klassenteilung b. (-) : *Klassenteilung der Gesellschaft*, rannadur ar gevredigezh e meur a renkad g.

Klassentreffen n. (-s,-) : [skol] emgav kamaladed-skol g.

Klassenunterschied g. (-s,-e) : diforc'h sokial g., diforc'h etre ar renkadoù g.

Klassenwahlsystem n. (-s,-e) : [polit.] mouezhiañ diouzh ar sens g., mouezhiañ dre ar sens g.

klassenweise Adv. : [skol] 1. dre glasad ; 2. klasad-ha-klasad.

Klassenziel n. (-s,-e) : [skol] live rekis g., live da dizhout g.

Klassenzimmer n. (-s,-) : [skol] sal-glas b. ; *sobald die Schüler in das Klassenzimmer eintraten, bekamen sie ihre Bücher*, bep ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho, evel ma tegouezhe ar skolidi er sal-glas e veze roet o levrioù dezho

Klassifikation b. (-,-en) : rummata g., rummatadur g., rummadur g. ; *Klassifikation der Tiere*, rummatadur al loened g.

klassifizierbar ag. : hag a c'heller rummata, rummatadus.

klassifizieren V.k.e. (hat klassifiziert) : kevrennata, rummata, steudata, lakaat dre rumm, renkañ, rummañ.

Klassifizierer g. (-s,-) : rummataer g., kevrennataour g.

Klassifizierung b. (-,-en) : kevrennatadur g., kevrennataerezh g., rummata g., rummatadur g., rummadur g., renkatur g. ; *Klassifizierung der Lebewesen*, rummatadur ar bevidi g., rummatadur ar bevien g.

Klassik b. (-) : klaselezh b., marevezh klasel g. ; *die italienische Klassik*, ar marevezh klasel e Bro-Italia g., ar glaselezh italian b. ; *die deutsche Klassik*, ar glaselezh alaman b.

Klassiker g. (-s,-) : klaselour g. ; *französischer Klassiker*, skrivagner klasel Bro-C'hall g.

Klassikerin b. (-,-nen) : klaselourez b.

klassisch ag. : 1. klasel ; *das klassische Altertum*, an Henamzer klasel g. ; *klassische Sprachen*, yezhoù klasel lies. ; *das klassische Altgriechisch*, an henc'hresianeg klasel g. ; 2. [dre astenn.] klasel ; *klassischer Stil*, doare klasel g. ; *klassisches Zeitalter*, marevezh klasel g., klaselezh b. ; *klassische Musik*, sonerezh klasel g. ; 3. boutin, klasel, boas ; *ein klassisches Beispiel*, ur skouer voutin b., ur skouer glasel b., ur skouer voas b.

Klassizismus g. (-) : klaselouriezh b., klaselezh b.

klassizistisch ag. : klasel, giz ar klaselouriezh, a c'hiz klasel.

Klassizität b. (-) : purentez klasel b., klaselezh b.

klatsch estl. : strak ! - vlaou ! - draou ! - vrac'h ! - dao ! - plok ! - flak ! - flap ! - flik ! flak !

Klatsch g. (-es,-e) : 1. marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., orogell b., brozenn b., voltenn b., flapaj g., brudailhoù lies., stranerezh g., komerezh g., marvailhoù lies., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., arabad g., pifoù lies., kozh fardaj g., komzoù goull lies., komzoù didalvez lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., daofenn b., dafoù lies., boutikl g./b., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies., komzoù flav lies., koñchoù lies., koñchennoù lies. ; 2. tamm kaoz g., troc'h kaoz g., frapad marvailhat g., tachad marvailhat g., marvailhadenn b., marvailh g., kaozeadenn b., pennad divizout g., pennad-kaoz g., partiad kaozeal b. ; 3. [dre astenn.] droukprezegerezh g., droukprezeg g., divruderezh g., droukkomzoù lies., gwallgomzoù lies., gwallgomzerezh g., drouklavaroù lies., drouklavarioù lies., teodennerezh g., hiboudoù lies., lañchennadoù lies., brudailhoù lies., distaoladennoù naer-wiber lies., fistilh g. ; *Klatsch verbreiten*, sevel brudoù, lakaat brudoù (gedon) da redek, skignañ kaozioù e-touez an dud, lezel brudoù faos da vont da-douez an dud ; *das ist Klatsch !* siklezonoù ha netra ken ! klakerezh tout ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! n'eus ganto nemet kaozioù toull ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken !

gwrac'hajoù a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, brudailhoù, kozh kaozioù) a netra ken ! ; *er steht im Mittelpunkt des Klatsches*, n'eus kaoz nemet dioutañ, dindan teod an dud emañ, ar gaoz a zo war e lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ a ra ar chaok hag ar stran ; **4.** trouz g., stlak g., stlakadenn b., strap g., strapadenn b. ; **5.** P. skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bougnad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b., bozad b.

Klatschbase b. (-, -n) : P. trutell b., flaperez b., glaoueregezh b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., strakell b., teodenn b., latenn b., ranez b., bardell b., Mari-pil-beg b., sergonerez b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari-flav b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b. ; *sie ist eine alte Klatschbase*, ne vez ganti nemet kaozioù gwrac'h kozh, honnezh 'zo un drutell mar boa biskoazh ! ur c'hozh strakell 'zo anezhi ! un drabell eo ! ur Vari-strap-he-latenn a zo anezhi ! ur beg minaoed eo ! komer eo !

Klatschblatt n. (-s, -blätter) : kazetenn flapaj b., poullkanañ g.

Klatschblätter lies. : kazetennoù flapaj lies., stlenn-a-skandal g.

Klatsche b. (-, -n) : **1.** paliked laz-helien b. ; **2.** strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh [*liester tarabizhier*] b. ; **3.** [dre astenn.] troidigezh nannaotreet b. ; **4.** [dre skeud.] *er hat einen an der Klatsche*, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaed dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kraked bihan en deus en e benn, paseet ar deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gantañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, toull eo e vurutell, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziñ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrapouezh, eus

dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

klatschen V.gw. : **1.** [*verb-skoazell sein* : ist geklatscht] strakal en ur gouezhañ, kouezhañ en ur strakal, kouezhañ gant strap bras, fraeañ, foetañ ; *der Regen klatscht herab*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, foetañ a ra ar glav, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, ar glav a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glav a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glav evel gant ur bezel, ober a ra glav a-bil, glavañ a ra a-bil, ober a ra dour a-bil, a-bil e kouezh ar glav, soulgannañ a ra ar glav, ober a ra glav a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glav, ober a ra glav a-rec'hin, glav a ra a-skuilh, glav stank a ra, glav foll a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav a ra par ma c'hall, glav a ra pellañ ma c'hall, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, piliou dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor), teurel a ra dour ; *der Regen klatscht gegen die Scheiben*, skoet-diskoet e vez gwer ar prenester gant ar barradoù glav, fraeañ a ra ar glav gwer ar prenester, foetañ a ra ar glav gwer ar prenester ; **2.** [*verb-skoazell sein* : ist geklatscht] *gegen etwas klatschen*, mont (dont) da flastrañ ouzh udb ; *ein Schmetterling ist gegen die Windschutzscheibe geklatscht*, ur valafenn a zo deuet da flastrañ war gwerenn-dal ar c'harr ; **3.** [*verb-skoazell haben* : hat geklatscht] *in die Hände klatschen*, strakal (stlakañ, stlakat) an daouarn ; **4.** [*verb-skoazell haben* : hat geklatscht] skeiñ ; *jemandem auf den Kopf klatschen*, skeiñ gant u.b. war e benn ; **5.** [dre skeud.] [*verb-skoazell haben* : hat geklatscht] komz eus traoù ha traoù all, komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, ragachat, raklat, fistilhat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, kaketal, flepañ, klakenniñ, katellat, grakal, dic'hourdañ e latenn, pilat e c'henoù, diroufennañ e deod, teodiñ, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat, barbouilhata, batouilhata, flabotal, fludennañ, labennat, lañchennañ, sklokal, bardellat, droukkomz, chilpat, teodata, teodiñ, droukprezeg, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, hiboudiñ, gwallgomz ; P. *über jemanden klatschen*, kontañ doareoù u.b., pilat (louzañ, dispenn, gwiskañ, gwashaat, peñseliat) u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e vele d'u.b., kempenn dilhad u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., plaenaat porpant u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., plaenaat e borpant d'u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diwar-benn u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hiñ diwar-benn u.b., gwallgomz (droukkomz) eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., lavaret droug eus u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., ober e votoù d'u.b. a-raok e leroù, drouklavaret war u.b., displuñvañ e benn d'u.b., lakaat droukeloù da redek diwar-benn u.b.,

dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., pikañ u.b., pikañ chupenn u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b. ; *es wird geklatscht*, n'eo na chaok na stran a ra diouer.

V.k.e. (hat geklatscht) : **1.** *Beifall klatschen*, strakal (stlakañ, stlakat) an daouarn, stlakadegañ ; **2.** *den Takt klatschen*, skeiñ ar ventadurezh, mentadañ, bommañ ar vent, bommañ ar mentad (Gregor) ; **3.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, foeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ, stropañ, strapañ, chetiñ.

Klatschen n. (-s) : **1.** strakadeg daouarn b., stlakadeg daouarn b., strak-daouarn g., froterezh an daouarn g. ; **2.** stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b. ; **3.** skouarnad g., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad g., fasad g./b., bousellad b., bozad b., bougennad b., karvanad g., jodad g., flac'had b., dornad g., krabanad b. ; **4.** marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., kaket g., kaketerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù didalvez lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., arabad g., pifoù lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù goullou lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies.

Klatscherei b. (-,-en) : **1.** marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., kaket g., kaketerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù didalvez lies., kozh kaozioù lies., chaok g., ragach g., ragacherezh g., komzoù patatez lies., arabad g., pifoù lies., komzoù kollet lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù goullou lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., babouz g., kelajoù ha trouz ar bed lies., marvailhoù lies., komerezh g. ; **2.** strakadeg daouarn diehan b., strakadeg daouarn taer-ha-taer b., strakadeg daouarn tro-distro b.

klatschhaft ag. : teodek, begek, flav, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ., troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, labennus.

Klatschhaftigkeit b. (-) : fistilherezh g., teodegezh b., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.

Klatschmaul n. (-s,-mäuler) : P. trutell b., flaperez b., glaouerezh b., bardell b., klakenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari-flav b.

Klatschmohn g. (-s,-e) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str.

klatschnass ag. : toull et an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un touilh, gleb evel ur broc'h, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor) ; *die Stute ist klatschnass*, ar gazeg n'eus ket ur vlevenn sec'h warni.

Klatschnelke b. (-,-n) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureg lies.

Klatschnest n. (-es,-er) : P. toull stranerezh g., toull klakerezh g., toull ravoderezh g., toull gwrac'herezh g., toull flapaj g., toull chaok ha stran g., toull ar c'helajoù g.

Klatschrose b. (-,-n) : [louza.] roz-moc'h gouez str., roz-aer str., roz-naer str., roz-ki str.

Klatschspalte b. (-,-n) : [rubrikenn gazetenn] poull-kannañ g.

Klatschsucht b. (-) : fistilherezh g., kleñved ar fistilherezh g., teodegezh b., tech da gomerezañ g., doug da gomerezata g., tech da gomeriñ g., doug da flapennat g., tech da ragachat g., doug da fistilhat g., doug da raskañ g., tech da gaketal g., doug da flepañ g., tech da glakenniñ g., doug da drutellañ g., tech da gunudal g., doug da flapañ g., tech da chaokat g., doug da vrozennat g.

klatschsüchtig ag. : lañchennek, glaourennek, glaourek, teodek, flav, techet da gomerezañ, douget da gomerezata, troet da gomeriñ, douget da flapennat, techet da ragachat, troet da fistilhat, troet da raskañ, techet da gaketal, douget da flepañ., troet da glakenniñ, douget da drutellañ, techet da gunudal, troet da flapañ, techet da chaokat, douget da vrozennat, labennus, lañchennus.

Klatschtante b. (-,-n) / **Klatschweib** n. (-s,-er) : P. trutell b., flaperez b., glaouerezh b., bardell b., fludennerez b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., Mari-pil-beg b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b., Mari-flav b., Mari-strap-he-latenn b., Mari latenn b.

klauben V.k.e. (hat geklaubt) : **1.** didoueziañ, tamouezat ; *Bohnen klaben*, didoueziañ fav ; *Steine klaben*, diveinañ ; **2.** *zusammenklauen*, dastum gant mil boan ; **3.** [dre skeud.] ingenniñ, arvellat, pismigañ, nagenniñ, chipotal ; *Worte klaben*, pismigañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, arguziñ, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, spazhañ laou.

Klauberei b. (-,-en) : **1.** didoueziadur g., dibabidigezh b. ; **2.** [dre skeud.] ingenn b., arvell g., nagennerzh g., pismigerezh g.

Klaue b. (-,-n) : **1.** troad skalfek g., troad forc'hellek g., troad forc'hek g., karn g. ; *mit gespaltenen Klauen*, skalfek (forc'hellek) e dreid, treid skalfek dezhañ ; *das Schaf hat sich die Klaue verletzt und hinkt*, kamm-broud eo an dañvad ; *die Klaue des verletzten Schafes bis zur Wunde zurückschneiden*, rimiañ karn an dañvad gloazet betek ar gouli ; **2.** kraban b., skilf g., ivin g. ; *Klaue des Löwen*, kraban al leon b., skilf al leon g. ; *der Löwe schlägt seine Klauen ins Gesicht des Mannes*, al leon a grog a-leizh skilfoù e dremm an den ; *mit Klauen versehen sein*, bezañ skilfek, bezañ krabanek, bezañ

ivinek ; *Klaue des Adlers*, skilf an erer g., kraban an erer b., ivin an erer g. ; *scharfe Klauen*, skilfoù lemm lies., krabanou lemm lies., ivinou lemm lies. ; **3.** krog g. ; *die Kieferklauen der Spinne*, krogou ar gevridenn lies. ; **4.** [dre skeud.] P. pav g. ; *in jemandes Klauen geraten*, kouezhañ etre skilfoù (krabanou) u.b., kouezhañ etre paviou u.b., kouezhañ e krog daouarn krabanek u.b. ; **5.** skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

klauen V.k.e. (hat geklaut) : *etwas klauen*, P. skrapat udb, skrapañ udb, sachañ udb d'e c'hod, divorañ udb, kemer udb a-gildom, tapout udb dre laer, flipañ (flipat) udb a-gildom, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, dibradañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb., fripañ udb., riñsañ udb, silc'hañ udb, razhañ udb ; *jemand hat Geld aus der Kasse geklaut*, krapig en deus kammet e vizied war arc'hant ar c'hof, krapig en deus touzet ur gelienenn er c'hof ; *wer einmal klaut, der klaut immer*, n'eus ket a vrizhaer ; *seht zu, dass die uns nichts klauen*, diwallit na laerfent tra, lakait evezh na laerfent tra ; *sein Wagen ist ihm geklaut worden*, aet eo e garr gant al laer.

V. gw. : pegañ, laerezh.

Klauehieb g. (-s,-e) : krabanad b., skilfad g., skilfadenn b.

Klauenseuche b. (-) : [mezeg., loen.] *Maul- und Klauenseuche*, terzhienn verbuennnek b., terzhienn aftus b., pore aftus g.

klaug ag. : krabanek, skilfek.

Klaus g. : Nikolaz g.

Klaue b. (-,-n) : **1.** peniti g. ; **2.** kell b., kellig b., log g. ; *die Klaue des Mönches*, kellig (toul-kambr g., logig b.) ar manac'h b. ; **3.** [dre skeud.] *er sitzt gern in seiner Klaue*, luduek (yeuek) eo, plijout a ra dezhañ chom da souchañ er gêr, plijout a ra dezhañ en em glenkañ en e di ; **4.** [traoñienn] traoñienn strizh b., kluz g.

Klausel b. (-,-n) : diviz g., divizadur g., diferadenn b., diferadur g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g.

Klausner g. (-s,-) : **1.** unmanac'h g., unlean g., penitiour g., manac'h digenvez g., lean digenvez g. ; **2.** digenveziad g., digevredigezhad g., den e-unan g., den hag a vev ez distag diouzh an dud all g., leue hanter dizonet g., den hag a chom distok diouzh an dud all g., den hag a ya ez distag g., den hag a ren e vuhez en e bart e-unan g., den hag a vev en e zigenvez g., den hag a chom pell diouzh darempred an dud g., den hag a chom pell diouzh safar ar bed g., den hag a dec'h diouzh an dud g., den hag a vev pell diouzh safar ar bed g., den ennañ e-unan g., den hag a vev en distro g., den hag a vev pell diouzh ar bed g., den a vev evel ul lean en un tu bennak g., den hag a vev er-maez eus ar bed g., den hag a vez techet da simudiñ g.

Klausneri b. (-,-en) : peniti g. ; *in einer Klausneri wohnen*, penitiat.

Klaustration b. (-) / **Klaustrierung** b. (-) : [relij.] kloastradur g.

Klaustrophobie b. (-) : [mezeg.] droug ar moug g., klozarur g., mougaoenn b.

Klausur b. (-,-en) : **1.** [skol, skol-veur] arnodenn dre skrid b., prouad g., arnodenn darnel Skol-Veur b. ; **2.** [relij.] kloastradur g.

Klausurarbeit b. (-,-en) : arnodenn dre skrid b., prouad g.

Klaviatur b. (-,-en) : [sonerezh] klavier g., stokellaoueg b.

Klavier n. (-s,-e) : [sonerezh] piano g. ; *Klavier spielen*, seniñ piano, pianoañ ; *ein Klavier stimmen*, songeidañ ur piano ; *die Tasten des Klaviers*, stokelloù ar piano lies. ; *die Pedale des Klaviers*, troadikelloù ar piano lies.

Klavierauszug g. (-s,-auszüge) : [sonerezh] skrid-sonerezh evit ar piano g., kevrollenn evit ar piano b.

Klavierbauer g. (-s,-) : farder pianoioù g.

Klavierbauerin b. (-,-nen) : farderez pianoioù b.

Klavierbegleitung b. (-,-en) : [sonerezh] eiladur gant ar piano g., eilerezh gant ar piano g.

Klavierhocker g. (-s,-) : skabell biano b.

Klavierkonzert n. (-s,-e) : [sonerezh] abadenn biano b., c'hoariadenn biano b.

Klavierlehrer g. (-s,-) : kelenner piano g., kelenner war ar pianoañ g.

Klavierlehrerin b. (-,-nen) : kelenneres piano b., kelenneres war ar pianoañ b.

Klavierschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez ut g.

Klavierschule b. (-,-n) : [levr] hentenn biano b.

Klaversonate b. (-,-n) : [sonerezh] sonadenn biano b.

Klavierspiel n. (-s,-e) : [sonerezh] pianoañ g., seniñ piano g.

Klavierspieler g. (-s,-) : [sonerezh] pianoour g.

Klavierspielerin b. (-,-nen) : sonerezh pianoourez b.

Klavierstimmer g. (-s,-) : kendonier piano g., songeider piano g.

Klavierstimmerin b. (-,-nen) : kendonieres piano b., songeideres piano b.

Klebeband n. (-s,-bänder) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.

Klebebindung b. (-,-en) : koubladur diwri g., keinadur diwri g.

Klebefolie b. (-,-n) : paper-peg g.

Klebekraft b. (-) : [fizik] speguster g., englenusted b.

Klebmittel n. (-s,-) : peg g., skaot g., pask g.

kleben V.gw. (hat geklebt) : **1.** chom peg, pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ, bezañ peg ouzh ; *die Kartoffeln kleben am Schmortopf*, kroget eo ar patatez er gastelodenn, peget eo ar patatez ouzh ar gastelodenn, kreienet eo an avaloù-douar er gastelodenn, karañ a ra ar patatez, ar patatez ne zispegont ket diouzh ar gastelodenn, peg eo ar patatez ouzh foñs ar gastelodenn ; *das klebt wie Pech*, kement-se a stag evel peg ; *die Zunge klebt mir am Gaumen*, krinet eo va zeod, pounner (tev) eo va zeod, erru eo sec'h va gourlañchenn ; **2.** [dre skeud.] *es klebt Blut an seinen Fingern*, lakaet en deus bet gwad da redek, lakaet en deus bet gwad da ruilhal, n'eo ket glan a dorfed ; *am Irdischen kleben*, bezañ stag e galon ouzh traoù ar bed-mañ ; *zu sehr am Äußerlichen kleben*, reiñ re a bouez d'an neuz diavaez (d'an diavaezioù kaer) ; P. *er klebt an mir*, emañ bepred war va buhez, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, ne zispeg ket diouzhin, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi

bihan, emañ atav-atav war seuliou va zreid, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va l'êr, atav e vez ouzh va heuliañ (da'm heul), derc'hel a ra atav kloc'h (mat, tenn, stag) ouzhin, derc'hel a ra kloc'h (mat, tenn, stag) warnon, derc'hel a ra kloc'h (mat, tenn, stag) din, ur c'hrap-e-doull a zo eus ar bugel-se.

V.k.e. (hat geklebt) : 1. pegañ, spegañ, kaotañ, englenañ ; *eine Briefmarke auf den Briefumschlag kleben*, pegañ un timbr war ar golo-lizher ; *die Adresse auf den Koffer kleben*, pegañ ar chomlec'h war ar valizenn ; 2. P. *jemandem eine kleben*, reiñ ur stlapad d'u.b., reiñ ur friad d'u.b., boc'hata u.b. / fasata u.b. / reiñ ur vougenad d'u.b., diaveliñ ur javedad diouzh u.b., diaveliñ ur vousellad (ur voc'had, ur fasad) gant u.b. / distagañ ur palvad diouzh u.b. / distagañ un avenad d'u.b. (Gregor), fasadiñ u.b., difoeltrañ ur skouarnad gant u.b., distagañ ur skouarnad d'u.b. (gant u.b.) ; *ich werde dir eine kleben*, ur grabanad a baki diganin, me a zistago dit ur skouarnad hag a bego ouzhit.

klebend ag. : pegus, spegus, kenbegus, stagus.

Kleben n. (-s) : pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.

Kleber g. (-s,-) : 1. [den] peger g., speger g., kaoter g. ; 2. [danvez] glud g., peg g., kaot g., gluten g. ; 3. [Bro-Suis] pegsun g.

Klebereiweiß n. (-es) : glud g., peg g., kaot g., gluten g.

kleberig ag. : *sellit ouzh klebrig*.

Klebestoff g. (-s,-e) : peg g., kaot g., pask g.

Klebestreifen g. (-s,-) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.

Klebfläche b. (-,-n) : gorread-peg g., gorread pegus g.

Klebolz n. (-es,-hölzer) : [louza.] taolaj str.

klebrig ag. : pegus, spegus, kenbegus, gludek, gludennek, lec'hidennek, libous, lizennet, avuennek, lardous ; *klebrige Masse*, gludenn b., libouz g., lec'hidenn b., lizenn b.

Klebrigkeit b. (-) : gludegezh b.

Klebstoff g. (-s,-e) : peg g., kaot g., glud g., pask g.

Klebstreifen g. (-s,-) : seizenn-beg b., seizenn begus b., lietenn beg b.

Klebzettel g. (-s,-) : tikedenn-beg b.

Kleckerbetrag g. (-s,-beträge) : P. sammad ken uhel hag an hanter eus netra g., disterajoù lies., disteraj g., disterdra g., mibiliaj g., mibiliezh b., netraig g., inglodaj g.

Kleckerei b. (-,-en) : bastrouilhatur g., lipadennoù leue lies.

kleckern V.k.e. (hat gekleckert) : saotrañ, tarchañ, kousiañ, mastarañ, mastarennañ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, ober glabousoù war, ober pokardoù war, ober mastar war.

V.gw. : 1. [verb-skoazell **haben** : hat gekleckert] tapenniñ, beradiñ, strinkañ, ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar ; 2. [verb-skoazell **sein** : ist gekleckert] *auf etwas (t-rt) kleckern*, didakenniñ war udb, tapenniñ war udb, beradiñ war udb ; 3. [dre skeud.] [verb-skoazell **sein** : ist gekleckert] degouezhout tammig-ha-tammig, degouezhout a-nebeudoùigoù.

kleckerweise Adv. : tammig-ha-tammig, a van da van, a-nebeudoù, a-nebeudoùigoù, nebeut-ha-nebeut, a-dammoù, a-dost da dost, bep un tammig, bep a dammig, a raz e raz, bep un nebeud, pep a nebeut.

Klecks g. (-es,-e) : mastar g., saotr g., mastarenn b., brizhadur g. ; *er hat einen Tintenklecks gemacht*, graet en deus mastar war e gaier, graet en deus ur pokard war e gaier.

klecksen V.gw. : 1. [verb-skoazell **haben** : hat gekleckst] tapenniñ, beradiñ, strinkañ, ober glabousoù, ober pokardoù, ober mastar ; *die Feder kleckst*, glabousoù (pokardoù, mastar) a ra ar bluenn, strinkañ a ra ar bluenn ; 2. [verb-skoazell **sein** : ist gekleckst] *auf etwas (t-rt) klecksen*, didakenniñ war udb, tapenniñ war udb, beradiñ war udb.

V.k.e. (hat gekleckst) : 1. mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ, saotrañ, tarchañ, kousiañ, barbouellañ, ober glabousoù war, ober mastar war ; *eine Wand voll klecksen*, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger, mastarañ (bastrouilhañ, palastrañ, libistrañ, stlabezañ) ur voger ; 2. P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ.

Kleckser g. (-s,-) : bastrouilher g., bastrouilh g.

Kleckerei b. (-,-en) : bastrouilhatur g., lipadennoù leue lies.

klecksig ag. : mastaret, mastarennet, bastrouilhet, libistret, stlabezet, saotret, tarchet, kousiet.

Kledage b. (-) : P. gitaj g., skignaj g.

Klee g. (-s) : 1. [louza.] melchon str. ; *Klee säen*, hadañ melchon ; *Klee füttern*, boueta gant melchon ; *diese Sorte Klee*, ar melchon-se g. ; *Klee als Futter*, melchon g. ; *Klee als einzelne Pflanze*, melchonenn b. ; *Klee umpflügen*, treiñ war ar melchon, treiñ melchon glas ; *ewiger Klee*, geot-gall str., geot-dall str., serradel str., luzern str., melchon-gall g. ; *Klee abweiden*, ober ur peur d'ar melchon, peuriñ melchon ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden über den grünen Klee loben*, reiñ kaol d'u.b., treujoù hag all - reiñ pour gwrizennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milganmeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreist penn - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwevn hag ur genoù flour dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - lorc'hañ u.b.

Kleeart b. (-,-en) : [louza.] melchon [liester melchonoù] g.

Kleeblatt n. (-s,-blätter) : 1. [louza.] delienn velchon b. ; *ein vierblättriges Kleeblatt*, ur velchonenn beder b., ur velchonenn a beder delienn b. ; 2. [kinkladur] treflezenn b. ; 3. [dre skeud.] trikon g., triad g. ; P. *diese drei bilden ein treues Kleeblatt*, an tri-se n'int ket evit en em zioueriñ, an tri-se zo fri ha revr an eil gant egile, an tri-se a zo gwall gamaladiaj etrezo, an tri-se a zo karr ha kilhorou ; *das ist ja ein sauberes Kleeblatt*, an tri-se a ra ur gompagnunezh kaer, kaerañ kompagnunezh a zo eus an tri-se, kaerañ trebeziad a zo eus an tri-se.

Kleeblüte [louza.] bleuñv melchon str. ; *die Kleeblüten sind in Samen übergegangen*, emañ ar melchon e greun.

Kleefeld n. (-s,-er) : melchoneg b.

Kleefpflanze b. (-,-n) : melchonenn b. [liester melchonenoù, melchon].

Kleesalz n. (-es) / **Kleesäure** b. (-) : [kimiezh] hal triñchin g., trenkenn oksalek b.

Kleesorte b. (-,-n) : [louza.] melchon [liester melchonoù] g.

Klei g. (-s) : pri g., pri-prad g., arbrad g.

Kleiber g. (-s,-) : 1. [kozh] mañsoner g. ; 2. [loen.] krimper-liorzhou g., pokerig g., kraperig-koad g., kraperig-gwez g., torr-mein-glas g., poker kraoñ g., pokerig-kraoñ g., pokerig-mañson g.

Kleiberlehm g. (-s) : ardilh g., pri ha kolo, barras g., tilh g., tortis g.

Kleiberlehmwand b. (-,-wände) : tilhenn b., barras g.

Kleid n. (-s,-er) : 1. gwisk g., gwiskamant g., gwiskadur g., dilhad g./lies., tamm dilhad g., pezh dilhad g., pourc'h g., huk g., sae b., robenn b. ; *Soldatenkleid*, gwiskamant soudard g., sae-soudard b. ; *abgelegte Kleider*, dilhad kozh lies. ; *sie hat mich mit Kleidern besorgt*, pourvezet he doa da'm gwiskañ ; *sich ein Kleid machen lassen*, lakaat ober un dilhad ; *das Kind ist aus aus seinen Kleidern gewachsen*, re just eo deuet e zilhadoù d'ar bugel, re verr eo deuet e zilhadoù d'ar bugel ; *sich mit den Kleidern ins Bett legen*, en em astenn dilhad hag all war e wele - en em astenn war e wele, dilhad ha razh - en em astenn war e wele, dilhad ha tout - mont da gousket dilhad hag all ; *meine Kleider*, va zammoù dilhad lies. ; *das bürgerliche Kleid*, an dilhad nannsoudard (foran) g., an dilhad hag a vez lakaet er-maez a garg g. ; *abgetragene Kleider*, dilhadoù teuc'h lies. ; *dieses Kleid macht Ihnen einen allzu kurzen Hals*, hoc'h inkaziñ a ra an dilhad-se ; *schnell und ohne besondere Sorgfalt in seine Kleider hineinschlüpfen*, en em houstañ, en em endramañ (en em ensac'hañ) gwellañ ma c'haller ; P. *ich bin drei Tage nicht aus den Kleidern gekommen*, tri devezh 'zo dija abaoe ma 'm eus bet tennet va dilhad evit ar wech diwezhañ ; [kr-l] *Kleider machen Leute*, ar plu a ra an evn hag an dilhad a ra Mab-den, ar plu a ra al labous ; *lange Kleider, kurzer Sinn*, evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullou, n'eo ket ar gwellañ toc'had a sav an uhelañ o fenn, ouzh soroc'hell leun a avel den re vrudet a zo heñvel ; 2. brozh b., lostenn b., sae b., goueledenn b., hust g. ; *ein Kleid anhaben (tragen)*, bezañ ur vrozh dindani, bezañ gwisket gant ur vrozh, dougen ur vrozh ; *ein Kleid anziehen*, lakaat (gwiskañ) ur vrozh ; *ein Kleid ausziehen (ablegen)*, diwiskañ (tennañ) he brozh ; *ein ausgeschnittenes Abendkleid*, ur vrozh-c'hala (ur vrozh-nozvezh) dispak war ar bruched b. ; *ein Kleid verlängern*, hentañ ur vrozh, hiraat ur vrozh ; *dieses Kleid passt ihr gut*, ar sae-se a ya brav diouti, graet eo ar sae-se diouti, klok eo he sae ; *dieses Kleid wirkt elegant an dir*, dougen a rez ar sae-se gant neuz.

Kleidchen n. (-s,-) : gwiskamant g., dilhadig g./lies.

kleiden V.k.e. (hat gekleidet) : 1. gwiskañ, pourc'hañ ; *das kleidet sie gut*, mont a ra brav diouti ; *weiß gekleidet*, gwisket e gwenn ; *schwarz gekleidet*, gwisket e du ; *er war so gekleidet wie alle Männer in der Gemeinde*, gwisket e oa evel holl wazed ar barrez ; 2. *einen Gedanken in Worte kleiden*, displegañ ur mennozh, lakaat gerioù war ur mennozh.

V.gw. : **sich kleiden** (hat sich (t-rt) gekleidet) : 1. *sich nach der neuesten Mode kleiden*, redek war-lerc'h ar gizioù nevez, bezañ gwisket diouzh ar c'hiz nevez, bezañ diouzh ar c'hiz ; *wer so leicht gekleidet ist, kann nur frieren*, an hini a vez ken diwisk-se (a vez gwisket ken

nebeut, a vez gwisket ken skañv) en devez riv ; *sich wie eine Frau kleiden*, en em wiskañ e plac'h ; 2. [dre skeud.] *sich in Strenge kleiden*, gwiskañ un neuz drouk, ober ur bod spenn, ober gourrennoù du.

Kleiderablage b. (-,-n) : gwiskva g., gwisklec'h g.

Kleiderbügel g. (-s,-) : gwareg-dilhad b., doug-dilhad g.

Kleiderbürste b. (-,-n) : chupet g., broust dilhad g.

Kleidergröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Kleidergröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?

Kleiderhaken g. (-s,-) : krog-dilhad g., tach-krog g., krap g.

Kleiderkammer b. (-,-n) : 1. kambr-dilhad b. ; 2. gwiskva g., gwisklec'h g.

Kleiderkasten g. (-s,-kästen) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] armel-dilhad b., pres g.

Kleiderlaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-korf str., laou-kroc'hen str.

Kleiderpuppe b. (-,-n) : jak g.

Kleiderschnitt g. (-s,-e) : patrom g.

Kleiderschrank g. (-s,-schränke) : 1. armel-dilhad b., pres g. ; 2. [dre skeud.] *ein Kleiderschrank*, un dreustel g., ur skilfenn a baotr g., ur c'horf mat a zen g., un treustelieg g., ur pezh treustelieg g., ur pres laezh g., ur c'horfeg g., un tos g., un tamm tos g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhad den g., ur pezhad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur c'horf mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, un temz vat a zen g. / ur gigen vat a zen b. (Gregor).

Kleiderständer g. (-s,-) : ispiherezh tuellennek b., doug-dilhad troadek g., doug-mantilli g.

Kleidertrödler g. (-s,-) : [kenwerzh] takoner g., marc'hadour dilhadoù kozh g.

Kleiderverkäufer g. (-s,-) : [kenwerzh] marc'hadour dilhadoù g.

kleidsam ag. : hag a glot brav, hag a zegouezh brav, hag a ya mistr, hag a zegouezh mat, hag a jaoj.

Kleidung b. (-,-en) : gwisk g., gwiskamant g., gwiskad g., gwiskadur g., dilhad g./lies., pourc'h g. ; *er lag in voller Kleidung auf seinem Bett*, gourvezet e oa, dilhad hag all, war e wele - astennet e oa war e wele, dilhad ha razh - astennet e oa war e wele, dilhad ha tout ; *sie fiel mit voller Kleidung und Schuhen in den Fluss*, kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha razh - kouezhañ a reas er stêr, dilhad ha tout.

Kleidungsgröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Kleidungsgröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?

kleidungslos ag. : diwisk, dibourc'h, dizilhad.

Kleidungsstück n. (-s,-e) : pezh dilhad g., gwisk g. ; *ein mehrmals geflicktes Kleidungsstück*, ur pezh dilhad takon ha didakon g., ur pezh dilhad mil beñseliet g., ur pezh dilhad tammet ha mil dammet g., ur pezh dilhad tammet ha didammet g. ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln*, kestall dilhad evit ar re baour ; *seine Kleidungsstücke in den Schrank legen*, dastum e zilhad en armel ; *jemandem ein Kleidungsstück erpressen*,

dibourc'hañ u.b. eus ur pezh dilhad ; *Kleidungsstück* aus Wolle, gloanenn b. ; *den vorderen Teil eines Kleidungsstückes* ausbessern, diaraogiñ ur pezh dilhad ; *einen vorderen Teil an einem Kleidungsstück anbringen*, kofañ ur pezh dilhad.

Kleie b. (-,-n) : brenn str. ; *Stückchen Kleie*, brennenn b. ; *Mehl ohne Kleie*, bleud kuit a vrenn g. ; *das Sieb lässt das Mehl durch und hält die Kleie zurück*, an tamouez a laosk ar bleud da vont kuit hag a c'houarn ar brenn ; *mit Kleie überziehen*, brennañ.

Kleiebrei g. (-s,-e) : papouilh g.

Kleiebrod n. (-s) : bara brennek g., bara brenn g., bara brizh g.

Kleiehändler g. (-s,-) : brenner g.

kleiig ag. : 1. brennek ; 2. priek, priellek, priel, priennek.

klein ag. : 1. bihan, munut, koujour, krak, stumm ; *ein kleines Kind*, ur bugel bihan g. ; *ein kleines Haus*, un tiig g., un ti bihan, un tammig ti g. ; *ein kleiner Tisch*, un tammig taol g. ; *der kleine Finger*, ar biz-bihan g. ; *klein von Gestalt*, bihan a vent, bihan e vent ; *kleine Weile*, pennadig g., predig g., frapadig amzer g., herradig amzer g. ; *ziemlich klein*, arvihan ; *ein lächerlich kleiner Fisch*, [diwar vousgoap] ur pikol pesk bihan g. ; *er ist zwar klein aber stark*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ ; *er ist noch recht klein*, bihanik eo c'hoazh ; *dreimal so klein*, tri c'hement bihanoc'h, teir gwech bihanoc'h ; *er ist um einen Kopf kleiner als sein Vater*, treuz ur penn eo bihanoc'h eget e dad, treuz ur penn dindan e dad eo ; *er ist weder zu groß noch zu klein*, n'eo na gwall vras na re vihan, lañset-mat eo ; *über ein Kleines*, ken emberr ; *bis ins Kleinste*, dre ar vurutell, dre ar munud, diouzh ar munud, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok ; *im Kleinen treu sein*, bezañ rik ha pizh, bezañ resis-tre ; *das kleinere Übel*, ar bihanañ droug g. ; *bei der kleinsten Bewegung*, ma fiñver un netraig ; *wenn ich ihr nur den kleinsten Vorwurf mache, fängt sie sofort an zu weinen*, gant nebeut m'em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, pa lavaran mann ebet dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, evit an disterañ ma rebechañ un draig bennak dezhi e krog diouzhtu da leñvañ, daoust pegen dister em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ, daout pegen nebeut em bije rebechet un draig bennak dezhi e krogfe diouzhtu da leñvañ ; [kenw.] *im Kleinen verkaufen*, gwerzhañ a-nebeut, gwerzhañ dre ar munud (dre ar munudoù, a-hini-da-hini), gwerzhañ tra-ha-tra, gwerzhañ unan-hag-unan, gwerzhañ hini-ha-hini, gwerzhañ pezh-ha-pezh, gwerzhañ tamm dre damm, gwerzhañ diouzh ar pouez / gwerzhañ diouzh ar walenn (Gregor) ; *kleines Geld* (*Kleingeld*), moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan lies., P. laboused melen lies. ; *sich klein machen*, mont bihanik, mont en e grogen, tamolodiñ, en em zastum warnañ e-unan, bezañ kruget-kruget, lentañ ; *wenn es gefährlich wird, wird er ganz klein*, pa sav bec'h ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa sav bec'h e ya moan e revr, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer ne vez ket mui c'hwezet dezhañ, pa vez krog-ha-krog gant an dañjer e tifoefñ.

2. dister, displed, disterik, izelek, munut ; *kleiner Geist* (*kleine Seele*), spered taskagn (skort, skars) a zen g.,

revr strizh g., spered strizh g. ; *der kleine Mann*, an dud vunut, ar bobl voutin b., ar werin b., ar munudigoù lies., ar re dister o doare lies., ar re o deus bihan lies. ; *immer auf die Kleinen !* ar bec'h a vo lakaet war gein an dud vunut eveljust ! ; *kleine Leute*, tud voutin lies., tud ordinal lies., tud eus an ordinaloù lies., tud eus ar werin lies., tud a lec'h izel lies., tud eus ar gumun lies., tud vunut lies., tud dister lies., tud dister o doare lies., tud izelek lies., tudigoù lies., munudigoù lies., gwerin b., astud lies., ar re o deus bihan lies. ; [kr-l] *mit Kleinem fängt man an, mit Großem hört man auf*, an neb a laer ur spilhenn a c'hall laerezh un azen, an neb a dromplo gant spilhoù a dromplo gant skoedoù, an neb a laer un u a laer ur jav pa gav an tu, n'eus ket a vrizhlaer ! ; *kleine Ursache, große Wirkungen*, defot un tach e koll ar marc'h e houarn, an droug a zeu buan, d'an daoulamm e teu an droug, un elfenn dan a zo gouest da lakaat an tan-gwall da gregiñ en un ti, unan a c'hall reiñ kant kement all, nebeut a draoù a vez a-wechoù kiriek d'ar grevusañ traoù, un dra vihan a c'hall tennañ da vras.

3. yaouank, yaouankik, munut ; *groß und klein*, bihan ha bras, an holl, an holl dud ; *die Kleinen*, ar re vihan lies., ar vugale lies., ar vugale vunut lies., ar marmouzed lies., ar re vitous lies., ar ribitailh b., al lambaj g., ar gisti bihan lies. ; *die Kleine*, an hini vihan b., ar verc'hig b., ar plac'hig vihan b. ; *der Kleine*, an hini bihan g., ar paotrig g., an hadenn b., ar paotr bihan g., an tamm paotr g. ; *das Kleine*, ar babig g., ar poupig g., ar mabig g., an hini bihan g. ; *mein Kleiner*, va mab g., va mabig g., va filhor g. ; *die Frau bekommt bald ein Kleines*, a-barzh nemeur e wilioudo ar vaouez-se, emañ an dud da greskiñ gant ar vaouez-se.

Adv. : 1. *ein Wort klein schreiben*, skrivañ ur ger gant lizherennoù bihan ; *ein klein wenig*, un netraig g., un disterañ g., un tammig bihan g., un diveradennig b., ur veskennad b., ul livadenn b., ur vintradenn [str. : mintrad], un euflenn b., un elfenn b., ur begad g. ; 2. [dre skeud.] P. *klein anfangen*, kregiñ gant tost netra ; 3. P. *von jemandem klein denken*, kaout nebeut a istim evit u.b. (Gregor), dougen nebeut a bri d'u.b., disprizout (disprizañ, dismegañsiñ, faeañ) u.b., kaout dispriz evit u.b., kaout dismegañs ouzh u.b., ober fae eus (ouzh) u.b. ; 4. *alles kurz und klein schlagen*, dic'hastañ (difoeltrañ, drailhañ, parfoeltrañ, gwastañ, drastañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinañ, findaoniñ, brizhilhonañ, grilhañ, frigasañ, miñsañ) pep tra, bruzunañ pep tra evel darbod, freuzañ kement tra 'zo, foeltrañ pep tra evel ludu ; 5. *von klein auf*, a-vihan(ik), abaoe e oad kentañ, abaoe e vugeliezh keñtañ, a-yaouank-flamm, a-yaouank.

Klein n. (-s,-e) : 1. [kegin.] bleñchoù lies., bleñchennoù lies. ; 2. [mengleuz.] kailhos str., berniad kailhastr g.

Kleinaktionär g. (-s,-e) / **Kleinanleger** g. (-s,-) : [arc'hant.] kevranneg bihan g., kenlodenner bihan g., kenlodeg bihan g.

Kleinanzeige b. (-,-n) : kemennad berr g., kemennadenn verr b.

Kleinarbeit b. (-,-en) : labour tenn ha pizh g., labour a hir amzer g. ; *in muhevoller Kleinarbeit*, en ur giañ, dre giañ.

Kleinasien n. (-s) : Anatolia b., Azia-Vihanañ b.

Kleinauto n. (-s,-s) : gweturig b., karrig g.

Kleinbahn b. (-, -en) : hent-houarn strizh g.
Kleinbauer g. (-n, -n) : kouer bihan g., koueriad bihan g., peizant bihan g.
Kleinbäuerin b. (-, -nen) : kouerez vihan b., koueriadez vihan b., peizantez vihan b.
kleinbäuerlich ag. : ... ar gouerien vihan ; *kleinbäuerlicher Haushalt*, merouri vihan b., tammig menaj g., boutikl g./b.
kleinbekommen V.k.e. (bekam klein / hat kleinbekommen) : *sellit ouzh kleinkriegen*.
Kleinbetrieb g. (-s, -e) : embregerezh bihan g.
Kleinbildkamera b. (-, -s) : luc'hskeudennerez 24 x 36 b., luc'hskeudennerez evit poltreoù ment vihan b.
Kleinbritannien n. (-s) : [Britannia Minor, istor] Breizh-Vihan b.
Kleinbuchstabe g. (-ns, -n) : [yezh.] lizherenn vihan b., lizherenn vunut b.
Kleinbürger g. (-s, -) : 1. bihanvourc'hiz g., bourc'hiz bihan g. ; 2. [gwashaus] krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.
kleinbürgerlich ag. : 1. bihanvourc'hiz, ... bourc'hiz bihan, ... bourc'hizien vihan, ... ar vourc'hizien vihan ; 2. [gwashaus] filistin, ... krakaotrou, ... pipi.
Kleinbus g. (-ses, -se) : minibus g., busig g.
Kleine(r, s) agk. : bugel g., babig g., poupig g., bugelig g. [*liester* bugaligoù] ; *die Kleinen*, ar re vihan lies., ar vugale lies., ar marmouzed lies., ar vugaligoù lies., ar re vitous lies. ; *die Kleine*, an hini vihan b., ar verc'hig b., ar plac'hig vihan b. ; *der Kleine*, an hini bihan g., ar paotrig g., an hadenn b., ar paotr bihan g., an tamm paotr g. ; *das Kleine*, ar babig g., ar poupig g., ar mabig g., an hini bihan g. ; *mein Kleiner*, va mab g., va mabig g., va filhor g., va bihan g., va bihanig g. ; *meine Kleine*, bidiez b., va bihan b., va bihanig b. ; *die Frau bekommt bald ein Kleines*, a-barzh nemeur e wilioudo ar vaouez-se, emañ an dud da greskiñ gant ar vaouez-se.
Kleisenwaren lies. : kinkailherezh g.
Kleinfingerballen g. (-s, -e) : [korf.] gouvozenn b.
Kleinfischerei b. (-) : pesketaerezh artizanel g.
Kleinfleck-Ginsterkatze b. (-, -n) : [loen.] kazh-banal g.
Kleinformat n. (-s, -e) : ment vihan b., furmad bihan g., led bihan g.
kleinformatig ag. : a vent vihan, ... ment vihan, a furmad bihan, ... furmad bihan, a led bihan, ... led bihan, koujourn.
Kleinformatzeitung b. (-, -en) : tabloid® g., kazetenn hantervent b.
Kleingarten g. (-s, -gärten) : liorz tiegezh b., liorz vicherourien b., liorz vannlev b., liorz vihan b.
Kleingärtner g. (-s, -) : feurmer ul liorz tiegezh g.
Kleingärtnerin b. (-, -nen) : feurmerez ul liorz tiegezh b.
Kleingebäck n. (-s, -e) : gwispid str.
Kleingedruckte(s) ag.k. n. : diferadennoù skrivet bihan lies.
Kleingeige b. (-, -n) : [sonerezh] rebed g.
Kleingeist g. (-es) : speredig bihan a zen g., spered berr a zen g., penn pout a zen g., spered pout a zen g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g.
kleingeistig ag. : strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperedek, berrspereket, gleuroù dezhañ, pout ; *kleingeistig sein*, bezañ berrwel a spered, kaout

gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ ur penn pout a zen, bezañ ur spered pout a zen, bezañ ur revr strizh a zen.

Kleingeld n. (-s) : moneiz bihan g., moneiz rous g., pezhioù bihan lies., P. laboused melen lies. ; *Sparbüchse voll Kleingeld*, pod-espern leun a laboused melen g. ; *Kleingeld herausgeben*, rentañ ar moneiz, disreiñ moneiz, reiñ moneiz, distreiñ moneiz, reiñ an distro war an trok, disteurel ; *einen Schein in Kleingeld wechseln*, *einen Schein gegen Kleingeld umtauschen*, dispenn ur bilhed, freuzañ ur bilhed, ober arc'hant bihan diwar ur bilhed, ober skirioù gant ur bilhed, froc'hañ ur bilhed, frec'hiñ ur bilhed, fourtañ ur bilhed, moneizañ ur bilhed ; *könnten Sie mir bitte einen Zwanzigeuroschein in Kleingeld wechseln ?* n'ho pefe ket moneiz bihan diwar ugent euro, mar plij ? ha bez e c'hallfec'h moneizañ din ur bilhed a ugent euro, mar plij ? ; *ich habe das nötige Kleingeld, um eine Runde zu bezahlen*, peadra am eus evit paeañ pep a vanne.

kleingewachsen ag. : a vent vihan, ... ment bihan, mentet dister, krak, bihan a vent, bihan e vent.

Kleingewerbe n. (-s, -) : embregerezh bihan g.

kleingläubig ag. : [relij.] bouk, krak-, brizh-, bihan boazh, klouar, tremenet dre ar ridell, yen klouar, lugut e galon da grediñ, pennadus ; *du Kleingläubiger, warum hast du gezweifelt ?* feiz dister a zen, perak ne c'h ket kredet a-walc'h ?

Kleingläubigkeit b. (-) : [relij.] brizheiz b., feiz klouar b., kredenn distart b., devosion bennadus b.

Kleingruppe b. (-, -n) : kuchennadig tud b., bodad bihan g., bodenn vihan b., bodennad vihan b., strollad bihan g., stroll bihan g., tolpad bihan g., toullad bihan g., bandenn vihan b., bandennad vihan b., bagad bihan g., kuchenn vihan b., panerig tud b.

Kleinhafer g. (-s) : [louza.] sinkerc'h str., bilhongerc'h str., pilgerc'h str., flutkerc'h str.

Kleinhandel g. (-s) : kenwerzh dre ar munud g./b., kenwerzh a-vunut g./b., gwerzh dre ar munudoù b., gwerzh dre ar munud b., trafikerezh g., ragaterezh g. ; *Kleinhandel treiben*, trafikañ, ragatañ.

Kleinhändler g. (-s, -) : kenwerzher dre ar munud g., kenwerzher a-vunut g., munuder g., gwerzher dre ar munud g., gwerzher dre ar munudoù g., trafiker g., ragater g.

Kleinhaube b. (-, -n) : [dilhad.] koef bihan g.

Kleinheit b. (-) : bihander g., bihanded b., bihan g., munuter g., munuted b., enkter g., strizhder g., distervez b., bihanez b., stumder g.

kleinherzig ag. : [dre skeud.] digalon, abaf, aonik, lentik.

Kleinhirn n. (-s, -e) : [korf.] ilpenn g., elpenn g. ; *die Hemisphären des Kleinhirns*, hanterrennoù an ilpenn lies.

Kleinhirnrinde b. (-, -n) : [korf.] pluskenn an ilpenn b.

Kleinholz n. (-es) : 1. skirioù lies. ; *Scheite und Kleinholz*, keuneud ha skirioù ; *Kleinholz machen*, faoutañ koad, kinkailhat tammoù koad, askloediñ keuneud, ober skirioù, skiriaouañ keuneud, skilfennañ keuneud, sklisenñañ keuneud, skolpañ, skolpennañ, drailhañ (faoutañ) keuneud (Gregor) ; 2. [dre skeud., kirri-nij] P. *Kleinholz machen*, douarañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e garr-nij, kas e garr-nij da get, didanfoeltrañ (dic'hastañ,

findaoniñ) e garr-nij, ober skirioù gant e garr-nij ; *da gibr's Kleinholz*, reuz a vo, strakadeg a vo, ur wast bennak a erruo ; *ich mache aus euch Kleinholz* ! ez an da stlabezañ ac'hanoc'h ! ez an d'ober skirioù ganec'h ! emañ o vont da vruzunañ hoc'h eskern en ho kreiz ! me a lakaio ac'hanoc'h da vont e poultr hag e ludu ! pulluc'het e viot ganin ha pa vefe diaes ! me a raio stripoù gant hoc'h eskern ! me a valo ac'hanoc'h ! me a raio bleud gant hoc'h eskern ! me a foeltro hoc'h izili deoc'h !

Kleinigkeit b. (-, -en) : distervez b., disteraj g., amoedaj g., disterdra g., tra a get g., bihan dra g., netraig g., inglodaj g., belbiaj g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., belbeterezh g., arabadiezh b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., belbiaj g., c'hoariell b., fariell b., farienn b., foutouilhenn b., grouanenn b., rambre g., turubailhoù lies., drailhenn b., siklud g., disterajoù lies., disterajigoù lies., munud g. ; *er ärgert sich über jede Kleinigkeit*, diouzhtu e ya droug ennañ, diouzhtu e sav droug ennañ, mont a ra droug ennañ evit kement bramm 'zo tout (evit bihan dra, evit un netraig, evit dister abeg, evit ur bihan dra, evit an disterañ abeg, diwar-goust netra, diwar ar rambre, evit ket, evit ket ha netra, evit nemeur dra), daoubennet e vez gant ket ha netra, mont a ra en egar diwar-benn nebeut a dra, hennezh a vez fumet evit man ebet ; *das ist eine Kleinigkeit für ihn*, n'eo ket kalz a dra evitañ, nebeut a dra eo (n'eo ket ur gwall afer) evitañ ; *das sind nur Kleinigkeiten*, munudoù ha netra ken ! bitrakoù ! foutouilhennoù ! evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! ; *das ist keine Kleinigkeit*, n'eo ket bihan dra ; *das war keine Kleinigkeit*, ne voe ket bihan an abadenn ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben*, bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; *er wurde wegen einer Kleinigkeit eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'het e voe diwar ur rambre ; *ich würde gern eine Kleinigkeit zu mir nehmen*, un tamm a yelo ganin ; *zum Frühstück eine Kleinigkeit herunterschlingen*, ober ul laeradenn a lein ; *diese Arbeit, das war keine Kleinigkeit*, kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al labour-se da benn, n'eo ket bihan a boanioù hor boa bet gant al labour-se ; *wegen dieser völlig unwichtigen Kleinigkeit*, evit kelo-se, evit kelo ar pezh a dalvez kement-se, evit ken nebeut all, evit ken nebeut-se, evit an netraig-se.

Kleinigkeitskrämer g. (-s, -) : pismiger g., flemmer g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., paotr kras e revr g., krinenn b., chipoter g., bindeder g., beg m'en argarzh g.

Kleinkaliber n. (-s, -) : gobari bihan g.

kleinkalibrig ag. : a c'hobari bihan, bihan e c'hobari.

kleinkariert ag. : 1. gant karreziou bihan, ... karreziou bihan ; 2. [dre skeud.] strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperekek, berrsperekek, gleuroù dezhañ, pout ; *kleinkariert sein*, bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ ur penn pout a zen, bezañ ur spered pout a zen, bezañ ur spered skars (skort) a zen,

bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ ur revr strizh a zen.

Kleinkind n. (-s, -er) : bugelig g. [*liester* bugaligoù], krot g., inosant g., bugel youst g., bugel yaouankik g., bugel munut g.

Kleinkinderbewahranstalt b. (-, -en) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., diwallerezh b.

Kleinkindergarten g. (-s, -gärten) : magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., diwallerezh b.

Kleinkindernahrung b. (-, -en) : paskadur g., boued evit ar vabiged g., pask g.

Kleinkinderschule b. (-, -n) : skol-vamm b., skol-vihan b., skol ar babigoù b.

Kleinkleckersdorf n. (-s, -dörfer) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Kleinklima n. (-s, -klimata) : korrhinad b.

Kleinkohle b. (-) : glaou bruzunet g./str., glaou munut g./str., greunioù glaou lies.

kleinköpfig ag. : munut e benn, bihanbennek.

Kleinköpfige(r) ag.k. g./b. : penn munut a zen g., bihanbennek g. [*liester* bihanbenneked].

kleinkörnig ag. : bihan e c'hreun, ... greun bihan.

Kleinkram g. (-s) : 1. ragatoù lies. ; 2. disterajoù lies., belbi g., disteraj g., disterdra g., belbeterezh g., mibiliaj g., mibiliezh b., netraig g., inglodaj g., turubailhoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., bihan dra g., drailhennoù lies. ; 3. [dre skeud.] *der tägliche Kleinkram*, tammig reuz ar pemdez g., ar c'hreiz plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b., al labourioù standur lies.

Kleinkrämer g. (-s, -) : 1. ragater g. ; *als Kleinkrämer arbeiten*, ragatañ ; 2. pismiger g., flemmer g., beg m'en argarzh g., troc'her-laou g., chaoker-laou g., spered skars (spered skort) a zen g., revr strizh g., den sec'h a gein g., paotr kras e revr g., krinenn b., den stag e groc'hen ouzh e gein g., den taskagn g., preñv g., chipoter g., bindeder g.

Kleinkrämerei b. (-) : 1. ragaterezh g. ; 2. nagennererezh g., arguzerezh g., pismigerezh g. ; *Kleinkrämerei treiben*, ingenniñ, arvellat, breujata, chikanal, chikanañ, begonata, nagenniñ, pismigañ.

Kleinkredit g. (-s, -e) : [arc'hant.] prest d'ar bevezñ g., prest bihan g.

Kleinkrieg g. (-s, -e) : 1. [lu] brezel-kuzh g., brezelig g., chouanerezh g., gouvrezel g., kerc'hvell b. ; *Kleinkrieg führen*, gouvrezelekaat, kerc'hvellañ ; 2. brezel g., tan ha brezel, tabut g., trouz g., chao g., rendael g., gourdrout g., rev g., kruz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chabous g.

kleinkriegen V.k.e. (hat kleingekriegt) : *jemanden kleinkriegen*, diskenn e gribenn d'u.b., ober d'u.b. charreat moan, lakaat u.b. da blegañ (da vale moan, da vale strizh, da vale kempenn, da bladañ, da soublañ),

ober e renk war u.b., ober e renkoù d'u.b., dresañ u.b., kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b., kemer e greñv war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kavout pleg war u.b., sujañ u.b. ; *die ist nicht der Typus Frau, den man so einfach kleinkriegt*, honnezh n'eo ket ar seurt merc'hed a vez lakaet da bladañ ; *er ist nicht kleinzukriegen*, n'eus pleg ebet ennañ, biken ne blego, biken ne soublo, hennezh ne soc'ho ket.

Kleinkunst b. (-) : abadennig b., arvest bihan g.

Kleinkunstsühne b. (-, -n) : kabared g., tavarn sonadeg b., tavarn c'hoariva b.

Kleinslaut ag. : toutek, lostek, pinous, kamolek, kouezhet dezhañ klipenn hag askell, izel e gribell, sabatuet-mik, abafet-lip, tapet lopes, alvaonet, divarc'het ; *jemanden kleinslaut machen*, diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, diskenn e gribenn d'u.b., lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., divarc'hañ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., plegañ e douchenn d'u.b., serriñ e veg d'u.b., klozañ e veg d'u.b., stankañ e forn d'u.b. ; *kleinslaut werden*, plegañ e douchenn, plegañ touchenn, koazhañ, diskanañ, diskar e gribell, en em izelaat, koll e rogoni, dic'hwezañ, difoeñviñ, kouezhañ e vannielloù gant an-unan, kouezhañ e blu war e votoù, na vezañ mui ken faro.

Kleinlibelle b. (-, -n) : [loen.] dañserez-dour b.

kleinlich ag. : 1. strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperekek, berrsperekek, gleuroù dezhañ, pout, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, skars a spered, chipoter ; *von kleinlichem Geist*, strizh e revr, skars a spered ; 2. peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, teusk, tost, tagn, pizh-kruk, pervezh, taskagn, skrag, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, porc'hell, sinac'h, engravet.

Kleinlichkeit b. (-, -en) : 1. strizhder a spered g., skarzder g. ; *sich mit Kleinlichkeiten abgeben*, bezañ strizh a spered, bezañ skars, bezañ taskagn ; 2. pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pizhded b., skarster g., skarsted b., pervezhder g., pervezhded b., lorgnez b.

Kleinmaler g. (-s, -) : livour skeudennoùigoù g., livour taolennoùigoù g., garskeudenner g.

Kleinmalerei b. (-) : livezh skeudennoùigoù g., livezh taolennoùigoù g., garskeudennerezh g.

Kleinsmöbel lies. : arrebeuri bihan lies., gloestroù bihan lies.

Kleinmut g. (-s) : digalonder g., abafted b.

kleinmütig ag. : digalon, abaf, aonik, lentik, digalonek, laosk.

Kleinod¹ n. (-s, Kleinodien) : bravig g., bizoù g., brabrag g. ; *Kleinodien lies.* : bragerezh g., brageriz g., bragerizoù

lies., bravigoù lies., brabratioù lies., bizeier lies., joaiuzoù lies.

Kleinod² n. (-s, -e) : tra brizius g., tra a dalvoudegezh vras g.

Kleinsäuger g. (-s, -) : [loen.] bronneg munut g.

Kleinschlag g. (-s) : kailhos str., kailhastr g., grogailh str., mein-grell lies.

kleinschreiben V.k.e. (schrieb klein / hat kleingeschrieben) : skrivañ gant lizherennoù munut.

Kleinschreibung b. (-) : skrivadur gant lizherennoù munut g.

Kleinschrott g. (-s, -e) : greun metal str., greunigoù metal lies., drailhajoù houarn lies., munudrailh g.

Kleinspecht g. (-es, -e) : [loen.] speg brizh bihan g., pilkoad bihan g.

Kleinstaat g. (-s, -en) : Stad vihan b., Stadig b.

Kleinstaaterei b. (-) : 1. rannadegezh e Stadoù bihan b. ; 2. [gwashaus] goubarzhegezh b., goubarzhezh b., strizhdibarezh b.

Kleinstadt b. (-, -städte) : kêr vihan b., tammig kêr g. ; *eine hübsche Kleinstadt*, ur gêr vihan ha bravik b., un tammig kêr bravik g.

Kleinstädter g. (-s, -) : annezad ur gêr vihan g.

Kleinstädtere b. (-) : [dre skeud.] goubarzhegezh lec'hel b., chabous-parrez g., tabutoù-parrez lies., spered parrez g., tabut etre an Tregeriad hag ar C'hernevad g., tabut etre ar Gwenedour hag ar C'hernevad g.

kleinstädtisch ag. : 1. ... ur gêr vihan, ... ar c'hêrioù bihan ; 2. [gwashaus] strizhsperedet, strizhsperedek, berrwel a spered, berrsperekek, berrsperekek, gleuroù dezhañ, pout.

Kleinstfilm g. (-s, -e) : korrfilm g.

kleinstmöglich ag. : ar bihanañ ma c'hall bezañ, ar bihanañ a c'haller, ar bihanañ ma c'haller, ken munut ha ma vo gallet, ar bihanañ ne vo ken ar gwellañ.

Kleinstwert g. (-s, -e) : talvoud izelañ g., talvoud izek g., gwerzh izelañ g., gwerzh izek g.

Kleinstwohnung b. (-, -en) : rannvihan b., kambrig b.

Kleintier n. (-s, -e) : [loen.] loen-ti g.

Kleintrombe b. (-, -n) : korventad uloc'h g., korc'hwezhad uloc'h g., korventenn b.

Kleinverkauf g. (-s, -verkäufe) : kenwerzh a-vunut g./b., munuderezh g., gwerzh dre ar munud b., gwerzh dre ar munudoù b.

Kleinvieh n. (-s) : chatal munut g., chatal bihan g. ; *Kleinvieh macht auch Mist*, a wenneien emaint tout - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez.

Kleinwagen g. (-s, -) : gweturig b., karrig g.

Kleinwiesel n. (-s, -) : [loen.] kaerell-vihan b., kaerenn-vihan b., Marc'harid koant b., koantig g., propig g., buan g.

Kleinwohnung b. (-, -en) : rannvihan b., kambr b.

kleinwüchsig ag. : a vent vihan, ... ment bihan, mentet-dister, krak, bihan a vent, bihan e vent, berrvent, berrventek, korr, iziliet-munut ; *kleinwüchsiger Kerl*, paotr krak g., P. torgos g., penndog g., rahouenn vragoù b.

Kleinzehnt g. (-en, -en) : [istor] aoteraj g.

Kleister g. (-s) : peg g., kaot g., speg g., glud g., pask g.
kleisterig ag. : pegus, spegus, gludek, gludennek, toazek, lec'hidennet, libous, lizennet.
kleistern V.k.e. (hat gekleistert) : kaotañ, pegañ, spegañ.
Kleistern n. (-s) : [tekn.] pegañ g., pegerezh g., pegadur g., kaotadur g.
kleistrig ag. : *sellit ouzh kleisterig*.
Klematis b. (-,-) : [louza.] rouanez-al-liorzhoù b.
Klemens g. : Klemañs g., Klemez g.
Klementine b. (-,-n) : 1. [louza.] klemantin str., klemantinenn b., aval-klemantin g. ; 2. [anv plac'h] Klemeza b.
Klemm- : ... stardañ.
Klemmbrett n. (-s,-er) : plankennig skrivañ gant ur gwask-paper g., clipboard g.
Klemme b. (-,-n) : 1. [tekn.] gwask g., piñsed g., piñsedoù lies. ; 2. [tredan] skarv-orjal g. ; *mit der Klemme arbeiten*, ober gant ur skarv-orjal ; 2. barrennig skarvañ b., barrennig juntañ b. ; 3. [tekn.] intrañv g., biñs-taol b., krog-bank g., serjant g. ; 4. strizhode b., tremen strizh g., enkadenn b., enkadur g. ; 5. [dre skeud.] P. gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b. ; *jemandem aus der Klemme helfen*, tennañ u.b. eus ar vouilhenn, tennañ u.b. eus al lagenn, dibeskiñ u.b., divec'hañ u.b., divankout u.b., dishualañ u.b., disac'hañ u.b. eus un toull bennak, digoliañ u.b., rekouriañ u.b., tennañ u.b. a wall blegenn, tennañ u.b. er-maez a boan, ober avel d'u.b., difallañ u.b., astenn ar skeul d'u.b., diboaniañ u.b., lemel u.b. a boan ; *sich aus der Klemme ziehen*, tennañ e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e frap, gouzout e ziluzioù, kavout ar voaien da zibunañ e gudenn, en em sachañ diouzh un abadenn, disac'hañ, en em zisac'hañ a wall blegenn, en em zisac'hañ eus ur grenegell, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, dont war-c'horre, sevel war-c'horre an dour, sevel war-c'horre, bezañ barrek, en em lipat, disac'hañ an denn, tennañ e spilhenn, en em silañ etre an horzh hag ar genn, sachañ e ibil gant an-unan, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zifreñ, tennañ begig e spilhenn eus ar c'hoari, tennañ e damm spilhenn, dibunañ e gudenn, en em dennañ eus an abadenn, tennañ e fri a wall afer, en em dennañ a boan, en em glask, en em zibab, en em ziluziañ, en em embreger, dirouestlañ e neud, dont er-maez eus al lagenn, dont er-maez eus ar stloagenn, tennañ e bleg, tennañ e blegoù, en em zic'hennañ, en em zibab, en em dreiñ, sevel e grog, sachañ e graf gant an-unan, en em dennañ eus ur gwall boull, en em zilamm a nec'hamant ; *in der Klemme sitzen*, a) bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ paket en un dreineg, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet (en ur gempenn,

kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wash, e viz e gwask, e fri er wash), bezañ paket propik, bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ en ur pleg berr, bezañ tapet en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ en un enkadenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ karget e vazh a spem ; b) bezañ e-barzh ar vizer ruz, bezañ skañv (plat, diskantet, treut, moan, tanav, ridet) e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gweneg toull gant an-unan, na gaout ur gweneg en e gokezhenn, na gaout an disterañ moneiz, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gweneg el loch gant an-unan, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *er sitzt ganz schön in der Klemme*, ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet gantañ, ne oar ket petra ober ken, ne oar ket ken petra ober, ne oar ket mui e pe bark lammat, ne oar ket pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ, na tu na tro d'en em bakañ), ne gav na tu na paramant, ne oar ket ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, ne oar ket war be droad pouezañ, diaes eo en e votoù, ne oar ket mui war peseurt tu en em deuler, emañ penn e spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het eo o c'houzout petra da ober, chom a ra en diaskren, war vordo emañ, chom (menel) a ra war vordo, boud eo, chom a ra luget da zirouestlañ e neud, en em gavout a ra boud, ne oar ket mui gant pe goad ober ibil, ne oar ket e ziluzioù, ne oar ket ober ganti, ne oar ket war peseurt avel sturiant e vatimant, ne oar ket penaos ober diouti, ne oar ket penaos en em lipat, ne oar ket penaos tennañ e spilhenn eus ar c'hoari (penaos tennañ e lost eus ar vrae), en entremar emañ, ne ya ket rust an traoù gantañ.

klemmen V.k.e. (hat geklemmt) : 1. kouboulañ, stardañ, klaviañ, tolc'hañ, moustrañ, mac'hañ, gwaskañ, harpañ ; *er hatte sein Buch unter den Arm geklemmt*, e levr a oa gantañ dindan e gazel ; 2. P. *etwas klemmen*, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildom, tapout udb dre laer, flipañ udb a-gildom, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb.

V.gw. (hat geklemmt) : chom lug, lugañ, houbañ, chagañ, mouzhañ ; *die Tür klemmt*, aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas, an nor ne zibrenn ket, mouzhañ a ra an nor

ouzhomp, pout eo an nor da zigeriñ (da serriñ) ; *das Rad klemmt*, pout eo ar rod da dreiñ.

V.em. : **sich klemmen** (hat sich geklemmt) : 1. gwaskañ, piñsañ ; *er hat sich (t-d-b) den Daumen in der Tür geklemmt*, piñset en deus e viz-meud e gwask an nor ; 2. *sich (t-rt) hinter seine Arbeit klemmen*, kiañ ouzh e labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kregiñ du en e labour, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, c'hwezhañ e-barzh, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, reiñ bec'h d'ar c'hanab, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

Klemmendeckel g. (-s,-) : [tredan] kuzh skarv-orjal g., kuzh bonn-tredan g.

Klemmmappe b. (-,-n) : renkell gant gwask b.

Klemmer g. (-s,-) : lunedoù-fri lies., eillagad g.

Klemmung b. (-,-en) : kouboulañ g., stardañ g., klaviañ g., tolc'hañ g.

Klempner g. (-s,-) : staener g., plomer g., houarngwenner g., P. kac'her-plom g.,

Klempnerarbeit b. (-,-en) : plomerezh g., staenerezh g., houarngwennerezh g.

Klempneri b. (-,-en) : 1. [micher] plomerezh g., staenerezh g., houarngwennerezh g., micher blomer b., micher staener b., micher houarngwenner b. ; 2. [stal] staenerezh b., plomerezh b., houarngwennerezh b.

Klempnerin b. (-,-nen) : staenerez b., plomerez b., houarngwennerez b.

Klempnerladen g. (-s,-läden) : [dre fent] armoù-kegin lies., lestrou-kegin lies., prestou-kegin lies.

klempnern V.gw. (hat geklempnert) : plediñ gant labourioù plomerezh, plediñ gant labourioù staenerezh, plediñ gant labourioù houarngwennerezh.

Klempnerware b. (-,-n) : traezenn blomerezh b., traezenn staenerezh b., traezenn houarn-gwenn b.

Klempnerwerkstatt b. (-,-stätten) : staenerezh b., plomerezh b., houarngwennerezh b.

Kleopatra b. : Kleopatra b.

Klepper g. (-s,-) : gagn b. ; *magerer Klepper*, sprec'henn b. ; *ich habe meinen alten Klepper verkauft*, gwerzhed em eus va gagn gozh.

Kleptomane g. (-n,-n) : laervariad g. [*liester laervariaded*], kleptoman g., paotr sujet d'ar c'hoant-skrapañ g., paotr sujet da gleñved-al-laerezh g., paotr sujet da gleñved-ar-skrapañ g., paotr techet da laerezh g. ; *er ist Kleptomane*, pegañ a ra el lec'h ma kav.

Kleptomanie b. (-) : laervar g., kleptomaniezh b., maniezh ar skrapañ b., kleñved-ar-skrapañ g., kleñved-al-laerezh g., tech da laerezh g., anien laer b.

Kleptomanin b. (-,-nen) : laervariadez b., kleptomanez b., plac'h sujet d'ar c'hoant-skrapañ b., plac'h sujet da gleñved-al-laerezh b., plac'h techet da laerezh b.

kleptomanisch ag. : laervariat, sujet d'ar c'hoant-skrapañ, sujet da gleñved-al-laerezh, kleptomaniak, anien laer ennañ.

klerikal ag. : [relij., polit.] eus tu ar veleien, kloerel, kloerek, ... kloer.

Klerikale(r) ag.k. g./b. : [polit.] kloereler g., kloerelerez b., kloerelour g., kloerelourez b.

Klerikalismus g. (-) : [polit.] kloerelouriezh b.

Klerikatur b. (-) : kloaregiezh b.

Kleriker g. (-s,-) : [relij.] den-a-iliz g., kloareg g. [*liester kloareged, kloerien, kloer*].

Klerus g. (-) : [relij.] beleien lies., kloer lies., tud-a-iliz lies. ; [dispac'h e Bro-C'hall] *kirchentruer Klerus, Klerus, der den Eid auf die Zivilverfassung verweigert*, kloer didou lies., beleien didou lies. ; *staatstreuer Klerus*, kloer douer lies., beleien douer lies., beleien intru lies., intrued lies. ; *der Klerus erlebte große Umwälzungen*, un dispac'h bras a oa bet war ar veleien.

Klettband n. (-s,-bänder) : bandenn velcro® b., bandenn embeg b.

Klette b. (-,-n) : 1. [louza.] seregenn b., louzaouenn-ar-garantez b., lapadenn b., spegerez b., krogerez b., kokardin g. ; *große Klette*, seregenn-vras b., louzaouenn-an-tign b. ; *Frucht der Klette*, karantez b., paourentez b., spig g., stagerez b. ; 2. [dre skeud.] krapell b., torr-penn g., chilper g., añjiner g., [bugel] krap-e-doull g. [*liester kraperien-o-zoull*], kraperez-he-zoull b. ; *sie ist eine richtige Klette*, emañ bepred war va buhez, emañ atav war va chouk, emañ bepred war va lerc'h, pegus eo, emañ atav war va zro, ne zispeg ket ac'hanon, gwasoc'h eo eget ur c'hi bihan, emañ atav oc'h ober ki bihan din, emañ atav war va lerc'h evel ur c'hi bihan, emañ atav-atav war seulioù va zreid, emañ atav ouzh va redek, emañ atav-atav ouzh va lipat, emañ atav war va lèr, ur graperez-he-zoull a zo eus ar plac'hig-se.

Klettenlabkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gramel g., teod-evn g., seregenn b., seregenn-vihan b., gleizh-stag str., krogerez b.

Kletter- : krapus, krap, krap.

Kletterei b. (-) : kraperezh g., krapadenn b.

Klettereisen n. (-s,-) : krap g., krapinell b., krapon g.

Kletterer g. (-s,-) : 1. krimper g., krap g., simmer g., pigner g. ; 2. [sport] varaper g.

Klettergerüst n. (-es,-e) : [sport] porched g.

Klettergürtel g. (-s,-) : [sport] bodriell alpaer b., gouriz alpaer g.

Kletterin b. (-,-nen) : 1. kimperez b., kraperez b., simmerez b. ; 2. [sport] varaperez b.

Klettermast g. (-es,-en/-e) : gwern litous b.

klettern V.gw. (ist geklettert) : sevel, krapañ, skrapañ, digrapañ, krapañ-digrapañ, pignat, krimpañ, skrimpañ, skeuliañ, gwintañ, simmañ ; *in einen Baum klettern, auf einen Baum klettern*, krapañ en ur wezenn, pignat en ur wezenn, pignat ouzh ur wezenn, krimpañ ouzh ur wezenn ; *auf die Leiter klettern*, pignat er skeul, sevel gant ar skeul, sevel er skeul, skeuliañ, krapañ gant ur skeul, krimpañ gant ar skeul ; *an einem Seil klettern*, krapañ gant ar gordenn, krimpañ gant ar gordenn ; *bis zur Bergspitze klettern*, pignat betek kribell ar pikern.

Klettern n. (-s) : [sport] kraperezh g.

Kletterpartie b. (-,-n) : abadenn bignat b., frapad kraperezh g.

Kletterpflanze b. (-,-n) : [louza.] troerez b., plant-krap str., kraperez b.

Kletterrose b. (-,-n) : [louza.] bod-roz krap g., roz-krap str. ; *die Dolden der Kletterrosen*, strobadoù rozennougoù ar roz-krap lies.

Kletterseil n. (-s,-e) : [sport] kordenn grapañ b., kordenn levn b.

Kletterstange b. (-,-n) : [sport] gwern grapañ b.

Klettertau n. (-s,-e) : [sport] kordenn grapañ b., kordenn levn b.

Klettertour b. (-,-en) : abadenn bignat b., frapad kraperezh g. ; *eine extrem haarige Klettertour*, un abadenn grapañ gwall denn b., un abadenn grapañ gwall start b.

Klettervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous-krafer lies., krimper g.

Klettverschluss g. (-es,-verschlüsse) : bandenn velcro® b., bandenn embeg b.

Kletze b. (-,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] per sec'h str.

Klick g. (-s,-s) : [stlenn.] klik g.

Klicken 1. V.gw. (hat geklickt) : stirlinkat, diridignat ; 2. [stlenn.] klikañ ; *auf etwas (t-rt) klicken*, klikañ war udb.

Klicken n. (-s) : 1. strakadennig b. ; *Klicken des Auslösehebels*, strakadennig an diskrog b., strakadennig an distegner b. ; 2. [stlenn.] klik g., klikañ g.

Klicker g. (-s,-) : [rannyezh.] kanetenn b., deñv g.

klickern V.gw. (hat geklickert) : [rannyezh.] c'hoari kanetenn, c'hoari an deñvioù.

Klient g. (-en,-en) : 1. [kenw.] kuzuliad g., arval g., klient g. ; 2. [Hentamzer, Roma] praktik g. [*liester* praktikoù].

Klientel b. (-,-en) : [kenw.] kuzulidi lies., arvalien lies., kliented lies.

Klientin b. (-,-nen) : [kenw.] kuzuliadez b., arvalez b., klientez b.

Kliesche b. (-,-n) : [loen.] jelinenn [*liester* jelined] b., ainez b., lisenn [*liester* lized] b.

Kliff n. (-s,-e) : [merdead.] tomaod g., pored g., bri b., torrod g. ; *totes Kliff*, tomaod-marv g. ; *lebendes Kliff*, tomaod-bev g.

Klima n. (-s, Klimata) : 1. temz-amzer g., temz-aer g., temz-hin g., hin b., hinad b., amveziad hinad g. ; *mildes Klima*, hin gerreizh b., hinad kerreizh b. ; *raues Klima*, temz-amzer garv g., hin c'harv b., hinad c'harv b., hin rust b., temz-amzer brein (divalav) g. ; *tropisches Regenklima*, hinad trovanel gleb b. ; *tropisches Trockenklima*, hinad trovanel sec'h b. ; *maritimes Klima*, *ozeanisches Klima*, hin broioù an arvor b., hinad an arvor b., hinad veurvorel b. ; *in diesem Land herrscht ein regnerisches Klima*, ar vro-se a zo techet da c'hav ; 2. [dre skeud.] aergelc'h g. ; *gutes Betriebsklima*, aergelc'h mat e-barzh an embregerezh g. ; *das Klima wechseln*, cheñch avel d'e bilhoù, cheñch bro.

Klimaanlage b. (-,-n) : hinoazerezh b., hinoazer g., aerreizher g., reizher-aer g., gwrezkompezerezh b., aer hinoazet g./b.

Klimagerät n. (-s,-e) : hinoazerezh b., hinoazer g., aerreizher g., reizher-aer g., gwrezkompezerezh b.

Klimakterium n. (-s) : [mezeg.] klimakter g., klimakteriom g.

Klimatechnik b. (-) : hinoazerezh g., gwrezkompezerezh g.

klimatisch ag. : ... hin, hinel ; *klimatischer Zeitabschnitt*, oadvezh hin g.

klimatisieren V.k.e. (hat klimatisiert) : aerreizhañ, reizhañ an aer, hinoazañ.

Klimatisierung b. (-,-en) : hinoazerezh g., hinoazadur g., hinoazañ g.

Klimatologie b. (-) : hinadouriezh b.

Klimawechsel g. (-s,-) : cheñchamant hin g., kemm hin g., argemm hin g.

Klimax b. (-,-e) : 1. [yezh.] klimaks g. ; 2. [rev] oriadell b.

Klimazone b. (-,-n) : takad hin g.

Klimbim g. (-s) : P. 1. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., draillhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., gagnoù lies., stlabez g., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b. ; 2. trouz bras g., c'hoari gaer g., charre g.

klimmen V.gw. (klomm, klimmte / ist geklommen, ist geklimmt) : krapañ, pignat, krimpañ, skrimpañ ; *auf den Gipfel klimmen*, pignat betek lein ar menez, krimpañ war ur menez.

Klimmzug g. (-s,-züge) : 1. [sport] *einen Klimmzug in den Stütz durchführen*, en em sevel ouzh ar varrenn diwar-bouez e zivrec'h ; 2. *Klimmzüge*, souplesaoù lies., troioù-ouesk lies., oueskadennoù lies. ; 3. [yezh.] troidell b.

Klimperei b. (-,-en) : pianoañ g., skoiata war ar piano g.

Klimperkasten g. (-s,-kästen) : kozh piano g.

klimpern V.gw. (hat geklimpert) : tintal, stirlinkat ; *auf dem Klavier klimpern*, skoiata war ar piano, stokata war ar piano, pianoañ, seniñ tammoù piano ; *auf der Gitarre klimpern*, skrabañ kerdiñ ur gitar.

kling estl. : diring ! ; diridin !

Klinge b. (-,-n) : 1. lavnenn b., lavn g., barvenn b., dremm b., direnn b., feilhenn b. ; *die Klinge der Sichel*, houarn ar falz g., lavnenn ar falz b. ; *die Klinge des Messers*, direnn (lavnenn) ar gontell b. ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen*, digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *zu dünn geschliffene Klinge*, drezenn b. ; [dre fent] *ein Messer ohne Klinge, an dem das Heft fehlt*, ur gontell hep lavnenn na troad b. ; 2. [dre astenn.] kleze g. ; *flache Klinge*, plaen ar c'hleze g., tu plat al lavnenn g. ; *eine gute Klinge schlagen*, bezañ ur c'hlezeiataer dispar, bezañ ur c'hlezead dispar / bezañ ur c'hlezeour dispar (Gregor) ; *mit hoch erhobener Klinge*, e gleze gantañ savet en aer, an dir en aer ; *mit gezogener Klinge*, dic'houinet e gleze gantañ, dispak e gleze gantañ ; [lu] *jemanden über die Klinge springen lassen*, a) lazhañ u.b. gant lemm ar c'hleze, treuziñ u.b. gant e gleze, lazhañ u.b. gant ar c'hleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e korf u.b., tremen u.b. dre an armoù (Gregor), lazhañ u.b., ober e stal (e afer) d'u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e lod d'u.b., diskar u.b. dre lavnenn ar c'hleze ; b) [dre skeud.] skarzhañ u.b., reiñ ar skar d'u.b., terriñ e garg d'u.b., lemel e garg digant u.b., didroadañ (pellaat) u.b. ; *die Klinsen kreuzen*, c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; *mit jemandem die Klinge kreuzen*, breolimañ e gleze ouzh hini unan all, c'hoari an duvell ouzh u.b.

Klingel b. (-,-n) : grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g., sonerez b.

Klingelbeutel g. (-s,-) : kokenn b., paner gestal b.

klingeling estl. : dring dring !, din daoñ din !, ding dong !

Klingelknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn ar sonerez b.

klingeln V.gw. (hat geklingelt) : seniñ, tintal, tregerniñ, diñsal, sklintinañ, stirlinkat, ouroulat, trousellañ,

trouzilhal ; *dem Diener klingeln*, seniñ ar c'hloc'h da c'hervel al lakez ; *es klingelt*, seniñ a ra ; *das Telefon klingelt*, emañ ar pellgomzer o seniñ.

Klingeln n. (-s) : soniri b., tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., gobederezh g., mouezh ar c'hleier b., mouezh ar c'hloc'h b. ; *silberhelles Klingeln*, sklinterezh g.

Klingeluhr b. (-, -en) : montr seniñ g.

Klingelzeichen n. (-s, -) : tint sonerez g.

Klingelzug g. (-s, -züge) : [tekn.] kordennig ar c'hloc'hig b., kordennig ar sonerez b.

klingen V.gw. (klang / hat geklungen) : 1. seniñ, distonañ, tintal, tregerniñ, sklintinañ, stirlinkat, dasseniñ ; *die Glocken klingen*, seniñ a ra ar c'hleier ; *hell klingen*, bezañ sklintin, sklintinañ ; *hohl klingen*, seniñ evel ur c'hloc'h faout (evel ur c'hloc'h groilh, evel ur gastelodenn), bezañ kleuz e son, bezañ trouz ar goulo gant an dra-mañ-tra ; *aufgrund ihrer Hohlheit klingt die Säule dumpf*, trouz ar goulo a zo gant ar golonenn abalamour ma'z eo kleuz ; *die Ohren klingen mir*, boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; 2. [dre skeud.] klotañ ; *dieser Vers klingt schlecht*, ne son ket brav (diheson eo) ar werzenn-se ; *dieser Vers klingt schön*, ar werzenn-se a glot brav ; 3. seblantout, hañvalout, diskouez bezañ ; *das klingt schön !* brav eo da glevet ! nag eñ 'zo kaer ar pezh a glevan ! ; *das klang zauberhaft*, dispar e oa evit doare, kement-se a hañvale bezañ ur marzh ; *es klingt viel verheißend*, an dra-se a zo diougan keloù mat deomp - an dra-se a zo ur sin vat deomp - seblant vat eo - keal a geloù mat a zo - sin vat a zo gant an dra-se - mont a raio an traoù evel ur ganell, war a seblant - mont a raio pep tra diroufenn en-dro, evit doare - mont a raio pep tra lampr en-dro, evit doare - mont a raio klok an traoù, evit doare ; *das klingt unwahrscheinlich*, n'eo ket da grediñ, diaes eo da grediñ, kement-se zo digredus ; *dieses Wort klingt irgendwie verächtlich*, liv an dispriz a zo gant ar ger-se, un arliv a zispiz a zo gant ar ger-se.

klingend ag. : tregernus, sonus, dassonus ; *mit klingendem Spiel*, gant lid bras, war an ton bras, gant biniou ha bombard ; *mit klingender Münze bezahlen*, paeañ war an taol (war an tomm, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (arc'hant diouzhtu, arc'hant dizolo), paeañ diouzhtu, paeañ war an tach, paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; *klingender Reim*, klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dison b., klotenn dison b., klotenn divsilabennek oc'h echuiñ gant ur silabenn dinerzh b. ; *bretonisch klingender Name*, anv a son brezhonek g.

Klingenrücken g. (-s, -) : kil g., kein g. ; *Klingenrücken eines Säbels*, kil ur sabrenn g., kein ur sabrenn g. ; *Klingenrücken eines Messers*, kil ur gontell g., kein ur gontell g.

Klingklang g. (-s) : 1. tinterezh g., tint g., diñserezh g., sklintinerezh g., boubouadeg b., stirlink g., gobederezh g., boudinell b., boubou g., bouderezh g., hiboud g., boud g., hibouderezh g., vorm g., froum g., froumadenn b. ; 2. [dre skeud.] trabellerezh g., kozh kaozioù lies.

Klinik b. (-, -en) : [mezeg.] 1. [savadur] klinikenn b. ; *geburtshilfliche Klinik*, ti-gwilioudiñ g. ; *in eine Klinik für Alkoholranke eingeliefert werden*, bezañ kaset d'ur

glinikenn a breder an alkoolegezh, P. mont da dreiñ ar rod ; 2. [studioù] klinik g.

Kliniker g. (-s, -) : [mezeg.] klinikour g.

Klinikerin b. (-, -nen) : [mezeg.] klinikourez b.

Klinikum n. (-s, Klinika/Kliniken) : 1. [mezeg.] pennospital skol-veur g. ; 2. [skol-veur] klinikoù lies.

klinisch ag. : [mezeg.] klinikel ; *klinische Psychologie*, hentenn glinikel b.

Klinke b. (-, -n) : 1. dorn g., dornell b., kliked g., diked g., branell b., mastin g. ; *die Türklinke niederdrücken*, pouezañ war ar c'hliked, pouezañ war an diked, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell ; 2. [dre skeud.] *sich die Klinke in die Hand geben*, dont lerc'h-ouzh-lerc'h en un heuliad didroc'h ; 3. P. *die Klinken putzen*, mont a zor da zor (a di da di, eus an eil ti d'egile), [polit.] kabaliñ.

klinken V.gw. (hat geklinkt) : pouezañ war ar c'hliked, pouezañ war an diked, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell.

Klinkenputzer g. (-s, -) : biziter pratikoù g., P. klasker-arvalien g., kabaler g.

Klinkenputzerin b. (-, -nen) : biziterez pratikoù b., P. klaskerez-arvalien b., kabalerez b.

Klinkenstecker g. (-s, -) : [tredan.] lugell "british jack" b., djak g.

Klinker g. (-s, -) : [tisav.] brikenn-ginklañ b., brikenn werniset b., brikenn hollandat b.

Klinkerbau g. (-s, -ten) : 1. savadur brik g. ; 2. brikennadur g.

klipp Adv. : 1. naet-ha-distag, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, krenn-ha-kras, berr-ha-krenn, didro-kaer, sklaer-bev, en ur ger krenn ; *etwas klipp und klar sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - lavaret udb en ur ger krenn - lavaret udb naet-ha-distag - mont didro d'udb - mont didroidell d'udb - mont war-eeun d'udb - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell - lavaret udb distag - lavaret udb distlabez - lavaret udb displeg - bezañ distlabez da lavaret udb - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret eeun udb - lavaret udb krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor) ; 2. hep si na gwri, reizh e pep keñver ; *die Sache ist klipp und klar*, n'eus netra gamm (netra dort) en afer-se, reizh eo an afer e pep keñver, sklaer-bev eo ar stal ; 3. *klipp ! klapp !* ha flip ha flap !

Klipp g./n. (-s, -s) : 1. stag g., stagell b., kloched g. ; 2. [blev] gwask vlev b., gwaskell vlev b. ; 3. [bravig] brochenn b.

Klippe b. (-, -n) : [merdead.] penn-karreg g., karreg b. [liester kerreg], skosell b., sklosenn b., klos g., klosenn g., karregenn b., kizell b., maen g. [liester mein], roc'h b.

[liester reier, roc'hoù, rec'heier] ; *blinde Klippe*, karreg-tarzh b., tarzheris g., bazadur g., tarzh g., karreg vas b., baz g./b., louzaouenn [liester louzoù, louzeier] b. ; *scharfe Klippe*, ell g. ; *das Schiff zerschellte an der Klippe*, aet eo bet ar vag da freuzañ (da zrailhañ, da darzhañ) ouzh ar garreg, mont a reas ar vag er c'hostez, aet eo bet ar vag da freuzañ war ar reier ; *gefährliche Klippen*, kerreg peñseüs lies. ; *diese Klippe befindet sich weiter im Meer*, maesoc'h eo ar garreg-mañ ; *die von der Küste am weitesten entfernte Klippe*, ar garreg vaesañ b. ; *sich von den Klippen entfernen*, mont da vaez ar c'herreg ; *zwischen Küste und Klippe fahren*, tremen en aod d'ur roc'h ; *das Meer hat die Klippen umschlungen*, kej eo ar c'herreg, kejet eo ar c'herreg gant ar mor ; *an den Klippen zerschellen und schäumen die Wellen*, ar c'herreg a dorr ar gwagennoù hag o laka da eoniñ, kreviñ a ra an taolioù-mor war ar reier en ur eoniñ.

Klippenassel b. (-,-n) : [loen.] moc'hig g. [liester moc'hedigoù], broc'h-holen g., laou-mor str.

Klippenbank b. (-,-bänke) : steudad-kerreg b., regennad kerreg b.

Klippengürtel g. (-s,-) : gouriz reier g., gourizad reier g.

klippenreich ag. : [merdead.] skosellek, karregek, leun a vazadouroù, karregus, sklosennek.

Klipper g. (-s,-) : [merdead., nij.] kliper g., skliper g.

Klippfisch g. (-es,-e) : [kegin.] moru sec'h g., vergadell b.

klirren V.gw. (hat geklirrt) : **1.** sklintañ, skiltrañ, stirlinkat, diridignat ; *Ketten klirren*, klevet e vez chadennoù o tiridignat ; *Waffen klirren*, klevet e vez armoù o stirlinkat (o tiridignat) ; **2.** krenañ, daskrenañ ; *die Fenster klirren vom Donnerschlag*, krenañ a reas ar prenester gant an tarzh-kurun.

Klirren n. (-s) : tint g., tintad g., diridi g., stirlink g., storlok g. ; *das Klirren der Waffen*, stirlink an armoù g. ; *das Klirren der Gläser*, stirlink ar gwerennoù g. ; *das Klirren der Ketten*, storlok ar chadennoù g.

klirrend ag. : [dre skeud.] rip, put, yen-sklas, yen-skorn, yen-du ; *wir haben klirrenden Frost*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skornañ a ra ken na frailh ar vein, skorn du a zo, skorn ruz a ra, yen-du eo, krazañ a ra, yen-du eo an amzer, skornañ a ra kalet, yen eo ken a skarnil, ripañ a ra, rip eo an amzer, amzer rip a ra ; *klirrend kalt*, rip, put, yen-sklas, yen-skorn, yen-du.

Klischee n. (-s,-s) : **1.** kliched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., moulldaolenn b. ; **2.** [dre skeud.] kliched g., komzoù divlaz lies., komzoù dister lies., boutinoù lies., orogell b., lavar boutin g., komz voutin b., komz treut b., mennozh kozh g., temzoù skuizh lies., komzoù skoueriet boutin lies. ; *das ist bloß Klischee*, gwall voutin (gwall ordinal) eo al lavar-se, ur c'hliched eo an dra-se.

klischeehaft ag. : skoueriet boutin, gwall voutin, gwall ordinal.

Klischeereproduktion b. (-,-en) : moulldresadenn b.

Klischeevorstellung b. (-,-en) : boutinoù lies., kliched g., orogell b., mennozhioù kozh lies., temzoù skuizh lies., mennozhioù skoueriet boutin lies.

Klischieranstalt b. (-,-en) : moulldaolennerezh b., klichederezh b.

klischieren V.k.e. (hat klischiert) : moulldaolenniñ, klichediñ.

Klischieren n. (-s) : moulldaolennerezh g., klichederezh g.

Klischierer g. (-s,-) : moulldaolennerezh g., klicher g.

Klischograph g. (-en,-en) : moulldaolennerezh b., klicher g.

Klistier n. (-s,-e) : [mezeg.] flistr-dour g., strinkelladur g., krizal g.

Klistierspritze b. (-,-n) : [mezeg.] strinkell c'hiserin b.

klistieren V.k.e. (hat klistiert) : [mezeg.] reiñ ur flistr-dour, reiñ ur strinkelladur, strinkañ gliserin e bouzelloù u.b.

Klitikon n. (-s, Klitika) : [yezh.] stagadenn b., klitikon g.

Klitoris b. (-,-/ Klitorides) : [korf.] ellig b., mezenn b., kalac'hig g., P. c'hwipig g.

Klitsch g. (-es,-e) : **1.** yod g., yodenn b., flastrenn b. ; **2.** [dre astenn.] P. gwastell voullboazh b., gwastell poazhet fall b., gwastell etre kriz ha poazh b.

klitsch estl. : *klitsch klatsch ! flak ! flak ! - flik ! flok ! - flik ! flak !*

Klitsche b. (-,-n) : P. kozh embregerezhig g.

klitschig ag. : gludek, gludennek, lec'hidennek, libous, lizennek, flibous ; *klitschiges Zeug*, lec'hidennek b.

klitschnass ag. : toull et an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, treuzet an dour dezhañ, treuzet dezhañ, neudenn sec'h ebet dindanañ (warnañ), gleb-dour, gleb-dour-teil, ken gleb hag un toull, gleb-par-teil, gleb-holl, gleb-teil, gleb-ha-teil, paket ur revriad dour gantañ, trempet evel bara soubenn, gleb-glizh, trempet mat (Gregor).

klitzeklein ag. : bihanik, bihan-bihan, bihan-tout, munidik, munut, dister.

Klivie b. (-,-n) : [louza.] klivia g.

Klo n. (-s,-s) : golc'hiri b., privezioù lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g., lec'h distro g., komodite b., kominiti b., privez g., P. kersoulaj b., lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person g., kac'herezh b., kac'heri b. ; *aufs Klo gehen*, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'ober, mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'al lec'h ne c'hall ket ar seurez mont evit ar person, mont d'ober ar pezh ne ra ket ar c'hure evit ar person, mont d'ar privezioù, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont d'al lec'h distro, mont d'ober ur gac'hadenn, mont d'ober ur blegadenn ; *ich muss mal aufs Klo !* dav eo din mont war-vaez ! ur c'hoant bras am eus da vont d'ar gador !

Kloake b. (-,-n) : **1.** poull-lagenn g., poull-brein g., lagenn b., poull-klogor g., toull ar gagnoù g., delestaj g. ; **2.** [bev.] kloak g.

Kloakentier n. (-s,-e) : monotrem g. [liester monotremed].

Kloben g. (-s,-) : **1.** bloc'h koad g., bloc'had koad g., kef g., pillos g., penngos g., penn-skod g., pil g., pil-prenn g., pilpenn g. ; **2.** ibil g., steudenn b., piped g., ahel g., paoell g., genn b./g. ; **3.** mudurun b., marc'h-dor g., marc'h g., gwip g., meginer g., meud-dor g., draen an nor g. [liester drein an nor], kloubedenn b., koubled g.

klobig ag. : **1.** tev, tolzennek, diskrelu, diaoz ; *klobiger Tisch*, taol distumm g., taol diforch g. ; *klobige Quader*, mein-materi lies., mein-boueta lies., mein diaoz lies. ; **2.** [dre skeud.] P. krenndev, tev ha berr, diskrelu, krapok ;

klobige Gestalt, korf krapok g., boustouv g., podad mat a zen g., tamm toupard a baotr g., pezhiañ den g., pezhiañ hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., palvad mat a baotr g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., dornek mat a zen g., paotr tev ha berr g., paotr krenn g., paotr krenndev g., paotr krapok g., tagos a baotr g., krennden g. ; **3.** amparfal, dizampart, lochore, glaouch, lopes.

Klockenblume b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

Klofrau b. (-,-en) : plac'h ar privezioù b.

Klomann g. (-s,-männer) : paotr ar privezioù g.

Klon g. (-s,-e) : [bev.] klon g., eilad-anparadur g.

klönen V.gw. (hat geklönt) : flapennat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, marvailhat, ober ur marvailh bennak, ober ur varvailhadenn, randoniñ, chaokat, ragachat, fistilhat, raskañ, kaketal, flapañ, kaozeal ur begad.

klonieren V.k.e. (hat kloniert) : [bev.] klonañ.

Klonierung b. (-,-en) : [bev.] klonañ g., klonerezh g., klonadur g.

Klopapier n. (-s) : paper-privezioù g., P. paper-revr g.

klopf estl. : *klopf ! klopf ! tak tak !* dao-dao ! tao-tao !

Klopfisen n. (-s,-) : stoker g., morzhol-dor g., lagadenn dor b., mailhig g., mell g.

Klöpfel g. (-s,-) : dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., horzhig b., golvazh b., mailh koad g., stoker g., morzhol-dor g., mailh g., mell g. ; *mit dem Klöpfel schlagen*, mellata.

klöpfeln V.gw. (hat geklöpelt) : P. lopata, skoiata, stokata, pigosat, mellata.

klopfen V.gw. (hat geklopft) : **1.** stekiñ, skeiñ, pokañ, ober dao-dao, pilat, lopata, lopañ, skoiata, stokata, pigosat, dornata ; *es klopf*, unan bennak a zo o skeiñ war an nor, emeur o stekiñ ouzh an nor, unan bennak a zo oc'h ober dao-dao war an nor, unan bennak a zo o lopañ ouzh an nor, unan bennak a zo o pokañ war an nor ; *an die Tür klopfen*, skeiñ war an nor, skeiñ ouzh an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war an nor, ober dao-dao war an nor, lopañ ouzh an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an einem Morgen im Winter wurde an seine Tür geklopft*, *eines Morgens im Winter wurde an seine Tür geklopft*, ur mintiniad goañv e voe skoet war e zor, ur mintinvezh goañv e voe skoet war e zor ; *der Specht klopft im Wald*, pilat a ra ar gazeg-koad er c'hoad ; *auf die Schulter klopfen*, skoiata war skoaz u.b. ; *mit dem Daumen an die Pfeife klopfen*, morzholat e gorn butun gant e viz-meud ; *auf den Tisch klopfen*, **a)** dornata an daol, skeiñ war an daol ; **b)** [dre skeud.] diskouez imor, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentrou), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (war e gentrou), sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaad, buanegezh, feulzañ, imoriñ, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; **2.** P. *bei jemandem auf den Busch klopfen*, furchal e kalon u.b., studiañ pizh u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b., amprouiñ u.b., fuketel e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b. ; **3.** *jemandem auf die Finger klopfen*, lavaret e Bater Noster (e bater) d'u.b.,

kontañ e Bater Noster (e bater) d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kiviañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; **4.** [dre heñvel.] *das Herz klopft mir*, va c'halon a lamm em bruched, va c'halon a darlamm em bruched, klevet a ran va c'halon o talmañ em c'hreiz, skeiñ (pikañ, tosiñ, daoulamm, pilat) a ra va c'halon em c'hreiz, mont a ra va c'halon d'ar pevarlamm ; *das Herz klopfte ihm zum Zerspringen*, e galon a zaoudaole, mont a rae e galon d'ar pevarlamm, e galon a biklamme, e galon a biltrote d'an daoulamm ruz en e greiz, e galon a lamme meurbet en e greiz, e galon a bike ; *der Motor klopft*, tosiñ (sklokal, stlakañ, stokata) a ra ar c'heflusker.

V.k.e. (hat geklopft) : **1.** diboultrennañ, torchañ ; *den Staub von den Schuhen klopfen*, diboultrennañ (torchañ) e votoù ; **2.** kannañ, lopañ, bazhata, dotuañ ; *Teppiche klopfen*, kannañ (lopañ, bazhata) pallennoù ; *Wäsche klopfen*, kannañ an dilhad fank, lopañ an dilhad fank ; *die Wäsche weiß klopfen*, kannañ gwenn ; **3.** *Steine klopfen*, dotuañ mein, drailhañ mein ; **4.** [kegin.] *das Fleisch weich klopfen*, teneraat ar c'hig ; **5.** P. *Skat klopfen (kloppen)*, c'hoari skat, c'hoari difouilh, c'hoari 'r c'hartoù ; **6.** *Sprüche klopfen*, **a)** paboriñ, ruffañ avel ha moged, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh e c'henoù ; **b)** komz dilokez, komz jore-dijore, drailhañ paribolennoù, drailhañ komzoù goull, parlikanat, latennat, glabousañ, glabousat, fistilhañ, raskañ, langajal, drailhañ langaj, glaourenniñ, babouzañ, pilat e c'henoù, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, flapañ, drailhañ kaozioù, drailhañ e c'henoù evel ur vilin-baper, bezañ puilh e gaoz, bezañ e deod e-giz ur vilin avel, treiñ e deod e goull, chaokat avel, ribotat dour, bezañ glabous war e c'henoù, trabellat, bezañ un drabell, treiñ (malañ) avel, sorc'henniñ, randoniñ, chaokat, ravodiñ, borodiñ, arabadiñ, toronal, rac'hoaniñ, rambreal, ranezenniñ, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, orogellat.

Klopfen n. (-s) : **1.** [kalon] tosoù ar galon lies., tarlammoù kalon lies., lammoù kalon lies., talmadoù kalon lies., poulzadennoù lies. ; **2.** [keflusker] tosoù lies., sklokerezh g., stlakoù lies., stlakadennoù lies., stlakerezh g.

Klopfen g. (-s,-) : golvazh b., pezh-koad g., batuler g., bazh-dilhad g., bazh-kannañ b., bazh-kannerez b., mailh koad g., mell g., bataraz b. ; *Teppichklopfen*, bazh-kannerez b., golvazh b., pezh-koad g. ; *Türklopfen*, morzhol-dor g., lagadenn dor b., stoker g., mailhig g., mell g.

Kloppfechtere b. (-,-en) : **1.** emgann sabrennerien g. ; **2.** brabañsadennoù lies.

Klopfgeist g. (-es,-er) : loper-noz g.

Klopfhammer g. (-s,-hämmer) : stoker g., morzhol-dor g., lagadenn dor b., mailhig g., mell g.

Klopfholz n. (-es,-hölzer) : [moull.] takouer g.

Klopfkäfer g. (-s,-) : [loen., amprevan] bleiz-koad g., P. morzholog an Ankoù g.

Klopfpeitsche b. (-,-n) : skourjez b., sifelenn b., gwilastrenn b. ; *die Klopfpeitsche wurde früher benutzt, um den Staub aus den Uniformen der Soldaten zu klopfen*, implij a veze gwechall d'ar wilastrenn war unwiskoù ar soudarded evit o dipoultrennañ.

Klopfzeichen n. (-s,-) : arhent g., sinal g. [dre stokata].

Kloppe b. (-) : [norzh Bro-Alamagn] lordadenn b., bazhadoù lies., roustad g., kempenn g./b., keuneudennadoù lies., frotadenn b., dres g., fustadenn b., saead b., prad g., pred g., predad g. ; *Kloppe kriegen*, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, kaout an drell, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad, un dres, ur pred, ur predad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tapout ur freilhad, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), tapout frot, bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout sifel, pakañ sifel.

Klöppel g. (-s,-) : **1.** bazh taboulin b., mailhig koad g., mell g. ; **2.** *Klöppel der Glocke*, bazhoul g., bazhoulenn b., pommell b., pommellenn ar c'hloc'h b., teod ar c'hloc'h g., teodenn ar c'hloc'h b., morzhol g., morzhoulenn b., bombell b., bazh-houarn b. ; **3.** gwerzhid b., gwerzhidad b., hinkin g.

Klöppelarbeit b. (-,-en) : dantelezerezh g.

Klöppelholz n. (-es,-hölzer) : hinkin g., gwerzhid b.

Klöppellos ag. : *klöppellose Glocke*, kloc'h divazhoulenn g.

Klöppelmacher g. (-s,-) : gwerzhider g.

Klöppeln V.gw. (hat geklöppelt) : krochediñ dantelez, gwriat danteleziou, fardañ dantelez.

V.k.e. (hat geklöppelt) : *Spitzen klöppeln*, krochediñ dantelez, gwriat danteleziou, fardañ dantelez.

Klöppelring g. (-s,-e) : *Klöppelring einer Glocke*, organell b., ruilhenn vetal a dalvez da stagañ ur vazhoulenn e diabarzh ur c'hloc'h b.

Klöppelspitze b. (-,-n) : dantelez b.

kloppen V.k.e. (hat gekloppt) : [norzh Bro-Alamagn] **1.** terriñ gant ur morzhol, dotuañ, drailhañ, bresañ ; *Steine kloppen*, dotuañ mein, drailhañ mein, bresañ mein ; **2.** kannañ, lopañ, bazhata.

V.em. : **sich kloppen** (haben sich (t-rt) gekloppt) : en em gannañ, en em c'hennañ, en em grabanata, en em dagañ, en em gribañ, en em galkennañ, bezañ krog etrezo, merat korf hag dilhad.

Klopperei b. (-,-en) : [norzh Bro-Alamagn] kannadeg b., stourmadeg b., kannerezh g., laz g., gourenadeg b.

Kloppler g. (-s,-) : dantelezer g.

Klopplerin b. (-,-nen) : dantelezerez b.

Klops g. (-es,-e) : **1.** [kegin.] bouletennig kig b., boulig kig b., malachoù kig lies., logod kig str., pouloud kig str. ; **2.** P. fazienn b., louaderezh g., bourd g., fallvarch g.

Klosett n. (-s,-s/-e) : golc'hiri b., priveziou lies., kambr-aes b., retredoù lies., korn klet g., korn distro g., lec'h distro g., kabined b., komodite b., kominiti b., privez g., P. kersoulaj b., kac'herezh b., kac'heri b. ; *aufs Klosett gehen*, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, d'ober, a-gostez, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure, mont d'ar priveziou, mont d'ar gambr-aes, mont war ar gador doull, mont d'ar gador, mont er gador doull, mont d'al lec'h distro.

Klosettpapier n. (-s) : paper-priveziou g., P. paper-revr g.

Klosettreiniger g. (-s,-) : skarzher-priveziou g.

Klosettreinigung b. (-,-en) : skarzherezh-priveziou g.

Klosettsitz g. (-es,-e) : kador doull b.

Klosettspülung b. (-,-en) : kas dour g., skarzher-dour g., sach-dour g.

Kloß g. (-es, Klöße) : **1.** *Erdkloß*, moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], motenn b., torpez str., klochenn b. (lies : klochad) ; **2.** [kegin.] bouletennig b., boulig b. ; *Fleischklöße*, bouletennoùigoù (boulouigoù) kig lies., malachoù kig lies., logod kig str., pouloud kig str.

Kloßbrühe b. (-) : P. [tro-lavar] *das ist klar wie Kloßbrühe*, se 'zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo.

Kloßchen n. (-s,-) : **1.** [kegin.] keunell str., logod str., krokedenn b. ; **2.** chalkennad b., pouloud str., kaouled str.

Kloster n. (-s, Klöster) : kouent b., manati g., kloastr g., leandi g., mouster b., minic'hi g./b. ; *ins Kloster gehen*, mont d'ar gouent, mont da lean, mont da leanez, mont da vanac'h, kemer (gwiskañ) ar c'hougoul, mont war an urzh / mont da relijius / kemer ar gouriz / kougoulañ / gwiskañ (kemer) ar gouel (Gregor) ; *Frauenkloster*, kouent leanezed b. ; *ins Kloster schicken*, *ins Kloster sperren*, kloastrañ, kouentiñ ; *Innenhof eines Klosters*, pratell ur c'hloastr b.

Klosterbruder g. (-s,-brüder) : frer g., lean g., manac'h g.

Klosterfrau b. (-,-en) : seurez b., leanez b., P. manac'hez b.

Klostergang g. (-s,-gänge) : [tisav.] kloastr g.

Klostergewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz kloastrek b.

Klostergut n. (-s,-güter) : minic'hi g./b., douaroù hag a zo stag ouzh ur manati lies.

Klosterleben n. (-s) : buhezegezh vanac'h b., buhez ar venec'h b., buhez a leanez b., buhez er manati b., buhez er gouent b., manac'helezh b., manac'hegezh b.

klösterlich ag. : manatiel, manac'hel, manac'hek, a vanac'h, a leanez, ... manati, ... kouent ; *klösterliche Gelübde*, roioù a vanac'h (a leanez) lies., gouestloù a vanac'h (a leanez) lies.

Klosterkopist g. (-en,-en) : manac'h eilskriver g.

Klostermönch g. (-s,-e) : kloastrer g., manac'h-kenvez g.

Klosteroberer g. (-s,-) : priol g.

Klosterordnung b. (-,-en) : reolioù ar vuhez en ur manati lies., reolennoù ar vuhez en ur manati lies.,

reolioù ar vuhez en ur gouent lies., reolennoù ar vuhez en ur gouent lies.

Klosterpförtner g. (-s,-) : lean porzhier g.

Klosterpförtnerin b. (-,-nen) : leanez porzhierez b.

klosterregel b. (-) : reolenn vanac'h b.

Klosterschule b. (-,-n) : skol relijiel b., kouent b.

Klosterverwalter g. (-s,-) : prokolor g.

Klosterzelle b. (-,-n) : kellig vanac'h b., toull-kambr manac'h g., logig vanac'h b., kellig leanez b., toull-kambr leanez g., logig leanez b.

Klosterzucht b. (-) : reolennoù strizh ar vuhez en ur manati lies., reolennoù strizh ar vuhez en ur gouent lies.

Klößen lies. : [norzh Bro-Alamagn] P. kouilhoù lies., kelloù lies., kellokazh str., polos str., prunennoù lies., deñvioù lies., ostilhoù lies.

Klotz g. (-es, Klöße) : **1.** bloc'h g., bloc'had g., pil g., pil-prenn g., pilpenn g., pennngos g., bilh g., tousenn b., skod g., pilgos g., piltos g. ; *einen Holzklotz spalten*, faoutañ un tamm koad (ur penn-skod, ur pil-prenn, ur pilpenn, ur piltos, ur pilgos) ; **2.** [tisav.] ti divalav e stumm un diñs g., kozh kendi betoñs g. ; **3.** [dre skeud.] *er hat sich damit einen Klotz ans Bein gebunden*, gant an dra-se en deus kemeret luz war e gein ; *der ist mir ein Klotz am Bein*, ur gwall strob eo evidon-me ; **4.** palod g., mordok g., beg vil g., beg lor g., bongorz g., malord g., paotr hek e c'henoù g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspel g., loen gars g., pemoc'h badezet g., loen g., loen gars g., beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., diaoul direzon g. ; *ein grober Klotz*, ur penn chatal g., ur pagan g., ur palod g., ur gros azen g. ; [kr-] *auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil*, diouzh ma vi e kavi, evel ma komzez e vi respontet, hervez ma ri e vo graet dit, an hini a zigor e glap a bak atav un dra bennak, an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn), an teod a vez lemm bepred d'e dro a vez flemmet, evit reizhañ ar bleizi eo ret o dimeziñ.

Klotzbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre votez g., starderez dre votez b.

Klötzchen n. (-s,-) : **1.** tamm koad g. ; **2.** [c'hoari adeiladiñ] diñsenn b., diñs g.

klotzen¹ V.gw. (hat geklotzt) : **1.** mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogad bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, krugañ ouzh al labour, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrastañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, reiñ bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, lakaat bec'h, merat, labourat start, labourat tenn, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hweshañ e-

barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehastañ, na vouzhañ ouzh al labour, strivañ a-dro-vat, bouc'halañ ; **2.** ober e c'halloud (e bosupl, e wellañ, e wir wellañ, diouzh e wellañ, gwellañ ma c'haller, gwellikañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, kement ha ma c'haller, herañ ma c'haller, her da ma c'haller, e seizh posupl, e seizh gwellañ), ober muiañ ma c'haller, ober ar muiañ ma c'haller, ober e holl bosupl, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober e walc'h, klask e walc'h en em ziluziañ anezhi, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, en em aketiñ e pep doare, ober bec'h bras, lakaat holl e albac'henn d'ober udb, dispakañ e ijin d'ober udb, lakaat e ijin hag e imor d'ober udb, plantañ e holl nerzh d'ober udb, lakaat e holl studi hag e holl nerzh (ober a-walc'h) evit dont a-benn eus udb (Gregor).

V.k.e. (hat geklotzt) : P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ.

klotzen² V.k.e. (hat geklotzt) : livañ, livadennañ, enlivañ.

Klotzschuh g. (-s,-e) : botez-koad b., galochenn b., sokenn b. [*liester* sokoù].

klotzig ag. : **1.** tev, tolzennek, diaoz, mortal ; **2.** [dre skeud.] amparfal, dizampart, lochore, glaouch, lopes.

Klub g. (-s,-s) : kelc'h g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kleub g., kevredigezh b.

Klubhaus g. (-es,-häuser) : kelc'h g., kleub g., ti ar c'hevredigezhioù g., ti ar sevenadur g., oaled b.

Klubjacke b. (-,-n) : chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b., sae-c'hloan b.

Klubobmann g. (-s,-männer/-leute) : [Bro-Aostria, polit.] prezidant ur strollad politikel er Parlamant g., pennlevier ur strollad politikel er Parlamant g., kadoriad ur strollad politikel er Parlamant g.

Klubobfrau b. (-,-en) : [Bro-Aostria, polit.] prezidantez ur strollad politikel er Parlamant b., pennlevierez ur strollad politikel er Parlamant b., kadoriadez ur strollad politikel er Parlamant b.

Klubsessel g. (-s,-) : kador vouret b.

Kluft¹ b. (-, Klüfte) : **1.** frailh g., frailhadr g., frailher g., faout g., faoutadr g., faoutenn b., brizhaout g., rann b., jel g., jelenn b., boulc'h g., skarnil g., aeradenn b., skarr g., skalf g., skalfenn b., flaouiadenn b., flaviadenn b., grem g., tarz g., tarzhad g., tarzheris g. ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft*, emañ ar skorn oc'h ober pont war ar frailh ; **2.** islonk g., isfont g., torrod g., torr-gouzoug g., kondon g., toull don g. ; **3.** [dre skeud.] islonk g., disheñvelder bras g., disheñvelidigezh vras b., diforc'h bras g., diforc'had bras g., diforc'helezh vras b., kemm bras g., disheñvel bras g. ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht eine tiefe Kluft zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù, bras-meurbet eo an disrann etre ar pezh a lavaront hag ar pezh a reont, o oberoù ne gordont tamm ebet gant o lavarou ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk*, un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl.

Kluft² b. (-,-en) : [rannyezh.] gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./lies., pourc'h g.

Kluftfläche b. (-,-n) : diaklazenn b., diaklaz g.

klüftig ag. / **kluffig** ag. : frailhet, faout, skarret, skalfet, skarnilet, jel, jelek.

klug ag. : 1. speredek, speredet-kaer, meizek, meizidik, poellus, poellek, fin, ampart, skiant vat dezhañ, diazez, a boell, fur, karget a furnez, evezhiek, etre daou, a skiant, digor a spered, spiswel, lemm a spered, avizet, gwevn, a benn, a boell, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh, abil, doareet-speredek ; *kluge Worte*, komzoù poellek lies., komzoù poellet lies. ; *kluger Mensch*, paotr fin g., den a boell (a benn, a skiant, a anaoudegezh, a spered, a ijin, a ouiziegezh) g., perc'henn skiant g., spered den g., skiant vat a zen g., spered digor a zen g., den poellet mat g. ; *das ist ein kluger Kopf*, spered e-leizh en deus, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, hennezh en deus penn ; *die fünf klugen und die fünf törichten Jungfrauen (Bibl)*, ar pemp gwerchezh fur hag ar pemp gwerchezh foll ; *das war nicht besonders klug von dir*, ne oa ket gwall fin ober kement-se, ne oa ket fur ober kement-se ; *klug werden*, furaat, speredekaat, dont skiant d'an-unan, finaat ; *klug handeln*, ober diouzh ar furañ, mont dezhi gant furnez, mont dezhi gant poellegezh ; *er ist der Klügste von allen*, ar furañ gour an hini eo ; *du bist mir zu klug*, re fin out diouzhin-me ; 2. P. *aus dieser Sache werde ich nicht klug*, n'on ket evit dirouestlañ kement-se, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt, ne gomprenan mann, penn va spered emañ, ne gavan penn diouzh lost da gement-se ; *aus ihm wird man nicht klug*, n'ouzer ket peseurt jeu a zo gantañ, diaes eo gouzout petra 'zo o treiñ (petore soñjoù 'zo) en e benn, n'ouzer ket petra soñjal diwar e benn, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, n'ouzer ket pet kompren a zo ennañ ; *wir waren klug genug, diesen Vorschlag abzulehnen*, bet hon eus bet skiant da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet penn a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet meiz a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, bet hon eus bet spered a-walc'h da nac'hañ ar c'hinnig-se, fur a-walc'h e oamp bet da nac'hañ ar c'hinnig-se ; *er hat klug reden*, aes eo dezhañ lavaret ; 3. [kr-l] *durch Schaden wird man klug*, koll a ro skiant d'ar foll, ret eo gouzañv evit kaout skiant, pep tra en deus e gentel, ar poanioù hag an trubuilhoù a zesk mab-den, er fallagriezh e kaver desk, diwar boan e teu ur vad bennak, emañ ar vicher o sankañ don - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ ; *der Klügere gibt nach*, neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras ouzh e goustoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentroù a ra gaou bras d'e goustoù - gwell eo plegañ eget terriñ - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *das Ei will klüger als die Henne sein*, ar fallañ lakez a zo er vro 'zo ur pabor war e veno - hennezh en deus skiant-prenañ ! ya, ar seurt a vez o werzhañ - emañ o teskiñ d'e dad-kozh d'ober bugale-vihan - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini - pep hini a gav mat evel ma ra.

Klügelei b. (-,-en) : soutilded b., blizidigezhioù lies., troidelloù lies., chipoterezh g., pismigoù lies., pismigerezh g., bizantouriezh b., ingenn b., nagenneriezh g., troidell-lavar b.

klügeln V.gw. (hat geklügelt) : spazhañ buzhug, spazhañ laou, pismigañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ.

klugerweise Adv. : *etwas klugerweise tun*, kaout skiant d'ober udb, kaout meiz a-walc'h d'ober udb, kaout penn a-walc'h d'ober udb.

Klugheit b. (-,-en) : skiant b., spered g., poell g., meiz g., skiant-vat b., spiswelded b., lemmdet-spered b., aviz g., avizded b., avister g., avisted b., furnez b., furente b., gwevnder g., gwevnded b., poellegezh b., speredegezh b., digoradur spered g., ijin g.

Klügler g. (-s,-) : ingenour g., arveller g., arguzer g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousg g., chaoker e revr g., beg m'en argarzh g., genoù hek a zen g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

klüglich Adv. : gant skiant-vat, gant furnez, gant evezh.

klugreden V.gw. (hat kluggeredet) : arvellat, ingenniñ, nagenniñ, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober ar beleg meur, ober skol d'ar re all, ober e renkoù, tailhañ e vestr-skol, c'hoari e vestr-skol.

Klugredner g. (-s,-) : den a zo muioc'h a gahal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.

Klugrednerin b. (-,-nen) : plac'h a zo muioc'h a gahal eget a c'hloan ganti g., plac'h a ra muioc'h a voged eget a dan b., plac'h taer en he c'homzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti b., plac'h a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) b., plac'h re vras he fenn evit deskiñ tra b., plac'h teodet hir ha dornet berr b., plac'h a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer b.

klugscheißen V.gw. (schiss klug / hat kluggeschissen) : P. arvellat, ingenniñ, nagenniñ, digeriñ e flapenn, digeriñ e doull, ober ar beleg meur, ober skol d'ar re all, tailhañ e vestr-skol, ober e renkoù, c'hoari e vestr-skol.

Klugscheißer g. (-s,-) : P. par dube g. - den a zo muioc'h a gahal eget a c'hloan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) g. - penn bouldouz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ar rod fallañ a wigour ar muiañ.

Klugscheißerin b. (-, -nen) : P. plac'h a zo muioc'h a gagal eget a c'hoan ganti g., plac'h a ra muioc'h a voked eget a dan b., plac'h taer en he c'homzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti b., plac'h a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz) b., plac'h re vras he fenn evit deskiñ tra b., plac'h teodet hir ha dornet berr b., plac'h a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer b.

Klump g. (-s) : [tro-lavar] P. *etwas zu Klump fahren*, *etwas in Klump fahren*, foeltrañ udb, grilhañ udb, freuzañ udb, fregañ udb, drailhañ udb, frikañ udb, drastañ udb, tanfoeltrañ udb, findaoniñ udb.

Klumpatsch g. (-es) : P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g.

Klumpchen n. (-s, -) : 1. pouloud str., pouloudenn b., kaouled str., kaouledenn b., bouletennig b., boulig b., chalkennad b., torpez str. ; *ein Blutklumpchen*, ur gaouledenn wad b., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur pouloudenn wad b. ; *Klumpchen bilden*, *zu Klumpchen gerinnen*, pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ, chalkiñ ; 2. [norzh Bro-Alamagn] madig g., limaig g., lima g.

klumpchenlos ag. : dibouloud.

Klumpen g. (-s, -) : 1. tolzenn b., tolzennad b., blodenn b., pezhienn b., pezh g., bloc'h g., bloc'had g. ; *ein Klumpen Blei*, un dolzenn (ur vlodenn, ur bezienn) blom b., ur bloc'h plom g., ur pezh plom g. ; 2. *ein Klumpen Erde*, ur voudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], ur voudenn zouar b. [*liester* mouded douar, moudennoù douar], ur votenn b., ur bezienn b., ur glochenn [*liester* klohad] b. ; *das Pflugmesser von seinen Klumpen befreien*, distankañ kontell an arar ; 3. *ein Klumpen Butter*, un bolotenn amanenn b., ur pilerad amanenn g., ur bezienn amanenn b., ur pezh amanenn g., ur glochenn amanenn [*liester* klohad amanenn] ; 4. pouloud str., pouloudenn b., kaouled str., kaouledenn b., bouletennig b., boulig b., chalkennad b., torpez str. ; *krustige verklebte Kotklumpen am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str. ; 5. [dre astenn.] bern g., berniad g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g.

klumpen V.gw. (hat geklumpt) : tolzennañ, karnañ, chadenniñ, pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ, chalkiñ ; *der Schnee klumpt*, an erc'h a garn ; *der Teig klumpt*, chadenniñ a ra an toaz.

V.em. : **sich klumpen** (hat sich (t-rt) geklumpt) : tolzennañ.

klumpenfrei ag. : dibouloud, rouez ; *klumpenfreier Brei*, yod dibouloud g., yod rouez g.

Klumpengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g.

klumpenlos ag. : dibouloud.

klumpenweise Adv. : dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, bloc'h, evel-evel, a-vern, a-yoc'h, bern-war-vern, bern-ha-bern.

klümperig / klümprig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klümprige Erde*, douar gros g., douar pouloud ennañ g.

Klumpfuß g. (-es, -füße) : troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g. ; *er hat einen Klumpfuß*, pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo.

klumpfüßig ag. : pavgamm, pok.

klumpig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klumpige Erde*, douar gros g., douar pouloud ennañ g. ; *klumpig werden*, a) pouloudañ, pouloudenniñ, kaouledañ ; b) chadenniñ.

klümprig ag. : kaouledek, pouloudek, gros, pouloud ennañ ; *klümprige Erde*, douar gros g., douar pouloud ennañ g.

Klüngel g. (-s, -) : ribitailh b., kavailhad g., nouveañs b., santier g.

Klunker g. (-s, -) : P. 1. kailh g., maen [*liester* mein] g. ; 2. [dre zismeg] bravig g., bizoù g. ; 3. [lu] hupenn b., bechenn b., bouchad g., toupenn b.

Kluppe b. (-, -n) : [tekn.] gwask g., piñsed g., javed g., karvan b., morch g.

Kluse b. (-, -n) : komm g.

Klushund g. (-s, -e) : [mojenn.] ki du g.

Kluster b. (-, -n) : [louza.] uhelvarr g., izelvarr g., barr-uhel g., dour-derv g.

Klüver g. (-s, -) : [merdead.] fok g., flok g.

km [berradur evit Kilometer] : km g., kilometr g., kilometrad g.

km/h [berradur evit Kilometer pro Stunde] : km/h g., kilometr an eur g., kilometrad an eur g.

Knabberei b. (-, -en) : [kegin.] *Knabbereien*, pismigerezh g., lipaj g., P. kaoc'herezh g.

knabbern V.gw. ha V.k.e. (hat geknabbert) : 1. krignat, mougnañ, pitouilhat, mandrouilhat, muñsat, pismigañ, ragnat, moustañva ; *der Fisch knabbert am Köder herum*, emañ ar pesk o pismigañ an higenn ; *das Hündlein knabbert herum*, emañ ar c'hi bihan o c'hoari gant e zent ; *das Eichhörnchen knabbert an der Nuss*, emañ ar gwiñver o krignat ar graoñenn ; *er knabbert ständig an etwas*, atav e vez debr-debr ; 2. [dre skeud.] *an etwas (t-d-b) knabbern*, prederiañ, hirsoñjal, en em gompren war udb, klask mennozhioù, lakaat meiz da gompren udb, meizata, krignat e spered, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, malañ sonjoù, en em zebriñ, krignat e benn hep kaout debron, disvalañ, roulat mennozhioù en e benn, soñjal en e vañch.

Knabe g. (-n, -n) : 1. krennard g., paotr g., paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g., skilbaotr g., den g., denig g. ; 2. [dre skeud.] P. *alter Knabe ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !*

Knabenalter n. (-s) : krennoad g.

knabenhaft ag. : dezhañ doare ur c'hrennard.

Knabenkraut n. (-s, -kräuter) : [louza.] *kleines Knabenkraut*, bokedoù-dimezell-lann lies. ; *geflecktes (punktiertes) Knabenkraut*, bleuñv-ar-Sakramant str., boked-dimezell g., roz-koukoug str. ; *männliches Knabenkraut*, galligot g.

Knabenschule b. (-, -n) : skol baotred b., skol ar baotred b.

Knabenstimme b. (-, -n) : mouezh paotrig b.

Knabenstreich g. (-s, -e) : noulantez krennard b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbiaj g., kañfarderezh g., marmouzerzh g.

Knäblein n. (-s, -) : paotrig g., kañfard g., hadenn b., marmouz g.

Knack g. (-s,-e) : strak g., strakadenn b. ; *mit einem Knack brechen*, terriñ krak.

knack estl. : krek !

Knäckebröt n. (-s) : [kegin.] bara giz Bro-Sveden g., bara brigen g.

knacken V.gw. (hat geknackt) : 1. strakal, draskal, draskañ, stlakañ, stlakai ; *das Brett knackt*, draskal (draskañ, strakal) a ra ar plankenn ; *mit den Fingern knacken*, ober d'e vizied strakal, lakaat e vizied da strakal, draskal eskern e vizied, lakaat eskern e vizied da strakal eus o juntoù ; 2. P. kemer ur jar, boueta ar c'hwen, magañ c'hwen, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ.

V.k.e. (hat geknackt) : 1. terriñ, tarzhañ, frailhañ ; 2. [boneg kuzh] disifrañ, digejañ, dazlenn, ezvonegañ, dialc'hwezhañ ; 3. mont e-barzh udb goude bezañ torret an nor, mont dre nerzh e-barzh udb ; 4. [lu] lakaat da darzhañ ; 5. [tr-l] *jemandem eine harte Nuss zu knacken geben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat kalet d'u.b., reiñ darbar (tregas, safar, trevell) d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., lakaat u.b. diaes, darbar u.b., strobañ spered u.b. ; *wir haben da eine harte Nuss zu knacken*, ur gwall soubenn eo an dra-se, n'eo ket ur soubenn eo, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, se a vo ul laz, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, start e vo an abadenn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, ober se ne vo ket ur pardon, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, hennezh a zo micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boanioù hor bo gant an dra-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul.

Knacken n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., drask g., draskadenn b.

Knacker g. (-s,-) : P. 1. kozhard g., straker g., loaver g. ; *ein alter Knacker*, ur c'hozh straker g., ur paourkaezh loaver g., ur gastaouer kozh g., ur gaster kozh g., ul

loufer g., ur c'hripon pampes g., ur c'hripon impopo g., ur c'hripon luo g., ur glaouenneg g., un neudenner g. ; 2. [kegin.] silzig mogedet str.

Knacki g. (-s,-s) : P. unan bet er bidouf g., paotr bet kraouiet g., prizoniad bet g., paotr kozh ar sac'h maen g.

knackig ag. : 1. [kegin.] strakus, kras, krin, hag a strak dindan an dent, brusk ; *knackige Crêpe*, krampouezhenn gras b. ; 2. [korf] kuilh, koantik, strak ; 3. dreist.

Adv. : 1. diouzhtu-dak, diouzhtu-krenn, dak-diozhtu, dipadapa, prestik, hep dale tamm, hep dale, hep ket a zale, hep an disterañ dale, hep dale ken, hep ken dale, hep goursezañ pelloc'h, hep mui goursezañ, hep daleañ hiroc'h, hep dale pelloc'h ; 2. abominapl, spontus, ur spont, un diframm, un hiris.

Knacklaut g. (-s,-e) : 1. strakerezh g., strakadenn b., strak g. ; 2. [yezh.] kensonenn darzh b., tarzhegenn b., kensonenn troc'h-avel dre serriñ b., taol troc'h-avel g.

Knackmandel b. (-,-n) : [louza.] alamandez krogennek str.

Knackpunkt g. (-s,-e) : dalc'h brasañ ar gudenn g., don-donañ an afer g., skoulm an afer g., donig-don an afer g., mudurun an afer b., stagell an afer (Gregor) b., ar poent pounnerañ eus an afer g., ar poent grevusañ eus an afer g. ; *damit sprechen wir genau den Knackpunkt an*, erruout a reomp bremañ e kreiz ar c'hoari, mont a reomp bremañ dre greiz ar stad, stagañ a reomp bremañ gant mudurun an afer ; *das ist der Knackpunkt !* eno emañ holl an dalc'h ! eno emañ ar skoulm ! eno emañ mudurun an afer ! aze emañ an taol evidomp !

Knacks g. (-es,-e) : 1. strakerezh g., strakadenn b., strak g. ; 2. skarr g., faout g., nodadur g. ; 3. [dre skeud.] *er hat einen Knacks bekommen*, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, fasiañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoù, kuzhat a ra al loar en e c'henoù, parañ a ra al loar en e c'henoù, paket en deus anezho, faout eo e girin, brizh-mat eo, aet eo e benn un tammig digantañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaed dezhañ, kollet en deus e sterenn, hennezh a zo tapet war ar portolof, c'hoari a ra gant e voned, kraked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, n'emañ ket mui e holl skiant-vat gantañ, laban eo, un tammig lod en deus e park ar brizh, ul lodenn en deus e park ar brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

knacks estl. : krek ! tak !

knacksen V.gw. (hat geknackst) : faoutañ, strinkañ, tarzhañ.

Knackwurst b. (-,-würste) : [kegin.] silzig mogedet str.

Knagge b. (-,-n) : 1. [louza.] ulmenn b., skod g., bos g. ; 2. [tekn.] kammenn b.

Knäken b. (-,-n) : [loen.] krag-hañv g., grec'houd g. [liester grec'houdi].

Knall g. (-s,-e) : 1. tarz, tarzhad g., tarzhadenn b., tarzherezh g., tarzhidezh b., diskolp g., strakadenn b.,

strak g., strap g., strapadenn b. ; *Knall des Schusses*, tarzhan tenn g., tarzhadenn b. ; **2.** stlakadenn b., flipadenn b. ; **3.** *Knall und Fall entlassen werden*, bezañ skarzhet war an tomm (war an taol, war an tach, diouzhtu-krenn, dak-diouzhtu, diouzhtu-dak), bezañ savet e dreid d'an-unan ; **4.** *P. einen Knall haben*, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzh, bezañ skoet e benn, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrapouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled. faziñ ur c'hreunenn d'e chapeled.

Knallblättchen n. (-s,-) : emors strakus g., emors foeltrus g., paper strakus g.

Knallbonbon n. (-s,-s) : madig gant ur strakerez er parpilhot g., madig an diaoulig g.

Knalleffekt g. (-s,-e) : taol strak g. ; *einen Knalleffekt erzielen*, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-haken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegem-mui, ober pezh a gar berzh, souezhañ mik an dud.

knallen V.gw. (hat geknallt / ist geknallt) : **1.** (hat) : strakal, tarzhañ, strapañ ; *Flinten knallen*, tennoù fuzuilh a strak ; *wild in die Gegend knallen*, tennata, tennañ a bep tu, tennañ-didennañ ; **2.** stlakal, flipañ, flipat, foetañ, strapañ ; *Peitschen knallen*, skourjezoù a stlak (a flip, a foet, a darzh) ; **3.** [verb-skoazell sein : ist geknallt] stekiñ, en em stekiñ, tosiñ, kouezhañ, mont da flastrañ ; **4.** [dre skeud.] *knallendes Rot*, ruz-bev g., ruz-tan g., ruz-tane g., ruz-skarlek g., ruz-trellus g., ruz-dallus g., ruz-glaou g. V.k.e. (hat geknallt) : **1.** P. stlepel, strinkañ, difoeltrañ, teurel, bannañ, darc'haouiñ, rual ; *ich werde dir eine knallen*, ur grabanad a baki diganin ; *er hat mir eine geknallt*, bet em eus ur flac'had c'hwek (ur flac'had ya'h) digantañ, darc'haouet en doa ur skouarnad ganin, disvantet en doa ur skouarnad din ; **2.** serriñ rust ; *die Tür knallen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ

an nor rust, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor.

Knallen n. (-s) : **1.** tenn g., tennoù lies., tennadeg b., fuzuilhadeg b., tennata g., tarzhan g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzhadeg b. ; **2.** stlak g., stlakadenn b., stlakadeg b., stlakerezh g., strap g., strapadenn b.

knalleng ag. : [dilhad] P. gwall beg ouzh ar c'horf, gwall skars, gwall enk, gwall start.

Knaller g. (-s,-) : **1.** strakerez b., straker g., tarzhan-tan g., tenn-tarzh g. ; **2.** [dre skeud.] taol strak g.

Knallerbse b. (-,-n) : strakerez b., straker g., tarzhan-tan g., tenn-tarzh g.

Knallerei b. (-,-en) : strakadeg b., tennadeg b., fuzuilhadeg b., tarzhadeg b.

Knallfrosch g. (-es,-frösche) : strakerez b., straker g., tarzhan-tan g., tenn-tarzh g.

Knallgas n. (-es) : gaz strakus g., gaz tarzhus g., gaz oksidrek g.

knallhart ag. : kalet, didruez, reut, dizamant, taer, dibalamour, diramailh ; *das ist ein knallharter Bursche*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, kiger a-walc'h eo, paotr a-walc'h eo, ur galedenn a zen eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, hennezh a zo ur galon dir a zen, hennezh a zo ur galon vaen a zen, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh a zo ur paotr diramailh.

knallheiß ag. : tomm-grizias, tomm-berv, leskidik, tanus, devus ; *es ist knallheiß heute*, krazañ a ra hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, poazhañ a ra an amzer hiziv, digor eo war ar forn hiziv.

knallig ag. : trellus, dallus, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol, gwelus, heverk, iskriv, sebezus, loukes, souezhus.

Knallkapsel b. (-,-n) : strakerez b., straker g., tarzhan-tan g., tenn-tarzh g.

Knallkopf g. (-s,-köpfe) : [norzh Bro-Alamagn **Knallkopp** g. (-s,-köppe)] arsod g., darsod g., brizhdiod g., amiod g., imobil g., imobil a zen g., amoed g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., begeg g., papelod g., droch g., penn droch g., louad g., buzore g., inosant g., sod g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., beulke g., diod g., pennsod g., diskiant g., loukez g., patatezen b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., magn g., penn luch g.

Knallkörper g. (-s,-) : strakerez b., straker g., tarzhan-tan g., tenn-tarzh g.

Knallpulver n. (-s) : poultr strakus g., poultr foeltrus g.

knallrot ag. : ruz-bev, ruz-tan, ruz-tane, ruz-skarlek, ruz-trellus, ruz-dallus, ruz-glaou, ruz evel kribell ur c'hilhog, ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gerezenn da Vezheven, ruz evel ur c'hlaouenn dan, ruz evel ur gerezenn ; *knallrot werden*, dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ betek e zivskouarn, dont ruz evel ur gerezenn da Vezheven.

Knallsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn fulminek b.

Knallschnur b. (-, -schnüre) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.

Knallsignal n. (-s, -e) : [trenioù] strakerez surentez b.

knallvoll ag. : karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, karget-leun, leun-raz, leun-tenn, leun-krefiv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-fot, bourr-sank, karget betek ar barr, stambouc'het, barrleun, barruhel, barr-skuilh.

knapp ag. : 1. skort, berr, berrik, berrek, tanav, treut, enk, skars, dister, divalav, difonn, just, justik, krak, rouez, stumm, prim ; *knappes Mieder*, korfkenn enk (Gregor : korfkenn skars) b., justenn start b., justenn peg ouzh ar c'horf b. ; *die Schuhe sind mir zu knapp geworden*, deuet eo va botoù da vezañ re verr evidon, deuet eo va botoù da vezañ re just evidon ; *eine knappe Mehrheit*, ur muianiver justik (berrik) a-walc'h g., ur muianiver skort g., ur muianiver bresk g. ; *jemanden auf knappe Rationen setzen*, krennañ ar peuriñ d'u.b. ; *mit knappen Vorsprung besiegt werden*, bezañ bet tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *knappes Einkommen*, gopr dister (divalav) g., tamm gopr dister g. ; *meine Zeit ist knapp*, n'em eus ket kalz a amzer da ziuereiñ, foulet on, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, leun a gefridi on, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, herr labour a zo warnon, prez labour a zo warnon, dre brez emaon, berr eo an amzer a chom din, amzer verr am eus, berrek on, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, friket on gant al labour, debret on gant al labour, amzer a vank din, traoù a zo ganin war ar ramp ; *das Brot wird knapp*, dont a ra ar bara da vezañ enk, dont a ra ar bara da vezañ bruzun, re brim eo ar bara, prim eo ar bara, ne bado ket pell ar bara ouzhomp, defot hon eus da brenañ bara, justik e vimp gant ar bara, dont a ra ar bara da ziviañ, dont a ra ar bara da vankout ; *die Wochenvorräte werden knapp*, sadomiñ a ra ar pourvezioù, prim eo ar pourvezioù, ne bado ket pell ar pourvezioù ouzhomp, hep dale e vo echu ar bevañs ganeomp, prestik e vo echu ar bevañs ganeomp, emaomp o vont da zivouedañ, erru eo tanav ar pourvezioù, bihanaat a ra ar pourvezioù àr-dreñv, berr a bourvezioù omp, berr e pourvezioù omp, berr war ar pourvezioù omp, en em gavet omp berr gant ar pourvezioù, dont a ra hor bitailh da ziviañ, izel-izel eo erru ar pourvezioù ganeomp ; *das Wasser wird knapp*, emañ an dour o vont war danavaat, emañ an dour o vont da danavaat, prim eo an dour, ne bado ket pell an dour ouzhomp, skortaat a ra an dour, dont a ra an dour da vankout, dont a ra an dour da ziviañ ; *knapp bei der Kasse sein*, bezañ erru skañv (treut, moan, ridet, plat, tanav) e yalc'h, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ bas an traoù gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr war e sparl, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ berr en e skeuliad, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ enkrezet gant an arc'hant ; *das ist ein bisschen knapp*, justik eo, n'eus ket da ziuereiñ, n'eus ket re ; *mit knapper Not*, gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a (dre) boan vras, goude kalz a boan, bec'h-a-

bec'h, a-grip hag a-grap, krip-ha-krap, ku-ha-ka, stroñs-distroñs, just ; *ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll ; *knappe drei Wochen unterwegs sein*, bezañ en hent e-pad teir sizhunvezh kazimant (war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud), bezañ en hent e-ser un teir sizhunvezh ; *knapper werden*, skortaat, rouesaat, tanavaat, dibaotaat, distankaat, boullaat, gloevaat, skarsaat, disteraat ; *viel zu knapp sein*, na vezañ a-walc'h na hanter eus udb, bezañ ken just ha fri ar c'hazh ; 2. [dre skeud.] treut, sec'h ; *knapper Stil*, doare skrivañ berr-berr g., stil gwall grenn g.

Adv. : 1. rik-ha-rak, rik-ha-rik, naet-ha-pizh ; *der Fleischer wiegt knapp*, rik-ha-rak (rik-ha-rik) e vez ar boser gant e bouezioù, ar boser a laka ar bouez just, rik e vez ar c'higer gant e zanvez ; *meine Zeit wird mir knapp bemessen*, n'em eus ket kalz a amzer da ziuereiñ, amzer a vank din, foulet on, foul a zo warnon, foulmac'het on gant al labour, mezv on evel ar yer en eost, leun a gefridi on, herr labour a zo warnon, mac'homet on gant al labour, friket on gant al labour, prez labour a zo warnon, dre brez emaon, berr eo an amzer a chom din, amzer verr am eus, berrek on, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, re garrad am eus, debret on gant al labour, traoù a zo ganin war ar ramp ; 2. gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, krip-ha-krap ; *ganz knapp gewinnen*, gounit a-veg-troad ; 3. tost ; *knapp davonkommen*, bezañ bet tomm d'an-unan, bezañ bet tomm d'e chupenn ; *ich bin knapp dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen diwezhañ, prestik e oan bet da vervel, tost-kaer e oan bet mont da goll ; *einem Unfall knapp entgehen*, bezañ bet hogozik (tost, darbet, damdost) d'an-unan kaout ur gwallzarvoud ; 4. kazimant, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, e-ser ; *in knapp zehn Minuten*, a-benn dek munud pe nebeutoc'h, en ur ober dek munud pe nebeutoc'h, e-ser un dek munud.

Knappe g. (-n, -n) : 1. [istor] floc'h g. [*liester* floc'hed / flec'h], skoedour g., paj g. ; *der Edelmann und sein Knappe*, an noblañs hag e floc'h ; 2. [mengleuz.] mengleuzier g.

knappen V.gw. (hat geknappt) : krennañ an dispignoù, bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnid e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skrag evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Knaptheit b. (-) : 1. strizhder g., strizhded b., enkter g., enktd b., stummder g. ; 2. berregezh b., berrentez b., berrenn b., primeri b., primder g., primded b., primotaj g., rouezder g., rouezded b., dienez b., tanavder g., tanavded b., skarster g., skarsted b., skorted b., skorter g., bihander g., bihanez b., kernez b. ; *Wasserknaptheit*, oldour g., berrentez zour b., diouer a zour g., berregezh dour b., bihander an dour g., bihanez an dour b. ; *Nahrungsknaptheit*, olboued g. ; 3. distervez b., bihanez b. ; 4. [dre skeud.] pizhoni b., krezni b., tostoni b., pizhder g., pervezhder g., pervezhded b., skarster g., skarsted b., lorgnez b. ; 5. [doare-skrivañ, stil] krennegezh b., kurzhegezh b.

Knaptschaft b. (-, -en) : [mengleuz.] 1. korf ar vengleuzierien g., korfunad ar vengleuzierien g. ; 2. servij surentez ar vengleuz g.

knaps estl. : kre !

knapsen V.gw. (hat geknapst) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraff-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodellou, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevndid e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skragn evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet.

Knarre b. (-, -n) : P. 1. strakell b., starigell b., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b., karrigell b., pezh traouilh g., strakerez b. ; 2. kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., kozh pistolenn b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b. ; 3. strakerez b., stlakerez b., strakell b., trabell b., tarabazh b. [*liester tarabizhier*], sourrell b., fraoñverez b.

knarren V.gw. (hat geknarrt) : rigognat, gwigourat, chourikat, chourikal, griñsal, skrignal, blejal, draskal ; *die Tür knarrt*, gwigourat (chourikat) a ra an nor.

Knarren n. (-s) : rigogn g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadennoù lies., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g.

Knast g. (-es, Knäste) : bidouf g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., picheter g., prizon g. ; *im Knast sitzen*, P. *Knast schieben*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ en toull-bac'h, bezañ er bidouf, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; *er hat zwei Jahre im Knast gesessen*, daou vloaz eo bet dalc'het en toull ; *in den Knast wandern*, bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'het), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da

vañsonat an diabarzh, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ lakaet en disheol.

Knast g. (-es, Knäste) : [louza.] ulmenn b., skod g., bos g.

Knastbruder g. (-s, -brüder) : P. 1. unan er bidouf g., paotr kraouiet g., prizoniad g. ; 2. unan bet er bidouf g., paotr bet kraouiet g., prizoniad bet g.

Knaster g. (-s, -) : 1. butun boutin g., butun marc'had-mat g. ; 2. P. klemmicher g., revr war wigour g., ingennour g., arveller g., nagenner g., nagenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., chipoter g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'hég g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

knastern V.gw. (hat geknastert) : ingenniñ, arvellat, gwic'hal, orezumat, kintuziñ, klemmichal, goeñviñ, chaokat e bater, chikanañ, gouerouzat, grignouzal, grignouzat, ronkal, gragailhat, gwigourat, bourboutal, choskoniat, chaokat e c'henoù, chaokat e c'houstell, grozmolat.

Knastologe g. (-n, -n) : P. unan er bidouf g., paotr kraouiet g., prizoniad g.

Knastologin b. (-, -nen) : P. unan er bidouf b., plac'h kraouiet b., prizoniadez b.

Knatsch g. (-es) : 1. tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., butun g. ; *es kam zu Knatsch*, *Knatsch brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù ; 2. marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelachou lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., pifou lies., arabad g., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù goullou lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies. ; 3. diotajoù g., noucherezh g., louaderezh g., azenerezh g., tarielloù b.

knatschig ag. : P. *knatschig sein*, na vezañ e holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ en e benn fall, bezañ kamm e vlevenn, bezañ o c'hoefviñ, bezañ

koeñvet e boch, bezañ kintoù en an-unan, bezañ troet fall, bezañ trenk e valadenn, bezañ trenket e valadenn, bezañ deuet e laezh da drenkañ, bezañ e gwad porc'hell, bezañ tev e vourennoù, bezañ rekin, bezañ treuflez, bezañ war e du fall, bezañ diaes en e benn, bezañ e roched e gwask e revr, bezañ e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ aet e leue a-dreuz gant an-unan, bezañ e leue a-dreuz en e gof, bezañ e leue a-dreuz en an-unan, bout kogus àr an heol, bezañ fas rous ouzh an-unan, ober e benn du, bezañ chifet, biskañ, anoaziñ, bezañ anoazet, krugañ, flikañ, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, bezañ aet ar moc'h en ed-du gant an-unan, bezañ imoret fall, bezañ en imor fall, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e vouroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ mouzhet.

knattern V.gw. (hat geknattert) : strakal, stlakal, strakata, straketel, strapañ, tarzhañ ; *das Gewehrfeuer knattert*, strakal (strakata) a ra an dennadeg ; *die Fahne knattert im Winde*, strakal (stlakal) a ra ar banniel en avel, fraoñval (flapañ) a ra ar banniel gant an avel ; *das Motorrad knattert*, ar marc'h-tan ne ra ken nemet bramm (strakal, strakata, straketel), bramm-bramm eo ar marc'h-tan, tregerniñ a ra brammadennoù ar marc'h-tan ; *der Junge schwang sich auf sein Motorrad und knatterte davon*, ar paotr a lamm war e varc'h-tan, ha strak ar mil gurun d'o heul.

Knattern n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b. ; *das Knattern der Maschinengewehre*, strakerezh ar mindrailherezioù g., strakadeg ar mindrailherezioù b., ragach ar mindrailherezioù g. ; *das Knattern der Motorräder*, strakadeg ar marc'hoù-tan b., brammadeg ar marc'hoù-tan b., bramm-bramm ar marc'hoù-tan g. ; *das Knattern des Radios*, strakerezh ar skingomz g., trouzoù drailher er skingomz lies., trouzoù freuzus er skingomz lies., gwrac'had er skingomz g., sarac'h er skingomz g.

knatternd ag. : strakus.

Knäuel g./n. (-s,-) : 1. polotenn b., pellenn b., kudenn b., kudennad b., goustell b., goustellad b., tolbezenn b., gronnad g., logod str. ; *Knäuel Seide*, polotenn (pellenn) seiz b., gronnad seiz g. ; *Knäuel Wolle*, polotenn (pellenn, kudenn) c'hloan b., kudennad c'hloan b., gronnad gloan g. ; *ein(en) Knäuel wickeln*, polotenniñ, pellenniñ, goustelliñ, punañ ur bolotennad bennak ; *ein(en) Knäuel aufwickeln*, dibunañ ur bolotennad (ur bellennad) ; 2. [dre skeud.] reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladenn b., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., luz g., meskailhez g./b., kemmesk g.

Knäuelgras n. (-es) : [louza.] geot pennoù-tev str.

Knauf g. (-s, Knäufe) : pommell b., pommellenn b., dornell b. ; *Knauf des Degens*, pommell ar c'hleze b., pommellenn ar c'hleze b., dornell ar c'hleze b., dorn ar c'hleze g. ; *Knauf der Tür*, dornell an nor b.

Knaulgras n. (-es) : [louza.] geot pennoù-tev str.

Knäuschen n. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Knauser g. (-s,-) : kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., preñv g., tagnouz g., bindeder g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gemez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad

kalon arc'hant, Yann kalon arc'hant, krinenn b., kaouenn b., krigner-eskern g., touseg g., kein treut g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., un engravet g., paotr kras e revr g. ; *das ist ein gottverdammter Knauser*, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knauseri b. (-,-en) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

knauserig ag. : teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-loudik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, sec'h e gein, sec'h a gein, kras e revr, amsell, amsellus, berrsellus, sellant, sellus, skars, krez, krin, prim, skrag, skrag evel an avel norzh, skrag evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, porc'hell, sinac'h, teuc'h, fallakr ; *knauserig werden*, sinac'hañ ; *er ist echt knauserig*, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

knauserigkeit b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

Knauserin b. (-,-nen) : gwiz-Spagn b., tostenn b., pizhenn b., pizhardenn b., pizhonenn b., sec'henn b., krinenn b., kaouenn b., krazenn b., krignerez-eskern b., taskagnenn b.

knausern V.gw. (hat geknausert) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skrag evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, amsellet, bezañ amsell, bezañ engravet, bezañ un engravet, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knaus-Ogino-Methode b. (-) : [mezeg.] hentenn Ogino ha Knaus b.

knautschen V.gw. (hat geknauscht) : dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en an-unan, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

V.k.e. (hat geknauscht) : jogañ, bresañ, koñchezañ, moustrañ, damouchiñ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, tortañ, tortilhañ, dramouilhañ ; *geknauscht*, jog, joget, gwrac'hellet.

Knautschen n. (-s) : jog g., bresadur g., tramaduilh g.

knautschig ag. : jog, joget, gwrac'hellet.

Knautschzone b. (-,-n) : [kirri-tan] takad distummadur g.

Knebel g. (-s,-) : 1. minwask g., bilh b., morz-prenn g., minell b. ; 2. [dre astenn.] sparl g., sparl-berr g., ere g., roll g., rolt g. ; 3. bloc'had goularz g.

Knebelbart g. (-s,-bärte) : barbouskenn ha mourrou kamm.

knebeln V.k.e. (hat geknebelt) : 1. minwaskañ, minellañ, bilhiñ, morzprennañ ; 2. [dre astenn.] eren, sparlañ, hualañ ; 3. [dre skeud.] mirout ouzh u.b. a gomz (a vezañ klevet), berzañ ouzh u.b. kaozeal, difenn ouzh u.b. da gomz, mac'homañ, mac'hañ, gwaskañ, moustrañ, bresañ, mougaañ, minellañ, minwalañ, mudañ ; *die Presse knebeln*, minellañ ar c'hazetennoù, minwalañ ar c'hazetennoù, mudañ ar c'hazetennoù ; *Frankreich knebelt seine Völker*, minellañ a ra Bro-C'hall he fobloù, minwalañ a ra Bro-C'hall he fobloù, mudañ a ra Bro-C'hall he fobloù ; 4. strobañ, stagañ.

Knebelung b. (-,-en) : 1. minwaskañ g., minellañ g., bilhiñ g. ; 2. minwask g., bilh b. ; 3. gwaskerezh g., moustrezezh g., mac'herezh g., gwaskadur g., mougadur g.

Knebelverschluss g. (-es,-verschlüsse) : [nozelenn goad] bilh g.

Knebelvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev untuek ha direizh g., feur-emglev splotus evit un tu nemetken g.

Kneblung b. (-,-en) : *sellit ouzh Knebelung*.

Knecht g. (-s,-e) : 1. mevel g., servijer g., gour g., gwaz g., paotr g., lakez g. [*liester lakezed / lakizien*], floc'h g. [*liester floc'hed / flec'h*] ; *der Herr und seine Knechte*, ar mestr hag e vevelien ; *die Knechte des Gutes*, mevelien an domani ; *junger Knecht*, mous g., mevel bihan g. ; *seinen Arbeitsvertrag als Knecht aufheben*, terriñ e c'hopr ; *ohne Knecht*, divevel ; *werden aus unserem Land nur Knechte und Mägde hervorgehen ?* ha graet eo hor bro da c'henel mitizhien ha mevelien nemetken ? ha graet eo hor bro da c'henel mevelien ha plac'hezid nemetken ? ; *ich werde mich als Knecht verdingen*, me a yelo da vevel ; *er hatte bei meinen Eltern als Knecht gearbeitet*, bez e oa bet mevel gant va zud ; *ich bin Knecht bei ihnen*, mevel emañ ganto ; 2. [dre astenn.] *Knecht Ruprecht*, paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., ar barbaou g., sant Nikolaz g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., an eontr doujoù g., tonton-doujoù g., ar Waoñ du g., ar skoul g. ; 3. [kr-l] *wie der Herr, so der Knecht*, ar mestr mat a ra mevel mat, mevel Youenn eo Jaouenn / Janed eo matezh Janed / Anna hag he mestrez a ribot asambles / hevelep mestr, hevelep mevel (Gregor) ; 4. [dre skeud.] sklav g. ; 5. [tekn.] krog-bank g., serjant g.

knechten V.k.e. (hat geknechtet) : lakaat dindan yev, sujañ, plegañ dindan ar yev, ober e sklav [eus u.b.], sklavañ, sklavaat, kas da sklav, lakaat da sklav, lakaat dindan gazel-ge, mac'hañ, mac'homañ, gwaskañ, tirantañ, bouc'halañ, kabestrañ, naskañ, rañjennañ.

Knechtgeist g. (-es) : mevelegezh b., tostennerzh g., moumounerezh g., lubanerezh g.

knechtisch ag. : mevelek.

knechtlos ag. : divevel.

Knechtschaft b. (-) : sujidigezh b., sklavelezh b., servelezh b. ; *in die Knechtschaft führen (stürzen)*, lakaat dindan yev, plegañ dindan ar yev, sujañ, ober e sklav (eus u.b.), sklavañ, lakaat da sklav, sklavaat, kas da sklav, lakaat dindan gazel-ge, kabestrañ, naskañ, rañjennañ ; *in der Knechtschaft ausharren müssen*, bezañ e nask, chom e nask, chom da chagañ er sujidigezh, chom da vichodiñ er sujidigezh ; *aus der Knechtschaft befreien*, terriñ ar yev, disujañ, reiñ e frankiz [d'ur sklav], dieubiñ [u.b.] diouzh ar sklavelezh, dinaskañ ; *die Zeit der Knechtschaft ist vorbei*, n'emaomp ket mui dindan gazel-ge.

Knechtsinn g. (-s) / **Knechtssinn** g. (-s) : mevelegezh b., tostennerzh g., moumounerezh g., lubanerezh g.

Knechtung b. (-,-en) : sujidigezh b., hualidigezh b., sklavelezh g.

Kneif g. (-s,-e) : goustilh g., gougleze g.

kneifen V.k.e. (kniff / hat gekniffen) : piñsat, mentukañ ; *jemanden kneifen*, P. tapout fiez d'u.b., tapout kebr d'u.b., piñsat u.b. ; *jemanden in den Arm kneifen*, piñsat brec'h u.b., mentukañ brec'h u.b., piñsat u.b. en e vrec'h, mentukañ u.b. en e vrec'h.

V.gw. (kniff / hat gekniffen) : 1. gwaskañ ; 2. P. en em laerezh, mont kuit evel ul laer, kuitaat didrouz, en em dennañ, flipañ, diflipañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, mont kuit hep ober brud ; *er kneift schon wieder*, souzañ a ra adarre rak al labour, sachañ a ra adarre war an ibil berr, sachañ a ra adarre war an ibil a-dreñv, reiñ a ra bec'h adarre d'ar gordenn laosk, emañ adarre o terc'hel a-dreñv, skoet (grevet) eo adarre gant terzienn an didalvez (gant terzienn al leue).

V.dibers. (kniff / hat gekniffen) : *es kneift mich im Bauch*, krog eo ar ber em c'hof, berioù am eus em c'hof, santout a ran pistigoù em c'hof.

Kneifer g. (-s,-) : 1. lunedoù-fri lies., eillagad g. ; 2. ambaraser g., digarezour g., risklennour g., termer g.

Kneifzange b. (-,-n) : turkez b., piñsedoù skizh lies., beg-bran g. ; *mit einer Kneifzange herausziehen*, turkezañ ; *wie mit einer Kneifzange drückte die Gans mit ihrem Schnabel die Nase des Jungen fest zusammen*, ar waz a waske fri ar paotr gant he beg e-giz gant un durkez.

Kneipe b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., evlec'h g., chapel b., kozh toull ostaleri g., kafedi g. ; *sich in Kneipen herumtreiben*, hentiñ an tavarnioù, redek an ostalerioù, redek an tavarnioù ; *er hängt die meiste Zeit in der Kneipe*, delc'her a ra taol-gont an ostaleri en e sav, hennezh a zo ur reder tavarnioù, hennezh a zo ur peul-tavarn, techet eo da daverniñ, er chapel e vez peurliesañ, e chapel ar bod iliaev e vez peurliesañ, ouzh an daol santel e vez peurliesañ, bevañ a ra en ostaleri, ne denn ket e fri eus an davarn, ul lamprezenn a zo anezhañ ; *nächtelang in den Kneipen herumhängen*, tremen nozvezhioù en ostalerioù ; *durch die Kneipen ziehen*, ober bos, ober un taol bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, mont e riboul, furikat, riotal, riblañ,

breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn ; *er war in der Kneipe und nicht etwa bei der Arbeit*, en ostaleri e oa ha pas war-dro e labour.

kneipen V.gw. (hat gekneipt) : lonkañ, evañ, pital, chopinata.

Kneipenbummel g. (-s,-) : taol bos g.

Kneipenstammgast g. (-es,-gäste) : peul-tavarn g.

Kneipenwirt g. (-s,-e) : tavarnour g. [*liester* tavarnourien, tavarnizien].

Kneipenwirtin b. (-,-nen) : tavarnourez b.

Kneiperei b. (-,-en) : lonkadeg b., evadeg b.

Kneipier g. (-s,-s) : [dre fent.] tavarnour g. [*liester* tavarnourien, tavarnizien].

Kneiplied n. (-s,-er) : kanaouenn da evañ b.

kneippen V.gw. (hat gekneippt) : P. ober ur gur dourvezegiezh.

Kneippkur b. (-,-en) : kur dourvezegiezh b.

Kneipwirt g. (-s,-e) : tavarnour g. [*liester* tavarnourien, tavarnizien].

knetbar ag. : meradus, mezelladus, mezell, chadennet.

Knetbarkeit b. (-) : meradusted b., meraduster g., mezelder g., mezelldest b., mezelladusted b., mezelladuster g.

Knete b. (-) : 1. [arc'hant] P. grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kregin lies., segal str., kailh g., moullou lies., kraf str. ; 2. toaz-merat g.

kneten V.k.e. (hat geknetet) : 1. merat, mezañ, mezellat, mezellañ, merata, mac'hañ, bresañ ha dibresañ, bugañ, dorloñ, maniañ, meskañ ha diveskañ, koublañ ; *den Teig kneten*, mezañ (merat, mac'hañ, dorloñ, distrempañ, koublañ) an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz ; *mit dem Daumen kneten*, meudata ; 2. stummañ, merat, mezañ, moullañ ; *eine Figur aus Ton kneten*, priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad ; 3. [mezeg.] dorloñ, leuñviñ, merata.

Kneten n. (-s) : 1. mer g., meradur g., mezadur g., mezellerezh g. ; 2. [mezeg.] dorloerezh g., dorloadur g., leuñvad g., leuñviñ g., meratad g., merata g.

Knetgummi g./n. (-s) : toaz-merat g.

Knetmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mezeller g., mezellerez b., mezerez b.

Knetmasse b. (-,-n) : toaz-merat g.

Knettrog g. (-s,-tröge) : nev-doaz b., nev-vara b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b.

Knick g. (-s,-e) : 1. pleg g., plegadenn b., krizenn b., kriz g. ; 2. torr g. ; 3. faout g., brizhfaout g., skalf g., nodadur g. ; 4. [hentoù] ; pleg krenn (a-grenn) g., korn-tro krenn g., plegenn grenn b., pleg-hent serzh g. ; *der Weg macht einen Knick*, an hent a ra ur pleg krenn, an hent a ra ur gammdro serzh ; 5. [dre astenn.] kael b., garzh b., kleuz g. ; 6. P. *einen Knick in der Optik haben*, a) bezañ blink, bezañ luch, bezañ loakr, luchañ, gwilc'hañ, loakriñ, gwelet treuz, blinkañ ; b) [dre skeud.] bezañ o klask ar marc'h ha bezañ azezet war e gein ; *du hast wohl einen Knick in der Optik !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emañ o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod !

knicken V.k.e. (hat geknickt) : 1. plegañ, krizañ ; *einen Papierbogen zweimal knicken*, plegañ ur follenn baper e pevar, plegañ div wech ur follenn baper ; *Eselsohren knicken*, digorniañ pajennoù ul levr, plegañ kornioù ar pajennoù 2. diskolpañ, disklosañ, terriñ ; *die Zweige wurden vom Winde geknickt*, torret e voe ar skourroù (diskolpet e voe ar brankoù) gant an avel ; 3. frikañ ; *einen Floh knicken*, lazhañ ur c'hwenenn etre daou viz, frikañ ur c'hwenenn ; 4. [dre skeud.] *geknickt sein*, moulbenniñ, bezañ feuket.

Knicker g. (-s,-) : 1. kontell-bleg b. ; 2. kraf-naon g., pizhard g., taskagn g., taskagner g., preñv g., bindeder g., pizh-lous g., krog-sec'h g., bizied ar gernez lies., kalon arc'hant b., krafer kozh g., Yann sec'h a gein g., Yann ar sec'h g., tad kalon arc'hant, Yann kalon arc'hant, kaouenn b., touseg g., chaoker laou kriz g., kraf an darbodoù g., krinenn b., paotr kras e revr g. ; *das ist ein gottverdammter Knicker*, hennezh a zo eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knickerei b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

knickerig ag. : *sellit ouzh knickrig*.

Knickerbocker lies. : [dilh] bragoù-golf lies.

knickern V.gw. (hat geknickert) : bezañ pervezh war e arc'hant, bezañ mac'hom war e arc'hant, bezañ ur c'hraf-naon, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein, bezañ tost e groc'hen d'e gein, bezañ start war an distag, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ kevnidet e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ skrag evel ar bleiz, bezañ ur Yann sec'h e gein eus an-unan, bezañ ur Yann kalon arc'hant eus an-unan, bezañ kaouenn, bezañ pizh-kruk, chipotal, sellet berr ouzh an dispign, sellet pizh ouzh an dispign, bindedañ, taskagnat, bezañ engravet, bezañ un engravet, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knick-Fuchsschwanzgras n. (-es) : [louza.] lost-louarn g., geot-lost-louarn str.

knickrig ag. : teusk, tost, tost evel ur preñv, tagn, tost-tagn, pizh, pizh-krug, pizh-gagn, pizh-lous, pizh-lovr, pizh-lor, pizh-loudik, pizh-pemoc'h, pizh evel ar moc'h, pizh evel un touseg, pizh evel ur razh, kevnidet e yalc'h, pervezh, atapiet, engravet, mac'hom war e arc'hant, start war an distag, tost da douzañ kein ul laouenn-dar, tost evel ur preñv, eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, moan e vizied, sec'h e gein, amsell, amsellus, berrsellus, skars, krez, krin, prim, skrag, skrag evel an avel norzh, skrag evel ar bleiz, ar c'hrug-sec'h warnañ, ar c'hrug-sec'h war e gein, peg e groc'hen ouzh e gein, stag e groc'hen ouzh e gein, tost e groc'hen d'e gein, peg e vizied kamm ouzh e veud, sinac'h, porc'hell, teuc'h, fallakr ; *knickrig werden*, sinac'hañ ; *er ist echt knickrig*, hennezh a zo eus gouenn

an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ.

Knickrigkeit b. (-) : kaouennidigezh b., pizhoni b., pizhderi b., pizhder g., pizhded b., tostoni b., pervezhder g., pervezhded b., krinder g., krinded b., arboellañs b., krezni b., lorgnez b., taskagn g., skarster g., skarsted b., avaristed b.

Knicks g. (-es,-e) : stouig g., stou g., emstou g., stouadenn b., soubl g., soubladenn b. ; *einen Knicks machen*, ober ur stouadenn, stouadenniñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, soubladenniñ, emstouiñ.

knicksen V.gw. (hat geknickst) : ober ur stouadenn, stouadenniñ, ober ur soubladenn, ober ur stouig, soubladenniñ, emstouiñ.

Knie n. (-s,-) : 1. [korf.] glin g. [*liester* daoulin], penn-glin g. [*liester* pennoù an daoulin], penndaoulin g., [pa gomzer ouzh bugale] paotr-kozh g., [e yezh ar vugale] pipi g. ; *das Knie beugen*, mont war benn e c'hlin, glinañ, pennlinañ, plegañ e c'hlin, plegañ e benn-glin, ober ur pleg d'ur penndaoulin ; *die Knie beugen*, plegañ e zaoulin, plegañ pennoù e zaoulin, plegañ e zaou benn-glin, daoulinañ, penndaoulinañ ; *bis zu den Knien*, betek e benndaoulin, betek e zaoulin, betek pennoù e zaoulin ; *die Knie schlottern ihm*, *er hat ganz weiche Knie*, laosk eo en e sav, trabidellañ a ra, horellañ a ra war e dreid, gwak eo e zivesker, laosk eo e zivesker, laosk eo war e zivesker, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, kinnig a ra e zivesker mankout dezhañ (dindanañ), brallañ a ra war e dreid, emañ e silwink war e dreid, charigell eo, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar yod en deus, divhar amann en deus, rodoù fall en deus, e zivesker a floy azindanañ ; *in (auf) die Knie sinken*, kouezhañ (stouiñ) d'an daoulin, stouiñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, penndaoulinañ, mont war e benndaoulin, en em dapout ar pennoù e zaoulin ; *sie fielen (vor ihm) auf die Knie*, kouezhañ a rejont d'an daoulin dirazañ, mont a rejont war bennoù o daoulin dirazañ, en em strinkañ a rejont d'an (war an) daoulin dirazañ (Gregor) ; *auf den Knien liegend, pflanzt sie Kohl*, emañ diwar bennoù he daoulin o pikañ kaol ; *auf den Knien liegen und beten*, bezañ war bennoù e zaoulin (war e zaoulin) o pediñ, bezañ daoulinet evit pediñ ; *sie lagen auf den Knien wie Betende*, daoulinet e oant en emzalc'h pedennerien ; *knubbelige Knie*, daoulin war-zastum, daoulin a-stok, daoulin pok ; *ein Kind auf seinen Knien herumhopsen lassen*, ober barlennig d'ur bugel ; *ihm wurde das Bein oberhalb des Knies amputiert*, dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ ; *die Knie seiner Hose sind durchgescheuert*, e vragoù war penn e zaoulin a zo uzet betek an neudenn, pennoù-glin e vragoù a zo tremen aet, pennoù-glin e vragoù a zo aet betek an neudenn (a zo poazh, a zo teuc'h betek an neudenn, a zo rouedennet, a zo debret) ; *an die Knie einer Hose Flicker setzen*, penndaoulinañ ur bragoù ; *geschwollene Knie*, droug-sant-Maodez g. ; *Pferd mit dicken Knien*, marc'h gorjet g. ; 2. [stêr, korzenn] pleg g. ; 3. [dre skeud.] *jemanden in die (auf die) Knie zwingen*, lakaat u.b. da blegañ (da bladañ), kavout pleg war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b. ; 4. P. *etwas übers Knie brechen*, mont dezhi gant re a hast (gant re

vas hast), gaoliata an traoù, mont re vuan ganti, mont re brim ganti, ober udb gant re a hast (re vras hast) / hastañ udb (Gregor), dihasañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb dre brez, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, ober udb dreist-penn-biz, ober udb a-flav, talfasat udb, daoulammat udb.

Kniebeuge b. (-,-n) : 1. pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g. ; 2. [sport] plegadenn an daoulin b. ; 3. [korf.] klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b.

Kniebeugung b. (-,-en) / **Kniebiegung** b. (-,-en) : pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g.

Kniebundhose b. (-,-n) : [dilhad] bragoù-golf g.

Kniefall g. (-s) : pennlinad g., stou-glin g., pleg-glin g. ; *einen Kniefall tun*, stouiñ (mont) war e zaoulin, stouiñ (kouezhañ) d'an daoulin, mont war bennoù e zaoulin, glinañ, daoulinañ, mont war benn e c'hlin, pennlinañ.

kniefällig ag. : daoulinet, war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, diwar bennoù e zaoulin ; *jemanden kniefällig (um Verzeihung) bitten*, en em strinkañ war e zaoulin dirak u.b. evit aspediñ anezhañ, en em strinkañ war e zaoulin evit goulenn pardon ouzh u.b., en em strinkañ war e zaoulin evit goulenn pardon digant u.b.

kniefrei ag. : [brozh] na ziskenn ket betek an daoulin.

Kniegeige b. (-,-n) : [sonerezh] gaolviol b., gourbiolin b.

Kniegelenk n. (-s,-e) : [korf.] koubl ar glin g., pleg ar glin g., juntr ar glin g., mell ar glin g., kenvell ar glin g.

Kniehebel g. (-s,-) : [tekn.] loc'h koublet g., loc'henn goublet g.

kniehoch ag. : ken uhel hag an daoulin.

Adv. : betek an daoulin.

Knieholz n. (-es) : koad krabosek g., koad-tro g., koad gweet g., koad nezet g., koad pavgamm g.

Kniehose b. (-,-n) : [dilhad] bragoù-golf g., bragez b./g., marined g.

Kniekehle b. (-,-n) : 1. [korf.] klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b. ; 2. *mir liegt der Magen in den Kniekehlen*, diwalc'h am eus, diwalc'het on, divouedet on, krazañ a ran gant an naon, naon am eus da zebriñ bili, naon du a zo krog ennon, duañ a ran gant an naon, darev on gant an naon, dare on gant an naon, diviet on gant an naon, marv on gant an naon, ur c'hofad naon am eus, naon du am eus, naon rankles am eus, un naon-ki am eus, erru eo ruz va bouzelloù, erru eo moan va bouzelloù, moan eo va c'hof, du eo va dent, un ilboued bras am eus, dalc'het on gant an naon, santout a ran va freñv, emañ o vougañ gant an naon, marnaon(i)ek on, laosk on war va begel, du on gant an naon, glaouriñ du a ran gant an naon, glaouriñ a ran gant an naon du, disec'hañ a ran gant an naon, naon ruz am eus, emañ o ruziañ gant an naon, klevet a ran kleier an Naoned.

knielang ag. : [dilhad] hag a ziskenn betek an daoulin.

Knieleder n. (-s,-) : glinwisk g., morzetenn (Gregor) b.

Knieleiden n. (-s) : [mezeg.] ginad g.

knien V.gw. (hat gekniet) : bezañ war benn e c'hlin, bezañ war e zaoulin, bezañ war bennoù e zaoulin, bezañ daoulinet, [dre fent] bezañ gant e bedennoù ; *sich vom Knien erheben*, dibennglinañ, dizaoulinañ.

V.em. : **sich knien** (hat sich (t-rt) gekniet) : mont war benn e c'hlin, glinañ, kouezhañ (stouïñ) d'an daoulin, stouïñ (mont) war e zaoulin, mont war bennoù e zaoulin, daoulinañ, penndaoulinañ.

kniend ag. : daoulinet, war e zaoulin, war bennoù e zaoulin, diwar bennoù e zaoulin ; *mit einem Bein kniend*, war benn e c'hlin, diwar benn ar glin, diwar benn ur glin ; *kniend pflanz sie Kohl*, emañ diwar bennoù he daoulin o pikañ kaol ; [sport] *das kniende Schießen*, an tennañ diwar benn ur glin g. ; *der kniende Anschlag*, emlakad an tenner glinet g.

Kniendstellung b. (-) : *die Kniendstellung beim Schießen*, emlakad an tenner glinet g.

Knieriemen g. (-s,-) : stleug-kere g.

Knierohr n. (-s,-e) : [tekn.] korzenn bleg b., tuellenn bleg b., korzenn bleget b., tuellenn bleget b.

Knies g. (-) : [rannyezh.] tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., bec'h g., fred g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., butun g. ; *es kam zu Knies*, *Knies brach aus*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz) etrezo, strakal a reas an traoù.

Kniescheibe b. (-,-n) : [korf.] padleg g., boled-glin g., krogenn-c'hlin b., mell-glin g., krogenn c'har b.

Knieschiene b. (-,-n) glinwisk g.

Knieschützer g. (-s,-) : 1. [dilhad.] glinenn b. ; 2. [sport] glinwisk g.

Kniespitze b. (-,-n) : [korf.] penn-glin g. [*liester* pennoù an daoulin].

Kniestrumpf g. (-s,-strümpfe) : loer hag a ya betek ar glin b.

Kniestück n. (-s,-e) : 1. [arz] poltred hanter-vent g. ; 2. pibenn b., S an duellenn g., S ar gorzhenn g., [korzhenn stummet evel un S hag a vir ouzh ar c'hwez fall b.], harz-c'hwez g. ; 3. [lu, istor] glinwisk g.

knietief ag. : ken uhel hag an daoulin, hag a ya betek an daoulin.

Adv. : betek an daoulin.

Kniewärmer g. (-s,-) : glinwisk g., morzetenn (Gregor) b.

Kniff g. (-s,-e) : 1. pleg g. ; *Kniff an einer Besuchskarte*, pleg e korn ur gartenn-vizit g. ; 2. [dre skeud.] tu g., tro b., kraf g., skoulm g., dalc'h g., pleg g., stek g., stok g., tres g., itrik g., troidell b., korvigell b., finesa b., gwidre g., ijin g., taol-gwidre g., tro-widre b., kammdro b., kammigell b., griped g., jeu b., troadenn b., kalvezad g., ardivinkou lies. ; *hinter jemandes Kniffe kommen*, kouezhañ war an tres, tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, dizoleiñ troidelloù u.b., dizoleiñ kammdroioù u.b., dizoleiñ kammigelloù ha korvigelloù u.b. ; *Kniffe und Pfliffe*, an holl finesaoù evit dont a-benn eus udb, an tres g., ar stok g. ; 3. piñsaden b.

kniffelig ag. : *sellit ouzh kniffelig*.

kniffen V.k.e. (hat gekniff) : plegañ, krizañ, roufennañ.

kniffig ag. : P. finesus, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, beskellek, itrikoù tout, fin,

a gant tro, gwriet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, kordet a finesaoù, gweet e hentoù.

kniffig ag. : 1. pebret, skoemp, gwall luziet, diaes-diaes, serzh ; *kniffige Geschichte*, afer bebret b., afer skoemp b., gwall c'hoari g. ; *ein kniffliges Problem*, un uz spered g., ur c'holl-skiant g., ur gwir bistri g., un torr-spered g., un debr-spered g., un dismantr-spered g. ; *kniffige Arbeit*, labour torr-penn g. ; *jemandem eine knifflige Frage stellen*, lakaat an tach d'u.b. ; 2. [dre astenn.] korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, troidellus, troidellek, beskellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, itrikoù tout, fin, a gant tro, gwriet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, kordet a finesaoù, gweet e hentoù.

Knigge g. (-/-s,-) : dornlevr diwar-benn ar sevended g.

Knilch g. (-s,-e) : tarlask g., plouk g., klap-yod g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein melchon g., plaou diwar ar maze g. ; P. *blöder Knilch*, makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., papelod g., droch g., penn droch g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., magn g., penn luch g.

knippen V.k.e. (hat geknippt) : chifrodennañ.

knipsen V.k.e. (hat geknipst) : P. 1. treiñ an afell, lakaat gouloù ; *das Licht anknipsen*, elumiñ (enaouiñ) ar gouloù ; 2. minaouediñ, toullañ ; 3. [luc'hskeudenn] tennañ, luc'hskeudenniñ ; 4. bannañ gant ur chifrodenn.

Knispser g. (-s,-) : [tredan.] spanaer g., trec'haoler g., afell b., bouton tredan g., nozelenn dredan b.

Knipskasten g. (-s,-kästen) : P. luc'hskeudennerez b.

Knirps¹ g. (-es,-e) : blogorn g., krotouz g., avrelod g., sioc'han g., torgos g., korrigant g., traouilh g., skribiton g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., speñv g., taltouin g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., penndolog g., rahouenn vragoù b., revr verr g., targos tra g., preñvig g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwiltouz g., bitouz g., bistrakig g., kac'her g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., makez brammar bihan g., makez penn laou g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., babouz g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., plog g., gouzen g. [*liester* gouzud], bidorc'hig g., minoc'h g., preñv-douar g.

Knirps²⁰ g. (-es,-e) : disglavier pleg g., disglavier pak-dispak g.

knirpsig ag. : bihan-bihan, bitous, ken uhel hag ur bouteg, dister a gorf, ur blogorn anezhañ, ur c'hrotouz

anezhañ, un avrelod anezhañ, ur sioc'han anezhañ, un torgos anezhañ, un traoilh anezhañ, ur skribiton anezhañ, ur skrilh anezhañ, ur gwidoroc'h anezhañ, ur gwidoroc'hig anezhañ, ur speñv anezhañ, ur boustouv anezhañ, ur c'hwitouez anezhañ, ur c'hwitouz anezhañ, ur bitouz anezhañ, ur plog anezhañ.

Knirpsspitzmaus b. (-, -spitzmäuse) : [loen.] minoc'h bitik g.

Knirrkohl g. (-s) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.

knirschen V.gw. (hat geknirscht) : skrignal, skrijal, draskañ, draskal, grigoñsal, grignosañ, rigognat, chourikal, chourikat ; *der Schnee knirscht*, skrignal (draskañ) a ra an erc'h dindan ar botoù ; *mit den Zähnen knirschen*, skrignal e zent, grigoñsal e zent, rigognat, grignosañ e zent, chourikal e zent, charoñsiñ, tarzhañ e zent.

Knirschen n. (-s) : skrignadeg b., skrign g., skrignadenn b., chourik g., chourikerezh g., chourikadenn b., gwigour g., strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., drask g., draskadenn b., grigoñs g., grigoñserezh g., rigogn g.

knistern V.gw. (hat geknistert) : draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal, tarzhañ, straklañ ; *das Feuer knistert*, draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan er c'heuneud ; *das Feuer knistert im Kamin*, draskal (gwrac'henniñ, strakatal, strakal) a ra an tan en oaled ; *die Luft knistert vor Hitze, es knistert in der Luft, die Hitze bringt die Luft zum Knistern*, froumal a ra an aer gant an tommder.

V.dibers. (hat geknistert) : 1. feulañ ; *es knistert im Gebälk*, draskal (strakal) a ra ar c'hoadañ ; 2. [dre skeud.] *es knistert*, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn.

Knistern n. (-s) : 1. strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., draskadenn b., drask g., strakladur g., feulañ g. ; *das Knistern der Luft an heißen Sommertagen*, ar gananenn b. ; *das Knistern der trockenen Blätter, wenn man darauf tritt*, ragach an delioù sec'h pa vez baleet warno g. ; 2. [pellgomz] trouz foñs g., gwrac'hadoù lies., adtrouziou lies., mordreuz g., grizien str.

knisternd ag. : straklus.

Knittel g. (-s,-) : penn-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g.

Knittelvers g. (-es,-e) : 1. [lenn.] *frühneuhochdeutscher Knittelvers*, gwerzhenn e doare Hans Sachs b. ; *neuhochdeutscher Knittelvers*, gwerzhenn enni pevar zaol-mouezh b. ; 2. P. gwerzhenn digompez b., gwerzhenn gamm b., primsavadenn b.

Knitter g. (-s,-) : roufenn b., jogadenn b., rodell b. ; *die Knitter ausbügeln*, kempenn ar rodelloù dre ferñ, lemel ar roufennou dre ferñ, lemel ar jogadennoù dre ferñ.

knitteranfällig ag. : roufennus.

knitterarm ag. : [gwiad] kazimant dijog, kazimant diroufenn.

Knitterfalte b. (-,-n) : roufenn b., jogadenn b., rodell b. ; *die Knitterfalten ausbügeln*, kempenn ar rodelloù dre ferñ, lemel ar roufennou dre ferñ, lemel ar jogadennoù dre ferñ.

knitterfrei ag. : [gwiad] dijog, diroufenn ; *knitterfreie Stoffe*, entofoù dijog lies., gwiadou diroufenn lies.

Knittergold n. (-s) : alaouraj g., brizhsked g.

knitterig ag. : 1. jog, joget, gwrac'hellet ; 2. [dre skeud.] feuket, broc'het, hegazet, fumet, imor ennañ, un imor ennañ, imoret ; 3. kintus, tagnous, ourz, brouezus, diaes.

knittern V.k.e. (hat geknittert) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhañ, krosal, malhotiñ, chijarniñ ; *gekittert*, jog, joget, gwrac'hellet.

V.gw. (hat geknittert) : 1. draskal, draskañ, gwrac'henniñ, strakatal, strakal ; 2. en em zastum, dont plegoù en dra-mañ-tra, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ, krec'higelliñ, dont jog en dra-mañ-tra, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

Knittern n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

Knobel g. (-s,-) : diñs g.

Knobelbecher g. (-s,-) : 1. korned diñsoù g. ; 2. [lu, dre fent] botez soudard b., brodikin g., logenn b.

knobeln V.gw. (hat geknobelt) : 1. c'hoari diñsoù ; 2. [dre skeud.] prederiañ, en em soñjal, en em gompren, lakaat meiz da gompren udb, peursoñjal, poellañ.

Knoblauch g. (-s) : 1. [louza.] kignen str. ; 2. [kegin.] kignen g.

Knoblauchbeet n. (-s,-e) : kigneneg b.

Knoblauchpresse b. (-,-n) : gwaskell-kignen b.

Knoblochsoße b. (-,-n) : hili kignen g.

Knoblauchzehe b. (-,-n) : [louza.] *eine Knoblauchzehe*, un ivin kignen g., un oeñs kignen g., ur bochad kignen g.

Knoblauchzwiebel b. (-,-n) : [louza.] *eine Knoblauchzwiebel*, un penn-kignen g., un torchad kignen g. (Gregor).

Knöchel g. (-s,-) : [korf.] 1. [biz] a) koubl-biz etre ar c'hentan oeñs hag an eil g. ; b) koubl etre ar c'hreizdom hag ar c'hentan oeñs g. ; 2. [troad] ufern g. [*liester* ufermioù, daoufern], ibil-troad g., fer b., aval-troad g., tarval-troad g. ; *ihr Nachthemd reichte ihr bis zu den Knöcheln*, he hiviz-noz a ziskenne betek he daoufern ; *er hat sich (t-d-b) den Knöchel verstaucht*, gweet en deus e droad, diaozet en deus ibil e droad, tapet en deus ur gammigell, gweet en deus e ufern, paket en deus ur forsadenn en e droad, forset en deus e droad, graet en deus ur gwe d'e droad ; 3. [ilin] penn an ilin g.

Knöchelbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] 1. [biz] torr oeñs g. ; 2. [troad] torr ufern g., torr an ibil-troad g.

Knöchelchen n. (-s,-) : 1. [korf.] askornig g. [*liester* eskernigoù] ; 2. maen pempig g. ; *Knöchelchen spielen*, *Knöchelchen würfeln*, c'hoari bili-bann, c'hoari meinigoù, c'hoari pempigoù, c'hoari pempig, c'hoari mein pempig, c'hoari kailhoù.

Knöchelgelenk n. (-s,-e) : [korf.] chouk-troad g., souk-troad g., mell an ufern g.

knöchellang ag. : hag a ziskenn betek an daoufern, hag a ziskenn betek an ibilioù-treid.

knöcheltief ag. : ken uhel hag an daoufern, ken uhel hag an ibilioù-treid, hag a ya betek an ibilien-treid.

Adv. : betek an daoufern, betek an ibilioù-treid, betek an ibilien-treid.

Knochen g. (-s,-) : 1. [korf.] askorn g. [*liester* eskern] ; *starke Knochen*, eskern kalet lies. ; *zarte Knochen*, eskern bresk lies. ; *der Hund nagt an einem Knochen*, emañ ar c'hi o krignat un tamm askorn ; *die Knochen aus etwas herauslösen*, diaskornañ udb ; *ohne Knochen*, diaskorn, diaskornet ; *lange Arm- und Beinknochen*, gwerzhidi lies., gwerzhidoù lies. ; 2. [dre astenn.] *ihm tun alle Knochen weh*, faezh eo betek skoulm e ene, brevet (divi, rentet, krevet, gell, tanailhet) eo, broustet eo e gorf, nezet eo tout e izili dindanañ, asik (brev) eo (Gregor) ; 3. [dre skeud.] *nass bis auf die Knochen*, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-dour(-teil), gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, treuzet gant ar glav, toullet an dour dezhañ, neudenn sec'h ebet warnañ (dindanañ) ; *die Nachricht steckt ihm in den Knochen*, abafet (mantret) eo gant ar pezh en deus krevet ; *er ist nur (noch) Haut und Knochen*, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus nemet ar spes anezhañ, n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; *er hat keinen Saft in den Knochen*, n'en deus tamm mel en e eskern, n'eus tamm sap ennañ, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, diboan) eo, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur

velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

Knochenarbeit b. (-,-en) : gast a vicher b., labour lazhus g., lazhtud g., labour ki g., torr-korf g., labour tenn g., labour dreist-penn g., klogor str., lazht-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazht g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g.

knochenartig ag. : askornek, askornheñvel, e doare an askorn, a-zoare gant an askorn, a-seurt gant an askorn.

Knochenasche b. (-) : eskern pulluc'het lies., ludu-eskern g., ludu-du g.

Knochenbau g. (-s) : [korf.] korf-eskern g., skeledenn b., askornadur g. ; *ein Mensch mit schlankem Knochenbau*, un den askornet-moan g.

Knochenbildung b. (-,-en) : [korf.] askornadur g., askornaat g., askornañ g., askornbarañ g.

Knochenbrand g. (-s) : [mezeg.] brein-krign an eskern g., breinged an eskern g.

Knochenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] torr askorn g., brev g. ; *einfacher Knochenbruch*, torr eeun g. ; *komplizierter Knochenbruch*, torr dieun (luziet, rouestlet) g.

knochendürr ag. : skarn, treut, kastiz, digiget, diskarn, distronk, karzhet e gorf, kaset, distruj, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-gagn, treut-kign, treut-eskern, treut-askorn, treut evel ar marv, treut-marv, treut evel ur gioc'h, treut-gioc'h, kras evel ur geuneudenn, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel ur brank, treut evel ur c'hagn, treut ha kastiz, moan evel an drezenn, n'eus mann outañ, kastiz evel un den prest da vervel, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, ur sac'had eskern anezhañ, sec'h evel un askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), sec'h evel ur geuneudenn, dismantr evel ur spes, n'eo ket tev ar gwenn en e revr.

Knocheneinrenker g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.

Knochenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] askornfo g., askornad g., poan-eskern b.

Knochenerweichung b. (-,-en) : [mezeg.] boukadur an eskern g., blotadur an eskern g., gwakadur an eskern g., blotaat an eskern g.

Knochenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk askornek g.

Knochengelenk n. (-s,-e) : [korf.] mell g., kenvell g.

Knochengeringe n. (-s,-) / **Knochengerrüst** n. (-s,-e) : [korf.] korf-eskern g., skeledenn b., atel g., askornadur g., relegenn-eskern b., framm danvezioù gwak ar c'horf g.

knochenhart ag. : [dre skeud.] 1. kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn ; 2. [labour] *knochenharte Arbeit*, gast a vicher b., labour lazhus g., lazhtud g., torr-korf g., labour dreist-penn g., labour tenn g., klogor str., lazht-korf g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazht g., kouez g., disec'h-tud

g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; **3.** krenn, groñs, nerzhok, strizh, drastus.

Knochenhaus g. (-es,-häuser) : karnel b., askornaoueg b.

Knochenhaut b. (-) : [korf.] toagenn an askorn b., amaskornenn b.

Knochenhautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] amaskornennfo g.

Knochenkalk g. (-s) : raz-eskern g.

Knochenklempner g. (-s,-) : P. skarver g., kouracher g., aozer g., joentrer g., dreser g., froter g.

Knochenklempnerin b. (-,-nen) : P. Mari-froterez b., dreserez b.

Knochenkohle b. (-) : eskern pulluc'het lies., ludu-du g., ludu-eskern g.

knochenlahm ag. : faezh, distronk, karzh e gorf, kaset, distruj, flakik, dinerzhok, asik, torr, og, eok, eoget, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, mac'homet, erru dilañs, falsvarchet, fat, fatik, rentet, krevet, gell.

Knochenlehre b. (-) : [mezeg.] osteologiezh b., askornouriezh b., askornoniezh b.

Knochenleim g. (-s) : kaotenn askorn b.

knochenlos ag. : diaskorn, diaskornet.

Knochenmann g. (-s) : [barzh.] *der Knochenmann*, hor Breur ar Marv g., paotr e falc'h g., ar falc'h-her-noz g., ar falc'h-her dall g., an Ankoù g., an dognez vrizh b.

Knochenmark n. (-s) : [korf.] mel-askorn g., mel an eskern g., mel g.

Knochenmarkentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] osteomielit g., melfo g.

Knochenmarktransplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur mel-askorn g., emboud mel-askorn g., imboud mel-askorn g., imboudadur mel-askorn g., imboudadenn mel-askorn b.

Knochenmehl n. (-s) : poult askorn g., bleud askorn g.

Knochennaht b. (-,-nähte) : [korf.] mellez b.

Knochenöl n. (-s) : eoul askorn g.

Knochenpfanne b. (-,-n) : [korf.] toull ar c'henvell g., boest ar c'henvell b., kleuzenn ar c'houbel b., kavenn ar c'henvell b.

Knochenreste lies. : relegoù lies.

Knochensammler g. (-s,-) : eskernaer g.

Knochenschaft g. (-s,-schäfte) : [korf.] treuzenn b.

Knochenschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h ouzh hec'h askorn b.

Knochenschwammsubstanz b. (-,-en) : [korf.] gwad-askorn g./b.

Knochensplitter g. (-s,-) : sklisen askorn b.

knochentrocken ag. : [dre skeud.] **1.** [bara] kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, sec'h evel un tamm koad, sec'h evel ur roc'h ; **2.** [evezhadenn] reut, dichek, dizamant, taer ; **3.** [fent] dic'hoarzh, yen ; **4.** [danvez-skol] dizudi, torr-penn.

knöchern ag. : askornek, ... askorn.

knochig ag. : **1.** askornek, eskerne ; *knochiges Gesicht*, dremm sklosennek b., dremm askornek b. ; **2.** askornek,

askornet kalet, askornet gros ; *knochiger Kerl*, paotr askornet gros g.

Knock-out g. (-/-s,-s) / **Knockout** g. (-/-s,-s) : [sport] lamm-kaer g., kao g.

Knödel g. (-s,-) : [kegin.] pouloud str., bouletennig b., boulig b., keunell str.

Knöllchen n. (-s,-) : [dre skeud.] P. tell-gastiz b.

Knolle b. (-,-n) / **Knollen** g. : **1.** [louza.] torzhell b., ognon str. ; *Knollen ansetzen*, torzhellañ, torzhellekaat ; **2.** kreskenn b. ; **3.** [metal.] ulmenn b. ; *Manganknolle*, ulmenn liesvetalek b. ; **4.** [dre skeud.] fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., picher g.

Knollenblätterpilz g. (-es,-e) : [louza.] amanit str. ; *grüner Knollenblätterpilz*, amanit faloidek str.

knollenförmig ag. : torzhellek, torzhellheñvel, ognonek, ognonheñvel, e doare ur penn-ognon, e doare ognon, a-zoare gant ur penn-ognon, a-zoare gant ognon, a-seurt gant ur penn-ognon, a-seurt gant ognon.

Knollengewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant torzhellek str., plant ognonek str., plant bulbek str.

Knollenkümmel g. (-s,-) : [louza.] kistin-douar str.

Knollennase b. (-,-n) : fri korloko g., fri patatez g., dorn brae g., picher g.

Knollensellerie b. (-) : [louza.] ach-liorzh str., ach-rabez str.

Knollenwinde b. (-,-n) : [louza.] patatez dous str.

knollig ag. : **1.** [louza.] torzhellek, ognonek, bulbek ; **2.** ulmennek ; *knollig werden*, dont ulmennoù en dra-mañ-tra, bosañ.

Knopf g. (-s, Knöpfe) : **1.** nozelenn b., bouton g., boutonenn b., god b. ; *beinerer Knopf*, nozelenn askorn b. ; *Knöpfe aus Metall*, nozelennoù metal lies. ; *Knöpfe aus Perlmutter*, nozelennoù krogenn berlez (Gregor) lies., nozelennoù gwer-kegin lies. ; *überspannener Knopf*, nozelenn stignet gant mezher b. (Gregor) ; *einen Knopf annähen*, gwriet un nozelenn ouzh ur pezh dilhad ; P. *ein Knopf ist abgesprungen*, lammet kuit eo un nozelenn, kollet em eus un nozelenn, mankout a ra un nozelenn, un nozelenn a zo aet kuit, un nozelenn a zo aet diwar va chupenn ; *drücken Sie auf den Knopf* ! pouezit (gwaskit, moustrit) war an nozelenn ! ; **2.** pommell b., pommellenn b., dornell b. ; **3.** [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] skoulm g., klav g. ; **4.** [dre skeud.] P. *er hat Knöpfe auf den Augen*, hennezh e vez e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, dall eo, dall a spered eo, dall eo e saout, dall eo e gazh, ur penn luch a zo anezhañ, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, gleuroù en deus, ne wel takenn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), berrwel eo, sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo brizh, hennezh a zo berrwelet da vat, kaset en deus e zaoulagad da livañ, lakaet eo bet e zaoulagad dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, emañ o klask ar marc'h hag azezet eo war e gein, hennezh a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel, hennezh ne gavje ket ar mor en aod.

Knopfdruck g. (-s) : **1.** gwask war un nozelenn g., moustr war un nozelenn g., gwaskadenn war un nozelenn b. ; **2.** *auf Knopfdruck*, raktal, war an tach, a-

benn-kaer, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, dipadapa, en ur flipad, a-benn-krak, en un netra, en ur ober un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, ribus, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde auf Knopfdruck erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, pront e voe renket an afer, ne voe ket pell an abadenn, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer.

knöpfen V.k.e. (hat geknüpft) : prenañ, boutonañ, nozelañ, nozelennañ.

Knopffabrik b. (-,en) : nozelennerezh b.

Knopffabrikant g. (-en,-en) : boutoner (Gregor) g., nozelenner g.

knopfförmig ag. : a-stumm gant un nozelenn, a-stumm gant ur bouton, e stumm un nozelenn, e stumm un bouton, e doare ur bouton, e doare boutonioù, e doare un nozelenn, e doare nozelennoù, a-zoare gant un nozelenn, a-zoare gant ur bouton, a-seurt gant ur bouton, a-seurt gant un nozelenn.

Knopfgamasche b. (-,-n) : bodre g., garwisk g., gargen g., trikheuz g., trikemardoù lies., bodreenn b. [*liester bodreoù*].

Knopffhandel g. (-s) : nozelennerezh g.

Knopfloch g. (-s,-löcher) : toull-nozelenn g., toull-bouton g.

Knopflochseide b. (-) : kordigell seiz b.

Knopfnadel b. (-,-n) : spilhenn-gros b., spilhenn-c'hroñj b.

Knopfreihe b. (-,-n) : renknad nozelennoù b., renkad voutonioù b.

Knopfzelle b. (-,-n) : [tredan] pod bouton g., pod nozelenn g., pod eurier g., pil bouton g., pil nozelenn g., pil eurier g.

knorke ag. : P. dreist, kabidan, fiskal, eus ar c'hentañ ; *das ist knorke*, dreist (dispar) eo, biskoazh oueskoc'h !

Knorpel g. (-s,-) : 1. [korf.] migorn g., migourn g., bourlas g., grigoñs g., kig-jech g., askorn gwenn g. ; *Knorpel des Kehldeckels*, migorn an ankoue g. ; *Knorpel des Kehlkopfs*, migorn ar c'harloc'henn g. ; 2. [kegin.] tamm kig-leue migornek g., tamm kig-bevin migornek g.

knorpelartig ag. : migornek, migornel, migournek, migournel, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus, e doare ar migorn, a-zoare gant ar migorn, a-seurt gant ar migorn.

Knorpelgewebe n. (-s,-) : gwiad migornel g., gwiad vigornel b. ; *Knorpelgewebe ist beim Erwachsenen frei von Gefäßen und Nerven*, migorn an dud deuet n'eus ennañ na gwazied na nervennoù.

Knorpelfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk migornek g.

knorpelhaft ag. / **knorpelig** ag. : migornek, migournek, migournel, bourlasek, grigoñsek, grigoñsus.

Knorpelkirsche b. (-,-n) : [louza.] babiolez str., babioul str.

Knorpelmoos n. (-es) / **Knorpeltang** g. (-s) : [louza.] pioka g., bezhin-gad str.

Knorr g. (-s) / **Knorren** g. (-s,-) : 1. [louza.] piltos g., penngos g., skod g., skodenn b., chaos g., ulmenn b., bos g. ; 2. [mezeg.] torzhell b., tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenenn b., gwagrenn b.) da-heul an urlou g. (Gregor), loupenn-gig b.

knorrig ag. : 1. [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek, kabosek ; *knorrig werden*, dont ulmennoù er wezenn-mañ-gwezenn, bosañ ; 2. [mezeg.] skoulmek ; 3. *knorriges Holz*, koad-tro g., koad treuz g., koad kabosek g., koad pavgamm g. ; 4. [dre skeud.] kroez, kintus, kivioul, diaes.

Knorz g. (-es,-e) : 1. [louza.] piltos g., penngos g., skod g., skodenn b., chaos g., ulmenn b., bos g. ; 2. [mezeg.] torzhell b., tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenenn b., gwagrenn b.) da-heul an urlou g. (Gregor), loupenn-gig b.

Knospe b. (-,-n) : [louza.] broñs g./str., broñsenn b., broust str., bouilhas g., kreskenn b., lagadenn b., lagad g., taol g., taolad g., taoladenn b., bos g., sapadur g., bouton g. ; *Knospen sprießen (hervor)*, tarzhañ a ra ar broñs (ar bouilhasoù, ar broust), dedarzhañ a ra ar broñs, diglorañ a ra ar broñs war ar gwez, diflukañ a ra ar broñs war ar gwez, broñsañ (bouilhasañ, broustañ, teñvañ, bosañ, lagadenniñ) a ra ar gwez, dideñviñ a ra ar gwez (Gregor), broudañ a ra ar boutonnoù ; *der Baum setzt Knospen an (treibt Knospen)*, broñsañ (bouilhasañ, broustañ, bosañ, teñvañ, lagadenniñ, sapiñ) a ra ar wezenn, diglorañ a ra ar broñs (broñsoù) war ar wezenn, dideñviñ a ra ar wezenn (Gregor).

knospen V.gw. (hat geknospt) [implijet peurvuiañ en e stummoù anv-verb hag anv-gwan verb] : 1. broñsañ, bouilhasañ, broustañ, bosañ, teñvañ, diglorañ, dideñviñ, lagadenniñ, sapiñ ; 2. [dre astenn.] bleuniañ, bleuñviñ, dont e bleuñv, dont en e vleuñv, mont e bleuñv, mont en e vleuñv, mont e fleur, dont e fleur, en em zispakañ, dispakañ, diflukañ, diglorañ, begañ, bokediñ, digeriñ, dinodiñ.

Knospen n. (-s) : broñsador g., broñsañ g., taoladur g., sapadur g.

Knospenlage b. (-) : [louza.] rakdeliadur g. ; *in der Knospenlage gerollte Blätter*, delioù troellennek lies.

knospig ag. : leun a vroñs, leun a vroustoù, leun a vouilhasoù.

Knötchen n. (-s,-) : 1. [louza.] torzhellig b., kreskennig b., ulmennig g., skodig g., skoulmig g., bosig g. ; 2. [mezeg.] nozelennig b., tevionig g., krankig g., skoulmig b., gwagrennig b.

Knoten g. (-s,-) : 1. skoulm g., klav g., koulm g. ; *fester Knoten*, skoulm krenn g., klav krenn g., skoulm start g., skoulm dall g., klav start g., liamm start g. ; *loser (lockerer) Knoten*, skoulm laosk g., klav laosk g., liamm laosk g. ; *doppelter Knoten*, skoulm-par g. ; *Laufknoten*, skoulm red g., skoulm rikel g., skoulm war rikel g., skoulm war riskl g., skoulm lagadek g., skoulm lagadenn g., skoulm lagadennek g., skoulm redennek g., rinell b., las rikel g., las skoulmet war rikel g., lagadenn b. ; *einen Knoten schlingen*, ober ur skoulm (ur c'hlav) ; *einen Knoten aufzupfen*, *einen Knoten auflösen*, *einen Knoten lösen*, *einen Knoten aufknüpfen*, digeriñ (dizober, diliammañ) ur skoulm (ur c'hlav), dispenn ur skoulm, freuzañ ur skoulm ; *der Knoten löst sich*, *der Knoten geht*

auf, diflipañ a ra ar skoulm, distardañ a ra ar skoulm, laosk e ya ar skoulm, diskoulmañ a ra ar gordenn, difrapañ a ra ar gordenn ; *einen Knoten ins Taschentuch knüpfen*, ober ur skoulm war e frien ; **2.** [dre skeud.] *den (gordischen) Knoten durchhauen*, troc'hañ skoulm Gordius (Gregor), troc'hañ ar skoulm, kemer an ejen dre e gemiel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, skarat ur gudenn, reiñ lamm d'ar gudenn, reiñ un disentez d'ur gudenn, diskoulmañ ur gudenn ken aes ha tra (ken bravik ha tra, hep chom da glask pemp troad d'ar maout), lammat dreist ar spern, mont dezhi a-droc'h-trañch, mont dizamant d'ur gudenn ; **3.** [c'hoariva] *der Knoten der Handlung*, stagell an darvoudoù war al leurenn (Gregor), mudurun an darvoudoù b., skoulm (dalc'h) an ober g., irienn ar pezh-c'hoari b. ; *den Knoten schürzen*, steuñviñ irienn ar pezh-c'hoari, punañ an irienn ; *den Knoten lösen*, dibunañ an irienn, dibunañ irienn an istor ; *Lösung des Knotens*, diskoulm an istor g. ; **4.** P. *die Sache hat einen Knoten*, ur gwe bennak (un dro bennak) a zo en afer-se, ur skoilh a zo, kamm eo an afer, un dra bennak a zo tort en afer-se, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, n'eo ket distrobell an afer penn-da-benn ; **5.** [louza.] *Knoten am Baum*, torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., flosk g., bos g. ; *Knoten an einem Halm*, *Knoten an einem Stängel*, mell g., hosk g., kombant g. ; **6.** [mezeg.] torzhell b. ; *Gichtknoten*, tevion en-dro d'ar c'henvelloù g., krank g., skoulm (nozelenn b., gwagrenn b.) da-heul an urloù g. (Gregor) ; *ich bekomme Gichtknoten an den Fingern*, me a zo kranked o sevel em bizied ; *Knoten in der Handinnenfläche*, kac'hadenn-yar b. ; **7.** [blev] *torkad-blev g.*, kilpennad-blev g. ; *sich das Haar zum Knoten stecken*, moullañ e vlev ; **8.** [merdead., tizh] skoulm g., skoulmad g. ; *das Schiff läuft zehn Knoten*, ar vag a ya dek skoulm ; [mor] *die Strömung im Meer weist eine Geschwindigkeit von acht Knoten auf*, eizh skoulm a vare a zo.

knoten V.k.e. (hat geknotet) : skoulmañ, klaviañ.

Knotenblume b. (-,-n) : [louza., *Leucojum*] grizilhon gwenn g.

knotenfrei ag. : diskoulm ; *knotenfreies Holz*, koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g.

knotenhaft ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek ; **2.** [mezeg.] skoulmek, nozelek.

Knotenholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad-tro g., koad ulmennek g., koad skoulmek g., koad skodek g., koad bosek g., koad kabosek g.

Knotenleiter b. (-,-n) : kordenn skoulmek b., kordenn skoulmoù b., fun skoulmek b.

knotenlos ag. : diskoulm ; *knotenloses Holz*, koad reizh g., koad rez g., koad hep skod g.

Knotenpunkt g. (-s,-e) : [trenioù] kejjec'h linennoù hent-houarn g., klom houarnhentel g., kroazva houarnhentel g., kedlec'h houarnhentel g.

Knotenschnur b. (-,-schnüre) : **1.** kordenn-c'houriz b. ; **2.** kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenseil n. (-s,-e) : [sport] kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenstock g. (-s,-stöcke) : bazh ulmennek b., bazh vosek b., penn-bazh g., pennbazh g., pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bataraz b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bazh-ribot b.

Knotentang g. (-s) : [louza.] favach str., chiron str., korre str., bezhin-moc'h str.

Knotentau n. (-s,-e) : [sport] kordenn skoulmoù b., kordenn skoulmek b., fun skoulmek b.

Knotenzauber g. (-s,-) : ereerezh-hud g.

Knöterich g. (-s,-e) : [louza.] milskoulm g., louzaouenn-an-naer b. ; *japanischer Staudenknöterich*, milskoulm-Japan g. ; *Flohknöterich*, *pfirsichblättriger Knöterich*, lagad-du g., louzaouenn-an-troc'h b., louzaouenn-ar-c'halvez b., troazhur g., louzoù mailhoù str., louzoù mailh str.

Knöterichgewächse lies. : [louza.] poligoned lies.

knotig ag. : **1.** [louza.] ulmennek, skoulmek, skodek, bosek, kabosek, torzhellek ; *knotige Äste*, skourroù ulmennek (skoulmek) lies. ; *knotig werden*, dont ulmennoù er wezenn-mañ-gwezenn, bosañ ; **2.** [mezeg.] skoulmek, torzhellek ; *knotige (Gicht)finger*, bizied skoulmek lies.

Know-how n. (-/-s) : gouzout-ober g., chemet g., chem. g., fil g., skiant-prenañ b., anaoudegezh-prenet b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., mailhoni b., ijin g., intrudu g., tu g.

Knubbe b. (-,-n) : [louza.] torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., bos g.

Knubbel g. (-s,-) : [rannyezh.] bolzenn b., bos g., torzhell b., kreskenn b., ulmenn b., skoulm g.

knubbelig ag. : *knubbelige Knie*, daoulin war-zastum lies., daoulin a-stok lies., daoulin pok lies.

Knubben g. (-s,-) : [louza.] torzhell b., kreskenn b., ulmenn g., skod g., skoulm g., bos g.

Knuddelkissen n. (-s,-) / **Knuddeltier** n. (-s,-e) /

Knuddeltuch n. (-s,-tücher) : nefneñ g., dumedenn b., nanarzh g.

Knuff g. (-s, Knüffe) : P. bleukad g., peuk g., peukadenn b., taol-peuk g., peus g., ougnad g.

knuffen V.k.e. (hat geknufft) : peukañ, bleukata, reiñ bleukadoù da.

knülle ag. : [norzh Bro-Alamagn] *er ist knülle*, mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, n'emañ ket diwar an dour, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e forn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabarzh, tommet eo dezhañ, ganti emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), trenk eo e doull, druz eo e c'henoù, erru eo ront e votoù, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, gantañ, brigen a zo ouzh e c'henoù.

knüllen V.k.e. (hat geknüllt) : jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, rodellañ, krosal, koñchezañ, dramouilhañ, tramaduilhañ, machoufrañ, chokinañ, bouchezañ, gourfouliñ, gweata, kretilhiñ, malhotiñ, gwrac'hellat, chijamiñ ; *geknüllt*, jog, joget, gwrac'hellet.

V.gw. (hat geknüllt) : **1.** draskal, gwrac'henniñ, strakatal, strakal ; **2.** en em zastum, dont plegoù en an-unan, rodellañ, sac'higellañ, kilwedenniñ, roufennañ, krizañ,

krec'higelliñ, dont jog en dra-mañ-tra, dont tramaduilh en dra-mañ-tra.

Knüllen n. (-s) : jog g., jogadur g., bresadur g., tramaduilh g.

Knüller g. (-s,-) : 1. traezenn hag a ra reuz b., traezenn hag a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn hag a ya er-maez b., traezenn gwerzh vat dezhi, traezenn hag a lamm an dud warni b., traezenn hag en em sko an dud a-dreuzoù warni b., traezenn hag a beg an dud warni b., traezenn hag a gav fred diouzhtu b., traezenn hag a vez kalz a fred warni b., traezenn hag a gav sav diouzhtu b., traezenn a ya herrek an dud dezhi, traezenn hag a vez gwerzh et evel krampouezh b., traezenn hag a ya evel krampouezh gant an dud b. ; 2. keloù hag a ra trouz bras g., keloù hag a ra reuz, skoup g.

Knüpfarbeit b. (-,-en) : makrame g.

knüpfen V.k.e. (hat geknüpft) : 1. skoulmañ, klaviañ, liammañ, stagañ, eren ; *ein Seil knüpfen*, skoulmañ ur gordenn ; *seine Schnürsenkel knüpfen*, skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prenañ e votoù ; *Netze knüpfen*, gweañ (ober) rouedoù ; *Teppiche knüpfen*, gwiadenniñ pallinier-leur ; 2. [dre skeud.] skoulmañ ; *Freundschaft knüpfen*, skoulmañ mignoniezh ; *Freundschaftsbande enger knüpfen*, stardañ al liammoù a vignoniezh ; 3. *etwas an bestimmte Bedingungen knüpfen*, lakaat udb dindan ziviz.

Knüpfen n. (-s) : skoulmadur g., skoulmidigezh b.

Knüppel g. (-s,-) : 1. penn-bazh g. [*liester pennoù-bazh*, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester pennbizhier*], pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bazh krenn b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., skeltrenn b., bataraz b., bazh-ribot b., penn-treujenn g. ; *mit einem Knüppel bewaffnet*, ur penn-bazh (ur vazh penndousek, ur grennenn) gantañ en e zorn ; *den Knüppel tanzen lassen*, c'hoari ar vazh ; *ein dicker Knüppel*, ur penn-bazh yac'h g. ; *nehmt ihm den Knüppel weg* ! lamit e vazh digantañ ! ; 2. [dre skeud.] P. *jemandem einen Knüppel zwischen die Beine werfen*, skoilhañ u.b., klask sparlañ ouzh u.b., klask sparlañ d'u.b., klask strobañ u.b., gennañ d'u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat stankoù (skoilhañ) war hent u.b., lakaat harz d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ koad a-benn d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober beskelloù e park u.b., lakaat sav dindan kilhoroù u.b., teuler bec'h gant u.b., teuler dour e laezh u.b.

Knüppeldamm g. (-s,-dämme) : 1. hent krennennoù g. ; 2. pont krennennoù g., pont hanoch g. ; 3. bardell hanoch b., stankell hanoch b., fardell hanoch b.

knüppeldick ag. : P. 1. *ich hab's knüppeldick*, rez va boned am eus, me 'zo erru dotu gant an dra-se, an dra-se a dorr din va fevarzek real, dreistpenn am eus gant an dra-se, leun va c'hased am eus gant an dra-se, leun va rastell am eus gant an dra-se, re eo din, trawalc'h da'm lèr ! va gwalc'h am eus a gement-se, va gwalc'h am eus eus an dra-se, me a zo erru skuizh va revr gant an dra-se, darev on gant an dra-se, aet on tremen skuizh gant an dra-se, deuet on nec'het-marv gant an dra-se, skuizh on (erru on skuizh, tremen skuizh on, me a zo eok, erru on heug, erru on heug, faezh on) gant an dra-se, eok ha

tremen eok on gant an dra-se, heug a ro an dra-se din, heug on gant kement-se, heug on gant kement-se, leizh va lèr am eus diouzh an dra-se, gwasket on evel un torch-listri, aet eo al loa dreist ar skudell, erru on poazh gant an dra-se, brenn !, va revr gant an dra-se ! va gaol ! ; 2. *knüppeldick auftragen*, mont amplik ganti, lakaat war ar barr, lammat dreist ar c'harzh, mont er-maez, mont dreist ar roudenn (an arroudenn, ar yev), skeiñ diwar re, mont re bell ganti, lammat dreist ar c'hleuz, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, lavaret amploc'h eget justoc'h.

knüppelhart ag. : P. [dre skeud.] 1. kalet evel ar mein, kalet evel dir, kalet evel an houarn ; 2. [labour] *knüppelharte Arbeit*, gast a vicher b., labour lazhus g., lazhtud g., torr-korf g., labour dreist-penn g., labour tenn g., klogor str., lazhtud g., gwall grogad g., gwall reuziad g., gwall gaouad g., aner g., lazhtud g., kouez g., disec'h-tud g., kole d'ober g., charre g., chastre g. ; 3. krenn, groñs, nerzh, strizh, drastus.

Knüppelholz n. (-es,-hölzer) : bilbod g., krennenn b., hanochenn b., hanoch str., koad hanoch g., tos g.

knüppeln V.k.e. (hat geknüpelt) : fraoulat.

Knüppelschaltung b. (-,-en) : [kirri-tan] loc'h an tizhoù ouzh ar plañchod g.

knurren V.gw. (hat geknurr) : 1. grozmolat, tagnouzal, grognal, grontal, grognonañ, rahouennat, rahouenniñ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, souzañ ; *über etwas knurren*, tagnouzal en abeg d'udb, grozmolat a-enep udb ; 2. doc'hal, krozal, krognañ, diskrognañ ; *Hunde knurren*, ar chas a c'hrogn, diskrognañ (gourdrouz) a ra ar chas ; *der Hund knurrte kurz*, ar c'hi a reas ur c'hrognadenn ; 3. kanañ, bourbouilhañ, grogoilhañ, rec'hiñ, soroc'hal, krial ; *ihm knurrt der Magen*, rec'hiñ a ra e vouzelloù, soroc'hal a ra e vouzelloù gant an naon, trouzmeskañ a ra e vouzelloù, krial a ra e vouzelloù, klevet e vez kleier an Naoned, emañ an naon o trantellañ e vouzelloù, emañ e vouzelloù o klemm, P. emañ o tispenn kaoch d'ober foer.

Knurren n. (-s) : 1. rec'hiñ g., rec'h g., soroc'herezh g., bourbouilh g., trouzmesk g., garmoù-bouzelloù lies. ; 2. soroc'h g., kroadennoù lies., soroc'herezh g., gourdrouz g., grozmol g., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g., grognadenn b.

Knurrhahn g. (-s,-hähne) : 1. [loen.] korn g., kourn g., hoc'h-mor g. ; *roter Knurrhahn*, korn ruz g. ; *roter Knurrhahn von ansehnlicher Größe*, kardinal g., kardinal-ruz g., talgorn g. ; *grauer Knurrhahn*, korn glas g. ; 2. [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trusk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouzer g., gronter g., grogner g., grumuzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaocheg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

knurrig ag. : dirukel, goeñvet, goeñvus, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e c'henoù, huernek, huernus, diskombert, kintus, diaes, ginus, gin, ginet, rekin, kivioul, put, hegaz, bigarre, kroz, kruzus, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur regain anezhañ, pikous, ranous, chakous, c'hwerous, mouzher, gouerus.

Knusperhäuschen n. (-s,-) : [kegin.] ti bara-mel g.

knusperig ag. : *sellit ouzh knusprig*.

knuspern V.gw. ha V.k.e. (hat geknuspert) : mougnañ, krignat.

knusprig ag. : hag a strak dindan an dent, brusk, kras, krin, strakus ; *die Keks sind knusprig braun*, brizh eo ar gwispid.

Knust g. (-s,-e/Knüste) : [norzh Bro-Alamagn] kreunenn b., boulc'h g., seulenn b., seulgenn b., korn bara g., kornig bara g., boulc'h ar bara g.

Knute b. (-,-n) : **1.** skourjez b., foet g., knout g. ; **2.** [dre skeud.] mestroni b., mestroniezh b., beli b. ; *unter jemandes Knute stehen*, bezañ dindan dreid gant u.b., bezañ e dalc'h (dindan beli) u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ e lasoù u.b.

knuten V.k.e. (hatgeknutet) : skourjezañ, foetañ, foetañ gant ur c'hnout.

knutschen V.k.e. (hat geknutscht) : **1.** jogañ, bresañ, moustrañ, damouchiñ, tortañ, tortilhañ, koñchezañ, tramaduilhañ, machoufrañ, gwrac'hellat, chokinañ, dramouilhañ ; *geknutscht*, jog, joget, gwrac'hellet ; **2.** pokata da, poketal da, pokedal da, pokat-dibokat da.

V.gw. : bezañ pok-pok, pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, pokat ha flourikat, chom pok-ha-pok, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joscenn.

V.em. : **sich knutschen** (haben sich (t-rt) geknutscht) pokata an eil d'egile, poketal an eil d'egile, pokedal an eil d'egile, en em bokat a-leizh o genaouiou, en em bokat didruez, bezañ pok-pok, chom pok-ha-pok, pokat ha flourikat, pokat start an eil d'egile, en em lipat, P. en em gannañ a daolioù joscenn.

Knutscherei b. (-,-en) : abadenn c'hoari ha pokat b., abadenn flourikat ha pokat b., P. ragoud muzelloù g., friko muzelloù g., emgann a daolioù joscenn g.

Knutschfleck g. (-s,-e) : pok klocz g. ; *jemandem einen Knutschfleck machen*, ober ur pok klocz d'u.b.

Knutt g. (-s,-e) : [loen.] morlereg g., sourouc'han morlereg g.

Knüttel g. (-s,-) : penn-bazh g. [*liester* pennoù-bazh, pennoù-bizhier], pennbazh g. [*liester* pennbizhier], pennad-bazh g., bazh penndousek b., bilbod g., krennenn b., bazh pennek b., krennvazh b., bazh krenn b., penngod g., kefienn b., penn-bourdon g., penn-treujenn g., skeltrenn b., bataraz b., bazh-ribot b.

Knüttelvers g. (-es,-e) : **1.** [lenn.] *frühneuhochdeutscher Knüttelvers*, gwerzhenn e doare Hans Sachs b. ; *neuhochdeutscher Knüttelvers*, gwerzhenn enni pevar zaol-mouezh b. ; **2.** P. gwerzhenn digompez b., gwerzhenn gamm b., primsavadenn b.

Knuttstrandläufer g. (-s,-) : [loen.] morlereg g., sourouc'han morlereg g.

k. o. ag. : [*berradur evit knock-out*] **1.** [sport] ouzh torgenn, kao ; *er ist k.o.*, ouzh torgenn emañ ; *jemanden k.o. schlagen*, lakaat u.b. lamm, reiñ e laz d'u.b., reiñ lamm-kaer d'u.b., kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, astenn u.b., astenn u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e c'henoù, astenn u.b. ouzh an dorgenn ; **2.** faezh, distronk, flakik, dinerzhed, asik, torr, og, eok, forbuet, forbu, brev, brevet, divi, hernet, skuizh-brein, skuizh-divi, skuizh-lazhet, skuizh-lovr, skuizh-brevet, skuizh evel ar bleiz, skuizh-marv, torret gant ar skuizhder, riñset, marv diwar e sav, machomet, erru dilañs, kao, rentet, krevet, gell.

K. o. g. (-/-s,-s) : [sport] [*berradur evit Knock-out*] lamm-kaer g., kao g.

Koadjutor g. (-s,-en) : [relij.] keneskob g.

Koagulier n. (-s) : kaouledadur g., kaouledigezh b., kaoulediñ g.

Koala g. (-s,-s) / **Koalabär** g. (-en,-en) : koala g.

koalieren / **koalisieren** V.gw. (haben koaliert / haben koalisiert) : kengevredañ, kenunaniñ, kenemsevel.

Koalition b. (-,-en) : kengevredad g., kengevredadur g., kenunaniezh b., kenemsav g. ; *eine Koalition von Parteien aufbauen*, kenurzhañ (kengevredañ) strolladoù en un talbenn politikel.

Koalitionsfreiheit b. (-) / **Koalitionsrecht** n. (-s) : frankiz kengevredañ b., gwir kengevredañ g., frankiz kevredañ b., gwir kevredañ g., frankiz d'en em genurzhañ b.

Koalitionsparteien lies. : [polit.] strolladoù kengevredet lies.

Koalitionspartner g. (-s,-) : kengevreded g.

Koalitionspartnerin b. (-,-nen) : kengevrederez b.

Koalitionsregierung b. (-,-en) : gouarnamant diazezet war strolladoù kengevredet g., gouarnamant diwar genemglev g.

Koalitionswechsel g. (-s,-) : kemm kengevredad g., cheñchamant kengevredadur g., cheñch kenunaniezh g.

koaxial ag. : kevahel, kenahel ; *koaxiale Verbindung*, ereadur kevahel g.

Koaxialstecker g. (-s,-) : [tredan.] tap kevahel g.

Kobalt n. (-s,-e) : [kimiezh] kobalt g. ; *mit Kobalt überziehen*, gwiskañ gant kobalt.

kobaltblau ag. : glas-kobalt.

kobalthaltig ag. : kobalt ennañ, kobaltus.

Kobel g. (-s,-) : **1.** [loen.] neizh gwiñver g. ; **2.** [Bro-Aostria] kel g., speurenn b., loch g., kombod g.

Koben g. (-s,-) : [rannyezh.] **1.** kraou-moc'h g. ; **2.** kel g., speurenn b., loch g., kombod g. ; **3.** kozh ti g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., toull lous g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., foukenn b., logell b., lochenn b., barakenn b., siklutenn b. ; *in einem Koben wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous.

Kober g. (-s,-) : [rannyezh.] bouteg g., paner b.

Koblentz n. : Koblentz b.

Kobold g. (-s,-e) : [mojenn.] lutun g., korrigan g., komandon g., teuz g., enkeler g., paotrig-ar-skod-tan g., bugel-noz g. [*liester* bugelien-noz], gobelin g., jodouin g., kilher g., polpegan g., korr g., korrig g.

Koboldin b. (-,-nen) : korriganez b., komandonez b., polpeganez b., korrez b., korrigez b.

Kobolz g. (-es) : lamm-chouk-e-benn g., lamm-penn g., lamm-penn-dibenn g., toutig-penn g., kornigelladenn b., pimpoellenn b., pimpoellennad b., ruilhadenn b., patati g., eilpenn g. ; P. *Kobolz schießen*, c'hoari patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, ober toutig-penn, pimpoellenniñ, ober chiboud.

Kobra b. (-s) : [loen.] kobra g., naer-gobra b., naer lunedek b., naer-lunedoù b.

Koch g. (-s, Köche) : 1. keginer g. ; *fabelhafter Koch*, gwall geginer g. ; 2. [kr-l] *Hunger ist der beste Koch*, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullo ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *viele Köche verderben den Brei*, pa 'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul mui a vugulion a vez e vez falloc'h gouarnet ar saout.

Kochapparat g. (-s,-e) : fornigell b., poazherez b., tommerez b.

Kochbuch n. (-s,-bücher) : levr-keginañ g.

Kochbutter b. (-) : amanenn keginañ g.

Kochecke b. (-,-n) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.

köcheln V.gw. (hat geköchelt) : mouzaniñ, yostañ, kudaouiñ, mitoniñ, mioc'hañ, mitonellañ ; *die Suppe köcheln lassen*, mitonañ ar soubenn ; *geköchelte Suppe*, soubenn mitonet b. ; *in Butter und Wasser geköcheltes Brot*, bara mitonet g.

Köchelverzeichnis n. (-ses) : [sonerezh] katalog Köchel g.

kochen V.gw. (hat gekocht) : 1. birviñ, berviñ, postal, bezañ war an tan, poazhañ ; *das Wasser kocht*, birviñ a ra an dour ; *kochendes Wasser*, dour berv g., dour bervidant g. ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen*, gwalc'hiñ udb dre an dour berv ; *wenn Kartoffeln zu lange kochen, fallen sie auseinander*, ar patatez a chom re bell da boazhañ a vez diamzeret (a vez dispennet, ne chomont ket en o fezh) ; *im Wasser gekochte Nahrung*, boued dre zour g., traoù dre zour lies., boued poazhet en dour b., boued paredet g., boued pared g. ; 2. keginañ, ober kegin, kempenn boued, fardañ boued, terkañ boued, fichañ boued, aozañ boued ; *kochen können*, gouzout keginañ, gouzout ober kegin, gouzout kempenn boued ; *kochen lernen*, deskiñ keginañ ; *für jemanden kochen*, ober kegin evit u.b., ober e damm keusteuenn d'u.b., terkañ tinell d'u.b. ; *sie kocht gut*, keusteuenn vat a zo ganti ; 3. [dre skeud.] birviñ, birviñ e galon en e greiz ; *das Blut kocht mir in den Adern*, emañ va gwad o virviñ, birviñ a ra va gwad, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, mont a ra va gwad e dour, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; 4. [dre skeud.] *dort wird auch nur mit Wasser gekocht*, arabat krediñ e vefe an dud du-hont ampartoc'h egedomp ; *er kocht auch nur mit Wasser*, arabat krediñ e vefe hennezh barrekoc'h egedomp.

V.k.e. (hat gekocht) : fardañ boued, aozañ, poazhañ, poac'hat, fichañ boued, ober kegin, ober ar gegin, keginañ, dareviñ, keusteuenniñ ; *Fleisch kochen*, poazhañ kig en dour, pareidiñ kig ; *gekochtes Fleisch*, kig pared g., kig berv g., berv g. ; *Kaffee kochen*, ober (aozañ, fardañ) kafe ; *gar kochen*, poazhañ mat ; *in Wasser gekochte Speisen*, boued dre zour g., traoù dre

zour lies., boued poazhet en dour b., boued paredet g., boued pared g. ; *halb gekocht*, boullboazh, hanter boazh, etre kriz ha poazh, brasparedet, braspoazh, poazh-tanav, gouboazh, bihanboazh ; *halb kochen*, gouboazhañ, braspareidiñ, braspoazhañ ; *brodelnd kochen*, birviñ ; *die Milch wird separat gekocht*, betvet e vez al laezh en e bart e-unan ; *etwas bei starkem Feuer kochen*, kas ar boued d'an drot, lakaat tan bras dindan udb, pareidiñ (poazhañ) udb war an tan bras, birviñ udb evel birviñ dilhad.

Kochen n. (-s) : 1. poazhidigezh b., poazherezh g., poazhadenn b., poazhadur g., poazhañ g., pobañ g., berv g., berverezh g., bervadenn b., birvidigezh b., pareidiñ g. ; *etwas zum Kochen bringen*, lakaat udb da virviñ, birviñ udb, ober ur berv (ur vervadenn) d'udb, birviñ dour war udb, ober tan dindan udb ken na vervo, kas udb d'an trot ; *etwas kurz zum Kochen bringen*, ober un tamm birviñ d'udb, ober ur pennad birviñ d'udb, ober un tamm bihan a virviñ d'udb, poazhañ udb en ur ober ur berv berr ; *zum Kochen kommen*, redisañ ; 2. keginerezh g., keginañ g.

kochend ag. : berv,ervant,ervus, poazhus, bervidant ; *kochendes Wasser*, dour berv g., dour bervidant g. ; *kochend heiß*, berv, tomm-berv, bouilh ; *etwas in kochend heißem Wasser waschen*, gwalc'hiñ udb dre an dour berv.

Kocher g. (-s,-) : 1. fornigell b., poazherez b., tommerez b. ; 2. kaoter b.

Köcher g. (-s,-) : klaouier-biroù g., kargas g., troñsad biroù g.

Kochfeld n. (-s,-er) : plakenn keginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.

kochfest ag. : [gwiadoù] n'en em zastum ket (na goazh ket) en dour berv.

Kochgelegenheit b. (-,-en) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.

Kochgeschirr n. (-s,-e) : 1. lestroù kegin lies., minterezh g., prestoù kegin lies., armoù kegin lies. ; 2. [lu] skudell b., gamellenn b.

Kochherd g. (-s,-e) : fornigell b., fornez b., fornez keginañ b., poazherez b., keginerez b.

Köchin b. (-,-nen) : keginerez b. ; *fabelhafte Köchin*, gwall geginerez b.

Kochkäse g. (-s) : [kegin.] keuz teuz gant koumin g.

Kochkelle b. (-,-n) : kloge b., loa-bod b., loa-gog b., loñs b.

Kochkessel g. (-s,-) : chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., potarn g., pofer g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., berverez b., per g., pillig b.

Kochkiste b. (-,-n) : kaoter Norvegia b., primgaoter b., kaoter-gloz b.

Kochkunst b. (-) : 1. keginerezh g., bouedoniezh b., gastronomiezh b., hevezouriezh b. ; 2. donezoù evit keginañ lies.

Kochkurs g. (-es,-e) / **Kochkursus** g. (-,-kurse) : kentelioù keginañ lies., staj keginañ g.

Kochlöffel g. (-s,-) : kloge b., loa-bod b., loa-gog b., loñs b.

Kochmulde b. (-,-n) : plakenn keginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b.

Kochmütze b. (-,-n) : tog keginer g.

Kochnische b. (-,-n) : log-keginañ b., korn keginañ g., keginig b.

Kochofen g. (-s,-öfen) : fornigell b., forn b.

Kochplatte b. (-,-n) : plakenn geginañ b., plakenn boazhañ b., plakenn bobañ b., pladenn b. ; *elektrische Kochplatte*, plakenn-dredan b.

Kochpunkt g. (-s) : [fizik] poent berviñ g., gwrezverk birviñ g., bervverk g.

Kochrezept n. (-s,-e) : rekiye g., sekred-kegin g.

Kochsalz n. (-es) : holen keginañ g., holen glas g. ; *Chlor verbindet sich mit Natrium zu Kochsalz*, kediañ a ra klor ouzh natriom (ouzh sodiom) evit reiñ holen glas, mont a ra klor e kenaoz gant natriom evit genel holen glas.

Kochsalzlösung b. (-,-en) : *physiologische Kochsalzlösung*, serom bevedel g.

Kochschule b. (-,-n) : skol geginañ b.

Kochtopf g. (-s,-töpfe) : pod g., chaodouron g., chidhouarn g., kaoter b., pothouarn g., potarn g., pofer g., pod-berver g., pod birviñ g., pod-houarn g., bervez b., per g., kastelodenn b., kaserolenn b.

Kochwäsche b. (-) : kouez da verviñ g., dilhad da verviñ lies.

Kochwasser n. : dilav g., dour poazhañ g. ; *Kochwasser, wo Fisch gekocht hat*, dilav pesked g.

Kochzeit b. (-,-en) : amzer boazhañ b. ; *kurz vor Ende der Kochzeit tue man Salz hinein*, lakait an holen nebeut a-raok fin ar poazhadur, lakait an holen un dister dra a-raok fin ar poazhadur, lakait an holen un disterañ tra a-raok fin ar poazhadur.

Kochzone b. (-,-n) : takad poazhañ g.

Kochzucker g. (-s) : [kegin.] kastounadez b.

Kockpit n. (-s,-s) : 1. [nij.] logell sturiañ b. ; 2. [merdead.] koban b. ; 3. [kirri-sport] logell vleinañ b.

kodderig ag. / **koddrig** ag. : [norzh Bro-Alamagn] dichek, divergont, digoll, hardizh, her, balc'h, divezh, divezhet, dibalamour, digaz, difoutre, diskramailh, direspel.

Kode g. (-s,-s) : kod g., boneg b.

Kodein n. (-s) : [kimiezh] kodein g.

Köder g. (-s,-) : 1. boued g., bouedenn b. ; *Köderbrei*, stronk g., strouilh g. ; *Fetzenköder*, gwennenn b. ; *Köder auslegen (auswerfen)*, paskañ, stlepel stronk (petiz) en dour ; *mit einem Köder versehen*, paskañ / emorsañ (Gregor), boueta ; *Köder aus Fischlaich*, greun g., greunrogaj g. ; *aus Fischchen bestehender Köder*, gweltr g. ; *am Paternoster werden zusätzliche Köder befestigt, um Fische besser anlocken zu können*, lakaet e vez muioc'h a voued ouzh ar gordenn higennoù evit desachañ gwelloc'h ar pesked ; *an den Köder beißen*, a) [ster rik] kregiñ en higen (en emors, er paskadur, er boued) ; b) [dre skeud.] kregiñ e-barzh an higen, bezañ desevel, bezañ dedennet, lonkañ ar boued hag an higen, mont er griped, mont er sac'h, kouezhañ el las (er rouedoù, en toull) ; 2. [dre skeud.] touellenn b.

Köderbrei g. (-s,-e) : stronk g., strouilh g.

ködern V.k.e. (hat geködert) : 1. boueta, paskañ, stronkañ ; 2. [dre skeud.] dedennañ, hoalañ, alichañ, abechiñ.

Köderwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzbug-aod str., buzbug-mor str., buzbug-lec'hid str.

Kodex g. (-es,-e/Kodizes) : 1. kodeks g. ; 2. kod g., reolennaoueg b. ; 3. [istor] dornskrid g., levr g.

kodieren V.k.e. (hat kodiert) : [stlenn.] enkodañ, kodañ, bonegañ, bonekaat, enbonegañ, alc'hwezañ.

Kodierer g. (-s,-) : [stlenn.] enboneger g., boneger g., enkoder g., koder g.

Kodierung b. (-,-en) : enbonegadur g., bonegadur g., enbonekadur g., bonekadur g., bonegañ g., enbonegañ g., bonekaat g., enbonekaat g.

Kodifikation b. (-,-en) : [gwir] dezvekaat g., kodifiadur g., kodifiañ g., lezennata g., lezennadur g.

kodifizieren V.k.e. (hat kodifiziert) : dezvekaat, kodifiañ, reizhennañ, lezennata, reolenniñ, lezennaat, reolennaat.

Kodifizierung b. (-,-en) : [gwir] dezvekaat g., kodifiadur g., kodifiañ g., reizhennañ g., lezennata g., lezennadur g.

Kodizill n. (-s,-e) : [gwir] adtestamant g.

Koedukation b. (-) : [skol] kemmesk g., deskadurezh kemmesk paotred ha merc'hed b., amreviadezh b.

Koeffizient g. (-en,-en) : [mat., skiantoù] gwezhiader g.

Koerzitivkraft b. (-) : nerzh destrizhañ g.

Koexistenz b. (-) : kenvevañ g., kenvezañs b. ; [istor] *friedliche Koexistenz*, kenvezañs e peoc'h b., kenvezañs peoc'hiek b., kenvevañ e peoc'h g.

koexistieren V.gw. (haben koexistiert) : kenvezañ, kenvevañ ; *mit etwas koexistieren*, bezañ kenvez gant udb.

Koffein n. (-s) : [kimiezh] kafein g.

koffeinfrei ag. : hep kafein, digafein ; *koffeinfreier Kaffee*, kafe digafein g., kafe hep kafein g.

Koffer g. (-s,-) : malizenn b., koufr g., dorgoufr g., mal b. ; *Inhalt eines Koffers*, koufrad g., maliad b., malizennad b. ; *tragen Sie meinen Koffer bis zum Auto*, portezit va malizenn betek ar c'harr-tan ; *seine Koffer packen*, ober e bak, ober e droñsad.

Kofferanhänger g. (-s,-) : tikedenn bakadoù b.

Kofferchen n. (-s,-) : malizennig b.

Kofferdamm g. (-s,-dämme) : 1. bardell b., stankell b. ; 2. [merdead.] kofferdam g.

Kofferkuli g. (-s,-s) : karrigell bakadoù b.

Kofferradio n. (-s,-s) : skingomzer hezoug g.

Kofferraum g. (-s,-räume) : [kirri-tan] koufr g., kef-adreñv g., goulog karr-boutin b. ; *sein Gepäck in den Kofferraum verstauen*, lakaat e bakadoù e koufr ar c'harr.

Kofferschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez hezoug b.

Kofferschloss n. (-es,-schlösser) prenn ar c'houfr g.

Kogge b. (-,-n) : [merdead.] nev-vor b.

Kognak g. (-s,-s) : [kegin.] kognag g. ; *dieser Kognak schmeckt ausgezeichnet*, ar c'hognag-mañ a zo hini mat.

Kognakschwenker g. (-s,-) : gwerenn gognag b.

Kognition b. (-,-en) : naout g., naoudezh b., meizezezh g., meiz g., intentegezh b., skiant varn b., galloudezh dezvarn b., anaoudadurezh b.

kognitiv ag. : ... gouiadur, gouiadurel, anaoudel, naoudel ; *kognitives Defizit*, divig anaoudel g.

Kohabitation b. (-,-en) : [polit.] kenvevañ g., kengouarn g.

kohärent ag. : 1. stag-ha-stag, unanet, a genglot, poellek, reizhek, kempoell, kenstag, kenstagus ; 2. [fizik] kevanlen ; *kohärentes Licht*, gouloù kevanlen g.

Kohärenz b. (-) : 1. kempoell g., kempoellded b., kempoellder g., poell g., kenstag g., kenstagadur g.,

kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b. ; 2. [fizik] kevanlen g.

Kohäsion b. (-) : 1. kempoell g., kenstag g., kenstagadur g., kenstaguster g., kenstagusted b., kenstagded b., kenstagañ g. ; 2. [fizik] standilhon g., kevanstagañ g., kevanstagded b.

Kohäsionsfonds g. (-,-) : [arc'hant.] font kenstag g.

Kohl g. (-s,-e) : 1. [louza.] kaol str., penn-kaol g., kaolenn b. ; *Kohl anpflanzen*, pikañ kaol, piketa kaol, fourrañ kaol, lakaat kaol ; *dein Kohl sieht aber kümmerlich aus*, n'eo ket stummet brav-brav da gaol ; 2. [dre skeud.] lastez str., borod g., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., kaozioù goulo lies., kontoù pikous lies., paribollennoù lies., rimadellerezh g., rimadelloù lies., rimostelloù lies., ranezennerzh g., arabad g., pifoù lies. ; P. *Kohl reden*, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (kaozioù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, konchoù born, lerbaj), kontañ flugezennoù, lavaret drocherezh, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, pentañ lern, tennañ konchoù born (kontoù pikous, konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh) eus e gelom, gallegañ ; *das ist ja alles Kohl*, glabouserezh ha netra ken, klakerezh tout, kaozioù nemet kaozioù nend int, ravoderezh (gwrac'herezh g., gwrac'hellerezh g., gwrac'hajoù lies., kontoù pikous, komzoù gwrac'h) a netra ken ; 3. [dre skeud.] *aufgewärmter Kohl*, un adro eus ul levr g., traoù bet klevet seizh kant gwech warn-ugent lies. ; *das macht den Kohl nicht fett*, kement-se ne lakaio ket muioc'h a dan dindan hor soubenn, n'eo ket kement-se a lakay kaol er soubenn, ne vo ket drusoc'h hor stal gant an dra-se, ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *das macht den Kohl erst fett*, kement-se a lakaio muioc'h a dan dindan hor soubenn, kement-se a lakaio kaol er soubenn.

Kohlacker g. (-s,-äcker) : kaoleg b.

Kohlbeet n. (-s,-e) : gwelead kaol g., pengenn gaol b.

Kohlblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn gaol b., kaolenn b., kaolennad b. ; *Kohlblätter*, strev kaol str., kloer kaol str.

Kohldampf g. (-s) : naon-ki g., kofad naon g., naon du g., naon ruz g., debron jave g., debron en e fri g. ; P. *Kohldampf schieben*, kaout granig, chaokat goulo, ober kof moan (kofig moan, bouzelloù moan, bouzellenn voan), ober moan wadegenn, ober gwadegenn voan da goan, ober kof gioc'h, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, bezañ moan e gof (e gorf), bezañ goulo e gof, chom da sunañ e vizig, chom da vuzelliñ, chom hep tamm na takenn, bezañ laosk war e vegel, kaout naon da zebriñ bili, bezañ naon du krog en an-unan, santout e breñv, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, kaout debron jave (debron en e fri), bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ o vougañ gant an naon, kaout naon du, bezañ marnaon(i)ek, bezañ darev gant an naon, bezañ dare

gant an naon, bezañ diviet gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout un naon-ki, kaout naon rankles, bezañ du e zent.

Kohle b. (-,-n) : 1. glaou g./str. ; *ein Sack Kohle*, ur sac'had glaou g. ; *Kohle fördern*, tennañ glaou eus an douar (eus ar c'hondon), eztennañ glaou ; *mit Kohlen heizen*, tommañ gant glaou ; *glühende Kohlen*, glaou bev g./str., glaou ruz g./str., glaou ruz-tan g./str., glaou tan g./str., broud-tan str., glaouiadennoù lies., goradenn b., regez str., fornigell b. ; *nicht brennende Kohle*, glaou marv g./str. ; *die glühenden Kohlen mit der Herdfeuerglocke zudecken*, kafunañ ar regez gant ar fornigell ; *zerstoßene Kohle*, glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor) ; *tierische Kohle, Tierkohle*, eskern pulluc'het lies., ludu-du g. ; *Steinkohle*, glaou-douar g./str. ; *Braunkohle*, lignit g. ; *Kohle suchen*, glaoua ; 2. *weiße Kohle*, dourdredan g. ; *mit Kohle schwärzen*, glaouañ ; *Sie haben Spuren von Kohle auf dem Gesicht*, emañ an alc'hwez forn ganeoc'h ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe*, ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul lies. ; 3. [merdead.] *Kohlen trimmen*, kargañ glaou ; 4. [dre skeud.] *wie auf glühenden Kohlen sitzen (stehen)*, bezañ war ar glaou ruz, bezañ war ar glaou ruz-tan, bezañ war ar c'hрилh, bezañ enk war e lasoù ; 5. P. [gwenneien] grifoù lies., glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moullou lies., kraf str. ; *Kohle bei sich haben*, kaout glazarded (glaou, kailh, kregin, segal, moullou, kraf) en e c'hodelloù ; *Kohle machen*, ober e eost (e fagodenn, e graf), tapout gant an-unan [*tapout a ra gantañ*], tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortuniañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober e ran, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, gounit arc'hant bras, lardañ, lartaat, bastañ mat pep tra evit an-unan.

Kohlechemie b. (-) : glaouimiezh b.

Kohleförderung b. : kenderc'h glaou g., kenderc'had glaou g.

Kohleherd g. (-s,-e) : fornez c'hlaou b., brazouer g.

Kohlehydrat n. (-s,-) : [kimiezh] karbohidrat g., glukid g.

Kohlekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn wreztedan dre c'hlaou b.

kohlen V.k.e. (hat gekohlt) : glaouenniñ, glaouañ, karbonekaat ; *Holz kohlen*, ober glaou-koad, fardañ glaou diwar goad.

V.gw. (hat gekohlt) : 1. glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou ; *der Docht kohlt*, mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch) ; 2. [dre skeud.] lavaret drocherezh, kontañ brozennoù, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez (kaozioù, krakoù, bidennoù, bitrakoù, lerbaj, konchoù born), kontañ flugezennoù, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, tennañ siklezonoù, na vezañ nemet traoù displet er gaoz gant an-unan, pentañ lern, tennañ konchoù born (kontoù pikous, konchoù gwrac'hed, konchoù gwrac'h kozh) eus e gelom, gallegañ.

Kohlen n. (-s) : karbonekadur g., glaouennadur g.

Kohlenabbau g. (-s) : [mengleuz.] korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'h glaou g., kenderc'had glaou g.
Kohlenbecken n. (-s,-) : 1. [mengleuz.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. ; 2. brazouer g.
Kohlenbergbau g. (-s) : [mengleuz.] korvoerezh mengleuzioù glaou g., glaouerezh g.
Kohlenbergwerk n. (-s,-e) : [mengleuz.] poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.
Kohlenblende b. (-) : [mengleuz.] antrakit g.
Kohlenbogenlampe b. (-,-n) : [tekn.] lamp gwareg g.
Kohlenbohrmaschine b. (-,-n) : [mengleuz.] toullerez evit ar glaou b., mekanik-toullañ evit ar glaou g.
Kohlenbrecher g. (-s,-) : [mengleuz.] pilerez c'hlaou b., breverez c'hlaou b., freuzerez c'hlaou b., brae c'hlaou b., braeër glaou g., braeerez c'hlaou b., pilër glaou g., pilouer glaou g., friker glaou g., frikerez c'hlaou b.
Kohlenbrenner g. (-s,-) : glaouer g., poazher-glaou g.
Kohlenbrennerei b. (-) : glaouerezh g., poazherezh-glaou g.
Kohlenbunker g. (-s,-) : [merdead.] log ar glaou b., toull ar glaou g., glaoueg b., glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
Kohlenbürste b. (-,-n) : [tredan] broust g., glaouenn b.
Kohlendioxid n. (-s) : [kimiezh] dioksidenn garbon b., gaz karbonek g.
Kohlendioxidlaser g. (-s,-) : [tekn.] laser gaz karbonek g.
Kohlendunst g. (-es) : [kimiezh] oksidenn garbon b.
Kohlenfaser b. (-,-n) : [tekn.] gwienn garbon b.
Kohlenfeld n. (-s,-er) : [mengleuz.] glaoueg b.
Kohlenfeuerung b. (-) : 1. tommezh dre c'hlaou g., tommedigezh dre c'hlaou b. ; 2. fornigell c'hlaou b.
Kohlenflöz n. (-es,-e) : [mengleuz.] gwazhenn c'hlaou b., gwazhennad c'hlaou b., mammenn c'hlaou b.
Kohlenförderung b. : [mengleuz.] korvoerezh glaou g., glaouerezh g., kenderc'had glaou g., kenderc'h glaou g.
Kohlenformation b. (-) : [douar.] 1. mare ar glaou g., glaouvezh g., karbonifer g. ; 2. furmadur glaouek g.
kohlenführend ag. : [douar.] glaouek, glaouus.
Kohlengebiet n. (-s,-e) : [douar.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b.
Kohlenglut b. (-) : glaouiadenn b., regez str., glaou-tan str., glaou-bev str.
Kohlengrube b. (-,-n) : poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.
Kohlengrus g. (-es,-e) : [mengleuz.] poultr glaou g., glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor).
Kohlenhafen g. (-s,-häfen) : porzh-glaou g.
Kohlenhalde b. (-,-n) : [mengleuz.] boniad glaou g., glaoueg b., glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
kohlenhaltig ag. : [douar.] glaouek, glaouus.
Kohlenhändler g. (-s,-) : [kenwerzh] marc'hadour glaou g., glaouer g.
Kohlenhauer g. (-s,-) : [mengleuz.] piker glaou g., pigeller g.
Kohlenhydrat n. (-s,-e) : [kimiezh] karbohidrat g., glukid str. ; *Verstoffwechselung von Kohlenhydraten*, kennevid ar glukid g., metabolegezh ar glukid b.
Kohlenindustrie b. (-) : [mengleuz.] glaouerezh g., ijinerezh ar glaou g.
Kohlenklein n. (-s) : glaou munut g./str.

Kohlenknappheit b. (-) : berregezh c'hlaou b., berregezh war ar glaou b.
Kohlenlager n. (-s,-) : 1. [mengleuz.] glaoueg b., gwelead glaou g. ; 2. [kenwerzh] boniad glaou g., glaoueg b., glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerezh b.
Kohlenmeiler g. (-s,-) : [tekn.] gwrac'hell c'hlaouer b., kalkuad glaouer g.
Kohlenmonoxid n. (-s) : [kimiezh] monoksidenn garbon b.
Kohlenofen g. (-s,-öfen) : fornigell c'hlaou b., forn c'hlaou b., brazouer g.
Kohlenoxid n. (-s) : [kimiezh] oksidenn garbon b.
Kohlenpapier n. (-s) : paper-glaou g.
Kohlenpfanne b. (-,-n) : tommerig g., glaouier g., pod-tommañ g., brazouer g., manac'h g.
Kohlenpott g. (-s) : P. Bro ar Ruhr b., takad ar Ruhr g.
Kohlenrevier n. (-s,-e) : [douar.] glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b.
kohlensauer ag. : [kimiezh] karbonek, karbonatet ; *kohlensaurer Kalk*, karbonat kalkiom g., karbonat raz g.
Kohlensäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn garbonek b., gaz karbonek g. ; *mit Kohlensäure versetztes Getränk*, evaj gazek g.
kohlensäurehaltig ag. : [evaj] aezhennet, gazek, pik-pik, bouilh.
Kohlensäureschnee g. (-s) : [kimiezh] erc'h karbonek g.
Kohlenschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] poull eztennañ glaou g., poull glaouerezh g.
Kohlenschaufel b. (-,-n) : paliked b., palikez b., pal-c'hlaou b. [*liester* palioù-glaou, pili-glaou].
Kohlenschicht b. (-,-en) : gwiskad glaou-douar g., gwelead glaou-douar g.
Kohlenschiff n. (-s,-e) : lestr-glaou g.
Kohlenschlacke b. (-,-n) : koc'hion glaou str., koc'hien glaou g., kenn glaou g.
Kohlenstaub g. (-s) : poultr glaou g., glaou friket g./str., glaou lakaet e poultr g./str. (Gregor).
Kohlenstift g. (-es,-e) : 1. [tredan] kreion lamp gwareg g. ; 2. [arz] glaouenn-dresañ b.
Kohlenstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] karbon g.
Kohlenstoffdioxid n. (-s) : [kimiezh] dioksidenn garbon b., gaz karbonek g.
Kohlenstoffkreislauf g. (-s) / **Kohlenstoffzyklus** g. (-) : kelc'hro ar c'harbon b., kor ar c'harbon g.
Kohlenstoß g. (-es,-stöße) : [mengleuz] talbenn korvoerezh g., talbenn korvoiñ g., talbenn an troc'h g.
Kohlenstück n. (-s,-e) : glaouenn b.
Kohlensyndikat n. (-s,-e) : kartell ijinerezh ar glaou g., kartell ar glaouerezh g., kartell ar glaou g.
Kohlenteer g. (-s) : [kimiezh] koultron glaou g., ter-du glaou g.
Kohlentopf g. (-s,-töpfe) : glaouier g., tommerig g., brazouer g.
Kohlentrichter g. (-s,-) : [tekn.] kern evit diskargañ glaou b., kern ar glaou b.
Kohlentrimmer g. (-s,-) : [merdead.] martolod glaouer g.
Kohlenwagen g. (-s,-) : [mengleuz] bagonig c'hlaou b., berlinenn b.
Kohlenwäsche b. (-,-n) : [tekn.] kannerezh c'hlaou b., gwalc'herezh c'hlaou b., kannerezh ar glaou b., gwalc'herezh ar glaou b.

Kohlenwasserstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] hidrogen karbonet g., hidrokarbidenn b.

Kohlenzeche b. (-,-n) : [mengleuz.] poullad glaou g., mengleuz c'hlaou b., glaoueg b.

Kohlepapier n. (-s) : paper-glaou g.

Köhler g. (-s,-) : 1. glaouer g., poazher-glaou g. ; 2. [loen.] levneg du g.

Köhlerei b. (-,-en) : glaouerezh b.

Köhlerglaube g. (-ns) : [dre skeud.] feiz divrall b., feiz ar glaouer b.

Köhlergrube b. (-,-n) : poull-glaou g.

Köhlerhütte b. (-,-n) : ched g., loch ar glaouer g.

Köhlerin b. (-,-nen) : glaouerez b.

Kohlestift g. (-es,-e) : glaouenn-dresañ b.

Kohleverflüssigung b. (-,-en) : strilhadur glaou-douar g.

Kohlezeichnung b. (-,-en) : tresadenn gant ar c'hlaouenn-dresañ b., glaoudresadenn b., tresadenn c'hlaou b.

Kohlfisch g. (-es,-e) : [loen.] levneg du g.

Kohl-Gänsedistel b. (-,-n) : [louza.] laezhegenn b., louzaouenn-al-laezh b., lezhegenn b., tuc'h-moc'h g., staon-c'had b., askol-laezh str., askol-moc'h str., askol-laezh str.

Kohlkopf g. (-s,-köpfe) : [louza.] penn-kaol g., kaol-pomet str., kaol-pomez str., kaol-podek str., kaol bodek str.

Kohlmaul n. (-s,-mäuler) : [loen.] *gelbes Kohlmaul*, *helles Kohlmaul*, levneg g., malaouenn b., gouleg g. ; *junges Kohlmaul*, malaouan g., libour g., levneg-baodrez g.

Kohlmeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou g., pennglaouig g., penndu g., pennduig g.

kohlpechrabenschwarz ag. : *sellit ouzh kohlrabenschwarz*.

Kohlpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant kaol str., penn-kaol g., kaolenn b.

Kohlrabe g. (-n,-n) : *sellit ouzh Kohlrabe*.

kohlrabenschwarz ag. : du-bran, du evel ar vran, du evel askell ur vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du-mouar, du-peg, du-pod, du-polos, du-pok, du-sac'h, du-poazh, du-jed, ken du ha pothouam Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv, du evel peg.

Kohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] kaol-rabez str.

Kohlrabe b. (-,-n) : [loen.] preñv kaol g., mazarined lies.

Kohlroulade b. (-,-n) : [kegin.] kaol farset str.

Kohlrübe b. (-,-n) : [louza.] irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rabez str., rabezenn b.

Kohlfaat b. (-) : [louza.] kolza str., kolzac'h str., kaol-eoul str.

Kohlschnake b. (-,-n) : [loen.] bleiz gouel-Mikael g., lazher-gouloù g., mikaelig g.

Kohlschnakenlarve b. (-,-n) : [loen.] teurk g.

kohlschwarz ag. : *sellit ouzh kohlrabenschwarz*.

Kohlsprosse b. (-,-n) : [Bro-Aostria] kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.

Kohlstrunk g. (-s,-strünke) : [louza.] treujenn gaol b.

Kohlung b. (-,-en) : [tekn.] glaoudenniñ g., glaoudennadur g.

Kohlweißling g. (-s,-e) : [loen.] yarig-kaol b. ; *Raupen des großen Kohlweißlings*, preñved-kaol lies., mazarined lies.

Kohlweißlingraupen lies. : [loen.] mazarined lies., preñved-kaol lies.

Kohorte b. (-,-n) : [istor] kevrenn el lu roman b., kohortenn b.

koitieren V.gw. (hat koitiert) : en em barañ, kediañ.

Koitus g. (-,-se) : kediadenn revel b., engehentadur g., paradur g., paradurezh b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., c'hoari g.

Koje b. (-,-n) : 1. [merdead.] fled g., fletenn b. ; 2. [dre skeud.] P. *die Koje*, ar fled g., an toull c'hwen g., ar gwele g., ar ched g., ar c'hud g., ar siklud g., ar c'hel g., ar bern laou g., ar riboul g., ar flut g., ar flitouer g., ar c'hloz g., al loj g. ; *in die Koje gehen*, mont d'an toutou, mont d'ober toutou, mont d'ober toutouig, mont d'ober nañv-nañv, mont d'al lalla, mont da Gerhun, mont da Gerroc'h, mont d'ober chouchik / mont d'ober chouchouk (Gregor) ; *sich in die Koje hauen*, mont da blouzañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e siklud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da flutañ, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêrrroc'h), mont da voueta ar c'hwen, mont er vallin ; 3. [foar] stand g., stand diskouezadeg g., stand saloñs g.

Kojote g. (-n,-n) : [loen.] koiot g.

Koka b. (-,-) : [louza.] koka str., gwez-koka str.

Kokablatt b. (-s,-blätter) : delienn goka b. ; *Kokablätter zum Kauen*, koka g.

Kokain n. (-s) : [kimiezh, dramm] kokain g.

Kokastrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] koka str., gwez-koka str.

kokainsüchtig ag. : sujet d'ar c'hokain, estoueat ouzh ar c'hokain.

Kokainsüchtige(r) ag.k. g./b. : estouead sujet d'ar c'hokain g., estoueadez sujet d'ar c'hokain b., drammed estoueat ouzh ar c'hokain g., drammedez estoueat ouzh ar c'hokain b., kokaingaezhiad g.

Kokarde b. (-,-n) : kokardenn b. ; *französische dreifarbige Kokarde*, kokardenn driliv b.

Kokardenblume b. (-,-n) : [louza.] fleur gailhart str. [*Gaillardia*].

kokeln V.k.e. (hat gekokelt) : P. c'hoari ober tan [gant udb].

Kokerei b. (-,-en) : gouloskerezh b.

Kokern g. (-s,-e) : [mat.] kegraonell b.

kokett ag. : strak, kran, cheuc'h, kempenn, mistr, a-stroñs, faro, moust, frink, nifl, lipet, stipet, turgn, gwisket brav, gwisket jolif, stad ennañ, a droc'h, brav e dreuz, gwisket mistr ha mibin, paket cheuc'h, feul, tonius, jolif ; *kokettes Benehmen*, jolifted b., stiperezh g., pinferezh g.

Kokette b. (-,-n) : pompinell b., pompinenn b., poupinell b., stipadenn b., kinklenn b., fringadell b., jingell b., marjolenn b., limañsenn b., trantell b., strinkell b., damez b., dimezell b., P. tamm gwe-he-revr g., krampouezhenn bardon b. ; *alte Kokette*, trantell gozh b., strinkell gozh

b., polez c'hris b. [*liester* polezed gris, polezi gris] ; *die Koketten*, ar jingellaj g.

Koketterie b. (-,n) : jolifted b., stiperezh g., pinferezh, g., ficherezh g.

kokettieren V.gw. (hat kokettiert) : farsellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, ebatal, bragal, turlutañ, c'hoari ar follez, jingellat, ober chiboudig, ober chiboudoù ; *mit jemandem kokettieren*, komz brav ouzh u.b., lavaret traoù koant d'u.b., mont d'u.b. gant komzoù kaer, bezañ sichant ouzh u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., ober chiboudoù d'u.b., ober chiboudig d'u.b.

Kokolores g. (-) : P. 1. borod g., arabad g., pifoù lies., bourouell g., rambre g., diotajoù lies., dibennajoù lies., sorc'hennoù dibenn lies., kaozioù lies., frazennoù lies., krakoù lies., kaozioù toull lies., siklezonoù lies., kaozioù goull lies., paribolennoù lies., kontoù pikous lies., rimostelloù lies., rimadelloù lies., rimadellerezh g., kouilhonadenn b. ; 2. ardoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., lentigoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., jestroù lies., gizioù lies., tailhoù lies., pismigoù lies., mignerezh g., yekoù lies., arvezioù lies., ismodoù lies., yezhoù lies.

Kokon g. (-s,-s) : [loen.] poupen b., stoubenn b., gronnad g., gronnenn b., klozenn b. ; *Kokon der Seidenraupe*, stoub-seiz g.

Kokosbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kokoz str., gwez-avaloù-kokoz str., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozenned].

Kokosbutter b. (-) : / **Kokosfett** [kegin.] amann kokoz g.

Kokosmatte b. (-,n) : pallenn gwiennoù kokoz g.

Kokosmilch b. (-) : [louza.] laezh-kokoz g., dour kokoz g.

Kokosnuss b. (-,nüsse) : [louza.] kraoñ-kokoz str., aval-kokoz g., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozennoù].

Kokosnussbüschel n. (-s,-) : blokad kokoz g., bodad-kokoz g., chapeled kokoz g.

Kokospalme b. (-,n) : [louza.] gwez-kokoz str., gwez-avaloù-kokoz str., kokoz str., kokozenn b. [*liester* kokozenned].

Kokosraspeln lies. : [kegin.] malzennoù kraoñ-kokoz lies.

Kokotte b. (-,n) : strakell b., jingell b., fringadell b., tarlaskenn b., tommderenn b., kegel b., charlezenn b., kañfantenn b., strakadenn b., bizourc'h g., orgedenn b., fall verc'h b., plac'h fall b., yourc'h g., heizez b., trutell b. ; *alte Kokotte*, trantell gozh b., strinkell gozh b., polez c'hris b. [*liester* polezed gris, polezi gris].

Koks¹ g. (-es,-e) : goulask g. ; *fester Koks*, goulask kalet b. ; *stückiger Koks*, tammoù goulask lies. ; *Koks ausdrücken (ausstoßen)*, diforniañ goulask ; *Koks (ver)feuern*, tommañ gant goulask, boueta an tan gant goulask, devañ goulask.

Koks² g./n. (-es) : P. kokain g.

koksen V.gw. (hat gekokst) : P. enanaliñ kokain.

Kokser g. (-s,-) : P. kokaingaezhiad g., estouead sujet d'ar c'hokain g., drammed estoueat ouzh ar c'hokain g.

Kokserin b. (-,nen) : P. kokaingaezhiadez b., estoueadez sujet d'ar c'hokain b., drammedez estoueat ouzh ar c'hokain b.

Koksfeuerung b. (-,en) : 1. tommerezh gant goulask g., tommidigezh gant goulask b. ; 2. fornigell c'houlask b.

Koksgas n. (-es) : [kimiezh] gaz strilhadur goulask g.

Koksgrus g. (-es,-e) : poultr goulask g., goulask friket g./str., goulask lakaet e poultr g./str.

Koksklein n. (-s) : goulask munut g.

Kokskohle b. (-,n) : glaou d'ober goulask g./str.

Koksofen g. (-s,-öfen) : fornigell c'houlask b., forn c'houlask b.

Kokszerkleinerung b. (-) : munuderezh ar goulask g., breverezh ar goulask g., braeerezh ar goulask g.

Kola b. (-,-) : 1. gwez-kola str. ; 2. kraoñ-kola str. ; 3. coca[®] g.

Kolben g. (-s,-) : 1. [louza.] *Maiskolben*, penn-maiz g. ; *Kolben des Schilfrohes*, penn-korz g., toc'had ar bennduenn str. ; 2. [tekn.] ribouler g., bountell b. ; *die Kolben der Pumpe*, riboularioù ar vangounell lies., bountelloù ar riboul lies. ; 3. [fuzuilh] (*Gewehr*) *kolben*, fust g., kros g., troad g., lamm ar fuzuilh g., gwele-fuzuilh g., horzh-fuzuilh b. ; 4. [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g.

Kolbendampfmaschine b. (-,n) : [tekn.] ijinenn dre vurezh b.

Kolbenfresser g. (-s,-) : [kirri-tan] P. *den Kolbenfresser haben, einen Kolbenfresser haben*, chom sac'het dre souldommañ, sac'hañ dre souldommañ, chom houbet dre souldommañ, houbañ dre souldommañ, streñjañ dre souldommañ, chom streñjet dre souldommañ, chanañ dre souldommañ, bezañ chanet dre souldommañ.

Kolbenhirse b. (-) : [louza.] mell-pin str.

Kolbenhub g. (-s) : [tekn.] amplec'h fiñv ur ribouler g., hentad ur vountell g.

Kolbenlager n. (-s,-) : [tekn.] kib ar ribouler b., kib ar vountell b.

Kolbenpumpe b. (-,n) : [tekn.] pomp dre ribouler g., pomp dre vountell g. gwint b., gwinterez-puñs b.

Kolbenring g. (-s,-e) : [tekn.] kelc'henn ribouler b., kelc'henn vountell b.

Kolbenstange b. (-,n) : [tekn.] brec'henn ribouler b., brec'henn vountell b., bazh ar ribouler b., bazh ar vountell b.

Kolbenstoß g. (-es,-stöße) : [lu] taol gant troad ar fuzuilh g.

kolbig ag. : [louza.] toc'hadek, tañvouezennek.

Kolchis b. (-) : [istor, douar.] *die Kolchis*, Kolc'his b., Bro-Golc'his b., Kolkida b.

Kolchos g. (-,-e) / **Kolchese** b. (-,n) : [istor] kolc'hoz g.

Kolibakterie b. (-,n) : [mezeg.] kolibazhell g. [*liester* kolibazhilli].

Kolibri g. (-s,-s) : [loen.] evn-kelien g., kolibri g.

Kolik b. (-,-en) : [mezeg.] droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., gwers-wentl b.

Kolk g. (-s,-e) : toull g., foz b., poull g.

Kolkrabe g. (-n,-n) : [loen.] marc'hvran b. [*liester* marc'hvrini].

kollabieren V.gw. (ist kollabiert) : 1. mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da beurgoll, treiñ da fall, fallaat, mont da hesk, mont d'an hesk, steuziañ ; 2. fontañ, disac'hañ, flakañ ; 3. [mezeg.] tapout ur c'hollapsus, tapout ur goustouad.

Kollaborateur g. (-s,-e) : [gwasaus, nazi.] kollabo g., kollaboer g., kenlabourer g.

Kollaborateurin b. (-, -nen) : [gwasaus, nazi.] kollaboez b., kollaboerez b., kenlabourez b.

Kollaboration b. (-) : [gwasaus, nazi.] kollaboerezh g., kenlabour g., kenlabourezh g.

kollaborieren V.gw. (hat kollaboriert) : [gwasaus, nazi.] kollaboiñ, kenlabourat gant ar Voched.

Kollane b. (-, -n) : kolier g., karkan g. ; *Kollane eines Ritterordens*, karkan un urzh a vrezel g., kolier un urzh a vrezel g.

Kollaps g. (-ses, -e) : **1.** [mezeg.] kollapsus g., goustouad g. ; **2.** [stered.] fontadur kerc'hellel g., disac'hadur kerc'hellel g. ; **3.** disac'hadur g., freuzadur g., diskaridigezh b., gwall fallaenn b., gwall falladenn b.

kollateral ag. : a-gostez, a-gostiad, kengostezel.

Kollateralschaden g. (-s, -schäden) : freuz a-gostez g.

Kollation b. (-, -en) : **1.** [kegin.] pred bihan g., gortozenn b., merenn-vihan b., merenn-enderv b., adverenn b., adkoan b., adlein b. ; **2.** [gwir] pourvez g., roidigezh b., aotredigezh b. ; **3.** [moull.] keñveriadur an eilskrid gant ar skrid orin g.

kollationieren V.k.e. (hat kollationiert) : keñveriañ, keverata, paraviziñ, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat e kemm, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, lakaat e paravis, lakaat e-skoaz.

Kolleg n. (-s, -s/Kollegien) : **1.** [skol-veur] rummad-kentelioù g. ; *ein Kolleg lesen, ein Kolleg abhalten*, reiñ ur rummad-kentelioù ; *ein Kolleg hören*, pleustriñ ur rummad-kentelioù ; **2.** [relij.] *Jesuitenkolleg*, skolaj (kelenndi) dalc'het gant ar Jezuisted g. ; **3.** skol stummadur dibaouez b.

Kollege g. (-n, -n) : **1.** kamalad g., kenseurt g., kenvreur g., kile g., komper g., kompagnun g., keneil g., ami g. [*liester amied*] ; *Arbeitskollege*, kamalad labour g. ; *ja, lieber Kollege*, ya, kamalad ; **2.** par g. [*liester pirien*], kenseurt g. ; *der französische Außenminister und sein deutscher Kollege*, ministr gall an aferioù diavaez hag e bar alaman.

Kollegenrabbat g. (-s, -e) : distaol evit an embannerien g., diskont evit an embannerien g.

Kollegheft n. (-s, -e) : kaier kentelioù g.

kollegial ag. : **1.** kenvreurel, kenvreureliek, a genseurt, evel kenseurt ; **2.** a-stroll, unkorek ; *kollegiale Leitung*, renerezh a-stroll g., renerezh unkorek g.

Kollegialität b. (-) : kenvreuriezh b., kenvreudeuriezh b., breudeuriezh b., kenseurtiezh b.

Kollegialkirche b. (-, -n) : [relij.] iliz-chabistr b.

Kollegiengelder lies. : mizoù enskrivañ lies.

Kollegin b. (-, -nen) : **1.** kamaladez g. ; *Arbeitskollegin*, kamaladez labour b. ; **2.** kenseurtez b., kenc'hoar b.

Kollegium n. (-s, Kollegien) : **1.** korf ar gelennerien g., kelennerien lies., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **2.** kolaj g., bodad g., kuzul g. ; *Wahlmännerkollegium*, kolaj dilenn g. ; **3.** [relij.] kolaj g., chabistr g. ; *Dekan des Heiligen Kollegiums*, dean kolaj ar gardinalad g.

Kollegmappe b. (-, -n) : doug-teuliadoù g., malizennig b.

Kollekte b. (-, -n) : [relij.] kest b., dastum g., klask g. ; *eine Kollekte durchführen*, ober kest, ober ur gest, ober klask, goulenn prof.

Kollektion b. (-, -en) : **1.** dastumad g., dastumadeg b. ; **2.** [dilhad.] giziaoueg b., gizioù lies. ; **3.** [dre skeud.] arsanilhad g., stalikerezh g.

kollektiv ag. : stroll, a-stroll, boutin, kenberc'hennel, strollel, strolladel, strollennel, ken-, -adeg ; *kollektives Bewusstsein*, emskiant strollennel b., emskiant stroll g. ; *kollektive Vorstellungswelt*, faltaziennou stroll lies., empentadennoù stroll lies., faltaziadeg b.

Kollektiv n. (-s, -e/-s) : kenstrollad g., kengor g.

Kollektivarbeit b. (-, -en) : labour a-stroll g., labour stroll g., labour a-gevret g., labour a-bare g., oberenn a-stroll b., kenlabour g., labouradeg b., strivadeg b.

Kollektivbewusstsein n. (-s) : emskiant strollennel b., emskiant stroll g.

Kollektivbillett n. (-s, -e/-s) : [Bro-Suis] bilhed stroll g.

Kollektivgesellschaft b. (-, -en) : [kenwerzh.] kevredad war anv stroll g.

Kollektivhaftung b. (-, -en) : [gwir] gwarant stroll g., atebegezh stroll b., kenatebegezh b., kengirievezh b., respontegezh stroll b.

kollektivieren V.k.e. (hat kollektiviert) : strollañ, kengladekaat, kenberc'hennañ, boutinaat, boutinelañ.

Kollektivlandwirtschaft b. (-) : kengounezerezh-douar g.

Kollektivschuld b. (-, -en) : kablusted stroll b.

Kollektivstrafe b. (-, -n) : kastiz stroll g. ; *eine Kollektivstrafe auferlegen*, kastizañ a-stroll.

Kollektivismus g. (-) : strollerezh g., kenberc'hennouriezh b., boutinelezh b., kengladelezh b.

Kollektivist g. (-en, -en) : boutineler g., lodenner g., kengladelour g.

Kollektivum n. (-s, Kollektiva) : [yezh.] anv-stroll g., strollder g., furm stroll b.

Kollektivversicherung b. (-, -en) : kretadur stroll g.

Kollektivvertrag g. (-s, -verträge) : emglev a-stroll g., kevrat stroll b.

Kollektivwirtschaft b. (-, -en) : armerzh diazezet war ar kengladelezh g.

Koller¹ g. (-s) : **1.** [mezeg., loen.] pennfoll g. ; **2.** [dre skeud.] P. barrad imor taer g., barr kounnar g., folladenn b., sodadenn b. ; *seinen Koller bekommen*, mont en imor santel, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, mont er-maez eus e groc'henn, pennsodiñ, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, glazañ, en em c'hlazañ, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, treiñ e wad en dour, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, pignat en e wezen uhelañ.

Koller² n. (-s, -) : [istor] **1.** kolier g., tro-c'houzoug b., kelc'henn b. ; **2.** porpant g., chupenn b., rokedenn b., jiletenn b., justakor g., justenn b.

kollerig ag. : barradek, loariek, loariet, buanek, kleiz, tev e glopenn.

kollekn V.gw. (ist gekollert / hat gekollert) : **1.** (ist) : ruilhal, diruilhal ; **2.** (hat) : mont en imor santel, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, pennsodiñ, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, mont er-maez eus e groc'henn, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, glazañ, en em c'hlazañ, sevel

broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, treiñ e wad en dour, sevel e wad d'e benn, dont ar gwad dindan e ivinoù, mont diwar re, mont gant an droug a zo en an-unan, pignat en e wezenn uhelañ ; **3.** (hat) : [laboused] korolliñ dirak ur barez, bezañ en tommder, bezañ e rut, grougousat, sklokal, klochañ ; **4.** (hat) : [mezeg., loen.] pennfolliñ.

V.dibers. (hat gekollert) : *es kollert (im Bauch)*, bourboulhañ (grogilhat, soroc'hal, rec'hiñ, kanañ, trouzmeskañ, krial) a ra ar bouzelloù, klevet e vez kleier an Naoned, kanañ a ra ar bouzelloù.

Kollern n. (-s) : *Kollern im Leib*, garmoù-bouzelloù lies., rec'h g., rec'hiñ g., soroc'herezh g., bourboulh g., trouzmesk g.

kollidieren V.gw. (sind kollidiert / haben kollidiert) : kenstekiñ, mont a-benn an eil d'egile, stekiñ an eil ouzh egile.

Kollier n. (-s,-s) : kolier g., tro-c'houzoug b., kelc'henn b.

Kollision b. (-,-en) : stokadenn b., stokad g., kenstok g.

Kollisionskurs g. (-es) : **1.** *mit etwas auf Kollisionskurs sein*, mont war-eeun da stekiñ ouzh udb, bezañ war var da stekiñ ouzh udb ; **2.** [dre skeud.] *mit jemandem auf Kollisionskurs gehen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh unan bennak, mont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask penn ouzh u.b., em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b.

Kollisionsschutzradar g./n. (-s,-e) : [nij.] radar enep-stokadennoù g.

Kollo n. (-s,-s/Kolli) : [kenwerzh] pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., rollad g., roltad g., balod g., balodad g., troñsad g., strobad g., gronn g.

Kollodium n. (-s) : [kimiezh] kollodion g.

Kolloid n. (-s,-e) : [kimiezh] koloid g., koloidenn b.

kolloidal ag. : [kimiezh] koloidel.

Kolloquium n. (-s, Kolloquien) : **1.** kendiviz g., kendael b. ; **2.** [skol-veur] bodad-studi g. ; **3.** [skol-veur e Bro-Aostria] **a)** arnodenn dre skrid b., proud g. ; **b)** arnodenn evit tapout an doktorelezh b.

kolludieren V.gw. (kolludiert haben) : bezañ drougemglev kenetrezo, bezañ anweadur kenetrezo.

Kollusion b. (-,-en) : [gwir] drougemglev g., anweadur g., emglev anweadel g.

Köln n. (-s) : Kolun b., kêr-Golun b.

Kölner g. (-s,-) : annezad Kolun g., Kolunad g.

Kölnerin b. (-,-nen) : annezadez Kolun g., kolunadez b.

kölnisch ag. : ... Kolun, eus Kolun, kolunat.

Kölnischwasser n. (-s) : dour c'hwezh-vat Kolun g., dour Golun g.

Kolofonium n. (-s) : kolofan g., gwerrousin g., arkanson g.

Kolon n. (-s,-s/Kola) : **1.** [yezh.] daoubik g. ; **2.** [korf.] kolon g.

Kolone g. (-n,-n) : trevadenn g., entrevad g., trevidig g., trevadennad [liester trevadenniz] g.

Koloniakübel g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pod-lastez g., poubellenn b.

kolonial ag. : trevadennel ; *sich aus dem Joch (vom Joch) der kolonialen Unterdrückung befreien*, terriñ yev ar gwaskerezh trevadennel.

Kolonialbesitz g. (-es) : trevadenn b.

Kolonialfrage b. (-,-n) : afer an trevadennoù b., kudenn an trevadennoù b.

Kolonialgebiet n. (-s,-e) : trevadenn b., tachenn drevadennet b.

Kolonialismus g. (-) : trevadennouriezh b., trevadennelezh b.

Kolonialist g. (-en,-en) : trevadenneler g., trevadennour g.

Kolonialpakt g. (-s) : feur-emglev trevadennel g.

Kolonialpolitik b. (-) : politikerezh e-keñver an trevadennoù g.

Kolonialreich n. (-s,-e) : impalaeriezh trevadennel b.

Kolonialstil g. (-s) : giz trevadennel b., stil trevadennel g.

Kolonialvolk n. (-s,-völker) : pobl trevadennet b.

Kolonialwaren lies. : frouezh an Inizi str., traezoù tramor lies., frouezh-tramor lies., ispiserezh g., ispisiri b.

Kolonialwarenhändler g. (-s,-) : ispiser g.

Kolonialwarenhandlung b. (-,-en) : stal frouezh-tramor b., ispisiri b., ispiserezh b., temzdi g.

Kolonialwirtschaft b. (-) : ekonomiezh trevadennel b.

Kolonialzeit b. (-) : mare an trevadennoù g., mare an drevadennouriezh g., mare an drevadennelezh g.

Kolonie b. (-,-n) : **1.** trevadenn b., trevadennad b. ; *Urbewohner einer Kolonie*, trevadenned [liester trevadennidi] g. ; **2.** [loen.] tolpad g., kludad b. ; *Muschelkolonie*, rouzenn b., bank kregin g., meskleg b.

Kolonisation b. (-,-en) : trevadennerezh g., trevadur g., entrevadur g., trevidigezh b., trevadenniñ g.

kolonisieren V.k.e. (kolonisiert hat) : trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ.

kolonisiert ag. : trevadennet.

Kolonisierte(r) ag.k. g./b. : trevadenned [liester trevadennidi] g., trevadennedez b. ; *die Kolonisierten*, an drevadennidi lies., ar pobloù trevadennet lies.

Kolonisierung b. (-,-en) : trevadennerezh g., trevadur g., entrevadur g., trevidigezh b., trevadenniñ g.

Kolonist g. (-en,-en) : trevadenn g., trevidig g., entrevad g., kolon g., trevadennad [liester trevadenniz] g.

Kolonnade b. (-,-n) : [tisav.] peulieg b., kolonneneg b., steudad kolonnennoù b.

Kolonne b. (-,-n) : **1.** [tisav.] kolonn b., peul g., piler g., kanevedenn b. ; **2.** [labour] strollad g., laz g., pare b., paread b., bagad g., skipailh g., jav g./b. ; **3.** steudad b., lostad g., lostennad b., tren g., treniad g., dibunadeg b. ; *Wagenkolonne*, lostad gweturioù g., lostad kirri g., charreadeg b., dezougadeg b. ; *den Nachschub per Wagenkolonne gewährleisten*, charreadegañ ; [lu] steudad b. ; *in geschlossener Kolonne marschieren*, bale en ul lostad stank ; *die fünfte Kolonne*, ar gevrenn guzh b. ; *Proviantkolonne*, strollad bitailhañ g. ; *eine Kolonne von Ameisen*, un dibunadeg verien b. ; **4.** [kelaouenn] bann g.

Kolonenspringer g. (-s,-) : P. trucher g.

Kolonnenverkehr g. (-s) : tremenerezh stank-stank g., tremenerezh distokell-ouzh-distokell g.

Kolophonium n. (-s) : arkanson g., kolofan g., gwerrousin g.

Koloquite b. (-,-n) / **Koloquitenkürbis** g. (-ses,-se) : [louza.] 1. [frouezh] aval-koad g., per-koad str., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; 2. [plant] koulourdrenn-voc'h b.

Koloradokäfer g. (-s,-) : [loen.] koloreg g., dorifor g., c'hwil-avaloù-douar g., c'hwil patatez g.

Koloratur b. (-,-en) : [sonerezh] filienn b., ruilhadenn-gan b. ; *Koloraturen*, fringolioù lies., fringolerezh g., ripipioù lies.

Koloratursopran g. (-s,-e) : [sonerezh] sopran filienn g.

kolorieren V.k.e. (hat koloriert) : 1. livadennañ, arlivañ ; 2. [sonerezh] kinklañ gant fringolioù, kinklañ gant ripipioù.

Kolorit n. (-s,-e/-s) : 1. arliv g., dazliv g., ton-liv g., liv g., livaj g., livadurezh b. ; 2. sonliv g., liv-son g., diston g., tonelezh b. ; 3. [dre skeud.] merk g., aergelc'h g. ; *Lokalkolorit*, tañva eus gizioù ar vro g., tañva eus aergelc'h al lec'h g., blaz doareoù ar vro g.

Koloss g. (-es,-e) : 1. [istor] keurzelwenn Rodos b. ; *ein Koloss auf tönernen Füßen*, ur geurzelwenn Rodos treid pri dezhi g., ur ramz priellek e dreid g. ; 2. ramz g., markol g., treuztelleg g., meurvil g. ; 3. [tisav.] savadur ramzel g.

kolossal ag. : ramzel, ramzek, dreistmentek, dreistment, bras kenañ-kenañ, bras-bras, bras-spontus, dirveur ; *ein Gebäude von kolossalen Ausmaßen*, ur savadur ramzel g.

Adv. : -meurbet, -spontus, kenañ-kenañ, ken ez eo, ken-ha-ken, mui-pegen-mui ; *er hatte kolossal viel zu tun*, beuzet (foulet, foulmac'het, debret, friket) e oa gant al labour, foul a oa warnezhañ, mac'homet e oa gant al labour, leun a gefridi e oa, mezv e oa evel ar yer en eost, herr labour a veze warnañ, ur prez labour a veze warnañ, dall e veze gant al labour, re garrad en deveze, gwall sammet e veze gant al labour, sammet e veze e gein gant al labour, dre brez e veze atav, debret e veze gant al labour, dalc'het e veze gant an eur, dalc'het e veze gant an amzer, bepred e veze traoù gantañ war ar ramp ; *er war kolossal lebenswürdig*, hegarat e oa ken e oa (mar boa bet biskoazh, mar boa unan).

Kolossalfilm g. (-s,-e) : 1. [diwar-benn an Henamzer] peplom g. ; 2. film arc'hantaouet bras g.

Kolossalgemälde n. (-s,-) : taolenn ramzel b.

Kolossalordnung b. (-,-en) : [tisav.] urzh ramzel g.

Kolosseum n. (-s) : Kolize g., Kolosseom g., lez-kromm Henroma b., kelc'hva Henroma g., amfiteatr Henroma g.

Kolostralmilch b. (-) / **Kolostrum** n. (-s) : [loen.] kellaehz g., kentlaehz g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh kevlue g.

Kolportage b. (-,-n) : 1. mers g., kenwerzh-red al levrioù g./b., gwerzherezh-red g. ; 2. [lenn.] romant-kazetenn g. ; 3. [dre skeud.] kelajoù lies., brudellerezh g., brudailhoù lies.

kolportieren V.k.e. (hat kolportiert) : 1. gwerzhañ war an hent, gwerzhañ a di da di, baleata, sammata, bale marc'hadourezh ; 2. [dre skeud.] brudañ, skignañ, diskuliañ, klakenniñ, komerezata.

Kolrabe g. (-n,-n) : [loen.] marvran g. [*liester marvrini*].

Kölsch n. (-,-) : [kegin.] bier melen eus kostez Kolun g.

Költelskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Kolter n. (-s,-) : koultr g., kaout g., kontell-vomm b., kontell b.

Kolubrine b. (-,-n) : [arm] koulereinenn b. ; *Bediener einer Kolubrine*, koulerein g.

Kolumba b. : [kentav] Koulm b.

Kolumbarium n. (-s, Kolumbarien) : 1. kouldri g., koulmer g. ; 2. kolumbariom g.

Kolumbien n. (-s) : Kolombia b.

Kolumbus g. : Colón g., Kristol Goulm g., Kristoc'h Koulm g. ; *das ist das Ei des Kolumbus*, se a zo evel vi Kristoc'h Koulm, anat kerkent eo an diskoulm, splann hag anat eo an diskoulm.

Kolumne b. (-,-n) : 1. [moull.] bann g. ; 2. [kelaouenn] kronikenn b., kronik g. ; 3. [tisav.] kolonnenn b., peul g., piler g., kanavedenn b.

Kolumnentitel g. (-s,-) : [moull.] titl-red g.

Kolumnist g. (-en,-en) : [kelaouenn] brudaouer g., brodenour g., kronikour g., lizherour g.

Koma¹ n. (-s,-s/Komata) : [mezeg.] koma g., gourhun g.

Koma² b. (-) : blev ur steredenn-lostek str.

komatös ag. : gourhunel, komatus.

Kombattant g. (-en,-en) : stourmer g., beller g., bellour g., brezeler g., brezelekaer g.

Kombi g. (-/s,-s) : [berradur evit **Kombiwagen**] brek g.

Kombinat n. (-s,-e) : [istor, RDA, URSS] kombinat g., kevuniad g., kemplezh c'hreantel b., kenstrollad greantioù g.

Kombination b. (-,-en) : 1. kenaozad g., kenaozadur g., kenstroll g., steuenn b., kengejadur g., kenelfennadur g., kevread g. ; *verfehlte Kombination*, c'hwitadenn b., droukverzh g., afochadenn g., taol c'hwitet g. ; 2. martezead g., marteze g., martezeadenn b., goulakadur g., goulakadenn b. ; *all dies beruht nur auf Kombinationen*, martezeadennoù nemet martezeadennoù nend int, martezeoù nemet martezeoù nend int ; 3. kod sifroù g., boneg sifroù b. ; 4. dezreadenn b., dezren g., dezastum g. ; 5. [sport] lieskevezadenn b. ; *alpine Kombination*, steuenn ski mod an Alpoù b. ; *nordische Kombination*, steuenn ski mod Skandinavia b. ; 6. dilhad-labour g. ; 7. [dilhad merc'hed] hiviz b., sae-dan b.

Kombinationsgabe b. (-) : donezon dezastum g., donezon dezren g.

Kombinationsschloss n. (-es,-schlösser) : potailh kod sifroù g./b., potailh boneg sifroù g./b.

Kombinatorik b. (-) : [mat.] kenstrollouriezh b.

kombinatorisch ag. : *große kombinatorische Begabung*, donezon dezastum g., donezon dezren g. ; *kombinatorische Logik*, kenstrollouriezh b.

kombinieren V.k.e. (hat kombiniert) : kenstrollañ, kevreañ, kevredañ, kenaozañ, kengejañ, kediañ, kenelfennañ, koubleañ ; *richtig kombinieren*, kediañ mat, kediañ en un doare reizh, kenaozañ (kengejañ) mat, kenaozañ (kengejañ) evel ma'z eo dleet, kenaozañ (kengejañ) evel ma faot ; *kombiniertes Gewehr*, fuzuilh meur a ganol dezhi, fuzuilh lieskanol b. ; [treuzdougen] *kombinierter Verkehr*, houarnrouta g.

V.gw. (hat kombiniert) : dezren, dezastum.

Kombiwagen g. (-s,-) : brek g.

Kombizange b. (-,-n) : [tekn.] gevel liesimplij g.

Kombualge b. (-,-n) : [louza.] kalkud-melen str.

Kombüse b. (-,-n) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b.

Komedo g. (-s, komedonen) : [mezeg.] pik du g., draen-kig g. [*liester* drein-kig].

Komet g. (-en,-en) : steredenn-lostek b., stered-lostek str., steredenn vlevak b., steredenn lugernus g. (Gregor), kometenn b., stered-dared str. ; *Koma eines Kometen*, blev ur steredenn-lostek str.

kometenartig ag. / **kometenhaft** ag. : e doare ur steredenn-lostek, prim evel ur steredenn-lostek, daredus.

Kometenschweif g. (-s,-e) : *der Kometenschweif*, blev ar steredenn lostek str., lost ar steredenn vlevak g., lost ar steredenn lugernus g. (Gregor), lost kometenn g.

Komfort g. (-s) : aezamant g., aez g., kletadurezh b. ; *mit allem Komfort*, gant an holl aezamantoù ; *wir leben hier ohne jeglichen Komfort*, n'eus aezamant ebet amañ, diaes eo deomp bevañ amañ, lojet omp dindan lost ar c'hi, emamp o lojañ dindan lost ar c'hi, emamp amañ e Kernetra, emamp amañ e Kernebeudig, kludet omp amañ en un toull lous.

komfortabel ag. : aes, klet, klok, kevanneus, akomod, sasun.

Komfortwohnung b. (-,-en) : ranndi akomod b., ranndi sasun b., ranndi glet b.

Komik b. (-) : fent g., fentigellerezh g., farserezh g., farsite b., luerezh g., komegezh b., komik g. ; *derbe Komik*, wignavaou g. ; *Situationskomik*, komik a blegenn g. ; *die Komik einer Situation*, komegezh ur blegenn b., fentusted ur blegenn b.

Komiker g. (-s,-) : 1. farsour g., fentigeller g., fentigellour g. ; 2. [lenn.] saver pezhioù farsus g., saver pezhioù komek g., ribardenner g., komikour g., komediour g.

Kominform n. (-s) : kominform g.

Komintern b. (-) : komintern g.

komisch ag. : 1. fentus, farsus, fentigellus, c'hoariellus, furlukinus, komek, komikel ; *komische Rolle*, roll ur farser (ur fentigeller) g. ; 2. lu, chin, c'hoarzhus, c'hoarzhidik, dijaoj, fentus ; *er machte eine komische Figur*, chin e oa, ur marc'h lu a oa anezhañ ; 3. digunvez, digustum, divoutin, iskis, iskriv, espar, droch, drol, souezhus, kurius, amc'hiz, dizeur, ivin, dispar, divoas, loukes, fentus ; *das kommt mir komisch vor*, iskis e kavan kement-se, kavout a ran drol an dra-se, souezhus e kavan kement-se, kement-se a ro din da soñjal, gwall gurius e kavan an dra-se ; *er ist immer komisch angezogen*, iskis eo an doare ma vez gwisket, greiet drol e vez atav, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu) eo, gwisket dotu e vez, dilhad fentus a vez gantañ bepred ; 4. [dre skeud.] P. *er ist ein komischer Kerl*, ul labous iskis (un istrogell, un abostol, un oristal, un oristal a zen, ur boufon, un ebeul, ur fouin, ur pipi, un evn, ur pitaouenneg, ur c'hampinod, ur mailhard, ur marc'h-lu, un istañsour, un istrelog, un diaoul a zen, ur pitouch, un aotrou, ur pichon, ur brav a bichon, ur c'halkenn, ur galkenn) a zo anezhañ, un orin a zen eo, un orin den eo, hennezh a zo un orin, un tamm paotr iskis eo, hennezh a zo ul labous a jav, ur gwikefre a zo anezhañ, un den espar a zo anezhañ, un den dioutañ e-unan eo, un den dezhañ e-unan eo, stultennus eo, kuladus eo, pennadus eo.

komischerweise Adv. : en un doare iskis, en un doare souezhus.

Komitee n. (-s,-s) : kuzul g., poellgor g., kengor g., kenvodad g., strollad-kefridi g.

Komitien lies. : [istor, Henroma] bodadegoù-meur lies., komitiaoù lies.

Komma n. (-s,-s/Kommata) : 1. [yezh.] virgulenn b., skej g. ; 2. *in null Komma nichts*, kerkent (kenkent) hag ar ger, a-daol-trumm, en un netra, en ur vann a amzer, en ul lommig amzer, en ur ober mann ebet a amzer, en ur ober un netra, en un hunvre, en ur redadenn, en ur sailhadenn, en ur c'hwitelladenn, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, a-benn-krak, en un taol lagad, ken buan ha lavaret "chou" d'ar yar, en ur red, diwar an taol kentañ, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un taol dorn, amzer sutal, ribus, en un taol-kont / en un dro-zorn / en un hanter dro / prim / trumm / e spas ur serr-lagad / en ur serr-lagad (Gregor), krak, krenn, pik ; *die Angelegenheit wurde in null Komma nichts erledigt*, ne voe ket pell an abadenn, ne voe ket hir an abadenn, pront e voe renket an afer, ne reas nemet ur moull, ne voe ket pell an afer ; *er hat die Angelegenheit in null Komma nichts erledigt*, hennezh n'eo bet pennad ebet evit reiñ lamm d'ar gudenn, pront e voe da reiñ lamm d'ar gudenn.

Kommandant g. (-en,-en) : 1. [lu] komandant g., gouarnier g., gouarnour g. ; 2. [merdead.] komandant-lestr g., komandant bourzh g., kabiten g.

Kommandantur b. (-,-en) : [lu] sturvod al lec'h g., burev komandant ar plas g.

Kommandeur g. (-s,-e) : 1. [lu] komandant g., penn unvez g. ; 2. [istor] komander g., komandour g.

kommandieren V.k.e. (hat kommandiert) : gourc'hemenn, urzhiañ, kemenn, ordren, bezañ a-us da. V.gw. (hat kommandiert) : ren, bezañ e penn an traoù, ober e renkoù, lakaat e droad er par, tailhañ e vestr, klask ober lezennoù, ober al lezenn d'ar re all, lezenniñ, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan.

kommandierend ag. : [lu] *kommandierender General*, pennjeneral g.

Kommanditär g. (-s,-e) : [kenwerzh] gougemenner g.

Kommanditärin b. (-,-nen) : [kenwerzh] gougemennerez b.

Kommanditgesellschaft b. (-,-en) : [kenwerzh] kevredad e gougemenn g.

Kommanditist g. (-en,-en) : [kenwerzh] gougemenner g.

Kommanditistin b. (-,-nen) : [kenwerzh] gougemennerez b.

Kommando n. (-s,-s) : 1. bagad-stourm g. ; 2. urzh g., gourc'hemenn g. ; *auf Kommando*, a) dre urzh, diwar urzh ; b) kerkent (kenkent) ha klevet an urzh, kerkent (kenkent) ha ma vo roet an urzh, d'ar gourc'hemenn ; 3. gourc'hemennerezh g., hol g., renadur g. ; *das Kommando führen*, bezañ e penn an traoù, bezañ ouzh ar stur ; *das Kommando übernehmen*, kemer penn an traoù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn.

Kommandobrücke b. (-,-n) : [merdead.] post-gourc'hemenn g.

Kommandoflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel gourc'hemenn g.

Kommandokapsel b. (-,-n) : [egorlestr] klozenn leviañ b.

Kommandoturm g. (-s,-türme) : 1. tour evezhiañ g., tour kontrollañ g., tour reoliñ g. ; 2. [merdead.] touribell c'hourc'henn b., tourell c'hourc'henn b.

kommen V.gw. (kam / ist gekommen) :

I. dont, erruout, degouezhout, divale.
II. 1. tizhout ar pal
2. mont udb ennor, sevel ur santad ennor, dont da vezañ, mont, en em gavout, bezañ tapet
III. tostaat
IV. 1. dont a-benn da
2. koll
V. 1. pellaat diouzh, kuitaat, mont kuit.
2. dont eus, dont da-heul udb
VI. 1. dont war-wel, en em ziskouez
2. kavout, kouezhañ war udb
VII. c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout.
VIII. degouezhout d'u.b.
IX. troioù-lavar

I. dont, erruout, degouezhout, divale, deval ; *kommen und gehen*, tremen ha distremen, mont ha dont, bezañ mont-dont ; *er kommt !* emañ o tont ! ; *ich sehe die Kinder kommen*, gwelet a ran ar vugale o tont ; *wir warteten auf ihn, er kam aber nicht*, gortozet hor boa anezhañ, met ne oa ket deuet ; *ich komme !* erru on ! ; *er kommt zum Kongress nach Berlin*, dont a ray da Verlin evit ar c'hendalc'h ; *sie kommen zu uns*, dont a reont d'hor gwelet, dont a reont d'hor c'haout, dont a reont d'hor c'havout ; *wie kommt man nach Saas-Fee ?* dre be hent eo mont da Saas-Fee ? pe hent eo mont da Saas-Fee ? ; *auf einen Platz kommen*, disoc'h àr ur blasenn, erruout war ur blasenn ; *er kommt gerade recht (zu rechter Zeit)*, dont a ra e kentel / dont a ra en (d'an) ampoent (Gregor), dont a ra e poent hag en amzer, degouezhout a ra e-koulz(-vat) (e koulz hag e kentel, krak d'ar c'houlz) ; *er kommt gelegen, er kommt wie gerufen*, degouezhout a ra e-koulz-vat, degouezhout dres d'an ampoent mat, degouezhout a ra krak d'ar c'houlz mat, degouezhout a ra a-blom ; *den Arzt kommen lassen*, golver ar mezeg ; *sein Genie kam nicht auf den Sohn*, n'en doa ket roet e zonezon spered da hêrezh d'e vab ; *die Straße entlang kommen*, dont gant ar straed ; *gelaufen kommen, angelaufen kommen, angerannt kommen*, deredek, delammat, dont d'ar red, degouezhout diwar red, degouezhout en ur bostañ, erruout war red, dont en ur redek, dont en ur red, dont en un taol red, dont en ur redadenn, dec'haloupat, dont diwar-herr, dont diwar red, degouezhout d'ar red, dont war red, denijal ; *geritten kommen*, dont war varc'h ; *er kommt angeschossen*, degouezhout a ra evel un tarz h avel, erruout a ra evel un tarz h-kurun, erruout a ra a-dizh hag a-dag (d'an druilh, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dro.), erruout a ra evel ur bleiz, erruout a ra a-herr ; *mit der Eisenbahn kommen*, dont gant an tren ; *dieses Buch kam mir gestern zu Gesicht*, dizoloet 'm eus bet al levr-se dec'h ; *dieses Gerücht kam mir zu Ohren*, dont a reas ar brud-se betek va divskouarn, dont a reas an hekle eus an dra-se betek ennon, se am boa gouezet diwar glev ; *als dies*

ihnen zu Ohren kam, pa glevjont an dasson eus an dra-se, pa glevjont an hekle eus an dra-se, pa glevjont ditour eus an dra-se, pa erruas ar c'heloù-se ganto ; *wenn ihm so etwas je zu Ohren kommt, sind wir schlecht dran*, mar deufe dezhañ gouzout an dra-se e vefe spontus evidomp ; *kein Wort kam über seine Lippen*, ne rannas (faoutas, sonas, wikas) grik, tevel a reas krenn, tevel a reas mik, ne lavaras na grik na mik ; *ein schweres Unglück kam über diese Familie*, skoet e voe an tiegezh-se gant ur walleur vras, kouezhañ a reas ur walleur vras war an tiegezh-se ; *er nimmt das Leben so, wie es kommt*, bevañ a ra kontant evel m'emañ ; *jemandem zu Hilfe kommen*, harpañ u.b., reiñ skoaz(ell) d'u.b., reiñ brec'h d'u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b., reiñ harp d'u.b., ober kadorig d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., reiñ skor d'u.b., mont (dont) war sikour u.b., dont da sikour u.b., mont war skoazell u.b., teuler dorn d'u.b., dougen dorn d'u.b., dibab u.b., darbariñ d'u.b., talvezout d'u.b., ober ur vad bennak e-keñver u.b., ober evit u.b. ; *wer würde ihnen nicht zu Hilfe kommen ?* piv ne glaskfe ket o skoazellañ ? ; *komm und hilf mir das Gepäck tragen*, deus da'm sikour da zougen ar pakadoù ; *jetzt komme ich an die Reihe*, da'm zro bremañ, va zro eo bremañ ; *heute kommt er dran*, d'e dro hiziv, e dro e vo hiziv ; *wenn Sie diese Straße entlang gehen, kommt zuerst die Kirche, dann das Rathaus*, ma'z it gant ar straed-se, e welot da gentañ an iliz ha goude-se an ti-kêr ; *[tr-I] an den rechten Mann kommen*, degouezhout mat, kavout an den a zere (an den dereat) ; *nichts auf jemanden kommen lassen*, na c'houzañv e vefe graet an disterañ droug d'u.b., diwall ma vefe drouklavaret war u.b. ; *nichts auf etwas kommen lassen*, na c'houzañv e tostafed ouzh udb, mirout na vefe droukkomzet eus udb ; *an den Bettelstab kommen*, bezañ kaset d'an aluzen (da glask e voued, da baour), bezañ lakaet war an noazh (war an teil), kouezhañ e levitenn war e votoù, mont d'ar bern, ; *[kr-I] kommt Zeit, kommt Rat*, dale a ra vat a-wechoù (Gregor), en noz e taper ar silioù ; *wer zuerst kommt, mahlt zuerst*, ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - an neb a erruo re ziwezhat en devezo eskern da grignat - an eur 'zo an eur - an hini a zo d'an eur en deus (a lip e weuz), an hini a zo re ziwezhat a sell a-dreuz - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod.

II. 1. tizhout ar pal ; *ans Ziel kommen*, tizhout ar pal, erruout ; *auf die Welt kommen*, dont (lakaat e fri) war an douar, bezañ ganet, dont er bed ; *auf (in) die Schule kommen*, degouezhout er skol, bezañ kaset d'ar skol ; *zum Militär kommen*, mont da soudard, bezañ galvet d'an arme ; *nach Hause kommen*, distreiñ d'ar gêr ; *einmal kam ich mit Verspätung nach Hause*, un dro bennak on bet en em gavet re ziwezhat da zont d'ar gêr ; *sie war mit einer Menge Geld nach Hause gekommen*, deuet e oa ganti ur bern arc'hant d'ar gêr, deuet e oa ganti ur garrigellad arc'hant d'ar gêr ; *sobald ich von der Schule nach Hause kam, half ich meinem Vater bei der Feldarbeit*, ur wech chomet er gêr eus ar skol e labourer an douar asambles gant va zad ; *ins Krankenhaus kommen*, bezañ kaset d'an ospital ; *ins Gefängnis kommen*, bezañ lakaet en toull-bac'h ; *vor den Richter kommen*, bezañ kaset dirak ar barner ; *in den Himmel kommen*, mont d'an neñv ; *komm mir ja nicht vor die*

Augen! tomm e vo da'z chupenn (te az po war da groc'hen) ma welan ac'hanout amañ en-dro ; *unter die Leute kommen*, **a**) [den] diskouez e fri, mont da welet an dud, mont da-douez an dud, ober kavandenn ouzh an dud (gant an dud, d'an dud) ; **b**) [dre skeud., brud] bezañ brudet, bezañ lakaet da redek, dont da-douez an dud ; *unter die Räder kommen*, **a**) bezañ ruilhet gant ur c'harr, bezañ pilet ; **b**) [dre skeud.] ober freuz-stal, foetañ e stal, foetañ e voutikl, mont e boch gant ar vezh, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont da fall (da neuz, da get, da netra, war netra, da vann, e skuilh hag e ber, da neuz), mont e blouz da ludu, mont ar ribotadenn da fall, mont e drouziwezh, mont war e ziskar, mont war e gement all, dismantrañ ; *der Punkt kommt auf das i*, i pik war e fri ! ; *in der atomaren Zusammensetzung des Wassermoleküls kommt auf zwei Wasserstoffatome ein Sauerstoffatom*, kenstroll div atomenn hidrogen gant un atomenn oksigen a ya d'ober ur volekulenn dour, en ur volekulenn dour ez eus div atomenn hidrogen ouzh un atomenn oksigen, ur volekulenn dour a zo enni div atomenn hidrogen hag un atomenn oksigen ; *auf einen Freien kamen zwei Sklaven*, ouzh un den libr e oa daou sklav ; *die Gläser kommen in den Schrank*, ar gwerennoù a zo da lakaat er pres (en armel) ; *ich hatte ihn hierher kommen lassen*, me am boa klasket anezhañ du-mañ, graet em boa dezhañ dont du-mañ ; [tr-l] *aus dem Regen in die Traufe kommen*, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, mont eus ar foenneg d'ar menez (eus ar park d'al lanneg), bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.

2. mont udb ennor, sevel ur santad ennor, dont da vezañ, mont, en em gavout, bezañ tapet ; *in den Besitz von etwas kommen*, dont da berc'henn d'udb, dont da gaout udb, dont da biaouañ udb ; *er kam in eine schwierige Lage*, dont a reas e damm standilhon da vezañ divalav, en em gavout a reas en un enkadenn (en ur gwall blegenn), dont a reas tenn an taol gantañ, tapet e voe e droug ; *in Gefahr kommen*, bezañ lakaet en arvar ; *in Verlegenheit kommen*, bezañ tapet nec'het, bezañ tapet diaes, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ paket en ur pleg berr, bezañ berr war e sparl, bezañ karget e vazh a spem ; *in Wut kommen*, mont er-maez eus e groc'hen, mont e volc'h diwar e lin, mont e gouez (e fulor, en egar, e kounnar, e droug, e feuls), sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, hejañ e gi, koll e bothouarn bihan, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, arajiñ, mont diwar re ; *in Gang (in Schwung) kommen*, loc'hañ, diloc'hañ, luskañ, kregiñ da vont en-dro, kregiñ da vont war-raok ; *alles kam wieder in Ordnung*, adlakaet e voe pep tra en e reizh (en urzh, war e reizh), ha pep tra a yeas reizh hag en urzh adarre ; *wieder in Gunst kommen*, gounit kalon u.b. en-dro / adc'hounit grad vat u.b. / adc'hounit grasoù

mat u.b. (Gregor) ; *wieder in Gleichgewicht kommen*, adkavout e gempouez ; *wieder zu sich kommen*, dont en e anaoudegezh, difallañ, difatañ, en em gavout diwar ur fallaenn, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, disemplan, dont d'e vez en-dro, dont e-barzh, dont ennañ e-unan eus ur fallaenn, sevel distronket, divadaouiñ, diabafiñ, divatorelliñ, divorfilañ ; *mit jemandem ins Reine kommen*, en em ingalañ gant u.b., renkañ (kompezañ) e aferioù gant u.b., ober kevredigezh gant u.b. ; *er kam mit ihm hierüber ins Klare*, renket en deus bet an diemglev a oa savet etrezo a-zivout ar c'hraf-se ; *bei einer Teilung zu kurz kommen*, bezañ dirannet eus lod eus ar pezh a zo dleet d'an-unan, na gaout al lod a zo dleet d'an-unan, na gaout e gont, na gavout e gont ; *ins Gerede kommen*, bezañ dindan teodoù an dud ; *unter den Hammer kommen*, bezañ gwerzhet diouzh ar c'hresk, bezañ lakaet gwerzh war an dra-mañ-tra, bezañ lakaet foar war an dra-mañ-tra ; *mit seinen Studien kommt er auf keinen grünen Zweig*, hennezh n'eo ket fonnus d'e studioù (ne ra ket fonn gant e studioù) ; *mit seiner Arbeit nicht weit kommen*, chom boud war e labour, chom a-dreuz an hent, menel berr, chom berr war e labour ; *auf seine Kosten kommen*, **a**) adkavout arc'hant ar mizoù, dont e arc'hant en-dro d'an-unan, kempouezañ an dispignoù gant ar gounidoù ; **b**) [dre skeud.] bezañ dic'hoantet, kaout e walc'h, bezañ gwalc'het, kavout e gont, kavout e splot, kaout e gont, bezañ servijet diwar e goust (Gregor) ; *jemandem in die Quere (in den Weg) kommen*, stankañ an hent d'u.b., stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b., troc'hañ dirak u.b., diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., lakaat dour e laezh (e win) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar prad unan all, tennañ dour diwar prad unan all, troc'hañ en e raok d'u.b.

III. tostaat ; *der Tag kommt*, tarzhañ a ra an deiz ; *die Nacht kommt*, noziñ a ra, klozañ (serriñ) a ra an noz, emañ an noz o tont, nosaat a ra, nozik eo ; *ein Gewitter kommt*, goriñ (sevel, en em zastum) a ra an arnev ; *der Schlaf kam nicht*, ne oan ket bet evit kousket, ar c'housk ne zeuas ket din ; *die Stunde des Abschieds ist gekommen*, poent eo kimiadiñ, pred eo deomp kimiadiñ, deuet eo ar c'houlz da gimidiñ, deuet eo eur an disparti, erruet eo an disparti, sonet eo evidomp kloc'h an digouvi, bremañ emamp o vont d'ho lezel ; *kommt es zum Krieg* ? ha brezel a vo ?

IV. 1. dont a-benn da ; *zu Besitz kommen*, dont un tamm mat a aez d'an-unan, bezañ lakaet en e aez, dont da zen-a-dra ; *mit Trägheit kommt man zu nichts*, an neb na laka poan hag aket n'en devezo madoù na boued, an hini n'en deus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *zur Sache kommen*, stagañ da vat gant danvez ar gaoz ; *zum Schluss kommen*, echuiñ, klozañ ; *zum Ende kommen*, echuiñ ; *wieder zur Besinnung (zu sich) kommen*, **a**) adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, difatañ, disemplan, difallañ, difatikañ, divadaouiñ, divorfilañ, dialvaoniñ, divaganiñ, divatorelliñ, divadañ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e vez en-dro, dont e vez d'an-unan, dont e vez en an-unan, dont d'an-unan, dont

ennañ e-unan eus ur fallaenn, dont e-barzh, addont e-barzh ; **b)** didouellañ, difaziañ, dibikouzañ, bezañ dizallet, dizallañ, digeriñ e zaoulagad, terriñ d'an-unan ; *wieder zu Atem kommen*, kaout e anal en-dro, bezañ ar sparl oc'h astenn war an-unañ, ober un tenn anal, tennañ e alan (Gregor) ; *wieder zu Kräften kommen*, diziviañ, sevel e nerzh d'an-unan en-dro, sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, nerzhusaat, nerzhekaat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, nevesaat e nerzh, nerzhañ en-dro, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor) ; *zu Worte kommen*, lavaret e damm, kaozeal d'e dro, mont war ar gaoz, kaout rank da gomz, kaout goar da lavaret ; *zu der Überzeugung kommen, dass ...*, bezañ kendrec'het e ..., dont da grediñ e ... ; *zu der Ansicht kommen, dass ...*, kavout d'an-unan e ..., kavout gant an-unan e ..., soñjal d'an-unan e ..., bezañ aviz ma ... ; *nicht zu Worte kommen können*, na c'hallout lavaret e damm, na c'hallout lavaret e stal, na c'hallout distagañ e glapad, na c'hallout lavaret un hanter c'her, na vezañ evit lavaret un dister ger, na vezañ roet ar gomz d'an-unan, na vezañ roet tamm mouezh ebet d'an-unan, na gaout a renk da lavaret an disterañ ger, na gaout renk da gomz, na gaout rank da gomz, na gaout goar da lavaret e damm, na vezañ evit diserriñ, na vezañ evit diserriñ e rann ; *zu Fall kommen*, kouezhañ, kouezhañ en e boull, kouezhañ en e buch, pilat ; *zur Ruhe kommen*, kaout peoc'h, ober un diskuizh, ober un tamm diskuizh, kavout didorr ha diskuizh, kavout an diskuizh, ober e ziskuizhoù, ober ur pennadig diskuizhañ, ober un diskuizhadenn ; *ich kam nicht zur Ruhe*, n'em boa ket bet a renk da ziskuizhañ, n'em boa ket bet rank da ziskuizhañ ; *zu Schaden kommen*, bezañ graet gaou d'an-unan, kaout kolloù, koll war e wall ; *es nicht (bis) zum Äußersten kommen lassen*, mirout ouzh gwashañ tra a c'hallfe en em gavout, na lezel an traoù da vont betek o fenn gwashañ ; *als der Brand ausbrach, kam es zur Panik*, pa grogas an tan-gwall e savas skrap ; *wie komme ich zu dieser Ehre ?* petra 'zo abeg d'an enor-se ? petra a dalvez din an enor-se ? P. a-berzh petore sant e teu kement-se din ? ; *zu dem Verdacht kommen*, dont da zouetiñ e ... ; *es kam dazu, dass ...*, e fin an dro e ..., da-heul kement-se e ..., hag a-benn ar fin e ... ; *wie kommt es, dass ... ?* petra a zo kaoz e ... ? dre beseurt abeg e ... ? pe evit abeg (perak, pe dre'n abeg, diwar-benn petra, pe diwar-benn tra, en arbenn da betra, dre an arbenn da betra, en abeg da betra, abalamour da betra, evit peseurt abeg, pe evit tra, evit petra) e ... ? (Gregor) ; *wie kommt es, dass Sie nicht bei den anderen sind ?* petra a zo kaoz n'emaoc'h ket gant ar re all ? ; *wie kommt es, dass du schon wieder krank bist*, petra 'zo kiriek dit da vezañ klañv adarre ? ; *dazu kommt, dass ...*, hag ouzhpenn-se : ..., hag ouzhpenn 'zo : ..., ha war ar marc'had e ..., hag estreget kement-se e ..., zo-mui-ken.

2. koll ; *um Lohn und Brot kommen*, koll e labour, chom war al lann, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra ; *er kam um sein Vermögen*, koll a reas e holl beadra, sec'h ha glas - kollet en deus bet e zanvez, holl-razh - rivinet-naet e voe ; *um sein Geld kommen*, diarc'hantañ ; *er ist ums Leben gekommen*, kavet (tapet)

en deus e varv, kollet en deus e vuhez ; *er kommt um seinen Schlaf*, emañ o koll ar c'housked.

V. 1. pellaat diouzh, kuitaat, mont kuit ; *er kommt selten aus dem Haus*, dibaot e ya eus e gêr, ne ya ket gwall alies eus ar gêr, ral a wech e ya kuit eus e gêr, ral a wech e tiskouez beg e fri ; *drei Tage lang kamen sie nicht aus den Kleidern*, chomet e oant bet tri devezh hep tennañ o dilhad ; *das kommt mir nicht aus dem Sinn* (Heine), ar soñj-se ne ya ket diwar va spered, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, ar sonj-se a zilamm atav em spered, ar sonj-se am foursu bepred, ar sonj-se a wask ingal warnon, atav e vez va fenn gant ar sonj-se ; *der Vorfall kam mir ganz aus den Gedanken*, kollet em boa penn-da-benn ar soñj eus an degouezh-se, n'em boa dalc'het koun ebet eus an darvoud-se ; *er ist mir aus den Augen gekommen*, kollet em eus ar gwel anezhañ ; *dieses Buch kam nicht aus meinen Händen*, lennet em boa al levr-se hep diskrog ; *aus der Fassung kommen*, abafaat, bezañ divarc'het, abafiñ, saouzañ ; *von Sinnen (vom Verstand) kommen*, koll e skiant-vat, mont e benn digant an-unan, mont e spered digant an-unan, mont e anaoudegezh digant an-unan, mont e skiant-vat digant an-unan, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, pennsodiñ ; *aus der Mode kommen*, mont er-maez a c'hiz ; *er kam ganz von Kräften*, koll a reas e holl nerzh, n'en doa mui begad nerzh ebet, n'en doa mui tamm nerzh ebet, erru e oa ar fallañ ma c'haller, erru e oa fallañ ma c'haller, ne oa tamm kreñv mui, gwan ha ven hepken e oa, hep barr nerzh ebet e oa, erru e oa dinerzhet-holl, ar fallentez a gouezhas warnañ, mont a reas e holl nerzh digantañ, mont a reas e holl nerzh dioutañ, erru e oa e penn e nerzh, war e nerzh e oa ; *außer Atem kommen*, dianalañ, dont tenn e anal, koll anal, mont berr e anal d'an-unan, dielc'hat, bezañ e anal o kinnig mankout ; *nicht von der Stelle kommen*, na vont tamm war-raok, na zilec'hiañ tamm, pilpazañ ; *die Arbeit kam nicht vom Fleck*, al labour n'ez ae tamm ebet war-raok ; *mit knapper Not davon kommen*, en em dennañ a boan a-grip hag a-grap, en em lipat bec'h-bec'h, en em lipat krip-ha-krap, en em bakañ krip-ha-krap, en em dennañ ku-ha-ka.

2. dont eus, dont da-heul udb ; *woher kommt das viele Geld ?* eus pelec'h e teu ar bern arc'hant-se ? ; *woher kommen eure Zweifel ?* petra zo abeg d'ho tiskred ? petra a laka ac'hanoc'h da gaout disfiz ? ; *wie kommt es, dass ... ?* dre beseurt abeg (en abeg da betra) e ... ? ; *das kommt davon (daher), dass ...*, pennkaoz d'an dra-se (pennabeg a gement-se) eo e ... ; *dieses Wort kommt aus dem Griechischen*, devesañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg, dedarzhañ a ra ar ger-se eus ar gresianeg.

VI. 1. dont war-wel, en em ziskouez ; *am Apfelbaum kommen die ersten Blüten*, dont a ra an avalenn en he bleuñv ; *ihm kamen Bedenken*, diegi (douetañs, diaezamant) a savas ennañ, komañs a reas douetiñ, komañs a reas da zouetiñ ; *der Gedanke kam mir ...*, dont a reas ar soñj din ... ; *wieder zum Vorschein kommen*, dont en-dro war-wel, en em addiskouez, distreiñ war-wel ; *plötzlich zum Vorschein kommen*, disailhañ, difourkañ ; *an den Tag (ans Licht) kommen*, dispakañ, diflukañ, en em ziskouez, en em lakaat en heol, dont war-wel, bezañ diskuliet, en em ziskouez en deiz anat ; *zur Welt kommen*, genel, lakaat troad war an

douar (Gregor), bezañ ganet, lakaat e fri war an douar, dont war an douar, dont war ar bed, dont er bed, bleuniañ, bleuñviñ.

2. kavout, kouezhañ war udb ; *einem Verbrecher auf die Spur kommen*, dispenn (bezañ war) roudoù un torfedour, heuliañ un torfedour diouzh e roudoù ; *auf einen Gedanken kommen*, dont ur mennozh d'an-unan ; *auf diesen Gedanken wäre er nie gekommen*, biskoazh ne vije deuet ur soñj a seurt-se dezhañ ; *ich kann nicht auf den Namen des damaligen Direktors kommen*, n'em eus ket soñj ken eus anv ar rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se ; *auf ein Thema zu sprechen kommen*, lakaat ar gaoz war udb, sevel kaoz diwar ur c'hraf bennak, dont da gaozeal diwar-benn udb ; *die Rede kam darauf*, savet e oa bet kaoz diwar-benn an dra-se, kaoz a oa bet eus kement-se ; *wie kamst du darauf ?* penaos ez poa graet evit gouzout (kavout) an dra-se ? a-beban e teuas ar soñj-se dit ? ; *hinter jemandes Schliche kommen*, diskuliañ itrikoù (troidelloù) u.b., tennañ ar c'hazh a-zindan ar gwele, diskoachañ ar voualc'h war he neizh, kouezhañ war an tres, dizoleiñ troidelloù u.b.

VII. c'hoarvezout, degouezhout, en em gavout ; *das sah ich schon lange kommen*, drouksantet em boa kement-se pelloù bras 'zo dija, gouzout a ouien pell 'zo dija petra oa da zont (petra oa en hent dirazomp, petra oa ouzh hor gortoz), me a ziskrede a-walc'h, m'en douete, me a ouie dre belec'h hor boa da dremen ; *so musste es kommen*, tonket e oa, tonket e oa an dra-se da erruout ; *es konnte nicht anders kommen*, n'eus ket peadra da estlamiñ (n'eo ket souezh) e vije c'hoarvezet kement-se, n'eo ket marzh kement-se ; *es mag kommen, was da will, komme, was wolle*, bezet pe vezet, bezet a vezo, c'hoarvezet pezh a garo, c'hoarvezet pe c'hoarvezo, c'hoarvezet a c'hoarvezo, deuet a zeuy, deuet ar pezh a garo, koustet a gousto ; *es mag kommen, wie es will, foeltr* (forzh, n'eus forzh) petra a c'hoarvezo, evel ma vo e vo, bezet pezh a garo, bezet pe vezo, en avantur Doue ! ; *wie es gerade kommt*, diouzh ma vo kont, diouzh ma vo tro, diouzh ma tegouezh, hervez ma tegouezh, hervez ma tegouezh ar bed, diouzh an darvoudoù, hervez ma troio ar stal, hervez stad an traoù, evel ma teu e teu ; [tr-] *es kommt meist anders, als man denkt*, c'hoant Doue ha c'hoant den a zo daou.

VIII. degouezhout d'u.b. ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *dieser Irrtum kommt uns teuer zu stehen*, ar fazi-se a gousto ker deomp ; *in Betracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen*, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusturenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen*, kement-se a gousto ker dezhañ, e lâr a zamanto, koustañ a ray ker d'e lâr, ker e kousto dezhañ, e groc'hen a baeo, m'en talvezo dezhañ, me a lardo e billig dezhañ, damantiñ a raio, fall-daonet e vo ar geusturenn evitañ,

staotet he deus ar c'havr en e lavreg, truez a gouezho outañ.

IX. [troioù-lavar] *ach komm ! ach kommen Sie !* neuze 'ta ! neuze 'ta 'vat ! ; P. *das kommt nicht in Frage*, n'emañ ket e-barzh, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (n'eus anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (n'eus meneg) ebet eus an dra-se ; *kommen Sie mir bloß nicht damit*, roit peoc'h gant an dra-se, roit peoc'h ha lezit ho storlok ! paouezit ouzhin gant an dra-se, lezit ho strak ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se ! ; *kommen Sie mir bloß nicht mit dem da !* komzit din eus hennezh ! ; *mir soll noch einer kommen und sagen ...*, arabat kontañ din c'hoazh ... ; *er kam mir frech*, dichek e oa bet em c'heñver, divergont e oa bet em andred, digoll e oa bet em andred, difoutre e oa bet em andred ; *so lasse ich mir nicht kommen*, n'emañ ket evit gouzañv seurt doareoù.

Kommen n. (-s) : donedigezh b. ; *das Kommen und Gehen*, ar c'has-digas, ar mont-dont g., ar monedonea g., an troidelladoù lies., an tremen-distremen g., an dremeniri b., ar monedone g., an donemonea g., al loc'h hag ar morloc'h, al lavig g., ar gabal b., ar remu g., ar riboul g. ; *in diesem Haus herrscht ein ständiges Kommen und Gehen*, kas-digas a zo en ti-mañ, kas a vez a bep tu en ti-mañ, emeur atav mont-dont en ti-mañ, emaint bepred war ar c'has-digas en ti-mañ.

kommend ag. : 1. a zeu, o tont, kentañ ; *kommenden Dienstag*, dimeurzh a zeu, dimeurzh kentañ, dimeurzh o tont, a-benn dimeurzh ; *die kommenden Geschlechter*, ar rummadoù o tont (da zont, a zeu) lies., ar remziadoù o tont lies., ar gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel lies., ar c'hantvedoù o tont lies., ar re a zeuio war hol lerc'h lies. ; *die kommenden Zeiten*, an amzer da zont b., an dazont g. ; 2. [dre skeud.] *er ist der kommende Mann*, diouzh irvi kentañ an den-se e c'haller diougan ez ay da bell, hervez m'en deus toullet an den-se e hent ez ay da bell, diwar taolioù kentañ an den-se e c'heller krediñ deor e ray berzh, an den-se a zo sin vat gant e zeroù.

Kommande b. (-, -n) : [relij.] komandiri b., komandouriezh b.

kommensurabel ag. : kengevrenn, kenvent, kenventus, a-vent, kenvuzul, kevuzul.

Kommentar g. (-s, -e) : displeg g., addispleg g., displegadenn b., addisplegadenn b., dezrevell b., evezhiadenn b., notenn b., askelenn b. ; *ich pfeife auf Ihren Kommentar !* chomit ho kaozioù ganeoc'h !

Kommentarzeile b. (-, -n) : [stlenn.] linenn evezhiadenn b., linenn askelenn b.

Kommentator g. (-s, -en) : displeger g., addispleger g.

Kommentatorin b. (-, -nen) : displegerez b., addisplegerez b.

kommentieren V.k.e. (hat kommentiert) : displegañ, addisplegañ, dezrevell ; *kommentierte Bibliografie*, levrlennadur dezrannañ g. ; *ein Fußballspiel kommentieren*, displegañ ur match mell-droad.

Kommers g. (es-, -e) : [skol-veur] evadeg b., lonkadeg b.

Kommersbuch n. (-s, -bücher) : [skol-veur] levr-kanaouennoù g.

Kommerzfernsehen n. (-s) : skinwel kenwerzhel g.

Kommerzialrat g. (-s, -räte) : [Bro-Aostria] kuzulier kenwerzh g.

Kommerzialrätin b. (-, -nen) : [Bro-Aostria] kuzulierez kenwerzh b.

kommerziell ag. : ... kenwerzh, kenwerzhel ; [labour-douar] *kommerzieller Anbau*, gounidegezh kenwerzhel b.

Kommerzienrat g. (-s, -räte) : kuzulier kenwerzh g.

Kommerzienrätin b. (-, -nen) : kuzulierez kenwerzh b.

Kommilitone g. (-n, -n) : kenstudier g., kamalad skol-veur g., kendiskibl g.

komminatorisch ag. : [gwir] ... gourdrouz, gourdrouzus.

Kommis g. (-, -) : [kenwerzh] komis g., implijad kenwerzh g.

Kommiss g. (-es) : [lu] P. arme b., P. skalf g. ; *beim Kommiss sein*, ober e goñje, ober e amzer soudard, ober e amzer, ober e vloaz, P. bezañ er skalf.

Kommissar g. (-s, -e) : komiser g., kefridiad g., kefridiour g., kengoriad g. ; *hoher Kommissar*, uhelgomiser g., komiser uhel g., Kefridiad-Meur Aozadur ar Broioù Unanet g., Kefridiad-Meur an A.B.U g.

Kommissär g. (-s, -e) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] komiser g., kefridiad g., kefridiour g., kengoriad g.

Kommissariat n. (-s, -e) : komiserdi g., komiserzh b., burev ar c'homiser g.

Kommissarin b. (-, -nen) : komiserzh b., kefridiadez b., kefridiourez b., kengoriadez b.

Kommissärin b. (-, -nen) : [Bro-Aostria, Bro-Suis] komiserzh b., kefridiadez b., kefridiourez b., kengoriadez b.

kommissarisch ag. : *kommissarischer Verwalter*, merour tredeog g. / merour tredeeg g. (Gregor), melestrour tredeeg g., merour amskaradour g., melestrour amskaradour g.

Kommissbrot n. (-s, -e) : bara soudard g.

Kommission b. (-, -en) : **1.** [kenwerzh] kemennadurezh b., fiziadur g., dellezad g., arvuziad g. ; *eine Ware in Kommission nehmen*, kemer marc'hadourezh e fiziadur, ober war-dro marc'hadourezh dre gemennadurezh (Gregor) ; **2.** bodad g., bodad-labour g., kengor g. ; *eine Kommission einsetzen*, sevel ur bodad-labour, sevel (krouiñ) ur c'huzul-enklask ; *die Gründung einer Kommission*, krouidigezh ur bodad b. ; *EU-Kommission*, Kengor Europa g. ; **3.** kefridi b., kefridiezh b., emell g., karg b., taol-kefridi g.

Kommissionär g. (-s, -e) : skigner g., kefridiad g., kourater g., kemennad g., leuriad g., fiziadour g., hanterer g., hanterour g.

Kommissionärin b. (-, -nen) : skignerez b., kefridiadez b., kouraterez b., kemennadez b., leuriadez b., fiziadourez b.

kommissionieren V.k.e. (hat kommissioniert) : [Bro-Aostria] degemer.

Kommissionsbasis b. (-) : *auf Kommissionsbasis*, evit ur gopr-gwerzhañ, gant gopr-gwerzhañ, diouzh an arvuziad.

Kommissionsgebühr b. (-, -en) : [kenwerzh] gopr-gwerzhañ g., arvuziad g., dellezad g.

Kommissionsgeschäft n. (-s, -e) / **Kommissionshandel** g. (-s) : kenwerzh gant gopr-gwerzhañ g./b., gwerzh diouzh an arvuziad b.

Kommissstiefel g. (-s, -) : [lu] botez soudard b., brodikin g.

Kommittent g. (-en, -en) : [kenwerzh, gwir] urzhier g., kefridier g.

Kommode b. (-, -n) : komodenn b.

Kommodität b. (-, -en) : aester g., aested b., aezhamant g.

Kommodore g. (-/s, -n/-s) : **1.** [nij.] penn skouadrennig g. ; **2.** [merdead.] komodor g., ofiser a rez etre g.

kommun ag. : **1.** boas, boaziek, boutin, standur, eus an ordinaloù, ordinal ; **2.** [dre astenn.] displead.

kommunal ag. : ... kumun, ... ar gumun, kumunel.

Kommunalabgaben lies. : tailhoù evit ar gumun lies., tailhoù-kêr lies., truj g., tailhoù lec'hel lies.

Kommunalpolitik b. (-) : politikerezh war tachenn ar gumun g.

Kommunalsteuer b. (-, -n) : tailhoù evit ar gumun lies., tailhoù-kêr lies., truj g., tailhoù lec'hel lies.

Kommunalwahlen lies. : mouezhiadeg evit dilenn ar guzulierien-gêr b., mouezhiadeg evit dilenn kuzul an ti-kêr b., voterezh evit dilenn kuzul an ti-kêr g.

Kommunarde g. (-n, -n) : [istor] paotr ar Gumun Ruz g., kumunad g., komunard g.

Kommunardin b. (-, -nen) : [istor] plac'h ar Gumun Ruz b., kumunadez b., komunardez b.

Kommune b. (-, -n) : **1.** kumun b. ; **2.** [istor] *die Pariser Kommune*, Kumun Ruz Pariz b., Kumun Bariz b., ar Gumun Ruz b., ar Gumun b.

Kommunikation b. (-, -en) : kehentiñ g., kehenterezh g., daremprederezh g., kenere g., kehentadenn b., kehent g.

Kommunikationsmittel lies. : araezioù kehentiñ lies., kehentoù lies., kehenterezh g.

Kommunikationswissenschaften lies. : skiantoù ar c'hehentiñ lies., skiantoù ar pellgehentiñ lies.

Kommunion b. (-, -en) : **1.** unaniezh b., kenunvaniezh b. ; **2.** [relij.] komunion b., Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., pask g. ; *die Kommunion empfangen, zur Kommunion gehen*, sakramantiñ, paskañ, komuniañ, mont da baskañ, mont da glask e bask, mont da gomuniañ, ober e bask, kaout Sakramant an Aoter, resev Sakramant an Aoter, ober ur gomunion, mont da resev ; *seine erste heilige Kommunion abhalten*, ober e bask bihan, ober e baskoù bihan, ober e gomunion abred ; *jemandem die Kommunion spenden*, komuniañ u.b., ministrañ ar gomunion d'u.b., sakramantiñ u.b., paskañ u.b. ; *einem Kranken die Kommunion bringen*, kas ar gomunion d'unan klañv, kas e bask d'unan klañv ; *den Kranken und den Alten die heilige Kommunion bringen*, mont da sakramantiñ klañv pe gozh ; *jemandem die Kommunion verweigern*, reiñ korbell d'u.b., raskañ u.b. eus e bask ; *von der Kommunion ferngehalten werden*, kaout korbell, bezañ rasket eus e bask.

Kommunionbank b. (-, -bänke) : [relij.] taol-santel b., taol-sakr b., taol-fask b., taol ar Sakramant b.

Kommuniongebete lies. : [relij.] pedennoù evit ar gomunion lies. ; *die Kommuniongebete sprechen*, lenn ar pedennoù evit ar gomunion.

Kommunionkind n. (-s, -er) : [relij.] bugel hag a ra e bask kentañ g.

Kommuniqué n. (-s, -s) / **Kommunikee** n. (-s, -s) : kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.

Kommunismus g. (-) : komunouriezh b., komunegezh b. ; *dem Kommunismus zugeneigt*, damgomunour ; *der*

Kommunismus chinesischer Prägung, ar gomunouriezh sinaat b. ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus*, ar gomunouriezh a zo a-enep ar gevalaouriezh ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu*, ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel e chomimp d'ar gomunouriezh.

Kommunist g. (-en,-en) : komunour g. ; *Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus*, diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien.

kommunistisch ag. : komunour ; *kommunistische Partei*, kostezenn gomunour b., strollad komunour g. ; *kommunistischer Staat*, Stad komunour b. ; *kommunistische Zeitung*, kazetenn gomunour b. ; *das kommunistische System*, ar reizhiad komunour b. ; *prokommunistisch*, adukomunour.

kommunizieren V.gw. (hat kommuniziert) : 1. kehentiñ ; 2. [relij.] sakramantiñ, paskañ, komuniañ, kaout Sakramant an Aoter, resev Sakramant an Aoter, resev ; 3. [fizik] *kommunizierende Röhren*, listri kenereet lies., beselioù treugiet lies., listri kehent lies.

Kommutator g. (-s,-en) : [tredan] spanaer g., trec'haoler g.

kommutativ ag. : 1. [gwir] keideskemmek ; 2. [mat.] kantamsavat.

Komödiant g. (-en,-en) : 1. komedian g., fentc'hoarier g., dremmour g., paotr-komediou g. ; 2. [gwashaus] farouell g., furlukin g., tad an ardoù g.

Komödiantentum n. (-s) : [gwashaus] furlukinerezh g.

Komödie b. (-,-n) : 1. fentarvest g., fentc'hoari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., komedi g. ; *die göttliche Komödie*, ar gomedien zivin b. ; 2. [dre skeud.] *Komödie spielen*, ober e gamm, c'hoari e glañv, ober an neuz, c'hoari an asavandenn gant u.b. ; 3. [goapaus] *das war die reinste Komödie*, nag a gamambre a oa bet ! ne oa nemet termaji !

Komoren lies. : *die Komoren*, enezeg Komorez b., inizi Komorez lies., Komorez lies.

Kompagnon g. (-s,-s) : [kenwerzh] keveler g., kenezel g., kenseurt g., kompagnun g.

kompakt ag. : fetis, start, doues, tuzum, gay, stank.

Kompaktheit b. (-) : fetisted b., fetister g., stankted b., stankter, douester g., douested b., tuzumder g., tuzumded b.

Kompanie b. (-,-n) : 1. [lu] kompagnunezh b., kevrenn b. ; 2. [kenw.] kevredad g., kompagnunezh b. ; *die Firma Meyer und Kompanie*, an embregerezh Meyer ha kompagnunezh, an embregerezh Meyer hag all g.

Kompaniechef g. (-s,-s) : penn kompagnunezh g., penn kevrenn g.

Komparation b. (-,-en) : [yezh.] keverata dre uhelaat g.

komparativ ag. : dre geñveriañ, ... keñveriañ ; *komparative Linguistik*, kenyezhoniezh b.

Komparativ g. (-s,-e) : [yezh., skeul an doareañ] derez uheloc'h g., usrez g.

Kompars g. (-n,-n) : isc'hoarier g., ledc'hoarier g.

Komparsin b. (-,-nen) : isc'hoarierez b., ledc'hoarierez b.

Kompass g. (-es,-e) : [merdead.] kompaz g., nadoz-vor b., spletenn-gompaz b. ; *die Magnetnadel des Kompasses zeigt nach Norden*, biz gwarellek an nadoz-vor a verk an norzh, nadoz warellek ar c'hompaz a verk

an norzh, nadozenn warellek ar c'hompaz a verk an norzh.

Kompasshaus n. (-es,-häuser) : [merdead.] log an nadoz-vor b.

Kompassnadel b. (-,-n) : biz an nadoz-vor g., nadoz ar c'hompaz b., nadozenn ar c'hompaz b.

Kompassrose b. (-,-n) : rod an avelioù b., dremm an nadoz-vor b.

kompatibel ag. : 1. kendere, a-zere, kenglotus, kembezus, henrezus ; 2. [mezeg.] kempadus ; 3. [stlenn.] keverlec'h.

Kompatibilität b. (-) : 1. kenglotusted b., kendere g., kembezusted b., kenrezusted b. ; 2. [mezeg.] kempadusted b. ; *genetische Kompatibilität* kempadusted hiloniel b., hilgempadusted b. ; *Kompatibilität der Blutgruppen*, kempadusted ar gwad b., gwadkempadusted b. ; 3. [stlenn.] keverlec'h g., keverlec'hded b.

kompendiarisch ag. : berr-berr, krak-ha-berr, krenn, diverret, e berr gomzoù, e berr c'herioù.

Kompodium n. (-s, Kompendien) : diverradur g., krennadur g., krennad g., berradur g.

Kompensation b. (-,-en) : 1. digoll g., dic'haou g. ; 2. justadur g., kempouez g., kempouezidigezh b., kempouezañ g., kempouezadur g. daskeitadur g.

Kompensationspendel n. (-s,-) : momeder kevassaver g.

kompensieren V.k.e. (hat kompensiert) : 1. digoll udb, digoll u.b. evit udb, dic'haouiñ u.b. eus udb ; 2. kempouezañ, reizhañ, keidañ, kevassav.

V.em. **sich kompensieren** (haben sich (t-rt) kompensiert) : en em gempouezañ.

Kompensierung b. (-,-en) : 1. digoll g., dic'haou g. ; 2. justadur g., kempouez g., kempouezidigezh b., kempouezañ g., kempouezadur g. daskeitadur g.

kompetent ag. : 1. barrek, gouest, anaoudek, ampart, diampech, perzhik, gourdon ; 2. [gwir] kembeliek, reizh, gwirion, barrek, e karg eus an afer, rekis, perzhik, emouestlet, atebek ; 3. [bev.] gougonek ; *kompetente Zellen*, kelligoù gougonek lies.

Kompetenz b. (-,-en) : 1. barregezh b., gouestoni b., gouested b., ampartiz b. ; *das überschreitet meine Kompetenzen*, n'on ket barrek diouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trec'h da'm gouiziegezh ; 2. [gwir] kembeli b. dalc'h g., beli war un afer b., gwir war un afer g., gwir en un afer g., barregezh b., galloud g., atebegezh b. ; *dies liegt nicht in meiner Kompetenz*, n'emañ ket en dalc'h ganin (em beli, em galloud) d'ober war-dro seurt traoù, emañ er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'em eus ket karg eus kement-se, n'emañ ket em c'harg ober war-dro seurt traoù, n'emañ ket em c'hefridi ober war-dro seurt traoù, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; *strittige Kompetenz*, kembeli vreutaus b., gwir breutaus war un afer g. / beli vreutaus war un afer b. (Gregor) ; 3. [dre skeud.] mailh g., mestr g., mestr d'ober g., tad den g., den barrek g., tarin g., tarinez b. ; *er ist eine Kompetenz auf diesem Gebiet*, ur mailh eo war an dachenn-se, ki eo war an dachenn-se, ur mestr d'ober eo war an dachenn-se, hennezh a oar an dibenn eus an dra, un tad den eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se,

un tarin eo war an dachenn-se, un den mat-krak eo war an dachenn-se ; 3. [bev.] gougon g.

Kompetenzstreitigkeiten lies. : tabut a-zivout ar veli war un afer g., tabut a-zivout ar gembeli war un afer g.

Kompilation b. (-, -en) : 1. kendastum g. ; 2. kendastumad g. ; 3. [stlenn.] kempunadur g., kempunerezh g., kempunañ g.

Kompilator g. (-s, -en) : kendastumer g.

kompilieren V.k.e. (hat kompiliert) : 1. kendastum ; 2. [stlenn.] kempunañ.

Kompilierer g. (-s, -) : [stlenn.] kempuner g.

komplanar ag. : [mat.] kemplaen.

Komplement n. (-s, -e) : 1. dilerc'h g., klokadur g., stagadenn b., ouzhpennadenn b., klokaenn b. ; 2. [yezh.] renadenn b., klokaenn b. ; 3. [mat.] klokamant g., serzhuzenn b.

Komplementär g. (-s, -e) : [kenwerzh] gougemenniad g.

Komplementärfarben lies. : livioù enebet lies., gourzhlivioù lies.

Komplementarität b. (-) : klokauster g., klokausted b., kenglokausted b., kenglokadur g.

Komplementärwinkel g. (-s, -) : [mat.] korn serzhus g.

Komplementsystem n. (-s) : [bev.] reizhiad klokaennel b.

Komplementwinkel g. (-s, -) : [mat.] korn serzhus g.

Komplet¹ n. (-/s, -s) : [dilhad] abid plac'h g., dilhad penn-da-benn g.

Komplet² b. (-, -e) : [relij.] komplidoù lies., adc'housperoù lies.

komplett ag. : klok, peurglok, klok ha kempenn, kaougant, leun, peurechu, peurc'hraet, krenn, klocz, tre-ha-tre.

komplettieren V.k.e. (hat komplettiert) : klokaat, peurglokaat, peurober, peurleuniañ, peurdogañ.

Komplex g. (-es, -e) : 1. kemplezh b., emskoulm g., kempleg g. ; *Minderwertigkeitskomplex*, kemplezh an istalvoudegezh b., kemplezh an tru b., emskoulm an izelder g. ; *Ödipuskomplex*, kemplezh Edip b. ; 2. [tisav.] kemplezh b., stroll g., blokad g. ; *Häuserkomplex*, toullad tiez g., gronnad tiez g., tolpad tiez g., kenstroll tiez g., stroll savadurioù g., blokad tiez g., takad tiez g. ; 3. liestra g. ; 4. [greanterezh] kemplezh b. ; 5. [kimiezh] kemplezh b., lieselfenn b.

komplex ag. : kemplezh, kemplegek, liespleg, liezek, fuilhet, mesket, luziet, luziek, kemplezhek, kendoueziek, lieselfenn, lieselfennek, lieskevrenn, lieskevrennek.

Komplexität b. (-) : kemplezhegezh b., kemplegegezh b., kemplezhded b., kendoueziegezh b., lieselfennegezh b.

Komplexverbindung b. (-, -en) : lieselfenn b., kemplezh b.

Komplikation b. (-, -en) : 1. luziadenn b., luz g., rouestl g., rouestladenn b., troidellerezh g. ; 2. [mezeg.] rouestlad g. ; *operative Komplikation*, rouestlad operatael g.

Kompliment n. (-s, -e) : 1. meuleudi b., gourc'hemennoù lies. ; *jemandem Komplimente machen*, meuliñ u.b., tresañ ton d'u.b., gourc'hemennaouiñ u.b., ober gourc'hemennoù d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., reiñ e c'hourc'hemennoù d'u.b., reiñ fougeoù d'u.b., kas fougeoù d'u.b., troc'hañ fougeoù gant u.b., ober fougeoù

ouzh u.b., ober fougasoù gant u.b., fougeal u.b., pompadiñ u.b., fougasiñ u.b., lorc'hañ u.b., dougen meuleudi d'u.b., reiñ (ober) meuleudioù d'u.b., ober meuleudi eus u.b., reiñ kaol d'u.b., reiñ pour d'u.b., reiñ meuleudi d'u.b. ; *mein Kompliment!* gwellañ gourc'hemennoù ! va gwellañ gourc'hemennoù ! va gourc'hemennoù ! ; 2. salud g., gourc'hemennoù a zegemer mat lies.

komplimentieren V.k.e. (hat komplimentiert) : 1. pediñ ; *jemanden in den Sessel komplimentieren*, pediñ u.b. da azezañ ; *jemanden aus dem Zimmer komplimentieren*, pediñ u.b. da guitaat ar sal. ; 2. *jemanden komplimentieren*, hetiñ an donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b.

Komplize g. (-n, -n) : 1. kenwaller g., kendorfedour g., kenvuntrer g., kenlaer g., kengomper g. [*liester kengompiri*], lakez g. [*liester lakezed / lakizien*] ; 2. kenseur g., komper g. [*liester kompiri*].

komplizenhaft ag. : kenemglevet, emglevet, a genwall ; *komplizenhaftes Lächeln*, mousc'hoarzh kenemglevet g.

Komplizenschaft b. (-, -en) : kenwallerezh g., kenwall g.

komplizieren V.k.e. (hat kompliziert) : diaesaat, luziañ, rouestlañ, startaat, brellañ.

kompliziert ag. : 1. luziet, diaes, rouestlet, fuilhet, skoemp, kemplezh, kemplezhek, kemplegek, kemmesket, troidellek, troidellus, troiellek, start ; *eine komplizierte Angelegenheit*, un afer skoemp ober ganti b., un afer luziet (diaes, rouestlet, fuilhet) b., un afer gwall iriennet he gwiad b., un afer mesket he neudennoù, un afer diaes da zirouestlañ b., ul luz g., ul luziadell b., ur gudenn fuilhet b. ; *eine Sache kompliziert angehen*, klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn, klask luziadennoù ; *komplizierter werden*, luziañ, dont da luziañ ; 2. [mezeg.] *ein komplizierter Armbruch*, un torr rouestlet er vrec'h g.

Kompliziertheit b. (-) : liezegezh b., luziadur g., kemplezhegezh b., kemplegegezh b., troidellegezh b., troidellerezh g.

Komplizin b. (-, -nen) : 1. kenwallerez b., kendorfedourez b., kenvuntrerez b., kenlaerez b., kengomer b. ; 2. kenseurtez b., komer b.

Komplott n. (-s, -e) : irienn b., iriennad b., stign g., steuenn b., kavailh g., kavailhad g., itrik g., komplidi b., ijin fall g., ardivinkoù lies. ; *ein Komplott gegen jemanden anzetteln*, *schmieden*, punañ (atizañ, sevel) un irienn a-enep u.b., irienniñ a-enep u.b., gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennoù a-enep u.b., punañ steuennoù a-enep u.b., kavailhañ a-enep u.b., itrikañ a-enep u.b., steuñviñ un irienn a-enep u.b., penefiañ a-enep u.b., lakaat toaz u.b. e go, itrikañ un taol-ganas bennak a-enep u.b. ; *ein Komplott braut sich zusammenn*, un irienn a zo e gor ; *ein Komplott aufdecken*, dizoleiñ un irienn ; *sie hatten ihn überredet, am Komplott teilzunehmen*, bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad.

komplottieren V.gw. (hat komplottiert) : punañ (atizañ, sevel) un irienn, irienniñ, gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennoù, nezañ kordennoù, nezañ kerdin, penefiañ, lakaat an toaz e go, itrikañ un taol-ganas bennak, mont dezhi dre gavailh.

Komponente b. (-, -n) : kedrann g., lodenn b., parzh g., kedelfenn b., kedaozenn b., kompozenn b. ; *wesentliche Komponente*, arventenn b.

komponieren V.k.e. (hat komponiert) : 1. aozañ, fardañ, sevel ; 2. [sonerezh] sonaozañ, sevel ; *aus dem Stegreif, aus dem Kopf, unvorbereitet, aus der Eingebung komponieren*, primaozañ ; *ich habe ein neues Lied komponiert*, savet em eus ur son nevez ; *ich habe eine Melodie komponiert*, savet em eus un ton ; *ein frisch komponiertes Lied*, ur ganaouenn nevez-savet b.

Komponieren n. (-s) : [sonerezh] sonaozerezh g., sonaozadur g., sonaozañ g.

Komponierkunst b. (-) : [sonerezh] sonaozouriezh b.

Komponist g. (-en, -en) : [sonerezh] sonaozour g. ; „Ode an die Freude“ des deutschen Komponisten Beethoven, „kanenn d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven b., „meulgan d'al Levenez“ gant ar sonaozour alaman Beethoven g.

kompossibel ag. : [preder, Leibniz] kenbosupl, kenveziadus.

komposit ag. : kemmesk, liesparzh ; *komposite Säulenordnung*, urzh kemmesk g., urzh ionek-korintek g.

Komposita liester evit Kompositum.

Kompositen lies. : [louza.] astereged lies., kompozeged lies.

Komposition b. (-, -en) : 1. [sonerezh] sonaozadenn g., aozadenn sonerezh b., sonadenn b., sonaozadur g. ; 2. [tekn.] kenaoz g., kendeuzad g., meskad g., meskadenn b., touezenn b. ; 3. [dre vras] kenaozadur g., aozadur g., kenaoz g.

Kompositum n. (-s, Komposita) : [yezh.] ger kevrennek g., kenstrollad g.

Kompost g. (-es, -e) : rotel g., pourteil g., baoz b., gardenn b. ; *mit Kompost düngen*, roteliñ ; *ausgereifter kompost*, rotel ble g. ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden*, bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare.

Komposthaufen g. (-s, -) : bern rotel g., bern pourteil g.

kompostieren V.k.e. (hat kompostiert) : roteliñ ; *Grünschnitt und Gartenabfälle mit Mist kompostieren*, koublañ an teil.

Kompostierung b. (-, -en) : roteliñ g., rotelerezh g.

Kompostmiete b. (-, -n) : roteler g.

Kompott g. (-s, -e) : [kegin.] kaotigell b., yodenn b., yod frouezh g., yod avaloù g.

Kompottschale b. (-, -n) / **Kompottschüssel** b. (-, -n) : plad yodenn g.

Kompresse b. (-, -n) : [mezeg.] lienenn b., lien g., telt g.

Kompressibilität b. (-) : [fizik] hevoustr g.

Kompression b. (-, -en) : 1. gwask g., gwaskadur g., kenwaskadur g., moustr g., moustradur g., moustridigezh b., gwaskañ g., kenwaskañ g., moustrañ g. ; 2. [stlenn.] gwaskadur g., koazhañ g., koazhadur g. ; 3. [mezeg.] amwask g. ; 4. [bred.] dazbec'hiañ g.

Kompressionsstrumpf g. (-s, -strümpfe) : [mezeg.] loer amgovlañ b.

Kompressor g. (-s, -en) : moustrer g., gwasker g., kenwasker g.

komprimieren V.k.e. (hat komprimiert) : 1. moustrañ war, gwaskañ war, strizhañ, kenwaskañ, amwaskañ ; 2. [stlenn.] gwaskañ, koazhañ ; 3. [bred.] dazbec'hiañ.

Komprimierung b. (-, -en) : [stlenn.] gwaskadur g., koazhañ g., koazhadur g.

Kompromiss g./n. (es, -e) ; kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g., hanterad g., amziviz g. ; *mit jemandem ein(en) Kompromiss eingehen*, ober treuzvarc'had gant u.b., treuzvarc'hata gant u.b., skoulmañ un treuzemglev gant u.b., skoulmañ un amziviz gant u.b., erruout mat gant u.b. ; *wegen allerlei Meinungsverschiedenheiten konnte kein Kompromiss gefunden werden*, diaesterioù a bep seurt a skoilhas an amziviz.

kompromissbereit ag. : unvanus, prest da c'houlezel traoù 'zo, prest da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo.

Kompromissbereitschaft b. (-) : tuadur da c'houlezel traoù 'zo g., tuadur da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo g., unvanusted b., unvanuster g.

Kompromissler g. (-s, -) : brizhyouleg g., krakyouleg g., spered bouk a zen g., lopagn g., pleger g.

kompromisslerisch ag. : diyoul, diyoulek, divenn, frajil, hep penn na menn, bresk, distart e youl, bouk evel ur goarenn, flav, gwan, hep rebarb ennañ, laosk, lezober, brizhyoulek, krakyoulek, bresk, flav, gwan.

kompromisslos ag. : 1. dibleg, diblegus, start, diaes ober outañ, reut da blegañ, aheurtet, amjestr, dizamant, dizunvanus ; *er ist ein Mensch mit kompromisslosem Charakter*, un den start eo, n'eus pleg ebet ennañ, dibleg eo, aheurtet eo, hennezh a zo un den diaes ober outañ, un den krenn-ha-krak a zo anezhañ, ne bleg james, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ ; 2. groñs, krak, krenn.

Kompromisslösung b. (-, -en) : kompezadur g., emglev g., emglevadenn b., treuzvarc'had g., treuzemglev g.

kompromittieren V.k.e. (hat kompromittiert) : 1. arvariñ, lakaat en arvar ; 2. divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, binimañ, reiñ gwallvrud da, dichekal, lakaat brud u.b. en arvar, arvariñ brud u.b..

V.em. : **sich kompromittieren** (hat sich kompromittiert) : lakaat e fri er wask, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da goll e vrud, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, lakaat e vrud en arvar, arvariñ e vrud.

kompromittierend ag. : arvarus.

Komtesse b. (-, -n) : kontez b.

Komtur g. (-s, -e) : [istor, relij.] komander g., komandour g.

Komturei b. (-, -en) : [relij.] komandiri b., komandouriezh b.

Konation b. (-, -en) : youlstriv g., brouer b., broueriezh b., broueriñ g.

konativ ag. : brouerek.

Konchoide b. (-, -n) : konkoid g.

Konchylien lies. : [loen.] kregin lies.

Konchyliologie b. (-) : kreginoniezh b.

Kondensat n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] kendouesad g. ; 2. [fizik] glizhennad b.

Kondensation b. (-,-en) : 1. [fizik] glizhennadur g., glizhenniñ g. ; 2. [kimiezh] douesadur g., kendouesadur g., kendouesaat g.

Kondensationskeim g. (-s,-e) : kraoñell c'hlizhenniñ b.

Kondensationskern g. (-s,-e) : kraoñell c'hlizhenniñ b.

Kondensator g. (-s,-en) : 1. [tredan.] dougell b., tredandougell b. ; 2. [fizik] fetisaer g.

Kondensatorspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor dougell b./g.

kondensierbar ag. : 1. [fizik] glizhennadus ; 2. [kimiezh] kendouesadus.

kondensieren V.k.e. (hat kondensiert) : 1. [fizik] glizhenniñ ; 2. [optik] bodellañ ; *kondensiertes Licht*, luc'h bodellet g. ; 3. [kimiezh] douezekaad, douesaat, kendouesaat ; 4. [boued] koazhañ.

V.gw. (ist kondensiert) : [fizik] glizhenniñ.

Kondensor g. (-s,-en) : [fizik] ferenn vodellañ g., bodeller g.

Kondensmilch b. (-) : [kegin.] laezh dizouret g., laezh dizourennet g., laezh bec'hiet g., laezh koazhet g.

Kondensstreifen g. (-s,-) : [nij.] ledenn nijerez b., roudenn nijerez b., bandennad wenn war-lerc'h un nijerez b.

Kondenswasser n. (-s) : glizhenn b.

Kondition b. (-,-en) : 1. stad yec'hed b., doare g., temz yec'hed g., statur b. ; *er hat Kondition*, anal en deus, hir eo e anal, leun a nerzh hag a yec'hed eo, e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched) emañ, butun a zo gantañ ; *er hat eine schwache Kondition*, n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / simpl eo an temz anezhañ (Gregor), peñver eo an temz anezhañ, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh ; 2. [kenwerzh] diferadenn b., diviz g. ; 3. post-labour g.

konditional ag. : arvizizek, diwar ziviz, dindan diviz, ampegadek ; [skiantoù] *konditionale Wahrscheinlichkeit*, tebegezh amveziadek b.

Konditional g. (-,-e) / **Konditionalis** g. (-) : [yezh.] doare-divizout g., moz tebiñ g. ; *der hypothetische Konditional*, ar gallus g., an doare divizout bremañ g.

Konditionalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn divizout b., lavarenn divizout b.

konditionell ag. : *sellit ouzh konditional*.

konditionieren V.k.e. (hat konditioniert) : 1. [bred.] darblegañ ; *konditionierter Reflex*, emzastaol darblegadel g., damoug darbleget g. ; *jemanden konditionieren*, merat u.b., ober e c'henoù d'u.b., ober e veg d'u.b. ; 2. [tekn.] fesonniñ, arbarañ, stuziañ.

Konditionierung 1. [bred.] darblegañ g., darblegerezh g., darblegadur g. ; *Konditionierung der Reflexe*, darblegerezh an damougoù g. ; *klassische Konditionierung nach Pawlow*, darblegerezh pavlovsk g. ; 2. [tekn.] fesonidigezh b., arbarañ g., stuziañ g.

Konditionsschwäche b. (-,-n) : taol-dinerzh g., dinerzhder g., dinerzhded b.

Konditionstraining n. (-s,-s) : gourdonerezh evit nerzhaat e gorf g.

Konditor g. (-s,-en) : koñfizer g., pastezer g., gwasteller g.

Konditorei b. (-,-en) : pastezerezh b., koñfizerezh b., gwastellerezh b., stal-bastezer b.

Konditorwaren lies. : pastezerezh g., koñfizerezh g., gwastellerezh g. ; *Konditorwaren zubereiten*, pastezañ.

Kondolenz b. (-,-en) : kengañv g., gourc'hemenoù a gengañv lies.

Kondolenzbesuch g. (-s,-e) : gweladenn a gengañv b.

Kondolenzkarte b. (-,-n) : kartenn gengañvaouiñ b.

kondolieren V.gw. (t-d-b) (hat kondoliert) : *jemandem kondolieren*, lavaret (kas) e c'hourc'hemenoù a gengañv d'u.b., kengañvaouiñ d'u.b.

Kondom g./n. (-s,-e) : stevell b., kondom g., tog g., bazaouenn-bich b., [*liester* bazoù-pich].

Kondominium n. (-s,Kondominien) : kondominiom g., kenveli b.

Kondor g. (-s,-e) : [loen.] kondor g., bultur meur g.

Kondukteur g. (-s,-e) : [Bro-Suis] kontrollor g.

Konduktion b. (-) : [fizik] readur g.

Konduktor g. (-s,-en) : [fizik] heñcher-tredan g., kunduer g., reell b.

Kondylom n. (-s,-e) : [mezeg.] kondilom g.

Konen liester evit Konus.

Konfekt n. (-s,-e) : [kegin.] sukraj g., koñfizerezh g., madig g., drajez str., P. lipadurezhioù lies.

Konfektion b. (-,-en) : dilhaderezh g., kemenerezh g., aozerezh dilhad g.

Konfektionär g. (-s,-e) : dilhader g.

Konfektionsgeschäft n. (-s,-e) : stal-dilhad b.

Konfektionsgröße b. (-,-n) : ment b. ; *was für eine Konfektionsgröße haben Sie ?* pehini eo ho ment ? peseurt ment eo ho hini ?

Konfektionskleidung b. (-,-en) : dilhad prest da wiskañ g., P. dilhad graet ha tout g. ; *Hersteller von Konfektionskleidung*, dilhader g.

Konferenz b. (-,-en) : kendiviz g., emziviz g., diviz g., kuzuliadeg b., prezegenn b., displegadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., kaozeadeg b., kaozeadenn b., parlantadeg b. ; *internationale Konferenz*, kuzuliadeg etrebroadel b.

Konferenzmanie b. (-) : *sie hat eine Konferenzmanie*, paket he deus terzhienn ar bodañ-divodañ, paket he deus preñv ar bodañ-divodañ, gant terzhienn ar bodañ-divodañ emañ, gant follezh ar bodañ-divodañ emañ.

Konferenzraum g. (-s,-räume) : sal ar prezegennoù b.

Konferenzschaltung b. (-,-en) : kendiviz liestuek g., pellbrezegenn b.

Konferenzteilnehmer g. (-s,-) : perzhiad en ur c'hendiviz g.

konferieren V.gw. (hat konferiert) : divizout, kendivizout, emguzuliañ, emzivizout ; *mit jemandem konferieren*, emzivizout gant u.b.

Konferve b. (-,-n) : [louza.] bleud-dour g., fastoù lies., volfank g., aoulin g., glandour g.

Konfession b. (-,-en) : [relij.] kredenn b., feiz b. ; *lutherische Konfession*, luteregezh b., feiz luterat b., kredenn luterat b.

konfessionell ag. : relijiel, kredennel, ... kredenn.

konfessionslos ag. : digredenn, direlijion.

Konfessionsschule b. (-,-n) : skol relijiel b., skol gristen b., skol gredennel b.

Konfetti lies. pe n. (-/-s) : tammoùigoù paper lies., koñfeti str. ; es *regnete Konfetti*, tammoùigoù paper a c'hlavenne, koñfeti a gouezhe evel glav.

Konfiguration b. (-,-en) : 1. reizhidigezh b. ; 2. [stlenn.] kefluniadur g., kefluniad g., kefluniañ g.

konfigurierbar ag. : [stlenn.] kefluniadus.

konfigurieren V.k.e. (hat konfiguriert) : 1. reizhañ ; 2. [stlenn.] kefluniañ.

Konfirmand g. (-en,-en) : [relij.] paotr da vezañ kouzoumenet g., danvez kouzoumennad g.

Konfirmandenunterricht g. (-s) : [relij.] katekiz g.

Konfirmandin b. (-,-nen) : [relij.] plac'h da vezañ kouzoumenet b., danvez kouzoumennadez b.

Konfirmation b. (-,-en) : 1. kadarnadur g., dervadur g., diogeladur g., gwiriekadur g. ; 2. [relij.] kouzoumenn b., konfirmasion b., sakramant an olev g.

konfirmieren V.k.e. (hat konfirmiert) : 1. kadarnaat, diogeliñ, dervaat, aprouiñ, gwiriekaat, suraat ; 2. [relij.] kouzoumenñ ; *er ist konfirmiert worden*, kouzoumenet eo bet ; *konfirmiert werden*, bezañ kouzoumenet, [dre fazi P.] ober e bask kentañ, paskañ.

Konfiserie b. (-,-n) : [Bro-Suis] koñfizerezh b., gwastellerezh b.

Konfiskation b. (-,-en) : [gwir] kenkizadur g., diberc'hennadur g., dalc'h g., seziz g.

konfiszieren V.k.e. (hat konfisziert) : kenkizañ, rekizañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, lakaat e tredeog (Gregor), aloubiñ, lemel [udb digant u.b.], tapout krog e, kregiñ e, diberc'hennañ, skrapat.

Konfitüre b. (-,-n) : [kegin.] koñfitur g., kaotigell b.

Konfitürenfabrik b. (-,-en) : koñfiturerezh b.

Konfitürenherstellung b. (-) : koñfiturerezh g.

Konflikt g. (-s,-e) : kenniñv g., bec'h g., luz g., c'hoari g., tabut g., trouz g., dael b., glazentez b., treflez g., broc'h g., stourm g., kenstourm g., reuz g., skrap g., brete g., arguz g., rendael g. ; *mit jemandem in Konflikt geraten*, sevel trouz (dael, glazentez, treflez, broc'h, stourm, reuz, skrap, jeu, rendael) etre an-unan hag unan all, sevel arguz etre an-unan hag unan all (Gregor), mont e brete gant u.b., mont e kenniñv gant u.b. ; *mit dem Gesetz in Konflikt geraten*, kaout kudennoù gant ar justis ; *sich mit jemandem im Konflikt befinden*, bezañ e brete gant u.b. ; *einen Konflikt entschärfen*, sioulaat an traoù, plaenaat an traoù, dizarbenn un arguz, kompezañ ur rendael ; [Freud] *Konflikt zwischen den triebhaften Impulsen des Es und dem strengen bewertenden Über-Ich*, kenstourm bred g. ; [lu, polit.] *bewaffneter Konflikt*, brezel g. ; *internationaler bewaffneter Konflikt*, brezel a-ziavaez g., stourm armet etre meur a riez g.

konfliktgeladen ag. : kenniñvek ; *konfliktgeladene Beziehungen*, darempredoù kenniñvek lies.

Konfliktherd g. (-s,-e) : toull freuz ha reuz g., toull tennderioù g., poberezh b.

Konfliktivität b. (-) : kenniñvegezh b., kenniñvelezh b., kenniñvusted b.

Konfliktsituation b. (-,-en) : plegenn genniñvel b., diemglev g., darempredoù tenn lies., aergelc'h broutac'hus g., stad an traoù eus ar re washañ b., trouz trubuilhoù bras g., kevenebiezh b., tennderioù lies.

Konfliktstoff g. (-s,-e) : peadra da blantañ tan ha brezel etre an dud g., abeg tennderioù g., draen-fulh g., digarez

d'en em zebriñ g., lec'h jeu g., abeg tabut g., abeg da ziemglev g.

Konfliktualität b. (-) : kenniñvegezh b., kenniñvelezh b., kenniñvusted b.

Konföderation b. (-,-en) : kengreriad g., kengevread g.

konföderieren V.k.e. (hat konföderiert) : kengreriñ, kengevreañ, kengevredañ.

V.em. **sich konföderieren** (haben sich (t-rt) konföderiert) : kengreriñ, kengevreañ, kengevredañ.

Konföderierte(r) ag.k. g./b. : [istor ar Stadoù-Unanet] *die Konföderierten*, ar Re Gengreriñ lies.

konform ag. : kenglot, kenglotus, kende gouezhus, unvan, kenfurm, kenstumm, reizh, reol.

Konformationsanalyse b. (-,-n) : [kimiezh] elfennerezh kenstaladel g.

Konformismus g. (-) : kensentegezh g., kemplegouriezh b.

Konformist g. (-en,-en) : kensentour g., kemplegour g., Yann ar peul g., spered heul-heul a zen g., spered sentidik a zen g.

Konformistin b. (-,-nen) : kensentourez b., kemplegourez b., spered heul-heul a blac'h b., spered sentidik a blac'h b.

konformistisch ag. : kensentour, kemplegour, heulius, heul-heul, sentidik.

Konformität b. (-) : reizhwirdezh b., reizhaoz g., reolded b., kenfurmed b., kenfurmegezh g., kenunvaniezh b., unvaniezh b., unaniezh b. ; *soziale Konformität*, kemplegerezh g., reolded kevredigezhel b.

Konfrontation b. (-,-en) : 1. rendael b., tabut g., gourdrouz g., saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., frigas g., kann b., brete g., bec'h g., taol-bec'h g., diframm g., tousmac'h g. ; 2. keñveridigezh b., keñveriadur g. ; 3. [gwir] kendaladur g.

Konfrontationskurs g. (-es,-e) : *mit jemandem auf Konfrontationskurs gehen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, trabas, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh unan bennak, mont da c'hwitellat en-dro d'u.b., klask penn ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b.

konfrontieren V.k.e. (hat konfrontiert) : 1. lakaat e paravis, keñveriañ, tostaat, lakaat keñver-ha-keñver, lakaat tal-ouzh-tal, lakaat tal-ha-tal, paraviziñ an eil ouzh egile, enebiñ, lakaat udb enep unan all, degas udb enep unan all ; 2. *mit etwas konfrontiert sein*, kaout d'ober gant udb, kaout bec'h gant udb, kaout neud da zirouestlañ gant udb, bezañ lakaet diaes gant udb, kaout darbar gant udb, kaout trabas gant udb, bezañ strobet e spered gant udb, kaout ur gempenn gant udb, kaout gwe gant udb, bezañ darbaret gant udb ; 3. [gwir] kendalañ.

konfus ag. : disklaer, luziet, rouestlet, displann, kudennek, mesket, kenluziet ; *diese Ideen sind ein konfuser Mischmasch*, ar mennozhioù-se a zo gwall luziet, pebezh kemmesk mennozhioù !

Konfusion b. (-,-en) : 1. kemmesk g., luzierezh g., luziadeg b., reustladenn b., rouestl g., rouestlad g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., luziadell b., luziadenn b., luziatez b., meskailhez g./b., mesk g.,

meskadeg b., dizurzh g., stad luziet an traoù b., direizh g./b., direizhamant g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, keusteurenn b., diluzioù lies., troidellegezh b., troidellerezh g. ; **2.** displannded b., displannder g.

Konfuzianismus g. (-) : konfusiourezh b.

Konfuzius g. : Konfusius g.

Konga b. (-,s) : [sonerezh] konga g.

kongen ag. : [bev.] kengenek.

Kongestion b. (-,en) : [mezeg.] darwazh g., P. tanijenn b. ; *aktive Kongestion*, darwazh oberiat g. ; *passive Kongestion*, darwazh gouzañvat g.

kongestiv ag. : [mezeg.] darwazhus.

Konglomerat n. (-s,-e) : **1.** yoc'had g., kenfetisadur g., dastolpad g., torpezad g., torpezennad b. ; **2.** [douar.] kendorpez str., kendorpezenn b., karregad kendorpezet b.

konglutinieren V.k.e. (hat konglutiniert) : kengludañ.

Kongo¹ g./n. (-/s) : [bro] Kongo, der Kongo, Kongo b.

Kongo² g. (-/s) : [stêr] Kongo g. ; *der Kongo*, ar C'hongo g.

Kongregation b. (-,en) : [relij.] breuriezh b., kenvreuriezh b., kongregadur g.

Kongregationist g. (-en,-en) : [relij.] kongregadurour g.

Kongress g. (-es,-e) : **1.** kendalc'h g., azezoù lies., kembod g., bodadeg b. ; [istor] *Wiener Kongress*, bodadeg veur Vienna b., kendalc'h Vienna g. ; *der Internationale Keltische Kongress*, ar C'hendalc'h Keltiek Etrebroadel g. ; *der Kongress wird in Düsseldorf tagen*, *der Kongress findet in Düsseldorf statt*, dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ ; **2.** [polit.] Kongres g. ; *der Amerikanische Kongress*, ar C'hongres Amerikan g.

Kongressabgeordnete(r) agk. g./b. : [polit.] kongresad g. [*liester kongresaded, kongresidi*], kongresadez b.

Kongressteilnehmer g. (-s,-) : kendalc'hiad g.

Kongresszentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn ar c'hendalc'hioù b., palez ar c'hendalc'hioù g.

kongruent ag. : **1.** kendegeuzhus, kenglot ; *kongruent sein*, klotañ, kenglotañ, toniañ, kordañ, kendereout, bezañ an eil diouzh egile, degouezhout mat an eil gant egile, kendegeuzhout, bezañ azas an eil ouzh egile ; **2.** [fizik, mat.] kewez ; *kongruente Zahlen*, niveroù kewez lies. ; *kongruenter Schmelzpunkt*, teuzverk kewez g. ; **3.** [yezh.] kenglot, kenglotus.

Kongruenz b. (-,en) : **1.** kendegeuzh g., kemblac'h g. ; **2.** kenskouer b. ; **3.** [mat.] kewez g., kewezed b. ; **4.** [yezh.] kenglotadur g., kedoriadur g.

kongruieren V.gw. (hat kongruiert) : kendegeuzhout, kenglotañ, kendereout.

Konidie b. (-,-n) / **Konidiospore** b. (-,-n) : konidi str., konidienn b.

K.-o.-Niederlage b. (-,-n) : [sport] faezhidigezh dre gao b.

Konifere b. (-,-n) : [louza.] avalpineg g.

König g. (-s,-e) : **1.** roue g. [*liester roueed, rouaned, rouanez, rouizien*], ri g. ; *seine Majestät der König*, e Veurdez ar roue b. ; *König der Bretonen*, roue war ar Vreizhiz g. ; *König von Gottes Gnaden*, roue dre c'hras Doue (a-berzh Doue) g. ; *konstitutioneller König*, roue dindan lezenn g. ; *der ehemalige König*, an ezroue g., ar roue kozh g. ; *Europa wurde von einer Pest heimgesucht*,

die weder Könige noch Fürsten verschonte, ar vosenn a gouezhas war Europa hep pardonñ roue na priñs ; *der Löwe ist der König aller Tiere*, roue al loened eo al leon, al leon eo roue al loened ; **2.** [kozh] *des Königs Rock anziehen*, mont da soudard ; **3.** [kr-l] *unter den Blinden ist der Einäugige König*, e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue - pep kouilhourenn a gav mat he c'heusteurenn - ar c'hamm a wel e damm - ar fallañ lakez 'zo er vro 'zo ur pabor war e veno - ar pezh en deus graet Doue gwellañ ez eo en em gav mat pep unan - kouez al loudourenn pa vez sec'h a vez gwenn - a skiant hag a goantiri eo pinvidik a-walc'h pep hini ; *jeder Hahn ist König auf seinem Mist*, pep ki a zo mestren e di, pep ki a zo hardizh en e di ; *der König ist tot, es lebe der König*, marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez - ur beleg marv, ... unan all en e lec'h ; **4.** [kartoù] roue g. [*liester rouizien*] ; *mit einem König stechen*, troc'hañ gant ur roue ; *er hat drei Könige in der Hand*, tri roue a zo en e c'hoari ; **5.** [echedoù] *Schach dem König*, bec'h d'ar Roue ; **6.** [stered.] *die drei Könige*, ar Rastell b., an Tri Roue lies. ; **7.** [relij.] *die Heiligen Drei Könige*, an Tri Roue lies. ; *der König der Könige*, Roue an holl Rouaned g.

Königin b. (-,-nen) : **1.** rouanez b. ; *die Königin von England*, rouanez Bro-Saoz b. ; *ihre Majestät die Königin*, he Meurdez ar rouanez b. ; *regierende Königin*, rouanez pried b., rouanez kenseurt b. ; *die Königin meines Herzens*, rouanez va c'halon b. ; *die Rose, Königin aller Blumen*, ar rozenn, rouanez an holl vleunioù b. ; **2.** [loen.] mamm b. ; *die Königin im Bienenstock*, ar vamm-wenan b. ; **3.** [dre heñvel., kartoù] damez b. ; *er spielt die Herzkönigin aus*, lakaat a ra an damez keur war an daol.

Königinmutter b. (-,-mütter) : *die Königinmutter*, ar rouanez-vamm b., ar rouanez mamm d'ar roue b., mamm ar roue b. (Gregor).

Königinwitwe b. (-,-n) : *die Königinwitwe*, ar rouanez enebarzherez b., intañvez ar roue b., an intañvez d'ar roue b., intañvez ar roue kozh b. (Gregor).

königlich ag. : **1.** roueel, ... ar roue, real ; *das königliche Schloss*, palez ar roue g. ; *seine Königliche Hoheit*, e Uhelded ar roue b. ; **2.** [dre skeud.] hollgaer, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, eus ar gurunenn, P. gagn, a-stroñs, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, pabor a g., tarin a g. ; *ein königliches Mahl*, meuzioù beleien lies., ur pred lipous (eus ar gurunenn, eus ar vegenn) g., ur banvez eus ar c'haerañ g., ur pabor a bred g., un tarin a friko g./b., ur friko c'hagn b., kouignaoua g., farz da lein g., larjez g. ; *ein königliches Geschenk*, ur prof hollgaer (eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, eus ar gurunenn) g., ur pabor a brof g., ur prof ha n'emañ ket ar sifern gantañ g., ur prof a-stroñs g.

Königreich n. (-s,-e) : rouantelezh b. ; *das bretonische Königreich*, rouantelezh Breizh b. ; *das französische Königreich*, bro ar flourdiliz b., rouantelezh Bro-C'hall b. ; *das Vereinigte Königreich*, ar Rouantelezh-Unanet b. ; *heimlich planen, das Königreich wieder aufzurichten*, irienniñ adsevel ar rouantelezh.

Königsadler g. (-s,-) : [loen.] erer meur g.

Königsapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] rouanez-ar-renetez b., aval renetez g.

königsblau ag. : glas-roue.

Königsblume b. (-,-n) : [louza.] pivoena b., roz-sant-Erwan str.

Königsbote g. (-n,-n) : missus dominicus g. [*liester* missi dominici], kannad ar roue g.

Königsdomäne b. (-,-n) : domani ar roue g.

Königsfarn g. (-s,-e) : [louza.] raden-real str., raden-dour str.

Königsfasan g. (-s,-e/-en) : [loen.] fazan-lid g.

Königsfischer g. (-s,-) : [loen.] 1. diredig sant Gwennole g., moualc'h-arc'hant b., evn-sant-Nikolaz g. ; 2. satanig g. ; 3. gouelan g.

Königsgemahlin b. (-,-nen) : rouanez pried b., rouanez kenseurt b.

Königskerze b. (-,-n) : [louza.] *kleinblütige Königskerze*, dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezoù-ar-Mabig-Jezuz lies. ; *schwarze Königskerze*, gore-zu b.

Königskraut n. (-s) : [louza.] bazilik g.

Königskrone b. (-,-n) : kurunenn roue b.

Königsmord g. (-s,-e) : laz roue g.

Königsmörder g. (-s,-) : lazher roue g.

Königsname g. (-ns,-n) : anv a roue g.

Königspaar n. (-s,-e) : *das Königspaar*, ar roue hag ar rouanez.

Königspalast g. (-es,-paläste) : palez ar roue g.

Königsrat g. (-s) : kuzul ar roue g.

Königsschlange b. (-,-n) : [loen.] naer-ejen b., boa moustrer g.

Königssohn g. (-s,-söhne) : mab ar roue g., mab d'ar roue g.

Königssteuer b. (-) : tailh ar roue b., taos ar roue g., droedoù ar roue lies.

Königstiger g. (-s,-) : [loen.] keurgazh en-gwirion g., tigr meur g.

Königstochter b. (-,-töchter) : merc'h ar roue b., merc'h d'ar roue b.

königstreu ag. : roueelour, feal d'ar roue, gwenn.

Königstreuer(r) ag.k. g./b. : roueelour g., gwenn g. ; *die Revolutionäre und die Königstreuen*, ar re c'hlas hag ar re wenn.

Königswasser n. (-s) : [kimiezh] dour real g.

Königsweg g. (-s,-e) : [dre skeud.] hent distrafuilh ha sur g., hent meur (Gregor) g., diskoulm burzhudus g.

Königsweihe b. (-,-n) : [loen.] barged ruz g.

Königswürde b. (-) : roueelezh b., briegezh a roue b.

Königtum n. (-s,-tümer) : 1. roueelezh b., briegezh a roue b. ; *das war der Abgesang des Königtums*, kement-se a sone angoni ar roueelezh, kloc'h angoni ar roueelezh e oa an dra-se ; 2. rouantelezh b.

konisch ag. : 1. pikernek, begek, krennbikernek, kerniek, kernvegek, brinikenek, krennvegek ; *konische Innenbohrung*, toulladur kerniek g. ; 2. [mat.] kernennek.

Konizität b. (-) : kernennegezh b.

Konjektur b. (-,-en) : martezead g., marteze g., martezeadenn b., goulakadur g., goulakad g., goulakadenn b.

konjizieren V.k.e. (hat konjiziert) : goulakaat, martezeadiñ, martezeañ.

Konjugation b. (-,-en) : 1. [yezh.] argenañ g., argenad g., displegadur g. ; 2. [kimiezh] kevelladur g.

konjugierbar ag. : [yezh.] argenadus, displegadus, hag a c'heller displegañ.

konjugieren V.k.e. (hat konjugiert) : 1. [yezh.] argenañ, displegañ, distilhañ ; 2. [kimiezh] keveilañ ; *konjugierte Säure*, trenken geveilet b. ; 3. [optik] keveilañ ; *konjugierte Punkte*, poentoù keveilet lies. ; 4. [fizik] keveilañ ; *Ladungen konjugieren*, keveilañ bec'hiadoù ; *konjugierte Größen*, brasterioù keveilet lies., mentennoù keveilet lies.

Konjugierprogramm n. (-s,-e) : [stlenn., yezh.] argener g.

Konjunktion b. (-,-en) : [yezh.] stagell b., kevarzhell b. ; *beordnende Konjunktion*, stagell-genurzhiañ b., stagell-kenurzhiañ b. ; *unterordnende Konjunktion*, stagell-isurzhiañ b. ; *zusammengesetzte Konjunktion*, stagell gevrennek b. ; *adversative Konjunktion*, kevarzhell c'hourzel b., stagell gevenebiñ b. ; *disjunktive Konjunktion*, kevarzhell disglenn b., stagell disrannañ b.

Konjunktionalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn degaset gant ur stagell isurzhiañ b.

Konjunkionalwendung b. (-,-en) : [yezh.] troienn stagell b. ; *unterordnende Konjunkionalwendung*, troienn stagell isurzhiañ b.

Konjunktiv g. (-s,-e) : [yezh.] doare-divizout g., doare-sujañ g., subjontiv g.

Konjunktivitis b. (-) : [mezeg.] kevresaefo g., koñjoñtiviten b., blennoftalmiezh b.

Konjunktur b. (-,-en) : stad an traoù b., kendarvoud g., plegenn b., degouezh g., tuez g., savad g. ; *nach der heutigen Konjunktur*, diouzh red an traoù hiziv ; [kenw., armerzh] plegenn armerzhel b. ; *günstige Konjunktur*, avel a-du g., avel vat g., apoue g., plegenn tuet mat b. ; [polit.] *politische Konjunktur*, tuez politikel g., stad an traoù war tachenn ar politikerezh b.

konjunktorell ag. : ... ar blegenn, diouzh stad an traoù, tuez.

Konjunkturforscher g. (-s,-) : tuezour g.

Konjunkturtief n. (-s,-s) : [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.

Konkatenation b. (-) : [stlenn.] arrevellañ g.

konkatenieren V.k.e. (hat konkateniert) : [stlenn.] arrevellañ.

konkav ag. : argevek, kleuziek.

Konkavität b. (-) : argevegezh b., argev g.

Konkavspiegel g. (-s,-) : melezeur argevek g., melezeur kleuziek g.

Konklave n. (-s,-n) : [relij.] sened-kardinaled g., konklav g.

Konklavist g. (-en,-en) : [relij.] konklavad g. [*liester* konklavaded].

konkludent ag. / **konklusiv** ag. : klozus, ... klozañ.

Konklusion b. (-,-en) : heuliad g., dezastum g., dezastumad g., dezastumidigezh b., kendastum g. ; *Konklusion eines Syllogismus*, dianvarr g.

konkordant ag. : kenglot ; *konkordante Gesteinsschichtung*, gweleadur kenglot g.

Konkordanz b. (-,-en) : 1. meneger g., marilh g. ; 2. kenglot g., kenglotadur g., kendegeuezh g.

Konkordanztabelle b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.

Konkordat n. (-s,-e) : 1. [polit., relij.] emglev etre an Iliz hag ar Stad g., konkordat g. ; 2. [Bro-Suis] *interkantonales Konkordat*, emglev etre ar c'hantonoù g.

Konkrement n. (-s,-e) : [mezeg.] kaledad maenek g., fetisad g. ; *Harnsteine sind Konkremente*, kaledadoù maenek a zo eus ar grouan a furm el lounezhi an dud

konkret ag. : 1. louer, louerel, louerek, fetis, danvezel, heverz, traanver ; *konkretes Wort*, ger fetis g., ger traanver g., anv louer g. ; 2. [dre skeud.] gwir, gwirion, gwirvoudek, real ; *im konkreten Fall*, en dro-se, ma teufe d'an dra-se c'hoarvezout, ma teufe an dra-se da c'hoarvezout, ma c'hoarvezfe kement-se, en degouezh-mañ, en dro-mañ, e ken kaz ma tegouezhfe kement-se (Gregar) ; 3. [preder., Sartre] *das Konkrete*, ar fetisad g., al louer g., al louerelezh b.

Konkretion b. (-,-en) : 1. kaledadur g., fetisadur g. ; 2. [maenoniezh] fetisad g.

konkretisieren V.k.e. (hat konkretisiert) : ezplekaat, sklaeraat, disklêriañ, displegañ, dispakañ, diskouez sklaer hag anat, ditourañ, louerelaat.

Konkretisierung b. (-,-en) : 1. ezplekaat g., disklêriadur g., disklêriadenn b., displegadur g., displegadenn b., dispieg g., displegañ g., sklaerriadenn b., sklêridigezh b., sklêrijennadur g., louerelaat g. ; 2. [gwir.] *Konkretisierung der Strafzumessung*, hinienneladur ar c'hastizoù g.

Konkubinat n. (-s,-e) : serc'herezh g., P. riboderezh g.

Konkubine b. (-,-n) : serc'h b., adwreg b., oriadez g., mestrez b., gwreg kleiz b., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b.

Konkurrent g. (-en,-en) : kevezer g., kenstriver g., kengoureneur g., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] keveler g.

Konkurrenz b. (-,-en) : kevezerezh g., helebini g., kendamouez g., kenstriverzh g., kenoaz b., kevez g. ; *freie Konkurrenz*, frankkevezañ g., frankkevezerezh g., frankiz kevezañ b. ; *einander Konkurrenz machen*, kevezañ an eil ouzh egile, bezañ a-genstriv an eil gant egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo ; *die Konkurrenz ist groß*, mall 'zo war ar plasoù ; [kenw.] *billiger verkaufen als die Konkurrenz*, reiñ gwelloc'h marc'had ; *er kauft bei der Konkurrenz*, prenañ a ra e ti ar c'hevezer.

Konkurrenzdruck g. (-s) : gwask kevezel g.

konkurrenzfähig ag. : kevezus, war renk ar re all, gouest da c'hoari ouzh ar re all ; *konkurrenzfähiger Preis*, priz war renk ar re all g. ; *um auf dem Weltmarkt konkurrenzfähig zu bleiben*, musste das Land große Opfer auf sich nehmen, evit chom kevezus en nevid-bed e rankas ar vro asantiñ da aberzhioù pounner.

Konkurrenzfähigkeit b. (-) : kevezusted b.

Konkurrenzgeschäft n. (-s,-e) : [kenwerzh] ti ar c'hevezer g., stal gevezer b., kevezer g.

Konkurrenzkampf g. (-s) : kevezerezh g.

Konkurrenzkapitalismus g. (-) : kevalaouriezh kevezel b.

konkurrenzlos ag. : 1. kuit a bep kevezerezh ; 2. en tu all da bep kevezerezh.

Konkurrenzmarkt g. (-s) : kevezouriezh b., nevid kevezel g.

Konkurrenzmechanismus g. (-,-mechanismen) : doare mont-en-dro ar c'hevezerezh g., argerzh ar c'hevezerezh g.

Konkurrenzunternehmen n. (-s,-) : embregerezh kevezer g., kevezer g.

konkurrenzieren [Bro-Aostria, Bro-Suis] : V.gw. (hat konkurrenziert) : kevezañ, kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ an eil ouzh egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo.

V.k.e. : *jemanden konkurrenzieren*, kevezañ ouzh u.b., bezañ a-genstriv gant u.b., bezañ kenoaz etre an-unan hag unan all, mont e kevez ouzh u.b.

konkurrieren V.gw. (hat konkurriert) : kevezañ, kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ an eil ouzh egile, c'hoari an eil ouzh egile, bezañ kevezerezh etrezo.

Konkurs g. (-es,-e) : [kenw] freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., faziadenngenerzh b., fellerezh g., P. foet-boutikl g. ; *in Konkurs gehen*, *in Konkurs geraten*, *Konkurs machen*, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziñ, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hu, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'hleuz, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; *er hat Konkurs gemacht*, freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, aet eo dreist penn e draoù, filet en deus e stal ; *Konkurs anmelden*, *Konkurs beantragen*, disklêriañ freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal ; *die Gaststätte hat Konkurs gemacht*, aet eo ar barr-iliav gant ar c'havr ; *gerichtlicher Vergleich nach einem Konkursantrag*, azreizhadur barnerezhel g.

Konkursanmeldung b. (-,-en) : disklêriadur ar freuz-stal g.

Konkurserklärung b. (-,-en) : embannidigezh ar freuz-stal b.

Konkurseröffnung b. (-,-en) : digoradur an argerzhad freuz-stal g., digoradur an azreizhadur barnerezhel g.

Konkursforderung b. (-,-en) : 1. arc'hant dleet da-heul ur freuz-stal g. ; 2. arc'hadur arc'hant da-heul ur freuz-stal g., goulenn arc'hant da-heul ur freuz-stal g.

Konkursgläubiger g. (-s,-) : kredour an hini freuzet e stal gantañ g., kredour ar fellad g.

Konkursmasse b. (-,-n) : kaoudoù a chom goude ur freuz-stal lies., fredoù a chom goude ur freuz-stal lies.

Konkursverfahren n. (-s,-) : argerzhad freuz-stal g., azreizhadur barnerezhel g.

Konkursverkauf g. (-s,-verkäufe) : [kenw.] pilwerzh freuz-stal g.

Konkursverwalter g. (-s,-) : abienner g., azreizher barnerezhel g., leuriad dibennfreuzer g., dibennfreuzer barnerezhel g.

Konnektionismus g. (-) : [skiantoù] kennaskouriezh b.

Konnektionist g. (-) : [skiantoù] kennaskour g.

konnektionistisch ag. : [skiantoù] kennaskouriel.

können Verb skoazellañ doareañ (kann / konnte // hat gekonnt / hat [anv-verb +] können) : 1. gallout, bezañ gouest da, tizhout, gouzout, bezañ akuit da, bezañ barrek da, bezañ evit, bezañ mat da, bezañ moaien d'an-unan da, bezañ posupl d'an-unan [ober udb] ; *das kannst du ja auch*, gouest out d'ober kenkoulz ivez ; *dieses Kind kann schon gehen*, ar bugel-se a c'hell mont e-unan dija, ar bugel-se a c'hell mont diskrog dija, ar bugel-se a oa mont diskrog dija, ar bugel-se a zo akuit da vale ; *mit*

dem linken Arm kann er nicht sagen, n'eo ket evit heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz), n'eus ket moaien dezhañ da heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz), n'eus ket tu dezhañ heskennat gant e vrec'h fall (gant e vrec'h kleiz) ; *kannst du Ziehharmonika spielen ?* gouest out da c'hoari akordeon ? ; *ich kann ihnen nichts geben*, ne'm eus mann da reiñ dezho ; *ohne Sauerstoff kann das Feuer nicht brennen*, hep oksigen n'eus tan ebet, hep oksigen e voug an tan ; *diese Krankheit kann auch anders ausgeilgt werden*, gallout a c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh, moaien 'zo da lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? ; *ich fahre hin, sobald ich kann*, mont a rin di pa gavin va zu ; *ich hätte sie getragen, wenn ich nur gekonnt hätte*, o douget em bije ma vijen bet gouest d'ober ; *wenn er es tun kann*, mar gall, mard eo gallus dezhañ ; *niemand kann zwei Herren dienen*, nikun ne c'hall servijañ daou vestr war un dro, den ned eo evit servijañ daou vestr ; *ich kann doch nicht überall zupacken*, ne c'haller ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'haller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, unan a zaou, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn ; *hier stehe ich, ich kann nicht anders* (Luther), amañ emañ, ne c'haller ket lavaret un dra all ; *soviel er nur konnte*, endra c'halle, kement ha ma c'halle, herañ ma c'halle, her da ma c'halle, keit ha ma c'halle, ar pezh ma c'halle, muiañ ma c'halle, ar muiañ ma c'halle, dre ma c'halle, mar gouie, ma ouie, diouzh e washañ ; *er arbeitete so schnell er nur konnte*, labourat a rae mar gouie, labourat a rae diouzh e washañ ; *ich habe nicht kommen können*, n'em boa ket tizhet dont, n'em boa ket gallet dont ; *können Sie mir helfen ?* ha gallout a rit sikour ac'hanon ? ha tu a zo deoc'h da sikour ac'hanon ? ; *er kann nichts dafür*, kement-se n'emañ ket en e zalc'h (n'eo ket e dalc'h gantañ) ; *er kann nicht hinein*, ne c'hall ket mont tre ; *er kann nicht fort* (fortgehen, fortreisen), ne c'hall ket mont kuit ; *ich kann nicht mehr, ich kann es nicht mehr ertragen*, ne c'haller mui diouti ; *nicht umhin können, etwas zu tun*, na vezañ evit mirout a ober udb (evit chom hep ober udb) ; *wie konnte ich Ihnen dieses Leid antun ?* penaos on aet da ober poan deoc'h ? ; *das kannst du dir nicht vorstellen*, n'oufes ket kompren an dra-se ; *er kann sich nicht beklagen*, n'en deus ket da glemm, n'eo ket da glemm ; *von ihm kann man nichts Gutes erwarten*, n'eus netra a vat da c'hortoz digantañ ; *kannst du nicht warten wie die anderen ?* kannst du nicht warten, bis du an der Reihe bist ? te n'eo ket mat dit gortoz da dro evel an dud all ? ne c'hellfes ket gortoz da dro evel ar re all ? ; *ist er glücklich ? - wie könnte er ?* hag eñ 'zo eürus ? - daoust a belec'h ? (a belec'h ! eus a belec'h !) ; *wie könnte ich das wissen ?* a belec'h e oufen-me ? eus a belec'h e oufen-me ? a-beban e oufen-me ? ; *ich kann stolz auf euch sein !* lec'h am eus da gaout fougennoc'h ! ; *du kannst sagen, was du willst*, lavaret mat a c'hallez ; *das können Sie mir glauben !* e c'hallit krediñ ! gallout a c'hallit krediñ ar pezh a lavaran deoc'h ! ; *besser kann es nicht sein*, ma vije gwelloc'h e vije re vat ; [kr-] *wer will, der kann*, o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn - neb a venn, hennezh a c'hall - an neb a venn, hennezh a

c'hell - kaout c'hoant a zo gallout ; *er kann schwimmen*, gouzout a oar neuial, neuñviñ a oar ; *er kann gut schießen*, ampart eo evit tennañ, mat eo da dennañ ; *er kann die Zahlen lesen*, gouzout a oar diouzh ar sifroù ; *er kann gut lesen*, gouzout a ra mat lenn, plaenañ a ra, lenn a ra riel, lenn a ra war-blaen, lenn a ra war e blaen, lenn a ra plaen ha brav, lenn a ra fraezh hag aes, lenn a ra difrae, ampart eo war al lenn ; *er kann weder lesen noch schreiben*, ne oar lenn ha skrivañ nemet war un tamm bara hag eur grampouezhenn ; *sie kann nicht schreiben*, ar skrivañ eviti a zo dianavez, ne oar ket skrivañ ; *ich kann nicht singen*, n'ouzon ket kanañ, n'ouzon ket a ganañ.

2. V.k.e. : gouzout ; *er kann seine Lektion*, gouzout a ra e gentel ; *er kann gut Englisch*, saozneg mat a ya gantañ ; *er kann Bretonisch*, hemañ a oar chaokat brezhoneg ; *er konnte nicht Französisch*, ne ouie ket a c'hallig ; *ein Gedicht auswendig können*, gouzout ur varzhoneg dindan eñvor (dre eñvor, dreist-penn-biz, dreist penn e viz, evel e Bate) ; P. *das ist gekonnt !* setu aze ur c'hrogad deuet brav !

3. bezañ aotreet da, kaout gwir da ; *das kannst du meinetwegen tun !* gra an dra-se m'ec'h eus c'hoant (mar kerez), gra kement-se ma fell dit ; *diese Beleidigung kann nicht geduldet werden*, ne c'hallomp ket gouzañv an dismegañs-se, n'emañ ket evit gouzañv un dismegañs a seurt-se.

4. bezañ posupl, bezañ gallus ; *es kann nicht sein*, n'eo ket posupl - n'eo ket kredapl - n'eo ket da grediñ - ne c'heller ket krediñ ur seurt tra - c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *kann sein*, marteze, bez' e c'hallfe bezañ, e c'hallfe bezañ, a c'hallfe bezañ, e c'hall bezañ, a c'hall bezañ, bezañ a-walc'h, bez' a-walc'h, bez' e c'hell bezañ, marteze a-walc'h, n'eo ket dibosupl, emichañs, marse, gallout a-walc'h ! ; *könnten Sie nur Recht haben !* salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! a-youl ma lavarfec'h gwir ! ; *er kann nicht weit weg sein*, n'oufe ket bezañ aet gwall bell ; *ein ausgedörrter Baum kann unmöglich viele Äpfel hervorbringen*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù ; *es kann sein, dass er heute noch kommt* (P. *kann sein, er kommt heute noch*), marteze e vo amañ hiziv c'hoazh, marteze 'vat e teuo hiziv c'hoazh, dont a ray hiziv c'hoazh moarvat ; *er kann jeden Augenblick da sein*, bez' e c'hall en em gavout n'eus forzh peur, forzh peur e c'hall degouezhout, bez' e c'hallomp bezañ war c'hortoz d'e welet o tont ; *der Brief könnte verloren gehen*, al lizher a c'hallfe bezañ kollet, kollet e c'hallfe al lizher bezañ ; *er könnte vierzig sein*, me a ra va c'hont ez eo daou-ugent vloaz ; *könnten wir nur vor Anbruch der Nacht zu Hause sein !* mar galfemp bezañ er gêr a-raok an noz e vefe mat ! ; *wenn Sie vor zehn Uhr anrufen könnten*, ma vefe gallet e pellgomzfec'h a-raok dek eur ; *so etwas kann unter Umständen beobachtet werden*, an dra-se a c'haller da welet.

Können n. (-s) : galloud g., galloudegezh b., galloudezh b., gouestoni b., gouested b., barregezh b., ampartiz b. ; *nach bestem Können*, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, eus e wellañ, diouzh e c'halloud, endra c'haller, gwelikañ ma c'haller, par ma c'haller, pellañ ma c'haller ; *der Künstler gab eine Kostprobe seines Könnens*, an

arzour a roas un tañva eus e varregezh, an arzour a roas un tañva eus e ampartiz, an arzour a roas un tañva eus e c'halloudoù dispar, an arzour a roas un tañva eus e zonezonoù ; *überragendes Können*, mailhoni b.

Könnner g. (-s,-) : mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., ki g., kole g., tad den g., mestr d'ober g., tarin g.

Konnex g. (-es,-e) : kennask g., kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b.

Konnexion b. (-,-en) : kennask g., kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b., kennaskañ g.

Konnivenz b. (-,-en) : kenemglev g., kenwall g., kenwallerezh g.

Konnoissement n. (-s,-e) : [merdead.] paper fard g., lizher-fard g.

Konnotation b. (-,-en) : 1. [preder., logik] endalc'h g., ental g. ; 2. [yezh.] kennotenn g., ster all g., eil ster g. ; 3. kennotadur g. ; *theoretische Konnotation*, kennotadur arlakadennek g.

konnotativ ag. : kennotus.

konnotieren V.k.e. (hat konnotiert) : kennotañ, kennotennañ.

Konquistador g. (-en,-en) : konkistador g.

Konrad g. : 1. Konrad g. ; 2. [istor] *der arme Konrad*, Yann Gouer g., Yann Beizant g. [kevre kouerien eus ar *XVI^{vet} kantved*].

Konrektor g. (-s,-en) : [skol.] eilrener g.

Konrektorin b. (-,-nen) : [skol.] eilrenerez b.

Konsekraton b. (-,-en) : [relij.] kensakradur g., kensakridigezh b., gouestlidgezh b. ; *Konsekraton von Brot und Wein*, kensakridigezh ar bara hag ar gwin b.

Konsekrator g. (-s,-en) : [relij.] kensakrer g.

konsekrieren V.k.e. (hat konsekriert) : [relij.] kensakriñ, gouestlañ.

konsekrativ ag. : deuet da-heul, heuliek, dilerc'hek, diananadennel, dianveziat, diaheul.

Konsekutivdolmetschen n. (-s) : jubennerezh diaheul g.

Konsekutivsatz g. (-es,-sätze) : islavarenn a verk an heuliad b.

Konsens g. (-es,-e) : kenglev g., kenemglev g., kenasant g., kenasantadenn b., emglev g., reizhded b., unvaniezh b. ; *gesellschaftlicher Konsens*, kenglev kevredigezhel g.

konsequent ag. : kempoell, poellek, reizhek, reizhpoellek, parfet, start en e vennozhioù ; *er ist konsequent*, ober a ra hervez e vennozhioù, poell a zo en e soñjoù, parfet eo, start eo en e vennozhioù ; *konsequent handeln*, bezañ kempoell en e oberioù, bezañ poellek en e oberioù, bezañ reizhek en e oberioù.

Konsequenz b. (-,-en) : difin g., heul g., heuliad g., heulienn b., heuliadur g., disoc'h g., efed g., dilerc'h g., dilerc'hiadenn b., dilost g., diwanenn b., isu g., dianveziad g., dianlenad g., frouezh g., frouezhenn b., oberiadur g. ; *die Konsequenz(en) ziehen*, tennañ ur gentel (eus udb), dastum skiant (diwar udb), sevel heuliadoù (diwar udb), klozañ ; *für diese Leute war ihre kümmerliche Lage eine Konsequenz der herrschenden Armut im eigenen Land*, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro, hervez an dud-

se e teue o stad fall diwar ar baourentez a rene en o bro ; *für etwas die Konsequenzen tragen*, bezañ gwazh ag udb, bezañ gwazh eus udb.

Konservatismus g. (-) : mirelouriezh b.

konservativ ag. : mirelour, gwenn ; *er ist konservativer geworden*, gwennaet en deus ; *konservative Partei*, strollad mirelour g.

Konservative(r) ag.k. g./b. : mirelour g., mirelourez b., gwenn g. ; *die Revolutionäre und die Konservativen*, ar re ruiz hag ar re wenn.

Konservator g. (-s,-en) : mirdiour g., mirour g.

Konservatorium n. (-s, Konservatorien) : skol-sonerezh uhel b.

Konserve b. (-,-n) : 1. boued-mir g., boued-saezon g. ; 2. [gwad, mezeg.] sac'had gwad (da dreuzskuilhañ) g.

Konservenbüchse b. (-,-n) / **Konservendose** b. (-,-n) : boest boued-mir b., boestad boued-mir b., boest-mir b.

Konservenfabrik b. (-,-en) : bouedvirerezh b., fritur b.

Konservenfisch g. (-es,-e) : pesk boest-mir g., pesk-mir g.

Konservenfleisch n. (-es) : kig boest-mir g., kig-mir g.

Konservenhersteller g. (-s,-) : bouedvirer g.

Konservenindustrie b. (-) : bouedvirerezh g.

konservierbar ag. : miradus.

konservieren V.k.e. (hat konserviert) : 1. [boued] mirout ; *durch Sterilisieren, Trocknen, Räuchern oder Gefrieren konserviertes Fleisch*, kig-mir g. ; *durch Sterilisieren, Trocknen, Räuchern oder Gefrieren konservierte Fische*, pesked-mir lies. ; *durch Tiefkühlung konservieren*, skornvirout ; 2. kendalc'her, delc'her e ratre, trezerc'hel, trezelc'her, kempenn.

konservierend ag. : enepbreinus, mirus.

Konservierung b. (-,-en) : 1. [boued] mir g., mirerezh g., miridigezh b., bouedvirerezh g. ; *die Konservierung durch Tiefkühlung*, ar skornvirout g. ; 2. kendalc'h g., kendalc'hidigezh g., dalc'h e ratre g., trezalc'h g., kempenn g., kempennerezh g., kemmirout g.

Konservierungsmittel n. (-s,-) : araez mirout g., miruzenn b., danvez-mirout g., gwezher mirout g.

Konservierungsstoff g. (-s,-e) : miruzenn b., danvez-mirout g., gwezher mirout g.

Konsignat g. (-en,-en) : tredeogour g.

Konsignatar g. (-s,-e) / **Konsignatär** g. (-s,-e) : 1. [gwir] tredeogadour g. ; 2. [merdead.] adnaouadour g.

konsignieren V.k.e. (hat konsigniert) : 1. enskrivañ, marilhañ, kaierañ, lakaat war baper, testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat ; 2. [kenwerzh] tredeogañ, fiziout, lakaat e tredeeg, adnaouiñ ; 3. [lu] *Truppen konsignieren*, derc'hel rejimantoù pare, derc'hel rejimantoù war ar pare.

Konsilium n. (-s, Konzilien) : [mezeg.] kuzuliadenn etre mezeien b.

konsistent ag. : fetis, dalc'hant, teuc'h, start, fonnus, reut, sonn, kantalc'h, kantalc'hek.

Konsistenz b. (-) : dalc'hañs b., kantalc'h g., dalc'h g., fetister g., starter g., standilhon g. ; *Konsistenz des Bodens*, seurt douar g., doare douar g., chadenn an douar b., natur an douar b.

Konsistorial- : [relij.] koñsistorel.

Konsistorium n. (-s, Konsistorien) : [relij.] koñsistor g., koñsistoer g., bodadeg kardinaled b., bodadeg pastored b., bodadeg rabined b.

Konskription b. (-,-en) : [lu] enrolladur g.

Konsole b. (-,-n) : 1. [pezh arrebeuri] taol-voger b., taolig harp b. ; 2. [tekn.] panell kontroll g. ; 3. [kleweled, stlenn.] letrig g., penel g. ; 4. [tisav.] korbell g., balirenn-harpañ b. ; *die Konsolen des Kamins*, korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies.

konsolidieren V.k.e. (hat konsolidiert) : startaat, kesoutañ, stabilaat, kadarnaat, kreñvaat, diazezañ mat, parfediñ, parfetaat ; [arc'hant.] *konsolidierte Bilanz*, mentel gesoutet b. ; *konsolidierte Staatsschuld*, dleoù Stad startaat lies.

Konsolidierung b. (-,-en) : [arc'hant.] kesoutañ g., startaat g., startadur g.

konsonant ag. : [sonerezh] kensonek ; *konsonanter Akkord*, klotad kensonek g.

Konsonant g. (-en,-en) : [yezh.] kensonenn b. ; *weiche Konsonanten*, kensonennoù blot lies. ; *mutationsfähige Konsonanten*, kensonennoù kemmus lies.

Konsonantenschrift b. (-,-en) : [yezh.] lizherenneg kensonennek b.

Konsonantenstamm g. (-s,-stämme) : [yezh.] bonad kensonennek g.

konsonantisch ag. : [yezh.] kensonennek ; *konsonantische Deklination*, amstouad bonad kensonennek g.

Konsonantismus g. (-) : [yezh.] kensonennegezh b.

Konsonanz b. (-,-en) : 1. kenson g., kensoniezh b., kensoniegezh b. ; 2. [lenn.] kenganez ar c'hensonennoù b., kengan war ar c'hensonennoù g.

Konsorte g. (-n,-n) : 1. kenseurt g. ; 2. [gwashaus] ... *und Konsorten*, ... hag o c'henseurted, ... hag e genseurted.

Konsortial- : ... kevuniadel.

Konsortium n. (-s, Konsortien) : kevuniad g., kartell g., kengevread g., sindikad g., kenstrollad embregerezhioù g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

Konspiration b. (-,-en) : irienn b., steuenn b., kavaillh g., itrik g.

Konspirationstheorie b. (-,-n) : iriennelouriezh b., arlakadenn iriennelour b.

konspirativ ag. : 1. kavaillhus, iriennus, dispac'hus, ... irienniñ ; *konspirative Umtriebe*, troioù irienniñ lies. ; 2. *konspirativer Treffpunkt*, lec'h emgav an iriennerien g., lec'h emgav ar gavaillherien g.

konspirieren V.gw. (hat konspiriert) : punañ (atizañ, sevel) un irienn, irienniñ, gwiadiñ (sevel) itrikoù, atizañ iriennnoù, punañ steuennoù, kavailhañ, itrikañ, steuñviñ iriennnoù, penefiañ.

Konstabler g. (-s,-) : [istor] konestabl g.

Konstableramt n. (-s) : konestablezh b.

konstant ag. : 1. digemm, dalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hel, ingal, padus, dibaouez, dizehan, pad, arstalek, hollbad, hollbadus, parfet, start en e vennozhioù ; *auf einem konstanten Niveau halten*, *konstant halten*, derc'hel en arstal ; 2. [mat.] arstalek ; *konstante Größe*, digemmenn b., dalc'henn b., arstalenn b. ; *konstante Funktion*, kevreizhenn arstalek b. ; *konstante Folge*, heuliad arstalek g. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist*, ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloc'h a zo

an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; 3. [arc'hant.] *konstantes Kapital*, kevala kendalc'hel g. ; *konstanter Preis*, priz padel g., priz digemm g. ; *konstante Kosten*, mizoù digemm lies.

Konstante b. (-,-n) / ag.k. b. : 1. [fizik, mat.] digemmenn b., dalc'henn b., arstalenn b. ; *physikalische Konstante*, arstalenn fizikel b. ; 2. [mat.] gwezhiaer g. ; *Proportionalitätskonstante*, gwezhiaer kenfeuriegezh g.

Konstantin g. : [istor] Kustentin g.

Konstantinopel n. : [istor] Kergustentin b.

Konstanz¹ b. (-) : 1. arstalegezh b., arstal g. ; 2. ingalded b., kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., starter g., started b., divrallder g., patianted b., pegadur g., parfeted b., poell g.

Konstanz² n. : Konstanz b.

Konstanzphänomen n. (-s,-e) : [bred.] anadenn an arstal b.

Konstanzprinzip n. (-s) : [bred.] pennaenn an arstal b.

konstatieren V.k.e. (hat konstatiert) : gwiriañ, stadañ.

konstativ ag. : stadadel.

Konstellation b. (-,-en) : 1. stad an traoù b., keflun g., kenfurmadur g., ardremez b. ; 2. [stered., mat.] steredeg b. ; 3. [kimiezh] izomeriezh b., kenfurmadur g.

konsternieren V.k.e. (hat konsterniert) : trelatañ, treboulñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, stonkañ.

konsterniert ag. : abaf, mantret, sabatuët, alvaonet, skoelfet, stouvet, treboulet, trejeboulet, daoubennet, dineuz, divarc'het, diskaret, divouezh, dilavar, mik, skodeget, stravaget, stonket, kalmet.

konstituieren V.k.e. (hat konstituiert) : ober, krouiñ, sevel, diazezañ, aozañ, amparañ, kenaozañ, divizout, merkañ, lakaat, termenañ ; *die konstituierende Versammlung*, ar vodadenn vonreizhañ b. ; *eine Republik konstituieren*, sevel (krouiñ, diazezañ) ur republik ; *die Sprache konstituiert das Denken*, diazezet eo ar preder war ar yezh ; *konstituierende Generalversammlung*, bodadenn veur diazezañ b. ; *konstituierte Behörden*, pennadurezhioù amparet lies.

V.em.. : **sich konstituieren** (hat sich (t-rt) konstituiert) : mont d'ober, sevel, krouiñ.

Konstitution b. (-,-en) : 1. aozidigezh b., saveladur g., kenaozadur g., furmadur g., kenframmadur g., kedelfennadurezh b., amparadur g., amparañ g., diazezadur g., sevel g. ; 2. [korf.] korfadur g., korfadurezh b., stad yec'hed b., doare g., temz yec'hed g., temz korf g., neuz-korf b., neuziadur korf g., genezh g. ; *er ist von schwächlicher Konstitution*, er hat eine schwache Konstitution, n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), hennezh a gouezh alies en arvez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed, stummet eo diouzh c'hoari ar c'hlañv, temzet fall eo ; *er ist von robusterer Konstitution als sein Freund*, er hat eine robustere Konstitution als sein Freund, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h frammet eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon, lañsañ a ra war e vignon en nerzh-korf, lañs en deus war e vignon en nerzh-korf ; *gute Konstitution*, kreñvadurezh b. ; 3. [polit.]

bonreizh b., lezenn-diazezh b. ; **4.** [relij.] **a)** kemennadur g., kiminiadezh b. ; **b)** reizhennoù lies.

Konstitutionalismus g. (-) : bonreizhelouriezh b.

Konstitutionalist g. (-en,-en) : bonreizhelour g.

konstitutionell ag. : **1.** [polit.] bonreizhel, bonreizhek, dindan lezenn, dindan ar vonreizh, hervez al lezenn, diouzh al lezenn ; *konstitutionelle Monarchie*, unpenniezh vonreizhek b., monarkiezh dindan lezenn b. ; *konstitutioneller König*, roue dindan lezenn g. ; **2.** [mezeg.] genezhel ; *konstitutionelle Debität*, izilded c'henezhel b. ; *konstitutionelle Fehlbildung*, kammneuziad genezhel g.

konstitutiv ag. : amparus, parzhiat.

Konstriktion b. (-,-en) : [mezeg.] amwask g., amwaskañ g.

Konstriktiv g. (-s,-e) : [yezh.] kensonenn dre daravat b., c'hwezhen b., kensonenn-c'hwezh b., kensonenn-c'hwezhiñ b., rimienn b., kensonenn ruz b.

konstriktiv ag. : [mezeg.] amwaskus.

Konstriktor g. (-s,-en) : [korf.] kigen strizhaer b., kigen gelc'hstrizhaer b.

konstruierbar ag. : adeiladus, savadus ; *konstruierbares Polygon*, lieskorn savadus g.

konstruieren V.k.e. (hat konstruiert) : **1.** sevel, oberiañ, fardañ, stummañ, aozañ, kenaozañ, savaduriñ, konstru, konstruiñ ; [yezh.] *einen Satz richtig konstruieren*, sevel (stummañ, frammañ) mat ur frazenn ; **2.** [tekn.] raktresañ, meizañ ; *ein Flugzeug konstruieren*, raktresañ (sevel raktres) ur c'harr-nij ; *ein Auto konstruieren*, sevel raktres ur c'harr-tan ; **3.** [mat.] konstru, konstruiñ, luniañ, sevel ; *ein Dreieck konstruieren*, sevel (tresañ) un tric'horn ; *ein Polygon konstruieren*, sevel ul lieskorn ; **4.** ijinañ, forjañ, danzen.

Konstrukteur g. (-s,-e) : oberier g., farder g., saver g.

Konstrukteurin b. (-,-nen) : oberierezh b., farderezh b., savezezh b.

Konstruktion b. (-,-en) : **1.** savidigezh b., savezezh g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; **2.** [mat.] luniad g. ; *die Konstruktion eines Dreiecks*, tresadur (savidigezh b.) un tric'horn g. ; **3.** [ti] savadur g., konstruadur g., adeilad g. ; **4.** [yezh.] frammadur g., stummadur g. ; **5.** ijinadenn b. ; **6.** ergrafañ g., danzen g. ; *rechnerunterstützte Konstruktion*, danzen ameleit dre urzhiataer g., ergrafañ ameleit dre urzhiataer g.

Konstruktionsbüro n. (-s,-s) : burev studi teknikel g.

Konstruktionsfehler g. (-s,-) : si fardañ g.

Konstruktionsingenieur g. (-s,-e) : pennijinour g.

Konstruktionsverfahren n. (-s,-) : doare konstruiñ g., argerzh savaduriñ g. ; *perspektivisches Konstruktionsverfahren*, reizhsellouriezh b., selldresouriezh b., bannskeudennouriezh b.

konstruktiv ag. : **1.** savadurel, splotus, gounidus, talvoudus, talvoudek, soliadell, savus, yaous, yael ; *konstruktives Verhalten*, emzalc'h yaous g. ; **2.** ... sevel, ... oberiañ, ... fardañ, ... stummañ, ... aozañ, ... kenaozañ, ... savaduriñ, sevenus, savus ; **3.** [mat.] luniadus ; **4.** [preder.] danzeüs.

Konstruktivismus g. (-) : [arz] savelouriezh b.

Konstruktivist g. (-en,-en) : [arz] savelour b.

Konsubstantiation b. (-) : [relij.] kensolwezidigezh b., kennatur b.

Konsul g. (-s,-n) : koñsul g.

konsular ag. / **konsularisch** ag. : **1.** [gwir] koñsulel ; *konsularische Gesetzgebung*, lezennerezh a genwerzh g. ; *konsularische Gerichtsbarkeit*, lez-varn a genwerzh b. ; **2.** [polit.] koñsulel ; *konsularische Beziehungen*, darempredoù dre goñsuled lies. ; *konsularischer Vertreter*, koñsul g.

Konsulat n. (-s,-e) : **1.** [karg] koñsuliezh b., koñsulded b. ; **2.** [sez] koñsuldi g.

Konsulent g. (-en,-en) : [gwir] alvokad kuzulier g.

Konsulin b. (-,-nen) : koñsulez b.

Konsultation b. (-,-en) : kuzuliadenn b., kuzuliadur g.

konsultieren V.k.e. (hat konsultiert) : goulenn ali digant, goulenn kuzul digant, kuzuliañ.

konsultativ ag. : ... kuzuliañ, ... aliañ ; *er hat konsultatives Mitspracherecht*, kuzuliañ a c'hell ober, ar gwir a zo gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ a zo gantañ.

Konsum g. (-s,-s) : **1.** bevezerezh g., bevezadur g., beveziñ g. ; *jemanden zum Konsum verleiten*, dougen u.b. da veveziñ ; **2.** kevelouri veveziñ b.

Konsumartikel g. (-s,-) : bevezad g., mad beveziñ g., traezenn b., gwerzhadenn b.

Konsument g. (-en,-en) : bevezer g.

Konsumentin b. (-,-nen) : bevezerezh b.

Konsumerismus g. (-) : bevezuniadouriezh b.

Konsumerist g. (-en,-en) : bevezuniadour g.

Konsumgenossenschaft b. (-,-en) : kevelouri veveziñ b.

Konsumgesellschaft b. (-,-en) : kevredigezh veveziñ b.

Konsumgut n. (-s,-güter) : bevezad g., mad beveziñ g. ; *Konsumgüter*, traoù prenañ lies., madoù beveziñ lies., bevezadoù lies., traezoù lies., gwerzhadennoù lies.

Konsumgüterindustrie b. (-) : industriezh ar madoù beveziñ b., greanterezh beveziñ g. ; *Branchen der Konsumgüterindustrie*, ijenezehioù beveziñ lies.

konsumieren V.k.e. (hat konsumiert) : beveziñ, kuzumiñ, dispign, fritañ.

Konsumismus g. (-) : dreistbevezouriezh b.

Konsumterror g. (-s) : sponterezh dre ar bruderezh g., sponterezh daranvel g.

Konsumtion b. (-,-en) / **konsumption** b. (-,-en) : **1.** bevezerezh g., bevezadur g., beveziñ g. ; **2.** [mezeg.] treutadur g., treutaat g., kastizadur g., kastizañ g. ; **3.** [gwir] tolpadur ar barnedigezhioù g. ; **4.** [relij.] paskañ g., komuniañ, sakramantiñ g.

Konsumverein g. (-s,-e) : kevelouri vevezerien b., kenstal b., kevelouri veveziñ b.

Konsumware b. (-,-n) : bevezad g., mad beveziñ g., traezenn b.

Konsumzwang g. (-s) : bevezerezh forset g., bevezerezh dre ret g.

Kontakt g. (-es,-e) : **1.** spin g., stok g., kenstok g., kenstokadenn b., stokad g., enstok g., diastok g., kontakt g. ; *elektrischer Kontakt*, enstok tredan g. ; [mezeg.] *Ansteckung durch direkten Kontakt*, tredizh dre stekiñ eeun g. ; *Ansteckung durch indirekten Kontakt*, tredizh dre stekiñ ameeun g. ; **2.** darempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hentadurezh b., hentadur g., frot g. ; *mit jemandem Kontakt haben (in Kontakt stehen)*, bezañ e (kaout) darempred gant u.b., kaout pleustr gant u.b., pleustriñ gant u.b., kaout stok ouzh u.b., daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober

kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kehentiñ gant u.b., kaout frot ouzh u.b. ; *mit jemandem Kontakt aufnehmen*, skoulmañ (mont e) darempred gant u.b., mont da welet u.b., mont da-gaout u.b., mont da-geñver u.b., mont da gavout u.b., mont daveit u.b., mont d'u.b., mont etrezek u.b., mont war-dro u.b., jubenniñ u.b. ; *wir haben nur wenig Kontakt*, laosk e vez an darempredoù kenetrezomp, ne reomp ket kalz a gavandenn an eil ouzh egile, n'o deus ket kalz a bleustr an eil gant egile ; *über gute Kontakte verfügen*, bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ mat e hentadurezhioù, bezañ hir e vrec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredoù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk.

Kontaktadresse b. (-,-n) : kejlec'h g., lec'h emgav g., bodenn b., bodlec'h g.

Kontaktanzeige b. (-,-n) : [kelaouenn] kemennadenn gamalata b., kemennadenn klask-mignon b., kemennadenn klask-mignonez b.

kontaktarm ag. : en e unan, ennañ e-unan, en e bart e-unan, e-unan, digompagnun, chomet etre treid ar bed, pell diouzh darempred an dud, chomet e-unan evel ul lakez pikez, e-unan evel ur c'hi, e-unan evel ur penn-ki, evel ur wezen divarret, distok diouzh an dud all.

Kontaktbildschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g.

Kontaktblock g. (-s,-blöcke) : [tredan] stokell b.

kontaktfreudig ag. : darempredus, kevredus, lavariant, kaozeüs, farlaot ; *er ist kontaktfreudig*, plijus eo ober gantañ, plijus eo da zaremprediñ, hennezh a oar pleustriñ gant an holl, aes eo mont e darempred gantañ, aes eo mont e kehent gantañ, aes eo denesaat outañ, aes eo tostaat outañ, aes eo c'hoari gantañ, aes eo en em glevet gantañ, aes eo en em gordañ gantañ, brav eo kaout d'ober gantañ, brav eo kaout d'ober outañ, un den a emglev eo, un den a zegemer mat eo (Gregor), aes eo en em ober outañ, brav eo rannañ fav gantañ, en em ober a ra ouzh ar vuhez hag an dud, tro aes a zo ennañ, tro vat a zo ennañ, bez' eo un den bourrus, plijout a ra dezhañ gwelet ha bezañ gwelet, ur spered aes a zen eo, un darempred aes a zen eo, amc'hraus eo, sichant eo, hennezh a zo un den aes ober outañ, hennezh a zo un den a oar en em ober.

Kontaktglas n. (-es,-gläser) : [mezeg.] ferenn-lagad b., ferenn diastok b.

kontaktieren V.k.e. (hat kontaktiert) : kedellañ, skoulmañ (mont e) darempred [gant u.b.], mont da gaout [u.b.], mont war-dro [u.b.].

Kontaktknopf g. (-s,-knöpfe) : [tredan] enstoker g.

Kontaktkopieren n. (-s) : [moull.] tennadur a-stok g., moulladur a-stok g.

Kontaktlinse b. (-,-n) : [mezeg.] ferenn-lagad b., ferenn diastok b.

Kontaktmann g. (-s,-männer) : titourer g., hanterour g.

Kontaktperson b. (-,-en) : [mezeg.] den hag a zo bet e darempred gant ar c'hlañvour g.

Kontaktpflege b. (-) : [kenwerzh] merañ an darempredoù gant an arvalien g., mererezh an darempredoù gant an arvalien g.

Kontaktstöpsel g. (-s,-) : [tredan] sankell b.

Kontaktübergangswiderstand g. (-s) /

Kontaktwiderstand g. (-s) : [fizik] harzed kenstok b.

Kontaktwinkel g. (-s) : [kimiezh] korn kenstok g.

Kontamination b. (-,-en) : **1.** [mezeg.] kontammadur g., kontammerezh g. ; **2.** [yezh.] kontammadur g.

kontaminieren V.k.e. (hat kontaminiert) : **1.** [mezeg.] kontammañ ; **2.** [yezh.] kontammañ.

Kontemplation b. (-,-en) : **1.** uhelweladurezh b. ; **2.** [preder.] meveradurezh b., arvestidigezh b., arvestiñ g. ; *eingegossene Kontemplation*, arvestiñ enskuilhet g. ; *erworbene Kontemplation*, arvestiñ diraezet g. ; [Plato] *die Kontemplation schöner Gedanken*, arvesterezh ar c'healioù g.

kontemplativ ag. : ... arvestiñ, ... arvester, arvestel, arvestat ; *kontemplativer Orden*, urzh arvestiñ g. ; *kontemplative Nonne*, leanez arvestat b. ; *kontemplatives Leben*, buhez arvestat b. ; *kontemplative Versenkung*, uhelweladurezh b.

Konten liester evit Konto.

Kontenbewegung b. (-,-en) : [arc'hant.] gwezhadenn vank b.

Kontenbilanz b. (-) : mentelad ar c'hontoù b.

Kontenrahmen g. (-s,-) : steuñv hollek ar jederezh g.

Kontensperrung b. (-,-en) : [arc'hant.] sparladur ur gont g., sparlerezh ur gont g., skornadur ur gont, sparladur ar c'hontoù g., sparlerezh ar c'hontoù g., skornadur ar c'hontoù g.

Konter g. (-s,-) : [sport] **1.** tenn enep g., tenn-harz g., harzadenn diarbenn b., harzad g. ; *dank eines Konters konnten sie ein Tor schießen*, gant un tenn enep e voe lojet ar vell er gaoued ganto ; **2.** enebargad g., distro-c'hoari g./b.

Konteradmiral g. (-s,-e) : [merdead.] eilamiral g., isamiral g.

Konteradmiralin b. (-,-nen) : [merdead.] eilamiralez b., isamiralez b.

Konterbande b. (-) : floderezh g.

Konterfei n. (-s,-s/-e) : poltred g.

konterfeien V.k.e. (hat konterfeit) : poltrediñ.

Kontergriff g. (-s,-e) : [sport, gouren] astaol g.

konterkarieren V.k.e. (hat konterkariert) : diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], diharpañ [u.b.], mont a-enep da, mont kontrol da, mont war arbenn u.b.

Kontermarke b. (-,-n) : adverk b.

kontern V.gw. (hat gekontert) : **1.** eilgeriañ, eilfeukañ ; **2.** enebargadiñ.

V.k.e. (hat gekontert) : diarbenn, skoilhañ, enebiñ ouzh, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, ober an heg ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh, c'hoari ar c'hontrol ouzh [santimant u.b.], c'hoari ouzh, mont a-enep da, mont kontrol da, pennañ ouzh, stourm ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, diharpañ [u.b.], mont war arbenn u.b.

Konterrevolution b. (-,-en) : enepdispac'h g., enepreveulzi b.

Konterrevolutionär g. (-s,-e) : enepdispac'her g.

konterrevolutionär ag. : enepdispac'hel.

Kontext g. (-es,-e) : 1. [skiantoù, tekn.] konteks g. ; 2. [stlenn.] kendestenn b., kemperzh g. ; 3. [lenn.] kendestenn b., kenarroud g. ; 4. kenstag g., kenstagadur g., darempred g., arroud g., kenarroud g., liamm g., liammadenn b., kenere g., endro g.

Kontextmenü n. (-s,-s) : [stlenn.] lañser kendestenn g., lañser kemperzhel g.

kontextuell ag. : kemperzhel.

Kontinent g. (-s,-e) : douar-bras g., kevandir g., rannved b., meurzoar g.

kontinental ag. : kevandirel, kevandirat, ... kevandir, ... an douar-vras, douarvrazel, meurzoarel.

Kontinentalabhang g. (-s) / **Kontinentalabfall** g. (-s) / **Kontinentalböschung** b. (-) : torrod kevandirel g., tor kevandirel g.

Kontinentaleuropa n. (-s) : lodenn gevandirel Europa b., Europa ar c'hevandir b.

Kontinentaldrift b. (-) : diruz ar c'hevandirioù g.

Kontinentalhang g. (-s) : torrod kevandirel g., tor kevandirel g.

Kontinentalität b. (-) : kevandirelezh b.

Kontinentalklima n. (-s) : hinad gevandirel b., klimat kevandirel g.

Kontinentalrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell etrekevandirel b.

Kontinentalrand g. (-s) : marz kevandirel g. ; *passiver Kontinentalrand*, marz kevandirel angweredek g.

Kontinentalschelf g./n. (-s,-e) / **Kontinentalsockel** g. (-s,-) : plateiz kevandirel g.

Kontinentalsperre b. (-) : [istor, Napoleon] kaeladur ar c'hevandir ouzh ar Saozon g.

Kontinentalverschiebung b. (-,-en) : diruz ar c'hevandirioù g.

Kontingent n. (-s,-e) : 1. kenlodenn b. ; 2. feurbarzh g., feur g., lodenn b., kenskod g., kenskodad g., kota g. ; 3. [lu] niver a soudarded g. ; *ein Kontingent der Bundeswehr mit einer Personalstärke von 4.000 Mann*, 4000 soudard eus lu ar c'hevread alaman lies.

kontingent ag. : diretvezel, deberzhel, deberzhek ; *kontingente Ereignisse der Zukunft*, dazontoù diretvezel lies.

kontingentieren V.k.e. (hat kontingentiert) : lakaat ur c'hota war, lakaat ur feurbarzh war, feurlodennañ, feurbarzhañ.

Kontingenz b. (-,-en) : darvoudegezh b., chañs-dichañs b., deberzh g., deberzhelezh b., deberzhegezh b., darvoudusted b., diredi g., diretvez g. ; *die Notwendigkeit und die Kontingenz*, ar retvez hag an deberzh.

Kontingenztabel b. (-,-n) : taolenn deberzh b.

kontinuierlich ag. : dalc'hus, kendalc'hus, kendalc'hek, dispanaus, kenstag, ingal, padus, dibaouez, dizehan, diehan, pad, didorr, didroc'h, hollbad, hollbadus, hep diskrog, hep ehan, diastal, hep spanaenn, hep disterniañ, hep ehanañ, harz-diharz, hep paouez tamm, hep distenn, hep ec'hoaz, dalc'hapl, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ, a-gendalc'h ; *nicht kontinuierlich arbeiten*, pismigellat, bezañ dizingal e labour ; [fizik] *kontinuierliches Spektrum*, skalfad kendalc'hek g. ; *kontinuierliche Bewegung*, fiñv kendalc'hek g., loc'h kendalc'hek g. ; [mat.] *kontinuierliche Funktion*, kevreizhenn gendalc'hek b.

Kontinuität b. (-) : paduster g., trebaduster g., kendalc'hegezh b. ; *Durchbrechung der Kontinuität*, troc'h g., torr g., astal g. ; *raumzeitliche Kontinuität*, kendalc'hegezh egoramzerel b. ; [mat.] kendalc'hegezh b.

Kontinuitätsgleichung b. (-,-en) : [mat.] atalad kendalc'hegezh g., kevatalenn gendalc'hegezh b.

Kontinuitätspunkt g. (-s,-e) : poent a gendalc'hegezh g.

Kontinuum n. (-s, Kontinua) : 1. kendalc'heg b., didorrenn b. ; *Raum-Zeit-Kontinuum*, kendalc'heg egoramzerel b. ; 2. [mat.] didorr g. ; *Mächtigkeit des Kontinuums*, goulud an didorr g.

Konto n. (-s, Konten) : 1. [arc'hant.] kont b. ; *Bankkonto*, kont-vank b. ; *laufendes Konto*, kont-red b. ; *ein Konto eröffnen*, digeriñ ur gont ; *einen Betrag auf ein Konto überweisen*, treuzkas ur somm arc'hant war ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben*, pourvezañ e gont ; *Geld von seinem Konto abheben*, tennañ arc'hant diwar e gont ; *ein Konto belasten*, dleekaet ur gont ; *einem Konto gutschreiben*, enskrivañ war ur gont, kredekaet ur gont gant, lakaat war ur gont ; *auf Konto von*, war gont-vank u.b., en anv u.b., e gourc'hemenn u.b. ; *ein Konto überziehen*, trazennañ ur gont, tennañ arc'hant dreist pourvezioù e gont, foetañ ouzhpenn an arc'hant a zo war e gont, lakaat ur gont war zle ; *ein Konto berichtigen*, reizhañ ur gont, eeunañ ur gont ; *ein Konto leeren*, dibourvezañ ur gont ; *ein Konto abschließen*, *ein Konto löschen*, renkañ ur gont, echuiñ gant ur gont, klozañ ur gont ; *ein Konto sperren*, sparlañ ur gont, skornañ ur gont ; *ein Konto ausgleichen*, mentelañ (kempouezañ) ur gont ; 2. [dre skeud.] *dieser Fehler kommt auf dein Konto*, ar bec'h evit ar fazi-se a zo da deuler warnout, te an hini eo a zo da damall war ar fazi-se, dre da faot eo c'hoarvezet ar fazi-se.

Kontoauszug g. (-s,-auszüge) : [arc'hant.] stad kont b. ; *einen Kontoauszug bereitstellen*, savelañ ur gont, savelañ stad ur gont.

Kontobewegung b. (-,-en) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank b.

Kontobuch n. (-s,-bücher) : [arc'hant.] kaier ar c'hontoù g., kaier kontouriezh g., levr ar c'hontoù g.

Kontoführer g. (-s,-) : [arc'hant.] kontour g., kontaoer g.

Kontoinhaber g. (-s,-) : [arc'hant.] piaouer ar gont g.

Kontokorrent n. (-s,-e) : kont-red b.

Kontonummer b. (-,-n) : [arc'hant.] niverenn gont b., niverenn-anaout ur gont-vank b.

Kontor n. (-s,-e) : 1. burev g., stal-werzh b. ; 2. gwerzhlec'h g., diazezelec'h kenwerzh g., kontlec'h g. ; 3. [dre skeud.] P. *Schlag ins Kontor*, mestaol g., distokadenn b., distro lous b., taol pounner g., gwall daol g., taol-droug g., taol kriz g., taol-fall g., taol garventez g., bazhad b., reuziad g., glac'har bras g., gwalldro b. ; *das war vielleicht ein Schlag ins Kontor*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, pebezh bazhad am boa bet gant ar c'heloù-se.

Kontorist g. (-en,-en) : implijad g.

Kontosperre b. (-,-n) : sparlatur kont-vank g., skornadur kont-vank g. ; *eine Kontosperre aufheben*, distankañ war ur gont-vank, diskornañ ur gont-vank, disparlañ ur gont-vank.

Kontostand g. (-s,-stände) : [arc'hant.] stad kont b.

Kontoüberziehung b. (-, -en) : [arc'hant.] dibourvezriad g., trazennad g.

kontra araog. (t-rt) : enep, a-enep.

Kontra n. (-s, -s) : **1.** [kartoù] dae g., daedadenn b., difiadenn b. ; *jemandem Kontra sagen*, reiñ an difi d'u.b. (Gregor), degemer an dae ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Kontra sagen, jemandem Kontra geben*, dislavaret u.b., reiñ an dislavar d'u.b., dizarbenn u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santimant u.b., diharpañ u.b., mont a-enep u.b., mont kontrol d'u.b., mont war arbenn u.b.

Kontraalt g. (-s, -e) : [sonerezh] kontralto g., krennvouezh izel b.

Kontraaltist g. (-en, -en) : [sonerezh] kontraltoour g.

Kontraaltistin b. (-, -nen) : [sonerezh] kontraltoourez b.

Kontrabass g. (-es, -bässe) : [sonerezh] gourrebed-boud g., goubiolin b.

Kontrabassist g. (-en, -en) : [sonerezh] **1.** boud g., boudour g. ; **2.** gourrebedour g., goubiolinour g.

Kontradiktion b. (-, -en) : [preder.] dislavar g., emzislavar g., kontroliezh b.

kontradiktorisch ag. : dislavarus, enep, kontrol, rekin.

Kontrafagott n. (-s, -e) : [sonerezh] goubason g.

Kontrafuge b. (-, -n) : [sonerezh] eilfugenn b.

kontragestiv ag. : bec'hastalus.

Kontragestion b. (-) : bec'hastaliñ b.

Kontragitarre b. (-, -n) : [sonerezh] gitar-boud g.

Kontrahent g. (-en, -en) : **1.** [gwir] kengevratur g., kenfeurier g., kontrader g., emglever g., kenemglever g., kevratur g., kevrater g. ; **2.** [dre astenn.] eneber g., kezezer g., kenstriver g.

kontrahieren V.gw. (hat kontrahiert) : **1.** kevratañ, kontradiñ, tonkañ ur gevrat, skoulmañ ur gevrat ; **2.** strishaat, kurzañ, koazhañ, strizhañ warnañ e-unan.

V.k.e. (hat kontrahiert) : strizhañ, strishaat, kurzañ, koazhañ.

V.em. : **sich kontrahieren** (hat sich (t-rt) kontrahiert) : stennañ, stegnañ, strishaat, kurzañ, koazhañ, strizhañ warnañ e-unan.

Kontraindikation b. (-, -en) : [mezeg.] diennegad g.

Kontrakt g. (-s, -e) : kevrat b., kontrad g., lizher-emglev g.

kontrakt ag. : [mezeg.] nodet, seizet, morzet, peluzet, soret.

Kontraktbruch g. (-s, -brüche) : torradur kevrat g., torridigezh kevrat b., freuzadur kevrat g.

kontraktil ag. : argrezus, argrezat ; *kontraktiles Gewebe*, gwiad argrezus g.

Kontraktilität b. (-) : argrezusted b., argrezadezh.

Kontraktion b. (-, -en) : **1.** stennadur g., stegnadur g., kurzadur g., gwaskadenn b., strishadenn b., strishadur g., strizhadur g., argrezadur g., argrezañ g., argrezad g. ; *der Schluckauf ist eine reflektorische Kontraktion des Zwerchfells*, an hik a zeu diwar strishadennoù trumm ha damougel ar gelc'hspurenn ; **2.** [yezh.] **a)** strishadur-sonioù g., kurzhad g. ; **b)** araogenn mesket b., kurzhad g.

kontraktilisch ag. : kevratel, diazezet war ur gevrat ; *sich kontraktilisch festlegen (verpflichten)*, kevratañ, kontradiñ, tonkañ ur gevrat, skoulmañ ur gevrat.

kontraktmäßig ag. : diouzh ar gevrat b., diouzh ar c'hontrad g., evel diferet er gevrat.

Kontraktualisierung b. (-, -en) : kevrategañ g., kevratelañ g.

Kontraktur b. (-, -en) : [mezeg.] dargrezad g., dargrezadur g., dargrezañ g.

kontralateral ag. : eiltu, a-eiltu.

Kontraposition b. (-, -en) : [mat.] gourzhlec'hiedenn b.

Kontrapost g. (-es, -e) : eurtmiezh g., kempouez ar stummoù g., kontraposta b., hegenlusk g.

kontraproduktiv ag. : enep, kontrol, displetus, diemsav, diemsavus, sparlus, skoilhus, rouestlus, strobust ; *kontraproduktives Verhalten*, emzalc'h skoilhus g. ; *kontraproduktiv wirken*, bezañ sparlus, bezañ skoilhus, bezañ strobust.

Kontrapunkt g. (-s) : **1.** [sonerezh] kendon g. ; *Meister des Kontrapunktes*, kendonour g. ; *einen Kontrapunkt zu etwas bilden*, bezañ kendon gant udb ; **2.** [dre skeud.] kontrol krenn g.

Kontrapunktik b. (-) : [sonerezh] kendoniezh b.

Kontrapunktiker g. (-s, -) : [sonerezh] kendonour g.

kontrapunktisch ag. : **1.** [sonerezh] kendonel, kendonek, ... kendon ; **2.** [dre skeud.] kontrol krenn.

konträr ag. : kontrol, enep, rekin.

Kontrast g. (-es, -e) : diskemm g., dargemm g., krennenedadur g., argement g., enebadur g. ; *Farbkontrast*, livenedadur g.

Kontrastbrei g. (-s, -e) : [mezeg.] danvez dargemmañ g.

Kontrastfarbe b. (-, -n) : liv dargemmek g., liv diskemmek g.

kontrastieren V.gw. (hat kontrastiert) : dargemmañ ouzh, diskemmañ ouzh, ober un tarch splann war-greiz an traoù all, bezañ peurzisheñvel diouzh an traoù all, diferañ, flammañ war livioù all.

kontrastierend ag. : dargemmus, diskemmus.

Kontrastmittel n. (-s, -) : [mezeg.] danvez dargemmañ g.

Kontrastreich ag. : dargemmek, diskemmek.

Kontrastverhältnis n. (-ses, -se) : [optik] argement sked g.

Kontrasubjekt n. (-s, -e) : [sonerezh] kendodenn b.

Kontratempo n. (-s) : [sonerezh] enepred g.

Kontrazeption b. (-, -en) : [mezeg.] hilastalerezh g., hilastaliñ g., dihadañ g., dishiliañ g., enephiliañ g., enephiliadur g., enepkoñsev g.

Kontrazeptivum n. (-s, Kontrazeptiva) : [mezeg.] hilastaler g., louzoù hilastaliñ g., louzoù enephiliañ g., louzoù enepkoñsev g., enephilier g., enepkoñsev g.

Kontribution b. (-, -en) : [lu] tailhoù-brezel lies., tell-vrezel b., perzhiadur e mizoù ar brezel g.

Kontrollabschnitt g. (-s, -e) : [treuzdougen] lodenn distagadus ur bilhed b.

Kontrollbeamte(r) ag.k. g. : kontrollor g., reolier g., gwirier g., enseller g.

Kontrollbehörde b. (-n) : ensellerezh g.

Kontrollblock (-s, -blöcke) : [armerzh] bloc'had reoliñ g., muianiver reoliñ g.

Kontrolle b. (-, -n) : **1.** kontroll g., kontrollerezh g., gwiriadur g., gwiriañ g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., gwirierezh g., reoliadur g., ensellerezh g., enselladur g., ensell g., enselladenn b. ; *scharfe Kontrolle*, ensellerezh (kontrollerezh) pizh g. ; *die Kontrolle ist zu einer Farce geworden*, an enselladennoù a zo deuet da vezañ ur c'hoariellerezh, an enselladennoù n'int nemet termaji

bremañ, enselladennoù seurtanvet a ran-me eus an enselladennoù-se ; *Vertrauen ist gut, Kontrolle ist besser*, klevet ha gwelet a zo daou - klevet ha gwelet n'int ket ur c'hement - lagad a dalv teod, lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h ; **2.** mestroni b., mestroniezh b., dalc'h g., dalc'hidigezh b., reoladur g., reolerezh g., reoliñ g. ; *die Kontrolle über seinen Wagen verlieren*, koll ar vestroni war e garr-tan, na vezañ mui mestr d'e garr-tan (war e garr-tan) ; *er hatte die Kontrolle über sich verloren*, dic'halloud e oa evit pouezañ war e imor, ne oa ket mui evit kabestrañ e imor, ne oa ket mui evit plegañ e imor, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit padout, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, trec'h e oa e gorf warnañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'halloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit moustrañ war lusk e galon, ne oa ket mui evit moustrañ war luskadoù e galon, ne oa ket mui evit derc'hel (evit moustrañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon ; *etwas unter Kontrolle bringen*, lakaat udb dindan reolerezh, lakaat harz d'udb, troc'hañ udb, mougañ udb, troc'hañ a-raok udb, mirout ouzh udb a c'hounit tachenn, herzel udb ; *er hat die Lage unter Kontrolle*, mestroniañ a ra mat pep tra, emañ pep tra en e zalc'h, kemeret en deus an tu kreñv, gouest eo bet da gemer e greñv war an darvoudoù, tapet en deus e droad er par, bez emañ an tu kreñv gantañ ; *sich unter Kontrolle halten*, derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, chom mestr war e skiantoù, en em drec'hiñ, en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **3.** evezh g., evezhierezh g. *unter Kontrolle stehen*, bezañ dindan evezh, bezañ graet diwall (dalc'het tost) war an-unan, bezañ graet an evezh ouzh an-unan, bezañ lakaet evezh ouzh an-unan, bezañ dalc'het tost d'an-unan ; *gerichtliche Kontrolle, richterliche Kontrolle*, evezhierezh lezvarnel g.

Kontrolleur g. (-s,-e) : kontrollier g., reolier g., gwirier g.

Kontrolleurin b. (-,-nen) : kontrollerez b., reolerez b., gwirierez b.

Kontrollfunktion b. (-,-en) : kefridiezh ensell b., kefridigantrollañ b.

Kontrollgang g. (-s,-gänge) : tro-c'hed b., tro ensellet b., tro evezhiañ b.

kontrollierbar ag. : **1.** kontrolladus, gwiriadus ; **2.** reoladus, mestroniadus.

kontrollieren V.k.e. (hat kontrolliert) : **1.** kontrollañ, gwiriañ, gwiriekat, reoliañ, ensellet, eveshaat ouzh, eveshaat war, evezhiañ ouzh, eveshaat ha, eveshaat hag-eñ ; **2.** [polis] evezhiañ ; *den Zugang kontrollieren*, evezhiañ an dud a ya tre, lakaat evezh ouzh an dud a ya tre ; **3.** [dre astenn.] kaout en e zalc'h, mestroniañ, kabestrañ, reoliñ ; *diese Bank kontrolliert die gesamte Erzeugung von ..., produadur ar a-bezh a zo dindan dalc'h an ti-bank-se.*

V.em. : **sich kontrollieren** (hat sich (t-rt) kontrolliert) : **1.** derc'hel e greñv warnañ e-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, gwaskañ warnañ e-unan, bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, derc'hel (moustrañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; **2.** diabafañ, disodiñ, dilouadiñ, furaat, siriusaat, dont en e stern, kreskiñ a spered, dont d'ar gêr, en em barfediñ, parfetaat, parfediñ.

Kontrollkästchen n. (-s,-) : [stlenn.] log da gevaskañ b.

Kontrolllampe b. (-,-n) / **Kontrollleuchte** b. (-,-n) / **Kontrolllicht** n. (-es,-er) : lutig g., gouloù-test g., gouloù-evezhiañ g., gouloù diwall g., gouloù-galv g., gweler g.

Kontrollliste b. (-,-n) : roll gwiriañ g., roll kontroll g.

Kontrollmarke b. (-,-n) : adverk g., azverk g.

Kontrollpunkt g. (-s,-e) : post kontroll g.

Kontrollstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn lankañ b.

Kontrollstelle b. (-,-n) : poent kontroll g.

Kontrollstempel g. (-s,-) : merk-gwiriañ g.

Kontrollturm g. (-s,-türme) : tour-kontrolliñ g., tour-evezhiañ g., tour reoliñ g.

Kontrolluhr b. (-,-en) : [tekn.] eurier poentañ g., poenterez b.

Kontrollzentrum n. (-s,-zentren) : kreizenn kontrolliñ b.

Kontrollzeichen n. (-s,-) : adverk g., azverk g.

kontrovers ag. : **1.** dislavarus, enep, kontrol, rekin ; **2.** dael diwarnañ, dael diwar e benn, breutaet, rendaelet ; *seinen Beitrag zu der kontroversen Debatte liefern*, boueta an dael.

Kontroverse b. (-,-n) : breutadeg b., dael b., rendael b., arguz g., dizemglev g., breudvell g.

Kontumaz b. (-) : **1.** [gwir] desfaiñ g. ; **2.** [Bro-Aostria, kozh] dispell g., daougentvezhiad g.

Kontumazurteil n. (-s,-e) : [gwir] barnedigezh dre zefailh b.

Kontur b. (-,-en) : trolinenn b., linenn-dro b.

Konturecho n. (-s,-s) : [mezeg.] dasson trolinenn g.

Konturenschärfe b. (-) : lemmder an trolinennoù g.

Konturfeder b. (-,-n) : [loen.] stuc'h g.

Konturzeichnung b. (-,-en) : tresadenn dre drolinennoù b.

Konurbation b. (-,-en) : kengêriad b., daskêriad b.

Konus g. (-,-se/Koni) : [mat.] kemenn b.

Konvektion b. (-,-en) : [fizik] kendoug g., kendougen g. ; *thermische Konvektion*, kendoug gwrez g. ; *freie Konvektion*, kendoug frank g. ; *trockene Konvektion*, kendoug digoumoulus g. ; *Advektion und Konvektion*, dizoug ha kendoug.

Konvektionswolken lies. : koumoul a-gendoug str.

konvektiv ag. : [fizik] kendougel, a-gendoug.

Konvektor g. (-s,-en) : kendouger g.

Konvenienz b. (-,-n) : dereadegezh b., dereadelezh b.

konvenieren V.gw. (hat konveniert) : dereout, jaojañ, bezañ dereat, bezañ da, faotañ ; *ich konveniere mit ihm*, gwelet a rin gantañ peur e vo tu en em gavout en-dro ; *es konveniert*, kement-se a zo dereat (a zo mat din), jaojañ (dereout, faotañ) a ra kement-se, mat eo e-giz-se, da eo din.

Konvent 1. bodadenn b., bodadeg b., kuzuliadeg b., kendivizad g. ; **2.** [istor] Bodadenn vroadel b., Koñvañsion b.

Konvention b. (-,-en) : **1.** kendivizad g., emglev g., kenemglev g., feur-emglev g., feur g., feuriad g., diviz g., kendiviz g., kenouestl g. ; [gwir] *eine Konvention abschließen*, sinañ ur c'henemglev, sinañ ur c'hendivizad ; [polit.] *Genfer Konvention*, kenemglev Jeneva g., kendivizad Jeneva g. ; *Konvention von Lomé*, kenemglev Lomé g., kendivizad Lomé g. ; **2.** [istor] Bodadenn vroadel b., Koñvañsion b. ; **3.** *Konventionen*, arverioù lies., boazioù lies., boazamantoù lies., doareoù lies., gizioù lies., modoù g., kustumoù lies., kustumañsoù lies., stuzioù lies.

Konventionalismus g. (-) : kendivizadelouriezh b.

Konventionalist g. (-en,-en) : kendivizadelour g.

Konventionalstrafe b. (-,-n) : [gwir] **1.** diferadenn gastizel b. ; **2.** tell-gastiz evit un dilavar b., kosp kevratel b., kastiz kevratel g.

konventionell ag. : **1.** heulius, heul-heul, hep dibarelezh, gwall voutin, kendivizat ; *ein konventioneller Autor*, ur skrivagner hag a chom war gwenodenn ar c'hi (hag a chom war an hentoù gwenn, hag a chom war an hentoù pilel, hag a chom war an hentoù kannet) g., ur skrivagner hag a heuilh an hent fraet / ur skrivagner hag a heuilh an hent gwenn (Gregor) g., ur skrivagner hep dibarelezh g., ur skrivagner kendivizadek g. ; **2.** divizet, diwar ziviz, dre gendiviz, emglevadel, emglevel, kendivizadel, kendivizadek ; *konventionelles Zeichen*, arouez emglevel b. ; [lu] *konventionelle Waffe*, arm boutin g., arm emglevadel g., arm kendivizadel g. ; *konventionelle Streitkräfte*, nerzhioù-lu henvoazel lies. ; **3.** dindan gontrad, kenouestlet ; *konventionelle Landwirtschaft*, labour-douar dindan gontrad g., labour-douar kenouestlet g.

Konventsmitglied n. (-s,-er) : [istor] ezel ar Vodadenn vroadel g., ezel ar Goñvañsion g.

konvergent ag. : **1.** kej, kejus, kengejus, kengreizennus, kengerc'h, kengerc'hus, kenbal ; **2.** [mat., skiantoù] kengerc'hus ; *absolut konvergent*, kengerc'hus ent-dizave ; *konvergente Folge*, heuliad kengerc'hus g.

Konvergenz b. (-,-en) : **1.** kej g., kengejusted b., kengreizennerezh g., kengreizennusted b., kengreizennuster g., kengerc'h g., kengerc'husted b. ; **2.** [loen.] kengerc'h g. ; **3.** [mat., skiantoù] kengerc'h g., kengerc'husted b. ; *absolute Konvergenz*, kengerc'h dizave g.

Konvergenzkriterium n. (-s,-kriterien) : dezverk kengerc'husted g.

konvergieren V.gw. (hat konvergiert) : **1.** kejañ, kengejiñ, kengreizenniñ, kengerc'hañ ; **2.** [mat., skiantoù] kengerc'hañ ; *konvergierender Meniskus*, kluzenn kengerc'hus b.

Konversation b. (-,-en) : diviz g., kaoz b., kaozeadenn b., divizadeg b., kendiviz g. ; *eine Konversation führen*, ober kaoz, ober un tamm kaoz, ober e gaoz, kontañ ar gaoz, lavaret kaer, ober ur gaozeadenn, ober ur pennad kaoz, ober ur pennad kaozeal, ober ur frapad marvailhat, divizout, kaozeal, rannañ kaoz, toullañ kaoz.

Konversationslexikon n. (-s,-lexika/-lexiken) : kelc'hgeriadur g., gourgeriadur g., geriadur-kelc'h g.,

holloueziadur g. ; *ins Konversationslexikon kommen*, bezañ douget (degemeret) e-barzh ar gourgeriadur (e-barzh ar c'helc'hgeriadur, en holloueziadur).

Konversationssprache b. (-,-n) : yezh komzet b., yezh voutin b., yezh ar bobl b.

Konversationsstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh c'hoari saloñs g.

konversieren V.gw. (hat konversiert) : divizout, kendivizout, kaozeal, komz.

Konversion b. (-,-en) : **1.** [relij.] kemm-kredenn g., gounidegezh d'ar feiz b., andro g., andreñ g., distro ouzh Doue b., distro da Zoue b. ; **2.** [fizik] troidigezh b., treuzkemm g. ; **3.** [arc'hant.] eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g. ; *Konversion in eine andere Währung*, eitaladur g. ; **4.** [stlenn.] amdroadur g., amdreiñ g. ; *Konversion von Dateien*, amdreiñ restroù g.

Konversionshysterie b. (-) : [bred.] darfell amdreiñ g.

Konversionsverhältnis n. (-ses,-se) : [nukl.] keñver treuzkemm g.

Konverter g. (-s,-) : amdroer g.

konvertibel ag. : **1.** [stlenn.] amdroadus ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, kemmadus, eitaladus ; *konvertible Währung*, moneiz eskemmus g., moneiz eitaladus g.

Konvertibilität b. (-) : **1.** [stlenn.] amdroadusted b. ; **2.** [arc'hant.] eskemmusted b., eskemmuster g., kemmaduster g., kemmadusted b., eitaladusted b.

konvertierbar ag. : **1.** [stlenn.] amdroadus ; *konvertierbare Datei*, restr amdroadus g. ; **2.** [arc'hant.] troadus, eskemmadus, eskemmus, kemmadus, eitaladus ; *konvertierbare Währung*, moneiz eskemmus g., moneiz eitaladus g.

Konvertierbarkeit b. (-) : **1.** [stlenn.] amdroadusted b. ; **2.** [arc'hant.] eskemmusted b., eskemmuster g., kemmaduster g., kemmadusted b., eitaladusted b.

konvertieren V.k.e. (hat konvertiert / ist konvertiert) : **1.** [hat] [arc'hant.] eitalañ eskemmañ, treiñ, treuzkemmañ ; **2.** [hat] [stlenn.] amdreiñ ; **3.** [hat pe ist] [relij.] andreñ [ouzh], distreiñ [ouzh, da] ; *zum Christentum konvertieren*, andreñ ouzh al lezenn gristen, distreiñ ouzh Doue, distreiñ da Zoue.

Konvertierung b. (-,-en) : **1.** [relij.] kemm-kredenn g., gounidegezh d'ar feiz b., andro g., andreñ g. ; **2.** [fizik] troidigezh b., treuzkemm g. ; **3.** [arc'hant.] eskemm g., eskemmerezh g., eitaladur g. ; **4.** [stlenn.] amdroadur g., amdreiñ g.

Konvertit g. (-en,-en) : [relij.] den gounezet d'ar feiz g., den distroet da Zoue g.

Konvertitin b. (-,-nen) : [relij.] plac'h gounezet d'ar feiz b., plac'h distroet da Zoue b.

konvex ag. : argeinek, keinek, bolzek, bolzennek, baotek ; *konvexes Viereck*, pevarzueg argeinek g.

Konvexität b. (-) : argeinegezh b.

Konvikt n. (-es,-e) : **1.** bodlec'h evit kloareged g. ; **2.** [skol-veur] predva evit yalc'hadourien g.

konvivial ag. : kengouviel, kovlus.

Konvivialismus g. (-) : kovluzouriezh b.

Konvivialist g. (-en,-en) : kovluzour g.

Konvivialität b. (-) : kengouvielled b., kovlusted b.

Konvoi g. (-s,-s) : [lu] 1. tren kirri g., steudad kirri b., charreadeg b., dezougadeg b. ; 2. [merdead.] steudad listri b., bageadeg b.

Konvolut n. (-s,-e) : strobade g., gronnad g., fichellad b.

Konvolution b. (-) : [mat.] kevolouenañ g.

Konvulsion b. (-,-en) : [mezeg.] glizi str., andag g., skrijadenn b.

konvulsiv ag. / **konvulsivisch** ag. : [mezeg.] gliziek, gliziennek, gliziennus ; *konvulsiver Krampf*, glizienn b.

konzedieren V.k.e. (hat konzediert) : aotren, lezel, goulezel, asantiñ, koñsedañ.

Konzentrat n. (-s,-e) : [boud] koazhadur g.

Konzentration b. (-,-en) : 1. tolpadur g., tolperezh g., tolpad g., tolpañ g., kengreizadur g., kengreizerezh g., kengreizañ g., kengreizennadur g., kengreizennerezh g. ; *Konzentration der landwirtschaftlichen Betriebe*, kengreizañ an atantoù g., tolpadur an atantoù g. ; *wirtschaftliche Konzentration*, kengreizañ ekonomikel g. ; *geographische Konzentration*, kengreizañ geografel g. ; *technische Konzentration*, kengreizañ teknikel g. ; 2. [kimiezh] paotadur g., bec'h g., koazhadur g. ; 3. [spered] siperezh spered g., evezh g., evezhded b., evezhiañ b., pled g., evezhiezh b., aket g., pizhder g., pizhded b.

Konzentrationsfähigkeit b. (-) : barregezh da sipañ e spered b.

Konzentrationslager n. (-s,-) : [nazi.] kamp-bac'h g., kamp-kengreizennañ g., kamp-tolpañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

Konzentrationsmangel g. (-s) : /

Konzentrationschwäche b. (-,-n) : diouer a siperezh spered g.

konzentrieren V.k.e. (hat konzentriert) : 1. kengreizañ, kengreizennañ, kendastum, tolpañ, bodañ ; 2. [kimiezh] paotaañ, dizourañ, dizourennañ, bec'hiañ, bec'hiekaat, fetisaat, fetisiñ, drusaat ; 3. [fizik] destiañ ; 4. *etwas auf (t-rt) konzentrieren*, stiañ udb war udb all, kreizañ udb war udb all.

V.em. : **sich konzentrieren** (hat sich (t-rt) konzentriert) : 1. en em dolpañ, en em vodañ ; 2. en em soñjal, sipañ e spered, dastum e soñjoù, tolpañ e soñjoù, ober luskou a spered, lakaat e holl skiant da c'hoari, lakaat e empenn da labourat, lakaat e spered da labourat, kemer poell da zont a-benn eus udb, en em zastum ennañ e-unan, emzastum ; *sich auf etwas (t-rt) konzentrieren*, sipañ e spered d'ober udb, sipañ e spered war udb, sipañ e spered da soñjal en udb, lakaat meiz da gompren udb, teuler evezh war udb, teuler evezh ouzh udb, teuler evezh en udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, kompren udb ; 3. bec'hiekaat, fetisaat, drusaat, paotaañ.

konzentriert ag. : 1. [tud] evezhiek, sipet e spered gantañ, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev ; 2. [kimiezh] devec'hiet, paotaañ, bec'hiek, koazhet ; *konzentrierte Lösung*, dileizhenn devec'hiet b., dileizhenn paotaañ b., dileizhenn goazhet b. ; 3. kengreizet ; *konzentrierter Angriff*, arsailh kengreizek g., tagadenn dre gengreizennadur b., argad dre gengreizennadur g., arsailh war kengreizañ g.

konzentrisch ag. : kengreiz, kengreizek, kengreizennek ; *konzentrische Kreise*, kelc'hioù kengreiz lies. ; *konzentrisch zu*, kengreiz da ..., kengreizek da ..., kengreiz e-keñver ..., kengreizek e-keñver ... ; [lu]

konzentrischer Angriff, arsailh kengreizek g., tagadenn dre gengreizennadur b., argad dre gengreizennadur g., arsailh war kengreizañ g. ; *konzentrisches Feuer*, tennadeg kengreiz b., tennadeg kengreizek b.

Konzept n. (-s,-e) : 1. brouilhed g. ; *etwas ins Konzept schreiben*, ober ur brouilhed eus udb, sevel ur brouilhed eus udb, sevel brouilhed udb, raktresañ udb, koñseviñ udb ; 2. raktres g., mennad g., diviz g. ; 3. derc'henn b., meizad g., keal g., mennozhiañ g., termen g., danzead-spered g., ergraf g. ; *empirische Konzepte*, ergrafoù kantouezat lies. ; *Konzepte erarbeiten*, *Konzepte erstellen*, ergrafañ meizadoù, danzen meizadoù ; *grundlegendes Konzept*, ergraf diazez g. ; *etwas in einem Konzept gestalten*, meizadañ udb, meizadekaat udb ; 4. [dre skeud.] *der Redner kam aus dem Konzept*, koll a reas ar prezegenner e oremuz (e neudenn, penn e gudenn, penn e neudenn, poell e neudenn, poell e gudenn, poell e zanevell, poell e brezegenn,), troc'het e voe d'ar prezegenner e speredenn (neudenn e soñjoù), lonkañ a reas ar prezegenner e gaoz, chom a reas ar prezegenner berr war e c'her, kollet e voe penn e neudenn gant ar prezegenner, chalmet e voe ar prezegenner ; *sich (t-rt) nicht aus dem Konzept bringen lassen*, delc'her krog en e neudenn ; *jemanden aus dem Konzept bringen*, troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, divarc'hañ (abafiñ) u.b., strafuilhañ spered u.b., lakaat u.b. berr, chalmiñ u.b. ; *diese Frage brachte ihn völlig aus dem Konzept*, diskaret (divarc'het, distroadet) e voe gant ar goulenn a oa bet graet outañ, gant ar goulenn-se e voe lakaet an tach dezhañ.

Konzeption b. (-,-en) : 1. meizañ g., meizerezh g., meizadur g., meizad g., meizadenn b., mennozhiañ g., ergrafadur g., ergrafañ g., intenterezh g. ; 2. [bev.] krouañ b., koñsevadur g., koñsev g., koñseviñ g., hiliañ g., heizadur g., engehentadur g. ; 3. [moull.] *computergestützte Konzeption*, ergrafañ ameleit dre urzhiaer g., danzen ameleit dre urzhiaer g.

konzeptionslos ag. : hep linenn stur ebet, hep mennozh stur ebet, distur, dibenn.

Konzeptpapier n. (-s,-e) : paper brouilhed g.

konzeptualisieren V.k.e. (hat konzeptualisiert) : mennozhiañ, meizadañ, meizata, meizadekaat.

Konzeptualisierung b. (-,-en) : mennozhiañ g., meizaderezh g., danzead ur mennozhiañ g., meizadañ g., meizata g., meizadekaat g.

Konzeptualismus g. (-) : [preder.] meizegouriezh b.

Konzeptualist g. (-en,-en) : [preder.] meizegour g.

konzeptuell a.g. : mennozhiañ, mennozhiañ, meizadel, meizadek, ergrafel.

Konzern g. (-s,-e) : kevuniad g., kartell g., kengevread g., kenstrollad embregerezhioù g., kenstrollad greantioù g., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

Konzert n. (-es,-e) : 1. [sonerezh] sonadeg b., kengerzad g., abadenn sonerezh b., c'hoariadenn sonerezh b., abadenn ganaouennoù b., kanadeg b. ; *ins Konzert gehen*, mont d'un abadenn sonerezh ; *ein Konzert für Geige*, ur sonadeg gant biolinou ha laz-seniñ b. ; *ich habe schon unsere Karten für das Konzert gekauft*, plasoù am eus prenet dija evit an abadenn sonerezh ; 2.

[dre astenn.] *Konzert der Mächte*, kenobererezh ar riezoù g, kenemglev etre ar riezoù g, kenunvaniezh etre ar Stadoù b.

Konzertabend g. (-s,-e) : [sonerezh] nozvezh sonadeg b.
Konzertagentur b. (-,-en) : amsez arvestoù g., ajañs arvestoù b.

konzertant ag. : [sonerezh] kengerzek.

Konzertbesucher g. (-s,-) : arvester g.

Konzertflügel g. (-s,-) : [sonerezh] piano sonadegoù g.

Konzerthalle b. (-,-n) : sal ar sonadegoù b. ; *das alte Schauspielhaus wurde in eine Konzerthalle umfunktioniert*, lakaet e voe ar c'hoaridi kozh en ur sal evit ar sonadegoù.

Konzertharfe b. (-,-n) : [sonerezh] telenn glasel b., herp klasel g.

Konzerthaus n. (-es,-häuser) : ti an abadennoù sonerezh g., sal ar sonadegoù b.

konzertieren V.gw. (hat konzertiert) : kinnig ur sonadeg.

konzertiert ag. : kendivizet, kendoniet.

Konzertierung b. (-,-en) : kondoniadur g., kenurzhiñ g.

Konzertina b. (-,-s) : [sonerezh] koñsertina g.

Konzertinaspieler g. (-s,-) : [sonerezh] koñsertinaour g.

Konzertmeister g. (-s,-) : [sonerezh] biolinour kentañ g.

Konzertmusiker g. (-s,-) : kengerzour g., sonadegour g.

Konzertpianist g. (-en,-en) : [sonerezh] pianoour sonadegoù g.

Konzession b. (-,-en) : **1.** aotreadur g. ; **2.** [dre skeud.] goulezadenn b., goulez g., goulezad g. ; *Konzessionen machen*, goulezel traoù 'zo, asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, izelaat e c'hoantoù, diskanañ, bukañ izeloc'h, mont da boazhañ da forn ar gevrenn enep, ober kammedoù war-zu ar gevrenn enep ; **3.** [tachenn-vengleuziañ] koñsedadenn b., lañvazadenn b. ; **4.** [istor, Sina] koñsedadenn b. ; **5.** [kenwerzh] anzavad g.

Konzessionär g. (-s,-e) : aotread g., aotreeg g., anzavadour g., marc'hadour aotreet g., lañvazed g.

Konzessionärin b. (-,-nen) : aotreadez b., anzavadourez b., marc'hadourez aotreet b.

konzessionieren V.k.e. (hat konzessioniert) : **1.** asantiñ, aotren, aotreañ ; **2.** [kenwerzh] koñsedañ, lañvazañ.

konzessionsbereit ag. : prest da c'houlezel traoù 'zo, prest da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo, unvanus.

Konzessionsbereitschaft b. (-) : tuadur da c'houlezel traoù 'zo g., tuadur da asantiñ da c'houlezadennoù 'zo g., unvanusted b.

Konzessionsgebiet n. (-s,-e) : [tachenn-vengleuziañ, istor, Sina] koñsedadenn b., anzavadenn b., lañvazadenn b.

konzessiv ag. : ... goulezel.

Konzessivsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn asantiñ, enebiñ pe ziforc'h b., islavarenn c'houlezel b.

Konzil n. (-s,-el/-ien) : sened-liz g. ; *ökumenisches Konzil*, sened-meur g.

konziliant ag. : unvanus, a emglev ; *ein konzilianter Mensch*, un den a emglev g.

Konzilianz b. (-) : unvanusted b.

Konzilsvater g. (-s,-väter) : *die Konzilsväter*, tadoù ar sened lies.

Konzipient g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] alvokad stajiad g., breutaer stajiad g.

Konzipientin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] alvokadez stajiadez b., breutaerez stajiadez b.

konzipieren V.k.e. (hat konzipiert) : **1.** *etwas konzipieren*, sevel brouilhed udb, raktresañ udb, **2.** koñseviñ, ergrafañ, danzen, empennañ, empentiñ ; **2.** [plac'h] engehentiñ, krouiñ, koñseviñ.

konzis ag. : fraezh-ha-berr, kurzhek, krennek, krenn.

Koog g. (-s, Köge) : [norzh Bro-Alamagn] dol g./b., polder g.

kookkurent ag. : [yezh.] kenreveziat.

Kookkurenz b. (-) : [yezh.] kenreveziadenn b.

Kooperation b. (-,-en) : kenlabour g., kenlabourerezh g., kenstriv g., kenober g., kenobererezh g., kevelerezh g., keveleriñ g., kenoberiañ g.

Kooperatismus g. (-) : kevelouriezh b.

Kooperatist g. (-en,-en) : kevelour g.

kooperativ ag. : kenoberius, kenlabourus, kevelourel.

Kooperative b. (-,-n) : koperativ g., kenoberouri b., kevelouri b., kengevredad g., kevredad kevelourel g., kendrev b.

kooperieren V.gw. (hat kooperiert) : kenlabourat, labourat a-gevret, labourat en ur ser, kenober, kenoberiañ, keveleriñ.

Kooptation b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.

kooptieren V.k.e. (hat kooptiert) : kevezholiñ, kendibab, kinnig ; *kooptiertes Mitglied*, ezel kevezholet g.

Kooptierung b. (-,-en) / **Kooption** b. (-,-en) : kendibab g., kevezholadur g.

Koordinate b. (-,-n) : daveenn b., kenurzhienn b. ; *geographische Koordinaten*, kenvuzulioù lec'hiañ lies., daveennoù lec'hiañ lies.

Koordinatenachse b. (-,-n) : [mat.] ahel daveennoù g.

Koordinatensystem n. (-s,-e) : sistem daveennoù g., reizhiad daveennoù b. ; *rechtwinkliges Koordinatensystem*, daveennoù kartezel lies. ; *kartesisches Koordinatensystem*, reizhiad daveennoù kartezel b.

Koordination b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g. ; [mezeg.] *motorische Koordination*, kenurzh loc'hadel g.

Koordinationsbüro n. (-s,-s) : burev kenurzhiñ g.

Koordinationszahl b. (-,-en) : [kimiezh] niver kenurzhiñ g., feuriader kenurzhiñ g., kenurzhvod g.

Koordinator g. (-s,-en) : kenurzhier g.

Koordinatorin b. (-,-nen) : kenurzhiezh b.

koordinieren V.k.e. (hat koordiniert) : kenurzhiñ ; *Produktion und Nachfrage koordinieren*, keidañ ar c'henderc'h diouzh ar goulenn.

koordiniert ag. : kenurzhiet, kenglotus.

Koordinierung b. (-,-en) : kenurzh g., kenurzhiadur g., kenurzhiezh g.

Koordinierungsbüro n. (-s,-s) : burev kenurzhiñ g.

Kopal g. (-s,-e) : [rousin] kopal g.

Kopalbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kopal str.

Kopenhagen n. : Kopenhagen b.

Köpenickiade b. (-,-n) : fliperezh g., korbinerezh g., filouterezh g.

Köper g. (-s,-) : **1.** [tekn.] grognon str., touch g., greun g., greunenn b. ; **2.** [gwiad.] serj g.

köpern V.k.e. (hat geköpert) : [gwiad.] serjañ.

kopernikanisch ag. : kopernikian, ... Copernicus, ... Kopernik ; *kopernikanisches Weltbild*, heolgreizelouriezh b. ; *kopernikanische Wende*, reveulzi Gopernik b.

Kopernikus g. : Copernicus g., Kopernik g.

Kopf g. (-s, Köpfe) :

I. [korf] penn
II. skeudennoù-lavar
III. poell, skiant, spered
IV. hinienn, den
V. penn-loen, penn-ed, tamm, h.a.

I. [korf] penn g., jaoutenn b., jaskenn b., P. chipot g., bleñch g., boul b., boulienn b. kelorn g. ; *Kopf des Wildschweines*, jaskenn b., penn an hoc'h-gouez g. (Gregor) ; *einen dumpfen (schweren, benommenen) Kopf haben*, bezañ stanket (stouvet, diaes, lakaet diaes) e benn, kaout gwask, kaout diaez, kemer diaez ; *mit bloßem Kopf*, diskabell, en e vlev, noazh (dizolo) e benn ; *den Kopf drehen*, treiñ e benn ; *den Kopf heben*, ober ur sav d'e benn, ober ur savadenn d'e benn, gorren e benn ; *den Kopf senken*, stouiñ (soublañ, plegañ) e benn ; *mit gesenktem Kopf*, stouet e benn gantañ, soublet e benn gantañ, e benn pleget izel, en e zaouleg, war zaouleg, izel e benn ; *den Kopf hin und her wiegen*, hejañ e benn, brallañ e benn, pouezañ butun, brañskellat e benn, krenañ e benn, bezañ e benn o horellañ ; *den Kopf vor Verwunderung schütteln*, hejañ e benn evit diskouez e souezh ; *den Kopf verneinend schütteln*, horellañ e benn a-gleiz hag a-zehou evit nac'hañ, horellañ e benn evit nac'hañ, horjellañ e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep gant un hej penn, hejañ e benn evit nac'hañ, ober un hej d'e benn evit nac'hañ, diskouez bezañ a-enep en ur hejañ e benn ; *den Kopf einziehen*, a) krugañ e zivskoaz, lakaat e benn e chouk e gil, souchañ e benn ; b) [dre skeud.] lezel ar barr da dremen ; *mit eingezogenem Kopf*, kruget e zivskoaz, kruzet e zivskoaz, e benn e chouk e gil, souchet e benn ; *er hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf*, hennezh a zo penngamm, ur penngamm a zen eo ; *sie hat einen schräg zur Seite hängenden Kopf*, honnezh a zo penngamm, ur benngammezh a zo anezhi ; *der Kopf sitzt ihm direkt auf den Schultern*, emañ e benn gantañ e chouk e gil ; *einen roten Kopf bekommen*, dont ruz-glaou, sevel ar ruz d'e benn, ruzañ ; *ihm brummt der Kopf von dem Lärm*, boudinellañ a ra e benn gant ar safar a zo, boudal a ra e benn gant an tourni a zo, badaouiñ a ra e benn ; *einem Standbild einen Kopf aufsetzen*, pennañ un delwenn ; *mein Bruder ist (um) einen Kopf größer als ich*, treuz ur penn dreist ac'hanon eo va breur ; *von Kopf bis Fuß*, adalek lein e benn betek plantoù e dreid / adalek an treid betek ar penn (Gregor), eus seul e droad betek e glopenn, eus ar penn d'an treid, eus beg e dreid betek penn, eus beg e dreid betek krec'h, eus penn an traoñ betek krec'h, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-kof, penn-ha-korf-ha-troad, glez ; *ich liebe dich von Kopf bis Fuß*, me da gar eus da benn betek da c'har ; *sich die Augen aus dem Kopf sehen*, divarc'hañ (diskolpañ, dispourbellañ, dislontrañ, disloagal) e zaoulagad, diskalfañ e zaoulagad, dislonkañ e zaoulagad en e benn, astenn e zaoulagad, dispourbellañ, bezañ balc'h e lagad ;

sich die Augen aus dem Kopf weinen, *sich die Augen aus dem Kopf heulen*, gouelañ evel ul leue, gouelañ dourek (druz, forzh, gwalc'h e galon, a-nerzh e galon, leizh e galon, leun e galon, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn, leizh e gof), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh (stank, druz, c'hwerv), leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e walc'h, gouelañ e-leizh e varv, ober ur c'hofad garmañ, garmañ evel ur vadalen, dont tev an dour eus e zaoulagad, dougen gouelvan bras (Gregor) ; *die Augen quellen ihm aus dem Kopf*, dispourbellek eo e zaoulagad (Gregor), dispourbell eo e zaoulagad, dislontret (divarc'het) eo e zaoulagad, daoulagad kaouenn en deus, hennezh a zo bourbellek, daoulagad brennig a zo en e benn, ur bourbell eo, ur bourbelleg eo, daoulagad glesker en deus, daoulagad voulek a zo en e benn, daoulagad boulek evel kanetennoù a zo en e benn, emañ e zaoulagad o tisontrañ en e benn, emañ e zaoulagad o tispourbellañ en e benn ; *sich eine Kugel durch den Kopf jagen*, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, plantañ (lojañ) ur boled en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ ; *sich (t-rt) an den Kopf fassen*, lakaat e benn etre e zaou zorn ; *mit dem Kopf stoßen*, maoutañ, tourtañ, terchal ; *mit dem Kopf voran ins Wasser fallen*, kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; [dre skeud.] *die Feinde holten sich blutige Köpfe*, frotet kaer e oa bet an enebourien, tapet o deus bet an enebourien o c'herc'h, gwashat roustad o doa tapet an enebourien, lardet kaer e oa bet o c'hostezennoù d'an enebourien ; *er steckt bis über den Kopf in Schulden*, stag eo e vag dre holl, emañ Fañch ar Berr gantañ, dle en deus betek toull e c'houzoug, dalc'het eo a bep tu, rivinet eo e boch gant ar vezh, sammet a zle eo, gwriet a zle eo, taget a zle eo, karget a zle eo (Gregor) ; *er geht mit dem Kopf durch die Wand*, aheurtiñ a ra, en em aheurtiñ a ra, kilverziñ a ra, pennek-mat eo, hennezh a zo kalet e benn, chom a ra aheurtet evel ur c'harzh, tev eo e voned ; *Hals über Kopf*, o skeiñ kaoc'h en avel, o teurel kaoc'h en avel, en ur bann, evel un tenn, d'ar pevarlamm ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, endra c'haller, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, a-herr, gant tizh, gant pep tizh, a-dizh, gant diere, diwar dizh, difrae-kaer, diwar zifrae, gant difrae bras, tizh-ha-tizh, d'ar c'haloup, tizh-ha-taer, e dillo, gant druilh-drask, d'an druilh, gant dillo bras, gant mall bras, gant hast bras, gant herr bras, gant hastidigezh vras, gwall brez gantañ, gwall brez ennañ, gant prez vras, dre brez, a-brez-kaer, buan-ha-buan, dre hast, trumm-ha-trumm, prim-ha-prim, en un huñvre, dipadapa, gant pep tizh, en ur flipad, eus e vuanañ, d'ar red-tan, d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, d'an daoulamm-ruz, rak e dal, evel an tan, d'an tan ruz ; *das Schiff Hals über Kopf verlassen*, kuitaat ar vag dre spont ; *die Kinder schlafen Kopf an Fuß (Kopf bei Fuß)*, kousket a ra ar vugale penn-ha-revr (pennek-ha-revre, daoubennek-daouevrek) ; *Kopf oder Zahl spielen*, *Kopf oder Schrift spielen*, c'hoari pil pe groaz (tu pe du, penn pe fleur).

II. [skeudennoù-lavar] *das Blut steigt ihm in den Kopf*, sevel a ra e wad d'e benn, ar gwad a lamm en e benn,

dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re ; *sich den Kopf zerbrechen*, jahinañ e spered, kemer trabas, terriñ e benn, bezañ daoubennet, skrabat e benn hep kaout debtron, ober tachou, ober bil, ober bilou, disvalañ soñjoù, debriñ e spered, uzañ e spered, kemer reuz gant udb, lakaat e holl skiant da c'hoari ; *er wusste nicht, wo ihm der Kopf stand*, ne ouie ket mui pelec'h skeiñ e benn (eus pe goad ober loaiaou, gant pe goad ober ibil), dall e oa gant al labour, penn e spered e oa (evit gouzout) petra ober, chomet e oa luget da zirouestañ e neud, war vordo e oa, chomet (manet) e oa war vordo, boud e oa, en em gavet boud e oa ; *nicht wissen, wo einem der Kopf steht*, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout mui e pe bark lammat, na c'houzout pelec'h lammat (eus pe goad ober loaioù, eus pe goad ober ibil, na tu na tro d'en em dennañ), na c'houzout mui gant pe goad ober ibil, na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout ouzh pe du (a be du, war be du, pe e tu) treiñ, chom luget da zirouestañ e neud, bezañ penn e spered evit gouzout petra ober, bezañ gwall nec'het o c'houzout petra da ober, na c'houzout war be droad pouezañ, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, chom en diaskren, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na c'houzout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos en em lipat, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout penaos tennañ e spilhen eus ar c'hoari (tennañ e lost eus ar vraise), bezañ en entremar ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ ; *er hat den Kopf voll*, strobet eo e spered, tregas en deus dreist penn, burutellet eo gant pep seurt trubuilhoù, burutellet eo gant ur morad a dourmant, beuzet eo en ur morad a drubuilhoù, emañ o tremen a-dreuz drez ha spren, e zelazhoù en deus, bevañ a ra e-kreiz ur stropad reuzioù, lakaet eo diaes e dammig boulienn, plaouiet eo gant an enkrez hag an doan, e-kreiz ar poanioù emañ ; *die Hände über dem Kopf zusammenschlagen*, sevel e zivrec'h d'an nec'h, sevel e zivrec'h er vann [evit diskouez e zipit] ; *die Hände auf dem Kopf*, e zaouarn e pleg war e benn ; *er hat selbst den Kopf in die Schlinge gesteckt*, dezhañ e-unan en deus graet ar gwashañ taol ; *den Kopf verlieren*, a) [ster rik] bezañ dibennet ; b) [dre skeud.] koll e skiant-vat, diskiantañ, diboellañ, mont e spered da stoupa, mont tanav e spered, koll ar stur (e boell, e benn, ar penn, e spered, e voulienn, e skiant, an norzh, an ardremez), dont e empenn da zivouedañ, treiñ e spered e dour, mont e benn digant an-unan, mont e spered digant an-unan, mont e anaoudegezh digant an-unan, mont e skiant-vat digant an-unan, mont e benn e dour, mont e benn e gin, dont da vezañ gwrac'h, pennfolliñ, bezañ pennfollet, mont dall ha mezv, koll mik e benn, folliñ, pennsodiñ, sodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, breskenn, trelatañ, troc'holiañ, skañbenniñ, mont e benn e belbi, mont e belbi, follañ, mont e galouaj, mont ganto ; *es sei denn er hat den Kopf verloren*, ret eo e vefe kollet e benn gantañ, nemet kollet e vefe e benn gantañ ; *ich*

bin wie vor den Kopf geschlagen, chom a ran war va c'hement all - me a chom balc'h va genoù din - chom a ran skodeget o klevet kement-se - sabatuet-mik on o klevet an dra-se - chom a ran abafet-lip - tapet lopes on - badaouet on o welet an dra-se - chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se - kement-se a daol ac'hanon en alvaon - distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se - distroadet glez on gant an dra-se - ha pa gouezfe an neñv warnon, ne vefe ket gwashoc'h ; *er stand da wie vor den Kopf geschlagen*, kouezhañ a reas war e gement all, sabatuet-holl e oa, chom a reas abafet-lip, tapet lopes e oa, pennveudet e oa, aet e oa dall pa'z en doa klevet se ; *den Kopf hängen lassen*, stouiñ e benn, bezañ izel e gribenn, soublañ e zaoulagad, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell, bezañ izel e gribell, plegañ touchenn, koazhañ, koll kalon, mont gant an diskalon, diskalonekaat, digalonekaat, laoskaat, mont bihan e galon, lezel e zivrec'h da gouezhañ, fallgaloniñ, bezañ krog an digalon en an-unan, bezañ kouezhet e veudig en e zorn, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, bezañ pinous (lostek, toutek, dipitet), bezañ strinket an trebez war-lerc'h ar billig, en em lezel, en em lezel holl, en em leuskel, en em lezel da vont, en em leuskel da vont, lezel da vont, digaloniñ ; *den Kopf oben behalten*, derc'hel mat, derc'hel krog, derc'hel start, derc'hel mort, derc'hel stenn, derc'hel gwevn, derc'hel yud, chom uhel e galon, chom disaouzan ; *Kopf hoch !* uhel ar c'halonoù ! stardit ho kalonoù ! lakait striv ennoc'h ! krogit start ! bec'h warnoc'h tudañ ! poan ha bec'h, paotred ! isa 'ta, paotred ! gwaskomp, paotred ! dalc'hit mat ! ; *seinen Kopf aufsetzen*, aheurtiñ, ober e benn kalet, kilverziñ, bezañ pennek (penvers, kilvers, dibleg, aheurtet, mennidik, empennadet, kilhours, start, beuz, kloppenn, moulbenn, moulbennek, ginet, kuladus, ourzet, youlek), bezañ tev e voned, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ penn kalet, bezañ pennek evel ur marc'h-koad, bezañ pennek evel ur mul, bezañ eus Kerbennek, bezañ diaes ober outañ ; *für jemanden den Kopf hinhalten*, paeañ diwar-bouez e groc'hen evit unan all, dougen an toaz d'ar forn evit unan all ; *er hat dem Mädchen den Kopf verdreht*, graet en deus d'ar plac'h treiñ a spered (Gregor), direizhet en deus spered ar paourkaezh plac'h, gwall droet eo ar paourkaezh plac'h gantañ, strobet en deus ar plac'h ; *jemandem den Kopf waschen*, kribañ e benn d'u.b., kiviañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., lardañ e billig d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., plantañ kentel gant u.b., lavaret e Bater Noster (e Bater) d'u.b., kontañ e Bater Noster (e Bater) d'u.b., ober e varv d'u.b., krozañ u.b., krozañ d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b. ; *jemandem den Kopf zurechtsetzen*, ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., c'hwezhañ

e fri d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., divarc'hañ u.b., bontañ u.b., diblasañ u.b., toгнаñ u.b., gwaskañ u.b., distekiñ u.b., diarbenn u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañ hep soner gant u.b., eeunañ u.b., eeunañ e dort d'u.b., eeunañ e sugelloù d'u.b., ober ur rez d'u.b. ; *jemandem mit seinen Reden den Kopf warm machen*, lakaat plantoù treid u.b. da dommañ (lakaat ar gwad da sevel e penn u.b., lakaat u.b. da daeriñ, tanañ u.b.) gant e gomzoù, tommañ empenn u.b. (tanañ kalon u.b.) gant e brezegennoù ; *jemanden vor den Kopf stoßen*, rustoniañ u.b., feukañ u.b., anoaziñ u.b., mont reut d'u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont dizamant d'u.b., dismegañsiñ u.b., ober un dismegañs d'u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., ober divalav d'u.b., dispenn u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., ober an heg gant (ouzh) u.b., ober vil d'u.b., mont dre nerzh (dre vil) d'u.b., mont d'u.b. dre heg ; *jemandem auf dem Kopf herumtanzen*, ober buhez (gwall vuhez) d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., terriñ (ampoezoniñ) e vuhez d'u.b., reiñ dibun d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., ober vil d'u.b., reiñ darbar d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober bec'h d'u.b., c'hoari diaes d'u.b., darbariñ u.b., reiñ neud da zirouestañ d'u.b., reiñ koad-tro d'u.b., reiñ koad a-benn d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, ober gwallamzer d'u.b. ; *jemandem Beleidigungen an den Kopf werfen*, skuilhañ mallozhioù (diskargañ kunujennoù, disteuler kunujennoù) war u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù gant u.b. en e zivskouarn ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen*, darc'haouiñ bazhadoù (teodadoù, flemmadennoù) d'u.b., delazhiñ komzoù reut gant u.b. en e zivskouarn ; *er sagte ihm auf den Kopf zu, dass er der Verräter sei*, lavaret a reas dezhañ en e zaoulagad (rak dremm, e-kreiz e c'henoù) e oa eñ an treitour / lavaret a reas dezhañ e kreiz e zaoulagad e oa eñ an trubard (Gregor) ; *sich (t-d-b) etwas in den Kopf setzen*, lakaat udb don en e benn, lakaat udb kalet en e benn, lakaat udb en e gredenn, lakaat udb en e spered, ober e soñj ober udb, lakaat en e benn d'ober udb, sikañ udb en e empenn, plantañ udb en e benn, troadañ soñjoù en e benn, troadañ mennozhioù en e benn ; *er setzt seinen Kopf (sein Köpfchen) auf*, ober a ra e benn mouzh, ober a ra e benn bihan, ober a ra penn fall, ober a ra e benn fall, c'hoari a ra e benn fall, c'hoari a ra e benn ; *er setzt seinen Kopf durch*, ober a ra e benn, ober a ra e benn e-unan, douget eo d'e benn, ober a ra diouzh e benn, mont a ra da-heul (a-raok) e benn, heuliañ a ra e benn, ur penn kalet a zo anezhañ, ne c'haller ket kaout penn vat dioutañ, ne gaver ket disoc'h gantañ, hennezh en deus lod e Kerbennek, hennezh a zo ur paotr pennek evel ur marc'h-koad, hennezh a zo pennek evel ur mul, ne'z pezh ket rezon gantañ james, ur Yann e benn e-unan a zo anezhañ, tev eo e voned ; *er frisst einem die Haare vom Kopf*, gantañ e vez debret an diaoul hag e bevar, hennezh a foet arc'hant, hennezh a ra un dismantr euzhus a arc'hant, hennezh ne ra nemet lonkañ va danvez, hennezh a zo ur

rivin din, foetañ a ran stal gantañ ; *er ist seinen Eltern über den Kopf gewachsen*, e dud n'int ket mui evitañ (n'int ket barrek ken dioutañ, ne gavont ket disoc'h gantañ ken, ne gavont ket penn vat dioutañ ken) ; *die Schwierigkeiten wachsen der Regierung über den Kopf*, penn e spered emañ ar gouarnamant evit gouzout petra ober evit dont a-benn eus an diaesterioù a sav un tammig e pep lec'h, aet eo ar gouarnamant dreistpenn gant an diaesterioù ; *die Köpfe zusammenstecken*, kuzulikañ, kuzulikat, en em guzuliañ, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, droukprezeg, begata, gwrac'hellat, gwrac'hiñ, lañchennañ, droukkomz, hiboudiñ ; *den Kopf zur rechten Zeit aus der Schlinge ziehen*, tennañ e lost e koulz eus ar vrae, en em zisac'hañ e koulz, tennañ e koulz e spilhenn eus ar c'hoari ; *seinen Kopf aufs Spiel setzen*, lakaat e vuhez war var, risklañ e vuhez, arvariñ e vuhez ; *es geht um den Kopf*, neuñviñ pe veuziñ, unan a zaou ; *das hat ihm den Kopf gekostet*, koustet eo bet kement-se e vuhez dezhañ, paeet en deus bet kement-se gant e vuhez ; *Köpfe werden rollen*, skarzhet e vo tud, tud a chomo war al lann, tud a vo dizorniet, roet e vo o sac'h da dud 'zo, roet e vo o disentez da dud 'zo, lakaet e vo sav dindan tud 'zo ; *ihm raucht der Kopf vor lauter Lernen*, lakaet en deus e benn da vezevelliñ dre forzh studiañ (dre hir delc'her da studiañ, gant ar re studiañ, gant ar studiañ re), kement en deus studiet mard eo badaouet e benn bremañ, kement en deus studiet ken ez eo chomet badaouet e benn, badinellañ a ra e benn kement en deus studiet, stambouc'het-mouk eo e spered kement en deus studiet ; *mir raucht der Kopf vor lauter Arbeit*, foulet on gant al labour, penndallet on gant al labour, foulmac'het on gant al labour, mac'homet on gant al labour, bec'h a zo war va lasenn, herr labour a zo warnon, debret on gant al labour, beuzet on gant al labour, friket on gant al labour, foul a zo warnon, dall on gant al labour.

III. poell g., skiant b., spered g. ; *einen klaren Kopf haben*, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den eus an-unan, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeun a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a boell, bezañ ur spisweler, na vezañ dall e saout, kaout bouedenn-benn ; *er ist nicht auf den Kopf gefallen*, n'eo ket pemoc'h e leue, n'eo ket bet skoet gant ar morzhol, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar spanell, n'eo ket ret reiñ dezhañ gant ar vazh-yod, n'eo ket dall e saout, ne guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket bet ganet da Sadorn goude koan ; P. *er hat viel Grüfte im Kopf*, danvez a zo ennañ, ur perc'henn skiant eo, ur spered den a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, ne guzh ket al loar en e c'henoù, n'eo ket divoued e benn, hemañ a zo ur penn ; *er hat nichts im Kopf*, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, divoued eo e benn, un tamm difournis a spered eo ar paotr-se ; *ein fähiger Kopf*, un den barrek g. ; *ein heller Kopf*, ur spered lemm a zen g., ul lagad eeun a zen g., un den speredet-kaer g., un den speredek-kaer g., ur paotr buan a spered g., ur patr divorfil-kaer g. ; *ein beschränkter Kopf*, ur spered pout a zen g., un den bouc'h a spered g., ur skiant verr a zen b., ur spered strizh g. ; *er ist ein guter Kopf*, hennezh n'eo ket pemoc'h e leue, speredek-kaer eo, speredet-

kaer eo, un den a benn (a boell) eo ; *die besten Köpfe des Landes*, kaerañ gouizieien ar vro, begenn ar c'houizieien a zo er vro b. ; *Strohkopf*, penn skañvig g., penn divoued g., penn kefeleg g., houperig g., penn gad g., penn disoñj g., penn goulo g., penn diboell g., bredasour g., skañvelard g., pennglaouig g., laouenan g., penn-rambre g. ; [kr-l] *viele Köpfe, viele Sinne / viele Köpfe gehen schwer unter einen Hut*, kant sant, kant santimant - seul benn, seul veno - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz ; *ein Gedicht aus dem Kopf (her)sagen*, dibunañ ur barzhoneg dindan (a-zindan) eñvor, dibunañ ur varzhoneg dre eñvor (dre an eñvor) ; *aus dem Kopf komponieren*, primaosañ ; *aus dem Kopf dichten*, sevel ur brimawenadenn, sevel ur varzhoneg war ar prim, sevel ur varzhoneg war an trumm ; *er konnte den Namen nicht im Kopf behalten*, ne oa ket evit derc'hel soñj eus an anv-se ; *Grillen im Kopf haben*, bezañ pennadus (loarius / stultennus / loariek) (Gregor), bezañ froudennnek (kuladus, sorc'hennus, loariadenn a spered, loariadenn, loariadek, froudennus) ; *die Melodie geht ihm ohne Unterlass im Kopfe herum*, an ton-se ne zilez ket mui e spered, treiñ a ra an ton-se dizehan en e benn ; *sie hat nur ihre Mutter im Kopf*, sorc'henn he mamm a zo warni, dalc'het eo gant sorc'henn he mamm, sorc'hennet eo gant he mamm ; *was mag ihm in den Kopf gefahren sein ?* petra 'zo peg ennañ ? war beseurt louzoù en deus staotet ? war beseurt louzaouenn fall en deus staotet ? war beseurt louzoù en deus kerzhet ? war beseurt louzaouenn en deus kerzhet ? war beseurt geotenn en deus kerzhet ? ; *das will ihm nicht in den Kopf hinein*, n'eus ket tu da blantañ an dra-se en e benn ; *dieser Wein steigt zu Kopf*, drevaat a ra ar gwin-se, ar gwin-se a droñs an dud, mont a ra ar gwin-se d'ar penn, nerzh ar gwin-se a ya er penn, gwin penn eo ar gwin-se ; *der Wein steigt ihm in den Kopf (zu Kopf)*, skeiñ (sevel, mont) a ra ar gwin d'e benn, ar gwin a zo oc'h ifamañ anezhañ, ar gwin a zo o troñsañ anezhañ, nerzh ar gwin a ya en e benn ; *der Ruhm ist ihm zu Kopf gestiegen*, skoet eo e vrud d'e benn ; *schlagen Sie sich das aus dem Kopf !* disoñjit an dra-se ! grit o diouer eus an dra-se ! grit kañvoù d'an dra-se ! lamit an dra-se diouzh ho spered ! ; *der Gedanke will mir nicht aus dem Kopf*, gant an debr-spered-se e vezan atav, ne c'hallan ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet din, ar soñj-se a labour va spered, an debr-spered-se a vez atav o hegal ouzh va spered, debret e vez va spered gant ar soñj-se, ne c'hallan ket tennañ va spered diwar ar soñj-se, n'emaon ket evit distagañ va soñj diouzh an dra-se, n'emaon ket evit argas ar soñj-se diwar va spered, n'eus nemet ar soñjenn-se em fenn, ne ya ket ar soñj-se diwar va spered, ne ya ket ar soñj-se diganin, karget eo va spered gant ar mennozh-se, gwasket eo va spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnon, sorc'hennet on gant ar mennozh-se, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat em fenn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ em fenn, ar mennozh-se a zo o virviñ va spered, n'em meus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet d'ober an dra-se, va spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a jahin va spered, ar soñj-se a chom peg ouzh va c'halon, ar soñj-se a chom peg ouzhin, P. an debr-spered-se a ya da greviñ ac'hanon ;

das stammt nicht aus seinem Kopf, an dra-se n'eo ket eus dour e buñs ; *der Gedanke schoss mir durch den Kopf*, tarzhañ a reas ar mennozh-se em soñj, tarzhañ a reas ar mennozh-se em spered, dont a reas din a-greiz-holl ar mennozh-se em fenn (war va spered), dont a reas a-greiz-holl ar vennozh-se em soñj, dont a reas ar vennozh-se em spered, treiñ a reas ar vennozh-se dre va fenn, treuziñ a reas ar soñj-se va spered, tremen a reas ar soñj-se dre va spered, treiñ a reas em fenn ober an dra-se ; *mir schwirten allerlei Gedanken durch den Kopf*, mennozhioù a dorimelle em spered, mennozhioù a ribote em fenn, soñjoù a bep seurt a rodelle em fenn, mennozhioù a oa o tañsal em fenn, mennozhioù a gorolle kein-dre-gein em fenn, ur froudad mennozhioù a oa o tarzhañ em spered, ur revriad traoù a oa em fenn ; *sich etwas durch den Kopf gehen lassen*, distremen udb en e benn, daskariat udb en e benn, roulat udb en e benn, ruilhal udb en e benn, ruilhal udb en e spered, en em gompren war udb, kompren en udb, kompren ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb ; [kr-l] *was man nicht im Kopf hat, muss man in den Beinen haben*, d'ur penn disoñj (d'ur penn skañv) ez eo mat gouzout bale.

IV. hinienn b., den g., penn g. ; *die Menge war dreitausend Köpfe stark*, tri mil den az ae d'ober an engroez ; *Kopf an Kopf gedrängt*, peg-ha-peg, chouket, stok-ha-stok, genoù ouzh genoù, an eil e genoù egile, krog an eil en egile, yoc'het, gwasket, sac'h-àr-vac'h, kouchet evel foenn er solier, ken start ha gliziged sall en ur varilh ; *pro Kopf*, ar penn, pep hini, dre benn, dre bep den, dre zen, pep a ; *auf die Bevölkerung entfallen pro Kopf zwei Pfund Butter*, pep a zaou lur amanenn a zegouezh gant tud ar vro, daou lur amanenn dre benn a zegouezh gant tud ar vro ; *auf den Kopf des Verbrechers waren tausend Dollar gesetzt*, mil dollar a oa bet lakaet war penn an torfedour.

V. penn-loen g., penn-ed g., tamm g. ; *Mohnkopf*, penn roz-moc'h g., penn roz-ki g., penn roz-aer g., aval-kousket g. ; *ein Kopf Salat*, ur penn saladenn g. ; *ein Kopf Kraut*, ur penn kaol g. ; [louza.] *einen Kopf bilden, Köpfe ansetzen*, pomañ, pomeañ, pennañ ; [spilhennoù] *Nadelkopf*, pennig (groñj b., kros g.) ar spilhenn g. ; [tisav.] *Balkenkopf*, balir g., bos g., penn balirek an treust g. ; *Zeitungskopf*, talbenn ur gelaouenn g., talbennskrid g. ; *Briefkopf*, talbenn ul lizher g. ; [dre skeud.] *die Gäste stellten das ganze Haus auf den Kopf*, lakaet e oa bet an ti a-bempeù gant ar gouvidi, eilpennet (kulvannet) e voe kement tra 'zo en ti gant ar gouvidi, lakaet o doa ar gouvidi an dindan war-varr, lakaet e oa bet an traoù bep eil penn (war an tu gin, war an tu enep, tu evit tu) gant ar gouvidi, fourgaset e oa bet an ti gant ar gouvidi, difoeltret (didanfoeltret, tanfoeltret, foeltret) pep tra o doa ar gouvidi en ti, daoubennet pep tra o doa ar gouvidi en ti, freuzañ a reas ar gouvidi kement a oa en ti, ar gouvidi o doa diskraet en ti ; *eine Tatsache auf den Kopf stellen*,

falsañ (findaoniñ) ar wirionez, distresañ ur fed, lakaat ar wirionez war he c'hement all ; *die Vase steht auf dem Kopf*, emañ al lestr war e c'henoù, eilpennet eo al lestr, emañ al lestr o c'hounit e gerc'h ; [tr-l] *den Kopf in den Sand stecken*, stankañ e zaoulagad, serriñ an daoulagad, na vennout gwelet ; *den Nagel auf den Kopf treffen*, gwaskañ war ar gwiridig (ar gor, ar glañvenn, ar c'hizidig), gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glañvenn, mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan, skeiñ e-barzh, skeiñ mat ; *Kopf stehen*, c'hoari tourig ar park, c'hoari tourig Folgoad, plantañ peul er prad, c'hoari penn toullig, ober toullbennig, ober an dervenn fourchek.

Kopf-an-Kopf-Rennen n. (-s) : 1. [sport] redadeg ma chom ar rederien gentañ keit-ha-keit b., redadeg ma chom ar rederien gentañ rampo b., redadeg ma chom ar c'hezeg kentañ keit-ha-keit g., redadeg ma chom ar c'hezeg kentañ rampo g., [tud] redadeg ilin-ouzh-ilin b. ; 2. [dre skeud.] kenstrivadeg ma vez ar genstriverien keit-ha-keit b., kenstrivadeg ma chom ar genstriverien rampo b., kevezadeg ma vez ar gevezerien keit-ha-keit b., kevezadeg ma chom ar gevezerien rampo b.

Kopfarbeit b. (-,-en) : labour-spered g., labour kefredel g., micher-spered b.

Kopfarbeiter g. (-s,-) : kefredour g., labourer kefredel g.

Kopfbahnhof g. (-s,-höfe) : porzh-houarn penn-linenn g., penn-hent g.

Kopfball g. (-s,-bälle) : [sport] taol-penn g.

Kopfbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [*liester* belegoù], penngos g..

Kopfbedeckung b. (-,-en) : pennwisk g., kabell g., tog g., kouricher g. ; *ohne Kopfbedeckung*, diskabell, digabell, war e benn noazh, en e benn noazh, en e vlev, dizolo e benn, hep pennwisk ; *einen Hut als Kopfbedeckung tragen*, bezañ koefet e tog ; *sackartige Kopfbedeckung aus grobem Tuch zum Schutz vor dem Regen*, kabell g., penngab g., penn-kab g., kougoul g., pichourell g./b., kabuch g., kabuchon g.

Kopfbewegung b. (-,-en) : sin gant ar penn g. ; *mit einer Kopfbewegung gab er ihm zu verstehen, dass er die Tür schließen sollte*, gwignal a reas gant e benn d'ober dezhañ serriñ an nor, ober a reas dezhañ serriñ an nor en ur wignal gant e benn, sinañ a reas dezhañ gant e benn serriñ an nor.

Kopfbinde b. (-,-n) : taled g., talgen g.

Kopfbürste b. (-,-n) : broust-blev g.

Köpfchen n. (-s,-) : 1. pennig g. ; 2. [dre skeud.] *er hat Köpfchen*, ur paotr fin eo, un den a boell (a benn) eo, ur perc'henn skiant eo, ur spered den a zo anezhañ, n'eus ket ur vlevenn sot warnañ, n'eo ket un hanter c'henaoueg, ne guzh ket al loar en e c'henoù, ur spered digor a zen a zo anezhañ, hennezh n'eo ket ganet er ribod, hennezh n'eo ket ganet en ur ribod, bouedenn-benn en deus ; *Köpfchen haben reicht schon*, peadra eo kaout penn, trawalc'h eo kaout penn.

Köpfchenblütler g. (-s,-) : [louza.] astereg g. [*liester* astereged], kompozeg b. [*liester* kompozeged].

köpfen V.k.e. (hat geköpft) : 1. dibennañ, dic'houzougañ ; [tr-l] *erst geköpft, und dann gehangen*, dibennet da gentañ ha krouget war-lerc'h ; 2. *einen Baum köpfen*, divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn ; *geköpfter Baum*, penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g. ; 3. [sport] *den Ball köpfen*, ober un taol-penn.

V.gw. (hat geköpft) : [louza.] pomañ, pomeañ, pennañ ; *der Salat köpft*, pomañ (pomeañ, pennañ) a ra ar saladenn.

Kopfende n. (-s,-n) : *Kopfende des Bettes*, pennwele g., tal ar gwele g., talbenn ar gwele g.

Kopffedern lies. : bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-bluñv b., kribell-blu b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g. ; *mit Kopffedern*, kribellek, kribennek.

Kopffüßer g. (-s,-) / **Kopffüßler** g. (-s,-) : [loen.] kefalopod g., stiogan g., stivell b., pennbrec'hieg g.

Kopfgeld n. (-s,-er) : 1. garedon lakaet war penn un torfedour g., gopr lakaet war penn un torfedour g. ; 2. [istor] taos dre benn g., [Bro-C'hall] tailh ar roue b.

Kopfgeldjäger g. (-s,-) : reder garedonoù lakaet war pennoù an dorfedourien g., reder goprou lakaet war pennoù an dorfedourien g., chaseour pennoù g.

Kopfgrind g. (-s,-e) : [mezeg] tagn g., rach g. ; *vom Kopfgrind befallenes Kind*, rachouz g., tagnouz g.

Kopfhaar n. (-s) : 1. pennad-blev g., blevad g., kreot g., blev str. ; 2. blevenn b.

Kopfhaut b. (-,-n) : 1. koef g. ; 2. [loen.] houperig g., kogenan g., kuchenn b., bouch g., bouchadig g., bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-bluñv b., kribell-blu b., palañchenn b., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g.

Kopfhaut b. (-) : tonenn ar penn b. ; *sich (t-d-b) die Kopfhaut massieren*, ober ur frotañ da donenn e benn, merata tonenn e benn.

Kopfhörer g. (-s,-) : selaouell b.

-köpfig ag. : 1. *vierköpfige Familie*, tiegezh pevar den g. ; 2. *zweiköpfiger Adler*, erer daoubennek g.

Kopfjäger g. (-s,-) : 1. troc'her pennoù g., dibenner g. ; 2. [dre astenn.] chaseour pennoù g., reder garedonoù lakaet war pennoù an dorfedourien g., reder goprou lakaet war pennoù an dorfedourien g.

Kopfjägerin b. (-,-nen) : 1. troc'herez pennoù b., dibennerez b. ; 2. [dre astenn.] chaseourez pennoù b.

Kopfkissen n. (-s,-) : goubenner g., plueg-penn b., orilher g. ; *ein Kopfkissen überziehen*, toagennañ ur goubenner ; *den Kopf tief im Kopfkissen versunken*, sanket don e benn er goubenner.

Kopfkissenbezug g. (-s,-bezüge) / **Kopfkissenüberzug** g. (-s,-überzüge) : souilh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g.

Kopfkohl g. (-s) : kaol-podek str., kaol-pom str., kaol-pomet str., kaol-pomez str.

Kopflänge b. (-,-n) : treuz ur penn g. ; *das Pferd gewann um eine Kopflänge*, gounezet en doa ar marc'h gant treuz ur penn, gounezet en doa ar marc'h gant ur penn lañs.

kopflastig ag. : 1. [kirri-nij, bigi] pouez a-raok gantañ ; 2. [embregerezhioù] re uhel niver e sternerien ren ; 3. poellenn ; 4. P. dotu, meyv-dall, meyv-dotu, meyv-du, meyv-du-dall, meyv-marv, meyv-mik, meyv-mik-dall, meyv-poch.

Kopflaus b. (-,läuse) : [loen.] laou-penn str.

Kopflausei n. (-s,-er) : [loen.] nez str.

Kopfleiste b. (-,n) : [moull.] talbenn g., titl g.

Köpfler g. (-s,-) : [Bro-Aostria, sport] 1. splujadenn b. ; 2. taol-penn g.

köpflings Adv. : a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom.

kopflos ag. : 1. dibenn ; 2. [dre skeud] pennfollet, skoelf, skoelfet e benn, aet dall ha meyv, kollet mik e benn, trelatet, alvaonet, trefuet, mesket e spered, rouestlet, skrebeilhet, flav, diboellet ; *die Leute flohen kopflos weg*, tec'hel a reas an dud rak o zalioù - hanter gollet e tec'he an dud (Gregor) - hag an dud da dec'hel, ar spont krog enno - hag an dud da dec'hel, aet dall ha meyv gant ar spont ; 3. [dre skeud] diboell, dibenn, skañvbenn, brell, diskiant, strantal ; *kopfloses Huhn*, penn brell a vaouez b., spered dister a vaouez b., drochenn b., strinkell b., lamperez b., penn-rambre g. ; *kopflos handeln*, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont a-raok e benn, bezañ diboell e zoare d'ober, mont da-heul e benn, bezañ dibenn a-walc'h evit ober udb, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, redek hep ki war-lerc'h gad divroet, mont hep krog da graoñ, mont da vouara hep e grog, bezañ pront evel ul Leonad.

Kopflosigkeit b. (-) : 1. pennfollezh g., trelatezh g. ; 2. diboell g., diboellezh g., brizherezh g., diskianterezh g. ; 3. skañvbennegezh g., skañvadurezh b., skañvbennidigezh b., brellentezh b.

Köpfmaschine b. (-,n) : dibennerez b., gilhotin b., gwilhotin b., gwintellerez b.

Kopfnicken n. (-s) : hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g., pleg g. ; *durch Kopfnicken zustimmen*, diskouez bezañ a-du dre un hejañ d'e penn, diskouez bezañ a-du gant un hej penn, hejañ e benn evit asantiñ, ober un hej d'e benn evit asantiñ, diskouez bezañ a-du en ur hejañ e benn, ober ur pleg d'e benn evit asantiñ.

Kopfnuss b. (-,nüsse) : 1. chifrodennig b., bichigogennig b., flapennad b. ; 2. torr-penn g., koll-skiant g. ; 3. [dre astenn.] talad g., taol-tourt g., tourtad g., tourt g., taol teurk g., taol penn g.

Kopfpolster g./n. (-s,-) : 1. treuzplueg g., goubenner g., plueg-penn b., pennwele g. ; *ein mit Federn gefüllter Kopfpolster*, ur pennwelead pluñv g. ; 2. kondre g.

Kopfputz g. (-es) : pennwisk g., kabell g., tog g.

Kopfrechnen n. (-s) : jedadur dre benn g., jediñ anskriv g.

Kopfrolle b. (-,n) : treuzplueg b.

Kopfsalat g. (-s) : [louza.] saladenn-bom b., saladenn bomet b., saladenn vodek b., saladenn-bomez b., saladenn b., salad str., penn-salad g.

kopfscheu ag. : 1. [march] skoemp ; 2. spontidik, ambac'h ; *jemanden kopfscheu machen*, trejebouliñ u.b., spontañ u.b., strafuilhañ u.b. ; *kopfscheu werden*, bezañ trejeboulet, mont ganto, mont dall ha meyv, koll mik e benn, pennfolliñ.

Kopfschlagader b. (-,n) : [korf.] karotidenn b., gwazhienn-gas ar galon b., talmerenn garotidel b.

Kopfschmerzen lies. : 1. [mezeg.] poan-benn b., droug-penn g., pennad g. ; *Kopfschmerzen haben*, kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn ; *ich bin für Kopfschmerzen anfällig*, techet on d'an droug-penn, techet on d'ar poan-benn ; *meine Kopfschmerzen sind weg*, aet eo ar poan-benn diwarnon ; *ich habe rasende Kopfschmerzen*, poazh on gant ar poan-benn, reuziñ a ran ur poan-benn ifern, reuziñ a ran ur poan-benn disaour, reuziñ a ran ur poan-benn divat, taget on gant ur poan-benn ifern, poan-benn da grial am eus, diwaskañ a ran ur poan-benn skrijus, gouzañv a ran ur poan-benn kriz, diwaskañ a ran ur poan-benn garv, diwaskañ a ran ur poan-benn kalet, malet on gant ar poan-benn ; *Kopfschmerzen verursachen*, empennañ, skeiñ er penn ; 2. [dre skeud.] P. *mach dir darüber keine Kopfschmerzen*, n'ez ket d'ober biloù evit ken bihan dra, na ya ket d'ober merfeti evit ken dister abeg, arabat dit ober tachoù gant kement-se, arabat dit kemer standur gant an dra-se, laosk da redek.

Kopfschmerztablette b. (-,n) : [mezeg.] moustrad a-enep ar poan-benn g., kached ouzh ar poan-benn g., kached enep ar poan-benn g.

Kopfschmuck g. (-s) : 1. kinkladur g., brageriz g. ; 2. bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-blufv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., klipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., hup g., hupenn bluñv b., kabell g.

Kopfschnitt g. (-s,-e) : [moull.] troc'had penn g.

Kopfschraube b. (-,n) : boulon g., serjant g.

Kopfschuppe b. (-,n) : kenn g., skantenn b., skant str.

Kopfschuss g. (-es,-schüsse) : 1. gloaz er penn da-heul un tenn arm-tan g., gouli er penn da-heul un tenn arm-tan g., gloazadenn er penn da-heul un tenn arm-tan b., gloazadur er penn da-heul un tenn arm-tan g. ; 2. P. [lu] gloaziad paket un tenn fuzuilh gantañ en e benn g.

Kopfschütteln n. (-s) : 1. hej penn g., horell g., horjell g., horelladur g., hoskell g. ; 2. [dre skeud.] *seine Haltung erregte allgemeines Kopfschütteln*, bras e voe dipit an dud o welet e emzalc'h, kemer a reas an dud dispiljadur vras o welet e emzalc'h, iskriv e voe gant an dud gwelet e emzalc'h, bras e voe gant an dud gwelet e emzalc'h, bras (kalz, start, diaes) e kavas an dud gwelet e emzalc'h, dispiljet-bras e voe an dud gant e emzalc'h, an holl a gemeras heg outañ abalamour d'e emzalc'h.

kopfschüttelnd Adv. : en ur hejañ e benn.

Kopfschützer g. (-s,-) : kalabousenn c'hloan b.

Kopfseite b. (-,n) : [moneiz] tu penn g., kroaz ur pezh moneiz b., kroez b., talig g.

Kopfsprung g. (-s,-sprünge) : [sport] spluj a-darzh g., splujadenn a-darzh b., lamm-penn g., pluadenn b., pluñv g. ; *einen Kopfsprung machen*, ober ur splujadenn, plomañ en dour, mont war e benn en dour, splujañ a-blom, pluiañ.

Kopfstand g. (-s,-stände) : *einen Kopfstand machen*, c'hoari tourig ar park, c'hoari tourig Folgoad, plantañ peul er prad, c'hoari penn toullig, ober toullennig, ober an dervenn fourchek.

Kopfsteinpflaster n. (-s,-) : pavez g.

Kopfsteuer b. (-,-n) : [istor] taos dre benn g., [istor Bro-C'hall] tailh ar roue b.

Kopfstimme b. (-,-n) : mouezh c'hourskiltr b., mouezh kilhogig b., mouezh falsed b., mouezh penn b. ; *mit Kopfstimme singen*, kanañ gant ur vouezh c'hourskiltr, kanañ gant ur vouezh falsed b., kanañ gant ur vouezh kilhogig (Gregor).

Kopfstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g., tourt g., taol teurk g., taol penn g.

Kopfstück n. (-s,-stücke) : 1. [sonerezh] sutell b. ; 2. [tekn.] penn g., beg g.

Kopfstütze b. (-,-n) : harp-penn g., harpell-benn b., harpell-gilpenn b.

Kopftracht b. (-,-en) : koef g., boned g., kabell b., tog g.

Kopftuch n. (-s,-tücher) : mouch g., mouchouer-gouzoug g., chal g., frileuzenn b.

kopfüber Adv. : 1. a-bennbouzell, a-flagas, war e benn, a-blom, plom war e benn, e fri war-raok hag eñ war-lerc'h ; *kopfüber ins Wasser fallen*, kouezhañ a-bennbouzell (a-flagas) en dour, kouezhañ plom war e benn en dour, skeiñ war e benn en dour, mont war e benn en dour ; *und da : plumps ! er war kopfüber ins Wasser gefallen*, hag eñ neuze, plaouf, war e benn en dour ! ; *kopfüber schlagen, kopfüber stürzen*, kouezhañ a-bennbouzell, ober lamm-penn, mont a-bennbouzell, ober pennbouzell, pennbouelliñ, penndrabiñ, penndraouigelliñ, penndraouilhat ; *kopfüber ins Wasser springen*, ober ur splujadenn, plomañ en dour, mont war e benn en dour, splujañ a-blom, pluiañ ; *er ist kopfüber in den Brunnen gefallen*, aet eo war e benn er puñs ; 2. [dre skeud.] P. *sich kopfüber in ein Abenteuer stürzen*, mont dezhi hep ober na forzh na brall a netra (hep ober van a netra, e fri war-raok hag an-unan war-lerc'h), mont diwar skañv, mont hep krog da graoña, mont da vouara hep e grog, redek hep ki war-lerc'h gad divroet, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houlou, mont dezhi evel ul Leonad.

kopfunter Adv. : gant e benn en traoñ ; *kopfunter am Reck hängen*, bezañ a-istribilh ouzh ar varrenn a-blaen gant e benn en traoñ.

Kopfverband g. (-s,-verbände) : [mezeg.] lienenn tro-dro d'ar penn b., lurrell tro-dro d'ar penn b.

Kopfverletzung b. (-,-en) : [mezeg.] gloaz er penn g., gouli er penn g., gloazadenn er penn b., gloazadur er penn g.

Kopfwaschen n. (-s) : 1. champouennadur g., gwalc'herezh penn g., kouez penn g. ; 2. [dre skeud.] langaj g., pironed lies., skandal g., krog g., tabut g.

Kopfweh n. (-s) : [mezeg.] poan-benn b., droug-penn g., pennad g. ; *Kopfweh haben*, kaout poan-benn, kaout droug-penn, kaout poan e korn e dal, kaout poan en e benn, bezañ dalc'het en e benn, bezañ gant an droug-penn ; *Kopfweh verursachen*, empennañ, skeiñ er penn.

Kopfweide b. (-,-n) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [*liester* belegoù], penngos g.

Kopfwunde b. (-,-n) : [mezeg.] gloaz er penn g., gouli er penn g., gloazadenn er penn b., gloazadur er penn g.

Kopfzeile b. (-,-n) : [moull.] titl-red e krec'h ar bajenn g.

Kopfzerbrechen n. (-s) : uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g., depr-spered g., dismantr-spered g., reuz g.,

gwall reuziad g., torr-penn g. ; *das bereitet mir Kopfzerbrechen*, un uz spered eo an dra-se din, ur c'holl-skiant eo an dra-se din, ur gwir bistri eo an dra-se evidon, un torr-spered eo an dra-se din ; *er bereitet mir Kopfzerbrechen*, hennezh a zo un depr-spered, hennezh a zo un dismantr-spered, hennezh a zo ur c'holl-skiant, hennezh a zo ur gwir bistri evidon.

Kopie b. (-,-n) : 1. eilskrid g., adskrid g., deskrivadenn b., eilskouerenn b., doubladur g., eilad g., eiladur g., eilskouer b., doubl g. ; *eine Kopie anfertigen*, ober un eilskouerenn ; 2. [stlenn.] eilad g., eiladur g.

Kopierapparat g. (-s,-e) : luc'heilerez b.

kopieren V.k.e. (hat kopiert) : 1. eilskrivañ, adskrivañ ; 2. eiltresañ, eillivañ, eiladuriñ ; 3. [stlenn.] eilañ.

Kopierer g. (-s,-) / **Kopiergerät** n. (-s,-e) : luc'heilerez b., luc'heiler g.

Kopierpapier n. (-s) : paper luc'heilañ g.

Kopierschutz g. (-es) : [stlenn.] gwarez ouzh ar goubreizhañ g., gwarez ouzh ar goubreizherezh g., gwarez ouzh ar goubreizherien g., P. gwarez ouzh ar fripañ g., gwarez ouzh ar friperien g.

Kopierstift g. (-s,-e) : [koz] kreion eilskrivañ g.

Kopiertinte b. (-) : [koz] liv eilskrivañ g.

Kopilot g. (-en,-en) : kensturier g., kenlevier g., eil bleinier g., eil levier g.

Kopist g. (-en,-en) : adskriver g., eilskriver g., deskriver g., kopistr g.

Kopolymer n. (-s) : [kimiezh] kopolimer g.

Koppe¹ b. (-,-n) : krugell b.

Koppe² b. (-,-n) : [loen.] penndog g.

Koppel¹ b. (-,-n) : 1. peurvan g./b., reg g., ti kloz g., kloz g., kloziad g., buorzh g., bac'h b. ; 2. koublad g., yevad g. ; *eine Koppel Jagdhunde*, ur roll chas-hemolc'h g., ur stroll chas-hemolc'h g.

Koppel² n. (-s,-) : gouriz ledan g., gouriz-kleze g., bodriell b. ; *das Koppel umschnallen*, lakaat (prennañ) e c'houriz, [lu] gwiskañ e armoù.

Koppelement n. (-s,-e) : koubler b.

Koppelhund g. (-s,-e) : ki strollet g., ki rollet g.

koppeln V.k.e. (hat gekoppelt) : 1. lakaat daou-ha-daou, rollañ ; *die Hunde werden gekoppelt*, lakaet e vez ar chas daou-ha-daou, strollet e vez ar chas, rollet e vez ar chas ; 2. [tekn.] koublañ ; *elektrische Schwingungskreise koppeln*, koublañ amredoù luskellat ; *zwei Räder koppeln*, koublañ div rod.

Koppelriemen g. (-s,-) : roll g., stag g., lêrenn b., stroll g.

Koppelschleife b. (-,-n) : [tekn.] dol goublañ b.

Koppelung b. (-,-en) : 1. koubladur g., koublerezh g. ; 2. [tredan] lugañ g., koublerezh g., koublañ g. ; 3. [karbedoù] ereadur g., koubladur g., koublerezh g.

Koppelungsmanöver n. (-s,-) : embreg koublañ g., embreg eren g.

Koppelwirtschaft b. (-) : kesad g., regad g., asoul g., stuz b., reg-an-trevad g.

Koppen n. (-s) : [kezeg, mezeg.] debrerezh-koad g.

Körper g. (-s,-) : [rannyezh.] splujadenn b.

Köppernickel g. (-s,-) : [louza.] fanouilh str., lost-louarn g., annuz g.

Koppler g. (-s,-) : koubler g.

Kopplung b. (-,-en) : *sellit ouzh Koppelung*.

Kopplungsmanöver *sellit ouzh Koppelungsmanöver*.

Kopra b. (-) : [louza., kegin.] kopra g.
Kopraöl g. (-s) : [kegin.] eoul kopra g.
Koppräsident g. (-en,-en) : kenbrezidant g., kengadoriad g.
Koproduktion b. (-,-en) : kenbroduadur g., kenbroduerezh g. ; *eine Koproduktion*, ur genbroduadenn b.
Koproduzent g. (-en,-en) : kenbroduer g.
koproduzieren V.k.e. (hat koproduziert) : kenbroduiñ.
Koprolith g. (-s/-en,-en) : monvaen g. [*liester* monvein].
koprophag ag. : kaoc'hezat, kaoc'hdebrer.
Koprophage g. (-n,-n) : 1. [tud] kaoc'hezat g., kaoc'hdebrer g. ; 2. [loen.] koprofag g. [*liester* koprofaged], kaoc'hdebrer g.
Koprophagie b. (-) : kaoc'hezadezh b., kaoc'hdebrezezh g.
koprophil ag. : kaoc'hvlisaer
Koprophilie b. (-) : kaoc'hvlisa g., kaoc'hvlisadezh b.
Kopprozessor g. (-s,-en) : [stlenn] kengewerier g., kenbrosesor g.
Kops g. (-es,-e) : [tekn.] kanell nezañ b.
Kopte g. (-n,-n) : [relij.] Kopt g.
koptisch ag. : 1. kopt ; 2. [yezh.] koptek ; *die koptische Sprache*, ar c'hopteg g. ; *das koptische Alphabet*, al lizherenneg koptek b.
Kopula b. (-,-s/Kopulae) : [yezh.] ereenn b.
Kopulation b. (-,-en) : kediadenn b., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b.
Kopulationsorgan n. (-s,-e) : organ kediañ g.
kopulativ ag. : ereel, -eren.
Kopulativum n. (-s, Kopulativa) : [yezh.] kevarzhell ereel b.
kopulieren V.k.e. (hat kopuliert) : 1. parañ, koublañ ; 2. [louza.] imboudiñ, lagadiñ, grefiñ.
V.gw. (hat kopuliert) : en em goublañ, en em barat, embarañ, gouennañ, parat, kejañ, kediañ, revgediañ.
Kopulierreis n. (-es,-er) : [louza.] imboudenn b.
Koralle b. (-,-n) : 1. [loen.] koural str. ; *eine Koralle*, ur gouralenn b. ; *Weichkorallen*, koural gwak str. ; *Steinkorallen*, koural kalet str. ; *weiße Steinkorallen* [*lophohelia*], koural gwenn str. ; *gelbe Steinkorallen* [*dendrophyllia cornigera*], koural melen str. ; *etwas mit Korallen schmücken*, kouralañ udb ; *nach Korallen tauchen*, kourala ; 2. [danvez] koural g. ; *eine Halskette aus roten Korallen*, ur gelc'henn-c'houzoug koural ruz b.
Korallenbank b. (-,-bänke) : kouraleg kloued b.
Korallenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez koural str. [*erythrina*].
Korallenbleiche b. (-) : gwennadur ar c'houral g.
Korallendrechtsler g. (-s,-) : kouraler g.
Korallenfisch g. (-es,-e) : pesk kouraleg g.
Korallenfischer g. (-s,-) : kouralaer g.
Koralleninsel b. (-,-n) : enezenn goural b., enezenn gouralek b., enezenn gouralus b., atoll g.
Korallenkette b. (-,-n) : kolier koural g., tro-c'houzoug koural b., kelc'henn goural b.
Korallenotter b. (-,-n) : [loen.] naer goural b.
Korallenpilz g. (-es,-e) : [louza.] skoultrog g.

Korallenriff n. (-s,-e) : karreg koural b., kouraleg kloued b. ; *litorales Korallenriff*, kouraleg vevenn b.
korallenrot ag. : ruz-koural.
Korallenschiff n. (-s,-e) : bag kourala b.
Korallenschlange b. (-,-n) : [loen.] naer goural b.
Korallenstock g. (-s,-stöcke) : kouralenn b.
Korallenstufe b. (-,-n) : [douarouriezh] live kouralel g.
Korallentaucher g. (-s,-) : kouralaer g.
Korallentaucherin b. (-,-nen) : kouralaerez b.
Korallentiere lies. : [loen.] poliped lies.
Korallenzinke b. (-,-n) : brec'h ur gouralenn g.
Koran g. (-s,-e) : [relij.] Koran g. ; *den Koran lesen*, lenn levr ar C'horan.
koranisch ag. : koranel, koranek ; *koranisches Recht*, gwir koranel g.
Koranschule b. (-,-n) : [relij.] skol goranek b.
Korb g. (-s,Körbe) : 1. paner b. [*liester* paneroù, panerioù, paniri], panerad b., kest b., kestad b., kestenn b., kestennad b., rest g., baskodenn b., kavell g., sklisen b., bouteg g., boutegad g., mann g./b., manniad g./b. ; *ein Korb voll Brot*, ur gestad vara b., ur gestennad vara b., ur restad bara g., ur vanniad vara b. ; *ein Korb Äpfel*, ur banerad avaloù b., ur restad avaloù g., ur gestad avaloù b., ur gestennad avaloù b., ur manniad avaloù g. ; *ein Korb Feigen*, ur banerad fiez b. ; *ein Korb voll Früchte*, ur baner leun a frouezh b., ur banerad frouezh b. ; *henkelloser Korb*, paner hep dourgenn, paner hep dornell, kavell g., mann g./b. ; *Brot in den Korb legen*, lakaat bara er c'havell, lakaat bara er gest, lakaat bara er rest ; *ein Brotkorb*, ur gest vara b., ur rest bara g., ur c'havell bara g. ; *er trug einen Korb*, ur baner a oa gantañ ; *Körbe flechten*, boutegañ, fardañ paneroù, kordañ paneroù, fardañ boutegi ; *ein locker geflochtener Korb*, ur bouteg rouez g., ur bouteg kantennet-laosk g. ; *etwas in einen Korb legen*, kestan udb, lakaat udb en ur baner ; 2. [iskrim] a) *Fechtkorb*, mouch iskrim g. ; b) *krogenn* ar c'hleze b. ; 3. [pesketaerezh] paner b., kavell g., kidell b. ; *Körbe legen*, ober ar vicher baneroù, lakaat kevell ; 4. [aervageerezh] paner b., kavell g., bag b. ; 5. [dre skeud.] *jemandem einen Korb geben*, kas u.b. da lec'h all da fistoulat e lost, kas u.b. d'en em glask e lec'h all, kas u.b. da sutal, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. diwardro, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. da vrammat, kas unan bennak da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, distekiñ u.b., reiñ e sac'h d'u.b., reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., reiñ ur c'habestr d'u.b., reiñ e gouign d'u.b., pediñ u.b. da vont da lec'h all da c'hwileta, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are,

kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, reiñ herr d'u.b., kas u.b. d'an tus, reiñ e dus d'u.b., diarbenn u.b., divorodiñ u.b., distranañ u.b., kas u.b. da granketa, kas u.b. da glask triñchin, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da bourmen, kas u.b. da vale / kas u.b. da driñchina (Gregor) ; *sich einen Korb holen*, tapout e sac'h, bezañ brallet, bezañ refuzet, pakañ (tapout, kaout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., tapout ur c'havazh, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout e zigouvi, kaout ur c'habestr, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr, kaout heiz ; *er hat einen Korb bekommen*, bet en deus bet e sac'h - ur c'habestr en deus bet diganti - bet en deus bet heiz, poell hag all - pedet e voe da vont da lec'h all da c'hwileta - pedet e voe da vont da lec'h all da fistoulat e lost - roet eo bet e gouign dezhañ - tapet en doa ur c'havazh ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *er ist der Hahn im Korb*, hennezh 'zo kilhog ar barrez, hennezh 'zo moumoun ar merc'hed.

Korbarbeit b. (-) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g.

Korbball g. (-s) : [sport] basket-ball g.

Korbblütengewächs n. (-es,-e) / **Korbblüter** g. (-s,-) /

Korbblütler g. (-s,-) : [louza.] astereg g., kompozeg g.

Korbbogen g. (-s,-/bögen) : 1. dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; 2. [tisav.] gwareg dourgennek b., gwareg stummet evel un dourgenn b.

Korbbügel g. (-s,-) : dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b.

Körbchen n. (-s,-) : panerig b., kest b., rest g., kavell g.

Korbelskraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pemparnel-bras g., primipinella g.

Korbflasche b. (-,-n) : boutailh gwisket gant aozilh b., bigalenn b., rob g. ; *große Korbflasche, dickbauchige Korbflasche*, touk g., toukenn b., melt b., meltad b., bigalenn b., rob g.

Korbflechten n. (-) : kantennerezh g., boutegerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g., plañsonerezh g. ; *die Strahlen beim Korbflechten*, ar mestrizi lies., ar mestrizi boutegi lies.

Korbflechter g. (-s,-) : panerer g., bouteger g., kantenner g., kantier g.

Korbgeflecht n. (-s,-e) : pezh kantennerezh g., pezh boutegerezh g., pezh plezherezh g., pezh plezhennerezh g., pezh plañsonerezh g., treilhaeris g., treilh b., treilhenn b.

Korbmacher g. (-s,-) : panerer g., bouteger g., kantenner g., kantier g.

Korbmacherei b. (-,-en) : boutegerezh g., kantennerezh g., plezherezh g., plezhennerezh g.

Korbmöbel n. (-s,-) : pezh arrebeuri rotin g.

Korbweide b. (-,-n) : [louza.] aozilh g./str., aozilhenn b., bodenn aozilh b., bodennad aozilh, bochad aozilh g., gwez-aozilh str.

Korbwaren lies. : boutegerezh g., kantennerezh g., boutegi lies., paneroù lies.

Kord g. (-s,-s) : [gwiad.] voulouz rizennet g.

Kordel b. (-,-n) : 1. kordenn b., kordennig b., fiseleñ b., kordouenn b. ; 2. gor g., post g., pañs g. ; *die Kordeln eines Seils*, goriou (postoù, pañsoù) ur fun lies.

Kordhose b. (-,-n) : bragoù voulouz g.

Kordilleren lies. : aradennad an Andoù b.

Kordit g. (-s) : [danvez-tarzh] kordit g.

Kordon g. (-s,-s) : 1. listenn b., chadenn b., renkennad b. ; *einen Kordon bilden*, ober listenn, ober ar chadenn ; *ein Kordon von Polizisten*, ur renkennad archerien b., ur steudad archerien b. ; 2. seizenn enor b.

Kordonettseide b. (-) : kordigell seiz b.

Korduanleder lâr kordouan g., kordouan g., lâr-Maroko g., gavrgen g.

Korea n. (-s) : Korea b.

Koreaner g. (-s,-) : Korean g., Koread g.

Koreanerin b. (-,-nen) : Koreanez b., Koreadez b.

koreanisch ag. : korean, koreat, ... Korea, [yezh.] koreek

.

Koreferent g. (-en,-en) : *sellit ouzh Korreferent*.

Körhengst g. (-es,-e) : [loen.] marc'h-servij aprouet g., marc'h kalloc'h aprouet g., marc'h antier aprouet g., marc'h anterin aprouet g., marc'h-sailher aprouet g.

Koriander g. (-s,-) : 1. [louza.] koriandrez str. ; 2. greun koriandrez str. ; 3. [danvez] koriandrez g. ; *gemahlener Koriander*, koriandrez malet g.

Korianderöl n. (-s) : eoul koriandrez g., irad koriandrez g.

Korianderpflanze b. (-,-n) : [louza.] koriandrezenn b. [*liester koriandrezenned*].

Korinth n. : Korintos b.

Korinthe b. (-,-n) : [kegin.] korintez str., rezin korintez str.

Korinthenkacker g. (-s,-) : [dre skeud.] kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., skrab-e-doull g.

Korinthenkackerin b. (-,-nen) : [dre skeud.] kac'herez diaes b., kac'herez b., kagalerez b., kaoc'hegez b., chaokerez b., mamm an ardoù fall b., strapad plac'h g., torr-penn g., dismantr-spered g., tourmant a blac'h b., skrab-he-zoull g.

Korinther g. (-s,-) : Korintiad g. [*liester Korintiz*].

korinthisch ag. : korintiat, [arzh] korintek ; [tisav.] *korinthische Säule*, kolonenn gorintek b. ; *korinthische Ordnung*, urzh korintek g.

Kork g. (-s,-e) : 1. spoue g., lech g., skorj g., lij g. ; *Stück Kork*, spoueenn b. ; *mit Kork verkleiden*, spoueañ ; 2. bont g., spoueenn b., spoue g., stouv g., boustouv g., taf g., stank g., stev g., stapon g.

Korkbaum g. (-s,-bäume) / **Korkeiche** b. (-,-n) : [louza.] derv-spoue str., derv-spoueeek str.

Korken g. (-s,-) : 1. spoue g., lech g., skorj g., lij g. ; *Stück Korken*, spoueenn b. ; *mit Korken verkleiden*, spoueañ ; 2. bont g., stouv g., spoueenn b., taf g., boustouv g., spoue g., stank g., stev g., stapon g. ; *echter Korken*, stouv spoue g., stouv lech g., spoueenn b., spoue g. ; *Eichen zur Gewinnung von Korken schälen*,

kignat derv da dennañ spoue ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen*, ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl.

korken ag. : ... spoue, ... lech, ... skorj, ... lij.

korken V.k.e. (hat gekorkt) : stouvañ, spoueañ, tafañ, steviañ ; *Flaschen korken*, stouvañ boutailhoù, tafañ boutailhoù, spoueañ boutailhoù.

Korkenzieher g. (-s,-) : distouwer g., distafer g., tenn-stouv g., divonter g., P. amiegez b.

Korkenzieherhasel b. (-,-n) : [louza.] kraoñenn-vouch b., kelvezenn dortigellek b.

Korkenzieherlocken lies. : kog g., rodellad vlev hir b.

korkig ag. : spouee, ... spoue, ... lech, ... skorj, ... lij.

Korkpfropfen g. (-s,-) / **Korkstopfen** g. (-s,-) /

Korkstöpsel g. (-s,-) : spoueenn b., stouv spoue g., stouv lech g., stouv lij g., taf spoue g., taf lech g., taf lij g.

Kormophyt g. (-en,-en) : [louza.] kormofit g.

Kormoran g. (-s,-e) : [loen.] morvran b. [*liester* morvrini], bran-vor b. [*liester* brini-mor], morvran vras b. [*liester* morvrini bras], morvaout g. [*liester* morvaouted], boku g., louac'h b. [*liester* louec'h].

Korn¹ n. (-s, Körner + *seurtoù ed* : Korne) : [louza.]

1. greun str./g., had str./g. ; *trockenes Korn*, greun sec'h str., greun kras str. ; *Körner von verschiedenen Pflanzenarten*, greunioù lies., hadoù lies. ; *Körner mahlen*, malañ greun ; *Reiskorn*, greunenn riz b., rizenn b. ; *Mohnkörner*, had roz-moc'h g. ; *die Hühner picken die Körner auf*, greunata a ra ar yer, emañ ar yer o pigosat ar greun ; *ein Haferkorn*, ur c'hreunenn gerc'h b., ur gerc'henn b. ; *ein Gerstenkorn*, ur c'hreunenn heiz b., un heizenn b. ; *ein Maiskorn*, ur c'hreunenn vaiz b., ur vaizenn b. ; *ein Weizenkorn*, ur c'hreunenn winizh b., ur c'hreunenn ed b., un edenn b., ur winizhenn b. ; *ein einziges Haferkorn bringt hundert Körner hervor*, ur c'hreunenn gerc'h a ro kant evit unan, ur c'hreunenn gerc'h a daol kant evit unan ; *manche Vogelarten ernähren sich von Körnern*, debriñ greun a ra laboused 'zo ; *die Körner fallen aus den Ähren*, kouezhañ a ra ar greun eus ar pennoù-ed, dishiliañ a ra ar pennoù-ed ; *Körner zu einem Haufen zusammenschieben*, rozellat greun.

2. ed g., ed str., gwinizh str. ; *Korn wächst auf meinem Acker* (Immermann), dindan ed emañ va fark ; *Korn anbauen*, ober (gounit) ed, ober gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *Korn erzeugen*, gounit (ober) gwinizh, kenderc'hiñ gwinizh ; *Korn säen*, hadañ ed, hadañ gwinizh, lakaat gwinizh, lakaat douar dindan winizh ; *Korn ernten*, mediñ ed, mediñ gwinizh ; *Korn mahlen*, malañ ed, malañ gwinizh ; *Korne*, *seurtoù ed* lies. ; *beim Reifen vergilbt das Korn*, gwennaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, gwennaat a ra ar gwinizh en ur zareviñ, melenaat a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ, meleniñ a ra ar gwinizh dre ma teu da zareviñ ; *Korn verbacken*, baraañ ed, baraañ gwinizh, ober bara gant ed, ober bara gant gwinizh ; *Hartkorn*, gwinizh, ed, heiz ha segal [greun pell kalet dezho] ; *Weichkorn*, kerc'h str. ; *türkisches Korn*, maiz str., ed-turk (Gregor) str. ; *Heidekorn*, ed-du str., gwinizh-du str. ; *noch auf dem Halm stehendes Korn verkaufen*, gwerzhañ ed diwar droad, gwerzhañ ed diwar o gar, gwerzhañ ed diwar o sav ; [dre skeud.] *die Flinte ins Korn werfen*, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, stlepel ar billig

goude an trebez, teuler (stlepel, skeiñ, darc'haouiñ) an trebez war-lerc'h ar sklisen, kac'hañ en e vragez, kemer e sac'h, diskouez e seulioù, teurel (lezel) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra ouzh torgenn, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, teurel ar boned war-lerc'h an tog.

3. [dre heñvel.] *Sandkorn*, greunenn draezh b. [*liester* greunennoù traezh], traezhenn b. ; *Sandkörner*, grizien b., greunennoù traezh lies. ; *Staubkorn*, elfenn boultr b., elfenn uloc'h b., elfenn uhan b., poultrenenn b. ; *Hagelkorn*, grizilhenn b., kazarc'henn b. ; *Salzkorn*, greunenn holen b., strinkenn holen b. ; *Marmor von feinem Korn*, marmor (marbr) greun bihan g., marmor (marbr) touch fin g., marmor gwiad fin g., marmor flour e c'hreunenn g.

Korn² n. (-s,-e) : linenn-vizañ b., kouch g., biz b. ; *feines Korn nehmen*, bizañ pizh, kemer e gouch, reizhañ al linenn-vizañ ; *gestrichenes Korn nehmen*, poentañ a-rez ar viz ; *Vollkorn nehmen*, poentañ e-kreiz ar viz ; *ein Wildschwein aufs Korn nehmen*, bizañ d'un hoc'h-gouez (d'ur pemoc'h-gouez), kouchañ un hoc'h-gouez, kemer e gouch war un hoc'h-gouez ; [dre skeud.] *jemanden aufs Korn nehmen*, a) delc'her e evezh war u.b., ober war-dro u.b. ; b) kouchañ war u.b., kas a-enep u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., teuler ar brall war u.b., bezañ prest da lammat [dre gomz] gant u.b. ; *jemanden auf dem Korn haben*, klask faot gant u.b., karet droug d'u.b. (ouzh u.b.), bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., klask tro war u.b., klask an dro a u.b., klask en-dro a u.b., klask tu war u.b., klask an tu war u.b. ; [tr-I] *Männer von altem Schrot und Korn*, tud hervez ar reizh lies., tud onest (brudet-mat, a-feson, a-zoare, eeun a bep hent, eeun e pep hent, istimet, a-fiziañs) lies., tud tre lies., tud kenañ lies.

Korn³ g. (-) : [kegin.] odivi g., gwin-ardant g. ; *ein Gläschen Korn*, ur banne odivi g., ur banne hini kreñv g.

Kornacker g. (-s,-äcker) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., tachennad winizh b. ; *ein riesengroßer Kornacker*, ur maeziad gwinizh g.

Kornähre b. (-,-n) : [louza.] penn-ed g., tañvouez str., toc'had str.

Kornak g. (-s,-s) : kornak g., toucher olifant g., rener olifant g., bleiner olifant g.

Kornbauer g. (-n/-s,-n) : eder g. ; *das Gleichnis vom reichen Kornbauern*, hañvaladenn an den pinvidik b.

Kornblume b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinenn b., blaveola b., boket tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.

kornblumenblau ag. : glas-blaveola, glas-glizin, glas evel ar glizin, glas evel ur c'hlizinenn.

Kornbrand g. (-s) / **Kornbranntwein** g. (-s) : [kegin.] odivi g., gwin-ardant g.

Körnchen n. (-s,-) : 1. greunig str., greunan g., rannig b., rannenn b., elfennig b., darnennig b. ; 2. [dre skeud.] *kein Körnchen Wahrheit war dran*, ne oa netra wir (ne oa ger gwir ebet) er c'homzoù-se ; *er hat auch nicht ein Körnchen Verstand*, n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus ket ur bouilfrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'eus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus

begad spered ebet en e gloenn, toull eo e vurutell, hennezh n'eo ket gwall stank e damouez, rouez eo e damouez gantañ, n'en deus ket un elfenn a skiant-vat (Gregor) ; *habt ihr noch ein Körnchen Verstand ?* hag-eñ oc'h eus c'hoazh daou realad skiant ?

Korne g. (-n,-n) : Kerneveuriad g.

Kornea b. (-, Korneae) : [korf.] sae al lagad b., raksae b., kornsae b.

Kornelbaum g. (-s,-bäume) / **Kornelkirsche** b. (-,-n) : [louza.] gouezkerez-ruz str., kerezenn-ouez b. [*liester kerezenned-gouez*].

Kornelle b. (-,-n) : [louza.] kerez-gouez str.

körnen V.k.e. (hat gekörnt) : greunennikaat, greuniañ, greunennañ ; *Blei körnen*, greunennikaat plom ; *Zinn körnen*, greunennikaat staen ; *Pulver körnen*, greuniañ poultr.

V.gw. (hat gekörnt) : greuniañ.

Körnen n. (-s) : 1. greunennikaat g., greunennikadur g. ; 2. greuniañ g.

Körner g. (-s,-) : [tekn.] minaoed g., poentell b., touller-kartennoù g.

körnerfressend ag. : [loen.] greundebrer.

Körnerfresser g. (-s,-) : [loen.] greundebrer g.

Körnerfutter n. (-s) : greun str.

Körnerhirse b. (-,-n) : [louza.] sorgo str.

Körnermarke b. (-,-n) : [tekn.] merk minaoed g.

körnertragend ag. : greunius, greunek.

körnerweise Adv. : greunenn-ha-greunenn.

Kornett¹ n. (-s,-e/-s) : [sonerezh] kornell-bistennioù b., korned riboulek g.

Kornett² g. (-s,-e/-s) : [lu, ofiser] giton g. [*liester gitoned*].

Kornettist g. (-en,-en) / **Kornettspieler** g. (-s,-) : [sonerezh] kornedour g.

Kornfeld n. (-s,-er) : edeg b., gwinizheg b., parkad ed g., parkad gwinizh g., park dindan ed g., park dindan winizh g., trevad b., tachennad winizh b. ; *das Wogen des Kornfeldes*, frizadennoù ar parkad ed g. ; *ein riesengroßes Kornfeld*, ur maeziad gwinizh g.

Kornfrüchte lies. : 1. [louza.] greun str., edaj g., edoù lies., edeier lies. ; 2. [kegin.] ed klok str.

Korngrößenverteilung b. (-) : [fizik] greunventerezh g.

Kornhalm g. (-s,-e) : [louza.] korzenn ed b., garenn ed b.

Kornhandel g. (-s) : [kenwerzh] greunierezh g.

Kornhändler g. (-s,-) : greunier g., marc'hadour greun g.

Kornhandlung b. (-,-en) : 1. [micher] greunierezh g. ; 2. [stal] greunierezh b.

Kornhaus n. (-es,-häuser) : 1. [kenwerzh] koc'hu an edeier g. ; 2. [labour-douar] silo greun g., sanailh winizh b., grignol winizh b.

körnig ag. : 1. [louza.] greunek, greun e-leizh outañ ; 2. [tekn.] greunennek, greunek, grouanennek ; 3. *körnige Erde*, douar kraoñennek g.

Kornin b. (-,-nen) : Kerneveuriadez b.

Kornisch n. : [yezh.] kerneveureg g. ; *Kornisch wurde bis ins späte 18. Jahrhundert gesprochen*, ar c'herneveureg a badas da vezañ komzet betek fin an XVIII^{vet} kantved.

kornisch ag. : 1. kerneveurat ; 2. [yezh.] kerneveurek.

Kornischsprachige(r) / **Kornischsprechende(r)** ag.k. g./b. : kerneveureger g., kerneveuregerez b.

Kornkäfer g. (-s,-) : [loen.] kos g., c'hwil-kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Kornkäfern angefressen werden*, gaozanañ.

Kornkammer b. (-,-n) : sanailh winizh b., sanailhad winizh b., grignol winizh b., grignoliad winizh b.

kornlos ag. : [louza.] divoued, beret ; *kornlose Ähren*, pennoù-ed divoued lies., pennoù-ed beret lies.

Kornmarkt g. (-s,-märkte) : [kenwerzh] koc'hu an edeier g., marc'had ar greun g.

Kornnelke b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

Kornpflanze b. (-,-n) : [louza.] gwinizhenn b., edenn b. ; *die kleinen Kornpflanzen treiben Nebensprossen*, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh.

Kornrade b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

kornreich ag. : edus, edek, greunek, gwinizhek, gwinizhus ; *kornreiches Jahr*, bloavezh edus g. ; *kornreiches Land*, bro edus b., bro edek b., bro fonnus da reiñ ed b., bro kreñv en ed b.

Kornrose b. (-,-n) : [louza.] lagadig-yar g.

Kornschwingen n. (-s) / **Kornsieben** n. (-s) : nizerezh g.

Kornspeicher g. (-s,-) : silo greun g., sanailh winizh b., grignol winizh b.

Korntank g. (-s,-s/-e) : [labour-douar] kern b.

Kornumhüllung b. (-,-en) : pell str.

Körnung b. (-,-en) : [tekn.] touch g., grognon str., greunenn b.

Kornwall n. (-s) : Kerne-Veur b. ; *Bewohner von Cornwall*, Kerneveuriad g.

Kornwanne b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g., gwenterez b., nizerez b., kant g.

Kornwicke b. (-,-n) : [louza.] piz-logod str., beñs g., pizel g.

Kornwinde b. (-,-n) : [louza.] lavrig g., riel g., troell str., gweerez b.

Kornwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] kos g., c'hwil-greun g., minoc'h str., gaozan str. ; *von den Kornwürmern angefressen werden*, gaozanañ.

Korolla b. (-, Korollen) / **Korolle** b. (-,-n) : [louza.] kurunenn b.

Korollar n. (-s,-e) / **Korollarium** n. (-s, Korollarien) : 1. dilerc'hiad g., dilerc'hienn b. ; 2. [mat.] adlakadenn b.

Korona b. (-, Koronen) : 1. kurunenn an Heol b. ; 2. [tredan.] fun Korona b. ; 3. ambrougadeg b., koskor g., koskoriad g., ribitailh b.

Koronagas n. (-es,-e) : [stered.] aezhenn eus ar gurunenn b., aezhenn gurunennel b.

koronar ag. : 1. kurunennel, ... ar gurunenn ; 2. [mezeg., korf.] kurunerel ; *koronarer Bypass*, distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.

Koronarfluss g. (-es) : [korf.] kas kurunerel g.

Koronargefäß n. (-es,-e) : [korf.] kurunerenn b.

Koronarnaht b. (-) : [korf.] mellez ar gurunenn g.

Koronarsklerose b. (-) : [mezeg.] skleroz kurunerel g.

Koronarthrombose b. (-,-n) : [mezeg.] tromboz kurunerel g.

Körper g. (-s,-) : 1. korf g. ; *der Körper und die Seele*, ar c'horf hag an ene ; *ein gesunder Körper*, ur c'horf yac'h g. ; *ein kräftiger Körper*, ur c'horf kreñv g. ; *der menschliche Körper*, korf Mab-den g., korf an den g. ; *der tierische*

Körper, korf al loened mut g. ; *sie verkauft ihren Körper*, gwerzhañ a ra he c'horf, louvigezhiñ a ra, en em wallañ a ra, gastaouiñ a ra, labourat a ra evel gast, ober a ra he forc'h, ober a ra e bezh lêr, [kleuk] bevañ a ra diouzh he zoull ; [preder.] *der Körper als ausgedehnte Substanz*, ar c'horf-tra g. ; *der Körper als Kraft*, ar c'horf-enboud g. ; *Geist und Körper in Einklang bringen*, lakaat ar spered a-unan gant ar c'horf ; **2.** [dre heñvel., fizik] *fester Körper*, kaled g., solud g., korf solut g., sonnenn b. ; *flüssiger Körper*, korf liñvel g., liñvenn b., dourenn b., korf dourennek g., beruzenn b., heverenn b. ; *flüssige und gasförmige Körper*, heverennoù lies., beruzennoù lies. ; *schwarzer Körper*, korf du g. ; *Himmelskörper*, ster str., astr g., planedenn b., korf kosmek g., korf-egor g., korf-oabl g. ; **3.** [polit., gwir] *der gesetzgebende Körper*, ar c'horf lezenniñ g., al lezennourien lies. / ar reizherien lies. (Gregor), ar vodadenn lezenniñ b. ; *der Lehrkörper*, ar c'horf kelenn g., ar gelennerien lies., korfuniad ar gelennerien g., korf ar gelennerien g., kenezeliezh ar gelennerien b. ; **4.** [mat.] korf g.

Körperanlage b. (-,-n) : [korf.] korfadur g., korfadurezh b., tremp g., stad yec'hed b., doare g., temz-korf g., temz yec'hed g., temzid b., genezh g.

Körperbau g. (-s) : neuz-korf b., korfadur g., neuziadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g., temzid b., genezh g.

Körperbeherrschung b. (-,-en) : emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b.

körperbehindert ag. : nammet, mac'hagnet, mac'hagn, siek, muturniet, siet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak, pleisinet.

Körperbehinderte(r) ag.k. g./b. : den nammet g., nammad g., nammadez b. ; *ein Körperbehinderter*, un den nammet g., un nammad g., ur mac'hagnet g., un den mac'hagnet (mac'hagn, siek, nammet, muturniet, siet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g., P. un den biñset g.

Körperbeschaffenheit b. (-,-en) / **Körperbildung** b. (-,-en) : neuz-korf b., neuziadur korf g., korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g., temzid b., temz-korf g., genezh g. ; *gute Körperbeschaffenheit*, kreñvadurezh b. ; *er ist von schwächlicher Körperbeschaffenheit*, n'eo ket temzet mat e yec'hed, ur gigenn fall a zen eo / sempl eo an temz anezhañ (Gregor), hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh ; *er ist von robusterer Körperbeschaffenheit als sein Freund*, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h framm et eo eget e vignon.

Körperchen n. (-s,-) : eufl str., rannig b. ; *weißes Blutkörperchen*, kellig wenn b., korfigenn wenn b. ; *rotes Blutkörperchen*, kellig ruz b., korfigenn ruz b., hemati str.

Körperertüchtigung b. (-,-en) : embregerezh-korf g., gourdonerezh g.

Körperfülle b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelezh b., teuc'hed b., teuc'hder g.

Körpergeruch g. (-s) : c'hwezh korf b., c'hwezh ar c'horf b.

Körpergröße b. (-,-n) : ment korf b. ; *im Laufe der Jahrhunderte nahm die Körpergröße der Menschen zu*, a-hed ar c'hantvedoù eo aet ment an dud war greskiñ.

Körperhaltung b. (-,-en) : emzalc'h g., dalc'h g., doare g., neuz b.

Körperkontakt g. (-s) : stok korf g. ; *mit jemandem auf Körperkontakt sitzen*, bezañ azezet stok ouzh u.b., bezañ azezet stok-ha-stok, bezañ azezet peg-ha-peg, bezañ azezet skoaz-ouzh-skoaz.

Körperkraft b. (-) : nerzh korf g.

Körperlaus b. (-,-läuse) : [loen.] laou-korf str.

Körperlehre b. (-) : [mat.] stereometriezh b., ec'honventouriezh b.

körperlich ag. : **1.** ... korf, ... ar c'horf, korfel, a gorf ; *körperliche Schönheit*, kened a gorf b. ; *körperliches Gebrechen*, namm korf g. ; *körperliche Ertüchtigung*, embregerezh-korf g., korfembregerezh g., gourdonerezh g. ; *körperliche Arbeit*, labour korf g., pouez an divrec'h g. ; *seelisch und körperlich zusammengebrochen*, dinerzh et a gorf hag a ene - skuizh, korf hag ene - skuizh, ken a gorf, ken a spered ; *körperliches Leiden*, poan gorf b., poan a gorf b. ; *seelische Schmerzen sind schlimmer als körperliche*, poanioù ar galon a zo gwashoc'h eget re ar c'horf ; *geistig und körperlich gesund*, yac'h, ken a gorf, ken a spered ; *Fasten ist körperliche Züchtigung*, ur c'hastiz a reer d'ar c'horf eo ar yun ; *das körperliche und das seelische Wohl*, ar mad korfel hag ar mad speredel, mad ar c'horf ha mad an ene ; *psychische Überbeanspruchung ist schlimmer als körperliche Überanstrengung*, torr-spered a zo gwashoc'h eget torr-korf ; **2.** [gwir] *körperlicher Eid*, le bet graet a-benn person (Gregor) g., le bet graet gant an-unan-penn g.

körperlos ag. : digorf, ankorfel, neñvel.

Körperlotion b. (-,-en/-s) : gwalc'hadur korf g., golc'had g.

Körperpflege b. (-) : emwalc'hiñ g., prederioù korf lies., damant d'e gorf g., yec'hedoni ar c'horf b.

Körperschaft b. (-,-en) : korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b., kevlicher b., strollder g. ; *beratende Körperschaften*, organoù-kuzuliañ lies. ; *gesetzgebende Körperschaft*, korf lezenniñ g., lezennourien lies. / reizherien lies. (Gregor), bodadenn lezenniñ b.

körperschaftlich ag. : korfuniad, ... korfuniad.

Körperschaftsteuer b. (-,-n) : tailhoù savet war an embregerezhioù lies.

Körperschema n. (-s,-s/-schemen/-schemata) : [bred.] lun-korf g., goulun an emgorf g.

Körpersprache b. (-) : korfezaol g., eztaol korfel g.

Körperstrafe b. (-,-n) : kastiz da c'houzañv en e gorf g., garventezioù korf lies., poan gorf b., pinijenn gorf b.

Körperteil g. (-s,-e) : lodenn eus ar c'horf b., tamm korf g.

Körpertemperatur b. (-,-en) : gwrezverk ar c'horf g., gwrezverk g.

Körperverletzung b. (-,-en) : **1.** gloaz b., gouli g., gloazad g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., klañvenn b., bles g., blesadur g., anaf g., labez g., mac'hagn g. ; **2.** [gwir] *fahrlässige Körperverletzung*, gloazadur dre zievezh g. ; *schwere Körperverletzung*,

gloazadur rentet grevusoc'h (Gregor) g., gloazadur grevusaet g.

Körpervershrtheit b. (-) : nammder g., nammed b.

Körperwärme b. (-) : tommder korf g., gwrez korf b., gor korf g.

Körperwuchs g. (-es) : ment korf b., neuz-korf b., korfadur g., korfadurezh b., tremp g., temz g.

Korpora *liester evit Korpus*².

Korporal g. (-s,-e) : [lu] 1. korporal g. ; 2. brigader g., brigadier g.

Korporale n. (-s, Korporalien) : [relij.] liñsel-aoter b., korporell b., lienenn-gorf b.

Korporalschaft b. (-,-en) : [lu] 1. skouadenn b. ; 2. kambrad b.

Korporation b. (-,-en) : 1. [skol-veur] kevredigezh studieren b., korfuniad studieren g. ; 2. korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b.

Korporatismus g. (-) : korfuniadelezh b. ; *Korporatismus als politisches System*, korfuniaderezh g. ; *Korporatismus als Ideologie*, korfuniadelouriezh b., kevlicherouriezh b.

Korporatist g. (-en,-en) : korfuniadelour g., kevlicherour g.

korporatistisch ag. : korfuniadelour ; *korporatistischer Staat*, Stad korfuniadelour b.

korporativ ag. : korfuniad, korfuniadour, ... korfuniad ; *korporativer Staat*, Stad korfuniadour b. ; *korporatives Wahlsystem*, mouezhiañ korfuniad g.

korporiert ag. : [skol-veur] ... ezel eus ur gevredigezh studieren, ... ezel eus ur c'horfuniad studieren.

Korps n. (-,-) : 1. [lu] strollad g., rann-lu b., kevrenn b., bagad g. ; *fliegendes Korps*, kamp-skañv g., kamp mont-dont g. ; 2. [skol-veur] kevredigezh studieren b., korfuniad studieren g. ; 3. korfuniad g., korf-micher g., korf g., kevredad-micher g., kenezeliezh b. ; *diplomatisches Korps*, korf diplomatel g.

Korpsgeist g. (-es) : spered korfuniad g., korfuniadegezh b.

Korpsstudent g. (-en,-en) : studier ezel eus ur gevredigezh studieren g., studier ezel eus ur c'horfuniad g.

korpulent ag. : tevert, korfek, kuilh, kofek, kofellek, korfet kuilh, teurennek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, lart-toaz, hag en deus korf ; *er ist korpulent*, ur strapennad vat a zen a zo anezhañ, hennezh a zo ur c'horfad kig ennañ, korf en deus, teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, maget-druz) eo.

Korpulenz b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b.

Korpus¹ g. (-,-se) : 1. korf g., framm g. ; 2. [dre fent.] kof tev g., teuren b., tor g., teur g., pezh kof g., tammig kof g., korfad kig g. ; *du hast aber einen Korpus bekommen !* savet ez eus un tammig kof dit ! kofañ a rez ! erru ez eus ur c'horfad kig ennout ! bourouniñ a rez, deuet out da vezañ teurennek (kofek, kofellek, begeliek, bigofek, teurek, bourounek, bouzellek) ! ; 3. [relij.] krusifi g./b. ; 4. [sonerezh] boest-dasson b. ; 5. [stlenn.] korf testenn g. [4. ha 5. a oa nevez 'zo neutrel nemetken].

Korpus² n. (-, Korpora) : 1. [yezh.] korpuz g., korf ar studi g., dafarad g. ; 2. [sonerezh] boest-dasson b. ; 3. [stlenn.] korf testenn g. [2. ha 3. a zo bremañ gourel ivez].

Korpus³ b. (-) : [moull.] korf testenn dek poent g., ment arouezennoù Garamont b.

Korpuskel n. (-s,-n) : rannig b.

korpuskular ag. : rannigel.

Korpuskularoptik b. (-) : optik rannigel g.

Korpusschrift b. (-,-en) : [moull.] korf testenn dek poent g., ment arouezennoù Garamont b.

Korrasion b. (-) : traezhkrignerezh g., krignerezh dre an traezh g.

Korreferent g. (-en,-en) : 1. kenbrezegenner g. ; 2. eil difazier g., eil reizher g.

Korreferentin b. (-,-nen) : 1. kenbrezegenner b. ; 2. eil difazierezh b., eil reizherezh b.

korrekt ag. : reizh, dereat, a-zoare, difazi, seven, gwiriek, jaojapl, a-jaoj ; *sein Bretonisch ist korrekt*, ar brezhoneg a oar dereat, dont a ra brezhoneg reizh gantañ ; *korrekt angezogen*, gwisket dereat, gwisket-onest, gwisket kempenn ; *so korrekt hatte sie sich aber nicht ausgedrückt*, ha c'hoazh n'he doa ket komzet ken brav-se ; *er sollte sich korrekter benehmen*, mat e vefe dezhañ en em zalc'her gant muioc'h a zoare ; *er benimmt sich korrekter als sein Bruder*, azoareoc'h eo eget e vreur ; *jemanden korrekt behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; *politisch korrekt*, dereat ent-politikel.

korrekterweise Adv. : en un doare reizh, en un doare dereat, en un doare seven, a-vad, gant dereadegezh.

Korrektheit b. (-) : 1. reizhded b., reizhder g., rikelezh b., gwiriegezh b. ; 2. dereadegezh b., sevended b. ; *die politische Korrektheit*, an dereadegezh politikel b.

korrektionalisieren V.k.e. (hat korrektionalisiert) : [gwir] felladennañ.

Korrektionalisierung b. (-) : [gwir] felladennelañ g.

Korrektionskondensator g. (-s,-en) : [tekn.] tredadougell argemmus b.

Korrektor g. (-s,-en) : difazier g., reizher g., divanker g.

Korrektorin b. (-,-nen) : difazierezh b., reizherezh b.

Korrektur b. (-,-en) : reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., reizhañ g., divankañ g., difaziañ g., gwelladur g., difaziadur g., divankadur g. ; *Korrekturen des Autors, Korrekturen durch den Autor*, divankadurioù aozer lies., divankadurioù an aozer lies. ; *Überkorrektur*, dreistreizhadenn b., dreistreizhadur g., dreistreizherezh g., dreistreizhidigezh b., dreistreizhañ g. ; [moull.] *Korrektur lesen*, divankañ amprouennoù.

Korrekturabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amproenn b.

Korrekturband n. (-s,-bänder) : seizenn-reizhañ b., seizenn-diverkañ b.

Korrekturchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh dereizhañ g.

Korrekturbogen g. (-s,-bögen) : [moull.] amproenn b.

Korrekturfahne b. (-,-n) : [moull.] ragamproenn b.

Korrekturflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn-reizhañ b., dourenn-diverkañ b., blanco® g., gwennog g., liñvenn-reizhañ b., liñvenn-diverkañ b.

Korrekturlesen n. (-s) : an divankañ amprouennoù g.

Korrekturleser g. (-s,-) : difazier g., reizher g., divanker g.

Korrekturlesung b. (-,-en) : an divankañ amprouennoù g.

Korrekturtaste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell souzañ b.

Korrekturzeichen n. (-s,-) : arouezenn difaziañ b., arouezenn reizhañ b.

Korrelat n. (-s,-e) : 1. kendavead g., kendave g. ; *Verantwortlichkeit ist das Korrelat von Selbstständigkeit*, an emrenerezh en deus an atebegedh da kendave ; 2. [yezh.] kendaveeg g. ; 3. [mouezhiadoniezh] kevatebenn b.

Korrelation b. (-,-en) : 1. kendave g. ; 2. [skiantoù] keflended b., keflen g. ; *in Korrelation mit etwas stehen*, bezañ a-geflen d'udb, bezañ a-geflen gant udb ; 3. [yezh., mouezhiadoniezh] kevatebad g.

Korrelationskoeffizient g. (-en,-en) : [mat., skiantoù] gwezhiader keflended g.

Korrelationsmerkmal g. (-s,-e) : [yezh., mouezhiadoniezh] merk ar c'hevatebad g., merk kevatebadel g.

Korrelationstabelle b. (-,-n) : taolenn geflenañ b.

korrelativ ag. : 1. kendave ; 2. [yezh.] kendaveek ; *korrelative Ausdrücke, korrelative Begriffe*, termenoù kendaveek lies. ; 3. [mouezhiadoniezh] kevateb, kevatebel ; *korrelativer Lautgegensatz*, keveneped kevatebel b.

Adv. : a-gendave, a-geflen.

korrelieren V.k.e. (hat korreliert) : keflenañ (udb gant udb all).

V.gw. (hat korreliert) : bezañ keflenet an eil gant egile, bezañ a-geflen an eil gant egile, bezañ e kendave ; *zwei Dinge korrelieren*, daou dra a zo kendave, daou dra a zo keflenet.

Korrepitor g. (-s,-en) : [sonerezh] pianoour pleustradennoù g.

Korrespondent g. (-en,-en) : 1. bureviad g. ; 2. [kazetennoù] doaretaer g., kelaouer g. ; 3. [kenwerzh] keveler kenwerzh g., keneskemmer g., keneil g., kenoberour g., kenseurt g., kenfeurier g., kenskriver g.

Korrespondentin b. (-,-nen) : 1. bureviadez b. ; 2. [kazetennoù] doaretaerez b., kelaouerez b. ; 3. [kenwerzh] kevelerez kenwerzh b., keneskemmerez b., kenoberourez b., kenseurtez b., kenfeurierrez b., kenskriverez b.

Korrespondenz b. (-,-en) : 1. kenglotadur g., kengloterezh g., klotadur g., damheñvelder g., peuzheñvelder g. ; *die Lehre der Korrespondenzen*, ar gengloutouriezh b. ; 2. kendarempred g. ; 3. [dre astenn.] eskemm lizhiri g., lizhiri lies., lizheroù lies., kenskriverezh g., diskriv g. ; 4. [treuzdougen] kevreadur g., kenere g. ; *die Korrespondenz erreichen*, pakañ an tren kenere, tapout an tren keneren ; *die Korrespondenz verfehlen*, c'hwitañ an tren keneren, mankout an tren keneren.

Korrespondenztafel b. (-,-n) : taolenn genglotañ b.

korrespondieren V.gw. (hat korrespondiert) : 1. eskemmañ lizhiri, kenskrivañ, skrivañ-diskrivañ ; 2. kenglotañ, kengloterezh, kenglotout ; *korrespondierende Winkel*, kornioù keñverek lies.

Korridor g. (-s,-e) : 1. trepas g. ; 2. [istor] *Danziger Korridor*, trepas Danzig g. ; [polit.] *humanitärer Korridor*, *Korridor für humanitäre Hilfe*, trepas denegour g.

Korridoreffekt g. (-s,-e) : [endro] gwered trepas g.

korrigierbar ag. : hag a c'haller reizhañ, hag a c'haller difaziañ, reizhadus, gwellaus.

korrigieren V.k.e. (hat korrigiert) : 1. difaziañ, reizhañ, reishaat, divankout, tamouezat, difallañ, eeunañ ; *Fehler korrigieren*, reizhañ fazioù, P. c'hwennat fazioù ; *überkorrigieren*, dreistreizhañ ; *ein Gesetz korrigieren*, eeunañ ul lezenn ; 2. [mezeg.] dereizhañ.

korrodierbar ag. : daskrignadus.

Korrodierbarkeit b. (-) : daskrignadusted b.

korrodieren V.k.e. (hat korrodiert) : daskrignat, krignat, kregiñ e.

korrodierend ag. : daskrignus.

Korrosion b. (-,-en) : daskrign g.

korrosionsbeständig ag. : dalc'hus ouzh an daskrign, dalc'hus ouzh ar mergl, divergladus.

Korrosionsbeständigkeit b. (-) : dalc'husted ouzh an daskrign b., dalc'husted ouzh ar mergl b.

korrosionshemmend ag. : ... enepdaskrign, ... enepmergl.

Korrosionsmittel n. (-s,-) : danvez enepdaskrign g., danvez enepmergl g.

Korrosionsschutz g. (-es) : gwarez ouzh an daskrign g., gwarez ouzh ar mergl g.

korrosionsschützend ag. : ... enepdaskrign, ... enepmergl.

korrosiv ag. : daskrignus, merglus.

korumpieren V.k.e. (hat korumpiert) : breinañ, lakaat da vreinañ ; *jemanden korrumpieren*, goubrenañ u.b., loavañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, reiñ manegoù d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., gouestlaouiñ u.b., prenañ u.b., gwalc'hiñ daouarn u.b. gant e arc'hant ; *den Pförtner korrumpieren*, lardañ ar morzhol.

korumpiert ag. / **korrupt** ag. : brein, goubrenet ; *die sind ja alle korrupt !* tud gwerzhed int holl ! *treitourien* int holl ! yudazien int holl ! ; *korrupter Beamter*, droukkemeder g.

Korruption b. (-,-en) : 1. prenusted b., goubrenadusted b. ; 2. breinadur g., prenadur g., goubrenerezh g., goubrenañ g.

Korsakow-Symptomenkomplex g. (-es) : [bred.] psikoz Korsakov g., azoniad Korsakov g.

Korsar g. (-en,-en) : [merdead., istor] 1. kourser g., forbann g. ; *er hatte Sehnsucht nach seinem früheren Leben als Korsar und den damit verbundenen Abenteuern*, hirnez en doa d'an amzer pa oa kourser ha d'ar chañsoù a veze da-heul ; 2. lestr-kours g., lestr kourser g.

Korsarschiff n. (-s,-e) : lestr-kours g., lestr kourser g.

Korsarhose b. (-,-n) : bragoù kourser g.

Korse g. (-n,-n) : Korsad g. [*liester* Korsiz], Korsikad g. [*liester* Korsikiz].

Korsett n. (-s,-e) : korvenn b., korfkenn b., justin g., justinenn b., rokedenn vaouez b. ; *orthopädisches Korsett*, korfkenn eeunañ b. ; *in ein Korsett schnüren*, korfkennañ.

Korsettanfertigung b. (-) / **Korsettherstellung** b. (-) / **Korsettindustrie** b. (-) : korfkennerezh g.

Korsettmacher g. (-s,-) : korfkenner g.

Korsettschnur b. (-, -schnüre) : akuilhetenn b.
Korsika n. (-s) : Korsika b., Enez Korsika b.
korsisch ag. : 1. korsat, korsikat ; 2. [yehz.] korsek.
Korso g./n. (-s,-s) : 1. bali b., rabin b., alez b., mailh g., paramailh g. ; *Inhalt eines Korsos*, rabinad b. ; 2. [dre astenn.] dibunadeg b. ; 3. redadeg kezeg b.
Kortex g. (-/-es,-e/Kortizes) : 1. [korf.] korteks g., rusk g., pluskenn b. ; 2. [louza.] gwiskad ruskennel g.
kortikal ag. : 1. [korf., mezeg.] pluskennel, a-bluskenn ; *kortikale Schichten*, gwiskadoù pluskennel lies. ; 2. [louza.] ruskennel, ... ar ruskenn, ... ruskenn.
Kortikalis b. (-) : [korf.] kaennenn b.
Kortikalisschichten lies. : [korf.] gwiskadoù ar gaennenn b.
Kortikoide lies. : [mezeg.] kortikoidoù lies., louzeier kortizonheñvel lies.
Kortison n. (-s) : [mezeg.] kortizon g. ; *wegen des Kortisons hat er ein aufgedunsenes Gesicht*, gwall goeñvet eo e benn gant ar c'hortizon, bourr eo e vizaj gant ar c'hortizon, foeñvet eo e fas gant ar c'hortizon.
Korund g. (-s,-e) : kurundamez str., korindon g.
Korvette b. (-,-n) : [merdead.] korvetenn b.
Korvettenkapitän g. (-s,-e) : [merdead.] kabiten-korvetenn g.
Koryphäe b. (-,-n) : 1. [istor] korrener g., bleiner laz-kanañ g. ; 2. [dre skeud.] penn-bras g., marc'h-blein g., bleiner g., mestr g., mailh g., tad den g.
Koryza b. (-) : [mezeg.] sifenn g.
Kosak g. (-en,-en) : Kozak g.
Kosakenmütze b. (-,-n) : kalabousenn b.
Kosakentanz g. (-es,-tänze) : kozakenn b.
Kosakin b. (-,-nen) : Kozakez b.
koscher ag. : 1. [relij.] kacher ; 2. [dre skeud.] P. *das ist nicht ganz kosher*, n'eus ket doare vat gant kement-se, feson fall a zo gant an afer, n'emañ ket kement-se diouzh ar reizh, koad-tro a zo en afer-se, c'hwezh ar rost 'zo gant an afer, c'hwezh ar suilhet 'zo gant an afer, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a c'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, vi pe labous a zo gant ar yar, un ibil bennak a zo a-dreuz ; *er ist nicht ganz kosher*, n'eo ket doareet mat, koad-tro a zo ennañ, an den-se a zo koad-tro ouzh e ober, un dra bennak a zo kamm en e gordenn, gwe (tro) a zo en e gordenn, un den daoubleg a zo anezhañ, hennezh a zo ur minor-plouz, n'eus ket tres kristen warnañ, digatolik eo e enebañs.
Kosekans g. (-,-/kosekanten) / **Kosekante** b. (-,-n) : [mat.] kosekant g.
K.-o.-Schlag g. (-s,-schläge) : [sport] taol hag a ro lamm-kaer g., taol hag a zegas ar c'hao g., taol da lakaat kao g.
Koseform b. (-,-en) : ger-bihanaat g.
Kosekans g. (-,-/Kosekanten) : [mat.] kosekant g.
kosen V.k.e. (hat gekost) : *jemanden kosen*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., ober chalantiz d'u.b., noilhat u.b., cherisañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober karantezioù d'u.b., moumounañ u.b., dorloañ u.b., dodoennañ u.b., dorlotañ u.b., pariñ u.b., ober brav d'u.b., ober moumounoù d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b.

Kosename g. (-ns,-n) : anv cherisus g., anv moumounañ g., anv moumoun g., anv flour g.
Kosewort n. (-s,-wörter) : ger cherisus g., ger kaezhigañ g., moumoun g., ger moumounañ g., ger moumounerezh g.
K.-o.-Sieg g. (-s,-e) : [sport] trec'h dre gao g., trec'hadenn dre gao b.
Kosinus g. (-,-/-se) : [mat.] kosinuz g.
Kosmetik b. (-) : 1. produoù kened lies., traezoù kened lies., gwezeladoù lies. ; 2. prederiad kened g., kenederezh g., kenediñ g., hebretaat g., hebrederzh g. ; 3. [dre skeud.] tamm renkañ diwar-c'horre g., tamm propikat g., poultr brav g.
Kosmetika lies. : produoù kened lies., traezoù kened lies., gwezeladoù lies.
Kosmetiker g. (-s,-) : kenedour g., braventiour g.
Kosmetikerin b. (-,-nen) : kenedourez b., braventiourez b.
Kosmetikindustrie b. (-) : ijinerezh gwezeladel g., gwezelerezh g.
Kosmetikinstitut n. (-s,-e) : saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederzh b.
Kosmetikkoffer g. (-s,-) : vanity-case g., malizennig produoù kened b., malizennig gwezeladoù b., malizennig kenederezh b.
Kosmetikstudio n. (-s,-s) : saloñs-kened g., kenederezh b., saloñs kenediñ g., saloñs hebretaat g., hebrederzh b.
Kosmetikum n. (-s, Kosmetika) : traet kened g., produ kened g., gwezelad g.
kosmetisch ag. : 1. gwezeladel ; *kosmetisches Mittel*, traet kened g., produ kened g., gwezelad g. ; *kosmetische Operation*, oberatadenn gened b. ; *kosmetisch behandeln*, gwezelañ ; 2. [dre skeud.] ... gorre, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre, furmel, d'ober frink. Adv. : diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.
Kosmetologe g. (-n,-n) : gwezeladour g.
Kosmetologie b. (-) : gwezeladouriezh b.
Kosmetologin b. (-,-nen) : gwezeladourez b.
kosmisch ag. : kosmek, bedhollel ; *kosmische Strahlung*, skinoù kosmek lies., skinadur kosmek g. ; *kosmischer Staub*, uzien kosmek str., eufl kosmek str. ; [relij.] *kosmische Ordnung*, urzh kosmek g. ; *kosmischer Psalm*, salm kosmek g.
Kosmobiologie b. (-) : kosmobiologiezh b.
kosmobiologisch ag. : kosmobiologek.
Kosmodrom n. (-s,-e) : bon bannañ fuzeennoù g., egorborzh g., kosmodrom g.
Kosmogenese b. (-) : hollvedc'heneliezh b., bedc'heneliezh b.
Kosmogonie b. (-) : bedc'hanouriezh b., kosmogoniezh b.
kosmogonisch ag. : kosmogonek.
Kosmogonist g. (-en,-en) : bedc'hanour g., kosmogonour g.
Kosmograph g. (-en,-en) : bedoniour g.
Kosmographie b. (-) : kosmografiezh b., hollveddeskrivadur g.
kosmographisch ag. : kosmografek, hollveddeskrivadurel.

Kosmologe g. (-n,-n) : bedoniour g., kosmologour g.
Kosmologie b. (-) : hollvedoniezh b., bedoniezh b., kosmologiezh b. ; *die aristotelische Kosmologie*, ar vedoniezh aristotelek b.
kosmologisch ag. : kosmologek, bedoniell ; *kosmologischer Beweis*, prouenn gosmologek b.
Kosmonaut g. (-en,-en) : kosmonaot g., astraer g., astronaot g., sterdead g., egoraer g., spasaer g., spasionaot g.
Kosmonautin b. (-,-nen) : kosmonaotez b., astraerez b., astronaotez b., sterdeadez b., egoraerez b., spasaerez b., spasionaotez b.
Kosmopolit g. (-en,-en) : 1. keodedour ar bed g., bedvroad g. ; 2. *engagierter Kosmopolit*, bedvroelour g. ; 3. [bev., loen., louza.] spesad bedsezat g.
Kosmopolitin b. (-,-nen) : 1. keodedourez ar bed b., bedvroadez b. ; 2. *engagierte Kosmopolitin*, bedvroelourez g.
kosmopolitisch ag. : 1. bedvroat ; 2. [polit.] bedvroelour ; 3. [bev., loen., louza.] bedsezat.
Kosmopolitismus g. (-) : 1. bedvroadegezh b. ; 2. bedvroadelezh b. ; 3. *Kosmopolitismus als Ideologie*, bedvroelouriezh b.
Kosmos g. (-) : 1. kosmoz g., alvez g. ; 2. [dre astenn.] egor g.
Kosmotheismus g. (-) : [relij.] bedzoueouriezh b.
Kosmotron n. (-s,-s/-e) : kosmotron g.
Kosovare g. (-n,-n) : Kosovad g.
kosovarisch ag. : kosovat, ... Kosovo.
Kosovo n. : *Kosovo, das Kosovo, der Kosovo*, Kosovo b.
Kosovo-Albanier g. (-s,-) : Albanad eus Kosovo g., Albaniad eus Kosovo g.
kosovo-albanisch ag. : albanat eus Kosovo.
Kosovokrieg g. (-s) : [istor] brezel Kosovo g.
Kost b. (-) : 1. magadur g., magadurezh b., boued g., keusteuenn b., kefalenn b., kundu b., mezhur g., pask g., paskadur g., tinell b., bevañs g., pañsion b., predad g. ; *leicht verdauliche Kost*, boued aes da ziskenn g., boued skañv g., boued disamm g., boued divec'h d'ar c'horf g., boued divec'h d'ar galon g., boued treizh g., boued distambouc'h g., kundu aes da boazhañ b. ; *diese Kost ist einfach*, ur magadur didres eo, simpl eo ar magadur-se, boued dibouloud eo ; *fleischlose Kost*, magadurezh hep kig b., kundu hep kig b. ; *eine magere Kost*, ur geusteuenn dreut b., ur geusteuenn treutik-eston b., ur gegin dreut b., un dinell dreut b., ur pred divalav g., ur pred dister g., un dinell baour b., ur pred koraiz g., gwadegenn voan b., pañsion dreut b. ; *wenig nahrhafte Kost*, boued blank g., boued blin g., boued difonn g., magadur treut g. ; *diese Kost ist wenig nahrhaft*, ar boued-se a vag kruk ; *nahrhafte Kost*, magadurezh kreñv b., magadur sonn g., pañsion vat b. ; *freie Kost haben*, debriñ evit netra, debriñ digoust, kaout boued bouzar ; *man hat ihn auf schmale Kost gesetzt*, lakaet eo bet war ar skudell vihan (war yun, war hanter voued) ; 2. pañsion b., aoz b., kegin b., tinell b. ; *Kost und Logis*, bod ha loj, bod hag aoz hag ur gwele evit an noz, pred ha gwele, boued ha lojeiz, bara ha golo, al lojeiz hag ar peuriñ ; *bei jemandem in Kost sein*, paeañ evit e voued e ti u.b., debriñ (predañ, kaout e voued, bezañ gant e voued e ti u.b., bezañ e pañsion e ti u.b., paeañ

pañsion e ti u.b., kaout bod hag aoz e ti u.b., bezañ bevet ha fresket e ti u.b., bezañ e ti u.b. o vezhur ; *jemanden in Kost nehmen*, ober kegin evit u.b., ober e damm keusteuenn d'u.b., kemer u.b. da vagañ, kemer u.b. da vezhur, terkañ tinell d'u.b., reiñ boued d'u.b., boueta u.b., bevañ u.b. ; *jemanden in Kost geben*, fiziout u.b. en u.b. all evit ma vo roet boued dezhañ, fiziout u.b. en u.b. all da vezhur ; *jemandem Kost und Wohnung geben*, reiñ bod hag aoz ha gwele evit an noz d'u.b., magañ, lojañ ha freskañ u.b., reiñ pred ha gwele d'u.b., reiñ bara ha golo d'u.b.

kostbar ag. : 1. a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius, prizus, talvoudus, talvoudek, dibriz, hag a zoug priz, a werzh bras, a briz, nobl ; *kostbarer Schmuck*, bravigoù a dalvoudegezh vras lies., bravigoù a werzh bras lies. ; *kostbar sein*, bezañ a dalvoudegezh vras, bezañ bras e dalvoudegezh, bezañ uhelbriz, kaout kalz talvoudegezh, dougen priz, bezañ un dra a werzh bras ; *kostbares Buch*, levr nobl g., levr uhelbriz g. ; 2. [dre skeud.] *ein kostbares Schauspiel*, un abadenn eus ar gaerañ b., bravat abadenn b., un abadenn dudius-dreist b.

Kostbarkeit b. (-,-en) : priziusted b., priziuster g., prizusted b., prizuster g.

Kostbarkeiten lies. : traoù priziust lies., bravigoù a dalvoudegezh vras lies., bravigoù a werzh bras lies.

kosten¹ V.k.e./V.gw. (hat gekostet) : 1. koustañ, talvezout, mont da, bezañ, bezañ e ; *was kostet dieser Ring ?* pegement e koust ar walenn-mañ ? pegement e talvez ar walenn-mañ ? pegement eo ar walenn-mañ ? pegementad eo ar walenn-mañ ? pegementad tra eo ar walenn-mañ ? da begement e ya ar walenn-mañ ? pegement ez a ar walenn-mañ ? peseurt priz eo ar walenn-mañ ? P. e pegement emañ ar walenn-mañ ? ; *dieser Ring kostet zwanzig Euro*, ugent euro eo ar walenn-se ; *jetzt kostet das Pfund Butter vier Euro*, e pevar euro emañ al lur amanenn bremañ ; *das kostet nicht ganz (noch nicht einmal) zwanzig Euro*, a-boan ma koust ugent euro, ne ya ket da ugent euro leun ; *das kostet mindestens zwanzig Euro*, ne vo ket gwerzhzet a-vihanoc'h eget ugent euro, ne vo ket gwerzhzet dindan ugent euro ; *egal, was es kostet*, pegement bennak e kousto ; *es ist ihm egal, wie viel es kostet*, ne ra ket a forzh pegement paeañ ; *viel kosten*, dont da ger, mont da ger, mont ker, sevel da ger ; *das hat uns viel gekostet*, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, ker-ruz e oa koustet deomp an dra-se, pikez e oa koustet deomp an dra-se, kalz a arc'hant a oa aet gant an dra-se ; *das kostet teures Geld*, koustañ a ra ker, mont a ra da ger, mont a ra ker, sevel a ra da ger, dont a ra da ger ; *Probieren kostet nichts*, ne gousto netra deomp ober un taol-esae.

2. [dre skeud.] *das kostet mich (mir) viel Zeit*, koll a ran ur bern amzer gant kement-se, mont a ra ur pennad mat a amzer (un herrad brav a amzer) ganin evit-se ; *die Arbeit hat viel Mühe (viel Schweiß) gekostet*, ur gwall grogad e oa bet, ur gwall reuz e oa bet kas an dra-se da benn, an dra-se a zo bet diaes-ral da ober, ni a oa koustet d'hor c'horfoù ober al labour-se, gwe hor boa bet o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor boa bet o kas al labour-se da benn, kant poan ha kant all hor boa bet o kas al labour-se da benn, d'ober hor boa bet evit kas al

labour-se da benn, un abadenn hor boa paket gant al labour-se, ne voe ket bihan an abadenn, mizer hor boa bet o kas al labour-se da benn, ober se ne oa ket bet ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e oa bet, an dra-se a oa bet ur c'hole d'ober, start e oa bet al lasenn, mil boan a voe oc'h ober an dra-se, kavet hor boa da gochañ o kas al labour-se da benn, kavet hor boa da gochañ ouzh al labour-se, kavet hor boa da gochañ gant al labour-se, krog hor boa bet d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor boa bet d'ober an dra-se, gwall grog hor boa bet d'ober an dra-se, kavet hor boa krog d'ober an dra-se, kavet hor boa krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavet hor boa gwall grog d'ober an dra-se, kerse e oa bet gant hor c'hostoù embreger al labour-se, ne oa ket bet ur c'hoari ober seurt labour, ne oa ket bet ur pardon ober seurt labour, micher a-walc'h e oa bet kas al labour-se da benn, honnezh a oa bet micher a-walc'h, n'eo ket bihan a boanioù hor boa bet, chastre hor boa bet evit kas al labour-se da benn, ur gwall zevezh hor boa bet d'ober, c'hwezadennoù hor boa tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e oa bet ha direunañ lost an diaoul ; *das kostet dich (dir) keine Mühe*, aze n'ec'h eus bec'h ebet da reiñ, ober a ri an dra-se hep poan na diaezamant, ne vi ket skuishoc'h evit kelo ober an dra-se ; *es kostet mich viel Überwindung*, ur bec'h eo din ober an dra-se, diaes e kavan ober an dra-se, em (da'm) diegi e ran an dra-se, e chal emañ d'ober an dra-se, prederi am eus oc'h ober an dra-se, karnañ a ran d'ober an dra-se, n'em eus ket lañs d'ober an dra-se, n'on ket lamprek evit ober an dra-se, fae eo ganin ober an dra-se, digareziñ a ran ober an dra-se ; *das hat ihn seinen Kredit gekostet*, dre gement-se en doa kollet e anv mat (ar fiziañs o doa an dud ennañ), dre gement-se en doa skuilhet e skudellad ; *das hat ihn das Leben gekostet*, paeet en deus bet an dra-se a briz buhez ; *es wird ihm (ihn) den Hals kosten*, e varv a dapo gant an dra-se, e varv en devo gant kement-se, paeañ a raio an dra-se a briz buhez ; *P. den Kopf wird's nicht kosten*, n'eo ket marv mil den, ne denn ket da wall dra, n'eo ket ur gwall afer, gwelloc'h eo eget an eost da vankout ; *koste es, was es wolle*, koustet a gousto, kousto pe gousto, koust pe ne goust, tu priz tu miz, seul priz seul miz, forzh penaos, dre hent pe hent, a-gleiz pe a-zehoù, a-dreuz pe a-hed.

kosten² V.k.e. (hat gekostet) : tañva, blazañ, blaseta, blasaat, blazata, ober un tañva da, goustiñ, lipat, saouriñ, raktañva ; *die Gerichte vor dem Auftragen kosten*, raktañva ar meuzioù, ober un tañva d'ar meuzioù a-raok diazezañ anezho war an daol (Gregor) ; *kaum kosten*, tañva un dra bennak gant begig e deod, chom da bismigañ ur meuz bennak, moustañva ; *ein Gericht vorsichtig kosten*, moustañva ur meuz bennak ; *ein Gericht mehrmals kosten*, blazañ ha divlazañ ur meuz bennak, tañva hag adtañva ur meuz bennak, blazata ur meuz bennak ; *diese Speise habe ich schon mal gekostet*, n'emaon ket war va c'hentañ tañva eus ar meuz-se ; *diese Speise haben Sie ganz bestimmt noch nie gekostet*, sur on ne voe ket peget ar seurt meuz-se ouzh ho kenou c'hoazh, sur on n'eo ket bet tañvaet seurt meuz ganeoc'h morse.

Kosten lies. : frejoù lies., koust g., mizoù lies., koustamant g., kargoù lies., dispignoù lies., koust g. ; *die*

Kosten bezahlen, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, delc'her ar mizoù en e gont, kemer ar frejoù war e goust, kemer udb en e vizoù ; *die Kosten decken*, skoulmañ an dispignoù ; *die Kosten waren erheblich*, kemeret hor boa frejoù bras gant an dra-se, debret hor boa an diaoul hag e bevar gant an dra-se, mizoù bras hor boa bet gant an dra-se, mizoù bras a oa bet gant an dra-se, frejoù bras a oa bet gant an dra-se, ur gwall vazhad e oa bet, kement-se a goustas pikez deomp, ker-ruz (ker-du) e oa bet, ker e oa bet evel pebr da veurlarjez, ruz e oa bet, kalz a arc'hant e oa koustet d'hor yalc'h, gwall ger e oa koustet deomp an dra-se, foetet hor boa kalz a arc'hant gant an dra-se, graet hor boa un dismantr euzhus a arc'hant gant an dra-se, un tamm brav a vizoù a oa kouezhet war hor yalc'h ; *Kosten auf sich nehmen*, digeriñ dispignoù, kemer frejoù, kemer dispign ; *diese Kosten machen die Hälfte unserer Ausgaben aus*, ar mizoù-se a zo an hanter eus hon dispignoù anezho, ar mizoù-se a ya d'ober an hanter eus hon dispignoù ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù ez kumun, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg ; *die Kosten des Krieges*, mizoù ar brezel lies. ; *die Kosten der Reise, die Kosten für die Reise*, mizoù ar veaj lies., ar mizoù hent lies. ; *konstante Kosten*, mizoù digemm lies. ; *variable Kosten*, mizoù argemmel lies. ; *auf gemeinschaftliche Kosten leben*, rannañ an dispignoù, kempouezañ an dispignoù etre an holl, mont war hanter [gant u.b.], mont war zaouhanter [gant u.b.], bezañ boutin an dispignoù (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, lakaat an dispignoù ez kumun, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin kenetrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter kenetrezo ; *jemandem Kosten machen, jemandem Kosten verursachen*, ober koustamant d'u.b., koustamantiñ u.b., degas koustoù ha mizoù d'u.b., ober mizoù d'u.b. ; *ich habe dir schon genug Kosten gemacht*, krignet em eus a-walc'h ac'hanout, debret em eus a-walc'h ac'hanout, mizoù a-walc'h ac'h eus bet ganin, mizoù a-walc'h ac'h eus graet ganin, graet em eus a-walc'h a vizoù dit, da goustamantet em eus a-walc'h ; *er ist auf seine Kosten gekommen*, a) paeet eo bet diouzh ar c'houst en doa bet, adkavet en deus arc'hant e vizoù, deuet eo e arc'hant en-dro dezhañ, kempouezet en deus an dispignoù gant ar gounidoù, skoulmet en deus an dispignoù ; b) [dre skeud.] e c'hoant (e walc'h) en doa bet, dic'hoantaet (gwalc'h) e oa bet, servijet e oa bet diwar e goust, kavet en doa e gont, kavet en doa e splot, bet en doa e gont ; *keine Kosten scheuen*, na sellet berr, na zamantiñ d'e zispignoù, na vezañ amsell, na chom da amsellout, stagañ e chas diwar-goust silzig, na stagañ e chas gant delioù kaol, na glask gwelet betek pegeit ez a an dispign, na espem war an dispign (Gregor), silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, na azezañ war e votoù ; *die Kosten für etwas übernehmen, die Kosten für etwas tragen*, kemer udb en e vizoù, kemer udb war e goust ; *die Reisekosten übernehme ich*,

ar veaj a vo em frejoù din-me, me a zalc'ho mizoù ar veaj em c'hont, herzel a rin mizoù ar veaj, mizoù ar veaj a chomo em c'harg, war va c'houst e vo frejoù ar veaj ; *etwas auf eigene Kosten machen*, ober udb en e vizoù e-unan ; *für die Kosten aufkommen*, paeañ ar mizoù (Gregor), delc'her ar mizoù en e gont, derc'hel ar mizoù en e du e-unan, resteurel (digoll) ar mizoù, digoll eus ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, herzel ouzh ar mizoù, divizaouañ, respont evit ar frejoù ; *diese Flasche geht auf meine Kosten*, ar voutailhad-se a zo da lakaat war va c'hont ; *ohne weitere Kosten, ohne zusätzliche Kosten*, hep ken mizoù ; *die Kosten fürs Essen direkt von jemandes Lohn abziehen*, mirout e vevañs diouzh u.b., tennañ priz ar predoù diwar gopr u.b. ; *auf anderer Leute Kosten leben*, bevañ war gein ar re all, debriñ tud 'zo, bevañ e mizoù ar re all, bevañ diwar-goustik tud all, bevañ diwar-goust (âr-goust) tud all (Gregor) ; *auf meine Kosten*, diwar va c'houst, em mizoù ; *auf jemandes Kosten leben*, bezañ war lêr u.b., bevañ war gein u.b., debriñ u.b., bevañ e mizoù u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ diwar-goust (âr-goust, e mizoù) u.b. ; *sich auf jemandes Kosten bereichern*, ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lardañ diwar-goust u.b. ; *sich auf Kosten des Volkes bereichern*, lardañ gant c'hwezenn ar bobl ; *er wurde auf Staatskosten beerdigt*, obidoù a-berzh-Stad a voe graet gantañ ; *die Einmischung des Staates sollte nicht auf Kosten der Demokratie geschehen*, bez' e rankfe ar Stad ren e emelloù gant damant d'an demokratelezh ; *die Staaten dürfen sich nicht auf Kosten anderer Nationen ausdehnen*, arabat d'ar Stadoù emastenn e gaou da vroadoù all, arabat d'ar Stadoù emastenn war-bouez ober gaou ouzh broadoù all ; *sich auf jemandes Kosten lustig machen*, ober goapaerezh (farsal, c'hoarzhin) diwar-goust (âr-goust) u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober goap ouzh (diouzh, a, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, a, da, war) u.b., diverrañ diwar-goust u.b.

Kostenangebot g. (-s,-e) / **Kostenanschlag** g. (-s,-anschlätze) : rakpriz g., rakbudjed g., rakboujedenn b., rakjed g., kinnig g., kinnig priz g. ; *jemandem einen Kostenanschlag unterbreiten*, ober ur rakpriz, kinnig ur rakpriz d'u.b., sevel roll an dispignoù, rakjedañ ar c'houst [evit sevel udb, evit ober udb], rakprizañ ar c'houst [evit sevel udb, evit ober udb].

Kostenaufgliederung b. (-,-en) / **Kostenaufschlüsselung** b. (-,-en) : dasparzh ar frejoù g., dasparzh an dispignoù g., kroueriadur ar frejoù g., kroueriañ ar frejoù g.

Kostenaufwand g. (-s) : dispign g., frejoù lies., mizoù lies.

kostenbedingt ag. : a zalc'h ouzh ar c'houstoù ; *kostenbedingte Inflation*, monc'hwezh dre ar c'houstoù g., monc'hwezh diwar vountañ g.

Kostenbeitrag g. (-s,-beiträge) / **Kostenbeteiligung** b. (-,-en) : skod g., skodad g., skodenn b., skodennad g. ; *gemeinsames Essen mit individueller Kostenbeteiligung*, skodennad b., pred dre skodenn g.

kostenbewusst ag. : amsellus, sellus, espornus, hag a sell pizh ouzh e zispignoù, hag a zamant d'e zispignoù, hag a sell betek pegeit ez a an dispign.

kostendeckend ag. : hag a skoulm an dispignoù, hag a c'holo ar frejoù, hag a dal ar frejoù, hag a zastal ar frejoù.

Kostenersatz g. (-es) / **Kostenerstattung** b. (-,-en) : digoll g., dic'haou g., dic'haouenn b., digolladur g., dic'haouadur g., dic'haouadenn b., restaolerezh ar frejoù g., divizaouañ g.

Kostenexplosion b. (-,-en) : trummgresk ar frejoù g.

kostenfrei ag. : diviz, digoust, digoust ha diviz, difrejoù, dizispign, evit mann, kuit, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar ; *jemanden kostenfrei halten*, divizaouañ u.b., resteuler e vizoù d'u.b.

Kostenfunktion b. (-,-en) : krommenn ar c'houstoù b.

kostengünstig ag. : dizispign, spletus e-keñver priz, emsav e-keñver priz, emsavus e-keñver priz, marc'had-mat, a briz dister, izel-briz, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espornus.

kostenintensiv ag. : mizus, koustus.

kostenlos ag. : 1. diviz, digoust, difrejoù, evit mann, kuit, kuit a vizoù, dizispign, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz, evit un hollvad ; *kostenlose Sachen*, traoù kuit lies., traoù bouzar lies. ; *kostenlos ausgeschenktes Getränk*, hini bouzar g., banne kuit g., banne bouzar g. ; 2. evit netra, hep gounit netra, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, hep goulenn gweneg ebet.

kostenneutral ag. : hep levezon war ar mizoù, digoust, dizispign, evit mann, kuit, kuit a vizoù, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, bouzar, digoust ha diviz.

kostenpflichtig ag. : 1. paeüs, da baeañ, ... paeañ, ... talañ ; 2. [gwir] war-bouez mizoù da baeañ.

Kostenpreis g. (-es,-e) : [kenw.] priz-koust g., priz-ober g. ; *zum Kostenpreis verkaufen*, gwerzhad d'ar priz-koust (d'ar priz-ober).

Kostenpunkt g. (-s,-e) : 1. parenn frejoù b. ; 2. P. *Kostenpunkt* ? pegement e kousto ? pegement e vo ? da begement ez aio ? pegement ez aio ? e pegement e vo ?

kostentreibend ag. : hag a zegas mizoù, mizus, koustus.

Kostenübernahme b. (-,-n) : ensammadur ar frejoù g., restaolerezh ar frejoù g., digoll g., dic'haouenn b., dic'haou g., divizaouañ g.

Kostenumlage b. (-,-n) : ingaladur ar mizoù (ar frejoù) g., lodennerezh ar frejoù g.

Kostenvoranschlag g. (-s,-voranschläge) : rakpriz g., rakbudjed g., rakboujedenn b., rakjed g., kinnig g., kinnig priz g. ; *jemandem vor dem Bau eines Hauses einen Kostenvoranschlag unterbreiten*, sevel roll an dispignoù evit sevel un ti, rakprizañ ar c'houst evit sevel un ti, rakjedañ ar c'houst evit sevel un ti, ober ur rakpriz evit sevel un ti, kinnig ur rakpriz d'u.b. evit sevel e di.

kostfrei ag. : maget evit netra, maget digoust.

Kostgänger g. (-s,-) : lojad g., pañsionad g.

Kostgeld n. (-s,-er) : priz ar bañsion g., priz an dinell g.

köstlich ag. : 1. a dalvoudegezh vras, uhelbriz, prizius, talvoudus, talvoudek ; 2. [dre astenn.] eus ar c'hentañ, a'r blein ; *köstliche Erzählung*, danevell blijadurus b., danevell blijus b., danevell dudius b., danevell vourrus b. ; *köstlicher Einfall*, mennozh bourrus (plijus) g. ; 3. [kegin] lipous, pitouilh, c'hwek, dreist, saourus, saourek, sasun, blazet-dreist, blazet-mat, blazet-fin, blazus, hevlaz, beuz, friant, blein, mat dreistkont, dibikouzh ; *ein köstlicher Bissen*, un tamm lipous (saourus, c'hwek,

dreist) g., ul lipouzenn b., ul lip g., ul lip-e-bav g., ul lip-e-vourrou g., ur meuz hag a zo blazet mat g., ur meuz lipous g., un teuzer g., ur friantaj g., un tamm boued dibikouzh g. ; *das schmeckt köstlich*, beuz eo, un teuz ! se a zo ul lipadenn ! ul lip-e-vourrou eo ! pegañ a ra ouzh ar genoù ! an dra-se en deus madelezh ! P. an teuzer brein ! ; *dieser Apfelwein ist köstlich*, ar sistr-mañ a zo hini mat, manam sistr eo ; *köstliches Getränk*, manam g., died c'hwek b., died lipous b. ; *köstlicher Wein*, manam gwin g.

Köstlichkeit b. (-,-en) : 1. lipouzenn b., lipouzerezh g., friantaj g., lipadurezh b., lipaj g., tamm friant g., tamm lipous ha pitouilh g., tamm boued lip-e-bav g., tamm boued dibikouzh g., tamm lip-e-bav g., tamm lip-e-vourrou g., lipadenn b., teuzer g., friko g./b. ; 2. c'hweked b., c'hwekter g., friantz b., gwellentez b.

Kostprobe b. (-,-n) : 1. tañva g., tañvadenn b., tañvadeg b., raktañva g. ; *eine Kostprobe machen, eine Kostprobe nehmen*, tañva, blazañ, blaseta, blasaat, ober un tañva da, goustiñ, raktañva ; *der Künstler gab eine Kostprobe seines Könnens*, an arzour a roas un tañva eus e varregezh, an arzour a roas un tañva eus e ampartiz ; 2. standilhon g., tañv g.

kostspielig ag. : koustus, mizus, diarc'hantus, sammus, kargus, dispignus.

Kostspieligkeit b. (-) : keraouegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b.

Kostüm n. (-s,-e) : 1. [dilhader] tailher g. ; 2. gwiskamant g. ; 3. treuzwisk g., treuzwiskamant g.

Kostümball g. (-s,-bälle) : maskladeg b., maskaradenn b., fest-noz termaji b./g.

Kostümbildner g. (-s,-) : dilhataer g., dilhader g.

Kostümbildnerin b. (-,-nen) : dilhataerez b., dilhaderez b.

Kostümfest n. (-es,-e) : maskladeg b., maskaradenn b., fest-noz termaji b./g.

kostümieren V.k.e. (hat kostümiert) : 1. treuzwiskañ, dic'hizañ ; 2. gwiskañ.

V.em. : **sich kostümieren** (hat sich (t-rt) kostümiert) : 1. en em dreuzwiskañ, en em zic'hizañ ; 2. en em wiskañ.

Kostümprobe b. (-,-n) : 1. esaeadenn wiskamant b. ; 2. [c'hoariva] pleustradeg gant an dilhadoù b.

Kostümverleih g. (-s,-e) : dilhataerezh b., dilhaderezh b.

Kostümverleiher g. (-s,-) : dilhader g.

Kostverächter g. (-s,-) : pismiger g., beg figus g., beg milzin g., genoù milzin g., beg m'en argarzh g. ; *kein Kostverächter sein*, na vezañ figus, bezañ dibismig, bezañ brizh e sac'h.

Kostverächterin b. (-,-nen) : pismigerez b., beg figus a blac'h b., beg milzin a blac'h b., genoù milzin a blac'h b., beg m'en argarzh g.

Kot g. (-s) : 1. fank g., kailhar g., bouilhenn b., kramenn b., loustoni b., loustaj g., karzh str., karzhioù lies., karzhadenn b., lousteri b., stronk g., taras g., mardoz g., lastez str., lapas g., lorgnez str., goannaj g., libistr g., stlabez g., strouilh g., brenn str., pri g. ; *mit Kot besudeln, mit Kot bespritzen*, bouilhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, stronkañ, strakiñ, strodañ ; *er ist bis über die Ohren mit Kot bespritzt*, leun a fank eo, fank-brein eo, n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, ur gramenn a zo

warnañ, taraset eo, tarasennet eo ; *krustige verklebte Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str. ; 2. kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., mon g., mours g., stronk g., kagalenn b., kagal g., bilienn b., brenn str., fank g., natur chatal b., pri g., diouladoù lies. ; *normal weicher Kot*, fank dispeg g., fank bresk g. ; *Verstopfungskot*, kagal g., kagalennou lies., biliennou lies., fank kaledet g., fank fetis g. ; *menschlicher Kot*, teil kristen g., fank tud g. ; *der Kot und die flüssigen Ausscheidungen der Tiere*, an daou orin lies. ; *Kot ausscheiden*, kac'hat, difankañ, fankañ, ober àr e gorf, ober.

Kotangens g. (-,-) / **Kotangente** b. (-,-n) : [mat.] kotangent g.

Kotau g. (-s,-s) : 1. stouadenn b., soubladenn b., plegkein g., skrab-diskrab g. ; 2. [dre skeud.] ardoù lies., kamambre g., kamambreoù lies., chiboudoù lies., orbidoù lies., andelloù lies., jestroù lies., gizioù lies., pismigoù lies., mignerezh g., yekoù lies., yezhoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., ismodoù lies.

Kote¹ b. (-,-n) : pennti g.

Kote² b. (-,-n) : [douar.] sav g., savenn b.

Köte b. (-,-n) : [loen., kezeg] boul-troad g., moul-troad g.

Kötel g. (-s,-) : kagalenn b., kaoc'h g., failhañs g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., kagal g., stronk g., bilienn b.

Kotelett n. (-es/-s,-s/-e) : [kegin.] kostezenn b. ; *Schweinekotelett*, kostezenn kig-moc'h b.

Kotelette b. (-,-n) : fabourchoù lies., kuchad-barv b.

Kötenbehang g. (-s,-behänge) : [kezeg] duilhoù lies.

Köter g. (-s,-) : [loen.] kozh ki g., roked g., albin g., chinegr g., grifon g., mastin g., ki-loull g.

Koterie b. (-,-n) : kavailhad g.

Kotesser g. (-s,-) : [mezeg., bred.] kaoc'hezhad g., kaoc'hdebrer g.

Kotflügel g. (-s,-) : [kirri-tan] difanker g., difankell b., askell b. ; *eine Beule im Kotflügel*, ur goagadenn war an difankell b., ur goagenn war an difankell b.

Kotfresser g. (-s,-) : 1. [tud] kaoc'hezhad g., kaoc'hdebrer g. ; 2. [loen.] koprofag g. [*liester* koprofaged], kaoc'hdebrer g.

kotfressend ag. : kaoc'hezhad, kaoc'hdebrer.

Kotgrube b. (-,-n) : poull-lagenn g., poull-brein g., lagenn b., poull-klogor g.

Kothaufen g. (-s,-) : neizh-kañkañ g., bern kaoc'h g., bomm kaoc'h g., kac'herezh g., kac'hadenn b., kac'hadell b., P. tamm toaz g., boulom-kaoc'h g., kouign g.

Kothurn g. (-s,-e) : 1. [istor] botinez Dionisos b., koturnenn b. ; 2. [dre skeud.] *er schreitet auf Kothurnen*, stambouc'h (c'hwez) a zo en e gomzoù, pompus (tonius) eo.

kotierbar ag. : [arc'hant.] feuriadus.

kotieren V.k.e. (hat kotiert) : 1. [arc'hant.] feuriañ, priziañ ; 2. [douar.] savenniñ ; *eine Karte kotieren*, savenniñ ur gartenn.

Kotierung b. (-,-en) : [arc'hant.] feuriadur g.

kotig ag. : 1. [den] fank, fankek, lous, kailharek, kramennek ; 2. [tra] fankek, fankigellek, fankigellus, fankus, plapous, kailharek, kailharus, priek, geuniek, krenek, mailhennek, krenegellek, druz, leun a bri,

lagennus, lagennek, kampoullenek, bouilhennek, bouilhennus, lec'hidek, lec'hidus, frigasus, priasellek.

Kotillon g. (-s,-s) : kotilhon g. ; *einen Kotillon tanzen*, kotilhoniñ.

Kotklumpen g. (-s,-) : kagalenn b., bilienn b. ; *krustige verklebte Kotklumpen am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.

Kotkrücke b. (-,-n) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit der Kotkrücke ausmisten*, skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

Kotrebe b. (-,-n) : [louza.] taolaj str.

Kotschieber g. (-s,-) : rozell da skarzhañ fank b. ; *den Stall mit dem Kotschieber ausmisten*, skarzhañ ar c'hraou gant ur rozell, rozellat ar c'hraou.

Kotten g. (-s,-) : pennti g.

Kotter g. (-s,-) : [Bro-Aostria] sal bolis b., kell vac'hañ b.

Kotyledone b. (-,-n) : [louza.] kotiledon g., dule g., kokerlu g., haddelienn b. [*liester haddeliou*].

Kotzbrocken g. (-s,-) : P. pezh teil g., tamm teil g., lorgnez str., pezh fall a zen g., tra milliget g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., gast b., krever g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g., loudour g., loen hudur (vil, lous) evel ar seizh pec'hed g., louston g., louveg g., libouz g., louskenn g., fri lous g., louvidig g., libouzer g., chuchuenn lous b., chelgenn a zen b., mastarer g., tamm mat a loustoni g., lampon g., hailhevod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., sac'h malis g., fallakr g.

Kotze¹ b. (-) : P. dislonk g., traoù dislonket lies., dislonkadur g., dislonkakenn b., distaol g., distaoladenn b.

Kotze² b. (-,-n) / **Kotzen** g. (-s,-) : [rannyezh.] 1. goloenn c'hloan b. ; 2. mantell c'hlav b.

kotzen V.gw. (hat gekotzt) : 1. dislonkañ, bruihiñ, c'hwedañ, reboursiñ, rechetiñ, chetiñ, lañsañ diwar e galon, disteuler, rentañ, teuler, resteuler, teuler diwar e galon, strinkañ diwar e galon, ober chas bihan ; *er hat gekotzt*, taolet en deus, chetet en deus, graet en deus e c'henoù goap eus e revr, graet en deus chas bihan ; 2. *das ist zum Kotzen*, peadra 'zo da strinkañ diwar e galon o welet kement-se (Gregor), ur skrij hag un heug eo kement-se ! euzhus ! skrijus ! heugus ! doñjerus ! un doñjer eo ! un heug eo an dra-se ! ac'h eo an dra-se / kement-se a ro c'hoant da strinkañ diwar e galon (Gregor) ! dislonk am eus o welet seurt traoù ! lovr-brein eo ar boued-se ! lovr-pezhell eo ar boued-se ! blaz ar mil matañ tra 'zo gant an dra-se ! blaz ar pemp-kant a zo gant an dra-se ! ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se ! c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo gant an dra-se ! ur blaz ar fallañ a zo gant an dra-se ! flaeñañ a ra an dra-se evel ar vosenn ! ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo gant an dra-se !

kotzübel ag. : P. *mir ist kotzübel*, c'hoant am eus da strinkañ diwar va c'halon, c'hoant am eus dislonkañ, sevel a ra va c'halon.

kovalent ag. : kenamsav ; *kovalente Bindung*, ere kenamsav g.

Kovalenz b. (-,-en) : [kimiezh] kenamsav g.

Kovalenzbindung b. (-,-en) : ere kenamsav g.

Ko-Vorsitzende(r) ag.k. g./b. : kenbrezidant g., kenbrezidantez b., kengadoriad g., kengadoriadez b.

KP b. (-) : [berradur evit **Kommunistische Partei**.] SK g., strollad komunour g.

KPD b. (-) : [berradur evit **Kommunistische Partei Deutschlands**.] strollad komunour Bro-Alamagn g.

KPdSU b. (-) : [berradur evit **Kommunistische Partei der Sowjetunion**.] SKUS g., strollad komunour an Unaniezh Soviedel g.

Krabbe b. (-,-n) : [loen.] 1. [Garnele] chevreñn b., chevr str., chifretezenn b., chifretez str., krestenneg g. ; 2. [dre astenn. *Brachyura*] krank g. ; *weibliche Krabbe*, krankenn b. ; *Krabben fangen*, kranketa ; *Krabben schälen*, *Krabben pulen*, *Krabben auspulen*, dilenn kranked ; *bräunliche Innereien der Krabbe*, foer b., foer grank b., foer velen b. ; *rote Innereien der Krabbe*, boued ruz g. ; *die roten und die bräunlichen Innereien der Krabben schmecken herrlich*, foer velen ha boued ruz ar c'hranked a zo dispar ; *Krabbe kurz nach der Häutung*, krank gwak g. ; *Eier tragende Krabbe*, krankenn c'hreuneg b. ; *die Brustmuskulatur der Krabbe*, kambrou ar c'hrank lies. ; *Rückenschild der Krabbe*, kavell krank g., klorenn grank b. ; *die Panzerung der Krabbe*, krogenn ar c'hrank b., plusk ar c'hrank g. ; *die Zange der Krabbe*, *die Schere der Krabbe*, meud ar c'hrank g., pav-drailh ar c'hrank g., pav-sizailh ar c'hrank g., biz bras ar c'hrank g., pav bras ar c'hrank g. ; *der Verzehr von Krabben ist umständlich*, ar c'hranked a zo traoù pikous da zebriñ ; *von Krabben zerfressen werden*, bezañ o tebriñ gant ar c'hranked, bezañ o krignat gant ar c'hranked ; 3. [dre skeud.] kañfardez b., lamponez b.

krabbeln V.gw. (ist gekrabbelt) : 1. parlochañ, mont war e barlochoù, mont war e grabanoù, mont war e zaougraban, mont war e balavanoù, mont war e garavelloù, mont war e grabosoù, mont war e galabousoù, pafalañ ; *das Baby krabbelt*, parlochañ a ra ar poupig, mont a ra ar poupig war e barlochoù (war e grabanoù, war e zaougraban, war e balavanoù, war e garavelloù, war e grabosoù, war e galabousoù) ; 2. [dre astenn.] bordilhañ, neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ ; *die Ameisen krabbeln*, a-vordilh emañ ar merien, bordilhañ (neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ) a ra ar merien ; 3. debroniñ.

V.k.e. (hat gekrabbelt) : hilligañ, P. skrabbellat.

Krabbeln n. (-s) : P. debron g., kemenerien lies., berv b., debradur g. ; *furchtbares Krabbeln*, debron-krug g.

Krabbenbein n. (-s,-e) : pav ar c'hrank g., biz ar c'hrank g.

Krabbeneier lies. : greun kranked str.

Krabbenfang g. (-s) : [merdead.] kranketaerezh g., micher kranked b., pesketaerezh ar c'hranked g. ; 2. chevretaerezh g.

Krabbenfischer g. (-s,-) : 1. kranketaer g. ; 2. chevretaer g.

Krabbenfleisch n. (-es) : kig krank g., kig kranked g.

Krabbennetz n. (-es,-e) : roñvaléd b. [*liesfer* roñvalédou, roñvalinier].

Krabbentaucher g. (-s,-) : [loen.] kuilhig g., erev bihan g., godez bihan g.

Krach g. (-s, Kräche) : 1. jilivari g., alamani g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., tregern b., tousmac'h g., diframm g., karbac'h g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., hemolc'h g., reuz g., freuz g., trein g./b., jeu b., aroun g., foar b., bioc'henn b., hobit g., jibas g., karnaj g., parstrak g., tabac'h g., toumpi b., safar g., strap g., strapadenn b., tourmant g., bosenn b., estlamm g., intampi g., kabal b., keusteuenn b., bouzaradenn b. ; *das Haus stürzte mit großem Krach zusammen*, gant trouz bras (gant strap bras, gant un dregern vras) e kouezhas an ti en e boull, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù, gant strap bras e frigasas an ti, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e buch, pilat a reas an ti gant trouz bras ; *Krach machen*, ober frank a reuz, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, cholorial, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, bezañ ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, un huch hag ur youc'h, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati, noaz), ober karnaj, tarabazhiñ, toumpiañ, taraniñ, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, sabatiñ, trouzal, bouboual, ober ur stal, ober e zen gars, kanañ gousperoù ar raned, karnajal, kas cholori, kornial, tabac'hañ, tabutal, skandalat, plantañ freuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober todion, todioniñ ; *ich weiß nicht, warum sie so einen Krach machen* ? n'ouzon ket peseurt keusteuenn a zo gant ar re-se ? ; 2. [dre skeud.] *mit Ach und Krach*, gant mil boan, gant poan vras, goude kalz a boan, a boan vras, dre boan vras, stroñs-distroñs, nemet a-boan, a-grip hag a-grap, bec'h-ha-bec'h, bec'h-bec'h, krip-ha-krap, diblaen ; *er bestand die Prüfung mit Ach und Krach*, a-grip hag a-grap (gant bec'h) e oa deuet a-benn eus e arnodenn, bec'h-bec'h e oa bet dezhañ dont a-benn da gaout e arnodenn, krip-ha-krap e oa deuet e arnodenn gantañ ; 3. tabut g., trouz g., distok g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., bec'h g., riot g., chikan g., dael b., frot g., jeu b., stag g., kastrilhez str., kann b., kavailh g., sach-blev g., krog-blev g., fich-blev g., krogou lies., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., bec'h g., langaj g., pironed lies., skandal g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., chao g., noaz g., arguz g., arvell g., butun g., firbouch g., diskrap g., pigell b. ; *Krach schlagen*, a) teurel tan ha moged, sevel en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, bezañ tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e gouez, mont e droug, mont e feuls, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont er-maez eus e groc'henn,

sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, mont e bevar gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en e gorf, mont droug en e gentrou (en e goukoug) ; b) bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, genoù, noaz), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, toumpial, ober e zen gars, ober karnaj, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober frank a reuz, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, kornial, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *es kam zum Krach*, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kroz, un tamm pigell, ur pezh pigell) etrezo, strakal a reas an traoù, war daerñ ez eas an arguz etrezo ; *es gibt Krach im Haus*, emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; *mit jemandem Krach anfangen*, klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, kint, kign, trabas, kaoz, jeu, noaz) ouzh u.b., klask dael (frot, kastrilhez, heskin, kann, kavailh, arvell) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., kavailhañ u.b. ; 4. [kenwerzh] freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., bankrout g., freuz bank g., P. foet-boutikl g., krach g. ; *Börsenkrach*, freuz-Yalc'h g. ; 5. estlamm. : *krach bumm* ! poudouron ! poudoudoum ! dao ! padadao ! dipadapa ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf !

krachen V.gw. (hat gekracht / ist gekracht) : 1. (hat) strakal, parstrakal, tarzhañ, strakata, draskal, draskañ, taraniñ, tregerniñ, strapañ ; *der Kanonenschuss kracht*, tarzhañ (strakal) a ra an tenn kanol, tregerniñ a ra an tenn kanol ; *Gewehrschüsse krachen*, tennoù fuzuilh a strak, klevet e vez tennoù fuzuilh o strakata ; 2. (ist) : stekiñ ouzh, mont da stekiñ ouzh, mont a-benn e, mont a-stok ouzh, tosiñ, stekiñ ; *der Wagen krachte gegen den Baum*, ar c'harr-tan en doa tourtet ar wezenn, aet e oa ar c'harr-tan a-benn-kas er wezenn, aet e oa ar c'harr-tan da flastrañ frank ouzh ar wezenn.

V.dibers. (hat gekracht) : sevel trouz, sevel bec'h, sevel patati, sevel strak, sevel c'hoari, sevel jeu, sevel arguz ; *in jeder Familie kracht's hin und wieder*, n'eus tiegezh hep buanegezh.

Krachen¹ n. (-s) : strakerezh g., strakadeg b., strakadenn b., strak g., draskadenn b., drask g., trouz bras g., strap g., strapadenn b., tourni g., tarz h g., parstrak g., tregern b., brammadeg b., bramm-bramm g.

Krachen² g. (-s,-/ Krächen) : [Bro-Suis] 1. kampoull g., kampoullenn b., kanienn b., stankenn b., saonenn b., saon g., boulc'henn b., strizhode b. ; 2. difouilh g., lec'h kollet g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., lastez kêrig vihan b., bourc'hadenn laou b., kozh lec'h distro g., toullig bro g., Kerneblec'h, Kernetra, Kerneuz, Keribil-Beuz.

krachend ag. : 1. tregernus, kروزus, pounner, strakus, strapus ; *krachende Donnerschläge*, kurunoù pounner lies ; 2. *das Haus stürzte krachend zusammen*, gant strap bras e kouezhas an ti en e boull, gant strap bras e frigasas an ti, gant trouz bras e kouezhas an ti en e buch, kouezhañ a reas an ti evel ur pakad loaioù, kouezhañ a reas an ti a-flagas en e boull, pilat a reas an ti gant trouz bras.

Kracher g. (-s,-) : 1. tarz h g., strakerez b. ; 2. [der skeud.] kozh straker g., paourkaezh loaver g., gastaouer kozh g., gaster kozh g., loufer g., kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., glaourenneg g., neudenner g.

Kracherl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] [kegin.] soda g., dour pik-pik g.

Krachmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., karnajer g., choliorier g., toumper g., safarer g., barr krenn g., bouzarenn b.

Krachmacherin b. (-,-nen) : tabac'herez b., sabaterez b., tournierez b., rouler ez b., trouzerez b., toumperez b., dispac'herez b., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdorez b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., strakell b., kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., Mari drouzig b.

krächzen V.gw. (hat gekrächzt) : 1. sklankal, gwic'hal, gwac'hat, karnajal, razailhat ; 2. [loen.] koagal, gwac'hat, ragachat, gragailhat, ragellat, bekal, grakal, karnajal, razailhat ; *die Raben krächzen*, koagal (grakal, karnajal) a ra ar brini, gwac'hat a ra ar brini, emañ ar brini o vagañ o cholori ; *die Krähe krächzt*, koagal (grakal, karnajal) a ra ar frav ; *der Häher krächzt*, ragachat (gragailhat, ragellat, karnajal) a ra ar gegin.

Krächzen n. (-s) : koagadennoù lies., koagerezh g., koagadeg b., koag g., dael vrini b., gwac'hadennnoù lies., gwac'hadeg b., gwac'herezh g., gragailherezh g., gragailhadeg b., ragachoù lies., kriadeg b., karnaj g. ; *das Krächzen der Silbermöwen*, karnaj ar gouelini g.

Kracke b. (-,-n) : P. gagn b., sprec'henn b.

Kracken n. (-s) : [tekn.] strakerezh g., strakañ g. ; *katalytisches Cracken*, strakerezh treluskek g., strakañ dre dreluskañ g., strakerezh katalitek g., strakañ dre gatalizañ g.

Kräcker g. (-s,-) : [kegin.] gwispid str.

Krad n. (-s, Kräder) : [berradur evit **Kraft**rad] marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.

Kraft b. (-, Kräfte) : 1. [tud ha loened] nerzh g., kreñvder g., kreñvded b., kreñvadurezh b., startijenn b., buhez b., galloud g. ; *ein Athlet von großer kraft*, un atletour leun a nerzh g., un atletour nerzh ennañ g., un atletour nerzh spontus leizh e gorf g., un atletour a-nerzh g. ; *wieder zu Kräften kommen*, diziviañ, sevel e nerzh d'an-unan en-dro, sevel war an dour, dont da wellaat d'an-unan, dont e-barzh, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, nerzhusaat, nerzhekaat, kreñvaat, difallañ, dont da vad, nerzhañ en-dro, adkavout e greñvder hag e nerzh, en em nerzhañ en-dro / kemer nerzh en-dro (Gregor) ; *bei Kräften sein*, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr (e-kreiz) e nerzh ; *nicht bei Kräften*

sein, bezañ dinerzh, bezañ fall ; *von Kräften kommen*, fallaat, dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, mont simpl, dinerzhañ, toc'horaat, mont e nerzh digant an-unan, blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, venaat, divalavaat, izelaat ; *seine Kräfte schwinden*, gwanaat (semplañ, dinerzhañ, semplaat, gwanañ, flachañ, blankaat, blinaat, izelaat) a ra, diskar a ra, fallaat a ra, dont a ra da vezañ fall, mont a ra falloc'h-fallañ, disteraat a ra, toc'horaat a ra, ar sempladurezh a zeu d'e c'hounit nebeut-da-nebeut, mont a ra e nerzh digantañ, koazhañ a ra e nerzh, toc'horo'h-toc'horañ e teu da vezañ, tec'hel a ra ar vuhez diouzh e gorf ; *an Kraft verlieren*, dont da vezañ fall, mont falloc'h-fallañ, disteraat, gwanañ, gwanaat, semplañ, semplaat, dinerzhañ, toc'horaat, mont e nerzh digant an-unan, blinaat, blankaat, bleaat, flachañ, koll eus e nerzh ; *zwei Menschen messen ihre Kräfte*, emañ daou zen o c'hoari kreñv pe greñvoc'h ; *neue Kraft schöpfen*, adnevesaat e nerzh ; *viel Kraft aufwenden*, dispign kalz a nerzh ; *mit verstärkten Kräften ans Werk gehen*, kalonekaat d'ober strivoù, doublañ d'ober strivoù, souriñ d'ober strivoù, kreskiñ d'ober strivoù ; *seine Kraft ist gewaltig gewachsen*, dekkementet eo bet e nerzh ; *einen Kranken bei Kräften halten*, bevañ (magañ) ur c'hlañvour ; *seine Kräfte noch beisammen haben*, bezañ c'hoazh leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ chomet koujourn ; *ich habe keine Kraft im Bein*, n'em eus nerzh ebet em gar, n'em eus tamm nerzh ebet em gar, n'em eus begad nerzh ebet em gar, fall eo va gar ; *Geisteskraft*, nerzh-spered g. ; *Seelenkraft*, nerzh-kalon g. ; *Willenskraft*, nerzh-youl g., mennerezh g. ; *das geht über seine Kräfte*, *das geht über seine Kräfte hinaus*, kement-se a zo dreist e nerzh (en tu all d'e nerzh, en tu all dezhañ), n'eo ket evit kement-se, n'emañ ket evit bezañ trec'h war an dra-se (evit pakañ an dra-se), kement-se a zo re vec'h dezhañ, ouzhpenn dezhañ eo an dra-se, n'en deus ket itrik a-walc'h da gas al labour-se da benn, emañ null ganti ; *alle Kräfte anspannen*, *seine Kräfte sammeln*, kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gantañ, reudiñ ; *alle Kräfte sammeln*, kreizennañ an holl strivadoù ; *seine Kräfte zersplittern*, *seine Kräfte verzetteln*, darnaouiñ (dizastum, bruzunañ) e nerzhioù, bruzunañ e nerzh, dasparzhañ e nerzh, foranañ e nerzh gant kant labour disheñvel, stlabezañ e nerzh evel Yann e vil vicher, bezañ paotr e gant micher, bezañ un den a gant micher, klask seveniñ re a draoù war un taol, plediñ gant (ouzh, war) meur a dra war un dro ; *seine Kräfte überschätzen*, kaout re a fiziañs en e nerzh, kaout re a fiziañs ennañ e-unan, fiziout re warnañ e-unan, en em harpañ re war e nerzh, re grediñ en e nerzh ; *aus eigener Kraft*, a-nerzh e gorf, a-nerzh e zivrec'h, gant bec'h e zivrec'h ha laz e gorf, gant e gorf e-unan ; *mit aller Kraft zuschlagen*, lopañ, c'hwistañ, gwallskeiñ, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribil, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardeglev, skeiñ a-gleiz hag a-zehoù, skeiñ hardizh, skeiñ n'eus forzh penaos, diskargañ taolioù a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-dro e zivrec'h, skeiñ a-dro, skeiñ a-dro-herr, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ put, skeiñ kalet, skeiñ evel pilat c'hwiez, lorgnañ, dornañ, braskannañ, fiblañ, skeiñ da lazhañ ; *mit aller Kraft ziehen*, *mit voller Kraft ziehen*,

sachañ a holl nerzh e gorf, sachañ gant e holl nerzh, sachañ eus nerzh e gorf, sachañ a-bouez e nerzh, sachañ a-bouez korf, sachañ a-bouez e gorf, sachañ a-nerzh-korf, sachañ a-nerzh, sachañ hardizh, sachañ a-daol-dall, sachañ a-nerzh-brec'h, plantañ e holl nerzh da sachañ, frapañ war udb gant e holl nerzh ; *nach Kräften*, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwellikañ ma c'hall, par ma c'hall, pellañ ma c'hall, diouzh e washañ ; *da wo Kraft versagt, ist List gefragt*, e defot nerzh e faot finesa ; [istor, nazi.] *Kraft durch Freude*, nerzh dre levezeg g.

2. [traoù fetis ha difetis] nerzh g., efedusted b., vertuz b., barregezh b., galloud g., galloudezh b., galloudegezh b., starter g., started b., [fizik] gremm g. ; *die Kraft des Wassers treibt die Mühle*, nerzh an dour a gas ar vilin endro (a ro lusk d'ar vilin) ; *die Kraft der Elemente*, nerzhioù dirollet an natur lies., ar peder elfenn dirollet lies. ; *die Kraft einer Arznei*, efedusted ul louzoù b., nerzh ul louzoù g., vertuz ul louzoù b. ; *Kraft der Rede*, efedusted ar brezegenn b. ; *die Kraft der Hoffnung*, nerzh ar spi g., nerzh ar goanag g. ; *magische Kraft*, gouestl g. ; *sich von einer unwiderstehlichen Kraft angezogen fühlen*, bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus ; [fizik] *eine Kraft, die im rechten Winkel auf die Wand drückt*, un nerzh reol ouzh ar speurenn g. ; *die Kraft und die Masse sind physikalische Größen*, mentennoù fizikel eo an nerzh hag an tolz ; *Kraft der Trägheit*, nerzh anniñv g. ; *Kraft der Anziehung*, nerzh desach g., nerzh dedennañ g. ; *Richtung, in der eine Kraft wirkt*, roud gwerediñ un nerzh g. ; *eine Kraft messen*, muzuliañ un nerzh, muzuliañ kreñvder un nerzh ; *treibende Kraft*, a) nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ g., nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; b) [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g., penngeflusker g., keflusker g., bleiner g., brouder g., lusker g., luskerez b. ; *das Parallelogramm der Kräfte*, kensturiag an nerzhioù b. ; *resultierende Kraft*, pengennad nerzh g., pengennnerzh g.

3. [lezennoù, kevratou] *die Kraft eines Vertrages*, talvoudegezh ur gevrat b. ; *diese Bestimmung erlangt (gewinnt) Kraft*, adalek bremañ e yelo an diferadenn-se e talvoud, adalek bremañ e yelo an diferadenn-se e talvoudegezh, adalek bremañ e entalvoudego an diferadenn-se, adalek bremañ e vo lakaet an diferadenn-se e pleustr, adalek bremañ e tremeno an diferadenn-se er pleustr ; *diese Verordnung tritt in Kraft*, mont a ra ar c'hemennadur-se e talvoudegezh, mont a ra ar c'hemennadur-se e talvoud, entalvoudegañ ar c'hemennadur-se, a-benn bremañ e talvezo ar c'hemennadur-se ; *ein Gesetz in Kraft setzen*, lakaat ul lezenn da dalvezout, lakaat ul lezenn da vont e talvoud, lakaat ul lezenn da vont e talvoudegezh, entalvoudegañ ul lezenn, erounidekaat ul lezenn ; *ein Gesetz außer Kraft setzen*, terriñ (nullañ, freuzañ, lemel) ul lezenn, eztalvoudegañ ul lezenn.

4. [dre astenn.] implijad g., skoazeller g., darbarer g., dorn-labour g. ; *nebenamtliche Kraft*, implijad nannkevratad g., implijad a labour diouzh marc'had g., arsoaziad g. ; *Schreibkraft*, bizskriver g., skriverezer g., skoer-lizhiri g. ; *eine Hilfskraft einstellen*, goprañ ur skoazeller, tuta un darbarer ; *Arbeitskräfte*, domioù-labour lies., tud labour lies. ; *Arbeitskräfte für die*

Landwirtschaft, domioù labour-douar lies. ; *Lehrkräfte*, kelennerien lies.

kraft araog. (t-c'h) : 1. *kraft dessen*, dre-se / evel-se / rak-se / war-se / kent-se (Gregor), da-heul an dra-se, kent a se, setu perak, a-zalc'h ouzh kement-se ; 2. [gwir] *kraft des Gesetzes*, dre nerzh (dre berzh, en anv, a-berzh, hervez) al lezenn ; *kraft meines Amtes, kraft des Amtes, das ich bekleide*, dre ar galloud a zo roet din.

Kraftakt g. (-s,-e) : dispign nerzh g., forzhadur g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b.

Kraftanspannung b. (-,-en) / **Kraftanstrengung** b. (-,-en) : taol striv g., taol diskrap g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., poan b., bec'h g., forzhadur g., tarvadenn b.

Kraftaufwand g. (-s) : dispign nerzh g., forzhadur g., striv g., strivadenn b., bec'hadenn b., tarvadenn b.

Kraftausdruck g. (-s,-ausdrücke) : ger gros g., kunujenn b., salmenn b., touadenn yac'h b.

Kraftboot n. (-s,-e) : kanod-a-dan g., kanod-dre-dan g.

Kraftbrühe b. (-,-n) : [kegin.] bouilhoñs kig-bevin g., koazhenn b.

Kräfteausgleich g. (-s) : kempouez an nerzhioù g., kempouez ar belioù g.

Krafteinheit b. (-,-en) : [fizik] unanenn nerzh b.

Kräftemesser g. (-s,-) : [fizik] dinamometr g., nerzhventer g.

Kräftevereinigung b. (-,-en) : kenstriv g., kenstrivadeg b.

Kräfteverhältnis n. (-ses,-se) : keñver an nerzhioù kenetrezo g., keñver ar belioù kenetrezo g.

Kräfteverschleiß g. (-es) : uzadur g., uz g., faezhidigezh b., diviañs b., diviadur g., fillidigezh b.

Kraftfahrer g. (-s,-) : 1. blenier g., bleiner g., tangarrer g., kartaner g., kaser g., kaser-karr g. ; 2. sammgarrouer g.

Kraftfahrerin b. (-,-nen) : 1. blenierez b., bleinerez b., tangarrez b., kartanerez b., kaserez b., kaserez-karr b. ; 2. sammgarrouerez b.

Kraftfahrzeug n. (-s,-e) : karbed g., karr-tan g., tangarr g.

Kraftfahrzeugbrief g. (-s,-e) : kartenn c'hris b.

Kraftfahrzeugmechaniker g. (-s,-) : mekaniker g.

Kraftfahrzeugschein g. (-s,-e) : kartenn c'hris b.

Kraftfahrzeugsteuer b. (-,-n) : taos war ar c'hirri-tan g.

Kraftfeld n. (-s,-er) : [fizik] nerzhvaez g.

kräftig ag. : 1. kreñv, nerzhus, nerzhrek, rust, reut, galloudus, gwevn, postek, blouc'h, rollet-mat, serzh, sonn, start, yac'h, ampart, bagol, difall, gouest ; *er ist kräftig*, nerzh a zo ennañ, kreñv eo, yac'h eo, galloud en deus en e izili, korf en deus ; *er ist zwar klein aber kräftig*, n'eo ket bras met e gont a zo ennañ ; *ein kräftiger Junge*, ur paotr kreñv g., ur paotr yac'h g., ur paotr diskoupl g., ur bouilh g., ur bouilh paotr g., ur paotr rollet-mat g., un troc'had paotr g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., un paotr postek g., ur paotr gouest g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a baotr g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiañ den g., ur pezhiañ hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., un tarin a baotr g., ur paotr start war e elloù g., un ampart g., ur paotr ampart g., ur c'horf mat a baotr g., un temz vat a baotr g. / ur gigenn vat a baotr g. (Gregor) ; *ein kräftiger Arm*, ur vrec'h kreñv b., ur vrec'h reut b., ur

vrec'h danvez enni b., ur vrec'h hag a zo houarn b. ; *zwei kräftige Arme haben*, kaout divrec'h reut, kaout nerzh spontus leizh e zivrec'h ; *er ist von kräftigerer Konstitution als sein Freund, er hat eine kräftigere Konstitution als sein Freund*, startoc'h gweet eo eget e vignon, startoc'h framm et eo eget e vignon, muioc'h a gorf en deus eget e vignon, lañsañ a ra war e vignon en nerzh-korf, lañs en deus war e vignon en nerzh-korf ; *er hat eine kräftige Gesichtsfarbe*, hennezh a zo liv kreñv dezhañ, ruspin eo e zremm ; *kräftige Bäume*, gwez kreñv str. ; *dein Küken ist aber nicht sehr kräftig*, da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn munut n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, distar ha milzin eo da evn bihan ; *kräftig werden*, kreñvaat, nerzhekaat, nerzhusaat, startaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh ; *kräftiger Schlag*, c'hwistad g., lop g., fiblad g., freilhad g., kotad g., takad g., taol yac'h g., bazhad b., gwall daol g., pezh mell taol g., taol rust g., taol kreñv g., taol kalet g. ; *kräftige Sprache*, komzoù kreñv lies., komzoù reut lies. ; **2.** [kegin.] sonn, kreñvaus, nerzhekaus, yac'h, reut, fonnus, hag a ra fonn, hag a ra fonn vat ; *kräftige Nahrung*, magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh g., boued kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus) g., boued reut g., boued fonnus g., boued hag a ra fonn g., boued hag a ra fonn vat g. ; *kräftiger Trank*, boeson kreñv-marc'h g. ; *kräftiger Schluck*, banne sonn g., banne yac'h g., banne cruz g., banne start g.

Adv. : kreñv, start, yac'h ; *Hans langt kräftig zu*, kerc'ha mat a ra Yann, mont a ra dent Yann don e-barzh ar boued, Yann a oar sachañ gantañ, Yann a zebr naonek, Yann a zebr c'hoantek, Yann a oar pakañ e voued ; *der Hund beißt kräftig zu*, ar c'hi a grog du, ar c'hi a grog yud, ar c'hi a grog nerzhus ; *die Anzahl der Abonnenten hat kräftig zugelegt*, niver ar goumananterien en deus graet ul lamm ; *kräftig schütteln*, hejañ-dihejañ, ober un hejañ da, strilhañ e-giz ur wezenn bilhoù, strilhañ evel ma vez graet gant gwinizh er c'houer, hejañ start, hoskellat kreñv.

kräftigen V.k.e. (hat gekräftigt) : kennerzhiñ, nerzhañ, nerzhekaat, nerzhusaat, nershaat, kreñvaat, startaat, kadarnaat, sershaat, bevaat, gwevnaat ; *Butter kräftigt mehr als Fleisch*, fonnusoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kalonekoc'h eo an amanenn eget ar c'hig, kreñvoc'h eo an amanenn eget ar c'hig.

V.k.e : **sich kräftigen** (hat sich (t-rt) gekräftigt) : nerzhekaat, nerzhusaat, nershaat, kreñvaat, startaat, kadarnaat, nerzhañ, bevaat, kreskiñ e kreñvder hag e nerzh.

kräftigend ag. : nerhus, nerzhekaus, kreñvaus, kalonek, kalonus, reut, bividik, hael da galon an den ; *kräftigende Arznei*, louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù nerzhus g., louzoù kreñvaus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù hael da galon an den g. ; *kräftigende Nahrung*, magadur sonn g., magadur da reiñ nerzh, boued kreñvaus (nerzhekaus, nerzhus, fonnus, magus) g., boued reut g., boued fonnus g., boued hag a ra fonn vat g., boued kalonek g., boued kreñv g.

Kräftigung b. (-, -en) : kreñvadur g., nerzhadur, startadur g., kadarnadur g.

Kräftigungsmittel n. (-s, -) : [mezeg.] louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù kreñvaus g., louzoù nerzhus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù reut g., louzoù hael da galon an den g.

Kraftlehre b. (-) : [mat., fizik] nerzhoniezh b.

Kraftleistung b. (-, -en) : taol-nerzh g., kur b., taol dreist g., stropad g., taol kaer g.

Kraftlinien lies. : [fizik] linennoù maez lies.

kraftlos ag. : **1.** flak, flakik, dinerzh, dilañs, laosk, sempl, fouist, gwan, dotu, izil, ven, asik, asiket, ble, blin, blank evel ul leue, displed, displet, divalav, eon tout, fall, milzin ; *kraftlose Hände*, daouarn yod lies., daouarn fall lies. ; *kraftlos sein*, bezañ flakik, bezañ dinerzh, bezañ dilañs, bezañ dilañs en an-unan, bezañ displed, bezañ displet, bezañ divalav, bezañ fall ; *kraftlose Kugel*, boled dilañs b./g. ; *völlig kraftlos*, hep barr nerzh ebet, erru ar fallañ ma c'haller, erru fallañ ma c'haller, diskaret ; **2.** [gwir] didalvoud, didalvez ; *für kraftlos erklären*, lemel, terriñ, nullañ, diwiriekaat, didalvoudekaat, freuzañ, eztalvoudegañ ; **3.** [poltred] displann, dispis ; *kraftloses Negativ*, film-orin dispis g.

Kraftloserklärung b. (-, -en) : torridigezh b., torratur g., diwiriekadur g., didalvoudekadur g., eztalvoudegañ g., lamidigezh b., freuzadur g., freuzidigezh b.

Kraftlosigkeit b. (-) : dinerzh g., dinerzhded b., dinerzhder g., laoskentez b., gwander g., semplder g., blankted b., blankter g., blinder g., blinded b., diviañs b., diviadur g., fillidigezh b., venadur g., vender g., vendet b., venizion b., sempladurezh b., semplaenn b., fallentez b.

Kraftmeier g. (-s, -) : sklanker g., fougaser g., glabouser g., fougear g., brabañser g., bugader g., boufon g., brammer g., braller g., braller e gloch g., mailhard g., breser g., breser kaoc'h g., pabor g., poufer g., straker g., bern trein g., beg-a-raok g.

Kraftmesser g. (-s, -) : [fizik] dinamometr g., nerzhventer g.

Kraftmittel n. (-s, -) : [mezeg.] louzoù kreñv-marc'h g., louzoù da reiñ nerzh en-dro g., louzoù da reiñ startijenn en-dro g., louzoù kreñvaus g., louzoù nerzhus g., louzoù nerzhekaus g., louzoù kalonus g., louzoù reut g.

Kräftepaar n. (-s, -e) : [fizik] gindaouad g.

Kräftepaarmoment n. (-s, -e) : [fizik] c'hwellankad g., lankad ur gindaouad g.

Kraftprobe b. (-, -n) : amproenn nerzh b., c'hoari nerzh g.

Kraftprotz g. (-en, -en) : *ein Kraftprotz*, ur markol g., un treuztelleg g., un tos g., ur palvad mat a baotr g., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr a droc'had mat g., ur paotr temzet mat g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhad den g., ur pezhad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., ur c'horf mat a baotr g., Yann-e-vazh-houarn g., ur pres laezh g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregar).

Kraftpunkt g. (-s, -e) : [fizik] poent krog g., poent embregañ g.

Kraftquelle b. (-,-n) : mammenn nerzh b., mammenn startijenn b.

Krafttrad n. (-s,-räder) : marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.

Krafttradfahrer g. (-s,-) : marc'htaner g., bleiner moto g., motoer g.

Kraftsammler g. (-s,-) : [tredan] daspugner g.

Kraftsport g. (-s) : [sport] sport nerzh g., korfembreg g.

Kraftstoff g. (-s) : trelosk g., strilheoul g., esañs g., P. dour-tan g., eoul-maen g., benzin g.

Kraftstoffmangel g. (-s) : 1. berregezh trelosk b., berregezh war an trelosk b., skorted a drelosk b. ; 2. [dre astenn.] sac'hadenn garr-tan dre ziouer a drelosk b., trelosk aet da hesk e beol ar c'harr-tan g.

Kraftübertragung b. (-,-en) : kas-nerzh g., treuzkas g.

Kraftvektor g. (-s,-en) : [fizik] sturiadell un nerzh b.

kraftvoll ag. : kreñv, start, nerzhus, nerzhek, leun a nerzh.

Kraftwagen g. (-s,-) : karbed g., karr-tan g., tangarr g.

Kraftwagenbau g. (-s) : karrtanerezh g., tangarrerezh g.

Kraftwagenfahrer g. (-s,-) / **Kraftwagenführer** g. (-s,-) : blenier g., bleiner g., tangarrer g., karrtaner g.

Kraftwerk g. (-s,-e) : tredanva g., kreizenn-dredan b., tredanlec'h g., kreizenn oberiañ tredan b.

Kraftwort g. (-es,-e) : komzoù kreñv lies., komzoù reut lies.

Krägelchen n. (-s,-) : gouzougenn b., kolinetenn b.

Kragen g. (-s,-) / [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] **Kragen** g. (-s, Krägen) 1. gouzougenn b., kolier g., tro-c'houzoug b., gouzoug g. ; *den Kragen seines Mantels hochschlagen*, sevel gouzougenn e vantell, sevel gouzoug e vantell ; *den Kragen seines Hemdes aufknöpfen*, dibrennañ kolier e roched ; 2. [dre astenn.] *er packte ihn am Kragen*, tapout a reas krog ennañ dre e golier, kregiñ a reas en e gabiez, kregiñ a reas ennañ war-bouez e golier, lammat a reas ouzh (gant, en) e gabiez, lakaat a reas ar c'hraban war e gabiez, kregiñ a reas en e chouk, kemer a reas anezhañ dre ar chouk (dre ar gouzoug) / teuler a reas an dorn warnañ / kregiñ a reas ennañ (Gregor) ; *es geht ihm an den Kragen*, en dro-mañ bepred eo graet gantañ, un den echu eo, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, ne bado ket pell ken, ned ay ket pell ganti, en e sach diwezhañ emañ, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn ; *jemanden beim Kragen nehmen*, kregiñ e kolieroù u.b., kregiñ e kolier u.b., goulenn kont digant u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), lavarout e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez d'u.b., mont reut d'u.b., mont a-daol d'u.b., rustoniañ u.b. ; *hier geht einer dem anderen an den Kragen*, aze ez eus sach-disach.

Kragenkнопf g. (-s,-knöpfe) : nozeleñn c'houzougenn b., bouton gouzougenn g.

Kragennummer b. (-,-n) : kerc'henn g., ment kerc'henn b., ment kolier b.

Kragenschoner g. (-s,-) : skerb gouzoug g.

Kragenspiegel g. (-s,-) : [lu] troñsenn c'houzougenn b.

Kragenweite b. (-,-n) : kerc'henn g., ment kerc'henn b., ment kolier b.

Kragstein g. (-s,-e) : [tisav.] korbell g. ; *die Kragsteine des Kamins*, korbelloù ar siminal lies., skourjezoù ar siminal lies.

Krähe b. (-,-n) : 1. [loen.] frav g./b., kavan g., P. bran vihan b. ; *die Krähe krächzt*, koagal a ra ar frav ; 2. [krl.] *eine Krähe hackt der anderen kein Auge aus*, dalc'h mat ha me a gigno, an hanter eus ar c'hroc'henn az po - pep hini a gar e bar, ar bleizi ivez.

krähen V.gw. (hat gekräht) : 1. kanañ ; *der Hahn kräht in aller Frühe*, mintin-mat e kan ar c'hilhog ; *kräht das Huhn und schweigt der Hahn, ist das Haus gar übel dran*, an tog a zle mestrñ d'ar c'hoef ; 2. [dre skeud.] P. *danach kräht kein Hahn*, den ne ray van (forzh), den ebet ne vo chalet gant kement-se, se ne raio mann da zen ebet.

Krähenauge n. (-s,-n) : 1. [louza.] frouezh ar gwezkaniram str., kraoñ vomikez str. ; 2. [mezeg.] kaledenn b., lagadenn-yar b.

krähend ag. : raouliet, gourskilt ; *krähende Stimme*, ur vouezh raouliet b., ur vouezh c'hourskilt b.

Krähenfuß g. (-es,-füße) : 1. [loen.] pav frav g. ; 2. [arm] pervireg b.

Krähenfüße lies. : 1. skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treidkelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies. ; 2. roufennoù pavioù gwazi lies., merkoù-pav lies. ; *sie hat Krähenfüße*, roufennoù pavioù gwazi (merkoù-pav) he deus e-kichen he daoulagad.

Krähenfuß-Wegerich g. (-s,-e) : [louza.] korn-karv g.

Krähenkolonie b. (-,-n) : braneg b.

Krähenscharbe b. (-,-n) : [loen.] morvran-guchenn g. [liester morvrini-kuchenn], morvaout-kuch g..

Krähwinkel g. (-s,-) : difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., toullig bro g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Krain n. (-s) : [istor, douar.] Karniska b., Bro-Garniska b.

Krakau n. (-s) : Kraków b.

Krakauer¹ g. (-s,-) : annezad Kraków g.

Krakauer² b. (-,-) : [kegin.] silzig Kraków str.

Krake g. (-n,-n) / b. (-,-n) : [loen.] 1. morgazh g. [liester morgazhed, morgizhier, tregazh [liester tregazhed] g., soav b., P. poch-an-toer g. ; *die schmiegsamen Fangarme der Kraken*, pavier gwevn ar morgizhier lies., brech'hoù gwevn ar morgazhed lies. ; *die Saugnäpfe der Kraken*, bronnoù ar morgazhed lies., spegoù ar morgazhed lies. ; *der Krake spritzt Tinte*, ar morgazh a strink e zuad ; 2. [barzh.] euzhvil mor g., morvarc'h g. [lies. morgezeg, morvirc'hed].

Krakeel g. (-s) : P. tabut g., trouz g., rendael g., gourdrouz g., rev g., kroz g., bec'h g., diskrap g., breud g., reuz g., riot g., chikan g., dael b., jeu b., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., chabous g., bec'h g., langaj g., pironed lies., skandal g., karbac'h g., kabal b., chao g., aroun g., jibas g., tabac'h g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., estlamm g.

krakeelen V.gw. (hat krakeelt) : P. kas trouz, kas karbac'h, kabalat, kas safar, ober ar sod, ober trouz bras, chabousat, c'hoari e loen, c'hoari an taol, c'hoari e benn,

c'hoari buhez, diskargañ ur voltenn, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, toumpial, ober karnaj, karnajal, tournial, ober trouz (cholori, talabao), safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, tabac'hañ, tabutal, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober e zen gars, razailhat.

Krakeeler g. (-s,-) : tabac'her g., draskler g., sabater g., cholrier g., tournier g., rouler g., straker g., trouzer g., rendaeler g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chikaner g., noazour g., chilper g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., arveller g., soroc'her g., pikailher g.

Krakeelerei b. (-) : chipoterezh g., pismigerezh g., taskagn g., nagennerzh g., abegerezh g., chikanerezh g., rekinerezh g.

Krakeelerin b. (-,nen) : tabac'herez b., drasklerez b., sabaterez b., tournierez b., roulerzh b., trouzerez b., dispac'herez b., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdorez b., strakell b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., arvellerzh b., soroc'herez b., pikailherez b.

Krakelfüße lies. : skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

krakelig ag. : *krakelige Handschrift*, skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

krakeln V.k.e. (hat gekrakelt) : skrabadenniñ, skridajiñ, torskrivañ udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper.

Kräkente b. (-,n) : [loen.] gouhouad g. [*liester* gouhouidi], krakhoud g. [*liester* krakhoudi], krageb b.

kraklig ag. : *sellit ouzh krakelig*.

Kral g. (-s,-el-s) : [su Afrika] kraal g., kral g.

Kralle b. (-,n) : 1. skilf g., kraban b., ivin g. ; *einziehbare Krallen*, skilfoù pak-dispak lies. ; *mit Krallen versehen sein*, bezañ skilfek, bezañ krabanek, bezañ ivinek ; *die Katze zeigt ihre Krallen*, divanegañ a ra ar c'hazh e skilfoù, dispakañ a ra ar c'hazh e skilfoù, dispakañ a ra ar c'hazh e ivinoù ; *der Raubvogel schlägt seine Krallen in die Beute*, an evn-preizh a grog a-leizh skilfoù en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfoù e korf e breizh ; *seine Krallen wetzen*, lemmañ e skilfoù ; *scharfe Krallen*, skilfoù lemm lies., krabanoù lemm lies., ivinoù lemm lies. ; 2. [dre skeud.] *die Krallen zeigen*, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekaad, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor) ; *ich bezahle dann alles bar auf die Kralle*, me 'baeo tout pizh-razh en un taol.

krallen V.k.e. (hat gekrallt) : 1. dispakañ e skilfoù, dispakañ e ivinoù, divanegañ e ivinoù, kregiñ gant e skilfoù, pakañ gant e skilfoù ; 2. krabisañ, skilfañ, krafignat, krifinat, krabanata ; 3. [dre skeud.] P. *etwas krallen*, skrapat udb, skrapañ udb, divorañ udb, kemer udb a-gildom, flapañ udb a-gildom, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb, lakaat e grabanoù war udb., krabanata udb, falzigañ udb, spoefisañ udb, mougañ udb.

V.em. : **sich krallen** (hat sich (t-d-b) gekrallt) : 1. kregiñ gant e skilfoù, pakañ gant e skilfoù ; 2. [dre skeud.] P. *sich (t-d-b) jemanden krallen*, ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., ober e varv d'u.b., sevel e loaioù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., reiñ avel a-benn d'u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b.

Krallenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., skilfad g., skilfadenn b., krabisadenn b. ; *Krallenhiebe versetzen*, krabanata, skilfañ, krafignat ; *einen Krallenhieb bekommen*, tapout ur c'hrabanad.

krallig ag. : krabanek, skilfek, ivinek ; *krallige Nägel*, ivinoù kaouenn lies.

Kram g. (-s) : 1. P. brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., draillhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stal b., stalriad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., strobelloù lies., stlabez g., strobard g., traoùajoù lies., traoerezh g., belbeterezh g., traoù treut lies., traoù a get lies. ; 2. [kozh] marc'hadourezh b., stal b. ; *seinen Kram ausbreiten*, dispakañ e stal, displegañ (staliañ) e varc'hadourezh (Gregor) ; 3. [dre skeud.] *es passt mir nicht in den Kram*, kement-se ne ra ket va jeu (ne blij ket din, n'eo ket da din) ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram* ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da zirouestlañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; *den ganzen Kram hinschmeißen*, lezel pep tra war e revr (ouzh an drez), stlepel pep tra ouzh an drez, lezel (teuler) pep tra ouzh an drez, lezel pep tra

ouzh torgenn, plegañ touchenn, koazhañ, chom a-dreuz gant e hent, kac'hat en e vragez, dilezel ar stourm, reiñ e zilez, lezel pep tra war e gement all, kemer e sac'h, diskouez e seilioù, teuler (strinkañ) an trebez war-lerc'h ar billig, teuler (stlepel) ar billig goude an trebez, stlepel (teuler) ar boned war-lerc'h an tog.

Krambambuli g. (-s) : P. odivi jenevera g., lambig jenevera g., lambig Danzig g.

kramen V.gw. (hat gekramt) : furbouchañ, furchal, furchata, ober ar furch e, ober furch e, ober furch ha klask e, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ ; *in einer Schublade kramen*, furbouchañ (furchal, furchata, turmuch, c'hwiliañ, brellañ, furgutañ) en un diretenn, c'hwiliañ (turlutañ, dispac'hañ) un diretenn.

Krämer g. (-s,-) : ispiser g., staler g., merser g.

Krämerei b. (-,-en) : ispisiri b., stal ispisiri b., ispiserezh b., merserezh b., stal vihan b.

Krämergeist g. (-es) : [gwashaus] spered brizhvarc'hadourek g., skarster a spered g., strizhder a spered g.

krämerhaft ag. : brizhvarc'hadourek, berrsperelek, berrspereket, skars a spered, skort a spered b..

Krämerin b. (-,-nen) : ispiserez b., stalierez b., merserez b.

Krämeration b. (-,-en) : bro renet gant tud skars a spered b., bro renet gant tud skort a spered b., bro rennet gant brizhvarc'hadourien b.

Krämerseele b. (-,-n) : spered brizhvarc'hadourek g., skarsder a spered g., strizhder a spered g.

Kramladen g. (-s,-laden) : 1. boutikl g./b., bazar g. ; 2. [dre skeud.] stalabard g., stalikerezh g.

Krammetsvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] drask louet b. bondrask b., borzevelleg g.

Krampe b. (-,-n) / **Krampen**¹ g. (-s,-) : [tisav.] krapinell stumm U b., krapon stumm U g., krap stumm U g., krog stumm U g., krapon stumm U g., tach-krog stumm U g.

Krampen² g. (-s,-) : [Bro-Aostria] pigell b.

Krampf g. (-s, Krämpfe) : 1. [mezeg.] glaz b. [liester glazoù, glizi], glazig b., andag g., glizi str. ; *konvulsiver Krampf*, glizienn b. [liester glizi] ; *den Krampf bekommen*, bezañ krog ar c'hlaez en an-unan, kregiñ (skeiñ) ar c'hlaez en an-unan, dont ar c'hlaez en e izili, tapout glaz ; *von Krämpfen befallen werden*, bezañ skoet (dalc'het) gant ar glizi, kaout ur gaouad c'hlaezi, kaout ur barr glizi, bezañ glizi gant an-unan, bezañ krog ar glizi en an-unan ; *der Krampf in seinem Bein war noch nicht vorbei*, ne oa ket aet ar c'hlaez diouzh e c'har c'hoazh ; *Darmkrämpfe*, droug-kof g., poan-gof b., gwentl g. ; *mit Krämpfen verbunden*, gliziek, gliziennek, gliziennus ; 2. [dre skeud.] P. *so ein Krampf*, pegen hegazus (hegaz, hegas, kasaus, kazus) eo an dra-se ! un torr-penn eo an dra-se !

Krampfader b. (-,-n) : [mezeg.] teuc'hell b., gwazhienn-c'hros b. [liester gwazhied-gros], gwazhienn c'hwezet b. [liester gwazhied c'hwezet], gwazhienn dev b. [liester gwazhied tev], c'hwezenn b., dedarzhenn b., korbezenn b., garad b., logodenn b. [liester logodennoù].

krampfaderig ag. : [mezeg.] korbezennet, c'hwezet.

Krampfanzfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] glizi str., kaouad c'hlaezi b., kaouad glizi g., barr glizi g., kradoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies.

krampfartig ag. : *sellit ouzh krampfhaft*.

krampfen V.k.e. (hat gekrampft) : *seine Finger um etwas krampfen*, krapañ en udb, kregiñ en udb, kregiñ ouzh udb, delc'her peg en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg en udb.

V.gw. (hat gekrampft) : [Bro-Suis] mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h d'ar c'hanab, lakaat ar vourell en e gerc'henn, pegañ, bezañ er wakol, dont e wakol gant an-unan, ober ur c'hrogaed bleiz, ober un taol striv, ober un taol diskrap, lakaat leizh ar vourell, korfañ, ober ur stagadenn, en em stagañ da labourat, kregiñ du el labour, c'hwistañ, dosiñ, en em zrustañ, difretañ, diskrapañ, daoubenniñ war al labour, en em zuañ gant al labour, kiañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, labourat a-nerzh, labourat evel ur c'hi, reiñ bec'h dezhi, labourat hep damantiñ d'e gorf, mont dezhi hep damantiñ d'e boan, loeniñ, loeniñ e gorf, lardañ, kordañ da vat gant al labour, lopañ, poaniañ, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, dic'hwistañ, dic'hastañ, bountañ ganti, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, bezañ en an-unan ur gounnar labourat, ruilhal ha merat e gorf, daoudortañ war an tach, c'hwestañ e-barzh, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ a-stenn gant e labour, difraeañ, dehasañ, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour, bouc'halañ.

V.em. : **sich krampfen** (hat sich (t-rt) gekrampft) : *sich (t-rt) um etwas krampfen*, en em zalc'hel ouzh udb, krapañ en udb, kregiñ en udb, kregiñ ouzh udb, delc'her peg en udb, kregiñ start en udb, kregiñ peg en udb.

krampfhaft ag. : 1. gliziek, gliziennek, gliziennus, stroñs-distroñs, stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù ; *krampfhaftes Zuckungen*, glizi str. ; *krampfhaftes Lachen*, c'hoarzh gliziennek, c'hoarzh stroñs-distroñs (stroñsus, a-frapadoù, a-daolioù) g. ; *ihr Lächeln hat etwas Krampfhaftes an sich*, mousc'hoarzhin a ra digalon, mousc'hoarzhin a ra c'hwerv (glas, gwenn, plat), emañ-hi o vousec'hoarzhin ouzh an avel, emañ-hi o vousec'hoarzhin gwenn evel bleud flour ; 2. [dre skeud.] *krampfhaftes Bemühungen*, strivoù dreistmuzul (serzh, kalet, tenn, start, a-lazh-ki) lies.

Adv. : 1. a-frapadoù, a-daolioù, stroñs-distroñs ; 2. taer, a-zevri-kaer, evel pennsodet, evel un dall, a-lazh-ki.

Krampf Husten g. (-s) : [mezeg.] paz gliziek g., peud gliziek g., paz gliziennek g., peud gliziennek g., paz gliziennus g., peud gliziennus g., paz stroñs-distroñs g., peud stroñs-distroñs g., paz stroñsus g., peud stroñsus g., paz a-frapadoù g., peud a-frapadoù g., paz a-daolioù g., peud a-daolioù g.

krampf ag. : *sellit ouzh krampfhaft*.

Krampfleiden n. (-s) : [mezeg.] droug-uhel g., kleñved-uhel g., droug-sant g., droukfell g., droug-sant-Yann g., epilepsiezh b.

krampflindernd ag. / **krampflösend** ag. / **krampfstillend** ag. : [mezeg.] enepgliziek, enebandagek.

Kran g. (-s, Kräne/-e) : gavr-houarn b., gavr b. ; *fahrbarer Kran*, gavr-houarn heloc'h b., gavr-houarn loc'h-diloc'h b., gavr fiñvus b.

Kranarm g. (-s,-e) : brec'h ar c'havr-houarn b., brec'henn ar c'havr-houarn b., gwalenn ar c'havr-houarn b.

Kranführer g. (-s,-) : paotr ar c'havr-houarn g., gavrour g.
Kranführerin b. (-,-nen) : plac'h ar c'havr-houarn b., gavrour b.

krängen V.gw. (hat gekrängt) : [merdead.] moñselliñ, kosteziñ, plegañ, plavañ ; *das Schiff krängt*, moñselliñ a ra ar vag, kosteziñ a ra ar vag, plegañ a ra ar vag, plavañ a ra ar vag, kosteziñ a zo gant ar vag.

Krängung b. (-,-en) : [merdead.] kostezadur g., kostez g., kosteziñ g., moñselliñ g.

Kranich g. (-s,-e) : [loen.] garan b. [*liester* garaned] ; *grauer Kranich*, *eurasischer Kranich*, garan louet b.

krank ag. : [mezeg.] klañv, diaes, dihet, fall, fall e gorf, stag ur c'hleñved bennak outañ ; *er ist krank*, klañv eo, paket klañv eo, war e gostez emañ, diaes eo, fall eo ; *sie ist krank*, klañv eo-hi, klañvez eo-hi ; *er ist schwer krank*, klañv-fall (klañv-ki, klañv-bras, klañv-moñs, klañv da vat, klañv-kaer, gwall fall) eo, meurglañv eo, ruskenn fall a ra, enk-tre eo warnañ, gwall glañv eo, gwall skoet eo, toc'hor bras eo / gwall doc'hor eo (Gregor), en ur par fall emañ ; *ewig krank*, klañv-diglañv, klañvidik, klañvus, silwink, peñver, ur galon voñselin dezhañ, sempl e yec'hed, stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, a gouezh alies en arwez ar yer, a vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall e gorf, korf fall dezhañ, stummet diouzh bezañ klañv alies, stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, troet da gleñvel evit an disterañ abeg, gwall gizidik ouzh ar c'heñvedoù ; *vor Kurzem noch war er krank*, a-nevez-vet klañv eo ; *krank machen*, klañvaat ; *krank machend*, klañvus, kleñvedus ; *krank werden*, mont klañv, dont klañv, kleñvel, klañvaat, mont e-barzh, en em gavout (chom, skeiñ) klañv, bezañ skoet gant ur c'hleñved, kouezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ paket klañv, dastum (tapout, serriñ, pakañ, ober) ur c'hleñved, pakañ e valapa, tapout e jeu, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, dastum droug, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kouezhañ klañv, gounit an droug, mont fall ; *er ist unheilbar krank*, n'eus ket a bare evitañ, klañv diremed eo, n'en deus pareañs ebet da c'hedal ; *auf den Tod krank sein*, bezañ klañv d'ar marv, bezañ klañv da vervel (klañv diremed) ; *sterbenskrank sein*, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ war e varv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvar, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, roeñviñ d'ar maez, bezañ o serriñ e levr, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ d'ar vervel, bezañ en e ziwezhañ kleñved ; *er ist auf den Tod krank*, ne zaleo ket da vervel ; *krank vor Neid*, klañv gant an avi (gant ar warizi, gant an erez), o tagañ gant an erez ; *sich krank melden*, kas kemenn (reiñ da c'houzout) ez eur klañv ; *der Arzt hat ihn für zehn Tage krank geschrieben*, dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus, rankout a ra chom dek devezh er gwele

gant ar mezeg ; *die machen mich krank*, me a ya klañv ganto ; *er stellt sich krank*, ober a ra van da vezañ klañv, ober a ra an asvan da vezañ klañv, ober a ra ar mod da vezañ klañv, ober a ra min da vezañ klañv, ober a ra sin a vezañ klañv, hemañ a vez kamm e gi pa gar, un den klañv eo ha n'en deus droug nemet e penn e viz, un den klañv eo ha n'en deus nemet daou liardad poan e penn e viz, hennezh a zo klemm-klemm, hennezh a zo klemm-diglemm, pebezh klemm-klemm ! hennezh a zo term-term, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, bez en deus ar paz hag ar sifern hag ar strak-revr tout a-vern, aesoc'h eo klemm evit kaout poan ; *krank zu Bett liegen*, bezañ dalc'het war e wele ; *sich krank lachen*, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, kinnig fatañ ken na c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, mougañ kement e c'hoarzh, c'hoarzhin ken na vouger ; *er war gesund, bevor er krank wurde und war krank, bevor er starb, er erkrankte gesund und starb krank*, yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas.

Kranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] klañvour g., klañvourez b., klañvdiad g., klañvdiadez b., klañv g. [*liester* kleñvien], klañvez b. ; *die Kranken*, ar glañvourien lies., ar gleñvien lies. ; *unheilbar Kranke(r)*, klañvour dibare g., klañvourez dibare b. ; *einen Kranken heilen*, yac'haat ur c'hlañvour diouzh e gleñved, pareañ ur c'hlañvour diouzh e gleñved, degas ur c'hlañvour en e yec'hed, degas ar yec'hed endro en ur c'hlañvour, degas ur c'hlañvour da vad, kas ur c'hlañvour da vad, degas ur c'hlañvour ; *einen Kranken füttern*, leinañ ur c'hlañvour, paskañ ur c'hlañvour, merennañ ur c'hlañvour ; *wie geht's dem Kranken ?* penaos e ra ar c'hlañvour ? penaos emañ kont gant ar c'hlañvour ?

kränkeln V.gw. (hat gekränkelt) : [mezeg.] bezañ klañvidik, bezañ klañv-diglañv, bezañ klañvus, krakveañ, bezañ silwink, bezañ peñver, kaout ur galon voñselin, bezañ sempl e yec'hed, bezañ stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv ; *er kränkelt*, klañv-diglañv eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, fall eo e gorf, korf fall en deus, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, hennezh 'zo stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg, gwall gizidik ouzh ar c'heñvedoù eo ; *vor sich hin kränkeln*, bezañ krignet gant ur c'hleñved, bezañ uzet gant ur c'hleñved, langisañ, kastizañ, mont e wad e dour, treiñ e wad e dour, dizeañ.

kränkelnd ag. : klañvidik, klañv-diglañv, klañvus, kleñvedus, dister, diyac'h, diyec'hed, glac'har, krak, malotrou, prim, rats, sinac'h, teusk, silwink, doareet-fall, gouglañv, sempl e yec'hed, peñver.

kranken V.gw. (hat gekrankt) : 1. [mezeg.] bezañ dalc'het gant ; *sie krankt an Blutarmut*, dalc'het eo gant an amwad, stag eo an amwad outi, klañv eo gant an amwad ; 2. [dre skeud.] bezañ gwazh eus, en em gavout gwazh eus, en em gavout diaes eus, damantiñ eus ; *dieser Betrieb krankt an fehlerhafter Organisation*, an embregerezh-se a zo gwazh eus un doare labourat siek.

kränken V.k.e. (hat gekränkt) : *jemanden kränken*, feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., gwanikenniñ u.b., hegal u.b., flemmañ u.b., mezhekaat u.b., tennañ mezh war u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., teuler dismegañs war u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b., gwalennata u.b., dantañ u.b., ober divalav d'u.b. ; *kränkende Worte*, komzoù pegus (hek, hekus, flemmus, feukus, put, broudus, flipatus) lies., kaoziou pounner lies., lañchennadoù lies., flipadennoù lies., distaoladennoù naer-wiber lies. ; *jemanden tief kränken*, feukañ (anoaziñ, chifañ, hegal, flemmañ) u.b. da vat ; *sich gekränkt fühlen*, feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ broc'het, chifañ ; *leicht zu kränken*, gwiridik, gwall wiridik e lër, feukidik, aes da feukañ, tik, anoazus ; *er wurde schwer gekränkt*, dismegañset ruz e oa bet.

V.em. : **sich kränken** (hat sich (t-rt) gekränkt) : bezañ nec'het bras, bezañ doaniet, mantriñ, glac'hariñ, chifañ, anoaziñ, kemer anoaz, kemer amgign ; *sie kränkt sich über sein Gebaren*, nec'het bras eo gant e emzalc'h, doaniet eo abalamour d'e emzalc'h, ankeniet eo he c'halon en abeg d'e emzalc'h.

kränkend ag. : dismegañsus, dismegus, pegus, hek, hekus, flemmus, feukus, dipitus, put, anoazus, gloazus, flipatus ; *kränkende Worte*, komzoù pegus (dismegañsus, hek, hekus, flemmus, feukus, dipitus, put, kunujennus, flipatus, berius) lies., kaoziou pounner lies., lañchennadoù lies., flipadennoù lies., distaoladennoù naer-wiber lies. ; *höchst kränkend*, dismegañsus ken ez eo, dismegus-kenañ.

Krankenanstalt b. (-,-en) : [mezeg.] kreizenn brederiañ b., yec'heti g., ti-yec'hed g., klañvdi g.

Krankenauto n. (-s,-s) : [mezeg.] ambulañs b., klañvgarr g.

Krankenbahre b. (-,-n) : palankoù lies., kravazh daoubennek g. (Gregor)

Krankenbericht g. (-s,-e) : [mezeg.] kemennadenn yec'hed b., danevell yec'hed b.

Krankenbesuch g. (-s,-e) : [mezeg.] gweladenn d'ur c'hlañvour b.

Krankenbett n. (-s,-en) : gwele klañvour g. ; *auf dem Krankenbett liegen*, bezañ dalc'het war e wele, bezañ war e gostez, chom (bezañ dalc'het) er gwele (Gregor).

Krankengeld n. (-s,-er) : [mezeg.] skorenñ gleñved b., gopr kleñved g., digoll kleñved g.

Krankengeschichte b. (-,-n) : 1. [mezeg.] diagentoù ar c'hlañvour lies. ; 2. [dre fent] ezrevelladur e boanioù gant u.b. g.

Krankengymnast g. (-en,-en) : [mezeg.] leuñvour g., bevfiñvour g., kineziterapour g.

Krankengymnastik b. (-) : [mezeg.] leuñvouriezh b., bevfiñvouriezh b., kineziterapiezh b.

Krankengymnastin b. (-,-nen) : [mezeg.] leuñvourez b., bevfiñvourez b., kineziterapourez b.

Krankenhaus n. (-es,-häuser) : [mezeg.] klañvdi g., ospital g. ; *in ein Krankenhaus aufnehmen*, darbenn en ur c'hlañvdi, degemer en ur c'hlañvdi ; *jemanden im Krankenhaus behalten*, derc'hel u.b. en ospital.

Krankenhausaufenthalt g. (-s,-e) : [mezeg.] ospitaladur g., klañvdiadur g., klañvdiañ g.

Krankenhausinfektion b. (-,-en) : poread kurdiat g.

Krankenhauskosten lies. : [mezeg.] mizoù ospitalañ lies., mizoù klañvdiañ lies.

Krankenhauspauschale b. (-,-n) : [mezeg.] treziad ospitalañ g., treziad klañvdiañ g.

krankenhausreif ag. : 1. mat da gas d'an ospital ; 2. [dre skeud.] broñsuet ha bronduet e gorf gant an taolioù, gwall aozet, duet e gorf gant an taolioù, meüret e gorf gant an taolioù.

Adv. : [dre skeud.] *jemanden krankenhausreif schlagen*, breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b. evel ma faot, kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, reiñ ur roustad (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saead bazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, segal, koad) d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., drailhañ u.b. kig-hag-eskem, drailhañ e c'henoù d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennoù d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na luf / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor).

Krankenkasse b. (-,-n) : kef kretadur kleñved g., kef surentez sokial g. ; *allgemeine Ortskrankenkasse*, kef kentañ kretadur kleñved alaman g., kef surentez sokial alaman ar c'horn-bro g.

Krankenkost b. (-) : [mezeg.] reol-voued b.

Krankenlager n. (-s,-) : [mezeg.] gwele klañvour g.

Krankenpflege b. (-) : [mezeg.] prederioù lies., prederiadoù lies.

Krankenpflegehelfer g. (-s,-) : [mezeg.] skoazeller-prederier g., adklañvdiour g.

Krankenpflegehelferin b. (-,-nen) : [mezeg.] skoazellerez-prederier b., adklañvdiourez b.

Krankenpfleger g. (-s,-) : [mezeg.] prederier g., klañvdiour g.

Krankensaal g. (-s,-säle) : [mezeg.] sal ar re glañv b., sal ar glañvourien b.

Krankensalbung b. (-,-en) : [relij.] nouenn b., oleviadur ar glañvourien g., Sakramant an nouenn g., deverioù lies., reizhoù diwezhañ lies., reizhoù lies., Sakramant an Olev g. (Gregor) ; *die Krankensalbung verabreichen*, *die Krankensalbung geben*, deveriñ, nouiñ, nouenniñ ; *die für*

die Krankensalbung notwendigen Devotionalien, reizhoù an nouenn lies. ; *Tasche mit den für die Krankensalbung notwendigen Devotionalien*, sac'h-nouenn g.

Krankensäufte b. (-,-n) : kravazh g., parlankoù lies.

Krankenschein g. (-s,-e) : [mezeg.] follenn-gleñved b., testeni ehan kleñved g.

Krankenschwester b. (-,-n) : [mezeg.] klañvdiourez b.

Krankenstand g. (-s,-stände) : [mezeg.] niver ar glañvourien g., feur klañvourien g., niver ar glañvdiidi g., feur klañvdiidi g.

Krankenträger g. (-s,-) : kravazhataer g., kravazher g.

Krankentransport g. (-s,-e) : treuzdougerezh klañvourien g.

Krankenversichertenkarte b. (-,-n) : kartenn kretadur kleñved b.

Krankenversicherung b. (-,-en) : kretadur kleñved g.

Krankenvorgeschichte b. (-,-n) : [mezeg.] diagentoù ar c'hlañvour lies.

Krankenwagen g. (-s,-) : [mezeg.] ambulañs b., klañvgarr g., karr-klañvdi g.

Krankenwärter g. (-s,-) : [mezeg.] gward klañvourien g., beilhour klañvourien g.

Krankenwärterin b. (-,-nen) : [mezeg.] gwardez klañvourien b., beilhourez klañvourien b.

Krankenzimmer n. (-s,-) : [mezeg.] sal ar re glañv b., sal ar glañvourien b.

Krankenzug g. (-s,-züge) : [lu] treuzdougadeg klañvourien b., tren klañvourien g.

krankfeiern V.gw. (hat krankgefeiert) : lavaret bezañ klañv, ezvezañ, bezañ ezvezant.

krankhaft ag. : kleñvedel, diyac'h, klañvus ; *krankhafter Ehrgeiz*, arvez kleñvedel g., uhelegezh kleñvedel b., c'hoant-sevel diyac'h g., kleñved an uhelegezh g., youl-sevel glañvus b., egar sevel g. ; *krankhafte Eifersucht*, oaz-kren g. ; *Ausgeburts einer krankhaften Fantasie*, frouezh ur faltazi diroll ha klañv g.

Krankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved g., droug g., P. stropad g., malapa g., fall g. ; *angeborene Krankheit*, kleñved enganed g., kleñved ganedigel g. ; *eine schwere Krankheit*, ur c'hleñved fall-kenañ (grevus, lourt, rust) g., ur gwall gleñved g. (Gregor), ur barrad bras a gleñved g. ; *eine äußerst gefährliche Krankheit*, *eine bössartige Krankheit*, *eine maligne Krankheit*, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g., ur c'hleñved lemm g. ; *tödliche Krankheit*, kleñved marvel g. ; *chronische Krankheit*, kleñved (droug) henek g., droug retolz g. ; *hartnäckige Krankheit*, kleñved peg g. ; *schnell sich entwickelnde Krankheit*, kleñved lemm g. ; *langwierige Krankheit*, pore g., pore hir g., pore kleñved g. ; *die Krankheit ist akut*, ur c'hleñved prim an hini eo, fourradus eo ar c'hleñved-se, ur c'hleñved taer an hini eo ; *wir wissen nicht, was er für eine Krankheit hat*, n'ouzomp ket peseurt kleñved a zo gantañ ; *jemanden von einer Krankheit heilen*, yac'haat u.b. diouzh e gleñved, pareañ u.b. diouzh e gleñved ; *eine Krankheit heilen*, yac'haat ur c'hleñved, pareañ ur c'hleñved ; *die Krankheit nimmt ihren Lauf*, ar c'hleñved a ra e dro, emañ ar c'hleñved oc'h ober e varead, emañ ar c'hleñved oc'h ober e reuz ; *die Krankheit ist zu weit fortgeschritten, um noch geheilt zu werden*, re engravet eo ar c'hleñved evit ma ve gallet e bareañ ; *diese Krankheit kann auch anders ausgehtigt werden*, gallout a

c'haller lazhañ ar c'hleñved-se e-giz-all c'hoazh ; *nur mit einem wirksamen Heilmittel wird man diese Krankheit los*, an droug-se a zo ret outañ ul louzoù nerzhus ; *meine Krankheit ist auf den Verzehr von Muscheln zurückzuführen*, ar c'hregin am boa debret a zo kiriek din da vezañ klañv, ar c'hregin am boa debret a zo kiriek da'm c'hleñved, klañv on diwar ar c'hregin am boa debret ; *an einer Krankheit leiden*, bezañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ paket (bezañ grevet) gant ur c'hleñved bennak, bezañ ur c'hleñved bennak stag ouzh an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak stok ouzh an-unan, bezañ peg ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dalc'het (skoet, gwasket) gant ur c'hleñved bennak, jahinañ gant ur c'hleñved bennak, bezañ kuezhet ur c'hleñved bennak war an-unan, bezañ ur c'hleñved bennak oc'h hegal ouzh an-unan, bezañ krog ur c'hleñved bennak en an-unan, bezañ dastumet (serret, tapet, paket) ur c'hleñved bennak ; *an welcher Krankheit leidest du ?* peseurt kleñved a zo o c'hoari ganit ? e dalc'h peseurt kleñved emañ ? peseurt kleñved a zo krog ennout ? gant peseurt kleñved emañ ? ; *sich eine Krankheit zuziehen*, P. *sich eine Krankheit holen*, gounit un droug, pakañ un droug, dastum (tapout, serriñ, pakañ, ober) ur c'hleñved, dastum (tapout, serriñ, pakañ) e fall, pakañ e valapa, tapout e jeu, stropañ ur c'hleñved ouzh an-unan, tapout ur stropad, tapout ur gaouad, kuezhañ ur c'hleñved bennak war an-unan, klañvaat, mont e-barzh, dastum droug, gounit an droug ; *sich eine schwere Krankheit holen*, kuezhañ klañv a-drak, kuezhañ klañv da vat, kuezhañ klañv-moñs ; *eine Krankheit ausbrüten*, *den Keim einer Krankheit in sich tragen*, bezañ o c'horiñ ur c'hleñved bennak, bezañ o vagaan ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad ; *eine Krankheit glücklich überstehen*, achap diouzh ur c'hleñved ; *sich von einer schweren Krankheit erholen*, sevel eus ur barrad bras a gleñved ; *diese Krankheit bin ich noch nicht los*, ar c'hleñved-se n'eo ket aet diwarnon c'hoazh, ar c'hleñved-se n'eo ket dispieg diouzhin c'hoazh, n'eo ket graet e varead gant va c'hleñved c'hoazh ; *an einer Krankheit daniederliegen*, rankout chom er gwele en abeg d'ur (bezañ dalc'het er gwele gant ur) c'hleñved bennak, chom a-stok war e wele, bezañ war e gostez, bezañ diskaret gant ur c'hleñved ; *an einer Krankheit sterben*, *einer Krankheit erliegen*, bezañ diskaret gant ur c'hleñved, bezañ sammet gant ur c'hleñved, bezañ kaset betek ar mouch gant ur c'hleñved, bezañ gwintet gant ur c'hleñved, mervel diwar (gant) ur c'hleñved, mont gant ur c'hleñved, bezañ kaset d'ar vered gant ur c'hleñved ; *nach langer schwerer Krankheit verstorben*, marvet diwar ur c'hleñved hir ha tenn, marvet war-lerc'h ur pore hir ha tenn ; *eine Krankheit greift um sich*, ur c'hleñved a ra e reuz, en em ledañ a ra ur c'hleñved, bez ez eus ur c'hleñved o c'hoari e reuz, ur c'hleñved a zo o toullañ e hent ; *von einer Krankheit genesen*, sevel diwar e wele / distagañ diouzh kleñved (Gregor), dont en e yec'hed en-dro, dont e yec'hed d'an-unan en-dro, digleñviñ, yac'haat, pareañ, bezañ tremenet ar c'hleñved diwar an-unan, mont ar c'hleñved diouzh an-unan, mont ar c'hleñved diwar an-unan, dont e-barzh, sevel a bore ; *die Krankheit war*

besiegt, maoutet e oa ar c'hleñved ; *eine langwierige Krankheit durchmachen*, hircleñvel ; *sexuell übertragbare Krankheit*, kleñved tapet dre zarempredoù rev g., kleñved degaset gant an darempredoù rev g., kleñved revel (gwenerel) g., [koz] kleñved vil g., kleñved lous g. ; *ansteckende Krankheit*, kleñved-red g., kleñved pegus g., kleñved spegus g., kleñved stagus g., pore g. ; *gegen diese Krankheit gibt es kein Schutzmittel*, n'eus difenn ebet a-enep ar c'hleñved-se ; *die schwarze Pest war eine furchtbare und höchst ansteckende Krankheit*, ar vosenn zu a zo bet ur pore spontus ha spegus-kenañ ; *Herzkrankheit*, kleñved kalon g. ; *diese Krankheit entkräftet ihn*, ar c'hleñved-se a zeu d'e zinerzhañ, ar c'hleñved-se a ziskar e nerzh, ar c'hleñved-se a zisliber (a doc'hor) anezhañ, gant ar c'hleñved-se e teu da vezañ dinerzh, emañ o tivalavaat gant ar c'hleñved-se, emañ oc'h uzañ gant ar c'hleñved-se, e wanaat a ra ar c'hleñved-se ; *seine Krankheit hat sich verschlimmert*, klañvaet eo c'hoazh, gwashaet eo dezhañ, gwashaet eo e gleñved, kresket eo e gleñved.

Krankheitsanfall g. (-s,-anfälle) : [mezeg.] barr kleñved g., barrad kleñved g., stokad kleñved g., frapad kleñved g., frapadenn gleñved b., kaouad kleñved b/g., korfad kleñved g., krogad kleñved g., strañs kleñved g., strañsad kleñved g., taol-droug g., gwaskadenn gleñved b., reuziad kleñved g., strapad kleñved g.

Krankheitsanzeichen n. (-s,-) : [mezeg.] azon g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sinton g.

Krankheitsbericht g. (-s,-e) : [mezeg.] kemennadenn yec'hed b., danevell yec'hed b.

Krankheitsbild n. (-s,-er) : [mezeg.] merkoù klinikel lies., taolenn glinikel b., kleñvedadur g.

krankheitserregend ag. : kleñvedus.

Krankheitserreger g. (-s,-) : [mezeg.] brouder kleñved g., atizer kleñved g., gwezher kleñvedus g., klañvuzenn b., kontammer g., bazhell b., bazhennig b., hadenn gleñved b.

Krankheiterscheinung b. (-,-en) : [mezeg.] azonoù lies., sintonoù lies., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g.

krankheitshalber Adv. : [mezeg.] evit abegoù yec'hed, evit abegoù kleñved.

Krankheitskeim g. (-s,-e) : [mezeg.] bazhell b., bazhennig b., klañvuzenn b., had ur c'hleñved bennak g., hadenn gleñved b. ; *Untersuchung auf Krankheitskeime*, imbours'h bakteriologek g.

Krankheitslehre b. (-) : [mezeg.] kleñvedouriezh b., patologiezh b.

Krankheitsprozess g. (-es,-e) : argerzh ar c'hleñved g., kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g.

Krankheitsstoff g. (-s,-e) : [mezeg.] viruz g., klañvuzenn b., hadenn gleñved b., afenn b., flaeriañs b., garvev g., mikrob g., bazhell b., bazhennig b.

Krankheitsverhütung b. (-) : enepkleñvedoniezh b.

Krankheitsverlauf g. (-s,-verläufe) : kerzh ar c'hleñved g., red ar c'hleñved g., argerzh ar c'hleñved g., emdroadur ar c'hleñved g. ; *den Krankheitsverlauf bremsen, den Krankheitsverlauf zum Stillstand bringen*, terriñ nerzh ar c'hleñved.

Krankheitszeichen n. (-s,-) : [mezeg.] azon g., arouez-kleñved b., anad ur c'hleñved g., sinton g.

kranklachen V.em. : **sich kranklachen** (hat sich (t-rt) krankgelacht) : bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzher, mougañ kement e c'hoarzher, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.

kränklich ag. : klañvidik, klañv-diglañv, klañvus, kleñvedus, dister, diyac'h, diyec'hed, glac'har, krak, malotrou, prim, ratous, sinac'h, teusk, silwink, gouglañv, kinglañv, dihet, sempl e yec'hed, peñver ; *kränkliches Aussehen*, liv an diyac'h g., liv ar ginglañv g., neuz klañvidik b., liv peñver g. ; *er ist von Natur aus kränklich*, klañv-diglañv eo, gwall glañvus eo, ampalaeret-fall eo : pa ne vez ket poan en ur penn e vez poan er penn all, hennezh a gouezh alies en arwez ar yer, n'en deus ket bet yec'hed biskoazh, hemañ 'vez atav vi pe labous o c'hoari gantañ, hennezh 'zo stummet diouzh bezañ klañv alies, hennezh 'zo stummet diouzh c'hoari ar c'hlañv, hennezh 'zo troet da gleñvel evit an disterañ abeg, fall eo e gorf, korf fall en deus, etre e wele hag e dan e vez bepred, ur galon voñselin en deus, sempl eo e yec'hed.

Kränklichkeit b. (-) : klañvusted b., temz-korf klañvidik g., temz peñver g.

krankmachen V.gw. (hat krankgemacht) : lavaret bezañ klañv, ezvezañ, bezañ ezvezant.

krankmelden V.em. : **sich krankmelden** (hat sich (t-rt) krankgemeldet) : kas kemenn (reiñ da c'houzout) ez eur klañv.

Krankmeldung b. (-,-en) : [mezeg.] kemenn ehan kleñved g.

krankschreiben V.k.e. (schrieb krank / hat krankgeschrieben) : [mezeg.] reiñ un ehan kleñved da ; *der Arzt hat ihn für zehn Tage krankgeschrieben*, dek devezh ehan-labour en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan kleñved en deus bet gant ar mezeg, dek devezh ehan-labour diwar gleñved en deus.

Krankschreibung b. (-,-en) : [mezeg.] ehan kleñved g., ehan-labour diwar gleñved g.

Kränkung b. (-,-en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flemm g., flemmad g., flemmadenn b., hegadenn b., dismegañs b., mezhadenn b., anoaz g. ; *eine Kränkung abwaschen*, gwalc'hiñ ur flemm.

Kranwagen g. (-s,-) : karr-gavr g., karr gavr-houarn g., kamion-gavr g.

Kranz g. (-es, Kränze) : 1. kurunenn b., kurunennad b., kurun b., garlantez str./b. ; *etwas mit Kränzen schmücken*, garlantezañ udb ; *einen Kranz (am Grabe) niederlegen*, lakaat ur gurunennad vleunioù war ar bez ; *jemandem den Kranz aufsetzen*, loreañ u.b., kuruniñ u.b., kurunennañ u.b., lakaat ar gurunenn war penn u.b. ; *Mauerkranz*, tok ur voger g. ; 2. [dre skeud.] gronn g., gronnad g., gourizad g. ; *Kranz blühender Gärten um die*

Stadt, gourizad liorzhoù bleunioù en-dro da gêr (oc'h ober tro kêr) g.

Kranzbart g. (-s, -bärte) : kolier barv g.

Kränzchen n. (-s, -) : 1. kurunnenn g. ; 2. [dre skeud.] kelc'h mignonezed g., kafeta g., kafea g.

kränzen V.k.e. (hat gekränzt) : [barzh.] loreañ, kuruniñ, kurunnennañ.

Kranzfortsatz g. (-es) : [korf.] baleg kurunek g.

Kranzgefäß n. (-es, -e) : [korf.] kurunerenn b.

Kranzgesims n. (-es, -e) : [tisav.] rizenn b.

Kranzjungfer b. (-, -n) : plac'h-a-enor b., plac'h-enor b.

Kranznaht b. (-) : [korf.] mellez ar gurunenn g.

Kranzniederlegung b. (-, -en) : lakidigezh ur gurunennad vleunioù war ur bez b., lakidigezh ur gurunennad vleunioù e-harz ur maen-koun b.

Kranzrad n. (-s, -räder) : [rod-vilin.] tourlant loaioù g.

Krapfen g. (-s, -) : [kegin.] bignez str., bignezenn b. ; *Krapfen aus Buchweizenmehl*, logod str.

Krapp g. (-s) : [louza.] louzaouenn-al-liverien b., gwrizienn-ruz b., gwarañs str.

krass ag. : gros, krenn, groñs, anat, touet ; *das steht in krassem Gegensatz zu ...*, kement-se a zo peurzisheñvel diouzh ..., disheñvel-groñs (disheñvel-razh, disheñvel-krenn) eo an dra-se diouzh ..., a-enep-bev (a-enep-kaer, a-enep-krenn) eo an dra-se da ... ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *krasse Unwissenheit*, diouiziegezh krenn (spontus, lous) b., azenerezh g.

Krater g. (-s, -) : 1. toull-diskarg ur menez-tan g., genoù ur menez-tan g., krater g. ; 2. [lestr, Henamzer] krater g.

Kraterlandschaft b. (-, -en) : dremmvro loarheñvel b., gweledva loarheñvel g.

Kraterloch n. (-s, -löcher) : krater g., genoù ur menez-tan g., toull-diskarg ur menez-tan g.

Kratersee g. (-, -n) : lenn menez-tan b., lenn grater b.

Kratten g. (-s, -) : [Bro-Suis] paner b.

Kratylysmus g. (-) : kratulouriezh b.

Kratzbürste b. (-, -n) : 1. [tekn.] broust orjal g., broust raskañ, broust skrabañ, broust kravet ; 2. [dre skeud.] nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., spered gin g., spered kontrol a zen g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., pabor g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor), kanell b., plac'h gwazh eget ar vosenn b., rachouzell b., keben b., diaoulez b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval g., gwesped str., bleizez b., kevnidenn b., gwac'h b., pig-spenn b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadeg b., tarzhiell b., yar b., paborez b.

kratzbürstig ag. : [dre skeud.] hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spenn, grignous, hek, hek e c'henoù, gouerous, dic'hras, rok e zoare, rust e zoare, un den reut anezhañ, diaes ober gantañ, diaes c'hoari gantañ, treuz, un teod lous a zen anezhañ, diskombert, ur penn kegin anezhañ, ginus, ginet, gouerus, kintus, diaes, kivioul, rekinus, rekin, gin, rebours ; *kratzbürstig sein*, bezañ en imor santel, bout e gwalarn, gwalarniñ, bezañ broc'h en an-unan, bezañ broc'het, bezañ tro en e voned ; *kratzbürstig werden*, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentroù), mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel war e elloù (e gentroù), sevel droug en an-unan, kounnariñ, arfleuiñ, rebekat, sevel e gribell, rual el limonoù, rebarbiñ ouzh ar c'hentroù, ourzal, taeraat, buanekeat, buanegezh, feulzañ, imoriñ, diskouez imor, rebekat ouzh ar c'hentroù (Gregor).

Kratzdistel b. (-, -n) : [louza.] askolenn-bikoù b., askol-pikoù str., askolenn-zu b., askol-du str. [*Cirsium arvense*].

Kratze b. (-, -n) : [tekn.] 1. kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., rakler b., sklerenn b. ; 2. kribin b., rañvell b., inkard g.

Krätze b. (-) : [mezeg.] rogn b./g., gal g., diskrab g., droug-sant-Maen g. ; *von Krätze befallen*, galous, galus, rogneg ; *Krätze hervorruft*, rognus ; *ihre Hände sind von der Krätze entstellt*, un daouarn dispennet gant ar gal he deus.

Kratzeisen n. (-s, -) : [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., rakler b., sklerenn b.

krätzkrank ag. : galous, galus, rogneg.

Krätzekranke(r) ag.k. g./b. : galouz g., galouez b., galuz g., galuzez b.

kratzen V.gw. (hat gekratzt) : 1. skilfañ, krabisañ, krabanata, skrabañ, diskrañ, kravet ; *Katzen kratzen*, skilfañ (krabisañ, krabanata, skrabañ) a ra ar c'hizhier ; *der Hund kratzt an der Tür*, skrabañ a ra ar c'hi ouzh an nor ; *auf der Geige kratzen*, seniñ biolin evel ur c'hozh rebedour (Gregor), rebediñ, skrabañ kerdin ur violoñs ; 2. strakal, gwigourat, skignat, chourikal ; *die Feder kratzt*, ar bluenn a strak hag a wigour war ar paper, skignat a ra ar bluenn, kregiñ a ra ar bluenn er paper ; 3. *dieser Rauch kratzt mir im Halse*, kregiñ a ra ar moged-se em gouzoug, tagañ va gourlañchenn a ra ar moged-se.

V.k.e. (hat gekratzt) : 1. raskañ, rakañ, raklañ, peliat, rinkat, kignat, daladuriñ, grakañ, skrabañ, kravet, krabisañ, diskrañ, naviñ, roskignat, razhañ ; 2. [dre astenn.] *etwas auf ein Papier kratzen*, lakaat buan-ha-buan udb war un tamm paper, skrabadenniñ (torskrivañ, skridajiñ) udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper ; 3. P. *das kratzt mich nicht !* tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? -

pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; *ich glaub', mich kratzt der Affe !* ne c'hallan ket krediñ, pezh a welan ! n'eo ket gwir alato ! biskoazh kement all ! biskoazh em buhez kement all ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! kur gaer ! ur gur gaer ! ur bam eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! peadra a zo da vamañ ! V.em. : **sich kratzen** (hat sich gekratzt) : en em gravat, en em skrabañ, en em grafignat, P. cheñch plas d'e laou ; *sich (t-rt) wund kratzen*, en em gravat betek ar bev (betek ar gwad) ; *sich (t-rt) hinter dem Ohr kratzen*, skrabañ e skouarn, kravat e skouarn ; *sich (t-d-b) den Scheitel kratzen*, skrabat kern e benn, kravat kern e benn ; *sich (t-d-b) den Kopf kratzen*, skrabañ e benn, krafignat e benn, kravat e benn.

Kratzen n. (-s) : 1. skrab g., diskraab g., skraberezh, skrabat g. ; 2. *das Kratzen der Feder auf dem Papier war zu hören*, klevet a raed ar bluenn o strakal hag o wigourat war ar paper.

Kratzer g. (-s,-) : 1. krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadenn b., graspadur g., garchennadur g., kign g., kignadenn b., skilfadenn b., skrabadenn b., rifadenn b., diruskadenn b. ; *das ist ja nur ein Kratzer*, un tamm kignadenn n'eo ken ; *Kratzer bekommen*, roudennañ ; 2. [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerzh b., sklerenn b., karzhprenn g.

Krätzer g. (-s,-) : P. 1. gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., egras g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., bidrouilh g., piketez g., piketezenn b., jamezenn b., gwin morfont g., gwin sutik g., gwin kalet g., chiboudenn b., gouezwin g., pikenadenn b., pikenadenn b. ; 2. [tekn.] kraver g., kraverez b., rask g., rakerez b., raklouer g., skraber g., kravell b., raker g., raklerzh b., sklerenn b.

Kratzfuß g. (-es,-füße) : [dre skeud.] P. stouig g., stouadenn b., soubladenn b., skrab-diskraab g.

Kratzheil n. (-s) : [louza.] [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwenig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.

kratzig ag. : *kratziger Bart*, barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str. ; *kratziges Hemd*, roched garv d'ar c'hroc'hen b./g. ; *kratziger Wein*, gwin trenk g., gwin kriz da evañ g., gwin skouarn g., gwin tri lonk hag un

houpadig g., gwin a dri lonk hag un astenn gouzoug g., gwin put g., bidrouilh g., jamezenn b., gwin morfont g., gwin sutik g., gwin kalet g. ; *kratzige Stimme*, mouezh raouliet b., mouezh c'harv b., mouezh c'hoilhet b., mouezh revet b., doare kraoñennek da gaozeal g.

krätzig ag. : [mezeg.] rogneg, galus, galous.

Krätzmilbe b. (-,-n) : [mezeg.] araknidenn ar rogn b. [*liester* araknid ar rogn], araknidenn ar gal b. [*liester* araknid ar gal].

Kratzspur b. (-,-n) : krabisadenn b., krafignadenn b., krafadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., ribiñsadenn b., spinadur g., diruskadur g., graspadur g., garchennadur g., kignadenn b., kign g., kignadur g., skilfadenn b., skrabadenn b. ; *der Bär hat am Stamm Kratzspuren hinterlassen*, lezet en deus an arzh merk e grabanoù war kef ar wezenn.

Kratzwolle b. (-) : bourell c'hloan b., dibouboù lies.

Kratzwunde b. (-,-n) : [mezeg.] krabisadenn b., krafignadenn b., kraf [*liester* krafioù, krefen] g., skilfadenn b.

krauen V.k.e. (hat gekraut) : flourañ ; merat, dorloañ, merata.

Kraul n. (-s) : [sport] kraolañ g., kraol g.

kraulen¹ V.k.e. (hat gekrault) : flourañ ; merat, dorloañ, merata, pariñ.

kraulen² V.gw. (hat gekrault / ist gekrault) : [sport] kraolañ.

kraus ag. : 1. azrodellek, rodellet stank, rodellek, rodellaouek, rodell, foutouilhek, fuilh, fuilhet, topin, frizet ; *krause Haare*, blev berr frizet stank str., blev rodellet berr (rodellet stank, rodellek, rodell, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet) str., penn barbed g. (Gregor) ; *krause Wolle*, gloan fuilh g. ; 2. krizet, ridet, rodellet, rodell, frizet, grognonek ; *krause Falten*, plegoù poulounez lies., poulounez str., plegoù krizet (ridet, rodellet, frizet, grognonek) lies., kuilhoù lies. ; *er zog die Stim kraus*, krizañ (roufennañ, kabridañ) a reas e dal, krinañ a reas e zremm, ober a reas ur bod-spenn war e dal, sevel a reas e c'hourrennoù (Gregor) ; 3. [dre skeud.] *krause Gedanken*, mennozhioù displann (dispis, kudennek, rouestlet, luziet) lies.

Krause b. (-,-n) : 1. [blev] pennad blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kreñnek) g., penn barbed g. (Gregor) ; 2. [pezh-dilhad] frezenn b., krepez g.

Kräuseleisen n. (-s,-) : houarn frizañ g., houarn rodellañ g.

kräuseln V.k.e. (hat gekräuselt) : 1. krizañ, ridañ ; *der Wind kräuselt die Wasseroberfläche*, an avel a griz gorre an dour, an avel a rid gorre an dour, krizañ a ra gorre an dour gant an avel, ridañ a ra gorre an dour gant an avel, frizañ a ra gorre an dour gant an avel, roufennañ a ra gorre an dour dindan an avel ; 2. frizañ, rodellañ, fuilhañ, kordigellañ ; *sich das Haar kräuseln lassen*, lakaat frizañ (lakaat rodellañ) e vlev, lakaat ober ur frizadenn ; *gekräuselte Haar*, blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, frizet) str., penn barbed g. (Gregor) ; 3. [gwiad.] grognonañ, kuilhañ.

V.em. : **sich kräuseln** (hat sich gekräuselt) : 1. frizañ, rodellañ, rodellaouañ, fuilhañ ; *ihr Haar kräuselt sich (t-rt)*, rodellañ a ra he blev, frizañ a ra he blev, fuilhañ a ra he blev ; 2. krizañ, kizhierañ, gwagennañ, houlenañ,

frizañ, roufennañ ; *die See kräuselt sich im Wind*, an avel a griz gorre ar mor, an avel a rid gorre ar mor, krizañ a ra ar mor gant an avel, ridañ a ra ar mor gant an avel, frizañ a ra ar mor gant an avel, roufennañ a ra ar mor dindan an avel ; *auf dem See kräuseln sich (t-rt) die Wellen*, deñvedigoù a zo war al lenn, pilhennek eo al lenn, drailh a zo war al lenn, eonnennek eo al lenn, kizhierañ a ra al lenn, frizañ a ra al lenn.

Kräuseln n. (-s) : 1. [blev] rodellaouañ g., frizañ g., friserezh g., frizeür b., frizadennoù lies. ; 2. [mor] gwagennadur g., gwagennañ g., houlennañ g., houlennadur g., frizadennoù lies.

krausen V.k.e. (hat gekraust) : 1. krizañ, roufennañ, kabridañ ; *die Stirm krausen*, krizañ (roufennañ, kabridañ) e dal, ober ur bod-spern war e dal, sevel e c'hourrennoù / sevel ar gourrennoù (Gregor) ; 2. [blev] frizañ, rodellañ, fuilhañ, kordigellañ ; 3. [gwiad.] grognonañ, kuilhañ.

kraushaarig ag. : rodellet e vlev, rodellek e vlev, rodellaouek e vlev, foutouilhek e vlev, fuilhet e vlev, fuilh e vlev ; *kraushaarige Frau*, frizadenn b.

Krauskohl g. (-s) : [louza.] kaol dantek str., kaol rodellek str.

Krauskopf g. (-s,-köpfe) : 1. pennad blev rodellet (rodellek, rodellaouek, foutouilhek, fuilh, fuilhet, kreofiek) g., penn barbed g. (Gregor) ; 2. [tekn.] frez g.

Krauskopfpelikan g. (-s,-e) : [loen.] pilikant penn-fuilh g.

Kraussterntang g. (-s,-e) : [louza.] tin du g., tin gouez g.

Kraut n. (-s, Kräuter) : [louza.] 1. plant geotek str., geotegenn b. [*liester* geoteged], louzaouenn b. [*liester* louzoù, louzeier], geotenn b. ; *würzige Kräuter*, louzeier saouriñ str., louzeier sasun lies., louzoù-kegin str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str. ; *die Rüben schießen (wachsen) ins Kraut*, chaotrañ (gwalennañ, gwalenniñ, korzenniñ, bazhouliñ, garzhenniñ, jagudiñ, marc'hañ, pennañ) a ra an irvin, an irvin ne reont nemet glasvez ; *Unkraut*, louzoù fall str., fall louzoù str., louzoù str., drouklouzoù str., louzeier fall lies., gagn b., lastez str., stonn str., lorgnez str. ; [tr-l] *wie Kraut und Rüben*, mesk-ha-mesk, kej-ha-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-divesk, touez-touez, en un douez, en un d(r)uilhad (Gregor), moc'h-ha-marc'h, sribouilh-strabouilh ; P. *er wirft alles wie Kraut und Rüben durcheinander*, ur stlabez a zo gantañ, lakaat a ra pep tra a-stlabez (en un douez), lakaat a ra pep tra en un duilhad (Gregor).

2. kaol str. ; *Kraut einlegen (einschneiden)*, lakaat kaol-go da virout, ober kaol-go ; *Sauerkraut*, kaol-go str., kaol-goet str. ; P. *das macht das Kraut nicht fett*, n'eo ket an dra-se a lakay muioc'h a dan dindan ar soubenn (a lakay kaol er soubenn), ne vo ket drusoc'h ar peuriñ (ar stal) ganeomp goude-se, ne vimp ket gwell a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se.

3. louzaouenn [*liester* louzoù, louzeier] b., louzoù g., remed g., aozad plantel g. ; *Kräuter sammeln*, louzaoua ; [tr-l] *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen*, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve -

diremed eo ar marv - rankout mervel a zo ul lezenn na c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *dagegen ist kein Kraut gewachsen*, diremed eo an dra-se, n'eus difenn ebet a-enep an dra-se.

4. P. butun g. ; *ein feines Kraut*, butun eus an dibab (diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h) g., butun mat g., butun dibab g.

krautartig ag. : [louza.] geotennek, geotek, geotheñvel, e doare ar geot, a-zoare gant ar geot, a-seurt gant ar geot.

Krautblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] kloer str., kloerenn b.

Kräuter 1. [louza.] *liester evit Kraut* ; 2. [kegin.] *würzige Kräuter*, louzeier saouriñ str., louzeier sasun lies., louzoù-kegin str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str.

Kräuterbitter g. (-s) : [kegin.] likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

Kräuterbuch n. (-s,-bücher) : 1. levr louzawouriezh g. ; 2. [dre astenn.] geotaouad g., louzaoueg b.

Kräuterbutter b. (-) : [kegin.] amanenn gant louzoù-kegin g., amanenn perisilhet g.

kräuterfressend ag. : [loen.] geotdebrer g.

Kräutergarten g. (-s,-gärten) : louzaoueg b.

Kräuterhandel g. (-s) : louzaouerezh g.

Kräuterhändler g. (-s,-) : louzaouer g.

Kräuterhandlung b. (-,-en) : 1. [kenwerzh] louzaouerezh g. ; 2. [stal] louzaouerezh b.

Kräuterkäse g. (-s) : [kegin.] keuz gant louzeier fin g.

Kräuterkunde b. (-) / **Kräuterlehre** b. (-) : louzawouriezh b.

Kräuterlikör g. (-s,-e) : [kegin.] likor louzeier g.

Kräutersammler g. (-s,-) : louzaouer g.

Kräutersammlung b. (-,-en) : geotaouad g., louzaoueg b.

Kräutersuppe b. (-,-n) : [kegin.] soubenn al louzeier b.

Kräutertee g. (-s) : / **Kräutertrank** g. (-s) : [kegin.] tizan g., dour-louzoù g., aozad plantel g.

Kräuterverkäufer g. (-s,-) : louzaouer g.

krautig ag. : geotennek ; *krautige Pflanzen*, plant geotennek str.

Krautjunker g. (-s,-) : P. denjentil diwar ar maez g., denjentil a-ziwar ar maez g., denjentil diwar ar ploue g., tammig noblañs g., aotrou bihan g.

Krautkopf g. (-s,-köpfe) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] penn-kaol g., kaolenn b.

Krautsalat g. (-s) : [kegin.] saladenn gaol b.

Krautstrunk g. (-s,-strünke) : [louza.] treujenn gaol b.

Krawall g. (-s,-e) : saka-maout g., pegad g., kabaduilh b., frigas g., kann b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., diframm g., taol-dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-reuz g., taol-freuz g., tabut g., jibas g., sabad g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., bec'h g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., karnaj g., estlamm g., foar b., keusteuenn b., charre g., aroun g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabac'h g., rendael g. ; *Krawall machen*, *Krawall schlagen*, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar,

toumpial, ober karnaj, karnajal, tournial, kas karbach'h, kabalat, kas trouz, kas safar, ober trouz (cholori, talabao), c'hoari e loen, bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, loeniñ, kabaduilhañ, tabac'hañ, tabutal, skandalat, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz, ober e zen gars.

Krawallmacher g. (-s,-) : tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., paotr an drailh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., kabaduilher g.

Krawallmacherin b. (-,-nen) : tabac'herez b., sabaterez b., tournierez b., rouleriez b., trouzerez b., dispac'herez b., fourgaserez b., plac'h an drailh b., toull-freuz g., plac'h ar beilh b., kabaduilherez b.

Krawatte b. (-,-n) : frondenn b., kravaten b. ; *eine Krawatte umbinden*, lakaat ur frondenn (ur gravatenn) en e gerc'henn ; *eine rot gepunktete Krawatte*, ur gravatenn piz ruz warni b.

Krawattenknoten g. (-s,-) : skoulm frondenn g., skoulm kravaten g.

Krawattennadel b. (-,-n) : spilhenn frondenn b., spilhenn gravatenn b., gwask kravaten g./b., gwask frondenn g./b.

Krawattenträger g. (-s,-) : paotr e gravatenn g., paotr e frondenn g.

Krawattenträgerin b. (-,-nen) : plac'h he c'hravatenn b., plac'h he frondenn b.

kraxeln V.gw. (ist gekraxelt) : [rannyezh.] pignat, krapañ, krimpañ, simpañ.

Kraxeler g. (-s,-) : [rannyezh.] kraper g., krimper g., alpaer g., simmer g.

Kreation b. (-,-en) : 1. krouidigezh b., krouiñ g. ; 2. krouadenn b. ; 3. [kegin.] aozadenn geginerezh b.

Kreationismus g. (-) : [relij.] krouedouriezh b.

Kreationist g. (-en,-en) : [relij.] krouedour g.

kreativ ag. : ... krouiñ, ijinus, ijiniek, ijinnet-mat, imbroudu, leun e spered a faltazi, faltazius a zen, bezañ un den a ijin, bezañ imbroudu, bezañ un imbrouder, bezañ leun e spered a faltazi, bezañ ur spered faltazius a zen, bezañ un den leun a ijin.

Kreativität b. (-) : spered-krouiñ g., spered krouer g., krouuster g., krouusted b., ijinusted b., galloud imbroudiñ g., ijin krouiñ g., imbroud g.

Kreatur b. (-,-en) : 1. krouadur g., noueant g., tra krouet g., den krouet g. ; *die stummen Kreaturen*, al loened mut lies. ; 2. [dre skeud.] mevel g., lakez g. ; *er ist eine Kreatur des Satans*, diaoulet eo, hennezh emañ an diaoul en e gorf (en e groc'hen), mevel an diaoul eo hennezh, emañ diwar Baolig, lakez an diaoul eo hennezh, hennezh a zo ministr Satan, hennezh a zo ministr an diaoul, hennezh a zo ur c'hef ifern, hennezh en deus graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), gwidre an diaoul a zo en e gorf, gwerzhed eo d'an diaoul korf hag ene.

Krebs g. (-es,-e) : 1. [loen.] a) grilh-dour g., chevr str., kevnid-dour str. ; *Krebse putzen*, *Krebse zurechtmachen*, digrestenañ chevr (grilhed-dour) ; *Flusskrebse fangen*, grilheta, pesketa grilhed-dour, chevreta ; b) [dre astenn.] krank g., kresteneg g. ; *höhere Krebse*, kresteneged uhel

lies. ; *untere Krebse*, kresteneged izel lies. ; 2. [dre skeud.] *Krebse*, reputailhoù lies., levrioù diwerzhed lies., diwerzhadennoù lies., amrefuz g. / dilez g. (Gregor) ; 3. [mezeg.] krankr g., krign-bev g., kañser g., malitouch g./b. ; *er hat Krebs*, tapet en deus ar c'hrign-bev, gant ar c'hrign-bev emañ, taget eo gant ar c'hrign-bev ; *er ist an Krebs gestorben*, aet eo gant ar c'hrign-bev ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kantenich, damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden*, sant Josef Kantenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev ; 4. [stered.] Krank g., steredeg ar C'hrank b.

krebsartig ag. : 1. [mezeg.] krankrel, kañserek, e doare ar c'hign-bev, a-zoare gant ar c'hign-bev, a-seurt gant ar c'hign-bev ; 2. [loen.] krestenek, e doare ar c'hresteneged, a-zoare gant ar c'hresteneged, a-seurt gant ar c'hresteneged.

krebsen V.gw. (hat gekrebst) : 1. grilheta, pesketa grilhed-dour, chevreta ; 2. [dre skeud.] krakvevañ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, mont da fall, mont war ziskar, mont war fallaat ; *das Geschäft hat zu krebzen*, da fall e ya an aferioù, ne dalv tra penaos e ya an aferioù, null eo an aferioù, jeu fall 'zo gant an aferioù, war ziskar e ya an traoù, mont a ra an aferioù en tu rekin, digompez e ya an aferioù.

krebserregend ag. / **krebserzeugend** ag. : [mezeg.] kankreiat, kañserigenek, kañserogenek, karkinogenek.

Krebsfang g. (-s) : chevetaerezh g., grilhetaerezh g., pesketaerezh grilhed-dour g.

Krebsforscher g. (-s,-) : [mezeg.] kañserologour g., kankrouer g.

Krebsforscherin b. (-,-nen) : [mezeg.] kañserologourez b., kankrouez g.

Krebsforschung b. (-,-en) : [mezeg.] kañserologiezh b., kankrouiezh b.

Krebsgang g. (-s) : [dre skeud.] kerzh a-gil g., kerzhed a-souz g. ; *den Krebsgang gehen*, mont war an tu ma skrab ar yar, mont war-gil (a-zreskil, a-souz, a-rekin, a-gil), mont a-dreuz.

Krebsgeschwür n. (-s,-e) : 1. [mezeg.] yoc'henn gankrek b., tumor kankrek g., tumor kañserek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b. ; 2. [dre skeud.] kontamm g., bosenn b., lorgnez b. ; *die Jugendarbeitslosigkeit ist ein echtes Krebsgeschwür*, ur c'hontamm eo an dilabour e-touez ar re yaouank ; *der Alkoholismus in der Bretagne ist ein echtes Krebsgeschwür*, ur vosenn spontus eo al lonkerezh e Breizh, ul lorgnez spontus eo al lonkerezh e Breizh.

Krebsgeschwulst b. (-,-geschwülste) : [mezeg.] tumor kankrek g., tumor kañserek g., yoc'henn grankek b., arwez krign-bev g., malitouch g./b.

krebskrank ag. : [mezeg.] kankrek, tapet ar c'hrign-bev gantañ, gant ar c'hrign-bev, ar c'hrign-bev gantañ, taget gant ar c'hrign-bev.

Krebskranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] kankreg g., klañvour tapet ar c'hrign-bev gantañ g., klañvour taget gant ar c'hrign-bev g.

krebsrot ag. : ruz evel kribenn ur c'hilhog, ruz evel ur gogez.

Krebssuppe b. (-,-n) : [kegin.] biskennad b.

Krebstier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krebstiere*, kresteneged uhel lies. ; *untere Krebstiere*,

kresteneged izel lies. ; *Eier tragendes Kreststier*, kresteneg greunek g.

Krebstumor g. (-s,-en) : [mezeg.] yoc'henn gankrek b., tumor kankrek g., tumor kafiserek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b.

Krebsvorsorge b. (-) : [mezeg.] ragevezh ouzh ar c'hriñ-bev g., diarbenn ouzh ar c'hriñ-bev g., dizarbenn ouzh ar c'hriñ-bev g., dioumadur ar c'hriñ-bev g.

Krebsvorsorgeuntersuchung b. (-,-en) : [mezeg.] prouad dioumat ar c'hriñ-bev g.

Krebszelle b. (-,-n) : [mezeg.] kellig kankrek b.

Kredenz b. (-,-en) : [relij.] kredañs b., dresouer g., kanastell b.

kredenzen V.k.e. (hat kredenzt) : *jemandem etwas kredenzen*, diskenn da evañ d'u.b., lakaat ur banne d'u.b.

Kredenzstisch g. (-es,-e) : [relij.] kredañs b.

Kredit¹ g. (-s,-e) : **1.** [kenw.] kredad g., kred g., amprestadenn b., prestadenn b., amprest g., prest g. ; *kurzfristiger Kredit*, kredad war verr dermen g., kred war verr dermen g. ; *langfristiger Kredit*, kred war hir dermen g., kredad war hir dermen g. ; *eingefrorener Kredit*, kredad sparlet g., kred sparlet g., kredad skornet g., kred skornet g. ; *einen Kredit gewähren*, kredadiñ, aotren ur c'hred d'u.b. ; *Überschreitung eines Kredits*, distremen kredad g. ; *10 000 Euro Kredit*, ur prest dek mil euro ; **2.** kred g., termen g. ; *auf Kredit*, war zle, war gred, war dermen, e termen ; *auf Kredit bekommen*, kaout e termen, kaout war zle ; *auf Kredit kaufen*, prenañ war zle, prenañ war dermen, prenañ war gred, lakaat war ar c'hozh, prenañ war goch, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; *jemandem einen Kredit gewähren*, ober kred d'u.b., reiñ udb e kred d'u.b., aotren ur c'hred d'u.b., reiñ termen (reiñ amzer) d'u.b. da baeañ, lakaat prenañnoù u.b. war ar c'hozh, lakaat u.b. war ar c'hozh ; **3.** [dre astenn.] *Kredit haben (genießen)*, bezañ istimet (brudet mat, deuet-mat), bezañ erru-mat gant an dud, kaout anv mat (anv kaer, brud vat) ; *das hat ihn seinen Kredit gekostet*, dre gement-se en doa kollet e anv mat (ar fiziañs o doa an dud ennañ), dre gement-se en doa skuilhet e skudellad.

Kredit² n. (-s) : [arc'hant.] kaoud g., fred g., dilerc'h g.

Kreditbrief g. (-s,-e) : [arc'hant.] lizher kretaad g., lizher-kred g., merk-kred g.

Krediteröffnung b. (-,-en) : [arc'hant.] digoradur ur c'hredad g., digoradur ur c'hred g.

kreditfähig ag. : [arc'hant.] kredadus, gouest da baeañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da baeañ, kreñv e chouk, madoù dezhañ, kreñv e gein, mat da geinañ, gouest, barrek, talus.

Kreditgeber g. (-s,-) : [arc'hant.] kredour g., prester g., kellidoer g., pourchaser arc'hant g., pourchaser kevalaoù g.

Kreditgeberin b. (-,-nen) : [arc'hant.] kredourez b., presterez b.

Kreditgewährung b. (-,-en) : [arc'hant.] aotreadur ur c'hredad g., asantadur ur c'hred g.

Kredithai g. (-s,-e) : [arc'hant.] uzurer g., rasteller g., serrer g.

kreditieren V.k.e. (hat kreditiert) : [arc'hant.] kredekaat, lakaat arc'hant war.

Kreditinstitut n. (-s,-e) : [arc'hant.] kreti g.

Kreditkarte b. (-,-n) : [arc'hant.] kartenn-gred b.

Kreditkontingentierung b. (-,-en) : [arc'hant.] bevennadur ar c'hred g., reolerezh ar c'hred g.

Kreditlinie b. (-,-n) : [arc'hant.] linenn gred b., penn kred g.

Kreditnehmer g. (-s,-) : [arc'hant.] amprester g.

Kreditnehmerin b. (-,-nen) : [arc'hant.] ampresterez b.

Kreditor g. (-s,-en) : [arc'hant.] kredour g., prester g., pourchaser g.

Kreditorenkonto n. (-s,-konten) : kont pourchaser b.

Kreditrahmen g. (-s,-) : [arc'hant.] sammad uhelañ an dibourveziad aotreet g., bevenn uhelañ an trazennad aotreet b.

Kreditvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kretaad b.

Kreditüberziehung b. (-,-en) : [arc'hant.] distremen kredadoù g.

Kreditunterlage b. (-,-n) : [arc'hant.] testeni kredadusted g.

Kreditvergabe b. (-,-n) : [arc'hant.] asantadur ur c'hred d'u.b. g., aotre ur c'hredad g.

Kreditverknappung b. (-,-en) : [arc'hant.] strishadur ar c'hred g., moustradur ar c'hred g.

kreditwürdig ag. : [arc'hant.] kredadus, talus, gouest da baeañ, e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da baeañ, kreñv e chouk, kreñv e gein, mat da geinañ, madoù dezhañ, gouest, barrek.

Kreditwürdigkeit b. (-) : kredadusted b., talusted b.

Kredo n. (-s,-s) : **1.** [relij.] kredo b., simbol an ebestel g. ; **2.** [dre skeud.] aviel g., pater b., lezenn a c'hras b., kredenn b., kredo b.

Kreide b. (-,-n) : **1.** kleiz g. ; *bunte Kreide*, kleiz a liv g. ; *mit Kreide schreiben*, skrivañ gant kleiz, skrivañ gant un tamm kleiz ; **2.** Kleizeg g., Kretasean g., Kretase g., marevezh ar c'hreiz g. ; *in der Kreide*, da vare ar C'hleizeg, da vare ar C'hretasean, da vare ar C'hretase ; **3.** P. [dre skeud.] *mit doppelter Kreide schreiben*, ober kontoù treuz (korvigellet, korvigellus), ober kontoù miliner ; *bei jemandem in der Kreide stehen*, kaout dleoù war ar c'hozh e ti u.b., bezañ war goch e ti u.b., bezañ e dle u.b., bezañ dleour d'u.b. ; *bei jemandem in die Kreide geraten*, kemer (dastum, tennañ) dle e ti u.b.

kreideartig ag. : kleizek, e doare ar c'hreiz, a-zoare gant ar c'hreiz, a-seurt gant ar c'hreiz.

kreideblass ag. / **kreidebleich** ag. : gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul liñsel, ur c'hoef, lin, al laezh, ur c'houlaoenn-goar, un tamm koar, un tamm paper), gwenn evel ul lien, ken gwenn hag unan lienet, staenet ; *bei dieser schrecklichen Nachricht erstarrte er und sein Gesicht wurde kreidebleich*, menel a reas diloc'h ha staenet gant ar c'heloù fall-se ; *vor Schreck kreideblass werden*, mont morlivet gant ar spont, hirisiñ.

Kreidefels g. (-ens,-en) / **Kreidefelsen** g. (-s,-) : tornaod kleiz g., karregenn gleiz b., klegler kleiz g.

Kreideformation b. (-,-en) : [douar.] furnadur kleizek g.

kreidehaltig ag. : kleizek.

kreideweiß ag. : gwenn evel ul lienenn (un tamm lien, ul lien, ul liñsel, ur c'hoef, lin, al laezh, ur c'houlaoenn-goar, un tamm koar, un tamm paper), ken gwenn hag unan lienet, staenet.

Kreidezeichnung b. (-,-en) : tresadenn graet gant tammoù kleiz b.

kreidig ag. : kleizek.

kreieren V.k.e. (hat kreiërt) : krouiñ, imbroudiñ, ijinañ ; [c'hoariva] *eine Rolle kreieren*, krouiñ ur roll.

Kreis g. (-es,-e) : 1. [mat.] kelc'h g., kerl g., ront g. ; *die Fläche eines Kreises berechnen*, mentañ gorread ur c'helc'h ; *die Mitte eines Kreises*, kreiz ur c'helc'h g., kreizenn ur c'helc'h b. ; *ein Kreis ist definiert als Menge aller Punkte auf einer Ebene, deren Abstand von einem vorgegebenen Punkt dieser Ebene konstant ist*, ur c'helc'h a zo anezhañ ur grommenn blaen ha kloz a zo an holl boentoù a ya d'ober anezhi keit-ha-keit diouzh he c'hreiz ; *einen Kreis schlagen, einen Kreis ziehen*, tresañ ur c'helc'h ; *Kreise ziehen*, kelc'hiata ; *einen Kreis um etwas ziehen*, gronnañ udb gant ur c'helc'h ; *konzentrische Kreise*, kelc'hioù kengreiz lies. ; *Quadratur des Kreises*, karrezadur ar c'helc'h g., pevarc'hornegadur ar c'helc'h g. ; *im Kreise*, war-gelc'h, war-gerl, a-gelc'h, e kelc'h, en ur c'helc'hiad ; *sich im Kreise bewegen*, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h ; *sich im Kreise herumdrehen*, kefluskañ war gelc'h, kefluskañ a-gelc'h, treiñ evel ur gornigell, kornigellat, treiñ warnañ e-unan evel ur gornigell, c'hoari troig vezv, punañ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat ; [dre skeud.] *sich im Kreise drehen*, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, chom a-blas, na vont tamm war-raok.

2. [tra fetis] kelc'henn b., kelc'hienn b., kerl g., kerlenn b. [*liester* kerlennoù, kerlad], kilh g., troenn b.

3. [dre skeud.] tachenn b., tachennad b. ; *sein Schaffenskreis war groß*, ledan e oa tachenn e oberiantiz, oberiant e oa war un dachenn ledan, oberiant e oa war meur a dachenn.

4. [dre astenn.] kelc'h g., kelc'hiad g., metoù g., kouch g., meuriad g. ; *der Kreis der Jünger*, kelc'h an diskibien, kelc'h an dalc'hidi g. ; *ein großer Freundeskreis*, ur bern mignoned g., mignoned e-leizh lies. ; *im Kreise der Seinen*, e-kreiz e dud nes, gant e dud, gant (e-kreiz) e goskor ; *im Kreise der Familie*, e-kreiz ar familh, e-barzh an tiegezh, gant e diegezh ; *diplomatische Kreise*, meteier ar gannadourien lies., kelc'hiadoù ar gannadourien lies. ; *in gut unterrichteten Kreisen*, e-touez an dud kelaouet mat ; *die besseren Gesellschaftskreise*, ar renkadoù uhel lies., ar vondianed lies., an tev g. ; *die literarischen Kreise*, bed al lennegezh g., bed al Lizhiri g. ; *ein in weiten Kreisen bekannter Dichter*, ur barzh hollvrudet g.

5. [stered] kelc'hro b., reveulzienn b., reveulzi b. ; *Kreis der Planeten um die Sonne*, reveulziennoù ar planedennoù en-dro d'an heol lies., troioù ha distroioù ar planedennoù en-dro d'an heol (Gregor) lies.

6. [polit.] kanton g., bann g., pastel-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., korn-douar g., kornad-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., arondisamant g.

Kreisabschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn gelc'h b., dazrann gelc'h b.

Kreisamt n. (-s,-ämter) : [polit] isprefeti g., isprefeddi g., ti ar c'hanton g.

Kreisamtmann g. (-s,-amtmänner) : [polit] isprefed g., melestrour ur c'hanton g.

Kreisausschnitt g. (-s,-e) : [mat.] gennad kelc'h g.

Kreisbahn b. (-,-en) : 1. amredad g., amred g., troiad b., roudad g. ; 2. [stered.] kelc'hro b., kelc'hroad b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b.

Kreisbewegung b. (-,-en) : keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., reveulzienn b., reveulzi b., troadenn b.

Kreisblatt n. (-s,-blätter) : [kazetenn] embannadur lec'hel g.

Kreisbogen g. (-s,-bögen) : [mat.] gwareg kelc'h b., gwarenn gelc'h b.

kreischen V.gw. (hat gekreischt) : 1. skrijal, gragailhat, oekal, rifal, skroefjal, skuermal, garmin, P. gwic'hal, gwac'hat, blejal, razailhat, karnajal, [bugale] filipat ; *das zänkische Weib kreischt*, gwic'hal a ra ar geben, gragailhat a ra ar sarpantez, gwac'hat a ra ar big-spenn ; *der Papagei kreischt*, krial a ra ar peroked, trompilhañ a ra ar peroked, gwic'hal a ra ar peroked, garmin a ra ar peroked, karnajal a ra ar peroked ; 2. [dre skeud.] gwigourat, rigognat, chourikal, krial, ronkellañ ; *die Tür kreischt in den Angeln*, gwigourat a ra an nor war he marc'hoù, ronkellañ a ra an nor.

Kreischen n. (-s) : 1. rigogn g., gwigour g., gwigouradenn b., chourik g., chourikadenn b., chourikerezh g., sourrig g., griñserezh g. ; *das Kreischen einer Säge*, gwigour un heskenn g., chourik un heskenn g. ; 2. karnaj g., sklank g., soroc'h g., gwic'h g., gragailherezh g., kriadennoù lies., skiltradeg b. ; *das Kreischen der Silbermöwen*, karnaj ar gouelini g., kriadeg c'harv ar gouelini b.

kreischend ag. : gourskiltr, bouzarus.

Kreisdrehung b. (-,-en) : keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troadenn b.

Kreisel g. (-s,-) : 1. tonton g., kornigell b., pilpot g., kazh-mezv g. ; *kleiner Kreisel*, tonton besk g., kornigell berr he lost b., birouj g., trompilh b. (Gregor) ; *Kreisel mit Holzspitze*, pennki g. [*liester* pennkioù], pilpot g. ; *der Kreisel brummt*, fraoñval a ra ar kornigell, paterat a ra ar kornigell, nezañ a ra ar kornigell ; *der Kreisel geht aus*, kouezhañ a ra ar kornigell ; *mit dem Kreisel spielen*, c'hoari kornigell, c'hoari 'r kornigell, foetañ kornigell ; *den Kreisel in Schwung bringen*, reiñ buhez d'ar kornigell, reiñ lañs d'ar kornigell, plantañ tro er kornigell, lakaat ar kornigell da dreiñ, lakaat ar kornigell da vont en-dro, lañsañ ar kornigell, lakaat tro er kornigell ; 2. [dre skeud.] *er drehte sich wie ein Kreisel*, treiñ a rae warnañ e-unan evel ur kornigell, treiñ a rae evel ur kornigell, o c'hoari troig vezv edo, kornigellañ a rae war pennoùigoù e dreid ; 3. P. kroashent-tro g.

Kreiselhorizont g. (-s,-e) : [nij.] dremmwel kalvezadel g.

Kreiselkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.

Kreiselkompass g. (-es,-e) : [nij., merdead.] c'hwelgompaz g.

kreiseln V.gw. (hat gekreiselt / ist gekreiselt) : 1. (hat) : c'hoari 'r kornigell, foetañ kornigell ; 2. (hat/ist) : treiñ evel ur kornigell, kornigellat, treiñ warnañ e-unan evel ur kornigell, c'hoari troig vezv, kornigellañ war pennoùigoù e dreid, punañ, troellañ, troenniñ, troiata, troidellañ, troiellat, strobinañ.

Kreiseln n. (-s) : kornigellerezh g., troidellerezh g., troiataerezh g.

kreiselnd ag. : troellek.

Kreiselpumpe b. (-,-n) : [tekn.] pomp-tro g.

Kreiselspitze b. (-,-n) : pibenn ur gornigell b.

Kreiselstreik g. (-s,-s) : diskrog-labour diouzh tro g.

Kreiservisier n. (-s,-e) : [nij.] bizer giroskopek g., buker giroskopek g.

kreisen V.gw. (hat gekreist/ist gekreist) : 1. (hat/ist) : troiata, kildroenniñ, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, punañ, rodal, rodellañ, kelc'htreiñ, kelc'hiata, troellañ, troenniñ, troiellat, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h, kornigellat, ober troioù ha distroioù ; *der Wolf kreist um die Herde*, ar bleiz a zo o troiata (o kildroenniñ, o troidellañ, o punañ, o rodal, o rodellañ) en-dro d'ar vandenn zeñved, emañ ar bleiz o treiñ hag o tistreiñ en-dro d'an tropell deñved ; *die Raben kreisen über den Pinien*, ar brini a bun a-us d'ar pin, ar brini a bun a-uc'h ar pin, ar brini a gornigell a-us d'ar pin, ar brini a gornigell a-uc'h ar pin ; *das Flugzeug kreiste über der Stadt*, kildroenniñ a rae ar c'harr-nij a-us kêr ; *die Planeten kreisen um die Sonne*, treiñ a ra ar planedennoù en-dro d'an Heol, ar planedennoù a ra an dro d'an Heol ; *der Adler kreist hoch am Himmel*, an erer a blav e don an neñv (uhel-uhel en aer), an erer a gornigell uhel-uhel en aer ; *der Becher kreiste in der Runde*, an hanaf a zae a zorn da zorn, an hanaf a dremene eus an eil d'egile ; 2. (hat/ist) : *das Blut kreist in den Adern*, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor).

Kreisen n. (-s) : 1. keflusk war gelc'h g., keflusk-tro g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troidellerezh g., troiataerezh g. ; 2. [stered] kelc'htro b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b. ; 3. [korf.] gwadkaserezh g., red g., kas ar gwad g., amred gwad g., tremeniri b.

kreisend ag. : troellek.

Kreisfläche b. (-,-n) : [mat.] gorread ar c'helc'h g., gorread ar c'herl g., kelc'hiad g.

Kreisform b. (-,-en) : [mat.] furm gelc'hiek b.

kreisförmig ag. : kelc'hiek, krenn, ront, e doare ur c'helc'h, e doare kelc'hioù, a-zoare gant ur c'helc'h, a-zoare gant kelc'hioù, a-seurt gant ur c'helc'h, a-seurt gant kelc'hioù, graet war-gelc'h ; *kreisförmige Linie*, kelc'h g., kerl g., ront g., krommenn b. ; *kreisförmige Wellen*, lagadennoù war an dour lies.

Adv. : war-gelc'h, a-gelc'h, war-gerl.

kreisfrei ag. : [polit., kêrioù] stag ouzh kanton ebet.

Kreisgericht n. (-s,-e) : lez-varn ensav kentañ derez b., lez-varn eriol kentañ b.

Kreisgestalt b. (-,-en) : stumm kelc'hiek g.

Kreisinhalt g. (-s,-e) : [mat.] gorread ar c'helc'h g., gorread ar c'herl g., kelc'hiad g.

Kreiskegel g. (-s,-) : kernenn gelc'hiek b. ; *gerader Kreiskegel*, kernenn gelc'htreiñ b.

Kreiskolbenmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker dre vountelloù tro g.

Kreisrankenhaus n. (-es,-häuser) : pennospital-rannvro g.

Kreiskurve b. (-,-n) : [mat.] krommenn gelc'hadel b.

Kreislauf g. (-s) : 1. keflusk war gelc'h g., fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., troerezh g., troadur g., troadenn b., kelc'htro b., kelc'htroiad b., amdro b., trovezh b. ; 2. [korf.] *Blutkreislauf*, amred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., red-dired ar gwad dre ar c'horf g., tremeniri ar gwad b. ; *das Blut strömt im Kreislauf in den Adern*, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; 3. [stered.] kelc'htro b., kelc'htroiad b., reveulzienn b., amestez g., reveulzi b. ; *Kreislauf der Planeten*, reveulziennoù ar planedennoù lies., troioù ha distroioù ar planedennoù (Gregor) lies. ; 4. [tekn.] *geschlossener Kreislauf*, loskidigezh diabarzh b., enleskiñ g. ; *mit geschlossenem Kreislauf*, endevus, dre enleskiñ ; *offener Kreislauf*, loskidigezh diavaez b., ezleskiñ ; *mit offenem Kreislauf*, ezdevus, dre ezleskiñ

Kreislaufkollaps g. (-es,-e) : [mezeg.] kollapsus kalongwazhiedel g., kollapsus kalon-gwazhied g., koempad kalongwazhiedel g., koempad kalon-gwazhied g., goustouad kalongwazhiedel g., goustouad kalon-gwazhied g.

Kreislaufmittel n. (-s,-) : [mezeg.] louzoù da vroudañ red ar gwad g.

Kreislaufstörungen lies. : [mezeg.] gwadkaserezh strafuilhet g., dizurzhioù war tachenn ar gwadkaserezh lies., direizhoù an amred gwad lies., strafuilhoù kas ar gwad lies.

Kreislinie b. (-,-n) : [mat.] linenn gelc'hiek b., tro-gelc'h b.

Kreisrichter g. (-s,-) : barner en ul lez-varn ensav kentañ derez g., barner en ul lez-varn eriol kentañ g.

Kreisring g. (-s,-e) : [mat.] korenn b., kurunenn b.

kreisrund ag. : ront, kelc'hiek.

Kreissäge b. (-,-n) / **Kreissägemaschine** b. (-,-n) : heskenn-dro b., heskenn gleurc'h g., P. kleurc'h b., gleurc'h g.

Kreisschreiben n. (-s,-) : [Bro-Suis] kelc'hizher g.

Kreissehne b. (-,-n) : [mentoniezh] tant g. ; *gemeinsame Kreissehne*, kendant g.

Kreissektor g. (-s,-en) : [mat.] gennad kelc'h g.

kreißen V.gw. (hat gekreißt) : 1. [mezeg.] gwilioudiñ ; 2. [dre skeud.] *es kreißen die Berge, zur Welt kommt ein lächerliches Mäuschen, der Berg hat gekreißt, und eine Maus geboren, die Berge kreißen und ein Mäuslein wird geboren*, an iliz a ya d'ober ur chapel, aet eo mil d'ober kant.

Kreißsaal g. (-s,-säle) : [mezeg.] sal wilioudiñ b.

Kreisstadt b. (-,-städte) : penn-kanton g., pennlec'h-kanton g. [e Breizh], penn pastell-vro g., penn bann g., pennlec'h g., penn ranndir g.

Kreisstrom g. (-s,-ströme) : [tredan] tredan war amred g.

Kreistag g. (-s,-e) : [polit.] kuzul ar c'hanton g.

Kreisumfang g. (-s) : [mat.] tro-gelc'h b.

Kreisverkehr g. (-s) : kroashent-tro g., troboent g.

Kreiswehrratsamt n. (-s,-ämter) : [lu] burev enrollañ g.

Krem b. (-,-s) : 1. [kegin.] dienn g., koaven g. ; 2. [mezeg.] traet g., dienn g., koavon g. ; *Hautkrem*, traet evit ar c'hroc'hen g., dienn evit ar c'hroc'hen g., koavon evit ar c'hroc'hen g. ; 3. lard g. ; *Schuhkrem*, koaraj g.

Krematorium n. (-s, Krematorien) : krematorium g., pulluc'her g., forn devañ-korfoù b., ti-luduañ g.
kremig ag. : diennek, koavenek.
Kreml g. (-/s) : Kremlin g.; *der Kreml*, ar C'hremlin g.
Krempe b. (-, -n) : erien g., barraotenn b., troñs g.; *ohne Krempe*, dierien; *Hut mit zu schmäler Krempe*, tog re vesk g.
Krempel¹ g. (-s) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., gagnoù lies., stlabez g., stalabard g., stalikerezh g., boutikl g./b.
Krempel² b. (-, -n) : [tekn.] kribinerez b., kribin b., inkarderez b., inkard g., inkardenn b., rañvellerez b.
Krempelkamm g. (-s, -kämme) : kribin b., rañvell b., inkard g., breuz b.
krempeln V.k.e. (hat gekrempelt) : [tekn.] kribinañ, inkardañ, rañvellat, breuzat.
Krempeln n. (-s) : breuzerezh g., breuzadur g., rañvellerezh g., kribinañ g., inkardañ g.
Krempelmaschine b. (-, -) : inkarderez b., kribinerez b., rañvellerez b.
Krempier g. (-s, -) : inkarder g., kribiner g., rañveller g.
Kremser g. (-s, -) / **Kremserwagen** g. (-s, -) : karr-skaofek g., P. charabañ g.
Kren g. (-s) : [Bro-Aostria] [louza.] rforz str., gouezirvin str., elvezen str.
Kreol n. (-s) : [yezh] kreoleg g.
Kreole g. (-n, -n) : Kreol g.
Kreolin b. (-, -nen) : Kreolez b.
kreolisch ag. : 1. kreol; 2. [yezh.] kreolek.
Kreolisch n. : [yezh] kreoleg g.; *Jamaika-Kreolisch*, kreoleg Jamaika g.
Kreosot n. (-s) : [kimiezh] kreozot g., eoul ter-faou g., eoul faou-ter g., eoul-faou g.
kreieren V.gw. (ist krepier) : 1. kreñviñ, kreviñ, talpiñ, pibidañ, c'hwitañ, disweañ, menel, pakañ, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, foeltrañ, lipat (lonkañ) e loa, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, sailhañ er bailh, tortañ, pakañ anezhi, skosiñ, foeltriñ; *es sind ihm zwei Kühe krepier*, div eus e saout a zo aet da fall (a zo marvet, o deus talpet); 2. tarzhañ, dedarzhañ, sklisenañ, kreviñ.
Krepp g. (-s, -s/-e) : 1. lien-fuilh g., lien-topin g., mezher-topin g., topin g.; 2. lien-kañv g., mezher-kañvoù g., kañv g., beginenn b.
kreppen V.k.e. (hat gekrepp) : [tekn.] fuilhañ, ober paper krepon gant, ober topin gant.
Krepppapier n. (-s) : paper krepon g.
Kreppsohle b. (-, -n) : sol-votez krep b.
Kreppstoff g. (-s) : krepon g.
Krescendo n. (-s, -s) : [sonerezh] kresk g., kreskiñ g., kreñvaat g.
Kresse b. (-, -n) : 1. [louza.] beler str.; 2. [kegin.] beler g.
Kressebeet n. (-s, -e) : belereg b.

Kreta n. (-) : Kreta b.
Krete b. (-, -n) : [Bro-Suis] kribenn b., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-veneziou b.
Kreter g. (-s, -) : annezad Kreta g.
Krethi und Plethi lies. : noueañs b., tud a vrud fall lies., tud a wall vrud lies., ravalidi lies., hailhoned lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., lignez b., tud didalvez lies.; *mit Krethi und Plethi zusammensitzen*, en em lakaat gant tud a vrud fall, pleustriñ tud a wall vrud, pleustriñ hailhoned.
Kretin g. (-s, -s) / **Kretine** g. (-n, -n) : [mezeg.] den nammet e spered g., den blin e spered g., kretin g.
Kretinismus g. (-) : [mezeg.] nammedd spered b., nammder spered g., blinded spered b., blinder spered g., sempladurezh b., kretiniezh b.
kretisch ag. : ... Kreta, eus Kreta.
Kreuz n. (-es, -e) : 1. [relij.] Kroaz b., Krusifi b./g.; *das Kreuz ist meine Waffe* ! ar C'husif eo va c'hlav !; *die vier Arme eines Kreuzes*, pevar bann ur groaz lies.; *Querbalken eines Kreuzes*, treuz-kroaz g., divrec'h ur groaz lies.; *das Kreuz Christi, das Heilige Kreuz*, Kroaz ar C'hrist b., gwezenn ar Groaz b.; *im Zeichen des Kreuzes*, dindan arouez ar groaz; *Christus wurde ans Kreuz geschlagen*, staget (krouget) e voe ar C'hrist ouzh ar groaz, tachet (lakaet) e voe ar C'hrist e kroaz, kroazstaget (kroazkrouget, krusifiet) e voe ar C'hrist, staget e voe Jezuz ouzh ar prenn; *Jesus starb am Kreuz*, mervel a reas Jezuz war ar groaz; *das Kreuz machen*, ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn; *das Kreuz vor dem Bösen schlagen*, ober sin ar Groaz evit argas an droukspered; *sie nahmen das Kreuz gegen die Türken*, kemer a rejont ar groaz evit mont d'ar brezel santel a-enep an Durked (Gregor); *das Kreuz predigen*, atizañ an dud gant e brezennoù da vont d'ar brezel santel, gelver an dud gant e brezennoù da vrezel ar Groaz; *griechisches Kreuz*, kroaz c'hresian b.; *lateinisches Kreuz*, kroaz latin b.; *Gabelkreuz*, kroaz forc'hellek b.; *geschobenes (schräges) Kreuz*, kroaz Sant-Andrev b.; *keltisches Kreuz*, kroaz keltiek b.; *Kreuz ohne Kruzifix*, kroaz saoz b.; *das Rote Kreuz*, ar Groaz Ruz b.; *das Blaue Kreuz*, ar Groaz C'hlas b.; *Hakenkreuz*, kroaz kamm b., hevoud g., kroaz an nazied b.; [medalenn] kroaz b.; *das Eisene Kreuz*, ar Groaz Houarn b.; [dre skeud.] P. *mit der Kirche ums Kreuz gehen, die Kirche ums Kreuz tragen*, a) reiñ (klask) tro d'e hent; b.) klask tro da ziverrañ, ober ul luz evit kas udb da benn, kaout un doare luziet da gas udb da benn.
2. planedenn galet b., kroaz b., kroez b., poan b., tourmant g., bec'h g.; *er trägt geduldig sein Kreuz*, dougen a ra e groaz (bec'h e vuhez, e blanedenn, e boanioù, e groazioù, e yev) hep klemm, dougen a ra e groaz gant pasianted, en em ober a ra diouzh an amzer, en em ober a ra diouzh e blanedenn; *sein Kreuz tragen*, *sein Kreuz auf sich nehmen*, kemer e groaz, dougen e groaz gant pasianted, dougen bec'h e vuhez; *es ist ein Kreuz mit ihm*, ur gwall reuz eo ober outañ, an diaoul hag e gerniel eo ober war e dro, hennezh a zo ur groaz evit ar re a ra war e dro, hennezh a zo diaes-meurbet da

gundiñ, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ, kavout a ran da gochañ gantañ, hennezh em bez da badout gantañ, luziasennoù am bez gantañ, n'eus ken nemet rouestl anezhañ, krog am bez gantañ, krog a-walc'h am bez gantañ, gwall grog am bez gantañ, kavout a ran krog gantañ, kavout a ran krog a-walc'h gantañ, kavout a ran gwall grog gantañ, kroaz am bez gantañ, kroazioù am bez gantañ, diaes-meurbet eo ober dioutañ, diaes spontus eo tremen dioutañ.

3. kroaziadur g. ; *Fensterkreuz*, kroaz prenestr b. ; *Kreuzweg*, kroazhent g., kroashent g., forc'h an hent b. ; *Namenskreuz*, sinadur bet graet e stumm ur groaz g. ; *ein Kreuz darüber machen*, kroaziañ war udb, ober e gañv (ober kañvoù) d'udb ; *übers Kreuz stellen*, kroaziañ, kroazigellañ, lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat e kroaz (Gregor) ; *in die Kreuz und Quere rennen* (*kreuz und quer rennen*), redek a-hed hag a-dreuz (a-dreuz hag a-benn, a bep tu, a-zehou hag a-gleiz), mont dre gleuz ha garzh, froudañ, turlutañ, meskañ, defretañ.

4. [korf.] askorn kroazell g., lez b., kroazlez b., kroazell b., kroazell ar c'hein b., bandenn b., dargreiz g., talier g., talekon g., talpenn b., kreiz g. ; *sie hat ein schön gewölbtes Kreuz*, skourret brav eo he dargreiz, dargreizet gwevn (dargreizet brav) eo ; *ihm schmerzt das Kreuz*, droug-kein (poan-gein, droug dargreiz) en deus, poan en deus en e groazell, poan en deus a-rez e vandenn, poan en deus en e vandenn, poan en deus en e zargreiz, poan dargreiz en deus, torret eo e zargreiz, ur weadenn en deus en e groazell, poan en deus en e zivgroazell / droug en deus en e groazell / dalc'het eo en e zargreiz (Gregor) ; *irgendwo am Kreuz tut es mir weh*, poan am eus dre va c'hroazell.

5. [dre skeud.] *ein breites Kreuz haben*, bezañ mat e gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; *jemanden aufs Kreuz legen*, touellañ u.b. a-zevri, bratellañ (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., c'hennat u.b., toazañ u.b., kabestrañ u.b., louzañ u.b., dilouzañ u.b., kilhañ u.b., diharpañ u.b., divleupañ u.b., dastum u.b., pakañ brav u.b., houperigañ u.b., paltokiñ u.b., flemmañ u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., kignat u.b., skarzhañ u.b., korvigellañ u.b., sorc'henniñ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., tremen lost al leue dre c'henoù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., paskañ lus d'u.b., reiñ kelien da blomañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, siliou, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., touzañ e c'henoù d'u.b., kac'hat e godell u.b. ; *ein Mädchen aufs Kreuz legen*, troc'holiañ ur plac'h, tumpañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, ruilhal ur plac'h ; *vor jemandem zu Kreuze kriechen*, anzav e wall, pladañ d'u.b., plegañ d'u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ touchenn, koazhañ, plegañ e douchenn, sujañ, diskenn e vanniell, kouezhañ e blu war e votoù ; *P. drei Kreuze machen*, bezañ disammet e galon, bezañ frankaet war an-unan, bezañ dinec'het, bezañ divec'hiet, bezañ skañvaet e galon ; *P. einen im Kreuz haben*, bezañ tomm d'e fri (tommaet d'an-unan, badaouet, abafet, karrigellet, lañset-mat, digadao, kazeg, hanter

gazeg, loufok, erru gleb e c'henoù, lanson, mav, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne war an-unan, ur banne e-barzh e fas, tomm d'e benn, suilhet), bezañ un toulladig gant an-unan, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ tomm d'e veg ha bec'h d'an-unan o lakaat neud en nadoz, kaout ur garrigellad, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, hanter vezv, un tammig frev, chokolad, sañson, drev, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet), bezañ tomm e glipenn, bezañ mezvet, bezañ tommedik d'an-unan, bezañ evedik d'an-unan, bezañ damdomm d'an-unan ; *P. jemandem etwas aus dem Kreuz leiern*, kaout (tizhout, tapout, gounit) udb digant u.b. dre forzh azgoulenn.

6. [stered.] *das Kreuz des Südens*, kroaz ar C'hreisteiz b.

7. [sonerezh] lemmell b. ; *mit einem Kreuz bezeichnen*, lakaat ul lemmell da, lakaat ul lemmell ouzh.

8. [kartoù] treflez g.

kreuz Adv. : *kreuz und quer rennen*, redek a-hed hag a-dreuz (a-dreuz hag a-benn, a bep tu, a-zehou hag a-gleiz), mont dre gleuz ha garzh, froudañ, turlutañ, meskañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ ; *kreuz und quer reisen*, rahouennata bro.

Kreuz-Acht b. (-) : [kartoù] eizh a dreflez g.

Kreuzabnahme b. (-) / **Kreuzabnehmung** b. (-) : [relij.] distagidigezh diouzh ar groaz b., diskenn eus ar groaz g.

Kreuzanschlagung b. (-) : [relij.] kroazstagadur g., kroazkrougadur g.

Kreuzband n. (-s,-bänder) : [korf.] stagell groaziek ar glin b. [*Ligamenta cruciata genus*].

Kreuzbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn-kroazell g. ; *Hörner des Kreuzbeines*, kerniel an askorn-kroazell lies.

Kreuzberg g. (-s) : [relij.] kalvar g.

Kreuzbild n. (-s,-er) : [relij.] krusifi b./g., kroaz b.

Kreuzblume b. (-,-n) : **1.** [louza.] poligona b. ; **2.** [tisav.] beg gotek kroazvleunie g., beg gotek kroazvleuñvek g.

kreuzblütig ag. : [louza.] kroazvleunie g., kroazvleuñvek.

Kreuzblütler g. (-s,-) : [louza.] kroazvleunie g., kroazvleuñvek g., brasikeg g., kroazieg g.

Kreuzblütengewächse lies. : [louza.] brasikeged lies., kroazieged lies., kroazvleunieged lies., kroazvleuñveged lies.

kreuzbrav ag. : gwall fur, fur-kenañ, fur evel un ael, fur evel ur santig plastr, fur evel ur santig pri.

Kreuzbube g. (-n,-n) : lakez treflez g.

Kreuz-Dame b. (-,-n) : damez treflez b.

Kreuzdorn g. (-s,-en) : [louza.] spenn-melen str.

kreuzen V.k.e. (hat gekreuzt) : **1.** kroaziañ, kroazañ, kroazigellañ ; *die Arme kreuzen*, kroaziañ e zivrec'h ; *die Beine kreuzen*, kroaziañ e zivesker ; *die Finger kreuzen*, ober bizig-krogig, kroazigellañ e vizied, kroaziañ e zaouam ; *die Klängen kreuzen*, c'hoari gant an dir, duvelliñ, en em gannañ e duvell, troc'hañ an akuilhetenn (Gregor) ; *mit jemandem die Klinge kreuzen*, breolimañ e gleze ouzh hini unan all ; **2.** barrennañ, kroaziañ ; *einen Scheck kreuzen*, barrennañ (kroaziañ, treilhañ) ur chekenn ; **3.** *jemandes Weg kreuzen*, tremen a-dreuz

hent u.b., tremen hebiou d'u.b., tremen u.b. war an hent, kejañ gant u.b., degouezhout gant u.b. ; **4.** [bev.] berlañchañ, kroazañ, hinonaat, parañ ; *Rassen kreuzen*, ober da loened a ouenn disheñvel en em barañ, kejañ gouennoù disheñvel, kroazañ gouennoù disheñvel, hinonaat loened.

V.gw. (hat gekreuzt / ist gekreuzt) : [merdead.] **a)** redek ar mor, redek war ar mor, morredek, merdeñ [anv-gwan-verb mordoet] ; **b)** loveañ, louviadal, tennañ treuzioù ; *die Flotte kreuzt im Mittelmeer*, emañ ar strollad-listri o redek ar Mor Kreizdouar, emañ ar strollad-listri o loveañ er Mor Kreizdouar, emañ ar strollad-listri o verdeñ er Mor Kreizdouar ; *vor der Bucht kreuzte ein Segelboot*, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o tennañ treuzioù, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o loveañ, er-maez eus ar pleg-mor edo ur vag-dre-lien o redek war ar mor.

V.em. : **sich kreuzen** (hat/haben sich (t-rt) gekreuzt) : **1.** [relij.] ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn ; **2.** en em groaziñ en hent, en em dremen ; *unsere Briefe haben sich (t-rt) gekreuzt*, en em groazet e oa hol lizhiri en hent ; **3.** [loen., louza.] en em groaziñ ; **4.** en em erruout, en em droc'hañ, en em groaziañ, kroaziañ, kenskejañ, en em gavout an eil gant egile.

Kreuzer g. (-s,-) : **1.** [merdead.] lestr-reder g., morreder g. ; **2.** gweneg g., blank g. ; **3.** [dre skeud.] *keinen Kreuzer in der Tasche*, gweneg ebet gantañ g., gweneg toull ebet gantañ g., takenn ebet gantañ, gweneg ebet en e gokezen, aet e yalc'h d'an hesk, diskantet (plat, skañv, ridet, treut, tanav, moan) e yalc'h, deuet e yalc'h da bladañ, kras, kras an traoù gantañ.

Kreuzestod g. (-s) : marv war ar groaz g. ; *Jesus erlitt den Kreuzestod*, mervel a reas Jezuz war ar groaz.

Kreuzfahrer g. (-s,-) : [istor] kroazour g., kroaziad g.

Kreuzfahrt b. (-,-en) : **1.** [merdead.] merdeadenn b., morredadenn b., morvale g. ; *eine Kreuzfahrt unternehmen*, morredek ; **2.** [istor] kroaziadeg b., brezel santel g., brezel ar groaz g.

Kreuzfahrtschiff n. (-s,-e) : [merdead.] morreder g., mordreizher g.

Kreuzfahrtteilnehmer g. (-s,-) : [merdead.] merdeadenner g., morvaleer g.

Kreuzfahrtteilnehmerin b. (-,-nen) : [merdead.] merdeadennerez b., morvaleerez b.

Kreuzfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenestr-kroaz g.

Kreuzfeuer n. (-s) : **1.** tennadeg a-groaz b., tennadeg a-groazigell b., tennadeg kroaz-digroaz b. ; **2.** [dre skeud.] *im Kreuzfeuer der Fragen*, e fo ar goulennou.

kreuzfidel ag. : drev, mav, seder evel an deiz, seder evel an heol, seder evel ul laouenan, seder evel pemp gweneg, sart evel pemp gweneg, sichant evel heol miz Mae, drant evel ul labous, drant evel ur blantenn derv, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, lirzhin evel ur vleunienn, laouen evel an deiz, seder evel un eostig, laouen evel un eostig, drant evel ur pintig, seder evel ur pintig, laouen evel ur pintig, drant evel ur sut binioù, seder evel ur gwiñver, bliv evel ur

c'hazh-koad, gwiv evel ur c'hant tachoù, gwiv evel ul labous.

kreuzförmig ag. : kroaziek, kroazheñvel, e kroaz, e doare ur groaz, e doare kroazioù, a-zoare gant ur groaz, a-zoare gant kroazioù, a-seurt gant ur groaz, a-seurt gant kroazioù ; *kreuzförmiger Gegenstand*, kroazenn b.

Kreuzgang g. (-s,-gänge) : [tisav.] kloastr g.

Kreuzgewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz krommvegek b.

Kreuzgratgewölbe n.-s,-) : [tisav.] bolz a-groaz b.

Kreuzhacke b. (-,-n) : pigell b., pi g., pig g.

Kreuzheer n. (-s,-e) : [istor] arme groazourien b., armead kroazourien b., arme groazidi b., armead kroazidi b., kroazourien lies., kroazidi lies.

kreuzigen V.k.e. (hat gekreuzigt) : kroazstagañ, kroazkrougañ, krusifiañ, stagañ ouzh ar groaz, krougañ ouzh ar groaz, tachañ e kroaz, tachañ ouzh ar groaz, lakaat e kroaz.

V.em. : **sich kreuzigen** (hat sich (t-rt) gekreuzigt) : [relij.] ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn.

Kreuzigung b. (-,-en) : [relij.] kroazstagadur g., kroazkrougadur g., kroazstagañ g., kroazkrougañ g.

Kreuzkarte b. (-,-n) : [kartoù] treflezen b.

Kreuz-König g. (-s,-e) : [kartoù] roue treflez g.

Kreuzkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn brec'henn g.

Kreuzkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] aouredal g., baoudre g., bare g., madre g.

Kreuzkröte b. (-,-n) : [loen.] touseg-broen g.

Kreuzkümmel g. (-s) : [louza.] koumin g.

kreuzlahm ag. : **1.** [mezeg.] seizet e groazell, divellet e gein ; **2.** *jemanden kreuzlahm schlagen*, breviñ e groazell d'u.b., divellañ e gein d'u.b., terriñ e zivgroazell d'u.b. / terriñ e groazell d'u.b. / divellañ e groazlezh d'u.b. (Gregor).

Kreuzleitwerk n. (-s,-e) : [nij.] stabilaerioù a-groaz lies.

Kreuzmaß n. (-es,-e) : [tekn.] skouer gwalennataer b.

Kreuzmast g. (-es,-en/-e) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-volosk b.

Kreuzmeißel g. (-s,-) : [tekn.] kizell dev b.

Kreuzmuster-Teppichmuschel b. (-,-n) : [loen.] frigerez b., kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester* pelured], pilorenn b. [*liester* pilored], pizaod g., rigadell plat str., kokez str., kokouz str.

Kreuzotter b. (-,-n) : [loen.] naer-wiper b.

Kreuzpunkt g. (-s,-e) : **1.** poent kenskej g., keilec'h g., kroashent g., kroazru g., forc'h an hent b. ; **2.** [mat.] poent kenskej g.

Kreuzreim g. (-s,-e) : [lenn.] klotenn groaz b., klotenn bepeilat b.

Kreuzrippe b. (-,-n) : [tisav.] tenn-kroaz g., kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.

Kreuzrippengewölbe n.-s,-) : [tisav.] kroazigell-volz b., kroazigell grommvegek b.

Kreuzritter g. (-s,-) : [istor] kroazour g., kroaziad g.

Kreuzsäule b. (-,-n) : lammgroaz b.

Kreuzschaft g. (-s,-schäfte) : fust ur groaz g., troad ur groaz g., kef ur groaz g.

Kreuzschlag g. (-s,-schläge) : 1. [merdead.] treuz g., bourzh g. ; *einen Kreuzschlag fahren*, tennañ ur bourzh ; 2. [skoulm] begailh g.

Kreuzschlitzschraube b. (-,-n) : [tekn.] biñs penn-kroaz b.

Kreuzschlitzschraubendreher g. (-s,-) : [tekn.] biñser penn-kroaz g.

Kreuzschlitzschraubenzieher g. (-s,-) : [tekn.] biñser penn-kroaz g.

Kreuzschlüssel g. (-s,-) : [tekn.] alc'hwez kroaz g.

Kreuzschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] droug-kein g., poan-groazell b., poan en e groazell b., droug en e groazlezh g., poan en e zivgroazell b., droug dargreiz g. ; *Kreuzschmerzen haben*, kaout droug-kein (poan-gein, droug dargreiz), kaout poan a-rez e vandenn, kaout poan en e vandenn, kaout poan en e groazell, kaout ur weadenn en e groazell, kaout poan en e zivgroazell / kaout droug en e groazlezh / bezañ dalc'het en e zargreiz (Gregor) ; *ich bin meine Kreuzschmerzen los*, digammet on, echu e va foan dargreiz.

kreuzschwerenot estlamm : ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foutre ! ha-dall daonet ! arsa ! krampouezhenn ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunou va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunou !

Kreuzspinne b. (-,-n) : [loen.] kevnid talgenet str. [Araneus].

Kreuzsprung g. (-s,-sprünge) : [korolladeg] skolpad str. ; *Kreuzsprünge machen*, ober skolpad.

Kreuzstange b. (-,-n) : [kleze] brank g., kroaz ur c'hleze b., kroazell b.

Kreuzstich g. (-s,-e) : [gwiad.] kraf kroaziet g.

Kreuzstürmer g. (-s,-) : bruzuner kroazioù g.

Kreuzträger g. (-s,-) : douger-kroaz g.

Kreuzung b. (-,-en) : 1. kroashent g., kroazhent g., kroazru g., forc'h-hent b., fourch-hent g., forc'h an hent b., hent-kroaz g., korn an hent g. ; *das Haus steht an der Kreuzung beider Wege*, emañ an ti e kroaz an daou hent ; *er versuchte, die Kreuzung auf der Karte zu finden*, klask a rae lec'hiañ ar c'hroashent war ar gartenn ; 2. kroazamant g., paradur g., paradorezh b., berlañchañ g. ; *dieses Tier ist eine Kreuzung*, ul loen a ouenn vrizh eo, un hiron eo.

kreuzunglücklich ag. : P. gwall-eürus evel ur wennili, reuzidik evel ar mein, reuzidik evel ur c'hi, reuzidik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a

reuzeidigezh, brevet gant ar glac'har, trist evel ar marv, trist evel pa ve e kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel ur pesk en ur bod lann, trist evel Doue Pleuveur p'en devez bet yod ed-du d'e goan.

kreuzungsfrei ag. : [hentoù] hep kroashentoù, kroashent ebet warnañ.

Kreuzungspunkt g. (-s,-e) : poent kenskeñj g., keñjec'h g., kroashent g., kroazru g., forc'h an hent b.

Kreuzverhör n. (-s,-e) : 1. [gwir] kroazaters g., kroazatersadur g., gourzhatersadur g. ; 2. [dre skeud.] *jemanden ins Kreuzverhör nehmen, jemanden einem Kreuzverhör unterziehen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennou, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennou, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, gourzhatersiñ u.b., peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Kreuzweg g. (-s,-e) : 1. kroazhent g., kroashent g., forc'h an hent b. ; 2. [relij.] Hent ar Groaz g.

kreuzweise Adv. : a-groaz, a-groazigell, a-bilgroaz, kroaz-digroaz, a-dreuz-kof, e kroaz ; *kreuzweise stellen, kreuzweise legen, kreuzweise setzen*, kroaziañ, kroazigellañ, lakaat e kroaz (Gregor), lakaat a-groaz, lakaat a-groazigell, lakaat kroaz-digroaz.

Kreuzwoche b. (-,-n) : [relij.] Sizhun Wenn b. (Gregor).

Kreuzwortsäusel g. (-s,-) : gerioù-kroaz lies. ; *Gitter des Kreuzwortsäusels*, kael ar gerioù-kroaz b.

Kreuzwortsäuselfreund g. (-s,-e) : paotr ar gerioù-kroaz g., paotr tik gant ar gerioù-kroaz g.

Kreuzzeichen n. (-s,-) : [relij.] sin ar Groaz g., arouez ar Groaz b., kroez b. ; *das Kreuzzeichen machen*, a) ober sin ar Groaz en e gerc'henn / en em groaziañ (Gregor), lakaat arouez ar Groaz ouzh e gerc'henn, gwiskañ sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar Groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar Groaz en e gerc'henn ; b) kroaziañ war udb ; *drei Kreuzzeichen über den Kelch machen*, ober teir sin ar Groaz war ar c'h'alir.

Kreuzzug g. (-s,-züge) : [istor] kroaziadeg b., brezel santel g., brezel ar Groaz g.

Krevette b. (-,-n) : [loen.] chevr str., chifretez str.

kribbelig ag. : P. 1. nervennek, kintus, ar fistoul gantañ ; *kribbelig werden*, koll e skiant, brouezañ ; 2. debronus, herlinkus ; *ein kribbeliges Gefühl in den Beinen haben*, kaout kemenerien en e zivesker, klevet debron en e zivesker, bezañ ar verv en e zivesker, santout ar verv en e zivesker.

Kribbelkopf g. (-s,-köpfe) : penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn berved g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn fourradus g., den bouilhus g.

kribbeln V.dibers. (hat gekribbelt) : 1. bordilhañ, neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ ; *es kribbelt und krabbelt im Ameisenhaufen*, bordilhañ (neriñ, neradiñ, berviñ, merat, fourgasiñ, meskañ, puilhañ) a ra ar merien er grugell ; 2. [dre heñvel.] pikañ, broudata, debroniñ, pigosat ; *mich kribbelt es in den Fingern*, kemenerien am eus em bizied, klevet a ran debron em bizied, tapet em eus debron em bizied, emañ ar verv em bizied, me a sant ar verv em bizied ; *es kribbelt mir im Arm*, ar c'h'emener a zo krog em brec'h ; *es kribbelt mir in*

der Wade, kemenerien am eus e kof va gar ; die Narbe kribbelt mich, die Narbe kribbelt mir, va figosat a ra va c'hleizhenn.

Kribbeln n. (-s) : 1. debtron g., berv b., debradur g., broudadur g., pikadurezh g., kemenerien lies., dantadur g. ; *furchtbares Kribbeln*, debtron-krug g. ; 2. bordilh g., mesk g., berv g.

kribblig ag. : *sellit ouzh kribbelig*.

Kribskrabs g./n. (-) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., stalikez b., boutikl g./b.

krickeln V.k.e. (hat gekrickelt) : P. skrabadenniñ, skridajiñ, torskrivañ udb, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper.

Krickente b. (-,n) : [loen.] krag-goañv g.

Krickerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] brankoù [ar c'harv] lies, kerniel lies.

Kricket n. (-s) : [sport] kriked g. ; *Kricket spielen*, krikediñ.

Kricketspieler g. (-s,-) : krikeder g.

kriechen V.gw. (kroch // ist gekrochen / hat gekrochen) :

1. (ist) : ruzañ, en em ruzañ, ruzañ war e gof, en em stlejañ, skrampañ, mont en ur widilañ, mont a-stlej, mont a-stlej e gorf, mont a-stlej e gof, mont a-ruz-korf, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruzoù, mont a-ruz, en em arat, buzhugenniñ ; *die Schlange kriecht*, a-stlej (a-ruz) e ya an naer, skrampañ (en em stlejañ, ruzañ) a ra an naer ; 2. (ist) : en em silañ, frammañ ; *die Maus kriecht in ihr Loch*, en em silañ a ra al logodenn en he zoull ; 3. (ist) : dinodañ, diflukañ, diglorañ ; *der Vogel ist aus dem Ei gekrochen*, difluket (digloret) eo al labousig, dinodet eo al labous bihan ; 4. (ist) : *auf allen Vieren kriechen*, parlochañ, mont war e barlochoù, mont war e grabanoù, mont war e zaougraban, mont war e balavanoù, mont ar e dichapav, mont war e grabosoù, mont war e garavelloù, mont war e galabousoù ; 5. (ist) : *auf dem Bauche kriechen*, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf ; 6. (ist) : *aus den Federn kriechen*, diblouzañ, didortañ, strilhañ e c'hwen, didoullañ, dibradañ, disouchañ ; 7. (ist) : *zu Kreuze kriechen*, anzav e wall, pladañ, plegañ, plegañ touchenn, plegañ e douchenn, koazhañ, sujañ, diskenn e vanniel, kouezhañ e blu war e votoù ; 8. (ist/hat) : ober e gi-gaol, ober e zañvad ; *er kriecht vor seinen Vorgesetzten*, gouzout a ra brav ober pleg-kein dirak e vistri, plegañ a ra e livenn-gein dirak e vistri, ober a ra kudoù (lardañ a ra o c'hrapouezh) d'e vistri, ur c'hein gwevn hag ur genoù flour en devez dirak e vistri, ober a ra fistoul d'ar re vras, ober a ra e fistoulig d'e vistri, kañjoliñ a ra e vistri, tostennañ a ra e vistri, displetaat a ra (fistoulat a ra e lost) dirak e vistri, plegañ a ra d'e vistri da vezañ gwelien, mont a ra da c'houser dindan treid e vistri, gouzer eo dindan treid e vistri, gouzout a ra brav ober ar c'hi gaol dirak e vistri, stlejañ a ra dirak ar pennoù bras, skrampañ a ra (gwevn e vez) dirak ar re vras (Gregor), ober a ra ar manegoù dirak e vistri, gwiskañ a ra e vanegoù war an tu gin evit komz ouzh e vistri, gouzout a ra brav ober e

zañvad dirak e vistri, gouzout a ra brav ober chiboudig dirak e vistri, lubaniñ a ra e vistri, gouzout a ra ober e gazh gleb dirak e vistri, ur c'hein gwevn en devez dirak e vistri, soublañ (pladañ) a ra dirak e vistri ; 9. (ist) : *jemandem auf den Leim kriechen*, bezañ dastumet e lasoù u.b., kouezhañ el las (en toull), mont er griped, mont er sac'h, en em antell (en em rouestlañ) e rouedoù u.b. (Gregor) ; 10. (ist) : *was da feucht und krecht* (*Schiller*), kement loen a nij pe a ya a-ruz.

kriechend ag. : 1. ruzus, skrampus, stlej, stlejus ; *kriechende Insekten*, amprevaned-stlej lies. ; 2. [dre skeud.] mevelek, displed, fistoul ; *kriechendes Lob*, fistoulerezh g., kudoù lies. ; *kriechende Unterwürfigkeit*, tostennerezh (moumounerezh g., lubanerezh) vil g., displedoni b., displedadurezh b.

Kriechen n. (-s) : ruz g., skrampadur g.

Kriechenpflaume b. (-,n) : [louza.] gwregon str.

Kriecher g. (-s,-) : tostenner g., fistouler g., fistoul g., lubaner g., luban g., loaver g., gogez g., ki-gaol g., lesaour g., P. lip-revr g.

Kriecherei b. (-,en) : P. tostennerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerezh g., kudoù lies.

Kriecherin b. (-,nen) : tostennerez b., fistouler b., P. liperez-revr b., lip-revr a blac'h b.

kriecherisch ag. : mevelek, displed, fistoul.

Kriechklee g. (-s) : [louza.] melchon gwenn str., melchon douar str.

Kriechpflanze b. (-,n) : [louza.] plant-stlej str., plant-red str., rederez b.

Kriechquecke b. (-,n) : [louza.] geot lasoù str., geot-red str.

Kriechspur b. (-,en) : [gourhentoù] forzh evit ar c'harbedoù dilañs b., forzh warbouesaat b.

Kriechtief n. (-s,-e) : [loen.] stlejev il g., loen-stlej g., skrampvil g.

Krieg g. (-s,-e) : brezel g., bell b., stag bras g. ; *der Krieg mit all seinem Elend*, ar brezel gant e lod a reuz g., fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., drast ar brezel g., ar brezel hag e euzhadennoù g., gwalenn ar brezel b. ; *es gibt nichts Schlimmeres als den Krieg, von allen Plagen ist der Krieg die Schlimmste*, n'eus ket krisoc'h gwall eget gwall ar brezel - n'eus netra ken gwazh hag ar brezel - ar brezel, hennezh eo ar gwashañ ; [relij.] *die drei Strafplagen : Krieg, Pest, Hungersnot*, an teir gwalenn a gastiz : ar brezel, ar vosenn hag ar gemez ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levenez er vro ; *der Krieg hat die Reihen meiner Schulkameraden gelichtet*, rouesaet eo niver va c'hamaladed skol gant ar brezel ; *das Gerücht geht um, dass der Krieg droht*, keloù brezel a zo a bep tu - lavaret a reer ez eus arvar a vrezel - trouz brezel 'zo - klevet a reer dre-holl e vo brezel - ar gaoz a lavar e vo brezel - ne gomzer a bep hent nemet a vrezel / ar bed-holl a lavar ez eomp da gaout brezel (Gregor) - keal 'zo a vrezel - war lavar an holl e vo brezel - emaomp o vont da gaout brezel, se a vez lavaret - emaomp o vont da gaout brezel, lavaret e vez - risklañ a reomp kaout brezel, lavaret e vez ; *der Krieg bricht aus*, kregiñ (tarzhañ) a ra ar brezel, digoret e vez ar brezel ;

ein Krieg bricht aus, tarzhañ a ra ur brezel, ur brezel a ya da zigeriñ, digoret e vez ur brezel, dirollañ a ra ur brezel, diruilhat a ra ur brezel, sevel a ra brezel ; *als der Krieg ausbrach*, pa zirollas ar brezel ; *der Krieg war ausgebrochen*, tarzhet e oa ar brezel, en em gavet e oa ar brezel, degouezhet e oa ar brezel, erru e oa ar brezel ; *einen Krieg vom Zaun brechen*, digeriñ brezel ; *der Krieg dauerte lang*, der Krieg zog sich in die Länge, ar brezel a gendalc'has pell, ar brezel a badas pell ; *im Fall eines Krieges*, ma sav brezel ; *zum (für den) Krieg rüsten*, kemer e zifennou e-sell eus ar brezel, ober e gempennou (e ziarbennoù, e renkoù, e zifennou, e ziwalloù) e-sell eus ar brezel, en em glask e sell eus ar brezel ; *Aufruf zum Krieg*, galv d'ar brezel g. ; *den Krieg erklären*, diskleriñ ar brezel, notañ ar brezel, intimañ ar brezel ; *in den Krieg ziehen*, mont (kerzhet) d'ar brezel, mont da vrezelekaat (da vrezeliñ) ; *nicht jeder, der in den Krieg zieht, muss sterben*, ne vez ket lazhet kement hini a ya d'ar brezel, kement a ya d'ar brezel ne vezont ket lazhet ; *einem Krieg ein Ende setzen*, echuiñ ur brezel, echuiñ gant ur brezel ; *aus dem Krieg heimkommen*, dont d'ar gêr eus ar brezel ; *vom Krieg verschontes Gebiet*, tachenn chomet divrezel b. ; *der Krieg tobt*, der Krieg wütet, emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra ; *der Krieg brach wie ein Sturm über Europa herein*, c'hwezhañ a reas dre Europa avel foll ar brezel, ar stag bras a zirollas war Europa, korventenn skrijus ar brezel a zirollas war Europa ; *der Krieg und die Pest brachen über Europa herein*, ar brezel hag ar vosenn a blavas (a zirollas) war Europa ; *Krieg führen mit*, brezelekaat (brezeliñ, bellañ, brezelaat) ouzh, ober brezel a-enep (ouzh), ober ar brezel a-enep (ouzh), kas ur brezel en-dro a-enep (ouzh) ; *den Krieg leiten*, ren ar brezel ; *ein Land mit Krieg überziehen*, degas (bountañ, plantañ) brezel en ur vro, lakaat freuz ha reuz en ur vro ; *dieser Krieg hatte für das Land verheerende Folgen*, gwall izelaet e voe ar vro gant ar brezel-se, kivist e voe ar vro gant ar brezel-se, lakaet e voe ar vro a-blad gant ar brezel-se ; *einen Krieg gewinnen*, gounit ur brezel ; *einen Krieg verlieren*, koll ur brezel ; *da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet*, neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *seine Gegnerschaft gegen den Krieg verkünden*, embann e enebiezh ouzh ar brezel b. ; *Krieg dem Kriege !* brezel d'ar brezel ! ; *der totale Krieg*, ar brezel peurglok g., ar brezel a-grenn g., ar brezel ken na strak ha na fu g. ; *nach dem Krieg*, e dilerc'h ar brezel, goude ar brezel ; *der kalte Krieg*, ar brezel yen g. ; *Freiheitskrieg*, brezel a zieubidigezh g. ; *der Siebenjährige Krieg*, ar brezel seizh vloaz g. ; *der Dreißigjährige Krieg*, ar brezel tregont vloaz g. ; *der Weltkrieg*, ar brezel-bed g. ; *der Heilige Krieg*, ar brezel santel g., brezel ar groaz g., ar groaziadeg b., an dijahad g. ; *Krieg bis aufs Messer*, brezel hep damant d'ar vuhez g., brezel ken na strak ha na fu g. ; *Krieg zu Lande*, brezel war an douar g. ; *Krieg zur See*, brezel war ar mor (war vor) g. ; *Krieg der Sterne*, brezel ar spas g. ; *in Krieg und in Frieden*, mar bez brezel pe beoc'h, en

amzerioù a vrezel hag a beoc'h ; *Krieg ist Krieg*, brezel a zo, e-giz-se eo pa vez brezel ; *der Krieg ist die Fortsetzung der Politik mit anderen Mitteln*, ar brezel a zo un doare all da dizhout e balioù politikel ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben, sagen sie*, padout a raio ar brezelioù keit evel ar bed, hervez pezh a lavaront - padout a raio ar brezelioù keit hag ar bed, a lavaront ; *Wortkrieg*, breutadeg taer b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabut g. ; *Federkrieg*, flemmskridoù lies., skriddael b., skriddaelerezh g. ; *Krieg spielen*, c'hoari brezelig, c'hoari brezel bihan.

kriegen¹ V.gw. (hat gekriegt) : *miteinander kriegen* (*sich bekriegen*), bezañ brezel (tabut, dael, tan ha brezel, jeu) etrezo, bezañ rouzet ar bloneg.

kriegen² V.k.e. (hat gekriegt) : dont da gaout, kaout, tapout, pakañ, resev, degemer, opten, gounit ; *was kriegst du dafür ?* petra az po en eskemm ? ; *ich habe gestern einen Brief von ihr gekriegt*, dec'h em eus bet lizher diganti ; *wer nicht fragt, kriegt nichts*, evit kaout e ranker goulenn ; *von meinem Sohn kriege ich jede Woche einen Brief*, bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *das kriegt er von mir ganz bestimmt nicht*, n'en devo ket an dra-se diganin bepred (atav) ; P. *Hunger kriegen*, sevel (dont) naon d'an-unan, komañs kaout naon, komañs da gaout naon ; *die Katze hat Junge gekriegt*, kelinet (nodet, flutet) eo ar gazhez ; *sie hat ihr Kind gekriegt*, gwilioudet eo, hi a zo ganet ur bugel dezhi, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, P. aet eo ar pignon d'an traoñ, P. kouezhet eo ar voger, P. flutet eo, [kleuk] kac'het he deus eskern ; *seinen Lohn kriegen*, touch e bae ; *vergleichbare Produkte kriegen Sie nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had e lec'h all ; *halt still, sonst kriegt du eins*, chom trankeil, e-giz-all e paki ! gra diouzh chom sioul, a-hend-all e paki ! diwall na zifretfes, peotramant e paki ! evesha a zifretañ, e-giz-all e paki ! ro peoc'h pe ez in dit ! ; *er kriegt rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a ra ur c'houblad flac'hadoù ; *Prügel kriegen*, kaout koad (fest ar vazh, ur roustad, ur peilh, un trepan, kerc'h, segal, fest ar geuneudenn, ur pred, ur predad), tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, bezañ boufonet, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ maoutet, kaout an drell, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, tapout e begement (ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, e gerc'h, un dres), pakañ e begement (ur saead vazhadoù), bezañ fiblet kaer (distremenet hetus, kivist a-dailh, frotet ken na fu, frotet ken na strak, frotet a c'hoari gaer, harzallet), bezañ diboultrèt pizh e zilhad, bezañ lardet e gein d'an-unan, tapout ur freilhad, tapout ur frot ; *den Schnupfen kriegen*, dastum sifern, siferniñ, stropañ ur sifern ouzh an-unan, tapout sifern ; *etwas geschenkt kriegen*, kaout udb e prof (da road), bezañ roet (profet) udb d'an-unan ; *er kriegt das Buch geschenkt*, profet e vo al levr dezhañ ; *er kriegt den Aufsatz geschickt*, kaset e vo ar pennad-skrid dezhañ ; *jeder neue Mitarbeiter kriegt ein eigenes Kleiderfach zugewiesen*, pep a gombod evit an dilhad a vez roet d'an implijidi nevez ; *warum machst du das ?* -

wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel ; [dre skeud.] *P. jemanden in seine Gewalt kriegen*, dont da vezañ mestr (da zalc'her beli, da gaout aotrouniezh, da gaout galloud bras) war u.b., dont da gaout u.b. en e veli, lakaat un troad war u.b. ; *jemanden zu Gesicht kriegen*, gwelet u.b., kejañ gant u.b., kejañ ouzh u.b., en em gavout gant u.b. ; *etwas satt kriegen*, bezañ erru faezh (skuizh, eok) gant udb, mont faezh (skuizhañ) gant udb ; *es mit der Angst zu tun kriegen*, sevel aon gant an-unan, kemer aon, mont bihan e galon, kemer from, kregiñ aon en an-unan, dont morc'hed d'an-unan, serriñ ar gwall avel, na vezañ c'hwezet d'an-unan, komañs spontañ, komañs da spontañ ; *er kriegt es mit mir zu tun*, d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn a glevo ganin-me ; *wenn einer uns angreift, kriegt er es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho) ; *er kriegt es noch !* ne vo ket hir e abadenn ! ; *er kann das nicht klar kriegen*, n'emañ ket evit dirouestlañ an afer (evit dibunañ ar gudenn-se), ne gav ket poell d'ar gudenn-se, ne gav ket penn diouzh lost d'ar bellenn-se, ne gav ket penn diouzh revr d'ar bellenn-se ; *das kriegen wir unmöglich von der Stelle*, ken difiñv eo an dra-se ha porzh ar baradoz ; *jemanden klein kriegen*, diskenn e gribenn d'u.b., ober d'u.b. charreat moan, lakaat u.b. da blegañ (da vale moan, da vale strizh, da vale kempenn, da bladañ, da soublañ), kavout penn vat d'u.b., kavout un disoc'h gant u.b., lakaat e ibil en e blas d'u.b., kavout pleg war u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b. ; *er ist nicht tot zu kriegen*, ne skuizh morse (nepred), ne zeu morse da skuizhañ ; *er ist nicht wach zu kriegen*, n'eus ket a zihun dezhañ ; *diese Creme kriegt man leicht über*, an dienn-se a zeu buan da zarnueiñ war ar galon, an dienn-se a zeu buan da neuñ war ar galon, tasoniñ a reer buan diouzh an dienn-se, fastañ a reer buan gant an dienn-se ; *wir kriegen ihn schon*, ur peur bennak e vo paket ganeomp, deiz pe zeiz e pakimp anezhañ, deiz pe zeiz e vo deomp ; *sie haben sich gekriegt*, hag e fin an dro e oant deuet a-benn da zimeziñ ; *ich habe nicht die Frau gekriegt, die ich hätte kriegen sollen*, n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *hier kriegen wir nichts zu essen*, amañ n'eus ger a damm.

Krieger g. (-s,-) : brezeler g., brezeler g., brezeliad g., brezelekaer g., beller g., bellour g., kadour g., den a vrezel g., armeour g. ; *alter Krieger*, soudard kozh g., soudard bet g., disoudard g. ; *nach seinem Äußerem zu beurteilen, müsste er wohl ein Krieger sein*, neuz a zo warnañ da vezañ brezeler.

Kriegerdenkmal n. (-s,-denkmäler) : maen-eñvor evit ar soudarded marv er brezel g., bez-eñvor evit ar soudarded marv er brezel g., monumant ar re varv g., monumant g., bolz-kañv b.

Kriegerin b. (-,-nen) : brezeler b., brezeler b., brezeliadez b., bellerez b., bellourez b., kadourez b., plac'h a vrezel b.

kriegerisch ag. : 1. brezengar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus ; 2. brezelel, brezelek, brezeliat, ... brezel ; *kriegerischer Akt*, *kriegerische*

Handlung, taol-brezel g. ; *kriegerische Heldentat*, kur vrezel b.

Kriegerwitwe b. (-,-n) : intañvez a vrezel b.

kriegfertig ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek.

Kriegführen n. (-s) : brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; *zum Kriegführen sind drei Dinge nötig : Geld, Geld und nochmals Geld*, hep arc'hant brezel ebet.

kriegführend ag. : brezelekaer ; *kriegführende Mächte*, broioù o vrezeliñ lies., broioù brezelekaerien lies.

Kriegführung b. (-,-en) : 1. brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; 2. renezezh ar brezel, sturiadur ar brezel g., gourc'hennerezh brezel g.

Kriegsakademie b. (-,-n) : [lu] skol-uhel a vrezel b.

Kriegsanleihe b. (-,-n) : [arc'hant.] amprestadenn evit ober brezel b., amprestadenn vrezel b.

Kriegsausbruch g. (-s) : [lu] deroù ar brezel g., penn kentañ ar brezel g., digoradur ar brezel g. ; *bei Kriegsausbruch*, pa grogas ar brezel, e penn kentañ ar brezel, e deroù ar brezel.

Kriegsausrüstung b. (-,-en) : [lu] armamant g., armerezh g.

Kriegsbeil n. (-s,-e) : 1. bouc'hal vrezel b. ; 2. *P. das Kriegsbeil begraben*, lakaat diwezh d'un dael, en em ingalañ, plaenaat ur rendael, renkañ un dael, kompezañ un diemglev, reizhañ un dizemglev, lakaat ar vouc'hal vrezel en douar.

Kriegsbemalung b. (-,-en) : livioù brezel lies.

kriegsbereit ag. : war ar pare evit ober brezel, pare evit ar brezel, prest d'ober brezel, pare d'ober brezel.

Kriegsberichterstatter g. (-s,-) : [lu] kelaouenner brezel g., doaretaer brezel g.

kriegsbeschädigt ag. : mac'hagnet e-kerzh ar brezel.

Kriegsbeschädigte(r) ag.k. g./b. : [lu] den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagnet a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g., gloaziad a vrezel, gloaziadez a vrezel b., muturniad brezel g., muturniadez vrezel b.

Kriegsbeschädigtenrente b. (-,-n) : leve muturniad brezel g.

Kriegsbeute b. (-) : preizh brezel g., preizhenn vrezel b., preizhadenn vrezel b.

Kriegsbrauch g. (-s,-bräuche) : [lu] uz ha kustum pa vez brezel, boaz ha kustum pa vez brezel, arverioù brezel lies.

Kriegsdienst g. (-es,-e) : [lu] servij-soudard g., amzer-soudard g., amzer servij g., amzer g., koñje g., bloaz g., gwazerezh milourel g.

Kriegsdienstverweigerer g. (-s,-) : [lu] arbenmour ouzh ar servij soudard g., kadeneber dre goustiañs g., arbenner a goustiañs g.

Kriegsdienstverweigerung b. (-,-en) : [lu] arbenner b., kadeneber b., kadeneberezh dre goustiañs g.

Kriegselefant g. (-en,-en) : [loen., lu] olifant brezel g.

Kriegsblem n. (-s,-e) : ardamez-brezel g.

Kriegsentschädigung b. (-,-en) : digoll brezel g., dic'haou brezel g., dic'haouenn vrezel b., dic'haouadenn vrezel b., digolloù lies.

Kriegserklärung b. (-,-en) : [lu] disklêriadur brezel g., disklêriadenn vrezel b., intimadur brezel g., notadur brezel g.

Kriegseröffnung b. (-,-en) : [lu] digoradur ar brezel g.

Kriegsfilm g. (-s,-e) : film brezel g.

Kriegsflotte b. (-,-n) : [lu] lestraz brezel g., flodad brezel g., flodad listri brezel g., listri brezel lies., morlu g.

kriegsfrei ag. : divrezel.

kriegsfroh ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus.

Kriegsführung b. (-,-en) : brezelerezh g., brezelekaerezh g. ; *psychologische Kriegsführung*, brezel psikologel g.

Kriegsfuß g. (-es) : 1. [lu] *eine Armee auf den Kriegsfuß setzen*, sevel un arme (Gregor) ; 2. [dre skeud.] *mit jemandem auf Kriegsfuß stehen*, bezañ tan ha brezel (bezañ glazentez, bezañ broc'h) etre an-unan hag unan all, mirout greunenn ouzh u.b.

Kriegsgefahr b. (-,-en) : arvar a vrezel g., gourdrouz a vrezel g., trouz brezel g.

Kriegsgefangene(r) ag.k. g./b. : [lu] prizoniad a vrezel g., prizoniadez a vrezel b., prizonier a vrezel g., prizonierez a vrezel b., prizoniad brezel g., prizoniadez vrezel b.

Kriegsgegner g. (-s,-) : 1. [lu] enebour g. ; 2. peoc'hgarour g.

Kriegsgeheul n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel lies., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ lies., garmadennoù arenkiñ lies., luganoù lies., youc'hoù brezel lies.

Kriegsgerät n. (-s,-e) : [lu] dafar brezel g., benveg-brezel g., ijin-brezel g.

Kriegsgericht n. (-s,-e) : [lu] lez-vrezel b., lez-varn-vrezel b., kuzul-brezel g. ; *vor ein Kriegsgericht stellen*, kas dirak ar c'huzul-brezel.

Kriegsgeschrei n. (-s) : [lu] youc'hadennoù a vrezel lies., youc'hadeg a vrezel b., garmadeg a vrezel b., garmoù arenkiñ lies., garmadennoù arenkiñ lies., luganoù lies., youc'hoù brezel lies.

Kriegsgesetz n. (-es,-e) : [lu] lezenn-vrezel b.

Kriegsgewehr n. (-s,-e) : fuzuilh vrezel b., fuzuilh brezel g.

Kriegsgewinnler g. (-s,-) : [arc'hant.] profiter a vrezel g., frikoter brezel g., rasteller arc'hant diwar ar brezel g.

Kriegsgewinnlerin b. (-,-nen) : [arc'hant.] profitez a vrezel g., frikoterez vrezel b., rastellerez arc'hant diwar ar brezel b.

Kriegsglück n. (-s) : [lu] fortun an armoù b.

Kriegsgott g. (-s) : 1. doue ar brezel g. ; 2. [mojenn.] Meurzh [*doue ar brezel evit ar Romaned*] g.

Kriegsgöttin b. (-,-nen) : 1. doueez ar brezel b. ; 2. [mojenn.] Bellona [*doueez ar brezel evit ar Romaned*] b.

Kriegsgräberfürsorge b. (-) : [lu] diazeadur evit trezerc'hel beredoù ar soudarded marv er brezel g.

Kriegshafen g. (-s,-häfen) : [lu] porzh-brezel g.

Kriegshandlung b. (-,-en) : taol-brezel g., krogad g., pegad g., bell b., stourmad g.

Kriegshandwerk n. (-s) : [lu] micher soudard b.

Kriegsheer n. (-s,-e) : [lu] arme war ar pare evit ober brezel b.

Kriegsherr g. (-n,-en) : [lu] penn-lu g., penn-arme g., penn-brezel g. ; *oberster Kriegsherr*, penngadour g., pennjeneral g., pennvrezelour g.

Kriegshetzer g. (-s,-) : brezelgarour g., c'hwesher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g.

Kriegshinterbliebenenrente b. (-,-n) : pañsion a vrezel b.

Kriegsjahr n. (-s,-e) : bloavezh brezel g. ; *in den Kriegsjahren erwirtschaften* *Waffenhändler überproportional hohen Gewinn*, ar bloavezhioù brezel a zo bloavezhioù fonnus evit ar varc'hadourien armoù.

Kriegskamerad g. (-en,-en) : [lu] kenvrezeliad g., kenvrezelour g.

Kriegskommunismus g. (-) : komunouriezh vrezel b.

Kriegskunst b. (-) : [lu] brezeloniezh b., brezelouriezh b., skiant hag ijin ar brezel, kardoniezh b., brezelerezh g. ; *die Geheimnisse der Kriegskunst lernen*, deskiñ run ar brezel.

Kriegslasten lies. : mizoù brezel lies, deogadurioù lies.

Kriegslazarett n. (-s,-e) : [lu] post surjianerezh an arme g.

Kriegslist b. (-,-en) : [lu] tun brezel g., taol-gwidre g.

kriegslüstern ag. / **kriegslustig** ag. : brezelgar, stourmidik, brezelius, brezelekaus, brezeliek, bellus.

Kriegsmacht b. (-,-mächte) : [lu] 1. bro eus ar re c'halloudusañ a-fet nerzhioù armet b. ; 2. riez vrezlekaerezh b., riez o vrezeliñ b.

Kriegsmarine b. (-,-n) : [lu] morlu g., merdeadurezh a vrezel b., merdeadurezh-vrezel b., arme-vor b., moraerezh g. ; *sich für zwölf Jahre (auf zwölf Jahre) bei der Kriegsmarine verpflichten*, sinañ ur respet a zaouzek bloavezh er moraerezh ; *die starke Präsenz der Kriegsmarine in Brest hat die Entwicklung von Handel und Fischerei erheblich gehemmt*, pouez ar morlu e Brest a zo bet ur skoilh bras da ziorroadur ar c'henwerzh hag ar pesketaerezh er porzh-mor.

Kriegsmaterial n. (-s) : dafar brezel g., danvez brezel g.

Kriegsminister g. (-s,-) : [lu] maodiern ar brezel g., ministr ar brezel g.

Kriegsnot b. (-) : gwallreuz degaset gant ar brezel g., gwalenn ar brezel b., fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., drast ar brezel g.

Kriegsopfer n. (-s,-) : [lu] gouzañvad ar brezel g., gouzañver ar brezel g., droukreuziad brezel g., reuzied brezel [*liester reuzidi vrezel*] g.

Kriegsopferrente b. (-,-n) : leve reuzied brezel g.

Kriegspfad g. (-s) : *auf dem Kriegspfad sein*, bezañ war gwenodenn ar brezel, mont da vrezlekaat.

kriegspflichtig ag. : rediet d'ober e goñje, rediet d'ober e servij.

Kriegsrat g. (-s,-räte) : [lu] kuzul-brezel g.

Kriegsrecht n. (-s) : [lu] 1. lezennoù diwar-benn ar brezel lies., gwir ar brezel g. ; 2. [dre astenn.] lezenn-vrezel b., lezennoù-brezel lies., justis vrezel b. ; *das Kriegsrecht verhängen*, lakaat al lezenn-vrezel da dalvezout.

Kriegsruf g. (-s) : [lu, istor] garm g./b. (Gregor), garm a vrezel g./b., garm arenkiñ g./b., garmadenn arenkiñ b., lukan g., youc'h brezel g.

Kriegsschaden g. (-s,-schäden) : fornez ar brezel b., stroñs ar brezel g., reuz degaset gant ar brezel g., freuz degaset gant ar brezel g., drast ar brezel g., droug

degaset gant ar brezel g., distruj degaset gant ar brezel g., dismantr degaset gant ar brezel g., gaou degaset gant ar brezel g., gwast degaset gant ar brezel g., gwall degaset gant ar brezel g., noaz degaset gant ar brezel g.

Kriegsschauplatz g. (-es,-schauplätze) : [lu] tachenn-vrezel b., tachenn-emgann b., takad emgann g., kaddir g., kadlann b.

Kriegsschiff n. (-s,-e) : [lu] lestr-brezel g., morlestr-brezel g., batimant ar morlu b. ; *der Hafen lag voll von Kriegsschiffen*, ar porzh-mor a oa goloet a listri-brezel.

Kriegssoziologie b. (-) : brezeloniezh b.

Kriegsspiel n. (-s,-e) : **1.** [lu] brezel-gwenn g., brezelig g., brezel bihan g. ; **2.** wargame g.

Kriegsspielzeug n. (-s,-spielsachen) : c'hoariell vrezelek b.

Kriegsstärke b. (-,-n) : [lu] nerzhioù armet prest d'ober brezel lies.

Kriegsstraße b. (-,-n) : [lu] hent strategel g.

Kriegstat b. (-,-en) : [lu] kur b., kur gaer b., taol-kur g., meurober brezel g., uhelober brezel g.

Kriegstauglichkeit b. (-) : [lu] gouester d'ober e goñje g., gouester d'ober e servij soudard g.

Kriegsteilnehmer g. (-s,-) : [lu] brezelour g. ; *ehemaliger Kriegsteilnehmer*, brezelour kozh g., brezelour bet g., disoudard g.

Kriegsteilnehmerin b. (-,-nen) : [lu] brezelourez b. ; *ehemalige Kriegsteilnehmerin*, brezelourez kozh b., brezelourez vet b., disoudardez b.

Kriegstreiber g. (-s,-) : brezelgarour g., c'hwezher brezel g., elumer brezel g., atizer brezel g.

Kriegstrümmer lies. : rivinoù da heul ar brezel lies.

kriegstüchtig ag. : [lu] **1.** barrek evit ar servij brezel, mat evit mont d'ar servij brezel ; **2.** reizh diouzh ar brezel, gourdon ouzh ar brezel, doazh ouzh ar brezel, solut da vrezeliñ, hag a oar stok ar brezelioù.

Kriegsverbrechen n. (-s,-) : [lu] torfed brezel g.

Kriegsverbrecher g. (-s,-) : [lu] torfedour a vrezel g.

Kriegsverbrecherin b. (-,-nen) : [lu] torfedourez a vrezel b.

Kriegsverlauf g. (-s) : red ar brezel g., dibun ar brezel g., dibunadur ar brezel g., kerzh ar brezel g., argerzh ar brezel g., argerzhadur ar brezel g.

kriegsversehrt ag. : [lu] mac'hagnet e-kerzh ar brezel.

Kriegsversehrte(r) ag.k. g./b. : [lu] den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagnet a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g.

Kriegsvolk n. (-s) : [lu] soudarded lies., tud a vrezel lies., brezelourien lies. ; *raues Kriegsvolk*, brizhsoudarded lies., soudardaj g.

Kriegswaise b. (-,-n) : minor marvet e dad e-doug ur brezel g., minorez marvet he zad e-doug ur brezel b. ; *unter staatlicher Fürsorge stehende Kriegswaise*, minor ar vro g., minorez ar vro b.

Kriegswinter g. (-s,-) : goañvezh brezel g.

Kriegswirren lies. : freuz ha reuz degaset gant ar brezel, stroñs ar brezel g., drast ar brezel g.

Kriegszeit b. (-,-en) : amzer vrezel b. ; *in Kriegszeiten*, pa vez brezel, pa veze brezel.

Kriegszucht b. (-) : [lu] kenurzh strizh an arme g.

Kriegszug g. (-s,-züge) : [lu] koulzad brezel g., brezelekadenn b., brezeliadenn b., ergerzh-brezel g., tro-vrezel b., taol-brezel g. ; *einen Kriegszug mitmachen*, kemer perzh en un dro-vrezel (en ur vrezeliadenn, en un ergerzh-brezel).

Kriegszustand g. (-s) : [lu] stad a vrezel b.

Krieke b. (-,-n) / **Kriekente** b. (-,-n) : [loen.] krag-goañv g.

Krill g. (-s) : [loen.] krill str.

Krim b. (-) : *die Krim*, Krimea b.

Krimi g. (-s,-s) : [*berradur evit Kriminalroman ha Kriminalfilm*] *sellit pelloc'h*.

kriminal ag. : kriminal, torfedus, torfedel.

Kriminalbeamte(r) ag.k. g. : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.

Kriminalbeamtin b. (-,-nen) : poliserez justis b.

Kriminale(r) ag.k. g. / **Kriminal** g. (-s,-) : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.

Kriminalfall g. (-s,-fälle) : [gwir] afer griminal b., afer bolis b., torfed g.

Kriminalfilm g. (-s,-e) : film polis g.

krimalisieren V.k.e. (hat kriminalisiert) : torfedelaat, lakaat da dorfed, torfedañ, felladennañ.

Kriminalist g. (-en,-en) : **1.** gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g. ; **2.** kriminalour g., torfedoniour g., kriminologour g., gwiraour an torfedoù g.

Kriminalistin b. (-,-nen) : **1.** poliserez justis b. ; **2.** kriminalourez b., torfedoniourez b., kriminologourez b., gwiraourez an torfedoù b.

Kriminalistik b. (-) : kriminalouriezh b., torfedouriezh b., kriminologiezh b., torfedoniezh b.

krimalistisch ag. : kriminalouriezhel, ... kriminalouriezh, torfedoniel.

Kriminalität b. (-) : felliezh b., torfederezh g., felladennerezh g. ; *der Kriminalität Vorschub leisten, der Kriminalität Tür und Tor öffnen*, reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ, magañ an torfederezh.

Kriminalkommissar g. (-s,-e) : komiser-polis g.

Kriminalkommissarin b. (-,-nen) : komiserez-polis b.

Kriminalpolizei b. (-) : polis justis g., poliserezh justis g., polis g., poliserezh g.

Kriminalpolizist g. (-en,-en) : gwazour ar polis justis g., polis justis g., poliser justis g.

Kriminalpolizistin b. (-,-nen) : poliserez justis b.

Kriminalrecht n. (-s) : [gwir] gwir kastizel g.

Kriminalrichter g. (-s,-) : [gwir] barner lez-asizoù g.

Kriminalroman g. (-s,-e) : romant-polis g.

Kriminalsache b. (-,-n) : [gwir] afer griminal b., afer bolis b., torfed g.

krinell ag. : torfedus, torfedel, kriminal ; *so etwas ist wirklich kriminell*, kement-se a dalvez ar galeoù.

Kriminelle(r) ag.k. g./b. : torfedour g., torfedourez b., felladennner g., felladennerez b., feller g.

Kriminologie b. (-) : kriminologiezh b., torfedouriezh b., torfedoniezh b.

krimpen V.gw. (hat gekrimpt) : strishaat, kurzañ, koazhañ.

krimpfrei ag. : na gurz ket, na goazh ket.

Krimskrams g. (-/es) : brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarlujoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikaj g., stalikerezh g., stlabez g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., strobelloù lies., strobard g., traouajoù lies., traouerezh g., belbeterezh g., traoù treut lies., traoù a get lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.

Krimskramsladen g. (-s,-lāden) : tamm stalikerezh g., stalabard g., boutikl g./b.

Kringel g. (-s,-) : 1. kelc'hennig g., troellennig b., kerlennig b., rodennig b., rodellig b., troidell b. ; 2. [kegin.] kraklinenn b.

kringeln V.em. : **sich kringeln** (hat sich (t-rt) gekringelt) : 1. rodellañ, troellennañ, mont en e rodelloù, frizenniñ, frizañ, tortigellañ ; 2. *sich vor Lachen kringeln*, bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzh, mougañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.

Krinoline n. (-,-n) : [gwiad.] krinolinenn b.

Kripo b. (-,-s) : [berradur evit **Kriminalpolizei**] polis justis g., poliserezh justis g., polis g., poliserezh g.

Krippe b. (-,-n) : 1. prezeb g., rastell g./b., karzell b. ; *eine Krippe voll Heu*, ur prezebad foenn g. ; *das Pferd frisst seinen Hafer aus der Krippe*, debriñ a ra ar marc'h kerc'h diouzh ar prezeb ; 2. [dre astenn.] kraou g. [liester krevier], siklud g. ; *die Weihnachtskrippe*, kraou ar Pellgent g., kraou Nedeleg g., kraou ar C'hinivelezh g., prezeb ar mabig Jezuz da Nedeleg g. ; 3. [dre skeud.] P. *an der Krippe sitzen*, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, ober e fagodenn, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalc'h, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, ober krazadenn, ober e eost, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, lardañ, lartaat, bezañ kavet Yarig ar vioù aour, bezañ kavet ar pleg mat, bezañ kavet e jeu, bezañ el lec'h gwellañ ma c'hall bezañ, bezañ kavet mammenn (andon) an arc'hant, bastañ mat pep tra evit an-unan ; 4. magouri b., diwallerezh vugale b., arsav-diwallerezh g., magdi g., ti-bugaligoù g., diwallerezh b.

Krippenfigur b. (-,-en) : [relij.] sant pri kraou Nedeleg g.

Krippenspiel n. (-s,-e) : [relij.] arvest ar Ginivelezh g.

Krippentod g. (-s) : [mezeg] marv trumm ar vabiged g.

Krise b. (-,-n) / **Krisis** b. (-, Krisen) : 1. enkadenn b., diviañs b., reuziad g. ; *diplomatische Krise*, enkadenn diplomatek b. ; *Finanzkrise*, enkadenn war tachenn an arc'hant b. ; *Regierungskrise*, enkadenn e-kreiz ar gouarnamant b., enkadenn c'houarn b., enkadenn war tachenn ar gouarnamant b. ; *eine Krise durchmachen*, diwaskañ un enkadenn ; *eine Krise überwinden*, dont a-benn eus (bezañ trec'h war) un enkadenn, bezañ trec'h

d'un enkadenn ; 2. [mezeg.] barr g., barrad g., stokad g., frapad g., frapadenn b., kaouad b./g., korfad g., torad g., krogad g., krog g., strañs g., strañsad g., taol-droug g., taol g., taolad g., gwaskadenn b., gwaskad g., reuziad g., strapad g., resmiad g., sourrad g., stagad g., stokad g.

kriseln V.dibers. (hat gekriselt) : es *kriselt*, a) treiñ a ra fall an traoù, ne dalv tra penaos e ya an traoù, mont a ra an traoù en tu rekin, digompez e ya an traoù, emaomp o treuziñ un enkadenn don ; b) emañ ar soubenn o trenkañ, krog eo ar sistr da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, treiñ a ra an traoù d'ar put, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ; es *kriselt in ihrer Ehe*, n'int ket eürus an eil gant egile, trouz a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, patati a zo etrezo, patati a zo e-barzh an ti, chabous a zo etrezo, lodod a zo en ti.

Krisenfest ag. : sur, asur, diarvar, diriskl, stabil.

Krisengebiet n. (-s,-e) : takad distabil g.

Krisenherd g. (-s,-e) : toull-dispac'h g., toull reuz g., toull freuz g., Kerdrabas b.

Krisenmanagement n. (-s) : mererezh an enkadenn g.

Krisensituation b. (-,-en) : saviad enkadennnek g.

Krisenstab g. (-s,-stäbe) : bodadeg dienkañ b., bodad enkadenn g., sturvod dienkañ g.

Krisenzustand g. (-s,-zustände) : stad a enkadenn b., saviad enkadennnek g.

Krisis b. (-,Krisen) : *sellit ouzh Krise*.

Kristall¹ g. (-es/-s,-e) : 1. maen-strink g., strinkenn b. ; *Schneekristall*, strinkenn-erc'h b. ; 2. [fizik] strinkenn b.

Kristall² n. (-es/-s) : strink g., gwer-strink g.

Kristall- ... strink, strinkel, strinkek.

Kristallbildung b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.

Kristallempfänger g. (-s,-) : [skingomz] post galen g., skingomzer galen g.

kristallen ag. : ... strink, strinkel, strinkek.

Kristallfabrik b. (-,-en) : strinkerezh b.

Kristallflasche b. (-,-n) : karafenn strink b.

Kristallform b. (-,-en) : furn strinkel b.

Kristallgitter n. (-s,-) : [fizik] rouedad strinkel b.

Kristallglas n. (-es, er) : strink g., gwer-strink g.

kristallhell ag. : glein, boull, boull evel ar gwer, rouez, kleuz, skeltr, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer ; *kristallhelles Wasser*, dour glein g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g., dour boull g., dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g., dour sklaer evel an arc'hant g., dour boull evel ar gwer g.

Kristallherstellung b. (-) : strinkerezh g.

kristallig ag. : strinkheñvel.

kristallin ag. / **kristallinisch** ag. : [kimiezh, fizik] strinkel, strinkennaouek, ... strink.

Kristallinmassiv n. (-s,-e) : torosad strinkennaouek g.

kristallisierbar ag. : 1. strinkennadus ; 2. [fizik, kimiezh] hag a c'hall strinkennañ.

kristallisieren V.gw. (hat kristallisiert) : 1. strinkañ, mont da strink ; 2. [fizik, kimiezh] strinkennañ, mont da strinkenn.

V.k.e. (hat kristallisiert) : strinkennañ.

Kristallisierung b. (-,-en) : [kimiezh] strinkennadur g.

kristallklar ag. : glein, boull, boull evel ar gwer, rouez, kleuz, skeltr, sklaer evel an dour en ur werenn, sklaer evel dour feunteun, sklaer evel dour stivell, sklaer evel dour bev, sklaer evel dour-sav, sklaer evel lagad ur pesk, sklaer evel lagad an naer ; *kristallklares Wasser*, dour glein g., dour kleuz g., dour rouez g., dour skeltr g., dour boull g., dour sklaer evel dour stivell, dour sklaer evel dour feunteun g., dour sklaer evel an arc'hant g., dour boull evel ar gwer g.

Kristallkugel b. (-,n) : boulen strink b.

Kristallkunde b. (-) : [fizik] kristalografiezh b., strinkennoniezh b.

Kristalllinse b. (-,n) : [korf.] strinkenn al lagad b., gwerenn al lagad b., ferenn-lagad b.

Kristallnacht b. (-) : [istor, nazi.] nozvezh ar gwer-strink b., nozvezh ar strink b.

Kristallographie b. (-) : [fizik] kristalografiezh b., strinkennoniezh b.

kristallographisch ag. : [fizik] kristalografek, strinkennoniell.

Kristallsucher g. (-s,-) : strinker g.

Kristallwaren lies. : traezoù strink lies., strinkennoù lies.

Kristallzucker g. (-s) : sukr strink g.

Kriterium n. (-s, Kriterien) : 1. dezverk g., diforc'hadell b., merk-barn g., barnverk g. ; 2. [sport] redadeg war varc'h-houarn b., kriteriom g., kriteriom belo g.

Kritik b. (-,en) : 1. barnouriezh b., skridvarnouriezh b., pennad-barn g., barnskriverezh g., skridvarnerezh g., barnadenn b., skridvarnadenn b., dezvarn b., dezvarnerezh g., dezvarnadenn b., burutelladenn b., burutellerezh g. ; *sachliche Kritik*, burutellerezh didu g., barnadenn didu b. ; *abfällige Kritik*, pismigerezh g., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g. ; *dieses Konzert ist unter aller Kritik*, gwashañ abadenn sonerezh a zo bet biskoazh eo hounnezh, n'eus ket gwashoc'h eget ar sonadeg-se, falloch'eget ar sonadeg-se n'eus ket, fallañ sonadeg a oufed da glevet eo evit unan ; *das ist unter aller Kritik*, se a zo bezañ un etev memes tra ! ur vezh ruz eo kement-se ! fae ganti ! mezh warni ! ur mezh-e-envel eo an drase ! se 'zo an diwezhañ ! dipitus eo kement-se ! ; 2. abegadenn b., rebech g., pismigadenn b., arguz g., piñsadenn b., flipad g., flemmad g. ; *Kritik an etwas (t-d-b) üben*, pismigañ udb, bindedañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, skeiñ bazhadoù d'udb (gant udb), kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb ; *sich der Kritik aussetzen*, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da bakañ brud fall, en em lakaat e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lakaet dindan teod an dud, reiñ krog d'an teodoù fall, reiñ krog d'an abegadennoù, sachañ rebechoù war an-unan, sachañ chaok ha stran war an-unan, reiñ bazh d'e gannañ, tommañ dour d'e skaotañ ; *sich gegen eine eventuelle Kritik wappnen*, lakaat biroù en e glaouier ; *zur Kritik geneigt*, abegus, pismigus, flemmus, hek ; 3. [preder.] dezvarn g., dezvarnerezh g., (un) dezvarnadenn b. ; [Kant] *Kritik der reinen Vernunft*, dezvarn ar poell pur b. ; *die kantische Kritik*, an dezvarnerezh kanteke g.

Kritikalität b. (-) : [nukl.] eizigezh b.

Kritikaster g. (-s,-) : P. nagenner g., nagenn g., ingennour g., arveller g., chikaner g., noazour g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., rekiner g., abeger g., arzaeler g., arguzer g., teod abegus a zen g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousg g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g. tagnoz g., revr war wigour g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismant-spered g., tourmant a zen g., spisc'herier g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Kritiker g. (-s,-) : 1. barner g., buruteller g., barnskriver g., dezvarnour g., skridvarnour g., arzvarnour g., sonvarnour g., filmvarnour g. ; 2. pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., nagenner g., nagenn g., arveller g., chipoter g., ingennour g., beg m'en argarzh g.

Kritikerin b. (-,nen) : 1. barnerez b., burutellerez b., barnskriverez b., dezvarnourer b., skridvarnourer b., arzvarnourer b., sonvarnourer b., filmvarnourer b. ; 2. pismigerez b., abegerez b., teod abegus g., arzaelerez b., flemmerez b., nagennerez b., chipoterez b., arvellerez b., ingennourer b., beg m'en argarzh g.

Kritikfähigkeit b. (-,en) : galloudezh dezvarn b., skiant varn b. ; *er hat keinerlei Kritikfähigkeit gezeigt*, n'en doa diskouezet tamm skiant varn ebet.

kritiklos ag. : 1. divarn ; 2. divrall, a-grenn.

Adv. : hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, evel un dall.

Kritiklosigkeit b. (-) : diant a skiant varn g., diouer a skiant varn g., ezvezañ a skiant varn b., diouer a c'halloudezh dezvarn g.

kritikwürdig ag. : abegadus, arzaeladus.

kritisch ag. : 1. abegus, pismigus, flemmus, hek, diflatr ; 2. douget da varn gant skiant vat, burutellus ; *kritischer Kopf*, burutellour g., spered burutellour a zen g. ; *kritischer Geist*, *kritischer Sinn*, skiant varn b., galloudezh dezvarn b. ; 3. enkadennus, enkadennnek, enkadennel ; *kritisches Alter*, tro an oad b., oad diskar g. ; 4. [dre skeud.] arvarus, risklus ; *sich in einer kritischen Lage befinden*, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en ur blegenn gwall arvarus, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur blegenn lous, bezañ arvarus e zoare, bezañ en arvar da vat, bezañ war horjell, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ berr war e sparl, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug ; 5. [lenn.] *kritische Bemerkungen*, evezhiadennoù skridvarnerezh lies. ; *kritische Ausgabe der Werke Lessings*, embannadur oberennoù Lessing gant evezhiadennoù g., embannadur burutellet oberennoù Lessing g. ; 6. [fizik] eizik ; *kritische Masse*, tolz eizik g. ; *kritische Phase*, eizikvan g. ; *kritischer Punkt*, a) [fizik] poent eizik g. ; b) [dre astenn.] mare gwall arvarus g., mare ar brasañ dañjer g., eizigenn b. ; 7. [preder.] dezvarnek.

Adv. : *ein Buch kritisch besprechen*, burutellañ diwar-benn ul levr, ridellat ul levr, kroueriañ ul levr, ober rentañ-kont ul levr, dezrannañ ul levr.

Kritische(s) ag.k. n. : danvezioù dezvarnek lies.

kritisierbar ag. : abegadus, arzaeladus.

kritisieren V.k.e. (hat kritisiert) : 1. barn, burutellañ, ridellat, kroueriañ, skridvarn, dezvarn, breutaat, tamouezat ; 2. pismigañ udb, bindedañ udb, kavout abeg en udb/u.b., kavout si en udb/u.b., klask abeg en udb/u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb/u.b., kaout da lavaret diwar-benn udb/u.b., kaout da lavaret en udb/u.b., kaout da lavaret enep udb/u.b., kaout da lavaret war udb/u.b., kemer abeg en udb/u.b., mont e barn gant u.b., abegiñ u.b., kavout tro da abegiñ, kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b., skeiñ bazhadoù a-zivout udb, kas brav war-lerc'h udb/u.b., lavaret traoù eus udb/u.b., flemmañ, kareziñ, begonata, chaokat, dekriat ; *du hast leicht kritisieren*, brav eo dit chaokat ar re all ; *kritisieren ist leicht*, an aesañ tra da ober er bed eo kemer abeg el labour c'hraet ; *er hat immer nur die Leute kritisiert*, ne oa mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuze ket ar sukr en e c'henoù - hennezh a gave atav tro da abegiñ - hennezh a gave atav abeg e kement den a zo tout - ar gaster-se a veze atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne rae nemet dispenn e nesañ - klask a rae abeg bepred - ne ouie nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gave nemet rebechoù d'ober - atav e kave abeg e pep tra - kavout a rae bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gave netra vat - ne gave nep tra vat - bepred e kave da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gave da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gave e kement tra 'zo tout - klask a rae atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a rae e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a rae e amzer o tivrudañ ar re all - kas a rae e amzer o tispenn labour ar re all - kas a rae e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gave gras gant den ebet - ne rae nemet lavaret traoù eus an dud - kaer 'oa ober, morse ne raed e c'hrad - kaer hor beze ober, morse ne veze graet e c'hrad - klask a rae kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e felle dezhañ kaout gwell pe well - ne wele netra nemet a-dreuz - eñ a blije dezhañ rezoniñ - ur spered rekin e oa - ur penn-treuz e oa - hennezh a oa ur spered kamm - atav e veze o figuzañ - atav e veze o pigosat - atav e veze o pismigañ - atav e veze oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a oa anezhañ - ur pismiger e oa - ur c'hac'her diaes a oa anezhañ - ur chaoker-laou e oa - ur flemmer e oa - un nagenner e oa - ur chikaner e oa - un noazour e oa - hennezh a oa un den na blije netra dezhañ.

Kritizismus g. (-) : [preder., Kant] dezvarnouriezh b., prederouriezh dezvarnek b.

Krittelei b. (-, -en) : P. ingenn b., arvell g., nagennerezh g., arguzerezh g., pismigerezh g., pismigadennoù lies., abegerezh g., pigelloù lies., dispennadenn b., dispennadur g., chikanerezh g., rekinerezh g.

kritteln V.gw. (an t-d-b) (hat gekrittelt) : nagenniñ, arguziñ, ingenniñ, arvellat, pismigañ, chipotal, pikailhat, chikanañ, chikanal, bindedañ ; *an etwas (t-d-b) kritteln*, pismigañ udb, choakat udb, begonata udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn

udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., stagañ drezenn ouzh udb, kavout da lavaret a-enep udb, dispenn udb, divrudañ udb, diframmañ udb.

Krittler g. (-s, -) : nagenn g., nagenner g., ingennour g., arveller g., chikaner g., chikanour g., noazour g., chipoter g., pismiger g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., pikailher g., rekiner g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., chaoker-e-c'henoù g., chaoker trousk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., regain g., den ranous g., tagnouz g., revr war wigour g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaler g., kaoc'heg g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Kritzelei b. (-, -en) : skridaj g., skilfadennoù lies., krabisadennoù lies., krafignadennoù lies., skritur treid-kelien g., skritur kazh g., skritur fall devet g., skrabadennoù-yar lies.

kritzeln V.k.e. (hat gekritzelt) : 1. skrabadeniñ, skridajiñ ; *etwas auf ein Stück Papier kritzeln*, skrabadeniñ udb war un tamm paper, skridajiñ udb war un tamm paper, torskrivañ udb war un tamm paper, skrivañ udb a-stlabez war un tamm paper ; 2. krabisat, krafignat, krifinat, ribiñsat, spinañ, graspiñ, flemmikañ.

Kroate g. (-n, -n) : Kroat g.

Kroatien n. (-s) : Kroatia b.

Kroatian b. (-, -nen) : Kroatez b.

kroatisch ag. : 1. kroat, ... Kroatia ; 2. [yezh.] kroatek.

kroatisch n. [yezh.] : kroateg g.

Krocket n. (-s) : [sport] koked g. ; *Krocket spielen*, kokediñ.

Krocketspieler g. (-s, -) : [sport] kokeder g.

Krokant g. (-s) : [kegin.] 1. nougadin g. ; 2. pralin str.

Krokette b. (-, -n) : [kegin.] bouletennig patatez palet b., bouletennig palet b., boulig kig palet b., malachou palet lies., logod kig palet str., pouloud kig palet str.

krokieren V.k.e. (hat krokiert) : brasskeudenniñ, brastresañ, damdresañ ; *eine Landschaft krokieren*, damdresañ (brasskeudenniñ, brastresañ) un dremmvro.

Krokodil n. (-s, -e) : [loen.] krokodil g., gourglazard g., gurlaz-meur g., meurc'hurlaz g.

Krokodilleder n. (-s) : kroc'hen krokodil g.

Krokodilstränen lies. : daeroù ki lies., goueloù ki lies., goueloù kazh lies., sinoù lies. ; *Krokodilstränen weinen*, skuilhañ goueloù ki, skuilhañ daeroù ki, skuilhañ goueloù kazh, ober sinoù.

Krokodilwächter g. (-s, -) : [loen. *Pluvianus aegyptius*] lechidtrigad an Nil g.

Krokus g. (-, -/-se) : [louza.] krokuz str., safron str.

krollen V.k.e. (hat gekrollt) : pellenniñ, rollañ, rodellañ, puniñ, rollañ.

Kronanwärter g. (-s, -) / **Kronbewerber** g. (-s, -) : danvez roue g., emvenner roue g.

Kronblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petalenn b.; *die Kronblätter*, ar gurunenn b.

Kronblume b. (-,-n) : [louza.] kurunenn an impalaer b. [*Fritillaria imperialis*].

Krondomäne b. (-,-n) : domani ar roue g.

Krone b. (-,-n) : 1. kurunenn b., kurun b.; *jemandem die Krone aufsetzen*, kuruniñ u.b., kurunenniñ u.b., lakaat ar gurunenn war penn u.b.; *sich die Krone aufsetzen*, lakaat eñ e-unan ar gurunenn war e benn; *päpstliche Krone*, tiarenn b., kurun ar pab b. / kurun tridoubl b. (Gregor); *eine Krone tragen*, dougen ur gurunenn; *auf seine Krone verzichten*, ober dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn, ober e zilez a roue, dont er-maez a roue, mont er-maez a roue; *die bretonische Krone*, kurunenn duged Breizh b., Kurunenn Breizh b.; *die englische Krone*, ar Gurunenn saoz b.; *geschlossene Krone*, kurunenn vonedek b.; [stered.] *Nördliche Krone*, kurunenn an Norzh b.; *Südliche Krone*, kurunenn ar Su b.; 2. P. *das setzt allem die Krone auf* ! diaoul biskoazh ! biskoazh c'hoazh ! biskoazh oueskoc'h ! biskoazh kement all ! biskoazh Doue kement all ! biskoazh nann ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz ! kent ne welis evel-henn ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vamañ ! kur gaer ! ur gur gaer ! ; *da fällt dir keine Perle (keine Zacke, kein Stein) aus der Krone*, ne vo ket diframmet (dispennet) da anv kaer gant kement-se, kement-se ne ray droug ebet da'z prud vat ; *er hat einen in der Krone*, evet en deus en tu all d'e sec'hed, n'emañ ket diwar zour, n'emañ ket diwar an dour, karget en deus muioc'h eget ne c'hall charreat, ur banne a zo warnañ (a zo dindan e fri), erru eo lous e fri, trenk eo e doull, tomm eo d'e benn, tomm eo e forn gantañ, e ratre vat emañ, karigellet mat eo, ur garigellad en deus ; 3. [dre heñvel.] kern g., beg g., lein g., bleñchenn b.; *Baumkrone*, kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b.; *dem Baum wurde vom Blitz die Krone abgeschlagen*, diveget (dibennet) e voe ar wezenn gant ar gurun ; 4. [dent] *Zahnkrone*, kurunenn dant b.; *einen Zahn mit einer künstlichen Krone versehen*, kuruniñ un dant ; 5. [hemolc'h] kern penn ur c'harv gant e vrankoù g., kern penn ur c'harv gant e gernel g., kurunenn ar c'harv b.; 6. [moneiz] kurunenn b.; 7. [tisav.] tog g., togenn b.; 8. [dre skeud.] barr g., bog b., mog b., uhelañ g., perlezenn b., boked g.

Kroneidechse b. (-,-n) : 1. [mojenn.] bazilisk g., kokatris g.; 2. [loen.] bazilik g.

krönen V.k.e. (hat gekrönt) : 1. kuruniñ, kurunennañ, lakaat ar gurunenn war penn u.b., gwiskañ ur gurunenn war penn u.b.; *zum Kaiser krönen*, lakaat da impalaer, sakrañ impalaer, kurunennañ; *zum König krönen*, lakaat da roue, sakrañ roue, kurunennañ; *eine Königin krönen*, kuruniñ ur rouanez; *die gekrönten Häupter*, ar rouaned kurunet lies., ar roueed kurunet lies., ar pennoù kurunet lies., ar c'hurunennoù lies., ar rieien lies., ar genroueed lies., an impalaer hag e briñsed; 2. [dre heñvel] peurdogañ; *von Erfolg gekrönt*, kurunet a lore, fiñvezet gant enor ha gant gloar / peurechuet gant enor (Gregor), deuet da vat, o tougen frouezh, o teurel frouezh, un disoc'h mat d'e strivoù; *das Werk krönen*, bezañ lore an oberenn, peurober (peuraosañ, peurdogañ) an oberenn,

bezañ ar beuroberidigezh / bezañ difin an oberezh / peurafesoniñ an oberenn (Gregor); *mit diesem Werk krönte er seine Lebensarbeit*, lore e vuhez e voe an oberenn-se; *zum krönenden Abschluss*, da beurdogañ ar stal.

Kronenadler g. (-s,-) : [loen.] erer kurunet g.

Kronenkorken g. (-s,-) : taf g.

Kronenkranich g. (-s,-e) : [loen.] *Kronenkranich*, *dunkler Kronenkranich*, garan gupennek b., garan zu b.

Kronenleuchter g. (-s,-) : kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g.; *mehrmögiger Kronenleuchter*, kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g.

Kronen-Lichtnelke b. (-,-n) : [louza.] kokuloz g.

Kronerbe g. (-n,-n) : danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., daofin g., priñs-hêr g.

Kronglas n. (-es) : gwer crown g., gwer kali g., gwer-strink g.

Krongüter lies. : madoù ar Gurunenn lies.

Kronjuwelen lies. : bravigoù ar Gurunenn lies.

Kronkorken g. (-s,-) : *sellit ouzh Kronenkorken*.

Kronlederhaut b. (-,-häute) : [kezeg] kurunenn an troad b.; *von einer Verschwärung der Kronlederhaut befallenes Pferd*, marc'h touseget g.

Kronlehen n. (-s,-) : [istor] dalc'h ar Gurunenn g.

Kronleuchter g. (-s,-) : kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g.; *mehrmögiger Kronleuchter*, kantolor-skourrek g., kantolor-skourret g.

Kronprinz g. (-en,-en) : priñs-hêr g., danvez roue g., hêr ar gurunenn g., priñs susitour g., daofin g.

Kronprinzessin b. (-,-nen) : danvez rouanez g., hêrez ar gurunenn b., priñsez susitourez b.

Kronräuber g. (-s,-) : alouber an tron g., skaper tron g.

Kronsbeere b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] lus str.

Kronschatz g. (-es,-schätze) : teñzor ar Gurunenn g.

Krönung b. (-,-en) : kurunidigezh b., kurunadur g.; *die Krönung des Königs*, sakradur ar roue g., sakradurezh ar roue b., kurunidigezh sakr ar roue b. / kurunadur sakr ar roue g. (Gregor); *Arthurs Krönung zum König*, kurunidigezh ar roue Arzhur b.

Krönungsfeier b. (-,-n) / **Krönungsfeierlichkeiten** lies. : lidoù ar kurunidigezh lies., kurunidigezh b.

Kronwicke b. (-,-n) : [louza.] kurunennig b. [*Securigera varia*].

Kronzeuge g. (-n,-n) : test pennañ g., test pouezusañ g.

Kronzeugenregelung b. (-,-en) : reoliadur a-zivout an dorfedourien geuziek a asant skoazellañ ar justis g.

Kropf g. (-es, Kröpfe) : 1. [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g., jotorell b., foeñv ar gouzoug g.; 2. [loen.] krubuilh b., bruched g./b., bruch g., sac'h-boued g., jalgod g., jalgaot g., elaz g.; *ein Kropf voll Körner*, ur grubuilhad c'hreun b.; 3. [louza.] torzhell b., kreskenn b., tagos g.

Kropfbildung b. (-,-en) : [mezeg.] pennsac'h g., gouzougad g.; *er ist an Kropfbildung erkrankt*, klañv eo gant ar pennsac'h, gouzougek eo, tapet en deus ur gouzougad.

kröpfen V.gw. (hat gekröpft) : [loen., laboused-preizh] en em vagañ, debriñ, lonkañ, en em walc'hañ.

V.k.e (hat gekröpft) : [tekn.] plegañ, kammañ, krommañ, gwarañ.

kröpfig ag. : [mezeg.] pennsac'hek, gouzougek, jotorellek.

Kropfkranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] pennsac'heg g. [*liester* pennsac'heien], den klañv gant ar pennsac'h g., den gouzougek g., den jotorellek g., den klañv gant ur gouzougad g.

Kropfstorch g. (-s,-störche) : [loen.] maraboud g., c'hwibon-voal b.

Kroppzeug n. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] ribitailh b., orintud lies., gouenn ar re fallakr b., lastez str., tud foei lies., gagnoù lies., livastred lies., lagailhoù lies., lorgnez str., truilhenned lies., hailhoned lies., hailhonedeg lies., peñselioù fall lies., standilhoned lies., noueafiñ b., ravalidi lies., breinaj g., reilhaj g., strailhaj g., gisti lies., torfedourien en o had lies., ragoustailh g., meveloù lies., mevelaj g., stronk g., lignez b., tud didalvez lies.

Kröse b. (-,-n) : 1. [dilhad.] frezenn b., kolinetenn b. ; 2. [barrikennou] garan g., janabl g., jerbladur g.

kross ag. : [kegin.] hag a strak dindan an dent, kras, krin, strakus.

Krösus g. (-,-se) : 1. [istor] Kroissos g., Kroeus g., Krezuz g. ; 2. [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., moc'hoilh g., mondan g. ; *ich bin doch kein Krösus*, n'em eus ket millurioù da reiñ dit, du-mañ ne vez ket graet an arc'hant war an oaled, n'emañ ket an aour war ar raden ganin, bern n'eo ket mammenn.

Kröte b. (-,-n) : 1. [loen.] touseg g. [*liester* tousegi / touseged] ; *zum Laichen suchen Kröten Gewässer auf*, *Kröten legen ihren Laich in Gewässern ab*, nodiñ a ra an tousegi e poullou-dour ; *Kröten aufspießen*, beraouañ tousegi ; 2. [dre skeud.] P. *eine giftige Kröte*, ur pikez b., ur bebreñn b., ur sarpantez b., ur vlezeg b., ur wespedenn b., ur geben b. ; 3. [dre astenn.] P. *Kröten*, glazarded lies., glaou str., kailh g., kregin lies., segal str., moullou lies., grifoù lies., kraf str. ; *ein paar Kröten springen lassen*, diyalc'hañ un nebeud gwenneien, lakaat un nebeud gwenneien war an daol, mont d'e yalc'h, meudañ.

Krötenlaichschnur b. (-,-schnüre) : [loen.] chapeledad vioù an tousegi g.

krötig ag. : 1. heñvel ouzh un touseg ; *krötige Gangart*, kerzhed krabosek g. ; 2. [dre skeud.] P. fallakr, drouk, flemmus, hek, binimus ; 3. [dre astenn.] dibleg, amjestr, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, start, tev e voned, kalet a benn, kalet e benn, penn kalet, kloppenek, kuladus, beuz, eus Kerbennek, diaes ober outañ.

Krücke b. (-,-n) : 1. branell b., flac'h b., bazh loaek b., bazh vouzellennek b., mal b. ; *an (auf) Krücken gehen*, bale diwar-bouez div vranell, bezañ branellek, kerzhet war (war-bouez) flac'hioù (gant bizhier loaek, gant maloù) / bale gant branelloù (gant bizhier bouzellennek) (Gregor), kerzhet war valoù, kerzhet kazellet gant maloù, kerzhet war vranelloù ; *sich mit Krücken mühselig herumschleppen*, mont a-roeñv gant e flac'hioù, poaniañ da vont gant e flac'hioù ; *ein Paar Krücken*, ur flac'hioù g., ur re flac'hioù g. ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Krücke reichen*, reiñ un tamm mat a sikour d'u.b., ober avel d'u.b. ; 3. [tekn.] pifon g. ; 4. [charre-falc'h] dornell greiz b. ; 5. [violon] broch g., ibil g. ; 6. P. den arouarek g., den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g., lezireg g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., paourkaezh den g.,

kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g. ; 7. P. kozh tra g., kozhigell b. ; 8. P. strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.

Krückstock g. (-s,-stöcke) : 1. bazh beg-bran b. ; 2. *das sieht ein Blinder mit dem Krückstock !* kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? anat kerkent eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? ha lakaet eo bet da zaoulagad dit el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar ? emaoù o klask ar marc'h hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod !

Krug g. (-s, Krüge) : 1. pod g., picher g., podez b., brok g., brikenn b., piched g., pint g., pintad g., podad g., picherad g., brokad g., brikennad b., podezad b., pichedad g., karafenn b., karafennad b. ; *ein Krug Wasser*, ur podad dour / ur brokad dour g. (Gregor) ; *ein Krug Bier*, ur brokad bier g. (Gregor), ur chopinad bier b./g. ; *ein Krug Brantwein*, ur bodezad gwin-ardant b. *halb zerbrochener Krug*, pod damdorr g., darbod g. ; 2. [kr-l] *der Krug geht so lange zum Brunnen (zum Wasser) bis er bricht*, ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'hantvet e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, abred pe ziwezhat ez a an taol da fall, hepken betek ar wech diwezhañ ez a ar pod d'ar feunteun ; 3. [dre astenn.] tavarn b., ostaleri b.

Krugwirt g. (-s,-e) : tavarnour g., ostiz g.

Krugwirtschaft b. (-,-en) : tavarn b., ostaleri b.

Krügeln n. (-s,-) : podig g., picherig g., brokig g.

Kruke b. (-,-n) : podig g., picherig g., brokig g., jarl g. ; *eine Kruke Öl*, ur jarlad eoul g.

Krümchen n. (-s,-) : bruzun g./str., brien str., eskenn b., elfenn vara b. ; *Brotkrümchen auflesen*, dastum ar bruzun bara.

Krume b. (-,-n) : 1. [labour-douar] douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g. ; 2. [dre astenn.] *Brotkrume*, minvig g., minvigenn b., blodenn b. ; *zu wenig gebackene Krume*, bourr g. ; 3. bruzun g./str., brien str., eskenn b., elfenn vara b.

Krümel g. (-s,-) : 1. bruzun g./str., brien str., eskenn b. ; *Brotkrümel auflesen*, dastum ar bruzun bara ; 2. [dre skeud.] marmouz g., kañfardig g. ; 3. *krustige Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.

Krümelschippe b. (-,-n) : palikell da zastum ar bruzun b.

krümelig ag. : 1. aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad ; 2. bruzunek, kaouledak, pouloudek.

krümeln V.gw. (hat gekrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ.

V.k.e. (hat gekrümelt) : bruzunañ, bruzuniñ, munudañ, puzuilhañ.

krümlig ag. : *sellit ouzh krümelig*.

krumm ag. : 1. kromm, krommet, kamm, kammet, koaget, gwar, treflez, tort, a-dreuz, treuz, gwariak, gwelch, krogek, tro, soukek, chouket, baotet, baotek, war vaot, bolzek, bolzet, kruget, daougrommet, daousouket, daoustouet, daougammet, daoubleget, daoudortet, gweet

; *lang und krumm*, hircamm ; *er hat krumme Beine*, nezet eo e zivhar gantañ, war-gromm emañ e zivesker, ramp eo e zivhar, divesker rampik a zo dezhañ, podek eo, frakellek eo, gargamm eo, torkulet eo ; *er hat ein krummes Bein*, ur c'har dezhañ a zo kamm ; *eine krumme Linie*, ur grommenn b., ur gammellenn b., ul linenn dreflez b., ul linenn gamm b., ur regenn gromm b., ur regenn gamm b., ul linenn gromm b. ; *krumme Nase*, fri sparfell (kromm, kamm, ibiliet, krogek, peroked, erer) (Gregor) ; *krummer Rücken*, kein tort g., kein kromm g., kein baotet g., kein kruget g., kein chouket g. ; *einen krummen Rücken bekommen*, keinañ, dont e gein da vezañ kromm, bezañ kein an-unan o krommañ ; **2.** [dre skeud.] *krumme Finger haben*, bezañ tomm e zorn, bezañ gouenn laer en an-unan, na vezañ laer a hanter, kaout daouarn skragh, bezañ kromm (kamm) e vizied, bezañ hir e ivinoù, bezañ frank e vilgin, bezañ hiroc'h e vañch eget e vrec'h, na vezañ berr war ar c'hrog, bezañ rip, bezañ laer evel an dour, bezañ laer pe laeroc'h, bezañ ken laer hag ur c'hazh, bezañ laer evel ur c'hazh, bezañ laer evel ur frav, bezañ laer evel frav, bezañ laer evel ul Leonad, pegañ el lec'h ma kaver, kammañ e vizied ; *krummes Ding*, P. lamm-touseg g. ; *krumme Dinger machen*, *krumme Wege gehen*, *auf krummen Pfaden wandern*, kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), itrikañ taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilhat, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, bezañ gwe (bezañ tro) en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, bezañ diahelet, ober troidelloù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan, bezañ un den daoubleg, bezañ ur minor-plouz ; *jemanden auf krummen Wegen ertappen*, tapout u.b. war an tomm (war ar fed, war an taol fed) (Gregor), tizhout war an tomm, pakañ u.b. e droug, kouezhañ war an tomm, tapout u.b. oc'h ober ar fall (an droug) ; **3.** *ein krummer Betrag*, ur sammad gant dekrannennoù g.

Adv. : **1.** a-gamm, a-dreuz, a-we ; *krumm schreiben*, skrivañ a-dreuz ; *krumm gewachsener Baum*, gwezenn dort, gwezenn gamm b., gwezenn lañset b., gwezenn grabosek b. ; *der Baum wächst krumm*, lañsañ a ra ar wezenn ; *krumm biegen*, gweañ, gweadennañ, kammañ, plegañ, tortisañ, krommañ ; **2.** [dre skeud.] *etwas krumm nehmen*, kemer udb a berzh fall (a wall berzh), gwallgemer udb (Gregor), kavout bras udb, kavout togn udb, kavout kalz udb, en em gemer (bezañ feuket, bezañ chalet) abalamour d'udb, anoaziñ diwar udb ; *jemanden krumm ansehen*, sellet a-dreuz (yud, a-gorn) ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., ober ur sell a bevarzek real d'u.b., ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., sellet garv ouzh u.b., delazhiñ selloù taeret war u.b. ; *sie hat heute keinen Finger krumm gemacht*, hiziv n'he deus ket graet ur c'hrogad, hiziv n'he deus graet glad, hiziv n'he deus graet taol ebet, honnezh n'he deus graet mann a-hed an deiz, hiziv n'he deus ket graet ur c'hraf, hiziv n'he deus ket graet an disterañ kraf.

krummbeinig ag. : nezet e zivhar gantañ, ramp e zivhar gantañ, divesker kromm dezhañ, divesker war-gromm dezhañ, divesker rampik dezhañ, podek, frakellek, gargamm, torkulet ; *krummbeiniger Mensch*, gargamm g.

Krummdarm g. (-s,-därme) : [korf.] dibenn ar vouzellenn voan g., klunegenn b.

Krümme b. (-,-n) : **1.** krommadur g., gwar g., pleg g., gwaradur g., gwelch g. ; **2.** [dre astenn.] kildroenn b., kammdro b., kildro b., kammdroienn b., kilbleg g., pleg g., troiell b.

krümmen V.k.e. (hat gekrümmt) : **1.** gweañ, gweadennañ, kammañ, plegañ, tortisañ, krommañ, krommaat, gwariañ, gwarañ, bodiñ, gwelchañ, baotañ ; **2.** *so schwer war der Sack auf seinem Rücken, dass er gekrümmt ging*, ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e torte, ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e kerzhe en e zaougromm (ken e gerzhe war e dort, ken e kerzhe war e gromm), ken pounner e oa ar pezh sac'had traoù a oa gantañ war e chouk ken e oa krommet dindan ar bec'h ; **3.** *kein Härchen wurde ihm gekrümmt*, chom a reas e groc'hen dibistig gantañ, chom a reas diampech, ne voe graet an disterañ droug dezhañ, ne voe graet droug ebet dezhañ, droug ebet a c'hoarvezas gantañ ; *ich werde es nicht zulassen, dass ihnen ein einziges Haar gekrümmt wird*, ne bermetin ket e kouezho an disterañ droug ganto, ne bermetin ket e kouezhfe mann ebet ganto ; **4.** *er krümmt keiner Fliege ein Haar*, gwell e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak, ken divalis eo hag un oan, n'eus tamm drougiezh ennañ, n'eus tamm malis ennañ, hep drougiezh eo, hep malis eo ; **5.** *er krümmt keinen Finger für ihn*, ne sav ket ar biz evit e sikour, ne ra ket an disterañ striv evit skoazellañ anezhañ, ne ra ket ur van ouzh e welet an anken, ne laka ket an disterañ striv da skoazellañ anezhañ.

V.em. : **sich krümmen** (hat sich (t-rt) gekrümmt) : **1.** mont a-we, en em weañ, gweañ, nezañ, korvigellañ, en em gorvigellañ, kammigellañ, tortañ, krommañ, krommaat, baotañ, daougrommañ, daoublegañ ; **2.** *sich vor Schmerzen krümmen*, bezañ gweet gant ar boan, en em weañ gant ar boan, gweañ gant ar boan, en em gordañ gant ar boan, bezañ daoudortet kement e c'houzañver, bezañ daoubleget e gorf gant ar poanioù, tortañ gant ar boan, hejañ gant ar boan, nezañ e gorf gant ar boan ; *der Wurm krümmt sich*, treiñ ha distreiñ (en em weañ hag en em ziweañ, en em voullañ, en em gorvilañ, en em gorvigellañ) a ra ar preñv ; **3.** *sich vor Lachen krümmen*, bezañ puchet kement e c'hoarzher, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, ober ur c'hofad c'hoarzhin ; **4.** [kr-] *früh krümmt sich, was ein Häkchen werden will*, ret eo gouzañv evit kaout skiant ha labourat evit kaout arc'hant - o labourat e teuer da vout mañsoner - un den yaouank karget a ziegi a zastum poan war benn e gozhni - ne gouezh morse aour e godell un den dilabour - abred ne goll james - an taol abred a c'hounez ordinal - hanter gentañ ur vuhez fall a zegas poan d'an hanter all.

Krümmen n. (-s) : krommadur g., plegadur g., gwelchadur g., kammañ g., krommañ g., plegañ g.

Krummheit b. (-) : kromm g.

Krummholz n. (-es) : 1. koad krabosek g., koad-tro g., koad gweet g., koad pavgamm g., koad nezet g. ; 2. [tekn.] kammed [*liester* kammedoù, kammidi] b.

Krummhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] krommgorn g., hirvombard kromm b., oboell gromm b.

krummlachen V.em. : **sich krummlachen** (hat sich (t-rt) krummgelacht) : bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tagañ kement e c'hoarzh, mougant kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger.

Krummlinie b. (-,-n) : 1. krommenn b., krommellenn b., kammellenn b., linenn dreflez b. ; 2. [mat.] krommenn b.

krummlinig ag. : [mat.] krommlinell.

Krummesser n. (-s,-) : krommgontell b., kontell gromm b.

krummnasig ag. : ur fri sparfell dezhañ, kromm e fri, kamm e fri, ibiliet e fri, krogek e fri, ur fri peroked dezhañ, ur fri erer dezhañ, bourbonel e fri, begererheñvel e fri.

Krummsäbel g. (-s,-) : semterenn b., krommgleze g.

Krummschnabel g. (-s,-schnäbel) : beg krogek g., pigos krogek g., beg kromm g., pigos kromm g.

Krummstab g. (-s,-stäbe) : kammell b., gros b.

Krümmung b. (-,-en) : 1. [mezeg.] pleg g., gwar g., krommadur g., plegadur g., krommder g. ; *Krümmung des Rückgrates*, direizhded al livenn-gein b., skolioz g., krommadur direizh ar mell-chadenn, droug al livenn-gein g. ; 2. krommadur g., gwar g., pleg g., gwaradur g., bodadur g., wareg b., krommenn b., plegenn b., krommell b., kildro b., kilbleg g., kildroad b., kamm g. ; *Krümmung nach innen*, argevegezh b., argev g. ; *Krümmung nach außen*, argeinegezh b. ; 3. [hentoù] korn-tro g., pleg g., plegenn b., korn-pleg g., kammdro b., kammdroienn b., kammdroenn b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., kammbleg g., kilbleg g., kammigell b., troiell b., diswe g., kornblegenn b.

Krümmungsaberration b. (-,-en) : [mat.] gouskoevad krommder g.

Krümmungsradius g. (-,-radien) : [mat.] skin krommder g.

Krümmungskreis g. (-es,-e) : [mat.] kelc'h krommder g.

Krupp g. (-s) : [mezeg.] kroup g., garloc'hennad difterek b., P. paz-moug g.

Kruppe b. (-,-n) : [kezeg] *Pferdekruppe*, talier g., krouzell b., talekon g., talpenn b., talbenn g., P. kulier g., lost ar marc'h g.

Krüppel g. (-s,-) : mac'hagned g., den nammet g., nammad g., nammed g., den aflijet g., den ampechet g., moñs g., sioc'h g., P. den biñset g. ; *jemanden zum Krüppel machen*, mac'hagnañ u.b., muturniañ u.b., nammañ u.b. ; *ein Krüppel*, P. ur moñs g., un den

mac'hagn g., un den mac'hagnet g., un den siet g., un den muturniet g., un den nammet g., P. un den biñset g.

krüppelhaft ag. / **krüppelig** ag. : 1. moñs, siet, aflijet, ampechet, mac'hagn, mac'hagnet, muturniet, nammet, forbu, P. biñset ; 2. negezet, krabotennet, krabosek, ble, blin, dizeriet, koazhet, kastiz, disec'h, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk ; 3. [mezeg.] gant an droug-lec'h, drouglec'hek, lec'hiet, lec'hek.

Krüppelhaftigkeit b. (-) : 1. namm g., mac'hagn g., ampech g. ; 2. [mezeg.] drouglec'h g., droug-al-lec'h g., lec'h g.

krüppelig ag. / **krüpplig** ag. : *sellit ouzh krüppelhaft*.

krural ag. : [korf.] morzhedel.

kruselig ag. : [gwiad.] grognonek.

Krustade b. (-,-n) : [kegin.] kreunennad b., kretad g., kroustadenn b. ; *Hummerkrustade*, kreunennad ligistri b., krestad ligistri g., kroustadenn ligistri b.

Krustazee b. (-,-n) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krustazeen*, kresteneged uhel lies. ; *untere Krustazeen*, kresteneged izel lies. ; *Eier tragende Krustazee*, kresteneg greunek g., kresteneg viaouek g.

Kruste b. (-,-n) : 1. krestenn b., koc'henn b. ; *Salzkruste*, koc'henn holen b., krestenn holen b. ; 2. [kegin.] kreun g., kreunenn b., kreienad g., kreien g. ; *eine Kruste bekommen*, kreieniñ ; *Käsekruste*, kreun ar c'heuz g., kreun keuz g. ; *Brotkruste*, kreun bara g., kreun ar bara g., kreunenn vara b., kreunenn ar bara b., pluskenn ar bara b., an diwar-c'horre eus ar bara g. ; 3. [mezeg.] trusk g., truskenn b., truskennad b., pok g.

Krustentier n. (-s,-e) : [loen.] kresteneg g. ; *höhere Krustentiere*, kresteneged uhel lies. ; *untere Krustentiere*, kresteneged izel lies. ; *Eier tragendes Krustentier*, kresteneg greunek g., kresteneg viaouek g.

krustig ag. : 1. kreunennek, krestennek ; 2. [kegin.] hag a strak dindan an dent, kras, krin, strakus ; *krustiges Brot*, bara hag a strak dindan an dent g. ; 3. [mezeg.] truskenneg ; *krustig werden*, truskennañ ; 4. *krustige Kotkrümel am Fell von Kühen und Pferden*, kagal g., krampouezh kaoc'h-saout str.

krux b. (-) : kudenn b., bec'h g., poan b., kroaz b.

Kruzifix n. (-es,-e) : [relij.] krusifi b./g., kroaz b. ; *das Kruzifix ist meine Waffe* ! ar c'hrusifi eo va c'hlav ! ar grusifi eo va c'hlav !

Kruzitürken estl. : ac'hamen ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! mil gurun ! tan ha kurun ! gast alato ! daonet ! foeltr ! foute ! ha-dall daonet ! arsa ! krampouezhenn ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordreuseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! mil manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va

c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù !

kryophil ag. : skornar.

Krypta b. (-, Kripten) : kev-iliz g.

Kryptogame b. (-, -n) : [louza.] kriptogam g.

kryptogamisch ag. : dispisfrouezhus, kriptogamek.

Kryptogramm n. (-s, -e) : rinegenn b., kemennad sifret g., skrid sifret g.

Krypton n. (-s) : [kimiezh] krypton g.

KSZE b. (-) : [berradur evit **Konferenz über Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa**] kuzuliadeg diwar-benn ar surentez hag ar c'henober en Europa b.

Kuba n. (-s) : Kuba b. ; *auf Kuba*, e Kuba.

Kubaner g. (-s, -) : Kuban g.

Kubanerin b. (-, -nen) : Kubanez b.

kubanisch ag. : kuban, ... Kuba, eus Kuba.

Kübel g. (-s, -) : **1.** barazh b., bailh g., kelorn g.; sailh b./g., bidon g., kibell b., kibellad b., pelestr g., rañjod g. ; *in einen Kübel gießen*, kibellañ, pelestrañ ; *ein Kübel Wasser*, ur varazhad dour b., ur c'helorniad dour g., ur sailhad dour b./g., ur bailhad dour g., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *Milchkübel*, bidon laezh g. ; *Wasserkübel*, beol dour b., bailh dour g., sailh b./g., kelorn g., barazh b. ; **2.** [tekn.] benn g. ; **3.** [Bro-Suis] sailh b./g., kelorn g., bailh g., poubellenn b., pod-lastez g., kelorn-lastez g., bourrier g. ; **4.** [louza.] kest-bleunioù b. ; **5.** *P. es gießt wie mit Kübeln*, ober a ra glav evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, teuler a ra dour, ober a ra glav a-bil, glav a ra a-skuih, glav stank a ra, glav a ra a c'hoari gaer, glav puilh a ra, ferc'hier houarn a ra, glav bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glav meur a ra, druz eo an traoù, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, piliou dour a ra, ober a ra glav diouzh ar gwashañ, glav touseg a ra, glav pil polos a ra, glav a ra a skudellad, glav pil a ra / glav a ra ken na fu / glav a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glav (Gregor).

Kuben *liester evit Kubus*.

kubieren V.k.e. (hat kubierte) : [mat.] kas d'ar galloudad tri, trimac'hañ, sevel d'ar mac'h 3.

Kubikinhalt g. (-s, -e) : ec'honad g. ; *der Flächeninhalt und der Kubikinhalt sind Maße*, ar gorread hag an ec'honad a zo mentadoù.

Kubikmaße lies. : muzulioù ec'honad lies., muzulioù egorad lies.

Kubikmeter g./n. (-s, -) : metr-diñs g. metrad-diñs g.

Kubikwürfel g. (-s, -) : kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g., diñs g., diñsenn b.

Kubikwurzel b. (-, -n) : [mat.] gwizienn gubek b., bon tri g., tribonad g.

kubisch ag. : **1.** diñsek ; **2.** [mat.] kubek.

Kubismus g. (-) : kubouriezh b.

Kubist g. (-en, -en) : kubour b.

Kubistin b. (-, -nen) : kubourez b.

kubistisch ag. : kubour.

Kubus g. (-, Kuben) : **1.** diñs g., diñsenn b., kensturdaleg par muzul e gerioù g., c'hwec'htaleg par muzul e gerioù g. ; *ein Kubus ist ein regelmäßiges Hexaeder*, un diñs a zo par muzul e gerioù ; **2.** [mat.] diñs un niver g., galloud tri g., trede galloudad g., diñsad un niver g., trimac'had un niver g.

Küche b. (-, -n) : **1.** kegin b. ; *dürrig ausgestattete Küche*, trantell b. ; *Haus mit einer gut versorgten Küche*, ti bouedek g. ; **2.** [dre astenn.] tinell b., kegin b., keginerezh g., meuzioù lies., boued g., keusturenn b., kundu b. ; *bürgerliche Küche*, tinell vat b., tinell gaer b., chervad b., kegin vat b., kegin giz ar vourc'hizien b., kundu dreist b. ; *Muttis Küche vermissen*, keuziañ da gegin e vamm, keuziñ da gegin e vamm ; *französische Küche*, keginerezh diouzh giz Bro-C'hall g., keusturenn giz Bro-C'hall b., kundu giz Bro-C'hall b. ; *kalte Küche*, meuzioù yen lies., boued yen g., keusturenn yen b. ; **3.** *sich in Teufels Küche bringen*, mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourañ e kudennoù, mont war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), sachañ bec'h war e gein, sachañ ar c'harr war e gein, kas ar c'harr war e gein, sachañ ar c'havazh war e gein, en em ziharpañ, ober e ziaezamant, sachañ tan war e gein ; *jemanden in Teufels Küche bringen*, kas u.b. e-barzh genoù al louarn, kas u.b. da graoña en ur vodenn fall, kas u.b. war skoulmoù balan (skoulmoù plouz kerc'h), bountañ u.b. en un toull fall, kas u.b. en ur gaochenn, lakaat u.b. war glaou ruz-tan, kas u.b. e-barzh al lagenn.

Kuchen g. (-s, -) : **1.** [kegin.] gwastell b., gwastellenn b., kouign b., kouignenn b., katev str., katevenn b. ; *Kuchen backen*, ober (fardañ) gwestell, pastezañ, terkañ gwastilli, aozañ gwastelloù ; *den Kuchen in den Ofen einschieben*, ifornañ ar wastell, iforniañ ar wastell, fornian ar c'houign, enforinañ ar c'houign, lakaat ar wastell e-barzh ar forn ; *mein Kuchen ist nicht fest genug*, n'eus ket a zalc'h em gwastell ; *dein Kuchen ist gut gelungen*, deuet eo brav da wastell ganit, tapet mat ac'h eus da wastell, graet mat eo da wastell ; *zur Zubereitung dieses Kuchens nehme man fünf Eier*, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; *selbst gemachter Kuchen*, *hausgemachter Kuchen*, gwastell meret gant daouarn an-unan b., gwastell fardet gant an-unan b., gwastell poazhañ b. [*enebet ouzh ar wastell prenañ*], gwastell graet er gêr b., gwastell diegezh b. ; *um Kuchen bitten*, *um Kuchen betteln*, kouignaoua ; *Kuchen jeder Größe und jeder Form*, kouignoù a bep seurt ment hag a bep seurt moull lies. ; *diese Portion Kuchen ist wohl nur für den hohlen Zahn*, blaz ar bihan (blaz kaout c'hoazh) a zo gant an tamm kouign-se, blaz ar re nebeut a zo gant an tamm kouign-se, blaz an nebeud a zo gant an tamm kouign-se ; **2.** *ja Kuchen !* blev ! ; **3.** kaouled str., kaledenn b., pouloud str. ; *ein Blutkuchen*, ur gaouledenn wad str., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b.

Küchenabfälle lies. : [kegin.] plusk str., dilerc'hioù kegin lies. ; *Küchenabfälle können zu hochwertigem Kompost verwertet werden*, bez e c'haller kavout implij eus an dilerc'hioù kegin evit gounit rotel a-zoare.

Kuchenbäcker g. (-s, -) : [kegin.] koñfizer g., pastezer g., gwasteller g.

Kuchenbäckerei b. (-, -en) : [kegin.] koñfizerezh b., gwastellerezh b.

Kuchenbackform b. (-, -en) : moull-gwestell g.

Kuchenblech n. (-es, -e) : [kegin.] plakenn bastezerezh b.

Küchenbrett n. (-s, -er) : listier g., kanastell [*liester kanastelloù, kenestell*] b., beselier g., besier g.

Küchenbulle g. (-n, -n) : [lu] paotr ar gaoter g., keginer g.

Küchenchef g. (-s,-s) : [kegin.] mestr-keginer g., penngeginer g.
Küchenchefin b. (-,-nen) : [kegin.] mestrez-keginerez b., penngeginerez b.
Küchendragoner g. (-s,-) : P. frañjolenn b., flegenn b., jolfa b., matourc'h b.
Küchenfee b. (-,-n) : gwall geginerez b.
Kuchenform b. (-,-nen) : [kegin.] moull-gwestell g.
Küchenfreund g. (-s,-e) : [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklisenenn b.
Küchengabel b. (-,-n) : [kegin.] fourchettez vihan b.
Küchengehilfe g. (-n,-n) : komis kegin g.
Küchengeräte lies. / **Küchengeschirr** n. : [kegin.] listri kegin lies., armoù-kegin lies., prestoù-kegin lies., reizhoù-kegin lies., stalikerezh g.
Küchenhandtuch n. (-s,-tücher) : [kegin.] torch-listri g., tarner g., torchouer g.
Küchenherd g. (-s,-e) : [kegin.] fornigell b., keginerez b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b.
Küchenjunge g. (-n,-n) : [kegin.] paotr-keginer g., eilkeginer g.
Küchenkräuter und Gewürze lies. : louzeier saouriñ str., louzeier sasun str., louzoù blazañ str., louzoù-frondus str., louzoù-saourus str., louzoù-fin str., louzoù-c'hwezh-vat str.
Küchenlatein n. (-s) : **1.** latin palefarzh g., latin podoù g., lastez latin g., latin treflez g., latin togn g. ; **2.** jagouilhaj ar geginerien g., safar ar geginerien g., luc'haj ar geginerien g., brizhyezh ar geginerien b., gregach ar geginerien g.
Küchenmaschine b. (-,-n) : [kegin.] robot-kegin g.
Küchenmädchen n. (-s,-) / **Küchenmagd** b. (-,-mägde) : [kegin.] plac'h-kegin g., eilkeginerez b.
Küchenmeister g. (-s,-) : **1.** [kegin.] mestr-keginer g., penngeginer g., frikoter g. ; **2.** [dre skeud.] *bei ihm ist Schmalhans Küchenmeister*, n'eo ket druz ar geustereenn gantañ, treutik-eston e vez ar geustereenn gantañ, kegin dreut a vez en e di, tinell dreut a vez gantañ, tinell baour a vez gantañ, treut e vez e vrfenn, koraiz a vez bemdez gantañ, ne vez ket rust an traoù da zebriñ en e di, treut eo ar peuriñ gantañ, n'eo ket druz ar peuriñ gantañ, n'eo ket hir ar peuriñ gantañ, berr eo ar peuriñ gantañ, tanav eo ar peuriñ gantañ, hennezh n'en deus ket da zioueriñ, berr eo ar boued en e di, hennezh eo tenn ar bed gantañ, ken just ha fri ar c'hazh e vez an traoù gantañ, uhel ha bazhet stank eo ar rastell en e di, du-hont eo treut ar c'hi, skañv eo ar c'hrog en e di ha yen an oaled, du-hont e vez graet moan wadegenn, du-hont e vez graet gwadegenn voan da goan, n'eo ket druz an traoù gantañ, bevañ treut e rank ober, ober a ra alies yun an nav steredenn, n'en devez nemet hanter voued da zebriñ, n'eo ket gwall vouedek e di.
Küchenmesser n. (-s,-) : [kegin.] kontell-kegin b. ; *langes Küchenmesser*, kontelasenn b.
Küchenofen g. (-s,-öfen) : [kegin.] fornigell b., keginerez b., fornell b., fornez b., fornez kegin b., fornez keginañ b.
Küchenpapier n. (-s) : [kegin.] paper-kegin g.
Küchenpersonal n. (-s) : [kegin.] koskor kegin g.
Küchenrolle b. (-,-n) : [kegin.] rollad paper-kegin g.
Küchensalbei g. (-s) / b. (-) : [louza.] saoj munut g.

Küchenschabe b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.
Küchenschelle b. (-,-n) : [louza.] alkañjez g., louzaouenn-ar-maen b.
Küchenschrank g. (-s,-schränke) : [kegin.] kanastell [*liester* kanastelloù, kenestell] b., listrier g., beselier g., besier g., armeler g., kabared b.
Kuchenteig g. (-s) : [kegin.] toaz gwastell g.
Küchentisch g. (-es,-e) : [kegin.] taol-kegin b.
Küchenwecker g. (-s,-) : [kegin.] munuter g.
Küchlein¹ n. (-s,-) : [loen.] poñsin g., labous-yar g., evn-yar g., plog g., plog-yar g.
Küchlein² n. (-s,-) : [kegin.] gwastellig b.
Kücken n. (-s,-) : sellit ouzh **Küken**.
kucken V.k.d., V.gw. (hat gekuckt) : [norzh Bro-Alamagn] sellat ; *sellit ivez ouzh gucken*.
Kückenauslauf g. (-s,-ausläufe) : [tekn., labour-douar] saverez poñsined b.
kuckuck estl. : koukoug ! koukou !
Kuckuck g. (-s,-e) : **1.** [loen.] koukoug b., koukou b. ; *der Kuckuck ruft aus dem Wald*, ar goukoug a gan er c'hoad, koukouat a ra ar goukoug er c'hoad ; *Mechelner Kuckuck*, yar vriket Mechelen b. ; *der Kuckuck fragt den Reiher : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete !* ar goukoug a c'houlenn digant ar gerc'heiz : petra 'zo nevez e Breizh ? - krougdeg ha lazhadeg e-leizh ! ; **2.** [tr-l] P. *hol dich der Kuckuck (scher dich zum Kuckuck) !* kerzh da foar an diaoul, kerzh da lusa, kerzh gant an diaoul, kae gant an tanfoeltr, kae da c'hwennat panez, kae da aveliñ da loeroù, kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kae gant ar grug, kerzh gant ar foeltr, d'an diaoul da'z lonkañ ! kerzh gant ar foeltr ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! kae da foar ar c'hwitelloù ! kae d'ar foar ! kae da foar an ifern ! kae da foar an tri mil ! ; **3.** *das weiß der Kuckuck*, piv oar, piv an diaoul er goar ! a belec'h e oufen-me ? ; **4.** *zum Kuckuck (nochmal) !* fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! fidamdoue ! kordenn ! korn-butun ! foeltr ! foutre ! kaoc'h ! kaoc'h ki ! kaoc'h ki du ! kaoc'h ki du kac'het gant ar c'hi gwenn ! kaoc'h louarn ! kaoc'h razhed ! bastik ! tripledie ! tribledie ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! iche ! ; **5.** [dre skeud.] P. *die ganze Mühe ist zum Kuckuck*, en aner hon eus strivet, poan gollet e oa, emaomp kazeg ganti, kazh eo an taol, aet eo an taol da gaoc'h-heiz, aet eo an taol e kas, troet eo an taol e kas, kouezhet eo an taol e kas, troet eo an taol e gwelien, aet eo an taol er c'hazh, kac'het en deus ar marc'h ouzhomp, debret eo koan, e-barzh ar sac'h ! echu an neizh kegin !
Kuckucksblume b. (-,-n) : [louza.] beler-prad str.
Kuckucksei n. (-s,-er) : **1.** [loen.] vi koukoug g. ; **2.** prof n'eus ket da gaout fiziañs ennañ g., prof hag a zo da ziwall outañ g., prof hag a zo da zisfiziout dezhañ g.
Kuckuckslippfisch g. (-es,-e) : [loen.] kopez b. ; *männlicher Kuckuckslippfisch*, kopez c'hlas b. ; *weiblicher Kuckuckslippfisch*, kopez ruz b.
Kuckucksperber g. (-s,-) : [loen.] yar vriket Mechelen b.
Kuckucksrochen g. (-s,-e) : [loen.] rae-goukoug b.
Kuckucksruf g. (-s,-e) : [loen.] kan ar c'houkoug g.
Kuckucksspeichel g. (-s) / **Kuckucksspuce** b. (-,-n) : [loen.] krañch-koukoug g., tuf-koukoug g., gwennig g.
Kuckucksuhr b. (-,-en) : horolaj koukoug g.

Kuddelmuddel g./n. (-) : P. toull-dispac'h g., moc'herezh, g., tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b., foar-an-doumpi b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luziadeg b., luz g., reustladenn b., kreonienn b., fuilh g., fuilhadeg b., direizhamant spontus g., dirollerezh spontus g., rouestl g., kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladell b., rouestladenn b., gwir veskailhez g., sapre bordel g., diluzioù lies., reuz g., stlabez g.

Kufe b. (-,n) : 1. barazh b., beol b., penton g., bailh g., botenn b., grenn b., kibell b., kibellad b. ; 2. [sport] lavnenn botez-ruzikat b., lavnenn dreinell b., riklenn b. ; 3. [nij.] botez pradañ b., riklenn pradañ b.

Kufenschutz g. (-es,-e) : [sport] golo botoù-ruzikat g., golo riklennoù g.

Küfer g. (-s,-) : [su Bro-Alamagn] toneller g., barazher g.

Küferin b. (-,-nen) : [su Bro-Alamagn] tonellerez b., barazherez b.

Küferei b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] 1. [stal] tonellerezh b., barazherezh b. ; 2. [micher] tonellerezh g., barazherezh g.

Küfergewerbe n. (-s) : [su Bro-Alamagn] tonellerezh g., barazherezh g.

Kufi-Schrift b. (-) : skritur koufek g.

Kugel b. (-,-n) : 1. boul b., boulenn b., boulienn b., boulig b., kanetenn [liester kanetennoù, kanetinier] b., got b., deñv g., kotenn b. [liester kotoù], boul-biti b., pellenn b. ; *eine eiserne Kugel*, ur voul houarn b. ; *die Erde ist eine Kugel*, an Douar a zo ur voul anezhañ, ur voul a zo eus an Douar ; *Glaskugel*, boul wer b. ; *etwas mit Kugeln versehen*, boulañ udb, boulaouañ udb ; *mit Kugeln versehen sein*, bezañ boulaouek ; *die Kugel so werfen*, dass sie am Aufschlagpunkt liegen bleibt, pokañ, teurel ar voul en doare ma chomo el lec'h ma kouezho ; *die Kugel rollen*, c'hoari a-ruilh, ober ur ruilhadenn ; *mit der Kugel flach schießen*, tennañ a-ruilh ; *eine Kugel wegschießen*, distekiñ ur voul ; *du hast deine Kugel zu kurz geworfen*, berr eo da voul, manet out, da voul a zo manet ; *Zielkugel*, mestr g., mestr bihan g. ; *schieß die Zielkugel weg* ! ro ur vazhad d'ar mestr ! ; 2. [dre skeud.] *die Kugel kommt ins Rollen*, war lusk emañ an traoù, fiñv a zo gant an traoù, emañ rod an darvoudoù o treiñ buanoc'h-buanañ ; 3. [dre astenn.] boled g./b., bili plom str., polos str., gwenan plom str., prunenn b., bolod g. ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen*, douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù ; *sich eine Kugel durch den Kopf jagen (durch den Kopf schießen)*, plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ ; *er hörte, wie die Kugeln an seinen Ohren vorbeipfeifen*, klevet a rae ar boledoù (ar polos, ar bili plom, ar prun, ar prunennoù) o froumal a-rez e zivskouarn, klevet a rae ar gwenan plom o sutal (o c'hwitellat, o voudal, o fuc'hañ) e-kichen e zivskouarn ; *eine Kugel mit einem Messer herausziehen*, kontellañ ur boled ; *die Kugel traf den Hirsch im Nacken (in den Nacken)*, ar voled a sankas e gouzoug ar c'harv, ar boled a doullas gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da bennaouiñ gouzoug ar c'harv, ar voled a yeas da lojañ e

gouzoug ar c'harv ; 4. *eine ruhige Kugel schieben*, ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen), derc'hel bravik da vont en-dro, derc'hel da rodal, derc'hel da vont war e blaen, derc'hel d'ober e dammig reuz ; 5. [sport] pouez g.

Kugelabschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelbahn b. (-,-en) : [fizik] treug g., treizhent g., bannhent g., hent-bann g.

Kugelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., beleg g. [liester belegoù].

Kugelbecher g. (-s,-) : bikblok g.

Kugelblitz g. (-es,-e) : boul gurun b.

Kügelchen n. (-s,-) : boulig b. ; *mit Brotkügelchen schmeißen*, strinkañ bouloùigoù bara.

Kugeldicke b. (-) / **Kugeldurchmesser** g. (-s,-) : gobari g.

Kugelfang g. (-s,-fänge) : harz-boledoù g., harz-tennoù g.

Kugelfangspiel n. (-s,-e) : bikblok g.

kugelfest ag. : harz-boledoù, harz-tennoù, didreuzus d'ar boledoù.

Kugelfläche b. (-,-n) : [mat.] gorread pellenn g.

kugelförmig ag. : boulheñvel, pellennek, boulek, e doare ur voul, e doare bouloù, a-zoare gant ur voul, a-zoare gant bouloù, a-seurt gant ur voul, a-seurt gant bouloù.

Kugelförmigkeit b. (-) : pellennegezh b., boulegezh b.

Kugelgelenk n. (-s,-e) : 1. [korf.] kenvell boulek g. ; 2. [tekn.] kenvell war goubl g., joentr war goubl g., junt kenvellet g.

Kugelgestalt b. (-) : pellennegezh b., boulegezh b.

Kugelhagel g. (-s,-) : grizilhad tennoù fuzuilh g., tennoù fuzuilh ken stank hag ar grizilh lies., tennoù fuzuilh o strakal evel ur barrad kazarc'h lies.

Kugelhahn g. (-s,-hähne) : [tekn.] klaped pellennek g.

kügelig ag. : boulheñvel, pellennek, boulek.

Kugelkopf g. (-s,-köpfe) : [bizskriverez] boul b., boul arouezennoù-moull b., penn skrivañ g.

Kugelkopfschreibmaschine b. (-,-n) : bizskriverez dre voul b.

Kugellager n. (-s,-) : [tekn.] kib-vouloùigoù b., klud bouligoù g., klud-ruilh g., kador b.

kugeln V.gw. (ist gekugelt) : ruilhal ; *die Kinder kugelten den Abhang hinunter*, diruilhañ a rae ar vugale gant an naou, mont a rae ar vugale a-ruilh (a-rodell, a-ruilhoù) da draoñ an naou, torimellat a rae ar vugale evit diskenn gant an naou, en em ruilhañ a rae ar vugale gant an naou (Gregor) ; *er stürzte und kugelte mir vor die Füße*, kouezhañ a reas a-ruilh dirak va zreid.

V.k.e. (hat gekugelt) : ruilhal, kas, kas a-ruilhoù, kas a-zivwar-ruilh.

V.em. : **sich kugeln** (hat sich (t-rt) gekugelt) : 1. rudellat, en em ruilhal, krenial, torc'hwenial, torimellat ; *die Kinder*

kugelten sich im Schnee, rudellat (en em ruilhal, krenial, torc'hwenial, torimellat) a rae ar vugale en erc'h ; **2.** [dre skeud.] P. *sich vor Lachen kugeln*, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent (kement e c'hoarzh), c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, bezañ puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gorf (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.

Kugeln n. (-s) : [istor] mouezhiadeg gant bouloù b.

Kugelregen g. (-s,-) : grizilhad boledoù g., grizilhad tennoù fuzuilh g., tennoù fuzuilh ken stank hag ar grizilh lies., tennoù fuzuilh o strakal evel ur barrad kazarc'h lies.

kugelrund ag. : ront evel ur voul ; *diese Katze ist kugelrund*, lart-toaz (lart-kroilh, lart-pezhell, lart-kuilh, lart-puilh, lart-pilh, lart-pouer, lart-teuc'h, lart-teil, lart evel ur sac'h toaz, lart evel ur porc'hell, lart evel ur sac'h yod, lart evel ur vlonegenn, lart evel ur person-kanton, lart evel ur meilh) eo ar c'hazh-mañ.

Kugelschieber g. (-s,-) : **1.** bouloù-jediñ lies. ; **2.** [tekn.] klaped pellennek g.

Kugelschnitt g. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

Kugelschreiber g. (-s,-) : boulluenn b., stilo g.

Kugelsegment n. (-s,-e) : [mat.] regenn bellenn g.

kugelsicher ag. : harz-boledoù, harz-tennoù, didreuzus d'ar boledoù ; *kugelsichere Weste*, jiletenn harz-boledoù b., jiletenn enep tennoù b.

Kugelstoßen n. (-s) : [sport] bannañ pouez g.

Kugelstoßer g. (-s,-) : [sport] banner pouez g.

Kugelstoßerin b. (-,-nen) : [sport] bannerez pouez b.

Kugelstrahlen n. (-s) / **Kugelstrahlverfestigen** n. (-s) : [tekn.] drajezadur g., bombezerezh gant greun-metal g.

Kugelwurfspiel n. (-s,-e) : lonk-bouloù g.

Kugelzone b. (-,-n) : [mat.] gwalenn bellennek b.

Kuguar g. (-s,-e) : [loen.] puma g., kougouar g.

Kuh b. (-, Kühe) : **1.** [loen.] buoc'h b. [*liester* buoc'hed, bioù, saout], loen-saout g., penn-saout g. ; *ein paar Kühe*, *einige Kühe*, buoc'henned lies. ; *eine Kuh melken*, goro ur buoc'h ; *die Kuh verlangt laut, gemolken zu werden*, blejal a ra ar buoc'h war he laezh ; *das Muhen einer Kuh*, P. korn-boud ur buoc'h g. ; *die Milchproduktion pro Kuh ist gestiegen*, kresket eo al laezh gant ar saout, kresket eo an dever gant ar saout, kresket eo ar mareadoù gant ar saout, gwellaet eo ar saout da reiñ laezh, fonnusoc'h eo an dever gant ar saout ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch*, ar buoc'h-se a daol ur maread a dregont litrad laezh d'he devezh, ar buoc'h-se a ro tregont litrad laezh d'he devezh ; *seine Kühe geben nicht viel Milch*, n'en deus ket kalz a laezh eus e saout, n'eo ket fonnus ar mareadoù gant e saout, e saout ne roont ket kalz a laezh, e saout n'int ket mat da laezh ; *leistungsstarke Milchkühe*, saout mat da laezh lies. ; *diese Kühe bringen eine besonders hohe Milchleistung*, ar saout-se a zo mat da laezh ; *die Kuh hat ihre höchste Milchleistung erreicht*, e barr he laezh emañ ar buoc'h, emañ ar buoc'h en he barr laezh ; *junge Kuh*, buoc'hig b. ; *trächtige Kuh*, buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het

b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist trächtig*, ul leue a zo er vuoc'h, leue a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Kuh ist schon sechs Monate trächtig*, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue enni, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue ganti ; *hochträchtige Kuh*, devezenn b., buoc'h devez b. ; *schwarze Kuh*, duenn b., buoc'h du en he liv b. ; *rotfellige Kuh*, ruzenn b., buoc'h ruz en he liv b. ; *hellbraun gefleckte Kuh*, buoc'h brizh melen b. ; *rot-weiß gescheckte Kuh*, buoc'h pechar b. ; *buntscheckige Kuh*, brizhenn b., buoc'h vrizh du (vrizh melen, vrizh ruz), buoc'h varellet (vrizhellek) b. ; *Kuh, die ein Jahr lang nicht gekalbt hat*, glizenn b. ; *unfruchtbare Kuh*, hañveskenn b., buoc'h aet da darv b., buoc'h yourc'h b., buoc'h c'haonac'h b. ; *homlose Kuh*, buoc'h Spagn b., buoc'h diskorn b. ; *milchlose Kuh, trocken stehende Kuh*, heskenn b., buoc'h dilaezh b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b. ; *diese Kuh ist dabei, trocken zu werden*, dilaezhañ a ra ar vuoc'h-se, ar vuoc'h-se a ya da hesk, ar vuoc'h-se a ya da zilaezh, emañ ar vuoc'h-se o vont da heskiñ ; *eine Kuh trocken stellen*, dilaezhañ ur vuoc'h ; *Kuh mit Kalb*, mamm-vuoc'h b. ; *die Kühe auf die Weide treiben*, kas ar saout da beuriñ (da vaez), kas ar saout da c'heota, kas ar saout da c'heotegañ, kas ar saout er-maez, mont da barkañ ar saout, mont da beuriñ ar saout, peuriñ ar saout ; *Kühe vor sich (t-d-b) hertreiben*, redek ar saout ; *die Kühe weiden das Gras ab*, ober a ra ar saout ur peur d'ar geot ; *Kühe von einem Weidefeld abtreiben*, disaoutañ ur park ; *die Kühe von der Weide holen*, kerc'hat ar saout d'ar park, kerc'hat ar saout eus ar park, mont da gerc'hat ar saout ; *die Kühe in den Stall bringen*, lakaat ar saout en o c'hraou ; *sich Kühe anschaffen*, saouta, en em saouta ; *Kühe tragen Hörner*, ar saout a zo kerniel war o fenn ; *zwei Kühe meines Bruders*, div vuoc'h da'm breur lies. ; *die Kuh ist brünstig*, hemolc'hiñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik eo ar vuoc'h, hemolc'h eo ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *die Kuh stößt ihren Fruchtkuchen aus*, ar vuoc'h a ro he gwele, ar vuoc'h a daol he gwele, ar vuoc'h a daol he gwisk ; *es sind nur noch zwei Monate, bis die Kuh kalbt*, ar vuoc'h n'he deus nemet daou viz evit mont da halañ ; *seine Kühe sind ihm weggelaufen*, aet eo e saout digantañ ; *eine Kuh in Trab setzen*, postañ ur vuoc'h ; *den Kindern, die dabei erwisch wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh“*, lakaet e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se ; **2.** [dre skeud.] *wie die Kuh vorm neuen Tor da stehen*, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da lachañ ouzh udb evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha

brammoù saout, chom sebezet-mik (genaouek, war e gement all, da c'henaouegñ, e c'henoù digor war c'hwech eur, e c'henoù war nav eur, e c'henoù digor war nav eur hanter, e c'henoù war greisteiz hanter, balc'h e c'henoù, da vamañ evel ur genaouek), kouezhañ war e gement all, chom bamet, chom en estlamm, ober estlammoù, mont e genoù, chom da sellet gant e c'henoù ; *er will die Kuh schlachten, aber weiterhin Milch haben*, hennezh en deus c'hoant da zastum ar bed-mañ en ur votez-koad (en ur grogenn) ; *wozu nützt eine gute Kuh, wenn sie ihre Milch mit einem Fußtritt vergießt ?* ne dalv ket kaout ur vuoc'h vat mar koll he goroad gant un taol troad, petra servij kaout ur vuoc'h vat ma skuilh he laezh gant un taol troad ? ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann*, diamannin ur vuoc'h ; **3. blöde Kuh**, tamm hej-he-revr g., tamm gwe-he-revr g., tamm hejerez-he-zoull g., buoc'h vras b. ; **4. blinde Kuh (Blindekuh) spielen**, c'hoari mouchig-dall (Gregor) ; *beim Blinde-Kuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden*, mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall.

Kuhblume b. (-,-n) : [louza.] c'hwervizon str., louzaouenn-staoter b., turc'h g., P. saladenn pistoutou b.

Kuhdorf n. (-s) : [dre skeud.] difouilh g., toull gouez g., toull kêr g., toull kutez g., toull parrez kollet ha dilezet gant an Aotrou Doue g., bourc'hadenn laou b., toullig bro g., kozh lec'h distro g., lec'h kollet g., Kerneblec'h b., Kernetra b., Kerneuz b., Keribil-Beuz b.

Kuhdung g. (-s) : beuzel g., beuzelenn b., kaoc'h-saout g.

Kuheuter n. (-s,-) : tezh g., tevez g.

Kuhfladen g. (-s,-) : beuzel g., beuzelenn b., P. kaoc'h-saout g., krampouezhenn b. ; *Brennmaterial aus Kuhfladen zum Backen*, glaoued str., torpez str., keuneud-berr g. ; *Kuhfladen sammeln*, glaoueta ; *Sammler von Kuhfladen*, glaouetaer g. ; *trockene Kuhfladen*, tammoù beuzel sec'h lies., fagod kaoc'h saout str. ; *Kuhfladen ausscheiden*, beuzelat.

Kuhfuß g. (-es,-füße) : [tekn.] tenn-tachoù g., troad-heizez g.

Kuhglocke b. (-,-n) : ouroul g., ourouler g., kloc'hig g.

Kuhhandel g. (-s) : **1.** trafikerezh-saout g. ; **2.** P. [dre skeud.] marc'hataenn b., marc'hataerezh g.

Kuhhändler g. (-s,-) : marc'hadour saout g., raer-saout g., trafikier saout g.

Kuhhaut b. (-,-häute) : **1.** bugen g., buoc'hken g., lêr buoc'h g. ; **2.** [dre skeud.] P. *das geht auf keine Kuhhaut*, pebez divergontiz ! n'eo ket an hardizhegezh a vank dezhañ ! P. hennezh a zo ront dezhañ ! ar re-se a zo hardizh evel chas ! ne vank ket avel dezho ! biskoazh kement all ! aze emañ ar boch !

Kuhherde b. (-,-n) : tropell saout g., tropellad saout g., bagad saout g., rumm saout g., bandennad saout b. ; *Kuhherde auf der Weide*, parkad saout g.

Kuhhirt g. (-en,-en) : mēsaer g., maesaer g., bugul g., paotr-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g., mous g., mous-saout g.

Kuhhirtenhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-saout g. ; *dieser Hund ist ein Kuhhirtenhund*, ar c'hi-mañ a zo ur paotr-saout.

Kuhhirtin b. (-,-nen) : mēsaerez b., maesaerez b., plac'h-saout b., bugulez b., diwallerez saout b., diwallerez loened-korn b.

Kuhhund g. (-s,-e) : [loen.] ki-saout g. ; *dieser Hund ist ein Kuhhund*, ar c'hi-mañ a zo ur paotr-saout.

Kuhjunge g. (-n,-n) : mēsaer g., maesaer g., bugul g., paotr-saout g., mous g., mous-saout g., diwaller saout g., diwaller loened-korn g.

Kuhkäse g. (-s,-sorten) : keuz buoc'h g., keuz laezh buoc'h g.

Kuhkolostrum n. (-s) : kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-pekot g., laezh-uzen g., laezh-uz g., laezh keveleue g.

kühl ag. : **1.** fresk, distan, didan, sin, gouyen, tommik, klouar, goudomm, bavdomm, blot, mingl, yenik ; *kühler Abend*, abardaez fresk (distan, didan, sin) g. ; *kühler Wind*, avel fresk (distan, didan, sin) g. ; *kühler Ort*, freskadurezh b. ; *es ist kühler geworden*, freskaet eo an amzer, freskoc'h eo an amzer, gouyenaet eo an amzer, distanet eo ; *gegen Abend wird es kühler*, d'enderv-noz e vez distanusoc'h, d'enderv-noz e teu ar freskadurezh, diouzh an abardaez e vez freskoc'h an aer, d'enderv-noz e freska an amzer, glazañ a ra d'enderv-noz, d'enderv-noz e c'hlaez an amzer ; *kühles Wetter*, amzer yenik b., amzer vev b. ; *es war kühl*, yen a-walc'h e oa anezhi ; *kühle Witterung*, freskadurezh b., freskijenn b., sinadurezh b. ; *angenehm kühl*, distan un dudi, klouar ; *im Sommer ist es angenehm kühl in diesem Zimmer*, ur gambr fresk en hañv an hini eo ; *etwas kühl halten*, delc'her udb er c'hlouar, delc'her udb en distan ; *etwas kühl stellen*, lakaat udb er c'hlouar, lakaat udb en distan, lakaat udb da freskaat ; **2.** [dre skeud.] yen, teuc'h, reut, lent, klouar, dihegarat, diseblant, dic'houst, treut ; *kühle Begrüßung*, *kühler Empfang*, degemer yen (teuc'h, reut, lent, klouar, treut) g., gwall zegemer g. ; *warum bist du so betont kühl zu mir ?* perak out ken yen ouzhin ? ; *in kühlem Verhältnis zu jemandem stehen*, bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., bezañ an debr hag an dag etre an-unan hag unan all, bezañ glazentez (droukrañs, treflez, erez) etre an-unan hag unan all, bezañ trenket ar soubenn etre an-unan hag unan all, bevañ e drougiezh gant (ouzh) u.b., bezañ evel ki ha kazh, en em giañ, bezañ evel bleiz hag oan, bezañ tenn an darempredoù etre an-unan hag unan all ; **3.** difrom, diflach ; *er ist ein kühler Rechner*, ur frikoter difrom a zo anezhañ, n'eus nemet kildro ennañ, hennezh a oar prientiñ e daolioù, ur c'horvigeller difrom a zo anezhañ, un troideller difrom a zo anezhañ, ur Fañch an ltrikoù eo, ur spered lemm hag ur galon diflach a zen eo, hennezh a oar treizhañ diouzh an amzer, ur gwasker a zo anezhañ, ur gaster a zo anezhañ, daouarn tomm ha kalon yen setu hon den ; **4.** *aus einem kühlen Grunde*, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat.

Adv. : *jemanden kühl aufnehmen*, *jemanden kühl empfangen*, ober un degemer lent d'u.b. / degemer lent u.b. (Gregor), ober un degemer yen (teuc'h, klouar, dic'houst, treut) d'u.b., degemer yen (reut) u.b., degemer u.b. gant yenien, droukdegemer u.b., ober un degemer fall d'u.b., degemer u.b. evel ur c'hi en un iliz, gwall zegemer u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad ; *er hat mich kühl empfangen*, yen e oa bet an degemer graet din

gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, kavet em boa fas koad, fae a oa dezhañ kaozeal ganin ; *er hat mich ziemlich kühl empfangen*, va degemeret en doa hep jourdoul ; *Wein kühl lagern*, lakaat gwin er fresk.

Kühlanlage b. (-,-n) : [tekn.] yenez b.

Kühlapparat g. (-s,-e) : [tekn.] yenaer g.

Kühlbox b. (-,-en) : sklasezh b., boest geitwrez b.

Kuhle b. (-,-n) : kleuzenn b.

Kühle b. (-) : 1. freskter b., freskter g., freskoni b., freskadur g., freskadurezh b., freskijenn b., sinadurezh b., distan g., douter g., flourder g., flourded b., gouyended b., gouyender g., klouarded b., klouarijenn b. ; *Abendkühle*, freskadurezh an abardezh b., freskijenn an abardezh b., distan an abardezh g. ; *Kühle suchen*, klask freskadurezh ; 2. [dre skeud.] dihegarat b., yender g., yenijenn b., yenien b.

Kuhleder n. (-s) : bugen g., buoc'hken g., lêr buoc'h g.

Kühleimer g. (-s,-) : sailh champagn b./g., sailh freskaat b./g., sailh skorn b./g.

kühlen V.k.e. (hat gekühlt) : 1. yenaat, distañ, freskaat, lakaat da freskaat, gouyenaat, yenañ, lakaat er c'hloar, lakaat en distan ; *Bier kühlen*, lakaat bier en distan, lakaat bier da freskaat, lakaat bier er fresk ; *Sekt kühlen*, lakaat gwin-spoum er skorn ; 2. [dre skeud.] *seinen Durst kühlen*, terriñ (distan) e sec'hed ; 3. *seinen Mut an jemandem kühlen*, diskargañ e imor (e gounnar, taolioù imor fall) war u.b., terriñ e gounnar war u.b., terriñ e imor war-goust u.b. ; 4. *seine Rache kühlen*, en em veñjiñ / tennañ veñjañs (Gregor), talvezout e wall d'u.b., reiñ (talvezout) gwall evit gwall, terriñ e naon da dennañ veñjañs, terriñ e naon emveñjiñ.

kühlend ag. : 1. distanus, yenaus, freskaus, distan ; 2. [amzer, avel] sin ; 3. [mezeg.] *kühlender Umschlag*, lienenn yen b., lienenn-c'houli distanus b. (Gregor), telt yen g.

Kühler g. (-s,-) : 1. [tekn.] yenaer g. ; 2. [kirri-tan] distaner g., yenez b. ; 3. sailh champagn b./g., sailh freskaat b./g., sailh skorn b./g.

Kühlerfigur b. (-,-en) : [kirri-tan] delwennig stouv an distaner b.

Kühlergrill g. (-s,-s) : [kirri-tan] kael an distaner b.

Kühlerhaube b. (-,-n) : [kirri-tan] golo ar c'heflusker g.

Kühlhaus n. (-es,-häuser) : skorndi g., sanailh souryen b.

Kühlkette b. (-,-n) : ristenn ar yen b.

Kühlkreislauf g. (-s,-kreisläufe) : [nukl.] amredad distañ g.

Kühlluft b. (-,-lüfte) : [nij.] aer distañ b./g.

Kühlmittel n. (-s,-) : 1. heverenn yenañ b., liñvenn yenañ b. ; 2. [mezeg.] produ distañ g.

Kühlraum g. (-s,-räume) : kambr yen b.

Kühlrippe b. (-,-n) : [tekn.] lavnenn distañ b., bann distañ g.

Kühlrohr n. (-s,-e) / **Kühlschlange** b. (-,-n) : [tekn.] troelleneg yenañ b., troelleneg distañ b.

Kühlschrank g. (-s,-schränke) : yenez b., armel-yen b. ; *Tiefkühlschrank*, skornerez b.

Kühltasche b. (-,-n) : sklasezh b., sac'h keitwrez g.

Kühltruhe b. (-,-n) : skornerez arc'h b., skornerez koufr b.

Kühlturm g. (-s,-türme) : [nukl.] tour aerdistañ g., tour aeryenañ g.

Kühlung b. (-,-en) : distan g., freskadur g., yenaer g., yenaat g., yenañ g., yenaadurezh b., yenez b. ; *Kühlung suchen*, klask freskadurezh.

Kühlwagen g. (-s,-) : skorngarr g., sammgarr skornañ g.

Kühlwasser g. (-s) : dour distañ g., dour yenaat g., heverenn yenañ b., liñvenn distañ b., dourenn distañ b.

Kühlwerk n. (-s,-e) : labouradeg souryen b.

Kuhmagd b. (-,-mägde) : mēsaerez b., maesaerez b., plac'h-saout b., buguez b., diwallerez saout b., diwallerez loened-korn b.

Kuhmilch b. (-) : laezh saout g.

Kuhmist g. (-es) : teil saout g., natur saout b.

kühn ag. : hardizh, dispont, baot, kalonek, kadarn, dichek, her, balc'h, dizaon, dizaonik, dispouron, disaouzan, diabaf, divorfil, leun a intrudu, leun a ispid, luskus, divrall, glev, taer, diouzh an druilh, her ; *kühner werden*, hardishaat, hardizhiñ, taeraat ; *eine kühne Tat*, ur gur b., un taol ouesk (kaer, heverk), un taol-kur g. ; *die an der Küste ansässigen Ligerer waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her ; *kühner Geist*, den gouest (dispont, disaouzan), spered divorfil a zen g., spered diabaf a zen g., spered leun a ijin, paotr a foeltr forzh g., paotr diouzh an druilh g., paotr diskramailh g. ; *es schweben ihm kühne Pläne vor*, huñvreal a ra ober kalz a draoù dispar, leun eo e spered gant ar c'hoant d'ober traoù dreist ; *kühne Behauptung*, diogeladur her (hardizh) g. ; *kühnes Unterfangen*, embregerezh her g., devez hardizh g., mennad her g. ; [istor] *Karl der Kühne*, Charlez an Her g., Charlez Valois-Bourgogn g.

Kühnheit b. (-) : herder g., herded b., heroñsi b., disaouzan g., hardizhezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., divrallder g., divrallded b., taerded b., taerder g. ; *die Kühnheit aufbringen, etwas zu tun*, kaout hardison (hardizhezh) d'ober udb, kemer an hardizhezh d'ober udb, kemer hardizhezh d'ober udb, kaout kribell a-walc'h evit ober udb.

Kuhpocken lies. : [loen., mezeg.] brec'h-saout b.

Kuhreigen g. (-s,-) / **Kuhreihen** g. (-s,-) : kanaouenn paotred-saout b., lioba g.

Kuh-Röhring g. (-s,-e) : [louza.] bonedog bugul g.

Kuhschelle b. (-,-n) : [louza.] alkañjez g., louzaouenn-armen b.

Kuhstall g. (-s,-ställe) : kraou-saout g. [*liester* krevier-saout], staol b., ti-saout g. ; *der Kuhstall steht offen*, digor eo war ar saout.

Kuipergürtel g. (-s) : [stered.] gourizad Kuiper g.

Kujon g. (-s,-e) : P. hailhon g., renavi g., ampouailh g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], amprevan g., lampon g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., lankon g., lakepod g.

kujonieren V.k.e. (hat kujoniert) : P. *jemanden kujonieren*, gwallgas u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., hegaziñ u.b., atahinañ u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b.,

imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., gwegañ u.b., noualantiñ u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., atahinañ u.b., tarabazhiñ u.b., taskagnat u.b., harellat u.b.

k.u.k. ag. : [istor : *berradur evit kaiserlich und königlich*] *die k.u.k.-Armee (die Kaiserlich-Königliche Armee)*, lu Aostria-Hungaria g.

Küken n. (-s,-) : **1.** [loen.] poñsin g., labous-yar g., evn-yar g., pichon g., plog g., plog-yar g. ; *die Küken des Haushuhnes tragen bei der Geburt ein gelbes Flaumfederkleid*, ar poñsined, pa zigloront, zo holl wisket gant marbluñv melen ; **2.** [dre skeud., plac'h] polez b., klujar b. ; **3.** lostig-an-ti g., gwidorig g., gwidoroc'h g./b., gwidoroc'hig g./b., bidorc'hig ar familh g., bidoc'hig ar familh g., kalonadig b., an diwezhañ g., ar yaouankañ g., [dre fent] skubadur ar c'hignol g., mevel bihan g. ; **4.** neveziad g., neveziadez b., glazard g., glazardez b.

Kükenauslauf g. (-s,-ausläufe) : *sellit ouzh Kückenauslauf*.

Ku-Klux-Klan g. (-pe -s) : Ku Klux Klan g.

Kukulle b. (-,-n) : [dilhad.] kougoul g.

Kukumerkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str.

Kukuruz g. (-pe -es) : [Bro-Aostria] maiz str.

Kulak g. (-en,-en) : koulak g.

Kulan g. (-s,-e) : [loen.] azen bras Azia g., damazen g. [*liester* damazened / damezen], azen gouez Azia g.

kulant ag. : aes ober gantañ, soubl, servijus, hegarat ; *kulante Bedingungen*, aezamantoù evit paeañ lies.

Kulanz b. (-) : servijusted b., hegarated b., arbennegerezh g.

Kuli g. (-s,-s) : **1.** kouli g., simiad g. ; **2.** [*berradur evit Kugelschreiber*] boulbluenn b.

kulinarisch ag. : ... kegin, ... ar gegin, ... keginerezh, ... keginañ ; *kulinarisches Erzeugnis*, aozadenn keginerezh b.

Kulisse b. (-,-n) : **1.** [ent strizh] kostezioù lies., stirelloù lies., leurenn a-dreñv b., adleurenn b., amleur b. ; *hinter der Kulisse*, er c'hostezioù, el leurenn a-dreñv, en amleur ; **2.** [dre skeud.] *hinter der Kulisse*, er c'hostezioù, dre zindan, dre guzh, dre laer, e kuzh d'an holl, e kuzul(ig), en diwel, e skoach, en dic'housout d'an holl, en amc'houlou, e koach ; *einen Blick hinter die Kulissen werfen*, mont da ranellat, sevel (gorren) e fri, mont da c'hoari e fri furch, mont da sankañ e fri en tu kuzh an traoù.

Kulle b. (-,-n) : [dilhad.] kougoul g.

Kulleraugen lies. : daoulagad dispourbellek lies., daoulagad dislontret lies., daoulagad divarc'het lies., daoulagad kaouenn lies., daoulagad glesker lies., daoulagad voulek lies.

kullern V.gw. : **1.** [*verb-skoazell sein* : ist gekullert] ruilhal evel ur bellenn ; **2.** [bouzelloù] [*verb-skoazell haben* : hat gekullert] kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, soroc'hal, rec'hiñ.

Kulmination b. (-,-en) : pennlein g., uhelboent g.

Kulminationspunkt g. (-s,-e) : **1.** [stered.] neinboent g., bannwel g., douarbellvan g., pellvan g., uhelboent g., P. mog b. ; **2.** [dre skeud.] gwir wellañ g., barr g., kreiz g., bog b., mog b., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn

b., boked g., kribenn ; **3.** pennlein g., poent uhelañ g., poent lein g., beg uhelañ g.

kulminieren V.gw. (hat kulminiert) : **1.** [stered.] pennleinañ, bezañ en e uhelañ ; **2.** [dre skeud.] tizhout ar barr uhelañ, bezañ en e uhelañ, bezañ en e varr (e kreiz e vrud, en e wellañ, en e vog, en e washañ), bogiñ.

Kult g. (-s,-e) : **1.** [relij.] azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., azeul g., kehel g., liderezh g., lid g., lidazeul g. ; **2.** [polit.] kehel g. ; *Personenkult*, azeulerezh den g., azeuladur ar bersonelezh g.

Kultbild n. (-s,-er) : [relij.] imaj sakr g., ikonenn b.

Kulthandlung b. (-,-en) : [relij.] lid g.

kultisch ag. : [relij.] ... lid, lidel, lidek, ... azeuliñ.

Kultivator g. (-s,-en) : [labour-douar] arar dre dan b. [*liester* erer dre dan, ararioù dre dan], luskarar g. [*liester* luskerer].

kultivierbar ag. : [labour-douar] ... gounit, ... labour, gounidus, gounezadus, atil.

kultivieren V.k.e. (hat kultiviert) : **1.** [labour-douar] *Land kultivieren*, labourat an douar, gounit parkoù, gounit an douar ; **2.** [dre skeud.] pleustriñ war ; *eine Sprache kultivieren*, pleustriñ war ur yezh.

kultiviert ag. : **1.** sevenet, desket, desket-bras, desket-kaer, desket war gant ha kant tra, lennek, stuziet ; *ein kultivierter Mensch*, un den sevenet (desket, desket-kaer, desket-bras) g., un den deskadurezh gantañ g. ; **2.** soutil, blizidik, a-zoare, a-feson, seven.

Kultivierung b. (-,-en) : [labour-douar] gounidegezh b., gounezadur g., gounit-douar g., gounit g., labour g., magerezh g.

Kultstätte b. (-,-n) : [relij.] santual g., neved g., nevedenn b., lec'h sakr g.

Kultur b. (-,-en) : **1.** [labour-douar] gounidegezh b., gounezadur g., labour g., magerezh g. ; *Kultur von Reben*, labour ar gwini g., gounidegezh ar gwini b. ; *Kultur von Bazillen*, tiñverezh mikroboù (bazhilli, bakteri, unkelligeien) g., tiñvañ mikroboù (bazhilli, bakteri, unkelligeien) g. ; **2.** [dre skeud.] sevenadur g., diorroadur g., kultur g., sevenadurezh b., stuzegezh b. ; *abendländische Kultur*, sevenadurezh ar C'huzh-Heol b. ; *die griechische Kultur der Antike*, sevenadurezh c'hresian an Henamzer b. ; *keltische Kultur*, sevenadur keltiek (keltiek) g. ; *ein Mensch ohne Kultur*, un den diseven g., un den hep stuziadur g., ur pagan g., ur palod g., ur beotian g. ; *der Kampf der Kulturen*, kenstok ar sevenadurioù g. ; **3.** stuziadur g., sevenadur g. ; *Arbeiterkultur*, stuziadur ar vicherourien g., sevenadur micherour g. ; *bürgerliche Kultur*, stuziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hiz g.

Kulturabkommen n. (-s,-) : [polit.] feur-emglev war ar sevenadur g.

Kulturarbeit b. (-,-en) : oberoù sevenaat lies., oberoù stuziañ lies.

Kulturalismus g. (-) : **1.** stuzegouriezh b. ; **2.** [preder.] sevenadurelouriezh b., stuzegelouriezh b.

Kulturattaché g. (-s,-s) : [polit.] prezour kannati e karg eus an aferioù sevenadurel g.

Kulturaustausch g. (-es,-e) : eskemmoù sevenadurel lies.

Kulturbanause g. (-n,-n) : beotian g., penn pout g., pagan g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., penn-bazh g., lopez g., palod g., loukez g., gogez g., magn g., penn luch g.

Kulturbanausin b. (-,-nen) : beotianez b., penn pout a blac'h g., paganez b., sodez b., sodenn b., genaouegez b., bleupez b., begegez b., buoc'hig b., louadez b., loukezenn b.

Kulturbesitz g. (-es) : glad sevenadurel g. ; *deutscher Kulturbesitz*, glad sevenadurel Bro-Alamagn g.

Kulturbeutel g. (-s,-) : trousenn-emwalc'hiñ b., troïsensn-emwalc'hiñ b., staligenn emwalc'hiñ b.

Kulturbild n. (-s,-er) : taolenn ar vuhez sevenadurel b.

Kulturboden g. (-s,-böden) : douar-labour g., douar-gounid g., douar tomm g., atil g., douar atil g., douar-teil g., teil-douar g., teil munut g., mannoù lies., douar bev g., douar-stuz g., rotel g., humus g., douar-mag g., douar aradus g.

Kulturbringer g. (-s,-) : sevenaer g.

Kulturdenkmal n. (-s,-denkmäler) : monumant istorel g., savadur istorel g., monumant rummet g., savadur rummet g.

kulturell ag. : sevenadurel, kulturel, stuziad, desavadurel.

Kulturerbe n.(-s) : glad sevenadurel g., hêrezh sevenadurel b., hêrvad sevenadurel g., hervadoù sevenadurel lies. ; *unser Kulturerbe müssen wir schützen*, hor glad sevenadurel a zleomp da virout.

kulturfähig ag. : 1. sevenadus ; 2. [labour-douar] gounidus, atil, aradus, gounezadus, tomm, -labour, -gounid.

Kulturfilm g. (-s,-e) : teulfilm g.

kulturfördernd ag. : sevenaus, lañsus evit ar sevenadur, gounidus evit ar sevenadur.

Kulturgeschichte b. (-) : istor ar sevenadurezh g.

kulturgeschichtlich ag. : a-fet istor ar sevenadurezh, a-zalc'h ouzh istor ar sevenadurezh.

Kulturgut n. (-s,-güter) : glad sevenadurel g., hêrezh sevenadurel b., hêrvad sevenadurel g., hervadoù sevenadurel lies.

kulturhistorisch ag. : a-fet istor ar sevenadurezh, a-zalc'h ouzh istor ar sevenadurezh.

Kulturhoheit b. (-) : riegezh war tachenn ar sevenadur b., aotrouniezh war tachenn ar sevenadur b.

Kulturkampf g. (-s,-kämpfe) : 1. stourm evit ar sevenadur g., stourm sevenadurel g. ; 2. [istor, mare Bismarck] stourm a-enep levezon an Iliz Katolik war ar Reich alaman g., Kulturkampf g.

Kulturkreis g. (-es,-e) : metoù sevenadurel g.

Kulturlandschaft b. (-,-en) : [labour-douar] korn-bro labour-douar g.

Kulturleben n. (-s) : buhez sevenadurel b.

kulturlos ag. : diseven, gouez, pagan, beotian.

Kulturminister g. (-s,-) : maodiern ar sevenadur g., ministr ar sevenadur g.

Kulturpflanze b. (-,-n) : plant gounezet str.

Kulturpolitik b. (-) : politikerezh sevenadurel g., politikerezh war tachenn ar sevenadur g.

kulturpolitisch ag. : a-fet politikerezh sevenadurel, a-zalc'h ouzh ar politikerezh war tachenn ar sevenadur.

Kulturreferent g. (-en,-en) : [polit.] prezour kannati e karg eus an aferioù sevenadurel g.

Kulturschaffende(r) ag.k. g./b. : oberer sevenadurel g., obererezh sevenadurel b. ; *die Kulturschaffenden*, an obererien sevenadurel lies.

Kulturschale b. (-,-n) : [bev.] boest Petri b., koupenn diñvañ b., tiñvadenn b.

Kulturschande b. (-) : mezh evit ur vro stuziet b., dizenor evit ur vro sevenaet g.

Kulturschock g. (-s,-s) : stroñs war tachenn ar sevenadur g., stroñsadenn war tachenn ar sevenadur b., stroñsadenn sevenadurel b.

Kulturträger g. (-s,-) : parenn sevenadurel g., gwereder sevenadurel g., sevenaer g., kehent ar sevenadur g.

Kulturvedein g. (-s,-e) : kevredigezh sevenadurel b.

Kulturvolk n. (-s,-völker) : pobl sevenaet b.

Kultus g. (-,-Kulte) : [relij.] azeulerezh g., azeuladur g., azeulidigezh b., azeuladeg b., keheladur g., kehelerezh g., kehelidigezh b., azeul g., kehel g., liderezh g., lid g., lidazeul g.

Kultusfreiheit b. (-) : [relij.] frankiz liderezh b., frankiz azeuliñ b., frankiz kravezel b.

Kultusgemeinde b. (-,-n) : [relij.] parrez b., kumuniezh kredenn b.

Kultusminister g. (-s,-) : maodiern an deskadurezh hag an aferioù relijiel g., ministr an deskadurezh hag an aferioù relijiel g.

Kultusministerin b. (-,-nen) : maodiernezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel b., ministrez an deskadurezh hag an aferioù relijiel b.

Kultusministerium n. (-s,-ministerien) : 1. [karg] ministrerezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel g. ; 2. [sez] ministrerezh an deskadurezh hag an aferioù relijiel b.

Kumarin n. (-s) : [kimiezh] koumarin b.

Kümmel g. (-s) : 1. [louza.] koumin g., pastounadez-melen str., karotez-naer str., panez sukret str. ; *süßer Kümmel*, aniz dous g. ; *weißer Kümmel*, *römischer Kümmel*, *welscher Kümmel*, koumin g. ; 2. [dre astenn., odivi] kummel g., kümmel g., odivi pastounadez-melen g.

Kummer g. (-s) : rec'h g., chagrin g., azrec'h g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., diaez spered g., poan-spered b., bles g., gloaz b., kalonad b., tarzh-kalon g., torr-spered g., glac'har g., bihanezh b., enkrezh g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., trabas g., tregas g., trevell g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., ambloari g., deur g., gwalañjer g., malañjer g., huanad g., margalon b., ranngalon b., nec'hañs b., pened g., anoaz g., torr-spered g., diframm g., pik g. ; *tiefer Kummer*, glac'har don g., ranngalon b. ; *Kummer haben*, bezañ enkrezet, bezañ war enkrezh, bezañ un enkrezh war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrezh ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e

spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlaç'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlaç'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, margaloniñ, anoaziñ, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout melre, melreañ, bezañ traoù war e spered, kaout doan, kaout enkreiz, niñval, kaout niñv, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, en em chalañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout gwask, kaout diaez, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, chalañ, en em ambreniñ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drebouliñ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, gwalañjeriñ, kemer safar, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, bezañ tregaset, bezañ karget e vazh a spenn ; *sich um etwas Kummer machen*, ober gwad fall (ober tachoù, ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, kemer standur gant udb, en em lakaat e poan gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, kemer nec'hamant (merfeti, preder, charre) gant udb, kaout anoaz gant udb, kemer anoaz gant udb, kemer feur war-dro udb, chaokat e ivinoù abalamour d'udb, dont nec'h d'an-unan (en em chaokat) abalamour d'udb, kaout nec'h gant udb, en em chalañ gant udb, kaout prederi eus udb, bezañ e chal gant udb, ober e ziaezamant abalamour d'udb, diarbenn nec'h abalamour d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em ambreniñ gant udb, kaout atapi gant udb, kemer atapi gant udb, en em ankeniañ gant udb, chifañ gant udb, kaout enkreiz gant udb, debriñ e spered gant udb, hirvoudiñ en abeg d'udb, kemer albac'henn gant udb, kaout niñv gant udb ; *jemandem Kummer verursachen*, *jemandem Kummer machen*, *jemandem Kummer bereiten*, degas predadoù anken d'u.b., nec'hiñ (nec'hañsiñ, chifañ, chalañ, rec'hiñ, enkreziñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, glac'hariñ, anoaziñ, chagrinañ, chagriniñ, trubuilhañ, daoubenniñ, ankeniañ, doaniañ, direnkañ, nec'hañsiñ, niñval, trechalañ, trefuañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, sorbiñ) u.b., ober niñv d'u.b., kargañ war u.b., gloazañ kalon u.b., ober chal d'u.b., ankeniañ u.b., ober anken d'u.b., reiñ safar d'u.b., reiñ deur d'u.b., reiñ kerse d'u.b., degas poan-galon (enkreiz) d'u.b., ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., reiñ blev gwenn d'u.b. ; *er bereitet mir Kummer*, ober a ra diaez din, ober a ra deur din, reiñ a ra deur din, predadoù anken am bez gantañ, soursi bras am bez gantañ, nec'h am bez gantañ, enkreiz am eus gantañ, reiñ a ra blev gwenn din, kemer a ran charre gantañ, anoaz am bez gantañ, gwe am bez oc'h ober war e dro, reuz am bez gantañ, da ober am bez gantañ, bez e vez atav o c'hoari ar c'hontrol ouzhin, diharpañ a ra ac'hanon, deur (poan) am bez gantañ, reiñ a ra (ober a ra) fred din,

hennezh a zo ur reuz ennañ ; *vor Kummer sterben*, mervel gant ar glac'har, mervel gant anken ha keuz d'u.b., bezañ e galon o rannañ gant ar glac'har, disec'hañ gant ar boan-spered, disec'hañ diwar e dreid gant ar boan-galon ; *Liebeskummer*, kerseenn a garantez b., poan-galon b. ; *der Kummer übermannte ihn*, beuziñ a reas en e c'hlaç'har, glac'har e goñfontas bev, brevet e voe gant ar glac'har, koñfontañ a reas en e c'hlaç'har, ar glac'har a savas en e galon a houlennoù herrus, islonket e voe gant nerzh e c'hlaç'har ; *seinen Kummer im Wein ertränken*, lonkañ evit dic'hlaç'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit tremen e c'hlaç'har, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er gwin un opiom da zisoñjal e c'hlaç'har ; *jemandem seinen Kummer anvertrauen*, lavaret e nec'hañs d'u.b.

Kummerkastenonkel g. (-s,-) : [kelaouenn] kazetenner e karg eus ar rubrik „poanioù-kalon hol lennerien“ g., kazetenner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ g.

Kummerkastentante b. (-,-n) : [kelaouenn] kazetennerez e karg eus ar rubrik „poanioù-kalon hol lennerien“ b., kazetennerez e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ b.

kummerlich ag. : 1. negezet, krabotennet, krabosek, ble, blin, dizeriet, koazhet, kastiz, disec'het, o tizaniñ, hartouzet, falleganik, kruk, kruget, ratous, sinac'h, teusk, spinek, bitous, daougrommet, divalav, karnet, milzin ; *dein Kohl sieht aber kummerlich aus*, n'eo ket stummet brav-brav da gaol ; *dein Küken sieht aber kummerlich aus*, da evn bihan n'eo ket gwall rust, da evn bihan n'eo ket gwall greñv, da evn bihan n'eo ket gwall yac'h, da evn bihan n'eo ken eon tout, da evn bihan ne ra skritur vat ebet, da evn bihan a zo dister ha milzin ; *kummerliche Pflanzen*, plant krabosek str., plant falleganik str., plant blin str., plant kruk str., plant kruget str., plant daougrommet str., plant divalav lies. ; 2. [dre astenn.] dister, disterik, divalav, paour, paourik, reuzeudik, treut, difonn, bitous, truilh ; *recht kummerlich*, ken just ha fri ar c'hazh ; *ein kummerlicher Lohn*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g. ; *kummerliche Nahrung*, tinell dreut b., tinell baour, kegin dreut b., pred dister (divalav, difonn, koraiz) g., boued ken just ha fri ar c'hazh g. ; *für diese Leute war ihre kummerliche Lage auf die herrschende Armut im eigenen Land zurückzuführen*, lakaat a rae an dud-se o stad fall da heuliad ar baourentez a rene en o bro, evit an dud-se e kleve o stad fall ouzh ar baourentez a rene en o bro.

Adv. : *kummerlich dahinleben*, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, reuziñ, bevegenniñ, bivigenniñ, bevhilgenniñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, darnvevañ, simudiñ, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhom, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'hari, ober yun an nav steredenn, bezañ gwall just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr en arc'hant, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, fritañ laou, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na

vezañ kreñv an traoù gant an-unan, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, malañ munut e vleud, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bezañ ezhommek (tavantek, en dienez vrasañ, e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ), bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor) ; *diese Bäume wachsen kümmerlich*, ar gwez-se ne zeu vad ebet enno, ar gwez-se ne reont ruskenn ebet, n'eus ket a sav gant ar gwez-se, ar gwez-se ne 'z eont war du ebet, un doare kruget a zo gant ar gwez-se.

Kümmlichkeit b. (-) : 1. dienez b., kaezhnez b., kaezhned b., bihanez b., tavantegezh b., ezhommegezh b., paourentez b., reuzeudigezh b., truegezh b., mizer b., P. Fañch ar Moan g., kiez ar bed b. ; 2. skarzder g., pizhder g., strizhder g., skarz g.

Kümmerling g. (-s,-e) : P. fallegan g., skribiton g., blogorn g., krotouz g., avreloed g., sioc'han g., torgos g., traouilh g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., skrilh g., glesker g., speñv g., boustouv g., c'hwiltouz g., c'hwitouz g., bitouz g., plog g., ratous a baotr g., taltouin g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., rahouenn vragoù b., revr verr g., targos tra g., tamm mous flaer g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz ha n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., kac'her g., tamm fri lous g., kac'her g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., kampinod g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., gouzen g. [*liester gouzud*], bidorc'hig g., minoc'h g., preñvig g., preñv-douar g..

kummerlos ag. : divelkont, dic'hlaç'har, didrabas, dichastre, dibreder, divorc'hed, dijabl-kaer, discoursi, dinec'h, ken dinec'h ha tra, dichal, distrauilh, dienkreiz, disamm diouzh pep anken, diant a bep anken, libr ha disamm a bep anken, dieub eus pep anken, dieub diouzh pep anken, dijabl diouzh pep anken, distrob diouzh pep anken, diant diouzh pep anken, frank a anken, kuit diouzh pep anken, diskarg eus pep trubuilh, dianken, dilu, diliamm, disafar, didrubuilh, digoumoul e galon, dirouestl, kuit a zroug, kuit a bep droug.

Kummerlosigkeit b. (-) : dic'hlaç'har g., dibrederezh g., dibrederi b.

kümmern V.k.e. (hat gekümmert) : 1. sellet ouzh ; *das kümmert dich nicht*, n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se, kement-se ne sell ket ouzhit, kement-se ne sell netra ouzhit, n'eo ket da afer eo, an dra-se n'eo ket da stal eo, n'eo ket da dra eo ; *das kümmert mich nicht*, ne lakaan van ebet gant an dra-se, n'eo ket va afer, leuskel a ran ar re all da ziluziañ o gwiaed, koulz tra eo din, heñvel dra eo din, ne 'z in ket d'en em luziañ gant traoù n'em eus ket karg anezho, ne c'hwitan ket, n'emaon ket e chal gant kement-se, kement-se ne ra kaz ebet din-me, ne ran kaz ebet war gement-se, me a ra goap eus an dra-se, ne ran na van na kaoz ouzh an dra-se, dichastre on diouzh an dra-se, pe vern ouzhin ? pe forzh a ran-me ? pe forzh a ra din ? pe forzh a zo din ? pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? ha forzh a zo din ? petra a ra se din ? petra eo an dra-se din ? pe kaz a ra din ? pe vern din-me ? / pe laz din-me ? / kement-se ne vern (ne laz) ket din (Gregor) ; *das kümmert mich im Geringsten*, tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! ; 2. enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, ober anken da, azrec'hiñ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, anoaziñ, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, niñval, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkreiz) da, ober diaez da, ober enk da, lakaat c'hwen e loeroù u.b.

V.em. : **sich kümmern** (hat sich (t-rt) gekümmert) : *sich (t-rt) um jemanden kümmern*, ober war-dro u.b., ober àr-dro u.b., ober en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., ober evit u.b., bezañ en-dro d'u.b., bezañ war-dro u.b., intent ouzh u.b., plediñ gant (ouzh) u.b., damantiñ d'u.b., damantiñ u.b., kaout damant d'u.b., soursial ouzh (eus, gant) u.b., kemer soursi ouzh u.b., kemer kur a u.b., klevet ouzh u.b., kaout preder ouzh u.b., kemer preder gant u.b., prederiañ ouzh u.b., kundu u.b., kunduiñ u.b., trepanañ u.b., vakiñ gant u.b., kemer albac'henn gant

u.b., kempenn u.b., klevet ouzh u.b., magañ u.b. ; *er kummert sich kaum um seine Kinder*, ne ra ket pikol war-dro e vugale ; *du wirst dich um deinen kleinen Bruder kümmern*, te a soursio ouzh da vreur bihan ; *sich (t-rt) um etwas kümmern*, ober war-dro udb, ober àr-dro udb, plediñ gant (ouzh, war) udb, pleustriñ gant udb, prederiañ gant udb, ober diouzh udb, ober ouzh udb, ober evit udb, emellout eus udb, vakiñ gant udb, kemer preder gant udb, bezañ e preder gant udb, kaout preder gant udb, kemer albac'henn gant udb, kundu udb, kunduiñ udb ; *ich kümmere mich nicht um das Gerede der Leute*, n'ez in ket diouzh kaozioù an dud, me ne ran van ebet evit klevet ar chas o harzhal, leuskel a ran an dud da lavaret, ne ran van evit klevet ar gwallgomzoù-se, ober a ran foutre kaer eus ar c'haozioù, ober a ran forzh gant kaozioù an dud, ober a ran forzh petra 'lavarano an dud, me ne ran van ebet pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, ne ra forzh din pe tamallet pe meulet e vin gant an dud, me ne ran van ebet pe bour pe driñchin am bo gant an dud, me ne ran ket a gaz pe e vin lakaet mat pe fall gant an dud, me a zo ingal din peseurt abeg a gavo an dud ennon, me ne ran van peseurt abeg a gavo an dud ennon, difoutre on ouzh pezh a lavaro an dud, dichastre on diouzh pezh a lavaro an dud, me ne ran na van na kaoz ouzh tanfoeltr den ebet ; *kümmere dich um deinen eigenen Kram !* emell eus ar pezh a sell ouzhit ! kae da ziruouestañ da neud ! soursi ouzh da grampouezh ! diwall d'en em luziañ gant traoù n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar re all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzoù ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ac'hanout ? ; *er kümmert sich um gar nichts*, ne ra van ebet, ne ra van eus netra, ne ra seblant a netra, ne daol kont eus netra, n'en deus soursi ebet gant netra, ne rafe ket ur c'hrogad, ne rafe ket ur c'hraf, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, chom a ra hep ober netra, ne ra glad, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra mann gant e gorf, ne ra na mik na mann a netra, ne sell ouzh mann, didalvez eo ken ez eo, gwall zibreder eo, hennezh a zo skoet (a zo grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), hennezh ne ra forzh a netra, hennezh ne ra forzh gant netra, hennezh a zo ur Yann Foeltr-forzh.

Kümmernis b. (-,se) : glac'har g., bihanez b., rec'h g., azrec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., enkreiz g., enkrezenn b., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuilh g., turlut g., trabas g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trefu g., tregas g., trevell g., malañjer g., margalon b., pened g. **Kummerspeck** g. (-s) : P. kiloioù lard ouzhpenn degaset gant an trubuilhoù lies.

kummervoll ag. : leun a c'hlac'har, enkrezet-bras, glac'haret-bras, mac'het gant ar glac'har, glac'harus, er brasañ glac'har, gwall drubuilhet, bec'h war e spered,

koumoul war e spered, ur bec'h pounner war e spered, gwall chifet, trechalet-bras, trefuet-bras, melre gantañ, dindan bec'h, c'hwen en e loeroù, nec'het-bras, nec'het-marv, gwall brederiet, gwall chalet, en trubuilh bras, gwall drubuilhet e galon, gwall vec'hiet e spered, gwall sammet e spered, klañv e galon, gwall zoaniet, malañjer, karget e vazh a spern, gant kalz a breder ; *warum siehst du denn so kummervoll aus ? warum machst du ein so kummervolles Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Kummet n. (-s,-e) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester morgeier*], paron g., paronenn b. ; *einem Pferd ein Kummet anlegen*, gwakoliañ ur marc'h, stardañ ar vourell war gouzoug ur marc'h, lakaat ar gwakol en-dro da vruched ur marc'h ; *Binsenkummet*, poul g.

Kummetmacher g. (-s,-) : dibrer g., boureller g., gwakolier g., piker-lêr g., harnezer g., harnezour g.

Kumpan g. (-s,-e) : kamalad g., keneil g., kile g., komper g., kompagnun g., kenvreur g. ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen*, kemer e lod e gwalloù e genvreudeur.

Kumpel g. (-s,-) : 1. mengleuzier g., miner g. ; 2. kamalad g., mignon g., kile g., frai g., komper g., kompagnun g., ami g. [*liester amied*], kenderv g.

Kümpelpresse b. (-,-n) : [tekn.] mekanik koagañ g., mekanik darsankañ g., koager g., darsanker g.

Kumt n. (-s,-e) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester morgeier*], paron g., paronenn b. ; *einem Pferd ein Kumt anlegen*, gwakoliañ ur marc'h, stardañ ar vourell war gouzoug ur marc'h, lakaat ar gwakol en-dro da vruched ur marc'h ; *Binsenkumt*, poul g.

Kumtgeschirr n. (-s) : gwakol g./b., bourellenn b., bourell b., morgo g. [*liester morgeier*], paron g., paronenn b.

Kumulation b. (-,-en) : berniadur g., dastumadur g., daspugn g., daspugnadur g., dassammadur g., dassammañ g.

kumulieren V.k.e. (hat kumuliert) : dastum, daspugn, berniañ, yoc'hiñ, dassammañ.

Kumulierung b. (-,-en) : 1. berniadur g., dastumadur g., daspugn g., daspugnadur g. ; [γωιρ] *Kumulierung mit einer früheren Strafe*, sammadur ar bamedigezhioù g., daspugnadur ar bamedigezhioù g. ; 2. [mat.] dassammadur g., dassammañ g.

Kumulus g. (-, Kumuli) / **Kumuluswolke** b. (-,-n) : kumuluz str., kastell g.

kund ag. : mil anavezet, anat, anv, brudet.

kündbar ag. : 1. [arc'hant] *kündbare Anleihe*, amprest ardaladus g., amprest dastaladus g. ; 2. [kevrat] freuzadus, a c'hall bezañ torret, a c'hall bezañ freuzet, a c'hall bezañ diskoulmet ; 3. [implijad] digouviadus, dizorniadus, a c'hall bezañ dic'hopret, a c'heller dizorniañ.

Kunde¹ g. (-n,-n) : [kenw.] arval g., pratik g., ostiz g., prener g. ; *ein treuer Kunde*, un arval feal g. ; *ein alter Kunde*, un arval a-gozh g. ; *seine Kunden betrügen, die Kunden scheren*, goro arc'hant digant e bratikoù, kignat an arvalien, sunañ o gwenneien digant e bratikoù, peilhat (kignat) e bratikoù, goro o arc'hant digant e bratikoù, diskantañ o yalc'h d'e bratikoù, displuñvañ (touzañ, diwadañ) e bratikoù, laerezh e arvalien, ober yalc'h diwar-goust e bratikoù, ober godell diwar-goust e bratikoù

; *Kunden werben*, klask arvalien nevez, dastrann arvalien ; *neue Kunden gewinnen*, gounit arvalien nevez, ober ostizien, ostizañ ; *Kunden verlieren*, diostizañ ; *ab jetzt bin ich dort kein Kunde mehr*, an ti-se n'en devo ken va fratik ; *in diesem Geschäft steht der Kunde einem so überreichen Angebot gegenüber, dass er einfach nicht mehr weiß, wo ihm der Kopf steht*, er stal-se ne oar ket ar prener dibab etre kement all a draoù a ginniger dezhañ.

Kunde² b. (-, -n) : 1. keloù g., kel g., keal g. ; *schlimme Kunde bekommen*, kaout gwall geloù, kaout keloù fall (ur c'heloù fall) ; *sichere Kunde von etwas haben*, bezañ kelaouet mat a-zivout udb, bezañ titouret mat diwar-benn udb, gouzout udb a-berzh-vat (Gregor) ; 2. gouiziegezh b., skiant b. ; *Naturkunde*, skiantoù an natur ; *Erdkunde*, geografiezh g., douaroniezh b. ; *Sternkunde*, steredoniezh b.

künden V.gw. (hat gekündet) : *von etwas künden*, diskouez splann udb.

V.k.e. (hat gekündet) : 1. ditourañ, ragaroueziañ, kemenn ; *das kündet nichts Gutes*, keal a geloù fall a zo, an dramañ a zo ur sin fall deomp, kement-se a zo gwall sin deomp (Gregor), gwall geloù a zo da gaout gant an dra-se, droukziougan eo an dra-se ; 2. [Bro-Suis] *sellit ouzh künden*.

Kundenberatung b. (-, -en) : kuzulierezh an arvalien g., aliañ an arvalien g.

Kundendienst g. (-es, -e) : servij goude gwerzh g., gwazerezh goude gwerzh g.

Kundenfang g. (-s) : [gwashaus] klask sav g., klask fred g., ostizerezh g.

Kundeninformation b. (-, -en) : servij arvalien g., lec'h titouriñ an arvalien g., servij kelaouiñ an arvalien g., stand kelaouiñ g.

Kundenkarte b. (-, -n) : kartenn dalc'husted b., kartenn fealded b.

Kundenkreis g. (-es) : ostizien lies., arvalien lies., praktikoù lies.

Kundenstock g. (-s) : [Bro-Aostria] ostizien lies., arvalien lies., praktikoù lies.

Kundenwerber g. (-s, -) : arglasker arvalien g.

Kundenwerbung b. (-) : arglask arvalien g. ; *Kundenwerbung betreiben*, arglask arvalien, ostizañ.

Künder g. (-s, -) : kemenner g.

kundgeben V.k.e. (gibt kund / gab kund / hat kundgegeben) : *etwas kundgeben*, embann udb, diskuliañ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, kemenn u.b., diskouez udb, erzerc'hañ udb ; *seine Meinung kundgeben*, dispakañ e vennozh, reiñ e vennozh da anavezout (da c'houzout).

Kundgeber g. (-s, -) : 1. doareour g. ; 2. manifestour g., manifest g., displegadeger g., diskeler g.

Kundgebung b. (-, -en) : manifestadeg b., diskeladeg b., diskuliadeg b., displegadeg b., kendiskuliadeg b., tolpad-stourm g.

kundig ag. : 1. barrek, gourdon ; *einer Sprache kundig*, hag a oar ur yezh, hag a c'hall komz ur yezh, barrek war ur yezh, gourdon ouzh ur yezh ; 2. titouret mat, kelaouet mat ; *von kundiger Seite*, digant tud kelaouet mat, digant tud titouret mat, digant tud a oar ar gartenn, digant tud a oar anezhi, a-berzh-vat.

kündigen V.gw. (hat gekündigt) : reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seulioù ; *ein Angestellter kündigt*, un implijad a ro e zilez, un implijad a ro e ziskarg ; *der Knecht hat gekündigt*, ar mevel en deus torret e c'hopr.

V.k.d. (t-d-b) (hat gekündigt) : *einem Angestellten künden*, reiñ e sac'h (e zisentez, e zigouvi) d'un implijad, dilabourat un implijad, dic'hoprañ un implijad, difredañ un implijad, ezfredañ un implijad, digouvian un implijad, digargañ un implijad, dizorniañ un implijad, digoumanantiñ un implijad, sinañ e baper d'un implijad.

V.k.e. (hat gekündigt) : 1. freuzañ, terriñ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ ; *einen Vertrag künden*, terriñ (freuzañ, nullañ, diskoulmañ, dileiñ) ur feur-emglev ; *jemandem die Wohnung künden*, terriñ al lizher-feurm, kas kuit ur c'houmanantad (ur feurmer) ; *einen Pachtvertrag künden*, terriñ ur feurm ; *sein Abonnement künden*, digoumanantiñ, digoumanantiñ diouzh ur gazetenn bennak ; *seine Stelle künden*, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, reiñ an digarg ag ur garg bennak, goulenn e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, mont diwar e labour, P. diskouez e seulioù ; 2. [dre skeud.] *jemandem die Freundschaft künden*, terriñ pep darempred a vignoniezh gant u.b., treiñ kein d'u.b., lakaat diwezh d'e vignoniezh gant u.b., fontañ an traoù etre an-unan hag unan all.

Kündigung b. (-, -en) : 1. torridigezh b., freuzidigezh b., dileidigezh b., digoulmidigezh b. ; 2. dic'hopradur g., digouvi g., argasadenn b., karzh g., karzhadenn b., karzhadur g., karzherezh g., skarzh g., skarzherezh g., skarzhadur g., skarzhadenn b., torr-lizher g., difredañ g. ; *eine Kündigung aussprechen*, diskoulmañ ur gevrat, dic'hoprañ u.b., difredañ un implijad, ezfredañ un implijad, digouvian un implijad, digargañ un implijad, dizorniañ un implijad, reiñ e zisentez (e zigouvi) d'un implijad ; *Kündigung aus wirtschaftlichen Gründen*, skarzh labour a-zalc'h ouzh diaesterioù war tachenn an armerzh g., dic'hopradur evit abegoù armerzh g., ezfredadur armerzhel g. ; 3. *seine Kündigung einreichen*, reiñ e zilez, reiñ e ziskarg, lakaat e zilez eus ur garg, goulenn e ziskarg ; *der Knecht hat seine Kündigung eingereicht*, ar mevel en deus torret e c'hopr.

Kündigungsfrist b. (-, -en) : goursez rakkemenn g., goursez dileiñ g.

Kündigungsgrund g. (-s, -gründe) : abeg ezfredañ g., kaoz ar skarzhadur b., perag eus ar skarzhadur g., abeg ar skarzhadur g.

Kündigungsklausel b. (-, -n) : diferadenn a-zalc'h ouzh an torr-kevrat b., diferadenn dileiñ b., diferadenn a-zalc'h ouzh torridigezh ar gevrat b.

Kündigungsschreiben n. (-s, -) : lizher dic'hoprañ g., lizher ezfredañ g., rakkemenn difredañ g.

Kündigungsschutz g. (-es) : gwarez ouzh an dic'hopradurioù diabet g., gwarez ouzh an ezfredadurioù tarvac'hus g.

Kündigungsstermin g. (-s, -e) : goursez ar rakkemenn g., goursez dileiñ g.

Kundin b. (-, -nen) : arvalez b., ostizez b., prenevez b.

kundmachen V.k.e. (hat kundgemacht) : *etwas kundmachen*, embann udb, diskuliañ udb, reiñ

anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, kemenn u.b., diskouez udb, erzerc'hañ udb.

Kundmachung b. (-, -en) : [Bro-Austria] kemenn g., kemennadenn b., kemennidigezh b., kemennadur g., bann g., embann g., embannidigezh b., embannerezh g.

Kundschaft b. (-, -en) : 1. ostizien lies., arvalien lies., praktikoù lies., arvalerezh g., ostizerezh g. ; 2. titouroù lies., stlenn g., stlennadurioù lies. ; *jemanden auf Kundschaft ausschicken*, a) kas u.b. da glask titouroù (stlenn, stlennadurioù) ; b) [lu] kas u.b. d'ober un anavezadenn (un anaouadenn).

kundschaften V.gw. (hat gekundschaftet) : ober un anavezadenn, ober un anaouadenn, ober ged-tro.

Kundschafter g. (-s, -) : 1. kannad g. ; 2. spier g., kelaouer g., titourer g. ; 3. [lu] diaraoger g., gwastadour g., sklêrijenner g., anaouder g.

Kundschafterin b. (-, -nen) : 1. kannadez b. ; 2. spierez b., kelaouerez b., titourez b. ; 3. [lu] diaraogerez b., sklêrijennerez b., anaouderez b.

kundtun V.k.e (tat kund / hat kundgetan) : *etwas kundtun*, embann udb, diskuiñ udb, reiñ anaoudegezh eus udb, reiñ udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus udb, reiñ disaouzan eus udb, notañ udb, disklozañ udb, dozviñ udb, disklêriañ udb ; *Kindermund tut Wahrheit kund*, etre bourd (etre c'hoari) ha fars e vez lavaret ar wirionez da galz.

künftig ag. : o tont, da zont, a zeu ; *künftige Geschlechter*, rummadoù o tont (da zont, a zeu) lies., remziadoù o tont lies., gwiskadoù tud a zo c'hoazh da c'henel lies. ; P. *meine Künftige*, danvez va fried g., danvez va gwreg g., danvez va hanter diegezh g., va gwreg da zont b., va chevenn b.

Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.

künftighin Adv. : a-benn neuze, a-benn bremañ, hiviziken, pelloc'h, a-belloc'h, adalek bremañ, azalek bremañ, goude-henn, goude-se, diwar-neuze, adal neuze, a-neuze, abaoe neuze, adal bremañ, adal ar c'houlz-se, goude-se, diwar ar c'houlz-se, diwar ar pred-se, diwar ar mare-se, a-vremañ, a-vremaik, avaze, a-ziwar neuze, a-ziwar an deiz-se.

Kungelei b. (-, -en) : ribouilhaj g., irienn b., korvigell b., itrik g., ardivinkoù lies., trokell b.

kungeln V.gw. (hat gekungelt) : ribouilh, penefiañ, itrikañ, turlutañ, fistoulat, nezañ ur gordenn, goriñ e daol, gwiadit itrikoù, trokellat ; *was kungelt er da ?* peseurt kordenn emañ o nezañ hennezh c'hoazh ? peseurt taol gwidre emañ o prientiñ ? petra emañ oc'h itrikañ ? peseurt tro gamm bennak emañ hennezh oc'h itrikañ c'hoazh ? peseurt tro fobiez bennak a zo en e benn ? peseurt tro c'hanas bennak a zo o treiñ en e benn ? peseurt taol gast (peseurt tro lous) a zo o treiñ en e benn ? peseurt itrikoù emañ o wiadiñ hennezh c'hoazh ? peseurt ribouilh emañ o wiadiñ hennezh c'hoazh ? o

turlutañ petra emañ aze ? o penefiañ petra emañ aze ? o fistoulat petra emañ aze ?

Kung-Fu n. (-/s) : [sport] kung-fu g.

Kunkel b. (-, -n) : kegel b. ; *der Kunkel neues Material zuführen*, tleuñviñ ar gegel ; *an der Kunkel befestigte unversponnene Fasern*, yarenn b., keved b., kegelad b., tleuñv g., stec'hennad b., lanfas g.

Kunkellehn n. (-s, -) : [istor] dalc'h kouezhet d'ur vaouez dre hêrezh g., barrenn aet gant ar merc'hed b.

Kunst b. (-, Künste) : 1. arz g. ; *sich an den Künsten erfreuen*, kaout dudi gant an arzoù ; *die bildenden Künste*, arzoù ar gweled lies. ; *die darstellenden Künste*, arzoù an arvest lies., arzoù diarluniek lies. ; *plastische Kunst*, stummarz g., arz plastek g., arz mezellat g., arz delvel g. ; *die schönen Künste*, an arzoù-kaer lies. ; *die angewandte Kunst*, an arzoù pleustrek lies., an arzoù kinklañ lies. ; *die griechisch-römische Kunst*, an arz gresian-ha-roman b. ; *die Kunst ist ein Spiegel ihrer Zeit*, an arz eo melezhour e varevezh ; *die Kunst fördern*, skoazellañ an arzoù, skoaziadennañ an arzoù, sponsorañ an arzoù, paeroniañ an arzoù.

2. gouiziegezh b., skiant b. ; [istor] *die freien Künste*, an arzoù liberal lies. ; *die sieben freien Künste*, ar skiantoù nobl hag onest (Gregor) lies., ar seizh arz lies.

3. teknik g., kalvezder g., kalvezerezh g. ; *Kunst des Spinnens*, nezerezh g. ; *Webkunst*, gwiaderezh g., gwiadennerezh g. ; *Kochkunst*, keginerezh g., bouedoniezh b., gastronomiezh b., hevlouriezh b. ; *Baukunst*, tisavouriezh b., savouriezh b.

4. ampartiz b., barregezh b., gouestoni b., gouested b., mailhoni b. ; *nach allen Regeln der Kunst*, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma'z eo dleet, evel ma tle bezañ, evel ma faot, evel a faot, evel (diouzh) ma ranker ober, hervez pezh a zo reizh d'ober, a-dailh, a c'hoari gaer, hetus, da vat-kaer, da vat ha kaer, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, parfet ; *alles nach allen Regeln der Kunst machen*, ober an traoù war o reizh ; *was macht die Kunst ?* penaos e ya an traoù ganeoc'h ? ; *das ist keine Kunst*, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se ; P. *jetzt bin ich mit meiner Kunst am Ende*, me a zo penn va spered evit gouzout petra ober, gwall nec'het on o c'houzout petra da ober, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket mui eus pe goad ober loaiou (gant pe goad ober ibil), ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket war be droad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, en entremar emañ, me a zo en entremar.

Kunstakademie b. (-, -n) : skol uhel an arzoù-kaer b., akademiezh an arzoù-kaer b.

Kunstaussdruck g. (-s, -ausdrücke) : tro-lavar arbennik b., termen arbennik g.

Kunstaussstellung b. (-, -en) : diskouezadeg arz b.

Kunstbanause g. (-n, -n) : beotian g., pagan g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., palod g., loukez g., gogez g., magn g., penn luch g., penn pout g.

Kunstbanausin b. (-, -nen) : beotianez b., paganez b., sodez b., sodenn b., genaouegezh b., bleupez b., begegez b., buoc'hig b., louadez b., loukezenn b., penn luch g., penn pout g.

Kunstbutter b. (-) : [kegin.] margarin g.

Kunstdenkmal n. (-s, -denkmäler) : monumant rummet g., savadur rummet g.

Kunstdruck g. (-s, -e) : pennoberenn eilskeudennet b.

Kunstdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Kunstdünger g. (-s) : [labour-douar] temz kimiek g.

Kunsteislauf g. (-s, -läufe) : [sport] arzruzikerezh g.

Künstelei b. (-, -en) : manieregezh b., afeterezh g., ardoù lies., orbidoù lies., orbidust b., orbiderezh g., andelloù lies., milister g., milisted b.

Kunsterzeugnis n. (-ses, -se) : 1. oberenn arz b., traezenn arz b. ; 2. [fizik] kevanaozad g.

Kunsterzieher g. (-s, -) : kelenner war an arzoù-kaer g.

Kunsterzieherin b. (-, -nen) : kelenneres war an arzoù-kaer b.

Kunsterziehung b. (-) : deskadurezh war an arzoù-kaer b., kelennadur an arzoù-kaer g.

Kunstfaser b. (-, -n) : gwienn gevanaoz b., gwienn gevanaozel b.

Kunstfehler g. (-s, -) : fazi micher g., fazi a-enep reizh ha reol ar vicher g., faziadenn a-enep reizh ha reol ar vicher b., mank a-enep reizh ha reol ar vicher g., faot a-enep reizh ha reol ar vicher b., faziadenn vicher b., mank micher g., faot vicher b.

kunstfertig ag. : ampart, gouest, diampech, gourdon, barrek, apert, ouesk, treset, dres, abil, doazh, solut, ifam.

Kunstfertigkeit b. (-) : ampartiz b., gouestoni b., gouested b., barregezh b., oueskted b., oueskter g., ijin g., mailhoni b. ; *diese Arbeit erfordert höchste Kunstfertigkeit*, ur pezh labour eus ar re oueskañ an hini eo.

Kunstfleiß g. (-es) : gred g., difraeüsted b., difrae g., aket g., oberiantiz b., oaz g., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g.

Kunstflug g. (-s, -flüge) : [nij.] arznijerezh g.

Kunstförderer g. (-s, -) : skoazeller brokus an arzoù g., mesen g., mekenaz g., mignon brokus d'an arzoù g.

Kunstform b. (-, -en) : doare g., stumm g., stil g.

Kunstfreund g. (-s, -e) : mesen g., mekenaz g., gwarezer an arzoù g., skoazeller an arzoù g., mignon brokus d'an arzoù g.

Kunstgegenstand g. (-s, -gegenstände) : traezenn arz b., oberenn arz b.

kunstgemäß ag. : evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma faot, evel a faot.

kunstgerecht ag. : evel ma'z eo dleet, diouzh reizh ha reol, hervez reizh ha reol, evel ma faot, evel a faot, a-vad, dre feson ; *diese Stöpsel müssen kunstgerecht eingesteckt werden*, bez' ez eus un tu diouzh tu da lakaat ar sankelloù-se.

Kunstgeschichte b. (-, -n) : 1. istor an arzoù g., istor an arz g. ; 2. levr diwar-benn istor an arzoù g.

Kunstgewerbe n. (-s) : 1. artizanelezh arz b., arzvicher b. ; 2. arzoù pleustrek lies., arzoù kinklañ lies.

kunstgewerblich ag. : ... artizanelezh arz, ... an artizanelezh arz, arzvicherel, ... arzvicher.

Kunstgönner g. (-s, -) : skoazeller brokus an arzoù g., mesen g., mekenaz g., mignon brokus d'an arzoù g.

Kunstgriff g. (-s, -e) : 1. taol-ampartiz g., ijin g., finesa b., tro-vicher b., kalvezad g. ; 2. [gwashaus] korvigell b., itrik g., ard g., gwidre g., ijin g., troidell b., korvigellerezh g., troadenn b., troiell b., trokell b., ribouilh g., ardivinkoù lies., tun g.

Kunsthandel g. (-s) : 1. kenwerzh an traezoù arz g./b. ; 2. stal-werzh traezoù arz b.

Kunsthändler g. (-s, -) : marc'hadour traezoù arz g.

Kunsthändlerin b. (-, -nen) : marc'hadourez traezoù arz b.

Kunsthandwerk n. (-s) : artizanelezh arz b., arzvicher b.

Kunsthandwerker g. (-s, -) : arzvicherour g.

Kunstharz n. (-es, -e) : rousin kevanaoz g., rousin kevanaozel g.

Kunstherz n. (-ns, -en) : kalon faos b., kalonosod g.

kunsthistorisch ag. : a-fet istor an arzoù, a-zalc'h ouzh istor an arzoù.

Kunsthonig g. (-s) : [kegin.] mel kevanaoz g., mel kevanaozel g.

Kunstindustrie b. (-) : arziijinerezh g.

Kunstkenner g. (-s, -) : anaoudeg war tachenn an arz g., mailh war tachenn an arz g., ki war tachenn an arz g., mestr war tachenn an arz g., anavezer war tachenn an arz g., tad den war tachenn an arz g., mestr war tachenn an arz g.

Kunstkniff g. (-s, -e) : 1. taol-ampartiz g., ijin g., finesa b. ; 2. [gwashaus] korvigell b., itrik g., ard g., gwidre g., ijin g., troidell b., korvigellerezh g., troadenn b., troiell b., trokell b., ribouilh g., ardivinkoù lies., tun g.

Kunstkritik b. (-, -en) : arzvarmouriezh b. ; *eine Kunstkritik*, un arzvarmadenn b.

Kunstkritiker g. (-s, -) : arzvarmour g.

Kunstleder n. (-s) : lër kevanaoz g., lër kevanaozel g.

Kunstlehre b. (-) : arzoniezh b.

Kunstlehrer g. (-s, -) : kelenner war an arzoù-kaer g.

Kunstlehrerin b. (-, -nen) : kelenneres war an arzoù-kaer b.

Künstler g. (-s, -) : arzour g., ijinour-kaer g.

Künstlerin b. (-, -nen) : arzourez b.

künstlerisch ag. : arzel, arzek, ... arz, ... arzour ; *die Italiener sind ein künstlerisches Volk*, ur bobl a arzourien a zo eus an Italianed ; *künstlerischer Ausdruck*, eztaol arzel g.

Künstlerkolonie b. (-, -n) : kêriadennad arzourien b., trevadennad arzourien b.

Künstlername g. (-ns, -n) : anv arzour g., anv-pluenn g., anv-c'hoarier g., anv forjet g., lesanv g.

Künstlerpech n. (-s) : [dre skeud.] taol dikañs g., chañs fall b., gwallchañs b., dikañs b., gwalldro b.

Künstlerschaft b. (-, -en) : 1. kevredad arzourien g. ; 2. arzourien lies.

künstlich ag. : 1. kalvezadel, faos, fals-, ardaouel, oberiet, aozet, fardet, amnaturel, alvezel ; *künstliche Befruchtung*, *künstliche Besamung*, ensperiadur g., ensperiañ kalvezadel g. ; *die Kuh wurde künstlich besamt*, an tarv kaoutchoug he deus bet ar vuoc'h ; *künstlicher Nebel*, latar faos g., latar kimiek g. ; *künstliche Haare*, blev faos str. ; *künstliche Zähne*, dent kalvezadel lies., dent faos lies., dent lakaet lies. ; *ein*

künstliches Gebiss tragen, lakaat dent faos ; *künstliche Glieder*, izili faos lies., osodoù lies. ; *künstliche Atmung*, daskor-anal g. ; *künstliche Intelligenz*, naouegezh alvezel b., naouegezh kalvezadel b. ; *verteilte künstliche Intelligenz*, naouegezh kalvezadel dasparzhel b., naouegezh alvezel dasparzhel b. ; [nijerezh] *künstlicher Horizont*, dremmwel ardaouel g., dremmwel kalvezadel g. ; *künstliche Lebensverlängerung in aussichtsloser Situation*, arloup yac'hadel g. ; 2. [dre skeud.] *künstliches Lachen*, c'hoarzh c'hwerv (plat, glas, gwenn, ouzh an avel) g.

Künstlichkeit b. (-) : ardaouelezh b., oberiadegezh b., aozadegezh b.

Kunstlicht n. (-s,-er) : sklêrijenn ardaouel b., sklêrijenn amnatarel b.

Kunstliebe b. (-) : arzkarantez b., arzkarouriezh b.

Kunstliebhaber g. (-s,-) : arzkarour g., amateur arz g., den troet gant an arzoù g., mignon d'an arzoù g.

Kunstlied n. (-s,-er) : [sonerezh] kanenn b.

Kunstmaler g. (-s,-) : livour g.

Kunstmalerin b. (-,-nen) : livourez b.

Kunstmittel n. (-s,-) : ard g., doare ardaouel g.

Kunstmuseum n. (-s,-museen) : mirdi an Arzoù-Kaer g.

Kunstpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Kunstpause b. (-,-n) : 1. ehan graet a-ratozh en ur brezegenn g. ; 2. (*gewollte*) *Kunstpausen in seiner Rede machen*, dasprezeg ; P. (*ungewollte*) *Kunstpausen in seiner Rede machen*, chom e deod meur a wech a-ispihl / chom meur a wech ouzh an drez (Gregor), lonkañ e gaoz meur a wech e-kerzh e brezegenn, chom a sav meur a wech gant e brezegenn, chom e deod meur a wech ouzh ar groug, koll penn e neudenn meur a wech, chom berr war e c'her meur a wech.

Kunstperle b. (-,-n) : perlez faoz str., perlez bet oberiet str., perlez amnatarel str.

Kunstreich ag. : arzoberiet, graet diouzh reizh ha reol an arz.

Kunstreiter g. (-s,-) : [sport] marc'hekaer g., marc'hekaour g.

Kunstrichter g. (-s,-) : arzvarour g.

Kunstrichtung b. (-,-en) : doare g., stumm g., stil g.

Kunstsammlung b. (-,-en) : dastumad oberennoù arz g.

Kunstschaffende(r) ag.k. g./b. : arzour g., arzouez b. ; *die Kunstschaffenden*, metoù an arzoerien g.

Kunstschätze lies. teñzorioù arz lies., traezoù arz prizioù-kenañ lies., oberennoù arz prizioù-kenañ lies., madoù arzel lies. ; *die Kunstschätze eines Landes*, glad arzel ur vro g.

Kunstschmied g. (-s,-e) : gov arz g., arzalc'hwezer g.

Kunstschnee g. (-s) : erc'h amnatarel g., erc'h faos g., erc'h kimiek g.

Kunstschule b. (-,-n) : skol an arzoù-kaer b.

Kunstseide b. (-) : seiz kevanaoz g., seiz kevanaozel g., seiz faos g., reion g.

Kunstsin g. (-s) : skiant an arz b., blazidigezh b., blizidigezh b.

kunstsin ag. : blizidik, skiant an arz ennañ.

Kunstsprache b. (-) : yezh krouet b.

Kunststein g. (-s,-e) : [tisav.] parpagn g., maen kevanaoz g., maen kalvezadel g.

Kunststoff g. (-s,-e) : plastik g., mezell g., danvez kevanaoz g. ; *ein Löffel aus Kunststoff*, ul loa vezell b. ; *unterschieden wird bei Kunststoffen zwischen drei großen Gruppen*, tri rumm mezelloù a zo ; *die aus Kohle und Erdöl gewonnenen Kunststoffe*, ar mezelloù danzeet diwar ar glaou hag an tireoul lies. ; *etwas mit Kunststoff überziehen*, mezellat udb.

Kunststofffaser b. (-,-n) : gwienn gevanaoz b., gwienn gevanaozel b., gwienn galvezadel b.

Kunststoffgefäß n. (-es,-e) : pod plastik g., pod mezell g., lestr plastik g., lestr mezell g.

kunststopfen V.k.e. (hat kunstgestopft) [*anv-verb hag anv-gwan verb nemetken*] : gwriat plaen.

Kunststopfstich g. (-s,-e) : kraf plaen g.

Kunststück n. (-s,-e) : 1. c'hoari-ouesk g., c'hoari-oueskter g., c'hoari sigotañ g., tro-ouesk b., taol-nerzh g., taol-ampartiz g., kur b., taol dreist g., taol-kaer g., stropad g. ; *akrobatische Kunststücke*, troioù-ouesk lies., oueskadennoù lies., souplesaoù lies. ; 2. *das ist kein Kunststück*, n'eo ket kur, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket ur gwall dra, n'eo ket gwall ziaes ober ouzh kement-se, n'eo ket ret kaout breoù evit ober ouzh kement-se, n'eo ket ret bezañ diviner evit gouzout an dra-se, n'eus ket peadra da estlammiñ.

Kunsttischler g. (-s,-) : ebenour g., ebener g.

Kunsttischlerei b. (-) : ebenouriezh b.

Kunstunterricht g. (-s) : kelenn an arzoù-kaer g., kelenneriezh an arzoù-kaer g., kelennadurezh an arzoù-kaer b.

Kunstverstand g. (-s) : skiant an arz b., blizidigezh b.

kunstverständlich ag. : blizidik, skiant an arz ennañ.

kunstvoll ag. : arzoberiet, graet diouzh reizh ha reol an arz ; *kunstvoll anfertigen*, arziñañ.

Kunstwerk n. (-s,-e) : traezenn arz b., oberenn arz b., pezh arz g., taol-micher g. ; *ein Kunstwerk von Picasso*, un oberenn arz gant Picasso b.

Kunstwert g. (-s,-e) : talvoudegezh evel oberenn arz b., gwerzh evel oberenn arz g.

Kunstwiese b. (-,-n) : tirien g., prad sec'h g., douar leton g., park leton g., foenneg b. ; *eine Kunstwiese ohne Nutzung lassen*, *eine Kunstwiese ungenutzt lassen*, lezel dour en tirien.

Kunstwiesenheu n. (-s) : foenn-tirien g.

Kunstwissenschaft b. (-,-en) : arzhouriezh b.

Kunstwolle b. (-) : gloan kevanaozel g., gloan kevanaoz g.

Kunstwort n. (-s,-wörter) : ger arbennik b., termen arbennik g.

Kunterbunt n. (-s) : 1. brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell b., marigelladur g., marellerezh g. ; 2. brizhvarc'hadurezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakou lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., tafarajoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., boutikl g./b., truilhoù lies., lastez str., reputailhoù lies., trabidennoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies.

kunterbunt ag. : 1. diseurt, mesket, a bep seurt ; *ein kunterbuntes Durcheinander von Büchern*, ur veskailhez

levriou a bep seurt b. ; **2.** a bep liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, brikailh.

Adv. : *kunterbunt durcheinander*, kej-mesk, kej-ha-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, sac'h-àr-vac'h, mell-divell, mesk-ha-mesk, mesk-e-mesk, mesk-divesk, mesk-mesk, a-bempoù, a-dreuz-fuilh, a-stlabez, a-dreuzoù, a-eilpenn, a-gemmesk, moc'h-ha-marc'h, sribouilh-strabouilh, rouestlet.

Kunz g. : **1.** [berradur evit **Konrad**] Konrad g. ; **2.** P. *Hinz und Kunz*, Yann ha Pêr.

Kuomintang b. (-) : Guomindang g.

Küpe b. (-, -n) : [tekn.] beol livadenner b.

Kupee n. (-s, -s) : **1.** [trenioù] kombod g. ; **2.** [karr-tan daou blas, rederig] koupe g.

Kupellation b. (-) : [tekn.] digemmeskadur g.

Kupelle b. (-, -n) : [tekn.] digemmesker g.

Kupfer n. (-s) : kouevr g. ; *Kessel aus Kupfer*, chaodouron kouevr g., kaoter gouevr b. ; *in Kupfer stechen*, engravañ er c'houevr, krafengravañ, kouevrengravañ ; *Stück Kupfer*, kouevrenn b. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem.

Kupferblättchen n. (-s, -) : feilhenn gouevr b., follenn gouevr b.

Kupferdraht g. (-s, -drähte) : orjal kouevr g., orjalenn gouevr b., neud kouevr g.

Kupferdrahtschlinge b. (-, -n) : [hemolc'h] kouevrenn b., las-kroug kouevr g.

Kupferdruck g. (-s, -e) : krafengravadur g.

Kupferdruckätzung b. (-, -en) : krafengravañ g., kouevrengravadur g.

Kupferdruckerei b. (-, -en) : atalier krafengravañ g., atalier kouevrengravañ g.

Kupferreimer g. (-s, -) : kelorn kouevr g., sailh kouevr g./b.

Kupfererz n. (-es, -e) : kailh-kouevr g.

kupferfarben ag. / **kupferfarbig** ag. : liv-kouevr, kouevret, liv ar c'houevr gantañ.

Kupfergegenstand g. (-s, -gegenstände) : kouevrenn b.

Kupfergeld n. (-s) : moneiz rous g., pezhioù kouevr lies., P. laboused melen lies.

Kupfergeräte lies. / **Kupfergeschirr** n. : listri-kegin kouevr lies., armoù-kegin kouevr lies., prestoù-kegin kouevr lies., stalikerezh kouevr g.

Kupferglanz g. (-es) : [maen] kalkosin g.

Kupfergrün n. (-s) : **1.** [maen] krizokol g. ; **2.** [kimiezh] mergl-kouevr g., aketat kouevr g.

kupferhaltig ag. : kouevrek, kouevr ennañ.

Kupferkabel n. (-s, -) : tortis kouevr g., fun gouevr b.

Kupferkalkbrühe b. (-) : yodenn Bourdel b.

Kupferlagerstätte b. (-, -n) : kouevreg b.

Kupferlegierung b. (-, -en) : kendeuzad kouevr g.

Kupfermine b. (-, -n) : kouevreg b.

Kupfermünze b. (-, -n) : pezh moneiz rous g., pezh moneiz kouevr g., P. labous melen g.

kupfern ag. : ... kouevr.

Kupferplatte b. (-, -n) : **1.** plakenn gouevr b. ; **2.** [moull.] moullskeudenn gouevr b.

kupferrot ag. : ruz-kouevr, rous.

Kupfersammlung b. (-, -en) : dastumad moullskeudennoù kouevr g.

Kupferschmied g. (-s, -e) : kouevraer g., staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.

Kupferschmiedin b. (-, -nen) : kouevraerez b., staenerez b., pilligerez b., minterez b., magnounerez b.

Kupferstecher g. (-s, -) : krafengraver g.

Kupferstecherei b. (-) : krafengravadur g., kouevrengravadur g.

Kupferstecherin b. (-, -nen) : krafengraverez b.

Kupferstich g. (-s, -e) : krafengravadur kouevr g., moullskeudenn gouevr b.

Kupferstichkabinett n. (-s, -e) : kabined krafengravadurioù g., kabined moullskeudennoù kouevr g.

Kupferstück n. (-s, -e) : kouevrenn b.

Kupfersulfat n. (-s) : sulfat kouevrek g., sulfat kouevr g.

Kupfervitriol g./n. (-s, -e) : [kimiezh] sulfat kouevr g., vitriol glas g.

Kupferwarenhändler g. (-s, -) : kouevraer g., staener g., pilliger g., minter g., jalod g., magnouner g., mignan g.

Kupido g. : [mojenn.] Kupidon g., Amourig g.

Kupidobogen g. (-s, -bögen) : [korf.] gwareg Kupidon b.
kupieren V.k.e. (hat kupiert) : **1.** [loen] beskañ, dilostañ ; *ein kupierter Hund*, ur c'hi belost g., ur c'hi besk (dilostet, besket) g. (Gregor), ur c'hi besk e lost ; *einen Hund kupieren*, beskañ ur c'hi, dilostañ ur c'hi ; **2.** [kegin.] *Wein kupieren*, meskañ (kejañ) gwin gant unan all, astenn (kejañ) gwin gant dour, badeziñ gwin ; **3.** [mezeg.] *diarbenn, troc'hañ*.

kupiert ag. : **1.** torosennek ; *kupiertes Gelände*, tachenn dorosennek b. ; **2.** besk, besk e lost, dilost, dilostet, golf, belost ; *ein kupierter Hund*, ur c'hi belost g., ur c'hi besk (dilostet) g. (Gregor), ur c'hi besk e lost.

Kupon g. (-s, -s) : [arc'hant] troc'henn b. ; paperenn b.

Kuppe b. (-, -n) : **1.** beg g., penn g., bleñch g., bleñchenn b. ; *Kuppe des Fingers*, beg (penn) ar biz g. ; **2.** *Bergkuppe*, krouzell ar menez b., talpenn ar menez b., bronnenn b., deval g., krapell b. ; **3.** tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b. ; *steile Kuppe*, krapenn b. ; **4.** P. [hentoù] kein gwiz g.

Kuppel b. (-, -n) : [tisav.] koupolenn b., bolzenn b., bolz-toenn b., bolz-to b., toenn-volzek b. ; *etwas mit einer Kuppel versehen*, bolzañ udb.

Kuppeldach n. (-es, -dächer) : [tisav.] bolz-toenn b., bolz-to b., toenn-volzek b., bolzenn b.

Kuppeldienst g. (-es, -e) : [gwashaus] houlierezh g.

Kuppellei b. (-) : houlierezh g.

kuppelförmig ag. : bodek, bolzek, e doare ur volz, e doare bolzioù, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant bolzioù, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant bolzioù.

Kuppelgewölbe n. (-s, -) : [tisav.] koupolenn b., bolz-toenn b., bolz-to b., bolzenn b.

kuppeln V.k.e. (hat gekuppelt) : **1.** koublañ ; **2.** [trenioù] *zwei Wagen kuppeln*, stagañ div vagon an eil ouzh eben, koublañ div vagon ; **3.** [kirri] enkrogañ, antellat, luskstrollañ ; **4.** [gwashaus] c'hoari an houlier, c'hoari an houlierez.

Kuppelpelz g. (-es) : P. [tro-lavar] *sich einen Kuppelpelz verdienen*, jubenniñ un eured, rouinellañ / bazhvalaniñ / darbodiñ / krignat an askorn (Gregor).

kuppen V.k.e. (hat gekuppt) : *Bäume kuppen*, divegañ (dibennañ, tagosenniñ) gwez, troc'hañ bleñchennoù (begoù) ar gwez (Gregor).

Kuppler¹ g. (-s,-) : [tredan] koubler g.

Kuppler² g. (-s,-) : **1.** marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimeziou g., bazhvalan g., bazhvalaner g., darboder g., jubenn g., jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g., rouinell g., paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujennet g., oujenn g., chourig g., mankanour g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g. ; **2.** houlier g.

Kupplerin b. (-,-nen) : **1.** bazhvalanerez b., bazhvalanez b., kazeg-dimeziou b., plac'h he loeroù melen b. ; **2.** houlierez b.

Kupplung b. (-,-en) : **1.** koublañ g., koublerzh g., koubladur g. ; **2.** [tekn] enkrogañ g. ; **3.** luskstroller g., anteller g., koubler g. ; *die Kupplung einrücken*, enkrogañ, antellat, luskstrollañ ; *die Kupplung lösen*, diantellat, dienkrogañ, distignañ, digenrodañ.

Kupplungsdose b. (-,-n) : [tredan] tap-tredan g., kiez b.

Kupplungsmagnet g. (-en/-s,-e) : [tredan] magnet koublañ g., gwarell goublañ b.

Kur¹ b. (-,-en) : **1.** kuriadenn b., kur b., intentoù lies. ; *eine Kur machen*, ober ur guriadenn, ober ur gur, heuliañ ur gur, heuliañ intentoù ; *ich gehe zur Kur nach Karlsbad*, mont a rin da Garlovy Vary evit va yec'hed ; **2.** [dre skeudenn-lavar ha dre flourdro] P. *wir werden ihn in die Kur nehmen*, graet e vo brav (bourrus) dezhañ, prederiet mat e vo ganeomp.

Kur b. (-,-en) : [koz] dilennadeg b., dilennadenn b., dilennadur g., mouezhiadeg b., mouezhiadenn b., mouezhiadur g., voterezh g., votadeg b., votadenn b., dibab g., dibaberezh g., dilenn g., diuz g., diviz g., choaz g.

Kür b. (-,-en) : [sport] lunioù da zibab b.

Kuranstalt b. (-,-en) : kurdi g., kurva g.

kurant ag. : [kenwerzh] en amred, hag en deus mon.

Kurant n. (-s,-e) : [kenwerzh] arc'hant-red g., moneiz hag en deus mon g.

Kürass g. (-es,-e) : [lu] kulas g., hobregon g., houarnwisk g., gwisk-houarn g., houarngen g., harnez g., harnez-brezel g.

Kürassier g. (-s,-e) : [lu] hobregoner g., kulasour g.

Kuratbenefizium n. (-s,-benefizien) : [relij.] iliz-trev b., iliz trevel b.

Kuratel b. (-,-en) : [gwir] kulatoriezh b., gwardoniezh b., gwardonidigezh b., gward g. ; *unter Kuratel stellen*, lakaat dindan gulatoriezh, lakaat dindan wardoniezh, reiñ ur c'hulator [d'u.b.], lakaat dindan gward u.b. ; *unter Kuratel stehen*, bezañ dindan gulatoriezh, bezañ dindan wardoniezh, bezañ e (dindan) gward u.b.

Kuratie b. (-,-n) / **Kuratgemeinde** b. (-,-n) : [relij.] trev b., kordellad b. ; *der Pfarrbezirk war in elf Kuratien aufgeteilt*, rannet e oa ar barrez en unnek trev.

Kurator g. (-s,-en) : **1.** gward g., gward bugel g., kulator g. ; **2.** amaezhier freuz-stal g.

Kuratorin b. (-,-nen) : **1.** gwardez b., gwardez vugel b., kulatorez b. ; **2.** amaezhier freuz-stal b.

Kuratorium n. (-s, Kuratorien) : kuzul merañ g., burev g.

Kuraufenthalt g. (-s,-e) : kuriadenn b., kur b.

Kurbel b. (-,-n) : [tekn.] dornikell b., kambli b., ahel kromm g., troell b., troellenn b., dornell b. ; *Kurbel eines Schleifsteins*, dorn ur vreolim g., dornell ur vreolim b., dornikell ur vreolim b.

Kurbelgehäuse n. (-s,-) : [tekn.] karter g., klozenn geflusker b.

kurbeln V.k.e. (hat gekurbelt) : kambliañ, kampilhal, sevel *pe* diskenn gant un dornikell.

Kurbelrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod-lañs b.

Kurbelstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.

Kurbeltrieb g. (-s,-e) : [tekn.] brec'hinieg b.

Kurbelwelle b. (-,-n) : [tekn.] ahel-pleg g., librikin g., brekim b., marbr motor g.

Kürbis g. (-ses,-se) : [louza.] koulourdrenn b. [*liester* koulourdrennoù] ; *gemeiner Kürbis*, sitrouilhezenn b., sitrouilhez str.

Kürbisbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] koulourdrenn b. [*liester* koulourdrennoù].

Kürbisflasche b. (-,-n) : koulourdrenn b. ; *eine volle Kürbisflasche*, ur goulourdrennad b.

Kürbisgewächs n. (-es,-e) : [louza.] koulourdrenneg g., kukurbiteg g.

Kurde g. (-n,-n) : Kurd g.

Kurdi b. (-,-nen) : Kurdez b.

kurdisch ag. : **1.** kurd ; **2.** [yezh.] kurdek.

Kurdistan n. (-s) : Kurdistan b.

kuren V.gw. (hat gekurt) : P. ober ur guriadenn, ober ur gur.

küren V.k.e. (küerte / kor // hat gekürt) : [koz] dibab, dilenn, choaz, diuz, diuzañ.

Kurfürst g. (-en,-en) : [istor] priñs-dilenner g., priñs-dilennour g., elektor g. ; *der große Kurfürst*, an Elektor Meur g. (Gregor).

Kurfürstentum n. (-s,-tümer) : **1.** domani ur priñs-dilenner g. ; **2.** karg a briñs-dilenner b.

Kurgast g. (-es,-gäste) : kurad g. [*liester* kuraded].

Kurgebühr b. (-,-en) : [touristerezh] taos chom g.

Kurhaus n. (-es,-häuser) : kurdi g.

kurial ag. : ... kañsellerezh, ... kañsellerdi.

Kurie b. (-,-n) : **1.** [istor] kuria b., lec'h emvod ar sened g. ; **2.** [relij., polit.] *römische Kurie*, gouarnamant ar Sich Abostolik g. (Gregor), melestradur ar Sez-Santel g. ; **3.** [dre astenn.] Sened g.

Kurienkardinal g. (-s,-kardinäle) : [relij.] kardinal e karg eus melestradur ar Sez-Santel g.

Kurier g. (-s,-e) : post g., kannad g., kefridier g.

kurierbar ag. : [mezeg.] kuradus, pareadus.

Kuriendienst g. (-es,-e) : kreizenn kaserezh ha kas herrek b.

kurieren V.k.e. (hat kuriert) : **1.** pareañ, louzaouiñ, mezegañ, prederiañ, dijabliñ, disoc'h ag ur c'hleñved, goeñviñ ; *einen Kranken kurieren*, rentañ ar yec'hed d'ur c'hlañvour / rentañ pare ur c'hlañvour (Gregor), pareañ ur c'hlañvour, dijabliñ ur c'hlañvour, degas e yec'hed d'u.b. en-dro, degas u.b. en e yec'hed, disoc'h ur c'hlañvour ag ur c'hleñved ; *eine Krankheit kurieren*, prederiañ ouzh ur c'hleñved, mezegañ ur c'hleñved, pareañ ur c'hleñved, yac'haat ur c'hleñved, kas kuit ur c'hleñved ; *die Pilzflechte kurieren*, goeñviñ an darouedennoù ; *die Frostbeulen kurieren*, goeñviñ ar goañvennoù ; **2.** [dre skeud.] digustumañ, divozañ, divoaziañ, dizonañ,

distagañ, troc'hañ ur pleg fall, didechiñ ; *jemanden von seinen Vorurteilen kurieren*, distrobañ spered u.b. eus e rakvarnioù, argas ar rakvarnioù diwar spered u.b.

kurierend ag. : pareüs, yac'haus.

kurios ag. : digunvez, digustum, divoas, divoutin, iskis, kurius, espar, droch, estrañch, pitaouennek, kuladus, souezhus, iskriv, loukes, sebezus, estonus, dic'hiz, amc'hiz, chin, dizeur, ivin.

Kuriosität b. (-,-en) : istrogell b., ardigell g./b., tra souezhus g., tra iskis g., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.

Kuriosum n. (-s, Kuriosa) : tra souezhus g., tra iskis g., istrogell b., ardigell g./b., istrogell tra g., estrañjeri b., esparadenn b.

kurisch ag. : [Latvia, douar.] ... Kurzeme b. ; *das kurische Haff*, paludenn Kurzeme b.

Kurland n. (-s) : [Latvia, douar.] Kurzeme b.

Kurpark g. (-s,-s) : gourliorzh ar c'hurva b., park ar c'hurlec'h g.

Kurort g. (-s,-e) : kurva g., kurlec'h g., yec'hedva g.

Kurpackung b. (-,-en) : [blev.] traet bravaat g., traet kaeraat g.

Kurpfalz b. (-) : [douar., istor] *die Kurpfalz*, ar Balezelezh b., Bro ar Balezelezh b.

Kurprinz g. (-en,-en) : [istor] priñs-dilennour g., priñs-dilennour g., elektor g.

Kurpfuscher g. (-s,-) : triakler g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., brizhmedisin g.

Kurpfuscherei b. (-) : triaklerezh g.

Kurrende b. (-,-n) : [relij.] laz-kanañ protestant g., kor protestant g.

Kurrentschrift b. (-,-en) : skritur-red Fraktur g./b.

Kurs g. (-es,-e) : **1.** roud g., penn g. ; *Kurs nach Süden nehmen*, skeiñ etrezek ar su (d'ar su, diouzh kostez ar su, war-zu ar su, etramek ar su), ober hent etrezek ar su, treiñ d'ar su (etrezek ar su, etramek ar su), ober hent war-zu ar su, pennañ war-zu ar su, pennañ war-du ar su, pennañ d'ar su, pennañ e su, mont penn e su, ober penn er c'hreisteiz, treiñ penn war-du ar su, durc'haat d'ar su, durc'haat ouzh ar su ; *vom Kurs abweichen*, diarroudennañ, diheñchañ, treiñ diwar e hent, mont diwar an hent mat ; *einen neuen Kurs einschlagen, den Kurs ändern*, treiñ bourzh, cheñch roud, diroudañ, diheñchañ ; *Kurs geradeaus !* war-eeun tout ! ; *den Kurs beibehalten*, chom war e vourzh ; [dre skeud.] linenn b., reolenn b., linenn-stur b. ; *auf einen bestimmten Kurs umschwenken*, mont da heul ul linenn nevez bennak..

2. [arc'hant.¹] feur g. ; *Dollarkurs*, feur an dollar g. ; *die Kurse sinken*, izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, disteurel, koazhañ) a ra ar feurioù, laoskaat a ra war ar feurioù, distaol a zo war ar feurioù, terriñ a ra war ar feurioù ; *die Kurse steigen*, gorren (kreskiñ, uhelaat) a ra ar feurioù, mont a ra ar feurioù war-raok, mont a ra ar feurioù war a-raok ; *die Kurse steigen und fallen an der Börse*, sav-disav (sav-diskenn) eo ar feurioù er Yalc'h ; [dre skeud.] P. *bei jemandem in hohem Kurs stehen*, bezañ deuet-mat (erru-mat, gwelet mat) gant u.b., bezañ war lizheroù u.b., bezañ e gras u.b., bezañ priziet gant u.b., bezañ istimet gant u.b. / bezañ en istim u.b. (Gregor).

3. [arc'hant.²] mon g., amred g. ; *in Kurs setzen*, lakaat e red an arc'hant, lakaat en amred, lakaat e mon, monañ,

reiñ mon da ; *außer Kurs setzen*, divoniañ, tennañ eus red an arc'hant, lemel eus an amred ; *gesetzlicher Kurs*, mon lezennel g.

4. rummad kentelioù g. ; *Anfängerkurs*, rummad kentelioù evit an deraouidi g., kentelioù difraostañ lies.

Kursaal g. (-s,-säle) : kazino g.

Kursabschlag g. (-s,-abschläge) : [arc'hant.] digresk g., diskenn g., distaol g.

Kursabweichung b. (-,-en) : [nij.] dihentadur g., driv b., drivañ g.

Kursänderung b. (-,-en) : diroudañ g., diheñchañ g.

Kursanstieg g. (-s) : [arc'hant.] kresk g., taol-kresk g. ; *der starke Kursanstieg des Dollars*, taol-kresk krenn feur-eskemm an dollar g.

Kursbericht g. (-s,-e) / **Kursblatt** n. (-s,-blätter) : [arc'hant.] danevell ar feurioù ofisiel b.

Kursbuch n. (-s,-bücher) : [trenioù] meneger an hentoù-houarn g., euriaoueg b., euriog b., meneger eurioù an trenioù g., euriadur g., roll-eurioù g.

Kurschatten g. (-s,-) : [dre fent] amouroused kurva b.

Kürschner g. (-s,-) : meginer g., pelleter g., feurer g., kaboser g.

Kürschnerei b. (-,-en) : **1.** [micher] meginerezh g., pelleterezh g. ; **2.** [stal] meginerezh b., pelleterezh b.

Kurse liester evit Kursus ha **Kurs**.

kursieren V.gw. (hat kursiert / (rouez) ist kursiert) : **1.** [kenwerzh] bezañ en amred ; **2.** [dre skeud.] redek ; *falsche Gerüchte kursieren im Lande*, gedon a zo bet laosket da redek dre ar vro, brudoù faos zo bet lezet da vont da-douez an dud, brudoù faos (voltennoù faos) a zo a bep tu, sevel a ra brudoù faos a bep tu.

kursiv ag. : [moull.] stouet, italiat.

Kursive b. (-,-n) / **Kursivschrift** b. (-,-en) : skritur stouet g./b., skritur italiat g./b.

Kurskreisel g. (-s,-) : [nij.] giroskop g.

Kursmakler g. (-s,-) : [arc'hant.] kourater eskemm g.

Kursnotierung b. (-) : [arc'hant.] feuriadur g.

kursorisch ag. : **1.** dalc'hus, kendalc'hus, ingal, padus, dibaouez, dizehan, diehan, pad, hollbad, hollbadus, hep diskrog, hep ehan, diastal, hep spanaenn, hep disterniañ, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep ec'hoaz, harz-diharz, hep distenn, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep remzi, hep digeinañ ; **2.** buan, prim, diwar-c'horre, a-ziwar-c'horre.

Kursschwankung b. (-,-en) : [arc'hant.] sav-diskenn ar feurioù-eskemm g., argemm ar feurioù-eskemm moneizel g.

Kursstand g. (-s,-stände) : [arc'hant.] stad ar feurioù-eskemm b.

Kurssteigerung b. (-,-en) : [arc'hant.] kresk g., taol-kresk g.

Kurssturz g. (-es,-stürze) : [arc'hant.] digresk g., diskenn g., diskar ar prizioù g., disac'h ar prizioù g., rampadenn ar prizioù b.

Kurstreiber g. (-s,-) : [arc'hant.] arvroker war gresk g.

Kursus g. (-, Kurse) : rummad kentelioù g.

Kurswagen g. (-s,-) : [trenioù] bagon hag a ya eeun d'ar pal b.

Kurswechsel g. (-s,-) : cheñchamant roud g., kemm hent g.

Kurszuschlag g. (-s,-zuschläge) : [arc'hant.] astaoladenn b., astaol g.

Kurtaxe b. (-,-n) : [touristerezh] taos chom g.

Kurtine b. (-,-n) : **1.** [tisav., lu] talad-moger g., kourtin g. ; **2.** [c'hoariva] stign kreiz g.

Kurtinenkatze b. (-,-n) : [kreñvlec'h] kavalier g. [*liester* kavalieroù].

Kurtisan g. (-s,-e) : pried kleiz g., kamalad kleiz g.

Kurtisane b. (-,-n) : serc'h b., gwreg kleiz b.

Kuruku g. (-s,-s) : [loen.] kouroukou g. [*liester* kouroukoued].

kurulisch ag. : [istor] *kurulischer Stuhl*, kador olifant an ofisourien a gêr e Roma b. (Gregor), kador olifant pennoù-kêr Roma b.

Kurvatur b. (-,-en) : [korf.] krommadur g. ; *große Kurvatur des Magens*, krommadur bras ar stomog g. ; *kleine Kurvatur des Magens*, krommadur bihan ar stomog g.

Kurve b. (-,-n) : **1.** korn-tro g., tro-gorn b., tro-gamm b., distro g./b., pleg g., pleg an hent g., pleg-hent g., korn-pleg g., tro-bleg b., dispieg g., kammdro b., kammdroien b., kammdroenn b., kammbleg g., kilbleg g., kildro b., kildroenn b., kornblegenn b., troidell b., kamm g., plegenn b. ; *scharfe Kurve*, kammdroien (kammdroenn) serzh b., korn-tro berr g., tro-gorn gwall gromm b., tro-gorn serzh b., pleg krenn g., pleg serzh g., pleg berr g., korn-tro krak g., distro krenn g./b. ; *Haarnadelkurve*, korn-tro krak g., korn-tro krenn g., pleg serzh g., pleg krenn g., pleg berr g. ; *eine Kurve innen nehmen*, mont krenn gant ur c'horn-tro, korntroiañ berr, treiñ krenn ; *überhöhte Kurve*, korn-tro uhelaet g. ; *eine Kurve nehmen*, korntroiañ ; *eine Kurve hinter sich lassen*, digorntroiañ, digendroiañ ; **2.** [mat., skiantoù] krommenn b. ; *ebene Kurve*, krommenn blaen b. ; *algebraische Kurve*, krommenn aljebrel b. ; *bizirkulare Kurve*, krommenn uegelc'hadel b. ; *die Preiskurve*, krommenn ar prizioù b. ; *Kurve des demografischen Wandels*, krommenn ar boblañs diouzh an amzer b., krommenn boblañs b. ; **3.** kammellenn b., krommenn b., krommellenn b., plegenn b., krommell b. ; **4.** [dre skeud.] P. *die Kurve kratzen*, mont diwar skizh, en em lipat (en em zifretañ, en em zisac'hañ, tennañ e damm spilhenn) e koulz, en em laerezh, en em laerezh kuit, mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, disac'hañ an denn, mont kuit hep ober brud, en em dennañ, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, rankout he c'hribat, en em dennañ a boan, tennañ e frap, tennañ e lost eus ar vrae, terriñ ode war udb, sachañ e lér gant an-unan, ober botoù kazel, lakaat e seulioù en e c'hodell, ober gar, ober gaol, skampañ kuit, sevel ar c'hamp, skarañ er ouinell, klask e ribinoù, klask e ribouloù, kavout e ribouloù da dec'hel, skarzhañ kuit, karzhañ, skarañ, kavout (tapout, kemer) hed e c'har ; **5.** rontadur g. ; *eine Frau mit Kurven*, ur vaouez kuilh b., ur vaouez korfet kuilh b., ur vaouez fonnus b.

kurven V.gw. (ist gekurvt) : [blenier] **1.** treiñ ; **2.** mont ha dont, mont-dont hep pal resis, kantreal, kantren, bale bro, kantren broioù, beajiñ broioù, kildreiñ, treiñ ha kildreiñ, troidellañ, korntroiañ.

Kurvenlineal n. (-s,-e) : reolenn da dresañ krommennoù b., [anvet ivez diwar ar galleg pistolenn b. *pe* peroked g.], tresell grommennoù b.

kurvenreich ag. : korntroiek, leun a gildroennoù, kamm-digamm, kamm-gourgamm, jilgamm, gweüs, kammigellek, korvigellek, pleg-dibleg, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, kammdroennek, kammdroiennek, kammdroius, treuz-didreuz, plegus, distroüs ; *kurvenreiche Straße*, hent korntroiek g., hent leun a gildroennoù g., hent kalz a blegennoù ennañ g., hent kamm-digamm (gweüs, jilgamm, treuz-didreuz, kammigellek, korvigellek, troidellek, kammigellus, troidellus, gwidilus, kildroennus, kildroennek, kammdro, kammdroek, kammdro(i)ennek) g., hent plegus g. / hent distroüs g. (Gregor).

Kurvensiene b. (-,-n) : [tekn.] **1.** tresell grommennoù b. ; **2.** roudenn gromm b.

Kurvenschreiber g. (-s,-) : tresell grommennoù b.

Kurvenschreibertisch g. (-es,-e) : taolenn da dresañ krommelloù b.

Kurvenverlauf g. (-s) : [mat.] neuz ar grommenn b.

Kurvenzeichengerät n. (-es,-e) : / **Kurvenzeichner** g. (-s,-) : tresell grommennoù b.

Kurverwaltung b. (-,-en) : [touristerezh] ti an douristed g., ti an degemer g., ti-degemer g.

kurvig ag. : *sellit ouzh kurvenreich*.

kurz ag. : **1.** [en egor] berr, krak, krenn, raz ; *zu kurz*, skort, skars, re verr, re just ; *kurzer Ärmel*, milgin verr b. ; *kurzes Haar*, blev ratous str., blev krak str., blev troc'het berr str., blev troc'het-raz str., blev berr lies., ur blev berr g., blev raz str., blev dipitus str. ; *kurzer Weg*, hent berr g. ; *den kürzesten Weg gehen*, skeiñ berroc'h a-dreuz, kemer berroc'h, troc'hañ berroc'h dre an hentoù-treuz, mont dre an eeunañ hent (an hent berrañ), mont gant an hentoù-treuz, troc'hañ dre an hentoù-treuz, klask un hent treuz da ziverrañ, troc'hañ berr, troc'hañ a-dreuz, mont a-dreuz, kemer un hent-treuz, mont gant ur wenodenn viliner ; *nimm den kürzesten Weg querfeldein*, sko a-dreuz dre ar parkeier ; *dieser Weg ist viel kürzer*, an hent-se a droc'h kalz berroc'h ; *kurzer Brief*, lizher berr g. ; *alles kurz und klein schlagen*, dic'hastañ (difoeltrañ, parfoeltrañ, gwastañ, drailhañ, tanfoeltrañ, didanfoeltrañ, frinjinañ, freuzañ, findaoniñ, brizhilhonañ, grilhañ, miñsañ) pep tra, ober tammoù bihan gant kement tra 'zo, bruzunañ pep tra evel darbod, foeltrañ pep tra evel ludu ; [dre skeud.] *jemanden kurz halten*, **a)** derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor) ; **b)** lakaat u.b. war ar skudell vihan, lakaat u.b. d'ober kof moan (kofig moan), lakaat u.b. d'ober kof gioc'h ; *dieses Tier wird wohl zu kurz gehalten*, **a)** nasket-berr eo al loen-se ; **b)** negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued ; *den Kürzeren ziehen*, **a)** kaout an tu koll, bezañ koll ; **b)** bezañ dirannet eus ar pezh a zo dleet d'an-unan, bezañ dirannet eus e lodenn, na gaout e gont, na gavout e gont, bezañ riñset e dreid d'an-unan, bezañ troc'het dindan an-unan, bezañ louzet (kabestret) ; *ein Abwesender zieht immer den Kürzeren*, gwazh a se d'ar re a vez el lec'h all, mat eo bezañ war al lec'h : lagad

a dalv teod, gwelloc'h brammañ dirak ar vro eget kreviñ en ur c'horn-tro, kant kleved ne dalv ket ur gweled, un den war al lec'h a dalv daou ezvezant (Gregor) ; *mit kurzen Worten, kurz gesagt*, evit lavaret (evit mont, evit troc'hañ) berr, evit krennañ berroc'h, evit krennañ kaoz, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gomzoù, evit diverrañ, en ur ger, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), kement ha troc'hañ berr, kenkoulz ha troc'hañ berr, betek troc'hañ berr ; P. *mit jemandem kurzen Prozess machen*, peurgas u.b., ober e stal (e afer, e lod) d'u.b., tortañ u.b., ober e varv d'u.b., reiñ e gont (e begement) d'u.b. ken lip ha tra, na vezañ daletoc'h evit ober e afer d'u.b., na vezañ daletoc'h evit ober e stal d'u.b., na vezañ seizhdaleetoc'h evit reiñ e gont d'u.b. ; *jemanden einen Kopf kürzer machen*, dibennañ (krennañ) u.b., troc'hañ e benn d'u.b., lemel e benn d'u.b. a-ziwar e zivskoaz ; *kürzer werden*, berraat, skarsaat, diverrañ, diverraat.

2. [en amzer] berr ; *kurze Zeit*, berr amzer b., amzer verr b., nebeud a amzer, berrig amzer g., berrig a amzer g., pellig g. ; *er blieb jedes Mal nur kurze Zeit bei uns*, chom a rae nemet tammoù (ur berrig amzer, ur berrig a amzer, ur pellig) ganeomp ; *in kurzer Zeit*, e berr amzer, en ur par berr, e nebeut amzer, dindan nebeut amzer, dindan peder munutenn, diwar un nebeud, en ur berrig amzer, en ur berrig a amzer) ; *kurze Frist*, berr dermen g., termen berr g. ; *eine kurze Weile*, ur pennadig g., ur pennadig amzer g., ur frapadig g., ur predig g., ur pellig g., ur berrig amzer g., ur berrig a amzer, un herradig amzer g., un netraig a amzer g., ur poulzadig g. / ur poulzig g. (Gregor) ; *die Tage werden nach und nach kürzer*, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverañ, mont a ra an deiz war ziverraat, berraet eo an deiz, bihanaat a ra an deiz, an noz a abreta bep abardaez, an deiz a zale bep beure ; *jetzt sind die Tage am kürzesten*, bremañ emañ an deiz en e verrañ ; *durch kurzes und heftiges Ziehen*, gant un taol sach-frap, gant un taol krenn ; *von kurzer Dauer*, berrbad, tremeniat ; *die Freude war aber von kurzer Dauer*, berrbad e voe (ne badas ket pell) al levenez, al levenez ne badas nemeur, ar blijadurezh ne badas nemet ur pennad, buan e oa bet torret d'al levenez (e torras al levenez), buan e troas al levenez da joa vil, buan e cheñchas ar blijadur e tourmant hag e glac'har ; *ein kurzes Gedächtnis haben*, disoñjal buan an traoù, kaout ur vemor fall, bezañ disoñj, bezañ ur penn disoñj eus an-unan, bezañ fall eñvoret, bezañ bet badezet gant eoul gad / kaout ur vemor ankouazhus / ankounac'haat aes (Gregor) ; *innen Kurzem*, kent pell, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn nebeut amañ, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, a-benn nebeut, edan berr, dabord, prestik, dizale, hep dale, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-barzh nebeut, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell ; *seit Kurzem*, n'eus ket pell, n'eus ket paot, a-c'houde un nebeud 'zo, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, un tammig 'zo, abaoe un nebeudig, abaoe nebeut, nend eus nemeur / abaoe nemeur (Gregor) ; *die beiden sind seit Kurzem*

miteinander verheiratet, nevez-dimezet int ; *sie ist seit Kurzem schwanger*, pistiget eo, keloù mat a zo ganti, keloù nevez a zo ganti, P. krog eo ; *vor Kurzem*, n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, n'eus tamm 'zo ebet, ne oa ket pell, bremaik, dabord, ergentaou, ergentaouik, kentaou, a-gentaou, tuchant, tuchantik, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se holl c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, ur mareadig amzer 'zo, un tamm 'zo, un tachad 'zo, ur pennad 'zo, ur poulzig 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ar wech all, an taol all, an dro all, nebeut amzer 'zo, a-nebeut 'zo ; *vor Kurzem hat es auch geregnet*, ergentaou e rae glav ivez, bremaik e rae glav ivez, dabord e rae glav ; *erst vor Kurzem hat er wieder von sich hören lassen*, ken na oa a-nevez 'zo n'em boa ket bet eus e geloù ; *die Kuh hat vor Kurzem gekalbt*, nevez-hal eo ar vuoc'h, nevez-halet eo ar vuoc'h ; *vor Kurzem noch war er krank*, a-nevez vet klañv eo, klañv e oa nevez a oa ; *ein vor Kurzem gekauftes Haus*, un ti nevez-prenet g., un ti prenet nevez 'zo ; *er hat das Haus vor Kurzem gekauft*, a-nevez prenet en deus an ti-se ; *er ist vor Kurzem verstorben*, hennezh a zo nevez-varv, o nevez tremen eo, o nevez tremen emañ, marvet eo nevez 'zo, marvet eo ken un nevez 'zo ; *wir haben vor Kurzem von ihm einen Brief bekommen*, emaoamp o nevez resev ul lizher digantañ ; *bis vor Kurzem*, betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; *über kurz oder lang*, deiz pe zeiz - ur peur bennak - koulz pe ziwezhat - mont hir, mont berr - mare pe vare - ur mare pe vare - abred pe ziwezhat - kent pe c'houde - pe gent pe c'houde - un deiz pe zeiz - un deiz bennak - en devezhioù all ; [barzh.] *kurze und lange Silben*, silabennoù berr hag hir lies. ; [kenw.] *Wechsel auf kurze Sicht*, lizher-eskemm war verr dermen (berrbad e dalvoudegezh) g.

Adv. : 1. [en egor] berr ; *sein Haar ist kurz geschnitten*, touz (troc'het berr, troc'het-raz) eo e vlev ; *sie trägt ihr Haar kurz*, berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus, raz eo he blev ; [lu] *zu kurz schießen*, tennañ re verr.

2. [en amzer] *kurz vorher, kurz zuvor*, sko a-raok, nebeut a-raok, un nebeud a-raok, un nebeud kent, un nebeud amzer a-raok, un nebeut diagent, nebeut diaraok, un netraig a-raok ; *kurz vor dem Fest*, sko a-raok ar gouel, nebeut a-raok ar gouel, un nebeud dirak ar gouel, un nebeud a-raok ar gouel, un nebeud kent ar gouel, un nebeud amzer a-raok ar gouel, un dister dra a-raok ar gouel, un disterañ tra a-raok ar gouel, un netraig a-raok ar gouel ; *kurz vor der Entbindung stehen*, bezañ e-tro da c'henel ; *kurz darauf, kurz nachher, kurz danach*, tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-souden, souden-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer war-lerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrest da c'houde, dambrestik goude, kerkent (kenkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un

nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, ur poulzadig goude, un netraig goude ; *er wurde kurz darauf hingerichtet*, ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv, prestik e voe lakaet d'ar marv ; *kurz nach der Hochzeit*, damc'houde an eured, damdost goude an eured, un netraig goude an eured, prestik goude an eured, prest goude an eured ; *kurz vor Torschluss*, just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezhañ-tre, krip-ha-krap ; *kurz absagen*, nac'hañ krenn (a-grenn, naet-ha-distag) ; *eine Diskussion kurz abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, krennañ ar gaoz ; *mach es kurz !* hastañ buan 'ta ! gra d'lo pezh ac'h eus d'ober ! gra a-fo ! lavar berr pezh ac'h eus da lavaret ! degas buan pezh ac'h eus da lavaret ! ; *setzen Sie sich mal kurz !* grit un azezig ! ; *legen Sie sich mal kurz hin !* grit ur gourvezig ! ; *jemanden kurz abfertigen*, kas u.b. da sutal brulu da bark an aod, kas u.b. da strakal brulu, kas u.b. war ar c'herzhed, kas u.b. da gac'hat, kas u.b. da glask brennig da Venez-Are, kas u.b. da dalaregeta, kas u.b. da vrammat, kas u.b. da wriat botoù, kas u.b. da vaez, kas u.b. da c'hwileta, kas u.b. da dreiñ bili d'an aod, kas u.b. da dreiñ bili d'an heol, kas u.b. da gousket, kas u.b. da gousket d'an heol, kas u.b. d'an heol, kas u.b. da foar an diaoul, kas u.b. da lusa, kas u.b. da c'hwennat panez, kas u.b. diwar-dro, kas u.b. d'an tus, kas u.b. da aveliñ e loeroù, kas u.b. da beuriñ, kas u.b. da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas u.b. da droadañ, kas u.b. gant ar foeltr, kas u.b. da foar ar c'hwitelloù, kas u.b. d'ar foar, kas u.b. da foar an ifern, kas u.b. da foar an tri mil, kas u.b. da logota da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat, kas u.b. da c'hwitellat mouilc'hi da Venez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed war gribell Menez-Are, kas u.b. da c'hwitellat gioc'hed d'an dour-sav, kas u.b. da vale, kas u.b. da bourmen, kiviñ u.b. ; *kurz und klar, kurz und bündig*, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn ; *sich kurz und bündig ausdrücken*, distagañ komzoù rik ; *um es kurz zu sagen, kurz gesagt*, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, evit diverrañ, evit troc'hañ berr, evit mont berr, evit krennañ berroc'h, evit kontañ berroc'h, evit lavaret berroc'h, en ur ger, en ur ger krenn, evit ma kavfec'h berroc'h an enoe, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor) ; *sich kurz fassen*, mont berr, krennañ berroc'h, mont dre verr, lavaret berr, lavaret an traoù krak-ha-berr, lavaret e soñj berr-ha-berr, troc'hañ berr, lavaret e soñj en ur ger krenn ; *fassen wir uns kurz !* komzomp nebeut ha komzomp c'hwek ! lakaomp ar gaoz war ar pep pouezusañ ! ; *ich werde mich kurz fassen*, ne lavarin ket ur pikol a gomzoù ; *ich werde Ihnen jetzt möglichst kurz erzählen, was geschah*, bremañ e kontin deoc'h e berrañ ha ma c'hellin ar pezh a en em gavas ; *kurz und gut*, en ur ger, ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù, e nebeut gerioù, en ur ger berr, bastik !

3. [dre skeud.] *kurz angebunden sein*, bezañ berr da gaozeal, bezañ ur rasker-melchon, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, reiñ ur respont rok ; *zu kurz kommen*, bezañ dirannet

eus pezh a zo dleet d'an-unan (eus e lodenn), bezañ bet troc'het dindan an-unan, na gaout e gont, na gavout e gont.

Kurzarbeit b. (-, -en) : dilabour darnamzer g.

kurzarbeiten V.gw. (hat kurzgearbeitet) : labourat war darnamzer dre ziouer a labour.

Kurzarbeiter g. (-s, -) : implijad dilabour war darnamzer g.

kurzärmelig ag. / **kurzärmig** ag. : gant milginoù berr, gant milginoù skars.

kurzatmig ag. : [mezeg.] berranalek, berranal, o tihostal, peus, o trec'hwezhañ, berr war e sparl, berr e anal ; *kurzatmige Greisin*, stlejadell b., stlejadenn b.

Kurzatmigkeit b. (-) : [mezeg.] berranal g./b., simuc'h g., trec'hwez g., P. amezeg an Ankoù g.

Kurzaufenthalt g. (-s, -e) : tremenadenn b., chomadenn verr b.

kurzbeinig ag. : berr e zivesker, berr e zivhar, berrc'harek, garet berr, berr c'haret.

Kurzbrief g. (-s, -e) : gerig g., notenn b., berrlizher g.

Kurze(r) ag.k. g. : P. 1. banne lambig g. ; 2. [tredan] kammdreug g., heptreug g.

Kürze b. (-) : berrder g., berrded b., berrentez b., krennegezh b., kurzhegezh b. ; *Kürze der Zeit*, berrder (berrded b.) an amzer g., berrentez an amzer b. ; *er kommt in Kürze*, kent pell (a-barzh nebeut, a-barzh pell, a-benn un nebeud amzer, a-barzh nemeur, dabord, kent ma vo pell, a-raok pell, edan berr, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell) e vo amañ, erruout a raio a-barzh pell ; *in aller Kürze*, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, evit diverrañ, evit troc'hañ berr, evit mont berr, en ur ger, evit lavaret berr, en ur ger berr, en ur ger hag ur ger a dalv kant (Gregor), ez berr, e berr gomzoù, e berr gerioù ; *in der Kürze liegt die Würze*, seul verroc'h ar bourd, seul welloc'h - pedennoù berr a gas d'an Neñv, pedennoù hir a chom a-dreñv - ar bedenn verr a sav d'an Neñv, ar bedenn hir a chom a-dreñv - ur bater verr a sach d'an Neñv, ur bater hir a sach a-dreñv - dre forzh heskinañ ar c'hi e teu da vezañ drouk - seul verroc'h seul welloc'h - komzomp nebeut ha komzomp c'hwek - gwelloc'h ur ger tavet eget daou lavaret - n'eo ket ar muiañ komzoù eo ar wellañ pedenn - arabat em godisat re.

Kurzeit b. (-, -en) : [kouronklec'h, touristerezh] maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g., maread touristel g., koulzad touristel g.

Kürzel n. (-s, -) : 1. arouezenn berraat b., arouezenn berrskrivadur b. ; 2. teskanv g.

kürzen V.k.e. (hat gekürzt) : 1. krennañ, diverrañ, berraat, godiñ, lakaat e berr, divrazañ ; *die Hosen kürzen*, krennañ (berraat) ar brageier ; *einen Rock kürzen*, godiñ ur vroz ; *eine Rede kürzen*, krennañ (diverrañ, berraat, divrazañ) ur brezegenn ; *eine Frist kürzen*, berraat un termen ; *jemandem die Zeit kürzen*, diverrañ u.b. ; *die Löhne kürzen*, lakaat diskenn war ar goprou, diskenn ar goprou, krennañ ar goprou ; 2. [mat] diren ; *einen Bruch kürzen*, diren ur rann, eeunaat ur rann.

kurzerhand Adv. : eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, trumm, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, hep ober seizh soñj, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e

seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober udb, bravmat, a-droc'h-trañch, a-droc'h-mogn, krenn ; *eine Diskussion kurzerhand abbrechen*, sac'hañ ar gaoz, troc'hañ berr, mont dre verr, treiñ d'ar berrañ, krennañ trumm e gaoz.

Kurzfassung b. (-,-en) : pennad berraet g., film berraet g., berrskrid g., testenn diverraet b., diverradur g., distrap g., divraz g.

Kurzfilm g. (-s,-e) : film berr g.

Kurzflügler g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-krug b., krugig-douar g.

Kurzform b. (-,-en) : berradur g., stumm berraet g., diverradenn b., berrskrid g., divraz g.

kurzfristig ag. : [kenwerzh] war verr dermen ; *kurzfristiger Kredit*, kredad war verr dermen g., kred war verr dermen g. ; *kurzfristige Anleihe*, amprestadenn war verr dermen b., prest war verr dermen g. ; *das Kurzfristige*, ar berrdermen g.

Kurzfühlerschrecke b. (-,-n) : [loen.] akred g., krankraden g., marc'h-raden g.

kurzgebaut ag. : tobios, piltosek, krapok, tagos, tagosek, krenn, krenndev, berdev, berraod, postek, torgos, bouroun, toupard, reut, tourtellek, iziliet munut.

kurzgefasst ag. : berr, fraezh-ha-berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, krak-ha-berr, en ur ger krenn.

Kurzgeschichte b. (-,-n) : [lenn.] danevell b., istor berr g.

kurzgeschoren ag. : touz, ratous, troc'het berr, troc'het-raz, raz, krak e vlev, dipitus e vlev ; *kurzgeschorenes Haar*, blev ratous str., blev krak str., blev raz str., blev troc'het-raz str., blev troc'het berr str., blev berr lies., ur blev berr g., blev dipitus str., penn raz g., penn touz g.

kurzgeschürzt ag. : gwisket berr.

kurzhaarig ag. : berr e vlev, ratous, krak e vlev, raz e vlev, dipitus e vlev.

kurzhalsig ag. : gouzouget berr.

kurzhalten V.k.e. (hält kurz / hielt kurz / hat kurzgehalten) : [dre skeud.] *jemanden kurzhalten*, a) derc'hel berr war (gant) u.b., stagañ (naskañ) berr u.b., derc'hel berr ar c'hrog gant u.b., derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr e nask d'u.b., derc'hel ar rañjenn gant u.b. (Gregor) ; b) lakaat u.b. war ar skudell vihan, lakaat u.b. d'ober kof moan (kofig moan), lakaat u.b. d'ober kof gioc'h ; *dieses Tier wird wohl zu kurz gehalten*, a) nasket-berr eo al loen-se ; b) negezet eo al loen-se, al loen-se n'en devez nemet hanter voued ; *von seiner Frau wird er finanziell kurzgehalten*, arc'hant a vez roet dezhañ a sil da sil gant e wreg.

kurzlebig ag. : 1. berrhoalek ; 2. [traezoù beveziañ] berrbad, berrbadus, kollidik, bresk ; 3. [fizik] distabil.

Kurzlebigkeit b. (-) : berrhoali b., berrbadelezh b.

kürzlich Adv. : n'eus ket pell 'zo, n'eus ket paot, a-nebeut 'zo, n'eus ket gwall bell, n'eus ket gwall bell-maleürus, n'eus ket gwall belloù, n'eus ket pell bras, n'eus ket c'hoazh gwall diamzer, n'eus ket c'hoazh gwall bell, n'eus ket gwerso, n'eus ket tamm gwerso, gwechall-nevez, n'eo ket kozh an amzer, n'eus ket pell, ne oa ket pell, dabord, ergentaouik, kentaou, bremaik, nevez 'zo, ken un nevez 'zo, a-nevez, a-nevez 'zo, nevezik 'zo, a-nevez-flamm, n'eus ket pell amzer, n'eus ket keit-se c'hoazh, n'eus ket a geit-se holl c'hoazh, un tamm 'zo, un tachad

'zo, ur pennad 'zo, en deiz all, en devezh all, en deizioù all, ergentaou, a-gentaou.

Kurzmeldung b. (-,-en) : bomm keleier g., keleier berr-ha-berr lies.

Kurznachrichten lies. : bomm keleier g., bommoù keleier lies., bemmen keleier lies., keleier berr-ha-berr lies.

kurznasig ag. : friet berr.

kurzohrig ag. : skouarnet berr.

Kurzparker g. (-s,-) / **Kurzparkerin** b. (-,-nen) : *Parkplätze für Kurzparker*, parklec'h berramzer g.

kurzröckig ag. : gwisket berr.

kurzschließen V.k.e. (schloss kurz / hat kurzgeschlossen) : sevel ur c'hammdreug, sevel un heptreug, berr-roudañ, heptreugañ ; *einen Wagen kurzschließen*, sevel ur c'hammdreug evit reiñ lañs d'ur c'harr-tan, heptreugañ amred ur c'harr-tan evit reiñ lañs dezhañ.

V.em. : **sich kurzschließen** (schloss sich kurz / hat sich (t-rt) kurzgeschlossen) : *sich mit jemandem kurzschließen*, skoulmañ darempred gant u.b., mont e darempred gant u.b., mont da gavout u.b., mont war-dro u.b.

Kurzschluss g. (-es,-schlüsse) : [tredan] kammdreug g., heptreug g.

Kurzschlussreaktion b. (-,-en) : [dre skeud.] ober darluskel g., froudenn b., stultenn b., loariadenn b., loariad b., pennad g., sodadenn b., folladenn b., luskadenn galon b., luskadenn imor b., luskad g., trivial g., luzad g., poulzad g., froudad g., kaouad follezh b./g., barrad follentez g.

Kurzschnabel-Ameisenigel g. (-s,-) : [loen.] ekidne pigos berr g.

Kurzschnabelgans b. (-,-gänse) : [loen.] gwaz beg berr b.

Kurzschnabeligel g. (-s,-) : [loen.] ekidne pigos berr g.

Kurzschrift b. (-) : berrskrivadur g., berrskrivezh g. ; *in Kurzschrift mitschreiben*, *in Kurzschrift niederschreiben*, berrskrivañ.

Kurzschriftmaschine b. (-,-n) : berrskriverez b.

Kurzschwanzwiesel n. (-s,-) : [loen.] ermin g., erminig g. [*liester* erminiged], kaerell-wenn b.

Kurzschwert n. (-s,-er) : brakemard g.

kurzsichtig ag. : 1. [mezeg.] berrwel, berrwelet, belbich ; *kurzsichtig sein*, bezañ belbich, bezañ dremm verr gant an-unan, kaout un dremm verr, bezañ berrwel, kaout berrweled, kaout selloù berr ; 2. [dre skeud.] berrwel, berrwelet, berrsellus.

Kurzsichtigkeit b. (-) : 1. [mezeg.] berrweled g. ; 2. [dre skeud.] berrweled g., berrsellusted b.

kurzsilbig ag. : gant silabennoù berr, gant ur silabenn verr.

Kurzstiel g. (-s,-e) : [louza.] *grauer Kurzstiel* [*Malum curtispiculum*], aval koupandu g.

kurzstiellig ag. : 1. troadet berr ; 2. [louza.] korzenet berr.

Kurzstreckenflug g. (-s,-flüge) : [nij.] berrdreizh g.

Kurzstreckenflugzeug n. (-s,-e) : [nij.] berrdreizher g.

Kurzstreckenlauf g. (-s,-läufe) : [sport] sprint g., redadeg tizh b., kevezadeg tizh b.

Kurzstreckenläufer g. (-s,-) : [sport] sprinter g.

Kurzstreckenläuferin b. (-,-nen) : [sport] sprinterez b.

Kurzstreckenrakete b. (-,-n) : [lu] fuc'hell berrhedtenn b., fuc'hell berrhedtaol b., fuc'hell berr diraez b.

kurzum Adv. : evit lavaret berr, en ur ger berr, berr-ha-berr, e berr-ha-berr, e berr gerioù, evit troc'hañ berr, evit diverrañ, evit mont berr, e berr gomzoù.

Kürzung b. (-,-en) : krennadur g., digresk g., diskenn g., divraz g., rabat g. ; *Lohnkürzung*, digresk war ar gopr g., krennadur ar gopr g., diskenn war ar gopr g.

Kurzturlaub g. (-s,-e) : vakañsoù berr lies.

Kurzwaren lies. : merserezh g., kinkailherezh g.

Kurzwarenhändler g. (-s,-) : merser g., kinkailher g.

Kurzwarenhandlung b. (-,-en) : 1. [stal] merserezh b., kinkailherezh b. ; 2. [micher] merserezh g., kinkailherezh g.

kurzweg Adv. : eeun-hag-eeun, raktal, rag-eeun, a-flav, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, brav-mat, a-benn-kaer, hep souzañ, hep karnañ, hep ober div dro war e seolioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober udb, diwidre, diwe, didro, didroidell, distag, displeg, distlabez, ken aes ha tra, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, plaen ha brav, war blaen, en un doare dichipot, diardoù, digamambre, diorbid, digompliment, distenn, hep geizoù, hep ardoù, ront a galon ; *etwas kurzweg sagen*, lavaret udb kras, naet ha distag - mont didro(idell) d'udb - mont war-eeun d'udb - mont berr - lavaret udb hep reiñ tro d'e gomzoù (hep reiñ tro d'e lavar, brav-mat) - lavaret krak e soñj - lavaret krenn e soñj - lavaret e soñj krak-ha-berr (krenn-ha-kras, krenn-ha-krak) - na gaout damant evit lavaret udb - lavaret udb hep kaout nemeur a zamant - lavaret udb hep divarc'hañ - na ober a c'henoù bihan - lavaret udb hep tamm kildroenn ebet - lavaret udb hep chaokat e c'henoù (hep klask tro en e gaoz, gant komzoù kriz, hep klask kornioù-tro en e gaoz, hep ober kant tro d'ar pod, hep klask troidell ebet d'e gomzoù) - na vezañ sac'h an diaoul - lavaret udb didroidell (displeg, distlabez) - bezañ distlabez da lavaret udb - lavaret udb distag - na vezañ seizhdaleetoc'h evit lavaret udb d'u.b. - na vezañ daletoc'h evit lavaret udb d'u.b. - lavaret hardizh udb - lavaret e soñj gant herder - na gaout treuzoù ebet war e zor - lavaret udb berr-ha-krenn / lavaret udb berr-ha-groñs (Gregor).

Kurzweil b. (-) : diverr-amzer g., dudi g./b., didu g., dihued g., diduell b., diduamant g., diduadenn b., ebat g., plijadur b., c'hoari gaer g., berrder amzer g.

kurzweilig ag. : diduellus, diduant, dudius, diverrus, dihuedus, bourrus, plijadurus, plijus, dizenoeüs, ebat.

Kurzwelle b. (-,-n) : [fizik] gwagenn verr b.

Kurzwellessender g. (-s,-) : skingaser gwagennoù berr g.

Kurzwort n. (-es,-wörter) : berllavar g., berradur g.

Kurzzeitgedächtnis n. (-ses) : [mezeg.] eñvor war verr dermen b., koun war verr dermen g., memor war verr dermen b.

kurzzeitig ag. : berrbad.

kusch estl. : [chas] *kusch* ! peoc'h ! sioul !

kuschelig ag. : blot, klet, bouk ; *kuscheliges Bett*, gwele blot (klet, bouk) g.

Kuchelkissen n. (-s,-) : neñneñ g.

kuscheln V.gw. (hat gekuschelt) : *mit jemandem kuscheln*, ober kaezhigoù d'u.b., ober kaezh d'u.b., kaezhigañ u.b., kaezhañ u.b., noilhat u.b., chersañ u.b., flourikañ u.b., chourañ u.b., koulouchal u.b., ober sev d'u.b., ober noilh d'u.b., turlutañ u.b., ober brav-brav d'u.b., ober allazigoù d'u.b., ober moumounoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., ober karantezioù d'u.b., ober flourig d'u.b., ober flourigoù d'u.b., moumounañ u.b. ; *mit seiner Freundin kuscheln*, amouriñ a-zevri ouzh e vignonez, ober moumounoù d'e vignonez, ober moumounerezh d'e vignonez.

V.em. : **sich kuscheln** (hat sich (t-rt) gekuschelt) : *sich in sein Bett kuscheln*, polotenniñ en e wele, tamolodiñ en e wele, en em gafunañ en e wele, ober souchig en e wele, souchañ en e wele, en em damolodiñ en e wele, mont en e rodelloù en e wele ; *sich in eine Decke kuscheln*, bezañ souchet brav dindan ur pallenn, en em glenkañ brav dindan ur pallenn, bezañ tamolodet dindan ur pallenn, tamolodiñ e ballenn en-dro d'an-unan, bezañ en e rodelloù dindan ur pallenn ; *sich vor lauter Kälte zusammenkuscheln*, tortañ gant ar riv, krugañ gant ar riv, bezañ en e groipoù, en em damolodiñ abalamour d'ar yenijenn ; *sich an jemanden kuscheln*, souchañ etre divrec'h u.b., tamolodiñ etre divrec'h u.b., souchañ ouzh korf u.b., ober e voumounig ; *sich aneinander kuscheln*, souchañ an eil ouzh korf egile.

Kuscheltier n. (-s,-e) / **Kuscheltuch** n. (-s,-tücher) : neñneñ g.

kuschelweich ag. : blot, klet, bouk.

kuschen V.gw. (hat gekuschelt) : P. sentiñ hep ober ur van, sentiñ hep souzañ, sentiñ hep karnañ, bale (charreat, kerzhet) moan, sentiñ rik, sentiñ hep klemm na gwigour, bale kempenn war ar ger, mont eeun gant an hent, mont eeun gant e hent, kerzhet gant an neudenn eeun, na zic'hwezhañ (na zihostal) ger, na lavaret (na rannañ, na dintal, na faoutañ) ger, na rannañ (na faoutañ, na seniñ) grik, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na lavaret grik (ger ebet), na lavaret na ger na mik, na zaouhanteriñ ur ger, bezañ sentus evel ur c'hleuz ouzh ur park ; *er kuschelt vor seiner Frau*, diflach eo dirak e wreg.

Kusine b. (-,-n) : keniterv [*liester* kenitervezed] b. ; *Kusine ersten Grades*, keniterv-kompez b., keniterv kentañ b. ; *Kusine vierten Grades*, keviniantez b. ; *das ist eine Kusine*, ur geniterv din eo, honnezh a zo keniterv din ; *Ehemann der Kusine*, gwaz ar geniterv g., kenderv g.

Kuskus¹ g. (-,-) : [loen.] kouskous g.

Kuskus² g./n. (-,-) : [kegin.] kouskous g.

Kuss g. (-es, Küsse) : pok g., bouchig g., bouch g., pokadenn b., bouchadenn b., lip g., af g., afadenn b., añ g. ; *leidenschaftlicher Kuss*, pok tomm-berv g., pok martolod g., pok c'hwek g., bouch tomm g., pok penn-dabenn g., pok start g., pok orgedus g., pok lik g., pok gadal g., P. rata muzelloù g. ; *inniger Kuss*, pok kalonek g. ; *die Mutter drückt dem Kind einen Kuss auf die Stirn*, pokat (bouchañ) a ra ar vamm d'he bugel war e dal, ober a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal, reiñ a ra ar vamm ur pok d'he bugel war e dal ; *jemandem einen Kuss zuwerfen*, stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant ; *er hauchte einen Kuss auf ihre Hand*, spinañ a reas he dorn gant e vuzelloù ; *jemandem einen Kuss stehlen*,

jemandem einen Kuss rauben, kemer ur pok digant u.b., laerezh ur pok digant u.b. ; *ein Kuss auf jede Wange*, ur c'houblad pokoù g., ur c'houblad bouchoù g., ul lip da bep jod g.

Küsschen n. (-s,-) : af g., afig g., añ g., añig kaezh g., bouchig g., evnig bihan g., mañ g. ; *ein Küsschen in Ehren kann niemand verwehren*, ne c'haller ket nac'h ur bouchig pa vez roet gant un den onest ; *das Kind gab der Tante ein Küsschen*, ober a reas ar bugel allazig (ur stardag, afig, un afig) d'e voereb., reiñ a reas ar bugel añ (añig kaezh, afig, un afig, ur mañ, un evnig bihan) d'e voereb., ober a reas ar bugel añ (añig kaezh) d'e voereb.

küssen V.k.e. (hat geküsst) : pokat da, bouchañ da, afañ da, reiñ ur pok da, distagañ ur pok da ; *er küsste ihr die Hand*, pokat a reas d'he dorn ; *jemanden auf die Lippen küssen*, pokat da ziweuz u.b. ; *jemanden auf beide Wangen küssen*, bouchañ d'u.b. a-du hag a-dal ; *er küsste sie innig*, pokat a reas kalonek dezhi ; *die Heimerde küssen*, pokat ouzh douar e vro.

V.em. **sich küssen** (haben sich (t-rt) geküsst) : en em bokat, pokat an eil d'egile, [dre fent.] en em gannañ a daolioù joskenn, en em lipat.

Küssende(r) ag.k. g./b. : poker g., pokerez b., liper g., liperez b.

Kusshand b. (-,hände) : pok war an dorn g. ; *jemandem eine Kusshand zuwerfen*, stlepel ur pok d'u.b., ober bouchig koant.

Küste b. (-,-n) : aod g./b., aodoù lies., arvor g., ribl g., ribl ar mor g., bord ar mor g., bord g., kostez g., glann ar mor b., lez ar mor g. ; *er wohnt an der Küste*, emañ o chom en arvor, emañ o chom war an aod ; *er wohnt direkt an der Küste*, emañ o chom war lez ar mor, emañ o chom war lez an aod, emañ o chom e-tal ar mor, emañ o chom e genoù ar mor, emañ o chom e-harz ar mor, emañ e di dirak ar mor, emañ o chom raz da ribl ar mor, goursezet eo e di a-dal d'ar mor, harp er mor emañ o chom ; *die Küste in Sicht behalten*, bageal a-wel d'an aod, chom a-zouar, merdeñ hep koll gwel a'n aod ; *mit einem Wagen an der Küste entlangfahren*, mont gant an aod ; *er hat sich ein Haus an der Küste bauen lassen*, savet en deus un ti war an aod ; *diese Küste kann nicht angelaufen werden*, an aod-se n'eus ket a dostaat dezhi ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein*, an aod a zo naonus ha paourentezus ; *vor der Küste Maltas*, er-maez da Valta, a-vaez da Valta ; *Algen (Tang) an die Küste bringen*, degas bezhin d'ar bord ; *Algen (Tang) an der Küste sammeln*, dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *der Leuchtturm erhebt sich zwischen der Küste und der Insel*, emañ an tour-tan en aod d'an enezenn ; [merdead.] *an die Küste kommen*, aochar ; *nah an der Küste bleiben*, chom a-zouar ; *nah an der Küste fischen*, pesketa a-zouar ; *von der Küste entfernen*, von der Küste wegbringen, diaochañ ; *sich von der Küste entfernen*, die Küste verlassen, diaochañ, distagañ diouzh an aod ; *längs der Küste fahren*, riblañ an aod, aochar, kostezañ an aod, kostezañ an douar, chom a-zouar ; *zwischen Küste und Klippe fahren*, tremen en aod d'ur roc'h ; *die an der Küste ansässigen Liguren waren ausgezeichnete Fischer und kühne Seeräuber*, al Ligured eus an aod a oa pesketaerien ampart ha morlaeron her.

Küstenbewohner g. (-s,-) : arvorad g., arvoriad g., aoher g. ; *die Küstenbewohner*, an arvoridi lies., arvoriz lies., an arvoriz lies., an aoherien lies., tud an aod lies., an dud eus bord ar mor lies., tud an arvor lies.

Küstenfahrer g. (-s,-) / **Küstenfahrzeug** n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ribler g., aoher g. [liester aoherioù], P. friker kranked g.

Küstenfischerei b. (-) : [merdead.] pesketaerezh aod g., pesketaerezh a-zouar g., ar vicher vihan b., pesketa a-hed an aod g. ; *Küstenfischerei betreiben*, aochar, chom tost d'an aod da besketa, pesketa a-zouar, P. frikañ kranked.

Küstengebiet n. (-s,-e) : arvor g.

Küstengeologie b. (-) : douarouriezh aod b., douarouriezh an aodoù b.

Küstengewässer lies. : doureier gouvene lies., doureier e dalc'h ur riez lies., doureier e dalc'h ar vro lies., doureier tro-dro d'an aodoù lies.

Küstenindustrie b. (-) : industriezh aod b.

Küstenland n. (-s,-länder) : arvor g.

Küstenlotse g. (-n,-n) : loman aoher g.

Küstennähe b. (-) : *in Küstennähe*, a) nepell diouzh an aod, war lez ar mor, war lez an aod, e-tal ar mor, war an aod ; b) [bigi] nepell diouzh an aod, tost d'an aod, a-zouar.

Küstensand g. (-s) : traezh aod str.

Küstenschiff n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-ribler g., aoher g. [liester aoherioù], P. friker kranked g.

Küstenschiffer g. (-s,-) : [merdead.] ribler-aodoù g.

Küstenschiffahrt b. (-) : [merdead.] aoheriezh g., riblerezh-aodoù g., bageal tost d'an aod g., bageal a-zouar g., P. ar frikañ kranked g. ; *Küstenschiffahrt betreiben*, riblañ, mont a veg da veg, aochar, frikañ kranked.

Küstenschutz g. (-es) : 1. [lu] difenn an aodoù g. ; 2. gward-mor g.

Küstenschutzinstitut n. (-s) : mirva an arvor g.

Küstensicht b. (-) : *in Küstensicht bleiben*, bageal a-wel d'an aod, merdeñ hep koll gwel a'n aod, chom a-zouar, bageal nepell diouzh an aod, bageal tost d'an aod.

Küsten-Stahlwerk n. (-s,-e) : direrezh aod b.

Küstenstein g. (-s,-e) : maen aod str.

Küstenstreifen g. (-s,-) / **Küstenstrich** g. (-s,-e) : 1. aod g./b., arvor g., ribl g., bord ar mor g., pennad aod g. ; 2. pennad mor g., parzh-mor g., rannvor b.

Küstentang g. (-s) : bezhiñ-med str., bezhin aod bev str.

Küstentelegraph g. (-en,-en) : [merdead.] arouezva g., semafor g.

Küstentrawler g. (-s,-) : [merdead.] dragour a-zouar g.

Küstenvogel g. (-s,-vögel) : evn aod g., labous aod g.

Küstenwacht b. (-) : [merdead.] servij evezhiañ an aodoù g.

Küstenwächter g. (-s,-) : [merdead.] gward-aod g.

Küster g. (-s,-) : [relij.] sakrist g., kloc'her g., bedell g., regresten g., chasgeu g., komis g.

Küsterin b. (-,-nen) : [relij.] sakristez b., kloc'herez b., bedellez b., karabasenn b.

Kustode¹ g. (-n,-n) : mirdiour g., mirer g., mirour g.

Kustode¹ b. (-,-n) : [koz, moull.] lizherennoù rakkemenn lies., reklam g.

Kustodin b. (-, -nen) : mirdiourer b., mirerez b., mirourez b.

Kustos g. (-, Kustoden) : 1. mirdiour g., mirer g., mirour g. ; 2. [relij.] priol eus urzh sant-Frañsez g. ; 3. [kozh, moull.] lizherennoù rakkemenn lies., reklam g.

Kutschbock g. (-s, -böcke) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.

Kutsche b. (-, -n) : karroñs g., rederig g., koch g. ; *Kutsche und Pferd*, karroñs, kezeg hag all ; *goldene Kutsche*, karroñs alaouret g.

Kutschenschlag g. (-s, -schläge) : stalaf ur c'harroñs g./b. (Gregor), dor garroñs b.

Kutscher g. (-s, -) : paotr-karr g., paotr-harnes g., chalboter g., toucher g., kaser an denn g.

Kutscherbock g. (-s, -böcke) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.

Kutscherin b. (-, -nen) : plac'h-karr b., chalboterez b., toucherez b., kaserez an denn b.

Kutschersitz g. (-es, -e) : brich ar paotr-karr b., azezenn ar paotr-karr b.

kutschieren V.gw. (hat kutschiert / *evit pouezañ war ar fiñv* : ist kutschiert) : 1. karroñsañ, kas ur rederig ; *er hat kutschiert*, bleinet en doa ar rederig ; 2. *er ist durchs Land kutschiert*, baleet en doa bro gant e garr-tan.

V.k.e. (hat kutschiert) : kas gant ur wetur, karrigellat ; *jemanden durch die Gegend kutschieren*, karrigellat u.b. dre ar vro.

Kutte b. (-, -n) : 1. kougoul g., kab g., pichorell b., pichourell b. ; 2. *jemanden in die Kutte stecken*, kas u.b. d'ar gouent (d'al leandi, d'ar manati, d'an abati) ; *die Kutte anlegen*, kemer ar sae hir, mont da zougen ar sae hir, mont da vanac'h (da lean), gwiskañ ar c'hougoul, kemer ar gouriz / kemer ar c'hougoul (Gregor) ; *die Kutte ablegen*, teuler e soutanenn, divanac'hiñ, mont er-maez a vanac'h ; *die Kutte macht noch lange keinen Mönch*, ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav, n'eo ket an tog a ra an eskob.

Kuttelkraut n. (-s) : [louza.] turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g.

Kutteln lies. : [kegin.] stripoù lies., sklipoù lies., stripennoù lies.

Kutter g. (-s, -) : [merdead.] bok g. [*liester biki*].

Küvelage b. (-, -n) : tuvenniñ g.

Kuvert n. (-s, -e) : 1. gwiskad-taol g. ; 2. golo-lizher g.

Kuvertüre b. (-, -n) : [kegin.] chokolad gwiskañ g.

Kuwait n. (-s) : Koweit b.

kW [*berradur evit Kilowatt*] kilowatt g., kilowattad g., kW.

Kwantung-Armee b. (-) : [istor] arme japanat Guandong b., arme japanat Kwandung b., arme japanat Kantō b.

kWh [*berradur evit Kilowattstunde*] kilowatteur g., kWh.

Kybele b. : [mojenn.] Kybele b.

Kybernetik b. (-) : sturoniezh b.

Kybernetiker g. (-s, -) : sturoniour g.

Kybernetikerin b. (-, -nen) : sturoniourez b.

kybernetisch ag. : sturoniel.

Kykladen lies. : Kikladez lies. ; *die Kykladen*, ar C'hikladez lies., enezeg ar C'hikladez b.

Kymrisch n. : [yezh] kembraeg g. ; *Kymrisch sprechen*, kembraegañ ; *Bretonisch und Kymrisch sind zwei verwandte Sprachen*, bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben.

kymrisch ag. : 1. kembreat, eus Bro-Gembre, ... Bro-Gembre ; 2. [yezh] kembraek.

Kyrenaiker g. (-s, -) : [preder.] kurenour g., kirenour g.

kyrillisch ag. : kirillek ; *kyrillisches Alphabet*, lizherenneg kirillek b.

Kythira n. (-s) : enez Kytera b., enez Kitera b., Kytera b., Kitera b.

KZ n. (-s, -l-s) : [nazi.] [*berradur evit Konzentrationslager*] kamp tolpañ g., kamp-bac'h g., kamp-kengreizennañ g., P. kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

KZ-Häftling g. (-s, -e) : [nazi., istor] prizonad ur c'hamp tolpañ g., prizonad ur c'hamp-bac'h g., prizonad ur c'hamp-kengreizennañ g.